

Lab 11

"Edm. East's sketch"

With "Ossena"

William Arnold Bromfield.

Engd by W West

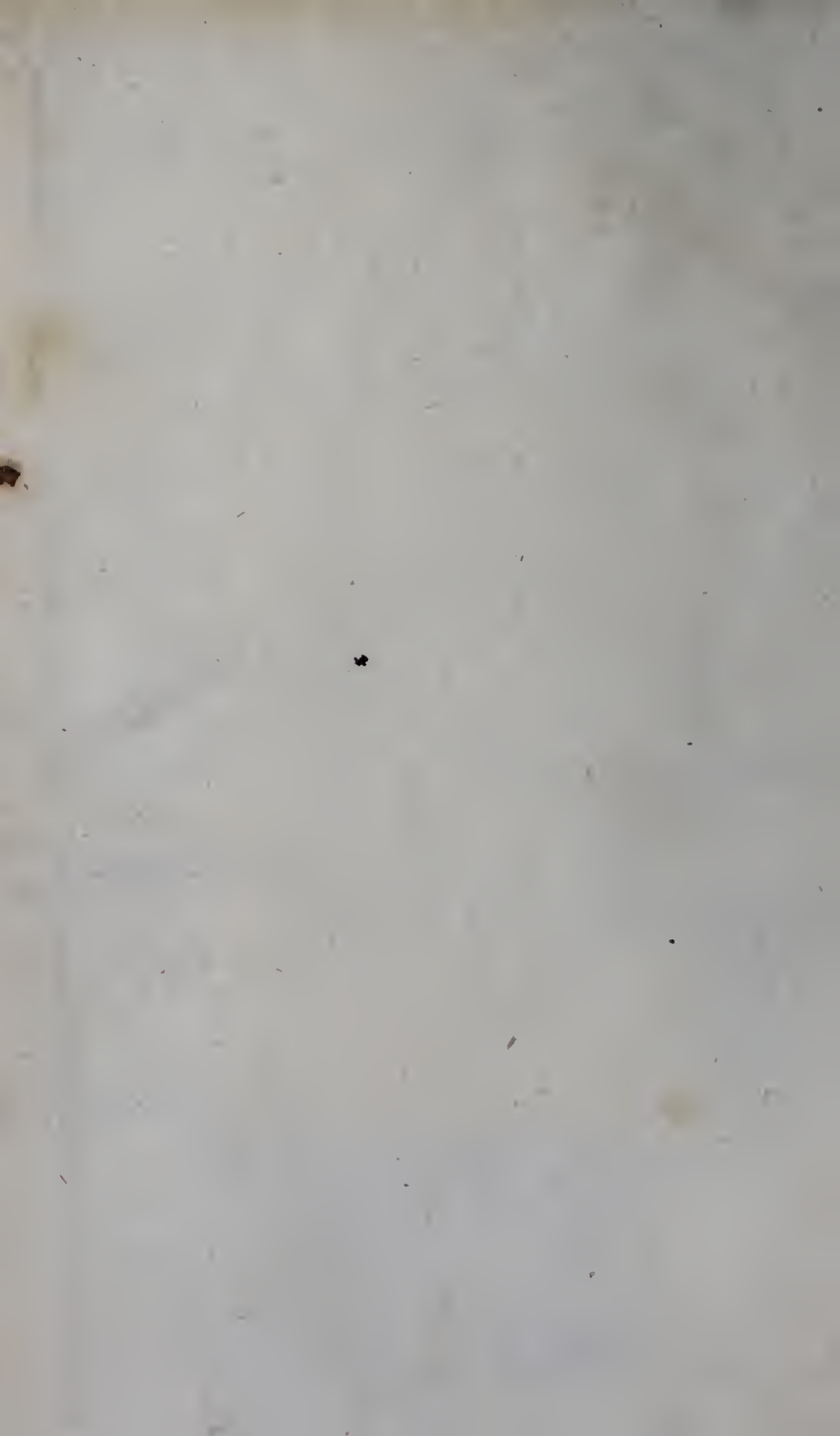

B

C

Knapton.

M. VALERII

MARTIALIS

EPIGRAMMATA;

PARAPHRASI ET NOTIS VARIORUM SELECTISSIMIS;

AD USUM

SERENISSIMI DELPHINI,

INTERPRETATUS EST

VINCENTIUS COLLESSO, F. C.

NUMISMATIBUS, HISTORIAS ATQUE RITUS
ILLUSTRANTIBUS, EXORNAVIT,

LUD. SMIDS, M. D.

Beckerwort

AMSTELÆDAMI,

Apud G. GALLET, Præfectum Typographiæ
HUGUETANORUM,

M. DCCI.

F.

THE NATIONAL

ATLANTA

...

...

...

...

...

...

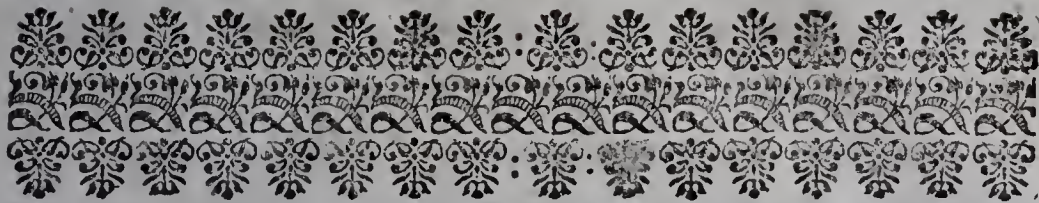
...

...

...

...

SERENISSIMO DELPHINO

S. P. D.

VINCENTIUS COLLESSO J. C.

*M*OS antiquus etiam nunc obtinet,
SERENISSIME DELPHINE, ut
qui literarium opus in lucem editurus
sit, vindicem sibi adversus malevolos
conciliet. Felicem Martialem, qui tan-
dem hodierno die ad Te accedat; me feliciorum dixere-
rim, qui Tibi, SERENISSIME DELPHINE,
offeram lepidum hunc Poëtam, in carpendis vitiis acu-
tissimum, virtutis vero defensorem acerrimum. In usus
tuos jussu Ludovici Magni interpretatione & notis
illustrandum illum susceperam: sed fato nostro serius in
lucem prodiit Poëta, abs Te pridem nedum Minervæ
ludo, sed & disciplinæ equestri stadio feliciter decur-
so. In Te enim tam egregia, & tam præclara indoles
est, ut, quibus indulxisti artibus, iis omnibus sum-
mum attuleris ornamentum. Quantus vero sit oris tui
decer,

E P I S T O L A.

decor, quanta morum suavitas, quam acre ingenium tacitus admiror. Nimirum paternam refers sapientiam incredibilem, ac pene divinam. Ludovici Magni clementiam, res gestas, disjunctissimas regiones cursibus peragratas, simul & victoriis illustratas totus stupet orbis. Te, SERENISSIME DELPHINE, simillimum tanto genitori filium verbo uno cum affirmo, laudum omnium materiam statim exhausisse mihi videor. Ergo Tibi auxilio jam esse nequit noster Poëta, at delectationi esse poterit. Si quando, dum quiescit Europa benignitate Maximi tui Parentis, Tu saltem rerum bellicarum imagine, venandi scilicet studio in montes & silvas raptus vel unam horam donaveris Martiali:

Retia dum cessant, latratoresque molossi;

Et non invento silva quiescit apro.

Nec horam totam perdidideris forte oblectatus salibus Atticis nostri Poëtæ, & hominum moribus, quos describit elegantissime. Hoc si contigerit, merito gratulabor & Martiali, & mihi. Vale, SERENISSIME DELPHINE, diuque Galliarum populis vive.

Lut. Paris. Calendis Maiis

M. DC. LXXX.

A D L E C T O R E M.

AUCTORES Latinos commentariis alii brevioribus, alii tam diffusis illustrarunt, ut nec hos, nec illos facile capiant juvenes, quorum ætati non ita exigua, nec adeo ingentia conveniunt volumina. Quapropter in usum SERENISSIMI DELPHINI jussit LUDOVICUS MAGNUS, Historicorum & Poëtarum Latinorum verba ad verba faciliore interpretatione, adjectis deinde notis breviter & nitide explicari. Hoc munus multis viris ingenio & doctrina præstantibus fuit impositum: mihi autem hæc contigit provincia, ut MARCI VALERII MARTIALIS opera modo præscripto in lucem edi curarem. Hoc initum consilium ad promovenda Augusti Principis studia, Tibi etiam, CANDIDE LECTOR, licet per regiam munificentiam in tuos usus convertere.

Sic LUDOVICUS MAGNUS ferventium undique armorum strepitu, dum solus nec totus quidem sufficit tot potentissimis hostibus in victrices Gallias conjuratis, cogitat tamen artes ingenuas, quibus informandum Augustum Filium commiserat nobilissimo CAROLO SANCTÆ MAURÆO Duci Montauserii illustrissimo. Elegit Rex sapientissimus virum moris antiqui, bello ac pace conspicuum, cujus prisca fides, amor recti, res gestæ domi militiaque exemplo essent SERENISSIMO DELPHINO. Ille statim meditatus qua posset ratione erudiri Augustus Princeps, faciliorem hanc excogitavit, quam Tibi subjeci.

Illustrissimus ac Reverendissimus Episcopus Condomensis JACOBUS - BENIGNUS BOSSUËTIUS Præceptor ascitus est. Vir ille sacrarum & humaniorum

AD LECTOREM.

literarum peritissimus, Magister docendi facundissimus tam suaviter variis disciplinis imbuit SERENISSIMUM DELPHINUM, ut quæ præcepta defatigationi aliis, Ipsi fuerint voluptati. Porro in partem tanti operis perficiendi, quo nihil deesset Augusto Principi, adjunctus est PETRUS DANIEL HUETIUS Abbas Alnetensis: vir propitio Apolline natus, qui omnes omnium literarum partes felicissima ingenii ubertate complexus est, & mirum in modum excoluit. HUETIUM nominasse sufficiat, cujus nominis fama in Republica literaria jamdudum percrebuit. Vir ille nobilissimus atque eruditissimus quibusdam in locis obscurissimis comiter mihi monstravit viam, quibus si quid lucis accesserit, ipsi acceptum refero.

His initiis institutus adolevit SERENISSIMUS DELPHINUS: quem crescentem sumus admirati, eundem toti orbi jam esse admirationi, atque expectationi congratulamur.

Pauca quæ supersunt habeo, quæ Te scire velim. Variorum scriptorum notis usus sum sæpius, quos passim honoris causa nominavi; & de quibus bene meritum me fateor lubenter. Quæ caractere Romano lemmatibus adjecta reperies, ea ego addidi brevia argumenta epigrammatum. Ut plurimum corrupta sunt, & a Grammaticis inscripta; exceptis libris decimo tertio, & decimo quarto, quibus apposita videntur lemmata ab ipso Martiale, epig. 3. lib. 13. & epig. 2. lib. 14.

Josephi Langii indicem subjeci, mendis innumeris sublatis. Junii editionem quam secutus est Langius omnium optimam, fideliter quoque sum secutus, non prætermis- sis variis lectionibus. Doctissimi Mathæi Raderi e Societate JESU quatuor capita, quæ sequuntur, apposuimus. Primum est de vita Martialis, secundum de illius libris & scriptis, tertium continet testimonia scriptorum de Martiale, quarto denique agitur de epigrammate. Vale.

A D

M. VALERII MARTIALIS

EPIGRAMMATUM

L I B R O S

PROLEMMATA

V I T A M A R T I A L I S

E X I P S O M A R T I A L E

P O T I S S I M U M D E P R O M P T A .

C A P U T I .

MARCUS VALERIUS MARTIALIS COQUUS, patre Frontone, matre Flaccilla, Bilbili in Celtiberia natus, Calagurritanus fuit alumnus, quam obscurus majorum natalibus, tam clarus ingenii monumentis. De nominibus Poëtæ constat ex omnium codicum fide, qui M. Valerium Martialem præferunt, quæ, num ipse sibi adsciverit, an a parentibus acceperit, in medio relinquo. Quanquam

M. VAL. MARTIALIS

Marci & Valerii Romana nomina Romæ primum assumpta iudico. Civem enim Romanum fuisse, nullus dubito, cum aliis ipse civitatem impetraret, ut lib. 3. epig. 94, gloriatur in Nævolum:

*Quot mihi Casareo facti sunt munere cives,
Nec totidem famulos suspicor esse tibi.*

Nec factum, sed natum, alioqui patronum suum carmine laudasset. Facilis vero erat tum aditus ad jus civitatis, quod Claudius tam vile fecerat, ut vitreis fractis vulgo diceretur emi. Otho vero peregrinis etiam donavit, ut Dio in Claudio & Othone testatum reliquit. Bilbilis colonia Augusta dicta est, ut ipse scribit lib. 10. epig. 103.

*Municipes Augusta mihi quos Bilbilis acri
Monte creat ———*

Et extat in Tiberii Imperatoris æreo nummo AUGUSTA BILBILIS; Vespasianus autem, Plinio teste lib. 3. cap. 3. universæ Hispaniæ jus Latii dedit, civitatem postea Caracallus. Marci ergo & Valerii nomina more civium Romanorum, qui prænomen, nomen, cognomen ferebant, sibi Poëta legit, arbitrato reor suo. Marci forte & Martialis quod mense Martio esset editus. Illi enim Marci, ut veteres tradunt, vocabantur. Valerii nomen vel a Mæccenate suo aliquo Valerio, vel Valerio Flacco familiari Poëta, vel forte ob memoriam Catulli quem est imitatus, qui & ipse Valerius audivit, sibi sumpsit: nec enim a majoribus acceptum arbitror, etsi non ignoro, nomina novis civibus assumpta ab iis, quorum beneficio civitatem impetrassent, sua vero pro cognominibus servata. Quod lib. 1. de bello Gallico Cæsar ostendit, cum ait: *Commodissimum visum est M. Valerium Procillum, Caii Valerii Cæburri filium, cujus pater a Caio Valerio Flacco civitate donatus erat, mittere.* Et Cicero ad Acilium scribens idem tradit: *Cum Demetrio Mega mihi vetustum hospitium est, ei Dolabella rogatu meo civitatem impetravit, qua in re ego interfui. Itaque nunc P. Cornelius vocatur.* Idem ad eundem Acilium scribens ait: *C. Avianium Philoxenum Cæsar meo beneficio in Novocomenses retulit. Nomen autem Avianii consecutus est, quod homine nullo plus usus*

usus est quam Flacco Aviano meo familiarissimo. Item in Verrem: Q. Lutatius Diodorus beneficio Q. Catuli à Sulla civis Romanus factus, eademque ratione de Dione, qui beneficio Q. Metelli civis factus. Q. Cæcilius Dio est appellatus. Sub Imperatoribus quum Romana civitas integris provinciis daretur, hi qui civitatem Romanam consequerentur, vel Imperatoris prænomen & nomen, vel ejus, aut eorum, quorum præcipue subsidio civitatem impetrassent, nomina ferebant. Verum cum Antoninus Caracallus Imperator constitutionem edidisset, quæ lib. 1. Digestorum sub titulo *de statu hominum* refertur, quæ omnes eos qui in urbe Romana (Alii orbe Romano) essent, cives esse voluit; tum pro cujuscumque arbitrio nomina sumpta, aut nobilissimarum familiarum quæ jam defecerant, aut nova excogitata, vetere vocandi consuetudine, quæ ad ea usque tempora parum certe violata perduraverat, paulatim postea labante. Quæ præcipua causa fuit (quod portento simile est) ut post Caracalli tempora, intra paucissimos annos horum nominum usus per mille annos conservatus, omnino dissipatus, & in nova vocabula transformatus. Nam nulla deinceps nominis, prænominis vel cognominis distinctio observata est; sed omnia in fœdissimam barbariem versa, antiquitatis cognitionem omni ex parte perdiderunt. Hæc Panuinius de antiquis nominibus Romanorum. Vide & Sigonium & Ursinum de nominibus & familiis Romanorum, Volaterranum Anthropol. Martial. (quamvis & hoc Romanum) a parentibus indigitatum sive a Kal. Martiis, quibus est editus, sive majorum arbitratu ob Martis cultum & memoriam censeo. Martiales porro nostro Poëtæ fere æquales plures lego apud scriptores. Est apud Lampridium Gargilius Martialis, paulo tamen nostro Martiale junior. Celebrat Tacitus Cornelium Martialem primipilarem. Laudat noster Martialis Julium Martialem familiarem suum. Vixit eodem fere ævo S. Martialis, Gallorum Mystagogus, Lemovicensis Pontifex, scriptis primum suis nobilitatus, dein etiam sanguine pro Christi nomine profuso purpuratus. Notus est & ille Martialis apud Herodianum lib. 4. Caracallæ percussor. De Kalendis Martiis Poëtæ natalitiis ita lib. 10. epig. 24. Martialis ipse canit:

*Natales mihi Martiæ Kalendæ
Lux formosior omnibus Kalendis.*

M. VAL. MARTIALIS

Et lib. eodem epig. 92.

Martem mearum principem Kalendarum.

Coquus audit apud Lampridium in Alexandro Severo, ut *Martialis Coci*, inquit, *Epigramma significat, quod contra quamdam Gelliam scripsit hujusmodi:*

Quum leporem mittis.

Coquum item appellat Joannes Solisberiensis lib. 8. Polycrat. cap. 6. & cap. 13. & lib. 7. cap. 12. Auctor Sophologii, præter alios quosdam qui vitam Martialis conscripserunt. Quod nomen an gentilitium sit, an posthumum & hominum studio inditum, non decerno. Sunt qui censeant a conviviis quæ frequenter celebrat, Xenii, Apophoretisque hoc illi nomen conditum, alii re ipsa coquum egisse principio existimant. Titius lib. 7. cap. 21. A majoribus adhæsisse illi potius existimem. seu parens coquus ab artificio audit, seu a majoribus accepit. Ob tam pauca epigrammata, quibus convivia celebrat, nomenclaturam hanc indeptum esse non est vero simile. Est cum κατ' εὐνομοσίαν epigrammatarius, ut Homerus vel Virgilius Poëta, Demosthenes vel Cicero orator, Philosophus Aristoreles dicitur. Parentum nomina, nisi filius cantasset, oblivione sepulta jacerent, liber 5. immortalia reddidit epig. 35.

Hanc tibi Fronto pater, genitrix Flaccilla puellam.

Parentem tamen affirmant aliqui coquum dictum lectumque. Uxorem habuit Clodiam Marcellam ex gente Claudia plebeia, lib. 12. epig. 21.

*Municipem rigidi quis te Marcella Salonis,
Et genitam nostris quis putet esse locis?*

Et mox:

*Te cito ridebit peregrinus gloria partus
Romanam ducat quam magis esse nurum.*

Ita distichon hoc legit Johannes Scalige: ad illud Catullianum:

Dulce

Dulce rideat ad patrem.

Ex Martiale tamen discis, Clodiam hanc Marcellam, non Romanam, sed Hispanam & Bilbilitanam patria fuisse, ut merito dubitare possis, an ex gente Claudia Romana fuerit hæc Marcella. Versum ergo Martialis rectius scripserim, ut ante habuit:

Nec cito ridebit peregrini gloria partus.

In patria laudanda tam diligens & frequens est, ut illius amantissimum facile intelligas lib. 1. epig. 62.

*Te, Liciane, gloriabitur nostra
Nec me tacebit Bilbilis.*

Lib. eodem epist. 50.

*Vir Celtiberis non tacende gentibus,
Nostraque laus Hispaniæ,
Videbis altam, Liciane, Bilbilin
Aquis & armis nobilem.*

Lib. 10. epig. 103.

*Municipes Augusta mihi, quos Bilbilis alto
Monte creat, rapidis, quos Salo cingit aquis.
Ecquid leta juvat vestri vos gloria Vatis?
Nam decus & nomen, famaue vestra sumus.*

Et mox in sequenti:

*Illinc te rota tollet, & citatus
Altam Bilbilin, & tuum Salonem,
Quinto forsitan effedo videbis.*

Lib. 12. epig. 18.

*Me multos repetita post Decembres
Accepit mea, rusticumque fecit
Auro Bilbilis & superba ferro.*

Sed de patria Martialis & hac Bilbili plura lib. 1. epig. 50. Romam venit, cum annum ageret alterum & vicesimum, egit
in

M. VAL. MARTIALIS.

in urbe annos quinque supra triginta, discessit septimo & quinquagesimo. Quod ipse me docet Poëta cum lib. 12. epig. 31. de hortis Marcellæ uxoris ita canit :

Munera sunt domino post septima lustra reverso.

Lib. vero 10. epig. 104. a patria se triginta quatuor annos abfuisse adhuc in urbe degens scripsit. Porro lib. 10. epig. 24. de suis Kalendis monet se quinquagesimum septimum annum attigisse :

*Quinquagesima liba septimamque
Vestris addidimus hanc (vel huc) acerram.*

Ex quibus concludo, poëtam sub Galba, Othone, Vitellio, Vespasiano, Tito, Domitiano, Nerva, Trajano Romæ vixisse, cum, ut plane sentio, sub primum vel alterum Trajani annum, quod ab eo negligeretur, in patriam redierit, ibique post quadriennium, summum quinquennium exactum, ultimum vitæ diem clauserit, ita ut ἐξηκοντάτης fere obierit, aut biennium ultra vitam propagarit. Romæ Domitiano, immo & Tito carus gratulusque fuit, magnisque honoribus & donis ab utroque ornatus. Jure nempe trium liberorum, quod solus Imperator conferebat, maximæque argumentum gratiæ erat. De quo Plinius minor, Tacitus, Lipsius, alii, & nos suo loco. Gloriatur de hoc munere poëta lib. 3. epig. 94.

*Premia laudato tribuit mihi Casar uterque
Natorumque dedit jura paterna trium.*

Et lib. 9. epig. 99.

*Rumpitur invidia, tribuit quod Casar uterque
Jus mihi natorum, rumpitur invidia.*

Et lib. 2. epig. 92.

*Natorum mihi jus trium roganti
Musarum pretium dedit mearum
Solus qui poterat. Valebis uxor,
Non debet domino perire munus.*

Creatus est tribunus, quod lib. 3. epig. 94. jaëtat:

V I T A.

Est & in hoc aliquid vidit me Roma tribunum.

Ornatus est equestri dignitate. Ibidem,

Et sedeo qua te suscitatur Oceanus.

Hoc est, specto in theatris ludos in equestribus, quo solis equitibus licet aspirare. Prædicat eandem lib. 5. epig. 13.

*Sum, fateor, semperque fui, Callistrate, pauper,
Sed non obscurus, nec male notus eques.*

Auctus est donis in urbe & ruri. domicilium sibi assignatum in urbe, & rus suburbanum docet lib. 9. epig. 99.

*Rumpitur invidia, quod rus mihi dulce sub urbe est,
Parvaque in urbe domus, rumpitur invidia.*

Et lib. 10. epig. 58.

*Dura suburbani dum jugera pasimus agri
Vicinosque tibi, sancte Quirine, lares.*

Lib. item 8. epig. 61.

*Sed quod sub urbe rus habemus æstivum,
Vehimurque mulis, non ut ante conductis.*

Prædium Nomentanum pluribus versiculis nobilitat lib. 6. epig. 43. lib. 7. epig. 92. lib. 10. epig. 94. & 48. lib. 13. epig. 119.

Italiæ quoque partem eam obiit poëta, quam olim Æmiliam. seu togatam Galliam dixere, nunc Lombardia cis Padum nuncupatur, ibique nobilissimas urbes lustravit: Forum Cornelii, seu Immolam, unde tertium epigrammatum librum emisit, ut lib. 3. epig. 1. & 4. scribit:

*Hoc tibi, quidquid id est, longinquis mittit ab oris
Gallia Romanæ; nomina dicta togæ.*

Et:

*Si quibus in terris, qua sumus in urbe rogabit,
Corneli referas, me licet esse foro.*

M. VAL. MARTIALIS.

Ravennam, item olim caput Piceni, ut docet vetus inscriptio: & in Venetorum ditione uti & Patavium & Altinum, Aquileiam Fori Julii primariam urbem: quæ civitates adeo poëtæ arrisere, ut constituerit, extremam illis ætatem consecrare; sic enim lib. 4. epig. 25. testatur:

*Vos eritis nostræ portus, requiesque salutis,
Si juris fuerint, otia nostra sui.*

Amicis usus est, præter Cæsares, claris, & potentibus, & multis: Stertino, quem Avitum vocat, Deciano, Liciniano, Stella, Nepote, Lupo, Plinio juniore, Cornelio Prisco, Julio Martiale, Regulo oratore, Quintiliano, Quinto Ovidio, Juvenale, Valerio Flacco, Silio Parthenio tyrannoctono, aliisque compluribus, quos passim in suis libris æternis ornat elogiis. Librarium puerum habuit, Afrum Demetrium, quem moriturum, sero nimis, libertate donavit, de quo lib. 1. epig.

102.

*Illa manus quondam studiorum fida meorum
Et felix domino, notaque Casaribus.*

Gravi morbo semel duntaxat, dum Romæ vixit, tentatus est, lib. 8. epig. 25.

*Vidisti semel, Oppiane, tantum
Ægrum me male, sæpe te videbo.*

Lib. 6. epig. 58. se jam propè conclamatum ait:

*O quam pene tibi Stygius ego raptus ad undas
Elysæ vidi nubila fusca plaga.*

Domitiano sublato, Parthenio Mæcenate amico aulico a militibus interfecto, cum apud Nervam parum, apud Trajanum nihil posset, rerum urbanarum tædio affectus, urgentibus jam tædio & fatis patriam repetivit, in eaque, confecto per triennium libro duodecimo, naturæ concessit: neque enim tam gratam & suavem vitam, quam in patria speravit, invenit, imo æmulatorum municipum dente laceratus assidue, ex ægritudine

credo

V I T A.

credo animi morbum concepit, & periit. Nam paulo post, ejus mortem Plinius eleganti ad Priscum epistola deploravit, simulque velut funebria persolvit. Forma oris, & voce virili fuit, piloso & hirsuto corpore, ut illa gens plerumque solet. Hoc poëta ostendit, cum lib. 10. epig. 65. Carmenionem carpit, seque ipsum depingit:

Hispanis ego contumax capillis,

Et:

*Hirsutis ego crinibus, genisque
Os blæsum tibi, debilisque lingua,
Nobis filia fortius loquetur.*

Scripterunt eandem Martialis vitam Calderinus, Sipontinus, Georgius Alexandrinus, Petrus Crinitus, & alii hos secuti. Nos ex ipso Martiale Martialem voluimus depingere.

DE LIBRIS ET SCRIPTIS MARTIALIS.

C A P U T II.

QUOD nobilissimis scriptoribus usu venit, uti plurimos eorum labores, aut casus, aut bellum, aut vetustas ipsa dederet & oblitteraret, hoc, nostro quoque Martiali aliqua ex parte accidit: neque enim omnia illius scripta Poëmatave perannarunt, canit ipse de suis nescio quibus juvenilibus & apinis lib. 1. épig. 114.

*Quæcunque lusi juvenis & puer quondam
Apinasque nostras, quas nec ipse jam novi, &c.*

Perierunt & quædam de libro singulari seu Spectaculorum (quem quidem ipse, meo judicio, collegit: itaque, ut legitur, composuit, præter inscriptiones quasdam parum aut omnino epigrammati non convenientes) Nam lib. 1. quædam citat epigrammata de libro Amphitheatri, quæ non reperiuntur. Ad Stellam lib. 1. epig. 45. ita scribit:

DE LIBRIS ET SCRIPTIS

*Lascivos leporum cursus lususque leonum,
Quod major nobis, charta minorque gerit,
Et bis idem facimus: nimium si Stella videtur
Hoc tibi: bis leporem tu quoque pone mihi.*

Majorem chartam librum primum interpretor, quod plura epigrammata contineat quam liber Spectaculorum, qui quidem ad Titi laudes, & Amphitheatrum, seu ludos in amphitheatro editos potissimum, ut doctissimus sentit Lipsius, est referendus. A Poëta, post Titi mortem, recognitum arbitror, & inscriptiones epigrammatum ita positas, ut possent pleræque ad Domitianum, qui sibi patris fratrisque opera omnia transcribebat, referri atque intelligi. De quo infra copiosius. Epigrammatum libros, præter singularem, composuit duodecim, quos non simul in manus hominum dedit; sed ut quemque absolverat, ita in literas misit, quod ex epistolis & multis epigrammatibus lector cognoscet. Revocavit tamen editos, & quosdam emendavit, ut fatetur lib. 10. epig. 2.

*Festinata prior decimi mihi cura libelli
Elapsum manibus nunc revocavit opus,
Nota leges quædam sed lima rafa recenti
Pars nova major erit: lector utrique fave.*

Et hæc forte causa sit, cur exemplaria hodierna tantum inter se differant; Aldina, inquam, & Calderina seu vulgaria. Nos Juniana secuti sumus.

Librum 13. & 14. hoc est, Xenia & Apophoreta ante librum 10. & sequentes scripsit, vivo adhuc tyranno Domitiano, cui in Xeniiis & Apophoretis blanditur. Nam illud profecto Domitianum spectat, cui lemma Anser est:

*Hæc servavit avis Tarpeii templa tonantis:
Miraris: nondum fecerat illa Deus.*

Utique Domitianum vocat Deum, qui incensum Capitolium restituit, ut supra ostendimus. Nec de alio intelligo primum distichon lib. 14.

MARTIALIS.

*Synthesibus dum gaudet eques, dominusque Senatus
Dumque decent nostrum pilea sumpta Jovem.*

Jovem Domitianum more suo appellat, ut supra :

Me meus in terris Juppiter ecce tenet.

Cæterum, quod generatim ad universa poëtæ epigrammata attinet, non ita admiror omnia, ut vel paria, vel omnia præstantissima judicem. Sunt alia aliis meliora : quod ipse fatetur de suis, lib. 1. epig. 12. scribit :

*Sunt bona, sunt quædam mediocria, sunt mala plura
Quæ legis: hic aliter non fit, Avite, liber.*

Et lib. 7. epig. 30.

*Triginta toto mala sunt epigrammata libro:
Si totidem bona sunt, Lause, bonus liber est.*

Quod vero monent nonnulli, ut mala a bonis secernantur, maleque natis infœlix nota adscribatur, id curæ alteri non invidebo. Ego quæ forte an acutissima censeo, alius plumbea dicat; nec enim doctissimis etiam in hac censura convenit, quod Ciceronis & Plutarchi, qualium, Deus bone, virorum judicia ostendunt, quorum alter omnium seculorum auctoritate comprobatus Cicero Timæi dictum de Dianæ absentia in ejus templi conflagratione, ut argutum & acutum celebrat ac miratur: Alter vero Plutarchus in Alexandri vita tam frigidum ait eundem Hegesiæ jocum, (in nomine quoque controversia est) ut ipsum etiam incendium restinguere potuerit. Victorius lib. 16. Var. cap. 15. commendat Adagiographus Palladæ Græci epigrammata, elevat eadem ac penitus deprimit H. Stephanus, ut verissimum sit illud Luciani :

*Οὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι Δακρυιδόν ἐστὶ νόημα
Ἀλλ' ὃ σὺ θανυμάζεις τῶν ἑτέρων γέλωτος.*

*Editur humana eximium nil mente: Sed illud
Quod tu miraris, ridiculum est aliis.*

TESTIMONIA SCRIPTORUM

Nunquam fiet, ut omnes eadem mirentur amentque : quot capita, tot sententiæ. Præclara tamen pleraque sunt hujus poëtæ epigrammata, in quibus nullum habet secundum. Accedit, mihi necessario multa prætereunda, quæ tibi forte maxime jucunda.

TESTIMONIA SCRIPTORUM

DE MARTIALE.

CAPUT III.

OMNIUM nobilissimum testatissimumque est C. Plinii Cæcili Secundi, poëtæ æqualis & amici, cujus judicium merito tanti fit ab omnibus, quanti Plinius hic ipse ab omnibus fieri solet, cujus ad Cornelium Priscum epistolam de Martiale apponam.

C AIUS P L I N I U S Cornelio Prisco S.

Audio Valerium Martialem decessisse, & moleste fero. Erat homo ingeniosus, acutus, acer, & qui plurimum in scribendo, & falis haberet & fellis, nec candoris minus. Prosecutus eram viatico secedentem, dederam hoc amicitia, dederam etiam versiculis quos de me composuit. Fuit mos antiquis, eos qui vel singulorum laudes, vel urbium scripserant, aut honoribus, aut pecunia ornare. Nostris vero temporibus, ut alia speciosa & egregia, ita hoc imprimis exolevit. Nam postquam desivimus facere laudanda, laudari quoque ineptum putamus. Quæris qui sint versiculi, quibus gratiam retulerim? Remitterem te ad ipsorum volumen, nisi quosdam tenerem. Tu, si placuerint hi, cæteros in libro requires. Alloquitur Musam. Mandat, ut domum meam in exquillis quærat, adeat reverenter.

*Sed ne tempore non tuo desertam
 Pulses ebria januam , videto :
 Totos dat tetrica dies Minervæ.
 Dum centum studet , auribus virorum
 Hoc , quod secula posterique possint
 Arpinis quoque comparare chartis
 Serus tutior ibis ad lucernas.
 Hæc hora est tua , dum furit Lyæus
 Dum regnat rosa , dum madent capilli,
 Tum me vel rigidi legant Catones.*

Meritone, qui hoc de me scripsit, & tunc dimisi amicissime, & nunc amicissimum defunctum esse doleo? dedit enim mihi, quantum maxime potuit: daturus amplius si potuisset. Tametsi quid homini potest dari majus quam gloria, laus, & æternitas? Æterna, quæ scripsit, non erunt fortasse: ille tamen scripsit tanquam futura. Vale.

ÆLIUS VERUS CÆSAR.

Addam & Spartiani, aut potius Ælii Veri Cæsaris de poëta nostro elogium. *Idem (Ælius Verus Cæsar) Martialem epigrammatarium poëtam, Virgilium suum dixisse fertur. Virgilium intellige in suo genere, hoc est principem epigrammatis, ut ille epici poëmatis.*

LAMPRIIDIUS in Alexandro Severo.

Martialem ævo Alexandri Severi plurimum legi celebrarique solitum ostendunt Lampridii verba: *Et quoniam, inquit, de lepisculis facta est mentio, quod ille (Alexander) leporem quotidie haberet, jocus poëticus emerfit, idcirco quod multi septem diebus pulchros esse dicunt, qui leporem comederint, ut Martialis Coci epigramma significat, quod contra Gelliam scripsit hujusmodi:*

TESTIMONIA SCRIPTORUM

*Quum leporem mittis, semper mihi, Gellia, mandas,
Septem formosus, Marce, diebus eris.
Si verum dicis, si verum, Gellia, mandas;
Edisti nunquam, Gellia, tu leporem.*

Sed hos versus Martialis in eam, quæ deformis esset, composuit, &c. Ista Lampridius de Martiale quem cocum nominat. Ex ævi illius credo more, quo & Gargilius Martialis scribebat & florebat, ut discriminis forte causa poetam nostrum cocum dixerit, aut quod reapse coquus fuerit.

SIDONIUS *carm. 23.*

Inter claros scriptores sæpius numeratur Martialis a claro Sidonio, qui ita canit:

*Quid celsos Senecas loquar vel illum
Quem dat Bilbilis alta Martialem
Terrarum indigenas Ibericarum?*

Idem carmine 119.

Aut mordax sine fine Martialis.

Omitto Salisberiensis, Æneæ Silvii, Historicorum item Hispaniæ Joannis Vasæi, Francisci Taraphæ, Marianæ, & aliorum encomia Martiali impertita. Nec interpretes Martialis commemoro Calderinum, Sipontinum, Merulam, Micyllum, & alios, qui Martialem certatim prædicant. Sunt nonnulli qui minus recte sentiunt de nostro poeta. Sed horum sententiæ lumina nostri ævi & à nostro proximi Jovianos Pontanos, Scaligeros, Turnebos, Lipsios oppono.

*JOVIANUS PONTANUS lib. 3. de Sermone
cap. 18.*

Valerius Martialis artificiosissimus epigrammatum scriptor ita in iis quidem jocus est, ut frequentius carpatur quam delectetur: tamen et

D E M A R T I A L E.

demorsione ipsa delectatio quoque paritur. Ad hæc dictis ejus partim occultissima quædam insunt spicula, partim verba quæ non solum a factis sint aliena, verum aut obscœna ipsa admodum scurriliaque, aut maxime ampullosa & acida, quod quidem Hispanicum est. Nam etsi Hispani cum primis sint facetiarum studiosi, tamen si populares respexeris ac plebeios gentis ejus homines, invenies eorum jocos non tam propendere in lusum ac delicias, quam in submorsiones, magisque spectare in invectivas & subsannationes, quam in risum, voluptatemque e jucunditate conceptam, quæ in facetis viris tenerrima quidem est. Sunt tamen dicta ejus in universum arguta, subtiliterque conquistata, abstrusa sententiæ, eademque raræ, salsa, aculeata: inventio vero maxime acuta, verba autem præcipue accommodata, quæque non prima tantum facie, atque in ipso explicatu lectorem alliciant, atque auditorem: verum quæ in ejus animo relinquunt tacitam quandam quasi subitillationem. Nihilominus tamen minus in iis non pauca quidem animadvertas, quæ decorum illud retineant, quod virtutis hujus, de qua præcipimus, maxime est proprium. Quale illud, quod & jucundum simul & salsum est, risumque venuste pariter atque honeste movet, ac vel in ore etiam matronæ non dedecet.

Unguentum fateor bonum dedisti. Et quæ sequuntur.

Hæc Jovianus vere sincereque probat, nec falso, quæ de eodem subjicit, petulantiore tamen, & nobis hîc tacendo. Concludit demum laudem hisce verbis: *Ejusmodi sunt igitur Martialis dicta, ut pleraque multum habeant salis: nec minus fellis, atque ampullosi proque loco & jocentur, & delectent: Cætera ad illam partem epigrammatum pertinent, quam nos præscripsimus.*

Angelus Politianus Præfat. in Quintil. *Ut ab ingeniosissimo Latinorum epigrammatum poëta, & vagæ juventutis moderator, & Romanæ gloria togæ vere meruerit appellari.*

JULIUS SCALIGER lib. 6. poet.

Ne Martialem quidem transferre libet ad meliora. De illius libris alibi satis a nobis dictum est. Multa sunt ejus epigrammata divina, in quibus & sermonis castitas, & argumenti species luculenta est. Versus vero candidi, numerosi, pleni, denique optimi. Alia fœda ne legerim quidem (merito igitur purgantur) tantum abest ut ad censuram vocem.

TESTIMONIA SCRIPTORUM

Idem lib. 3. cap. 126.

Epigrammatis virtutes peculiare brevitatis & argutia, hanc Catullus non semper est affecutus, Martialis nusquam omisit.

TURNEBUS lib. 13. cap. 19.

Cum a Martiale lepidissimo poeta (nec enim illis assentior, qui scurram ineptum eum appellant, neque satis elegante Musa libros epigrammatum scripsisse autumant, &c.) canitur lib. 3. epist. 93.

Admittat inter bustuarias mœchas, &c.

Idem cap. 4. lib. 8.

Quid vetat attingere festivissimi poetae Martialis lusus, atque in his operam ludere? Non semper supercilia adducenda sunt, &c.

Idem lib. 29. cap. 9.

Versus Martialis sunt lepidi, sed paucis intellecti, cum tamen verbis minime obscuris contexti sint.

JUSTUS LIPSIUS lib. 1. epistolic. quæst. cap. 5.

Quid censes tu? Non melius de Martiale Scaliger judicavit, qui versus ejus candidos, numerosos, plenos, epigrammata multa divina dicit: quam ille qui scurram de trivio appellat. Nollem excidisset viro magno hoc judicium judicii dissimile. Nihil ad Catullum Martialis, scio: Sed & hoc scio epigrammata illa, nec in trivio nata, nec in triclinio. Multa fœda, obscœna in Martiale: & mehercule in uno Catulli libello non pudiciora, sed pauciora. Ignorat seculum illud qui hoc accusat. Sunt & joci aliquot leves, vulgati pueriles: sed meliorum major est numerus. Faceret e re literaria, si quis more veterum criticorum delectum ejus epigrammatum haberet, & bonis adfigeret laudis notam, aliis culpæ, &c. Hæc Lipsius.

Taceo eorum qui hodie scribunt egregia de Martiale judicia,
nul-

D E M A R T I A L E .

nullus certe vel Catulli , Tibulli , Propertii , Virgilii , Ovidii , Statii , Aufonii interpres non sexcenties utitur testimonio Martialis , nullus antiquitatis admirator & scriptor tacet Martialem , cujus testimonio omnes pro oraculis utuntur , qui de rebus Romanis libros meditantur . Itaque , ut hoc caput concludam , satis meo animo vel tacitus laudatur is qui plurimum citatur , legitur , & teritur , ut vere de seipso Martialis :

*Illa tamen laudant omnes , mirantur , adorant :
Confiteor : laudant illa , sed ista legunt .*

Sint alia poëmata epigrammatis graviora , non sunt vel jucundiora , vel utiliora ; non minus emendat mores noster , quam vel Lucillius , qui versu secuit urbem , vel Horatius , Persius , Juvenalis . Quin & hoc laudis habet noster , quod bonos aperte laudat , improbos alieno nomine tecte corrigit , ut de se fatetur ipse lib. 10. epig. 33 .

*Hunc servare modum nostri novere libelli ,
Parcere personis , dicere de vitiis .*

Vere etiam hoc poëta de epigrammatis , & fabulosis aliis poë-
matis .

*Nescis , crede mihi , quid sint epigrammata , Flacce ,
Qui tantum lusus illa , jocosque putas .
Ille magis ludit , qui scribit prandia sævi
Tereos , aut cœnam , crude Thyesta , tuam .*

DE EPIGRAMMATE.

CAPUT IV.

ALII quam multi scriptores de epigrammate varie admodum præceperunt. Parmenio lib. 1. Anthol. cap. 44. *εις λογγροφίαν*. Cyrillus ibidem. Gyraldus Dial. 10. histor. poët. Robertellus libro singulari ad Aristotelis poëticen. Julius Scaliger lib. 3. poët. Minturnus lib. 5. de poëta. Thomas Correa libro singulari, & duo nuper e Societate; Antonius Possevinus, & Jacobus Pontanus. Mihi sicut animus non est, omnia quæ ad epigrammatis laudes, antiquitatem, artem, & varietatem, pertinent exequi, ita prorsus tacere, nec vim, originem, naturamque ejus attingere, cum epigrammatarium poëtam enarrandum susceperim, non est omnino visum opportunum. Quare tribus, ut aiunt, verbis rem expediam; & unde natum epigramma, quid illud, & quas virtutes desideret, exponam.

Epigramma syllabatim expressum latine inscriptionem sonat. *Ἐπιγράφω* enim inscribo, superscribo, seu titulum alicui rei addo, valet. Unde *Ἐπιγράφειν τὸ βιβλίον*, *Ἐπισηλῶ*, *ἀνδριάντα*, *τάφον*, &c. Inscribere librum, literas, statuum, tumulum.

Observavit Budæus a Plutarcho τὸ *Ἐπιγράφειν*, usurpari pro eo quod est, epigramma scribere.

Prima sane notione epigramma nihil aliud est quam *Ἐπιγραφή*, quæ primitus nuda & simplex fuit, & sæpe uno duntaxat verbo fiebat; qualis est apud Pausaniam *ἐνυάλι* ☉ Mars, seu Mavortius, *Ἐπίγραμμα*, inquit, *ἐστὶν αὐτῷ ἐνυάλι* ☉, hoc est, *Ἐπιγραφῶ* *ἔχει*, *ἐνυάλι* ☉. Talis est inscriptio Verrinæ statuæ apud Ciceronem, ΣΩΤΗΡ. Pluribus verbis liberis tamen epigramma de Cyro adfert Strabo. Infinita etiam extant hodie soluta oratione pluribus verbis facta, Cyri hoc est lib. 15. *Ὁ ἄνθρωπε, ἐγὼ κῦρός εἰμι ὃ πλεῖν ἀρχὴν τοῖς Πέρσαις κτισάμενος, καὶ τῆς Ἀσίας βασιλεὺς μὴ ἔν φρονήσεσι ἔροήματος*. Plura ibid. Primo igitur & vero significatu, ea dicta sunt

D E E P I G R A M M A T E .

sunt epigrammata, quæ pro eîogiis inscribebantur monumentis statuis, tropœis, imaginibus. Est enim epigramma statuæ, vel imaginis inscriptio. Deinde translatum est epigramma ad libros, factumque est contra, ut epigramma fieret inscriptio inscriptionis: hoc est; statua, inscriptio epigrammatis, id quod exemplo intelliges. Primum cogita, positam Herculi aut Romulo statuam cum hac inscriptione, Herculi, orbis liberatori, vel Romulo urbis conditori. Accessit deinde poeta, scripsit epigramma in statuas hæcæ Herculis & Romuli, eaque libro suo epigrammatum seu carminum inseruit cum hac inscriptione: De statua Herculis, de colosso Jovis, de specie Romuli, &c. Hic, ut vides, statua Herculis, Jovis, Romuli, est inscriptio epigrammatis: cum tamen ipsum epigramma natura sua significet inscriptionem. Ita fit ut in libris epigramma sit inscriptio inscriptionis, & quasi epigramma epigrammatis.

Est autem epigramma, uti nunc accipitur, poëma breve, cum simplici cujuspiam rei, vel personæ, vel facti indicatione, aut ex propositis aliquid deducens.

Simplex est illud apud Gellium Pacuvii lib. 1. cap. 24.

*Adolescens tametsi properas, hoc te saxum rogat
Ut se aspicias: deinde quod scriptum est, legas.
Hic sunt poëta Pacuvii Marci sita
Ossa; hoc volebam, nescius ne esses: Vale.*

& illud Simonidis lib. 3. Anthol. cap. 2. qui nomen Casmyli, patria: pater, & victoria exprimitur.

*α. Εἶπὸν τίς, τίνος ἐοσί, τίνος πατερίδος, πῶδε νικῆς;
β. Κάσμιλος εὐαγέρης, Πύθια, Ρόδος, ῥόδιος.*

*Dic quis es, & cujus, quæ patria palmaque pugna:
Casmylus Evagoræ, Pythia, Lucta, Rhodus.*

Illud etiam Virgilii,

Æneas hac de Danaïis victoribus arma.

& illud de eo

DE EPIGRAMMATE.

Mantua me genuit, &c.

Compositum est, cum ex propositis aliud deducitur, idque vel majus, vel minus, vel par, vel diversum, contrariumve. Majus deducitur ab Antipatro 1. Anthol. cap. 54. in Dianæ Ephesinæ templum, quod Babylo ni, Jovi Alpheio, hortis pensilibus, Colosso Rhodio, Mausoli tumulo anteponit. Noster item poëta Antipatrum imitatus, 1. epig. Amphitheatrum Titi septem orbis miraculis antetulit. Sed hujus exempla passim apud Græcos & Latinos occurrunt. Minus, ut Martialis ad Paululum de Phiala & Galla epig. 75. lib. 10. & lib. A. epig. 6. ubi docet, fœminas posse, quod olim vix Hercules. Et de sue quæ ex vulnere peperit. Est a minori, quo probat majus. Si nata est fera ex funere matris, cur non potuerit Deus? Minus, concludit lib. 9. epig. 4. ubi ostendit Jovem esse pauperiorem Cæsare, majoraque Cæsaris merita, quam ut illa æquare possit Jupiter. Minus deducit lib. 9. epig. 49. ad Gallicum, & eodem lib. 9. epig. 60. Obvia passim hujus exempla leges. Paria sunt illa lib. 2. cap. 18. ad Maximum, quem se majorem, sibi tamen esse parem probat ex paribus. *Capto tuam pudet heu, &c.* Contra libro eodem epig. 43. Ad Candidum se parem amicis jactantem, ostendit disparem. A paribus est illud lib. 8. epig. 35.

*Cum sitis similes paresque vita
Uxor pessima, pessimus maritus,
Miror non bene convenire vobis.*

Sed his epigrammatis non tam par concludit, quam ex paribus diversum. Par omnino colligit ex propositis lib. 1. epig. 61. ad Licinianum:

Nec me tacebit Bilbilis.

quia sum æque celebratus meis scriptis atque Catullus, Livius, Maro, Stella, Flaccus, Ovidius, Lucanus ex suis. Par concludit lib. 8. epig. 56. ad Flaccum:

Ergo

DE EPIGRAMMATE.

*Ergo ero Virgilius, si munera Mæcenatis
Des mihi? Virgilius non ero, Marsus ero.*

Sæpe diversum colligitur:

*Pars maxillarum tonsa est tibi, pars tibi rasa est.
Pars vulsa est, unum quis putet esse caput?*

Plurima sunt quæ contrarium inferunt. Martialis:

*Difficilis, facilis, jucundus, acerbus es idem,
Nec possum tecum vivere, nec sine te.*

Et:

*Insequeris, fugio; fugis, insequor: hæc mihi mens est:
Velle tuum nolo, Dindyme, nolle volo.*

Catullus:

*Odi & amo, quare id faciam fortasse requiris;
Nescio, sed fieri sentio, & excrucior.*

Sæpe ambigue, & vel argutissime epigramma concluditur, cujusmodi est illud Martialis lib. 1. epig. 97.

—— excidit mihi nomen.

& illud lib. 4. epig. 66.

—— fecisti rem, Line, difficilem.

& lib. eodem epig. 34.

*Sordida cum tibi sit, verum tamen, Attale, dicit,
Quisquis te niveam dicit habere togam.*

Multa sunt præterea quæ diversum ex uno, vel unum ex diversis colligunt, epig. 2. Amph. vel quæ ex paribus vel repugnantibus contrariis, &c. componuntur. Non pauca præterea, quæ non facile ad certum genus revocantur. Pleraque tamen laudem vel reprehensionem, suasionem, officium, documentumve continent. Multa proferrem ex Græcis & Latinis, si hoc mihi propositum foret, exempla.

D E E P I G R A M M A T E.

Hypothesis seu res subjectæ, sunt quidem illæ omnes, sed tamen amant epigrammata præ ceteris illustrissima facta: cujusmodi sunt Q. Mutii Scævola, Lucretia, Hercules, Democlis Atheniensis, Alexandri Magni, Themistoclis, Leonidæ, &c. Vel ingentia flagitia, quæ maxime ad Satyram pertinent; qualia Neronis, Phalaridis, Dionysii, & hujusmodi monstrorum leguntur. Vel vitia corporis, vel animi, vel quæcumque in materiam ridiculi cadunt: vel quæ indignationem maximam, ingentesque animi motus & affectus habent, amoris, odii, invidiæ, iræ, molestiæ, spei, timoris: Quorum omnium multo illustriora habemus in nostra tam antiqua, quam nova Republica monumenta, quam profana & impia hominum sæcula unquam habuere. Quid non suppeditabunt humani generis conditores Adam & Eva, cum ex beato & florente statu gloriæ, in lamentabiles mortis, omniumque ærumnarum casus inciderunt? Quid Samson, David, Machabæi? Quid Juditha, Hester? Quid Magdalena nostra lacrymis amoris & doloris ubique madens? Quid heroes nostri, heroïdesque Martyres, Laurentius, Ignatius, Georgius, Catharina, Hagne, Agatha, utraque Lucia, quibus mille partibus genticam superstitionem superamus. Aptissima vero & acutissima objiciuntur cogitata ex Christi *θεωπρωπος* persona, ubi plurima ex contrario possunt dici, quo pacto idem sit æternus & mortalis, sitiatur fons, esuriat omnium rerum satietas, frigeat ignis, langueat vigor, ægrotet medicus, moriatur vita, &c.

Definitio tandem materiam epigrammatis, fortissima & ignavissima facta, pulcherrima & turpissima, absurdissima & aptissima, stultissima & sapientissima, maxime ridicula & lamentabilia, minima & maxima, prima & extrema, artes, fraudes, eventus humanos, divina & naturalia cadere in epigramma. Atque ut materia est incircumscripita, ita genus carminis liberum est, quanquam duo triave genera potissimum usurpentur. Elegiacum, Phalæucium, Iambicum; non raro etiam heroïcum, ut docet noster lib. 6. epig. 65.

*Hexametris epigramma facis? scio dicere Tuccam -
Tucca solet fieri: denique Tucca licet.*

D E E P I G R A M M A T E.

Est epigramma per se opus, nec pars vel Elegiæ, vel Epœiæ, vel Tragœdiæ, vel Comœdiæ, ut censuit Robertellus, quem & ratio, & viri docti merito rejiciunt.

Virtutes epigrammatis alii duas, alii tres pluresve adferunt, præcipuas complectemur. Brevitatem, argutiam, venustatem seu suavitatem. Brevitas ideo tribuitur epigrammati, quod olim epigramma nihil esset aliud præter ipsam inscriptionem, quæ sæpe tribus, alias duobus, nonnunquam etiam uno verbo absolvebatur. Nec definitum est hodie, quot versibus epigramma sit conficiendum. Minturnus ex Cyrilli sententia ait; distichum esse nimis longum in epigrammate; sed Cyrillus contra docet, distichum esse justum epigramma. Apponam epigramma Cyrilli:

Πᾶν καλόν ἐς' ἐπίγραμμα τὸ δίσιχον. ἢ ἢ παρέλθῃς
 Τὸς τρεῖς, ῥαψωδεῖς, κοῦκ ἑπίγραμμα λέγῃς.
Omne epigramma placet, geminis quod versibus exit,
Quod plus est, librum, non epigramma voces.

& noster:

Disticha qui scribit, puto vult brevitate placere:
Quid prodest brevitatis, dic mihi, si liber est.

Sunt qui duobus distichis non amplius epigramma scribebant, ut de Lampridio quodam tradit Siconius epist. 9. lib. 8. Præterea, inquit, quod ad epigrammata spectat, non copia, sed acumine placent, quæ nec brevius disticho, nec longius tetra-
sticho finiebantur. In eadem sententia videtur fuisse Parmenio, cujus est hoc epigramma de epigrammate.

Φημι πολυσιχίῳ ἑπιγράμματι ἔστι Μῆσαι
 εἶναι. μὴ ζητεῖτ' ἐν σαιδίῳ δολιχόν
 Πολλ' ἀνακυκλεῖται δολιχῶ δρόμῳ. ἐν σαιδίῳ ἢ
 Ὀξὺς ἐλαυνομήν, πνέματός ἐστι τόν.
A Musis procul est, multos epigrammate versus.
Complecti, an quæras in stadio dolichon?
In dolicho cursus crebro torquetur: acuta
Pectoris in stadio concita vis rapitur.

D E E P I G R A M M A T E.

Nonnulli ultra δεκάσιχον, hoc est, quina disticha non progrediendum docent. Ego ex Græcis & Latinis ἑπιγραμματοποιῶν disco epigrammata scribi posse, & frequenter scripta solo monosticho, ut illud Græcorum lib. 4. cap. 8. in Centaurum: & lib. 1. Theonis, εἰς ἑβδομάδα, & 4. εἰς ἀγαλμα ἡχῆς ἡχώ μνημωλύγω. Et multa præter hæc epigrammata Græcis passim obvia. Martialis lib. 8. epig. 19.

Pauper videri vult Cinna, & est pauper.

& lib. 7. epig. 97.

Omnia, Castor, emis; sic fiet ut omnia vendas.

Disticha vero, tristicha, tetrasticha, pentasticha, hexasticha, septasticha, ἐνεάσιχα, decasticha ubique occurrunt, apud Catullum, Martialem, in Anthologia Græcorum. Quod jam negant decasticho licere versum addere; refutant principes epigrammatis, Catullus, Martialis, & plurimi Græcorum. Catullus & Martialis trigessimum versum excedunt. Agathias Græcus Icosistichon, hoc est, viginti versuum epigramma scripsit lib. 7. Anthol. Longiora leges lib. 5. Concludo igitur disticha, tetrasticha, octosticha, decasticha, esse venustissima in genere Elegiaco. Epodos & Hexametros, & Scazontes, Anacreontæos, hendecasyllabos plures congestos, ubique leges, quanquam sæpe transgrediantur nonnulli limites epigrammatis. De brevitate & longitudine epig. sic noster lib. 2. epig. 77.

Cosconi, qui longa putas epigrammata nostra

Utilis ungendis axibus esse potes.

Hac tu credideris longum ratione colossum,

Et puerum Bruti dixeris esse brevem.

Disce quod ignoras. Marfi doctique Pedonis

Sæpe duplex unum pagina tractat opus.

Non sunt longa, quibus nihil est quod demere possis:

Sed tu, Cosconi, disticha longa facis.

Argutia vel maxime propria est epigrammati, unde nervum, vim & acrimoniam, geniumque suum habet epigramma, ex qua

D E E P I G R A M M A T E .

qua comparatur epigramma; nunc pugioni, quo punctim feritur hostis; nunc scorpionis, qui cauda icit; modo piperi, quod acrimonia sua mordet linguam; nunc felli, quod amarissimum: Quo in genere facile princeps est Martialis. Quod ipsemet de se non ignoravit, cum lib. i. epig. i. scripsit:

*Toto notus in orbe Martialis
Argutis epigrammaton libellis.*

& Sidonius:

Et mordax sine fine Martialis.

Arguta sunt pleraque Lucilii, Antipatri, Luciani, Nicarchi. Caruit fere hac laude Catullus, quam venustate compensavit. Sunt autem argutissima fere, quæ ludunt in ambiguo, vel concludunt *ἄγχι δεσδοσίαν*: Nam tota vis argutiæ plerumque est in extremo versu, aut disticho, velut in teli mucrone, quod omnia epigrammata ostendunt; aut si hac careant, epigrammatis nomen relinquunt. Quod in soluta oratione Apophtegmata, hoc in carmine sunt epigrammata. Limis etiam & obliquis oculis epigrammata velut optice pictura intuenda. Aliud enim plerumque habent in recessu conditum, quam in fronte promittunt. Exemplum sit illud Martialis lib. i. epig. 97. Ultimo versu dicit,

————— *Excidit mihi nomen.*

Videtur significare, memoria excidisse, cum lingua exciderit, hoc est, pronunciavit. Venustas, quæ suavitatem continet, in epigrammate tunc cernitur, cum est rotundum, amœnisque & gratis verbis compositum, non distortum numeris, non hiulcum, sed quod orbem sententiæ feliciter absolvit, quodque dulcem sensum & comparationes gratas continet. Est venustissimus atque suavissimus in suis hendecasyllabis Catullus, quem assequi in hoc genere Martialis non potuit. Venustum illud Archiæ i. Antholog.

Τέσσερες εἰσιν ἄγῶνες, &c.

& illud Cæsari adscriptum:

Thrax puer, &c.

DE EPIGRAMMATE;
& illud Pullicis, vel Pollucis rotundum,

Cum mea me genitrix, &c.

& Ovidii de Lucretia:

Cum foderet castum ferro Lucretia pectus, &c.

Aliaque innumera: omnia fere Catulli phaleucia & iambica. Et
illud Martialis in Catellam Publii:

Issa est passere, &c.

Non onerabo chartas exemplis, quæ tu multa leges apud eos
quos in prima pagina laudavi: mihi cursus ad alia.

MARTIALIS

NUMISMATIBUS ILLUSTRATUS.

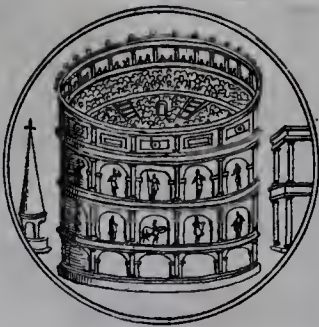
Spect. 1 epigr. 3 vers.

Trivia] Pere ejus templi formam , ex
perquam eleganti Num. apud *Petitum* , de
Amazonib. 20. cap.

Spect. 1 epigr. 5 vers.

Mausolea] Videas hæc in Num. ficto li-
cèt , apud *Gisb. Cuperum* , in *Observ. aliqf-
que.*

Spect. 1 epigr. 7 vers.

Amphitheatra] Quod exhibet *Vespasia-
rum* ex ære Numus , apud *Oyzelium* ,
i Tab.

Spect. 2 epigr. 6 vers.

Neronis] Qui in Numis modò laureato ,
modò radiato , modò nudo prorsus , capite ,
frequentissimus.

Spec. 21 epigr. 4 vers.

Orpheo] Qui inter feras medius in eximio M. Aurelii Num. apud Sambucum, in Select. & Morellum, Specim. 11 Tab.

Spec. 25 epigr. 3 vers.

Audax Leandrus] Qui natans occurrit in Num. Abydenorum, apud Morellum, Specim. 18 Tab.

Spec. 28 epigr. 6 vers.

Triton] In Claudii præclaro Num. Neptunus, equis remotis, trahitur à Tritonibus.

Spec. 27 epigr. 3 vers.

Taurum] Quem, impositum humeris, vivum auferebat Hercules.

Spec. 24. epigr. 5 vers.

Aquora] Naumachiam, muro cinctam, habet Domitiani Num. apud Schefferum, Re Naval. 3. lib. 2. cap. Oyzelium, alióf.

Spec. 27. epigr. 5 vers.

Hydra] Quem, capiticus semper renascentibus, ægerrimè subegit Hercules. Inspecie Prufenorum Num. apud Ezech. Spanhemium, Triflanumque.

Spelt. 3 epigr. 3 vers.

Rhodopeius] Orphei epitheton , à Rhodope , Thracio monte , quem præfert Antonini Num. apud Seguinum , in Select.

Spelt. 16 epigr. 3 vers.

Europen] Spectatur , à tauro rapta , in Græco Trajani Num.

Spelt. 6 epigr. 3 vers.

Leonem] Herculis & Nemæi leonis lucta in plurimis , & Latinorum & Græcorum exhibetur Numismatibus.

Spelt 19 epigr. 2 vers.

Taurus] Qui ferociens & arenam spargens (Ludorum symbolum) exhibetur in Non. Augusti.

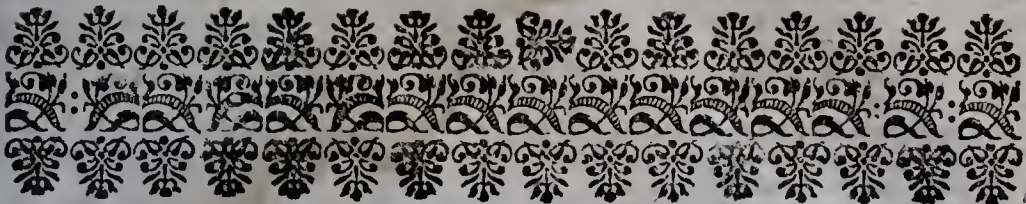

Spelt. 9 epigr. 3 vers.

Rhinoceros] Cujus iconem præfert apud Erizzum , Domitiani rarior Num.

Spelt. 19 epigr. 4 vers.

Elephanta] Quem quoque , ut Ludorum symbolum , conspicias in Anton. Pii Numo.

M. VAL. MARTIALIS
SPECTACULORUM
LIBER.

In Amphitheatrum Cæsaris
præferendum pulcherrimis orbis ædificiis.

EPIGRAMMA I.

BARBARA Pyramidum fileat miracula
Memphis,
Assiduus jactet nec Babylona labor:
Nec Triviæ templo molles laudentur hono-
res,
Dissimuletque Deum cornibus ara frequens.
Aëre nec vacuo pendentia Mausolea
Laudibus immodicis Cares in astra ferant.
Omnis Cæsareo cedit labor amphitheatro:
Unum pro cunctis fama loquatur opus.

INTERPRETATIO.

*Barbara Memphis taceat ad-
mirandas pyramides, nec la-
bor improbus ostendet. Baby-
lona: nec celebrentur delicata
ornamenta Templi Dianæ, &
ara referta cornibus fileat
Deum: nec Cares commendati-
one nimia in cælum tollant
monumentum Mausoli suspen-
sum in aëre vacuo: Omne opus
det primas Amphitheatro Cæ-
saris, & fama prædicet unicum
illud ædificium pro omnibus.*

NOTÆ.

Memphis.] Urbs Ægypti nobilissima, secundum plerosque hodie *le Caire*: Cum ramen ab altera parte Nili fuerit, e regione Cairi, cujus nihil extare præter nomen, Menchis, putat Postellus: vana est illa opinio. Strabo lib. 17. ait, *Pyramides, quæ apud Memphim sunt, in ulteriore regione apparere, scilicet Babylonis castelli natura*

munici a Babyloniis quibusdam conditi, ut ait idem Strabo. *ἕξι δὲ τῷ Διὶ τῷ Δέλτα τείσχιον εἰς αὐτῶν*: tribus schoenis & Delta diffita est Memphis nempe. Schoenum ex eodem Strabone libro citato triginta stadia complectitur, secundum Herodotum sexaginta: stadium verò mensura est pedum

sexcentenū, ut tradit Budæus ex Herodoto lib. 2. de labyrintho loquente. Plinius lib. 2. cap. 23. ait: *Stadium centum viginti quinque nostros efficit passus, pedes sexcentos viginti quinque.* Barbaram diei Memphim, quod Romani, præter Græcos, omnes alios populos barbaros vocarent. Apud hanc urbem Ægyptii Reges potius ad ostentationem, quam ad usum Pyramides extruxere adhuc extantes, quæ inter septem orbis miracula annumeratæ: sunt verò quadratæ moles, quæ ab ima & latissima basi paulatim in apicem desinentes summam in altitudinem crescunt.

Affiduis labor.] Alii hunc laborem referunt ad Scriptores, qui multis laudibus Babylonem extulerunt; estque idem, inquit, quod Horatius lib. 1. carm. ode 7. vocat unum opus.

Sunt quibus unum opus est intactæ Palladis urbem

Carmine perpetuo celebrare.

Sed Poëta comparat Amphitheatrum cum alio ædificio, itaque alii melius meo iudicio laborem illum assiduū referunt ad Babylonis muros, quorum ambitus quadringenta & octoginta stadia complectebatur teste Herodoto lib. 1. ita ut ingenti labore fuerint perfecti, & inter orbis miracula recensiti: assiduus ergo labor sumitur hinc pro ingenti, & improbo. Babylon verò urbs fuit celeberrima ad Euphratem, cujus situm fusè explicat Herodotus lib. 1. de qua Ovidius lib. 4. Metamorph.

Ubi dicitur altam

Coctilibus muris cinxisse Semiramis urbem.

de pensilibus illius hortis tum ab historicis tum à Poëtis narrantur multa. Alii legunt Assyrinus labor quod Babylon olim fuit Metropolis Assyriæ. Strabo lib. 16.

Nec Trivia.] Diana dicta est Trivia, quod in trivii coleretur, unde a Græcis dicitur *τρισθία*, hoc est in trivio constituta. *Molles honores* intellige signa in Templo Dianæ, columnas, ipsum denique templum summo artificio elaboratum; *molles* autem delicatissimos & quasi vivos interpretare: sic Virg. lib. 6. Æneid.

Excudent alii spirantia mollius æra:

Credo equidem vivos ducunt de marmore vultus.

Ephesus Ionæ regionis Asiaticæ urbs nolis ab hoc Dianæ Templo: quare legunt alii *molles Iones*. Quæ lectio non displicet si antiquis in codicibus reperiretur: hoc enim celebrentur molles Iones a Templo Dianæ Ephesæ: sententia perspicua est Iones nempe effœminatos adeo non esse laudandos a Templo quod Dianæ ædificaverunt, nec Cares a Mausoleo, nec Babylonios a suis muris, nec Delios ab ara cornea, nec Ægyptios a suis Pyramidibus cum omnia illa ædificia longè superet Amphitheatrum a Vespasiano extructum Suetonius in Vespasiano cap. 9. a Tito dedituratum in Tito cap. 7. *in quo spectacula magnifica assidue, & sumptuosa edidit Domitianus*, idem Suetonius in Domitiano cap. 4. unde dicitur hic spectaculorum liber: extructum autem Amphitheatrum laudem Domitiano tribuit noster Poëta.

Cornibus ara.] Βωπέος κερκίτην, ara cornea inter septem orbis miracula recensita, quam in insula Delo hodie *Sdiles* ex cornibus caprarum a Diana sorore interfectarum extruxit Apollo, non tanquam divinum opus se jactet cum ab Amphitheatro mortali manu factio longè superetur. De cornea hac ara agit Callimachus in hymno Apollinis, & Plutarchus de animalium solertia, scribit hanc aram inter orbis miracula positam. Alii minus bene videntur intelligere Templum Jovis Hammonis apud Nasamonas Libyæ populos in ora Syrtis. Strabo lib. 17. alii. *Disimulet Delon.*

Mausolea.] id est Sepulchrum Mausolei regis Cariæ conditum ab Artemisa uxore, & enumeratum inter orbis miracula. *Pendentia* dixit quia columnis erant suffulta. Vide Epig. 14. lib. 2.

Inde petit centum pendentia recta columnis.

Cares verò Asiam minorem habitarunt contra Rhodum caput regni Halicarnassus ubi Mausoleum spectabatur: de quo Vitruvius lib. 2. cap. 8. & Plinius lib. 35. cap. 5.

Unum pro.] Alii *pro.* Lipsius de Amphitheatro cap. 7. *Intelligit*, inquit, *hoc Titianum: nec ad Domitianum illa, aut de Domitiano, ut allucinator interpretum vulgus.* Judicet lector ex his quæ supra diximus.

Ad eundem Cæsarem
de ejus operibus. II.

Hic ubi fidereus propius videt astra colossus,

Et crescunt media pægmata celsa via;

invidiosa feri radiabant atria regis,

Unaque jam tota stabat in urbe domus.

Hic, ubi conspicui venerabilis amphitheatri

Erigitur moles, stagna Neronis erant.

Hic, ubi miramur velocia munera thermas,

Abstulerat miseris tecta superbus ager.

Claudia diffusas ubi porticus explicat umbras,

Ultima pars aulae deficientis erat.

Reddita Roma sibi est, & sunt, te præside,

Cæsar

Deliciæ populi, quæ fuerant domini.

Odiſa aula crudelis regis Neronis hic ſplendebat, & jam unicum domicilium erat in tota civitate, ubi radiatus colloſſus aſpicit aſtra propius, & pægmata alta ſurgunt media via. Hic erat ſtagna Neronis ubi extruitur moles veneranda ſpectandi Amphitheatri. Hic campus ſuperbus eripuerat domos ab ærumnoſis civibus, ubi nobis admirationi ſunt balnea celeriter extructa. Extréma pars erat atrii deſinentis, ubi Claudia porticus dilatata umbras. Roma ſibi reſtituta eſt, & te Imperatore, Cæſar, ſunt populi, quæ fuerant voluptates domini Neronis.

Hic ubi ſidereus.] Plinius lib. 34. cap. 7. undaciæ innumera ſunt exempla. Moles quippe cogitatas videmus ſtatuarum, quas colloſſos cant, turribus pares. Sidereus verò dicitur colloſſus quia a Veſpaſiano Soli dicatus eſt, vide Plinium loco citato, & Suetonium in Veſpaſiano cap. 18. Colloſſi reſectorem ſigni congiario, magnæque mercede donavit. e enim colloſſus ſecundum Suetonium in Nerone cap. 31. centum viginti pedum ſtabat ſub Nerone eſſigie: in eodem hoc capite deſcribuntur ædificia quorum mentionem hic facit Martialis, qui pergit Domitiano tristere quæ a Veſpaſiano & Tito ædificata erant; alii tamen putant hæc ad Titum pertinere. Hic colloſſus erectus ſub Nerone, reſectus a Veſpaſiano, ac dempto capite Neronis, Soli adjecto cum ſeptem radiis Soli dicatus eſt, &c. Hieronymus in cap. 3. Habacuc. Viſig. 60. lib. 12.

Pægmata.] Fuerunt machinæ quas ſic deſcribit Scaliger in lib. 5. Manilii. *Erat enim pægma contabulatio, quæ ſponte ſurgebat ſub ſolis, & diſſolvebatur.* De his machinis Seneca in lib. 33. cap. 33. Seneca Epist. 88. *Quædam, inquit, annumeres machinatores, qui pægmata ex ſe ſurgentia excogitant, & tabu-*

lata tacite in ſublime creſcentia, & alias ex inopinato varietates: aut dehiſcentibus quæ cohærebant; aut quæ diſtabant ſua ſponte cohærentibus, aut iis quæ eminebant, paulatim in ſe reſidentibus.

Invidioſa feri.] Tacitus lib. 15. ann. Cæſarum Nero uſus eſt patriæ ruinis, extruxit domum in qua hæret perinde gemma, & aurum miraculo eſſent, ſolita quidem & luxu vulgata, quam arva & ſtagna, & in modum ſolitudinum, hinc ſylvæ, inde aperta ſpatia, & proſpectus. Superbus ager dicitur, vel quia ampliffimus, vel quia Neroni peculiaris, nec populo communis.

Velocia munera.] Thermæ enim velociter à Tito fuerant extructæ in gratiam populi. Suetonius in Tito cap. 7. *Amphitheatro dedicato, Thermiſque juxta celeriter extructis.*

Claudia.] Quam eandem cum Livie porticum, de qua Plinius lib. 14. cap. 1. Affirmant aliqui, alii verò diverſam fuiſſe ſtatuant.

Quæ fuerant domini.] Odioſè Neronem vocat dominum, qui nempe civibus Romanis veluti ſervis imperaret.

Ad eundem,

ad cuius spectacula ex omnibus orbis regionibus
gentes advenisse dicit. III.

QUÆ tam seposita est, quæ gens tam
barbara, Cæsar,

Ex qua spectator non sit in urbe tua?

Venit ab Orpheo cultor Rhodopeius Hæmo,

Venit & epoto Sarmata pastus equo;

Et qui prima bibit deprensi flumina Nili.

Et quem supremæ Tethyos unda ferit.

Festinauit Arabs, festinauere Sabæi,

Et Cilices nimbis hic maduere suis.

Crinibus in nodum tortis venere Sicambri,

Atque aliter tortis crinibus Æthiopes.

Vox diversa sonat: populorum est vox tamen
una,

Cum verus patriæ diceris esse pater.

Qua natio, ô Cæsar, tam
mota & tam barbara ex
aliquis spectator non vide-
in tua civitate? Incola Thi-
cius advenit ab Orpheo Ha-
Sarmata quoque nutritus
gume equi hausto, atque
qui potat aquam primam
cogniti, & ille qui percussit
unda exireni maris. Ar-
propræverunt, Sabæi ac-
rerunt, & Cilices respersi-
runt suis imbris. Sicam-
accessere capillis coactis in-
dum, atque Æthiopes in
alio modo religata. Log-
varia quidem est, attra-
unus est sermo earum na-
num, cum verus patriæ pa-
appellaris.

Venit ab Orpheo.] Rhodope & Hæmus
montes sunt Thraciæ. Orpheus Hæmus di-
citur, quia ad eum habitaverunt parentes
Orphei, vide Plinium lib. 4. cap. 1. & cap.
11. ubi agit de patria Orphei.

Sarmata pastus equo.] hoc est a Septem-
trione Sarmatæ venerunt, a meridie incol-
tæ Nili. Ab Occidente Hispani vel Britan-
ni. Ab Oriente Arabes. Sarmatia duplex
est, Europæa, & Asiatica. Europæam,
Russiam, vocat Ortelius, Asiaticam verò
Tartariam. Sarmatarum quoque gentes hac
maxime pultè aluntur, & cruda etiam fari-
na, equino lacte, vel sanguine e truris venis
admixto. Plinius lib. 18. cap. 10. sub finem.

Et qui prima.] Et venerunt illi Æthio-
pes, qui regionem incolunt, ubi emergit
primùm ac deprehenditur Nilus. De quo
fusè Plinius lib. 5. cap. 9. Nilus incertis
ortus fontibus it per deserta. Et paulò infra.
*Originem (ut Juba rex potuit exquirere) in
monte inferioris Mauritaniæ non procul Oceano
habet, lacu protinus stagnante, quem vocant
Nilidem.* Dio in Severo affirmat originem
Nili fuisse inventam. Nilus a monte Atlante
certò fuit, qui mons est in Macenitide, non
longè ab Oceano, qua parte spectat ad occasum
solis. Prisci tamen quam plurimi negant
Nili fontes fuisse deprehensos, maxime
Seneca lib. 6. quaest. Natural. cap. 8. Papi-
nius Sylværum lib. 3. Horatius lib. 4. carm.

ode 14. & multi alii: videat lector. F-
tes Nili repertos fuisse constat, ex iis
referunt Patres Societatis Jesu Alpho-
Mendez, Almeyda, maxime Hyeroni-
Lobus, nempe in regno Goyam ad duc-
cium gradum latitudinis Borealis,
quinquagesimum quantum longitudinis
dum in regione *Sacahala*, quam incol-
Agavi. Illic lacus est jactum lapidis lat-
in quo sunt duo fontes a se invicem tri-
ta passibus distantes, qui nostrorum pu-
rum figuram referunt; ex his emanat
vius Nilus, qui per alterum deinde lac-
transit seque in terram abdit: Ad mill-
verò inferius emergit rursus ea aqua
copia auctus, ut fluvii nomen consequi
sit. Orientem versus fuit. A sua orig-
quadraginta milliaria entensus lacum D-
beam vulgò Bardameam ingreditur,
quæ fusè describuntur in synopsi histo-
Æthiopicæ. Vide librum inscriptum,
cueil de divers voyages faits en Afrigue, &

Suprema.] Tethys Oceani uxor pro n-
ipso sumitur. Hic intellige Britannos,
Hispanos qui sunt ultimi ad solem occid-
tem; ubi mare inquietum & undosum t-
anno, unde dicit, *ferit*. Thetis verò P-
conjug fuit & mater Achillis.

Sabæi.] Populi felicitis Arabiæ.

Cilices.] Cilicia Asiæ minoris regio he-
vocatur *Turcomania* & *Finichia*, ubi
cro

proculus præstantissimus cui primam nobilitatem tribuit Plinius lib. 21. cap. 6. *Hic maluerunt.* Nam croco trito & mixto vino lulci irrigabantur, odoratis quoque imbrivus perfundebantur spectatores.

Sicambri.] Teste Strabone Gallix sunt populi, ubi hodie Gueldrix Ducatus. Ut Martiano placet; nempe inter Mosam & Rhenum. Secundum alios fuerunt ab altera parte Rheni ubi hodie Zutphanix Comitatus. In nodum torquere crines solebant illi populi; Epigram. 39. lib. 5. *Rhenique*

nodos. Tacitus de moribus Germanorum hunc ritum speciatim tribuit Suevis. *Insigne gentis obliquare crinem, nodoque substringere.* Juvenalis Sat. 13. versu 160.

Cerula quis suspuit Germani lumina? flavam

Cæsariem? & madido torquentem cornua cirro?

Atque aliter tortis.] Æthiopum comæ natura & ardore Solis crispæ sunt, Germanorum verò arte.

Ad Cæsarem quod expulerit delatores. IV.

TURBA gravis paci, placidæque inimica quieti,

Quæ semper miseris sollicitabat opes,
Traducta est titulis, nec cepit arena nocentes,

Et delator habet, quod dabat, exilium.

Exulat Aufonia profugus delator ab urbe:

Impensis vitam principis annumeres.

Multitudo infensa paci, atque adversaria quieti tranquillitati, quæ assidue vexabat divitias miserorum Civium, ducta est cum inscriptionibus, nec arena continuit reos & accusator mulcatur exilio, quo mulcabat alios. Accusator fugitivus amandatur ab urbe Roma; vitam addis sumptibus Imperatoris.

Traducta est titulis.] Sic legit Lipsius in notis ad lib. 2. cap. 11. de Cruce. *Titulis sim vult, Martialis scilicet traductos delatores, nemodo? nonne omnium unus est communis? non hic: quia additum, quos & quam illures quisque detulisset. Exempli causa. Hic Titius, qui Camerinum detulit. Hic qui Ateranum, & talia. In libris legitur. Traducta est Gætulis, in aliis. Tradita Gætulis, & emendarunt. Traducta est Gyaris quod ego & ratio facile refellunt. In hoc libro, de Cruce, fuse agit Lipsius, de titulis quos damnatis apponere solebant antiqui.*

Nec cepit.] Tantus fortè erat delatorum numerus, ut in arena contineri non potuerunt: vel intellige tantummodo ignominix causa traductos fuisse per arenam, & inde in exilium missos. Sensus est: de-

latores non fuerunt addicti arenæ: Suetonius in Tito cap. 8. mentem nostram explicuit. *Inter adversa temporum, & delatores, mandatoresque erant ex licentia veteri. Hos assidue in foro flagellis ac fustibus casos, ac novissime traductos per Amphitheatrum arenam, partim subjici in seruos, ac venire imperavit: Partim in asperissima insularum avehi. Alii legunt in asperissimas insularum.*

Aufonia ab urbe.] Romam intellige: Italia dicta est Aufonia ab Aufonio Ulyssis & Calypsus filio.

Impensis.] hoc est muneribus exhibitis: Nimirum præter alia munera quæ in civium gratiam exhiberi iussit Domitianus, dedit vitam, quoniam ejecit delatores qui vitæ & bonis civium insidiabantur.

Blanditur Cæsari de spectaculo Pasiphaës. V.

UNCTAM Pasiphaën Dictæo, credite, tauro.
Vidimus; accepit fabula prisca fidem.

Fidem adhibere Pasiphaën conjunctam fuisse tauro Cretensi: Spectavimus; Fabula antiqua

Nec se miretur, Cæsar, longæva vetustas:
Quidquid fama canit, donat arena tibi.

rat, id ipsum tibi suppeditat arena.

facta est vera. Nec antiqui
remota, ô Cæsar, sibi nimi
placeat: Quidquid fama n

Junctam Pasiphaën.] Pasiphaë filia Solis,
& uxor Minois Regis Cretæ arsit amore
tauri, hæc fabula satis nota.

Dicæo.] Cretenſi a Dicæa monte Cretæ.

Nec se miretur.] Propter sua miracula,
aut potius propter fabulas, quæ in Am-

phitheatro Domitiani verè repræsentabi-
tur. Simile spectaculum exhibuerat Ne-
Suetonius in Nerone cap. 12. *Taurus Pa-*
phaën ligneo juvenca simulachro abditam ini-
ut multi spectantium crediderunt.

Blanditur Cæsari de venatione mulierum. VI.

BELLIGER invictis quòd Mars tibi sæ-
vit in armis,

Non satis est, Cæsar, sævit & ipsa Venus.
Prostratum Nemees & vasta in valle leo-
nem,

Nobile & Herculeum fama canebat opus:
Prisca fides taceat: nam post tua munera Cæ-
sar,

Hæc jam fœminea vidimus acta manu.

Non sufficit, ô Cæsar, quod
Mars bellicosus tibi furit
armis insuperabilibus, Ven-
quoque ipsa furit. Fama na-
rabat egregium Herculis f-
ctum, leonem prostigatum d-
serta in valle Nemees. Vete-
monumenta sileant: etenim
ô Cæsar, post tua spectacula
jam spectavimus hæc facta
manu muliebri.

Mars tibi sævit.] Hoc est in specie figu-
raque tua: ut in Augusti specie Mercurius
pugnavit in terris. Horatius lib. 1. carmi-
num ode 2. Sic Marcilius. Vel in tuam
gratiam sævit. Videat lector.

Sævit & ipsa Venus.] hoc est non viri
tantum tibi venatores, sed & fœminæ tibi
sunt venatrices. Suetonius in Domitia-
no cap. 4. Nam venationes gladiatores-
que, & noctibus ad lychnuchos: Supple,
commisit; Nec virorum modo pugnas, sed

& fœminarum.

Nemees.] Sylva est in Peloponneso inter
Mycenas & Nemeam, ubi leo ab Hercu-
fuit interfectus, legunt alii. *Prostratum Ne-*
mee in vasta valle leonem.

Hæc jam fœminea.] In arenam enim de-
scenderunt Romanæ fœminæ. Juvena
Sat. 1.

Mevia Tuscum
Figat aprum, & nuda teneat venabula
mamma.

Pœna Laureoli. VII.

QUALITER in Scythica religatus rupe
Prometheus,

Affidua nimio pectore pavit avem,
Nuda Caledonio sic pectora præbuit urso,

Non falsa pendens in cruce Laureolus.
Vivebant laceri membris stillantibus artus,

Quemadmodum Prometheus
Scythico Saxo affixus, visceri-
bus renascentibus nutrit vitu-
crem adhaerentem: ita La-
reolus suspensus in patibulo
non ficto objecit spoliatum cor-
pus urso Britannico. Artu-
discerpti palpitabant, membra

Intque

SPECTACULORUM LIBER.

Inque omni nusquam corpore corpus erat.
Denique supplicium dederat necis ille pater-
næ,
Vel domini jugulum foderat ense nocens.
Templa vel arcano demens spoliaverat auro,
Subdiderat sævas vel tibi Roma faces.
Vicerat antiquæ sceleratus crimina famæ,
In quo, quæ fuerat fabula, poena fuit.

cruore manantibus, & nulla facies corporis erat in toto corpore. Tandem ille persolverat pœnas mortis paternæ, aut reus gladio transfuderat col- lum heri sui. Aut insanus furatus erat in templis aurum secretum; vel tibi, ô Roma, supposuerat tœdas crudeles. Hic nefarius superavit scelera pri- scæ famæ, in quo supplicium fuit, quod fuerat fabula.

In Scythica rupe.] In Caucaſo quem Scythæ accolunt: & pars est Tauri montis, inter Pontum Euxinum & mare Caspium. Vide Epig. 46. lib. 9. infra. Nota est Promethei fabula, quem Caucaſo affixit Jupiter, quod furtum e cœlo ignem subduxisset; ex cujus renascentibus quotidie visceribus aquila, vel ut aliis placet, vultur nutriebatur. Legendus Æschilus, in Prometheo vincto.

Caledonio urſo.] Caledonia regio Britannæ, ubi sylvæ densissimæ, unde sævi urſi Romam mittebantur. Caledonii Ptolemæo Scotiæ populi. *Rossia* eorum tractus videtur vocari. Buchananus vocat *Duncalden*. Vide Epig. 44. lib. 10. Alii *viscera*. Enimvero non solet Poëta repetere easdem voces.

In cruce Laureolus.] Maleficus quidam sub nomine & persona Laureoli, qui fuerat olim latronum dux, de cujus in crucem

acti supplicio Romæ identidem mimus agebatur. Suetonius in Caligula cap. 57. *Et cum in Laureolo mimo in quo actor prospiciens se ruina sanguinem vomuit, &c.* Juvenal. Sat. 8. versu 186.

Laureolum velox etiam bene Lentulus egit
Judice me dignus vera cruce:
Versus sequentes ut adulterini à quibusdam rejiciuntur perperam: his enim additis crudelitatis nota, quæ Domitiano inauri potuisset, deletur.

Templa vel arcano.] hoc est vasa aurea ad usum sacrificiorum: vel fortè intelligit aurum in templis custodiæ causâ depositum.

Quæ fuerat fabula.] Sensus est. Alii quidem mimi Laureoli actores fictas tantum & mimicas pœnas dederunt, hic verò latro veras luit.

De Dædalo. VIII.

DÆDALE Lucano cum sic lacereris ab urſo,
Quam cuperes pennas nunc habuisse tuas.

O Dædale quam optarès nunc esse instructus tuis alis, cum ita dilanièris ab urſo Lucano.

Dædale.] Nota est Dædali historia ex b. 8. Metam. Ovidii. Hic verò damnatus oactus est Dædalum imitari, & per aërem volare, delapsus autem ab urſo dilaniatus est. Simile spectaculum legitur apud Suetonium in Nerone cap. 12. *Icarus primo statim natu juxta cubiculum ejus decidit, ipsumque*

cruore resperſit.
Lucano urſo.] Ex Lucania Italiæ provinciæ hodie *Basilicata*, in regno Neapolitano unde immanes urſi Romam mittebantur. Plinius lib. 3. cap. 5.
Quam cuperes.] Habere pennas quibus a Creta avolaſti. Alii *tunc*.

De rhinocerote
pugnante cum tauro. IX.

PRÆSTITIT exhibitus tota tibi, Cæsar,
arena,

Quæ non promisit prælia, rhinoceros.

O quam terribiles exarsit pronus in iras!

Quantus erat cornu, cui pila taurus erat?

Rhinoceros datus in spectaculum per totam arenam præbuit, ô Cæsar, pugnam quam non est pollicitus. quam horribili ira accensus incurvens! Quantum cornu habebat, qui extollebat taurum, veluti pilam.

De Rhinocerote.] Marcilius sic. Fuisse plenius lemma de pugna tauri ac rhinocerotis.

Quæ non promisit.] Quia non potuit aliquandiu ab amphitheatralibus magistris irritari. De rhinocerote agit Plinius lib. 8. cap. 20. *Longitudo ei par, cum Elephanto scil. crura multo breviora, color buccens. In*

ejus summa nare cornu est. Pronus, hoc cornu incurvato. Promisit. Alii promissi.

Cui pila.] Pilæ dicebantur vestes in gladium & speciem pilæ collectæ, quæ obiciebantur cornibus taurorum. ut irritarentur. Vide Epig. 19. infra Epig. 43. lib. Epig. 53. lib. 14.

De leone qui gubernatorem offendit. X.

LÆSERAT ingrato leo perfidus ore magistrum,

Aufus tam notas contemnerare manus:

Sed dignas tanto perfolvit crimine poenas,

Et qui non tulerat verbera, tela tulit.

Quos decet esse hominum tali sub principemores,

Qui jubet ingenium mitius esse feris?

Leo infidelis vulneraverat gubernatorem suum dente immemor ausus violare manus adeo sit cogitatus: sed supplicium per tulit debitum tanto sceleri, & passus est jacula, qui non erat passus virgas. Quam indolens habere debent homines sub tali Imperatore, qui vult feris inesse leniorem naturam?

Læserat ingrato.] Oblitus nempe beneficiorum quæ a suo rectore acceperat, sed fortè irritatus & crudeliter verberatus fuerat, alioquin animal est gratissimum, ut narrat Gellius cap. 14. lib. 5. De Androdo

& leone. Vide Epig. 75. lib. 2.

Qui jubet ingenium.] Hoc est qui vult veras habere mores humanos: sic a clementia commendat Domitianum.

De urso
viscato. XI.

PRÆCEPS sanguinea dum se rotat urfus
arena,

Implicitam visco perdidit ille fugam,

Splendida jam tecto cessent venabula ferro,

Nec volet excussa lancea torta manu.

Dum Ursus ruens se voluit in orbem per arenam cruentam irretitus visco stitit fugam Nitida venabula jam quiescant recondito ferro, nec hausta volet vibrata manu agitata. Venator deprendat præ-

Deprendat

Deprendat vacuo venator in aëre prædam,
Si captare feras aucupis arte placet.

*dam in vacuo aëre, si lubet
capere feras arte aucupis.*

Perdidit ille fugam.] Pro fuga intellige vim fugiendi, & epithetum *implicitam*, per metalepsim fugæ tribuitur, quod urso fugienti conveniebat. Alii, *implicitus*.

Si captare feras.] Captare, verbum est proprium aucupii, deprehendere autem venationis, quasi dicat jam venator aucupio feras veluti aves capter.

De sue, quæ ex vulnere peperit. XII.

INTER Cæsareæ discrimina sæva Dianæ
Fixisset gravidam cum levis hasta suem;
Exfiliit partus miseræ de vulnere matris.

O Lucina ferox, hoc peperisse fuit?

Pluribus illa mori voluisset faucia telis,

Omnibus ut natis triste pateret iter.

Quis negat esse satum materno funere Bacchum?

Sic genitum numen credite: nata fera est.

Cum levis hasta perfoisset suam pregnantem, inter pugnas crudeles Dianæ Cæsareæ, partus erupit ex plaga arum-nose parentis. O sæva Lucina, hoc ne fuit genuisse? Illa optasset interire vulnerata multis telis, ut tristis aperiretur via omnibus natis. Quis inficiatur Bacchum esse natum ex materna plaga? credite ita. Deum procreatum: nam sic genita est fera,

Cæsareæ Diana.] Per metonymiam ponit Dianam pro venatione quam Domitianus exhibuit in amphitheatro: Dianæ enim sacra est venatio.

O Lucina.] Dea partuum præses, quæ & Juno dicitur & Diana. Terentius in Andria,

Junō Lucina fer opem.

Parturientibus verò subvenire dicitur Diana, quod sine dolore Latona eam in utero

gestasset & peperisset, ut canit Callimachus in hymno Dianæ. Sensus est, hoc ne modo, ô Diana, parturientes adjuvas?

Omnibus ut.] Ex hoc versu patet non omnes editos in lucem catulos, sed quosdam cum matre periisse.

Quis negat.] Natus est Bacchus ex Semele fulminata, & nutritus intra femora Jovis. Vide Epig. 67. lib. 5. fabulosam hanc historiam sic lepidè irridet Poëta.

De eadem. XIII.

ICRA gravitelo, confossaque vulnere, mater
Sus pariter vitam perdidit, atque dedit.

O quam certa fuit librato dextera ferro!

Hanc ego Lucinæ credo fuisse manum.

Experta est numen moriens utriusque Dianæ,
Quaque soluta parens, quaque peremta fera
est.

Sus genitrix amisit vitam simul & impertiit vulnerata lethali jaculo, & vulnere transfacta. O quam directò dextera contorsit telum! ego arbitror hanc fuisse manum Lucinæ. Occumbens periclitata est numen utriusque Dianæ, & qua mater liberata est, & qua fera est occisa.

Numen utriusque Diana.] Venatricis, scil. & obstetricis.

De sue pręgnante. XIV.

SUS fera jam gravior, maturi pignora ven-
tris

Emisit foetum, vulnere facta parens,
Nec jacuit partus, sed matre cadente cucur-
rit.

O quantum est subitis casibus ingenium!

Sus fera mox paritura facta mater vulnere edidit parium pignora uteri maturi. Nac foetus procubuit, sed cucurrit moriente genitrice. O quanta es solertia eventibus repentinis!

Pignora.] Hoc est partum edidit pignus, scil. ventris; appositio est, legunt alii pignore, alii pondere.

O quantum est subitis.] Quam multa fiunt casu, quę nullo ingenio, nulla machina effici potuissent.

De Carpophoro
venatore fortissimo. XV.

SUMMA tuę, Meleagre, fuit quę gloria
famę:

Quantula Carpophori portio, fusus aper!
Ille & præcipiti venabula condidit urso,

Primus in Arctoi qui fuit arce poli:
Stravit & ignota spectandum mole leonem,

Herculeas potuit qui decuisse manus,
Et volucrem longo porrexit vulnere pardum,
Pręmia cum laudis ferret, adhuc poterat.

vire suę, adhuc vigebat.

Facens aper, s. Meleagre, summum fuit decus tuę famę, quam verò exigua pars Carpophori! Ille quoque venabulo transfodit ursum irrudentem, qui maximus fuit in arce poli Septentrionalis: præstigavit etiam leonem conspicuum proceritate inaudita, qui potuit honestare manus Hercules; & mortifero vulnere extendit pardum velocem, cum reportaret mercedem glo-

Summa tuę.] Meleager comitatus Atalanta aprum Calydonium interfecit, unde summam gloriam reportavit. Ovidius lib. 8. Meram. Pausanias Meleagri meminit in Messenicis.

Quantula Carpophori.] Juvenis erat Domitiano carissimus, quod mirus esset excipiendis venabulo feris. Legunt alii, est quanta, sic lib. 5. Epig. 66. quata pars spectatur arene.

Primus in Arctoi.] Arx sumitur hęc pro sylvis in monibus Septentrionis. Alii, axe.

Pardum.] Qui mas pantherę vocatur a Plinio cap. 17. lib. 8. de cujus celeritate agit Oppianus lib. 3. Cyneget.

Adhuc poterat.] Adhuc habebat vires integras.

De tauro

qui Herculem sustulit in cælum. XVI.

RAPTUS ab it media quod ad æthera taurus arena;

Non fuit hoc artis, sed pietatis opus.

Vexerat Europen fraterna per æquora taurus,

At nunc Alciden taurus in astra tulit.

Cæsaris, atque Jovis confer nunc schema:
juvenci

Par onus ut tulerint: altius iste tulit.

Non tam artificio quam pietati tribuendum est, quod taurus cælum petit abreptus de media arena: Taurus portaverat Europen per undas fratris Neptuni, sed taurus nunc rapuit Herculem in cælum. Compara nunc figuram Jovis & Cæsaris: fac juvenci portaverint pondus æquale, iste altius portavit.

Non fuit hoc artis.] Jupiter in taurum conversus per undas fratris Neptuni vexit Europen: Ovidius lib. 2. Metam. Nunc idem Jupiter sub figura tauri fingitur tollere in aërem Alciden suum filium, Domitianum nempe qui se Herculem prædicabat. Epig. 104. lib. 9.

Hæc minor Alcides; major quæ gesserit audi.

Alii, ut comparatio magis quadret, intelligunt ipsum Domitianum fuisse inclusum in hac machina quæ Herculem sustulit in cælum, id est in amphitheatri fastigium. Durum tamen hoc sentire, inquit Raderus, & sanè periculosum Imperatori. Judicet lector.

Confer nunc schema.] Compara taurum a Domitiano effictum cum Jove in taurum converso. Legunt alii Confer nunc stemma, juventus. Alii Confer nunc, Roma, juvencos.

Par onus ut.] Licet tulissent onus æquale (quamvis nec onus par fuerit, per undas enim Jupiter puellam, Domitiani verò machina Herculem per aërem rapuit.) at tamen, inquit poëta, Domitiani taurus altius portavit suum onus, atque ita nobilior est. Viderur poëta ludere in voce, altius, hoc sensu, per altum mare vexit Jupiter suam puellam, at per aërem altiorrem portavit Herculem taurus Domitiani.

De supplice elephante. XVII.

QUOD pius, & supplex elephas te, Cæsar, adorat,

Hic modo qui tauro tam metuendus erat:

Non facit hoc jussus; nulloque docente magistro,

Crede mihi, numen sentit & ille tuum.

0 Cæsar, quod hic elephantus pius & summissus te veneratur, qui paulò ante adeo formidandus erat tauro, non facit hoc imperatis; nec ullo erudiente magistro, mihi fidem adhibe, habet ille quoque sensum tui numinis.

Adorat.] Plinius lib. 8. cap. 1. Nam quod ad docilitatem attinet Regem adorant, genua submitunt, coronas porrigunt. Vide cap. sequentia. 3. 4. 5.

Nullaque docente.] Legunt alii ullove docente magistro, accipe hæc non ποτιπικῶς dictum a poëta, quod sine magistro faciat, verè enim bellua prudens intelligit per se

etiam principis majestatem Raderus.

Numen sentit.] Sensum religionis habere elephantos docet Plinius lib. 8. cap. 1. Religio quoque siderum, solisque ac Lunæ veneratio. Nempe est Elephantis. Domitianus verò Deum se prædicabat cui ingeniosè blanditur poëta: cujus numen ab elephante ut a populo Romano adorari intelligit.

De tigride, & leone
ab illa lacerato. XVIII.

LAMBERE securi dextram consueta magistri,

Tigris ab Hyrcano gloria rara jugo,
Sæva ferum rabido laceravit dente leonem:

Res nova, non ullis cognita temporibus.
Ausâ est tale nihîl, sylvis dum vixit in altis:

Postquam inter nos est, plus feritatis habet.

Tigris summum decus mortuum Hyrcaniæ solebat lingere manum custodis tuti. Crudelis discerpit dente furenti sævum leonem: res inaudita, nec ullis seculis nota. Dum vixit in densis sylvis, non ea fuit audacia: ubi ad nos translata est, ferocior evasit.

Hyrcano jugo.] Hyrcania Asiæ regio de qua Strabo lib. 11. & Plinius lib. 6. cap. 6. In cujus montibus tigres sunt ferocissimæ. Virgilius lib. 4. *Æneid,*

Hyrcaneque admorant ubera tigres.

Rara gloria.] Quod hæc tigris alias magnitudine superabat.

Plus feritatis.] Hoc est animosior evasit, utpote quæ fortitudinem a Romanis accepit. Intelligunt alii hoc loco Romanos & ipsum Imperatorem carpi a nostro Poëta, apud quos feræ crudeliores fierent, cum mitiores esse debuissent. Sed hoc Martiali periculosissimum fuisset.

De elephante
qui taurum interfecit. XIX.

QUI modò per totam, flammis stimulat-
tus, arenam

Sustulerat raptas taurus in astra pilas,

Occubuit tandem cornuto ardore petitus,

Dum facilem tolli sic elephanta putat.

Taurus qui paulò ante per omnem arenam igne incitatus jactaverat in cælum pilas abreptas, denique periit percussus ardore cornuto, dum credit ita facile posse jactari elephantum.

Cornuto ardore.] Ita cornuta, hoc est cornibus irati elephanti, seu dentibus quos cornua vocat, ut Epigr. 73. lib. 1. Pausanias lib. 5. *Ad hæc, dentes igne domari nequeunt: at boum & elephantorum cornua sic igne emolliuntur, ut vel ex tereti planam; vel aliam quamlibet accipiant figuram.* Rami- resius legit *cornuto ardore potitus*, id est, inquit, toto conatu cornuum ardentium nisus est taurus in altum tollere elephantum, & potitus est cornuto ardore, hoc est cornuum suorum vehementia ipsa victus est: hunc loquendi modum usurpavit Plautus in Captivis act. 1. scena 2.

Postquam natus tuus potitus est hostium.

subintelligitur imperio, & passivè sumitur, id est ab hostibus victus. Judicet lector.

Sic tolli.] Veluti pilas objectas, quæ fiebant aliquando ad instar humanæ effigiei, ex pannis purpureis fæno stramineve factis, quo colore tauri maximè effertantur. Vide Epig. 9. supra. Rutgersius huic Epigrammati subjungit duos versus qui sunt in fine hujus libri:

*Cedere majoris virtutis fama secunda est:
Illa gravis palma est, quam minor hostis habet.*

Quo sensu videat lector:

Specif. 27 epigr. 6 vers.

Chimara] In *Num.* Latinorum Græcorumque (quippe Corinthi symbolum) obvia. En è *M. Aurelii Num.*

I Lib. 50 epigr. 4 vers.

Equis & arma] Unde & in *Bilbilitanorum Num.* armatus eques.

Specif. 28 epigr. 6 vers.

Domini] Neptuni, quem currui insistentem exhibet *Caracallæ pulcrum Namisma.*

I Lib. 50 epigr. 31 vers.

Toga] Romanis proprium vestimentum. Sic & ipsi Imperatores in *Numis* togati.

I Lib. 32 epigr. 2. vers.

Lacones] Castor & Pollux; qui in Romanis *Numis*, sive pedites, sive equites, frequenter obvi. Hi verò è *Maxentii Num.*

I Lib. 71 epigr. 4 vers.

Vesta] Ejus ædes obvia in *Neronis* & *Vesp. finni Num.* apud *Lipsium*, *lib. de Vest. Ovidianum* ejusque interpretem *Oyzelium*.

Assentatur Cæsari

quem ab indulgentia commendat. XX.

DUM peteret pars hæc Myrinum, pars illa Triumphum.
 Promisit pariter Cæsar utraque manu.
 Non potuit melius litem finire jocosam.
 O dulce invicti principis ingenium!

Dum factio hæc Myrinum postulare, illa verò Triumphum, Cæsar pollicitus est simul ambabus manibus. Nequivit melius decidere contentionem facetam. O suavem solertiam Imperatoris invicti!

Dum peteret pars.] Duas intellige factiones amphitheatrales, quarum altera Myrinum, cujus meminit Epig. 29. lib. 12. altera Triumphum gladiatores eximios postulabat. Suetonius in Domitiano cap. 4. *Præterea Quæstoris muneribus, quæ olim ommissa revocaverat, ita semper interfuit, ut populo potestatem faceret, bina paria e suo ludo postulandi, quæ novissima antlico apparatu in-*

duceret. Quæstores suis impensis munera edere cogebantur: at Domitianus e sua familia duos istos gladiatores libenter concessit, atque extensa utraque manu duabus factionibus diversa petentibus benignè satisfecit. Subtiliùs Scaliger explicat: nempe promisit Imperator gladiatores pugnuros utraque manu, seu binis fisis, sine parma, &c.

Ad Cæsarem

de Orphei fabula in amphitheatro exhibita. XXI.

QUICQUID in Orpheo Rhodope spectasse theatro
 Dicitur, exhibuit, Cæsar, arena tibi.
 Repserunt scopuli, mirandaque sylva cucurrit,
 Quale fuisse nemus creditur Hesperidum.
 Affuit immixtum pecudum genus omne ferarum,
 Et supra vatem multa pependit avis.
 Ipse sed ingrato jacuit laceratus ab urso,
 Hæc tamen ut res est facta, ita ficta alia est.

O Cæsar, arena representavit tibi quidquid Rhodope fertur vidisse in teatro Orphei. Saxa repserunt, & admirabilis sylva cucurrit, quale fuisse fertur nemus Hesperidum. Promiscuè interfuit omne genus ferarum pecudum, & plurimæ volucres suspense fuerunt super poetam. Sed ipse procubuit discerptas ab urso inmemori: nihilominus ut hæc res est parata, sic alia fuit excogitata.

Rhodope.] Mons Thraciæ de quo jam dictum Epig. 3. supra.

Orpheum theatrum.] Nec arte nec manu factum, sed nativum: vallis nempe fuit, qualis describitur a Seneca in Troade act. 5.

& clivo levi

Erecta medium vallis includens locum

Crevit theatri more.

Lege Ovidium in fine lib. 10. & initio lib. 11. Metam. *Oppeus* substant. *Oppei* & adjective.

Repserunt scopuli.] Mediam nempe in arenam sylvæ & saxa trahebantur machinis quibusdam miro artificio fabricatis.

Nemus Hesperidum.] Quarum horti describuntur a Virgilio, Plinio, Solino in Mauritania Tingitana. Prope Lixum urbem, ita Ortelius. In illis hortis pomæ erant aurea, quorum mentionem facit Athenæus lib. 3. cap. 5.

Pecudum genus.] hoc est omne genus ferarum canu mansuofactarum adfuit.

Pecus

Pecus pecudis significat omne animal quod gregatim pascitur. Justin. Inst. de lege Aquilia, veluti boves, equi, asini, &c. Aliquando tamen sumitur pro omni animali præter hominem. Virgilius 4. Georg. de apibus loquens,

pecudum custodia solers.

Lucretius de piscibus agens,

Squamigera pecudes.

Aliàs pro ove, quo sensu hæc accipitur meo iudicio, nempe omnes feræ veluti oves

manuetæ canentem Orpheum audiverunt. Legunt alii, *adsuit immixtum pecori genus omne ferarum.*

Ab urso ingrato.] Qui vatis musicam crudelitate compensavit. Hic Orpheus datus in spectaculum, ab urso in arenam misso dilaniatus fuit, qui Mænadam partes explevit, a quibus verus Orpheus discerptus fingitur. Ovidius lib. 11. Metam. Ultimum versum non esse Martialis suboluit Gronovio.

De rhinocerote

pugnante cum urso. XXII.

SOLLICITANT pavidum rhinocerota magistri,

Seque diu magnæ colligit ira feræ:

Desperabantur promissi prælia Martis:

Sed tamen is rediit cognitus ante furor.

Namque gravem gemino cornu sic extulit ursum,

Jactat ut impositas taurus in astra pilas.

Dum timidi rectores irritant rhinocerota, & sensim crescit ira ingentis belluæ, certamina Martis promissi desperabantur: sed tamen illa ferocitas antea nota reversa est: etenim gemino cornu ita crexit ponderosum ursum, sicut taurus in cælum mittit pilas objectas.

Prælia Martis.] id est venatio arenæ in qua colebatur Mars.

Seque diu.] Difficilè enim irritabatur rhinoceros epig. 9. supra.

Gemino cornu.] Rhinoceros geminum cornu habet. Pausanias lib. 9. εἶδον δὲ καὶ ταύρους τρεῖς πειλοπικῶν, ἔς ἐπὶ τῷ συμβεβηκόσιν ὀνομαζοῦσι ρινόκερας, ὅτι σφίσις ἐπ' αἰκρά τῇ ρινὶ ἐν ἐγκύσῳ κέρας, καὶ ἄλλο ὑπὲρ

αὐτὸ ἐ μέγα, &c. Latine: Vidi etiam Æthiopicos tauros, quos ex re ipsa rhinoceros nominant, quod illis e nare extrema cornu prominet, & paulò superius alterum non sanè magnum. Legunt alii *urum*, hoc est bovem sylvestrem cui imperitum vulgus bubali nomen imposuit, teste Plinio lib. 8. cap. 15.

Pilas.] De quibus dictum epig. 19. supra.

De Carpophoro

venatore quem a dexteritate & robore laudat. XXIII.

DORICA quam certo venabula dirigit ictu

Fortis adhuc teneri dextera Carpophori!

Ille tulit geminos facili cervice juvencos:

Illi cessit atrox bubalus atque bison:

Hunc leo cum fugeret præceps in tela cucurrit:

I nunc, & lentas corripe turba moras.

Quam certo ictu manus strenua Carpophori adhuc teneri regit tela Dorica! Ille interfecit duos tauros, quorum cervix agilis erat; bubalus feròx, & bison ab ipso victus est: cum leo hunc vitaret, impetuusus irruit in venabula: i nunc, à multitudo, & incusa cunctationes tardas.

Dorica.] Doreæ teste Homero in Odysea τ Cretæ sunt populi, Cretenses verò sagittandi arte peritissimos fuisse nemo nescit. Alii *Dorica* interpretantur Græca,

quod venabuli auctores fuere Græci. Turnebus lib. 17. cap. 2. Dorica interpretatur Laconica: juvenus enim Laconum, inquit, montes venatu assidue lustrabat, venabula gerens: nemo autem ignorat eos Dorici generis fuisse,

Facili cervice.] hoc est nullo labore, sed facili nisu portavit duos tauros a se occisos; alii explicant *tulit* interfecit: *facili cervice*, hoc est, inquit, taurosum cervix facile ferro violata est. Ramiresius intelligit faciem cervicem taurosum, nempe qui facile caput movebant, quo Carpophori tela declinarent. Itaque quantumvis facili & agili cervice tauros occidit: quæ sententia vide-

tur melior.

Bubalus a'que bison.] Plinius lib. 8. cap. 15. *Paucissima Scythia gignit inopia fruticum: parca contermina illi Germania, insignia tamen boum ferorum genera, jubatos bisontes, excellentique & vi, & velocitate uros, quibus imperitum vulgus bubalorum nomen imponit cum id gignat Africa, vituli potius, cervicæ quadam similitudine.*

Inunc.] Vox est insultantis, sic populo insultat Poëta quod certaminis moram aliàs impatienter ferret, quem jam conqueri non posse subintelligit, cum feras ceclerrimè interficiat Carpophorus.

De naumachia Domitiani. XXIV.

SI quis ades longis serus spectator ab oris,
Cui lux prima sacri muneris ipsa fuit:

Ne te decipiat ratibus navalis Enyo;

Et par unda fretis; hîc modò terra fuit.

Non credis? spectes, dum laxent æquora

Martem;

Parva mora est; dices, hîc modò pontus
erat.

O spectator si quis tardè huc venisti a regionibus remotis, qui primo hoc die vides sacrum spectaculum: ne te navibus circumveniat navalis Enyo, nec unda æqualis mari: hîc paulò ante tellus fuit. Non adhibes fidem? attendas, dum mare solvat Martem; brevis cunctatio est, affirmabis, hîc paulò ante erat mare.

Serus.] Nempe propter itineris longitudinem primùm ades sacro spectaculo, quod Neptuno esset dedicatum, vel fortè sacrum dicitur, quod a divo Domitiano edetur.

Navalis Enyo.] hoc est prælium navale. Enyo enim Bellona bellorum Dea, Maris soror, significat prælium per metonymiam.

Spectes.] hoc est attendas: alii interpretantur expectes: sed verbum *specere* non videtur significare expectare, nec hujus significationis exemplum reperire potui. Vileat lector. Præterea non repeteret Mar-

tialis, *parva mora est*, hoc est non expectabis diu.

Dum laxent.] id est, dum emissa aqua locum det gladiatoribus, qui aqua impediebantur ne in arenam descenderent. Suetonius in Tito cap. 7. *Dedit & navale prælium in veteri naumachia, ibidem & gladiatores, atque uno die quinque millia omne genus ferarum.* Post naumachiam ergo exhibebantur aliquando gladiatores, ut patet ex hoc loco, unde colligo & ex verbis etiam nostri Poëta, navali huic Domitiani prælio successisse gladiatores quibus præest Mars.

De Leandro naumachiaro. XXV.

QUOD nocturna tibi, Leandre, peper-
cerit unda,

Desine mirari: Cæsaris unda fuit.

Cum peteret dulces audax Leandrus amores,

Et fessus tumidis jam premeretur aquis;

Sic miser instantes affatus dicitur undas:

O Leandre, sinem impone admirationi tuæ, quod tibi ignoverit fluctus nocturnus: fluctus fuit Cæsaris. Cum, audax Leandrus adiret suavem amicum, & jam defatigatus urgeretur undis inflatis; infelix fertur ita allocutus urgentes

Parcite;

Parcite, dum propero; mergite, dum re-
deo. fluctus: ignoscite festinantem
me verò redeuntem obruite.

Quod nocturna.] Leandri noctu natantis, ad Heronem suam amicam historia satis nota ex epistola 17. Ovidii exhibita est, cujus fabulæ actor ex undis Cæsaris evasit: sed vero Leandro non pepercerunt fluctus

maris, quod Neptuni essent, quem sæviti accusans, Domitianum a clementia commendat noster Pœta. Vide Epig. 18 lib. 14.

De natatoribus

varios in aquis ludos facientibus. XXVI.

LUSIT Nereidum docilis chorus æquore toto,

Et vario faciles ordine pinxit aquas.

Fuscina dente minax, nexu fuit anchora curvo:

Credidimus remum credidimusque ratem:

Et gratum nautis fidus fulgere Laconum,

Lataque perspicuo vela tumere sinu.

Quis tantas liquidis artes invenit in undis?

Aut docuit lusus hos Tethys, aut didicit.

ludos, aut ipsa edocta est.

Flexibile Nereidum agmen lussit toto mari, atque expressit diversas figuras in aqua obsequente. Tridentis dente minax fuit representatus anchora quoque exhibita curvato nexu: putavimus naviculam & putavimus remos adesse: et jucundum naviculariis Castoris & Pollucis astrum splendere, & vela ampla turgere sinu explicato. Quis excogitavit tanta artificia in aqua fluidis? aut Tethys docuit h

Æquore toto.] hoc est per omne naumachix spatium.

Nereidum chorus.] Nereides Nymphæ maris, Nerei & Doridis filix de quibus Hesiodus in Theogonia, quas representaverunt natatores Domitiani in aquis ludentes.

Fuscina dente.] Ille chorus sic fuit ordinatus, ut ipsa natantium dispositio, modò tridentem, modò anchoræ speciem effingeret in aqua; modò etiam remos & naviculam compacti inter se natatores exprimerent.

Sidus Laconum.] Castor & Pollux Lacones dicti sunt a matre Leda quæ erat Lacæna: sidus est navigantium amicum. Horatius ode 12. lib. 1. carm.

*Quorum simul alba nautis
Stella refulsit,*

*Defluit saxis agitated humor:
Considunt venti: fugiuntque nubes.*

Plinius lib. 2. cap. 37.

Aut didicit.] Tethys Dea maris epig. 3 supra hos ludos didicit a Domitiani natatoribus, aut ipsa docuit. Suetonius in Domitiano cap. 4. in amphitheatro navale quæque, supple commisit prælium. Alii tamen hoc Nereidum spectaculum ad Titum referunt freti Dionis auctoritate in Titum τὸ γὰρ θεῖατος αὐτὸ ἐκείνο ὕδατος ἐξαίφνης πληρώσας, εἰσήγαγε μὲν καὶ ἵππους, καὶ ταύρους καὶ ἄλλα πνὰ χειροῦν διδιδωγμῶν πάνθ' ὅσα ἐπὶ τῆ γῆς πράττειν, καὶ ἐν τῷ ὑγρῷ εἰσήγαγε δὲ καὶ ἀνθρώπους ἐπὶ πλοίων &c. Nam amphitheatro derepente aqua impleto, in ipsum equos taurosque, aliaque mansueta animalia introduxit, quæ facer didicerant ea quæ in terra consueverant. In hanc aquam introduci sunt homines in navibus, &c.

Blanditur Cæsari
de pugna Carpophori bestiarii. XXVII.

SÆCULA Carpophorum, Cæsar, si prisca
tulissent,

Jam nullum monstris orbe fuisset opus.
Non Marathon taurum, Nemeæ frondosum
leonem,

Arcas Mænalium non timuisset aprum.
Hæc armata manus hydræ mors una fuisset,
Huic percussa foret tota chimæra semel.
Ignipedes posset sine Colchide vincere tau-
ros:

Solvere & Hesionam solus, & Andromeden.

Herculeæ laudis numeretur gloria: plus est
Bis denas pariter perdomuisse feras.

Si Carpophorus, ò Cæsar, natus esset priscais temporibus, nullus amplius labor fuisset per orbem in monstris domandis. Marathon non tenuisset taurum, nec Nemeæ frondifera leonem, nec Arcas aprum Mænalium. Hæc dextera Carpophori armis munita interfecisset hydræ una nece. uno illius ictu tota chimæra cæsa fuisset. Absque Medæ ope potuisset superare tauros ignipedes: atque solus liberare Hesionam, & Andromeden. Eximia Herculis laudes recensentur: amplius est simul interfecisse viginti feras.

Carpophorum.] De quo epig. 23. supra, quem Herculi præfert Poëta.

Jam nullum.] Jam significat amplius hoc loco. Terentius in Andria act. 2. scen. 2.

Uxorem jam non dat Chremes.

Alii nullum in monstris.

Marathon.] Urbs est decem millibus passuum distans ab Athenis, hodie Marasona vel Maratona, quò ex Creta taurum a Paphæ adamatum Hercules adduxit ad Eurythæum, illicque illum interfecit. Alii tamen taurum Marathonium a Theseo domitum affirmant, de quo lib. 4. Anthologiæ, & lib. 7. Metam. Ovidii.

Nemeæ.] Sylva Peloponnesi ubi leo ab Hercule prostratus est Epig. 6. supra.

Mænalium.] Mænalus mons Arcadiæ ubi ingentem aprum interfecit Hercules lib. 5. epig. 66.

Nemeæ terror, & Arcas aper.

Hydræ mors una.] hoc est Lernæam illam pestem uno ictu interfecisset Carpophorus, quam multis repetitis vulneribus vix occidit Hercules, capitibus nempe aliis cæcorum loco renascentibus.

Chimæra.] Monstrum fuit triforme: habebat enim leonis caput, ventrem capræ, & draconis caudam, quod occidit Belle-

rophon. Ovidius lib. 9. Metam.

Hesionam.] Filiam Laomedontis Trojanorum regis objectam monstro marino, & devinctam saxo liberavit Hercules. Ovid. 11. Metam.

regis quoque filia monstro

poscitur aquoreo, quam ditæ ad saxa revinctam

Vindicat Alcides.

Andromeden.] Quæ filia fuit Cephei regis Æthiopum, ceto exposita liberata est a Perseo pacto ejus nuptias. Ovidius 4. Metam. Manilius lib. 5. copiosè describit hanc historiam.

Proposita est merces, vesano dedere Pon-

to

Andromeden, teneros ut bellua manderet artus

Ignipedes.] Ovidius 7. Metam. legit Æripedes. Hos verò tauros vellus aureum custodientes vicit Jason ope Medæ Colchidis, cujus historia satis patet ex Ovidio & Valerio Flacco.

Herculeæ laudis.] hoc est si labores Herculis numeres duodecim tantum & quidem diversis temporibus exantlatos reperies, ac vero Carpophorus uno die viginti feras interfecit.

Laus Augusti

cujus naumachiam Domitiani naumachia postponit.
XXVIII.

AUGUSTI laudes fuerant, committere
classes,

Et freta navali sollicitare tuba:

Cæsaris hæc nostri pars est quota? vidit in
undis

Et Thetis ignotas, & Galatea feras:

Vidit in æquoreo ferventes pulvere currus,

Et domini Triton ipse putavit equos.

Dumque parat sævis ratibus fera prælia Ne-
reus,

Abnuit in liquidis ire pedester aquis.

Quidquid & in circo spectatur, & amphithea-
tro,

Dives Cæsarea præstitit unda tibi.

Fucinus, & pigri taceantur stagna Neronis:

Hanc norint unam secula naumachiam.

Augusti gloria fuerat classes inducere ad pugnam, atque incitare mare classico. Quota est hæc pars Cæsaris nostri? Thetis & Galatea aspexerunt in aquis belluas incognitas. Triton ipse spectavit in pulvere maritimo quadrigas fervidas, & credidit esse equos sui heri. Et dum Nereus instruit feras naves ad sæva certamina, recusat pedibus incedere in undis fluidis. Aqua Cæsaris opulenta tibi exhibuit quidquid videtur in Circo & Amphitheatro. Fucinus lacus, atque inertis Neronis stagna sileantur: unicum hoc navale prælium innotescat posteris.

Laus Augusti.] Melius inscriberetur *De naumachia Cæsaris.* Ut plurimum corrupta sunt lemmata a grammaticis inscripta. Libro enim 13. & 14. tantum videntur apposita ab ipso Martiale epig. 3. lib. 13. & epig. 2. lib. 14.

Committere classes.] De naumachia Domitiani agit Suetonius in Domitiano cap. 4.

Et freta navali.] hoc est excitare prælium navale.

Et Galatea feras.] Tauros puta, equos &c. Vide epig. 26. supra. Galatea verò una est Nereidum. De Thetide. Vide epig. 3.

In æquoreo pulvere.] Multi intelligunt pontes leniter aquæ superficiei substratos, & super hos currus tractos fuisse. Tacitus lib. annalium 12. de naumachia Claudii ait. *Eoque tempore iniejecto, altius effossi specus; & contrahende versus multitudini, gladiatorum spectaculum editur, inditis pontibus pedestrem ad pugnam.* Aquæ autem spuma pedibus eorum currentium, vel si pontes non fuerint, natantium excitata imitabatur pulverem Circi.

Ferventes currus.] Propter motum velocem quo etiam in aqua fervidi trahebantur.

Horatius ode 1. carm.

Metæque fervidis

Evitata rotis.

Triton.] Salaciæ & Neptuni filius ejusdemque tubicen.

Abnuit.] Suo enim curru per undas vehabatur: Nereus verò Deus maris Nereidum scilicet pater, pro ipso mari etiam sumitur. Vide Hesiodum in Theogonia.

Dives.] Omni ludorum genere abundans. *Cæsarea* hujus vocis ultima producitur propter sequentes duas consonantes. Alii legunt *Cæsareo* amphitheatro nimirum.

Fucinus.] Marforum lacus ubi pugnam navalem edidit Claudius. Tacitus loco supra citato, & Suetonius in Claudio cap. 21.

Et pigri Neronis.] Quod solis voluptatibus deditus Nero, nihil principe dignum fecerit, piger dicitur. Alii legunt *diri* forte melius. De stagnis Neronis jam dictum epig. 2. supra.

Secula.] Hic significant posteritatem.

Naumachia hic significat prælium navale alias locus est in quo fit pugna navalis Suetonius in Domitiano.

De Prisco & Vero gladiatoribus
qui diu Marte dubio pugnauerant. XXIX.

CUM traheret Priscus, traheret certamina
Verus,

Effet & æqualis Mars utriusque diu;

Missio sæpe viris magno clamore petita est:

Sed Cæsar legi paruit ipse suæ.

Lex erat, ad digitum posita concurrere palma:

Quod licuit; lances, donaque sæpe dedit.

Inventus tamen est finis discriminis æqui;

Pugnauere pares, succubuere pares.

Misit utrique rudes, & palmas Cæsar utri-
que:

Hoc pretium virtus ingeniosa tulit.

Contigit hoc, nullo nisi te iub principe, Cæ-
sar,

Cum duo pugnarent, victor uterque fuit.

*Cum Verus & Priscus produ-
cerent pugnam, & diu par
esse pugna utriusque, popu-
lus crebro pestulavit magna
voce missionem pro illis viris:
sed Cæsar obtemperavit edicto
suo. Edictum verò erat pro-
posito premio pugnare ad digi-
tum: quod permissum fuit;
frequenter largitus est opsonia
in lances & munera
alia. Nihilominus inventus est
terminus pugne equalis, æ-
qualiter certauerunt: equaliter
quoque victi sunt. Cæsar
utrumque donauit rudibus, &
palmis. Solers fortitudo re-
portavit hanc mercedem. O
Cæsar hoc non accidit sub ullo
imperatore, nisi sub te: cum duo
certarent, uterque victor evasit.*

Missio.] Erat scilicet, cum vulneratus
gladiator vitam a populo, vel principe,
ut munerario obtinebat. Hoc epigramma
lesideratur in antiquis editionibus. Primus
of. Scaliger edidisse fertur.

Ad digitum.] hoc est pugnare sine spe
missionis, donec gladiatorum alter digitum
ollat, idest victum se fateatur. Ita hunc
ocum explicat Musambertius. Alii inter-
pretantur *ad digitum concurrere*, digitis pu-
gnare, quod uno verbo micare. Quintilia-
nus lib. 8. cap. 5. *Contra eandem scrorem gla-
diatoris, cujus modo feci mentionem, ad digi-
tum pugnavi.* Hoc est digito pugnavi, ten-
sus est concursu digitorum a dimicatione

palمام inter se fortiti Verus & Priscus
gladiatores. Judicet lector. *Digitum* hîc
accipit Raderus pro conuerso & infesto
Cæsar's pollice, qui signum mortis.

Quod licuit lances.] Ut ejusmodi donis
impatientem populum moraretur; vel po-
tius intellige opsonia missa gladiatoribus,
quibus vires reficerent.

Succubuere pares.] Simul nempe alter ab
altero læsus est.

Rudes.] Erant virgæ quibus donati gla-
diatores ab arena liberabantur in omnem
vitam.

Victor uterque.] Hoc quasi miraculum
felicitati Domitiani tribuit Poëta.

De dama & canibus. XXX.

CONCITA veloces fugeret cum dama
molossos,

Et varia obliquas neceret arte moras,

Cæsar's ante pedes supplex, similisque roganti

Constitit; & prædam non tetigere canes.

Hæc intellecto principe dona tulit,

Numen habet Cæsar. Sacra est vis, sacra po-
testas.

Credite: mentiri non didicere feræ.

*Cum dama commota fugeret
celerem canes, atque asserret
cunctationes obliquas diversis
artificio, humilis & precantè
similis se tenuit ante pedes
Cæsar's: & molossi non viola-
uerant prædam. . . Hæc cog-
nito imperatore dedit munera.
Cæsar habet numen, sacra est
vis, sacra potestas. Fidem
adhibete: feræ nesciunt men-
tiri.*

Et varia obliquas. Legunt alii. *Et varia lyncas nesceret arte mora.* Hoc epig. non est in antiquis quibusdam editionibus.

Non tetigere.] Veriti scilicet numen Domitiani ad quem confugerat dama.

Hac intellecto.] Hujus carminis explica-

tio pendet ex superiori hexametro que deest. Ultimi distichi sententia perspicua est.

Dama.] hoc est gratiam hanc consecutus est ut ipsi parcerent canes, sic videtur intelligere interpres græcus Joseph Scaliger

Ad Cæsarem

cui excusat carmina extemplo facta. XXXI.

DA veniam subitis: non displicuisse meretur,
Festinat Cæsar qui placuisse tibi.

Parce repentinis: qui propter rat, ô Cæsar, tibi placere non meretur injucundus esse.

Alterum de pugna imparium. XXXII.

CEDERE majori, virtutis fama secunda est.
Illa gravis palma est, quam minor hostis habet.

Secunda fama est fortitudinis primas dare superiori. Palma illa gravis est quam inferi adversarius reportat.

Cedere majori.] Ut apud Virgilium de Lauso 10. Æneid.

Hoc tamen infelix miseram solabere mortem

Ænea magnæ dextra cadis.

Gravis est.] Quasi fructibus onusta. Hoc est illustris & eximia est victoria quam minor hostis reportat.

Aliud, apud antiquum Juvenalis Scholiasten.

XXXIII.

FLAVIA gens, quantum tibi tertius abstulit hæres!
Pene fuit tanti, non habuisse duos.

O Familia Flaviorum, quantum tibi detraxit tertius hæres! ferè utile fuit, non habuisse duos.

Tertius heres.] Domitianus nempe inhumanus & ferox, qui suæ genti dedecori fuit: ubique palam Domitiano palpatur Poëta, attamen hoc loco illum

acerbissimè carpit: quare Martialis esse videtur crediderim.

Non habuisse duos.] Vespasianum, & Titum.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATUM
LIBER PRIMUS.

Epistola ad lectorem,

nullum virum probum conqueri posse de his scriptis.

SPERO me secutum in libellis meis tale temperamentum, ut de illis queri non possit, quisquis de se bene senserit, cum salva infimarum quoque personarum reverentia ludant; quæ adeo antiquis auctoribus defuit, ut nominibus non tantum veris abusi sint, sed etiam magnis. At mihi fama vilius constet, & probetur in me novissimum ingenium. Absit a jocosorum nostrorum simplicitate malignus interpretes, nec epigrammata mea scribat. Improbè facit, qui in alieno libro ingeniosus est. Lascivam verborum licentiam, id est Epigrammaton linguam excusantem, si meum esset exemplum: sic scribit Caullus, sic Marsus, sic Pædo, sic Gætulicus, sic quicumque perlegitur. Si quis tamen tam ambitiosè tristis est, ut apud illum in nulla pagina Latine loqui fas sit, potest epistola, vel potius titulo contentus esse. Epigrammata illis scribuntur, qui solent spectare Florales. Non intret Cato theatrum nostrum; aut si intraverit, spectet. Videor mihi meo jure facturus, si epistolam versibus clausero.

INTERPRETATIO.

Confido me statuisse talem modum meis libris, ut quicumque boni conscius sibi fuerit, nequeat conqueri de illis, cum jocentur salvo honore etiam personarum obscurarum; quem ita neglexerunt auctores prisca, ut abusi sint non solum nominibus propriis, sed etiam magnis. Sed fama comparetur mihi viliori pretio, & nondum cognita ingenii mei solertia laudetur. Malitiosus interpretes removeatur a simplicitate nostrorum ludorum, nec scribat mea epigrammata. Iniquè agit qui solers est in alieno libro. Purgarem lascivam libertatem verborum, hoc est linguam epigrammaton, si præirem exemplo: ita scribit Caullus, ita Marsus, ita Pædo, ita Gætulicus, ita quicumque perlegitur. Nihilominus si quis tam affectatè morosus est, ut non liceat latine loqui apud illum in nulla pagina, potest contentus esse epistola, aut potius inscriptione. Epigrammata scribuntur illis, qui consueverunt adesse Florilibus. Cato non ingrediat

theatrum nostrum; aut si ingressus fuerit, spectet. Censo me facturum jure meo, si ab-
tegro epistolam carminibus.

Secutum.] Alii secuturum. Prior lectio melior.

Cum salva.] Lib. 10. epig. 33.

Hunc servare modum nostri novere libelli,

Parcere personis, dicere de vitiis.

Antiquis auctoribus] Lucilio nempe Catullo & multis aliis. De Lucilio Persius sat. 1.

————— *secuit Lucilius urbem,*

Tè Lupe, te Muti, & genuinum fregit in illis.

Plinius lib. 36. cap. 6 *Hic namque est Mamurra Catulli Veronensis carminibus proficissus.*

Sed etiam magnis.] Principum scilicet, & nobilium virorum quos in famosis suis libris nominabant antiqui poetæ; sed nominibus fictis utitur Martialis lib. 7. epig. 11.

Ludimus innocuis verbis; hoc jure potentis

Per genium fama Castaliumque gregem.

Legunt alii *Ludimus innocui: scis hoc bene,* &c.

Vilius constat] Quam illis antiquis qui ex aliorum infamia sibi famam quærebant. Lib. 7. epig. 11.

Ut mea nec justè quos odit, pagina ledit,

E mihi de nullo fama rubore placet.

Novissimum ingenium.] hoc est, comparare famam sine alterius rubore res est ingeniosa, præcis poetis non cognita, nec ab illis usitata: volo ergo ingenium hoc novissimum, seu novam hanc scribendi rationem in me probari. Vilius ergo constat fama quam sibi vitiis notatis, personis vero silentio præteritis sibi comparat poster Poëta.

Nec epigrammata mea scribat.] hoc est aliter atque ego, interpretetur; nec fictorum nominum loco vera & propria substituat.

Verborum licentiam.] Apertam rerum pendendam appellationem: hac de re prolixè agit Plinius Secundus lib. 4. episto. 14. Alii *verborum veritatem* Videat lector.

Sic Catullus.] De his poetis dicemus suo loco: de Græulico nihil reperi. Vossius in libro de poetis Latinis meminit Lentu Gentulici poetæ, qui Tiberii ac Claudii temporibus fuit.

Tam ambitiosè tristis.] Morum severitate appellatur propriè ambitiosa tristitia, si aliquid affectationis inest.

Latinè loqui.] hoc est, simpliciter & aperte sine ulla verborum dissimulatione loqui: Latini enim simplices habebantur, & nomine proprio res singulas nominabant. Lib. 11. epig. 21.

Cæsaris Augusti lascivos livide versus

Sex lege, qui tristes verba latina legis.

Turnebus lib. 24. cap. 5. dicit verba latina appellari a nostro Poëta, quæ aperte & ingenuè lasciviam & flagitia enunciant qualis est epigrammatum lingua.

Vel potius titulo.] Qui abhorret a lascivis epigrammatibus, legat tantum eorum lemmata. Epig. 2. lib. 14.

Lemmata si quaris cur sint adscripta, doctus:

Ut, si malueris, lemmata sola legas.

Florales.] Ludos institutos in honorem Deæ Floræ, quos describit Ovidius lib. 5. Factorum lascivos prorsus.

Non intret Cato.] Vide epig. 3. infra,

Ad Lectorem

glorietur Poëta de fama sibi viventi concessa. I.

Hic est quem legis, ille quem requiris
Toto notus in orbe Martialis,
Argutis epigrammatum libellis:

Cui lector studiose, quod dedisti

Viventi decus, atque sentienti,

Rari post cineres habent poetæ.

Hic quem evolvis, est ille Martialis quem quaris, celebris per totum orbem acutis libris epigrammatum. O lector cupide, pauci poetæ post mortem consequuntur famam quam concessisti ipsi vivo & audienti.

Post cineres.] Metonymia, id est post mortem: raro enim excellentes viri laudantur, dum vivunt: rationem reddit Horatius

Urit enim fulgore suo qui prægravat artes

Infra se positas, extinctus amabitur idem

Vide ep. 10. lib. 5.

Ad Lectorem ubi libri venales. II.

QUI tecum cupis esse meos ubicunque libellos,

Et comites longæ quæris habere viæ;
Ios eme, quos arctat brevibus membrana tabellis:

Scrinia da magnis, me manus una capit.
Ne tamen ignores ubi sim venalis, & erres
Urbe vagus tota: me duce certus eris.
Libertum docti Lucensis quære Secundum
Limina post Pacis, Palladiumque forum.

Qui expetis meos libros versari tecum in quovis loco, & optas socios habere longinqui itineris; hos tibi compara, cuos membranula stringit tabulis angustis: reponere magnos in capsis, una manus me comprehendit. Tamen ne te fugiat, ubi sim promercialis, & ne errans discurras per totam civitatem; eris certus me ductore. Investiga Secundum libertum periti Lucensis juxta templum Pacis, & forum Palladis.

Membrana arctat.] hoc est qui exiguo volumine sunt compacti. Scribebant antiqui in membranis; & tabellis vel citreis, vel & alia materia includebantur libri.

Quære.] Bibliopola erat hic Secundus. Turnæbus lib. 18. cap. 3. *Suspicitur in patronum libertis ordinem quendam fuisse, quod*

alteri apud patronum priorem locum obtinerent: alteri proximum. Judicet lector. Alii Secundi ut sit nomen ipsius patroni: sed sine auctore.

Palladium.] Ita appellabatur forum Romanum ab æde Palladis quæ in eo fuit juxta templum Pacis.

Ad Catonem nimis austerum. III.

NOSSES jocosæ dulce cum sacrum Floræ,

festosque lusus, & licentiam vulgi,
Cur in theatrum Cato severe venisti?
An ideo tantum veneras, ut exires?

O Cato austere, quare theatrum adisti, cum non ignorares suave sacrificium Floræ festiva, festosque ludos, & libertatem plebis? an idcirco tantum accesseras ut discederes?

Jocosa dulce.] Floralia intelligit, quæ ab impudicis mulieribus nudis celebrabantur. Romæ in honorem Deæ Floræ. Vide epistolam supra & epig. 36. intra. Præsente item Catone populum puduit postulare

ut mimæ nudarentur; quod cum cognovisset Cato, discessit e teatro: quod adire non debuit, cum impudicum Floraliū morem non ignoraret. Alii hoc epigramma primum hujus libri ponunt.

Ad librum suum gestientem exire foras. IV.

ARGILETANAS mavis habitare tabernas,

Cum tibi, parve liber, scrinia nostra vacant.
Nescis, heu, nescis dominæ fastidia Romæ;
Crede mihi, nimium Martia turba sapit.
Majores nusquam ronchi, juvenesque senesque,

Et pueri nasum rhinocerotis habent.
Audieris cum grande sophos, dum basia captas,

Ibis ab excusso missus in astra fago.

O libelle, magis tibi placet degere in officinis Argiletanis, cum capsæ nostræ tibi pateant. Non cognoscis, heu non cognoscis despicientiam Romæ dominæ: mihi fidem adhibe, Martia populus sagacior est. Nulli tibi majores sunt irrisiones, adolescentes, decrepiti, pueri ipsi habent nasum rhinocerotis. Cum auscultaveris grande sophos, cum ambis osculationes, in ærem jactaberis sagulo exagitato. At tu ne toties subeas emendationes heri tui, & ne

Sed tu ne toties domini patiare lituras,
 Neve notet lufus tristis arundo tuos.
 Ætherias lascive cupis volitare per auras:
 I, fuge; sed poteras tutior esse domi.

calamus severus animadverte
 in tuos jocos. O proterve
 petis volare per regiones æ
 thi, fuge, at poteras esse
 curior domi.

Argiletanas.] Argiletum locus erat Romæ in quo erant bibliopolia.

Dominæ Romæ.] hoc est Romanorum rerum Dominorum, qui te excipient veluti domini suos servos.

Martia turba.] Mars pater Romuli fingitur, a quo originem duxerunt Romani. Vide Plutarchum in Romulo.

Ronch.] Ronchus est sonus nasi qui fit stertendo, quo iudicium fastidiosum intelligit Poëta.

Et pueri nasum.] His verbis significat etiam pueros Romæ irridere, & carpere auctorum scripta. Cornu rhinocerotis quod appellat nasum, fortissimum nempe ut acerrimum ostendat iudicium. Vide lib. Spectac. epig. 9. Plin. lib. 11. cap. 37. *Et altior homini tantum, quem novi mores subdole irrisioni dicarere, nasus.* Nasus irrisioni

dicatus est. Vide epig. 2. lib. 13.

Grande sophos.] σοφός sapienter. Est frequentissima acclamatio eorum qui tantis scripta laudabant. Vide epig. 50. fra. *Mercetur alijs grande & insanum phos.*

Basia captas.] approbationes. Nam culabantur antiqui quos recitantes proferant. Vide epig. 77. intra.

Ibis ab excasso.] Suetonius in Othone cap. 2. *Ferebatur & vulgari noctibus soliti atque invalidum quemque obviorum, vel potentum corripere: ac distento sago impositum sublime jactare.* Gallicè *berner.*

Tristis arundo.] Quod censura omnis vera sit & tetrica, ex arundine verò profertur Ægyptia fiebant calami scriptorum. Vide epig. 38. lib. 14.

Ad Cæsarem cui excusat lasciviam epigrammatum. V

CONTIGERIS nostros, Cæsar, si forte
 libellos,

Terrarum dominum pone supercilium.
 Consuevere jocos vestri quoque ferre triumpho,

Materiam dictis nec pudet esse ducem.

Quia Thymelen spectas, derisoremque Latinum,

Illam fronte precor carmina nostra legas.

Innocuos censura potest permittere lufus;
 Lasciva est nobis pagina, vita proba est.

O Cæsar, si casu tractaveris nostros libros, depone supercilium dominum orbis. Vestimenta triumpho soliti sunt ierare cavillationes, nec Imperator erubescit præbere argumentum diceriis. Te rogo i legas versus nostros eo vulgano aspicias Thymelen, & facetum Latinum. Censura potest pati jocos innocuos: mihi est liber procaz, vita verè integra.

Supercilium.] Usurpat pro fastu & severitate; terrarum dominum vocat, quod eo terrarum orbis gubernaretur.

Ferre triumpho.] In ipsa triumpho pompa per jocos diceriis & conviciis Imperatorem consecrabantur milites. Suetonius in Julio cap. 49.

Quia Thymelen.] Thymele & Latinus iocosi erant Domitiano gratissimi. Juve-

nalis sat. 1.

Et a trepido Thymele summissa Latino.

Innocuos.] Personis enim pepercit nostre Poëta, ut patet ex epistola huic libro præfixa, & vitia tantum carpsit, unde nec gravissimo censore Domitiano reprehendi potuit. Vide Suetonium in Domitiano cap. 8. *vita proba.* Lege epig. 29. lib. 9.

Ad Marcum de libro intempestive oblato. VI.

DO tibi naumachiam, tu das epigrammata nobis,
Vis puto cum libro, Marce, natare tuo.

Exhibeo tibi praelium navale, tu nobis offers epigrammata, ô Marce, ut arbitror, cupis nare cum tuo libello.

Do tibi.] Introducitur Domitianum referentem sibi, quasi intempestive obtulisset epigrammata. Vide epig. 54. lib. 5. De naumachia epig. 24. lib. Spect.
Vis puto.] Vis hic mergi cum tuis verbis cum his importunus,

De Leone Cæsaris. VII.

ÆTHERIAS aquila puerum portante
per auras
Illæsum timidis unguibus hæsit onus:
Nunc sua Cæsareos exorat præda leones,
Tutus & ingenti ludit in ore lepus.
Quæ majora putas miracula? summus utri-
que:
Auctor adest: hæc sunt Cæsaris, illa Jovis.

Onus incolume adhaesit sollicitis unguibus aquila ferente puerum per regiones aëris: nunc Cæsaris leones flectuntur præda propria, & lepus securus ludit in ore vasto. Quæ existimus majora prodigia? utrum, ne habet supremum auctorem: hæc edidit Cæsar, illa Jupiter.

Puerum.] Ganymedem scilicet. Trois filium, quem raptum ab aquila iussit Jupiter. Plinius lib. 34. cap. 8. Nota est fabula Jovis in aquilam conversi. Ovid. lib. 10. Metam.

Timidis unguibus.] Ne puer caderet vel offenderetur. Metaphora est.

Cæsareos.] A Cæsare exhibitos.

Quæ majora.] Aquilæ, an leonis?

Summus.] Uterque Deus est, nam Domitianus Deus appellari voluit, cujus iussu captum leporem dimittebat leo, sicut Jove jubente Ganymedem rapuit aquila. Vide infra epig. 23. 49. 52. 61.

Ad Maximum de columba Stella. VIII.

STELLÆ delictum mei columba,
Verona licet audiente dicam.
Vicit, Maxime, passerem Catulli.
Tantò Stella meus tuo Catullo,
Quantò passere major est columba.

O Maxime, asseverabo, quantumvis Verona auscultante, columba voluptas mei Stelle superavit passerem Catulli. Tanto meus Stella major est tuo Catullo, quanto columba major est passere.

Stella columba.] Stella poeta Patavinus columbam amicæ suæ deservit, ad imitationem passeris Catulli. Columba pro opere de columba sumitur, causa nempe pro effectu. Vide epig. 21. lib. 6. & epig.

13. lib. 7.

Verona.] Patria Catulli, urbs Italiae satis nota.

Catullo tuo.] hoc est populari vel forte quem admirari solebat Maximus.

Deciani dogma laudat. IX.

QUOD magni Thræsæ, consummatique
Catonis
Dogmata sic sequeris, talis ut esse velis;

O Decianè agis, quod cupiam te agere, quod ita sectaris placita magni Thræsæ, & Catonis perfecti, ut contendas Pecto-

Pectore nec nudo strictos incurris in enses,

Quod fecisse velim te, Deciane, facis.

Nolo virum, facili redimit qui sanguine famam:

Hunc volo, laudari qui sine morte potest.

esse similis illis, nec irruis in gladios strictos nudato pectore. Non probo eum virum qui querit existimationem prompta morte: probo illum qui potest celebrari sine interitu.

Magni.] Exitum Thraseæ & Catonis improbat, qui Stoicorum doctrinam professi voluntaria morte laudem quæsierunt. Satis notus Catonis exitus; Pæti Thraseæ meminit Suetonius in Nerone cap. 37. Tacit. lib. 16. *Annal. Thraseæ, Serranoque & Servilia datur mortis arbitrium.*

Talis ut.] ut eorum exemplo constans

& fortis habearis. Alii legunt *salvus ut esse velis*: hoc est ut te non interficias, sicut se interfecerunt illi.

Facili sanguine.] facilitate mortis voluntariæ.

Laudari qui.] Eum probo qui mala constanter pati possit, nec morte se ab illis liberet: quod mollis animi est.

Focatur in Cottam. X.

BELLUS homo & magnus visidem, Cotta, videri,

Sed qui bellus homo est, Cotta, pusillus homo est.

O Cotta, cupis habere speciem simul belli hominis & magni; sed, Cotta, qui homo bellus est, parvus est.

Bellus.] diminutivum a bono, *td* verbum *bellus* de rebus pusillis dicitur. Cotta igitur, si bellus homo sit, non est magnus

homo, sed pusillus & tenuis. Vide epig. 7. lib. 2. & epig. 62. lib. 3.

De Gemello captatore, & Maronilla tabescente. XI.

PETIT Gemellus nuptias Maronillæ, Et cupit, & instat, & precatur, & donat. Adeone pulchra est? immo fœdus nil est: Quid ergo in illa petitur & placet? tuffit.

illa postulatur, & gratum est? Laborat tuffi.

Gemellus exposcit matrimonium Maronillæ. & desiderat, & urget, & rogat, & dat munera. An usque eo formosa est? e contrario nihil turpius est. Quid igitur in

Tuffit.] Tuffientes vetulas a se amari fingebant pauperes atque avari homines, quod eas brevi morituras crederent, &

earum hereditatem habituros se sperarent. Epig. 26. lib. 2. Alii *tuffis*.

Ad Sextilianum potorem. XII.

CUM data sint equiti bis quina numismata, quare

Bis decies solus, Sextiliane, bibis?

Jam defecisset portantes calda ministros,

Si non potares, Sextiliane, merum.

O Sextiliane, cur tu unus potas viginti nummos sestertios, cum decem donati sint equiti? Jam aqua calida defecisset servis ferentibus, nisi, Sextiliane, biberes vinum purum.

Cum data sint.] Si equiti cuivis sportulæ nomine decem sestertii ad emendum panem, edulia & etiam ad bibendum dantur; cur tu, Sextiliane, adeo intemperanter

te geris, ut solus vinum bibas pro viginti sestertiis. Sic Ramiresius. Vide Turnebum lib. 18. cap. 30. Ad sitim levandam in spectaculo longius producto distributa scribit

Scribit virium per quatuordecim ordines decem numismata. Quæ fuerint illa, quis audeat adfirmare? Sed non magni pretii fuisse apparet, partim ex epig. 27. infra, ubi appellantur æra, partim ex opposito,

bis decies bibis, Gron.

Calda.] Aqua calida in deliciis habita fuit apud antiquos, vel quam vino infunderent, vel quam solitariam biberent, vel etiam qua lavarentur.

De Regulo fere obruto ruina veteris porticus. XIII.

ITUR ad Herculei gelidas qua Tiburis atces,

Canaque sulphureis Albula fumat aquis.

Rura, nemusque sacrum, dilecta que jugera Musis,

Signat vicina quartus ab urbe lapis:

Hic rudis æstivas præstabat porticus umbras.

Heu quam pene novum porticus ausa nefas!

Nam subito collapsa ruit, cum mole sub illa

Gestatus bijugis Regulus esset equis,

Nimirum tenuit nostras fortuna querelas,

Quæ par tam magnæ non erat invidiæ.

Nunc & damna juvant: sunt ipsa pericula tanti:

Stantia non poterant tecta probare deos.

Qua iter est ad frigidum castrum Tiburis Herculei, & Albula candida emittit fumum aquis sulphureis. Quartum ab urbe propinqua milliare designat villam, & sylvam consecratam, atque agros gratos Musis. Porticus impolita exhibebat hic umbras tempore æstatis: heu quam inauditum scelus fere patravit porticus! Nam labefactata repente concidit, postquam Regulus fuisset vectus bigis sub illa mole. Fortuna nempe quæ erat impar tanto odio impedit querimonias nostras. Nunc & demerita profunt: discrimina parvi sunt æstimanda: stans porticus nequibat demonstrare deos.

Herculei.] Hercules enim Tibure colatur. Tibur hodie *Tivoli*.

Cana Albula.] Planiciem Tiburi vicinam intellige, ubi a colore albo quem a venis sulphureis trahunt, aquæ albula dicuntur.

Quæ par.] hoc est, verita est omnium invidiam, quam Regulo oppresso sustinere non potuisset. De Regulo longe aliter sentit Plinius Junior lib. 1. epist. 5. Nescio an idem fuerit. Vide epig. 83. infra, *tenuit: illi timuit.*

Sunt ipsa.] hoc est, non oportet timere pericula, cum ex illis propulsis probeatur Deorum providentia, quibus curæ fuit Regulus. Sic locutus est Cicero Ver. 2. *Est mihi tanti, Quirites, huius invidia falsæ atque iniquæ tempestatem subire, dummodo, &c.* id est tanti non facio periculum invidiæ. Vel sic interpretare: ipsa pericula pluris æstimanda sunt, quæ probant Deos esse, &c.

De Arria & Pæto,

cui gladium porrexit qua ipsa se perfoderat. XIV.

CASTA suo gladium cum traderet Arria Pæto,

Quem de visceribus traxerat ipsa suis.

Si qua fides, vulnus, quod feci, non dolet, inquit:

Sed quod tu facies, hoc mihi, Pæte, dolet.

Cum pudica Arria suo Pæto porrigeret ensẽ, quem ipsa eduxerat ex suis intestinis. Si mihi credis, ait, plaga quam mihi intuli, non me angit: sed hæc, Pæte, me angit, quam tu tibi infliges.

Castæ suæ.] Scribonianus arma in Illyrico contra Claudium moverat: fuerat Pæ-

tus in ejus partibus, cui tandem mori coacta uxor Arria porrexit gladium, quo pedus

pectus suum perfoderat, addita hac voce | *let.* Sic fere Plinius Junior epist. 16. lib. 3.
immortali ac pene divina: *Pate, non do-* | Vide Tacitum lib. 16. annual.

Ad Cæsarem, de spectaculo leonum ac leporum. XV.

DELICIAS, Cæsar, lususque jocosque
leonum

Vidimus: hoc etiam præstat arena tibi,
Cum prensus blandô toties a dente rediret,
Et per aperta vagus curreret ora lepus.
Unde potest avidus captæ leo parcere prædæ?
Sed tamen esse tuus dicitur, ergo potest.

O Cæsar, spectavimus ludos leonum, oblectationes, & festivitates: hoc quoque tibi exhibet arena, cum lepus toties captus dimitteretur dente benigno, atque errans teneret cursum per ora patentia. Quæ ratione leo rapax potest veniam dare prædæ captivæ? verum tuus esse fertur, ergo potest.

Lusus ne jocosque.] quoniam fera non cædebantur a leonibus. Vide epig. 105. infra.

A dente rediret.] hoc est ex leonis den-

tibus dimitteretur. Vide epig. 7. supra, & epig. 49. infra.

Ergo potest.] parcere nempe, quia refert clementiam tuam, ô Cæsar.

Ad Julium quem invitat ad voluptates. XVI.

O MIHI post nullos, Juli memorande,
fodales:

Si quid longa fides, canaque jura valent.
Bis jam pene tibi consul trigessimus instat,
Et numerat paucos vix tua vita dies.
Non bene distuleris, videas quæ posse negari,

Et solum hoc ducas, quod fuit, esse tuum.
Expectant curæque, catenatique labores,
Gaudia non remeant, sed fugitiva volant.

Hæc utraque manu, complexuque asserere toto:

Sæpe flueht imo sic quoque lapsa sinu.
Non est, crede mihi, sapientis dicere, Vivam.

Sera nimis vita est crastina: vive hodie.

O Juli, mihi celebrande ante omnes amicos, si vetus amicitia atque antiqua consuetudo aliquid possunt. Jam serè sexaginta anni tibi imminet, & tua vita vix computat paucos dies. Non recte protraxeris quæ posse tibi eripi animadvertas, & existimes hoc tantum esse tuum quod præterit. Anxietates, atque invicem connexi labores nos manent, lætitia non redit, sed profuga avolat: hanc tibi vindica ambabus manibus, & toto amplexu, sic quoque fugax sæpe elabatur ex imo tuo gremio. Mihi fidem adhibe, non decet sapientem dicere, Vivam; crastina vita tardior est, vive hodie.

O mihi.] sic Ovidius lib. 1. Tristium incipit Elegiam quartam. Sæpe amicos ad voluptates hortatur noster Poëta, quod celeriter fluant.

Bis jam.] Annuo consulatu annos numerabant Romani.

Et numerat paucos.] Vide epig. 70. lib. 6. solos enim dies computabat, quibus genio indulgebat.

Gaudia non remeant.] Alii legunt remanent. Videat lector.

Vive hodie.] hoc est voluptatibus fruire.

Ad Avitum, de suis libris quos extenuat. XVII.

SUNT bona, sunt quædam mediocria,
sunt mala plura,

Quæ legis: hic aliter non fit, Avite, liber.

Ex iis quæ evolvis, quædam bona sunt, quædam verò modica, multa autem nullius pretii: hic libellus non componitur alio modo.

Non sic liber.] hoc est, liber non crescit intra justam magnitudinem. Vide epig. 8. lib. 2.

Ad Titum,

a quo ad causas dicendas impellebatur. XVIII.

COGIT me Titus actitare causas,
Et dicit mihi sæpe, magna res est.
Res magna est, Tite, quam facit colonus.

Titus me compellit ad causas perorandas, & me crebro obtundit, res est magna. O Tite, res est magna cui incumbit agricola.

Res magna est.] Domitius legit per interrogationem hoc sensu: Estne res magna quam facit colonus? coloni enim agricultura derelicta fiebant causidici: quasi dicat Poëta, Mihi non placet illud vitæ genus, quod multi sequi possunt. Ramiresius verò mihi videtur melius sic explicare hunc lo-

cum: Colonus dum colit agros, multam pecuniam congerit, nempe magnam rem facit, neque tamen improbus ille labor licet fructuosus mihi aridet. Itaque Titus frustra invitat nostrum Poëtam; mavult enim Musas colere licet steriles, quam facere rem.

Ad Tuccam avarum. XIX.

QUID te, Tucca, juvat vetulo miscere Falerno

In Vaticanis condita musta cadis?
Quid tantum fecere boni tibi pessima vina?

Aut quid fecerunt optima vina mali?
De nobis facile est: scelus est jugulare Falernum,

Et dare Campano toxica sæva mero.
Convivæ meruere tui fortasse perire:
Amphora non meruit tam pretiosa mori.

O Tucca, quid te delectat infundere veteri Falerno musta recondita in cadis, Vaticanis? quoniam tanto beneficio te devinxit vinum vilissimum? aut quo malo te affectit vinum pretiosissimum? Facile est nos jugulare, Falernum verò nefas, & miscere venenum crudele vino Campanie. Tui convivæ forte digni sunt morte, lagena adeo exquisita non merita est perire.

In Vaticanis.] Vinum Vaticanum est vasa. Vide lib. 6. epig. 92. lib. 10. epig. 45. lib. 12. epig. 48.

De nobis.] hoc est jugulare nos convivas res est levis momenti, at scelus est occidere vinum quod per metaphoram vivere

dicitur: de Falerno nobili Campaniæ vino dicemus lib. 13.

Amphora.] Proprie est mensura liquorum octoginta libras Romanas continens, hinc verò sumitur pro vase vinario.

Ad Æliam edentulam. XX.

SI memini, fuerant tibi quatuor, Ælia, dentes:

Exspuit una duos tussis, & una duos.
am securo potes totis tussire diebus;
Nil istic, quod agat, tertia tussis habet.

Ælia, si recordor, habueras quatuor dentes, una tussis excreavit duos, altera duos. Tuta jam potes tussire per totum diem, nihil suspere est tertia tussi quod faciat istic.

Nil istic.] Quia nulli supersunt dentes, vide epig. 92. lib. 3. Alii Nil tibi quod tollat.

Ad

Ad Cæcilianum helluonem. XXI.

Dic mihi, quis furor est? turba spectante
vocata,
Solutus boletos, Cæciliane, voras.
Quid dignum tanto tibi ventre, gulaque pre-
cabor?
Boletum, qualem Claudius edit, edas.

*Rogo te, quæ insania est? ð
Cæciliane, tu minus deglutis
boletos convivis invitatis aspi-
cientibus. Quid tibi precabor
conveniens tanto abdomini, &
helluationi? comedas boletum,
qualem comedit Claudius.*

*Qualem Claudius.] Boletus fungus est op-
timum saporis, quem auro atque argento
præfert epig. 48. lib. 13. Agrippina vero
Claudium Cæsarem maritum boleto vene-
nato extinxit. Juven. sat. 5.*

*Vilibus ancipites fungi ponentur amici
Boletus domino: sed qualem Claudius
edit
Ante illum uxoris, post quem nil amplius
edit.*

De Porsena & Mucio Scævola quem celebrat. XXII.

DUM peteret regem decepta fatellite dex-
tra,
Injecit sacris se peritura focis.
Sed tam sæva pius miracula non tulit hostis,
Et raptum flammis iussit abire virum.
Urere quam potuit contemto Mucius igne,
Hanc spectare manum Porsena non potuit.
Major deceptæ fama est, & gloria dextræ.
Si non errasset, fecerat ille minus.

*Dum manus invaderet regem
decepta a stipatore peritura
immisit se in ignes sacros, sed
hostis pietate motus non passus
est prodigium adeo ferox, at-
que imperavit dimitti virum
ab igne ereptum. Porsena non
potuit aspicere hanc dexteram,
quam cremare potuit Mucius
flammis despectis. Laus dex-
teræ errantis, & honor ma-
ior est. Illa minus peregisset,
nisi aberrasset.*

*Dum peteret.] Hæc historia Porsenæ &
Mucii Scævolæ satis nota est ex Livio.
Satellite.] Quem percussit Mucius regem
illum existimans. Alii Ingressit.*

*Si non errasset.] Majorem quippe laudem
consecutus est Mucius, cum amissâ manu
hostem vicit, quam si armata occidisset.*

De leone & lepore. XXIII.

QUID nunc sæva fugis placidi lepus ora
leonis?
Frangere tam parvas non didicere feras.
Servantur magnis isti cervicibus ungues,
Nec gaudet tenui sanguine tanta fitis.
Præda canum lepus est, vastos non implet
hiatus,
Non timeat Dacus Cæsaris arma puer.

*O lepus, quid nunc vitas ora
fera leonis benigni, non con-
suaverunt rumpere feras tam
exiguas. Isti ungues servan-
tur magnis capitibus, nec tan-
ta sitis letatur modico sangui-
ne. Lepus est præda canum,
non replet hiatus latos, Dacus
puer non metuat arma Cæsa-
ris.*

*Magnis cervicibus.] Taurorum puta, cer-
vorum, aprorum, &c. Vide epig. 7. & 15.
supra.*

Dacus puer.] hoc est hostis imbellis;

*nam Dacos domuit Domitianus: quasi di-
cat, in hostes debiles non fecit Cæsar. Da-
cia comprehendit hodie Transilvaniam,
Moldaviam, & Walachiam.*

XXIV.

Ad Decianum, de quodam homine molli. XXV.

ADSPICIS incompertis illum, Deciane, capillis,
Cujus & ipse times triste supercilium.
Qui loquitur Curios, assertoresque Camillos,
Nolito fronti credere, nupfit heri.

O Deciane, illum intueris crinibus incultis, cuius & ipse vereris supercilium severum. Qui prædicat Curios & Camillos liberatores, ne credas tristitie frontis, nupfit heri.

Triste supercilium.] hoc est gravitatem qua in superciliis videtur. Epig. 57. lib. 7. est huic simile.

Qui loquitur Curios.] hoc est qui grandia & severa verba profert digna probis his vi-

ris. Juven. sat. 2.

Qui Curios simulant, & Bacchanalia vivunt.

Nolito fronti.] Sic Juven. eodem: Fronti nulla fides.

Ad Faustinum ut suos libros edat in lucem. XXVI.

EDE tuos tandem populo, Faustine, libellos,
Et cultum docto pectore profer opus:
Quod nec Cecropiæ damnent Pandionis arces,
Nec fileant nostri, prætereantque senes.
Ante fores stantem dubitas admittere famam,
Teque piget curæ præmia ferre tuæ?
Post te victuræ, per te quoque vivere, chartæ
Incipiant: cineri gloria sera venit.

O Faustine, tandem profer in lucem tuos libros, & prome opus elaboratum perito ingenio: quod urbs Cecropis & Pandionis non improbet, nec quod senes nostri taceant aut prætermittant. Hæresne famam excipere consistentem ante januam, & cadet te reportare mercedem tuorum studiorum? Libri tui post te vita fruituri, per te etiam exordiantur frui vita: honor tardus consequitur mortem.

Et cultum.] Pectus sumitur pro ingenio.

Cecropiæ.] Cecrops gente Ægyptius miratur cum colonis in Atticam, Actæi regis finitatem, & regni successionem virtute romeretur; monstrat olivæ usum, conditæcem, & urbem Athenas. Pandion quoque regnavit Athenis. Reineccius de fa-

miliis.

Prætereantque.] Candidati præteriti dicebantur, qui nullum suffragium tulissent. Poëta ergo intelligit opus Græcis & Latinis laudandum.

Cineri gloria.] his verbis hortatur Faustinum, ut vivens & sentiens sua fruatur fama & gloria. Vide epig. 2. supra.

Ad Sextilianum potatorem. XXVII.

SEXTILIANE, bibis, quantum subsellia
quinque,
Solutus: aqua toties ebrius esse potes.
Nec confessorum vicina numismata tantum,
Æra sed a cuneis ulteriõra petis.
Non hæc Pelignis agitur vindemia prælis;
Uva nec in Tuscis nascitur ista jugis.

Sextiliane, tu solus potas tantum, quantum quinque equites, temulentus esse potes hausta toties aqua. Nec rogas solummodo nummos ab iis qui tibi assident, sed pecuniam posside a multitudine procul distante. Hæc vindemia non premitur prælis Pelignis, nec racemus ille crescit in collibus

Testa

Testa sed antiqui felix ficcatur Opimi,
Egerit & nigros Massica cella cados.
A caupone tibi fæx Laletana petatur,
Si plus quam decies, Sextiliane, bibis.

Tuscia. Sed exhauritur pretiosa amphora veteris Opimiani, & nigri cadi vini Massici extrahuntur ex cavea. Sextiliane, si potas plusquam decies, caupone pete facem Laletanæ.

Subsellia quinque.] hoc est, quantum quinque equites qui subsellia in quatuordecim ordinibus occupabant. Est synecdoche. De Sextiliano jam dictum epig. 12. supra. Vide epig. 8. lib. 5.

Edictum Domini Dei que nostri
Quo subsellia certiora fiunt
Puras eques ordines recepit.

Aqua toties.] Hyperbole est.

Cuneus] Pro caterva hominum sumitur qui in formam cunei sedebant.

Non hæc.] Neque Sextilianus bibit vilis vina Peligna aut Tusca, sed Opimiana & Massica, de quibus lib. 13.

Fæx Laletana.] hoc est vinum turbidum Lib. 7. epig. 52.

Et Laletanæ nigra lagena sapa.

Laletania autem regio est Hispaniæ non procul a Tarracone.

Si plusquam,] Vide Lipsium in suo convivio lib. 3. Antiqui. ubi ait:

Decem cyathi summa potio sunt.

Ad Procillum quem inter pocula pridie ad cœnam invitaverat. XXVIII.

HESTERNA tibi nocte dixeramus,
Quincunces, puto, post decem peractos,
Cœnares hodie, Procille, mecum.
Tu factam tibi rem statim putasti,
Et non sobria verba subnotasti,
Exemplo nimium periculoso.
Μισῶ μνήμωνα συμπότιῶ, Πρῶκιλλε.

Procille, hesternæ nocte te invitaveram, opinor, post decem quincunces exhaustos, ut cœnares hodie mecum. Tu statim existimasti tibi provenisset lucrum, & memoria retinuisse sermones vinolentos exemplo nimis damnosus. O Procille, od memorem computorem.

Post decem.] Quincunx est poculum quinque cyathorum. Rem facere significat multum lucrari. Horat.

Isne tibi melius suadet, qui ut rem facias, rem

Si possis rectè, si non, quocumque modo rem. Odio autem habebat Procillum, qui memoria teneret verba quæ per jocum proferrent ebrii. Raderus copiosè describit mensuras antiquorum hoc loco, &c.

De Acerra potore. XXIX.

HESTERNO foetere mero, qui credit
Acerram,
Fallitur: in lucem semper Acerra bibit.

Allucinator qui existimat Acerram malè olere vino hesternæ, Acerra potat semper autem diem usque.

In lucem.] ita ut vinum recens haustum labatur, quam ne nox quidem concoqueret semper redoleat. Hesternæ crapula appellatur potuerat.

Ad Fidentinum plagiarium. XXX.

FAMA refert nostros te, Fidentine, libellos,
Non aliter populo, quam recitare tuos.
Si mea vis dici, gratis tibi carmina mittam,
Si dici tua vis, hæc eme, ne mea sint.

Fidentine, rumor est, te populo recitare meos libros tantum quam tuos. Gratuito ad te mittam versus, si vis ut existimentur mei: verum si cupis ut habeantur tui, hos tibi com-

para, ne pertineant ad me.

Ne mea sint.] Lege epig. 20. lib. 2. Nam quod emas possis dicere iure tuum.

De Diaulo medico. XXXI.

CHIRURGUS fuerat, nunc est vespillo
Diaulus.
Cœpit, quod poterat, clinicus esse modo.

Diaulus exercuerat chirurgiam, nunc verd est vespillo. clinicus esse incipit ea ratione qua valēbat.

Clinicus.] Clinici medici erant dicti, ὄπδ τ κλίνης, hoc est a lecto, quod ægros lecto jacentes viserent curarentque. Jocans Martialis ait ex chirurgo Diaulum esse factum clinicum, sed non potuisse aliter esse clinicum quam efferendo cadavera, ut indicet Diaulum factum esse vespillonem, qui efferret cadavera, & sic clinicus posset appellari: nam in κλίναις efferebantur mortui.

De Encolpo qui in gratiam sui domini suas comas voverat Phœbo. XXXII.

HOs tibi Phœbe vovet totos a vertice
crines
Encolpus, domini centurionis amor.
Grata Pudens meriti tulerit cum præmia pili,
Quam primum longas, Phœbe, recide comas.
Dum nulla teneri sordent lanugine vultus,
Dumque decent fusæ lactea colla jubæ:
Utque tuis longum, dominusque, puerque
fruatur
Muneribus, tonsum fac cito, sero virum.

O Apollo, Encolpus delicia centurionis sui heri tibi consecrat omnes capillos capitivi: Cum Pudens reportaverit jaucundam mercedem pili debiti, statim, Phœbe, rescinde longos crines. Dum molles genæ nondum squalent barba recenti, & dum capilli sparsi ornant cervicem roseam: officetur: tarde tamen vir fiat, ut herus & servus diu possantur tuis donis.

Premia pili.] hoc est ubi primum Pudens meus dominus fuerit factus primipilus, seu primus primæ cohortis centurio: moris verd erat apud antiquos comas & primam barbam Phœbo consecrare.

Fac cito.] ut Pudens fiat primipilus.

Sero virum.] id est sero adultum.

Ad Sabidium quem non amabat. XXXIII.

NON amo te Sabidi, nec possum dicere
quare,
Hoc tantum possum dicere, non amo te.

O Sabidi, non diligo te, nec valeo reddere rationem: hoc unum dicere valeo, Non diligo te.

Nec possum.] Vel quod tota Sabidii natura, vultus, mores, Martiali displicerent, vel forte aliquod summum esse in Sabidio flagitium intelligit, quod nominare non audeat. Alii Sabidium.

De Gellia & fictis ejus lacrymis. XXXIV.

AMISSUM non flet, cum sola est Gellia,
patrem:
Si quis adest, jussæ profiliunt lacrymæ.

Cum Gellia est sola, non læget parentem mortuum: si quis adstet, imperata lacrymæ profiliunt. O Gellia, quisquis

Non dolet hic, quisquis laudari Gellia quærit: | *captat plausum, hic non mæ-*
 Ille dolet verè, qui sine teste dolet. | *ret: is verè lugeat, qui mæret*
 | *sine teste.*

Jusse.] Fletum juxta ac risum semper
paratum habet femina. Juvén. sat. 6.
Uberibus semper lacrymis, semperque pa-
ratis

In statione sua, atque expectantibus il-
lam
Quo iubeat manare modo.

Ad Lesbiam meretricem procacem. XXXV.

INCUSTODITIS, & apertis Lesbia sem-
 per
 Liminibus, peccas, nec tua furta tegis.
 Et plus spectator, quam te delectat adulter:
 Nec sunt grata tibi gaudia, si qua latent.
 At meretrix abigit testem veloque feraque:
 Raraque, si memini, fornice rima patet.
 A Chione saltem, vel ab Helide disce pudorem:
 Abscondunt spurcas hæc monumenta lupas.
 Nunquid dura tibi nimium censura videtur?
 Deprendi veto te Lesbia, non futui.

O Lesbia, peccas patentibus, nec custoditis foribus, nec absconditis inis supra: spectator te afficit majore voluptate quam adulter, si qua delitescit oblectatio, non est jucunda tibi. At scorta expellunt testem opponendo velamina, & obices: vix ulla fissura patet in lupanari, si recorder. Saltem accipe documentum verecundia a Chione, vel Helide: hæc monumenta tegunt turpia prostituta An reprehensio asperior tibi videtur? Prohibeo ne deprehendaris, ô Lesbia, non...

Incustoditis.] hoc est sine janitore qui custodiat januam. Ovid. eleg. 13. lib. 3. Amorum:

Ignoto meretrix corpus junctura Quiriti
Opposita populum summovet ante fera.

Si memini.] Alii legunt Summani, id est lupanarium in Summænio; namque illic habitabant meretrices, unde dicebantur uxores Summænianæ. Farnab.

A Chione.] Notissima nempe erant illius temporis scorta.

Abscondunt.] Has meretrices bustuarias mæchas appellat lib. 3. epig. 93. quæ scilicet extra urbem ad monumenta mancipiis vilissimis prostitutebantur.

Deprendi.] Hoc verbum solenne est de iis qui in aliquo crimine & re turpi inveniuntur.

Ad Cornelium hominem severum. XXXVI.

VERSUS scribere me parum severos,
 Nec quos perlegat in schola magister,
 Corneli quereris: sed hi libelli,
 Tanquam conjugibus suis mariti,
 Non possunt sine mentula placere.
 Quid si me jubeas Thalassionem
 Verbis dicere non Thalassionis?
 Quis floralia vestit, & stolatam
 Permittit meretricibus pudorem?
 Lex hæc carminibus data est jocosis,
 Ne possint, nisi pruriant, juvare.
 Quare deposita severitate,

O Corneli, exposulas a me compui carmina parum gravia, nec quæ dicitur præceptor in schola: at hi libri nequeunt probari sine auleo, veluti mariti suis uxoribus. Quid si me cogas celebrare Thalassionem vocibus non convenientibus Thalassioni? Quis induit ludos Florales, & concedit scortis verecundiam stolatam? Hoc in concessum est versibus festivis, ut nequeant placere nisi titillent. Quapropter petimus ut austeritate abjecta veniam des Indis & facietis:

Parcas lufibus, & jocos, rogamus:
Nec castrare velis meos libellos.
Gallo turpius eit nihl Priapo.

nec exfeces meos libros, nihil
fœdus est Priapo Gallo.

Perlegat.] Cum enim versus quidam sint
obscœni non omnia epigrammata leguntur
in schola. Alii *prælegat.*

Thalassionem.] Sic dictus est a Romanis
Deus qui præest nuptiis; a Græcis Hymenæus
nuncupatus, cujus laudes versu lascivo
celebrari solent. Itaque ineptus videretur,
qui Thalassionem verbis honestis celebrari
juberet, eodem modo ineptus est ille,
qui vult epigrammata scribi verbis

non lascivis: epigrammata enim amant
verba lasciva, aperta, & dominantia.

Quis floralia.] Nuptiæ meretricis celebra-
bantur floribus. Vide epig. 3. supra

Scolatum.] Pro stola pudica matronarum,
qua uti verbanantur meretrices.

Gallo Priapo.] hic est castrato Priapo;
nam castrati sacerdotes Cybeles vocabantur
Galli.

Ad Lucanum & Tullum

fratres inter se conjunctissimos. XXXVII.

SI Lucane tibi, vel si tibi Tulle darentur,
Qualia Ledæi fata Lacones habent:
Nobilis hæc esset pieratis rixa duobus,
Quod pro fratre mori vellet uterque prior.
Diceret, infernas & qui prior isset ad uni-
bras,
Vive tuo frater tempore, vive meo.

Si tibi Tulle, vel tibi, Lu-
cane, fors ea concederetur,
quæ utuntur Ledæi fratres:
antobus hæc esset præclara
contentio pietatis, quod uter-
que cuperet prior interire pro
fratre. Qui primus descendisset
ad tenebras tartareas, ex-
clamaret, ô frater, age tuum
ævum, age quoque meum.

Si Lucane.] Vide epig. 20. lib. 3. Domi-
tium Tulli mentionem facit Plinius Junior
epist. 18. lib. 8. Vide epig. 52. lib. 9.

Ledæi Lacones.] Castor & Pollux filii
Jovis & Ledæ quæ Lacœna fuit: Pollux

autem fratri mortuo dimidiam vitam con-
cessit, ut alterius diebus viverent. Hæc hi-
storia satis nota est. Vide epig. 06. lib. 9.

Vive tuo.] hoc est in tenebris semper
manebo, ut tu luce semper fruaris.

Ad Bassam luxuriosam. XXXVIII.

VENTRIS onus misero, nec te pudet,
excipis auro
Bassa: bibis vitro. carius ergo cacas.

O Bassa demittis pondus uteri
in miserum vas aureum, nec
erabescis: potas vitro pocu-
lo. Igitur majori pretio exo-
neras alvum.

Misero auro.] Quia stercorei serviebat. Vide epig. 12. lib. 11.

Ad Fidentinum plagiarium. XXXIX.

QUEM recitas, meus est ô Fidentine li-
bellus:
Sed male cum recitas, incipit esse tuus.

Fidentine, meus est ille liber,
quem recitas, at cum recitas
male, incipit pertinere ad te.

Sed male.] Versus enim licet boni, si
male pronuncientur, mali videbuntur: de

Fidentino vitioris notæ poeta agit adhuc
epig. 54. infra, & epig. 30. supra.

Ad Decianum virum moris antiqui. XL.

SI quis erit, raros inter numerandus ami-
cos,

Quales prisca fides, fama que novit anus:

Si quis Cecropiæ madidus, Latiniæque Mi-
nervæ

Artibus, & vera simplicitate bonus,

Si quis erit recti custos, imitator honesti,

Et nihil arcano qui roget ore Deos:

Si quis erit magnæ subnixus robore mentis,

Disperam, si non hic Decianus erit.

*Si quis erit recensendus in
amicos raros, quales vi-
antiqua fides, & fama
tus. Si quis imbutus artibus
Minervæ Atheniensis, & La-
tina, & probus candore ver-
si quis observator æquitati
& honestatis æmulator fu-
rit, & qui clanculum ni-
petat a Diis: Si quis erit fi-
tus viribus animi fortis, i-
teream, nisi hic erit Deci-
nus.*

*Anus.] id est fama vetusta: nam in
quales ad præcedens nomen amicos optime
referri potest. Catullus ita est locutus ad
Mallium epig. 69.*

*Sed dicam vobis, vos porro dicite mul-
tis*

*Millibus, & facile hæc charta loquatur
anus.*

*Vide epig. 4. lib. 12. fama fuisse loquax,
chartaque dicit anus. Alii fama que novit
avos. Id est priscos qui propter fidem &*

probritatem laudibus ornantur.

*Si quis Cecropiæ.] id est græcis & latin
litteris eruditus. Vide epig. 26. supra.*

*Ore arcano.] Nam qui clam Deos præ-
bantur, improba vota facere censebantur
In quos Perſius invehitur, sat. 2.*

*Haud cuivis promptum est, murmurque
humileſe, ne susurros*

*Tollere de templis, & aperto vive
voto.*

Ad Lividum. XLI.

QUI ducis vultus, & non legis ista li-
benter,

Omnibus invidias, Livide, nemo tibi.

*O Invide, qui contrahis fro-
rem, nec æquo animo legis ista
invidia labores in omnes, i-
te vero nullus.*

Nemo tibi.] Ille enim omnium miserrimus est, cui nemo invidet.

In Cæcilium scurram procacem. XLII.

URBANUS tibi Cæcili videris,
Non es, crede mihi, quid ergo? verna es.

Hoc quod Transyberinus ambulator,

Qui pallentia sulphurata, fractis

Permutat vitreis: quod otiosæ

Vendit qui madidum cicer coronæ:

Quod custos dominusque viperarum:

Quod viles pueri Salariorum:

Quod fumantia qui tomacula raucus

Circumfert tepidis cocus popinis:

Quod non optimus Urbicus poeta:

Quod de Cæcibus improbus Magister:

*O Cæcili, te ipsum judicas face-
tum, mihi fidem adhibe, non
es, quid igitur? scurra. e-
idem ac Transyberinus ambu-
lator, qui sulphura a pallida
commutat vitreis vasibus rep-
tis: idem ac qui venundat
humidum cicer conventui iner-
ti: idem ac custos & dominus
viperarum: idem ac servi ab-
jecti Salariorum: idem ac rau-
cus cocus qui circumportat to-
macula fumantia popinis cali-
dis: idem ac poeta Urbicus non
egregius: idem ac herus ne-
quam ex Cæcibus, idem ac*

Quod

Quod bucca est vetuli loquax cinædi:
 Quare desine jam tibi videri,
 Quod soli tibi, Cæcili, videris:
 Qui Galbam salibus tuis, & ipsum
 Posses vincere Sextium Caballum.
 Non cuicumque datum est habere nasum.
 Ludit qui stolidi procacitate,
 Non est Sextius ille, sed Caballus.

garrulum os cinædi exoltri:
 quapropter, ô Cæcili, omite
 de te judicare, quod judicas
 solus: tu qui possis tuis face-
 tiis superare Galbam, & ip-
 sum Sextium Caballum. Non
 est concessum cuique habere na-
 rem Qui jocatur stulta petu-
 lantia, is non est Sextius, s. d.
 Caballus.

Verna.] Servus nempe qui domi natus
 est ex ancilla, fumitur hic pro furra im-
 pudenti & procaci: hoc quod, nempe hoc
 es quod est ille, &c.

Ambulator.] Viliores personæ trans Ty-
 berim habitabant.

Sulphurata.] Gallicè *allumettes*, quæ vi-
 treis fragmentis commutari solere docet
 etiam Juvenalis sat. 5.

*Siccabis calicem nasorum quattuor, ac
 jam*

*Quassatum, & rupto poscentem sulphura
 vitro.*

& epig. 3. lib. 10.

*Quæ sulphurato nolit empta ramento
 Vatiniorum proxene a frastrorum.*

Quod otiosa.] Plebeculam intellige in
 theatro vel circo otiose sedentem ad spe-
 ctandum.

Madidum cicer.] hoc est crudum & aqua
 maceratum.

Quod custos] id est circulator medicus,
 qui vyperas brachiis & collo implicitas ge-
 stat: ejusmodi vero homines erant proca-
 ces, & dicitur scurrilia in quemvis jacie-
 bant.

Salariorum.] Salarii dicuntur qui falsa-
 menta vendunt.

Tomacula.] Nomen habent a frequenti
 incisione; nam *τέμνω* significat incido, ex
 porcorum abdomine, testiculis, & vulvis
 fiebant.

Non optimus Urbicus.] id est Exodiorum
 & Atellanarum scriptor: erant autem hæc
 Atellanæ fabulæ urbanissimis jocos referæ,
 quo risus excitaretur, & ideo auctores
 earum dicebantur Urbici, quasi urbani.
 Poëta hoc loco non absolute dicit Cæci-
 lium assimilari Urbico Poëtæ, sed non op-
 timo: ut hodieque videmus apud nostrates
 aliqua exodia comœdiarum urbanissima, &
 multi artificii; alia vero insulsa & ineptis-
 sima. Sic Ramiresius. Vide epig. 79. lib.
 5. & 71. lib. 6.

Qui Galbam] Stolidus hic Cæcilius Gal-
 bam & Sextium Caballum scurras insulfos
 a se superari posse existimabat. Ironi-
 cæ notat Poëta Cæcili stoliditatem, qui nec
 scurrilitatem ab urbanitate discerneret.

Habere nasum.] hoc est argute jocari:
 derisionis enim sedes est nasus, epig. 4.
 supra.

Sed Caballus.] Non est Sextius Caballus,
 quem tu, ô Cæcili, urbanissimum judicas;
 sed caballus quadrupes bellua.

De Porcia cujus fortitudinem laudat. XLIII.

CONJUGIS audisset fatum cum Porcia
 Bruti,

Et subtracta sibi quæreret arma dolor:
 Nondum scitis, ait, mortem non posse ne-
 gari?

Credideram, fatis hoc vos docuisset patrem.
 Dixit, & ardentes avido bibit ore favillas.
 I nunc, & ferrum turba molesta nega.

Cum Porcia accepisset mortem
 Bruti mariti, & cum major
 exquiret ferrum sibi subduc-
 tum: Nondum tenetis, in-
 quit, non posse denegari inter-
 ritum? Excisimaveram vos
 fatis didicisse hoc a parente
 meo. Læta est, atque ore
 cupido hausit semillas accen-
 sas: O turba otiosa ito nunc,
 & denega gladium.

Porcia.] filia Catonis Uticensis, uxor
 Bruti, qui pugnans contra Augustum oc-
 cubuit in campis Philippicis in Thessalia:
 cujus morte audita Porcia vitam finivit, hau-
 ris carbonibus accensis.

Vos docuisse.] Cato enim sibi mortem
 conscivit: illius historia nota est ex Ap-
 piano, & passim cuique obvia.

I nunc.] vox est insultantis.

In Mancinum avarum & sordidum. XLIV.

BIs tibi triceni fuimus, Mancine, vocati,

Et positum est nobis nil here, præter aprum.

Non quæ de tardis servantur vitibus uvæ,

Dulcibus aut certant quæ melimela favis:

Non pyra, quæ lenta pendent religata genesta,

Aut imitata breves punica mala rosas.

Rustica lactantes nec milit fiscina metas,

Nec de Picenis venit oliva catis.

Nudus aper; sed & hic minimus, qualisque necari

A non armato pumilione potest.

Et nihil inde datum est, tantum spectavimus omnes.

Ponere aprum nobis sic & arena solet.

Ponatur tibi nullus aper post talia facta:

Sed tu ponaris, cui Charidemus, apro.

O Mancine, nos sexaginta invitasti, & heri nihil ap. misisti, excepto a ro. Non propositi sunt racemi qui custodiuntur ex vitibus seris, aut melimela quæ convolvuntur cum favis suavis. Nec pyra quæ suspenduntur colligata e genestis flexibilibus, vel mala punica ex r. metata rosas breves. Nec canstrum agr. sic misit mecum ucteam. Nec oliva allata est ex canis Picenis. Aper nudus, & hic quidem perexiguus appositus est, & qualis potest interficere ab inermi nano. Exinde nihil est donatum, cuncti solummodo aspeximus, atque hoc modo arena consuevit nobis exhibere aprum. Post huiusmodi commissum nullus aper apponitur tibi; sed tu apponaris apro cui Charidemus obiectus tu.

Here.] Prisce pro heri.

De tardis vitibus.] Properea quod uvæ in vitibus asservabantur tere usque ad putationem vitium; epig. 58. lb. 3

Hic post novembres imminente jam bruma

Seras putator horridus refert uvas.

nam id erat proprium vitium putandarum tempus. Ramiresius.

Lenta.] Idem est hoc loco ac flexibilis.

Aut imitata breves.] Non intelligas punica mala brevitate temporis imitari rosas sed figura potius & colore. Sic Ramiresius.

Metas.] Pro lacte coagulato accepta forma, ut puto, metarum; nam meta in lu-

dis instar rotundæ columnæ surgebat, in quam speciem lac coagulatum mitti videmus. Sic Domitius. Vide epig. 58. lib. 3.

Piceni.] Populi ad mare Adriaticum, ubi optime crescunt olivæ, hodie la Marche a' Ancone.

Nudus aper.] sine aliis cibis.

Ponere a rum.] hoc est exhibere: ponere significat etiam cibos apponere, unde Iulius Poëta.

Sed tu ponaris.] hoc est, apponaris, aut potius obj. naris discernendus ab eo apro, a quo dilaniatus fuit Charidemus quodam jussu Domitiani, de quo Suetonius in Domitiano.

Ad Stellam de ludis leporum & leonum. XLV.

LAscivos leporum cursus, lususque leonum,

Quod major nobis charta, minorque gerit:
Et bis idem facimus: nimium si Stella videtur

Quod charta grandior & brevior nobis refert cursus leporum, & jocos leonum: atque idem his agimus: O Stella, si judicaveris hoc nimium; tu bis

Hoc

Hoc tibi; bis leporem tu quoque pone mihi. | *appone etiam mihi leporem.*

Majorque.] Pro quacunq; charta ponitur, vel ita interpretare majorem & minorem: hoc est, si multis versibus & paucis scripsi lusus leonum, & idem bis feci, potes hac repetitione lacessitus uicisci bis apposito mihi lepore. Epig. 105. infra.

De Libro suo. XLVI.

E DITA ne brevibus pereat mihi charta libellis, | *Ne charta a me edita pessum eat propter brevitatem librorum, potius repetatur huic respondens.*
 Dicatur potius τὸν δ' ἀπαμειβόμενον.

Edita ne.] Potius quam chartarum iactura at propter pauca carmina, imitabor Horierum qui sæpius idem repetit, maxime vero τὸν δ' ἀπαμειβόμενον, quod Virgilius interpretatus est quem contra.

XLVII.

De Diaulo medico. XLVIII.

N UPER erat medicus, nunc est vespillo Diaulus: | *Diaulus erat medicus paucis ante diebus, nunc vero est vespillo, quod agit vespillo, hoc quoque egerat medicus.*
 Quod vespillo facit, fecerat & medicus.

Quod vespillo.] hoc est, cum esset medicus nempè imperitus efferebat ægrotos, hoc est occidebat, ut nunc factus vespillo effert mortuos. Vide epig. 31. supra.

De leone & lepore. XLIX.

R ICTIBUS his tauros non eripere magistri, | *Domitores leonum non liberarunt tauros ex his rictibus, per quos lepus præda fugitiva vadit, & revertitur. Et quod magis stupendum, celerius egreditur ab adversario, & reportat aliquid ex tanta magnanimitate. Non est securi cum currit in arena deserta, nec tanta securitate occultatur in cavea. O lepus lascive, si vis declinare morsus canum; ora leonis tibi præsto sunt ad que perfugius.*
 Per quos præda fugax, itque, reditque lepus.
 Quodque magis mirum, velocius exit ab hoste,
 Nec nihil a tanta nobilitate refert.
 Tutior in sola non est cum currit arena,
 Nec cavæ tanta conditur ille fide.
 Vitare canum morsus, lepus improbe queris:
 Ad quæ confugas, ora leonis habes.

Nec nihil.] hoc est aliquid, vires scilicet animos accipit a leonis fortitudine. | *curso & recurso, ingressu & egressu. Minus bene. Vide epig. 7. supra.*
 lili legunt cum nihil a tanta mobilitate revert: nihil vulneris scilicet accipit in tanto | *Sola arena.*] in qua non sunt fera.

Ad Licianum de Hispaniæ locis. L.

VIR Celtiberis non tacende gentibus,
 Nostræque laus Hispaniæ,
 Videbis altam Liciane Bilbilim,
 Equis, & armis nobilem,
 Sterilemque Caunum nivibus, effractis sacrum
 Vadaveronem montibus:
 Et delicati dulce Botrodi nemus,
 Pomona quod felix amat.
 Tepidum natabis lene Congedi vadum,
 Mollesque nympharum lacus.
 Quibus remissum corpus adstringas brevi
 Salone, qui ferrum gelat.
 Præsitabit illic ipsa figendas prope
 Voberta prendenti feras.
 Æstus serenos aureo franges Tago
 Obscurus umbris arborum.
 Avidam rigens Dircenna placabit sitim,
 Et Nemea, quæ vincit nives.
 At cum December canus, & bruma impotens
 Aquilone rauco mugiet,
 Aprica repetes Tarraconis littora,
 Tuamque Laletaniam.
 Ibi illigatas mollibus damas plagis
 Mactabis, & vernas apros,
 Leporemque forti callidum rumpes equo:
 Cervos relinques villico.
 Vicina in ipsum sylvæ descendet focum
 Infante cinctum fordido.
 Vocabitur venator, & veniet tibi
 Conviva clamatus prope.
 Lunata nusquam pellis, & nusquam toga,
 Olidæque vestes murice.
 Procul horridus Liburnus, & querulus cliens:
 Imperia viduarum procul.
 Non rumpet altum pallidus somnum reus,
 Sed mane totum dormies.
 Mercetur alius grande, & insanum sopnos:
 Miserere tu felicium,
 Veroque frui non superbus gaudio,
 Dum Sura laudatur tuus.
 Non impudenter vita, quod reliquum est, petit:
 Cum fama, quod satis est, habet,

O Liciane, vir celebrande
 Celtiberis populis, & decus
 nostra Hispaniæ, spectabis ex-
 celsam Bilbilim equis & ar-
 mis claram, & Caunum in-
 facundum nivibus, montibus
 præruptis Vadaveronem sa-
 crum, & amenam sylvam
 Botrodi mollis, quæ grata est
 Pomona beata. Leniter tran-
 abis vadum tepens Congedi, &
 dulces lacus nympharum, qui-
 bus soluta membra comprinas
 parvo Salone, qui gelu con-
 stringit ferrum. Illic ipsa Vo-
 berta sylvæ tibi venanti exhibe-
 bit feras fodiendas. Arbo-
 rum umbraculis lectus retundes
 ardores serena diei ad ripas
 Tago amiferi. Frigidus fons
 Dircenna sedabit sitim arden-
 tem, & Nemea quæ frigore
 superat nives. Sed cum De-
 cember canescens, & hyemis
 sæviens fridebit fremente Bo-
 rea, redibis ad oras Tarraco-
 nis expositas soli, & tuam in
 Laletaniam. Illic interficies
 damas impeditas reibus re-
 missis, atque apros indigenas,
 & valido equo franges lepo-
 rem versutum: relinques cer-
 vos custodi villa. Lignum ex
 sylvæ proxima dilabatur in ip-
 sum caminum circumdatum
 pueris incomptis: venationis
 focus invitabitur, & conviva
 vocatus e vicinia te adibit.
 Nusquam lunata pellis aderit,
 & nusquam toga, &
 vestimenta muricis insectantem
 olentia. Terribilis Liburnus
 longe, & cliens queribundus:
 longe etiam iussa viuarum.
 Reus pallens non franget pro-
 fundum somnum, sed dormi-
 tabis toto matutino tempore.
 Alius emat magnum & ve-
 sanum sopnos: teneat te mise-
 ricordia beatorum; nec arro-
 gans utere letitia solida, dum
 Sura amicus tuus celebratur
 Romæ. Vita sibi postulat non
 turpiter quod superest, cum
 fama affecta est quod suffi-
 cit.

Ad Licianum.] Alii *Licinianum*.
Vir Celtiberis.] Qui populi sunt Hispaniæ
ad fluvium Iberum.

Bilbilis.] Hispaniæ Tarraconensis oppi-
um cujus situs hodie ignoratur: pagum
iste nunc apud *Calatayud* affirmat Ferrar-
ius.

Equis &c.] Legendum aquis inquit Ra-
niresius: tum quod Bilbilitanos equos in
retio fuisse non constat: tum quod Sa-
onis aquæ quarum infra sit mentio, tem-
perando ferro, quo arma fabricantur, no-
bilissimæ sunt & lib. 4. epig. 55.

Armorum salo temperator ambit.

Caunum.] Qui est mons Hispaniæ Tar-
raconensis in Celtiberis inter Iberum &
Turiasonem urbem in Castellæ & Arrago-
niæ confiniis: *Moncayo* qui etiam latine
Catus mons dicitur. Sic Ferrarius in suo
exico geographico. Alii, *senemque Catum*.
Effractis. Alii, & *fractis*.

Vadaveronem.] *Vadavicor*, mons Hispani-
æ Tarraconensis in Celtiberis ab aliis
montibus separatus; Hieronymus Paulus
lib. 5. de fluminibus & montibus Hispani-
æ: quidam, inquit, non temere mon-
tem Celtiberiæ esse existimant ab aliis ef-
fractum, & in insulam positum, quæ nunc
Vadavicorem vocant. Alii legunt *divisim*
vada Veronem seu vada Veronis illumque
Celtiberiæ fluvium in Salonem influentem
faciunt. Malim ego *Vadaveronem* legere.

Botrodi] *Botrodus* nemo Hispaniæ Tar-
racon. in Celtiberis: ubi olim oppidum
fuisse, nunc vicum, apud Segobrigam ur-
bem scribit Perottus ex Polyb. teste Fer-
rario.

Lene.] hoc est leniter... alii aliter: na-
vis lene, id est navigio: lenis enim, in-
quunt, parvula navis est: Cujacius lib. 10.
observ. cap. 15. sed hæc interpretatio non
placet, improprie enim Poëta dixisset
navigare navi; nec enim parantibus opus est
navi.

Congedi.] Hodie *Congedo*.

Remissum corpus.] Aquis enim Congedi,
& lacubus Nympharum tepentibus corpus
relaxatur, & pori aperiuntur.

Adstringas.] Etenim corpus meatus
claudit aqua frigida.

Salone brevi.] Id est non profundo: flu-
vius est qui illabitur in Iberum, hodie
Salon. brevi adverbium est, inquit Sipon-
ianus, hoc est statim: auctor ille hoc epi-
gramma explicat, a quo pluribus in locis
assentimus.

Voberca.] Sive ut alii legunt *Voberca*.
Bobierca, & *Bubierca* teste Varrerio: Oppi-
dum Hispaniæ Tarraconensis in finibus
Celtiberorum, ac regni Arragonii, inter

Bilbilim ad Boream 3. & Segontiam ad
meridiem 13. leucis. Sic Ferrarius. Illic
sine ejusdem nominis erat sylva in qua
magna ferarum copia.

Prudenti.] Alii *prudenti*: hoc est pran-
dio accumbens venari poteris & ex mensa
feras jaculis configere: magis mihi placet
prior lectio, videat lector.

Astus serenos.] hoc est calores æstivos
fugies, vel merulis auriferis Tagi undis,
vel delitesces in umbrosis sylvis quæ Tagi
ripas inumbrant: Tagi vero fontes in mon-
tibus Celtiberiæ.

Dircenna.] Fons Hispaniæ gelidissimus,
apud Bilbilim urbem, in Salonem fluvium
labens: Tarraco vero nobile est oppidum
hodie *Tarragone*.

Laletaniam.] Laletani populi fuere His-
paniæ Tarrac. inter Indigetes ad ortum &
Coteranos ad occasum, ubi nunc magna
pars Cataloniæ, inter Gerundam & Tar-
raconem, & versus oram maris Mediter-
ranei.

Apros vernas.] hoc est illic natos: legunt
alii *vernos*: male meo judicio, cum de
hyeme loquatur Poëta.

Nusquam lunata pellis.] id est non ade-
runt nobiles Romani, quibus moris erat
Lunæ formam in calceis gestare, ut signi-
ficarent se ab Evandro genus suum repe-
tere, qui ipse a Luna ortum se diceret.

Non toga.] Nec anteambulones toga in-
ducti, nec clientes.

Olidaeque.] hoc est viri purpura induti:
teter quippe odor proveniebat ex lotio quo
temperabatur purpura.

Liburnus] Præco nempe publicus ex
Liburnia hodie *Croacia*. Horridus dicitur
quod horrorem incuteret iis quos citabat
Juv. sat. 4. versu 75.

Primus clamante Liburno, &c.

Imperia viduarum.] Quæ mortuis maritis
familiam administrant & quidem arrogan-
ter, patronorumque opera sæpius utun-
tur.

Grande sophos.] σοφῶς sapienter: fre-
quentissima erat acclamatio eorum qui re-
citantis scripta laudabant: *insanum sophos*
vocat quod insanus poëta ab insana piebe
expectabat.

Miserere tu felicitum.] Id est divitum qui
licet negotiis sint impliciti, se tamen feli-
ces prædicant.

Veroque fruere.] Verum gaudium appellat
Martialis vitam genialem a labore, atque
ab omni cura immunem.

Non impudenter.] Jure merito otium par-
tes sibi vindicat, cum fama suas implevit,
atque ita laudat Licianum, qui famam
adeptus sibi jam vacare debebat.

Focus ex Homero in cocum. LI.

SI tibi Mistyllus cocus, Æmiliane, vocatur;
Dicetur quare non Taratalla mihi?

Æmiliane, si appellas cocum Mistyllum, cur ego non vocabo illum Taratalla?

Si tibi Mistyillus.] Jocus est in Æmilianum qui Mistyllum vocaverat cocum, non alia forte de causa quam quod apud Homerum legerat *μίσυλλον τ' ἄρα τ' ἄλλα.* id est secabant sine & alias nec erat posterior ratio cur primum carminis verbum usurpasset, quam sequentia quæ sunt *τ' ἄρα τ' ἄλλα.* Attamen Æmilianus videtur fuisse argutus homo, qui quoties

vocabat cocum suum, *Mistyille*, utebatur voce imperante verbi *μίσυλλω*, hoc est, feco, quo factus esset jocus, ut quoties vocaret cocum, imperaret etiam ut scinderet opsonia, similis est jocus apud Petronium. *Vides, inquit, illum qui opsonium carpit? carpus vocatur, itaque quotiescunque Trimalcio dicit carpe, eodem verbo & vocat & imperat.*

Ad Leporem nimis ambitiosum. LII.

NON facit ad sævos cervix, nisi prima, leones.

Quid fugis hos dentes ambitiose lepus?

Scilicet a magnis ad te descendere tauris,

Et, quæ non cernunt, frangere colla velint.

Desperanda tibi est ingentis gloria fati:

Non potes hoc tenuis præda sub hoste mori.

Feris leonibus non convenit nisi maximum caput. O lepus superbe quid vitas hos dentes? quasi vero dignentur te invadere relictis tauris proceris, & rumpere cervicem quam nequidem vident. Tibi ponenda est spes gloriose mortis: tu præda exigua nequis interire sub hoc adversario.

Non facit.] Non convenit leoni nisi caput taurorum, aprorum, &c. Vide epig. 23. supra.

Ambitiose.] Qui nempe mortem nimis gloriosam vereris.

Ingentis fati.] Hoc est mortis: vinci

quippe a fortibus nonnulla laus est, Virg. 10. Æneid.

Hoc tamen infelix miseram solabere mentem,

Ænea magni dextra cadis, &c.

Quinctianum facit assertorem. LIII.

COMMENDO tibi, Quinctiane, nostros,

Nostros dicere si tamen libellos Possim, quos recitat tuus Poëta.

Si de servitio gravi queruntur,

Affertor venias, satisque præstes,

Et, cum se dominum vocabit ille,

Dicas esse meos, manaque missos.

Hoc si terque, quaterque clamitaris,

Impones plagiaro pudorem.

Quinctiane, fidei tuæ committo nostros, si tamen licet appellare nostros libros, quos recitat tuus Poëta; si dolent servitutem molestam vindex accedas, & fidejubeas, & asseveres meos esse, & donatos libertate; cum ille se nuncupabit dominum, si ter aut quater h. c. exclamaveris, pudere afficies plagiarium.

Quos recitat.] Plagiarius Poëta Fidentinus sane de quo epig. sequenti & 39. supra.

Affertor venias.] hoc est afferere eos in libertatem: metaphora ducta ab eis qui in vitæ iniusta demerentur, & a quocumque in libertatem vindicantur perterant.

Nam ego illam liberali affero caussa manu.

erent. Adelson. Act. 2. sc. 1.

Satisque præstes.] Hoc est, defendas, & paris; verbum Junis est, & licet, *soyez maître.*

Ei cum dominum.] Hoc est auctorem: at vero ius terminum usurpat Poëta: possessores enim si dominus vocabant.

Manuque missos.] Eandem allegoriam hominis liberi, qui iniuste detinetur in servitute, perlequitur hoc sensu, versus meos manum si, id est, edidi in lucem, nec plagiarius debet eos detinere tanquam suos.

Impones.] Acclamatione tua plagiarius Poëta pudore victus cedit. Vide tit. D. ad legem Favianam de plagiaris.

Ad Fidentinum Poëtam plagiarium. LIV.

JNA est in nostris tua, Fidentine, libe is

agina, sed certa domini signata figura, quæ tua tradidit manifestè carmina furto:

interpositus vitio contaminat unctio
rbrica Lingonicus Tyrianthina bardocucullus:

aretinæ violant crystallina testæ:

niger, in ripis errat cum forte Caystri,
inter Ledæos ridetur corvus olores:

ubi multifona fervet sacer Atthide lucus,
improba Cecropias offendit pica querelas.

indice non opus est nostris, nec vindice libris.

at contra, dicitque tibi tua pagina, fur es.

Fidentine, una est tua pagina in libris nostris, sed notata signo sui domini, quæ arguit nos versus aperte computationis: sic bardocucullus Lingonicus interjectus sordet vitio unctio urbina Tyrianthina sic testæ Aretinæ polluant crystallina: sic corvus ater in lubrico habetur inter cygnos Ledæus, cum forte vagatur in ripis Caystri: sic improba pica offendit querimonias Cecropias, ubi sacrum nemus resonat cantibus Philomela multifona. Libelli nostri non egent delatore, nec assertore: tua pagina stat contra, & tibi dicit, Fur es.

Sed certa.] Nam inepta illa pagina decia quis ejus dominus & aucto sit.

Vitio contaminat unctio.] id est, oleum nte. Roderus legit *filo crasso*, nempe aut o. Sensus est, ut bardocucullus inter rianthina sordet, ita tuum carmen in o libello. *Bardocucullus* vero vestis erat illica crassioris filii qua plebei & viliores mines induebantur.

Lingonicus.] hoc est Gallicus; nam Linges sunt Galliarum populi. Vide epig. 128. supra.

Rbrica Tyrianthina.] vestes erant violatæ, quarum color e purpura & viola factus.

Sic Aretina.] Aretium urbs Hetruriarum, hinc Arezo, ubi fictilia vasa fiebant.

Caystri] Cayster fluvius Ioniarum ex Phrygia magna oriens, ac inter Ephesum & Mysonem in mare decurrens: illic ma-

gualiorum copiam.

Ledæos olores.] Quoniam Jupiter sub forma cygni Ledam compressit.

Fervet Atthide.] quæ fuit filia Pandionis regis Atheniensium, in avem Philomelam commutata. Ovidius lib. 6. Metamorph.

Offendit.] suavissimos Philomelæ Atheniensis cantus Alii effundit, alii offundit.

Indice.] hoc est accusatore: tu enim versus meis conjuncti indicant te forem. *Index* dicitur qui crimen aliquod indicat.

Stat contra.] Metaphora desumpta a subfellis iudiciorum ubi patroni aiverfi sedebant, accusator contra defensorem; & quando dicebat accusator stabat: stare igitur contra est surrexisse accusatorem vel defensorem ad dicendum. Sic Ramiresius ex Ciceronis oratione pro Sexto Roscio Amer.

De Amicorum iudicio. LV.

SI quid Fusce vacas adhuc amari:
 Nam sunt hinc tibi, sunt & hinc amici,
 Unum si superest locum rogamus.
 Nec me, quod tibi sum novus, recuses.
 Omnes hoc veteres tui fuerunt.
 Tu tantum inspice, qui novus paratur,
 An possit fieri vetus sodalis.

Fuscè, si quis adhuc apud te locum superest amicitia: nam hinc & inde habes amicos petimus unum locum si reliquus est. Nec me recicias quod sum recens apud te; omnes antiqui tui amici extiterant hodie. Tu solummodo considera, an socius qui recens comparatur, possit antiquus evadere

*Si quid Fusce.] hoc est, si novo amico | lib. 6.
 locus sit apud te: de Fusco vide epig. 76. | Omnes hoc.] quia scilicet novi fuerunt*

Ad Frontonem de voto vitæ suæ. LVI.

VOTA tui breviter si vis cognoscere
 Marci,
 Clarum militiæ Fronto, togæque decus:
 Hoc petit, esse sui, nec magni, ruris arator,
 Sordidaque in parvis otia rebus amat.
 Quisquam picta colit Spartani frigora faxi,
 Et matutinum portat ineptis ave:
 Cui licet exigui nemoris, rurisque beati
 Ante focum plenas explicuisse plagas?
 Et pisceim tremula salientem ducere seta,
 Flavæque de rubro promere mella cado?
 Pinguis inæquales onerat cui villica mensas,
 Et sua non emtus præparat ova cinis?
 Non amet hanc vitam, quisquis me non
 amat. opto:
 Vivat & urbanis albus in officiis.

O Fronto, insigne ornamentum belli & pacis, si cupis summam discere vota tui Marci; hoc postulat, arare agrum suum nec amplum, & diligit quietem squalentem in rebus tenuibus. An quisquam veneratur frigidum marmor Laconicum pictum, & ineptus fert salutationem matutinam: cui fas est expedire ante focum retia plena feris sylva parva, atque agri felicitis? & pilo tremente trahere pisceim exilientem, & mella flava extrahere ex amphora rubenti? cui villica obesa ministrat ad mensam imparem, & cinis non emtus apparatus sua ova? Cupio ut hanc vitam non diligit, quisquis non diligit me: albus vitam agat in obsequiis urbis.

Fronto.] fuit hic Fronto, juxta Raderi conjecturam, cum Trajano postea Imperatore Consul, in cujus Consulatu periit Domitianus.

Quisquam picta.] Picta frigora per metalepsum pro frigora faxi picti: ironixwq; dictum de adulatoribus, & matutinis saluatoribus, qui in atris Laconico marmore ornatis manè ambulabant, expectantes introritti salutarum, & deducere amicum magnum anteaunbulones. Sic Ramiresius.

Explicuisse.] Alii exposuisse.

Et pisces tremula.] & cui piscari licet

virga ex qua tremente pendet seta. Vide epig. 30. lib. 10.

Inæquales.] Tenuioris fortunæ homines mensas inæqualibus quandoque pedibus fultas habebant. Ovidius lib. 8. Metamorph.

— mensa sed erat pes tertius impar Testa parum fecit.

Non emtus.] id est ignis non emtus; nam ligna caro pretio emebantur Romæ.

Albus.] id est toga alba indutus inter anteambulonum & niveorum Quiritum officia, aut cretatus, & candidatus in comitiis. Sic Lipsius l. Elect. cap. 13.

Ad Cauponem perfidum. LVII.

CONTINUIS vexata madet vindemia
nimbis:
Non potes, ut cupias, vendere caupo me-
rum.

*Vindemia agitata perpetuis
imbribus perfunditur: ð cau-
po, nequis venditare vinu-
purum, etiamsi velis.*

*Ut cupias.] Sensus est: etiamsi cupias | gute cauponum perfidiam notat Poëta, qui
onus & fidus esse, tamen nequis: sic ar- | etiam volentes prohi esse non possint.*

Ad Flaccum qualem velit puellam. LVIII.

QUALEM Flacce velim, quæris: nolimve
puellam?
Nolo nimis facilem, difficilemque nimis.
Illud quod medium est, atque inter utrum-
que probamus,
Nec volo, quod cruciat, nec volo, quod
satiat.

*Flacce rogas-ne, qualis puel-
la mihi placeat, aut displi-
ceat? nimium indulgens, &
nimium fastidiosa mihi non
arridet. Placeat quod est me-
dium, atque inter utrumque;
nec amo quod torquet, nec
amo quod saturat.*

LIX.

Ad Flaccum de sportula. LX.

DAT Baiana mihi quadrantes sportula
centum.
Inter delicias quid facit ista fames?
Redde Lupi nobis, tenebrosaque balnea
Grylli:
Tam male cum cœnem, cur bene Flacce
lavor?

*Accipio centum quadrantes ut
Baiana sportula: quid efficit
ista esuries inter voluptates
balnei? restitue nobis obscuras
thermas Lupi & Grylli: &
Flacce, cum tam male epuletis
cur lavor bene?*

*Dat Baiana.] Potentiores suis clienti-
is dabant sportulam, quæ erat calathus,
toprimum opsonia, postea vero pecunia
causa est; unde sportula frequenter pro ci-
o, vel pecunia usurpatur. Noster autem
pœta forte Baias comitatus erat Flaccum,
quo cum perexiguam sportulam accepif-
set, conqueritur. Baia. Vulgo Baia oppi-
dum Campaniæ ad sinum Baianum inter*

Puteolos & Cumas.

*Quid facti.] Exiguam sportulam cen-
tum quadrantum famem appellat, quia non
satiabat esurientem. Epig. 7. lib. 3.*

*Redde Lupi.] Cum male cœnet, male
quoque lavari optat in balneis obscuris,
qualia erant Lupi, & Grylli.*

*Tam male.] Nam male cœnato thermæ
vel suavissimæ non placent.*

De lepore & leone ludentibus. LXI.

NTRES ampla licet toryi lepus, ora leonis,
Esse tamen vacuo se leq dente putat.

*O Lepus, quamvis ingreditaris
ora vasta leonis horribilis: ni-
hilominus leu credit habere os*

Quod

Quod ruet in tergum, vel quos procumbet in
armos,

Alta juvencorum vulnera figet ubi?

Quid frustra nemorum domanum, regemque
tamias?

Non nisi delecta pascitur ille fera.

*vacuum. In quod tergum pro-
rum, et, vel quos invadet hu-
meros, ubi infliget plagas pro-
fundas canrorum? quid defa-
tiga, inutiliter domnum, &
regem sylvarum? et le non nu-
tritur nisi bellua selecta.*

*Alta juvencorum.] Qui nempe cum pin-
gues & crassiores sint altis vulneribus lo-
cum præbent, ferus vero lepores. Videt
supra epig. 23. & 49.*

Ad Licianum, scriptores unde. LXII.

VERONA docti syllabas amat vatis
Marone felix Mantua est.
Censetur Apona Livio suo tellus:
Stellaque, nec Flacco minus.
Apollodoro plaudit imbrifer Nilus,
Nasone Peligni sonant,
Drosque Senecas, unicuinque Lucanum
Facunda loquitur Corduba.
Gaudent jocosæ Canis suo Gades,
Emerita Deca. o meo.
Te Liciane gloriabitur nostra,
Nec me tacebit Bilbilis.

*Verona diligit syllabas periti
Poete: Mantua beata est Vir-
gilio. Apona terra æstimatur
Livii sui, Stella, nec minus
Flacci gratia. Nilus imbrifer
favet Apollodoro, Peligni re-
sonant Nasone, Coranha et
quis prædicat duos Senecas,
& unum Lucanum. Festiva
Gades latantur Canis suo, E-
merita Deciano meo. Lucane,
nostra Bilbilis se iactabit pro-
pter te, nec silebit me.*

*Docti vatis.] Cæcili nempè Vronensis:
quos hic enumerat auctores satis per se
noti sunt. De Stella dictum epig. 8. su-
pra.*

*Syllabas.] hoc est numeros & versus.
Apona.] Aponus Abano vicus cum fonte
& balneis in agro Patavino, ubi T. Li-
vius ortus dicitur a Patavio 5. mill. pass.
Imbrifer Nilus.] Qui inundati ne sua,
vice imbrium (qui in Ægypto rari) fun-
gitur in terra irriganda.
Peligni.] Populi Italæ ubi erat Sulmo
patria Ovidii a quo commendatur, regio*

*nunc Valva. Ovid. lib. 4. de Ponto ele-
gia 14
Gens mea Peligni, regioque domestica
Sulmo.
Jocosæ Gades.] Hispaniæ populi ad fre-
tum Gaditanum, moreis & saltationibus
mire dediti. Vite epig. 42. supra. Vulgo
Cadæ.
Emerita.] Urbs Lusitanicæ hodie Merida:
Corduba nunc Cordova urbs Hispaniæ Bæ-
ticæ.
Bilbilis.] Urbs in Celtæberia, Martialis
patria de qua epig. 50. supra ad Licianum.*

De Lævina casta, & ad Baias adultera. LXIII.

CASTA, nec antiquis cedens Lævina Sa-
binis,
Et quamvis retrico tristior ipsa viro.
Dum nudo Lucrino, modo se permittit A-
verno.
Et dum Baianis sæpe fovetur aquis:

*Lævina pudica, nec primas
dans prisus Sabinis, & ipsa
mixtor marito licet severo,
dum se credit nunc Lucri-
no, nunc Averno: & dum
sæpius colescit aquis Baiantis*

cidit in flammis, juvenemque secuta, re-
 licto
 Conjuge, Penelope venit, abit Helene.

corrupta est amore, & comi-
 tata est adolescentem deserto
 marito, accessit Penelope, re-
 cessit Helene.

Sabinis.] Quarum mores sancti & incor-
 rupti erant. Juv. sat. 6. vers. 163.

Inacliior omni

Crinibus effusis bellum dirimente Sabina.
 Lucrinus.] Lacus est ad Baias hodie
 lago Licola. Alii melius interpretantur
 ar morto.

Penelope venit.] id est casta: abit He-
 lene, hoc est adultera: harum historia sa-
 tis nota est. Abit ultima syllaba produci-
 tur propter contractionem pro abuit. He-
 lene, alii Thymele. Baus porro multa luxu-
 riae exempla.

Ad Celerem recitatorem importunum. LXIV.

J T recitem tibi nostra rogas epigramma-
 ta, nolo.
 Non audire, Celer, sed recitare cupis.

Oras ut tibi legam nostra epi-
 grammaata, non placet. O Ce-
 ler, non vis esse auditor, sed
 recitator.

Non audire.] Mea scilicet carmina: sed recitare tua nempe. Vide epig. 74. lib. 5. &
 g. 2. lib. 7.

Ad Fabullam ambitiosam. LXV.

B ELLA es, novimus: & puella, verum
 est:
 dives, quis enim potest negare?
 dum te nimium, Fabulla, laudas,
 nec dives, neque bella, nec puella es.

Pulchra es, scimus: & puel-
 la, certum est: & opulenta:
 nam quis potest inficiari? sed,
 ô Fabulla, cum te effers ni-
 miis laudibus, nec opulenta,
 nec pulchra, nec juvenis es.

ad dum te.] Modestia enim & vere-
 dia commendantur puellæ. Plinius Ju-
 r lib. 1. epist. 8. Etenim si aliene quo-
 laudes parum aquis auribus rectpi so-

lent, quam difficile est obtinere, ne molê-
 sta videatur oratio de se, aut de suis disse-
 rentes.

ad Cæcilianum de genere & declinatione ficus. LXVI.

N UM dixi, ficus, rides quasi bārbara ver-
 ba,
 Et dici ficos, Cæciliane, jubes.
 nemus ficus, quas scimus in arbore nasci:
 Dicemus ficos, Cæciliane, tuos.

Cum prodali, ficus, risisti pe-
 rinde ac barbaram vocem, &
 vis, Cæciliane, dici ficos. Pro-
 feremus ficus, quas novimus
 produci in arbore: at vero,
 Cæciliane, dicemus ficos tuos.

am dixi ficus.] Ramiresius & Farna-
 lemma esse emendandum contendunt,
 generis, sed tantum declinationis men-
 em fieri hoc loco, ita ut ficus fœmi-
 generis secundæ & quartæ declina-
 is significet arborem & fructum ejus-
 arboris. Sed ficus secundæ declinatio-
 , inquit Ramiresius, significans mor-

bum ignoratur cujus sit generis: Tnos enim
 non refert ad ficus ut legit, vel ficos ut le-
 gunt alii, sed intelligit familiam in qua
 omnes ficosi essent. Eadem turpitudine
 notavit aliam familiam lib. 7. epig. 70. &
 ficum appellari ficosum hominem probat
 epig. 52, lib. 4. Alii ficos tuos explicant
 morbum sic dictum a similitudine ficus,
 & ficos

& ficos in illa significatione esse tantum | neris. Videat lector. Vide & epig. 33.
 secundæ declinationis, & masculini ge- | lib. 4.

Ad furem de libro suo. LXVII.

ERRAS, meorum fur avare librorum,
 Fieri Poëtam posse qui putas tanti,
 Scriptura quanti constat, & tomus vilis.
 Non sex paratur, aut decem sophos nummis.
 Secreta quære carmina, & rudes curas,
 Quas novit unus, scrinioque signatas
 Custodit ipse virginis pater chartæ,
 Quæ trita duro non inhorruit mento.
 Mutare dominum non potest liber notus.
 Sed pumicata fronte, si quis est nondum,
 Nec umbilicis cultus, atque membrana:
 Mercare tales ab eo, nec sciet quisquam.
 Aliena quisquis recitat, & quærit famam;
 Non emere librum, sed silentium debet.

Allucinarius fur avare meorum libellorum, qui credis vatem evadere posse eo pretio quo comparatur scriptura, & tomus vilis. Sophos non acquiritur sex aut decem nummis. Require versus latentés, & studia non edita, quæ novit, & sigillata in arca servat solus pater virginis chartæ, quæ attrita non exhorruit mento aspero. Libellus cognitus nequit commutare herum. Sed si quis est nondum fronte pumica, nec ornatus umbilicis, & membrana: emere ab ipso ejusmodi librum, nec ullus resciet. Quisquis pronunciat aliena, & aucupatur existimationem, non debet

mercari libellum, sed reticentiam auctoris.

Fur avare.] Non vocat avarum ob furtum librorum, sed ideo avarum vocat quia Poëta haberi volebat vilissimo pretio.

Tomus.] a verbo τέμνω scindo: id est pars, vel frustum, quæ quidem pars si involveretur in spiram, volumen vocari poterat.

Sophos.] Acclamatio erat eorum qui recitantibus applaudent. Vide epig. 4. supra.

Et rudes curas.] hoc est carmina quæ nondum in lucem edita sunt.

Virginis pater chartæ.] virginem chartam vocat, quæ nondum viri alicujus manu attrita fuerat. *Pater,* id est carminum auctor. Vel virginem chartam intellige, ex qua nullum exemplar transcriptum sit.

Mento duro.] Dicit Poëta chartam multorum lectorum manibus attritam horridam fieri mento, hoc est fieri pilosam,

& barbatam dum usu atteritur, & basiâ captat epig. 4. supra, & epig. 93. lib. 10.

Fronte pumicata.] Frontes libri eæ sunt extremitates membranæ in spiram complicatæ, quæ pumice poliebantur, cum in lucem libri ederentur.

Nec umbilicis cultus.] id est bacillis cedrinis vel buxeis super quos membrana involverentur: quibus in volumen complicatis, in medio utrinque apparebat lignum, & ideo dicebatur similitudine quadam umbilicus: & cum is non aslueretur membranæ, nisi opere jam absoluto, hinc natum proverbium ad umbilicum perducere, id est absolvere librum. Umbilicis autem affigebant capitula cornea, ossæ, vel eburnea, ornatus caussa, quæ plerumque coloribus pingebantur, & vocabantur cornua. Ita Ramiresius.

Ad Chærilum nullius pretii hominem. LXVIII.

LIBER homo es nimium dicis mihi,
 Chærule, semper.
 In te qui dicit, Chærule, liber homo est.

O Chærule, mihi dicis assidue, Nimis es dicax. O Chærule, qui verba facit in te, homo est otiosus.

Liber homo es nimium.] id est nimium liberi animi, qui nemini parcis.

Liber homo est.] hoc est sine negotiis, quia indignus es reprehensione, & omnino

contemnendus. Vel sic intellige, Qui in te dicit, homo est liber, id est ingenuus, cuius est libere dicere quæ sentiat. Jocus est in verbo *liber,*

De Rufo & Nævia

quam misere amabat Rufus. LXIX.

QUID QUID agit Rufus, nihil est, nisi
 Nævia Rufo,
 Si gaudet, si flet, si tacet, hanc loquitur.
 Cœnat, propinat, poscit, negat, innuit,
 una est
 Nævia. si non sit Nævia, mutus erit.
 Scriberet hesternæ patri cum luce salutem,
 Nævia lux, inquit, Nævia numen, ave.
 Hæc legit, & ridet demisso Nævia vultu.
 Nævia non una est, quid vir inepte furis?

*Quicquid facit Rufus, cogitat
 solam Næviam. si letatur, si
 lacrymatur, si flet, commemorat
 illam. Epulatur, propinat,
 petit, recusat, assentitur,
 prædicat unam Næviam:
 si Næviam absit, elinguis
 erit. Cum die hesternæ
 nuntiaret salutem genitori,
 Salve, Nævia, ait, lux mea,
 Nævia numen meum. Nævia le-
 git hæc, & risum edit depres-
 sis oculis. Nævia non una est;
 quid insanis, marite ridicule?*

Si tacet.] Insanum quippe suum erga
 Næviam amorem gestu significabat.
Nævia non una est.] Ludit in ambigui-
 tate verbi *una*: supra enim dixerat *una est
 Nævia*, id est de Nævia sola loquitur Ru-
 fus: deinde ait, *non una est*, quia duplex
 est, id est uxor duorum: habebat enim

adulterum cuius & uxor dicebatur: nam
 adulterium unius matrimonium vocabatur,
 ut ait Seneca 3. de Beneficiis cap. 16. *In-
 frunita & antiquata est quæ nesciat matri-
 monium vocari unius adulterium.* Vide epig.
 9. lib. 6.

Ad Maximum de Canio Poëta ridiculo. LXX.

COEPIIT, Maxime, Pana, quæ solebat,
 Nunc ostendere Canium, Terentos.

*O Maxime, Terentos cepisti
 nunc monstrare Canium, quæ
 consueverat monstrare Pana.*

Nunc ostendere Canium.] Pan & Satyri
 usu perpetuo lascivium: cum ergo riden-
 tem Canium Poëtam deridere velit, ait,
 non ostendi amplius statuam Panos in Te-

rento (locus scilicet erat in Campo Martio)
 ridentis habitu illic formatam; sed Canium
 qui æque videret ac Pan. Lib. 3. epig. 20.

Ad Librum,

quem Proculo viro humanissimo mittit. LXXI.

VADE salutatum; pro me liber ire jube-
 ris
 Ad Proculi nitidos officiose Lares.
 Quæris iter? dicam: vicinum Castora canæ
 Transibis Vestæ, virgineamque domum.
 Inde sacro veneranda petes palatia clivo,
 Plurima qua summi fulget imago ducis.
 Nec te detineat miri radiata Colossi,
 Quæ Rhodium moles vincere gaudet opus.
 Flecte vias hæc, qua madidi sunt tecta Lyæi,

*Itò salutatum; & libelle obse-
 quiose, mandaris adire meo
 loco splendidam domum Procu-
 li. Rogas me viam? trans-
 gredieris templum Castoris pro-
 pinquum antiquæ Vestæ, at-
 que ad eas Virginum Vestalium.
 Illinc adibis regiã venerabi-
 lem in colle sacro, ubi multæ
 effigies supremi Imperatoris re-
 splendent. Nec te moretur side-
 rea moles admirandi colossi,
 quæ letatur superare opus Rho-
 dium. Flecte iter qua sunt*

Et Cybeles picto stat Corybante tholus.
 Protinus a læva clari sub fronte Penatēs,
 Atriaque excelsæ sunt adeunda domus.
 Hanc pete, ne metuas fastus, limenque fu-
 perbum:
 Nulla magis toto janua poste patet.
 Nec propior quam Phœbus amat, doctæque
 sorores,
 Si dicet, quare non tamen ipse venit?
 Sic licet excuses, quia qualiacumque legun-
 tur
 Ista, saluator scribere non potuit.

ades vidi Bacchi, & qua
 erectus est tholus Cybeles de-
 picto Corybante. Subito ades
 splendide sunt adeunda
 frontem sinistram, atque aula
 domicilii alti. Hoc adi, ne
 metuas superbiam a'que ac-
 cessum difficilem, nulla janua
 magis panditur, nec uila quam
 diligit Phœbus propior, &
 perita sorores. Si dicet, cur
 tamen ipse non venit? sic po-
 tes me excusare, quoniam sa-
 lutator nequivit componere ista
 qualiacumque evolvuntur.

Lares.] Dii sunt domestici qui in ædi-
 bus privatim colebantur, sumpti pro domo
 ipsa.

Canæ Vestæ.] Vestæ Saturni filia ex Ope,
 quæ castitatis Dea habita Vestalibus nomen
 dedit.

Summi Ducis.] Dömitioni.

Nec te detineat.] Vide epig. 2. lib. Spect.

Opus Rhodium.] Colossium intellige inter
 septem orbis miracula recensitum. Epig. 2.
 lib. Spect.

Tholus.] Testudo Templi ubi est quasi
 scutum breve in medio Templi tecto quo
 trabes connectuntur, & dona suspendun-
 tur, supra quem Corybas vestibus pictis
 ornatus stabat. Raderus. Corybantes ve-

rò ministri Cybeles in Ida monte Phrygia
 saltando & cantando illius Deæ sacra facie-
 bant: iidem feruntur fuisse custodes Jovi
 adhuc infantis.

Penates.] Dii domestici sumpti pro domo
 ipsa.

Hanc.] Alii hæc.

Nec propior.] hoc est nulla domus nostra
 vicinior est quæ ametur ab Apolline &
 Musis. Vel, ut interpretatus sum, nulli
 ædibus propior est Apollo.

Quia qualiacumque.] quia non fuisse
 illi otium scribendi hæc qualiacumque
 sint epigrammata, si salutandi officiis va-
 casset.

Ad somnum nulla veniente amica. LXXII.

NÆVIA sex cyathis, septem Justina bi-
 batur,
 Quinque Lycas, Lyde quatuor, Ida tribus.
 Omnis ab infuso numeretur amica Falerno;
 Et quia nulla venit, tu mihi somne veni.

Navia bibatur sex cyathis,
Justina septem, Lycas quin-
que, Lyde quatuor, Ida tri-
bus. Omnis amasia recensetur
a vino infuso: & quoniam
nulla accedit, tu, somne, ac-
cede ad me.

Navia sex.] Veteres solebant tot haurire
 cyathos, quot literas includebant amica-
 rum nomina: Navia sex habebat literas
 propter diphthongum a quæ duabus æqui-
 valet: sex ergo cyathos hauriendos esse
 dicit Poëta in honorem Naviæ. Vide epig.
 51. lib. 8. 95. lib. 9. 37. lib. 11.

Omnis ab.] Sic enim amicæ nomen con-
 jectandum relinquebant, ubi haurirent tot
 cyathos, quot essent literæ in illius nomine.

Tu mihi somne.] Alludit ad veterem mo-
 rem quo ad somnum conciliandum posce-
 batur ultimum poculum, Mercurio tan-
 quam somni præsidi consecratum: pocu-
 lum autem apud Græcos sacra erant tria: pri-
 mum Διός (Ἄρῆρος, Jovis Servatoris; se-
 cundum ἀγαθῶν δαίμονος, boni dæmonis;
 tertium Ἐρμῆ, Mercurii, quod ultimum
 hauriebatur in ejus honorem.

Ad Fidentinum Poëtam plagiarium. LXXIII.

NOSTRIS versibus esse te Poëtam,
Fidentine putas, cupisque credi?
ic dentata sibi videtur *Ægle*,
mtis ossibus, Indicoque cornu:
c, quæ nigrior est cadente moro,
eruffata sibi placet *Lycoris*.
lac & tu ratione, qua Poëta es,
alvus cum fueris, eris comatus.

O Fidentine, an credis, & vis haberi Poëta nostris carminibus? Sic Ægle putat se esse dentatam, ossibus comparatis, & cornu Indico: sic Lycoris quæ magis est atra moro cadente fucata sibi jucunda est. Cum fueris calvus, eris crinitus hac ratione, qua nunc es Poëta.

Indicoque cornu.] hoc est ebore, quo significat dentes eboreos.

Ceruffata.] Cerussa genus est pigmenti quo illinitur vultus ad candorem concindum. *Plin. lib. 35. cap. 6.*

Sibi placet.] Sibi candida videtur: morum vero maturum & cadens maxime nigrum.

Eris comatus.] Emtis nempe aut surreptis capillis. Vide epig. 54. supra de Fidentino.

Ad Cæcilianum maritum ingeniosum. LXXIV.

NULLUS in urbe fuit tota, qui tangere vellet
Uxorem gratis, Cæciliane, tuam,
um licuit: sed nunc positis custodibus ingens
Turba fututorum est, ingeniosus homo es.

O Cæciliane, nullus existit in omni civitate, qui vellet tangere conjugem tuam gratis, dum permissum fuit: at nunc custodibus datus, magna turba est mæchorum, homo es solers.

Qui tangere.] Vult Poëta Cæcilianæ uxorem deformem a nemine tactam esse gratis, hoc est sine pretio licebat, sive etsi ultro dabat, vel nisi ipsa pecuniam suppeditabat:

posita vero custodia mæchos venisse pretium afferentes: itaque sagacem & solertem esse Cæcilianum dicit: Jocus sane lepidus.

Ad Paullam adulteram. LXXV.

MOECHUS erat: poteras tamen hoc tu, Paulla, negare:
Ecce vir est. numquid, Paulla, negare potes?

Adulter erat: nihilominus, Paulla, poteras id inficiari: ecce maritus est: num id inficiari vales, ô Paulla?

Mæchus erat.] is cui nupisti.

Nunquid potes.] Fassa nempe fuisti adulte-

rium cum nupseris illi qui vivo marito mæchus tuus credebatur. Vide epig. 22. lib. 6.

De Lino non solvente debita. LXXVI.

DIMIDIUM donare Lino, quam credere totum,
Qui mavult: mavult perdere dimidium.

Qui mavult Lino donare dimidium, quam mutuo dare totum, mavult amittere dimidium.

Mavult perdere dimidium.] cum enim mutuum non redderet Linus, qui totum edidisset, totum perdidisset: at vero qui

dimidium donat, perdidit tantum alterum dimidium quod credidit.

Ad Flaccum

ut versus facere desinat, forum vero adeat. LXXVII.

O MNI curarum precium non vile mearum,

Flacce Antenorei spes, & alumne Laris.

Pierios differ cantusque chorosque fororum:

Æs dabit ex istis nulla puella tibi.

Quid petis a Phœbo? nummos habet arca
Minervæ:

Hæc sapit, hæc omnes fœnerat una deos.

Quid possent ederæ Bacchi dare? Palladis arbor

Inclinat varias pondere nigra comas.

Præter aquas Helicon, & ferta, lyrasque deorum

Nil habet, & magnum semper inane sophos.

Quid tibi cum Cirrha? quid cum Permessidos unda?

Romanum propius, divitiusque forum est.

Illic æra sonant: at circum pulpita nostra,

Et steriles cathedras, basia sola crepant.

O Flacce digna merces mea sollicitudinis, spes, atque alumne Antenorei Laris. Prorogæ concentus Pierios, & choros Musarum; nulla puella ex istis tibi donabit pecuniam. Quid postulas ab Apolline? nummi sunt in capsâ Minervæ: hæc sapit, hæc sola mutuum dat omnibus diis. Quæ donare valeret ederæ Bacchi? atra arbor Palladis gravitatis incurvat ramos varios. Nihil est in Helicone, nisi aqua, & corona, & cythara deorum, & magnum sophos semper infructuosum. Quid tibi negotii cum Cirrha? quid cum aqua Permessidos? forum Romanum vicinius est, & opulentius. Illic pecunia sonat, sed oscula sola strepant circum pulpita nostra, & steriles cathedras.

Precium non vile.] Hoc est, ô Flacce tu dignus es qui me interponam in tuam rem, hancque curam conferam ad tuam utilitatem, ut te moneam Musas esse relinquendas, forum vero adeundum: hic est Flaccus qui scripsit Argonautica.

Laris Antenorei.] Id est, Patavii quod condidit Antenor. Lares sunt dii domestici qui sæpius pro ædibus sumuntur, hic vero pro urbe.

Nulla puella.] Nulla Musa.

Quid petis a Phœbo.] Paupere nempe.

Arca Minervæ.] Hoc est Minerva dives est, & habet opes quas largiatur caussidicis suis cultoribus. Ab ea autem pendunt cæteri dii,

ἀπαντὰ τὰ πλετῆν ᾧ ἔδ' ὑπῆκου.

Pecuniæ obediunt omnia, Aristoph. in Plat. A&T. 1. Sc. 2.

Palladis arbor.] Oliva cujus rami fructuum pondere incurvantur.

Varias comas.] Frondes varii coloris baccis graves, hoc est Minerva locupletissimâ caussidicos.

Helicon.] Bœotix mons Phocidi vicinus non procul a Parnasso, qui & ipse Apollini facer est & Musis.

Sophos.] Acclamatio erat qua recitantes Poætæ excipiebantur, sed nihil emolumentum accipiebant. Vide Epig. 4. supra.

Permessidos unda.] Permessis fluvius est Helicone dilabitur.

Illic æra sonant.] In foro nempe ubi pecuniam accipiunt caussidici.

Basia.] Quos enim recitantes probaverant, osculabantur antiqui. Vide Epig. supra, dum basia captas, &c.

Steriles cathedras.] Nullum emolumentum afferentes. Juv. Sat. 7.

Penitent multos vana sterilisque cathedras.

De Charino homine molli. LXXVIII.

DULCHRE valet Charinus, & tamen pallet.
 arce bibit Charinus, & tamen pallet.
 ene concoquit Charinus, & tamen pallet.
 ole utitur Charinus, & tamen pallet.
 ingit cutem Charinus, & tamen pallet.
 unnum Charinus lingit, & tamen pallet.

Bene se habet Charinus, & nihilominus pallet, Charinus potat temperate, & nihilominus pallet. Charinus digerit recte, & nihilominus pallet. Charinus apricatur, & tamen pallet. Charinus colorat cutem, & tamen pallet. . . .

Sole utitur.] Ut cutem coloret. Omnibus, sic illum turpi vitio laborare notatis his adhibitis semper pallebat Charinus, sic illum turpi vitio laborare notatis Poëta.

De Festo moribundo. LXXIX.

INDIGNAS premeret pestis cum tabida
 fauces,
 Inque ipsos vultus serperet atra lues:
 Siccis ipse genis flentes hortatus amicos,
 Decrevit Stygios Festus adire lacus.
 Nec tamen obscuro pia polluit ora veneno,
 Aut torfit lenta tristitia fata fame.
 Sanctam Romana vitam sed morte peregit,
 Dimisitque animam nobiliore rogo.
 Hanc mortem fatis magni præferre Catonis
 Fama potest: hujus Cæsar amicus erat.

Cum pestilentia contagiosa urgeret quæritur immeritum, & nigra contagio irreperet in faciem ipsam: ipse Festus siccis genis excitans amicos lacrymantem statuit petere paludem Stygium. Nihilominus non sedavit os sanctum turpi toxico, aut cruciavit mortem diram esurie lenta. Sed morte Romana finivit vitam inviolatam, atque egit spiritum busto illustriore. Fama potest antepone hunc interitum morti magnæ Catonis; hic carus erat Cæsari.

Siccis ipse.] Id est, Non flens. Sed morte Romana.] Nempe pectus transdit exemplo Lucretiæ, Catonis & mulorum aliorum Romanorum.

Nobiliore rogo.] Rogum sumit pro morte

ipsa. Legunt alii nobiliore via.

Hujus Cæsar.] Se enim interemit Catonem aut odio Cæsaris, at vero Domitianus hujus Festi amicus fuit.

Ad Attalum ardelionem. LXXX.

SEMPER agis causas, & res agis Attale
 semper,
 Est, non est, quod agas, Attale, semper
 agis.
 res, & causæ defunt, agis Attale mulas.
 Attale, ne quod agas; desit, agas animam.

Attale dicit causas, atque assidue tractas negotia. Attale continuo agis, sive sit, aut non sit quod agas. Si negotia, & lites deficient, Attale, ducis mulas; Attale ne deficiat, quod geras, emittas spiritum.

Agas animam.] Id est, percas. Lusus epigrammaticus est in varia significatione verago.

Ad Canum helluonem. LXXXI.

SPORTULA, Cane, tibi suprema nocte
petita est.

Occidit, puto, te Cane, quod una fuit.

*O Cane, poposcisti sportulam
ultima nocte. O Cane, inter
fecit te, ut arbitror, quo
unica extitit.*

*Quod una fuit.] Quæ nempe huic helluoni non sufficeret, unde contracto dolor
perit.*

Ad Sosibianum vilem hominem. LXXXII.

EServo fcis te genitum, blandeque fate-
ris,

Cum dicis dominum, Sosibiane, patrem.

*O Sosibiane, non ignoras t
natum ex mancipio, & comi
ter confiteris, cum parentem
tuum appellas dominum.*

*E servo.] Quod nempe mater adultera milias natus Sosibianus servus est, & pa
ex servo suscepisset Sosibianum: vel forte trem habet eundem & dominum. Vid
melius legendum e serva: cum enim par- Epig. 85. infra.
tus ventrem sequatur, ex serva & patrefa-*

*De Regulo**fere obruto ruina veteris porticus. LXXXIII.*

HÆc quæ pulvere dissipata multo
Longas porticus explicat ruinas,
En quanto jacet absoluta casu.
Tectis nam modo Regulus sub illis
Gestatus fuerat, recesseratque:
Victa est pondere cum suo repente,
Et postquam domino nihil timebat,
Securo ruit incruenta damno.
Tantæ, Regule, post metum querelæ,
Quis curam neget esse te deorum,
Propter quem fuit innocens ruina?

*Hec porticus quæ dissoluta ex
ponit longa excidia in multi
pulvere, en quanto casu libe
rata procumbit: paulo enim
ante Regulus veltus fuerat su
illis tectis, & discesserat: cum
subito desedit sua mole, &
postquam nihil metuebat hero
incruenta concidit ruina tute
O Regule, post timorem tan
ta querimonia, quis inficietur
deos habere curam tui, cui
gratia ruina fuit innocia?*

*En quanto.] Vide epig. 13. supra.
Post metum.] Epig. citato,*

*Nimirum tenuit nostras fortuna quer
las.*

De Manneia foetida. LXXXIV.

OS, & labra tibi lingit Manneia catellus:
Non miror, merdas si libet esse cani.

*Catellus tibi lambit os & l
bra, non mirum est, si can
amat comedere sterces.*

*Os & labra.] Ora, & labia Manneia
foetida luisse notat, canes quippe lamben
dis immundiciis delectantur: quæ terro
odore non superant foeditatem tui oris.*

Juven. sat. 10.

*Bona tota feruntur
Ad Phialen, tantum artificis valet h
litus oris.*

De Quirinali cœlibe. LXXXV.

UXOREM habendam non putat Quirinalis,
 Cum vult habere filios, & invenit.
 Quo possit istud more? futuit ancillas,
 Dominumque, & agros implet equitibus vernis:
 Pater familiæ verus est Quirinalis.

Quirinalis non existimat conjugem esse ducendam, cum cupit suscipere natos, & reperit. Quæ ratione id queat? rem habet cum ancillis, implet agros & domicilium equitibus vernis. Quirinalis verus est paterfamilias.

More? Legunt alii sine interrogatione, unde alius sensus efficitur. Implet vernis.] Verna servus est domi natus, equitibus autem dixit quia Quirinalis eques erat.

Pater.] Sic enim blando nomine dominum servi appellabant patrem familias, sed hinc verum dicit Poëta patrem familiæ Quirinalem, quod ejus familia ab ipso esset genita.

De Mario & faceto præcone. LXXXVI.

VENDERET excultos colles cum præco facetus,
 Atque suburbani jugera pulchra soli:
 Errat, ait, si quis Mario putat esse necesse
 Vendere: nil debet, fœnerat imo magis.
 Quæ ratio est igitur? servos ubi perdidit omnes,
 Et pecus, & fructus, non amat inde locum.
 Quis faceret pretium, nisi qui sua perdere vellet
 Omnia? sic Mario noxius hæret ager.

Cum præco argutus vellet vendere colles excultos, & pulchra jugera fundi suburbani: si quis, inquit, arbitratur opus esse Mario alienare, allucinat: nihil debet, imo magis dat mutuum. Quæ causa est ergo? ubi amisit omnia mancipia, & armenta, & fructus, exinde non delectatur eo loco. Quis liceret, nisi qui vellet amittere omnia sua? sic campus pestilens remansit penes Mariam.

Servos ubi perdidit.] Hanc scilicet subjecit causam malitiosus præco, qua emptores omnes ab emendo deterruit.

De Novio micropsycho & fordide parco. LXXXVII.

VICINUS meus est, manumque tangi
 De nostris Novius potest fenestris.
 Quis non invidet mihi, putetque
 Horis omnibus esse me beatum,
 Juncto cui liceat frui sodale?
 Tam longe est mihi, quam Terentianus,
 Qui nunc Niliacam regit Syenen.
 Non convivere, nec videre saltem,
 Non audire licet, nec urbe tota
 Quisquam est tam prope, tam proculque nobis.

Novius habitat in mea vicina, & potest manu attingi de nostris fenestris. Quis non invidet mihi, & credat me esse felicem omnibus horis, cui fas sit uti socio vicino? tam procul a me distat quam Terentianus, qui nunc gubernat Syenam Niliacam. Non datur potestas simul vivendi, nec saltem aspiciendi, non auscultandi, nec in omni civitate illius est tam prope, & tam longe a nobis. Oportet me vel illum

Migrandum est mihi longius, vel illi.
Vicinus Novio, vel inquilinus
Sit, si vis Novium videre non vult.

longius abire. Si quis non vult aspiciere Novium, fiat vicinus Novio, vel inquilinus.

De Novio.] *μικροψυχος*, pusillanimitis, illiberalis. Sic Novium avaritiæ accusat Poëta. Alii delendam hanc vocem *micropsycho* arbitrantur & nonnullos exagitari a Poëta qui quæ ad manum habent, contemnunt; at vero quæ remotiora sunt & paratu difficiliora, sectantur, Judicet lector.

Quam Terentianus.] Qui tunc erat præfectus Ægypto, cujus Syene urbs ad Nilum sita, quæ hodie ab aliis appellatur *Guegerc*, ab aliis *China*, ab aliis vero *Asna Inquilinus.* Qui nempe in Novii ædibus conductis habitet.

Migrandum est.] Hoc facete dicit Poëta

Ad Fesceniam vinolentam. LXXXVIII.

NE gravis hesterno fragres, Fescenia,
vino,

Pastillos Cosmi luxuriosa voras.

Ista linunt dentes jentacula: sed nihil obstat,

Extremo ructus cum venit a barathro.

Quid quod olet gravius mistum diapasmate
virus,

Atque duplex animæ longius exit odor?

Notas ergo nimis fraudes, deprensaque furta

Jam tollas, & sis ebria simpliciter.

O Fescenia intemperans, de glutis pastillos Cosmi, ne malis oleas gravis hesternæ potationis. Ista jentacula unguunt dentes sed nihil impedit, cum ructus venit ab imo stomacho; quicquid quod venenum diapasmate commixtum sætet pejus, & geminus anima odor procedit longius? igitur jam removea fallacias nimium cognitæ, & sis temulenta simpliciter.

Pastillos Cosmi.] Cosmus myropola erat, qui conficiebat ejusmodi pastillos ex aromaticis, & pulveribus odoratis.

Ista linunt.] hoc est, cum jejuna fumis illos pastillos; possunt illi quidem opprimere foetorem in dentibus hærentem, nequeunt vero illum coercere, qui venit ex stomacho.

Cum ructus.] cruditatis exhalatio est.

Diapasma.] unguenti genus quod fit ex

rosis aridis, de quo Plinius lib. 21. cap. 19.

Virus.] ponitur pro halitu gravi.

Duplex odor.] hesterni vini, & diapasmatis.

Deprensaque.] vitium quod cum cura legitur, furtum appellatur a Poëta.

Sis ebria simpliciter.] Ne simul vinum & ejusmodi medicamenta oleas. Vide epigram. 42. lib. 3. & epigram. 7. lib. 6.

Ad Alcimum cujus mortem deflet. LXXXIX.

AL C I M E, quem raptum domino crescentibus annis

Labicana levi cespite velat humus:

Accipe non Phario nutantia pondera saxo,

Quæ cineri vanus dat ruitura labor:

Sed fragiles buxos, & opacas palmitis umbras,

Quæque virent lacrymis humida prata meis.

Accipe, chare puer, nostri monumenta doloris,

Hic tibi perpetuo tempore vivit honor,

Alcime, quem tegit Labicana terra levi gramine, abreptum hero annis juvenilibus; accipe non molem vanilliantem ex silice Ægyptiæ quam lapsuram extruit cinerum labor inanis; sed buxos caducas, atque umbras obcuras palmitis, & prata quæ virescunt rigata meis fletibus. O dilecte puer, recipe pignora nostri mæroris: hoc decus tibi duret omni tempore. Cum Lachesis mihi pepererit ultimos annos, ut

Cum mihi supremos Lachesis perneverit annos:
 Non aliter cineres mando jacere meos.

alio modo jubeo jacere meos cineres.

Labicana humus.] via Labicana ducebat ad Labicum mediterraneum, Latii pagum, hodie *Valmontone*.

Levi cespite.] hoc est non superbo tumulo, vel potius alludit ad formulam antiquam *S. T. T. L.* hoc est *sit tibi terra levis*. Vide epig. 35. lib. 5.

Non Phario] non pyramides, obeliscos, & statuas quibus tumulos ornabant Ægyptii. Vide epig. 1. lib. Spect.

pendentia Mausolea.

Pharos colonia, & oppidum Ægypti apud Alexandriam. Alii *Pario*: marmor Parium notum est.

Sed fragiles buxos.] spatium quoddam sepulchro destinatum in agris religiosum erat, quod variis arborum generibus decorabant antiqui: Martialis vero in hono-

rem Alcimi pueri buxos inſevit quibusdam in pratis, quæ per hyperbolen suis lacrymis irrigari dicit.

Monumenta doloris.] hæc carmina, sc. buxos & prata.

Hic tibi perpetuo.] Id de perpetuitate suorum carminum auguratur Poëta ut lib. 10. epig. 2.

Est chartis, nec furta nocent, nec secula, præſunt,

Solaque non norunt hæc monumenta mori.

Lachesis.] Una e Parcis quæ humanæ vitæ stamen net.

Non aliter tumulum.] hoc est tumulum meum versibus egregii Poëtæ ornari tantum cupio.

Ad Cinnam semper demisse loquentem. XC.

GARRIS in aurem semper omnibus, Cinna.

Garris & illud, teste quod licet turba.

Rides in aurem, quereris, arguis, ploras.

Cantas in aurem, judicas, taces, clamas.

Adeone penitus sedit hic tibi morbus,

Ut sæpe in aurem, Cinna, Cæsarem laudes?

O Cinna, perpetuo susurras cunctis in aurem, susurras & illud, quod fas est multitudine præſente: rides in aurem, expostulas, reprehendis, fles. Cantas in aurem, decernis, si les, vociferaris. Adeone penitus hoc vitium tibi inveteratum, ut sæpe, à Cinna, Cæsarem celebres in aurem.

Hic morbus.] Garriendi in aurem vitium. *Ut sæpe.*] Sic Cæsarem acute laudat Poëta innuens laudes ejus palam esse professendas.

XC I.

Ad Lælium Poëtam vilem & mordacem. XCII.

CUM tua non edas, carpis mea carmina, Læli.

Carpere vel noli nostra, vel ede tua.

O Læli, cum non publicos tuos versus, reprehendis meos: noli reprehendere meos, vel publica tuos.

Vel ede tua.] Quæ vicissim carpere possim.

XCIII.

De Aquino

& Fabricio eodem in tumulo jacentibus. XCIV.

FABRICIO junctus fido requiescit Aquinus,

Qui prior Elyfias gaudet adisse domos.

Ara duplex primi testatur munera pili:

Plus tamen est, titulo quod brevior legis.

Functus uterque sacro laudatæ fœdere vitæ,

Famaque quod raro novit, amicus erat.

*Aquinus fidei Fabricio conjunctus requiescit, qui letatur primus petiisse ades Elyfias, duo altaria testificantur officia primipili: Nihilominus amplius est, quod evolvis inscriptione brevior. Uterque adimplevit sacrum fœdus vitæ commendatæ, & benevolus erat, quam rem raro cognovit fama.**Qui prior.] Vide epig. 37. supra:
Quod pro fratre mori vellet uterque prior.**Ara duplex.] Cui inscriptum erat utrumque primipilum, hoc est centurionem primæ cohortis fuisse.**Plus tamen est.] Rara quippe est inter æmulus concordia.**Functus.] Supple est: ultimum hoc distichum inscriptum erat tumulo. Videntur enim, qui sic vivunt, cum virtute fœdus pepigisse. Ramiresius.**Amicus erat.] id est, amore mutuo se complectebantur.*

XCV.

Ad Helium caussidicum rustice clamantem. XCVI.**Q**UOD clamas semper, quod agentibus
obstrepis Heli,

Non facis hoc gratis: accipis, ut taceas.

*O Heli, quod perpetuo vociferaris, quod obtundis agentes, hoc non agis gratis, recipis ut sileas.**Quod agentibus.] Qui nempe rusticis Helii clamoribus obtusi, pecunia data, ejus silentium emebant.**Ad Scazonem, de fellatore quodam.* XCVII.**S**I non molestum est, teque non piget,
Scazon:

Nostro, rogamus, pauca verba Materno:

Dicas in aurem, sic, ut audiat solus.

Amator ille tristium lacernarum,

Et Bæticated, atque leucophæatus,

Qui coccinatos non putat viros esse,

Amethyftinasque mulierum vocat vestes,

Nativa laudat, habeat & licet semper

Fuscis colores; Galbanos habet mores.

Rogabit, unde suspicer virum mollem,

Una lavamur: adspicit nihil sursum:

O Scazon, si non grave est, nec te tædet: oramus, ut facias Materno nostro sermones paucos in aurem, ita, ut solus auscultet. Ille qui amat lacernas mæstas, & Bæticated, atque leucophæatus est, qui non credit coccinatos esse viros, & Amethyftinas appellat vestes feminarum, commendat nativa, quamvis perpetuo habeat colores subnigros, habet mores Galbanos: quaeret unde reputem hominem effæminatam, balnæm nobis idem est: nihil aspectat desu-

Sed

Sed spectat oculis devorantibus draucos:
Nec otiosis mentulas videt labris.
Quæris quis hic fit? excidit mihi nomen.

per: ... rogas quis hic fit?
oblitus sum nominis.

Scæzon.] versus Iambo similis, excepto ultimo pede in quo est spondæus, unde claudicare dicitur à verbo *κλαζω*: idcirco Poëta dicit, *si non molestum est*. De Marto dicemus lib. 10. epig. 37. Alloquitur versum suum.

Amator ille.] nempe cui placent vestes pullæ.

Et Beticatus.] Bætis fluvius est Hispaniæ, hodie *Guadalquivir*, ad quem sunt oves quarum lana subrutili est coioris nati: hoc est qui habet vestes non tinctas. Vide epig. 133. lib. 14.

Lencophæatus.] Nomen compositum à verbo græco *λευκόφατος* ex albo & fusco nixtus.

Coccinatos.] id est existimat eos esse effœminatos, qui vestibus utuntur tinctis

cocco.

Amethystinas.] vestes amethystini coloris à lapide Amethysto, cujus color purpureus est.

Nativa.] quæ non sunt artificio tincta; quales sunt vestes Bæticæ, de quibus epig. 133. lib. 14.

Non est lana mihi mendax, nec mutor aheno,

Sic placeant Tyriæ, me mea tinxit ovis.

Galbanos.] Alii *Galbinos*. Galbanus vero color pallidus, flavus dicitur, secundum quosdam cæruleus, & viros dedecet, ut mollior & effœminator; hoc est mores effœminatos. *Juven. sat. 2.*

Cerulea indutus scutulata, aut Galbana rafa.

Ad Nævolum caussidicum ignarum. XCVIII.

CUM clamant omnes, loqueris tu, Nævole, semper,
Et te patronum, caussidicumque putas.
Hæc ratione potest nemo non esse disertus.
Ecce tacent omnes: Nævole, dic aliquid.

Cum cuncti vociferantur, tu, Nævole, semper facis verba, & te existimas patronum & caussidicum. Hoc modo quilibet potest videri facundus. Ecce cuncti silent, Nævole, profer aliquid.

Cum clamant.] Aliis strepantibus & clamantibus ignarus hic rabula verba faciebat; tacentibus vero, & ipse propter imperi-

tiam tacebat. Alii,

Dum clamant omnes, loqueris tunc, Nævole, tantum.

Ad Flaccum de Diodoro litigatore avaro. XCIX.

LITIGAT, & podagra Diodorus, Flaccice, laborat;
Sed nil patrono porrigit: hæc chiragra est.

O Flacce, Diodorus litigat, & vexatur podagra; at nihil offert caussidico, chiragra est.

Chiragra s.] Podagra morbus est pedum, chiragra vero manuum: cum patrono nihil daret Diodorus, non podagra illum, sed chiragra laborare facete dicit Poëta.

Ad Calenum avarum re facta. C.

NON plenum modo vicies habebas:
Sed tam prodigus, atque liberalis;
Et tam lautus eras, Calene, ut omnes
Optarent tibi centies amici.
Audit vota deus, precesque nostras,

Paulo ante non possidebas cōmpletum vicies; sed, ô Calene, eras adeo profusus & beneficus, atque adeo splendidus, ut cuncti amici tibi precarentur centies. Deus exceptit vota & obsecrationes nostras; &

Atque

Atque intra, puto, septimas Calendas
 Mortes hoc tibi quatuor dederunt.
 At tu sic quasi non foret relictum,
 Sed raptum tibi centies, abisti
 In tantam miser esuritionem,
 Ut convivium sumptuosiora,
 Toto quæ semel apparas in anno,
 Nigræ sordibus explices monetæ;
 Et septem veteres tui totales
 Constemus tibi plumbea selibra.
 Quid dignum meritis precemur istis?
 Optamus tibi millies, Calene.
 Hoc si contigerit, fame peribis.

quatuor funera donarunt hoc tibi, opinor, intra septem menses. Sed tu, infelix, tanquam non foret tibi relictum centies, sed ablatum, lapsus es in tantam famem, ut sordibus monetæ nigra insivnas epulas lautiores, quas semel celebras tota in anno, & impendas selibræ plumbeæ pro septem veteribus tuis amicis. Quid optemus dignum meritis istis? O Calene, precamur tibi millies, si adveniret hoc, morieris fame.

Plenum vicies.] id est non omnino vicies centena millia sestertium: post adverbium decies, vicies, & cetera ejusmodi, subintellige centena millia.

Intra septimas.] septem menses: Calendæ enim significant primum mensis diem.

Mortes.] mortuorum hereditates.

Tantum.] Tam avarus, tam sordidus & famelicus esse cœpisti.

Nigræ monetæ.] æræ nempe, quod Calenus iste aurum aut argentum in conviviis impendere nollet: porro ærea monetæ videretur pretium vilissimorum ciborum, quos apponeret suis amicis.

Plumbea selibra.] monetam plumbeam in usu fuisse apud Romanos negant Interpretes: sed hanc pro vilissima usurpat Poëta epig. 74. lib. 10. Quoties plumbeam monetam vocat Martialis, vilis, instar plumbi, ærea numismata intelligit. Gronovius.

Hoc si contigerit.] Ex eo quod Calenus centies adeptus, in summam esuritionem abierit: Lepide collegit. Poëta fame illum periturum si millies consequatur. Sic acute Ovidius:

Quo plus sunt potæ, plus sitiuntur aquæ.

De Afra vetula. CI.

MAMMAS atque tatas habet Afra: sed
 ipsa tatarum
 Dicit, & mammarum maxima mamma potest.

Afra habet mammas atque tatas: sed ipsa potest dici mamma vetustissima tatarum & mammarum.

Afra.] Ut puella videretur, more infantium patrem tatam appellabat, matrem vero mammam: forte & papillas grandiores habebat, quæ & mammx dicuntur. Vide epig. 66. lib. 14.

De Afro Demetrio

Librario cujus acerbam mortem desset. CII.

ILLA manus quondam studiorum fida
 meorum,
 Et felix domino, notaque Cæsaribus;
 Destituit primos virides Demetrius annos:
 Quarta tribus lustris addita messis erat.

Olim fidelis illa manus meorum studiorum, & utilis hero, & cognita Cæsaribus, Demetrius deseruit primos annos florentes; quatuor anni adjecti erant tribus lustris. Attamen providimus ne ser-

Ne tamen ad Stygias famulus descenderet
 umbras,
 Ureret implicitum cum scelerata lues,
 Cavimus; & domini jus omne remisimus
 ægro:
 Munere dignus erat convaluisse meo.
 Sensit deficiens sua præmia, meque patronum
 Dixit, ad infernas liber iturus aquas.

vs delaberetur ad umbras Stygias, cum pestis improba combureret irretitum, atque agroto condonavimus omne jus heri: meredatur sanari meo dono. Moriens agnovit suam mercedem, & liber profecturus ad undas infernas me appellavit patronum.

Ulla manus.] per metonymiam manum sumpsit pro servo amanuensi, qui Poëtæ epigrammata scribebat mittenda Tito & Domitiano Cæsaribus.
Quarta messis.] Annus quartus additus tribus lustris, id est quindecim annis: sic

novemdecim annos natus erat Demetrius.
Scelerata lues.] pestem interpretor: alii vero febrem. Vide epig. 79. supra.
Jus domini.] id est illum manumissimus, Sua præmia.] libertatem nempe.

Ad Lycorim deformem. CIII.

QUI pinxit Venerem tuam Lycori,
 Blanditus, puto, pictor est Minervæ.

O Lycori pictor qui expressit tuam Venerem, meo quidem judicio adulatus est Minervæ.

Blanditus est Minervæ.] Venere scilicet deformiter picta, cum qua olim de forma contendit Minerva. Vide epig. 41. lib. 5.

Lycorim sane deformem carpit Poëta quam male picta Venus ejus jussu Veneribus suis non ornabat.

Ad Scævola avarum re facta. CIV.

SI dederint superi decies mihi millia centum,
 Dicebat nondum Scævola factus eques:
 Qualiter ô vivam, quam large, quamque beate!
 Riserunt faciles, & tribuere dei.
 Sordidior multo post hoc toga; penula pejor:
 Calceus est farta terque, quaterque cute.
 Deque decem plures semper servantur olivæ,
 Explicat & cœnas unica mensa duas;
 Et Vejentani bibitur fæx crassa rubelli;
 Asse cicer tepidum constat, & asse Venus:
 In jus ô fallax, atque inficiator, eamus:
 Aut vive, aut decies, Scævola, redde deis.

Si dii mihi concesserint decies centena millia, aiebat Scævola: nondum eques factus: qualem ducam vitam, quam profusam, & quam felicem! Superi faciles riserunt & concesserunt. Postea toga multo turpior, penula deterior est: habet calceum ex pelle sartata & quater. Ex decem olivis semper plures servantur, atque unum ferculum instruit duas cœnas, & fœx densa Vejentani rubelli potatur; cicer tepens, & Venus emittit asse. O fraudulente & inficiator, eamus in jus, aut vive genialiter, ô Scævola, aut Superis restitue decies.

Nondum factus eques.] Cum nondum legitimum censum equestrem, id est quaringenta sestertia. Alii legunt justus eques: sed enim justus dicitur proprie de equite qui justam habet quaringentorum sestertiorum summam ad censum equestrem. Epig. 67. lib. 4.

Ut possit domino plaudere justus eques. Videat lector. Ejusdem argumenti est hoc epigramma, cum centesimo supra.

Riserunt.] Dii vota Scævolarū irriserunt, sed exceperunt.

Deque decem.] id est, major pars ex decem reservatur in proximam cœnam, epig. 48. lib. 10.

cenisque tribus jam perna
superstes.

Unica mensa.] Est unicum ferculum; nam epulæ ipsæ appellantur mensæ. Ovidius de nuce:

Poma cadunt mensis non interdicta secundis.

Et Veientani.] Vinum Veientanum pessimum erat: rubellum dicitur ab uvis rubentibus. *Veii* urbs est: Veientes gens hodie *Martheniano*: est aliis Civitâ Castellana.

Asse Venus.] Lib. 2. epig. 53.

Si plebeia Venus gemino tibi vincitur asse.

Inficiator.] sordidam enim vitam ducens a diis decies se accepisse inficiabatur.

De spectaculo

leonum & leporum aliis omnibus anteponendo. CV.

PICTO quod juga delicata collo
Pardus sustinet, improbæque tigres
Indulgent patientiam flagello:
Mordent aurea quod lupata cervi,
Quod frænis Libyci domantur ursi
Et quantum Calydon tulisse fertur,
Paret purpureis aper capistris:
Turpes effeda quod trahunt bisontes,
Et molles dare iussa quod choreas
Nigro bellua nil negat magistro:
Quis spectacula non putet deorum?
Hæc transit tamen, ut minora, quisquis
Venatus humiles videt leonum,
Quos velox leporum timor fatigat.
Dimittunt, repetunt, amantque captos,
Et securior est in ore præda,
Laxos cui dare, perviosque rictus
Gaudent, & timidos tenere dentes:
Mollem frangere dum pudet rapinam,
Stratis cum modo venerint juvencis.
Hæc clementia non paratur arte,
Sed norunt cui serviant leones.

Quod pardus vario collo subit
juga mollia, & tigres feroces
ferunt patienter virgas: quod
cervi mordent aurea fræna,
quod ursi Libyci subiguntur
lupatis, & taurus aper,
quantus fuisse Calydonius di-
ciur, obtemperat purpureis
capistris; quod bisontes de-
formes ducunt currus, & quod
bellua imperata agere salta-
tiones molles nihil recusat ni-
gro rectori: quis non credat
spectacula numinum? attamen
hæc præerit ut inferiora,
quæ quisque aspicit humiles venat-
iones leonum, qui defatigantur
celerî metu leporum. Dimittunt,
repetunt, & diligunt captos,
atque in ore tu-
rior est præda, cui latantur
præbere ora aperta & pervia,
& cohibere dentes timidos:
dum pudet comminere prædam
delicatam, cum paulo ante
tauris intersectis accedant.
Hæc clementia non comparatur
artificio, sed leones sciunt
cujus servitutem patientur.

Picto collo.] Variis enim maculis distincti sunt pardi.

Improbæ tigres.] Quod ferocissimum sit illud animal, difficillimeque mansuefiat.

Indulgent patientiam.] hoc est, lubenter patiuntur flagellum, nec resistunt, licet possint.

Calydon.] Oppidum Ætolix hodie Ayzon, ubi Meleager interemit aprum ingentis magnitudinis. Epig. 15. lib. Spect. De bisontibus dictum epig. 23. lib. Spect.

Nigro bellua.] Elephantum intellige

quem nigri Æthiopes regunt, de ejus autem ingenio mira referuntur. Vide Ælianum lib. 2. cap. 11. de natura animalium: & Plinium lib. 8. cap. 2. Germanici Cæsaris munere gladiatorio quosdam inconditos motus edidere saltantium modo. Elephantos intellige.

Venatus humiles.] De leonum & leporum spectaculo egimus supra epig. 7. 15. 23.

Stratis cum.] hoc est, cum hos ludos edant, & tam benigne lepores tractent, occisis tamen paulo ante tauris.

Cul serviant.] Cæsari scil. Domitiano } ferunt: epig. 17. lib. spect.
 ius. clementiam numine ejus afflati re- } *Crede mihi, numen sentit & ille tuum.*

Ad Ovidium de veteri vino Nomentano. CVI.

[N Nomentanis, Ovidi, quod nascitur
 agris,
 Accepit quoties tempora longa merum,
 Exiit annosa mores, nomenque senecta,
 Et quidquid voluit, testa vocatur anus.

Ovidi, vinum quod gignitur in Nomentanis agris, quoties vetustum factum est, amittit naturam & nomen senectute longæva, atque ampورا vetus potest appellari quovis nomine.

In Nomentanis.] In Nomentano agro non rocul ab urbe vineam habebat Poëta, cuius vinum recens quidem insuave, at vetis contendeat cum vino generosissimo. vide epig. 119. lib. 13. De Ovidio epig. 3. & 44. lib. 7. & alibi.

Agris.] Alii arvis.
Exiit mores.] Asperitatem interpretare & ingratum saporem: at vero vetus factum dici poterat vel Falernum, vel aliud præstantissimum vinum.

Ad Rufum ut curas solvat vino. CVII.

[NTERPONIS aquam subinde, Rufe,
 Et si cogeri a sodale, raram
 Diluti bibis unciam Falerni.
 Numquid pollicita est tibi beatam
 Noctem Nævia, sobriasque mavis
 Certæ nequitiæ fututionis?
 Suspiras, retices, gemis: negabit.
 Crebros ergo bibas licet trientes,
 Et durum jugules mero pudorem.
 Quid parcis tibi, Rufe? dormiendum est.

O Rufe, frequenter infandis aquam, & si impelleris a sodale, potas raram unciam mixti Falerni. An Nævia tibi promisit noctem felicem, & jucundiores, tibi sunt lascivie sicca...? Suspiras, taces, gemitus facis: recusabit. Igitur fas est ut haurias trientes frequentes, & vino necesse asperum pudorem. O Rufe, cur non indulges genio? Dormiendum est.

Interponis aquam.] vinum enim purum res Veneris enervare, dilutum vero acnendere dicitur.
Negabit.] Quod auguratur Poëta ex usu suspitius: hoc est, non stabit proffissis, licet pollicita sit: quam lectioem antiquam retineo. Enimvero si nevisisset, ut legunt alii *negavit*, ab inioco cœnæ non subinde aquam interposisset Rufus, cum nihil spei ipsi superisset. Ergo bene *negabit*, id est non bit.
Trientes.] Triens est tertia pars assis, & mensuræ genus quatuor cyathos continens.
Et jugules.] Scyphi quippe nati sunt in usum lætitiæ.
Pudorem.] quæ lectio est in antiquis codicibus: pudor enim dicitur ob aliquam rem fordidam timor, ut ait Sipontinus apud Robertum Stephanum in Thesaurus Linguae Latinæ, ubi adducuntur exempla ex Cicerone. Hoc sensu patet sententia hujus versus; quippe Rufus timebat, ne puella Nævia esset cariturus. Alii *dolorem*.

Ad Lucium Julium, se facturum versus victuros si merces esset speranda. CVIII.

SÆPE mihi dicis, Luci, clarissime Juli,
 Scribe aliquid magnum: desidiosus homo es.

O clarissime Luci Juli, frequenter mihi dicis, Compose aliquid magnum, homo es inertis.

Otia da nobis: sed qualia fecerat olim.
 Mœcenas Flacco, Virgilioque suo.
 Condere victuras tentem per secula curas,
 Et nomen flammis eripuisse meum.
 In steriles campos nolunt juga ferre juvenci:
 Pingue solum lassat, sed juvat ipse labor.

*Nobis fac tranquillitatem vitæ
 sed qualem Mœcenas dederat
 olim Horatio & suo Virgilio
 Coner componere versus victu-
 ros per secula, & vindicare
 nomen meum ab igne. Tanti
 nolunt ferre juga in agros in-
 fecundos, ager opimus defatiga-
 gat quidem sed labor ipse placet.*

Qualia fecerat.] Mœcenas locupletavit
 Horatium & Virgilium. Vide epig. 56.
 lib. 8.

Sint Mœcenas, non deerunt, Flacce, Ma-
 rones.

Curas.] sic lib. 3. epig. 20.

Utrumque chartis tradit ille victuris
 Legenda temporum acta Claudiano-
 rum?

unde legunt alii chartas.

Et nomen flammis.] rogi se. & funeris
 id est superstes ero meæ morti, seu, ver-
 sus mei non peribunt.

Pingue solum.] Operosum sane est arare
 maxime vero solum pingue; at fructuosum
 ille labor placet agricolæ: ita difficile qui-
 dem est versus non perituros scribere; sed
 si merces inde speraretur, arduus ille labor
 Poëtæ esset gratissimus.

Ad Gallum cui se excusat quod mane ad eum salutandum non iret. CIX.

EST tibi, sitque precor, multos crescat-
 que per annos,

Pulchra quidem, verum Translyberina do-
 mus.

At mea Vipsanas spectant cœnacula laurus:

Factus in hac ego sum jam regionē fenex.

Migrandum est, ut mane domi te, Galle,
 salutem:

Es tanti vel si longius illa foret.

Sed tibi non multum est, unum si præsto to-
 gatam:

Multum est, hunc unum si mihi, Galle,
 nego.

Ipse salutabo decima, vel serius hora:

Mane tibi pro me dicat avere liber.

*Habes, & habeas, cupio, adeo
 exornatas, sed trans Tyberim
 atque augeantur per multos
 annos. Sed mea cœnacula re-
 spectant Vipsanas lauros: ego
 senui in hac regione: proci-
 eundum est, ô Galle, ut mane
 dicam tibi salutem domi: tam-
 carus es vel si illa distaret
 longius. At tibi non est ma-
 gni momenti, si exhibeo tibi
 unum togatum; mihi vero
 magni est, ô Galle, si non ex-
 hibeo hunc unum. Ipse salu-
 tem nunciabo hora decima ve-
 tardius: mane autem libellus
 dicat tibi salutem pro me.*

At mea.] Laurus Vipsanas intellige or-
 natam lauris porticum Vipsanii Agrippæ,
 quem ad summos honores evexit Augustus.
 Laurus autem secundæ & quartæ declina-
 tionis est.

Cœnacula.] superiores sunt domus par-
 tes in quibus pauperes habitabant. Juvena-
 lis sat. 10.

varus venit in cœnacula miles.

Infra epig. 118.

Et scalis habito tribus, sed altis.

Migrandum est.] Migrare proprie est
 aliud ad habitandum ire, sed hic significat
 longe ire: cum addat Poëta,

vel si longius illa foret,

tua domus nempe, attamen etiam lubens
 te adirem.

Si præsto togatum.] hoc est clientem togæ
 indutum. Sensus est, parvi tibi est mo-
 menti ut te summo mane salutem
 mea vero maxime interest ut domi ma-
 neam.

Sic licet excuses: quia quacumque leguntur
Ipsa, saluator scribere non potuit.

[Epig. 71. supra.
Hora decima.] scilicet ab ortu solis. De horis dicemus epig. 8. lib. 4.

De Catella Publii. CX.

ISSA est passere nequior Catulli.
Issa est purior osculo columbæ.
Issa est blandior omnibus puellis.
Issa est carior Indicis lapillis.
Issa est deliciæ catella Publii.
Hanc tu, si queritur, loqui putabis.
Sentit tristitiamque gaudiumque.
Dollo nixa cubat, capitque somnos,
Ut suspiria nulla sentiantur.
Ut desiderio coacta ventris,
Gutta pallia non fefellit ulla:
Sed blando pede suscitatur, toroque
Deponi rogatur, & monet levari.
Castæ tantus inest pudor catellæ.
Nescit Venerem: nec invenimus
Dignum tam tenera virum puella.
Hanc ne lux rapiat suprema totam,
Picta Publius exprimit tabella,
In qua tam similem videbis Issam,
Ut fit tam similis sibi nec ipsa.
Issam denique pone cum tabella:
Aut utramque putabis esse veram,
Aut utramque putabis esse pictam.

Issa est lascivior passerè Catulli.
Issa est purior suavio columbæ.
Issa est suavior omnibus puellis.
Issa pretiosior est gemmis India.
Catella Issa est voluptas Publii.
Credes hanc loqui, si queritur, habet sensum doloris & tristitiæ, collo domini innixa recumbit & dormit, sic, ut nulla suspiria audiantur.
Et impulsæ desiderio alvi, non fefellit pallia ulla gutta: sed excitatur domino tenero pede, atque oratur deponi è lecto, & monet exonerari.
Pudica catella tantam habet verecundiam. Non novit Venerem, nec reperimus maritum dignum puella tam delicata.
Ne supremus dies auferat totam, Publius hanc effingit picta tabella, in qua spectabis Issam tam similem ut nec ipsa melius exprimat se.
Tandem confer Issam cum tabella, vel credes utramque esse veram, vel credes utramque esse effictam.

Issa.] Est nomen catellæ Publii.
Passere Catulli.] Tacite præfert Marialis hoc epigramma poematio Catulli, & passere Lesbicæ, & poematio Stellæ & columba amicæ ejus. Vide epig. 8. supra.
Sentit tristitiam.] Sentit tristitiam nempe, & gaudium quibus afficitur Publius.
Pallia.] Propria erant Græcorum, quibus etiam Romani usi sunt in cœna, epig. 4. lib. 11.

Ad canam venies: sed sic divisa recumbes,
Ut non tangantur pallia nostra tuis.
Et in lecto etiam pallius uidebatur. Ovidius 1. amorum Eleg. 2.
Esse quid hoc dicam, quod tam mihi dura videntur
Strata? nec in lecto pallia nostra sedent & Levantur.] Onere scilicet ventris. Alii levantur.

Ad Velocem postulantem brevia epigrammata. CXI.

SCRIBERE me quereris, Velox, epigrammata longa.
Ipse nihil scribis: tu breviora facis.

O Velox, exoptulas a me componi epigrammata longa.
Ipse nihil componis: tu scribis magis comissa.

Scribere me quereris.] Præcedenti elegantissimo epigrammati, quod longius videbatur, recte subjicit hoc distichum, quo irridet Velocem quemdam qui nihil prorsus scriberet. Vide epig. 77. lib. 2.

Ad Regulum doctum & pium. CXII.

CUM tibi fit sophiæ par fama, & cura deorum,
Ingenio pietas nec minor ipsa tuo.
Ignorat meritis dare munera qui tibi librum,
Et qui miratur, Regule, thura dari.

Cum estimeris æque sapiens ac cultor deorum, nec habeas pietatem inferiorem tuo ingenio: qui miratur donari tibi librum, & thura, nequit asserere merita donis.

Cum tibi sit.] Liber virum doctum, religiosum vero decet thus, quo dii coluntur, unde stolidus erat qui miraretur hujusmodi munera a Martiale mitti ad Regulum doctum juxta ac pium.

In Priscum avarum. CXIII.

CUM te non noffem, dominum regemque vocabam:
Cum bene te novi, jam mihi Priscus eris.

Cum te non haberem cognitum, appellabam herum & regem: cum bene te cognovi, jam appellabo te Priscum.

Jam mihi.] Cum noverim te hominem fordidum atque avarum, jam honoris causa non dominum & regem, sed proprio nomine Priscum appellabo. Lib. 2. epig. 68.

Quod te nomine jam tuo saluto, quem regem & dominum prius vocabam, &c.

Ad lectorem ubi libri venales. CXIV.

QUÆCUNQUE lusi juvenis & puer quondam,
Apinasque nostras, quas nec ipse jam novi,
Male collocare si bonas voles horas,
Et invidabis otio tuo, lector:
A Valeriano Pollio petes Quinto,
Per quem perire non licet meis nugis.

Quæcumque olim puer & adolescens jociatus sum, & apinas nostras, ð lector, quas nec ipse jam notas habeo, postes. A Quinto Pollio Valeriano, cuius opera meæ ineptiæ vindicantur ab interitu, si cupies male insumere bonas horas, & te capiet invidia otii tui.

Apinas.] id est, nugas meas. Plinius lib. 3. cap. 11. Diomedes delevit urbes duas, quæ in proverbii ludicrum vertere, Apinam

& Tricam. Epig. 1. lib. 14.

Sunt apinæ tricæque, & si quid vilius istis.

Ad Faustinum de acerba morte Antullæ. CXV.

HOS tibi vicinos, Faustine, Telephorus hortos
Fænius, & breve rus, udaq̃ue prata tenet.

O Faustine, Telephorus Fænius possidet hos hortos tibi propinquos, & villam exiguan & prata humida. Hæ

condidit hîc natæ cineres, nomenque sacra-
vit,

Quod legis Antullæ, dignior ipse legi.
t Stygias æquum fuerat patrem isse sub um-
bras:

Sed quia non licuit, vivit, ut ossa colat.

reposit filia cineres, & ipse
dignior qui legeretur, conse-
cravit nomen Antulla quod
legis. Pater fuerat patrem pe-
tere umbras infernas, sed
quoniam fas non fuit, vivit,
ut veneretur ossa.

Nomenque sacravit.] Sepulchro nempe
scribebant D. M. S. *Diis Manibus Sa-*
crum, addito mortui nomine. Vide epig.
supra.

Dignior ipse legi.] Ante filios mori debet
pater, cuius nomen, non vero Antullæ
filia sepulchro fuerat inscribendum; nem-
pe non turbato ordine mortalitatis.

In Procillum invidum. CXVI.

QUÆDAM me cupit, invide Procille,
Toto candidior puella cycno,
argento, nive, lilio, ligustro:
sed quandam volo nocte nigriorem
formica, pice, graculo, cicada.
in suspendia fæva cogitabas:
novi bene te, Procille, vivis.

*O Procillo invide, me amat
quædam puella candidior toto
cycno, argento, nive, lilio,
ligustro: sed quamdam amo-
nigriorem nocte, formica, pi-
ce, graculo, cicada. Jam
meditaberis suspendia fera: si
intus te cognovi, ô Procille,
respiras.*

Ligustrum.] Gallice *fleur de troëfne*. Vir-
gatus ecloga. 2.

Alba ligustra cadunt.

Vivis.] Alii legunt *vives*, id est non
pendes te, cum me nigræ puellæ amore
conditum videas: etenim præ invidia mori-

turus erat ille Procillus, si didicisset Mar-
tialem amari a formosissima puella quam
vicissim redamasset: hæc quippe est natura
invidorum ut alterius felicitatem doleant,
malo autem lætentur.

De Antulla rapta morte immatura. CXVII.

HOC nemus æterno cinerum sacravit ho-
nore,
Fænius, & culti jugera pauca soli.
Hoc tegitur cito rapta suis Antulla sepulchro:
Hoc erit Antullæ mistus uterque parens.
cupit hunc aliquis, moneo, ne speret agel-
lum:
Perpetuo dominis serviet iste suis.

*Fænius perpetuo decorè cine-
rum dedicavit hunc lucum,
& pauca jugera agri exculti.
Antulla suis velociter ablata
conditur hoc tumulo, eodem
uterque parens conjunctus erit
Antulle. Si aliquis expetit
hunc agellum, suadeo ne spe-
ret illum; iste serviet suis do-
minis æternum.*

Æterno honore.] quod sepulchra in
veterum sacra essent.

Hoc erit.] pro more veterum qui sole-
bat eodem tumulo eos condere quos mu-
tatis amor viventes conjunxisset. Vide
epig. 71. lib. 10.

Perpetuo dominis.] Ager enim sepulchro
destinatus sacer erat, nec alienari poterat,
neque nec aliquando sequebatur heredes. H.
T. N. S. *heredes externos ne sequatur.*

Horatius sat. 8. lib. 1.

*Hoc misera plebi stabat commune sepul-
chrum
Pantolabo scurra, Nomentanoque ne-
poti,
Mille pedes in fronte, trecentos cippus
in agrum
Hic dabat; heredes monumentum ne se-
queretur.*

In Luperum avarum ubi libri venales. CXVIII.

OCCURRIS quoties, Luperce, nobis:
 Vis mittam puerum subinde dicis,
 Cui tradas epigrammaton libellum,
 Lectum quem tibi protinus remittam.
 Non est, quod puerum, Luperce, vexes.
 Longum est, si velit ad Pyrum venire,
 Et scalis habito tribus, sed altis.
 Quod quæris, propius petas licebit:
 Argi nempe soles subire letum.
 Contra Cæsaris est forum taberna,
 Scriptis postibus hinc & inde totis,
 Omnes ut cito perlegas poëtas.
 Illinc me pete: ne roges Atrectum,
 Hoc nomen dominus gerit tabernæ.
 De primo dabit, alterove nido
 Rafum pumice, purpuraque cultum
 Denariis tibi quinque Martialem.
 Tanti non es, ais. sapis, Luperce.

O Luperce, quoties nobis venis obviam, statim interpellas, placet mittam servum tibi, cui des librum epigrammatum, quem cum legero statim remittam? O Luperce, non est quod defatiges servum. Longinquum est, si cogitet venire ad Pyrum, domicilium habeo tribus scalis, sed excelsum. Poteris poscere propius quod rogas: nimirum consuevisi adire Argiletum. Est officina e regione fori Cæsaris hinc & inde januis totis inscriptis, ut celeriter perlegas omnes poëtas. Illinc posce me ne queras Atrectum: sic vocatur dominus tabernæ: de nariis quinque de primo aut secundo nido tradet tibi Martialem abrasum pumice, & purpura ornatum. Non tanti vales, inquis: O Luperce sapiens es.

Ad Pyrum.] nomen regionis in qua habitabat Martialis, alii insigne esse ædium putant: alii legunt *ad pilam*, ut epig. 23. lib. 5.

Sed Tiburtina sum proximus accola pila.

Et scalis habito.] hoc est in cœnaculo alto, de quo epig. 19. supra.

Argi letum.] Tmesis est seu divisio: *Argiletum* est regio quædam urbis ubi habitabat bibliopola Atrectus epig. 4. supra,

Argiletanas naris habitare tabernas.

Scriptis postibus.] in quibus nempe inscripta erant librorum venalium nomina,

ut hodie apud nos.

Ne roges Atrectum.] Ne sit opus rogari alios nomen bibliopolæ, Atrectus vocatur. Alii legunt *me roges Atrectum*, hoc est mittas a bibliopola Atrecto. Alii *nec roges Atrectum*.

De primo dabit.] hoc est de primo vel secundo armario.

Tanti non es.] hoc est, tui libri non valent quinque denariis.

Sapis.] Non tam laudat Luperum quam sordes ejus & avaritiam irridet.

Ad Cæcilianum

apud quem extenuat sua epigrammata. CXIX.

CUI legisse fatis non est epigrammata
 centum,
 Nil illi fatis est, Cæciliane, mali.

O Cæciliane, cui non sufficit evoluisse centum epigrammata, nullum illi malum sufficit.

Cui legisse.] Longiorem hunc librum modeste excusat, & Cæciliano petenti plura epigrammata respondet ex mente Callimachi apud Athenæum lib. 5. cap. 1. *Magnum librum magno malo parum esse.*

I Lib. 71 epigr. 8. vers.

Rhodium] Rhodus insula Soli dicata.

Hinc ejus radiatum caput toties in Rhodiorum Numis, apud Goltzium, Græc. 23 Tab. Begerum; Græc.

II Lib. 2 epigr. 5. vers.

Idumeos] Judæos; quorum subacta regio in Nam. Vespasianorum sub palma refidens, hic luget.

I Lib. 103 epigr. 1 vers.

Venerem] Quæ in Augustarum Numis

modò Victrix, modò Genitrix, modò Felix, &c.

II Lib. 2 epigr. 6 vers.

Dacis] A Domitiano certè non devicti; verùm à Trajano. En Dacorum spolia ex hujus Numo.

II Lib. 2 epigr. 3 vers.

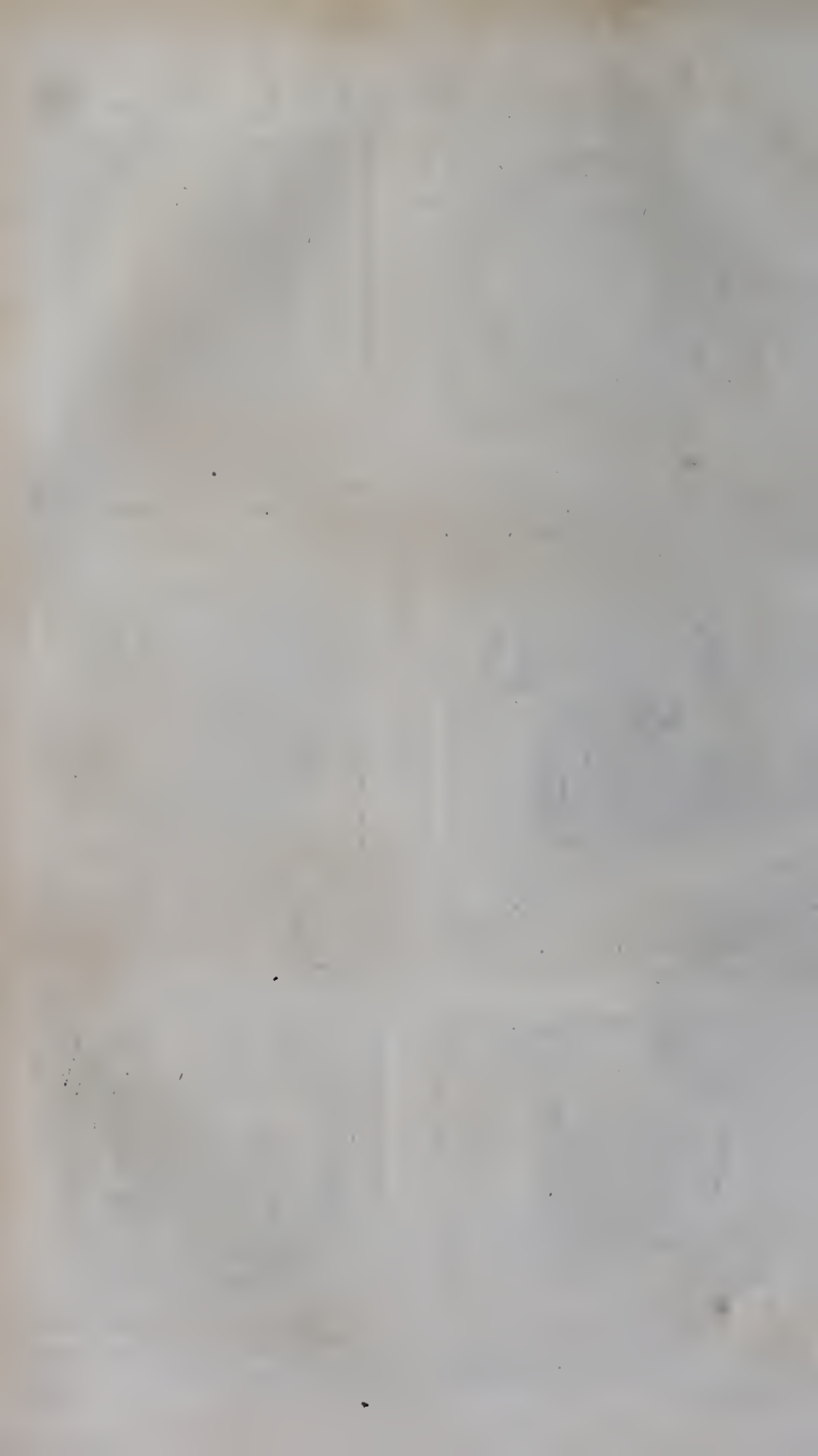
Rheno] Germaniæ nobilissimo fluvio;

qui in Nam. victoris nempe Domitiani, aliorumque augg.

II Lib. 43 epigr. 7 vers.

Cadmi] Qui, draconem saxo oppugnans, spectatur in Num. Tyrriorum.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATUM
LIBER II.

Ad Decianum, a quo reprehendi se fingit, quod utatur hac epistola.

QUID nobis, inquis, cum epistola? parum ne tibi præstamus, si legimus epigrammata? quid hîc porro dicturus, quod non possis versibus dicere? Video quare tragœdi epistolam accipiant, quibus pro se loqui non licet: epigrammata Curione non egent, & contenta sunt sua, id est, mala lingua. In quacumque pagina visum est, epistolam faciunt. Noli ergo, si tibi videtur, rem facere ridiculam, & togam saltanti inducere personæ. Denique videas, an te delectet contra retiarium ferula. Ego inter illos sedeo qui protinus reclamant. Puto mehercule, Deciane, verum dicis; Quid, si scias, cum qua, & quam longa epistola negotium fueris habiturus? Itaque quod exigit, fiat. Debebunt tibi, si qui in hunc librum inciderint, quod ad primam paginam non lassè pervenient.

as. Si qui incurrerint in hunc librum, de te promerebuntur, quod non defatigati accedent ad primam paginam.

INTERPRETATIO.

Quid nobis rei est, ais, cum epistola? an parum meremur de te, si evolvimus epigrammata? sed quid hîc diciturus es, quod nequeas exponere carminibus? scio cur tragœdi utantur epistola, quibus non est permixtum explicare suas cogitationes: curione non est opus epigrammatibus, & sufficit ipsis sua, hoc est, improba lingua. In quacumque pagina lubet, scribunt epistolam. Ne igitur, si ita censes, facias rem absurdam, nec accommodes togam personæ saltanti. Tandem animadvertas, an ferula tibi placeat contra retiarium. Ego sedeo inter illos, qui statim contradicunt. O Deciane, mehercule, opinor, loqueris verum, quid, si teneas, cum qua & quam longa epistola ratio tibi intercessura fuerit? quamobrem fiat, quâ postur-

N O T Æ.

Quid nobis.] Fingit poëta Decianum, de quo epig. 40. lib. 1. mirari, quod utatur epistola in principio hujus libri, cum mentem

suam versibus explicare possit.

Quibus pro se loqui.] Ideo nempe epistola utatur tragœdi, ut aliqua de re auditores

vol

vel lectores moneant, quod in tragœdia præter argumentum fabulæ, nihil ipsis proloqui liceat.

Curione non egent.] hoc est, præcone qui palam legeret epistolam, qua se vel populo, vel principi commendarent tragœdi. De curione Plinius Secundus epist. 7. lib. 4. *Scriptit publice ut e curionibus eligeretur vocalissimus aliquis ex ipsis qui legeret eum populo*, librum intellige, quem scripserat Regulus de vita filii sui mortui.

Mala lingua.] hoc est, mordaci & libera, qua mentem suam ubique aperire potest epigrammatum scriptor.

Et togam saltanti.] Gravitatis & dignitatis causa cives Romani utebantur toga, qua ridiculum pantomimum indui non convenisset. Idcirco poëta epig. 24. lib. 6. irridet quemdam Carisianum, qui Saturnalium tempore togatus ambulabat, dum alii positis togis syntheses induerent. Sensus est, noli verbis tuis orationem solu-

tam accommodare, hoc enim indecorum videretur.

Contra retiarium ferula.] id est, inquit Lipsius Saturnalium sermonum lib. 1. cap. 15. *rudis contra tridentem*: rudis autem gladius erat e ligno, retiarius vero tridente ferreo utebatur. Juv. sat. 8. *Movet ecce tridentem*. Idem Lipsius Saturnalium sermonum lib. 2. cap. 8. tridens enim sive fuscina illi, pro gladio. Domitius existimat proverbium hoc dici in eos qui infirmo præsidio contra maxime instructum pugnabant: sic contra obtrectatores epistola defendere se non debuit Martialis, sed epigrammate, quo vehementior erat. Sensus est, inquit Raderus: operam ludes; poëta, si te epistola contra Zoilos defendes, ego primus reclamo, & dissuadeo.

Puto mehercule.] Deciano respondet Martialis, & assentitur atque ita epistolam, quam longam erat factururus, breviter concludit.

Ad librum suum de commodis libri brevis. I.

TERCENTENA quidem poteras epigrammata ferre:

Sed quis te ferret, perlegeretque liber?

At nunc succincti, quæ sunt bona disce libelli.

Hoc primum est, brevior quod mihi charta perit.

Deinde quod hæc una peragit librarius hora,

Nec tantum nugis serviet iste meis.

Tertia res hæc est, quod si cui forte legeris,

Sis licet usque malus, non odiosus eris.

Te conviva leget misto quincunce: sed ante

Incipiat positus quam tepuisse calix.

Esse tibi tanta cautus brevitate videris.

Hei mihi, quam multis sic quoque longus eris.

O Libelle, valebas quidem capere trecenta epigrammata; at quis te toleraret, & evolveret totum? Sed nunc accipe quæ sunt commoda brevis libri. Hoc primum est, quod minor est charta mea charta; præterea quod scriba transcribit hæc una hora, nec tandiu iste occupabitur meis ineptiis. Tertium commo- rum hoc est, quod si quis forsan te evolvat, quamvis semper sis futilis, non eris molestus. Conviva te evolvat misto quincunce: sed priusquam tepesiat positum poculum. Tanta brevitate existimas te tantum, hei mihi, hoc etiam modo quam multis videberis prolixus.

Ferre.] Priori versu continere, posteriore pati & tolerare significat.

Si cui.] Si ab aliquo legeris.

Misto.] Etenim aqua calida vinum dilue-

bant antiqui: quincunx autem quinque cyathos continet, liber itaque meus legetur antequam vinum aqua calida fervens reducatur ad teporem.

Ad Cæsarem Domitianum,
cujus triumphum de Dacis celebrat. II.

CRETA dedit magnum, majus dedit Africa nomen,
Scipio quoniam victor, quodque Metellus habet.

Nobilis domito tribuit Germania Rheno,
Et puer hoc dignus nomine Cæsar eras.
Frater Idumæos meruit cum patre triumphos:
Quæ datur ex Dacis laurea, tota tua est.

Creta imposuit magnum nomen, Africa majus, quo appellatus est Metellus, & quo appellatus est victor Scipio. Devicta Rheno Germania dedit clarior nomen, & hoc merebaris puer, o Cæsar. Frater meritus est triumphos Idumæos cum patre, tibi soli debetur laurea qua conceditur ex Dacis.

Creta.] Nomen Cretensis a devicta Creta traxit Lucius Metellus: ab Africa vero dicitur Africanus dictus est Scipio.

Nobilis.] Domitianus admodum juvenis, devictis Germanis qui Rhenum accolunt, nobilitus Germanici cognomen assecutus est: Germani quippe Alti & Cretensibus belliosiores sunt. Vide Suetonium in Domitiano cap. 2. & Tacitum lib. 4. historiâ.

Frater.] Titus scilicet qui cum patre Vespasiano Judæos domuit. Suetonius in Tiro cap. 6. Solus vero Domitianus Dacos subegit. Dacia hodie complectitur Transylvaniam, Walachiam, & Moldaviam.

Idumæos.] Idumæa regio Palæstinæ inter Arabiam Petræam & Ægyptum, a qua Judæi dicti sunt Idumæi.

Ad Sextum debitorem pauperem. III.

SEXTE, nihil debes; nil debes, Sexte, fatemur.

Debet enim, si quis solvere, Sexte, potest.

O Sexte, non es in ære alieno; non es, concedimus; nam, Sexte, si quis solvendo est, in ære alieno est.

Debet enim.] Qui solvendo non est, nihil debet, quod scilicet nihil auferri possit ab eo qui nihil habeat. Lib. 9. epig. 105.

Quod tibi non possum solvere, Phæbe, meum est.

In Amianum quem incesti accusat. IV.

Quam blandus es, Amiane, matri!
Quam banda est tibi mater, Amiane!
Fratrem te vocat, & soror vocatur.
Cur vos nomina nequiora tangunt?
Quare non juvat hoc, quod estis, esse?
Lusum creditis hoc, jocumque: non est
Mater, quæ cupit esse se sororem;
Nec matrem juvat esse, nec sororem.

O Amiane, quam suavis es matri! O Amiane, quam suavis est tibi genitrix! te appellat fratrem, & soror appellatur. Quare nomina lasciviora vos movent? Cur non placeat esse quod estis? Hoc putatis esse festivitatem & faceriam: non est genitrix que ex te se esse sororem, nec placet ut sit mater nec soror.

Fratrem te vocat.] Fratris & sororis nomine turpitudine tegebatur. Vide epig. 20. b. 12. & epig. 65. lib. 10.

Sororem.] In penultimo versu amicam interpretare: in ultimo intellige proprie hoc sensu, noster esse mater nec soror, sed uxor.

Ad Decianum

cujus videndi desiderio teneri se dicit. V.

NE valeam, si non totis, Deciane, die-
bus,

Et tecum totis noctibus esse velim.

Sed duo sunt, quæ nos distinguunt millia pas-
sûm.

Quatuor hæc fiunt, cum rediturus eam.

Sæpe domi non es: cum sis quoque, sæpe
negaris:

Vel tantum caussis, vel tibi sæpe vacas.

Te tamen ut videam, duo millia non piget
ire.

Ut te non videam, quatuor ire piget.

*Dispereram, ô Deciane, ni-
ciam tecum versari totis die-
bus & totis noctibus. Sed ju-
duo mille passus qui nos di-
jungunt. Hi quatuor fiunt
cum reversurus iter faciam.
Crebro non es domi, etiam cu-
sis, crebro diceris abesse: ar-
das operam caussis duntaxat
aut frequenter tibi. Nihilominus
non tædet emetiri duo millia
ria, ut fruatur tuo conspectu
sed tædet emetiri quatuor, u-
non fruatur.*

Cum sis quoque.] Sic acute carpit Decianum, qui dum sibi vel forensibus orationibus
vacaret, salutantes excludebat.

Ad Severum lectorem oscitantem. VI.

I Nunc, edere me jube libellos,

Lectis vix tibi paginis duabus,

Spectas *ἑξαποκώλιον* Severe,

Et longas trahis oscitationes.

Hæc sunt, quæ relegente me solebas

Rapta scribere, sed Vitellianis.

Hæc sunt singula, quæ sinu ferebas

Per convivia cuncta, per theatra.

Hæc sunt, aut meliora, si qua nescis.

Quid prodest mihi tam macer libellus,

Nulla crassior ut sit umbilico

Si totus tibi triduo legatur?

Nunquam deliciæ supiniore.

Lassus tam cito deficis viator,

Et cum currere debeas Bovillas,

Interjungere quæris ad Camœnas.

I nunc, edere me jube libellos,

*I nunc, roga me publicem li-
bros, duabus paginis vix à te
lectis, o Severe, inspicias finem
libri, & ducis oscitatione
longas. Hæc sunt quæ, rele-
gente me, consueveras erepti-
describere, sed Vitellianis. Hæc
sunt singula quæ sinu gestaba-
per omnia convivia, per thea-
tra. Hæc sunt aut elegantiora
si tamen quedam ignoras
Quid me juvat liber adeo te-
nuis, ut nullo umbilico densio-
sit, si triduum infumas a-
illum legendum totum? Nun-
quam voluptas ignavior. Tam-
celeriter defatigatus viator
languet, & cum tibi curren-
dum sit Bovillas, vis immo-
rari ad Camœnas. I nunc
roga me ut publicem libros.*

I nunc.] Formula indignantis & insultan-
tis, epig. 43. lib. 1.

ἑξαποκώλιον.] τὸ ἐν ἑσάτῳ κόλῳ γε-
γραμμένον, id est, quod in ultima parte
scriptum est: hoc est vix una aut altera
pagina lecta, fastidii signa jam ostendis;

Correxerit Scaliger *ἑξαποκώλιον*, & inter-
pretatur partem postremam adglutinatam
sed hæc ipsa interpretatio ostendit verum
esse Salmasti *ἑξαποκόλλιον*; nam κόλλιον
gluten, non κώλιον. Sic alii.

Sed Vitellianis.] Vitelliani erant pugilla-

es, quibus res amatorix & lascivæ scribentur. Vide epig. 8. lib. 14.

Rapta.] Alii *raptim* metri causa, ut iunt, sed vocalis brevis ante duas consonantes potest produci. Sic miratur Poëta, quod tam cito Severus defatigetur lectione epigrammatum, quæ aliàs recitata tanta festinatione scribebat in suis pugillaribus. Alii *raptæ* exscribere.

Hæc sunt.] Singula epigrammata magnificabat Severus: in unum vero librum relata fastidiebat: quod absurdum videtur.

Per convivia.] ubi nempe recitabantur: inu ferre significat carum habere, epig. 5. lib. 3.

Si qua nescis.] Si tamen quædam sunt epigrammata, quæ nondum legeris.

Nullu umbilico.] de quo dictum supra epig. 57. lib. 1. hoc est, frustra curavi ut liber umbilici crassitudinem non excederet, si ta-

men tu delicatus & supinus lector triduum illi legendo infumas. Farnabius.

Si totus.] Videtur legendum toto.

Supiniores.] hoc est segnes, & oscitanter perceptæ.

Bovillas.] urbs est in Latio. Plinius lib. 3. cap. 5 hodie *Babuca*.

Interjungere.] Significat jumenta solvere a jugo. Lib. 3. epig. 67.

Exarsitque dies, & hora lassos

Interjungit equos meridiana.

Seneca de tranquillitate vitæ. *Quidam interjuxerunt, & in pomeridianis operas aliquid levioris operæ distulerunt.* Alii minus bene *iter jungere.* Sensus est, non uno decursu perlegis tenuem librum, sed oscitanter hæres, & differs in triduum.

Camænas.] Templum Camænarum erat Bovillas inter & Urbem: Sensus est, meos versus legere vix incipis, & jam defatigatus es.

In Attalum cujus jactationem irridet. VII.

DECLAMAS belle: caussas agis, Attale, belle.

Historias bellas, carmina bella facis.

Componis belle mimos, epigrammata belle,

Bellus grammaticus, bellus es astrologus.

Et belle cantas, & saltas, Attale, belle.

Bellus es arte lyræ, bellus es arte pilæ.

Nil bene cum facias, facis attamen omnia belle.

Vis dicam quid sis? magnus es ardelio.

O Attale, bene recitas: bene dicis caussas. Componis historias egregias, & versus elegantes. Bene facis mimos, bene epigrammata, bonus es Grammaticus, bonus Astrologus. Bene cantas, & bene, ô Attale, agis choreas. Peritus es arte lyræ, & arte pilæ. Cum nihil agas bene, nihilominus bene agiscuncta. Placet, proferam, quid sis? Magnus es ardelio.

Declamas.] Declamatio est domestica exercitatio, & umbratilis, quo in genere pueri apud magistros exercentur. De Attalo jam dictum lib. 1. epig. 80.

Mimos.] Poëmata ridicula in quibus solus risus quærebatur.

Magnus es ardelio.] Proverbialiter arde-

liones vocantur illi qui in nihil agendo toti occupati sunt: hoc nomen alii deducunt ab ardore & impetu tentantis mûta, nihil vero perficientis: alii ab ardeola ave, quæ sapissime diu alas quatiens, in aëre veluti pendet, nec loco movetur.

Ad Lectorem

quem accusat, se vero excusat. VIII.

SI qua videbuntur chartis tibi, lector, in istis,

Sive obscura nimis, sive Latina parum:

Non meus est error: nocuit librarius illis,

Dum properat versus annumerare tibi.

Quod si non illum, sed me peccasse putabis:

O Lector, si judicaveris quædam in istis chartis aut nimium obscura, aut parum Latina: mea non sunt menda: scriba obfuit carminibus, dum festinat representare illa tibi. Quod si credis illum non errasse, sed me; tunc ego existimabo te he-

betens

Tunc ego te credam cordis habere nihil.
Ista tamen mala sunt: quasi nos manifesta negemus:

Hæc mala sunt: sed tu non meliora facis.

betem ingenio. Nihilominus ista mala sunt; quasi non fateamur rem evidentem? hæc quidem mala sunt, sed tu non componi elegantia.

Librarius.] Poëtæ versus, quos in taberna venderet bibliopola transcribent librarii, & præ nimia festinatione menda plura faciebant, versus quippe aliquando integros præteribant, aut loco mutabant.

Tunc ego te.] Ramireus legit forte minus bene *numme ego te credam cordis habere nihil?* id est, inquit, si dixeris me peccasse, te cordatum, & sapientem judicabo. Ex conclusione autem evidenter colligitur, quod poëta non se hic pro more solito vitu-

peret, sed facere irrideat hebetem lectorem.

Ista tamen.] Instat lector, sed tui versus mali sunt, nec librarii vitio, sed tuo.

Quasi nos manifesta.] Respondet Poëtæ: malos quidem esse suos versus, sed ab ipsi censoribus elegantiores non componi. Legunt alii, *Quæ si manifesta negamus.* Quam lectionem non intelligo. Alii, *quæ si manifesta negemus?* Videtur bona hæc lectio.

De Nævia amica. IX.

SCRIPSI, rescripsit nil Nævia. non dabit ergo?

Sed puto, quod scripsi, legerat. ergo dabit.

Scripsi, Nævia nihil rescripsit. Ergo non conceder? Sed, opinor, legerat quod scripsi, ergo conceder.

Legerat.] Epistolas enim ab amatore missas cum legit puella, se non inexorabilem fore indicat. Ovidius lib. 1. de arte amandi.

Legerit, & noluit rescribere; cogere noli: Tu modo blanditias fac legat ipsa tuas. Quæ voluit legisse, volet rescribere dictis Per numeros veniunt ista, gradusque juos.

In Postumum male olentem. X.

BASIA dimidio, quæ das mihi Postume labro,

Laudo: licet demas hinc quoque dimidium:

Vis dare majus adhuc, & inenarrabile munus?

Hoc tibi habe totum, Postume, dimidium.

O Postume, placent oscula quæ mihi libas dimidio labro: permitto hinc etiam tollas dimidium, placeatne largiri majus donum, atque inenarrabile. O Postume, serva tibi totum hoc dimidium.

Quæ das.] Alii quod das. Videat lector. Hoc tibi habe.] Male quippe olebat iste

Postumus, de quo iterum epig. 12. & 21. infra.

In Selium

mœstum quod domi esset cœnaturus. XI.

QUOD fronte Selium nubila vides, Ruse,

Quod ambulator porticum terit serus,
Lugubre quiddam quod tacet piger vultus,

O Ruse, quod spectas Selium vultu obscuro, quod tardus ambulator emetitur porticum, quod frons iners silet quiddam fœtissimum, quod nasus turpis

Quod

Quod pene terram tangit indecens nasus,
 Quod dextra pectus pulsat, & comam veilit:
 Non ille amici fata luget, aut fratris.
 Interque natus vivit & precor vivat.
 Salva est & uxor, sarcinæque, servique:
 Nil Colonus, villicusque decoxit.
 Mœroris igitur causa, quod domi cœnat.
 , quod cœnat domi.

fere demissus est ad terram
 usque, quod manus percussit
 pectus, atque evellit capillos;
 ille non deslet mortem amici,
 aut fratris. Uterque filius fru-
 tur vita, & opto ut fruatur.
 Incolomis est uxor, & supel-
 lex, & mancipia salva sunt:
 colonus, & custos villa nihil
 dilapidavit, ergo doloris ratio

In Selium.] Alii, ad Rufum de Selio cœ-
 peta.

Porticum.] Europes sane, ubi plerique
 vites ambulabant, a quibus ad cœnam
 vitari se sperabat Selius. Vide epig. 14.
 fra.

Lugubre quiddam.] Vultus nempe præ

se fert signa tristitiæ.

Quod pene.] Per hyperbolen ostendit poë-
 ta, quam demitteret caput Selius præ pu-
 dore, & mœsticia, quod a nemine invita-
 retur ad cœnam.

Quod domi cœnat.] Alii, Mœroris igitur
 causa que? domi cœnat. Judicet lector.

In Postumum foetidum. XII.

Quid sse quid hoc dicam, quod olent tua ba-
 sia myrrham,
 Quodque tibi est nunquam non alienus
 odor?
 Hoc mihi suspectum est, quod oles bene, Po-
 stume, semper:
 Postume non bene olet, qui bene semper
 olet.

Quid colligam ex eo, quod
 odor myrrha inest tuis oculis,
 & ex eo quod semper habes
 odorem externum? in eo mihi
 subest suspicio, ô Postume,
 quod bene oles semper: ô Po-
 stume, qui semper bene olet,
 non bene olet.

Non bene olet.] Sic carpit Postumum,
 animæ suæ foetorem, atque oris spurci-

tiem unguentorum accito odore dissimu-
 lare conabatur. Vide epig. 55. lib. 6.

Ad Sextum debitorem litigiosum. XIII.

Et judex petit, & petit patronus.
 Solvas cenfeo, Sexte, creditori.

Et judex exigit, & patronus
 exigit. O Sexte, suadeo ut sa-
 tisfacias creditori.

Et judex petit.] Nolentem solvere debira-
 xum carpit, simul & Romanos Judices,
 i pecuniam a litigantibus extorquerent.

Præstat ergo, inquit Poëta, absque hac litē
 uni creditori satisfacere, quam tribus, ju-
 dici, patrono, & creditori, si litigaveris.

Ad Paulinum de Selio parasito. XIV.

Nil intentatum Selius, nil linquit inau-
 sum,
 Cœnandum quoties jam videt esse domi.
 Urrit ad Europen, & te, Pauline, tuos-
 que
 Laudat Achilleos, sed sine fine, pedes.

Selius nihil non molitur, nihil
 non audet, quoties sentit jam
 sumendam esse cœnam domi. Pro-
 perat ad Europen, & te, ô Pauli-
 ne, laudibus assidue extollit,
 & tuos pedes Achilleos. Si ni-

Si nihil Europe fecit, tum Septa petuntur,

Si quid Phyllirides præstet, & Æsonides.

Hinc quoque deceptus Memphitica templa
frequentat,

Affidet & cathedris mœsta juvenca tuis.

Inde petit centum pendentia tecta columnis,

Illinc Pompeii dona, nemusque duplex.

Nec Fortunati spernit, nec balnea Fausti,

Nec Grylli tenebras, Æoliamque Lupi:

Nam thermis iterum cunctis, iterumque la-
vatur;

Omnia cum fecit, sed renuente deo.

Lotus ad Europes tepidæ buxeta recurrit,

Si quis ibi serum carpat amicus iter.

Per te, perque tuam, vector lascive, puellam,

Ad cœnam Selium tu, rogo, Taure, vo-
ca.

*hil profuit Europe, tum trans-
fert se ad Septa, si quid proficiat
Phyllirides & Æsonides. Hinc etiam frustratus adit ades
Memphiticas, & sedet prope
tuas cathedras, o juvenca tri-
stis. Inde adit porticum inni-
xam centum columnis, illinc
munera Pompeii, & lucum
duplicem. Nec contemnit bal-
nea Fortunati, nec Fausti,
nec tenebras Grylli, & Æo-
liam Lupi. Rursum enim &
rursum abluatur in balneis
omnibus; cum peregit omnia,
sed adversante numine. Ablu-
tus redit ad buxeta Europes
tepentis, si quis amicus sero
ambulet illic. O Taure vector
libidinose, oro per te & per
tuam puellam, tu invita Se-
lium ad cœnam.*

Currit ad Europen.] prope campum Mar-
tium porticus fuit, in qua picta erat Euro-
pes a Jove in Taurum converso raptæ fa-
bula. Strabo lib. 5. *πλησίον δ' ἐστὶ τῆς πύλης
ἔστι, καὶ ἄλλο πύλον, καὶ ἑαυτὴν κύκλον περι-
παθῆεις, καὶ ἄλλοι, καὶ θείατα τεία, &c.*
Prope hunc campum, Martium nempe,
alius est campus, porticusque circumcirca
permultæ, tam luci, theatra tria, &c. De
hoc Selio vide epig. 11. supra. Senfus est,
Quocumque ibat Selius ut inveniret aliquem,
a quo ad cœnam invitaretur.

Achilleos pedes.] h. e. celeritatem tuorum
pedum, quam passim Achilli tribuit Home-
rus: *πόδας ἄγους Ἀχιλλεύς*, velox pedibus
Achilles. In campo Martio cursu se exer-
cebant Romani. - Lege Strabonem loco. ci-
tato,

Si nihil Europe.] Si nullum illic reperiat
a quo invitetur, se confert ad Septa, quæ
& ovilia dicta, loca nimirum tabulis valla-
ta, in quibus populus Romanus suffragia
laturus claudabatur.

Si quid Phyllirides.] In Septis sane fuit
porticus in qua Argonautarum fabula miro
artificio erat depicta: inter Argonautas vero
fuit Chiron Neptuni & Phylliræ filius, &
Jason ab Æsone præcreatus, unde Æsonides
dicitur. De his picturis fuse agit Plinius lib.
35. cap. 10.

Memphitica.] hoc est Ægyptia: Mem-
phis urbs Ægypti clarissima, de qua epig.
1. lib. Spe&. Juven. sat. 6. v. 530.

ut spargat in ade

*Isidis, antiquo qua proxima surgit
ovili.*

hoc est, prope Septa in campo Martio erat
templum Isidis.

Mæsta juvenca.] Io, ut legitur apud Ovi-
dium lib. 1. Metam. Inachi fluvii filia, a
Jove fuit compressa, & in vaccam deinde
mutata transit in Ægyptum, ubi regi Osiridi
nupsit, cujus mortem ita deflevit, ut
suis lacrymis Nilum auxerit, teste Pausania
in Phocicis. Vide Strabonem lib. 17. Rei-
necius de Argivorum origine & nomine sic
ait: Ex Jaso rege nascitur Io, quæ desti-
nata Junonis sacerdotio, seu Phœnicum
raptu, seu spontanea migratione ad Ægyptum
appellit, ubi Telegano matrimonio
juncta Epaphum parit, & novo Isidis no-
mine honoratur. Cognomentum *Isis* in Io
repetitum propter ejus merita & virtutem:
nam quæ prima id habuit, cum Osiride,
quod nomen aliqui a Mizraim gentis con-
ditore, propagant, fuisse scribitur. Unde
postea Antonius cum se Osiridem nomina-
ret, Cleopatram Isidem dixit.

Centum columnis.] Alii porticum Vipsa-
nam de qua epig. 109. lib. 1. & epig. 20.
lib. 3. Alii Corinthiam Cn. Octavii fuisse
existimant.

Illinc Pompeii.] Porticum Pompeiam in-
tellige. Vide Plinium lib. 35. cap. 10. Ovi-
dium lib. 1. de arte amandi:

*Tu modo Pompeia lentus spatiaris sub
umbra.*

Nemisque duplex.] Vide locum Strabonis supra citatum, ubi agit de lucis. Alii intelligunt duos Pompeii hortos de quibus sicerō pro Milone.

Fortunati.] qui fuit balneator quidam nobilis, sicut Faustus.

Nec Grylli.] Cujus tenebrosa erant balnea. Vide epig. 60. lib. 1.

Æoliamque.] Balnea sane habuit Lupus o in loco ubi ventus flaret vehementiffi-

mus, unde vocat Æoliam a regia Æoli regis ventorum.

Europes tepida.] quia post meridiem illic plerique apricabantur. Vide epig. 20. lib. 3.

Voca ad cœnam.] Adime vitam Selio; nam si cœnabit cum Jove, e vita discedet; quod urbane dixit, cum aliud sentire videretur.

In Hermum hominem spurcum. XV.

QUOD nulli calicem tuum propinas,
Humane facis, Herme, non superbe.

O Herme, benigne agis, non arroganter, quod nemini propinas tuum poculum.

Quod nulli.] Potes intelligere Hermi calicem fuisse venenatum: vel quod magis læcet os illius fœtidum fuisse. Propinare,

est proprie prægustato leviter vino poculum alteri offerre.

In Zoilum ægrotum ut stragula ostentaret. XVI.

ZOILUS ægrotat: faciunt hanc stragula febrem.

Si fuerit sanus, coccina quid facient?

Quid torus a Nilo, quid sindone tinctus olenti?

Ostendit stultas quid nisi morbus opes?

Quid tibi cum medicis? dimitte Machaonas omneis.

Vis fieri sanus? stragula fume mea.

Zoilus morbo laborat; peristromata pariunt febrem. Si saluus fuerit, quid facient coccina? quid thalamus a Nilo, quid sindon olenti tinctus? quid invaletudo demonstrat præter divitias insanas? quid rei est tibi cum medicis? remove omnes Machaonas. Cupis ne bene valere? accipe mea peristromata.

Zoilus.] Ut opes lætæ ostentaret, ægrotum se simulabat. Invidi, obrectatores, ostentatores Zoili dicti sunt a Zoilo quodam, qui injuriosos in Homerum commentarios scripsit. Ælianus lib. 11. cap. 10. variar. histor.

Coccina.] Stragula nimirum cocco tincta.

Si fuerit sanus.] Si valeret, stragula cocco tincta ostendere non posset.

Quid torus.] Læti scilicet ornamentum maximi pretii habebatur, si ex lino Ægyptico; unde dicitur torus a Nilo, id est ab Ægypto.

Quid sindone tinctus.] hoc est, quid sindon olenti tinctura?

alii legunt *cinctus*, id est, torus cinctus sindone tincta murice olenti. Baysius de re vestiaria, *Sindon*, inquit, est amictus ex lino Ægyptiaco. sic dicta, ut opinor, quia primum in Sindone urbe hujusmodi amictus fieri cœpit. Ob id Tyria dicta epig. 19. lib. 4.

Machaonas.] Medici sic dicti sunt a Machaone filio Æsculapii.

Vis fieri sanus.] Ad mentem, & ad corpus refer. Vide epig. 84. lib. 6.

Sume mea.] Quoniam ea ostentare non cupies; sunt enim vilissima, atque ita fies sanus: hoc est, non simulabis te ægrotum.

Ad Amianum de tonstrice faccularia. XVII.

TONSTRIX Suburæ faucibus sedet pri-
inis.

Tonstrix habitat in aditu Suburæ, ubi sanguinolenta car-

Cruenta pendent qua flagella tortorum,
Argique letum multus obsidet futor.
Sed ista tonsrix, Amiane, non tondet.
Non tondet, inquis? ergo quid facit? radit.

nificum virga sunt suspense,
& ubi plures sutores occupant
Argiletum. Sed ista tonsrix,
Amiane, non tondet. Non ton-
det, ais? Quidigitur agit? radit.

Subura.] quaedam urbis regio erat Su-
bura.

Cruenta.] hoc est locus ubi rei punie-
bantur.

Argique letum.] Divisio est epig. 118.
lib. I. pro *Argiletum*, ubi multæ erant
futrinx.

Non tondet.] Mœcha nempe quæ nec
capillos, nec barbam, sed adolescentum
pecunias radebat, id est eorum marsupium
emungebat.

Inquis.] Amiani responsio. Alii, *Non
tondet, inquam: quid ergo facit? Radit.*

In Maximum captatorem servilem. XVIII.

CAPRO tuam, pudet heu, sed capto,
Maxime, cœnam:

Tu captas aliam. jam sumus ergo pares,
Mane salutatum venio: tu diceris isse

Ante salutatum. jam sumus ergo pares.

Sum comes ipse tuus, tumidique anteambulo
regis,

Tu comes alterius. jam sumus ergo pares.

Esse fat est servum: iam nolo vicarius esse.

Qui rex est, regem, Maxime, non habeat.

*O Maxime, aucupor tuam cœ-
nam, heu erubescō, sed aucu-
por: tu aucuparis aliam. Igitur jam
æquales sumus. Mane accedo salutem
dicturus: comperio te jam ivisse
salutatum. Igitur jam sumus æquales.
Ipse sum tuus assecla, atque ante-
ambulo regis superbi: tu asse-
cla alterius. Igitur jam sumus
æquales. Sufficit esse mancipium:
iam nolo esse vicarius. Qui rex est,
o Maxime, non habeat regem.*

Sum comes.] Clientes enim regem suum
seu patronum honoris gratia comitaban-
tur.

Vicarius.] Alii erant servi ordinarii, qui
conservos in suo peculio habebant, quos
vicarios vocabant.

Qui rex est.] hoc est, qui dominus est,

non serviat alteri domino, seu regem non
habeat epig. 32. infra.

*Non bene, crede mihi, servo servitur
amico,
Sic liber, dominus qui volet esse
mens.*

Ad Zoilum,

cujus cœna beari solos mendicos dicit. XIX.

FELICEM fieri credis me, Zoile, cœna:
Felicem cœna, Zoile, deinde tua?

Debet Aricino conviva recumbere clivo,

Quem tua felicem, Zoile, cœna facit.

*O Zoile, putas me beatum fieri
cœna: an beatum cœna, o
Zoile, & quidem tua? O
Zoile, oportet eum convivam
recumbere colli Aricino, quem
beat tua cœna.*

Debet Aricino.] Aricia in via erat Appia
160 stadiis ab urbe Roma in clivo sita.
Strabo lib. 5. ubi erant multi mendici. Juv.
sat. 4.

Cocus, adulator, dirusque a ponte

favellas,

*Dignus Aricinos qui mendicaret ad
axes.*

Ludit in verbō *recumbere*, quod humi ja-
cere, & mensæ accumbere significat.

De Paulo plagiario. XX.

ARMINA Paullus emit, recitat sua carmina Paullus. Paulus mercatus est versus; Paullus recitat nos versus. Jure enim possis appellare tuum. quod emas.
Nam quod emas, possis dicere jure tuum.

Nam quod emas.] Vide epig. 30. lib. 1. & 12. lib. 5. Nam qui emit, rei emittit. Festive plagiarium carpit.

In Postumum male olentem. XXI.

ASIA das aliis, aliis das, Postume, dextram. O Postume, libas oscula aliis, parrigis manuum aliis: opta, inquis, utrum placet? placet dextera.
Dicis, utrum mavis, elige? malo manum.

Das dextram.] Quam tangant alii, sempe velut fidei, & amicitiae pignus, ut quam osculentur; quod tamen soli imperatores & quidem superbi facere solebant. Suetonius in Domitiano cap. 12.
Malo manum.] Quam basia tua male olentia. Epig. 10. & 12. supra.

De eodem, Musas sibi nocere ait. XXII.

QUID mihi vobiscum est, ô Phœbe, novemque sorores?
Ecce nocet vati Musa jocosa suo.
Dimidio nobis dare Postumus ante solebat
Basia, nunc labro cœpit utroque dare. O Apollo, & novem Mase, quid mihi rei est vobiscum? ecce Musa festiva officit suo poëta. Postumus prius consueverat præbere oscula dimidio labro; caput nunc præbere utroque.

Ecce nocet.] Antea enim dimidio tantum labro me osculabatur Postumus, epig. 10. supra, nunc vero propter versus me amat, atque impurum os suum totum mihi admovet.

De eodem, cujus basia horret. XXIII.

NON dicam, licet usque me rogetis, Quis sit Postumus in meo libello.
Non dicam. quid enim mihi necesse est has offendere basiationes; quæ se tam bene vindicare possunt? Non proferam in meo libro, quis sit Postumus; quamvis me assidue obsecretis, non proferam. Quid enim mihi opus est injuriam facere illis osculis quæ possunt sumere tantam vindictam.

Non dicam.] Causas reddit cur velim nomen ficti hujus Postumi non proferat; quod nempe, inquit, sub amicitiae specie libans mihi oscula male olentia de me pœnas & quidem acerbissimas sumeret.

In Candidum ingratum. XXIV.

SI det iniqua tibi tristem fortuna reatum,

Squalidus hærebo, pallidiorque reo.

Si jubeat patria damnatum excedere terra,

Per freta, per scopulos exfulis ibo comes.

Dat tibi divitias. ecquid sunt ista duorum?

Das partem. multum est. Candide, das aliquid?

Mecum ergo miser es. quod si Deus ore sereno

Annuerit: felix, Candide, solus eris.

Si fors injusta tibi imponat criminationem moxiam, horridus atque accusato pallidior adstabo. Si imperet condemnatum te discedere e terra patria, profugi socius sequar per maria, & scopulos. Tibi largitur opes. Num comunicas ista mecum? largirifine partem? Nimum est. O Candide, donasne aliquid? Igitur mutua est inter nos calamitas. Quod si numen vultu placido assenserit: O Candide, solus eris beatus.

Squalidus hærebo.] hoc est, si reus factus fueris, ego mutata veste fordidatus quocunque te comitabor: rei autem fordidam vestem induebant, ut iudices suos ad misericordiam commoverent.

Das partem.] Dimidiam subintelligere

mihî viderur.

Das aliquid?] imo nihil das omnino.

Mecum ergo.] Alii mecum eris, ergo miser: at vero, inquit poëta, ego tecum non sum felix, sed prospera fortuna solus frueris.

Ad Gallam non stantem promissis. XXV.

DAs nunquam, semper promittis, Galla, roganti:

Si semper fallis, jam rogo, Galla, nega.

O Galla, semper polliceris petenti, nunquam concedis. O Galla, si semper decipis, nunc oro, recusa.

Si semper fallis.] Facere jocatur poëta, & Gallam irridet, quæ si pollicita semper de-

cipiat, cum negaverit, dabit.

Ad Bithynicum

inhiantem hereditati Nævix tussientis. XXVI.

QUOD querulum spirat, quod acerbum Nævix tussit,

Inque suos mittit sputa subinde sinus:

Jam te rem factam, Bithynice, credis habere?

Erras: blanditur Nævix, non moritur.

Quod Nævix flebilem duci spiritum, quod laborat acerbè tussi, & identidem salivam effundit in sinus suos: O Bithynice, putasne jam tibi provenisse lucrum? Allucinarius Nævix adulatur, non interit.

Quod acerbum.] Tussis enim signum erat vicinæ mortis. Vide epig. 11. lib. 1.

Inque suos.] Nam præ imbecillitate longius sperare nequibat.

Blanditur Nævix.] Te vana spe lætatur moritura, imo diutius victura te heredes appellat.

De Selio adulate. XXVII.

AUDANTEM Selium cœnæ cum retia tendit,

Audi Selium laudantem, sive recites, sive dicas causas, cum ille parat retia cœnæ. Effæte, graviter, expectate, malitiose, præclare, beate! hoc placet, jam obtinuisti cœnam, sile.

Accipe sive legas, sive patronus agas.
Effæte, graviter, cito, nequiter, euge, beate!

Hoc volui. facta est jam tibi cœna. tace.

Effæte.] Effæta dicuntur, quæ omnino vitium emiserunt: per metaphoram Effæte dicitur in laudem illius qui nihil amplius commendandum reliquerit in ea re quam agit. Sic amirefius. Mature & sapienter interpretatur Raderus. Alii legunt *effæte*, hoc est, bene, ut nihil supra. *Nequiter* versute.

Alii naviter.

Hoc volui.] Verba sunt recitatoris, vel patroni respondentis acclamationibus Selii.

Tace.] Satis enim adulatus es, hodie cœnabis mecum.

XXVIII.

Ad Rufum de quodam servo litterato ad equestrem dignitatem evecto. XXIX.

R UFE, vides illum subsellia prima terentem,

O Rufe, cernis illum occupantem primas sedes cujus dextera ornata sardoniche splendet etiam abhinc: & lacernæ quæ toties hausserunt Tyron, & toga imperata superare nives puras: cujus uncti crines redolent totum Marcelianum, & brachia lævia fulgent evulso pilo. Lingula non vulgaris apposita est calceis lunatis, pellis coccinea circumdat pedem inoffensum; & frequentia emplastra ungrunt frontem stellantem, nescis quis sit? amove emplastra, leges.

Cujus & hinc lucet sardonychata manus:

Quæque Tyron toties epotavere lacernæ,

Et toga non tactas vincere iussa nives:

Cujus olet toto pinguis coma Marceliano,

Et splendent vulso brachia trita pilo.

Non extrema sedet lunata lingula planta,

Coccina non læsum cingit aluta pedem,

Et numerosa linunt stellantem splenia frontem.

Ignoras quis sit? splenia tolle, leges.

Illum terentem.] Alii *tenentem*, hoc est, in amphitheatro inter primos equites sententem in quatuordecim subselliis. Vide epig. 27. lib. 1. & epig. 8. lib. 5. Dominus subsellia judicum intelligit, in quibus debant equites. Superbum hunc servum, ut forte alterum ad equestrem dignitatem evectum infestatur pœta, epig. 14. b. 5.

Sedere primo solitus in gradu semper.

Sardonychata.] Habebat quippe anulum sardoniche ornatum quem gestabant equites Romani.

Quæque Tyron.] Cujus lacernæ toties epotaverunt purpuram, id est toties Tyrio

murice tinctæ sunt. Lacernæ vero togæ superinduebantur epig. 137. lib. 14.

Cum tegat argentes nostra lacerna togas.

Marceliano.] unguento delibutus Marcelii unguentarii cujus myropolium exhauserat novus iste eques.

Et splendent.] pumice lævigata.

Non extrema.] hoc est testibus Ramiresio & Farnabio, non vulgaris, sed pretiosa. Legunt alii, & forte melius,

Cuique hesternæ sedet.

id est nova, ut notet hunc servum hominem novum, & hodie primum nobilitatum. Hoc sensu Persius sat. 3. dixit *hesternæ*

nos *Quirites* pro novis civibus. Judicet lector.

Lingula.] Auream vel argenteam fibulam ad formam lingulæ intellige: lunatos autem calceos gestabant nobiles Romani, epig. 50. lib. 1.

Lunata nusquam pellis.

Non læsum.] Nam si læsum fascia cocinea, calceoque molliore fovisset, reprehensione caruisset. Raderus.

Splenia.] Emplastra quædam ex unguentis, vel medicamine aliquo ad capitis dolorem, vel oculorum morbum adhibita; ut autem frontis honor & elegantia constaret, fascia candida adhibebatur, inquit; Raderus. Porro quidam frontem linie-

bant unguento, vel cerufa: deinde panniculum, sive fasciam ponebant, quod splenium dicebatur: a quibusdam existimatum oculorum operimentum ad arcedendam nimiam lucem. Lib. 10. epig. 22.

Stillantem.] hoc est nitentem, splendentem propter candorem fasciæ: vel a stellis fasciæ seu splenio ornatus causa attextis. Hæc Raderus. Legunt alii stillantem, hoc est frontem madidam fluentibus stillis unguenti Marceliani.

Leges.] Ex literis fronti ejus inustis cognofces eum fuisse servum stigmati-

In Caium avarum. XXX.

MUTUA viginti sestertia forte rogabam,
Quæ vel donanti non grave munus erat.

Quippe rogabatur felixque, vetusque sodalis,

Et cujus laxas arca flagellat opes.

Is mihi, dives eris, si causas egeris, inquit.
Quod peto da, Cai, non peto consilium.

Forte petebam mutuo viginti sestertia, que vel danti non erat molestum donum. Etenim petebam a divite, atque ab antiquo socio, & cujus arca premit divitias amplas. Ille mihi responder, opulentiùs fies, si dixeris causas. O Cai, do- no quod rogo, non rogo consilium.

Arca flagellat.] Turnebus lib. 21. cap. 4. Flagellare divitias, & flagellare annonam dicuntur, qui magnas arcis claufas opes tenent, & horreis fruges: quod invitas velut verberibus, & carceribus coercitas erumpere foras non sinant. Vide epig. 13.

lib. 5. epig. 18. lib. 1. & epig. 40. lib. 3. Papius lib. 2. Sylvar.

Non tibi sepositas infelix stragulat arca Divitias.

XXXI.

In Ponticum

cujus fervilem & timidum animum arguit. XXXII.

LIs mihi cum Balbo est; tu Balbum offendere non vis;

Pontice: cum Licino est; hic quoque magnus homo est.

Vexat sæpe meum Patrobas confinis agellum:

Contra libertum Cæsaris ire times.

Abnegat & retinet nostrum Laronia servum:
Respondes, orba est, dives, anus, vidua.

Litigo cum Balbo, o Pontice, tu non vis in offensa esse apud Balbum: cum Licino, hic etiam est vir magnus. Patrobas vicinus crebro, populatur meum agellum: metuis aggredi libertum Cæsaris. Laronia dene- gat & servat mancipium nostrum: respondes, est sine liberis, opulenta, vetula, vidua.

non bene, crede mihi, servo servitur amico.
 Sit liber, dominus qui volet esse meus.

Mihi fidem adhibe, inhonestum est pati servitutem amici mancipii, qui cupiet esse herus meus, sit liber.

Lis mihi. Acute carpit caussidicum hunc Ponticum, qui divitum gratia ductus opem um negabat ipsi. Usus est poeta nominibus fictis, ut professus est epistola primi. De Licino Persius sat. 2. Patrobii iusdam liberti Neronis mentionem facit Petronius in Galba cap. 20. Laronix vero eminit Juvenalis sat. 2. cujus orbæ here-

ditatem cum captaret Ponticus, in eam dicere volebat.
Non bene.] epig. 18. supra.
Esse sat. est servum: jam nolo vicarius esse.
 Ergo deinceps Ponticum colere non vult poeta.

In Philænim deformem. XXXIII.

Cur non basio te, Philæni? calva es.
 Cur non basio te, Philæni? rufa es.
 Cur non basio te, Philæni? lusca es.
 e qui basiat, hic, Philæni; fellat.

Quare, non osculor te, ô Philæni? calva es. Quare non do tibi survium, ô Philæni? rufa es. Quare non libo tibi oscula, ô Philæni? lusca es. O Philæni, qui te osculatur.

Cur non basio te.] Deformem hanc mulierem irridet poeta quam ideo non basiat

bar, quod ejus caput Priapi speciem præ se fert.

In Gallam anum libidinofam. XXXIV.

CUM placeat Phileros, tota tibi dote redemptus,
 Tres pateris natos, Galla, perire fame.
 præstatur cano tanta indulgentia cunno,
 Quem nec casta potest jam decuisse Venus.
 perpetuam dî te faciant Philerotis amicam,
 O mater, qua nec Pontia deterior.

O Galla, cum adeas Philerotem a te conductum omni dote, sustines fame interire tres filios . . . faxint dî semper ames Philerotem, ô genitrix, qua nec pejor Pontia.

Redemptus.] Forte illum ex servitute redemerat; vel conduxerat ejus operas, ut interpretatus sum.

Phileroti amica, id est uxor. Lib. 10. epig. 43.

Galla.] Tam vetula erat, ut nec jam deuptis legitimis cogitare debuerit: attamen tanta libidine ardebat, ut in suum pecuniam omne patrimonium effunderet: ergo sibi decrepitæ nimium indulgeat.

*Septima jam, Phileros, tibi conditur uxor in agro:
 Plus nulli, Phileros, quam tibi reddit ager.*

Pontia deterior.] Juven. sat. 6. v. 637.
 sed clamat Pontia, feci,
Confi. eor, puerisque meis aconita paravi.

Dî te faciunt.] Phileros veneficus uxores suas veneno necabat: Martialis igitur nasci predicens futurum Gallæ interitum præ commiseratione, ut perpetua sit

Legunt alii Pontica, & Medeam interpretantur quæ suos liberos crudeliter necavit.

Ad Phæbum varum. XXXV.

CUM sint crura tibi simulent quæ cornua
Lunæ,
In rhytio poteras, Phœbe, lavare pedes.

O Phæbe, cum habeas crura
qua representent cornua Lunæ,
poteras abluere pedes in rhy-
tio.

O Phæbe.] Cornibus Lunæ similia crura
habebat Phæbus, seu varus erat diductis
nempe popitibus, plantis vero coeuntibus:
itaque dicit poëta posse Phæbum in rhytio
lavari: *ῥυτιον* rhytum poculi genus est

cornibus simile, sed perforatum, ex
quo tenuissime profluente vino inferne
bibitur. Rhytium vero est diminutivum.
De Rhyto agit Athenæus lib. 10, & lib.
11.

In Pannicum effœminatum. XXXVI.

PECTERE te nolim; sed nec turbare ca-
pillis.

Splendida sit nolo, sordida nolo cutis.
Nec tibi mitrarum, nec sit tibi barba reo-
rum.

Nolo virum nimium, Pannice, nolo pa-
rum.

Nunc tibi crura pilis, & sunt tibi pectora
fetis.

Horrida: sed mens est, Pannice, vulsa
tibi.

Nolim a te componi crines,
sed nec confundi. Non libet
ut cutis niteat, nec libet squa-
leat. Nec habeas barbam mi-
trarum nec fontium. O Pan-
nice, non mihi placet vir ni-
mium, aut parum. Nunc cru-
ra horrescunt pilis, & stoma-
chus pilis; sed, ô Pannice,
habet animum depilatum.

Nec tibi mitrarum.] Mitræ sunt orna-
menta mulierum. Sensus est: Ne bar-
bam omnino refeces fœminarum more:
vel ne elegantius barbam componas, ut
solent homines effœminati. *Pectere*: alii
stetere.

Barba reorum.] qui barbam promissam &
squalidam alebant, ut commiserationem
excitarent.

Nimium virum.] horridum & pilosum,
sed volo teneas medium. Ovidius lib. 1. de
arte amandi:

Forma viros neglecta decet.

Mens vulsa.] Alii *vulsa*. Metaphora est:
mens enim neque hirsuta, neque vulsa est:
at menti tribuit quod effœminato corpori
convenit.

In Cecilianum helluonem. XXXVII.

QUIDQUID ponitur hinc & inde ver-
ris:

Mammæ suminis, imbricemque porci,

Communemque duobus attagenam,

Mullum dimidium, lupumque totum,

Murenæque latus, femurque pulli,

Stillantemque alica sua palumbum.

Hæc cum condita sunt madente mappa

Traduntur puero donum ferenda.

Quicquid apponitur hinc &
inde, rapis; papillas suminis,
& imbricem porci, atque at-
tagenam communem duobus,
dimidium mullum, atque in-
tegrum lupum, & latus mu-
renæ, & femur pulli, &
palumbum stillantem sua alica.
Cum hac involuta sunt mappa
madida, seruo dantur portan-

Ios accumbimus otiosa turba.
Illus si pudor est, reponere cœnam,
cras te, Cæciliâne, non vocavi.

*da domum. Nos otiosa turba
accumbimus. Si quæ verecun-
dia est, restitue cœnam: O Cæ-
ciliâne, non te invitavi cras.*

Suminis.] Quod farcimen erat e papillis
orce statim ab edito fœtu interfectæ, epig.

lib. 13.

Imbricemque porci.] Alii interpretantur
artebrum demptis costis, alii vero auri-
lam.

Aitagenam communem.] Duobus convivis
positam: avis est saporis exquisiti epig.

lib. 13.

Mullum & Lupum.] Pisces delicatos.

Alica.] Genus præstantissimi tritici,
o saginatus erat palumbus: hic sumitur
ca pro pinguedine ipsa, vel pro condi-
mento ex alica confectio quo perfusus erat

palumbus.

Hæc cum.] Solebant Romani ad convivia
mappas ferre, & præcipue ii qui rogato
convivii rege quosdam cibos ferre domum
volebant, epig. 29. lib. 12.

Otiosa turba.] Collectivum nomen jun-
gitur numero plurali: hoc est accumbinus
otiosi, nihil habentes in quo dentes exer-
ceamus.

Non vocavi.] Solœcismus est, sed argu-
tissimus, *cras non vocavi*, nimirum non in
crastinum, sed hodiernum diem te invita-
vi, ergo reponere cœnam. Domitius repo-
suit *vocavi* cum legeretur *vocabo*.

In Linum quem oderat. XXXVIII.

QUI mihi reddat ager, quæris, Line,
Nomentanus?
Hoc mihi reddit ager, te, Line, non
video.

*O Line, rogas quid percipiam
ex Nomentano fundo? id per-
cipio ex fundo, ô Line, non
te aspicio.*

Non video.] Ut fugeret Linum sibi invi-
m, secedebat poëta in agrum, qui alio-

quin sterilis, satis tamen commodi præsta-
bat, quod ipsi Lini conspectum auferret.

De muneribus mæchæ. XXXIX.

COCCINA famosæ donas, & ianthina
mæchæ.
Vis dare, quæ meruit munera? mitte to-
gam.

*Das cocchina, & ianthina in-
fami adultera. Placet largiri
dona, quibus digna est? mitte
togam.*

Mitte togam.] Matronarum stola, mere-
cum vero & adulterarum deprehensarum
ga erat propria. Epig. 52. lib. 10.

*Tbelin viderat in toga spadonem,
Damnatam Numa dixit esse mæcham.
venalis sat. 2.*

— est mæcha Labulla
Damnatur, si vis, etiam Carphinia:
talem

*Non sumet damnata togam
Cocchina & ianthina vestes intellige purpu-
reas & violaceas.*

In Tongilium

ingentem se ægrotare ut cibos deliciores ederet. XL.

JRI Tongilius male dicitur hemitri-
tæo.

Novi hominis mores: esurit, atque sitit.

*Inmerito dicitur Tongilius ar-
dere hemitritæo. Mibi com-
pertum est hominis ingentem:
premitur fame & siti. Falla-*

Subdola tenduntur crassis modo retia turdis,

Hamus & in mullum mittitur, atque lupum.

Cæcuba saccentur, quæque annus coxit Opimi:

Condantur parco fusca Falerna vitro.

Omnes Tongilium medici jussere lavari.

O stulti, febrem creditis esse? gula est.

ces plaga tantummodo tenduntur pinguibus turdis, & hamus dirigitur in mullum, & lapum. Cæcuba liquentur, & qua maturavit annus Opimianus subnigra Falerna apponantur vitro modico. Omnes medici praeceperunt ablui Tongilium. O dementes, an putatis esse febrem? belluatio est.

Tongilius.] Gulosus, qui ut bene cœnaret, icbri laborare se simulabat: Hemitritæus est semitertiana febris.

Modo.] Alii nunc, hoc est, morbum simulat ut ab amicis turdos & pisces delicatos statim accipiat. Tongilii cujusdam meminit Juvenalis sat. 7.

Cæcuba saccentur.] id est, colo transmitantur, de vino cæcubo dicemus epig. 115. lib. 13. Alii *siccentur*, quæ lectio viris

doctis non probatur.

Annus Opimi.] id est vinum Opimianum eo enim anno quo L. Opimius consulatum gessit, fuit temperies cœli ad vinum maturitatem aptissima. Epig. 27. lib. 1. & epig. 113. lib. 13. de Falerno epig. 111. lib. 13.

Parco vitro.] Exiguo calice propinetur illi quod cum esset generosissimum, modicum sumptum, vel bibaci sufficebat.

In Maximinam edentulam. XLI.

RIDE, si sapias, ô puella, ride,
Pelignus, puto, dixerat poëta:
Sed non dixerat omnibus puellis.
Quamvis dixerit omnibus puellis,
Non dixit tibi, Tu puella non es.
Et tres sunt tibi, Maximina, dentes,
Sed plane piceique, buxeique.
Quare si speculo, mihi que credis,
Debes non aliter timere risum,
Quam ventum Spanius, manumque Prifcus:

Quam cretata timet Fabulla nimbum,
Ceruffata timet Sabella Solem:
Vultus indue tu magis severos,
Quam conjux Priami, nurusque major.
Mimos ridiculi Philistionis,
Et convivia nequiora vita,
Et quidquid lepida procacitate
Laxat perspicio labella risu.
Te mœstæ decet assidere matri,
Lugentique virum, piumque fratrem,
Et tantum tragicis vacare Musis.
At tu, judicium secuta nostrum,
Plora, si sapias, ô puella, plora.

Pelignus vates, opinor, dixerat, Ride, ô puella, si sapias sed non dixerat omnibus puellis. Licet dixerit omnibus puellis, non dixit tibi. Tu non es puella. Et habes tres dentes, ô Maximina, sed prorsus piceos & buxeos. Quapropter si adhibes fidem speculo & mihi, non debes metuere risum minus, quam Spanius ventum, & Priscus manum, quam Fabulla cretata metuit pluviam, & Sabella ceruffata metuit Solem; tu componere vultum ad severitatem magis quam uxor Priami, & nurus major. Fuge mimos ridiculi Philistionis, & epulas lasciviores, & quidquid jocularibus dictis pandit labra risu aperto. Tibi convenit assidere genitrici dolenti & mœnenti maritum, & pium fratrem, & solummodo operam dare Musis tragicis. Sed tu obsecuta monitis nostris, ô puella, lacrymare.

Pelignus poeta.] Ovidius. Peligni populi calix; hodie *Valva*. Ovidii patria. Domitius putat Martialem alludere ad quosdam versus de Arte amandi, qualis est iste b. 3.

Spectantem specta: ridenti mollia ride.
Alii putant Ovidii versum esse integrum etitum ex Medea. Angelus vero Potianus esse ex epigrammatis Ovidii, non ex Medea. Nam quorsum Phaleu-ium in tragœdia aut Medæa? Ab An-elo Politiano stare placet. Hæc ex Ra-ero.

Sed non dixerat.] Quæ enim nigros den-tes habent, aut edentulæ sunt, ridere non ebent.

Spanius, & Priscus.] Hos obiter perstrin- it, quorum alter studiosius capillos com- onebat; alter vero cum elegantiores ha- eret vestes manu nolebat tangi, epig. 63. b. 3.

Pallia vicini qui refugit cubiti,
c. epig. 83. lib. 10.

Cretata Fabulla.] Plinius lib. 35. cap. 17. retæ plura genera enumerat. Alia, inquit, reta argentaria appellatur, nitorem argen- o reddens; qua sane utebatur Fabulla, uæ timebat pluviam, ne fucus ille madi- us diffunderet.

Cerussa.] Genus est pigmenti quo illinitur ultus ad candorem conciliandum, &

calore Solis liquefit. De hoc pigmento lib. citato.

Conjux Priami.] Quam mœsto & severo vulcu introducunt poeta.

Nurus major.] Andromache Hæstoris uxor quæ major nurus erat, cum nupsisset Hæstori primogenito Priami ex Hecû- ba, minor vero nurus Helena Paridis adul- tera.

Mimos.] Poëmata sunt ad excitandum risum. Philistio comicus Sardianus mor- tuus est Socratis tempore, & quidem risu immoderato, teste Suida.

Mæstæ matri.] Sensus est, assidere debes Hecubæ mæstæ, Andromache Hæstorein maritum lugenti, & Electræ Orestem fra- trem deslenti, cum de illis fabula agitur. Assidere autem dixit, quod sederent anti- qui dum mortuos lugerent. Tibullus lib. 2. elegia 7.

Illius ad tumultum fugiam, supplexque sedebo,

Et mea cum muto fata q̄gerar ci- nere.

Piumque fratrem.] In patrem nempe Agamemnonem, cujus mortem ultus est occisa sua matre Clytemnestra; vel in Py- ladem pro quo mori cupiebat.

Tragicis vacare Musis.] Quæ luctuosa tantum & tristia exhibent spectacula.

In Zoilum hominem impurum. XLII.

ZOILE, quid folium subluto podice per- dis?

Spurcius ut fiat, Zoile, merge caput.

O Zoile, quid contaminas so- lium abluto podice? ut impu- rius fiat, immerge caput.

Solium.] vas quo in balneis mulieres ute- antur, & in quo sedentes lavabantur. uetoni- us in Augusto cap. 32. Contentus hoc rat, ut insidens ligno solio, quod ipse Hispa- nico verbo *duretam* vocabat, manus ad pedes

atrenis jactaret. Epig. 81. lib. 6. & 96. lib. 11.

Merge Caput.] Quod cum obscœnum sit, magis iordabit solium.

In Candidum

verbis liberalem, reapse avarum. XLIII.

CANDIDE κοινὰ φίλων, hæc sunt tua,
Candide, πάντα,

Quæ tu magniloquus nocte dicque so- nas.

O Candide, hæc sunt tua ver- ba, Omnes amicorum com- munia, quæ tu ostentator ja- ctas die & nocte. Tu tegans

Te Lacedæmonio velat toga lota Galeſo,
Vel quam ſepoſito de grege Parma dedit.
At me quæ paſſa eſt Furias & cornua tau-
ri,

Noluerit dici quam pila prima ſuam.
Miſit Agenoridæ Cadmi tibi terra lacer-
nas:

Non vendes nummis coccina noſtra tri-
bus.

Tu Libycos Indis ſuſpendis dentibus orbes:
Fulcitur teſta fagina menſa mihi.

Immodici tibi flava tegunt chryſendeta mul-
li:

Concolor in noſtra cammare lance rubes.
Greſ tuus Iliaco poterat certare cinædo.

At mihi ſuccurrit pro Ganymede ma-
nus:

Ex opibus tantis veteri fidoque ſodali
Das nihil, & dicis, Candide, κοινὰ φίλων.

induis lotam Galeſo Lacedæ-
monio, vel quam donavit Par-
ma de grege electo. Verum
illam induo, quæ ſuſtinuit
furores & cornua tauri,
quam ſuam prædicari recuſa-
verit pila prima. Tellus Cad-
mi ex Agenore nati miſit ad
te lacernas: tribus vero num-
mis non vendes coccina noſtra.
Tu pedibus eburneis fulcis
menſas Libycas: ego teſta
fulcio menſam faginam. Ingen-
tes nulli implent flava tua
chryſendeta: O cammare,
rubes eodem colore quo laux
mea. Greſ tuus poterat con-
tendere Trojano cinædo. Sed
ego pro Ganymede utor manu
mea. Ex tantis divitiis ni-
hil largiris antiquo & fideli
amico, & prædicas, ô Candi-
de, commupia amicorum.

Toga lota Galeſo.] Oves in Galeſo fluvio
Tarentino lavabantur, ex quarum nobili
vellere togæ conficerentur. Lacedæmonium
dixit, quia Tarentum condiderunt Lacedæ-
mones.

Parma.] Italiæ urbs nota. Lib. 14. epig.
155.

*Velleribus primis Apulia, Parma ſe-
cundis.*

Pila prima.] De pilis quæ trita & lace-
ra veſte induebantur, ut tauris objiceren-
tur, dictum eſt lib. Spect. epig. 19. & 22.
Dicitur prima, quia ordine diſponebantur
illæ pilæ, humanæ ſcilicet effigies viliffi-
mis pannis indutæ: prima autem erat,
quæ primum taurorum impetum patieba-
tur.

Terra Cadmi.] Tyrus nempe tibi mittit
veſtes purpureas.

Noſtra coccina.] Ironicus pannos ſuos
vocat coccineas lacernas, quas negat valere
tribus ſeſtertiiis nummis.

Libycos orbes.] Periphrasiſ menſarum,
quæ ſiebant e citro quo abundat Atlas mons
Libyæ. Epig. 89. lib. 14. Juvenalis ſat. 11.
verſ. 121.

Indis dentibus.] hoc eſt pedibus ebur-
neis,

———— latos niſi ſuſtinet orbes
Grande ebur.

Nempe ex dentibus elephantorum, qui-
bus abundat India. Virgilius Georgicorum
lib. 1.

*India mittit ebur, molles ſua thura
Sabæi.*

Chryſendeta.] Turnebus lib. 14. cap. 3.
Chryſendeta vaſa doctiſſimi viri explicant
cruſtis aureis illigata & exornata: ut in
Martiale lib. 2. epig. 43. ego vaſa gemmata
eſſe puto, quorum gemmæ confertæ &
contextæ tenerentur.

Cammare.] Viliffimus ex cancrorum ſpe-
cie piſcis cammarus ſictilis ſuæ lancis rubrum
colorem referebat.

Greſ tuus.] Pueri tui de elegantiâ &
venuſtate cum Ganymede diſputare poſſunt.
In Ida monte fuit Ganymedes ad cælum
raptus ab aquila Jovis, cui ſervus a menſa
dictus eſt.

At mihi.] Ego vero mihi ipſi ſervio:
alii aliter explicant ex epig. 42. lib. 9. &
epig. 74. lib. 11.

n Sextum cuius avaritiam lepide depingit. XLIV.

MI seu puerum, togamve pexam,
Seu tres, ut puto, quatuorve libras:
Sextus protinus ille fœnerator,
quem nostis veterem meum sodalem,
ne quid forte petam, timet cavetque,
ne secum, sed ut audiam, susurrat,
septem millia debeo Secundo,
non habeo quatuor, undecim Phileto,
ne quadrans mihi nullus est in arca.
O grande ingenium mei sodalis!
Dixit, et non est, Sexte, negare, cum rogaris.
Quanto durius, antequam rogeris!

Sive mercatus sum servum, aut togam politam, sive tres, ut opinor, aut quatuor libras, subito Sextus ille fœnerator, quem scitis antiquum meum esse amicum, metu it ne quid forte rogem & cavet, & secum mittit, sed ut auscultem, debeo Secundo septem millia, Phæbo quatuor, Phileto undecim, & nullum habeo quadrantem in arca. O mentem sublimem mei amici! O Sexte, grave est, recusare, cum a te petitur, quanto gravius priusquam petatur.

Togamve.] Pexa toga est nova & polita
ig. 58. intra.

Pexatus pulchre rides mea Zoile trita.
Ut puto.] Heraldus legit *supputo*, existitque. Summam esse aliquam pecunie
am Martialis secum audiente Sexto forte
computabat: attamen cum loquatur Poëta
emptionibus suis, alii melius meo ju-
dicio retinent, *ut puto*, quod interponitur
ambiguitatis causa, deficiente scilicet me-
moria, atque argenti facti libras intelligit

Poëta: forte legendum *libros* non *libras*.
Statim vero, inquit Poëta, rationes suas
secum tacite computat Sextus, ita tamen
ut audiam, ne forte ab ipso pecuniam
mutuer. Vide epig. 85. lib. 7. ubi de libra
argenti.

O grande.] Per ironiam *ingenium* dixit
pro fordibus & avaritia.

Durum est.] Acute Sextum avarum re-
prehendit, quod preces, atque ejus peti-
tionem occupasset.

Ad Glyptum eviratum. XLV.

UÆ tibi non stabat, præcisa est mentu-
la, Glypte.
Demens cum ferro quid tibi? Gallus eras.

O Glypte, resuscitasti penem, qui non arrigebat. O stulte, quid tibi opus ferro? Gallus eras.

Gallus.] Galli sacerdotes Cybeles Samia testa sibi rescebant genitalia: at non debuit
Glyptus sibi præcidere mentulam, cum esset eviratus: quapropter jam Gallus erat antea.

In Nævolum amicum avarum. XLVI.

LORIDA per varios ut pingitur Hybla
colores,
Cum breve Sicaniæ ver populantur apes:
ne tua suppositis perlucet præla lacernis;
Sic micat innumeris arcula synthefibus.
Atque unam vestire tribum tua vellera pos-
sunt,
Appula non uno quæ grege terra tulit.
Sed tu spectas hyemem succincti lentus amici,
(Proh scelus!) & lateris frigora trita times.

*Quemadmodum florea hybla
depingitur diversis coloribus,
cum apes vere depascuntur ca-
ducos Siciliæ flores: ita tua
præla nitescunt subiectis lacer-
nis: ita arca collucet innume-
ris synthefibus. Atque tuæ
lane possunt vestire unam tri-
bum, quas de multis gregibus
produxit Apulia. Tu immisc-
ricors aspicias frigus sodalis
succincti (ô nefus!) & o-
tus frigus, cui sul. unt
latus meum vestes . c.*

Quan-

Quantum erat infelix pannis fraudare duobus!

Ne metuas, non te, Nævole, sed tineas.

Quanti erat momenti privare duobus pannis! Ne timeas non te, ô Nævole, sed tineas.

Hybla.] Mons Sicilia: floribus omnis generis abundans, quos breves seu caducos veris tempore depascuntur apes.

Sic tua.] Nam vestes quo nitidiores essent, prælis premi solebant. Vulgata lectio habet,

Sic tua appositis perlucet prælia lucernis. Seneca lib. 1. de tranquillitate vitæ cap. 1.

Synthesibus.] Hoc loco accipitur synthesi pro quavis veste, ut plurimum vero significat vestem cœnatoriam. De illius usu varia est mens interpretum. Vide epig. 1. lib. 14.

Lentus.] id est, sine misericordia. Lentum enim spectare dicuntur, qui nec ad commiserationem, nec ad iracundiam commoventur. *Succincti* vero, hoc est parte nudi, & quasi ad iter capescendum accincti.

Et lateris.] hoc est sodalis; latus enim, ut aiunt interpretes, sumit Poëta pro laterone qui latus cingit. *Frigora trita*, id est frigora, quæ admittunt tritæ lacernæ.

Lipshius legit *tute frigora*, hoc est, ego, Nævole, adeo frigeo, ut tu ipse quantumvis vestibus tuis securus verearis, tu meum frigus ad te perveniat. Forte melius legeretur *frigora tanta mei*, hic loci perobscurus est. Vulgata lectio habet *frigora tanta*, id est, Ego tantopere algeo, ut tu licet tutus & munitus multis vestibus nihilominus timeas frigus, quo corripior.

Ne metuas.] hoc est, quanti erat momenti, ô miser, privare duobus pannis *ne metuas*, non dico te privare, ô Nævole, sed duobus pannis defraudare tineas a quibus vestes tuæ in arca inclusæ corroduntur. Legit Heraldus:

Quid remis? non te, Nævole, sed tineas. Vulgata lectio habet,

Non metuas mortem, Nævole, sed tineas. Qua ultima lectione recepta subaudiendum esset, *non te*, post hemistichion *non metuas mortem*. Hoc sensu, ne timeas mortem, non te fraudare, quero, sed tineas.

XLVII.

Ad Rufum de vita quieta & frugali. XLVIII.

CAUPONEM laniumque, balneumque,
Tonforem, tabulamque, calculosque,
Et paucos, sed ut eligam, libellos:
Unum non nimium rudem sodalem,
Et caram puero meo puellam,
Et grandem puerum diuque lævem:
Hæc præsta mihi, Rufe, vel Bitonti,
Et thermas tibi habe Neronianas.

O Rufe, suppedita mihi vel Bitonti carponem, & lanium, & balneum, tonforem, tabulamque lusoriam, & calculos, & paucos libros, sed a me electos, unum amicum medio critem eruditum, & puellam gratam meo servo, & grandem puerum diu imberbem, & tu fruiere thermis Neronianis.

Et caram puero.] Qui amore irretitus domi assiduus esset.

Vel Bitonti.] Legunt alii *Bitontis*, obscurum erat Appuliæ oppidum.

Et thermas.] Cæteris nempe amceniores ego autem vel in obscurissimo oppido rebus supra enumeratis contentus ero.

XLIX.

L.

LI.

De Dasio balneatore. LII.

NOVIT loturas Dasius numerare: poposcit
Mammofam Spatalen, pro tribus illa dedit.

Dasius cognovit loturas: petiit a mammosa Spatale, illa dedit pro tribus.

Novit loturas.] hoc est eas quæ lavare piunt. Alii *litturas*, minus bene.

Mammofam.] Spatales mammæ tantæ ant magnitudinis, ut trium mulierum cum occuparet, atque ita triplicem mer-

cedem ab ipsa exegit balneator. Hic sensus præ alia obscœna explicatione quidem placet: nempe Spatale & duæ illius mammæ trium locum occupabant.

In Maximum,

qua ratione veram libertatem consequi possit. LIII.

VIS fieri liber? mentiris, Maxime, non vis:

Cupis-ne consequi libertatem? mentiris, ô Maxime, non cupis: sed si cupis, licet hoc modo. O Maxime, liber fies, si refuses captare alienam cœnam: si vinum Veientanum restinguit sitim, si potes contemnere chrysendeta infelicitis Cinna: si potes contentus esse nostra toga: si domas venerena plebeiam duobus assibus: si potes incurvus ingredi tuam domum. Si habes hanc vim, & tantum imperium in te, potes ducere vitam liberiorem rege Parthorum.

Sed fieri si vis, hac ratione potes.

Liber eris, cœnare foris si, Maxime, nolis:

Veientana tuam si domat uva sitim:

si ridere potes miseri chrysendeta Cinnae:

Contentus nostra si potes esse toga.

si plebeia Venus gemino tibi vincitur assē:

Si tua non rectus tecta subire potes:

hæc tibi si vis est, si mentis tanta potestas,

Liberior Partho vivere rege potes.

Cœnare foris.] Durum enim est aliena vivere quadra, ut docet Juvenalis sat. 5. pig. 11. lib. 9.

Liber non potes, & gulosus esse.

Veientana.] Vinum ex agro Veientano illissimum.

Chrysendeta.] Vasa gemmis ornata de quibus epig. 43. supra.

Miseri Cinnae.] Præ nimia talium vasorum cupiditate.

Si plebeia.] Si meretricibus contentus

non sectaris matronas.

Si tua non rectus.] Vel casam humilem intellige, vel quod magis placet, superiores domus contignationes, quæ cœnacula vocabantur, ubi habitabant pauperes, in quæ nisi incurvi adscendere nequibant.

Liberior.] Parthorum regis libertatem acerrime semper propugnauerunt, & regum reges vocabantur, ut docet Suetonius in Caligula cap. 5.

LIV.

Ad Sextum superbum. LV.

VIS te, Sexte, coli: volebam amare.
Parentum est tibi: quod jubes, coleris.
Sed si te colo, Sexte, non amabo.

O Sexte cupis observari: volebam te diligere. Obtemperandum est tibi: quod imperas, observaberis. Sed si te

observo, ô Sexte, non diligam.

Vis coli.] Oblervantiam a me exigis.
Volebam amare.] Te familiariter uti cupiebam.

Non amabo.] id est, te odio habebō amor enim, & ea quam exigebat Sextus obervantia, non conveniunt.

De uxore Galli quam adulterii accusat. LVI.

GENTIBUS in Libycis uxor tua, Gal-
 le, notatur

Immodicæ fœdo crimine avaritiæ.
 Sed mera narrantur mendacia: non solet illa
 Accipere omnino. quid solet ergo? dare.

O Galle, apud Libyæ populos conjux tua notatur turp crimine avaritia immoderata Sed mendacia pura dicuntur prorsus illa non consuevit accipere. Quid igitur consuevit dare.

Gentibus in Libycis.] Hinc colligere est hunc Gallum in Libya, magistratum gefisse; cujus uxor a provincialibus munera accipere dicebatur, at illius avaritiam falsè excusat Poëta: dare quippe verbum est oblatænum hoc loco.

In fictum divitem. LVII.

HIC, quem videtis gressibus vagis lentum,

Amethystinatus media qui secat septa;
 Quem non lacernis Publius meus vincit,
 Non ipse Codrus alpha penulatorum:
 Quem grex togatus sequitur, & capillatus,
 Recensque sella, linteisque, lorisque:
 Oppigneravit ad modo Claudii mensam
 Vix octo nummis annulum, unde cœnaret.

Hic, quem cernitis tardum passibus incertis, qui amethystinatus dividit media septa; quem lacernis non superat meus Publius, non Codrus ipse primus penulatorum: quem comitatur grex togatus, & comatus, & sella nova velis & corrigiis; paulo ante ad Claudii mensam dedit pignori annulum vix octo nummis, quibus emeret cœnam.

Gressibus vagis lentum.] Tardus incessus gravitatis & dignitatis signum.

Amethystinatus.] hoc est, vestibus conductis ornatus amethysti colorem violaceum referentibus, epig. 97. lib. 1. De septis dictum epig. 14. supra.

Media secat] hoc est, viam sibi aperit per mediam turbam. Ut factum fidei hujus divitis graphice depingat Poëta, hæc subjungit.

Publius.] Qui tamen pretiosis lacernis erat indutus, sicut Codrus.

Non ipse Codrus.] Cujus & vestes erant elegantissimæ. Raderus explicat hunc Codrum a Martiale intelligi principem pauperum, de quo epig. 27. lib. 5. & Juv. sat. 3. hoc est, qui habet æque tritas vestes ac

Codrus, Prior interpretatio mihi videtur melior: judicet lector.

Togatus grex.] Anteambulonum scilicet, quorum indumentum erat toga, epig. 109. lib. 1.

Capillatus.] Grex puerorum, qui longas comas alebant, epig. 62. lib. 10.

Recensque sella.] De sella, & linteis quibus velabatur tuse agit Lipsius Elect. lib. 1. cap. 19. Juvenalis sat. 1.

Nova cum veniat lætica Mathonis.

Claudii.] Mensarii nempe. Indicium vero erat extremæ egestatis, annuli vel venditio vel oppigneratio. Juv. sat. 11.

Talibus a dominis post cuncta novissimus exit Annulus.

In Zoilum vestibus alienis ornatum. LVIII.

PEXATUS pulchre rides mea, Zoile,
 trita.

O Zoile, tu ornate pexatus derides mea vestimenta vilia.

Sunt

Sunt hæc trita quidem, Zoile: sed mea | O Zoile, hæc sane vilia sunt;
sunt. | sed pertinent ad me.

Pexatus.] Turnebus lib. 5. cap. 14. Vestes illæ pexæ sunt, in quibus nec flamen, nec subtegmen apparet, eminente & operiente villo. Epig. 44. supra. *Mea sunt.*] Quas vero tu habes vestes, conduxisti.

De cœnatione mica. LIX.

MICA vocor: quid sim cernis? cœnatio parva.
x me Cæsareum prospicis ecce tholum.
frange toros: pete vina; rosas cape: tingere nardo:
Ipse jubet mortis te meminisse Deus.

Mica appello, videlicet quid sim? dicta exigua. Ex me prospectas tholum Cæsaris. Rumpite lectos: posce vina: accipe rosas: ungere nardo: Deus ipse imperat te recordari mortis.

Mica vocor.] Loquitur cœnatio quam Domitianus extruxerat, & micam vocat propter exiguitatem: cœnatio vero locus ad cœnandum. Juvenalis sat. 7. vsu 81.

Surgat, & argentem rapiat cœnatio Solcm.

ad addam auctarii loco, antiquorum curiam versatilia cœnationum laquearia misse, & ita coagmentasse, ut subinde a facies atque alia succederet, & toties ista, quoties fercula mutarentur. Sic Nilander in cap. 3. lib. 4. Vitruvii.

Prospicis ecce tholum.] Tholus, teste Phidro ad lib. 4. Vitruvii cap. 7. est ædificii camera, quæ altius crescens rotunda forma in fastigiatum cacumen definit, &c. conjecturæ locus est, inquit Ramireus, existimaverim micam hanc ita esse ædificatam, ut ex ipso triclinio prospiceretur aliquis tholus ædificii, quod seculchrum alicujus Imperatoris contineret; ausum affirmare esse Mausoleum D. Augusti. Quo viso, de sua sorte admonentur convivæ: mortis vero memoria vitæ lautitias illos excitabat. Martialis ipsum explicuisse videtur epig. 65.

Jam vicina jubent nos vivere Mausolea,

Cum doceant, ipsos posse perire deos. Aderus Scaligerum secutus Aufoniana lectio lib. 2. cap. 26. intelligit tholum interiorem ipsius micæ, a quo pendebat cranium, quod convivas de

morte admonebat, ut eo largius viverent, & potationibus vacarent. Vide epig. 71. lib. 1. ubi de tholo jam facta mentio.

Frangere toros.] Assiduus accumbe, ut usum diurno nocturnoque frangatur torus seu lectus cui accumbebas conviva. Epig. 8. lib. 4.

Rosas cape.] Coronati floribus bibere solebant veteres, epig. 51. lib. 13. Plinius lib. 21. cap. 19. *Crapulam & gravedines capitibus impositis coronis, olfactuque discutiant.* Heraldus hoc loco fuisse agit de more illo antiquorum.

Tingere nardo.] Ungaris nardino unguento. *Nardinum sive foliatum constat omphacio, balanino, junco, costo, nardo, amomo, myrrha, balsamo.* Plinius lib. 13. cap. 1.

Te meminisse Deus.] Domitianus ipse Deus extructa aurea dixit, ex qua prospicitur Mausoleum Augusti, vel ex cuius tholo suspensum est cranium, monet ut genio hilariter indulgeas. Idem fere leges apud Petronium in Trimalcionis convivio: *Lavam, inquit, argenteam attulit servus, hanc cum super mensam semel iterumque abjecisset, Trimalcio adjecit:*

Heu nos miseros, quam totus homuncio nil est!

Sic erimus cuncti postquam nos auferet orcus.

Ergo vivamus, dum licet esse, bene.

Te meminisse.] Alii deminuisse, hoc est oblivisci mortis.

LX.

LXI.

LXII.

In Milichum luxuriosum. LXIII.

SOLA tibi fuerant sestertia, Miliche, centum,

Quæ tulit e sacra Leda redempta via.

Miliche, luxuria est, si tanti dives amares.

Non amo, jam dices: hæc mage luxuria est.

O Miliche, tantum habebas centum sestertia, quæ absulis Leda empta ex sacra via. O Miliche, intemperantia est, etiamsi locuples amares tanto pretio. Jam respondebis, Non amo; hæc intemperantia major est.

Leda.] Alii purant Ledam hanc meretricem fuisse, & centum sestertia a Milicho amatore ei data fuisse: alii vero melius intelligunt servam formæ, vel ministerii causa emptam: cum subjiciat Mili-

chus se non esse captum amore Ledæ; unde concludit Poëta, minus illum esse excusandum, qui nulla motus voluptate tantam pecuniæ summam profuderit: in sacra via servi & res aliæ vendebantur.

In Taurum cunctatorem. LXIV.

DUM modo caussidicum, dum te modo rhetora fingis,

Et non decernis, Taure, quid esse velis: Peleos, & Priami transit, vel Nestoris ætas,

Et fuerat ferum jam tibi, desinere.

Incipe, tres uno perierunt rhetores anno,

Si quid habes animi, si quid in arte vales.

Si schola dampnatur, fora litibus omnia fervent:

Ipsè potest fieri Marsya caussidicus.

Eia age, rumpe moras. quo te spectabimus usque?

Dum, quid sis, dubitas, jam potes esse nihil.

Dum te simulas nunc caussidicum, nunc rhetorem, nec statuis, ô Taure, quid cupias amplecti; ætas Peleos, & Priami, vel Nestoris præterit, & jam tardior esses ac desistendum. Incipe, tres rhetores uno anno mortui sunt, si quid ingenii habes, si quic polles in arte. Si non placeat schola, omnia fora plena sunt controversiarum: Marsya ipsè potest evadere caussidicus Macte animo, discute cunctationes. Quando te expectabimus? Dum ambigis quis sis, jam potes esse nihil.

Dum modo.] Causas dicere in foro, vel in schola docere cogitas.

Peleos.] Græcus genitivus. Peleus pater Achillis longævus fuit, Priamus quoque, & Nestor, de quibus alias.

Et fuerat feram.] Si artem aliquam professus fuisset, jam ferum esset ab ea desistere, atque ita tardissimum est incipere.

Tres perierunt.] quorum nomina ignorantur.

Ipsè potest.] Tam facile est causas dicere, ut vel statua Marsyæ saxea in foro posita dicendi artem addiscere possit. Liptius

lib. 3. antiquarum lectionum. Ad Marsya statuam Romani vadimonia obibant. Legunt alii,

Ipsè potest fieri Marsya caussidicus. hoc est, tu ipse stupidus ut Marsya potes causas dicere. De Marsya epig. 62. lib. 10

Spectabimus.] Alii sperabimus, quod expectare significat: nam qui sperat, expectat. Forte legendum *expectabimus*: spectare enim vix significet expectare, epig. 24 lib. Spect.

Esse nihil.] Vita te deficiet, priusquam vitæ genus amplexus fueris.

In Saletanum cujus casum non tam deflet, quam doti
ejus uxoris invidet. LXV.

CUR tristiore cernimus Saletanum?
An causa levis est? extuli, inquis, uxorem.

O grande fati crimen! ô gravem casum!
Illâ, illa dives mortua est, Secundilla,
Centena decies quæ tibi dedit dotis?
Nollem accidisset hoc tibi, Saletane.

*Quare videmus Saletanum
tristiore? An levis ratio
est? Extuli uxorem, ais: O
ingens scelus fati! O acerbum
infortunium! An illa, illa lo-
cuples Secundilla perit, quæ
tibi attulit decies centena
millia in dotem? O Saletane,
nollem hoc tibi obvenisset.*

Extuli.] verbum est funeris proprium.

Grande crimen.] fictum Saletani dolorem
irridens fatum accusat Poëta.

Centena decies.] millia sc. sestertiûm. Ju-
venalis sat. 10. vers. 334.

& ritu decies centena dabuntur

Antiquo

Vide epig. 38. lib. 5. epig. 24. lib. 11.

Nollem accidisset.] hæc nempe uxoris
hereditas, cum videatur dicere: Nollem

amisses tuam uxorem. *Mortua in matri-
monio muliere, dos a patre profecta ad pa-
trem revertitur, quintis in singulos liberos
in infinitum relicta penes virum. Quod si
pater non sit, apud maritum remanet.
Adventitia autem dos penes maritum re-
manet, præterquam si is qui dedit, ut sibi
redderetur, stipulatus sit, &c. Ulpianus in
suis Fragmentis tit. 6. de dotibus.*

In Lalagen,

cui ob insolentiam imprecatur calvitiam. LXVI.

UNUS de toto peccaverat orbe comarum
Annulus, incerta non bene fixus acu.
Hoc facinus, Lalage, speculo, quo viderat,
ulta est;

Et cecidit sectis ista Plecusa comis.

Desine jam Lalage tristeis ornare capillos;

Tangat & infanum nulla puella caput.

Hoc Salamandra notet, vel sæva novacula
nudet,

Ut digna speculo fiat imago tuo.

*Unus cincinnus non recte fixus
acu incerta erraverat ex toto
orbe crinium. Lalage repetit
panas hujus criminis eo specu-
lo quo aspexerat, & Plecusa
percutsa concidit capillis lace-
ratis. O Lalage, jam cessa
componere comas mæstas, nec
ulla puella tangat caput fru-
rens. Salamandra inficiat il-
lud, aut sæva novacula de-
pilet, ut effigies fiat digna
speculo tuo.*

Incerta acu.] quæ crines fideliter non
constrinxerat. Alii *inserta.*

Hoc facinus.] Errorum nimirum Plecuse
ornatricis in componendis capillis perinde
ac delictum puniit furens Lalage. Juvena-
lis sat. 6. versu 490.

*Componit crimem laceratis ipsa capillis,
Nuda humeros Psecas infelix, nudisque
mamillis.*

*Altior hic quare cincinnus? taurea pu-
nit*

*Continuo flexi crimen, facinusque ca-
pilli.*

Et cecidit.] Non quidem interfecta est,
sed humi procubuit graviter læsa istu spe-
culi.

Desine jam.] Alii *tam*, hoc est tanta
cura. *Tristes* vero dixit quod ancillæ or-
natrici tristitiam parerent.

Hoc Salamandra notet.] id est, inquit
Raderus, caput dignum sanie Salaman-
dræ, qua imbutum totum depiletur, aut
certe ferro ad cutem radatur, ut caput sic
tam nudum ac ipsum speculum est: nihi
autem turpius est calva muliere.

Ut digna.] vel intellige ut caput calvitie
de-

deformatum merito percutiatur eo speculo | In hac voce *digna* ultimam producit pro
quo immerito percussa est infelix Plecusa. | ter sequentes duas consonantes.

In Postumum otiosum. LXVII.

OCCURRIS quocumque loco mihi, Postume, clamas
Protinus, & prima est hæc tua vox, quid agis?
Hoc, si me decies una conveneris hora,
Dicis. habes puto tu, Postume, nil quod agas.

O Postume, ubicumque me obvius es, statim vociferari & primum verbum tuum est, Quid facis? Una hora me adiveris decies, hoc dic O Postume, ut opinor, tu nihil habes agendum.

Quid agis.] hac scilicet formula obvios salutabant antiqui. Plinius Secundus epist. 2. lib. 3. *Et hercule, quousque illa vulgaris? Eho. quid agis? Ecquid commode vales?*

Ad Olum, se tandem esse liberum. LXVIII.

QUOD te nomine jam tuo saluto,
Quem regem & dominum prius vocabam,
Ne me dixeris esse contumacem.
Totis pilea farcinis redemi.
Reges & dominos habere debet,
Qui se non habet, atque concupiscit
Quod reges dominique concupiscunt.
Servum si potes, Ole, non habere;
Et regem potes, Ole, non habere.

Ne existimaveris me superbum quod jam nomine tuo te saluto, quem antea appellabam regem, & dominum. Rea mi pilea omnibus sarcinis. debet habere reges & domino. qui sibi non imperat, & appetit quod appetunt reges & domini. Ole, si potes carere servo; potes, Ole, etiam carere domino.

Quem regem.] Vide epig. 113. lib. 1.

Totis pilea.] hoc est, omni mea supellectili vendita collegi pecuniam, unde sine tua sportula vivere potero. Antiquitus vero servi statum mutantes, ac manumissi capite raso pileum accipiebant. Plautus in Amphitryone:

Quod ille faciat Jupiter

Ut ego hodie raso capite calvus capiam pileum.

Hæc sunt servi Sossæ verba qui optat manumitti. Nostri Poëtæ sensus est, Non indigeo domino, sed tenui mea re conten-

tus vivo liber.

Qui se.] Is dicitur se habere, qui suis cupiditates coërcet.

Quod reges concupiscunt.] Divitias, se vos, clientes. Hæc vero ut acquirant de mini, majoribus serviunt dominis, ut hoc die nobiliores aulici. Ego vero, inquit Poëta, me habeo, nihil quaero aliud.

Servum si.] Qui parce vivit, nec se vos nec divitias appetit, carere potest domino, a quo hæc consecuturum speret.

In Classicum parasitum. LXIX.

INVITUM cœnare foris te, Classicè, dicis:
Si non mentiris, Classicè, dispeream.
Ipse quoque ad cœnam gaudebat Apicius ire;
Cum cœnaret, erat tristior ille, domi.

O Classicè, dicis te non lubenter cœnare foris: O Classicè ne vivam, nisi dicis mendacium. Ipse etiam Apicius lætatur ire ad cœnam. Ille erat tristior, cum cœnaret domi.

Si tamen invitus vadis, cur, Classice, vadis?
 Cogor, ais: verum est, cogitur & Selius.
 En rogat ad cœnam, Melior, te, Classice,
 rectam.
 Grandia verba ubi sunt? si vir es, ecce
 nega.

Nihilominus si non is libenter, quare is, ô Classice? Cogor, inquis: verum est, cogitur & Selius. O Classice, en Melior te invitat ad cœnam rectam. Ubi sunt voces magnificæ? Si vir es, ecce recusa.

Apicius.] Sensus est, Si ditissimus & luxuriosissimus Apicius, de quo epig. 22. lib. 3. libenter cœnavit foris, cur tu pauper invitus cœnabis?

Cogor.] Ab amicis, inquit Classicus. *Cogitur &.*] Gula nempe cogit vos. De Selo dictum epig. 11. & 14. supra.

Melior.] Cujus tanta fuit mensæ elegantia, ut nirdus fuerit appellatus. Statius lib. 2. Sylvarum de arbore Ate-dii.

Stat quæ perspicuas nitidi Melioris opacet Arbor aquas.

Suetonius in Domitiano cap. 7. *Sportulas publicas sustulit, revocata cœnarum rectorum consuetudine.* Fuit vero cœna recta ea qua simul cum patrono excipiebantur clientes, epig. 50. lib. 8.

Grandia.] Te scilicet invitum cœnare foris.

Si vir es.] Si gulam cohibere potes, dic te nolle ad cœnam Melioris ire.

LXX.

Ad Cæcilianum invidum. LXXI.

CANDIDIUS nihil est te, Cæciliane: notavi

Si quando ex nostris disticha pauca legis,
 Protinus aut Marfi recitas, aut scripta Catulli.

Hæc mihi das, tanquam deteriora legas,
 Ut collata magis placeant mea? credimus illud.

Malo tamen recites, Cæciliane, tua.

O Cæciliane, nihil est simplicius te, animadverri, si quando legis pauca disticha ex nostris, statim recitas carmina Marfi aut Catulli. Hæc mihi tradis, tanquam legas pejora, an ut mea comparata magis placeant? opinamur illud. At tamen, ô Cæciliane, malo recites tua.

Candidius.] Candidus ille dicitur, qui ingenue, & absque invidia judicat.

Marfi.] Qui epigrammatum scriptor fuit non ignobilis. Vide epistolam lib. 1. & epig. 5. lib. 5.

Hæc mihi das.] Carmina Catulli, aut Marfi a te recitata, ut ipse judicem meis versibus esse deteriora.

Credimus.] Per ironiam subjicit Poëta, credo te eo fine & animo veterum Poëmata recitare, ut meis collata, deteriora videantur.

Malo.] Tuis enim scriptis collati mei versus facile meliores judicabuntur. Vel, malo ut tua recites, eaque cum egregiis Catulli & Marfi versibus conferas.

LXXII.

LXXIII.

In Saufellum fictum divitem. LXXIV.

CINCTUM togatis post & ante Saufellum,
 Quanta reduci Regulus solet turba,

O Materne, an vides Saufellum stipatum anteambulonibus a fronte atque a tergo, quanta multitudine solet Regulus

Ad alta tonsum templa cum reum misit,
 Materne cernis? invidere nolito.
 Comitatus iste sit precor tuus nunquam.
 Hos illi amicos, & greges togatorum,
 Fusciculus præstat, & Faventinus.

reduci domum, cum mihi reum tonsum ad templa excessa? ne invideas. Opto nunquam habeas talem comitatum Fusciculus & Faventinus comparant illi hos amicos, & greges clientum.

Quanta reduci.] Insignis fuit caussarum patronus hic Regulus, de quo epig. 13. lib. I. domum vero patroni, cum caussas obtinuerant, ab amicis reorum absolutorum deducebantur.

Ad alta tonsum.] Rei nec barbam nec capillos refecabant, epig. 24. supra: absoluti vero, tondebantur, & Jovi Capitolino gratias acturi ascendebant Capitolium, idcirco tonsum reum dixit pro absoluto.

Fusciculus & Faventinus.] Duo fœneratores, a quibus mutuam pecuniam acceperat Saufellus, qua hunc togatorum comitatum conduceret, epig. 57. supra: Fusciculus & Faventinus prædia vel vendita vel pignori data, ut esset unde adultoribus his latifaceret: nam prædiorum potius quam fœneratorum nomina sunt Heraldus.

De leone mansueto, sed ad feritatem reverso. LXXV

VERBERA securi solitus leo ferre magistri,

Infertamque pati blandus in ora manum:

Dedidicit pacem, subito feritate reversa,

Quanta nec in Libycis debuit esse jugis.

Nam duo de tenera puerilia corpora turba,

Sanguineam rastris quæ renovabat humum,

Sævus & infoelix furiali dente peremit.

Martia non vidit majus arena nefas.

Exclamare libet, crudelis, perfide prædo,

A nostra pueris parcere disce lupa.

Leo assuetus pati flagella rectoris sui, & benignus ferrum manum immisissim in ora; oblitus est patientia, immanitatem protinus reversa, quanta nec esse debuit in montibus Africa: Nam ferus & miser dente furioso interfecit duos pueros ex turba tenera, quæ rastris versabat terram cruentam. Majus scelus non visum est in arena Romana. Placet exclamare, O sæve, ô perfide prædo, a nostra lupa discere ignoscere pueris.

Securi magistri.] nihil metuentis. Vide epig. 10. lib. Spect.

In Libycis.] Libya abundat leonibus.

Sanguineam.] Arenam scilicet sanguine & humano & ferino cruentam, quam theatrales ministri solebant cum rastris versare, ut lubrica multo sanguine terra stabilis fieret & firma ad standum & pugnandum. Hoc munus implebant simul cum aliis hi duo pueri a furioso leone di-

laniati.

Sævus.] præter morem suum; & infoelix, quia ipse postea interfecit.

Martia arena.] in qua tamen cædes quamplurimæ perpetrabantur.

Nostri lupa.] quæ non modo Romulo & Remo infantibus pepercit, sed ipsos uberibus admotis nutrit. Hæc historia fatis nota est ex Plutarcho in Romulo & aliis.

De Mario cujus heredipetam irridet. LXXVI.

ARGENTI libras Marius tibi quinque reliquit.

Cui nihil ipse dabas, is tibi verba dedit.

Marius tibi reliquit quinque libras argenti. Is tibi dedit verba, cui ipse nihil donabas.

Argenti libras.] Ab instituto herede Marius heredipetæ, cujus nomen ignora-

tur, reliquit tantum quinque libras argenti, unde deceptus est, relicto nempe exiguo

quo quinque librarum argenti legato, cum non munera, Mario dedit, captator, victoriam hereditatem expectaret captator ille. ciffim Marius verba dedit, seu illum spe in eo jocus est, quod cum verba tantum, sua frustravit.

In Cosconium,

quænam sint brevia epigrammata. LXXVII:

COSCONI, qui longa putas epigrammata nostra,
 Utilis ungendis axibus esse potes.
 Hac tu credideris longum ratione colossum,
 Et puerum Bruti dixeris esse brevem.
 Disce, quod ignoras: Marfi, doctique Pedonis,
 Sæpe duplex unum pagina tractat opus.
 Non sunt longa, quibus nihil est, quod demere possis:
 Sed tu, Cosconi, disticha longa facis.

O Cosconi, qui existimas epigrammata nostra longa, potes esse aptus ungendis axibus. Hoc modo tu existimaveris colossum esse longum, & dixeris puerum Bruti esse brevem. Accipe, quod nescis: sæpe unum opus Marfi, atque eruditi Pedonis occupat duas paginas. Non sunt longa, quæ nihil habent quod possis tollere: verum tu, ô Cosconi, componis disticha longa.

Utilis ungendis.] hoc est, esses aptior aurigæ servus, qui in circo axes ad celeritatem ungeres, cum sis celeritatis seu brevitatis studiosus, quam lector epigrammatum. Ramiresius Cosconium hebetem & stolidum per circumlocutionem a Poëta dici putat: axes enim unguine ununtur: unguen autem extrahitur ab animalibus obefis: obefi vero homines dicuntur ut plurimum stolidi. Si ergo ungendis axibus utilis est Cosconius, pinguis, obefus, atque ita stolidus est.

Hac ratione.] Qua tu censeres longa esse mea epigrammata, ita dices longum esse colossum, qui longus esse nequit, cum habeat suam proportionem.

Et puerum Bruti.] statuam pueri a Bruto amati, qui formosissimus fuit, sed

exiguæ staturæ, nec tamen parvus dici debet, utpote qui membra habeat proportionata. Lib. 9. epig. 51. lib. 14. epig. 171.

Marfi & Pedonis.] Poëtæ nempe egregii fuerunt, qui vel unum epigramma duabus paginis absolvebant. De Marfo supra dictum epig. 71. Pedonis vero Albinovani restat consolatio ad Liviam.

Sed tu.] qui nec venuste quicquam, nec argute dicere potes. Brevis vero est ille Poëta, qui facit quod instituit, cum nempe dicit apte pro subjectâ materia: longum vero vel unum distichum videri potest, in quo aliquid superfluum est. Cosconii disticha mala nempe hoc sensu longissima esse intelligit.

Ad Cæcilianum,

cujus frigidas thermas irridet. LXXVIII:

ÆSTIVO ferves ubi piscem tempore, quæris?
 In thermis serva, Cæciliane, tuis.

Rogas-ne ubi serves piscem aestatis tempore? O Cæciliane, serva in tuis thermis.

In thermis.] quæ tamen a calore, qui græce Θέρμην sic denominantur; sed adeo sunt frigidæ, ut vel ætate pisces a corruptione vindicare possint.

In Nasica cujus fallacias carpit. LXXIX.

INVITAS tunc me, cum scis, Nasica, vocatum. O Nasica, tunc me vocas a cœnam, cum scis me invitatum. Oro, me excuses: cœno domi.
Excusatum habeas me, rogo: cœno domi.

Vocatum.] Alii *vocasse*: hoc est, Cum scis, ô Nasica, domi me amicis instruxisse cœnam, tunc me invitas ut tu inviteris. Sed Poëta, quasi non intellecta mente Nasicae, se excusat.

Cœno domi.] Cum domi cœnaturus esse Poëta, facete excusat se, quasi fuisset Nasica invitatus, cujus cœnam parvi faceret, aut potius tunc invitari se debere ostendit.

De Fannio, cujus spontaneam mortem arguit. LXXX.

HOSTEM cum fugeret, se Fannius ipse peremit: *Fannius ipse se interfecit cum vitaret inimicum. Quaso non ne hic furor est, interire ne interens?*
Hic rogo, non furor est, ne moriari, mori?

Fannius.] Quem iridet, quod metu mortis ipse sibi mortem conferat. De hac voluntaria morte, aut potius de hoc furore diximus lib. 1. epig. 9.
Hic rogo.] Alii hoc rogo.

In Zoilum cui mortem imprecatur. LXXXI.

LAXIOR hexaphoris tua sit lectica licet; *Fas erit ut tua lectica sit amplior hexaphoris; cum tamen, ô Zoile, sit tuum feretrum.*
Cum tamen hæc tua sit, Zoile, sandapila.

Laxior.] Divites, & nobiles Romani circumferebantur vivi, mortui vero efferebantur in lecticis: pauperes & plebei in sandapilis. Suetonius in Domitiano cap. 17. *Cadaver ejus populari sandapila per vespillones expertatum.* Precatur autem Poëta ut superbi Zoili lectica fiat sandapila, quæ dignum illum existimabat: hexaphorum

dicitur lectica quæ a sex servis portatur. In vetulo codice sic legitur ultimus versus:

Cum tamen hæc tua sit, Zoile, sandapila est.

Argute quidem, cum vivum cadaver videretur Zoilus.

Ad Ponticum hominem facinorosum. LXXXII.

ABSCRIS a servum quid fingis, Pontice, lingua? *O Pontice, quid simulam linguam tuisse abscissam servo? an tu ignoras populum dicere, quod ille silet?*
Nescis tu populum, quod tacet ille, loqui?

Quid fingis.] Cum ipse Ponticus elinguem reddidisset servum, ne turpitudinem ejus declararet; fingebat ab alio linguam fuisse servo abscissam; sed frustra; teste etiam Juvenale, sat. 9.

secretum divitis ullum
esse putas? servi ut taceant, jumenta loquentur,
Et canis & postes, & marm. va, &c.
Alii *scilas*. Sensus manifestus est.

In *ſævum* maritum. LXXXIII.

FOEDASTI miserum, marite, mœchum.
Et se qui fuerant prius, requirunt
Trunci naribus, auribusque vultus.
Credis te satis esse vindicatum?
Erras. iste potest & irrumare.

O. marite, deformasti infelicem adulterum. Et truncata naribus atque auribus forma, queritur quæ fuerat ante. An existimas te satis vindictæ jussisse? Falleris....

[Et se requirunt.] Sensus est, ab uxore tua requiritur prior mœchi forma, cum sana illi superſit pars qua peccare poſſit, & forte ſœdius quam antea.

LXXXIV.

Ad amicum a quo lepide petit togam. LXXXV.

VIMINE clauſa levi niveæ custodia co-
ctæ,
Hoc tibi Saturni tempore munus erit.
Dona quod æſtatis miſi tibi menſe Decem-
bri,
Si quereris, rafam tu mihi mitte togam.

Custodia nivea coctæ ſepta tē-
nui vimine, tibi donabitur his
Saturnalibus. Si expoſtulas
quod menſe Decembri tibi miſi
munera æſtatis, tu mitte ad
me togam rafam.

[Custodia coctæ.] hoc eſt ampulla vitrea
vimine ſupertexta qua conſervetur aqua
decocta, & ſaccata, & nivibus refrigera-
ta, de qua Juven. ſat. 5.

Alii legunt *coptæ* minus bene: eſt genus
placentæ de qua epig. 68. lib. 14.

[Dona quod æſtatis.] cum aquam frigidam
conſervet hæc ampulla.

[Si quereris.] Si ægre fers hyeme tibi
mitti munera æſtatis, tu ad me remitte to-
gam æſtatis. De Saturnalibus dicemus
epig. 85. lib. 5.

Si ſtomachus domini fervet vinoque, ci-
boque,

Frigidior Ge icis peitur decocta prui-
nis.

Ad *Clasſicum*

ſe non gloriari novo verſuum genere. LXXXVI.

QUOD nec carmine glorior ſupino,
Nec retro lego, Sotaden cinædum,
Nuſquam Græcula quod recantat Echo,
Nec dicat mihi luculentus Atys
Mollem debilitate Galliambon,
Non ſum, Clasſice, tam malus Poëta.
Quid ſi per glaciles vias Petauri
Invitum jubeas ſubire Ladam?
Turpe eſt difficiles habere nugas,
Et ſtultus labor eſt ineptiarum.
Scribat carmina circulis Palæmon:
Me raris juvat auribus placere.

O Clasſice, non ſum tam ma-
lus Poëta, quod nec me præ-
dico verſu retrogrado, nec lego
carmina recurrentia Sotade
cinædi, quod Græcula Echo
nullo in loco reddat vocem,
nec elegans Atys mihi dicat
Galliambon-mollitie efformia-
tum. Quid ſi jubeas nolentem
Ladam incidere per iter teme-
Petauri? Indecorum eſt habere
ineptias difficiles, & labor
nugarum inſanus eſt. Palæ-
mon plebi componat verſus:
gaudeo me gratam eſſe auri-
bus raris.

[Glorior ſupino.] Supinus curſus eſt ille
qui retro ſit. Ovidius de Ponto eleg. 5.

Fluminaque in fontes curſu rediturus
ſupino.

Itaque carmen supinum intellige illud quod metro stante sic recurrit, ut neque literis motis, nec transpositis, ut ab initio ad finem, sic a fine relegitur ad initium: quare est istud,

Roma tibi subito motibus ibit amor.

Sotaden cinadum.] Dixit metonymicā pro eo carmine cuius Sotades Cretenſis inventor fuit: ſcripſit enim obſcœna carmina reciproca ſeu recurrentia. Sotadæ meminit Strabo lib. 14. Lege Scaligerum lib. 2. Poët. cap. 30.

Grœcula Echo.] Ectica carmina interpretare maxime in uſu apud Græcos, teſte Scaligero lib. 2. Poët. cap. 29. Sunt in quibus arte id elaboratum eſt, ut eſſet extremæ vocis reſponſio ac repetitio. Exempli gratia,

Famina dira viri nex eſt, & terribilis
lis.

Lege cap. 10. lib. 4. Anthologiæ.

Galliambon.] Scaliger Poëtices lib. 2. cap. 21. Galliambicum, inquit, appellantur: propterea quod Gallis Cybeles Sacerdotibus multa ſcripſerint eo verſu poſſeri: inter quos Catullus pulcherrimum edidit, ita ut & caſtigandi, & imitandi ſuſtulerit occaſionem, cujus initium eſt,

Super alia veſtus Atyſ celeri rate maria.

Fuit autem Atyſ Phrygius elegans forma, quem arſit Cybele: hoc eſt, Non ſcribo, inquit Martialis, carminis genus molle & elumbe. Vide Macrobius Saturn. lib. 1. cap. 21.

Per graciles.] Scaliger ad hunc verſum Manili lib. 5.

*Corpora qua valido ſaliunt exceſſa Pe-
tauro.*

Sic de Petauro diſſerit. Rota in ſublimes poſita a duobus verſabatur. Alter ſuperne, alter inferne nitebatur. Ita fiebat ut alternis deſecti nunc penderent, nunc erecti ſederent. Per eandem rotam etiam corpora contento ſaltu ſubjecta trajiciebant. Lib. 11. epig. 22.

*Quam rota tranſmiſſo toties intacta Pe-
tauro.*

Ladas curſor erat velociſſimus de quo epig. 100. lib. 10. qui tamen velocitate ſua uti nequiret ad ſubeundam Petauri machinam, quod ſcilicet hos ludos exercere more ſu- nambulorum non ſit ſolitus: ita non debent nobiles Poëtæ minutiis illis & ſubtilibus ineptiis operam dare.

Circulis.] hoc eſt, plebeiorum hominum otioſa coronæ, ut dixit epig. 42. lib. 1.

Palæmon.] Grammaticorum ſuperbiſſimus, cujus arrogantia fuit tanta, ut Marcum Varronem porcum appellaret, ſecum & natus & morituras literas jaſtaret. Suetonius de illuſtris Grammaticis cap. 13. vel forte alius fuit hic Palæmon.

Raris.] hoc eſt, paucis ſed doctis. Horatius ſat. ultima 1. term.

*Neque, te ut miretur tur-
ba, labores*

Contentus paucis leſtoribus.

In Phæbum deformem. LXXXVII.

DICIS, amore tui bellas ardere puellas,
Qui faciem ſub aqua, Phœbe, natantibus habes.

O Phœbe, dicis formoſas puellas deperire amore tui, qui habes vultum natantis ſub aqua.

Qui faciem.] Pallidam nempe, & turgidam, ex eo quod, ut aiunt, ſub aqua augeſcant omnia. Ludit Poëta, inquit Ramireſius in illa anticheſi, ardere puellas, & faciem natantis habere, vix enim ejuſmodi vultus flammas accendat.

In Mamerceum malum Poëtam. LXXXVIII.

NIL recitas, & vis, Mamerce, Poëta
videri.

Quidquid vis eſto, dummodo nil recites.

O Mamerce, nihil recitas, & cupis Poëta exiſtimari. Eſto quidquid placet, dummodo nihil recites.

Nil recitas.] Olim Poëtæ recens elucubrata poemata publice recitabant. Juvenalis ſat. 7. verſu 39.

*At ſi dulcedine fama
Succenſus recites, Maculonus commadat
ædes,*

At longe ferrata dumus ſervire jubetur.

Dum-

Dummodo.] Nos enim importunis tuis
recitationibus enecares. Horatius in fine
artis Poëticæ.

Indoctum doctumque fugat recitator acer-
bis:

Quem vero arripuit, tenet, occiditque
legendo.

In Gaurum ebriosum, & impurum. LXXXIX.

QUOD nimio gaudes noctem producere
vino,

Ignosco: vitium, Gaure, Catonis habes.
Carmina quod scribis, Musis & Apolline
nullo

Laudari debes: hoc Ciceronis habes.
Quod vomis, Antoni: quod luxuriaris, Api-
ci:

Quod fellas, vitium dic mihi cujus habes?

O Gaure, parco quod delecta-
ris protrahere noctem nimio
mero; laboras vitio Catonis.
Celebrandus es, quod condis
versus, invitis Musis, & A-
polline invito: id accipis a
Cicerone. Quod vomis, ab
Antonio; quod luxuriosus es,
ab Apicio....

Catonis habes.] Horatius lib. 3. ode 21.

Narratur & prisci Catonis

Sæpe mero caluisse virtus.

Hoc Ciceronis.] Qui male scribebat car-
mina. Juvenalis sat. 10.

O fortunatam natam me consule Roman!

Antoni gladios potuit contemnere, si sic
Omnia dixisset.

Quod vomis.] Antonii vomitus describit
Cicero in 2. Philippica.

Apici.] Qui suum patrimonium luxu con-
sumpsit, de quo agemus epig. 22. lib. 3.

Ad Quintilianum de voto suæ vitæ. XC.

QUINTILIANE, vagæ moderator sum-
me juventæ,

Gloria Romanæ, Quintiliane, togæ,
Vivere quod propero pæuper, nec inutilis an-
nis,

Da veniam: properat vivere nemo satis.
Differat hoc, patrios optat qui vincere cen-
sus,

Atrique immodicis arctat imaginibus.
Me focus, & nigros non indignantia fumos
Tecta juvant, & fons vivus, & herba ru-
dis.

Sit mihi verna satur: sit non doctissima con-
jux:

Sit nox cum fomno: sit sine lite dies.

O Quintiliane, summe rector
juventutis errantis, ô Quinti-
liane decus togæ Romanæ,
ignosce quod inops, necdum
senex festino vivere: nullus
festinat satis vivere. Proro-
get hoc, qui cupit superare bo-
na paterna, & qui implet a-
tria multis imaginibus. Fô-
cus, & domus non aspernans
fumos nigros, fons vivus, &
gramen naturale me delectant.
Habeam servum saturatum:
habeam uxorem non doctissi-
manam: dormiam per noctem,
& dies præcreat sine lite.

Quintiliane.] Calaguritanus fuit: Cala-
guris vero urbs est Hispaniæ ad ripas Ibe-
ri, hodie *Calaberra* in Castilia veteri. Sum-
mo cum splendore rhetoricam docuit Ro-
mæ, atque ad senatoriam dignitatem est
evectus, ut colligere est ex Juvenalis ver-
bis sat. 7. sic enim de Quintiliano loqui-
tur,

Appositam nigra lanam subtexit aluta.
Aluta autem senatorum & nobilium Ro-
manorum erat ornamentum, epig. 29.
supra.

Quod propero.] Properat ille vivere, qui
sine ulla mora genio indulget.

Differat hoc.] Non indulgeat genio sue
is, qui suo patre ditior vult evadere.

Imaginibus.] Majorum imagines, qui præclari aliquid gesserant, collocabantur in atriis, seu in primo intra ædes aditu. Juvenalis sat. 8.

Quis fructus generis tabula jactare capaci,

Corvinum, & posthac multa deducere virga

Firmos equitum cum dictatore magistris,

Et nigros non.] hoc est, ædes auro nitidas non ambio, sed vel fuliginosæ non displicerent.

Fons vivus.] Aqua naturalis, non factus liquor.

Herba rudis.] Gramina sua sponte nascentia, neq̄ otiosis ordinata myrteris, ut dixit lib. 3, epig. 58.

Verna satur.] Servi saturi alacriter seruiunt, nec conqueruntur, nec convivi invident, epig. 58. lib. 3.

Vescuntur omnes, ebrioque non novit Satur minister invidere conviva.

Conjux non doctissima.] Quæ enim docta, plerumque molesta est. Juvenali sat. 6.

Non habeat matrona tibi quæ junctæ recumbit,

Dicendi genus, aut curtum, sermone rotato

Torqueat enthymema, nec historicos scias omnes.

Sine lite dies.] Epig. 15. lib. 5.

Nec lites tetricas, fornumque triste Nessemus.

Ad Cæsarem Domitianum,

ad quo petit jus trium liberorum. XCI.

RERUM certa salus, terrarum gloria,
Cæsar,

Sospite quo magnos credimus esse deos:
Si festinatis toties tibi lecta libellis

Detinuere oculos carmina nostra tuos:
Quod fortuna vetat fieri, permitte videri,

Natorum genitor credar ut esse trium.

Hæc, si displicui, fuerint solatia nobis:

Hæc fuerint nobis præmia, si placui.

O Cæsar, certa salus rerum, decus orbis, quo salvo putamus existere magnos deos: si libris properatis versus nostri toties a te lecti demorati sunt tuos oculos: concede comparere, quod fieri prohibet fortuna, ut existimer pater trium liberorum. Hæc fuerit nobis consolatio, si displicui; hæc vero nobis fuerit merces, si placui.

Sospite quo.] Ex tua incolumitate credimus & deos esse, & rerum humanarum curam suscipere, lib. 7. epig. 59. lib. 5. epig. 1.

Sospite quo gratum credimus esse Jovem.

Si festinatis.] si carmina mea festinata, ac prope ex tempore condita legisti.

Quod fortuna.] Hæc erat formula petendi jus trium liberorum.

Natorum genitor.] Qui tres habebant liberos, multis privilegiis gaudebant. In spectaculis honestior illis locus assignabatur: in honoribus petendis gratia sebat

annorum propter liberos. Codice de decurionibus lege 9. In albo decurionum præscriptis, patrem non habenti filius anteferri constat. Juven. sat. 9.

Jura parentis habes, propter me scriberis heres,

Legatum omne capis, &c.

Gellius lib. 2. cap. 15. Sicuti capite septimo legis Julia, priori ex Consulibus fasces sumendi potestas sit, non qui plures annos natus est, sed qui plures liberos quam collega, aut in sua potestate habet, aut bello amisit.

Ad uxorem, ut sibi habeat res suas. XCII.

NATORUM mihi jus trium roganti
Musarum pretium dedit mearum,
Solutus qui poterat. valebis uxor.
Non debet domini perire munus.

Ille unicus qui poterat, mihi petenti concessit jus trium liberorum, mercedem mearum Musarum. O conjux, valebis, Donum domini non debet esse inutile.

Solus qui.] Nam solus Cæsar concedebat hoc jus de quo præcedenti epig. & epig. 95. lib. 3.

Valebis uxor.] A me discedes. Verba divortii hæc sunt, *Tuas res tibi habeto.* Item hæc, *Tuas res tibi agito.* Leg. 2. D. de divortiiis. Alii aliter explicant *valebis*, nimirum moriaris oportet.

Non debet.] Jam enim ex matrimonio liberos suscipere nolo, ne quod mihi beneficium a Domitiano concessum est, paternæ lege consequar. Aut intellige *valebis* pro, morere ut tibi succedam: nam pro numero liberorum sibi invicem succedebant vir & uxor. Vide Ulpianum lib. regularum tit. 15. Judicet lector.

Ad Regulam requirentem primum librum. XCIII.

PRIMUS ubi est, inquis, cum sit liber iste secundus?

Quid faciam, si plus ille pudoris habet?
Tu tamen hunc fieri si mavis, Regule, primum:

Unum de titulo tollere iota potes.

Ubi est primus liber, ais, cum iste sit secundus? Quid agam, si illi plus verecundie est? Attamen, o Regule, si tu mavis hunc fieri primum, licet demere unum iota ex titulo.

Primus ubi.] In lucem prodiit secundus hic liber, primo non edito, forte quia cautior fuit Poëta, donec legentium judicium audiret; vel forte quia in primo libro multa scripserat ad laudem Titi, cujus tamen nomen non addiderat, sed Cæsa-

rem tantum dixerat, quæ libenter laturus non erat Domitianus, qui Titi fratris; & patris Vespasiani laudes arrogabat sibi.

Unum de titulo.] Duo II. secundum librum denotant, unum vero I. primum.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER III.

Ad lectorem de libro Gallicano. I.

HOC tibi, quidquid id est, longinquis
mittit ab oris

Gallia Romanæ nomine dicta togæ.
Hunc legis, & laudas librum fortasse prio-
rem.

Illā, vel hæc mea sunt, quæ meliora pu-
tas.

Plus sane placeat, domina qui natus in urbe
est.

Debet enim Gallum vincere verna liber.

*Gallia sortita nomen a toga
Romanorum ad te mittit hoc
qualecunque est ex remotis re-
gionibus. Evolvit hunc, &
forte commendas priorem li-
bellum. Illa quæ magis pro-
bas, vel etiam hæc mea sunt.
Magis certe probetur, qui edi-
tus est in urbe domina. Nam
verna liber, Gallo potior esse
debet.*

N O T Æ.

Longinquis.] e foro Cornelii (librum enim illinc fuisse missum docet epig. 4. infra) hodie Imola, quæ urbs est Galliæ cisalpinæ, dictæ togatæ, quia vestitum Romanorum assumpserat.

Illæ.] epigrammata scilicet primi vel secundi libri, quæ tibi sunt gratiora, mea sunt, imo & hæc libri tertii mea sunt. Le-

gunt alii per interrogationem, Quæ meliora putas? An illa primi, aut secundi, vel hæc tertii libri epigrammata, quæ omnia mea sunt?

Debet enim.] Vernæ servi sunt domi sui domini nati; vernam vero priorem librum Romæ scriptum appellat, ut opponatur huic tertio in Gallia composito.

Ad librum suum, ut sibi quærat patronum. II.

CUJUS vis fieri, libelle, munus?

Festina tibi vindicem parare,
Ne nigram cito raptus in culinam
Cordyllas madida tegas papyro,
Vel thuris piperisque sis cucullus.

*O Liber, cui cupis donari?
Propera tibi quærere patronum,
ne subito raptus in fuliginosam
culinam operias cordyllas urida
chartæ, aut fias cucullus thu-
ris & piperis. Confugisse in*

II Lib. 3 epigr. 10 vers.

Lupa] Romulo Remoque non tantum parcente, verum & ubera praeante. Nummus ipse rem confirmat.

III. Lib. 20 epigr. 3. vers.

Temporum Claudianorum] Claudius Imp. (de quo & supr. I lib. 21 epigr.) occurrit in omni Metallo & in omni Modulo.

III Lib. 2. epigr. 3. vers.

Germania] Quae subjugata quasi frequenter in Imp. Numismatibus.

II Lib. 93 epigr. 4 vers.

Rugosorem solâ] Quae, sinuosa, effusa & succincta, frequens in marmore, frequens in Numo.

III Lib. 24 epigr. 3 vers.

Hircus] Sive caper, vitibus infestum pecus. Ita hostia Baccho. Spectatur in Num. Hadriani, Caracallae, &c.

III Lib. 89 epigr. 3 vers.

Cacantis] Nitentis vultum quoque expriment plerique Vespasiani patris Numi.

III Lib. 93 epigr. 7 vers.

Niliacus crocodilus] Qui præsertim Ægypti
symbolum; teste Augufii Num. apud Oyzel.
33 Tab. 11 Num.

III Lib. 66 epigr. 3 vers.

Triumphos] In hisce præsertim eminebat
triumphantis currus; quem exhibent ele-
gantiores Numi.

III Lib. 66 epigr. 1 vers.

Antonius] Cujus totvam faciem in De-
nariis Ant. gentis, apud Patini Fulv. Ur-
sinum.

III Lib. 36 epigr. 6 vers.

Agrippa] Cujus opera publica Pantheon;
Thermæ, Cloacæ.

Faciem ejus exhibent Vipfaniorum De-
narii.

III Lib. 64 epigr. 1 vers.

Sirenes] Siren (inter hanc & Nercidem
discrimen grande) spectatur in Denario
Petroniorum, apud Patini Fulv. Ursinum.

IV Lib. 73 epigr. 3 vers.

Sororès] Parcæ, quæ in Diocletiani aug.
Num. apud Ezech. Spanhemium.

Faustini fugis in sinum? sapisti.
 Cedro nunc licet ambules perunctus,
 Et frontis gemino decens honore
 Pictis luxurieris umbilicis;
 Et te purpura delicata velet,
 Et cocco rubeat superbus index,
 Illo vindice nec Probum timeto.

gremium Faustini? Recte fa-
 cis. Nunc fas est incedas persus-
 sus oleo cedrino, & decorus
 duplici frontis ornamento lu-
 xuriose orneris depictis umbi-
 licis; & mollis purpura tegat
 te, & titulus superbus cocco
 fulgeat, illo assertore, nec
 ipsum Probum metue.

Tegas cordyllas.] pisciculi sunt partus sci-
 licet thynnorum, qui post elapsam pri-
 mum annum thynni nuncupantur. Perlius
 sat. 1.

— nec scombros metuentia carmina,
 nec thus.

Faustini.] de quo epig. 26. lib. 1.

Cedro nunc.] synecdochicè; ponitur, pro

oleo expresso ex cedro, quo libri unge-
 bantur contra tineas & cariem.

Et frontis gemino.] de librorum orna-
 mentis diximus epig. 67. lib. 1.

Nec Probum.] Grammaticus fuit criti-
 cus, cujus meminit Suetonius de Gramma-
 ticis.

In mulierem deformem

corpore, vultu vero formosam. III.

FORMOSAM faciem nigro velamine ce-
 las;

Sed non formoso corpore lædis aquas.
 Ipsam crede deam verbis tibi dicere nostris,
 Aut aperi faciem, vel tunicata lava.

*Atro velo obtegis vultum pul-
 chrum; sed deformi corpore cor-
 rumpis undas. Puta ipsam
 deam tibi dicere nostris verbis.
 Vel detege vultum, vel tuni-
 cata ablue te.*

Velamine celas.] Alii *medicamine velas.*
 Eligat lector. Prior lectio mihi videtur me-
 lior.

Ipsam crede.] aquæ Nympham intellige;

fontibus autem numen inesse colligebant
 veteres ex perennitate scaturiginis.

Aperi.] aut ex deformi tuo corpore col-
 ligemus faciem quoque esse deformem.

Ad librum suum,

cur abierit Roma, & quando rediturus sit. IV.

ROMAM vade, liber. si veneris unde,
 requirer?

Æmiliæ dices de regione viæ.
 Si quibus in terris, qua simus in urbe roga-
 bit:

Corneli réferas me licet esse foro.
 Cur absum, quæret: breviter, tu multa fa-
 tere,

Non poterat vanæ tædia ferre togæ.
 Si, quando veniet? dicet: responde, poëta
 Exierat: veniet cum citharædus erit.

*O Libelle, proficiscere Romam.
 Si rogabit Faustinus, unde
 veneris; respondebis de regione
 viæ Æmilia. Si percontabitur,
 quibus in terris simus,
 qua in civitate; fas est respon-
 deas me esse in foro Cornelii.
 Rogabit cur absum: tu brevi-
 ter fatere multa. Nequibat
 pati fastidia vanæ togæ. Si
 dicet, Quando redibit? Respon-
 de, Poëta discesserat, rever-
 tetur cum citharædus vase-
 rit.*

Æmiliæ dices.] Illam intellige quam stravit
 Æmilus Lepidus, qua scilicet iter erat

ad forum Cornelii, hodie Imola.

Breviter tu multa.] Paucis verbis com-
 plectero

plectere causas absentiae meae, scilicet me non posse in urbe tot subire vana togatorum officia.

Responde.] Ultima videtur longa; sed prisorum more hoc verbum est tertiae conjugationis. Legunt alii,

Quando venit? dicit: tu respondeto,
Poeta.

Cum Citharædus.] Tunc enim temporis Romae pluris fiebant citharædi, quam poëtae: ita Romanorum mores carpit, epig. 65. lib. 5.

Artes discere vult pecuniosas?
Fat discat citharædus aut chorales.

Ad eundem, soli Julio esse commendandum. V.

Vis commendari, sine me cursurus in urbem,

Parve liber, multis? an satis unus erit?

Unus erit, mihi crede, satis, cui non eris hospes,

Julius, assiduum nomen in ore meo.

Protinus hunc adeas, primique in limine tecti,

Quos tenuit, Daphnis, nunc tenet ille Lares.

Est illi conjux, quæ te manibusque sinuque excipiet, vel si pulverulentus eas.

Hos tu seu pariter, sive hanc, illumve priorem videris, hoc dices, Marcus avere jubet.

Hoc satis est. alios commendat epistola; peccat

Qui commendandum se putat esse suis.

O exigue libelle, sine me properaturus Romam, cupisne commendari multis? An unus sufficiet? Mihi fidem adhibe, unus cui non eris extraneus, sufficiet Julius, cujus nomen pratico assidue. Statim hunc convenias. Nunc vero in intritu primæ domus ille habet domicilium, quod occupavit Daphnis. Habet uxorem quæ manibus & gremio te accipiet, etiamsi advenias pulverulentus. Sive tu conspexeris hos simul, sive hanc prius, aut illum, hoc dices, Marcus nunciat salutem. Hoc sufficit. Alii commendantur literis. Fallitur qui credit se esse commendandum suis amicis.

Primique.] Julius habitat in prima statim domo ingredientibus Romam via Æmilia, hanc appellat *limen primi tecti*: Julii vero ædes prior possederat Daphnis. Legunt alii,

Protinus hunc primæ quæres in limine tectæ.

Tecta vero erat quædam urbis via, in cuius ingressu erant ædes istius Julii, de

quo lib. 1. epig. 16.

Manibusque sinuque.] His verbis gratissimum fore Julio atque ejus uxori hunc librum auguratur.

Marcus.] Martialis. Ut advenientes *ave*, seu *salve*, sic abeuntes & recedentes *vale* dicebant. Suetonius in Augusto cap. 53. Briffonius de formulis lib. 8.

Ad Marcellinum cui assentatur ob natales patris, & refectam primam barbam. VI.

Lux tibi post Idus numeratur tertia Maias,

Marcelline, tuis bis celebranda sacris.

Imputat ætherios ortus hæc prima parenti:

Libat florentes hæc tibi prima genas.

Magna licet dederit jucundæ mûnera vitæ,

Plus nunquam patri præstitit illa dies.

O Marcelline, tu computas diem decimum octavum Maii bis colendum tuis sacrificiis. Hæc prima edidit genitorem in lucem ætheriam: hæc prima tibi decerpit barbam ex genis florentibus. Quamvis illa lux concesserit ingens donum vitæ gratia, nunquam plus largita est patri.

Idus.]

Idus.] Martius, Maius, Julius, October Nonas septimo, Idus decimo quinto die habent. Menses cæteri quinto Nonas, & Idus decimo tertio.

Bis celebranda.] quod ea die pater natus sit, & ipse Marcellinus deposuerit primam barbæ lanuginem: hæc enim lanugo depo-

nebatur magna conviviorum & ludorum celebritate.

Magna licet.] Quod dies natalis vitam patri dederit, munus est ingens; sed majus est, quod eadem illa die filius vir evaserit: nam viri appellabantur a barba resecta.

De sportula sublata, & cœna recta revocata. VII.

CENTUM miselli jam valete quadrantes,
Anteambulonis congiarium lassum,
Quos dividebat balneator elixus,
Quid cogitatis, ô fames amicorum?
Regis superbi sportulæ recesserunt.
Nihil stropharum est: jam salarium dandum est.

Jam valete, ô miseri, centum quadrantes merces clientis defatigati, quos distribuere balneator elixus. O fames amicorum, quid censeatis? Sportula regis superbi sublata sunt. Nihil fallaciarum est: salarium nunc domandum est.

Valete.] Quia salarium, id est cœna recta datur. Suetonium in Nerone cap. 16. *Publicæ cenæ ad sportulas redactæ.* Nero cœnam rectam clientibus exhibitam a potentioribus redegerat ad sportulam; quæ calathus fuit, quo primum opsonia, postea centum quadrantes dabantur. Domitianus vero abrogato illo Neronis edicto revocavit cœnas rectas. Suetonius in Domitiano cap. 7. *Sportulas publicas sustulit, revocata cœnarum rectarum consuetudine.*

Congiarium.] dicitur donum a congio mensura liquidorum.

Balneator elixus.] aquarum & vaporum calore prope coctus. Balneator hinc sumitur pro eo qui sportulam distribuere clientibus simul cum domino lavantibus.

O fames.] Exiguam quippe sportulam

largientes patroni fame necabant suos clientes.

Regis superbi.] hoc est patroni, quem dominum & regem appellabant clientes: vel Neronis superbi, qui cœnas rectas sustulerat: posterior hic sensus magis mihi placet. Epig. 2. lib. Spect.

Abstulerat miseris recta superbus ager. Neronis nempe.

Nihil stropharum.] Sportulas quandoque imminuebant avari, nec opsonia data æquabant centum quadrantes, & hæc erant strophæ quibus clientes circumveniebantur, & fame peribant: strophæ fallacia est $\lambda\alpha\theta\acute{o}$ $\tau\epsilon\sigma\pi\epsilon\phi\epsilon\omega\upsilon$ vertere.

Salarium.] Annuus merces, & stipendia significat, hinc vero victum unius diei, & videtur accipiendum pro cœna recta.

In Quintum amatorem. VIII.

THAIIDA Quintus amat. quam Thaida?
Thaida luscam.
Unum oculum Thais non habet, ille duos.

Quintus ardet Thaida. Quam Thaida? Thaida luscam. Thais caret uno oculo, ille duobus.

Unum oculum.] Jocus est a veritate ad metaphoram: Thais enim vere carebat uno oculo: Quintus vero metaphorix

duobus carere dicitur, quod amore ita obcæcatur, ut vitia illius non deprehenderet.

In Cinnam obtrectatorem. IX.

VERSICULOS in me narratur scribere
Cinna. Cinna dicitur scribere carmina
adversus me : ille non scribit
cujus versus a nemine leguntur.
Non scribit, cujus carmina nemo legit.

*Nemo legit.] Ineptum poetam irridet, ac si nunquam in lucem prodissent. Epig-
cujus versus perinde a nemine legebantur, 64. lib. 6.*

In Philomusum asotum. X.

CONSTITUIT, Philomuse, pater tibi
millia bina O Philomuse, pater tibi assi-
gnavit duo millia in mensem,
& praeiit illa per omnes dies,
cum crastina inopia semper ur-
geret luxum, & tribendum
esset diarium tuis vitiis. Idem
moriens instituit te heredem ex
asse: O Philomuse, genitor ex-
heredavit te.
Menstrua, perque omnes praestitit illa dies,
Luxuriam premeret cum crastina semper ege-
stas,
Et vitiis esset danda diurna tuis.
Idem te moriens heredem ex asse reliquit:
Exheredavit te, Philomuse, pater.

*Perque omnes.] Duo millia festertium
distribuit pater in triginta partes, & sin-
gulas singulis diebus dedit Philomuso,
qui adeo prodigus erat, ut omnia effun-
deret. Alii intelligunt duo quidem millia
in unum mensem assignata fuisse Philo-
muso, sed tamen propter immodicas im-
pensas singulis diebus duo millia Philo-
muso data, atque ab illo fuisse consumpta,
ita ut in crastinum nihil ipsi prorsus su-
peresset. Videat lector. Horatius sat. 3. lib.
1. sermonum.*

*Huic parco, paucis contento, quinque
diebus*

Nil erat in oculis,

*Ex asse.] Ex tota hereditate in duodecim
uncias ut plurimum divisa, quae assem effi-
ciunt.*

*Exheredavit te.] Cum enim factus sui ju-
ris Philomusus patrimonium brevi dilapi-
daturus esset, pater illum heredem insti-
tuens perinde fecerat, ac si exheredasset.
Vel exheredavit, quod vivens pater tot &
tantas impensas suppeditavit Philomuso, ut
hereditatem vel nullam, vel aere alieno
obrutam reliquerit.*

Decies centena de disse

Ad Quinctum amatorem Martiali iratum. XI.

SI tua nec Thais, nec lusca est, Quincte,
puella, O Quincte, si tua puella nec
est Thais, nec lusca; quare
credis distichon esse composi-
tum in te? Sed est aliqua si-
militudo: pro Laide, nomina-
vi Thaida. Dic mihi quam
similitudinem habent Thais &
Hermione? Nihilominus tu es
Quinctus: mutemus nomen
amantis: si Quinctus non vult,
Sextus ardeat Thaida.
Cur in te factum distichon esse putas?
Sed simile est aliquid: pro Laide, Thaida
dixi.
Dic mihi, quid simile est, Thais, & Her-
mione?
Tu tamen es Quinctus: mutemus nomen
amantis,
Si non vult Quinctus, Thaida Sextus amet.

Si tua.] Hermionen amabat Quintus, non Thaida, ut dictum est epig. 8. supra.

Pro Laide.] Si puella tua Lais vocaretur, haberet aliquam nominis similitudinem cum Thaidē.

Tu tamen es Quintus.] Et ego Quintum

nominavi; unde Quintus videtur notatus.

Mutemus.] Cum enim meis in jocis semper utar nominibus fictis, nihil refert utrum Quintum, aut Sextum Thaidis amatorem nominem.

In Fabullum a cujus cœna unctos quidem, sed incœnatos convivas redire dicit. XII.

UNGUENTUM fateor bonum dedisti
Convivis here: sed nihil scidisti.
Res falsa est bene olere, & esurire.
Qui non cœnat, & ungitur, Fabulle,
Hic vere mihi mortuus videtur.

Fateor, heri largitus es convivis bonum unguentum: sed nihil scidisti. Res est falsa bene olere, & esurire. O Fabulle, hunc existimo vere mortuum, qui non cœnat, & ungitur.

Unguentum.] Ante cœnam corpus ungere solebant veteres.

Scidisti.] Verbum est convivorum proprium: qui vero nihil scindebat, nihil convivis comedendum distribuebat.

Res falsa.] ironizans, id est ridicula & inepta.

Mortuus.] Mortui quippe unguuntur, nec comedunt.

In Næviam, quæ appositos cibos dixerat esse crudos, ne comederentur. XIII.

DUM non vis leporem, dum non vis
carpere mullum,
Et plus quam patri, Næviam, parcis apro:
Accusas, rumpisque coquum, tanquam omnia
cruda
Attulerit, nunquam sic ego crudus ero.

O Næviam, dum recusas scindere leporem & mullum, atque ab apro te abstines, plusquam a genitore; criminaris, & laceras coquum, veluti apposuerit omnia cruda, hoc modo nunquam ego vexabor cruditate.

Nunquam sic ego.] Ex nimia saturitate oritur cruditas stomachi, qua non erat laboraturus Martialis, cum cibos crudos præ-

texeret Næviam, atque a mensa integros aufferri juberet.

De Tucio famelico. XIV.

ROMAM petebat esuritor Tucius,
Profectus ex Hispania.
Occurrit illi sportularum fabula:
A ponte rediit Mulvio.

Tucius famelicus profectus ex Hispania ibat Romam. Fabula sportularum occurrit illi; reversus est a ponte Mulvio.

Occurrit.] In ponte Mulvio distante mille passibus ab urbe accepit Tucius, quam te-

nuis sportula daretur Romæ, atque illinc ne periret fame, in Hispaniam rediit.

De Codro amatore cæco. XV.

PLUS credit nemo, quam tota Codrus
in urbe.

Cum sit tam pauper, quomodo? cæcus
amat.

In tota civitate nullus magis credit, quam Codrus. Quæ ratione, cum adeo egenus sit? Cæcus amat.

Credit.] Ludit in ambiguitate verbi *credere*, quod significat fidem adhibere, & dare pecunias mutuo.

Cæcus amat.] hoc est, amore obcæcatus existimat puellam esse formosam, quæ ta-

men deformis est: vix enim credam vere fuisse cæcum hunc Codrum, qui amaret puellam, quam audierat esse formosam. Epig. 49. lib. 8.

In Cerdonem munerarium. XVI.

DAs gladiatores, futorum regule Cerdo,
Quodque tibi tribuit subula, sica rapit.
Ebrius es: nec enim faceres id sobrius unquam,

Ut velles corio ludere, cerdo, tuo.
Lusisti, fatis est: sed te, mihi crede, memento
Nunc in pellicula, cerdo, tenere tua.

O Cerdo regule futorum, exhibes gladiatores, & quod tibi acquirit subula, illud auferre gladius. Temulentus es: nunquam enim id ageres sicus, ut cuperes, ô cerdo, ludere tuo corio. Lusisti: sufficit: at, mihi crede, recordare nunc te continere in tua pellicula.

Das gladiatores.] Hunc cerdonem iterum irridet epig. 59. infra, qui Bononiæ munus gladiatorium exhibuerat, quod olim principes tantum civitatis, & magistratus edidere: ut patet ex Suetonio cap. 28. in Claudio. Cerdo vero, & futor in eo differunt, quod futor calceos faciat, cerdo refarciat.

Subula.] Quæstum facis, quem sica gla-

diatorum nempe, tibi eripit e manibus.

Ut velles corio.] id est, impensis tuis ludos exhibere.

Nunc in pellicula.] Infra artificii, & conditionis tuæ terminos contine te: huic proverbio locum dedit Alinus Cumanus, qui leonis pellem sibi adaptaverat, qua exutus, & agnitus ad necem usque verberatus est.

In Sabidium male olentem. XVII.

CIRCUMLATA diu mensis scriblita fecundis

Urebat nimio sæva calore manus:
Sed magis ardebat Sabidii gula: protinus ergo
Sufflavit buccis terque, quaterque suis.
Illa quidem tepuit, digitosque admittere visa est.

Sed nemo potuit tangere: merda fuit.

Scriblita diu circumgestata fecundis mensis nimio calore sæva adurebat manus: sed Sabidii gula ardentior erat; statim igitur suis buccis sufflavit ter & quater. Illa quidem tepescit, & visa est posse tangi digitis: sed nullus potuit tangere, merda fuit.

Scriblita.] Placentæ species.

Sed nemo.] Quia impuro Sabidii halitu

fuerat corrupta. Epig. 93. l. b. 7.

In Maximum recitatore importunum. XVIII.

PERFRIXISSE tuas quæsta est præfatio
fauces.
Cum te excusaris, Maxime, quid recitas?

In exordio conquestus es rancidas esse tuas fauces. O Maxime, cum te excusaris, cur recitas?

Perfrixisse.] Nimio frigore te factum esse rancidum.

Cum te excusaris.] Recitare non debuisti, sed tibi & nobis parcere.

De vipera in ore ursæ. XIX.

PROXIMA centenis ostenditur ursæ
columnis,
Exornant fictæ qua Platanona feræ.
Hujus dum patulos alludens tentat hiatus.
Pulcher Hylas: teneram merfit in ora
mânum.
Vipera sed cæco scelerata latebat in ore,
Vivebatque anima deteriore fera.
Non sensit puer esse dolos, nisi dente recep-
to,
Dum perit, ô facinus falsa quod ursæ fuit!

Ursæ videtur vicina centenis columnis, ubi belluæ adumbrata decorant Platanona. Dum formosus Hylas ludens circum explorat apertas illius fauces, inseruit manum teneram in ora. At vipera improba delitescerat in faucibus tenebrosis, & belluæ vivebat spiritus nequiore. Puer non advertit inesse fraudes, nisi dum moritur laesus dente, ô scelus quod fuit ursæ filia.

Proxima.] Platanon locus scilicet platanis confusus erat juxta porticum forte Vipsianam de qua epig. 14. lib. 2. ubi feræ erant in marmoreæ, vel æneæ.

Hylas.] Eiusdem nominis puer ab Hercule adamatus fuit; ab hoc Hyla pueri formosi Hylæ dicti sunt.

Cæco in ore.] Inus enim videre non poterat: legunt alii in ore, & ursam æneam,

fuisse intelligunt.

Vivebatque anima.] Pestifera nempe & exitialis, vipera quippe latebat in ejus faucibus.

Falsa quod.] Vera enim ursæ puero tam formoso pepercisset: vel ab ea abstinuisset puer. Alii, ô facinus ausa quod ursæ fuit. Alii, ô facinus falsa quod ursæ facit.

De Canio ridiculo. XX.

DIC Musa, quid agat Canius meus Rufus?
Utrum ne chartis tradit ille victuris
Legenda temporum acta Claudianorum?
An quæ Neroni falsus adstruit scriptor?
An æmulatur improbi jocos Phædri?
Lascivus elegis, an severus heroïs?
An in cothurnis horridus Sophocleis?
An otiosus in schola poëtarum
Lepôre tinctos Attico sales narrat?
Hinc si recessit, porticum terit templi.
An spatia carpit lentus Argonautarum?

O Musa, refer quid faciat Canius Rufus meus? Anne committit scriptis non perituris evolvendam historiam temporum Claudianorum? an quæ Neroni tribuit falsus scriptor? an imitatur facetias Phædri malitiosi? an lascivus elegis, an gravis heroïs? an tristis in cothurnis Sophocleis? an ferriatus recitat in schola poëtarum jocos reperfus Attica venustate? hinc si abiit, deambulat in porticu templi. An otiosus emittit spatia Argonautarum? an post meridiem

An delicatæ Sole rursus Europæ
 Inter tepentes post meridiem buxos
 Sedet, ambulatve liber acribus curis?
 Titi-ne thermis, an lavatur Agrippæ,
 An impudici balneo Tigillini?
 An rure Tulli fruitur, atque Lucani?
 An Pollionis dulce currit ad Quartum?
 An æstuantes jam profectus ad Baias
 Piger Lucrino navicatur in stagno?
 Vis scire, quid agat Canius tuus? ridet.

*iterum ad solem sedet inter i-
 pidas buxos delicata Europa
 aut ambulat solutus anxiet-
 tibus molestis? an Titi, a
 Agrippa thermis abluatur? a
 balneo impuri Tigillini? a
 portitur villa Tulli, & Lu-
 cani? an properat ad Qua-
 tum amœnum Pollionis? a
 jam profectus ad Baias fer-
 venter iners navigat in stagno
 Lucrino? placet discere qui
 faciat tuus Canius? ridet.*

*Canius.] De quo epig. 70. lib. 1.
 Aelia Claudianorum.] Claudii Imperatoris
 & ejus familiæ historia nota est ex Suetonio,
 & aliis.*

*An que Neroni.] An emendat historiam
 Neronis quam adulantes ipsi auctores falso
 scripserant. Tacitus in præmio Anna-
 lium. Tiberii, Caiique, & Claudii, ac Ne-
 renis res, florentibus ipsis ob metum falsæ;
 postquam occiderunt recentibus odiis compositæ
 sunt.*

*Phædri.] Qui fuit Augusti libertus; fa-
 bulas Æsopi ex græcæ latinæ fecit: im-
 probum vero dixit, quia fictis animalium
 colloquiis sui temporis morès acute car-
 pit.*

*Elegis.] Elegiarum materiam sic definit
 Horatius in Arte poetica,*

*Versibus impariter junctis querimonia pri-
 mum,*

*Post etiam inclusa est voti sententia com-
 pos.*

*Severus herois.] Grave est enim heroici
 carminis argumentum.*

*Sophocleis cothurnis.] hoc est, an compo-
 nit tragedias? in quibus inducti heroës al-
 tis nitebantur calceamentis, quæ dicta sunt*

*cothurni. Sophocles carminis gravitate cæ-
 teros tragicos longe superavit.*

*Porticum terit templi.] Ambulat in porti-
 cu templi Iſidis, epig. 14. lib. 2. ubi etiam
 egimus de porticu Argonautarum & Euro-
 pæ porticu, in qua post meridiem apric-
 abatur Canius.*

*Titi ne thermis.] Titi Imperatoris thermas
 interpretare. Legunt alii stertine thermis,
 minus bene meo judicio, sed forte bene
 legeretur,*

*Sertine, thermis an lavatur Agrippa.
 Agrippa quoque thermas construxerat, qui-
 bus nomen suum imposuerat.*

*Tigillini.] Alii legunt Tigellini: foedissi-
 mus fuit ille temporibus Neronis, de quo
 Tacitus lib. 14. Annalium. Juvenalis
 sat. 1.*

Pone Tigellinum, &c.

*Tulli & Lucani.] De his duobus fratri-
 bus dictum lib. 1. epig. 37. hoc est, an
 rusticatur.*

*Ad Quartum.] Prædium nempe ad quar-
 tum ab urbe lapidem.*

*An æstuantes.] Aquas calidas Baiarum
 intellige in Campania, ubi & stagnum
 Lucrinum. Lib. 1. epig. 63.*

In crudelem dominum. XXI.

PROSCRIPTUM famulus servavit fronte
 notatus.

Non fuit hæc domini vita, sed invidia.

*Servus fronte signatus tuitus
 est proscriptum. Non fuit hæc
 salus heri, sed vituperium.*

*Proscriptum.] Antium Restionem hunc
 fuisse putant Interpretes: de quo Macro-
 bius lib. 1. Saturn. cap. 11.*

Fronte notatus.] De notis quæ servorum

frontibus inurebantur. Epig. 29. lib. 2.

*Sed invidia.] Summa enim humanitate
 usus erga dominum crudelem servus omni-
 bus eum fecit odiosum.*

De Apicio helluone. XXII.

DEDERAS, Apici, bis tricenties ventri,
Sed adhuc supererat centies tibi laxum.
Hoc tu gravatus, ne famem & sitim ferres,
Summa venenum potionē duxisti.
Nil est, Apici, tibi gulosius factum.

O Apici donaveras sexcenties abdomini, sed tibi restabat adhuc centies largum. Hoc tu dolens extremo hausu bibisti venenum, ne patereris famem & sitim. O Apici, nihil egisti gulosius.

Bis tricenties.] Apicius, de quo Seneca ad Helviam, septingenta millia sestertium habebat in bonis: sexcenta millia luxu consumpserat, centum vero millia supererant, at veritus ille ne hac summa explere gulam non posset, venenum bibit.

Centies laxum.] hoc est, non minus centies, imo vero amplius. Alii legunt

laxu pro luxui.

Tibi,] Alii te.

Gulosius.] Is enim omnium gulosissimus videtur, qui centum sestertium millibus dives famem & sitim timeat: vel poeta irridet Apicium, quasi centies emisset summam potionem qua perit, unde cariore pretio nunquam biberat.

In invitatorem

apponentem cibos servis non convivis. XXIII.

OMNIA cum retro pueris opsonia tradas:
Cur non mensa tibi ponitur a pedibus?

Cum a tergo porrigas servis omnes cibos; quare non sternis mensam ad pedes?

Omnia cum retro.] Discumbentibus dominis ministrantes servi ad pedes stabant. Seneca lib. 3. de beneficiis cap. 27. Ut primum dilaxit, servus qui cenanti ad pedes steterat, narrat quae inter cenam ebrius dixisset.

Avarus vero iste invitator cibos omnes pueris tradebat auferendos, ut crastinam in cenam servarentur: vel forte pueris quos amabat, comedenda opsonia tradebat: ergo debuit mensam ponere a pedibus.

De hernioso haruspice. XXIV.

VITE nocens rosa stabat moriturus ad aras

Hircus, Bacche, tuis victima grata sacris;
Quem Tuscus mactare Deo cum vellet haruspex,

Dixerat agresti forte, rudique viro;
Ut cito testiculos peracuta falce fecaret,
Teter ut immundae carnis abiret odor.

Ipsē super virides aras luctantia pronus
Dum refecat cultro colla, premitque manu:
Ingens iratis apparuit hernia sacris.

Occupat hanc ferro rusticus, atque fecat;
Hoc ratus antiquos sacrorum poscere ritus,
Talibus & fibris numina prisca coli.

Hircus reus palmitis corrosi interiturnus stabat ad altaria, victima grata tuis sacrificiis, ò Bacche; quem Deo immolare volens haruspex Tuscus forte dixerat homini agresti atque imperito, ut quamprimum excicaret testiculos falce peracuta, ut putidus odor foeda carnis evanesceret. Dum ipse haruspex pronus super altaria viridantia cultro refecat cervicem resistentem, & stringit manu. Grande serotum visum est sacrificiis insensis: rusticus ferro invadit illud, atque fecat: existimans hoc requiri ex prisca consuetudine sacrorum, & numina antiqua coli ejusmodi

Sic modo qui Tuscus fueras, nunc Gallus
 haruspex,
 Dum jugulas hircum, factus es ipse caper.

*fibris. Sic qui paulo ante fue-
 ras Tuscus haruspex, nunc
 Gallus, dum mactas hircum,
 ipse evasisti caper.*

Vite nocens rosa.] Epig. 39. lib. 13.

*Lascivum pecus, & viridi non utile
 Baccho*

Dat penas. nocuit jam tenor ille deo.

Alii legunt *vi e rosea.* Judicet lector.

Quem Tuscus.] Ex Tuscia, sive Hetruria, hodie *la Toscana*, Romam allata est haruspicina. Haruspex autem, teste Donato ad Phormionem Terentii actu 4. scen. 4. ab haruga nominatur. Nam haruga dicitur hostia ab hara, in qua concluditur & servatur. Alii qui sine aspiratione scribunt, dici putant quia *in ara inspicit extra.*

Virides.] hoc est stratas herba viridi.

Iratis.] Forte propter irreverentiam haruspiciis, cujus hernia apparebat, quam excucuit rusticus, cum hirci testiculos abscondere debuisset.

Qui Tuscus.] Ludit poeta in voce *Gallus*, quasi ille haruspex patriam commutasset; sed intelligit *Gallum* fuisse factum, hoc est castratum: Sacerdotes enim Cybeles castrati dicebantur Galli.

Ipse caper.] Hircus & caper in eo differunt, quod hic castratus sit, ille vero minime: aliquando tamen confunduntur. Virgilius ecloga 7.

Vir grecis ipse caper.

Ad Faustinum de inepto rhetore. XXV.

SI temperari balneum cupis fervens
 Faustine, quod vix Julianus intraret:
 Roga, lavetur, rhetorem Sabineum.
 Neronianas is refrigerat thermas.

*O Faustine, si vis refrigerari
 balneum aestuans, quod vix in-
 grederetur Julianus: ora rhe-
 torem Sabineum, in eo lave-
 tur. Ille temperat thermas Ne-
 ronianas.*

Julianus.] qui aquis nonnisi ferventibus lavabat.

Roga.] Secutus sum Aldinam lectionem.

Alii,

Roga, lavetur hic rhetor Sabineus.

Alii,

Rogo lavet uti rhetorem Sabineum.

Ineptum nempe, qui orationis frigore aquam etiam ferventem refrigeraverit.

Neronianas.] Cæteris calidiores: refrigerat, alii *refrigeret*: hoc est qui vel aquam calidissimam refrigerare possit: Jocus est a frigore aëris ad orationis frigus seu potius ineptias. Videat lector.

In Candidum avarum, qui excepta uxore, nihil commune habebat cum amicis. XXVI.

PRÆDIA solus habes, & solus, Candide, nummos:

Aurea solus habes, myrrhinâ solus habes:

Massica solus habes, & Opimî Cæcuba solus:

Et cor solus habes, solus & ingenium.

Omnia solus habes: hoc me puto velle negare:

Uxorem sed habes, Candide, cum populo.

O Candide, solus possides prædicia, & solus nummos: solus possides pocula aurea, solus possides myrrhina; solus possides Massica, & solus Cæcuba Opimî: tu solus cordatus es, & solus ingeniosus. Solus possides cuncta: hoc, opinor, negaturus sum; at tibi, ô Candide, uxor est communis cum populo.

O Candide.] de quo jam supra lib. 2. epig. 43.

Solus habes.] Ex tuis bonis nihil communicas cum amicis.

Myrrhina.] de quibus lib. 14. epig. 113.

Opimî Cæcuba.] de vino Opimiano dictum epig. 27. lib. 1. de vino Massico. epig. 111. lib. 13.

Et cor.] Solus sapere tibi videris.

Hoc me puto.] Negaturus sum, inquit poeta.

Poëta, te unum; frui omnibus tuis bonis: | fundum arabant. Legunt alii,
alii enim simul cum eo dominantem ejus | Hoc nec puto posse negari.

In Gallum,

a quo ad cœnam non revocabatur. XXVII.

NUnquam me revocas, venias cum sæpe | *Nunquam me revocas, cum*
vocatus: | *invitatus crebro accedas: O*
Ignosco, nullum si modo, Galle, vocas. | *Galle, parco, si modo nemi-*
Invitas alios: vitium est utriusque, quod? | *nem invitas: vocas alios: de-*
inquis. | *decus est utriusque. Quod? ais.*
Et mihi cor non est, nec tibi, Galle, pu- | *O Galle, nec ego habeo pru-*
dor. | *dentiam, nec tu verecundiam.*

Et mihi cor non est.] nec enim te invitare | Nec tibi, Galle.] Cum me de te bene
deberem. | *meritum ad cœnam non revoces.*

In Nestorem male olentem. XXVIII.

AURICULAM Mario graviter miraris | *Tibi mirum est, saters autem*
olere. | *Mario. Tu efficis hoc, ô Ne-*
Tu facis hoc: garris, Nestor, in auricu- | *stor, garris in aurem.*
lam.

Tu facis hoc.] Tu in causâ es cur illi | fers impuro tuo halitu.
male oleat auricula, cui graveolentiam af-

In Zoilum quondam servum. XXIX.

HAs cum gemina compede dedicat cate- | *O Saturne, cum duplici com-*
nas, | *pede Zoilus tibi consecrat has*
Saturne, tibi Zoilus, annulos priores. | *catenas, annulos priores.*

Gemina compede.] Servi improbi com-
pedibus vincti opus in ergastulo facie-
bant.

Dedicat.] Servi libertate donati com-
pedes & catenas consecrabant Saturno,
qui per annum laneo vinculo alligatus
Saturnalibus, mense sc. Decembri solve-
batur: Saturnus ergo vinctorum deus: his
verbis significat Poëta Zoilum fuisse ser-
vum.

Annulos.] Cum appellat annulos prio-
res, notat Zoilum ex servo factum esse

equitem: si enim ferrei fuerunt annuli prio-
res, indicat alios deinde gestavisse Zoilum,
& quidem dignitatis equestris insigne. Epig.
38. lib. II.

Zoile, quid tota gemmam præcingere
libra

Te juvat, & miserum perdere sardo-
nycha?

Annulus iste tuis fuerat modo cruribus
aptus,

Non eadem digitis pondera conve-
nunt.

Ad Gargilianum pauperem. XXX.

SPORTULA nulla datur: gratis conviva | *Nulla donatur sportula; con-*
recumbis. | *viva recumbis gratuito. Rogo,*

Dic mihi, quid Romæ, Gargiliane, facis?
Unde tibi togula est, & fuscæ pensio cellæ?
Unde datur quadrans? unde vir es Chion-
nes?

Cum ratione licet dicas te vivere summa:
Quod vivis, nulla cum ratione facis.

ô Gargiliane, quid agis Romæ? Unde habes togulam, mercedem gurgestii obscuro? Unde accipis quadrantem? Unde es vir Chiones? Licet eas te vivere cum summa frugalitate: sine ullo iudicio ag quod vivis.

Gratis.] Nulla enim mercede accepta, clientes tunc una cum patrono cenabant.

Quadrans.] Quo pretio lavabant pauperes. Horatius sat. 3. lib. 1.

dum te quadrante lavatum
Rex ibis:

Chione vero scortum sui corporis copiam egenis faciebat.

Cum ratione licet.] Jocus est in ambiguo in priori versu moderationem, in posteriori vero iudicium significat: enimvero mo præstaret, quam vitam tam miseram ducere.

Ad Rufinum

divitem quem hortatur ad modestiam. XXXI.

SUNT tibi, confiteor, diffusi jugera campi,

Urbanique tenent prædia multa Lares:
Et servit dominæ numerosus debitor arcæ,
Sustentatque tuas aurea mensa dapes:
Fastidire tamen noli, Rufine, minores.
Plus habuit Didymus, plus Pilomelus habet.

Habes agros valde amplios, fa-teor, aedes tua urbana occupant multa prædia: & multi debitores serviunt arcæ herili & tua epula nituntur aurea mensa. Attamen, ô Rufine noli respicere inferiores. Didymus fuit locupletior; Philomelus ditior est.

Urbani Lares.] Dii tui domestici occupant multa ædificia: *Ædificia omnia urbana prædia appellamus*, Justinianus Instit. lib. 2. tit. 3.

Arcæ dominæ.] hoc est, multi sunt in arcæ tuo. Merito arcam dominam appellat; nam pecuniæ omnia obediunt. Epig. 77. lib. 1.

Aurea mensa.] Coronas tantum mensarum, non totas mensas aureas tuisse inter-

pretatur Raderus: vel forte mensam auream dixit, quæ nempe ornata esset multis vasibus aureis. Vel simpliciter intellige auream fuisse, aut inauratam.

Didymus.] Malis artibus multa consecutus erat infamis hic Didymus de quo epig. 43. lib. 12. Philomelus vero citharædus forte fuit tempore Martialis locupletissimus, qui ambo utpote ditiores Rufinum fastidire possunt.

In Matriniam decrepitam. XXXII.

NON possum vetulam, quereris Matrinia? possum

Et vetulam: sed tu mortua, non vetula es. Possum Hecubam, possum Nioben, Matrinia: sed si

Nondum erit illa canis, nondum erit illa lapis.

Non possum subagitare vetulam, an exposulas, ô Matrinia? possum, & anum: at tu mortua es, non anus. O Matrinia, possum Hecubam & Nioben; at si illa nondum erit conversa in canem, nec hæc in lapidem.

Non possum.] Legunt alii, *An possum* | accusabat Martialem, quod parum videretur. *vetulam, queris Matrinia?* Hæc vetula | esset.

Possim Hecubam.] Cujus & Niobes notissima est fabula: his verbis significat se posse quidem vetulas, sed si nondum formam mulierum nimia senectute exærint.

Qualem puellam velit. XXXIII.

INGENUAM malo: sed si tamen illa negetur,

Libertina mihi proxima conditio est:

Extremo est ancilla loco: sed vincet utramque,

Si facie nobis hæc erit ingenua.

Ingenua magis placet, et nihilominus si non sit copia illius, libertina mihi est secundo loco: serva ultimo loco est. At si hanc habuero liberali forma, superabit utramque.

Ingenuam malo.] Ingenui dicuntur qui statim ut nati sunt, liberi sunt: libertini vero qui ex justa servitute manumissi sunt.

Sed vincet.] Ancilla vincet ingenuam & libertinam, si formosa fuerit, atque ita solius formæ non conditionis rationem habet Poëta.

Ad Chionem nigram. XXXIV.

DIGNA tuo cur sis, indignaque nomine, dicam.

Frigida es, & nigra es: non es, & es Chione.

Proferam cur merearis tuum nomen, & non merearis. Gelida es, & atra es, non es, & es Chione.

Chione.] *Χιών* nix est: hæc mulier erat quidem Chione, quia frigida erat ut nix:

at cum non esset candida ut nix, sed nigra, non erat Chione.

De piscibus sculptis. XXXV.

ARTIS Phidiacæ toreuma clarum, Pisces adspicis: adde aquam, natabunt.

Vides pisces opus egregium artis Phidiacæ: adijunge aquam, natabunt.

Artis Phidiacæ.] Phidias sculpsit Atheniensis clarissimus toreuticen invenit, id est artem conficiendorum toreumatum: est autem toreuma opus toro factum,

& cælatum. *Adde aquam.*] Adeo naturam æmulatur, ut a veris vix secerni possint.

In Fabianum

avarum & arrogantem amicum. XXXVI.

QUOD novus, & nuper factus tibi præstat amicus;

Hoc præstare jubes me, Fabiane, tibi.

Horridus ut primo semper te mane salutem,

Per mediumque trahat me tua sella luttum:

Lassus ut in thermas decima, vel serius hora

O Fabiane, eadem officia a me exigis, quæ a novo & paulis ante diebus factis amico. Ut primo diluculo tibi incultus nuntiem salutem, & tua sella me agat per medium lutum: ut decima hora vel tardius defatigatus comiter te in thermas

Te sequar, Agrippæ, cum laver ipse Titi.
Hoc per triginta merui, Fabiane, Decem-
bres,

Ut sim tiro tuæ semper amicitia?

Hoc merui, Fabiane, toga tritaque, mea-
que,

Ut nondum credas me meruisse rudem.

*Agrippa, cum ipse laver
thermis Titi. O Fabiane
hoæne meritus sum per trigin-
ta annos, ut semper sim novus
in tua amicitia? O Fabiane
hoc meritus sum toga lacera
& mea, ut nondum existi-
mes me dignum rude.*

*O Fabiane.] De illo conqueritur, quod
cum verus esset ejus amicus, nihilominus
easdem semper anteambulonis operas, quas
a novis amicis exigebat.*

*Decima hora.] hoc est, duabus horis tar-
dius solito: ætate enim octava hora lava-
bant, nona vero cœnabant. De horis fuse
diximus epig. 8. lib. 4.*

*Cum laver ipse Titi.] Lavante enim in
thermis Agrippæ Fabiano, cogebatur Mar-
tialis currere ad Titi thermas longe distitas.
Notat arrogantiam Fabiani qui in iisdem
thermis lavari secum clientes non patere-
tur.*

*Meaque.] Cum clientes suos vestibus de-
nare soleant alii patroni.*

*Meruisse rudem.] hoc est, liberationem
officiorum: tractum est a gladiatoribus
nam gladiatores ingravescente ætate ruc-
donabantur, ut apud Horat. in epistolis
& Juven. Qua rude accepta non cogeban-
tur amplius pugnare: sed publica alebantur
pecunia. Sensus est: Putas me non demer-
uisse rudem, ut me alas sine officio. De-
mitius. Ramiresius putat Poëtam ambigu-
alluisse ad togam rudem, trita scilicet op-
positam, & villosam, quam pexam dixit
epig. 44. lib. 2.*

In irascentes amicos. XXXVII.

IRASCI tantum felices nostis amici.
Non belle facitis; sed juvat hoc facere.

*O Divites amici, scitis tantum
succensere. Non decenter agitis
sed prodest hoc agere.*

*Non bene.] Irasci enim amico, amicitia
leges violare est.*

*Sed juvat.] Quia nihil datis postea ami-
cis, quibus succensetis. Epig. 13. lib. 12.*

Ad Sextum,

Romæ non esse locum artibus honestis. XXXVIII

QUÆ te causa trahit, vel quæ fiducia
Romam,
Sexte? quid aut speras, aut petis inde?
refer.

Causas, inquis, agam Cicerone disertius
ipso,

Atque erit in triplici par mihi nemo foro.

Egit Atestinus causas & Civis: utrumque

Noras: sed neutri pensio tota fuit.

Si nihil hinc veniet, pangentur carmina no-
bis:

Audieris, dices esse Maronis opus.

Infans: omnes gelidis quicumque lacernis

Sunt tibi, Nasones Virgiliosque vides.

*O Sexte, quæ ratio, aut quæ
spes certa te accersit Romanam
dic quid inde aut speras, aut
petis? dicam, ais, causa
eloquentius ipso Cicerone, ne
nullum habebam equalem in tri-
plici foro. Atestinus dixit
causas, & Civis: cognoveram
utrumque: ac neuter habuit
integram pensionem domus
Si nihil hinc assequar, com-
ponam versus: audieris, as-
firmabis esse opus Virgilii. De
sipsis: omnes quicumque tib.
occurrunt frigidis lacernis, cer-
nis Nasones & Virgilios.*

Atria magna colam. vix treis, aut quatuor ista

Colam magna atria. Vix tribus aut quatuor ista res supeditavit cibos: reliqua multitudo pallet fame. Quid agam? mone. Nam statui vivere Roma. Si probus es, à Sexte, potes vivere fortuito.

Res aluit: pallet cætera turba fame.

Quid faciam? suade. nam certum est vivere Romæ.

Si bonus es, casu vivere, Sexte, potes.

Que te.] Corruptos Romanorum mores arguit Poëta, fingendo Sextum quendam decrevisse vivere Romæ.

Disertius.] Alii disertior.

In triplici foro.] Vetus seu Romanum unum, alterum Julii Cæsaris, tertium Augusti intellige.

Egit Atestinus & civis.] Alii *Cains*. Nomina forte ficta aut pauperum caussidicorum, qui ex caussis non erant consecuti, unde totam solverent annuam conductæ domus pensionem.

Gelidis.] hoc est tritis lacernis, quæ fri-gus undique admitterent.

Sunt tibi.] Alii sunt ibi, Romæ scilicet,

Atria magna.] hoc est potentiores colam, in atriis quippe magnum amicum expectabant clientes.

Si bonus.] Solis enim malis certa est vendendi ratio, hominis vero probi vita ex casu pendet. Juvenalis sat. 3.

Quid Roma faciam? mentiri nescio, &c.

De Lycori

quæ licet lusca bene de forma judicabat. XXXIX.

ILIACO similem puerum, Faustine, magistro
Lusca Lycoris amat. quam bene lusca videt!

Lycoris lusca ardet puerum parem magistro Troiano. Quam perspicax est lusca!

Iliaco magistro.] Pecoris scilicet magistro: Paridem forte intelligit. Legunt alii

ministro, id est Ganymedi Jovis pocillatori.

In Thelesinum avarum. XL.

MUTUA quod nobis ter quinquaginta dedisti

O Thelesine, te existimas magnum amicum, quod nobis credidisti centum & quinquaginta ex tantis divitiis, quas coercet arca ponderosa: O Thelesine, te existimas magnum amicum, tu ne magnus es quod credis? Immo ego sum magnus quod restituo.

Ex opibus tantis, quas gravis arca premit:
Esse tibi magnus, Thelesine, videris amicus,
Tun' magnus, quod das: immo ego, quod recipis.

Ter quinquaginta.] millia scilicet festerium. Legunt alii *ter quinquagena*, ne finalis in *ginta* corripatur, verum est anceps, reperitur longa lib. 7. epig. 8. & brevis lib. 12. epig. 26.

Tun' magnus.] Legunt alii *tu magnus*.

Immo ego.] quia ego pauper restituo diviti. Significat Poëta plus esse ter quinquaginta a paupere restitui, quam mutuo dari a divite.

De lacerta calata. XLI.

INSERTA phialæ Mentoris manu ducta
Lacerta vivit, & timetur argentum.

Lacerta ducta manu Mentoris insculpta phiale spirat, & metuitur argentum.

Mentoris.] qui cælator fuit clarissimus. Lib. 9. epig. 60.

*& si qua fuerunt
Pocula Mentorea nobilitata manu.*

Plinius lib. 33. cap. 11. *Lucius vero Crassus erator duos scyphos Mentoris artificis manu cælatos habuit centum sestertiis.*

Ducta.] Proprium est cælatorum & scul-

ptorum verbum. Virgilius lib. 6. *Æneid* v. 848.

*Excudent alii spirantia mollius æra,
Credo equidem: vivos ducent de marmor.
vultus.*

Et timetur.] Cum lacerta vivere videatur.

In Pollam tegentem rugas ventris. XLII.

LOMENTO rugas uteri quod condere tentas,

Polla: tibi ventrem, non mihi labra linis.

Simpliciter pateat vitium fortasse pusillum.

Quod tegitur, majus creditur esse malum.

O Polla, quod conaris lomento tegere rugas uteri, tibi linis uterum, non mihi labra. Sincere detegatur vitium forte parvum. Majus esse malum existimatur quod occultatur.

Lomento.] Lomentum, teste Roberto Stephano, farina fabacea qua ad eruganda corpora usa est antiquitas. Uterum vero linebat Polla, ut sulcis absconditis puella videretur.

Non mihi labra linis.] id est, non me decipis hoc fuco, quo sensu Plautus dicit, *es sublinero*. Hæc dicendi formula originem traxit a genere ludi quo dormientibus ora

pinguntur, quos cum aliis ludibrio esse velent antiqui, eos dormientes per jocum linebant colore aliquo, vel fuligine. Hæc formula potest etiam defumi ab iis qui amaras potiones ægrotis vel pueris exhibentes, labra poculorum melle illinunt, ut hac dulcedine primum decepti potionem hauriant.

Malum.] Alii nefas.

In Lentinum tingentem capillos. XLIII.

MENTIRIS juvenem tinctis, Lentine, capillis:

Tam subito corvus, qui modo cycnus eras.

Non omneis fallis. scit te Proserpina canum:

Personam capiti detrahet illa tuo.

O Lentine, fingis te juvenem comis coloratis: tam repente corvus factus, qui paulo ante cycnus eras. Non imponis omnibus. Proserpina novit te canum: illa auferet larvam a tuo capite.

Mentiris juvenem.] Lentinus canos capillos tingebat, ut juvenis videretur.

Scit te Proserpina.] Jovis & Cereris filis, quæ a Plutone rapta est in conjugem, unde inferorum regina dicitur. Qui autem morituri sunt, priusquam a Proserpina tondentur, animam efflare nequeunt, ut canunt Poëtæ. Hanc causam affert Virgilius cur Dido difficulter animam emitteret, lib. 4. *Æneid*.

Non enim illi flavum Proserpina vertice crinem

Abstulerat, Stygioque caput damnaverat orco.

Personam.] Persona dicitur ficta imago vultus seu larva: illa vero capillorum tinctura eleganter capitis persona dicitur, qua ablata Lentinus canus videbitur, atque orco damnandus.

In Ligurinum nimis poëtam. XLIV.

OCCURRIT tibi nemo quod libenter, Quod quacumque venis, fuga est, & ingens

O Ligurine, visne scire quid sit, quod nullus tibi obviam sit equo animo, quod omnes fugiunt, & vasta est solitudo

Circa

Circa te, Ligurine, solitudo:
 Quid sit scire cupis? nimis poëta es.
 Hoc valde vitium periculofum est,
 Non tigris catulis citata raptis,
 Non dipsas medio perusta Sole,
 Nec sic scorpheus improbis timetur.
 Nam tantos, rogo, quis ferat labores?
 Et ftanti legis, & legis fedenti,
 Currenti legis, & legis cacanti.
 In thermas fugio: fonas ad aurem.
 Piscinam peto: non licet natate,
 Ad cœnam propero: tenes euntem.
 Ad cœnam venio: fugas fedentem.
 Lassus dormio: fuscitas jacentem.
 Vis, quantum facias mali, videre?
 Vir justus, probus, innocens timeris.

circum te, in quemcumque locum venis? Nimum poëta es. Hoc vitium periculofissimum est. Ablatis catulis tigris festina non incutit tantum metum, nec dipsas adusta medio sole, nec scorpheus venenosus. Quæso enim, quis patiatur tantas molestias? Legis ftanti, & legis fedenti: legis properanti, & legis exoneranti ventrem, Fugio in thermas: clamas ad aurem. Eo in piscinam: non fas est natate. Festino ad cœnam: moraris euntem. Venio ad cœnam: fugas fedentem. Defatigatus dormio: excitas cubantem. Cupisne scire quantum mali facias? Metueris licet vir justus, probus, innocens.

Nimis poëta es.] Lepide Horatius in fine Artis poëticæ: Vesanum retigisse timent, fugiuntque poëtam Qui sapiunt. Non tigris.] quæ tamen periculofissima est dum equitem suorum catulorum raptorem insequitur. Dipsas.] Serpens a quo isti vexantur siti & æstu: δίψα, sitis, unde nomen deducit, perusta Sole dicitur: vel quod apricetur ad Solem meridianum, vel quod plaga meridiana vivat.

Piscinam peto.] Locus erat domi ubi aqua frigida lavabant: fuisse etiam piscinas tepidas constat ex Plinio juniore lib. 5. epist. 3. Fuit etiam piscina publica. Non licet.] Alii non finis. Fugas fedentem.] Nempe qui ad cœnam maturius veniebant, dum sternerentur lecti sedebant. Epig. 67. lib. 7. Sternantur lecti, Cæciliane sede. Vir justus.] Importuna tua recitatione adeo intolerabilis es, ut te patienter ferre quamvis probum nemo possit.

De eodem. XLV.

FUGERIT an mensas Phœbus cœnam-
 que Thyestæ,
 Ignoro: fugimus nos, Ligurine, tuam.
 Illa quidem lauta est, dapibusque instructa
 superbis:
 Sed nihil omnino te recitante, placet.
 Nolo mihi ponas rhombum, mullumve bili-
 brem:
 Nec volo boletos, ostrea nolo: tace.

Nescio utrum Sol fugerit mensas & cœnam Thyestæ: O Ligurine, nos fugimus tuam. Illa quidem splendida est, & ornata epulis lautis: at nihil prorsus gratum est te recitante. Non placet mihi apponas rhombum, aut mullum bilibrem: nec placet boleti, nec ostrea: file.

Fugerit an mensas.] Thyestes filius fuit Pelopis ex Hippodamia, & nepos Tantali, qui uxorem fratris sui Atrei in adulterium pellexit, atque ex ea suscepit filios, quos Atreus in vindictam tanti sceleris eidem Thyestæ comedendos apposuit. Propterea Poëtæ fingunt Solem horrore tantæ imma-

nitatis expalluisse, mutatoque solito cursu rediisse ad auroram. Vide Seneca in Thyest. Fugimus nos.] Ne cogamur audire te recitantem, epig. 50. infra. Tace.] nos enim importuna recitatione enecas.

Ad Candidum cui excusat officia anteambulonis, non a se quidem, sed a liberto præstita. XLVI.

EXIGIS a nobis operam sine fine togatam:

Non eo, libertum sed tibi mitto meum.
Non est, inquis, idem. multo plus esse probabo.

Vix ego lecticam subsequor: ille feret.
In turbam incideris, cunctos umbone repellat:

Invalidum est nobis, ingenuumque latus.
Quidlibet in causis narraveris, ipse tacebo:
At tibi tergeminum mugiet ille sophos.

Lis erit, ingenti faciet convicia voce:
Esse pudor vetuit fortia verba mihi.

Ergo nihil nobis, inquis, præstabis amicus?
Quidquid libertus, Candide, non poterit.

A nobis continuo postulas officia anteambulonis: non vana sed mitto libertum meum. Nihil idem est, ais: doctus multo plus esse. Egredere ego subsequor lecticam: ille gestabit, incurreris in turbam, umbone propulsabit omnes: ego habitus latus debile, & ingenuum. Quidlibet narraveris in causis, ipse silebo: sed ille tibi vociferabitur tergeminum sophos. Controversia erit, summa voce ingeret contumelias verecundia prohibuit me habere vocem altam. Nihil igitur, inquis, tu amicus præstabis nobis? Præstabo, dicit Candide, quidquid non poterit libertus.

Operam togatam.] id est officium anteambulonis: patronos enim comitabantur clientes toga induti, quam alii cives raro sumebant. Juvenalis sat. 3.

Pars magna Italia est, si verum admittimus, in qua

Nemo togam sumit, nisi mortuus.

Non est idem.] Majori, inquis, mihi honori esset tuus quam liberti comitatus.

Plus esse probabo.] quæ enim officia præstare ego nequeo, ea præstabit tibi meus libertus.

In turbam incideris.] Ille in turba viam tibi expediet, & velut umbone clypei obstantes rejiciet nisu corporis, aut laterum firmitate. Turnebus lib. 13. cap. 15. & 19.

Ingenuumque latus.] Debile interpretare quod ingenui hominis vires oneri ferendo non sint.

At tibi tergeminam.] Meus libertus a caelum usque laudibus te efferet. Vide epig. 4. lib. 1.

Lis erit.] Si litigaveris cum aliquo tuo nomine lacerabit adversarium conviciis.

Esse pudor.] Nam rusticorum est voce alta clamare.

Quidquid.] Officia liberalia præstabo, quæ nec servus nec libertus præstare possunt: famam scilicet, & nominis æternitatem meis verbis tibi conciliabo.

De Basso, cujus rus sterile irridet. XLVII.

CAPENA grandi porta qua pluit gutta,
Phrygiæque matris Almo qua levat ferrum,

Horatorum quæ viret sacer campus,
Et qua pusilli fervet Herculis fanum,
Faustine, plena Bassus ibat in rheda,
Omneis beati copias trahens ruris.
Illic videres frutice nobili caules,
Et utrumque porrum, sessilesque lactucas,
Pigroque ventri non inutiles betas.

O Faustine, Bassus ibat vehens in rheda plena omnes fructus fertilis ville, quæ porta Capena pluit grandi gutta, & quæ Almo abluat ferrum matris Phrygiæ, quæ religiosus ager Horatorum viret, & quæ fervet ades Herculis minoris. In rheda cerneret brassicas stirpe nobili, atque utrumque porrum, & lactucas sessiles, & betas utiles alvo stricte.

Illic coronam pinguibus gravem turdis,
Leporemque læsum Gallici canis dente,
Nondumque victa lacteum faba porcum.
Nec feriatus ibat ante carrucam,
Sed tuta fœno cursor ova portabat.
Romam petebat Bassus: immo rus ibat.

Illic videres coronam ponderosam pinguibus turdis, & leporem vulneratum dente canis Gallici, & lacteum porcellum nondum fracta faba. Nec otiosus cursor incedebat ante rhesdam, sed ferebat ova secura fœno. Bassus ibatne Romam? immo petebat villam.

Pluit.] propter aquæductum quo super eam portam aqua in urbem fluebat. Juvenalis sat. 3.

Substitit ad veteres arcus, madidamque Capenam.

Phrygiaque.] Cybele deorum mater ex Phrygia Romam fuerat advecta, unde Phrygia mater dicitur. Almo fluvius territorii Romani in Tyberim defluit, hodie Dachia. In eo Cybeles Sacerdotes lavabant cultros quibus hostias macabant, ipsum quoque Cybeles simulachrum. Ovidius 4. Fastorum:

Illic purpurea canus cum veste Sacerdos Almonis dominam, sacraque lavit aquis.

Horatiorum.] nempe extra portam Capenam erat sepulchrum Horatiorum, & campus ubi cum Curiatii pugnaverant, quorum fati nota est historia ex Livio.

Et qua pusilli.] Pusillum appellat Herculem ad assentationem Domitiani, qui se majorem Herculem prædicabat, ut patet ex epig. 65. lib. 9. epig. 16. lib. Spekt.

Fervet fanum.] hoc est, a multis frequentatur.

Utrumque porrum.] festivum intellige & capitatum.

Sessileque lactucas.] Lactucarum genus quoddam sessile dicitur seu laconicum. Vide Plinium lib. 19. cap. 8.

Pigroque ventri.] quem solvunt betæ.

Illic coronam.] tactam forte e vimine ex qua suspensi erant turdi.

Gallici canis dente.] velocissimi nimirum utpote lupino saturo editi. Vide Plinium lib. 8. cap. 11.

Nondumque victa.] hoc est porcellum lacteum, qui fabas tringere nondum posset.

Sed tuta fœno.] hoc est, munita fœno ne collisa contererentur.

Romam petebat.] cum tot fructus rure nascentes veheret.

Immo rus.] Amœna quidem erat illa Bassi villa, sed sterilis, in quam tot edulia deportare cogebatur.

De Ollis

redacto ad paupertatem ædificando. XLVIII.

PAUPERIS extruxit cellam, sed vendidit Ollus
Prædia: nunc cellam pauperis Ollus habet.

Ollus ædificavit cellam inopis, at vendidit fundos: Ollus nunc est cella pauperis.

Extruxit cellam.] Lipsio teste in 18. epist. Senecæ, divites extruebant pauperis cellam contiguam, aut in vicinia suarum ædium, in quam fastidiosi, miseros, tribules, & advenas pauperes, amicosque minorum gentium recipiebant: ne intra ædes admitterent. Cum vero Ollus esset dives, ex more reliquorum divitum construxerat cellam pauperis: sed bonis abli-

guritis, & prædio divendito, unam sibi cellam reliquam fecit, quæ tunc pauperis cella verius quam olim dici posset. Seneca epistola 100. Desit sane varietas marmorum, & concisura aquarum cubiculis interfuentium, & pauperis cella, & quidquid aliud luxuria, non contenta decore simplici, miscet. Epig. 14. lib. 8.

In invitatores,
diversa vina convivis apponentem. XLIX.

VEIENTANA mihi mifces, tu Massica
potas:
Olfacere hæc malo pocula, quam bibere.

*Mihi porrigis vina Veientana
tu bibis Massica: magis place
odorari hæc pocula, quam hauri
rire.*

*Tu Massica potas.] Vetus codex, Tibi
Massica potas. Ramirefius vero legit Tibi
Massica pomis. Judicet Lector. Vinum
Veientanum viliffimum, lib. 2. epig. 53.*

*Massicum vero optimum, epig. 111. lib. 13
Olfacere.] An erat pocula myrrhina
inquit Raderus? Vinum myrrha amarius
cujus gratus odor, ingratus gustus.*

In Ligurinum recitatore importunum. L.

HÆc tibi non alia est ad cœnam cauffa
vocandi,

Verficulos recites ut, Ligurine, tuos.
Depofui soleas, affertur protinus, ingens
Inter lactucas, oxygarumque liber.

Alter perlegitur, dum fercula prima moran-
tur.

Tertius est, nec adhuc mensa fecunda ve-
nit.

Et quartum recitas, & quintum denique li-
brum.

Putidus est toties, si mihi ponis aprum.

Quod si non scombris scelerata poëmata do-
nes:

Cœnabis solus jam, Ligurine, domi.

*O Ligurine, invitatus ad cœ-
nam non alia de cauffa quam
ut legas tua carmina. Abieci
crepidas; statim apportatur
immensus libellus inter lactu-
cas & oxygarum. Alter totus
legitur, dum prima dapes
cunctantur. Tertius adest,
necdum fecunda fercula affe-
runtur. Et recitas quartum
libellam, & tandem quintum.
Si mihi vel aprum apponis
toties, male olet. Quod si non
tradas scombris scelerata poë-
mata, ô Ligurine, solus jam
cœnabis domi.*

*Depofui soleas.] Cum cœnaturi effent
veteres, deponabant soleas, ne stragula
leſti, in quo recumbebant, luto fœdaren-
tur. Gellius lib. 13. cap. 20. Omnia qui-
bus plantarum calces tantum infime teguntur,
cætera prope nuda, & veretibus habenis jun-
cta sunt, soleas dixerunt. Vide epig. 44.
& 45. ſupra.*

Oxygarumque.] Garum intellige, five li-

*quamen ex aceto & intestinis piſcium,
epig. 102. lib. 13.*

Alter perlegitur.] Legunt alii porrigitur.

*Quod si non scombris.] Verſus mali, scom-
bris & aliis piſcibus involvendis infervie-
bant. Alii damnas.*

*Scelerata.] Importuna enim carmi-
num recitatione convivas enecabat Ligu-
rinus.*

Ad Gallum vanam mulierem. LI.

CUM faciem laudo, cum miror crura
manuſque,

Dicere, Galla, ſoles, Nuda placebo magis:
Et ſemper vitas communia balnea nobis.

Numquid, Galla, times ne tibi non pla-
ceam?

*Cum commendo tuum vultum,
cum manus & crura mihi ad-
miranda videntur, ô Galla,
conſueviſti dicere Ero gratior
nuda: & ſemper fugis ther-
mas nobis communes O Gal-
la, an metuis ne tibi injucun-
das ſim?*

Et semper vitas.] Ironizās carpit Gal- | poris detormitas pateret.
 am, quæ formosa videri volebat, nec ta- | *Ne tibi non placeam.]* Ne tibi videar pa-
 men unquam cum Poëta lavabat, ne cor- | rum vir.

Ad Tongilianum, cujus domus incendio perierat. LII.

EMPTA domus fuerat tibi, Tongiliane, | *O Tongiliane, emeris ades-*
 ducentis: | *ducentis: infortunium creber-*
 Abstulit hanc nimium casus in urbe fre- | *rimum in urbe evertit illas.*
 quens. | *Donatum est decies: O Tongi-*
 Collatum est decies: rogo non potes ipse vi- | *liane, quæso, nonne potes vi-*
 deri | *deri ipse combussisse tuas ades-*
 Incendisse tuam, Tongiliane, domum?

Ducentis.] Sestertiis, vel ducentis milli- | *Non potes.]* Nempe ut ex incendio lu-
 bus sestertiium. | crum faceres: eodem sensu Juvenalis sat. 3.
Collatum est decies.] hoc est, tui clientes | *— & merito jam*
 tibi donarunt decies centena millia sester- | *Suspectus tanquam ipse suas incendierit*
 tiium. | *ades.*

Ad Chloen a qua abstinere se potuisse dicit. LIII.

ET vultu poteram tuo carere, | *Valebam me abstinere & a*
 Et collo, manibusque cruribusque, | *tua facie, & collo, & ma-*
 Et mammis, natibusque clunibusque: | *nibus, & cruribus, & mam-*
 Et, ne singula persequi laborem, | *mis, & natibus, & clunibus;*
 Tota te poteram, Chloë, carere. | *& ne defatiger referre singula*
 | *membra: valebam, ô Chloë,*
 | *me abstinere a te integra.*

Et vultu poteram.] Singula sua membra laudabat Chloë, ut amore Martialem accen-
 deret, at vero illam spernit Poëta, affirmans illa tota carere se posse.

Ad Gallam astute negantem. LIV.

CUM dare non possim, quod poscis, | *O Galla, cum nequeam dona-*
 Galla, rogantem: | *re quod petis a me poscente*
 Multo simplicius, Galla, negare potes. | *noctem; O Galla, potes re-*
 | *cusare multo apertius.*

Quod poscis Galla.] Poëta arguit astutiam Gallæ, quam cum ille noctem rogaret, pos-
 cebat illa multo plus quam præstare possêt, sic ergo non simpliciter quidem, sed artifi-
 ciose recusabat Galla.

In Gelliam unguentis delibutam. LV.

QUOD quacumque venis, Cosmum mi- | *Quod credimus Cosmum venire*
 grare putamus, | *quacumque vadis, & viro*
 Et fluere excusso cinnama fusa vitro; | *agitato labi cinnama dispersa;*

Nolo

Nolo peregrinis placeas tibi, Gellia, nugis.

Sic puto posse meum, sic bene olere canem.

O Gellia, nolo tibi iucundis ex'ernis ineptiis. Crede meum canem posse bene olere hoc modo.

Cosmum.] Unguentarium, cujus mentionem sæpe facit Poëta. Tot vero unguentis delibuta erat Gellia, & tantus odor spargebatur, quacumque iret, ut Cosmus cum pharmacopolio illam sequi videretur.

Epig. 88. lib. 1.

Nolo peregrinis] Unguentis externis sed naturali oris venustate bene oleas.

Sic puto.] Alii scis puto.

De cisterna Ravennate. LVI.

SIT cisterna mihi, quam vinea, malo Ravennæ:

Cum possim multo vendere pluris aquam.

Magis mihi placet habere cisternam Ravenna, quam vineam: cum possim vendere aquam multo carius

Sit cisterna.] Ravenna urbs in Italia ad mare Adriaticum, ubi erat penuria aquarum potabilium, magna vero vini copia, atque adeo illic pluris aqua, quam vinum vendebatur.

De Caupone Ravennate. LVII.

CALLIDUS imposuit nuper mihi caupone Ravennæ:

Cum peterem mixtum, vendidit ille merum.

Paucis ante diebus versutus caupo me decepit Ravenna cum posterem mixtum, illi vendidit merum.

Callidus imposuit.] Patet hoc epigramma ex præcedente: cum enim aqua Ravennæ carior esset vino, dilutum aqua vinum carius erat mero.

De villa Faustini ad Bassum. LVIII.

BAIANA nostri villa, Basse, Faustini

Non otiosis ordinata myrtetis,

Viduaque platano, tonsilique buxeto

Ingrata lati spatia detinet campi:

Sed rure vero, barbaroque lætatur.

Hic farta premitur angulo Ceres omni,

Et multa fragrat testa senibus autumnis.

Hic post Novembres, imminente jam bruma,

Seras putator horridus refert uvas;

Truces in alta valle mugiant tauri,

Vitulusque inermi fronte prurit in pugnam.

Vagatur omnis turba fordidaë cortis,

Argutus anser, gemmeique pavones,

Nomenque debet quæ rubentibus pennis,

Et picta perdix, Numidicæque guttata,

O Basse, villa Baiana nostri Faustini non composita sterilibus myrtetis, & platano cælibe, & buxeto tonsili occupat sterilia spatia agri amplius: sed gaudet rure vero, & ineleganti. Hic congestum frumentum coarctatur omni angulo, & plures amphoræ bene olent vino vetusto. Hic post Novembres, jam instante hieme, incultus vinitor reportat uvas tardas; tauri truculenti mugiant in profunda valle, & vitulus inermi fronte appetit prælium. Omnis turba cortis rustica errat, anser argutus, & pavones gemmei, & quæ habet nomen ab alis rubris, & perdix colorata, & Numidicæ guttata,

Et impiorum phasiana Colchorum.
 Rhodias superbi fœminas premunt Galli,
 Sonantque turres plausibus columbarum.
 Gemit hinc palumbus, inde cereus turtur,
 Avidi sequuntur villicæ finum porci,
 Matremque plenam mollis agnus expectat.
 Cingunt ferenum lactei focum vernæ,
 Et larga festos lucet ad Lares sylvæ.
 Non segnīs albo pallet otio caupo:
 Nec perdit oleum lubricus palæstrita:
 Sed tendit avidis rete subdolum turdis,
 Tremulave captum linea trahit piscem,
 Aut impeditam cassibus refert damam.
 Exercet hilares facilis hortus umbellas,
 Et pædagogō non jubente lascivi
 Parere gaudent villico capillati,
 Et delicatus opere fruitur eunuchus:
 Nec venit inanis rusticus saluator.
 Fert ille ceris cana cum suis mella,
 Metamque lactis Saffinate de sylvæ.
 Somniculosos ille porrigit glires,
 Hic vagientem matris hispidæ fœtum,
 Alius coactos non amare capones.
 Et dona matrum vimineo ferunt texto
 Grandes proborum virgines colonorum.
 Facto vocatur lætus opere vicinus,
 Nec avara servat crastinas dapes mensa.
 Vescuntur omnes, ebrioque non novit
 Satur minister invidere convivæ.
 At tu sub urbe possides famem mundam,
 Et turre ab alta prospicis meras laurus,
 Furemque Priapo non timente securus,
 Et vinitorem farre pascis urbano,
 Pictamque portas otiosus ad villam
 Olus, ova, pullos, poma, caseum, mustum.
 Rus hoc vocari debet, an domus longe?

Et phasiana impiorum Colchorum. Galli superbi comprimunt fœminas Rhodias, & turres resonant plausibus columbarum. Palumbus ingemit ex hac parte, ex illa turtur cereus. Porci cupidi sectantur gremium villicæ, atque agnus tener præsolatur matri abundantī lacte. Servuli candidi circumdant caminum lucidum, & ligna copiosa splendent ad Lares solennes. Non otiosus caupo exalbescit pallidâ inertia: nec lubricus palæstrita amittit oleum: at tendit plagas fallaces cupidis turdis, vel filo tremente trahit piscem captum, aut reportat damam implicitam plagis. Hortus facilis præbet umbras amœnas, nec imperante præceptore lascivæ capillati lætantur obsequi villico, & mollis eunuchus vacat labori: nec accedit agræstis saluator vacuis manibus. Ille portat cana mella cum suis ceris, & metam lactis de sylvæ Saffinate. Ille offert somniculosos glires, hic vagientem partem matris villosæ, alius capones coactos non amare. Atque adultæ puella bonorum colonorum canistro portant munera matrum. Peracto labore hilaris vicinus invitatur, nec avara mensa servat cibos in crastinum convivium, cuncti epulantur, & saturatus servus nescit invidere temulento conviva. At tu sub urbe possides famem elegantem, atque ab alta turra spectas tantum lauros, & tutus es Priapo non metuente furem, atque alis vinitorens frumento allato ex urbe, atque ad villam pictam feriatius fers olus, ova, pullos,

poma, caseum, mustum. Hoc ne rus debet appellari, an domus procul?

Baiana villa.] Baiis prope Neapolim erat villa Faustini, quam a fructuum abundantia commendat Marcialis, rus vero Bassi vituperat a sterilitate, epig. 47. supra.

Platano vidua.] id est sterili, metaphora ducta a viduis fœminis quæ liberos non pariunt.

Tonsili buxeto.] Myrtetum & buxetum

sunt loca myrtis & buxis sterilibus frequentia: buxus vero in varias, ut nunc, animalium & aliarum rerum figuras tondebatur.

Sed rure vero barbaroque.] hoc est fertili, nec arboribus sibi invicem respondentibus ornato.

Ceres.] Cererem frumenti Deam pro frumento ipso posuit.

Senibus autumnis.] Vinum intellige a multis annis reconditum; autumnum usurpat pro fructibus autumnii, & quidem præcipuis, vino nimirum.

Seras putator.] Uvas duracinas tarde maturescentes intellige, de quibus epig. 44. lib. 1. & epig. 22. lib. 13.

Inermi fronte.] sine cornibus. Idem de hœdo dicit Horatius ode 13. lib. 3. carm.

*cui frons turgida cornibus
Primis, & Venerem & prælia destinat
Frustra.*

Argutus anser.] hoc est strepens. Virgilius ecloga 9.

*sed argutos inter strepere
anser olores.*

Genæique pavones.] Pavonum cauda gemmis varii coloris ornata videtur.

Nomenque debet.] Phœnicopterum intellige sic dictum ab alis rubris, epig. 71. lib. 13.

Dat mihi penna rubens nomen.

Numidicæque guttata.] hoc est gallinæ Africanæ, quarum plumæ maculis veluti guttis distinctæ, epig. 73. lib. 13.

Phasianæ.] avis nota sic dicta a Phasi Colchidis fluvio. *Colchorum autem impiorum* dixit propter scelus Medææ.

Rhodias.] Gallinas intellige aliis pretiosiores.

Cercus turtur.] a pinguedine quæ pallidum colorem ceræ similem efficit. Alii colorem illum cereum ad plumas referunt.

Villicæ sinum.] in quo villica fert pastum. Legunt alii *sonum*: Suruli enim villicæ vocem eos ad pastum vocantis agnoscunt, & sequuntur.

Ad Laves.] deos domesticos qui ad focum colebantur. Epig. 30. lib. 1.

Non segnis albo.] Caupo exercebatur aucupio & piscatu: in villa viatorum gratia constituebatur caupona.

Nec perdit oleum.] Ungebantur oleo, qui in palastra erant luctaturi: hic palastrica cum rure non luctaretur, oleo non utebatur, sed venatione & aucupio se exercebat ut caupo: Oleum vero & operam perdere dicitur, qui male tempus infumit: hoc loco significat Poëta, nec palastram nec

cauponem fuisse otiosos.

Facilis hortus.] qui facile, & nullo fere labore colitur, rure enim vero & hârbare læratur illa villa.

Exercet umbellas.] hoc est præbet umbras. Alii legunt *exercet urbanos*, hoc est, occupat eos qui ex urbe in villam venerunt. Alii legunt *exercet ancillas*, ut ostendat Poëta totam Faustini familiam vacare alicui operi. Judicet lector.

capillati.] Pueri scilicet comam alentes, qui domino in deliciis erant, unde pædagogus parebant, alios servos diserti lacescebant. Laudat Poëta hanc villam ubi lascivi illi pueri, non cogente pædago, ultro obtemperabant villico: vel intellige filios ipsius villici, cui sua sponte obtemperabant.

Nec venit inanis.] sed affert munera quæ sequuntur.

Metamque lactis.] caseum intellige, ut epig. 44. lib. 1.

Salsinate de sylva] Bais vicina, ut videtur. Legunt alii *Sarsinate*. Sarsina vero Umbriæ urbs, Plauti patria: sed longe distat a Bais. Videat lector.

Matris hispida ferum.] hoc est hœdillum, qui vagitu suo matrem abesse queritur.

Coactos non amare.] quia sunt castrati.

Et dona matrum.] Agricolarum filia: matribus suis afferunt munera. Legunt alii *& ova matrum*, hoc est gallinarum. Epig. 30. lib. 7.

Rauca cortis aves, & ova matrum.

Satur minister.] Cum enim in crastinum convivium non serventur cibi, saturantur servi nec invident convivis, quod secus fit in urbe.

Possides famem mundam.] Jam alloquitur Bassum, cujus amœna quidem erat villa sed sterilis.

Meras laurus.] ex quibus nullus fructu percipitur.

Priapo non t. mente.] hortorum custode qui tures quidem non metuebat, cum illi nulli essent fructus.

Piscamque.] sterilem, sed visu amœnam, quibus in tabella exprimi solet, epig. 47. supra.

De sutore, & fullone munerariis. LIX.

SUTOR cerdo dedit tibi, culta Bononia, munus.

Fullo dedit Mutinæ: nunc ubi, caupo, dabis?

O poli' a Bononia, sutor cerdo tibi exhibuit spectaculum: fullo exhibuit Mutinæ: O caupo ubi nunc exhibebis?

Sutor cerdo.] Indignatur Poëta, quod vilissimi etiam homines edant munera gladiatoria, cum id olim non nisi clarioribus viris liceret. Est autem *cerdo* is qui es qua

VI Lib. 71 epigr. 4 vers.

Rogas] Qui saepe è ligno polito & affabrè
 extracto. Tales in Consecratorum Augg.
 Numis.

VI Lib. 10 epigr. 7 vers.

Tribuit Diademata] Uti Trajanus Part
 maspati, Partho; uti & Verus Sæmo,
 meno; teste ejus Numo, apud Patinum.

VI Lib. 21 epigr. 8 vers.

Juno] In Augustarum Numis frequenter
 obvia. Hæc verò in Samiorum rarior.

VI Lib. 10 epigr. 11 vers.

Pallas] Demitiano i mulierum n. b.
 ejus Numis maximè obviu. Ille tamen
 eam datus è Num. Gordianu tert.

VI Lib. 3 epigr. 2 vers.

Magne puer] Quem, stellato globo insi-
 dentem, vides in Num. Domitix elegan-
 tissimo.

VI Lib. 13 epigr. 1. vers.

Julia] Titu Imp. filia; ejus hæc è Num
 facies.

quacunque arte lucrum facit, unde furor | strina, &c. Bononia vero & Mutina, hodie
cerdo qui ex futrina, cerdo tonfor ex ton- | Bologna & Modena, epig. 16. supra.

In Ponticum,

non eosdem sibi & convivis cibos apponentem. LX.

CUM vocor ad cœnam, non jam venalis,
ut ante:

Cur mihi non eadem, quæ tibi, cœna da-
tur?

Ostrea tu fumis stagno saturata Lucrino:

Sugitur inciso mytilus ore mihi.

Sunt tibi boleti: fungos ego fumo suillos.

Res tibi cum rhombo est: at mihi cum spa-
rulo.

Aureus immodicis turtur te clunibus implet:

Ponitur in cavea mortua pica mihi.

Cur sine te cœno, cum tecum, Pontice, cœ-
nem?

Sportula quod non est, profit: edamus idem.

Cum invitor ad cœnam, non jam venalis ut prius; quare non iidem cibi mihi apponuntur qui tibi? Tu accipis ostrea ntrita in lacu Lucrino: ego fugo mytilum ore scisso. Tu habes boletos; ego accipio fungos porcinos. Tu sumis rhombum, ego vero sparulum. Aureus turtur te saturat clunibus latis: pica mortua in cavea apponitur mihi. O Pontice, cum tecum cœnem, quare cœno sine te? Proficiat mihi, sublata esse sportulam: comedamus idem.

Non jam venalis.] Alii non tam. De sportulis sublatis, & cœna recta a Domitiano revocata vide epig. 7. supra, edicto Domitiani fraudem fieri conqueritur Martialis, cum Ponticus rectam quidem cœnam daret, sed non meliorem sportula.

Stagno saturata.] Ostreis optimi saporis abundabat lacus Lucrinus in Campania hodie Lago Licola vel mare morto.

Sugitur inciso.] Ego vero, inquit Poëta, mytilum fugo, sed illius testa tam dura est, ut mihi surgenti labra scindat. Legunt alii sumitur.

Sumo suillos.] Boleti optimi sunt saporis,

fungos vero per contemptum suillos vocat.

Cum rhombo.] Qui piscis est exquisitus; sparulum autem vilissimus.

Aureus.] Alii cereus ut epig. 58. supra; aureum vocat a colore pinguedinis.

In cavea mortua pica.] Cavea hic significat septum in quo aves & bestię includuntur: alias locus est ubi populus sedens ludos spectabat.

Cum sine te.] Tecum, sine te, cœno; quia non eosdem cibos comedimus.

Sportula quod non est.] Sublata a Domitiano.

In Cinnam extenuantem suas postulationes. LXI.

ESSE nihil dicis, quidquid petis improbe
Cinna,

Si nil Cinna petis, nil tibi Cinna nego.

O Cinna nequam, ais nihil esse quicquid postulas: ô Cinna, si nihil postulas, nihil recuso tibi, ô Cinna.

Esse nihil.] Sic lepide omnia importuno Cinnæ negat Poëta.

In Quinctum, non ex impensis sed ex liberalitate magnum animum existimari docet. LXII.

CENTENIS quod emis pueros, & sæpe
ducentis:

Quod sub rege Numa condita vina bibis:

Quod mercaris servos centenis, & sæpe ducentis; quod potas vina r econdita sub rege Numa:

Quod constat decies tibi non speciosa supellex:

Libra quod argenti millia quinque rapit:

Aurea quod fundi pretio carruca paratur:

Quod plaris nulli est, quam domus emta tibi;

Hæc animo magno credis te, Quincte, parare?

Falleris: hæc animus, Quincte, pusillus emit.

quod emis decies supellectilem non pulchram: quod libra genti constat quinque millibus: quod aureus currus emitur pretio fundi: quod nemo plus mercatus est ades quam tu. Quincte, putasne te hæc erere animo magno? Allucinari. Quincte, abjectus animus hæc mercatur.

Centenis.] Millibus festertium.

Sub rege Numa.] Hyperbolicus significat vinum vetustissimum.

Non speciosa.] Alii non spatiosa, id est, quæ non occuparet multum spatii: sed pretiosa esset, ita ut una argenti libra affabre cælata quinque millibus constaret.

Aurea carruca.] Curram inauratum intellige, qui tanti constaret quanti fundus.

Quod plaris nulli est.] Alii quod plus multa est. Videtur hæc lectio melior: quæ enim pretio carrucæ, eadem pretio mihi accommodatur hyperbole.

Hæc animus.] Qui tantas impensas facit in rebus tam pusillis, non magno sed pusillo est animo: habendus autem magnanimus ille, qui pecuniam pauperibus largitur.

In Cotilum effœminatum. LXIII.

COTILE, bellus homo es, dicunt hoc, Cotile, multi,

Audio: sed quid sit, dic mihi, bellus homo?

Bellus homo est flexo qui digerit ordinè crines:

Balsama qui semper, cinnama semper olet:

Cantica qui Nili, qui Gaditana susurrat:

Qui movet in varios brachia volva modos:

Inter fœmineas tota qui luce cathedras

Desidet, atque aliqua semper in aure sonat:

Qui legit hinc, illinc missas, scribitque tabellas:

Pallia vicini qui refugit cubiti:

Qui scit, quam quis amet, qui per convivia currit:

Hirpini veteres qui bene novit avos.

Quid narras? hoc est, hoc est homo, Cotile, bellus?

Res petricosa est, Cotile, bellus homo.

O Cotile, homo es bellus: Cotile, multi id loquuntur audio: at doce me, quid homo bellus? bellus homo est qui ordine distinguit capillos flexos: qui perpetuo fragrans balsamis, perpetuo cinnamini, qui susurrat cantilenas Aegyptias & Gaditanas: qui reserat depilata brachia in diversos modos: qui die integro torpet inter sellas mulierum & perpetuo susurrat in aure alienius: qui legit tabellas missas hinc & illinc, & scribit: qui vitat pallia propinqua cubiti: qui novit, quam quis deperat, qui currit per convivia: qui recte tenet avos antiquos Hirpini. Quid ais hoc est, ô Cotile, hoc est homo bellus? O Cotile, homo bellus est petricosa.

Cotile, bellus homo.] Docet Poëta bellum hominem mollem & effœminatum esse. Cotillus vero se bellum prædicabat, ratus se bellum referri tantum ad corporis formam, non ad mores.

Flexo qui.] Alii flexos. Ex persona Cotilli hominem bellum definit Poëta.

Balsama qui.] Effœminatorum est semper unguentis alienis bene olere.

Cantica qui Nili.] Nilus fluvius Aegypti quem

quem usurpat pro Ægypto: Cantilenæ vero Ægyptiæ; & Gaditanæ choreis atque impudicis motibus accommodatæ: Gaditani populi Hispaniæ hodie *Cadis*, epig. 42. versu 12. & epig. 52. lib. 1.

Brachia vulsa.] Alii *vulsa*. Vide epig. 29. lib. 2.

Scribitque tabellas.] amatorias nempe.

Pallia vicini.] Ne proxime sedens; aut in convivio accumbens, inquinet vestes ejus elegantiores. Vide epig. 41. lib. 2. versu 10.

Hirpini veteres.] Hirpinus equus nobilis

multas in circo palmas retulerat, cuius ineminit Juvenalis sat. 8. versu 61. Bellus itaque homo amat circum, & equos viatores, quorum stemma studiose recenfer.

Quid narras.] Belli hominis definitionem miratur Poëta.

Res petricosa.] id est salebris & petris impedita: metaphorixw̄s loquitur. Legunt alii *pertriosa est*. *Trica* est impedimentum tenue quidem, sed molestum: hoc est, bellus homo levioribus in rebus totus est occupatus.

Ad Cassianum de Canio Poëta. LXIV.

SIRENAS hilarem navigantium pœnam, Blandasque mortes, gaudiumque crudele, Quas nemo quondam deferebat auditas, Fallax Ulysses dicitur reliquisse. Non miror: illud, Cassiane, mirarer, Si fabulantem Canium reliquisset.

Fraudulentus Ulysses fertur deseruisse Sirenas, suave exitium navigantium, & jucundum interitum, & severam lentiam, quas auditas olim nullus relinquebat. Non miror, ô Cassiane: id mirarer, si deseruisset Canium fabulantem.

Sirenas hilarem.] Nota Sirenum fabula, quæ litus Siculum incolentes suavitate cantus nautas præternavigantes in naufragium pellicere solebant: unde Poëta illas vocat

hilarem navigantium pœnam.

Legunt alii, *hilares navigantium moras.*

Fallax Ulysses.] Ut Sirenas fugeret, navis malo alligari se iussit. Homerus *Odyss. 10.*

Si fabulantem Canium.] Fuit ille Poëta Gaditanus, de quo epig. 62. & 70. lib. 1. qui lascivis suis & iudiculis versibus vel ipsum Ulysses morari potuisset.

Ad Diadumenum,

cujus oscula suaviter olere dicit. LXV.

QUOD spirat tenera malum mordente puella:

Quod de Corycio quæ venit aura croco:

Vinea quod primis floret cum cana racemis:

Gramina quod redolent, quæ modo carpât ovīs:

Quod myrtus, quod messor Arabs, quod succina trita,

Pallidus Eoo thure quod ignis olet:

Gleba quod æstivo leviter cum spargitur imbre:

Quod madidas nardo sparsa corona comas:

Hoc tua, sæve puer Diadumene, basia fragrant.

Quid, si tota dares illa sine invidia?

Quod redolet pomum mordente tenera virgine: quod aura, quam exhalat Corycius crocus: quod vitis cum floret alba primis ovīs: quod spirant gramina, quæ paulo ante delibavit ovīs: quod fragrat myrtus, quod messor Arabs, quod electra atreclata, quod spirat pallida flamma ab Orientis thure: quod cespes cum tenuiter perfunditur æstiva pluvia: quod corona cuius coma sunt persusa nardo; ô Diadumene puer acerbe, id spirant tua oscula. Quid si libares illa integra sine malevolentia?

Quod de Corycio.] Corycus mons Ciliciæ, qui bene olenti croco abundabat, epig. 3. lib. Spect. epig. 39. lib. 9. epig. 9. lib. 11.

Ovis.] Alii *apis*, quæ suavissimi odoris herbas fugit, quibus odorem mellis inspirat, & brevi contactu vim sui relinquit, teste Quintiliano declam. 13.

Quod messor Arabs.] In Arabia felici fiebat messis herbarum bene olentium, unde messorum gratissimum spirabant odorem.

Quod succina.] Tritum manibus electrum bene olet. Lib. 5. epig. 38.

Pallidus Eoo.] Igneus color immisso thure fit pallidus.

Sparsa corona.] Hellenismus est pro sparsis comis: comæ vero hic sumuntur pro ramusculis florum ex quibus componitur corona.

Diadumene.] Juvenem quandam egregiæ formæ intellige: hæc de puella convenientius dixisset Poëta.

Sine invidia.] id est sine repugnantia, sed libenti animo.

In Marcum Antonium, de Ciceronis homicidio. LXVI.

PAR scelus admisit Phariis Antonius armis :
Abscidit vultus ensis uterque sacros.
Illud, laurigeros ageres cum læta triumphos:
Hoc tibi Roma caput, cum loquereris, erat.
Antonî tamen est pejor, quam caussa Photini:
Hic facinus domino præstitit, ille sibi.

Antonius fecit flagitium simile armis Egyptiis, uterque gladius amputavit sacra capita. O Roma, tu habebas illud caput cum hilaris reportares triumphos lauratos; hoc autem cum verba faceres. Nihilominus Antonii ratio deterior est quam Photini: hic

admisit scelus domino, ille sibi.

Par scelus.] Antonius triumvir Ciceronem interfici jussit, cujus facinus confert Poëta cum scelere Photini Egyptii, qui Pompeium magnum interficiendum Ptolemæo suavit. Vide epig. 70. lib. 5.

Abscidit vultus.] Alii *abscidit hunc vultus. Illud laurigeros.*] Pompeio duce triumphavit Roma, & Cicerone Oratore diser-

ta habita est.

Hic facinus domino.] Photinus in gratiam Cæsaris regi Ptolemæo suavit ut Pompeium interfici juberet, Ciceronem vero occidi jussit Antonius, ut animi sui crudelitatem expletet: ergo gravius est Antonii scelus, quam Photini. Pompeii & Ciceronis historia passim obvia est.

De pigris nautis. LXVII.

CESSATIS pueri, nihilque môstis
Vatreno, Eridanoque pigriores.
Quorum per vada tarda navigantes,
Lentos figitis ad Celeuma remos.
Jam pronò Phaëtonte sudat Æthon,
Exarsitque dies, & hora lassos
Interjungit equos meridiana.
At vos tam placidas vagi per undas
Tuta luditis otium carina.
Non nautas puto vos, sed Argonautas.

O Pueri, conquiescitis, nihilque progressi estis: segetores Vatreno, atque Eridano per vada quorum tarda navigantes figitis remos lentos ad Celeuma. Æthon sudat inclinato jam Phaëtonte, & dies inflammatus est, & meridies solvit equos defatigatos. Sed vos incerti per aquas adeo tranquillitas abstimini otio in nave secura. Ego non existimo vos nautas, at Argonautas.

Nihilque môstis.] Legunt alii *nostis*, alii *postis*.

Vatreno.] Vatrenus amnis apud Plinium, qui forum Cornelii, hodie *Imola*, alluit.

Leander eum *Santerno* hodie vocat: Vatrenus est apud Martialem, inquit Ortelius citans hoc epigramma: Vatrenus, & Vatrenus promiscue dicit Ferrarius. Poëta

ait hos nautas tardius navigare, quam haberentur isti amnes, quorum cursus erat lentissimus. Illuc vero secesserat Martialis, ut ipse testatur epig. 1. & 4. supra. Legunt alii *Veterno resinæque*. Alii *Veterno, remoraque*. Per hos amnes forte navigabat Poëta. Cluverius in Italia antiqua lib. 1. cap. 35. restituit hunc versum, cujus lectionem secuti sumus: Vatrenum enim lentissime fluere affirmat, ut & Padum quem Vatreno auctum proprie Eridanum vocari existimat. Alii legunt *Vaterno, Sapisque pigriores*. Sapis autem fluvius est Æmiliæ ex monte Apennino supra Sarunam oriens, See. Ferrarius.

Lentos figitis.] Alii *tingitis*. *Celeuma* fit a

κελεύω jubeo: est autem hortamentum quo remiges ad navigandum incitantur.

Æthon.] Equus solis defatigatus sole jam vergente ad occasum.

Interjungit equos.] hoc est, solvit a jugo quietis causa. De hoc verbo dictum epig. 6. lib. 2.

Tuta luditis.] hoc est abutinini otio, velut portum jam ingressa navi & secura.

Sed Argonautas.] Ludit in hoc verbo: Argonautæ fuerunt heroës fortissimi Jason, Theseus, Hercules, & alii; hi vero pueri erant Argonautæ, hoc est, nautæ inertes & desidiosi, composito nomine ab *δῆρὸς* piger, & nauta.

Ad matronam pudicam,

ne sequentia epigrammata legat. LXVIII.

HUc est usque tibi scriptus matrona, libellus.

Cui sint scripta rogas interiora? mihi.

Gymnasium, thermæ, stadium est hac parte; recede.

Exuimur: nudos parce videre viros.

Hinc jam deposito post vina, rosasque pudore,

Quid dicat nescit faucia Terpsichore.

Schemate non dubio, sed aperte nominat illam,

Quam recipit sexto mense superba Venus:

Custodem medio statuit quam villicus horto;

Opposita spectat quam proba virgo manu.

Si bene te novi, longum jam lasa libellum

Ponebas: totam nunc studiosa leges.

O Matrona, hæcenus compositus est liber pro te. Queris ne pro quo composita sint subsequentia? pro me. Hac parte gymnasium est, thermæ, stadium; abi. Denudamur: fuge conspectum nudorum virorum. Inde abjecta jam verecundia, post merum & rosas ebria Terpsichore ignorat quid proferat. Figura non ambigua, sed plane nuncupat illam, quam sexto mense excipit Venus arrogans: quam custodem ponit villicus in medio horto: quam objecta manu aspicit casta puella. Si bene te novi, jam defatigata abiecebas longum libellum: nunc cupida evolvit integrum.

Interiora.] id est subsequentia; ducta metaphorâ a domo cujus interiores partes dicuntur, quæ a primo limine sunt remotiores: dicit autem Poëta hujus libri epigrammata hucusque scripta esse matronis pudicis: quæ vero subsequuntur lasciva prorsus, & castis auribus aliena.

Gymnasium, thermæ.] In iis locis viri denudabantur.

Hac parte.] Alii *ex parte*.

Videre viros.] Alii *mares*.

Saucia Terpsichore.] Musam hanc nominavit, quia præest choreis & voluptatibus,

quibus deinceps indulgebit Poëta.

Quam recipit sexto.] Intelligit Priapum, quem mense sextili, hoc est Augusto, qui sextus est a mense Martio, a quo annum incipiebant veteres, matronæ terebant ad Veneris templum, atque illum in illius sinu deponebant.

Custodem medio.] Notum est Priapum custodire hortos.

Studiosa leges.] Res enim obscenæ pleurumque magis placent, quam honestæ. Legunt alii *legis*.

Ad Cosconium poëtam infulsam. LXIX.

OMNIA quod scribis castis epigrammata
verbis,

Inque tuis nulla est mentula carminibus;

Admiror: laudo: nihil est te sanctius uno:

At mea luxuria pagina nulla vacat.

Hæc igitur juvenes nequam, facilesque puel-
læ,

Hæc senior, sed quem torquet amica, le-
gat:

At tua, Cosconi, venerandaque, sanctaque
verba

A pueris debent, virginibusque legi.

*Admiror, probo, quod com-
ponis cuncta epigrammata præ-
dicis vocibus Nihil
castius est te uno: sed nul-
la mea pagina expers est libi-
dinis. Hæc ergo legant lascivi
adolescentes, & faciles vir-
gines, hæc evolvat senior, at
ille qui cruciatur ab amica:
sed, ô Cosconi, vocabula tua
colenda, & casta evolvenda
sunt a pueris & puellis.*

*At tua Cosconi.] De quo jam dictum | quam infusa, & sine acumine legenda a
epig. 77. lib. 2. quem laudat Martialis iro- | simplicibus, atque ab indoctis, quales sunt
nixus, cum dicat epigrammata ejus tan- | virgines & pueri.*

Ad Cervinum

adulterum repudiatae suæ uxoris. LXX.

MOECHUS es Aufidiæ, qui vir, Cervi-
ne, fuisti.

Rivalis fuerat qui tuus, ille vir est.

Cur aliena placet tibi, quæ tua non placet
uxor?

Numquid securus non potes arrigere?

*O Cervine, qui fuisti maritus
Aufidiæ, adulter es illius.
Ille vero est maritus, qui fue-
rat tuus rivalis. Cur amas
alienam conjugem, quam non
amas tuam? . . .*

*Moechus es Aufidiæ.] A Cervino per fa- | nus: vetita enim improbis magis placent,
stidium repudiata Aufidiæ, nupsit suo mœ- | quam licita. Legunt alii ad Scævinum.*

LXXI.

LXXII.

LXXIII.

In Gargilianum hominem impurum. LXXIV.

PSILOTHRO faciem lævas, & dropace
calvam.

Nunquid tonsorem, Gargiliane, times?

Quid facient ungues? nam certe non potes il-
los

*Psilothro depilas vultum, &
calvam dropace. O Gargilia-
ne, metuisne tonsorem? quid
fiet de unguibus? Nequis enim
refecare illos resina, nec luto*

VI Lib. 32 epigr. 2 vers.

Mollis Otho] Cujus æreus Latinâ epigraphe Num. Palæophilorum maximi valoris del.cium.

VII Lib. 73 epigr. 2 vers.

Virga] Caduceo , quo sapius armatus hic Deorum nuncius , in Latinis Græcisque Numismatibus.

VI Lib. 13 epigr. 6 vers.

Parve Cupido] Quem præferunt Numi Græci Romanique selectiores,

VII Lib. 23 epigr. 5 vers.

Siculos fratres] Catanæos , in utrumque parentem pios. Unde ii in Denario Pompeiæ gentis apud Patini Fulv. Ursinum.

VII Lib. 1 epigr. 3 vers.

Caesar] Domitiane ; qui in Num. capite nudè , laureato ac radato,

VII Lib. 1 epigr. 11 vers.

Triumphos] Triumphali curru insistentem Domitianum sapius vides in ejus Latinis Græcisque Num.

Refina, Veneto nec refecare luto.

Define, si pudor est, miseram traducere cal-
vam.

Hoc fieri cunno, Gargiliane solet.

Veneto. Si verecundia est, omitte infelix nocare infamia calvam.

Faciem levas.] Faciem depilas Psilothro, quod erat unguentum evellendis pilis aptum, de quo Plinius lib. 24. cap. 9. *Amerine nigre semen cum spuma argenti pari pondere a balneo illitum, psilothrum est.* Vide etiam cap. 1. lib. 22.

Et dropace.] Est etiam unguentum, quod pilis evellendis inservit, de quo epig. 65. lib. 10. Legunt alii *psilothro faciemque lavas.*

Nunquid tonsorem.] Poëta irridet Gargilianum, qui pauper tonsorem timere non debuit ad exemplum Dionysii tyranni. Vel sic intellige: An adeo mollis es, & timidus, ut novaculam experiri nequeas.

Quid facient ungues.] Veteres solebant non solum barbam, sed & refecandos ungues tonsoribus præbere: hoc est, saltem ad refecandos ungues ferro uti debes. Alii *quid faciem tingis?* minus bene.

Veneto nec.] Mixta aceto terra ex Cypro advehebatur, quam vocabant lutum Venetum, ex quo unguentum fiebat ad evellendos crines. Hæc ex interpretibus.

Traducere.] De hoc verbo dictum lib. Spect. epig. 4.

Solet.] In ultimo versu. Alii *soles.* Sensus est: O Gargiliane, videris te componere ad fellandum, &c.

LXXV.

LXXVI.

In Baticum fastidiosum. LXXVII.

Nec mullus, nec te delectat, Bætice, turdus:

Nec lepus est unquam, nec tibi gratus aper;

Nec te liba juvant, nec sectæ quadra placen-
tæ.

Nec Libye mittit, nec tibi Phasis aves.

Capparin, & putri cepas alece natantes,

Et pulpam dubio de petasone voras.

Teque juvant gerres & pelle melandrya cana.

Resinata bibis vina, Falerna fugis.

Nescio quod stomachi vitium secretius esse

Suspicio: ut quid enim, Bætice, saprofa-
gis?

O Baticè, nec mullus, nec turdus tibi placet: nec lepus unquam, nec aper tibi jucundus est: nec liba tibi grata sunt, nec quadra placenta divisa: nec Africa, nec Phasis tibi mittit volucres. Ligurris capparin, & cepas natantes putrida alece, & pulpam anapestitis petasonis. Et te delectant gerres, & melandrya pelle alba; potas vina olentia resinam, respis Falerna. Suspicio nescio quem occultiorems esse morbum stomachi: nam, ô Baticè, quorsam comedis res putridas?

Nec mullus.] Irridet Baticum, quod fastidiat bonos cibos, appetat putridos, atque ex hoc conjicit poëta, illum esse rebus turpibus additum, epig. 81. infra.

Nec secta quadra.] Dividebantur placenta in partes quadratas, lib. 6. epig. 75. lib. 9. epig. 92.

Phasis.] Colchidos fluvius unde phasiani mittebantur, ex Africa quoque gallinæ Numidicæ dictæ mittebantur. Epig. 58. supra.

Alece.] Alex vel halec, liquamen ex intestinis piscium; capparin vero gallice cappe.

Incerto de petasone.] hoc est cujus media pars jam fœtida est.

Gerres.] vilissimi pisces & odoris fœtidi.

Melandrya.] pars thynni vilissima. Plinius lib. 9. cap. 15.

Saprofagis.] Alii græce scribunt σαπροφαγῆς, hoc est, putrida edis.

Ad Paullinum meientem. LXXVIII.

MINXISTI currente semel, Paulline,
carina.
Meiere vis iterum? jam Palinurus eris.

*O Paulline, nave currente
missi: placet rursus mi-
gere? Jam fies Palinurus.*

*Jam Palinurus.] Gubernator navis Aeneae
notus ex Virgilio, qui somno oppressus,
in mare lapsus periit. Poëta ludit in voce
Paullini & Palinuri, πάλιν significat rursus,
ἐρείν vero meiere; ita ut Paullinus*

*rursus meiens evasurus sit Palinurus: sed
simul alludit ad Palinuri casum, cui simili-
lem Paullino imminere conjicit, si dum
magno impetu fertur navis, in aquam exo-
neraverit vesicam.*

LXXIX.

LXXX.

LXXXI.

In Zoilum

cujus mores in conviviis describit. LXXXII.

CONVIVA quisquis Zoili potest esse,
Summœnianas cœnet inter uxores,
Curtaque Ledaë sobrius bibat testa.
Hoc esse levius, puriusque contendo.
Jacet occupato galbanatus in lecto:
Cubitis trudit hinc & inde convivas,
Effultus ostro, fercisique pulvinis.
Stat exoletus, suggeritque ructanti
Pinnas rubentes, cuspidisque lentisci,
Et æstuanti tenue ventilat frigus
Supina prasino concubina flabello,
Fugatque muscas myrtea puer virga,
Percurrit agili corpus arte tractatrix,
Manumque doctam spargit omnibus mem-
bris.

Digiti crepantis signa novit eunuchus,
Et delicatæ sciscitator urinæ
Domini bibentis ebrium regit penem:
At ille retro flexus ad pedum turbam,
Inter cate'las anserum exta lamèntes
Partitur apri glandulas palæstritis,
Et concubino turturum nates donat.
Ligurumque nobis faxa cum ministrantur
Vel coëta fumis musta Massilianis,

*Quicunque potest convivari
cum Zoilo, cœnet inter uxores
Summœnianas, & sicus
potet mutilata lagena Ledaë.
Affirmo hoc esse levius & ca-
stius. Galbanatus recumbit in
lecto occupato: inuisus ostro,
& pulvinis sericis ex: hac &
illa parte cubitis propellit con-
vivas. Exoletus sta', & ruc-
tanti suppeditat pinnas rubras,
& cuspides lentisci; & supina
concubina viridi flabello exci-
tat sudanti auram tenuem, &
servus repellit muscas myrtea
virga. Tractatrix habili arte
persfricat corpus, & palpat
omnia membra manu perita.
Eunucha nota sunt indicia di-
giti strepentis
Sed ille Zoilus a tergo con-
versus ad pueros stantes ad
pedes, inter canes lingentes
præcordia anserum distribuit
palæstritis glandulas apri, &
cum vina ex faxis Ligurum
parrigantur rubis, aut musta
coëta fumis Massilianis, pro-*

Opimianum morionibus nectar
 Crystallinisque myrrhinisque propinat.
 Et Cosmianis ipse fufus ampullis,
 Non erubescit murice aureo nobis
 Dividere mœchæ pauperis capillare.
 Septunce multo deinde perditus stertit:
 Nos accubamus, & silentium rhonchis
 Præstare jussi, nutibus propinamus;
 Hos Malchionis patimur improbi fastus,
 Nec vindicare, Rufe, possumus; fellat.

pinat scarris nectar Opimianum poculis & crystallinis, myrrhinis. Nec pudet ipsum delibutum ampullis Cosmi unguentarii nobis partiri ex murice aureo capillare adultere egenæ. Postea stertit sepultus multo septunce: nos accumbimus atque imperati facere silentium rhonchis, nutibus propinamus. Hanc ferimus superbiam impuri Malchionis, nec possumus ulcisci, ô Rufe

Summænianas uxores.] hoc est meretrices quæ eo in loco prostabant, qui Summænianum appellabatur. Epig. 37. lib. 1. & epig. 32. lib. 12.

Curtaque Leda.] Meretricis obscenæ cuius calices mutilari: addidit *sobrius* ut turpitudinem auget, quæ in ebrio minor esset.

Galbanatus.] Galbanum genus est vestimenti delicatioris, albi & sublucidi, quod nullos habet pilos. Juven. sat. 2. versu 9.

Carulæa indutus scutulata, aut galbana rasa.

Vide epig. 97. lib. 1

Occupato lecto.] hoc est, jacet in lecto quem totum occupabat solus.

Cubitis tradit.] Alii *tundit*, vel ut commodius recumberet, vel ne pretiosæ illius vestes inquinarentur.

Exoletus.] puerum intellige a deliciis sui domini.

Suggeritque.] Pinna in os immissa stomachum exonerare solebant helluones, ut constat ex Suetonio in Claudio cap. 3.

Rubentes.] Pennas Phœnicopteri forte intelligit, epig. 71. lib. 13.

Cuspidesque lentisci.] Dentiscalpia, epig. 22. lib. 14.

Tractatrix.] In conviviis delectationis causa antiqui adhibebant scæminas vel mares, qui membra eorum perfricarent. Tractatoris meminit Seneca epist. 66. sub finem: *An potius optem, ut malacissandos*

articulos exoletis meis porrigam?

Digiti crepantis.] Digitorum crepitu matella poscebatur, ut etiam constat ex epig. 89. lib. 6. lib. 14. epig. 119.

Apri glandulas.] pars est apri juxta cervicem delicata.

Palæstritis.] Intellige servos palæstritas, ut supra epig. 57. Quid si intelligas cum Farnabio *depilatores*? sic enim eos Persius appellat sat. 4. versu 38.

Quinque palæstrita licet hæc plantaria vellan:

Ligurumque nobis saxa.] Dixit *saxa* pro vino tenui in saxosa Liguria nato.

Vel colla fumis.] Vina Massiliæ asperrima adulterabantur fumo, ut saporem mutarent, epig. 36. lib. 10.

Opimianum nectar.] de quo lib. 2. epig. 40.

Murice aureo.] Concha erat aurei coloris, vel inaurata, in qua unguentum servabatur, Horatius lib. 2. ode 7.

— funde capicibus

Unguenta de conchis.

Capillare vero est unguentum ad unguendos capillos. Sensus est, Nobis parce dividit unguenta Zoilus, quibus utuntur mœchæ vilissimæ.

Septunce multo.] hoc est multis cyathis, septunx capit septem uncias.

Malchionis.] hoc est effæminati, nomen fictum a *μαλακός mollis*.

Nec vindicare.] Etenim impuri hominis os valde timendum, epig. 23. lib. 2.

LXXXIII.

LXXXIV.

Ad maritum quem stultitiæ accusat. LXXXV.

QUIS tibi persuasit nares abscindere mœcho? | Quis tibi auctor fuit, ut amputares nares adul. ero? O ma-

Non

Non hac peccatum est parte, marite,
tibi:
Stulte, quid egisti? nihil hinc tua perdidit uxor,
Cum sit falva fui mentula Deiphobi.

*rite, hæc pars non te offendi
O demens, quid fecisti? Hoc
loco conjux tua nihil amisit
cum sit incolumis . . . si
Deiphobi.*

Abscindere næcho.] quem castrare debue-
rat. Vide epig. 83. lib. 2.

Sui Deiphobi.] Alludit Poëta, ut aiunt
interpretes, ad illum Virgillii locum 6.
Æneid. quo Deiphobus naribus obruncis

describitur:

*Ora, manusque ambas, populataque tem-
pora raptis
Ausibus, & truncas inhonesto vulner
nares.*

Ad castam matronam,

non esse suos versus mimis improbiores. LXXXVI.

NE legeres partem lascivi, casta, li-
belli,

Prædixi, & monui: tu tamen ecce legis,
Sed si Panniculum, si spectas, casta, Lati-
num,

Non sunt hæc mimis improbiora: lege.

*Prædixi, & præcepi, ne tu,
pudica, evolveres partem li-
bri impari: nihilominus ecce
evolvis. At si, pudica, as-
picis Panniculum & Latinnm,
hæc non sunt nequiora mimis.
Evolve.*

Prædixi.] supra epig. 68.

Sed si Panniculum.] Latinus & Pannicu-
lus nimi in comædiis petulanter lascivie-

bant. De his epig. 5. lib. 1. & epig. 72.
lib. 2.

LXXXVII.

LXXXVIII.

Ad Phæbum vultu veluti nitentis. LXXXIX.

UTERE lactucis, & mollibus utere mal-
vis:

Nam faciem, durum, Phœbe, cacantis
habes.

*Sume lactucas & malvas mol-
les; etenim, Phœbe, tibi vul-
tus est hominis exonerantis
ventrem difficulter.*

Uttere lactucis.] Lactucæ & malvæ utiles
sunt ad solvendum ventrem.

Nam faciem.] Phœbi jam meminit epig.
87. lib. 1. Similis jocus est apud Suetonium

in Vespasiano cap. 20. *Statura fuit quadra-
ta, compactis firmisque membris, vultu veluti
nitentis, &c.*

De Galla libidinosa. sed avara. XC.

VULT, non vult dare, Galla, mihi: nec
dicere possum,

Quod vult, & non vult, quid sibi Galla
velit.

*Galle placet mihi concedere,
& non placet: nec possum di-
cere que sit mens Gallæ, cum
ipsi placeat, & non placeat.*

Non vult dare.] Lusus est in verbo *dare*, quod pecuniam donare, & sui copiam fa-
cere significat. Epig. 74. lib. 7.

De Mifitio senē, qui loco pueri Achillæ castratus est a sacerdotibus Cybeles. XCI.

CUM peteret patriæ Mifitius arva Ra-
vennæ,

Semiviro Cybeles cum grege junxit iter.

Huic comes hærebat domini fugitivus Achil-
las,

Insignis forma nequitiaque puer.

Hoc steriles sensere viri: qua parte cubaret,

Quærent: sed tacitos sensit & ille dolos.

Mentitur, credunt: somni post vina petun-
tur:

Continuo ferrum noxia turba rapit;

Exciduntque senem, spondæ qui parte jace-
bat,

Namque puer pluteo vindice tutus erat.

Suppositam, fama est, quondam pro virgine
cervam,

At nunc pro cervo mentula supposita est.

Cum Mifitius iret in agros Ravenna sue patriæ, se comitem dedit castrato gregi Cybeles. Achilles fugitivus heri puer & pulchritudine & lascivia clarus combatatur hunc. Homines castrati id intellexerunt; rogant qua parte cubilis decumberet: at ille quoque intellexit fraudes latentes. Mentitur, adhibent fidem, a cena eunt cubitum: multitudo improba statim arripit ferrum, & exsecant senem, qui decumbebat ex parte spondæ: etenim puer erat securus pluteo vindice. Cervæ fertur fuisse olim subjecta pro puella, sed nunc subjecta est . . . pro cervo.

Arva Ravenna.] Ravenna urbs Italiæ, de qua supra epig. 56.

Fugitivus Achilles.] qui a suo domino fugerat, & Mifitium senem sequebatur. Achillæ iterum mentionem fecit, epig. 56. lib. 7.

Continuo ferrum.] Posuit ferrum pro Samia testa, seu cultro ex terra Samia quo Sacerdotes illi exsecabant mares, epig. 81. supra, epig. 45. lib. 2.

Namque puer pluteo.] Lecti duo erant latera, exterius sponda vocabatur, interior vero versus parietem pluteus dicebatur. Achilles vero Gallis dixerat parte spondæ cubiturum se, cum in pluteo ef-

set dormiturus tutus ab illorum injuria.

Seniviro Cybeles.] castratos Cybeles Sacerdotes intellige.

Pro virgine cervæ.] Nota est historia Iphigeniæ, quam in Aulide immolare pater Agamemnon parabat, cum a Diana fuit rapta; & ejus loco cervæ supposita, quam Græci duces pro Iphigenia immolarunt. Ovid. lib. 12. Metam.

Supposita fertur mutasse Mycenida cervæ.

Pro cervo.] Servos antiqui appellarunt cervos. Festus in voce servorum dies. Alii legunt pro puero. Sed prior lectio videtur melior, propter similitudinem cum præcedenti versu.

XCII.

In Vetustinam

decrepitam adhuc libidinofam. XCIII.

CUM tibi trecenti consules Vetustina,
Et tres capilli, quatuorque sint dentes,
Pectus cicadæ, crusculumque formicæ:
Rugosior cum geras stola frontem,
Et araneorum castibus pares mammas:

O Vetustina, cum nata sis trecentos annos, & habeam tres crines, & quatuor dentes, pectus cicadæ, & crusculum formicæ: cum tibi sit vultus rugosior stola, & mammae similes retibus araneorum:

Cum

Cum comparata rictibus tuis ora
 Niliacus habeat crocodilus angusta,
 Meliusque ranæ garriant Ravennates,
 Et Adriaticus dulcius culex cantet,
 Videasque quantum noctuæ vident mane,
 Et illud oleas, quod viri capellarum.
 Et anatis habeas uropygium macræ,
 Senemque Cynicum vincat offeus cunus:
 Cum te lucerna balneator extincta
 Admittat inter bustuarias mœchas:
 Cum bruma mensem sit tibi per Augustum,
 Regelare nec te pestilentia possit:
 Gaudes ducentas nupturire post mortes,
 Virumque demens cineribus tuis quæris
 Prurire. quid farrire si velit saxum?
 Quis conjugem, quis te vocabit uxorem,
 Philomelus aviam, quam vocaverat nuper?
 Quod si cadaver exigis tuum scalpi;
 Sternatur a Coricle clinico lectus,
 Thalassionem qui tuum dicet solus,
 Ustorque tædas præferat novæ nuptæ:
 Intrare in istum sola fax potest cunum.

cum ora crocodilo Niliaco arcti
 sint collata tuis rictibus, e
 rana Ravennates dulcius ca
 nant, atque Adriaticus cule
 edat canus suaviores, & vi
 deas quantum noctuæ vident
 mane, atque illud oleas quo
 mariti capellarum; & tibi s
 uropygium macilentæ ana
 tis . . . cum balneato
 extinctis luminibus te introm.
 tat inter scorta bustuaria
 cum frigeas mense Augusto
 nec pestis valeat solvere tuam
 glaciem: delectaris appetere
 nuptias post interitum ducent
 orum maritorum, atque ins
 sana queris maritum prurien
 sem tuis cineribus. Quid si
 cupiat farrire saxum? Quis te
 appellabit conjugem, quis ux
 orem, quam nuper aviam ap
 pellaverat Philomelus? Quod
 si optas mortuum tuum corpus
 scalpi, lectus sternatur a Cori
 cle clinico, qui solus canet tuum
 Thalassionem, atque ursor præ
 ferat tædas tibi novæ nuptæ:
 sola fax potest ingredi . . .

Cum tibi.] Hyperbolicus significat Poëta
 Vetusinam esse decrepitam, & habere tre
 centos annos, aut saltem centum quinqu
 aginta, cum singulis annis duo consules
 crearentur. Alii *Vetusilla*.

Crusculumque.] Alii *crus colorque*.

Rana Ravennates.] De Ravenna supra
 epig. 56.

Culex Adriaticus.] hoc est, culex ad lito
 ra maris Adriatici. Alii *Adrianus*, in Adria
 scilicet, quæ Romanorum colonia in Pi
 ceno. Plinius lib. 3. cap. 13.

Viri capellarum.] Periphrasis hircorum,
 qui grave olent.

Uropygium.] Alii *orropygium*: est extremi
 tas illa vertebræ podici proxima, gallice *le
 cronpion*.

Extincta lucerna.] ne scilicet illa vetula
 dignosci possit.

Inter bustuarias.] Extra urbem ad monu
 menta prostabant scorta vilissima, de qui
 bus supra lib. 1. epig. 35.

Gaudes ducentos.] Alii *audes*, & pro nup
 turire legunt nuptum ire. Ducentas post mor
 tes est hyperbole.

Quid farrire.] hoc est, te faxeam exer
 cere. Farrire proprie est farculis fodere,
 cum nempe a noxiis herbis leviter scalpen
 do purgantur fegetes.

Sternatur.] Vulgata lectio,

Sternatur Acoride trulinio lectus.

Hic versus emendatus est a Scaligero Auso
 niarum lectionum lib. 2. cap. 4. Quid sit *cli
 nicus* supra dictum est epig. 31. lib. 1. Est
 medicus & vespillo.

Thalassionem.] carmen nuptiale, de quo
 supra lib. 1. epig. 36.

Ustorque.] Ustores sunt ii qui rogam ex
 truunt, in quo mortui cremantur.

Tædas præferat.] Solebant veteres tædas
 præferre novis nuptis: dicit Poëta tædas
 Vetusinæ esse præferendas ab ustore, aut
 potius faces quibus rogam incendatur.

In Rufum avarum. XCIV.

ESS E negas coctum leporem, poscisque | O Rufe, dicis non esse co
 flagella: | ctum leporem, & petis argas:

Mavis,

IV Lib. 31 epigr. 7 vers.
Melpomene] Quæ , ut & Polyhymnia ac Calliope , in *Denariis* Pomponiorum , apud *Patini Fulv. Ursinum*.

IV Lib. II epigr. 4 vers.
Pharia conjugis] Cleopatraræ reginæ ; cujus vultum exhibent *Numi* rariore.

IV Lib. 55 epigr. 7 vers.
Palasras] In quibus præsertim luctatores , & quidem nudi ; sicuti in *Aspendiorum Numo*.

IV Lib. 47 epigr. 1 vers.
Phaëton] Cuius deplorandum interitum exprimit *Numisma* Græcum apud *Chorlimum* , de *Relig. Vet. Rom. Edit. Gallic. 196. pag.*

IV Lib. 45 epigr. 8 vers.
Cora] Apollo & Bacchus in *Num. Græcis* Latinisque eleganter capillati.

IV Lib. 54 epigr. 1. vers.
Quercus] Certaminum coronam quercæam spectamus in *Damascenorum Numis*.

Mavis, Rufe, coquum scindere, quam leporem. *mavis scindere coquum, quam leporem.*

Esse negas.] Rutilianum quendam avarum iridet Poeta, qui iugebat, crudum esse leporem, ne illum scinderet. Similis jocus est in Næviam supra epig. 13.

In Nævolum inurbanum. XCV.

NUNQUAM dicis ave, sed reddis, Nævole, semper.

Quod prior & Curius dicere sæpe solet.

Cur hoc expectas a me? rogo, Nævole, dicas:

Nam puto nec melior, Nævole, nec prior es.

Præmia laudato tribuit mihi Cæsar uterque,

Natorumque dedit jura paterna trium.

Dre legor multo, notumque per oppida nomen

Non expectato dat mihi fama rogo,

Est & in hoc aliquid, vidit me Roma tribunum,

Et sedeo qua te fuscitat Oceanus.

Quot mihi Cæsareo facti sunt munere cives,

Nec famulos totidem suspicor esse tibi.

Sed pædicaris: sed pulchre, Nævole, ceves.

Jam jam sic prior es, Nævole. vincis. ave.

O Nævole, nunquam dicis ave, at semper reddis quod Curius & quidem prior sæpe solet dicere. Quare expectas hoc a me? Quæso, ô Nævole, dicas: etenim, ô Nævole, nec melior, nec prior es. Ego probatus ab utroque Cæsare accepti mercedem, & mihi concessum est jus paternum trium liberorum. Libri mei leguntur a multis, ante obitum fama mihi tribuit nomen celebratum per urbes. Est & aliquis honos in hoc: Roma me spectavit tribunum, atque in eo loco sedeo unde te amovet Oceanus. Opinor te non habere, tot servos, quot civitate donavit Cæsar in meam gratiam. . . . Jam vero ita antecellis, ô Nævole, speras. Ave.

Sed reddis.] Superbum quendam Nævolum increpat, qui illum nunquam prior salutabat; inferioris erat salutem dicere, redere vero superioris.

Quod prior & Curius.] Quem virum gratissimum ponit Poeta pro quovis nobili viro. Legunt alii. *Quod prior & corvus*, Macrobius lib. 2. Saturn. cap. 4. Corvi fatatoris meminit.

Cæsar uterque.] Titum & Domitianum intellige.

Natorumque dedit.] De illo trium liberorum jure dictum epig. 91. lib. 2.

Tribunum.] Honorarium nempe, ex beneficio Cæsaris.

Et sedeo.] Inter equites sedeo ex munere imperatoris, non ex censu equestri.

Fuscitat.] Verbum est theatrale, hoc est loco amovere. Oceanus autem designator disponendis ordinibus præerat, atque unumquemque in theatro pro sua dignitate sedere jubebat. Epig. 9. lib. 6.

XCVI.

XCVII.

XCVIII.

Ad cerdonem cui excusat suos jocos. XCIX.

RASCI nostro non debes cerdo libello.

Ars tua, non vita est carmine læsa meo.

O Cerdo, non debes succensere nostro libro, artem tuam, non mores carpunt versus mei;

In

Innocuos permitte sales. cur ludere nobis
Non liceat, licuit si jugulare tibi?

patere jocos innocuos. Cur mihi
hi non permittatur joculari, tibi
tibi permissum est necare?

Non debes cerdo.] De quo supra epig. 16.
&c 58.

Cur ludere nobis.] Si enim tibi licuit homines jugulare, cum gladiatorium munus exhibuisti, cur mihi non liceat joculari? Juvenalis sat. 3. versu 34.

*Quondam hi cornicines, & municipali
arenæ*

*Perpetui comites, notaque per oppida
buccæ*

Quemlibet occidunt populariter.

Ad Rufum, versus suos dignos esse litura. C.

CURSOREM sexta tibi, Rufe, remisi-
mus hora,

Carmina quem madidum nostra tulisse
reor.

Imbribus immodicis cœlum nam forte ruebat.
Non aliter mitti debuit iste liber.

O Rufe, hora sexta ad tē remissimus cursorem, a quo madido latos fuisse versus meos arbitror. Casus enim calumniebat pluvia ingenti: Hic libellus alio modo non fuit mittendus.

Hora sexta.] hoc est meridie. De horis supra epig. 36. sed epig. 8. lib. 4. fufius dicemus.

Non aliter mitti.] Modeste significat Poëta mala esse sua carmina, & digna

quæ aqua deleantur, epig. 10. lib. 4.

*Curre: sed instructum comitetur pumice
librum*

*Spongia: maneribus convenit illa
meis.*

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER IV.

De natali Domitiani. I.

CÆSARIS alma dies, & luce sacratio-
illa,
Conscia Dictæum qua tulit Ida Jovem,
longa precor, Pylioque veni numerosior
ævo,

Semper & hoc vultu, vel meliore nite.
Hic colat Albano Tritonida multus in auro,
Perque manus tantas plurima quercus eat.
Hic colat ingenti redeuntia secula lustro,
Et quæ Romuleus sacra Terentus habet.
Magna quidem, Superi, petimus, sed debita
terris.

Pro tanto quæ sunt improba vota Deo?

ta sunt injusta pro tanto numine?

INTERPRETATIO.

O Lux alma, & sacratio illo die quo Jovem Cretensem tulit Ida particeps, accede longa, quæso, & disturnior ætate Nestoris, & semper splende hoc vultu, vel puriore. Hic Domitianus assiduus in auro Albano veneretur Minervam, & manus illius tam magna donent multas coronas quernas. Hic celebret ludos seculares ingenti lustro recurrentes, & sacrificia quæ sunt in Terento Romuleo. O Dii, magna sane poscimus, at debita terris. Quanam postu-

N O T Æ

Cæsaris alma.] hoc est dies natalis: nasci autem est Domitianus 9. Kal. Novembris. Suetonius in ejus vita cap. 1.

Luce sacratio.] Natalem Domitiani diem Tentatorie præfert natali Jovis, qui natus est certe educatus fuit in Ida monte Crete, ubi illum Curetibus alendum, ne a materno patre devoraretur, clam commisit hea mater, unde Ida conscia dicitur illius nempe arcani.

Pylio ævo.] Nestor a Pylo urbe Arcadiæ, teste Strabone, Pylius dictus nonaginta annos vixit secundum Poëtâs Græcos: at veteres secundum Ovidium, atque alios Lati-

nos Poëtâs, vixit trecentos annos: nam sumpserunt γενεάν hoc est generationem vel ætatem, pro seculo seu centum annis, cum triginta tantum annos significet.

Semper & hoc vultu.] Millies redi, & semper æque felix, aut felicior præsentem.

Multus in auro.] Celebrabat & in Albano quotannis Quinquatria Minervæ, cui collegium instituerat. Suetonius in Domitiano cap. 4. Aurum Albanum appellat, coronam auream, qua coronatus in Albano monte prope urbem Quinquatria celebrabat. *Multus in auro*, id est totus colendæ

Minervæ addictus. Lipsius legit, *Albano in arvo*, omnium optime meo iudicio, antiquorum tamen codicum lectionem secutus sum. Alii sic explicant: Sæpe honorem habeat Palladi distributis aureis coronis in victores agonis Albani. Vulgata lectio *cultus*, hoc est redimitus auro, &c.

Perque manus tantas.] quas infra epig. 8. ingentes vocat, hoc est divinas. In Albano, ut patet ex eodem Suetonii capite, ludos scenicos, atque oratorum & poetarum certamina exhibebat Domitianus, quos pro meritis donabat querna corona.

Hic colat ingenti.] Suetonius eodem cap. 4. *Fecit & ludos seculares, computa a ratione temporum ab anno, non quo Claudius proxime, sed olim Augustus ediderat. Ingenti lūstro dixit Poëta, quia ab eo tempore quo*

seculares ludos celebraverat Augustus, que ad hos Domitiani ludos, centum anni, legitimum nempe secularium ludorum tempus, fuerant elapsi, aliàs lūstrum simpliciter quinque annorum spatium connotet; seculum vero ingens lūstrum forte pellaverit, quod quinquies videnos annos complecteretur.

Sacra Terentus habet.] De Terentio lib. epig. 70. Locus erat ubi Diti sacra fiebant in campo Martio. Valerius Maximus lib. 2. cap. 1. describit causam propter quam instituti sunt ludi seculares.

Sed dubita terris.] Vota enim non a Diis exaudiri debent, & probari, cum pro tanto Deo Domitiano nempe suscipiantur.

Improba.] hoc est nimia, injusta.

De Horatio spectaculorum die indecenter vestito. I

SPECTABAT modo solus inter omnes
Nigris munus Horatius lacernis,
Cum plebs, & minor ordo, maximusque
Sancto cum duce candidus federet.
Toto nix cecidit repente cælo:
Albis spectat Horatius lacernis.

Unus Horatius inter omnes plebs lacernis modo aderat spectaculo, cum plebs, & minor, & maximus albis federet cum divo Imperatore. Subito nix delapsa est ex omni parte cæli. Horatius spectabat candidis lacernis.

Nigris munus.] Adesse spectaculis non licebat nisi iis qui veste alba induti essent; sed Domitiani tempore usus invaluerat, ut indecenter quidem, sed tamen ludos impune spectarent atrati. Vide epig. 137. lib. 14.

Minor ordo.] Equestris nempe, maximus

vero senatorius.

Sancto cum duce.] Domitiano quem sanctum vocat, vel quod summum Magistratum gereret, qui sanctus erat, vel quod Deum se prædicabat.

Albis spectat.] Horatium irridet, quod & nix decidens dealbavit.

De nivibus

decidentibus in Domitianum spectantem ludos. II

ASPICE quam densum tacitarum vel-
lus aquarum
Defluat in vultus Cæsaris, inque sinus;
Indulget tamen ille Jovi, nec vertice moto
Concretas pigro frigore ridet aquas,
Sidus Hyperborei solitus lassare Bootæ,
Et madidis Helicen dissimulare comis.
Quis siccis lascivit aquis, & ab æthere ludit,
Suspisor has pueri Cæsaris esse nives.

Aspice quam spissum aquarum velus sine strepitu decida. faciem & gremium Cæsaris. Nihilominus ille fert Jovem nungentem, & capite immoto deridet aquas cōstatas, qui frigore, assuetus deflagrare sidus Bootæ septentrionalis, & capillis humidis spectare Helicen. Opinor has esse nives filii Cæsaris, qui lascivit siccis aquis, & jocatur cælo

Tacitarum vellus.] Periphrasis nivium, quæ veluti lanarum vellera cadunt sine ullo strepitu, unde nives vocat aquas tacitas.

Indulget tamen.] Non recessit Domitianus; sed sub Jove, id est aëre, permanet.

Concretas pigro.] hoc est nivem contemnit, quam affirmat Plinius lib. 2. cap. 60. *Grandinem congelato imbri gigni, & nivem eodem humore mollius coacta, &c.*

Sidus Hyperborei.] Domitianus enim adhuc juvenis in Germanos bellum suscepit, atque illic frigus Bootæ, seu Arctophylacis patienter tulit. Suetonius in Domitiano cap. 2.

Et madidis Helicen.] Id est toleravit imbres Septentrionis: Helice vero est Urfa major.

Siccis aquis.] Nivem lepide appellat aquam siccam, id est ex aquis concretam.

Pueri Cæsaris.] Ne Jove irato decidisse nix videretur, assentatorie innuit Poëta filium Domitiani, quem ex Domitia uxore susceptum adhuc infantem amisit, esse in deorum numero, & cum Domitiano patre, velut cum Deo, jocari. Heraldus versus penultimum sic legit per interrogationem,

Quis siccis lascivit aquis, & ab aethere ludic?

In Bassam male olentem. IV.

QUOD siccæ redolet palus lacunæ,
 Crudarum nebulæ quod Albularum,
 Piscinæ vetus aura quod marinæ,
 Quod pressa piger hircus in capella,
 Lassi bardiacus quod evocati,
 Quod bis murice vellus inquinatum,
 Quod jejunia sabbatariorum,
 Mœstorum quod anhelitus reorum,
 Quod spurcæ moriens lucerna Ledæ,
 Quod ceromata fæce de Sabina,
 Quod vulpis fuga, viperæ cubile,
 Malles, quam quod oles, olere Bassa.

Quod spirat palus lacunæ exhausta, quod nebula crudarum Albularum, quod vetus status piscina maritima, quod hircus lente comprimens capellam, quod bardiacus evocati defatigati, quod lana bis tinctoria murice, quod jejunia Judæorum, quod respiratio tristium sentium, quod moriens lucerna sordida Ledæ, quod ceremata ex fæce Sabina, quod fuga vulpis, latibulum viperæ, hoc ipsum, ô Bassa, malles spirare, quam quod spiras.

Quod sicca.] Siccata lacuna gravem emitit fœtorem.

Crudarum nebula.] De albula jam dictum epig. 13. lib. 1. ubi nebulae ob sulphur male olent. *Crudarum* dixit, quod solis radiis non bene concocti essent illi vapores.

Piscina vetus aura.] id est, quod vetus piscina redolet in qua sunt aquæ marinæ.

Bardiacus.] Genus est vestis sordidæ, qua induebantur milites, illa autem male olebat propter sudorem & squalorem illorum: evocati autem milites erant ii, qui expletis stipendiis, ducis vel mercedis gratia iterum stipendia merebant: *lassi* vero dixit ob longam militiam, & provecam ætatem; unde fœtor bardiaci major erat. Georgius legit, *Lassi Bardiaci os non advocati.* Bardiacus autem, inquit, erat advocatus qui post peroratas diutius causas gravem emittebat halitum. Illius meminit Juvenalis sat. 16. versu 13.

Bardiacus judex datur hæc punire volenti. Alii Bardiacus.

Bis murice.] Epig. 50. lib. 1.

Olidaque vestes murice.

Jejunia sabbatariorum.] Diem sabbati religiose colunt Judæi; ob jejunium vero halitus graviter olet.

Mœstorum quod.] Curis enim & anxietatibus stomachi calor dissipatur, unde ex mala concoctione male olent rei.

Lucerna Ledæ.] Quam posuit pro quavis meretrice prostante ad lucernas. Juvenalis sat. 6. versu 132. de Messalina:

*Obscurisque genis turpis, fumoque lucernæ
 Fæda lupanaris tulit ad pulvinar odorem.*

Quod ceromata.] Unguenta nempe ex luto & oleo, oleum porro Sabinum male olebat.

Quod vulpis fuga.] Vulpes canes fugiens fœtidum effundit lotium.

Malles.] Alii *malleum.* Bassa quippe ab oris impuritate teterrimam spirabat animam.

Ad Fabianum

virum probum, cui locum esse Romæ negat. V.

VIR bonus & pauper, linguaque & pe-
ctore verus,

Quid tibi vis, urbem qui, Fabiane, petis?

Qui nec leno potes, nec comessator haberi,

Nec pavidos tristi voce citare reos:

Nec potes uxorem cari corrumpere amici:

Nec potes argentes arrigere ad vetulas.

Vendere nec vanos circa palatia fumos:

Plaudere nec Cano, plaudere nec Gla-
phyro.

Unde miser vives, homo fidus, certus ami-
cus?

Hoc nihil est; nunquam sic Philomelus
eris.

O Fabiane, qua tua est mens qui vir probus, & egenus lingua & corde verus, proficisceris Romam? qui nequi esse leno, nec comessator, ne moesta voce vocare in jus sortes timidos: nec vales corrumpere conjugem dilecti amici nec vales . . . ad frigidanus: nec vendere inanos fumos circa palatia: nec plaudere Cano, nec Glaphyro. O infelix, qua ratione vives tu, homo fidelis, amicus certus? Id nihil prodest, hoc modo nunquam sis Philomelus.

Linguaque.] Verba enim cum mente boni viri consentiunt: hic Romanorum mores eo modo Martialis carpit, quo Juvenalis sat. 3.

Quid Romæ faciam? Mentiri nescio.

& fusc Petronius Romam sub nomine Crotonæ describit: *Sed quoscunque homines in hac urbe videritis, scitote in duas partes esse divisos: nam aut captant, aut captantur.*

Nec comessator.] Alii *comissator*: is nempe est qui esui & potui præter statuta tempora indulget.

Nec pavidos.] quod præconis erat officium, & quidem quæstuosum, ut patet ex epig. 8. lib. 6.

Vendere nec vanos.] ut solent Aulici, qui commendationis officia mentiti, Principis

gratiam accepto pretio vendunt.

Plaudere nec Cano.] qui celebris fuit choraules tempore Galbæ, ut patet ex Suetonio in Galba: Glaphyrus vero citharædus. Juvenalis sat. 6.

*Accipis uxorem, de qua citharædus E-
chion,*

*Aut Glaphyrus fiat pater, Ambrosiusque
choraules.*

Citharædi & tibicines Martialis tempore summo erant in pretio, epig. 4. lib. 3.

Hoc nihil est.] Honestis enim artibus locus non erat Romæ.

Philomelus.] hoc est, nunquam sis dives; Philomelus quippe cithara dives factus erat, epig. 31. lib. 3.

In Massilianum qui pudicitiam simulabat. VI.

CREDI virgine castior pudica,

Et frontis teneræ cupis videri:

Cum sis improbior, Massiliane,

Quam qui compositos metro Tibulli,

In Stellæ recitat domo libellos.

O Massiliane, vis purior haberi puella casta, & præferre speciem vulnus modesti; cum nequior sis, quam qui in adibus Stella recitat libros scriptos metro Tibulli.

Tenera frontis.] hoc est modestæ, qualem habent infantes.

Quam qui.] effæminatam quendam ele-

giarum recitatorem intelligit.

Metro Tibulli.] Lascivas quippe elegias scripsit Tibullus.

VII.

Ad Euphemum

de hora versibus suis Domitiano legendis apta. VIII.

PRIMA salutantes, atque altera continet
hora,

Exercet raucos tertia caussidicos.
In quintam varios extendit Roma labores,
Sexta quies lassis, septima finis erit,
Sufficit in nonam nitidis octava palæstris,
Imperat extructos frangere nona toros:
Hora libellorum decima est, Eupheme, meo-
rum,

Temperat ambrosias cum tua cura dapes.
Et bonus ætherio laxatur nectare Cæsar,
Ingentique tenet pocula parca manu:
Tunc admitte jocos: gressu timet ire licenti
Ad matutinum nostra Thalia Jovem.

Prima & secunda hora exer-
cet salutantes, tertia occupas
raucos caussidicos. Roma va-
cat diversis operibus in quin-
tam usque, sexta quiescunt
defatigati, septima cessant
ab opere, nitidi palæstris
exercentur ab octava ad non-
nam, nona jubet frangere le-
ctos paratos. O Eupheme, ho-
ra decima apta est meis libris,
cum tua cura moderatur divi-
nas epulas, & bonus Cæsar
exhilaratur caelesti nectare, &
magna manu tenet pocula mo-
dica. Tunc intromitte ludas:
nostra Thalia metuit jocoſo
incessu convenire matutinum
Jovem.

Prima salutantes.] Describit Poëta quid
singulis diei horis Romæ fieret; de quibus
jam dictum est epig. 36. lib. 3.

Continet.] Alii conterit. Alii melius disti-
net.

Sexta quies lassis.] Circa sextam paulu-
lum quiescebant Romani: hora vero septi-
ma omnino ab opere desistebant.

Imperat extructos.] id est mensæ accum-
bere.

Frangere toros.] hoc est lectos disturbare,
quibus cœnando accumberent veteres.

Hora libellorum.] Inter pocula versus le-
gere moris erat: Euphemus vero structor

mensarius Imperatoris fuisse videtur.

Temperat ambrosias.] hoc est divinas:
Domitianus enim Deum se appellari jube-
bat, atque ita ambrosiæ deorum dapes ipsi
conveniebant.

Pocula parca.] Domitiano assentatur,
quem parce bibere inuit.

Tunc admitte.] hoc est, libros meos Do-
mitiano offer.

Gressu timet.] Festiva mea Musa matu-
tino tempore coram Domitiano joculari non
audet, quippe qui tunc rebus seriis occu-
petur. Vide epig. 19. lib. 10.

In Fabullam, quæ maritum dereliquerat. IX.

SOTÆ filia Clinici Fabulla,
Deserto sequeris Clytum marito,
Et donas, & amas, ἔχεις ἀσώτως.

O Fabulla filia Sotæ clinici,
viro derelicto sequeris Clytum,
& das, & ardes, perditæ te
geris.

ἔχεις ἀσώτως.] In hac voce ludit Poë-
ta, cum dicit Fabullam esse filiam clinici
Sotæ, id est medici qui aliis salutem res-
titueret: (ἀλλω enim servo: illam tamen
perditæ se habere, cum bona omnia effun-
deret, & luxuriose viveret. Sotæ es filia,

inquit, & asota es, hoc est prodiga &
luxuriosa. De medico clinico dictum epig.
31. lib. 1. Aristoteles lib. 4. ad Nicoma-
chum cap. 1. ἀσώτως ἢ ὁ δὲ ἀσώτων ἀσπλ-
λῶδες: ασώτος enim est qui se ipsum
perdit.

Ad Faustinum, cui recens compositum opus mittit. X

DUM novus est, neque adhuc rafa mihi
fronte libellus,

Pagina dum tangi non bene sicca timet:

I puer, & caro perfer leve munus amico,

Qui meruit nugas primus habere meas.

Curre, sed instructus; comitetur punica li-
brum

Spongia: muneribus convenit illa meis.

Non possunt nostros multæ, Faustine, lituræ

Emendare jocos: una litura potest.

*Dum meus liber recens e-
nedum fronte rafa, dum
gina non bene sicca metu-
tractari: ð serve, proficisce
& deporta tenue donum
dilectum amicum, qui dignus
est ut ipsi primo offerantur
mea ineptia. Propera, at ni-
mitus: Punica sponsia comi-
tur libellum; illa apta
meis donis. O Faustine, p-
res litura nequeunt corrigere
nostros libros: una litura
rest.*

Nec adhuc rafa.] De iis quæ ad librorum
ornamenta pertinerent, dictum est lib. 1.
epig. 67.

Comitetur Punica.] Spongia optimi gene-
ris, cujusmodi sunt spongiæ Africanæ, de
quibus Plinius lib. 9. cap. 45. ut deleantur
mea carmina. Alii legunt,

*Curre, sed instructum comitetur pumice
librum*

Spongia.

quæ lectio minus probatur: etenim si liber

nondum erat pumice æquatus, ut ait pri-
versu, pumice instructus non erat. Epi-
72. lib. 8. epig. 66. lib. 1.

*Sed pumicata fronte si quis est nondu-
Alii sic hanc lectionem interpretantur,
vel probatus pumice potiatur, vel dam-
tus spongia deletur.*

Una litura potest.] quæ scilicet omni-
mea carmina, utpote prorsus mala dele-
Sic modeste deprimit se Poëta.

In Antonium Saturninum

qui bellum civile moverat in Germania superiore. X

DUM nimium vano tumefactus nomine
gaudes,

Et Saturninum te pudet esse miser:

Impia Parrhasia movisti bella sub urfa,

Qualia qui Phariæ conjugis arma tulit.

Excideratne adeo fatum tibi nominis hujus,

Obruit Actiaci quod gravis ira freti?

An tibi promisit Rhenus, quod non dedit illi

Nilus, & Arctoï plus licuisset aquis?

Ille etiam nostris Antonius occidit armis:

Qui tibi collatus, perfide, Cæsar erat.

paratus, ð perfidiose, erat Cæsar.

Et Saturninum.] Hic vocabatur Lucius
Antonius, cognomento Saturninus, Ger-
manix superioris Præses: nolebat autem
Saturninus appellari, sed Antonius: nam
pudebat eum esse tantum Germanix Præ-
sitem, sed exemplo Antonii imperium
orbis affectabat. De illo agit Suetonius in

Domitiano cap. 6.

Parrhasia sub urfa.] hoc est in Septe-
trione: urfa Parrhasia dicitur a Parrha-
Arcadiæ urbe, ex qua nata erat Callisto
Jove amata, & in urfam commutata.

Phariæ conjugis.] Cleopatrx cujus
Antonii mariti nota est historia.

Obruit Asiatici.] Ad Aetium Epiri pronontorium ab Augusto victus est Antonius. *Ira freti.*] per metonymiam posuit pro ira Cæsaris Augusti.

An tibi.] Sensus est, Si Ægyptus provincia ditissima Antonio vires suppeditare nequivit, quas tibi copias subministrabit superior Germania?

In Thaidem scortum publicum. XII.

NULLI, Thai, negas, sed si te non pudet istud,
Hoc saltem pudeat, Thai, negare nihil.

O Thai, nemini recusas: sed si in ea re non erubescis, in hac saltem erubescas, ô Thai, recusare nihil.

Negare nihil.] Epig. 72. & 81. lib. 12. & in fine epig. 50. lib. 11.

De Nuptiis Pudentis & Claudie. XIII.

CLAUDIA, Rufe, meo nubit Peregrina Pudenti:
Maeste esto tædis, ô Hymenæe, tuis.
Tam bene rara suo miscentur cinnama nardo,
Massica Theseis tam bene vina favis.
Nec melius teneris junguntur vitibus ulmi,
Nec plus lotos aquas litora myrtus amat.
Candida perpetuo reside, Concordia, lecto,
Tamque pari semper sit Venus æqua jugo.
Diligat ipsa senem quondam: sed & illa marito,
Tunc quoque cum fuerit, non videatur anus.

O Rufe, Pudens meus uxorem duxit Claudiam Peregrinam: O Hymenæe, maeste esto tuis tædis. Tam bene infrequentia cinnama confunduntur suo nardo, tam bene vina Massica favis Atticis. Nec ubi aptius copulantur teneris vitibus, nec rionli loto, nec litora gratiora sunt myrto. O Concordia, remane benigna aeterno thalamo, & Venus fauveat semper copulationi tam equali. Illa quondam amec senem: at illa quoque senium adepta tunc vetula non compareat marito.

Pudenti.] De quo jam lib. 1. epig. 31. de Claudia nihil reperi.

Maeste esto.] *Maestus* idem est ac auctus, & in vocativo ut plurimum ponitur, ut maeste virtute.

Massica Theseis.] Ex melle & vino mulum conficiebatur, potio videlicet antiquis rarissima: favos Theseos dicit pro Atticis, quia Theseus regnavit in Attica, significat

Poëta tam dulces fore nuptias Claudie & Pudentis, quam mulsum.

Nec plus lotos.] Arbor notissima ex Homero lib. 9. Odyss. & Plinius describit Loton lib. 13. cap. 17. est etiam lotos herba in palustrium genere ibidem.

Concordia.] Deam intellige Concordiam; cui templum erexit Vespasianus.

Ad Siliam Poëtam ut legat hæc epigrammata. XIV.

SILI, Castalidum decus sororum,
Qui perjuriam barbari furoris
Ingenti premis ore, perfidosque
Fastus Hannibalis, levesque Pœnos
Magnis cedere cogis Africanis:
Paullum seposita severitate,
Dum blanda vagus alea December
Incertis sonat hinc & hinc fritillis,

O Sili, ornamentum sororum Castalidum, qui verbis magnificis urges perjuriam furoris barbari, atque adigis perjuram superbiam Hannibalis, atque inconstantes Pœnos dedere se magnis Africanis: remota paulisper severitate, fac audientiam nostris Musis, dum levi alea December salubris hinc & inde strepit dabis fritillis,

Et ludit rota nequiore talo,
 Nostris otia commoda Camenis.
 Nec torva lege fronte, sed remissa
 Lascivis madidos jocis libellos.
 Sic forsân tener ausus est Catullus
 Magno mittere passerem Maroni.

Et rota ludit nequiore talo.
 Nec severo, sed leni vultu
 evolve libros persusos lascivis
 salibus. Hoc fortasse modo te-
 ner Catullus ausus est mittere
 passerem magno Virgilio.

Sili Castalidum.] Silium Italicum intellige
 poetam fatis notum Musæ dicuntur Casta-
 lides a virgine Castalia, quæ Apollinem
 fugiens ad radices Parnassi in fontem a se
 Castalium dictum, & Musis sacrum versa
 est.

Qui perjuria.] De bello Punico secundo
 poema scripsit Silius; initio primi libri sic
 habet;

————— ter Marte sinistro
 Juratumque Jovi sædus, conventaque
 patrum

Sidonii frerere duces.

Magnis cedere.] Scipio enim major Afri-
 canus cognominatus vicit superbum Han-
 nibalem, & Carthaginenses coëgit pacem a
 Romanis petere; tuit & alter Scipio ob
 everfam Numantiam dictus Numantinus,
 qui Carthagine funditus deleta, Africanus
 minor dictus est: quas res gestas cum caneret
 Silius poetica metonymia dicit Mar-
 tialis heri a Silio id quod canit factum.
 Sic Horat. lib. 1. sat. ultima. *Turgidus Al-
 pinus jugulat dum Memnona.*

December.] Quo mense talis potissimum
 ludebant Romani.

Incertis sonat.] De fritillis, turruculis,
 talis, & tesseris copiose dicemus lib. 14.
 tamen per transcursum notandum talum
 eum esse apud Latinos, quem Græci vo-
 cant Astragalum. Plinius lib. 34. ubi Poly-
 cleti meminit, *Fecit*, inquit, & *disfringen-
 tem se*, & *nudum talo incessentem*, duosque
 pueros item nudos talis ludentes: qui vocantur
Astragalizontes. Alia pleaque, ut hoc præ-
 bet, testimonia adducit Calcagninus de talo-
 rum ludo. Ad summovendas vero alea-
 torum fraudes, qui subdola manu uti cal-
 lent, in pyrgo, seu turrucula, sive pyxi-
 dem mavis appellare, repositi tali sicut &
 tesserae promebantur in abacum. Horatius

lib. 2. sermonum sat. 7.

————— qui pro se tolleret atque
 Mittere: in pyrgum talos.

Tesseris quoque ludentes turrucula uteban-
 tur. Turnebus lib. 27. cap. 3. Turruculam
 & fritillum distinxit Suidas: idem tamen
 videtur, cum scribit Martialis de turrucula
 lib. 14. epig. 16. Seneca de ludo Claudii:

Nam quoties missurus erat resonante fri-
 tillo

Utraque subduello fugiebat tessera sun-
 do.

Et ludit rota.] Locus hic perobscurus
 mihi videtur; Raderus intelligit ipsum fri-
 tillum dici rotam, quia rotundus fritillus
 velut turrucula, ex qua intus gradatim
 aspera tali excutiebantur: quare autem di-
 cat, *nequiore talo*, non mihi compertum
 est, nisi forte, quod tali pruriginem libi-
 dinis excitent, ut docet Junius lib. 4.
 animadversionum cap. 13. & lib. 2. cap. 4.
 quod talis lusum est pro sceminis. Rami-
 resius hunc versum a nemine intellectum,
 ut ait, intelligere se putat hoc sensu. Ro-
 tam accipit pro corona aleatorum, quam
 sic vocat Martialis a similitudine rotarum:
 sedebant enim aleatores in orbibus quos
 cingebant omnes circum: *Nequiore talo*,
 hoc est, talis manu jactis sine fritillo, in
 quo jactu manus improba compositiones &
 nequitas partare potest; ita ut aleatores
 alii, ut in versu præcedenti, fritillis ute-
 rentur, alii manu luderent, epig. 16. lib.
 14. Judicet lector.

Ausus est Catullus.] Ætate Virgilium
 præcessit Catullus, cujus 3. epig. est de
passere mortuo Lesbie, sed hoc fingit Poëta,
 ut se cum Catullo æquiparet, Silium au-
 tem cum Virgilio, quem diligenter imita-
 tus est, conferat epig. 51. lib. 11.

Ad Cæcilianum stolide petentem mutuum. XV.

MILLE tibi nummos hesternæ nocte ro-
 ganti,

tu, lex aut septem, Cæciliæ, dies,

O Cæciliæ, hesternæ nocte
 respondi tibi petenti mille num-
 mos in sex aut septem dies,

Non

Non habeo dixi. sed tu cauffatus amici
 Adventum, lancem, paucaque vasa rogas.
 Stultus es? an stultum me credis, amice? ne-
 gavi
 Mille tibi nummos: millia quinque dabo?

non habeo: at tu pratexens
 adventum amici petis lancem,
 & pauca vasa. Demens ne es,
 ô amice? an existimas me de-
 mentem? tibi recusavi mille
 nummos, an donabo quinque
 millia?

Millia quinque dabo.] Cæcilianum quen-
 lam irridet Poëta argumento a minori ad
 majus: si tibi, inquit, negavi mille num-
 mos, non sum tibi commodaturus vasa
 emta quinque nummorum millibus, quæ
 nunquam mihi redderes.

In Gallum

quem turpis in novercam amoris arguit. XVI.

PRIVIGNUM non esse tuæ te, Galle,
 novercæ
 Rumorerat, conjux dum fuit illa patris.
 Non tamen hoc poterat vivo genitore pro-
 bari.
 Jam nusquam pater est, Galle: noverca
 domi est.
 Magnus ab infernis revocetur Tullius umbris,
 Et te defendat Regulus ipse licet:
 Non potes absolvi: nam quæ non desinit esse,
 Post patrem, nunquam, Galle, noverca
 fuit.

O Galle, sermō increbuerat te
 non esse privignum tuæ nover-
 cæ, dum illa fuit uxor geni-
 toris. Nihilominus vivente
 patre id probari nequibat. O
 Galle, nunc pater discessit e
 vita; noverca moratur in adi-
 bus tuis. Quamvis magnus
 Tullius reducatur ab umbris
 tartareis, & Regulus ipse te
 tueatur, liberari nequis: ete-
 nim, ô Galle, quæ post patrem
 mortuum, non cessat esse no-
 verca, nunquam fuit.

Privignum non esse.] Vivo patre Gallus
 quidam se cum noverca minus honeste ge-
 rebat, quam privignum deceret.
Noverca domi est.] Ex eo quod præter
 privignorum morem, mortuo patre domi
 novercam retineat Gallus, illi jampridem

turpe cum ea fuisse commercium colligit
 Poëta.

Revocetur.] Regulum de quo lib. i. epig.
 13. in caussis dicendis Ciceroni assentatorie
 æquiparare videtur.

Ad Paulum de meretrice Lycisca. XVII.

FAERE in Lyciscam, Paulle, me jubes
 versus,
 Quibus illa lectis rubeat, & sit irata.
 O Paulle, malus es: irrumare vis solus.

O Paulle, vis me scribere car-
 mina in Lyciscam, quibus le-
 ctis illa erubescat, & succen-
 seat. O Paulle, nequam es:
 vis solus

In Lyciscam.] Meretricem quam urbane
 carpit Poëta, cum de Paulo conqueri vi-

deatur. Lyciscæ meminit Juvenalis sat. 6.
Prostitit amatis titulum mentita Lyciscæ.

De puero stillicidio jugulato. XVIII.

QUA vicina pluit Vipsanis porta columnis,
 Et inadet assiduo lubricus imbre lapis,

Qua pluit porta finitima co-
 lumnis Vipsanis, & lapis lu-
 bricus perfunditur pluvia con-

In

In jugulum pueri, qui roscida templa subibat,
 Decidit hiberno prægravis unda gelu.
 Cumque peregisset miseri crudelia fata,
 Tabuit in calido vulnere mucro tener.
 Quid non sæva sibi voluit fortuna licere?
 Aut ubi mors non est, si jugulatis aquæ?

est, si jugulatis, ô aqua?

tinua, aqua prægravis hiemali glacie cecidit in guttur pueri, qui ingrediebatur templa madida. Et cum gladius infelici attulisset acerbam mortem, mollis liquefactus est in plaga calida. Quid non sibi permissum esse voluit crudeliter fortuna? aut ubi letum non

Qua vicina pluit.] Capenam portam intellige, de qua jam sic locutus est epig. 47. lib. 3. De porticu Vipsana dictum epig. 109. lib. 1.

Lubricus lapis.] Aream lapidibus stratam, seu pavimentum intellige, in quod aqua

quam imbrem dicit, ex aquæductu portæ Capenæ assidue defluebat.

Prægravis unda gelu.] Elegans Stiria periphraſis.

Mucro tener.] Stiria enim non secus ac mucro puerum jugulavit.

De endromide

veste cujus varios usus describit. XIX.

HANC tibi Sequanicæ pinguem textricis
 alumnam,

Quæ Lacedæmonium barbara nomen habet.

Sordida sed gelido non aspernanda Decembri,

Dona peregrinam mittimus endromida.

Seu lentum ceroma teris, tepidumve trigona,

Sive harpasta manu pulverulenta rapis:

Plumea seu laxi partiris pondera follis:

Sive levem cursu vincere quæris Atham.

Ne madidos intret penetrabile frigus in artus,

Neve gravis subita te premat Iris aqua.

Ridebis ventos hoc munere tectus & imbres.

Non sic in Tyria findone tutus eris.

Crassam hanc alumnam textricis Sequanicæ munus ad te mittimus externam endromida, cui barbara nomen est Lacedæmonium; squalida est, at non conæmenda frigido Decembri. Sive teris molle ceroma, aut trigona tepidum, seu manu arripis pulverulenta harpasta: seu partiris plumea pondera magni follis: seu cupis superare Atham cursu velocem. Ne frigus penetrabile subeat membra humida, neve Iris facta repentina pluvia te opprimat. Hoc dono munus illudes ventis, & pluvia. Non ita eris securus in Tyria findone.

Hanc tibi.] Endromis vestis erat hirsuta, quam vocat Poëta alumnam textricis Sequanicæ, quia fuerat confecta a muliere in provincia Gallia quam vocant hodie Franche-Comté; licet autem barbara, id est Sequanica esset, tamen græcum nomen retinebat: eam enim invenerunt Lacedæmones, atque ea usi sunt ἐν τῷ δρόμῳ, id est in cursu, unde dicta endromis, ne sudantes post cursum repentino frigore corriperentur.

Seu lentum ceroma.] Ceromate, id est unguento ex oleo & pulvere uncti palæstricæ certabant, quod corpori astridum variis modis terebatur.

Tepidumve trigona.] Ut hic locus intelligatur, breviter aliquid dicendum de pilarum genere, & ludo: quatuor ergo fuerunt pilarum genera, quibus ludebant antiqui, follis scilicet, trigonæ, paganica, & harpastum. Follis erat pila magna ex aluta confecta, soloque vento repleta, quæ si major erat, brachiis impellebatur. Propertius lib. 3.

Cum pili veloces fallit per brachia jactus
 Si minor, pugnis eiciebatur, atque pugillarum follis vocabatur, ut apud Plautum in Rudente:

— follem pugillatorium faciam
 Extemplo hercle ego te.

Trigonalis pila, quæ parva erat, non triquetra figura, sed a loco trigono, vel a numero, figura aut situ ludentium. Stabant enim tres eo ordine, ut trigonum seu triangulum efficerent. Vide epig. 84. lib. 12. *Tepidum* vero dicit, vel quod ludentes calefaceret, vel potius quod attritata pila ludentium & sudantium manu tepesieret.

Paganica, qua in pagis & gymnasiis quoque ludebatur, major trigone, folle vero minor, farciebatur pluma, epig. 32. lib. 7. & epig. 45. lib. 14.

Hæc quæ difficilis turget paganica pluma

Folle minus laxa est, & minus arcta pila.

Postremum est harpastum a græco verbo ἄρπάζω rapio: pila erat omnium minima ex corio, quam alter ludens alteri rapiebat: in solo pulverulento antiqui ludebant harpasto, ut hic docet Poëta, & lib. 7. epig. 32. Hæc ex Mercuriali lib. 2. cap. 5. de Arte gymnastica.

Plumea seu laxi.] hoc est, inquit Mercu-

rialis, levia; follis enim vento inflatus levis est: paganica enim farciebatur pluma, ut diximus supra, quod de folle non constat: *laxi* autem, hoc est, teste Radero, magni, lati, vel minime duri.

Partiris.] Id est metiris, & advertis motum follis plumei seu levis. Videat lector.

Atham.] puerum cursu velocem. Plinius lib. 7. cap. 20.

Ne madidos.] Endromis enim defendit corpus a pluvia & frigore.

Iris.] Nuntia est pluviae pro qua sumitur.

In Tyria sindone.] quam Julius Pollux lib. 7. cap. 16. sic explicat: *Σινδῶν ἔστιν Αἰγυπτίη μίση, ἀερόβολαιον δ' αὖ ἐστίν, ἔνυ δίκροσον καλέμενον.* Sindon quidem est Ægyptiaca; amiculum vero est, quod nunc utrinque fimbriatum vocant. *Dista* autem est, ut opinatur Baysius, quia primum in urbe Sidone hujusmodi amictus fieri cœpit. Ob id Tyria a Martiali dicta: erant enim vicinæ urbes Tyrus & Sidon.

De Cærelia & Gellia ridiculis mulieribus. XX.

DICIT se vetulam, cum sit Cærelia puppa.

Puppam se dicit Gellia, cum sit anus.

Ferre nec hanc possis; possis, Coline, nec illam.

Altera ridicula est, altera putidula.

Cum Cærelia sit puella, prædicat se anum; Gellia se prædicat puellam, cum sit vetula. Nequeas, Coline, hanc tolerare, nec illam. Altera inepta est, altera putidula.

Altera ridicula.] Gellia nempe, cum modos omnes & puellæ gestus affectaret.

Altera putidula.] Cærelia nempe anilem

gravitatem imitata omnibus erat fastidio, atque ab ea tanquam a re putida vultum quilibet avertibat.

De Seliio atheo. XXI.

NULLOS esse deos, inane cælum Affirmat Selius, probatque; quod se Factum, dum negat hæc, videt beatum.

Selius asseverat nulla esse numina, cælum commentitium, & probat; quod dum inficiatur hæc, cernit se evasisse divitiam.

Inane cælum.] Hoc est diis vacuum, vel rem commentitiam, ut interpretatus sum.

Videt beatum.] Multa in hanc senten-

tiam vide apud Senecam libro, *Quare bonis viris mala accidant, cum sit providentia.*

De Cleopatra

sua uxore fugiente suos amplexus. XXII.

PRIMOS passa toros, & adhuc placanda
marito

Merferat in nitidos se Cleopatra lacus;
Dum fugit amplexus, sed prodidit unda laten-
tem,

Lucebat totis cum tegetetur aquis.
Condita sic puro numerantur lilia vitro:
Sic prohibet teneras gemma latere rosas.
Infilui, merfisque vadis luctantia carpsi
Bafia. perspicuæ plus vetuistis aquæ.

Post primos congressus Cleopatra adhuc lenienda a viro se immerferat in lacus perlucidos dum vitat amplexus; sed aquæ patefecit delitescentem, splende-
debat enim, cum occultaretur totis undis. Lilia reposita in nitido vitro ita numerantur: hoc modo gemma vetat delitescere teneras rosas. Irrui; atque undis immersus libarum oscula resistencia. O unda nitide, impediistis cætera.

Primos passa.] Cleopatra Martialis uxor amissa virginitate, subirata marito in aquas se immerfit, quam tamen secutus ille invitam deoscularus est.

Gemma.] Lapidem pellucidum intellige

vitri instar, quo rosæ in hortis tegebantur. Lib. 8. epig. 68.

Condita perspicua vivit vindemia gemma.

Ad Thalam

de Brutiano Poëta quem Callimacho anteponebat. XXIII.

DUM tu lenta nimis, diuque quæris
Quis primus tibi, quisve sit secundus:
Gratum quisve epigramma comparabit;
Palmam Callimachus, Thalia, de se
Facundo dedit ipse Brutiano.
Qui si Cecropio satur lepore,
Romanæ sale luserit Minervæ;
Illi me facias, precor, secundum.

Dum tu, ô Thalia, nimis cunctaris, & diu dubitas cui des primas, aut secundas: aut quis componet elegans epigramma; ipse Callimachus detulit victoriam de se eloquenti Brutiano. Qui si fastidens Atticam venustatem, jecutus fuerit urbanitate Romana Minervæ; rogo, mihi des secundus ab illo.

Thalia.] una ex novem Musis, quæ jocis præest.

Gratum.] Alii *Gratum*.

Callimachus.] Poëta Cyrenæus præstantissimus, quem in antiquam dignitatem restitutum nuper in lucem edidit erudita Tanaquilli Fabri filia; vixit temporibus Ptolemæi Philadelphi, quo familiariter usus est.

Epigrammata, hymnos, & elegias græce scripsit elegantissimas; a Brutiano tamen illum superari dicit Martialis. Brutiani vero meminit Plinius junior lib. 6. epist. 22. probitate & rerum gestarum gloria nobilis imperante Trajano floruit: ab illo autem secundus esse optat noster Poëta, si a Græcis veribus ad Latinos se contulerit.

Ad Fabianum de Lycori venefica. XXIV.

OMNIBUS, quas habuit, Fabiane, Lycori
amicas,
Extulit, uxori fiat amica meæ.

O Fabiane, Lycoris extulit omnes amicas quas habuit, inerat amicitiam cum mea conjugè.

Lycoris.] quædam fuit meretrix venefica, quæ æmulas omnes veneno interfecit.

Extulit.] Verbum funeris proprium, *Uxori.*] ut ab ea quoque efferatur uxor mea.

De litoribus Altini & de Aquileia. XXV.

AMULA Baianis Altini litora villis;
Et Phaëtontei conscia sylva rogi:
Quæque Antenoreo Dryadum pulcherrima
Fauno
Nupsit, ad Euganeos sola puella lacus.
Et tu, Ledæo felix Aquileia Timavo,
Hic ubi septenas Cyllarus haurit aquas;
Quos eritis nostræ portus, requiesque fenestæ;
Si juris fuerint otia nostra sui.

O Litora Altini æmula Baianis villis, & nemus conscium mortis Phaëtontis: & tu, ô virgo formosissima Dryadum, quam unicam ad Venetas paludes Patavinus Faunus duxit uxorem: Et tu, ô Aquileia, beata Timavo Ledæo, hic ubi Cyllarus bibit septenas undas: vos fietis perfugium & requies mea senectutis, si otia nostra se afferuerint in libertatem.

Altini littora.] Altinum oppidum fuit nœnissimum ad mare Adriaticum: *τὸ δὲ καὶ τὸ Ἀλπινὸν ἐν ἑλθ, παρωπλήσιον ἔστι τῆς Ραουέννης τῶν Θέσων:* Est & Alpinum in palude, eodém quo Ravenna situ. Strabo lib. 5. Plinius lib. 3. cap. 18.

Et Phaëtontei conscia sylva.] Populos intelligit in quos Phaëtontis sorores miserum casum deflentes ad Padi ripas fuerunt commutatæ. Ovid. lib. 2. Met. Plinius lib. 3. cap. 16.

Quæque Antenoreo.] Antenor capta Troia agit, atque ad Venetorum litus appulit, ubi Patavium condidit, hodie Padona, Euganei, qui & Heneri, & postea Venetici talisæ populi ad mare Adriaticum, quorum

regio hodie *Marca Trivisana* vocatur. Poëta autem fingit Dryadem, id est nemoris Nympham, nupsisse Fauno qui præest agro Patavino.

Ledæo Timavo.] Timavus, hodie *Timavo*, fons est in Foro Julii, hodie *le Frioul*, ex quo tanta scaturit aquarum copia, ut septem ostiis influat in mare. Virgilius 1. Æneid. novem ostia refert,

— *fontem superare Timavi*

Unde per ora novem, &c.

Ledæum dixit, quia Castor Ledæ filius una cum Argonautis ad Timavum venit, in cujus septem ostiis Cyllarus ejus quos bibisse fingitur. Aquileia autem *Aquilegia* urbs Patriarch. Carnorum metropolis, &c.

Ad Postumum amicum avarum. XXVI.

QUOD te mane domi toto non vidimus
anno,
Vis dicam, quantum Postume, perdid-
derim?
Tricenos, puto, bis; vicanos ter, puto, num-
mos.
Ignosces, togulam, Postume, pluris emo.

O Postume, placet proferam quantum amiserim, quod per annum integrum te mane non salutaverim in adibus tuis? Opinor centum viginti nummos me perdidisse. Veniam dabis, ô Postume, pluris mihi constat togula.

Vis dicam quantum.] Poëta avarum quentiam Postumum irridet, qui tenuissima clientibus mercede data coli volebat. Marcialis ergo dicit, quod Postumum non sa-

lutaverit, parvam fecisse se jacturam centum nempe & viginti nummorum, cum togam pluris emeret. Legunt alii, *Tricenos puto bis de nostris computo nummis.*

Ad Augustum Domitianum, cujus liberalitatem & benevolentiam erga se laudat. XXVII.

SÆPE meos laudare soles, Auguste, libellos,

Invidus ecce negat: non minus ergo soles.

Quid quod honorato non sola voce dedisti,

Non alius poterat quæ dare dona mihi?

Ecce iterum nigros corrodit lividus unguis:

Da, Cæsar, tanto tu magis, ut doleat.

santo magis ut mereat.

O Auguste, consuevisti frequenter commendare meos libellos, et lividus inficiatur propterea non minus consuevisti. Quid vero, quod non verbis solis mihi laudato largitus es munera, quæ mihi largiri nequibat alius: enim tuus malevolus corrodit nigro unguis. Tu, Cæsar, largiri

Non minus ergo.] Hoc loco ergo significat propter hanc causam, idcirco. Sensus est: Licet invidus neget, non idcirco libros nostri Poëtæ minus legebat Domitianus. Legunt alii per interrogationem, & forte melius,

— num minus ergo soles?

Quid.] hoc est, quid vero faciet invidus &c.

Non alius poterat.] De his muneribus dictum epig. 91. & 92. lib. 2.

Da Cæsar.] Urbane aliquid sibi mendicæ ab Imperatore.

Ad Chloen quæ omnia sua bona effundebat in adolescentem Luperum. XXVIII.

DONASTI tenero, Chloë, Luperco Hispanas, Tyriasque, coccinasque, Et lotam tepido togam Galeso, Indos sardonychas, Scythas smaragdos, Et centum dominos novæ monetæ, Et quidquid petit, usque & usque donas. Væ glabraria, væ tibi misella, Nudam te statuet tuus Luperus.

O Chloë, molli Luperco dedisti Hispanas vestes, & Tyrias & coccinas, & togam ablutam tepido Galeso, sardonychas Indos, smaragdos ex Scythia & centum dominos novæ monetæ. & semper & semper largiris quicquid postulat. Væ glabraria, væ tibi misella, tuus Luperus denudabit te.

Chloë.] mulier libidinosa.

Togam Galeso.] De hoc fluvio diximus epig. 43. lib. 2.

Te Lacedæmonio velat toga lota Galeso.

Vestes quoque e lana Bætica summo erant in pretio.

Et centum dominos.] Aureos nummos intelligo Domitiani effigie notatos. Alii legunt numeros.

Glabraria.] proprie dicitur ovis tonsa.

Nudam te.] In Luperi nomine ludit Poëta: Luperi enim erant Sacerdotes ab Evan-

dro instituti in honorem Panos, vel, ut alii volunt, a Romulo; qui Lupercales ludos celebrantes nudi per urbem discurrebant, foeminasque sibi obvias percutiebant quo ictu foecundæ fieri credebantur. Juvenalis sat. 2.

Nec prodest agili palmas præbere Luperco.

Ovidius 2. Fastorum:

Tertia post Idus nudos aurora Luper-

Aspicit, & Fanni sacra bicornis erunt.

Ad Pudentem

cui excusat multitudinem epigrammatum. XXIX.

OBSTAT, care Pudens, nostris sua turba
libellis,
Lectoremque frequens lassat, & implet
opus:
Rara juvant, primis sic major gratia pomis:
Hybernæ pretium sic meruere rosæ.
Sic spoliatricem commendat fastus amicam,
Janua nec juvenem semper aperta tenet:
Sæpius in libro memoratur Persius uno,
Quam levis in tota Marsus Amazonide:
Tu quoque de nostris releges quemcunque li-
bellis,
Esse puta solum, sic tibi pluris erit.

*O dilecte Pudens, sua multi-
tudo officit nostris libris, at-
que opus ingens defatigat, &
saturat, lectorem. Rara pla-
cent, hoc modo prima poma
gratiura sunt: hoc modo hye-
males rosa fuerunt estimata:
hoc modo superbia commendat
spoliatricem meretricem, nec
perpetuo patens janua retinet
adolecentem. Uno in libro
frequentior fit mentio Persii,
quam vani Marfi in tota A-
amazonide. Tu etiam quem-
cumque evolves ex nostris li-
bris, crede esse solum, sic
pluris facies.*

*Care Pudens.] de quo epig. 32. lib. 1.
Hyberna pretium.] De rosis hybernis epig.
30. lib. 6.
Commendat fastus.] Superbo enim mere-
tricis fastidio alliciuntur juvenes. Alii leg-
unt *Fausus*, ut sit nomen proprium. Quam
lectionem minus probo.
Persius.] Poëta satis notus: hoc est, ma-*

*gis placet brevis Persii liber, quam ingens
Marfi poëma de Amazonibus: Hic autem
Marsus, quicumque ille fuerit, alius esse
videtur ab eo cujus mentio facta est episto-
la libri primi.*

*Quemcumque.] Alii quacumque, minus
bene.*

Ad Piscatorem,

ut fugiat sacros pisces Baianos. XXX.

BAIANO procul a lacu monemus,
Piscator, fuge, ne nocens recedas.
Sacris piscibus hæ natantur undæ,
Qui norunt dominum, manumque lambunt
Illam, qua nihil est in orbe majus:
Quid quod nomen habent, & ad magistri
Vocem quisque sui venit citatus?
Hoc quondam Libys impius profundo,
Dum prædam calamo tremente ducit,
Raptis luminibus repente cæcus
Captum non potuit videre piscem:
Et nunc sacrilegos perofus hamos,
Baianos sedet ad lacus rogator:
At tu, dum potes, innocens recede
factis simplicibus cibus in undas,
Et pisces venerare dedicatos,

*O Piscator, monemus, longe
declina a lacu Baiano, ne
reus abeas. Pisces sacri na-
tant his in undis, qui agnos-
cunt dominum, & lambunt
manum illam, qua nihil
est in mundo. Quid quod
nomen est ipsis, & singuli
vocati accedunt ad vocem sui
magistri? Hoc olim lacu Afer
impius, dum calamo tremente
trahit prædam, ereptis oculis
subito excæcatus nequivit aspi-
cere piscem: & nunc odio ha-
bens sacrilegos hamos mendicus
sedet ad lacus Baianos. Sed
tu dum licet, innocens abi-
cibus non dolosis immixtis in
aquis, & cole pisces conse-
cratos.*

Sacris piscibus.] Deo nempe Domitiano consecratis.

Qui norunt.] Domitianum: pisces vero mansuetos fieri docet Ælianus lib. 8. de animalibus cap. 4. Hoc idem repetit Martialis lib. 10. epig. 30.

Quid quod.] Vehementius instandi gratia

quid quod in oratione ponitur. Cicero pro lege Manilia: *Quid quod* salus sociorum summum in periculum ac discrimen adducitur?

Libys impius.] Miraculum hoc mihi poeticum videtur.

Dedicatos.] Alii delicatos.]

Ad Hippodamum, cujus nomen versibus suis inferi non posse dicit. XXXI.

QUOD cupis in nostris, dicique, legique libellis,

Et nonnullus honos creditur esse tibi:
Ne valeam, si non res est gratissima nobis,

Et volo te chartis inferuisse meis.

Sed tu nomen habes averso fonte fororum

Impositum, mater quod tibi dura dedit:

Quod nec Melpomene, nec Polyhymnia possit,

Nec pia cum Phœbo dicere Calliope:

Ergo aliquod gratum Musis tibi nomen adoptes:

Non semper belle dicitur Hippodamus.

Quod optas predicari & legi in chartis nostris, atque indè putas consequi aliquod decus: dispeream, nisi hoc mihi jucundissimum sit, & cupio te inferere meis libris. At tibi contrario fonte Musarum datum est nomen quod tibi imposuit agrestis genitrix; quod celebrare nequeat Melpomene, nec Polyhymnia, nec pia Calliope cum Apolline. Igitur facias tibi aliquod nomen jucundum Musis: non semper venuste dicitur Hippodamus.

Averso fonte.] id est, Tuum nomen propter syllabarum contumaciam non convenit carminibus.

Quod nec Melpomene.] Tres Musas pro triplici carminum genere posuit. Melpomene præest tragœdiis & elegiis: unde Horatius ode 24. lib. 1.

— præcipe lugubres

Cantus Melpomene, &c.

Nec Polyhymnia.] cui curæ sunt versus lyrici. Horatius ode 1. lib. 1.

— nec Polyhymnia

Lesboun refugit tendere barbiton.

Calliope.] versibus heroicis præsidet, Virgilius lib. Æneid. 9. versu 525.

Vos, ô Calliope, precor, aspirate carenti.

Piam dixit vel quia filii sui Orphei mortem deflevit, vel quia heroum, & maxime deorum laudes canit.

Non semper belle.] Nomen Hippodami poeti quidem non repugnat omnino, sed minus eleganter carmini sapius accommodaretur.

De ape electro inclusa. XXXII.

ET latet, & lucet Phaëtontide condita gutta,

Ut videatur apis nectare clausa suo:

Dignum tantorum pretium tulit illa laborum,

Credibile est ipsam sic voluisse mori.

Inclusa succino delitescit, & splendet apes, ut videatur condita suo nectare: Illa consecuta est mercedem convenientem tantis laboribus: verisimile est ipsam optavisse hujusmodi interitum.

Et lucet Phaëtontide.] Sorores Phaëtontis in populos fuerunt transmutatæ, ex quibus defluit succinum, quod idcirco vocat

Phaëtontidem guttam Ovidius 2. Met. For- te succini guttæ in apem deciderant, quibus condensatis tanquam tumulo claudebatur.

Idem dicit de vipera infra epig. 59. & | gilius lib. 4. Georgicorum.
 formica epig. 15. lib. 6. | *Nectare clausa.*] id est suo melle, electrum
Tantorum laborum.] De quibus fufe Vir- | quippe mellis colorem refert.

Ad Sosibianum cui mortem imprecatur. XXXIII.

DLENA laboratis habeas cum scrinia li-
 bris,
 Emittis quare, Sosibiane, nihil?
 Ident hæredes, inquis, mea carmina: quan-
 do?
 Tempus erat jam te, Sosibiane, legi.

*Sosibiane, cum tibi sint forali
 referti libris elaboratis, cur
 nihil edis in lucem? hæredes,
 ais, publicabunt meos versus:
 quando? O Sosibiane, jam
 tempus erat te evolvi.*

Tempus erat.] Sosibianum quendam irri-
 et Poëta: videtur enim ipsum hortari ut
 dat suos libros; sed cum nolit Sosibianus
 gi nisi post suam mortem, intelligit Poë-
 ta jam mori illum debuisse, quo legi pos-
 sent ejus libri. Heraldus sic explicat, Tem-
 pus erat decessisse te, & ossa tua esse lecta.
 Nam ossilegium profecto videtur alludere.

Ad Attalum sordida veste indutum. XXXIV.

SORDIDA cum tibi sit, verum tamen, At-
 tale, dicit
 Quisquis te niveam dicit habere togam.

*O Attale, cum habeas vestem
 spurcam, nihilominus profert
 veritatem, quisquis profert tibi
 niveam esse togam.*

Sordida cum tibi sit.] Attali cujusdam to-
 a tam attrita erat, ut fila nuda albescerent,
 nde nivea dicit poterat; vel nivea dicitur,
 quia frigida. Vide epig. 50. lib. 9. in eo
 vero jocus est, quod toga nivea opponatur
 sordida.

De pugna damarum. XXXV.

FRONTIBUS adversis molles concurrere
 damas
 Vidimus, & fati sorte jacere pari.
 Spectavere canes prædam: stupuitque super-
 bus
 Venator, cultro nil superesse suo.
 Unde leves animi tanto caluere furore?
 Sic pugnant tauri, sic cecidere viri.

*Spectavimus imbellès damàs
 congredi adversis frontibus, &
 procumbere equali casu fati:
 Canes viderunt prædam: mi-
 rumque feroci venatori visum
 est, nihil restare suo cultros
 Unde molles animi accensi, ut
 tanta rabie? hoc modo taurè
 dimicant, hoc modo viri pro-
 strati sunt.*

Spectavere canes.] Nempe se a præda ab-
 stinuerunt, cum viderent damas illas mu-
 tuam in necem adversa fronte ruere.
Cultro nil.] Cultrum venatorium intelli-
 ge, quo feras interficere solebant venatores
 in amphitheatri venationibus.
Unde levès animi.] Domitiano adulatur
 cujus numine damas fuisse concitatas intel-
 git Poëta.
Sic cecidere.] gladiatores scilicet.

Ad Olum tingentem suos capillos. XXXVI.

CANA est barba tibi: nigra est coma:
 tingere barbam

*Ôle, habes barbam canam?
 habes nigros capillos: nequus*

Non potes, hæc caussa est: sed potes, Ole, colorare barbam, hæc ratio est
at potes capillos.
comam.

Tingere barbam.] Forte quia fucus id morbo laborabat, quo Charinus, de quo barba minus commode quam in capillis epig. 78. lib. 1. unde facile dilueretur fit tegebatur; vel forte quod Olus eodem ius.

Ad Afrum

suarum divitiarum ostentatorem. XXXVII.

CENTUM Coracinus, & ducenta Mancinus,

Trecenta debet Titius, hoc bis Albinus,

Decies Sabinus, alterumque Serranus:

Ex insulis, fundisque tricies soldum, id

Ex pecore redeunt ter ducena Parmensi,

Totis diebus, Afer, hoc mihi narras:

Et teneo melius ista, quam meum nomen.

Numeres oportet aliquid, ut pati possim:

Quotidianam refice nauseam nummis.

Audire gratis, Afer, ista non possum.

Coracinus debet centum, & Mancinus ducenta, Titius trecenta, Albinus sexcenta, Sabinus decies, & Serranus alterum decies. Ex insulis & fundis tricies plene percipio, ex pecore Parmensi sexcenta. O Afer, id mihi recenseres per diem solidum; atque ista mihi notiora sunt meo nomine. Par est des aliquid, ut ferre valeam: nummis compensa te. dium quotidianum. O Afer, nequeo auscultare ista gratuito.

Centum, ducenta, trecenta.] Adjunge millia sestertium: adverbis vero *bis, decies, tricies, ter* adde centena millia sestertium.

Ex insulis.] Ædificia in urbe quæ sola stant ab aliis separata, dicuntur insulæ, ex quarum locatione magnam pensionem

percipiebat Afer.

Tricies soldum.] Sic epig. 100. lib. 1. dixit *vicies plenum.*

Ex pecore Parmensi.] Oves Parmenses interpretare, quarum lana passim laudatur a nostro Poëta.

Ad Gallam, ut interdum neget. XXXVIII.

GALLA, nega: satiatur amor, nisi gaudia torquent;

Sed noli nimium, Galla, negare diu.

O Galla, recusa; amor expletur, nisi lætitia cruciat: at Galla, ne recuses diutius.

Galla nega.] Eiusdem argumenti est epig. 82. infra, & epig. 58. lib. 1.

Ad Charinum divitem, atque impurum. XXXIX.

ARGENTI genus omne comparasti,

Et solus veteres Myronis artes;

Solus Praxitelis manus, Scopæque,

Solus Phidiaci toreuma cœli,

Solus Mentoreos habes labores.

Nec defunt tibi vera Glaniana,

Nec quæ Callaico linuntur auro,

Nec mensis anaglypta de paternis.

Emisti omnem argenti speciem, & solus possides antiquas artes Myronis, solus opera Praxitelis, & Scopæ, solus toreuma Phidiaci cœli, solus opera Mentoris. Nec vera Glaniana te deficiunt, nec quæ obliunter auro Callaico, nec anaglypta de mensis paternis.

Argentum tamen inter omne miror,
Quare non habeas, Charine, purum.

*Nihilominus inter omne argen-
tum, miror, ô Charine, cur
tibi non sit purum.*

*Argenti genus omne.] id est, vasa argentea
omnis generis.*

*Myronis artes.] Vasa nempe cœlata ab
gregis his artificibus, Myrone, Praxitele,
Copa, & Phidia; de quibus vide Plinium
lib. 34. cap. 8.*

*Phidiaci toreuma.] De quo lib. 3. epig.
5.*

*Solus Mentoreos.] De Mentore dictum
quoque epig. 41. lib. 3.*

*Glaniana.] Et officina Glanii. Vel forte
legendum, Gratiana, ut legitur apud Plin-
ium lib. 33. cap. 11. Vasa ex argen. o mira
nconstantia humani ingenii variat, nullum
genus officina diu probando, nunc Ferruana,
nunc Clodiana, nunc Gratiana. Legunt alii
tentiana, pocula scilicet, quæ hebant*

in castris Gentianis, in septima urbis re-
gione.

*Nec qua Callaico.] Vasa auro Callaico
inaurata summo in pretio sunt epig. 95.
lib. 14. Callaici autem populi Hispaniæ,
hodie regnum Gallaciæ.*

*Anaglypta.] hoc est, vasa in asperitatem
excisa, ut scribit Plinius lib. 33. cap. 11. ab
ἀνά fursum, & γλύψω scalpo.*

*De mensis paternis.] Hoc addit ut ostendat
illorum poculorum antiquitatem.*

*Quare non habeas.] De Charino dictum
epig. 78. lib. 1. cum impurus esset, quic-
quid tangeret, contaminabatur, & spurcum
hebant: alias argentum purum significat non
cœlatum, atque ita in ambiguo ludit Poë-
ta.*

Ad Postumum ingratum. XL.

ATRIA Pisonum stabant cum stemmate
toto,

Et docti Senecæ ter numeranda domus.
Prætulimus tantis solum te, Postume, regnis:
Pauper eras, & eques, sed mihi consul eras.
Tecum ter denas numeravi, Postume, bru-
mas:

Communis nobis lectus & unus erat.
Nam donare potes, jam perdere, plentis ho-
norum,

Largus opum: expecto, Postume, quid
facias.

Nil facis: & serum est alium mihi quærere
regem.

Hoc, fortuna, placet? Postumus imposuit.

*Atria Pisonum florebat cum
toto stemmate, & ter nume-
randa ades periti Senecæ. O Po-
stume, te unum anteposuimus
tantis patrocinis: egenus eras,
& eques, at te colebam ut
consulem. O Postume, tecum
consumpsi triginta annos: unum
& commune habebamus cubile.
Nunc potes largiri, nunc per-
dere, divitiis abundans, cum-
mulatus honoribus: prestolor,
ô Postume, quid agas. Nihil
agis: & tardum est mihi com-
parare alium patronum. O
fortuna, hocne tibi arridet?
Postumus decepit.*

*Atria Pisonum.] Clarissima fuit Romæ
Pisonum familia, in primo autem domus
dici nobilitatis insignia collocabant anti-
qui, unde Seneca lib. 3. de beneficiis cap.
8. Qui imagines in atrio exponunt, & no-
mina familiae suæ longo ordine, ac multis stem-
matum illigata flexuris, in parte prima adium
collocant, noti magis quam nobiles fiunt. Ju-
venalis sat. 8. Stemmata quid faciunt. Sensus
est Poëtæ: Poteram colere Pisones, a qui-
bus multa beneficia accepissem.*

*Et docti Senecæ ter numeranda.] Vel prop-
ter Senecam Rhetorem, & filium ejus Phi-
losophum, & Lucanum nepotem, vel*

propter tres filios Rhetoris, Annaum, No-
vatum, & Melam, de quibus plura apud
Lipsum Elect. 1. cap. 1. Hanc opinionem
refutat Ramirehus; cum enim extincta
esset Senecarum familia, existimat hanc
Senecæ domum nobilem dici propter Pol-
lam Lucani uxorem, quæ vidua Martialis
tempore mortuum maritum summo studio
colebat, ejusque diem natalem celebrabat,
ut constat ex epig. 20. 21. 22. lib. 7. hanc
ergo Pollam colere potuisset Poëta. Ter
numeranda domus dicitur more græco domus
valde memoranda & celebranda.

Nil facis.] hoc est, nil donas.

Postumus imposuit.] Me, & fortunam de-
cepit Postumus, quæ illi eo consilio divi-
tias dederat, ut in amicos esset liberalis.
Ejusmodi avaros fallaces vocat Poëta epig.
104. lib. 1.

*In jus, ô fallax, atque inficiator, ea
mus.*

Vide epig. 43. lib. 2. hoc, fortuna, placet
Vel sic intellige. O fortuna, an locupletasti
Postumum, ut erga me ingratus foret?

In male recitantem. XLI.

QUID recitaturus circumdas vellera col-
lo?
Conveniunt nostris auribus ista ma-
gis.

*Quid recitaturus cingis coller-
lanis? illa auribus nostris apti-
res sunt.*

Circumdas vellera.] Intellige focalia, quæ
erant fasciæ, seu vellera, quibus aures,
fauces, & colla muniabant recitaturi, ne
frigore corripentur, nec obstrepentium

clamore terrentur.

Conveniunt nostris.] Ne te ineptum reci-
torem audiamus.

XLII.

XLIII.

De Vesuvio monte, cujus incendium dolet. XLIV.

HIC est pampineis viridis modo Vesuvius
umbris:

Prefferat hîc madidos nobilis uva lacus.

Hæc juga, quam Nysæ collès, plus Bacchus
amavit:

Hoc nuper, Satyri monte dedere choros.

Hæc Veneris sedes, Lacedæmone gratior illi:

Hic locus Herculeo nomine clarus erat.

Cuncta jacent flammis, & tristi mersa fa-
villa:

Nec superi vellent hoc licuisse sibi.

*Ecce Vesuvius paulo ante vi-
rens umbris pampineis: hoc in
loco præstantes racemi imple-
verant humidas cupas. Hi
vertices Baccho cariore fuerunt
collibus Nysæ: nuper Satyri
hoc in monte egerunt choreas.
Hæc Veneris habitatio jucun-
dior illi Lacedæmone: hic lo-
cus erat celebris nomine Her-
culis. Omnia sunt prosligata
flammis, & sepulta mæstis
cineribus: nec dii vellent ha-
buisse hanc potestatem.*

Vesuvius.] vel Vesuvius mons prope Nea-
polim vitibus fertilis, qui flammam interdum
evomit. Suetonius in Tito c. 8.

Prefferat hic.] hoc est, vinum expressum
ex uva nobili impleverat lacus: est autem
lacus vas quod excipit vinum prelo expres-
sum, epig. 27. lib. 7.

Quam Nysæ.] Nysam urbem plerique India
scribunt, montemque Mercuri Libero sacrum.

Plinius lib. 6. cap. 21.

Satyri.] comites Bacchi.

Hæc Veneris sedes.] Veneri & Herculi tem-
plum in Vesuvio dicatum fuit: Lacedæmo-
ne autem colebatur Venus. Pausanias in
Laconicis.

Nec superi vellent.] Hyperbolicè innox
Poëta deos ipsos hujus incendii pœni-
tuisset.

Ad Phœbum, ut Parthenii filium quinquennem servet incolumem. XLV.

HÆc tibi pro nato plena dat lætus acer-
 ra,
 Phœbe, Palatinus munera Parthenius.
 Ut qui prima novo signat quinquennia lustro,
 Impleat innumeras Burrus Olympiadas.
 Fac rata vota patris: sic te tua diligit uxor,
 Gaudeat & certa virginitate soror.
 Perpetuo sic flore mices: sic denique non
 sint
 Tam longæ Bromio, quam tibi Phœbe,
 comæ.

O Apollo, Parthenius Palatinus pro filio tibi offert hæc dona pleno thuribulo. Ut Burrus, qui novo lustro claudic primum quinquennium, perficiat plures Olympiadas. Approba vota genitoris: sic te depercat tua conjux, & soror lateatur virginitate non dubia: sic niteas perpetuo juventutis flore: sic tandem, à Apollo, Bacchus habeat capillos tuis breviores.

Parthenius.] Burrhi sui filii quinquennis natalem diem celebrans Phœbo thus adolebat, cui utpote semper juveni commendatur juventus. Parthenius autem in Palatio Imperatori serviebat a cubiculo, de quo Suetonius in Domitiano cap. 16. & epig. 6. lib. 5.

Lustro.] Lustrum est spatium quinque annorum, Olympias vero quatuor; quarto enim anno expleto, quinto ineunte Olympici ludi celebrabantur. Vide epig. 40. lib. 7.

Diligit uxor.] Daphne nempe, quam uxorem ducere cupiebat Apollo. Ovidius lib. 1. Metam.

Soror.] Diana scilicet, cujus pudicitiam tentaverat Orion. Horatius lib. 3. carm. ode 4.

Et integra Tentator Orion Diana Virginea domitus sagitta.
 & Callimachus in hymnis,
 Δός μοι παρθένω αιώνιον, ἀντα, φου-
 λάσσειν.

Da mihi, tata, virginitatem in æternum conservare.

Non sint tam longæ.] Bacchus enim ut Apollo gloriatur æterno juventutis flore. Ovidius lib. 4. Met.

De Sabello ostentatore tenuissimorum munerum saturnalium. XLVI.

SATURNALIA divitem Sabellum
 Fecerunt: merito tumet Sabellus:
 Nec quemquam putat esse, prædicatque
 Inter caussidicos beatiorem:
 Hos fastus animosque dat Sabello,
 Farris semodius, fabæque fressæ,
 Et thuris, piperisque tres selibræ,
 Et Lucanica ventre cum Falisco,
 Et nigri Syra defruti lagena,
 Et ficus Libyca gelata testa,
 Cum bulbis, cochleisque, caseoque,
 Piceno quoque venit a cliente
 Parcæ cistula non capax olivæ:
 Et crasso figuli polita cœlo

Saturnalia locupletarunt Sabellum: jure inflatur Sabellus: & credit, & commemorat nullum esse locupletiozem inter caussidicos. Hanc arrogantiam, & hos spiritus Sabello conciliat semodius frumenti, & fabæ fractæ, & tres semilibræ thuris & piperis, & Lucanica cum ventre Falisco, & Syragagena nigri defruti, atque ficius Africana testa gelata, cum bulbis, & cochleis, & caseo. Accepit etiam cistulam non amplam paucarum olivarum a cliente Piceno, & data est

Septenaria synthesis Sagunti,
Hispanæ luteum rotæ toreuma,
Et lato variata mappa clavo,
Saturnalia fructuosiora
Annis non habuit decem Sabellus.

Septenaria synthesis Sagunti elaborata crasso cælo figuli, luteum toreuma rota Hispana, & mappa variata lato clavo. Decem annis Sabellus non habuit Saturnalia utiliora.

Saturnalia.] quorum tempore patronis suis munera mittebant clientes, lib. 13. Sabellum, atque alios caussidicos irridet, quorum merces Romæ erat perexigua, nisi locupletes essent. Juvenalis sat. 7.

Quod vocis pretium? Siccus petasunculus,
& vas

Pelamidum, &c.

Semodius.] Mensura aridorum dimidiam modii partem continebat: modius vero, inquit Raderus, capiebat viginti sex libras, & octo uncias.

Fabæque fressæ.] Frenere idem est ac frangere: tabæ siangebantur ut ex iis puls fieret.

Et Lucanæ.] Farciminis genus quod milites a Lucanis, quorum regio hodie *Basilicata*, atque a Faliscis Tusciæ populis ventrem porcinum condire didicerant, lib. 13. epig. 35.

Et nigri Syra.] Syra lagena, hoc est vitrea, quia vitrum in Syria inventum, teste Plinio lib. 31. cap. 26. Defrutum vero Columella lib. 12. cap. 21. sic explicat, *Mustum quam dulcissimum decoquitur ad tertias, & decoctum sicut supra dixi, defrutum vocatur.* Idem dicit Plinius lib. 14. cap. 9.

Et ficus Libyæ.] Aliæ sunt ficus hybernæ, aliæ æstivæ. Plinius lib. 15. cap. 18. testat autem condebantur, epig. 52. lib. 7.

Et Libyæ fici pondere testa gravis.

Gelata[m] testam dixit, quod brumali tem-

pore missa esset; vel quod ficuum cortex esset tactu frigidus, vel quod re vera ficus gelatæ & condensatæ essent in testa. Judicet lector.

Piceno quoque.] hodie *Marche d'Ancone*, ubi sunt olivæ optimi saporis.

Et crasso figuli.] Synthesis pro veste sumitur epig. 46. lib. 2. hinc autem synthesis septenaria significat vas capax septencis: septunx autem septem cyathos continet: nisi malis cum Turnebo lib. 23. cap. 19. synthesium sumere pro septem poculis Saguntinis.

Toreuma luteum.] dicitur, quia synthesis illa figuli Saguntini torno facta fuit. *Synthesis* ex Budæo, teste Roberto Stephano in suo Thesaurio Lingvæ Latinæ, est vasorum compositio qua multa ejusdem generis vasa in se invicem includuntur. Stadius lib. 4. Sylvarum:

Aut unam dare synthesium, quid horres?

Alborum calicum, atque cataborum.

Et lato variata.] Mantilia purpureis clavibus distingui solebant: latus autem clavus Senatorum erat insigne, angustus vero equitum. Petronius mappam ejusmodi laticlaviam appellat.

Fructuosiora.] vilissima tamen munera acceperat Sabellus, quem hoc scommate carpit Poëta.

De Phaëtonte encausto. XLVII.

E NCAUSTUS Phaëton tabula depictus in hac est.
Quid tibi vis, dipyron qui Phaëtonta facis?

Encaustus Phaëton depictus est in hac tabula. Quæ tua mens est, O Pictor, quæ facis Phaëtonta dipyron?

Encaustus Phaëton.] Encaustice genus est picturæ, quæ in cera vel ebore ignitis instrumentis fiebat, ab ἐνκαύσιμος inuror. Vide Plinium lib. 35. cap. 11.

Dipyron.] Alludit ad casum Phaëtonis,

qui fulmine ictus in Padum præceps actus est: nunc vero ignitis instrumentis depictus eundem rursus casum subire videtur. *Dipyrros* ergo, hoc est bis ustus, merito dici potest.

XLVIII

Ad Flaccum, res veras non nugatorias tractari epigrammatibus. XLIX.

NESCIS, crede mihi, quid sint epigrammata, Flacce,

Qui tantum lusus illa, jocosque putas.

Ille magis ludit, qui scribit prandia sævi

Tereos, aut cœnam, crude Thyesta, tuam;

Aut puero liquidas aptantem Dædalon alas,

Pascentem Sicalas aut Polyphemon oves.

A nostris procul est omnis vesica libellis:

Musa nec infano syrmate nostra tumet.

Ille tamen laudant omnes, mirantur, adorant.

Confiteor: laudant illa, sed ista legunt.

mirationi, celebrantur, coluntur. Fateor: illa commendantur, at hæc evolvuntur.

O Flacce, mihi fidem adhibe, ignoras quid sint epigrammata: qui credis illa esse duntaxat ludos, atque argutias. Ille magis jocatur, qui memorat prandia crudelis Tereos, aut cœnam tuam, ò sæve Thyesta; vel Dædalum accomodatam puero pennas liquidas, aut Polyphemum pascentem oves in Sicilia. Omnis tumor longe removetur a nostris libris: nec Musa nostra turgescit vesano syrmate. Nihilominus illa omnibus sunt admirati.

Prandia sævi.] Terei & Thyestæ liberos comedentium historia satis nota est ex Seneca in Thyesta, & Ovidio lib. 6. Met.

Aut puero liquidas.] Aptantis pennas Icaro Dædali fabula ex lib. 8. Met. Ovidii.

Liquidas alas.] Ex cera nempe, quæ solis ardore liquefacta est.

Polyphemon.] Cyclopem satis notum maxime ex Idyllio II. Theocriti.

Omnis vesica.] hoc est, meum scribendi genus non est tumidum.

*Nec infano syrmate.] Syrma vestis est tragica a *σῦρμα* traho, oblonga nempe & solum verrit, quam in tragœdiis trahebant herodæ. Metaphorice intelligit Poëta stylum suum non esse tragicum.*

Ille tamen.] Flaccus objicit, tamen laudantur poemata tragica & epica.

Sed ista legunt.] Respondet Martialis tumida ista & longa poemata laudari, sed sua epigrammata brevi, & venusto argumento scripta ab omnibus legi.

L.

Ad Cæcilianum, avarum comparatis divitiis. LI.

CUM tibi non essent sex millia, Cæciliane,

Ingenti late vectus es hexaphoro,

Postquam bis decies tribuit Dea cæca, sinumque

Ruperunt nummi, factus es, ecce pedes:

Qui tibi pro meritis, & tantis laudibus optem?

Dî reddant sellam, Cæciliane, tibi.

O Cæciliane, cum non haberes sex millia, gestatus es hexaphoro valde amplo. Postquam Dea cæca concessit vicies, & nummi frægerunt sinum; ecce pedes factus es. Quid tibi prece pro meritis; & tantis præconiis? O Cæciliane, numina tibi resituant sellam.

Sex millia.] Sestertium. Carpit Cæcilianum quendam, qui pauper sella vehebatur, factus vero dives pedes incedebat: hexaphorum lætica erat, quæ a sex servis gestabatur.

Postquam bis decies.] Centena sestertium millia.

Sinumque.] Solebant veteres, ea in sinu reponere, quæ secum ferre necesse erat: his verbis pecunia abundasse Cæcilianum signi-

ficat.

Et tantis laudibus.] Frugalitatis nempe per ironiam.

Dî reddant.] hoc est, hexaphorum, seu pristinam conditionem reddant, cum fortunæ muneribus abutaris: vel morbos illi precatur Poëta, morbo enim gestabantur, cum videatur opes illi optare.

In *Ædylum* fico laborantem. LII.

GESTARI junctis nisi definis, *Ædyle*,
 captis,
 Qui modo ficus eras, jam caprificus eris,

*O Ædyle, nisi cessas vel
 capris junctis, qui paulo ante
 ficus eras, mox caprificus fiet.*

Gestari junctis.] Fico laborans Ædylus, seu Hedylus, ut scribunt alii, de quo morbo dictum epig. 66. lib. 1. Capris simul junctis vehebatur, epig. 105. lib. 1. de pardis, cervis, &c. diximus. Illinc colligit Poëta illum mox fore caprificum, habita

ratione vocum, non veræ significationis ex capra enim & ficu fit caprificus. Similis jocus est in voce Argonautas epig. 67. lib. 3. Alii has capras meretrices fuisse putant. Hic locus mihi videtur perobscurus.

Ad *Cosmum* de falso Cynico. LIII.

HUNC, quem sæpe vides inter penetralia
 nostræ
 Pallados, & templi limina, *Cosme*, novi,
 Cum baculo, peraque fenem; cui cana, putrisque,
 Stat coma, & in pectus fordida barba cadit:
 Cerea quem nudi tegit uxor abolla grabati,
 Cui dat latratos obvia turba cibos.
 Esse putas Cynicum, deceptus imagine falsa.
 Non est hic Cynicus, *Cosme*: quid ergo?
 canis.

O Cosme, delusus vana specie credis Cynicum esse hunc senem quem cum baculo, & peracrebrospectas inter penetralia nostræ Palladis, & introitum novi templi; qui habet canos & putridos capillos, & cum squalida barba labitur in pectus: qui obtegitur abolla uxore cerea nudi grabati, cum multitudo occurrens porrigit cibos extortos latratu. Hic non est Cynicus, ô Cosme. Quid ergo? canis.

Inter penetralia.] Templum intelligit erectum a Domitiano in honorem Minervæ, quam summo studio colebat. Lib. 9. epig. 4.

Cum baculo.] Hæc est descriptio cultus Cynici, Aufonius epig. 52.

Pera, polenta, tribon, baculus, scyphus, arilla supellex

Ista fuit Cynici

Cerea quem.] Abolla vestis erat duplicis generis, altera militum, altera vero Philosophorum propria. Cerea dicitur, nempe quod attrita flavesceret, vel quod sebo & sudore quasi incerata videretur. Uxor

autem, quod cum ea cubaret Cynicus solus abolla tectus pro lodice. Vide epig. 119 lib. 14.

Nudi grabati.] hoc est sine sindone & lodice.

Cui dat latratos.] Suis enim latratibus stipem a prætereuntibus extorquebant Cynici. Legunt alii:

Cuique datis latrat obvia turba cibis.

Non est hic.] Sensus est: Iste habitum quidem Cynici præ se fert, doctrinam autem non profitetur, sed mere in canem degeneravit.

Ad *Colinum* de vita hilariter agenda. LIV.

O Cui Tarpeias licuit contingere quercus,
 Et meritas prima cingere fronde comas,
 Si sapis, utaris totis, *Coline*, diebus,
 Extremumque tibi semper adesse putēs!

O Coline cui fas fuit tangeri quercus Capitolinas, & prima fronde circumdare dignos capillos; si sapiens es, fructus diebus integris, & crede semper tibi imminere ultimum

Lanificas nulli tres exorare puellas,
 Contigit, observant, quem statuere diem:
 Divitior Crispo, Thrasea constantior ipso,
 Lautior & nitido sis Meliore licet,
 Nil adicit penso Lachesis, fusosque sororum
 Explicat, & semper de tribus una necat.

*Nemo potuit scelerē puellas
 nentes lanam, custodiunt diem
 quem decreverunt. Quamvis
 sis locupletior Crispo, firmiter
 ipso Thrasea, & splendidior
 nitido Meliore; Lachesis nihil
 addit penso, atque evoluit fu-
 sos sororum, atque una ex tri-*

bus semper interficit.

O cui Tarpeias.] Colinus adeptus erat coronam e quercu qua donabantur victores in ludis, quos in honorem Jovis Capitolini instituerat Domitianus. Suetonius in Domitiano cap. 4. & epig. 1. supra, & lib. 8. epig. 82. Juvenalis sat. 6. versu 387.

Cum farre, & vino Janum, Vestamque rogabat

An Capitolinam deberet Pollio quercum Sperare, & fidibus promittere.

Prima fronde.] vel quod Jovi sacra, vel quod ab Imperatore prima data fuerat omnium victori Colino.

Lanificas.] hoc est tres Parcas, Cloton, Lachesium, & Atropon; quæ dicuntur metiri vitam hominum ex fuis & staminibus quæ ex sua colu ment, & deducunt. Earum vero officia sic distingun-

tur a Poëtis, ut velint unam esse quæ vitam hominis ordiatur, alteram, quæ contextat; tertiam demum, quæ filum rescindat. Seneca in Hercule furente choro primo:

*Dura peragunt pensa sorores,
 Nec sua retro sula revolvunt.*

Divitior Crispo.] Fuit is vitricus Neronis. Suetonius in Nerone cap. 6. *Sed & Crispæ Passieni vitrici sui hereditate ditatus est. De Thrasea actum epig. 9. lib. 1.*

Lautior & nitido.] Huic Meliori librum secundum Sylvarum dedicavit Stadius. *Nitidus* dicitur, quod laute convivaretur, epig. 69. lib. 2.

Una necat.] Alii *una secat.* Sensus est: Etiam si duæ exorari possint, tertia tamen inexorabilis permaneret. Vide epig. 89. lib. 1. lib. 9. epig. 88.

Ad Lucium,

quem hortatur ad celebranda Celtiberiæ loca. LV.

LUCI, gloria temporum tuorum,
 Qui Grajum veterem, Tagumque nostrum

Arpis cedere non finis disertis;
 Argivas generatus inter urbes
 Thebas carmine cantet, aut Mycenæ,
 Aut claram Rhodon, aut libidinosæ
 Ledæas Lacedæmonis palæstras:
 Nos Celtis genitos, & ex Iberis,
 Nostræ nomina duriora terræ
 Grato non pudeat referre versu,
 Sævo Bilbilin optimam metallo,
 Quæ vincit Chalybasque, Noricosque,
 Et ferro Plateam suo sonantem,
 Quam fluctu tenui, sed inquieto
 Armorum Salo temperator ambit,
 Tutelamque chorosque Rixamarum,
 Et convivia festa Carduarum,
 Et textis Peteron rosis rubentem,

*O Luci, decus tui avi, quæ
 non permittis ut Grajus anti-
 quus, & Tagus noster primas
 det facundis Arpis; natus in
 urbibus Graciæ versibus cele-
 bret Thebas, aut Mycenæ,
 aut nobilem Rhodon, aut Le-
 dæas palæstras libidinosæ La-
 cedæmonis: nos vero geniti a
 Celtis atque ab Iberis, non
 erubescamus carmine memori
 dicere asperiora nomina nostræ
 patriæ: Bilbilim nobilissimam
 crudeli metallo, quæ superat
 & Chalybas, & Noricos, &
 Plateam strepentem suo ferro,
 quam circumit Salo tempera-
 tor armorum fluctu exili, sed
 turbulento, Tutelamque, &
 choro Rixamarum, & le-
 tas epulas Carduarum, &
 Peteron rubrum rosis textis,*

Atque

Atque antiqua patrum theatra Rigas,
 Et certos jaculo levi Silaos,
 Turgentisque lacus, Petusiæque,
 Et parvæ vada pura Vetoniæ,
 Ei sanctum Baradonis ilicetum,
 Per quod vel piger ambulat viator,
 Et quæ fortibus excolit juvencis
 Curvæ Manlius arva Matinæ.
 Hæc tam rustica, delicate lector,
 Rides nomina? rideas licebit.
 Hæc tam rustica malo, quam Britannos.

& Rigas vetera theatra majorum, & Silaos peritos levi jaculi, & lacus Turgentis & Petusiæ, atque aquas limpidas parvæ Vetoniæ, & sanctum ilicetum Baradonis, per quod viator etiam iners ambulat, & agros curvæ Matinæ, quos Manlius excolit validis tauris. O delicate lector, deridesne nomina tagrestia? Fas erit deridea. Hæc tam agrestia magis mihi placent, quam Britannii.

Luci.] Is fuit Poëta Hispanus egregius, qui floruit tempore Domitiani.

Qui Grajum.] Veterem dixit, quia veteribus Grajus, posteris vero Gravius fluvius scilicet dictus est, ut affirmant interpretes, de quo nihil reperi. *Gravii* populi sunt citerioris Hispaniæ, teste Plinio lib. 4. cap. 20. Legunt alii *Gaurum*: sed Gaurus mons est Campaniæ in Italia: Poëta vero de locis Hispaniæ loquitur. Forte ejusdem nominis mons fuit in Hispania.

Arpis cedere.] *Arpi* urbs Apuliæ, in finibus cujus natus est Horatius. Sensus est: Tu, ô Luci, gloria Hispaniæ, qui contendis laude carminis cum Horatio.

Argivas generatus.] hoc est: Poëtæ græci celebrent suas urbes, nos Hispani nostras commendemus. Idem Horatius lib. 1. ode 7.

Laudabunt alii claram Rhodon, &c.

Aut libidinose.] *Ledæas palæstras* dixit puellarum luctas, quæ nudæ simul cum viris ludos Lacedæmone exercebant in honorem *Ledæ*, quæ cum Jovi placuit, nuda erat in balneo. De his ludis agit Propertius lib. 3. eleg. 12. *Libidinosa*, vel quod ejusmodi luctæ parum honestæ essent, vel quod Venus præcipue illic coleretur, epig. 44. supra: vel propter Helenam.

Nos Celti.] Hispaniæ populis ad Iberum, de quibus jam lib. 1. epig. 50.

Grato versu.] erga patriam.

Savo Bibilin.] de qua lib. 1. epig. 50. & lib. 12. epig. 18. Fuit patria Martialis.

Quæ vincit Chalybas.] populi sunt Asiæ

minoris ad Pontum Euxinum circa Bithyniam, ubi ferrum optimum.

Noricisque.] Germaniæ populos, hodie *Bavaros*, ubi etiam ferrum præstans.

Plateam.] Hispaniæ oppidum ferrarii officinis nobile. Vide epig. 18. lib. 12.

Salo.] fluvius Celtiberiæ, epig. 50. lib. 1.

Tudelamque.] Forte hodie est *Tudela* ad Iberum. De aliis urbibus quæ subsequuntur nihil reperi.

Chorosque Rixamarum.] *Rixamaræ* sancti choreis gaudebant. Legunt alii *Rixamarum*.

Rigas.] *Raderus* legit *ripas* fluminum nempe, juxta quas spectacula edebant antiqui. Sed prior lectio videtur retinenda, nempe juxta urbem *Rigas* erat forte convallis quæ theatrum naturale efficiebat.

Ilicetum.] Locus est in quo consistunt multæ ilices.

Vel piger.] Ea quippe loca tam amœna sunt, ut vel iners viator in iis libenter ambulat.

Quam Britannos.] hoc est: Licet hæc Hispaniæ loca aspera sint, minus tamen horrida videntur quam Britannica: quasi esset contentio inter Britanniam & Hispaniam. Hoc vix capio. Alii itaque melius meo judicio legunt *Bituntos* vilissimum Apuliæ oppidum, quod nominis rusticitate superat barbara Hispaniæ oppida quæ hic enumerantur: quasi diceret Poëta; O delicate lector Itale, magis irridere debes tuos *Bituntos*, de quibus epig. 48. lib. 2. quam nostra hæc oppida.

In Gargilianum captatorem. LVI.

MUNERA quod senibus, viduisque ingentia mittis,

Vis te munificum, Gargiliane, vocem?

Sordidius nihil est, nihil est te spurcius uno,

O Gargiliane, cupisne te apud senibus & viduis dona maxima? Nihil sordidius est, nec turpius te uno, qui potes mu-

Qui

Qui potes infidias dona vocare tuas.
 Sic avidis fallax indulget piscibus hamus:
 Callida sic stultas decipit esca feras.
 Quid sit largiri, quid sit donare, docebo.
 Si nescis: dona, Gargiliane, mihi.

nera appellare tuas infidias. Hoc modo dolosus hamus obsequitur famelicis piscibus: hoc modo esca versuta fallit feras fatuas. Explicabo quid sit largiri, & donare. Si ignoras, O Gargiliane, esto munificus in me.

Vis te munificum.] Viduarum & senum hereditates suis donis caprabat, atque ita liberalis haberi non debebat; sed ejus donarant infidiæ, quibus senum hereditates, inquam pisces esca caperet. Lib. 5. epig.]

18. & epig. 60.

Dona.] Tunc enim sine controversia liberalis videberis, cum nulla a me merces tibi sit expectanda.

Ad Faustinum

hyeme Baiis, æstate Tibure manendum. LVII.

DUM nos blanda tenent lascivi stagna
 Lucrini;
 Et quæ pumiceis fontibus antra calent:
 Tu colis Argivi regnum, Faustine, coloni,
 Quo te bis decimus ducit ab urbe lapis.
 Horrida sed fervent Nemeæi pectora mon-
 stri:
 Nec fatis est, Baias igne calere suo.
 Ergo sacri fontes, & litora sacra valete,
 Nympharum pariter, Nereidumque do-
 mus.
 Herculeos colles gelida vos vincite bruma,
 Nunc Tiburtinis cedite frigoribus.

Dum fruimur mollibus stagnis lascivi Lucrini, & speluncis qua fervent pumiceis fontibus: O Faustine tu habitas regnum Argivi Coloni, quo pervenis emensus duo milia passuum ab urbe. At terribile pectus monstri Nemeæi ardet: nec sufficit Baias fervere suo aestu. Itaque valete, ô sacri fontes, & sacra litora, domicilium Nympharum simul, & Nereidam. Vos quidem hyeme frigida superata Herculeos colles, nunc primas date frigoribus Tiburis.

*Lascivi stagna.] Lucrinus lacus est in Campania de quo jam epig. 63. lib. 1. lascivum dixit ob delicias, & loci amœnitàtem, & hominum illic lascivientium frequentiam.
 Et qua pumiceis.] hoc est, fontibus e pumice vel topho scaturientibus, quorum aquæ sunt calidæ.
 Tu colis.] hoc est, tu manes Tibure, quod condidit Catillus quidam Argivus qui & Tiburtinus dictus est. Vide Statum lib. 1. Sylvarum in Tiburtino Manlii. Horatius lib. 2. ode 6.
 Tibur Argeo positum colono.
 Nemeæi pectora.] hoc est, leonis in sylva Nemeæa ab Hercule interfecti, & relati in-*

*ter astra: Sol autem mense Augusto ingressus Leonem ardores auget. Pectora dixit, quod in Leonis pectore, inquit Ramiresius, astrum est fulgentissimum ab Astrologis dictum cor Leonis.
 Nec fatis est.] Aquis enim ferventibus Solis calor additur.
 Nympharum.] Fontes illi Nymphis sacri, mare vero Nereidibus sacrum.
 Litora sacra.] Legunt alii litora grata aliis scilicet anni tempestatibus.
 Herculeos colles.] Tibure enim Hercules colebatur lib. 1. epig. 13.
 Iter ad Herculei gelidas qua Tiburis arces.*

In Gallam mariti mortem clam deflentem. LVIII.

IN tenebris lugas amissum, Galla, mari-
 tum.
 Num plorare pudet te, puto, Galla, virum?

O Galla, secreto desles virum mortuum. O Galla, nunquid, opinor, erabescis deslere maritum?

Num

Num plorare.] Galla vivente viro tam impudica fuerat, ut eum mortuum palam deslere, merito illam puderet: vel fiebat, quod illam utpote infamem mortuo marito uxorem nullus esset ducturus, lib. 9. epig. 6, Epig. vero 34. lib. 1. secretas lacrymas

laudat noster Poëta.

Ille dolet vere, qui sine teste dolet.

Legunt alii,

Nam plorare pudet te, puto, Galla virum.

De vipera electro inclusa. LIX.

FLENTIBUS Heliadum ramis dum vipera serpit,

Fluxit in obstantem succina gemma feram:

Quæ dum miratur pingui se rore teneri,

Concreteo riguit vincta repente gelu.

Ne tibi regali placeas, Cleopatra, sepulchro,
Vipera si tumulo nobiliore jacet.

Dum vipera serpit per flentes ramos Heliadum, succina gemma lapsa est in feram obsistentem: qua dum miratur se adstringi humore denso, subito induruit implicita concreto gelu. O Cleopatra, ne te jactes de tumulo regio, si vipera conditur splendidore monumento.

Flentibus Heliadum.] Heliades dictæ sunt Phætonis sorores, cujus casum descentes ad Padi ripas in populos fuerunt conversæ, ex quarum ramis fluit electrum. Vide epig. 25. & 32. supra.

Succina gemma.] Legunt alii *succina gutta*, ut epig. 15. lib. 6.

Implicituit tenuem succina feram.

Fluxit in obstantem.] Poëtica laudat hujus operis artificium: nam adeo affabre

electro inclusa fuerat vipera, ut casu succini visco implicita videretur.

Ne tibi.] De morte Cleopatæ vide Suetonium cap. 17. in Augusto: *Qui ambobus, Cleopatæ scilicet & Antonio, communem sepulturam honorem tribuit, ac tumulum ab ipsis inchoatum perfici jussit.* Nobilius erat hoc viperæ mausoleum, quippe quod totum electro esset ædificatum.

De Curiatio extincto inter salubres Tiburis aquas. LX.

ARDEA solstitio, Pæstanaque rura pentantur,

Quique Cleonæo fidere fervet ager:

Cum Tiburtinas damnet Curiatius auras,

Inter laudatas ad Styga missus aquas.

Nulla fata loco possis excludere: cum mors
Venerit, in medio Tibure Sardinia est.

Solstitio adeamus Ardeam, & rura Pæstana, & agrum qui calet fidere Leonis: cum Curiatius damnet caelum Tiburis missus ad inferos inter celebratas aquas illius. Nullo loco possis arcere fata: cum mors accesserit, Sardinia est in medio Tibure.

Ardea solstitio.] Æstivo scilicet, quo calor est vehementissimus. Ardea vero urbs erat Latii sub cælo calidissimo posita, de qua Livius lib. 1. *Dum Tarquinius obsidet Ardeam, exaltus est regno.* Latium hodie *Campania di Roma.*

Pæstanaque rura.] Pæstanus sinus in Lucania, a Pæsto urbe nomen sortitus, hodie *Golfo di Salerno.*

Quique Cleonæo.] Intellige Leonem, in cælum relatum, quem Hercules interfecit in Nemeæa Peloponnesi sylva, juxta Cleonam urbem. Augusto mense vehementissimis caloribus terram accendit Leo: ager

hic Baianus intelligitur; Baias enim aquas & pectoris Leonis fervere dixit supra epig. 57.

Cum Tiburtinas.] hoc est, cum Curiatius perierit Tibure loco saluberrimo, hodie *Tivoli.*

Ad Styga.] Fons est Arcadiæ, cujus aqua est frigidissima, omnibus animalibus est exitiosa. Poëtæ fabulantur paludem esse apud inferos.

Sardinia est.] Insula nota: hoc est, Cum fati necessitas advenerit, perinde morieris Tibure, ac in Sardinia, etsi Tiboris cælum salubre, Sardinia vero pestilens est.

In Mancinum

vanum suarum divitiarum narratorem. LXI.

DONASSE amicum tibi ducenta, Mancine,
 Super superbo lætus ore jactasti.
 Quartus dies est, in schola poetarum
 Dum fabulamur, millibus decem dixi
 Emptas lacernas munus esse Pompillæ;
 Sardonycha verum, lineisque ter cinctum,
 Duasque similes fluctibus maris gemmas
 Dedisse Bassam, Cæliamque jurasti.
 Here, de theatro, Pollione cantante,
 Cum subito abires, dum fugis, loquebaris,
 Hereditatis tibi trecenta venisse:
 Et mane centum, & post meridiem centum.
 Quid tibi sodales fecimus mali tantum?
 Miserere jam crudelis, & file tandem.
 Aut, si tacere lingua non potest ista,
 Aliquando narra, quod, Mancine, velimus.

O Mancine, hilaris nuper
 gloriatu es ore superbo, te
 dono accepisse ducenta ab ami-
 co. Quarta lux est, dum fa-
 bulamur in schola poetarum,
 dixisti lacernas emptas decem
 millibus esse donum Pompilla.
 Jurasti Bassam & Cæliam
 tibi donasse sardonycha verum,
 & circumdatam tribus lineis,
 & duas gemmas concolores flu-
 ctibus maris. Cum heri re-
 pente discederes ex theatro,
 Pollione cantante, dum fugis,
 dicebas, tibi obvenisse heredi-
 tatem trecentorum: & mane
 centum, & post meridiem
 centum. Quo tanto malo te
 affecimus nos socii? O inhu-
 mane, jam miserere, & tan-
 dem tace. Aut si ista lingua
 silere nequit, ô Mancine, ali-
 quando narra quod cupiamus.

Ducenta.] Millia sestertiūm.
In schola poetarum.] In quam ad recitan-
 dum conveniebant Poëtæ. Ille autem lo-
 cus confabulationibus erat aptissimus.
Emptas lacernas.] Lacerna togæ superin-
 duebatur ad arcendum frigus, inquit Bay-
 fus.
Sardonycha verum.] sic epig. 60. lib. 9.
Sardonychas veros mensa [quiescit in
 omni.
 id est non adulterinos.
Lineisque ter cinctum.] Sardonyx enim
 tribus lineis, nigra scilicet, candida, &
 miniata cingitur. Plinius lib. 37. cap. 12.
Sardonyches e Cerauniis glutinantur gemmis,
ita ut ars deprehendi non possit, aliunde ni-

gro, aliunde candido, aliunde minio sumptis.
 Legunt alii,
Sardonychas auro, lineisque ter cinctum.
Duasque similes.] forte cyanos, Gallice
turquoises.
Bassam Cæliamque.] Nomina mulierum
 ficta.
Pollione cantante.] citharædo nobili de
 quo Juvenalis sat. 6. versu 338.
Quid tibi fecimus.] Ut nos vanissimis fe-
 licitatum tuarum narrationibus quotidie
 cruciaries.
Aliquando narra.] Te nempe aliquam
 fecisse jacturam, atque hoc nobis erit au-
 ditu jucundissimum; vel narra aliud quid-
 piam, unde nobis lucrum obvenire possit.

De Lycori muliere deformi. LXII.

TIBUR in Herculeum migravit nigra
 Lycoris,
 Omnia dum fieri candida credit ibi.

Nigra Lycoris petiit Tibur di-
 catum Herculi, dum putat il-
 lic albescere omnia.

Tibur.] Cujus cælum erat frigidum, eo-
 que candidior illic mulierum forma. Vide
 epig. 12. lib. 7.

Dum Tiburinis albescere collibus audie
Antiqui dentis fusca Lycoris ebri.

De Cærelia aquis extincta. LXIII.

DUM petit a Baulis mater Cærelia Baias,
Occidit insani crimine mersa freti.
Gloria quanta perit vobis! hæc monstra Neroni,
Nec quondam jussæ præstiteratis aquæ.

Dum mater Cærelia it Baias a Baulis, demersa perit crimine maris furentis. Unde quantum decus amittitis! olim nec imperata exhibueratis hæc monstra Neroni.

Dum petit a Baulis.] Villa in litore Campaniæ non procul a Baiis.

Gloria.] Hæc aquarum gloria proveniebat ex eo, quod undæ illæ nequidem jussæ, ut fingit Poëta, fuerant obsecræ Neroni, qui matrem suam Agrippinam his in aquis

perire cupierat. Suetonius in Nerone cap. 34. & Tacitus lib. 14. Annalium hanc gloriam amiserant illæ aquæ, cum sponte, & ultro Cæreliam hausissent.

Hæc monstra.] Naufragium nempe, & mortem.

De hortis Martialis. LXIV.

JULÏ jugera pauca Martialis
Hortis Hesperidum beatiora
Longo Janiculi jugo recumbunt:
Lati collibus imminent recessus:
Et planus modico tumore vertex
Cælo perfruitur serenior:
Et curvas nebula tegente valles
Solus luce nitet peculiari:
Puris leniter admoventur astra
Celsæ culmina delicata villæ.
Hinc septem dominos videre montes,
Et totam licet æstimare Romam,
Albanos quoque, Tusculosque colles,
Et quodcumque jacet sub urbe frigus,
Fidenas veteres, brevesque Rubras,
Et quod virgineo cruore gaudet,
Annæ pomiferum nemus Perannæ.
Illic Flaminæ, Salaræque
Gestator patet, effedo tacente,
Ne blando rota sit molesta somno,
Quem nec rumpere nauticum Celeuma,
Nec clamor valet helciariorum.
Cum sit tam prope Mulvius, sacrumque
Lapsæ per Tyberim volent carinæ,
Hoc rus, seu potius domus vocanda est,
Commendat dominus, tuam putabis:
Tam non invida, tamque liberalis
Tam comi patet hospitalitate.
Credas Alcinoi pios Penates,

Pauca jugera Julii Martialis fertiliora hortis Hesperidum recubant in longo vertice Janiculi: ampla solitudines impendent collibus: atque ægquo tumulo cacumen æquum potius aëre puriore: & solum nitescit proprio lumine, caligine occultante curvas valles: delicata fastigia villæ altæ placide accedunt ad sidera serena. Hinc fas est spectare septem montes dominos, & circumspicere totam Romam & Albanam juga, & Tusculam, atque omnia loca frigida suburbanam, Fidenas antiquas, & parvas Rubras, & sylvam pomiferam Annæ Perannæ, quæ latatur virgineo sanguine. Illic prospicitur gestator currus in via Flaminia, & Salaria curram non strepente, ne rota sit incommoda molli somno, quem nec turbare potest cohortatio nautarum, nec clamor helciariorum. Licet Mulvius sit tam vicinus, & naves volent dilapsæ per sacrum Tiberim. Hæc villa, seu potius domus est appellanda, commendatur ab hero, existimabis tuam: tam amica, tam benigna, tam liberali hospitalitate aperta est. Putes piam domum Alcinoi.

Aut facti modo divitis Molorchi.
 Vos nunc omnia parva, qui putatis,
 Centeno gelidum ligone Tibur,
 Vel Præneste domate, pendulamque
 Jni dedite Sætiâ colono:
 Dum me judice, præferantur istis
 uli jugera pauca Martialis.

aut Molorchi paulo ante locupletati. Vos nunc, qui creditis omnia exigua, colite frigidam Tibur centum ligonibus, aut Præneste, & tradite uni agricultori acclivem Sætiam: dum me arbitro, pauca jugera Julii Martialis anteponantur istis.

Jul.] Ut epig. 16. lib. 7.
 Julii bibliotheca Martialis.
 Huius commendat hortum. Huic Martialis dedit sextum librum, ut patet ex primo epigrammate. Male ergo alii scribunt *Julii Martialis*.

Hesperides.] Atlantis filia, quibus hortus tribuunt Poetae aureis pomis pretiosos. Vide epig. 21. lib. Spect.

Longo Janiculi.] Ab Aventino & Vaticano ad pontem Mulvium, vel Milvium, que porrigebatur Janiculum.

Hinc septem.] Palatinus, Capitolinus, Virinalis, Caelius, Ælquilinus, Viminensis, Aventinus vocantur; quibus imposita nomina orbis domina.

Æstimare Romam.] hoc est prospicere & considerare. Epig. 16. lib. 7.

Ruris bibliotheca delicati

Vicinam videt unde lector urbem.

Albanos.] colles Latii intellige.

Fidenas veteres.] quia Roma antiquior. Rubras vero parvum oppidum circa Tibur fuisse existimat Ortelius.

Et quod virgineo.] Anna Perenna, vel Perenna Didonis soror in Italia apud Ardeam exulavit, atque in amnem Numiculum, ut Lavinia insidias declinaret, se precipitem dedit, & tandem pro dea culta est. Ovidius 3. Fastorum:

Ipsa loqui visa est: placidi sum Nympha Numici,

Anne perenne latens, Anna Perenna vocor.

Macrobius lib. 1. cap. 12. Eodem quoque tempore, Martio nempe, & publice & privatim ad Annam Perennem sacrificatum itur; annare, perennareque commode liceat: hoc est per annos durare. Virgineum cruorem exit propter victimarum sanguinem, quæ quædam virgini in nemore Aricino immolantur, teste Strabone lib. 5. Vel quod illud, ut ait Domitius, flagellis cæderentur verberari, ut Lacedæmone ex ritu Thoantiæ. Julii Annam Perennem affirmant animum fuisse ortam Bovillis prope Romanam, quæ vulgo in montem per seditionem digressa

fo victum tulerit; in cujus memoriam hæc celebritas tandem instituta est. Hæc est Raderi sententia, quæ mihi verisimilior videtur.

Flaminia.] Via sic dicta a Flaminio consule, qui ad lacum Trasimenum ab Annibale interfectus est. *Salaria* ducebat in Sabinos, atque a sale nomen sortita est, quia per eam Sabini sal a mari Romam deferebant.

Gestator.] Currus nempe in quo ambulantes per urbem gestabantur: etenim prolecticario sumi non mihi videtur, propter frequentia verba esse tacente.

Nauticum celeuma.] Est verbum grecum nautarum proprium, latine cohortatio.

Helciariorum.] Helciarum sunt ii qui onera moliuntur funibus, vel qui naves deducunt, aut remulos trahunt.

Mulvius.] Alii Milvius, pons hodie Ponte Molo, ultra primum ab urbe lapidem.

Credas Alcinoi.] Alcinoos regnavit in Corcyra insula, & benigno hospitio Ulysses naufragum excepit. Homerus Odyss. lib. 6.

Divitis Molorchi.] Molorchus pastor venientem ad leonem Nemeum opprimendum humanissime excepit Herculem: factus vero dives dicitur, quia Domitianus sanum Herculi extruxerat, epig. 65. lib. 3, juxta quod Molorcho sacellum ædificavit multis donis locupletatum, de quo Statius lib. 3. Sylvarum.

Centeno ligone.] hoc est, centum servis colite fundos amplissimos. Tibur & Præneste Latii urbes, hodie Tivoli, & Pilsirina. Sætia, alii Setia, Latinorum urbs mediterranea, hodie Sezza, epig. 112. lib. 13.

Pendula Pontinos quæ spectat Setia campos.

Dum me judice.] Sensus est: Fundi Tiburtini, Prænestini, & Setini sunt optimi: aramen Julii Martialis horti omnibus illis sunt anteponendi.

De Philæni lusca. LXV.

OCULO, Philænis, semper altero plorat.
Quo fiat istud quæritis modo? lusca est.

Philænis perpetuo fiet altero oculo. Rogatus qua ratione id fiat? Lusca est.

Lusca est.] Obiter naturæ vitium in illa muliere irridet Poëta, quæ utroque oculo plorasset, nisi altero caruisset.

Ad Linum sui patrimonii decoctorem. LXVI.

EGISTI vitam semper, Line, municipalem:
Qua nihil omnino dulcius esse potest.
Idibus, & raris togula est excussa Kalendis:
Duxit & æstates synthesis una decem.
Saltus aprum, campus leporem tibi misit inemtum:
Sylva graves turdos exagitata dedit.
Raptus flumineo venit de gurgite piscis:
Vina rubens fudit non peregrina cadus.
Nec tener Argolica missus de gente minister,
Sed stetit inculti rustica turba foci.
Villica vel duri compressa est nupta coloni:
Incaluit quoties faucia vena mero.
Nec nocuit tectis ignis, nec Sirius agris:
Nec merfa est pelago, nec fluit ulla ratis.
Supposita est blando nunquam tibi tessera talo:
Alea sed parvæ sola fuere nuces.
Dic ubi sit decies, mater quod avara reliquit?
Nusquam est: fecisti rem, Line, difficilem.

O Line, semper duxisti vitam municipalem, qua nihil prorsus suavius potest esse. Togula est excussa Idibus, & raris Kalendis: atque una synthesis egit decem annos. Saltus tibi suppeditavit aprum, campus leporem non emptum; sylva vexata præbuit turdos pingues. Piscis allatus est tractus ex voragine fluviali: cadus ruber fudit vina non externa. Nec servus mollis missus ex natione Græca, sed agrestis multitudo foci inculti stetit. . . . Nec flamma obfuit edibus, nec Cunicula campis: nec ulla navis tua demersa est mari, nec fluit. Tu nunquam substitutisti tesseram talo jucundo: sed jubiisti solam aleam parvarum nucium. Profer, ubi sit decies, quod reliquit avara genitrix? nullibi est. O Line, fecisti rem difficilem.

Egisti vitam.] Linum quendam ad inopiam redactum irridet Poëta. Municipalem vitam dixit pro agresti; in Municipiis enim, quæ erant oppida, civitate donata certa lege, vita ducebatur sobria & frugaliter, at vero in urbe lauta & delicata.

Dulcius esse.] Legunt alii *vilis*, alii *durius*.

Togula est excussa.] Alii est tibi sumpta. Kalendis & Idibus sacrificia publica fiebant,

populusque togatus conveniebat. Kalendæ autem Junoni, Idus vero sacræ erant Jovi. Ovidius 1. Fastorum.

Vendicat Aufonias Junonis cura Calendas;

Idibus alba Jovi grandior agna cadit.

Excussa, hoc est, explicata est togula, dum enim ex arca depromuntur collectæ vestes, ut plurimum excutuntur.

Synthesis.] Vestis nempe conatoria, de
a lib. 2. epig. 46.

Saltus aprum.] hoc est, venaris, pis-
ris, & vindemias colligis in tuis præ-
is.

Nec tener Argolica.] hoc est, nec Græcus
per ingenti pretio comparatus, sed rustica
oles a pedibus stetit.

Supposita est blando.] hoc est, non de-
xisti patrimonium tesseris; lusores autem
lebant a minori ludo, a talis nempe in-
pere, mox animis incalescentibus, depo-
is talis supponebantur tesserae, in quibus
ajor erat alea, epig. 15. lib. 14.

*Non sim talorum numero par tessera, dum sis
Major, quam talis, alea sepe mihi.*

Alea sed parca.] hoc est, sed victoriæ
præmium erant nuce.

Ubi sit decies.] Post adverbium *decies*, *tricies*,
&c. intellige semper centena millia fester-
tium.

Fecisti rem.] hoc est, rem familiarem dissi-
pans: fecisti rem difficilem sane, & cujus
ratio non apparet. Hic est sensus istius loci,
licet referendus videatur ad vitam munici-
palem gravem & laboriosam; vel forte in-
telligit secretum Lini flagitium, quod to-
tum ejus patrimonium exhausserat.

In Prætorem amicum ingratum. LXVII.

PRÆTOREM pauper centum sestertia
Gaurus

Orabat cara notus amicitia.

Dicebatque suis hæc tantum deesse trecentis,

Ut posset domino plaudere justus eques.

Prætor ait: scis me Scorpo, Thalloque da-
turum:

Atque utinam centum millia sola darem.

Ah pudet ingratae, pudet ah male divitis arcae.

Quid non das equiti, vis dare, Prætor,
equo?

*Gaurus egenus cognitus cara
amicitia rogabat Prætorem cen-
tum sestertia. Atque aiebat
hæc tantum deesse suis tre-
centis, ut justus eques posset
plaudere domino. Prætor res-
pondet: Teves me donaturum
Scorpo, & Thallo: atquenti-
nam donarem tantum centum
millia. Ah erubescio arcam
ingratam, & male locupletem.
O Prætor, placetne donare
equo quod non donas equiti?*

Deesse trecentis.] Quadringenta sestertia
n censu habere debebant equites. Vide epig.
6. lib. 5.

Posset domino.] hoc est, ut posset intra
equites sedere, & adveniendi in amphithea-
rum domino Domitiano plausum dare,
epig. 34. lib. 6.

Scis me Scorpo.] Thallus & Scorpus nobi-
ssimi erant agitatores: mortem Scorpi de-
bet Poëta, epig. 50. 53. 74. lib. 10. Alii
legunt *Thalioque*. Sed legendum *Thallo*, in-

quit Raderus, adducta veteri inscriptione
ubi fit mentio *Thalli*.

Male divitis arcae.] Quia Prætor abtre-
batur suis opibus, nec illas cum amicis
communicabat.

Equo.] Statuæ equestres inter alia victoriæ
præmia agitatoribus excitabantur ab iis quæ
fautores illorum se profitebantur. *Dare equo*,
hoc est statuæ equestri erigendæ, vel ho-
mini qui nihil aliud novit quam equos
agitare?

Ad Sextum invitatores fordidum. LXVIII.

INVITAS centum quadrantibus, & bene
cœnas.

Ut cœnem invitor, Sexte, an ut invi-
deam?

*Vocas ad cœnam centum qua-
drantibus, tu laute epularis.
O Sexte, an vocor ut epulet,
an ut invideam?*

Invitas.] Sexti cujusdam impudenciam
carpit, a quo tenui sportulæ precio fuerat
invitatus, hoc est cibos vilis pretii Poëtae,

sibi autem lautissimos apponi jusserat Sex-
tus. Vide epig. 7. lib. 3.

Ad Pamphilum veneficum. LXIX.

TU Setina quidem semper, vel Massica
ponis,

Pamphile: sed rumor tam bona vina ne-
gat.

Diceris hac factus cælebs quater esse lagena.

Nec puto, nec credo, Pamphile, nec fi-
tio.

O Pamphile, tu quidem semper apponis Setina aut Massica; sed fama inficiatur et vina tam bona. Diceris quater evasisse viduus hac lagena. Nec opinor, nec fides adhibeo, ô Pamphile, nec fitio.

Tu Setina.] De Setia Latii urbe, unde vinum Setinum dictum epig. 51. supra. De vino Massico egimus epig. 26. lib. 3.

Sed rumor.] Serpebat quippe rumor vina a Pamphilo apponi infecta veneno.

Diceris hac factus.] hoc est, quatuor uxores veneno necasse.

Nec puto.] Sensus est: Non credo quidem verum esse illum rumorem: attamen experimento discere nolo.

De Ammiano herede relicto a patre. LXX.

NIHIL Ammiano præter aridam vestem
Moriens reliquit ultimis pater ceris.

Fieri putet potuisse quis, Maronille,

Ut Ammianus mortuum patrem nollet?

Genitor occumbens ultimis tabulis nihil reliquit Ammiano præter aridam vestem. O Maronille, quis credat potuisse fieri ut Ammianus cuperet genitorem non esse defunctum?

Ultimis pater ceris.] hoc est in suo testamento, vel ultima testamenti parte: in prioribus vero ceris alios sane heredes scripserat: in tabulis autem inceratis scribere solebant veteres, unde quævis scripturæ, vel etiam tabulæ dicerentur ceræ.

Præter aridam vestem.] hoc est tritam, inquit Domitius: at Lipsius 1. elect. cap. 18. legit *vestem*. Sensus est: Pater perdito filio Ammiano restem seu laqueum, quo

se suspenderet, testamento reliquit.

Mortuum nollet.] Vivum patrem prodigus Ammianus oprabat mortuum, qui sperabat copiosam adepturum se hereditatem: mortuum optabat vivum, quia moriens nihil ipsi reliquerat præter restem: ab eo autem dum viveret, semper aliquid accipiebat, quo vitam hilarem duceret. Turpior sensus postea colligi ex epig. 4. lib. 2.

Ad Sophronium

de moribus puellarum Romanarum. LXXI.

QUÆRO diu totam, Sophroni Rufe,
per urbem,

Si qua puella neget: nulla puella ne-
gat.

Tanquam fas non sit, tanquam sit turpe ne-
gare;

Tanquam non liceat, nulla puella negat.

Castra igitur nulla est. castæ sunt mille. quid
ergo

Castra facit? non dat. non tamen illa ne-
gat.

O Sophroni Rufe, diu investigo per totam civitatem, si qua puella recuset: nulla puella recusat. Quasi non æquum sit: quasi inhonestum sit recusare. Quasi non liceat, nulla puella recusat. Ergo nulla est pudica. Mille sunt pudica. Quid igitur agit pudica? Non dat ultro: nihilominus illa rogata non recusat.

Si na puella.] Forre negantem puellam | tanta propensione feruntur, ut roganti ne-
 uarebat, ne fatiaretur ejus amor. Sed | gare nequeant.
 pide carpit libidinem puellarum, in quam

Ad Quintum

exigentem epigrammata gratis. LXXII.

EXIGIS, ut donem nostros tibi, Quin-
 cte, libellos.

Non habeo, sed habet bibliopola Try-
 phon.

Es dabo pro nugis, & emam tua carmina
 sanus?

Non, inquis, faciam tam fatue: nec ego.

*O Quinte, postulas ut tibi
 dem nostros libros. Illi non
 sunt penes me, at sunt penes
 bibliopolam Tryphonem. An
 dabo pecuniam pro ineptiis, &
 sanus emam tuos versus? Non
 tam stulte agam, ais: nec
 ego.*

Bibliopola Tryphon.] De quo iterum epig.
 lib. 13.

Nec ego.] hoc est, nec ego tam fatuus
 ro, qui tibi gratis donem meos libros.
 filius Quinti avaritiam argute carpit, qui

paucos impendere nummos recusabat, ut
 sibi hos libros compararet, quos tamen
 legere summo studio expetebat. Epig. 118.
 lib. 1.

De Vestino

ujus morituri liberalitatem in amicos laudat. LXXIII.

CUM gravis extremas Vestinus duceret
 horas,

Et jam per Stygias esset iturus aquas;

Ultima volventes orabat pensa sorores,

Ut traherent parva stamina pulla mora.

am sibi defunctus, caris dum vivit amicis,

Moverunt tetricas tam pia vota deas.

Tum largas partitus opes, a luce recessit:

Seque mori posthac credidit ille senem.

*Cum Vestinus agrotus ageret
 ultimas horas, & jam esset
 petiturus undas Stygias, ro-
 gavit sorores versantes pensa
 extrema, ut afferrent brevem
 dilationem nigris staminibus.
 Iam sibi mortuus dum spiri-
 tum ducit pro dilectis amicis,
 vota tam pia flexerunt deas
 truces. Distributis tam copio-
 sis divitiis exiit e vita: &
 deinde existimavit se interire
 senem.*

Vestinus.] filius fuit illius Vestini, teste
 ipso in librum 15. Annalium Taciti, qui
 amnatus a Nerone præter omnem culpam
 t interfectus.

Ultima volventes.] Parcas intellige, quæ
 ominum vitam nere dicuntur: pulla vero
 rum stamina mortem cito minantur,
 pig. 58. lib. 6. candida autem protrahunt.
 Jvenalis sat. 12. versu 65.

Tam sibi defunctus.] Non vitæ desiderio

tenebatur Vestinus: sed hanc moram ora-
 bat, ut bona sua amicis partiretur.

Senem.] Idem ingeniose dixit epig. 53.
 lib. 10. de Scorpo:

*Dum numerat palmas credidit esse se-
 nem.*

a virtute enim & præclare factis annos nu-
 merare debent mortales.

De damis fortiter invicem pugnantibus. LXXIV.

ADSPICIS imbelles tentent quam fortia
damæ
Prælia? tam timidis quanta sit ira feris?
In mortem parvis concurrere frontibus audent.
Vis, Cæsar, damis parcere? mitte canes.

Videsne quam strenua certamina experiantur damæ imbelles? Quantam iracundiam habeant fera tam ignava? Non dubitant exiguis frontibus oppetere mortem. O Cæsar, placetne ignoscere damis? Immitte canes.

Adspicis imbelles.] Nota hoc distichum elegantibus antithetis ornari, & vide epig. 35. supra, ubi pugnam huic similem descripsit Poëta.

Mitte canes.] Argute epigramma concludit: quid enim magis abhorrent damæ, quam canes? Tam ferociter tamen inter se decertabant damæ ut essent casuræ,

nisi canum latratu a se invicem diremptæ fuissent. Similis est jocus epig. 49. lib. 1.

Si vitare canum morsus, stesus improbe quaris

Ad quæ confusias, ora leonis habes.

Sic intelligo: Minus damis timendum est canibus, quam a semetipsis.

De Nigrina quæ cum marito omnes suas opes communicaverat. LXXV.

OFelix animo, felix Nigrina, marito,
Atque inter Latias gloria prima nurus.
Te patrios miscere juvat cum conjuge census,
Gaudentem socio, participique viro.
Arserit Evadne flammis injecta mariti,
Nec minor Alcestin fama sub astra ferat.
Tu melius certe meruisti pignore vitæ,
Ut tibi non esset morte probandus amor.

O Nigrina beata animo, beate viro, & primum decus inter nurus Latias. Placet communices libenter cum marito divitias paternas, gaudens conjuge socio, & consorte. Evadne combusta fuerit immissa irrogum conjugis, nec minus decus extollat Alcestin ad caelum. Tu melius sane merita pignore vitæ, ut amor non esset tibi probandus interitu.

Te patrios.] Nigrinæ liberalitatem commendat, quæ hereditatem paternam adeptam communicavit cum marito.

Arserit Evadne.] Iphixæ filia & uxor Capanei, quem tanto amore prosequeretur, ut, cum mortuum illum cremari videret, in eundem se rogam immiserit. Virg. lib. 6. Æneid. Ovidius Tristium lib. 4. elegia 3.

Cum cecidit Capaneus subito temerarius ictu,

Non legis Evadnen erubuisse viro,
&c.

Et 3. de arte amandi:

Accipe me, Capaneus: cineres miscebimus,
inquit,

Iphias, in medios desiluitque rogos.

Alcestin.] Alii Alcestem: Pelix fuit filia, & uxor Admeti regis Thessaliæ, pro quo lubeas se morti objecit, cum Oraculum

respondisset, brevi Admetum moriturum nisi aliquis ex propinquis pro eo mortem sponte oppeteret. Ovid. lib. 3. de arte amandi:

*Si mea mors redimenda tua, quod abo
minor, esset*

*Admeti conjux, quam sequeris
erat.*

Tu melius certe.] Vivens nempe pignore vitæ, seu opibus paternis cum viro communicatis, quibus sustentatur vita, melius tuum erga illum amorem probasti, quam morte, lib. 1. epig. 9.

*Nolo virum facili redimit qui sanguin
vitam:*

*Hunc volo laudari qui sine morte
poteff.*

Legunt alii: *Tu melius: certo meruisti pignore vitæ.*

In avarum amicum. LXXVI.

MILLIA misisti mihi sex, bis sena petenti:
Ut bis sena feram, bis duodena petam.

Misisti ad me sex millia rogantem duodecim, ut duodecim impetrem, rogabo viginti quatuor.

Ut bis sena feram.] Avarum quendam cum ille postulati dimidium concedere sollicitum carpit, a quo se petiturum dicit litus sit. oplum summæ illius, qua sibi opus fuerit, |

In Zoilum invidum. LXXVII.

NUNQUAM divitias deos rogavi,
Contentus modicis meoque lætus.
Paupertas, veniam dabis, recede.
Causa est tam subiti, novique voti?
Videntem volo Zoilum videre.

Nunquam petii opes a diis, contentus mediocribus, & gaudens meo. Paupertas, ignosces, abi. An ratio est voti adeo repentini, & novi? cupio aspicere Zoilum suspensum.

Causa est.] Unde fit, ut ego divitias præ livore se suspendet, cuius rei desiderio teneor. Alii, Causa est quæ subiti, &c.

In Varum invitatorem vanum. LXXVIII.

AD cœnam nuper Varus me forte vocavit,
Ornatus dives, parvula cœna fuit.
Curo, non dapibus oneratur mensa, ministri
Apponunt oculis plurima, pauca gulæ.
Tunc ego, Non oculos, sed ventrem pascere veni;
Aut appone dapes, Vare, vel aufer opes.

Cum Varus forte me invitavit ad cœnam nuper, opulentus apparatus fuit, parvula vero cœna. Mensa instruitur argento, non cibis, servi obijciunt multa oculis, pauca gulæ. Tunc ego dixi, Non accessi, ut explerem oculos, sed ventrem: Vare, aut appone cibos, aut tolle divitias.

Ornatus dives.] Poëta irridet Varum patet hoc epigramma, quod aliqui Martiandam, qui ornatum quidem divitem, lis esse negant. Vide epig. 44. lib. 1. epig. 59. lib. 3. & epig. 68. supra.

*In Afrum**ambitiose & importune officiosum. LXXIX.*

CONDITA cum tibi sit jam sexagesima
messis,
Et facies multo splendeat alba pilo;
Discurre tota vagus urbe, nec ulla cathedra
est,

Cum jam natus sis sexaginta annos, & vultus fulgeat canis multo pilo; incertus vagaris per totam civitatem, nec ulla est cathedra, cui sollici-

Cui non mane feras irrequietus ave.
Et sine te nulli fas est prodire tribuno,
Nec caret officio consul uterque tuo,
Et sacro decies repetis pallatia clivo,
Sigeriosque meros, Partheniosque sonas.
Hæc faciant sane juvenes: deformius, Afer,
Omnino nihil est ardelione fene.

tus non portes matutinum ave
Nec licet ulli tribuno exire sine
te, & præstas officia tu
utrique consuli, & decies re
dis in palatia sacro clivo, &
prædicas solos Sigerios, & Par
thenios, Juvenes agant qui
dem ista, ô Afer, nihil pro
fus est turpius fene ardelione.

Nec ulla.] Cathedra significat fellam mu-
liebrem, lib. 3. epig. 63. & lib. 12. epig. 38.
Horatius lib. 1. ser. sat. 10.

*Discipularum inter jubeo plorare cathe-
dras.*

Afer iste domo egredientes, vel admissus
intro sedentes in cathedris salutabat. De
modo salutandi vide epig. 56. lib. 1.

Et sine te.] hoc est tribunos, & consu-
les domo exeuntes comitaris. Vide epig. 99.
lib. 11.

Sigeriosque.] Sigerius & Parthenius duo
erant cubicularii Domitiani, quos Afer sem-
per habebat in ore, ut aulicis familiariter
uti videretur. Sic Horatius epist. lib. 1.
epig. 7.

— ex nitido sit rusticus, atque
Sulcos, & vinea crepat mera.

Sic & Martialis epig. 53. lib. 7.

*Semper mane mihi de me mera somni
narras.*

Legunt alii *Sigeriosque modos*, &c. & Ra-
derus interpretatur orationem ad Sigerii &
Parthenii aures accommodatam, qua illo
rum amicitiam sibi conciliare conaretur A-
fer. Musambertius legit *Sigeriosque modo*
hoc est, tantum Sigerios loquitur Afer
Hic sensus in primum recidit.

Ardelione.] Is nempe est, qui totus oc-
cupatur in nihil agendo, qui ubique & nul-
quam est. Vide epig. 7. lib. 2.

Ad Mathonem emptorem. LXXX.

HOSPES eras nostri semper, Matho,
Tiburtini.
Hoc emis: imposui. rus tibi vendo tuum.

Matho, semper eras hospes
nostri Tiburtini. Hoc merca-
ris: decipi: tibi vendo tuam
villam.

Matho.] de quo epig. sequenti, quem
facere dicit deceptum fuisse emendo præ-
dium, quo ante emptionem tanquam suo

fruebatur. Tibur hodie *Tivoli*, Tiburtina
vero villa, teste Orelino, dicitur hodie *Villa
Hadriani*.

In Mathonem declamantem in febre. LXXXI.

DECLAMAS in febre, Mathon, hanc
esse phrenesim,
Si nescis, non es sanus, amice Mathon:
Declamas æger, declamas hemitritæus.
Si sudare aliter non potes, est ratio:
Magna tamen res est, errans cum viscera fe-
bris
Exurit, res est magna tacere, Mathon.

O Mathon, declamas in febre.
si ignoras hanc esse insaniam;
ô amice Mathon, insanis
Ægrotus declamas, semiter-
tiana laborans declamas: se-
nequis aliter sudare, est ratio
Nihilominus est quid arduum.
Cum intestina ardent febris
discurrente; ô Mathon, est
quid arduum silere.

Mathon.] Insaniæ arguit Mathonem, qui
tacere nequiret. De quodam Mathone
caussidico loquitur Juven. sat. 1. Nescio an
hic idem sit.

*Caussidici nova cum veniat lætica Ma-
thonis*

Plena ipso.

Hemitritæus.] *ἡμιτερτῆ* semitertiana:
hoc est semitertiana febre laborans,
epig. 92. lib. 12.

*Cui gravis, & fervens hemitritæus
erat.*

bauditur *πυρετός*: febris vero semitertiana est tertiana imperfecta, & accedens ad quotidianam: quod citius recurrat, quam tertia.

Magna tamen.] Respondet Martho, *Ma-* a tamen res est in febre declamare.

Errans cum viscera.] Subjicit Poëta: Cum

vehementi febre laboras, summis in doloribus nec clamare, nec ingemiscere, difficile est. Vel sic intellige: Res magna non est in febre declamare; hoc enim phrenesum, seu insaniam notat. At vero tacere, quod est argumentum sanæ mentis, res est sane ardua.

De Fabulla negante diutius. LXXXII.

EPIGRAMMA nostrum cum Fabulla legisset,

legare nullam quo queror puellarum, emel rogata bis terque neglexit reces amantis. jam Fabulla promitte, legare jussi, pernegare non jussi.

Cum Fabulla evolvisset nostrum epigramma, quo conqueror nullam puellam negare, semel rogata, bis & ter contempsit vota amatoris. O Fabulla, jam promitte: volui quidem negare, non jussi prorsus negare.

Epigramma.] supra epig. 71.
Pernegare.] Epig. 58. lib. 1.

Nolo nimis facilem, difficilemque nimis.

Ad Rufum

ut Venuleio commendet ejus libros. LXXXIII.

HOs quoque commenda Venuleio, Rufe, libellos,

Imputet & nobis otia parva, roga. immemor & paullum curarum, operumque suorum

Non tetrica nugas exigat aure meas, sed nec post primum legat hæc, summumve trientem,

Sed sua cum medius prælia Bacchus amat: i nimis est legisse duos, tibi charta plicetur

Altera: divisum sic breve fiet opus.

O Rufe, commenda etiam hos libros Venuleio; atque ora ut nobis faciat brevem audientiam. Et parum oblitus sollicitudinum, & operum suorum examinet meas ineptias aure non severa. At nec evolvat hæc post primum aut ultimum trientem, sed cum sua pugna sunt gratæ medio Baccho. Si nimium est evolvere duos libros, complica alteram chartam: opus divisum hoc modo contrahetur.

Imputer.] hoc est concedat.
Sed nec post primum.] Triens quatuor cyatorum poculum est: hoc est, nugatoria ea carmina nec legat Venuleius initio ensæ, nec in fine, sed in media cœna cum fervet convivii alacritas.

Si nimis est.] hoc est ne nimium defatigeris legens duos libros, divide opus, brevius fiet. Idem dixit lib. 10. epig. 1.

Si nimius videor, seraque coronide longus

Esse liber: legito panca, libellus ero.

In Nævolum

arrogantem in prospera fortuna. LXXXIV.

SECURO nihil est te, Nævole, pejus,
eodem

Solicito nihil est, Nævole, te melius.

Securus nullos resalutas, despicias omnes.

Nec quisquam liber, nec tibi gratus homo
est:

Solicitus donas, dominum regemque salu-
tas,

Invitas. esto, Nævole, sollicitus.

O Nævole, nihil est deterius
quam tu tranquillus. O Nævole,
nihil est melius quam
tu idem anxius. Tranquillus
nemini reddis salutem, con-
temnis cunctos. Nec quisquam
liber tibi placet, nec ullus
servus. Anxius largiris, nun-
cias salutem domino & regi,
vocas ad cœnam. O Nævole,
esq; anxius.

Securo nihil est.] Securus, hoc est sine
cura. Nempe cum nihil timeret Nævulus,
omnes despiciebat; at vero curis & infor-
tunus pressus omnes colebat.

Gratus homo est.] Vox homo significat ser-
vum. Lege 2. ff. de usu, & usufructu, &
reditu, &c. Legunt alii,

*Nec quisquam visus, nec tibi notus ho-
mo est.*

Alii,
*Nec liber quisquam, nec tibi natus homo
est.*

Dominum regemque.] De hac salutatione
vide epig. 113, lib. 1.

LXXXV.

In Ponticum qui convivis vilia, sibi generosa vina
apponebat. LXXXVI.

NOS bibimus vitro, tu myrrha, Pontice,
quare?

Prodat perspicuus ne duo vina calix.

*Nos potamus vitro, tu myr-
rha, à Pontice: cur? Ne cra-
ter per lucidus patefaciat duo
vina.*

Tu myrrha.] Propter ejus opacitatem vinum perspicui nequibat: epig. 113, lib. 14.

Ad librum suum

quem mittit erudito Apollinari. LXXXVII.

SI vis auribus Atticis probari,
Exhortor, moneoque te, libelle,

Ut docto placeas Apollinari:

Nil exactius, eruditiusque est,

Sed nec candidius, benigniusque.

Si te pectore, si tenebit ore,

Nec rhonchos metues maligniorum,

Nec scombris tunicas dabis molestas;

Si damnaverit, ad salariorum

O Liber, si cupis placere au-
ribus Atticis, tibi suadeo &
auctor sum, ut arrideas eru-
dito Apollinari; nemo est po-
tior & doctior, at nec hu-
manior & candidior. Si t.
excipiet amplexum & bisto
nec timebis irrisiones invido-
rum, nec præbebis scombris ju-
cunda tegmina. Si improba
verit, ô libelle in tergo scri

Curras scriinia protinus licebit,
Inversa pueris arande charta.

bende a pueris, poteris subito
properare ad arcam salari-
orum.

Auribus Atticis.] hoc est politis: Attici
nim cæteris politiores habiti sunt.

Apollinari.] de quo etiam epig. 25.
ib. 7.

Si tenēbit ore.] Vide epig. 4. lib. 1.

Nec scombris.] Carmina quippe inornata,
& alia opera minus elegantia scombris in-
volvendis inserviebant, epig. 2. lib. 3. Tu-
nica molesta dicitur, ut conjicit Farnabius,
qua non tam involuti, quam frixi fuerint
illi pisciculi: metaphora ducta a tunica
illa molesta, pice & bitumine illita,
qua induti ardebant damnari, epig. 25.
lib. 10.

Nam cum dicatur tunica præsentē mo-
lesta

Ure manum.

Inversa pueris.] In una tantum chartæ fa-
cie scribi solebant poemata: unde Juvena-
lis sat. 1. arguens longam cujusdam Poëtæ
fabulam ait:

*Scriptus & in tergo necdum finitus Ora-
fies.*

Salarioium ergo pueri nacti hanc chartam
per ludibrium a tergo scribent: *Arare* per
metaphoram significat scribere, quod in
chartis inceratis stylo literas, veluti sulcos
designabant antiqui.

De Bassa quæ sæpius pedere solebat. LXXXVIII.

INFANTEM secum semper tua Bassa, Fa-
bulle,
Collocat, & lusus, deliciasque vocat:
Et quod mireris magis, infantaria non est,
Ergo quid in caussa est? pedere Bassa so-
let.

*O Fabulle, tua Bassa secum
semper constituit infantem,
atque appellat jocos, & vo-
luptates. Et quod magis mi-
reris, non amat infantem.
Quid igitur in caussa est?
Bassa consuevit pedere.*

Infantaria non est.] Verbum a Poëta fi-
ctum, hoc est, non est amatrix infantium,

sed cum crebro flatum ventris emitteret
Bassa, in infantem rejiciebat culpam.

In dissimulatorem. LXXXIX.

NULLA remisisti parvo pro munere do-
na,
Et jam Saturni quinque fuere dies:
Ergo nec argenti sex scrupula Septitiani,
Missa, nec a querulo mappa cliente fuit.
Antipolitani nec quæ de sanguine thynni.
Testa rubet, nec quæ coctana parva ge-
rit;
Nec rugosarum vimen breve Picenarum:
Dicere te posses ut meminisse mei.
Decipies alios verbis vultuque benigno;
Nam mihi jam notus dissimulator eris.

*Pro exiguo munere nulla re-
misisti dona, & jam quinque
dies Saturni præterierunt. Ita-
que nec missa sunt sex scrupu-
la argenti Septitiani, nec
mappa fuit missa a queribun-
do cliente. Neque testa que ru-
bra est a sanguine thynni An-
tipolitani, nec que fert exigua
coctana; nec parvum canistrum
oliviarum rugosarum ex Pi-
ceno: ut posses dicere, te me;
memorem fuisse. Distis, &
Vultu blando circumvenies a-
lios: jam enim te existimabo
dissimulatorem.*

Quinque fuere.] Saturnalium tempore do-
na sibi invicem mittere solebant Romani.
Quinque vero diebus durabant Saturnalia,
de quibus agit Lipsius lib. 1. Saturn. cap.
3. & 4.

Sex scrupula.] hoc est, exiguum munus,

Scrupulum, teste Roberto Stephano in suo
Thesauro Linguz Latinæ, est nomen pon-
deris: Latine obolus dicitur, & sex sicili-
quis conficiebatur, & ex tribus scrupulis
drachma. Donarium nostrum valet. Alii
scriptula.

Septitiani.] Epig. 71. lib. 8. meminit libræ septitianæ. Legunt alii *Septitiane*, ad quem scribit, epig. 108. lib. 11.

A querulo.] De mappis quæ mense Decembri mitterentur, supra epig. 46. Querulum clientem vocat, quia apud patronum de egestate semper queritur, atque auxilium rogat.

Antipolltani.] Nec missa est muria, quæ ex sanguine thynni optima conficiebatur Antipoli in urbe Asiæ, ut aiunt interpretes. Vide epig. 103. lib. 13. Antipolis urbs etiam fuit in Gallia Narbonensi, hodie *Antibe* vel *Ragni*, ut refert Ortelius.

Nec quæ costana.] *Parvæ* sunt ficus ex Sy-

ria, de quibus epig. 26. lib. 13. Olivæ vero optimæ mittebantur ex Piceno, hodie *la Marche d'Ancone*.

Dicere te.] Mittendis in muneribus hæc usitata fuisse videtur formula, ut amicus amici memorem se diceret.

Dissimulator.] Quidam interpretantur ingratus; est enim ingratus qui beneficium accepisse se dissimulat. Alii sic explicant, *dissimulator eris*, quia simulas te non intellegere quid velim; munus enim ad te misi, ut vicissim munus ad me remitteres. Ergo non mittam ad te deinceps vel levis momenti donum,

De rusticatione. XC.

RURE morans quid agam, respondeo pauca, rogatus.

Luce Deos oro, famulos post arva reviso,
Partibus atque meis justos indico labores.

Inde lego, Phœbumque cio, Musamque la-
cesso.

Hinc oleo corpusque frico, mollique palæ-
stra,

Stringo libens, animo gaudens, ac fœnore li-
ber.

Pondero, potō, cano, ludo, lavo, cœno,
quiesco,

Dum parvus lychnus modicum consumat
olivi:

Hæc dat nocturnis nox lucubrata Camenis.

Interrogatus quid faciam manens rure, respondeo pauca.

Diluculo precor Numina, reviso servos, deinde agros, & meis famulis distribuo opus per partes aquas. Hinc lego, atque invoco Apollinem, & provoco Musam. Inde ungo corpus oleo, & lubens comprimo illud mali palæstra, mente hilarari, & solutus fœnore. Pondero, bibo, canto, ludo, lavo, cœno, quiesco, dum exigua lucerna absumat parum olei. Nox concedit nocturnis Musis elaborata hæc carmina.

Famulos post arva.] hoc est famulos, deinde arva; vel arva reviso, & deinde famulos, si præpositio fuerit.

Justos indico.] Transpositio est, hoc est indico labores justis partibus. Sic Virgilius lib. 1.

Jura dabat, legesque viris, operumque laborem

Partibus æquabat justis, &c.

Phœbumque cio.] compono carmina,

Stringo.] Unctione laxatur cutis, lucta vero astringitur, vel forte palæstræ pulvere.

Pondero.] Vetus codex sic habet. Alii emendant *prandeo*. Non sæpe quidem, at tamen aliquando senes & pueri, imo & sani prandebant. Videat lector.

Lucubrata.] Intellige carmina ad lucernam elaborata. Hoc epigramma a quibusdam rejicitur.

Ad librum, ut modum teneat. XCI.

OHE jam satis est, ohe libelle,
Jam pervenimus usque ad umbilicos.
Tu procedere adhuc, & ire quæris,
Nec summa potes in scheda teneri:
Sic tanquam tibi res peracta non sit,

Ohe jam sufficit, ohe libelle, jam pervenimus usque ad umbilicos. Tu vis pergere adhuc, & progredi, nec potes consistere in extrema pagina. Sic tanquam non perfereris rem,

Quæ prima quoque pagina peracta est,
 Jam lector queriturque, deficitque,
 Jam librarius hoc & ipse dicit,
 Ohe jam fatis est, ohe libelle.

quam perfecisti etiam prima
 pagina, jam lector expostulat,
 & defessus est: jam & ipse
 librarius loquitur idem: Ohe
 jam sufficit: Ohe libelle.

Ohe.] Satietaem & fastidium signifi-
 cat.

Usque ad umbilicos.] Opus absolutum est.
 De hoc loquendi modo dictum epig. 67.
 lib. 1.

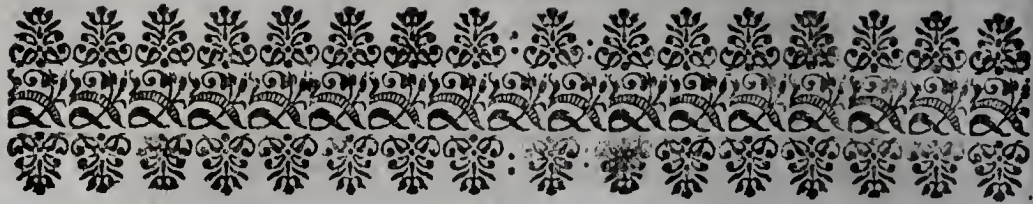
In scheda.] hoc est: O libelle, tu nec
 contentus es paginæ extremam etiam par-
 tem implere. *sed* tabella, vel papyrus,

aut phylira, aliudve in quo scribebant anti-
 qui.

Quæ prima quoque.] Nam, ô libelle, vel
 prima pagina lectorem tædio explevisti, &
 tamen modum tenere non vis.

Librarius.] Ille est qui libros transcri-
 bit.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER V.

Ad Casarem Domitianum cui librum mittit. I.

Hoc tibi Palladiæ seu collibus uteris
Albæ,
Cæsar, & hinc Triviam prospicis,
inde Thetin:

Seu tua veridicæ discunt responsa sorores,
Plana suburbani qua cubat unda freti:
Seu placet Æneæ nutrix, seu filias Solis,
Sive salutiferis candidus Anxur aquis;
Mittimus, ô rerum felix tutela, salusque,
Sospite quo gratum credimus esse Jovem.
Tu tantum accipias: ego te legisse putabo,
Et tumidus Galla credulitate fruam.

& superbus potiar Galla credulitate.

INTERPRETATIO.

O Casar felix praesidium rerum, & salus, quo incolunt putamus Jovem esse memorem; mittimus ad te hunc librum, seu es in montibus Alba Palladiæ, atque ex hac parte spectas templum Dianæ, ex illa mare; seu veraces sorores accipiunt tua responsa, quæ jacet aqua maris suburbani: sive placet nutrix Æneæ, sive filia Solis, sive albus Anxur undis salubribus. Tu solummodo accipias, ego credam a te lectum esse,

N O T Æ

Palladiæ seu collibus.] In honorem Minervæ Quinquatria quotannis celebrabat Domitianus in monte Albano prope Romam, epig. 1. lib. 4.

Et hinc Triviam.] A monte Albano prospiciebatur hinc Dianæ templum ad Ariciam, hodie *Rizza*, illinc vero Thetis, quam sumit pro mari. Vide epig. 13. lib. 10. & epig. 3. lib. Spect. Dianam jam vocavit Triviam epig. 1. lib. Spect. Eodem lib. irrepsit mendum in epig. 26. ubi lege *Thetis*.

Seu tua veridica.] hoc est, sive & Antii ubi sub imagine duarum sororum fortuna colebatur. Suetonius in Caligula cap. 57.

monuerunt & sortes Antiana. Horatius lib. 1. carm. ode 35.

O diva gratum qua regis Antium. Germanas vero sorores dixisse videtur, quod una prospera, altera adversa sit. De fortunæ templis fufe agit Alexander ab Alexandro cap. 13. lib. 1. Genialium dierum: Antium hodie *Antio*. *Tua responsa.* His verbis Domitiano adulatur Poëta; nam ostendit fortunam a Domitiano velut a majore deo discere responsa, ut inferiores dii a superioribus affari solent.

Plana suburbani.] Mare enim alluit urbem Antium, atque ita illius suburbium esse viderur.

V Lib. 66 epigr. 2. vers.

Fulmina gesta] Ut in Augustorum Numis
lulus. En aquilam è Cleopatræ Num.

V Lib. 7 epigr. 5 vers.

Vulcanæ] Qui quidem, terrum mulcans,
in Gordiani terti. Numo.

V Lib. 77 epigr. 1 vers.

Mithridates] Ob bella cum Romanis ge-
rita, clarissimus; cujus faciem pere è Numo
argent. apud Gelazium, in Asiatic.

V Lib. 7 epigr. 6. vers.

Martis] Nempe per ipsius natum Ro-
mulum; cujus utruque parentis ecce in
Num. felicem congressum.

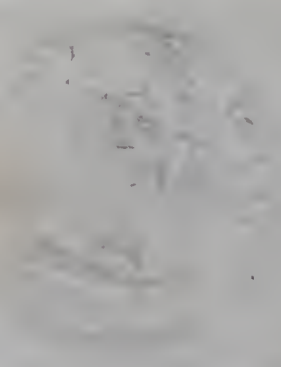
V Lib. 75 epigr. 1 vers.

Pompeius] Quorum vultus exprimit De-
nari Pompeiæ gentis apud Patini Fulv.
Istium. ne non Pompeiorum tanorum
Num. apud Eckh. Spanhemium.

VI. Lib. 85 epigr. 3 vers.

Cappadocum tellus] Asiatica, inter Taurum
& Euxinum extensa, Exhibemus hîc eam
ex Hadriani Num.

IV. Lib. 14 epigr. 4 vers.

Hannibal] Quem cernis in Numo Punico,
Coru. Nepotis Commentatorem novissi-

V Lib. 1 epigr. 3 vers.

Veridica sorores] Antiatas hæcæ Sortes si-
ve Fortunæ cerne in Denario gentis Rustiæ
apud Patini Fulv. Ursinum.

IV Lib. 58 epigr. 1 vers.

Phætonis] Phætonis casum lugentium,
arbores licet conversarum. Exhibet eas
Arctus Acolææ gentis apud, Patini Fulv.
Ursinum.

V Lib. 18. epigr. 3 vers.

Senibus Damascenis] In pulcherrimo Da-
mascenorum Num. apud Ezech. Spanhemium
pruna tenet caducifer.

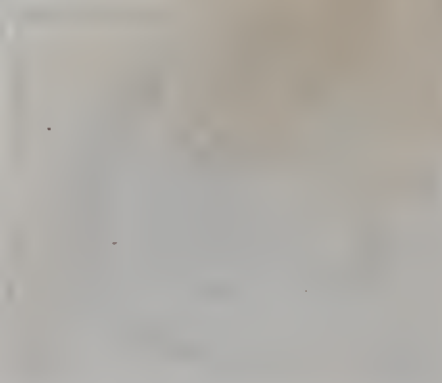

V. Lib. 7 epigr. 2 vers.

Anumquam] Anumquam vira, dubium; sal-
tem in Augustum Augustorumque Num.
Anumquam Aeternitatis symbolum.

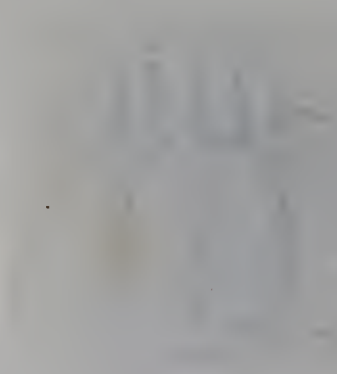
V Libi. 25 epigr. 10 vers.

Scorpi] Inter aurigas circenses nobilissimis
quales Euthymus Philocomus, in Num.
Neronis ac Severi, apud Oxyelium.

Faint, illegible text or labels below the first sketch.

Faint, illegible text or labels below the second sketch.

Faint, illegible text or labels below the third sketch.

Faint, illegible text or labels below the fourth sketch.

Faint, illegible text or labels below the fifth sketch.

Faint, illegible text or labels below the sixth sketch.

Æneæ nutritrix.] hoc est, Caieta urbs maxima in finibus Latii versus Campaniam, hodie *Caieta*. Virgil. 7. *Æneid*.

In quoque livoribus nostris Æneia nutritrix

Æternam moriens famam Caieta dedisti.

trabo lib. 5. τὰ ἢ κήλα πάντε Καίηστας
Λάκωνες προσπαγορεύσιν. Omnes enim civitates Caiatas appellarunt Lacones: non tamen negat ab *Æneæ* nutritrice etiam istam Caietam.

Ser filia Solis.] Sive es Circeis, hodie *ircelli*, oppidum est Latii maritimum a Circe filia Solis denominatum.

Candidus Anxur.] Latii oppidum hodie *Terracina*, ejus aquæ sunt valde salutare: dicitur candidus vel a candore faxorum, vel a calce, quæ conficitur ex lapidibus

inde petitis. Neutrins generis reperitur apud Horatium sat. 5. lib. 1.

Impositum late saxis candentibus Anxur.

Gratam credimus.] hoc est, memorem beneficii a te accepti: nam bello Vitelliano Domitianus adhuc puer una cum patruo Sabino Capitolium pro viribus suis defenderat, incensum tamen postea restituit. Suetonius in Domitiano cap. 5. Vide etiam epig. 104. lib. 9.

Accipias.] Alii accipies; alii vero aspicias.

Galla credulitate.] Galli enim vera simplicitate boni sunt, atque hinc creduli. Strabo lib. 4. Ἄλλως δὲ ἀπλοῦν κῆρ ἐκρήθηες, supple φύλον Γαλλικόν. Cæterum Gallica gens ingenio simplici, ac nulla malignitate devincto.

Ad lectores castum esse hunc librum. II.

MATRONÆ, puerique, virginesque,

Vobis pagina nostra dedicatur.

Tu, quem nequitix procaciores

Delectant nimium, falesque nudi,

Lascivos lege quatuor libellos.

Quinctus cum domino liber jocetur,

Quem Germanicus ore non rubenti

Coram Cecropia legat puella.

O Matrone, juvenes, & puella, nosser libellus vobis dedicatur. Tu, cui nimis placent lascivia petulantiores, & nudi joci, evolve quatuor præcedentes libros petulantes. Quintus libellus ludat cum domino, quem Germanicus sine rubore evolvat, presente virgine Atheniensi.

Ad lectores.] Alii de eodem.

Quem Germanicus.] Domitianus a devotis Germanis Germanici nomen assumpsit. Hunc vero librum tam verecundum & castum esse dicit Poëta, ut ab Imperatore legi possit *coram puella Cecropia*, hoc est,

coram Minerva, quæ Athenis colebatur, quam & summo studio colebat Domitianus. Suetonius in Domitiano cap. 4. Alii interpretantur virginem Palladi sacram, quæ ritu Vestalium viveret.

Ad Domitianum

cui blanditur ob Germanorum legationem. III.

ACCOLA jam nostræ Degis, Germanice, ripæ,

A famulis Istri qui tibi venit aquis,

Lætus & attonitus, viso modo præside mundi,

Affatus comites dicitur esse suos:

Sors mea quam fratris melior: cui tam prope fas est

Cernere, tam longe quem colit ille Deum.

O Germanice, Degis jam accola nostræ ripæ, qui te adiit ab undis Danubii subditis, hilavis & suspens, paulo ante conspecto moderatore orbis fertur allocutus suos socios: quanto sum felicior fratre meo: cum possim tam prope intueri Deum, quem ille veneratur tam procul.

Accola jam nostræ.] hoc est, jam Tiberis accola; Romam enim venerat Degis acco-

la sc. Danubii, qui nobis nunc subditus est. Ad Domitianum a Germania devicta dictum

dictum Germanicum, pacis sancienda gratia legatum misit Decebalus Dacorum rex. Hæc refert Raderus ex fragmento Theodosii, unde tamen non constat quis Degis ille, vel Diegis fuerit.

Quem colit ille Deum.] Domitianum

nampe: eodem sensu Ovidius 2. de Pontico
*Felices illi, qui non simulachra, sed ipsos,
Quique deum coram corpora vera vident.*

In Myrtalen vinosam mulierem. IV.

FOETERE multo Myrtale solet vino.
Sed fallat ut nos folia devorat lauri,
Merumque cauta fronde non aqua miscet.
Hanc tu rubentem prominentibus venis
Quoties venire, Paulle, videris contra:
Dicas licebit, Myrtale bibit laurum.

Myrtale consuevit male oler multo mero: at comedit frondes lauri ut decipiat nos, & callida temperat vinum fronde non aqua. O Paulle, quoties conspexeris hanc tibi occurrere rubicundam venis inflatis poteris dicere, Myrtale potavit laurum.

Merumque cauta.] Lauri folia ebrietatem ærent: laurum ergo comedebat Myrtale, ut ebrietatem, simul & vini graveolentiam vitaret, lauri quippe vis potentior vini odorem obruit. Alii *cauta* jungunt

cum fronde. Judicet lector.

Bibit laurum.] Non Baccho, sed Apolline inflata est, cum lauro Phœbo sacro ebrietatem dissimularet Myrtale.

Ad Sextum quem rogat, ut hos libros collocet inter alios epigrammatum scriptores. V.

SEXTE, Palatinæ cultor facunde Minervæ,
Ingenio frueris qui propiore Dei.
Nam tibi nascentes domini cognoscere curas,
Et secreta ducis pectora nosse licet.
Sit locus & nostris aliqua tibi parte libellis,
Qua Pedo, qua Marfus, quaque Catullus erit.
Et Capitolini cælestia carmina belli,
Grande cothurnati pone Maronis opus.

O Diserte Sexte, cultor Minervæ Palatina, qui penitius pervadis mentem Dei: nam tibi fas est notas habere primas cogitationes domini, & discere intimos sensus Imperatoris. Des etiam locum nostris libris aliqua parte qua collocabitur Pedo, qua Marfus, & qua Catullus. Et colloca divinos versus belli Capitolini juxta opus sublime cothurnati Virgilii.

Cultor Palatinæ.] Hic Sextus erat Domitiano a sacrae religionis cultu, & a studiis ingenii, atque a consiliis secretioribus, epig. 3. supra jam Domitianum Deum vocavit.

Qua Pedo.] De quo jam dictum epig. 77. lib. 2. Restat adhuc ex eo elegia ad Eiviam de morte Drusi Neronis. De Marfo etiam dictum epig. 71. & 77. lib. 2. cujus epigrammata apud antiquos summis laudibus fuerunt celebrata, teste Gyrardo dialogo 10. de historia poetica: Catullus vero satis est notus.

Et Capitolini.] Puer adhuc Domitianus Capitolium cum patruo Sabino a Vitellia-

nis defendit. Suetonius 1. cap. in Domitiano. Illa propugnatio dicta est bellum Capitolinum postea descriptum ab ipso forte Domitiano, vel ab ipso Sexto, vel ab aliis, quorum carmina comparat cum Æneide Virgili, atque eodem in loco reponenda esse dicit. Legunt alii

Ad Capitolini cælestia carmina belli.
pone, hoc est reponere, & colloca.

Cothurnati Maronis.] Cothurnus genus fuit calceamenti tragicorum proprium, de quo epig. 20. lib. 3. Itaque cothurnatum Maronem dicit, propter gravitatem heroicæ ejus poematis.

Ad Musas

ut hunc librum commendent Parthenio. VI.

SI non est grave, nec nimis molestum,
 Musæ, Parthenium rogate vestrum.
 Sic te serior & beata quondam
 Salvo Cæsare finiat senectus:
 Et sis, invidia favente, felix.
 Sic Burrus cito sentiat parentem,
 Admittas timidam, brevemque chartam
 Intra limina sanctioris aulæ.
 Nosti tempora tu Jovis sereni,
 Cum fulget placidus suoque vultu,
 Quo nil supplicibus solet negare.
 Non est, quod metuas preces iniquas.
 Nunquam grandia, nec molesta poscit,
 Quæ cedro decorata, purpuraque
 Nigris pagina crevit umbilicis.
 Nec porrexeris ista: sed teneto,
 Sic tanquam nihil offeras, agasque.
 Si novi dominum novem sororum,
 Ultero purpureum petet libellum.

O Musa, si non displicet, nec nimis grave est, orate Parthenium vestrum his verbis. Sic tardior senecta, & felice quondam absolvat tuam vitam sospite Imperatore: & sis beatus suffragante invidia. Sic Burrus mox sapiat genitorem, excipias libellum pavidum, & exiguum intra limina aulæ sanctioris. Tibi innotescunt tempora Jovis placidi, cum tranquillus micat & sua fronte, qua consuevit nihil recusare rogantibus. Non est, quod timeas obsecrationes injustas. Libellus, qui ornatus cedro & purpura adauctus est nigris umbilicis, nunquam petit res immodicas, nec importunas. Nec obtuleris ista: at habeto præ manibus, sic velut nihil porrigas, & facias. Si novi dominum novem Musarum, sponte poscet librum ornatum purpura.

Parthenium.] Cultorem vestrum: Parthenius vero Domitiani cubiculo erat præpositus. Suetonius cap. 16. in Domit. de 10 lib. 4. epig. 45. lib. 8. epig. 28. lib. 11. epig. 1.
Sic te serior.] Oratio Musarum ad Parthenium.
Sic Burrus.] Parthenii filius indolis patris det specimen. Vide epig. 45. lib. 4.
Sanctioris aulæ.] hoc est, intromitte in aula Cæsaris, seu in intimam aulam, quam sanctam dicit, vel quod illic coleretur Minerva, vel quod Domitianus ipse illic haberi Deum.
Jovis sereni.] Cæsaris Domitiani.
Suoque vultu.] Vultus quidem Domitiani innotuit erat, teste Suetonio in Domit.

cap. 18.
Nil supplicibus.] Initio enim omnes circa se largissime profecutus est. Sueton. cap. 9.
Crevit umbilicis.] De quibus dictum epig. 2. lib. 3. umbilici autem erant ornamenta vel ex osse, vel ex ebore, quæ extremis librorum partibus addebantur: significat Poëta magna se non petere, sed contentum fore iis, quæ ultro donabit Imperator.
Dominum novem sororum.] Domitianum intellige, qui, teste Suetonio cap. 2. in Domit. in primis poëticæ studium simulavit; Musas ergo colebat, imo ipsis imperabat, inquit Poëta adulator.

Ad Vulcanum de urbe instaurata. VII.

QUALITER Assyrios renovant incendia
 nidos,
 Una decem quoties secula vixit avis:
 Qualiter exuta est veterem nova Roma fenestram,

Quemadmodum flamma instaurat nidos Assyrios, quoties unica avis vixit mille annos: sic nova Roma deposuit antiquam senectutem, atque ipsa induit frontem juvenilem sui

Et fumfit vultus præsidis ipsa sui.
 Jam precor oblitus nostræ, Volcanè, que-
 relæ
 Parce, fumus Martis turba, sed & Vene-
 ris.
 Parce pater: sic Lemniacis lasciva catenis
 Ignoscat conjux, & patienter amet.

Imperatoris. O Vulcanè, jam rogo oblitus nostræ querimoniam ignosce; ducimus quidem genus a Marte, sed a Venere quoque. Ignosce, ô Parens; sic petulans uxor parcat Lemniacis catenis, & placide diligat te.

Qualiter Assyrios.] Urbem incendiis & ruinis vastatam, a Domitiano vero instauratam, confert Poëta cum Phœnice, qui constructo in Assyria rogo, cremando se renovatur. Ovid. 15 Metam.

Una est, que reparat, seque ipsa reserminat ales.

Assyrii Phœnicia vocant. Nec fruge, nec herbis,

Sed thuris lacrymis, & succo vivit amomi.

Hic ubi quinque sue complevit secula vite,

Ilicis in ramis, tremuleque cacamine palma,

Unguibus, & duro nidum sibi construit ore,

Quo simul ac casias, & nardi lenis aristas,

Quassaque cum fulva substravit cinnama myrrhus,

Se superimponit, finitque in odoribus ævum.

De Phœnice fuse agit Tacitus lib. 6. Animalium. Sacrum soli id animal, & ore, ac distinctu pinnarum a cæteris avibus diversum, consentiunt qui formam ejus describere. De

numero annorum varia traduntur, maxima vulgatum, quingentorum spatium. Sunt qui adseverent, mille quadringentos sexaginta unum Phœnicem vivere. Legè etiam Plinium lib. 10. cap. 2.

Et sumpsit vultus.] hoc est, Roma facta est venusta: vultus enim Domitiani venustus erat, ut diximus præcedenti epigrammate.

Oblitus nostræ.] Quæ inter te & nos Martis postetos intercessit. Alii legunt nota melius meo judicio: hoc est, obliviscere querelam omnibus notam, quod scilicet Venerem tuam uxorem compresserit Mars, a quo genus suum repetunt Romani. Vulcanus est deus ignis.

Parce pater.] Vulcanum patrem appellat eo sensu, quo deos omnes patres hominum vocatur; etenim Vulcanus non est Romanorum pater, sed Mars.

Sic Lemniacis.] In Lemno insula Ægei maris, hodie dicta Scialmene, catenas fabricavit Vulcanus, quibus Martem cum Venere in adulterio deprehensum illigavit. Hæc fabula satis nota. Sensus est: Venus injuriæ a te acceptæ obliviscatur, teque quamvis claudum & deformem patienter amet,

De Phaside,

qui se pro equite gerebat in theatro. VIII.

E DICTUM domini, Deique nostri,
 Quo subsellia certiora fiunt,
 Et puros eques ordines recepit,
 Dum laudat modo Phasis in theatro,
 Phasis purpureis ruber lacernis:
 Et jactat tumido superbus ore;
 Tandem commodius licet federe,
 Nunc est reddita dignitas equestris,
 Turba non premimur, nec inquinamur.
 Hæc, & talia dum refert supinus,
 Illas purpureas & arrogantes
 Jussit surgere Lectius lacernas,

Dum Phasis in theatro, Phasis ruber purpureis lacernis modo commendat editum Domini, & Numinis nostri, que sedes certius distinguuntur, atque ordines non permixti cum plebe assignati sunt equiti: atque arrogans gloriatur ore superbo; tandem fas est federe commodius, nunc dignitas equestris est restituta, non urgemur multitudine, nec fedamur. Dum supinus proferat hæc & similia. Lectius imperavit surgere lacernas illas purpureas & superbas.

Edictum domini.] Domitiani. Sueton. s. Domitiano cap. 13. *Dominus & Deus* sic fieri jubet. Domitianus ergo renovavit legem Rosciam, qua nulli in quadecim equitum subselliis sedere liceret, nisi illi qui haberet censum equestrem, quadraginta nempe sestertium millia.

Subsellia.] quæ triplicis fuere generis: in primis sedebant Senatores, in secundis equites, plebs vero occupabat tertia.

Et pueros eques.] Seorsim a plebe ludos spectabant equites.

Phasis.] Libertus qui veste purpurea intus erat, ut videretur eques. Lib. 4. cap. 2. Legimus Romanos, cum spectacula adessent, vestibus candidis, imo & ni-

gris, hoc autem loco etiam rubris usos fuisse, unde colligere licet, nullam legem jussisse ut candida veste, quamvis solerent, uterentur. Augustus, teste Suetonio in Augusto cap. 40. prohibuerat ne quis in foro circove, nisi positus lacernis togatus consisteret: atramen diu non obtinuit.

Nunc est reddita.] hoc est equites amissum bellis civilibus equestrem honorem tandem recuperarunt.

Nec inquinamur.] sordibus plebis.

Illas purpureas.] Metonymia est, id est designator Lectius, qui bene noverat Phasidem, jussit illum lacernis purpureis indutum loco credere, atque ad plebem transire.

In Symmachum medicum. IX.

ANGUEBAM: sed tu comitatus protinus ad me
Venisti centum, Symmache, discipulis.
Centum me tetigere manus, Aquilone gelatae.
Non habui febrem, Symmache: nunc habeo.

Flaccescebam: ac subito, & Symmache, me convenisti comitatus centum discipulis: Centum manus gelatae Aquilone me attrectavere: non laboravi febre, & Symmache, nunc laboro.

Languebam.] Nondum plane æger eram, sed me tantum deficiebant vires.

Venisti centum.] Poëta irrider Symmachum quendam medicum, qui cum suis

auditoribus illum invisit: cum vero omnes illius arteriam manu gelata exploravissent, frigidissimo illo tactu febrem contraxisse se dicit.

Ad Regulum de fama poëtarum posthuma. X.

ESSE quid hoc dicam, vivis quod fama negatur,
Et sua quod rarus lector amat?
Si sunt invidiæ nimirum, Regule, mores,
Præferat antiquos semper ut illa novis:
sic veterem ingrati Pompeii quærimus umbram,
Et laudant Catuli Julia templa senes.
Ennius est lectus salvo tibi, Roma, Martone:
Et sua riserunt secula Mæonidem.
Rara coronato plausere theatra Menandro:
Norat Nasonem sola Corinna suum.
Vos tamen ô nostri ne festinate libelli,
Si post fata venit gloria, non propero.

Quid causæ dicam, cur æstimatio denegetur viventibus, & cur pauci lectores amantes sine sui seculi? O Regule, hæc scilicet natura est hominis, ut semper anteponat veteres novis. Sic immemores cupimus umbram veteris porticus Pompeiana, & senes commendant adem Juliam Catuli. O Roma, legisti Ennium vivo Virgilio: atque Homerus irrisus est suo ævo. Infrequentia theatra plausere Menandro victorie una Corinna noverat suum Ovidium. Vos itaque, ô nostri libri, ne properate: si decus pendet a morte, non festino,

Regule.] De quo lib. 1. epig. 112. semper fastidio esse nova, antiqua vero pluris æstimari demonstrat Poëta.

Pompeii querimus.] De porticu Pompeii dictum epig. 14. lib. 2. Sensus est: Porticus, atque ambulacra Domitiani licet pulcherrima, nos ingrati spernimus, antiquam vero Pompeii porticum præferimus, epig. 48. lib. 11.

Et laudant Catuli.] Lutatius Catulus Syllæ temporibus incensum Capitolium, & a Sylla restauratum dedicavit: cujus *Lutatii Catuli nomen inter tanta Cæsarium opera usque ad Vitellium mansit.* Tacitus lib. 3. Hist. Julia templa dixit, quia teste Dione lib. 43. decretum ut craso Catuli nomine substitueretur Cæsaris. Quod decretum executioni mandatum negat Tacitus, cum Lutatii Catuli nomen ad Vitellium usque permanferit. Lipsius existimat inscriptum quidem Capitolio Julii Cæsaris nomen, & Catuli nomen erasum quidem, sed in hominum memoria hæsisse. Alii *Julia templa* interpretantur basilicam Cæsaris in foro Romano, a senibus laudari præ templis

novis a Domitiano extructis. Alii vero *Julia templa* intelligunt ædem Veneris Julio Cæsare ædificatam. Tandem legunt alii *vilia templa* nimirum præ Capitolio Domitiano instaurato. Vide Suetonium in Julio cap. 15. Valerium Maximum lib. 6. cap. 9.

Ennius.] Latinus Poëta antiquus, cujus restant adhuc fragmenta.

Mæonides.] dicitur Homerus, quod secundum aliquos in Mæonia regione Asiæ patriam habuerit. Verum Plutarchus in Homeri vita dicit Mæonem Lydorum regem loco filii educavisse Homerum, atque inde Mæonidem fuisse dictum.

Menander.] qui græce scripsit plures comœdias, de quo Gyraldus de historia poetica dialogo 7.

Corinna.] Nomen fictum puellæ ab Ovidio adamatæ. Ipse Ovidius de se lib. 4 Tristium:

*Noverat ingenium totam cantata per urbem
Nomine non vero ducta Corinna mihi.*

De Stella Poëta, cujus carmina laudat. XI.

SARDONYCHAS, smaragdos, adamantas, jaspidas uno

Portat in articulo Stella, Severe, meus.

Multas in digitis, plures in carmine gemmas

Invenies: inde est hæc, puto, culta manus.

O Severe, meus Stella gestat uno digito sardonychas, smaragdos, adamantas, jaspidas. Reperies multas gemmas in digitis, plures in versibus: illic, optior, hæc manus ornata est.

Smaragdos.] Hujus vocis mediam syllabam, quæ longa videtur, corripuit Græcorum exemplo, qui gemmas mutas breves faciunt. Sic Theocritus Idyl. 17. brevem facit secundam syllabam ultimæ vocis in hoc versu:

Θωρακείσιν ἐνὶ βοσὶν ἀνέπτεισι Αἴγυπτιόσιν

Thoracè munitus invadens injulæ boves Ægyptias.

Varias gemmarum species enumerat Poëta,

de quibus Plinius libro ultimo. De Stella dictum epig. 8. lib. 1.

In carmine gemmas.] Elegantiæ atque ornamenta versuum appellat gemmas.

Inde est.] hoc est, Manus Stellæ non tam dicitur culta a gemmis, quam a versuum venustate & elegantia. Farnabius vero sic explicat: Gemmeis annulis ornatur, quod elegantias & lumina in carmine ponere sciat: & gemmas forte consequatur ab iis, quorum laudes celebrabat.

De eodem. XII.

QUOD nutantia fronte pertinaci
Gestat pondera Masclion superbus,

Quod arrogans Masclion obfirmato capite portat vacillantia pondera, vel quod ingens

Aut

t grandis Linus omnibus lacertis,
 item quod pueros levat, vel octo:
 s non difficilis mihi videtur:
 to cum digito, vel hoc, vel illo
 rtet Stella meus decem puellas.

*Linus ambobus brachiis attol-
 lit septem pueros, vel octo;
 non existimo rem arduam,
 cum Stella meus hoc vel illo
 digito gestet decem puellas.*

onte pertinaci.] Scriverius legit *fronte*
ata, & interpretatur contum, seu
 cam stupendæ molis erectam in area
 tis gestaram a Maschone.
Maschion, Linus.] viri duò maximis vi-
 s præditi. Alii *Maschion*.
decem puellas.] Lepide jocatur Poëta in
 mis quas digito gestabat Stella. Varia
 hujus loci interpretatio: hoc est, Cum
 a uno digito gestet decem annulos a

puellis donatos, totidem nempe puella-
 rum pignora, vel pretium decem puella-
 rum, ut intelligit Domitius. Sed meo
 judicio omnium optime Raderus intelligit
 decem annulos, in quorum fingulis unius
 puellæ effigies esset insculpta; vel unum
 tantum anulum gemma ornatum, in qua
 expressæ viderentur decem puellarum ima-
 gines.

In Callistratum,

ui licet ditissimo præferri se debere probat. XIII.

UM, fateor, semperque fui, Callistrate,
 pauper,
 sed non obscurus, nec male notus eques;
 toto legor orbe frequens, & dicitur, Hic
 est;
 Quodque cinis paucis, hoc mihi vita de-
 dit:
 tua centenis incumbunt tecta columnis,
 Et libertinas arca flagellat opes:
 gnaque Niliacæ servit tibi gleba Syenes,
 Tondet & innumeros Gallica Parma gre-
 ges,
 c ego, tuque sumus: sed quod sum, non
 potes esse,
 Tu quod es, e populo quilibet esse po-
 test.

*O Callistrate, confiteor, sum
 inops & semper fui; at eques
 non ignobilis, nec ignotus:
 at multi legunt meos libros
 toto orbe, & aiunt, Hic est;
 & vivus assequor quod pauci
 post mortem: sed ades tua ful-
 cuntur centum columnis, at-
 que arca coercet libertinas di-
 vitias: atque ampli suadè
 Syenes Egyptiæ sunt in tuo
 dominio, & Gallica Parma
 tibi tondet innumerabiles gre-
 ges. Ego & tu sumus hoc;
 sed nequis esse quod sum:
 quilibet autem e populo potest
 esse quod tu es.*

Callistrate.] Fuit is divitiarum amantissi-
 mus, quem irridet Poëta.
nec male notus.] Ingenio nempe fuit
 notus: arctamen equestrem censum qua-
 ringenta scilicet sestertium millia non
 habebat, at jus sedendi inter equites
 illi concessum ex munere Cæsaris
 Augustiani, epig. 94. lib. 3.
 ——— *vidit me Roma tribunum,*
Et sedeo qua te suscitât Oceanus.
 censu equestri clare Juvenalis sat. 14.
 v. 324.
quodque cinis.] Sic eodem epig. lib. 3.

*Ore legor multo, notumque per oppida
 nomen
 Non expectato dat mihi fama rego.*
 & Ovidius lib. 4. Tristium eleg. 10.
*Tu mihi, quod rarum est, vivo sublimè
 dedisti
 Nomen, ab exequiis quod dare fama
 solet.*
Libertinas.] Prope immensas interpre-
 tare, quales possederunt liberti locuple-
 tissimi Narcissus & Pallas, Claudio regnan-
 te, & Crispinus etiam quem exagitat Ju-
 venalis sat. 1. *Arca flagellat.*] opes quæ viz

contineri possunt in arca. Hoc verbo jam usus est lib. 2. epig. 30.

Magnaue Niliaca.] Syene urbs Ægypti quondam nobilissima, epig. 87. lib. 1. glabara dixit pro fundo.

Gallica Parma.] urbs Gallia cisalpinæ ad Padum, ubi lana optima, epig. 43. lib. 2.

Vel quam seposito de grege Parma dedit.

Hoc ego.] Ego quidem sum inops, vero dives.

Non potes esse.] Non intelligit Martialis Callistratum a paupertate posse esse semper immunem, sed nobilem postquam illud edere posse negat.

Quilibet e populo.] Ignarus enim, & quilibet ex plebe rem tacere potest.

De Manneio

ejecto ex quatuordecim equitum subselliis. XIV.

SEDERE primo solitus in gradu semper,
Tunc cum liceret occupare Manneius,
 Bis excitatus, terque transfulit castra,
 Et inter ipsas pene tertius fellas
 Post Caiumque Luciumque confedit:
 Illinc cucullo prospicit caput rectus,
 Oculoque ludos spectat indecens uno,
 Et hinc miser dejectus in viam transit,
 Subsellioque semifultus extremo,
 Et male receptus altero genu, jactat
 Equiti sedere: Lectioque se stare.

Manneius consuetus semper dere in primo gradu, tunc fas esset præcipere locum, & ter suscitatus migrato loco, & tertius confedit inter ipsas fellas post Caium & Lucium: inde spectat pite aperto cucullo, atque in core prospicit spectacula oculo; & hinc infelix exsus migrat in viam, & jectus semifultus subsellio, male receptus altero genu gloriatur sedere equiti: & stare Lectio.

Cum liceret.] Ante legem theatralem a Domitiano revocatam, qua plebs ab Equite, Eques a Senatore secerneretur in theatro, primi advenientes subsellia prima occupabant.

Transfulit castra.] A designatore coactus est sellam suam in locum remotiorem transferre: & hoc facete dicit transferre castra: fellas vero in theatrum inferre solebant Romani.

Post Caium, Luciumque.] Equites scilicet posuerat sellam suam Manneius in ipsis forte gradibus, ex quo loco licet tectus cucullo, & vix uno oculo ludos spectans, nihilominus agnitus a designatore fuit expulsus. De sellis in theatrum allatis Suetonius in Nerone cap. 26. Lipsius cap.

de amphitheatro dubitat an sic intelligendus sit hic versus, an sellæ sumendæ subselliis graduum ipsorum.

In viam transit.] ad plebem. Via autem erat interstitium quoddam inter ordine cuneos. Vide Lipsium de amphitheatro capite citato.

Jactat equiti.] Dimidia corporis parte sedebat Manneius velut eques, altera parte stabat, ut designatori Lectio obtemperaret, ne & illinc expelleretur, ex Manneio situm risum capiat Martialis. *Equi sedere.*] Alii addunt *se*, sed contra legem carminis. Equiti sedet, hoc est velut eques: interpretes omnes sic explicant.

Ad Casarem Domitianum,

a se neminem offensum fuisse dicit. XV.

QUINCTUS nostrorum liber est, Auguste, jocosum:
 Et queritur læsus carmine nemo meo.
 Gaudet honorato, sed multus nomine lector,
 Cui victura meo munere fama datur.

O Auguste, quintus liber continet nostros ludos, & queritur offensus meus sibus. At multi lectores tantum nomine cohonesti quibus fama non perdonatur meo beneficio.

uid tamen hæc profunt quamvis venerantia multos?

lominus quid hæc proficiunt licet colentia multos? Non proficiunt quidem, attamen iis delector.

Non profunt sane, me tamen ista juvant.

Et queritur casus.] Ubi enim laudat alium, verum illius nomen ponit: at vero si probos carpat, fictis nominibus utitur. *Gaudet honorato.]* hoc est meis carminibus sempiternam nominis memoriam mul-

tis conciliavi.

Quid tamen hæc.] Versus mei nullum quidem mihi fructum afferunt, sed tamen me delectant. Hoc idem repetit epigrammate sequenti.

Ad lectorem cum quo conqueritur Poëta laudari se tantum, nullo autem munere donari. XVI.

ERIA cum possim, quod delectantia malim,

Scribere, tu caussa es, lector amice, mihi, qui legis, & tota cantas mea carmina Roma: Sed nescis, quanti fiet mihi talis amor; am si falciferi defendere templa Tonantis, Solicitisque velim vendere verba reis: urimus Hispanas mittet mihi nauta metretas,

Et fiet vario fordidus ære sinus.

t nunc conviva est, comessatorque libellus,

Et tantum gratis pagina nostra placet:

ed non hac veteres contenti laude fuerunt,

Cum minimum vati munus Alexis erat:

elle, inquis, dixti: fatis est: laudabimur usque,

Disimulas? facies me, puto, caussidicum.

O Amice lector, tu mihi caussa es, cur malim componere res jucundas, cum possim graves, qui evolvis, & canis meos versus tota Roma: at ignoras quanti mihi consistet hæc benevolentia. Nam si placeat tueri ades Tonantis falciferi, & vendere verba reis anxii: multi nauta ad me mittent metretas ex Hispania, & sinus sordet pecunia varrii generis. At meus liber nunc vacat conviviis & comessationibus, & nostra carmina jucunda sunt tantum gratuito: at an igni non satis habuerunt hanc laudem, cum Alexis erat Poëta minimum donum. Recte dixisti, ais: satis est. Laudibus perpetuis efferemur, dissimulas? opinor, me efficies caussidicum.

Sed nescis.] O lector, ut meis versibus potem tuam benevolentiam, ad inopiam rigor, sed aliis ex studiis quæ omitto, arcedem consequerem amplissimam.

Nam si falciferi.] hoc est, si vel in caussidicis perorare in foro, juxta quod Saturno nem gerenti dicatum erat templum, teste Macrobio lib. 1. Saturn. cap. 8.

Vendere verba.] Caussas agere.

Metretas.] Metretam, amphoram, & dum pro eodem genere mensuræ a Romanis usurpari Raderus contendit, & cap. 48. sextarios existimat. Alii aliter.

Comessator.] Libri mei apti sunt tantum conviviis, & comessationibus. Est autem messatio, vel comissatio intempestivum convivium, præsertim nocturnum & qui-

dem post coenam, cum non tibi tantum, sed & lasciviæ indulgerent veteres.

Et tantum gratis.] Juvenalis sat. 7. versu 11.

Gloria quantalibet quid erit, si gloria tantum est?

epig. 4. lib. 11.

— nescit sacculus ista meus.

Munus Alexis.] Puer eleganti forma Virgilio donatus a Mæcenate, vel Pollione, de quo ecloga 2. Virgilio.

Disimulas.] Surdus es, nec vis intelligere me aliud poscere præter laudem. Vide epig. 26. infra.

Facies me.] Cum nihil dones, coges me mutare studia, & caussas agere.

In Gelliam

respuentem ordinis equestris maritum. XVII.

DUM proavos, atavosque refers, & nomina magna

Dum tibi noster eques sordida conditio est:

Dum te posse neas nisi lato, Gellia, clavo

Nubere: nupisti, Gellia, cistifero.

Dum recenses proavos & atavos, & nomina magnum fastidis equestris noster ordinem: dum dicas te posse nubere nisi lato clavo Gellia, nupisti cistifero.

Lato Gellia clavo.] hoc est, viro Senatorii ordinis, cujus insigne erat latus clavus, quem sic describit Budæus in Pandectas lib. 1. Ex dictis apparet, inquit, latum clavum tunicam fuisse purpura prætextam, interiori tunica vulgari, longioremque, ac distinctam, cui toga superinduebatur ut tunicæ. Tranquillus in Augusto 94. *Sumentis virilem togam tunica lati clavi ex*

utraq; parte resuta ad pedes decidit.

Cistifero.] Turnebus lib. 3. cap. 21. 1 cistigero quem pro contemptissimo & lissimo homine poni existimat: erat autem cistifer Cybeles sacrificulus, qui ferat cistulam, in qua erant quædam Cybæ arcana. Alii Judæum intelligunt, cujus ait Juvenalis sat. 3.

Cophinus, senumque supellex.

Ad Quinctianum,

cui se excusat quod libros tantum miserit. XVIII

QUOD tibi Decembri mense, quo volant

mappæ,

Gracilesque ligulæ, cereique, chartæque,

Et acuta fenibus testa cum Damascenis,

Præter libellos vernulas nihil misi:

Fortasse avarus videar, aut inhumanus.

Odi dolosas munerum & malas arteis.

Imitantur hamos dona: namque quis nescit,

Avidum vorata decipi scarum musca?

Quoties amico diviti nihil donat,

O Quinctiane, liberalis est pauper.

Forte existimer parens, inurbans; quod exceptisbris vernulis ad te nihil mense Decembri, quo me circumferuntur, & ligulæ, & cerei, & chartæ & acuta testa cum præ Damascenis vestitis. Fideles & improbe artes duntaxat mihi odiosæ sunt. Mui imitantur hamos: etenim ignorat, avidum scarum circumferri hausta musca? O Quinctiane, quoties inops nihil amico locupletis, munificus

Volant mappæ.] Quas patronis mittebant clientes, lib. 4. epig. 89.

Ligula.] Lingulam grammatici dicunt epig. 120. lib. 14. quam Gellius sic definit lib. 10. cap. 25. Existimo lingulam veteres dixisse gladiolum oblongum in speciem linguæ factum. *Ligula* vero in calceis a ligando deducitur. *Ligula* est etiam apud Plinium lib. 20. cap. 5. genus mensuræ; hic autem puto sumendam esse pro gladiolo argenteo.

Cerei, chartæque.] Dona nimirum quæ mitti solebant epig. 10. & 11. lib. 14. *Cereos Saturnalibus muneris dabant humiliores potentioribus; quia candelis pauperes, locuple-*

tes cereis utebantur, Festus.

Et acuta.] Vas testaceum intellige primum prunis Damascenis, quorum mentem facit Plinius lib. 13. cap. 5. *Danicus*, vel *Damascum*, nobilis Syriæ civitatis alii *Scham*, alii *Stam* a Turcis vocari astant. Vide epig. 29. lib. 13.

Libellos vernulas.] hoc est, domi profectos.

Scarum.] Piscem. Vide epig. 56. lib. huius simile.

Liberalis est pauper.] Donando enim petere videtur, quam donum valeat, ut avaritia est, nedum liberalitas. Vide orationem ad Nicoclem.

Ad Cæsarem Domitianum,
quem laudibus adulatoriis extollit. XIX.

SI qua fides veri, præferri, maxime Cæsar,
Temporibus possunt secula nulla tuis.
Quando magis dignos licuit spectare triumphos?
Quando Palatini plus meruere dei?
Ulterior & major quo sub duce Martia
Roma?
Sub quo libertas principe tanta fuit?
Est tamen hoc vitium, sed non leve, sit licet unum:
Quod colit ingratas pauper amicitias.
Quis largitur opes veteri, fidoque sodali,
Aut quem prosequitur non alienus eques?

Si credendum veritati, ô maxime Cæsar, nulla secula possunt anteponi tuo avo. Quando fas fuit videre triumphos nobiliores? quando Numina Palatii plus merita sunt de nobis? quo sub Imperatore Martia Roma fuit major, atque ornatio? sub quo principe fuit tanta libertas? nihilominus reperitur hoc vitium, at non parvi momenti, quamvis sit unum, quod inops observat ingratos amicos. Quis donat divitias veteri & fideli socio, vel quis dona accipit a vero equite?

Si qua fides veri.] Imo si qua fides adulationis.

Dignos triumphos.] In spectaculis nempe; im de hostibus non retulit triumphos si indignos, ut colligere est ex Suetonio p. 6. in Domitiano.

Quando Palatini.] hoc est quando Juno, Minerva, & Jupiter qui colebantur in Patio, plus de nobis meriti sunt, quam ô Cæsar? Alii aliter explicant: Quando majoribus culti fuerunt honoribus, nam nostro ævo? Summo quippe studio Minervam in Palatio colebat Domitianus. ligat lector.

Sub quo.] His verbis Domitiano blanditur Poëta; nunquam enim minor fuerat veritas, cum nemini de Republica sermones habere liceret.

Non alienus eques.] Triplex Romæ fuit

equitum ordo: Alii enim stirpe sua & centu erant equites, & quidem veri equites: Alii qui equo stipendia mererent, atque opponebantur pedibus. Tertius denique equitum ordo, sub Cæsaribus primum natus, quibus honoris causa in quatuordecim gradibus sedere licebat, in quo numero fuit noster Poëta: Lipsius in amphitheatro cap. 14. Hoc vero loco *non alienus eques* stirpe & censu eques. Sensus est: Veri equites neminem prosequuntur donis. Alii aliter. Eques non alienus secundum Turnebum lib. 9. cap. 24. est ille quem dives aliquis censu equestri donatum equitem fecerit: hoc est quem patronum deducit, quem regem comitatur eques factus liberalitate ipsius regis seu patroni. Vide epig. 122. lib. 14.

Ad eundem, ut cum alii non dent, det ipse. XX.

SATURNALITIÆ ligulam misisse felibræ,
Flammataeve togæ scrupula tota decem,
luxuria est, tumidique vocant hæc munera reges,
Qui crepet aureolos, forsitan unus erit.
Quatenus hi non sunt, esto tu, Cæsar, amicus.

Profusio est, misisse ligulam felibræ Saturnaliæ, aut togam purpuream valentem decem scrupulis integris, & hæc appellantur dona a superbis dominis. Forte unus erit qui numeret aureolos. Tu, ô Cæsar, esto amicus, quando quidem hi non sunt amici.

Nulla ducis virtus dulcior esse potest.
Jam dudum tacito rides, Germanice, naso:
Utile quod non vis, do tibi consilium.

*Nulla virtus Imperatoris
test esse gratior largitate.
Germanice, jampridem ri-
tacito naso: offero tibi con-
silium fructuosum, quod respo-*

Satyrnalitia.] Ligula mensuræ genus est:
hic videtur sumi ut supra epig. 18. pro
gladiolo argenteo, qui constaret feliora ar-
gentea sane, ut in versu sequenti loquitur
de toga, quæ constaret decem scrupulis:
interpretes tamen sumunt pro mensura.

Flammæve.] Togam purpuream intel-
ligit, a flammæ ardentis similitudine, qua
micat purpura.

Decem scrupula.] Auri nempe; nam de-

cem argenti scrupulis non emeris togæ
purpuream. Est autem scrupulum viceſi-
quarta pars uncix; in libra autem
erant uncix. De scrupulis jam dictum
epig. 89. lib. 4.

Qui crepet aureolos.] Nummos aure-
clientibus numeret; nam dum numeri-
tur crepitum edunt. Alii hoc epigram-
superiori adjungunt.

Ad Martialem de agenda vita beata. XXI.

SI tecum mihi, care Martialis,
Securis liceat frui diebus,
Si disponere tempus otiosum,
Et veræ pariter vacare vitæ:
Nec nos atria, nec domos potentum,
Nec lites tetricas, forumque triste
Nossemus, nec imagines superbas.
Sed gestatio, fabulæ, libelli,
Campus, porticus, umbra, virgo, thermæ,
Hæc essent loca semper, hi labores.
Nunc vivit sibi neuter heu, bonosque
Soles effugere, atque abire sentit,
Qui nobis pereunt, & imputantur.
Quisquam vivere cum sciat, moratur?

*O Dilecte Martialis, si me-
fas sit tecum consumere
tutos, si frui tempore vac-
& simul indulgere veræ vi-
nec cognovissemus aulam,
ades divitum, nec causas
lestas, & forum maestum,
fastosas imagines. At ge-
statio, fabulæ, libri, campi
porticus, umbra, virgo, th-
ma, hæc perpetuo essent lo-
hæ occupationes. Neuter
nunc sibi vivit, atque inte-
git elabi, atque effluere
felicis, qui occidunt nobis,
nobis numerantur. An qu-
quam cunctatur vivere,
norit quid sit vita beata?*

Si tecum.] Vide epig. 64. lib. 4. de eo-
dem Julio Martiali.

Et veræ.] Lege epig. 16. lib. 1. & epig.
90. lib. 2. vera vita apud nostrum poetam
accipitur, pro eo tempore quo indulge-
mus voluptatibus honestis, ut jam dictum
est supra.

Imagines superbas.] hoc est, non colere-
mus nobiles superbos, qui de longa stem-
maum, atque imaginum serie gloriantur,
epig. 90. lib. 2.

Atriaque immodicis arctat imaginibus.

Gestatio.] Significat uestionem, quæ vel
lectica, vel vehiculo fieret; significat quo-
que deambulationem arboribus opacam,

atque amœnam. Plinius jun. lib. 2. ep.
17. Gestatio buxo, aut rore marino, ubi
fuit buxus, ambitur.

Virgo.] Aquam virginem intellige,
qua lib. 6. epig. 42. & Marlianus lib.
cap. 15. & Plinius lib. 31. cap. 3.

Bonosque.] Nempe ad vivendum h-
riter.

Et imputantur.] hoc est, alius dies
redditur, pro eo quem inutiliter absur-
sisti, epig. 44. lib. 10.

*Gaudia tu differis, at non & stan-
differis*

*Atropos, atque omnis scribitur
tibi,*

De Apollonio oblivioso. XXII.

QUINCTUM pro Decimo, pro Crasso,
Regule, Macrum
Ante salutabat rhetor Apollonius.
Nunc utrumque suo resalutat nomine, quan-
tum
Cura, laborque potest! scripsit & edidicit.

O Regule, Apollonius rhetor
antea salutabat Quinctum pro
Decimo, & Macrum pro Cras-
so. Nunc salutatur utrumque
suo nomine, quantum cura,
& labor prodest! scripsit, &
edidicit.

Quinctum] Apollonium rhetorem facere
ridet, qui vel duo amicorum nomina te-
nere memoria nequireret.

Macrum.] Alii *Marcum* minus bene meo
iudicio: jocus est in nominibus ut osten-
dat ineptiam Apollonii, qui contraria, &

secum prorsus pugnantia dicat.

Quantum cura,] Videtur alludere ad illud
Virgilii,

— labor improbus omnia vincit.

Apollonius enim assiduo labore edidicit duo
amicorum nomina,

In Paullum

quem domi mane non repererat. XXIII.

MANE domi si te merui, voluique vi-
dere,
Sint mihi, Paulle, tuæ longius Exquilix.
Sed Tiburtinæ sum proximus accola pilæ;
Qua videt antiquum rustica Flora Jovem.
Alta suburrani vincenda est femita clivi,
Et nunquam sicco sordida saxa gradu.
Vixque datur longas mulorum vincere man-
dras,
Quæque trahit multo marmora fune vides.
Illud adhuc gravius, quod te post mille la-
bores,
Paulle, negat lassus janitor esse domi.
Exitus hic operis vani, togulæque madentis,
Vix tanti Paullum mane videre fuit.
Semper inhumanos habet officiosus amicos:
Rex, nisi dormieris, non potes esse meus.

O Paulle. si meritus sum, at-
que optavi mane videre te do-
mi, tuæ Exquilix a me di-
stent longius. Sed habito prope
pilam Tiburtinam, qua agre-
stis Flora spectat Jovem vete-
rem. Superanda est alta se-
mita clivi suburrani, & saxa
cænoza nunquam gradu sicco.
Et vix licet superare longas
mandras mulorum, & mar-
mora quæ cernis trahi multis
funibus. Illud adhuc molestius,
ô Paulle, quod post mille la-
bores mihi defatigato janitor
respondet te non esse domi. Hic
est eventus laboris inanis, &
togulæ madens is, vix tan-
i fuit mane cernere Paullum.
Officioso semper sunt amici in-
officiosi; nequis esse meus domi-
nius, nisi dormieris.

Si te merui.] hoc est, tua domus a mea
longius distet, non recuso tamen te adire,
si mereat te domi reperire, & tibi salutem
dicere: *si te* legunt alii, *nisi te*, id est,
mihi etiam longius iter sit suscipiendum,
nisi merear, & cupiam te videre. Eligat
lector. Exquilix vero locus erat ubi val-
de distans a pila Tiburtina, ubi erat tem-
plum Floræ, unde Capitolium vetus pro-
spiciebatur. Marlianus lib. 5. cap. 9. &
26.

Alta suburrani.] Ad montem Exquelinum
per suburram ascendebatur.

Vincere mandras.] Ovium, boum, mulo-
rum septa, & claustra mandræ proprie ap-
pellantur, hinc vero mandra significat long-
gam mulorum seriem & multitudinem. Ju-
venalis sat 3.

— stantis corvicia mandræ.

Quæque trahit.] Viarum impedimenta ele-
ganter describit Juvenalis sat. 3.

Negat lassus.] Idem dixit epig. 5. lib. 2,

Toguleque madentis.] [Vel pluvia, vel sudore propter longitudinem itineris.

Vix tanti.] Vix suscipiendus esset tantus labor, etiamsi certus essem te domi futurum, quam ergo moleste feram, post tot labores domi non reperire te, iudices velim.

Rex nisi.] Si cupis esse meus patronus seu dominus, dormi tantisper, donec salutatam te adveniam. His verbis innumeri Poëta Paullum summo mane exire, ut & ipse alios salutarer, epig. 18. lib. 2.

Ad Bassum fictum equitem. XXIV.

HERBARUM fueras indutus, Basse, colores,

Jura theatralis dum filuere loci.

Quæ postquam placidi censoris cura renasci

Jussit, & Oceanum certior audit eques:

Non nisi vel cocco madida, vel murice tinta

Veste nites, & te sic dare verba putas.

Quadringentorum nullæ sunt, Basse, lacernæ:

Aut meus ante omnes Codrus haberet equum.

O Basse, indueras vestes herbei coloris, dum abrogata fuerunt leges loci theatralis: qua renovari postquam imperaverat cura benigni censoris, & eques distinctus audit Oceanum: Non splendes nisi vestimento persusocco atque imbuto murice, & sic credis imponere designatorum. O Basse, nulla lacernarum valent quadringentis: aut meus Codrus esset eques præ omnibus.

Herbarum fueras.] Vestes virides intelligit Poëta: legem vero theatralem, qua equites a plebe in amphitheatro distincti sunt, revocavit Domitianus, quem benignum censorem vocat. Epig. 8. & 14. supra.

Veste nites.] ut videaris verus eques.

Quadringentorum.] Quamvis veltibus pur-

pureis sis indutus, illæ tamen non æstimantur quadringentis millibus sestertium quæ censum equestrem constituebant.

Aut meus.] Licet enim pauperrimus, ut vidimus lib. 2. epig. 57 lacernam tamen coccineam posset sibi comparare. Legunt alii *Cordus*.

De Hermete præstantissimo gladiatore. XXV.

HERMES Martia seculi voluptas,
Hermes omnibus eruditus armis,
Hermes & gladiator, & magister.
Hermes turba sui tremorque ludi.
Hermes, quem timet Ælius, sed unum.
Hermes, cui cadit Advolans, sed uni,
Hermes vincere nec ferire doctus,
Hermes suppositivus sibi ipsi,
Hermes divitiæ locartorum,
Hermes cura, laborque ludiarum,
Hermes belligera superbus hasta,
Hermes æquoreo minax tridente,
Hermes casside languida timendus,
Hermes gloria Martis universi,
Hermes omnia solus, & ter unus.

Hermes delicia Martiæ hujus temporis; Hermes doctus omnigenere armorum; Hermes & gladiator & magister; Hermes perturbatio & terror sui ludii; Hermes, quem veretur Ælius, at solum; Hermes, a quo sternitur Advolans, at solo; Hermes sciens superare nec percipiendi; Hermes qui sibi ipsi sufficitur; Hermes divitiæ locartorum; Hermes amor & sollicitudo ludiarum; Hermes superbus hasta bellica; Hermes horrificus tridente marino; Hermes metuendus retelanguenti; Hermes deus universi Martis; Hermes solus omnia, & ter unus.

Et gladiator.] Is nempe est qui in arena spectante populo pugnat. Magister vero gladiatorum Lanista dicitur, qui toti familiæ præest, illamque docet artem gladiatoriam.

Tremor-

Tremorque ludi.] quem arma gerentem reformidat omnis gladiatorum familia.

Quem timet Alius.] Gladiator proximus ab Hermete.

Advolans.] alter gladiator nobilis.

Nec ferire.] Sic enim adversarium implerebat, ut sine ictu illum vinceret, vel qui victo adversario parcebat. Vulgata lectio *sed ferire.*

Supposititius.] Gladiatores supposititii erant ii qui defatigatis & victis aliis sufficerentur: Hermes vero pugnando nunquam defatigabatur, atque ita non indigebat supposititio.

Divitiæ locariorum.] Pauperes qui loca commoda in spectaculis a se occupata divitibus tarde venientibus locarent, locarii dicebantur.

Laborque ludiarum.] Uxores vel amicæ gladiatorum ludicæ dicebantur, quæ omnes Hermetem amabant, eumque salvum anxie cupiebant.

Superbus hasta.] Samnites ante pugnam vibrabant hastas, quos æmulabatur Hermes, atque plausum populi captaret, in prælusionem hastam mirifice vibrabat.

Æquorco minax.] Retiarius nimirum, qui adversus Mirmillonem reti & tridente utebatur. Juvenalis sat. 8.

— movet ecce tridentem
Postquam vibrata pendentia retia dextra

Nec quicquam effudit.

Armauram retiarii expressam vide apud Lipsium lib. 2. Sat. cap. 8.

Hermes casside.] Hunc versum explicat Lipsius lib. 2. Sat. cap. 12. Martialem, inquit, de Andabata interpreter, ubi Hermetem gladiatorem attollit, & variis armis pugnacem facit: quid enim aliud sit languida illa cassis, quam hæc quæ tenebras & languidam caliginem inducit, qua nempe tegebantur Andabata, qui cœcorum more pugnabant. Sic Lipsius. Sed forte intelligit Poëta Hermetem fuisse etiam egregium Mirmillonem. In Mirmillonis galea pictus erat piscis; unde cum retiarius esset vibraturus retia, aiebat, Non te peto, piscem peto. Hunc autem versum ita explico, nempe Hermetem fuisse tremendum, licet galea ejus esset remissa & veluti neglecta, id est languida, cum ageret partes Mirmillonis. Ergo erat minax cum moveret hastam, cum esset retiarius, & aliquando Mirmillo. Itaque solus obibat officia trium gladiatorum. Hinc liquet sensus ultimi versus.

De Chærestrato

expulso ex 14. subfelliis propter paupertatem. XXVI.

QUADRINGENTA tibi non sunt, Chærestrate, surge.

Lectius ecce venit; sta, fuge, curre, late. Ecquis, iô, revocat? discedentemque reducit?

Ecquis, iô, largas pandit amicus opes? Quem chartis famæque damus, populisque loquendum,

Qui Stygios non vult totus adire lacus? Hoc, rogo, non melius, quam rubro pulpita nimbo

Spargere, & effuso permaduisse croco? Quam non sensuro dare quadringenta caballo,

Aureus ut Scorpi nasus ubique micet? O frustra locuples, ô dissimulator amice: Hæc legis & laudas: quæ tibi fama perit?

O Chærestrate, non habes quadringenta, surge, en Lectius advenit: sta, fuge, propera, delitescere. Ecquis, iô, retrahit, & reducit abeuntem? Ecquis, iô, amicus offert amplas divitias? Quem predicandum eradimus chartis, & famæ, & populis? Quis cupit non omnis mori? Hoc, quæso, nonne melius est quam irrigare pulpita pluvia rubra, & persundi croco disperso? Quam donare quadringenta equo non sensuro, ut aureus nasus Scorpi splendeat ubique? O nequicquam dives, ô amice dissimulator: evolvis hæc, & probas: quantum nomen perdis?

Quadringenta.] Census nempe equestris, de quo 67. lib. 14. & epig. 8. supra.

Lectius.] Designator, qui ex quatuordecim gradibus expellebat equites censu requi-

requisito carentes.

Ecquis io.] Conqueritur Martialis Chæ-
restratum abeuntem a nemine revocari; hoc
est a nullo divite censum equestrem illi sup-
peditari.

Quis Stygios.] Quis omni ex parte perire
non vult, sed liberalitate nomen suum im-
mortalitati mandari cupit?

Hoc, rogo.] Sensus est: Nonne præstaret
pecunia tamam emere, quam maximas im-
pensas facere in res inanes?

Quam rubro.] Croco scilicet amphithea-
trum spargere. Vide epig. 3. lib. Spect.

Quam non sensuro.] hoc est, quam ponere
statuas equo non sensuro.

Aureus.] Lib. 10. epig. 74.

*Cum Scorpis una quindecim graviss-
hora*

Ferventis auri victor afferat saccos.

Unde mirum videri non debet auream illi
statuam positam fuisse: nasus per synecdo-
chen sumitur pro tota statua. Legunt alii
Ereus ut Scorpi, de quo dictum epig. 67.
lib. 4. & epig. 50. 53. lib. 3.

O frustra locuples.] Qui divitiis uti nescis,
mezque paupertatis notitiam dissimulas. Le-
gunt alii. *O dissimulator amici.*

Qua tibi.] Quantam famam tibi compa-
rares, mihi divitias largitus, ut meis car-
minibus nomen tuum posteritati commenda-
rem.

Ad Codrum, quem mendicum vocaverat. XXVII.

QUOD alpha dixi, Codre, penulatorum,
Te nuper, aliqua cum jocarer in charta:
Si forte bilem movit hic tibi versus,
Dicis licebit beta me togatorum.

*O Codre, quod paucis ante die-
bus te vocavi alpha penulato-
rum, cum luderem in aliqua
charta: si forte hoc carmen tibi
concitavit iracundiam, poteris
me appellare beta togatorum.*

Quod alpha.] Irridet Codrum, quem lib.
2. epig. 57. dixerat alpha penulatorum, hoc
est mendicorum primum.

Dicas licbit.] Ut pares simus jam me vo-
ca beta togatorum, hoc est secundum inter-
egenos, qui togam ferebant.

In fictum equitem. XXVIII.

INGENIUM, studiumque, tibi moref-
que, genusque
Sunt equitis, fateor; cætera plebis habes.
Bis septena tibi non sunt subsellia tanti,
Ut sed eas visò pallidus Oceano.

*Habes ingenium, & studium,
& mores, & stirpem equitis,
confiteor; in reliquis vero
plebeius es. Non facis tanti
quatuordecim subsellia, ut pal-
lidus sed eas conspecto Oceano.*

Sunt equitis, fateor.] Hoc per ironiam
concedit Martialis. Aliter inscribit hoc epi-
gramma Gronovius, *De non respondenti na-
talibus suis*, & explicat sic: Ille quicum-
que est non inferebat se equestri ordini; sed
cum equestri loco natus esset, vitabat tamen
quatuordecim ordines, propter deficientem
censum.

Cætera plebis habes.] hoc est, non habes
censum equestrem.

Bis septena.] Non æstimas tanti quatuor-
decim subsellia, ut paupertatis conscius in
iis sedere audeas visò Oceano designatore,
de quo epig. 95. lib. 3. & quatuordecim
gradibus fuscè dictum epig. 8. & 14. supra.

In Mamercum obtrectatorem. XXIX.

UT bene loquatur, sentiatque Mamer-
cus,
Efficere nullis, Aule, moribus possis:
Pietate fratres Curtios licet vincas,
Quiete Nervas, Comitatus Rufones,

*O Aule, nullis moribus valeas
consequi, ut Mamercus recte
loquatur & cogitet. Quamvis
pietate superes Curtios fratres,
tranquillitate Nervas, as-
suetudine Rufones, integritate*

Probitate Marcos, æquitate Máuricos,
Oratione Regulos, jocos Paullos.
Rubiginosis cuncta dentibus rodit.
Hominem malignum forsán esse tu credas:
Ego esse miserum credo, cui placet nemo.

Marcos, æquitate Máuricos, eloquentia Regulos, salibus Paullos. Exedit omnia rubiginosis dentibus. Tu forte putas hominem malitiosum, ego puto esse infelicem, cui nullus arridet.

Sentiatque.] A persona Mamerici cujusdam maledici occasionem caprat laudandi probiles Romanorum familias, quarum cuiusque propriam quandam virtutem tribuit Poëta. Alii lemma scribunt *ad Aulum*.

Fratres Curtios.] Alii *Curtios*, sed repugnat egi hujus carminis; nam syllaba prima est brevis. Juvenalis sat. 2.

Qui Curtios simulant, &c.
Attamen per cæstafin posset produci. Itaque udicet lector.

Quæte Nervas.] Nervam, qui Domi-

tiano successit, intelligunt interpretes, cuius mitè ingenium fuisse testatur. Xiphilinus.

Comitate Rufones.] Alii *Drufores*, de quibus nihil reperi.

Mauricos.] Junii Maurici mentionem facit Plinius junior lib. 4. epist. 22.

Oratione Regulos.] Vide epig. 112. lib. 1. & epig. 16. lib. 4.

Ego esse miserum.] Vere quidem miser est, cui nihil placet, qui nullum amat, nec a quoquam amatur, Epig. 61. infra.

Ad Gelliam mulierem deformem. XXX.

SI quando leporem mittis mihi, Gellia,
dicis,
Formosus septem, Marce, diebus eris.
Si non derides, si verum, lux mea, narras:
Edisti nunquam, Gellia, tu leporem.

O Gellia, si quando ad me mittis leporem: O Marce, inquis, eris pulcher per septem dies. Si non ludis, ò lux mea, si profers veritatem: O Gellia, tu nunquam comedisti leporem.

Formosus.] Valgi erat opinio, eum nempe per septem dies pulchrum fore, qui comedisset leporem. Plinius lib. 28. cap.

19. explicat, quis usus sit leporis mulieribus.

Edisti.] quia deformis es.

Ad Varronem

egregium Poëtam, ut legat ejus libros. XXXI.

VARRO Sophocleo non inficiande cothurno,
Nec minus in Calabria suspiciende lyra,
Differ opus: nec te facundi scena Catulli
Detineat, cultis aut elegia comis.
Sed lege fumoso non aspernanda Decembri
Carmina, mittuntur quæ tibi mense suo.
Commodius nisi forte tibi, potiusque videtur,
Saturnalities perdere, Varro, nuces.

O Varro non amovende a cothurno Sophocleo, nec minus admirande in lyra Calabria, intermitte laborem: nec scena eloquentis Catulli te occupet, aut elegia capillis exornatis. At evolve versus non contemnendos fumoso Decembri, qui ad te mittuntur mense suo. Nisi, ò Varro, forte opportunius & gratius tibi videtur amittere nuces Saturnalities.

Varro Sophocleo.] Tragicum Poëtam fuisse Varronem constat ex hoc epigrammate: dixit enim cothurnum Sophocleum, pro stilo tragico quo claruit Sophocles, de quo dictum est epig. 20, lib. 3.

In Calabria.] Per Calabram lyram alii intelligunt versus lyricos, quorum princeps Horatius Venusinus Calabrie vicinus, ut ipse testatur sat. 1. lib. 2.

— *Lycanus, an Appulus avceps.*

Alii vero intelligunt versus heroïcos, quibus floruit Ennius Calaber, natus quippe Aletii, hodie Lecci. Judicet lector.

Scena Catulli] Mimos forte intelligit a Catullo scriptos. Juvenalis sat. 8.

— *clamosum ageres ut phasma Catulli.*

hoc est fabulam dictam phasma, id est spectrum, a Catullo mimographo scriptam. Raderus interpretatur suavitatem versusum Catulli, & amœnitatem, quæ omnes etiam Scenarum voluptates superet.

Cultis aut elegia.] Stilum cultum requirit elegia. Hinc cultus Tibullus dicitur.

Sed lege fumojo.] Hoc enim mense calet focus, & fumum mittit.

Quæ tibi mense suo.] Hæc nempe epigrammata læto Decembri conveniunt, quo aguntur Saturnalia.

Saturnalittas.] Nisi mavis ludere talis & perdere nuces. Sic maxime deprimit se Martialis, qui suorum, versusum lectioni etiam præferendas nugæ censere videtur; aut potius ipsos nugatores carpit.

De ludo puerorum cum juvencis. XXXII.

ADSPICE, quam placidis insultet turba juvencis,

Et sua quam facilis pondera taurus amet,
Cornibus hic pendet summis: vagus ille per
armos

Currit, & in toto ventilat arma bove.
At feritas immota riget, non esset arena
Tutior, & possent fallere plana magis.
Nec trepidant gressus, sed de discrimine pal-
mæ

Securus puer est, sollicitumque pecus.

*Vide quam mansuetos in tan-
ros insiliat agmen puero-
rum, & quam leni juvenco
placeant sua pondera? Hic
suspensus est summis cornibus:
ille errans currit per humeros,
& vibrat arma per totum
taurum. Sed immanitas im-
mobilis torpet, arena non es-
set securior, & plana possent
magis decipere. Nec incessus
titubatur, at puer est tutus de
periculo victoriae, pecus vero
anxium.*

Insultet turba.] puerorum nempe tauris insidentium.

Et in toto.] hoc est vibrat tela ex omnibus taurorum partibus.

At feritas.] Illi quippe tauri vel certe defatigati, vel potius erant cicures.

Et possent.] Alii & poterant.

Nec trepidant gressus.] hoc est, Taurus incedens ligit pedem sine ulla trepidatione. Alii legunt *gressus*.

Sollicitumque pecus.] hoc est, Pueri certi sunt de victoria; tauri vero timent ne victoriae impedimentum afferant.

Ad Faustinam de Crispo helluone. XXXIII.

QUADRANTEM Crispus tabulis, Fau-
stine, supremis
Non dedit uxori: cui dedit ergo? sibi.

*O Faustine, Crispus suo te-
stamento non donavit quadran-
tem conjugi. Cui ergo dona-
vit? Sibi.*

Quadrantem Crispus.] Nihil uxori moriens reliquerat; nam omnia vivus de-

coxerat.

Sibi.] hoc est ventri suo.

In Caussidicum maledicum XXXIV.

CARPERE caussidicus fertur mea carmi-
na, qui sit,
Nescio. si sciero, væ tibi, caussidice,

*Caussidicus dicitur reprehende-
re meos versus: ignoro qui sit.
Si didicero, væ tibi, ô caus-
sidice.*

De Erotio defuncta. XXXV.

IANC tibi Fronto pater, genitrix Flaccilla puellam,
 Oscula commendo, deliciasque meas.
 Pallida nec nigras horrescat Erotion umbras,
 Oraque Tartarei prodigiosa canis.
 Completura fuit sextæ modo frigora brumæ,
 Vixisset totidem ni minus illa dies;
 Inter tam veteres ludat lasciva patronos,
 Et nomen blæso garriat ore meum.
 Sollicita nec rigidus cespes tegat ossa, nec illi
 Terra gravis fueris, non fuit illa tibi.

O Fronto genitor tibi, & Flaccilla mater commendo hanc puellam basia, atque amores meos. Ne Erotium pallida formide: umbras nigras, atque ora portentosa canis inferni. Jamjamque completura fuit sextum annum, nisi illa vixisset sex dies minus. Lasciva ludat inter tam veteres patronos, & garriat nomen meum ore balbutiente. Nec gleba dura tegat tenera ossa, nec illi ponderosa fueris, ô tellus, non fuit illa tibi ponderosa.

Epitaphium.] Inscrubunt alii de Erotio, addunt puella. Gronovius contendit ruptum esse hoc lemma, & scribendum, *Epitaphium Erotii ad Frontonem patrem.* Et nunc versum sic explicat: Ego Flaccilla matris tibi, & Fronto pater, commendo strum Erotion, ita ut mater adhuc sustinet defuncto marito commendet filiam. hic sensus vix congruat cum sequente versu:

Inter tam veteres, &c.
 Strum & Erotion dicitur, ut apud Tertium Glycerion, & Glycerium. Alii nunc distichon dividunt a sequenti, sed le meo iudicio; quod ipse coherens verum sensus demonstrat. Defunctis ergo parentibus puellam vernulam suam commendat Poëta, ut scilicet animam ejus be-

nigne excipiant, illamque a larvis & monstribus inferis tueantur.

Lasciva patronos.] hoc est, inter patrem & matrem antiquos defensores ludat in campis Elysiis.

Blæso ore.] Balbutiunt enim infantes.

Mollia nec rigidus.] Solennis fuit hæc bene precandi mortuis formula, *sit tibi terra levis*, tam a Græcis quam Latinis usurpata. Inde vero originem sumpsit, quod sepultos incantationibus esse obnoxios, quas hac pia precatione amoveri, crederent veteres; terram autem incantatis gravem esse, nec facile animæ patere iter ad sepulchrum in parentalibus existimabant. Brissonius lib. 1. de Formulis agit de his precationibus.

De Euclide ficto equite. XXXVI.

QUUM sibi redire de patruelibus fundis
 Ducenta clamat coccinatus Euclides,
 Corinthioque plura de suburbano:
 Ungumque pulchra stemma repetit a Leda
 suscitanti Lectio reluctatur:
 Quiriti superbo, nobili, locupleti,
 Cecidit repente magna de sinu clavis.
 Nunquam, Fabulle, nequior fuit clavis.

Cum Euclides coccinatus vociferatur se percipere ducenta ex fundis patruelibus, & plura ex suburbano Corinthio: & ducit longum genus à formosa Leda, & resistit Lectio excellenti illum; subit magna clavis e sinu lapsa est equiti arroganti, illustri, diviti. O Fabulle, nunquam clavis fuit improbius.

De patruelibus.] hoc est, ex fundis reliquis sibi a fratribus patruelibus ducenta se percipere se dicebat Euclides. Lectio alii & forte melius *Patrensibus.* Patrum enim urbs erat ad sinum Corinthiacum.

Coccinatus.] Veste coccinea indutus epigram. 24. supra.

Corinthioque.] Atque ex agro qui erat in suburbio Corinthi, quia Euclides Corinthius fingitur.

A Leda.]

A Leda.] Matre Castoris & Pollucis, cujus factis nota historia.

Leſtio] Designatori, cujus munus erat unicuique in theatro locum assignare.

De ſinu clavis.] Quæ prodidit Eucli-

dem, ostenditque vel esse servum, qui gestabat claves ædium, vel saltem egenum qui famulum non haberet, sed suæ domus clavem ipse gestare cogeretur.

Ad Faustinum

de quodam dissimulatore. XXXVII.

LAUDATUS nostro quidam, Faustine, libello

Dissimulat, quasi nil debeat; imposuit.

O Faustine, quidam celebratus nostro libro dissimulatus quasi nihil debeat; me decipit.

Laudatus.] Suis versibus Romanos celebrabat Marialis, ut ab illis munus aliquod acciperet; hic vero, de quo loqui-

tur, finxit se nescire dandum esse Poëtæ præmium, atque ita spem ejus defraudavit.

De Erotio puella.

cujus mortem deflet, & ridet Pætum. XXXVIII.

PUELLA senibus dulcior mihi cyncis,
 Agna Galeſi mollior Phalantini,
 Concha Lucrini delicatior ſtagni:
 Cui nec lapillos præferas Erythræos,
 Nec modo politum pecudis Indicæ dentem,
 Niveſque primas, liliumque non tactum;
 Quæ crine vincit Bæticæ gregis vellus,
 Rhenique nodos, aureamque nitellam;
 Fragravit ore quod roſarium Pæſti,
 Quod Atticarum prima mella cerarum,
 Quod ſuccinorum rapta de manu gleba,
 Cui comparatus indecens erat pavo,
 Inamabilis ſciurus, & frequens phœnix:
 Adhuc recenti tepet Erotion buſto,
 Quam peſſimorum lex avara fatorum,
 Sexta peregit hyeme, nec tamen tota,
 Noſtros amores, gaudiumque, luſuſque,
 Et eſſe tristem me meus vetat Pætus:
 Pectusque pulſans, pariter & comam vellens;
 Deſlere non te vernulæ pudet mortem?
 Ego conjugem, inquit, extuli, & tamen vivo,
 Notam, ſuperbam, nobilem, locupletem:
 Quid eſſe noſtro fortius poteſt Pæto?
 Ducenties accepit, & tamen vivit,

Puella mihi ſuavior ſenibus cyncis, tenerior agna Galeſi Phalantini, delicatior conchilacus Lucrini: cui nec antiponas gemmas Erythræas, nec dentem elephantis modo politum, & primas nives, & lilium illibatam; quæ comæ ſuperat vellus gregis Bæticæ & nodos Rheni, atque auream nitellam; ore ſpiravit idem quod roſa Pæſtana, quæ prima mella cerarum Atticarum, quod gleba electri extorta manu, cui collatus pavo erat deformis, inſuaris ſciurus, & phœnix creber: Erotium adhuc tepescit buſto recenti, quam conſecit lex avarorum improbiſſimorum ſexto anno, nec tamen abſoluto, niſi ſtras delicias, & lætitiâ, & ludos. Et meus Pætus prohibet me lugere; & pectus tuum dæns, ſimal & evellens capillos, non erubeſcis legere interitum vernulæ? Ego, inquit, extuli uxorem cognitam, arogantem, illuſtrem, divitem: & nihilominus reſpiro: quod conſtantius eſſe poteſt noſtro Pæto? accepit ducenties, & tamen reſpirat.

Puella.] De qua jam dictum epig. 35. supra: fenes Cycni eximio pollent candore, suavissime, ut multis placet, ante morm cantant.

Agna Galefi.] Galefus est agri Tarentini iuvius, ubi multæ oves, quarum lana estobilissima, epig. 43. lib. 2. Duce Phalanrestauratum & habitatum Tarentum. Erbene legitur *Phalantini*, non *Phalanti*.

Lucrini stagni.] Lacus ille est in Campania prope Baias.

Lapillos præferas.] Pretiosos nempe, hoc t, gemmas natas in mari rubro.

Batici gregis.] Oves Baticæ nativo colorabant. Vide epig. 133. lib. 14. Bæstis fluvius in Hispania hodie *Guadalquivir*.

Rhenique nodos.] Germani enim Rheni accolæ crines in nodum colligebant, epig. 3. lib. Spect.

Nitellam.] Nitellæ sunt micæ pulveris aurei inter arenas reperfæ.

Rosarum Pæsti.] Rosæ Pæsti oppidi in Lucania hodie *Pæsti*, suavissimum emittebant odorem. Lucania vero hodie dicitur *principauté citeriore* in regno Neapolitano. Arctica regio abundat melle optimo.

Quod succinorum.] Electrum manu tritum bene olet, epig. 64. lib. 3.

Frequens phœnix.] Erotium tam pulchra fuit, ut phœnice rarior videretur, de quo diximus, epig. 7. supra.

Ducenties.] Centena millia: argute irridet Pætum, qui tam ampla hereditate accepta læto animo uxoris mortem ferebat.

n Calliodorum, quem negat esse equitem divisis bonis cum fratre. XXXIX.

CALLIODORUS habet censum. quis nescit? equestrem,

Sexte: sed & fratrem Calliodorus habet.

Quadringenta secat, qui dicit *οὐκὰ μὲν εἶσε*,

Uno credis equo posse sedere duos?

Quid cum fratre tibi, quid cum Polluce molesto?

Non esset Pollux si tibi, Castor eras.

Unus; cum sitis duo; Calliodore, sedetis.

Surge: solæcismum, Calliodore, facis.

Aut imitare genus Ledæ; aut cum fratre sedere

Non potes: alternis, Calliodore, federe.

O Sexte, est census equestris Calliodoro (quis ignorat?) sed & frater est Calliodoro: separat quadringenta, qui dicit, d. vide ficus, an putas duos posse sedere uno equo? quid tibi negotii, cum fratre, quid cum importuno Polluce? si non haberes Pollucem, eras Castor. O Calliodore, unus sedetis, cum sitis duo. O Calliodore, surge: facis solæcismum. Aut imitare filios Ledæ, aut nequis sedere cum fratre. O Calliodore, sede alternatim.

Quadringenta.] Sestertia nempe quæ censum equestrem efficiebant. Calliodorus autem fratrem habebat cum quo dividenda rant illi quadringenta.

οὐκὰ μὲν εἶσε.] hoc est, divide ficus. Proverbium hoc dicitur de iis qui cum parvam adierint hereditatem, eam tamen inter plures coheredes dividere coguntur.

Uno credis.] Calliodorus unâ cum fratre censum equestrem habebat: Ergo, inquit Poëta, si ex censu communi èstis equites, equo pariter communi sedere debetis, & communi subsellio, quod ridiculum est.

Non esset Pollux.] Pollux & Castor filii Ledæ ex Jove, quorum ille pugil, hic vero

equus, undè in nominibus factus est Poëtæ lusus.

Unus cum.] Neque enim licet dicere, Unus sedetis; & tamen deberet dici: hoc est, Unum tantum deberetis occupare subsellium, cum unum habeatis censum equestrem. Apagè ergo, ô Calliodore, facis solæcismum. Postèr aliter interpuñgi, *unus cum sitis*: hoc est eques.

Aut imitare.] Pollux enim & Castor alternis diebus moriuntur & reviviscunt, nec unquam simul esse illis concessum est: Calliodorus pariter cum fratre simul eques esse nequibat.

In Charinum sæpius mutantem testamentum. XL.

SUPREMAS tibi tricies in anno
Signanti tabulas, Charine, mihi
Hyblæis madidas thymis placentas.
Defeci: miserere jam, Charine.
Signa rarius, aut semel fac illud,
Mentitur tua quod subinde tuffis.
Excussi loculosque, sacculumque.
Cræso divitior licet fuiffem,
Iro pauperior forem, Charine,
Si conchem toties meam comesses.

O Charine, tibi tricies in anno signanti testamentum mihi liba multa Hyblæis thymis. Excussi sacculi sum: O Charine, jam miserere. Signa rarius aut semel fac id quod tua tuffis mentitur et identidem. Excussi crumenam & sacculum. Quamvis fuiffem locupletior Cræso, Charine, essem pauperior Iro, si toties comedisses meam conchem.

Hyblæis madidas.] Melle Siculo imburas: Hybla mons Siciliæ, ubi thymus vel thymum frutex nobilis, unde flores melli conficiendo aptissimos decerpunt apes. Videtur Poëta captatorem se fingere, quo argutius captatorum artes patefaciat.

Miserere.] id est morere, aut rarius scribere testamentum.

Mentitur tua.] Sæpius enim interitum tuum pollicita spem nostram defraudavit.

Cræso.] Lydiæ rex fuit ditissimus, cujus

nota est historia ex Herodoto.

Iro pauperior.] Fuit Iros homo pauperior, de quo Homerus Odyss. 6.

Si conchem.] Conchis tabæ genus, sive edulium ex taba. Juvenalis sat. 3.

Cujus conche tumes?

Sensus est: Si quoties signas testamentum toties conchem tantum, non vero mellitas placentas misissem, ad extremam tamen paupertatem essem redactus.

Ad Artemidorum rudem pictorem. XLI.

PINXISTI Venerem: colis, Artemidore,
Minervam,
Et miraris, opus displicuisse tuum?

Pinxisti Venerem: O Artemidore, veneraris Minervam & obstupesceis opus tuum injucundum fuisse.

Pinxisti Venerem.] Cui anteponebat Minervam, quam coleret Artemidorus; unde mirum videri non debet, Veneri deesse Veneres. Vide epig. 103. lib. 1.

In Didymum effœminatam. XLII.

SPADONE cum sis evirator fluxo,
Et concubino mollior Celenæo,
Quem sectus ululat matris Enthææ Gallus,
Theatra loqueris, & gradus, & edicta,
Trabeasque, & Idus, fibulasque, censusque:
Et pumicata pauperes manu monstras.
Sedere in equitum liceat an tibi scamnis,
Videbo, Didyme: non licet, maritorum.

Cum sis effœminator molli spadone, & delicatior Celenæo concubino, quem vociferatur matris Enthææ Gallus, theatra loqueris, & gradus, & edicta, & trabeas, & Idus, & fibulas, & census: atque ostendis egenos manu laevi. Considerabo, an tibi fas sit sedere in subselli equitum: non fas est maritorum

Et concubino.] Aryn intellige puerum a Cybele amatum. *Celene.*] urbs Phrygiæ, in qua natus est Atys.

Matris Enthææ.] hoc est Cybeles sacerdo-

tes nempe suos in furorem vertentis.

Theatra loqueris.] hoc est, ore superbo sermonem facis de edictis Domitiani in theatro servandis, epig. 8. supra.

Trabeas.] De quibus Baysius de re ve-
aria cap. 10. Vestes interpretare purpureas
as gestabant equites, cum Idibus Juliis,
o die victoriam olim reportaverant, con-
nati frondibus oleæ transveherentur ini-
pompe facto ab æde Martis. De hac
mpa agit Dionysius Halic. lib. 6. Anti-
tatum Rom. & Valerius Maximus lib.
cap. 11.

Fibulasque.] Quas in trabea vel chlamy-
gestabant equites ut nobilitatis insignia.

Et pumicata.] hoc est pumice polita ma-
nu per contemptum monstras pauperes.

Videbo.] An sis verus eques, si nempe
designatores permiserint sedere te in qua-
tuordecim subsellis,

Non licet.] sedere in scamnis maritorum,
quia spado es, vel effæminatus ut spado.
Ordinem vero maritorum olim in theatro
constituerat Augustus. Suetonius in Au-
gusto cap. 44.

Amicis esse donandum. XLIII.

CALLIDUS effracta nummos fur auferet
arca:

Prosternet patrios impia flamma Lares.
debitor usuram pariter, fortemque negabit.
Non reddet sterilis semina jacta seges.
dispensatorem fallax spoliabit amica:
Mercibus extractas obruet unda rates.
Extra fortunam est quidquid donatur amicis.
Quas dederis, solas semper habebis opes.

*Fur versutus abripit nummos
effracta arca: ignis impius
proflugabit ades paternas. De-
bitor negabit sanus simul, &
sortem. Ager sterilis non re-
stituet semina commissa. Amica
fraudulenta denudabit dis-
pensatorem: aqua opprimet na-
ves oneratas mercibus. Non est
obnoxium fortune, quidquid
datur amicis. Perpetuo possi-
debis solas divitias, quas do-
naveris.*

Amicis esse.] Inscribebant alii *Amicis quod
tur non perire.*

Callidus effracta.] Partium enumeratione
oblat Poëta divitias omnis generis casu
riri posse, præter eas quæ donantur ami-

Dispensatorem.] Servus nempe qui familie
rationes administrat, domini pecuniam ami-
cæ donare potest.

Quas dederis.] Memores amici accepta
beneficia reponunt.

*De Thaide & Lecania,
quarum dentes irridet. XLIV.*

HAIS habet nigros, niveos Lecania,
dentes.
Quæ ratio est? emtos hæc habet, illa suos.

*Thaidi nigri sunt dentes, can-
didi Lecania. Qua de causa?
Hæc habet emptos, illa vero
suos.*

Thais habet.] De emtis dentibus lib. 1. epig. 73. & epig. 23. lib. 12. Emptos hæc habet,
mitum Lecania.

In Dentonem helluonem. XLV.

QUID factum est, rogo, quid repente
factum?
Ad cœnam mihi, Dento, quod vo-
canti,
quis credat, quater ausus es negare.
Sed nec respicis, & fugis sequentem!

*Quid contigit, quæso, quid
subito contigit? O Dento, quis
putet quod non dubitasti qua-
ter recusare mihi invitanti
te ad cœnam? Sed nec res-
picias, & vitas sequentem?*

Quem thermis modo quærere, & theatris,
 Et conclavibus omnibus solebas.
 Sic est: captus es unctiore cœna,
 Et major rapuit canem culina
 Jam te: sed cito cognitum, & relictum,
 Cum fastidierit popina dives,
 Antiquæ venies ad ossa cœnæ.

quem consueveras paulo ante
 requirere thermis & theatr
 atque omnibus conclavibus
 Ita se res habet: allectus
 cœna pinguiore, & cili
 amplior iam attraxit te
 nem: at cum popina locup
 fastidio te habuerit brevi
 gnium & derelictum, redi
 ad ossa veteris cœnæ.

Quid factum.] Facete irridet istum Den-
 tonem; quater ad cœnam vocatus recusa-
 verat, qui alias per totam urbem sequi
 Poëtam soleret. Jocum etiam quærit Mar-
 tialis a nomine Dentonis, quod videtur ex

dentibus deduci. Vide epig. 14. lib. 2. C
 nem porro illum vocat, quod culinam u
 ctiozem odoratus alliceretur.

Unctiore cœna.] Alii unctiore mensa.

In Bassam mulierem deformem. XLVI.

DICIS formosam, dicis te, Bassa, puel-
 lam.
 Istud quod non est, dicere Bassa solet.

O Bassa, te prædicas pulchræ
 & puellam. Bassa solet præ-
 dicare hoc quod non est.

Bassa.] De qua jam dictum epig. 91.
 lib. 7.

Istud quod non est.] Alii istud quæ
 est.

Ad Diadumenum formosum. XLVII.

BASIA dum nolo, nisi quæ luctantia
 carpsi:
 Et placet ira mihi plus tua, quam facies:
 Ut te sæpe rogem, cedo, Diadumene, sæ-
 pe.
 Consequor hoc, ut me nec timeas, nec
 ames.

Dum recesso oscula, nisi quæ
 libavi coacta; & gratior
 ira tua, quam vultus:
 Diadumene, sæpe tibi cea
 ut te sæpe exorem. Sic
 nantiscor, ut me nec metua
 nec diligas.

Cedo.] Alii Cædo. Epig. 65. lib. 3. de Diadumeno diximus.

De Philone inope. XLVIII.

NUNQUAM se cœnasse domi Philo ju-
 rat, & hoc est,
 Non cœnat, quoties nemo vocavit eum.

Philo jurat se nunquam c
 nasse domi, & hoc est
 rum, nam non cœnat, qu
 ties a nomine invitatus est.

Nunquam se.] Alii nusquam. Philo, inquit Poëta, non cœnat quidem domi, cu
 non habeat unde cœnet.

De Encolpo

Pudentis puero qui ex voto capillos secuit. XLIX.

QUID non cogit amor? secuit nolente
 capillos
 Encolpus domino, nec prohibente ta-
 men.
 permisit, flevitque Pudens. sic cessit habenis
 Audaci questus de Phaëtonte pater.
 talis raptus Hylas, talis deprensus Achilles
 Deposuit gaudens, matre dolente, comas.
 sed tu nec propera, brevibus nec crede ca-
 pillis,
 Tardaue pro tanto munere, barba veni.

Ad quid non impellit amor? Encolpus totondit crines invito hero, nec vetante tamen. Pudens concessit, & lacrymatus est. Sic genitor tradidit habenas conquestus de temerario Phaëtonte. Talis Hylas raptus, talis agnitus Achilles latus abiecit capillos moerente genitrice. At tu, o barba, nec festina, nec crede crinibus brevibus, & sera cresce tanti doni gratia.

Encolpus domino.] Vide epig. 32. lib. 1. cæbo capillos suos voverat iste puer, si quando Pudens suus dominus primipilus ret, nunc exolvit votum domino primipilarem dignitatem adeptus.
Sic cessit.] Sic invito animo Phæbus permisit Phaëtoni suum currum moderari: ta hæc fabula ex Ovidio.
Talis raptus.] Hercules monuerat Hylam ne iret aquatam, attamen petenti pueri recusare nequivit, unde raptus est a

Nymphis, epig. 19. lib. 3. Alii aliter explicant.

Talis deprensus.] Nota Achillis historia, qui ab Ulysse apud Lycomedem deprensus Trojam profectus est lugente Theride, ut pote sciente quod fatum maneret Achillem.

Levibus nec crede.] Ex eo quod breves capillos habeat Encolpus, ne credas, o barba, illum jam virum evasisse: delicati pueri comas tondebant anno 17.

Ad Labienum calvum. L.

VIDISSEM modo forte cum sedentem
 Solum te, Labiene: treis putavi,
 calvæ me numerus tuæ fefellit,
 sunt illinc tibi, sunt & hinc capilli,
 quales nec puerum decere possint.
 nudum est in medio caput, nec ullus
 longa pilus area notatur.
 hic error tibi profuit Decembri,
 tunc cum prandia misit Imperator,
 cum panariolis tribus redisti.
 alem Geryonem fuisse credo.
 si te censeo porticum Philippi,
 si te viderit Hercules, peristi.

O Labiene, cum forte paulo ante te spectassem solum sedentem: existimavi tres, numerus tuæ calvæ me decepit, habes ex hac & illa parte crines, quales nec possint ornare puerum. Caput nudum est in medio, nec ullus pilus spectatur in longa area. Hic error te juvit mense Decembri; tunc cum Imperator misit prandia: reversus es cum tribus panariolis. Existimo Geryonem fuisse tibi similem. Moneo ut fugias porticum Philippi: si Hercules te aspexerit, occidisti.

Treis putavi.] Tempora Labieni erant calva, medium vero caput erat glabrum; hinc ita tria fuisse capita facete dicit, epig. lib. 10.

Quales nec.] Etiam ad ornandum pueri

caput paucissimi requirantur.

In longa area.] hoc est, in summa calva.

Decembri.] hoc est, saturnalibus, quibus ultro citroque dona mittebantur.

Cum prandia.] Tunc enim Domitianus opsonia plebi distribuebat, unus autem Labienus cum trium hominum speciem referret, tres quoque sportulas referre debuit.

Talem Geryonem.] Qui triceps victus est ab Hercule. Hæc nota historia, de qua ite-

um infra epig. 66.

Porticum.] Ubi erat Herculis statua. Jo- cus elegans quæsitus a calva Labieni; u- enim Domitianus erravit in sportulis distri- buendis, uni tibi tres largitus, ita erran- Hercules te pro Geryone invadat.

In Charopinum cœnæ captatorem importunum. LI.

COENO domi quoties, nisi te, Charo-
pine, vocavi,

Protinus ingentes sunt inimicitæ;
Meque petis stricto medium transfigere fer-
ro,

Si nostrum sine te scis caluisse focum.
Nec semel ergo mihi furtum fecisse licebit?

Improbium nihil est hac, Charopine, gula:
Desine jam nostram, precor, observare culi-
nam,

Atque aliquando meus det tibi verba co-
quus.

O Charopine, quoties cæno do- mi, nisi te invitavi, statim graves inimicitia intercedunt & quæris me transfodere educto gladio, si novisti caluisse nostrum focum sine te. Non igitur mihi permittetur semel fecisse furtum? O Charopine nihil pejus est hac bellatione jam cessa speculari nostram culinam, & meus coquus aliquando te circumveniat.

Si nostrum.] hoc est, si scis me domi cœnasse, te non vocato.

Nec semel.] id est, non licebit mihi v- semel domi cœnare te inscio?

Ad Rufum de caussidico inurbano. LII.

HIC qui libellis prægravem gerit lævam,
Notariorum quem premit chorus lævis,
Qui codicillis hinc & inde prolatis,
Epistolisque commodat gravem vultum
Similis Catoni, Tullioque, Brutoque;
Exprimere, Rufe, fidiculæ licet cogant,
Ave Latinum, χαῖψ non potest Græcum.
Si fingere me istud putas, salutemus.

Hic qui gestat sinistram on- stam libellis, quem circumd- mollis corona notariorum, & accommodat grave supercilium epistolis, & codicillis hinc & inde oblati, par Catoni, Ciceroni, & Bruto; O Rufus quamvis fidicula cogant, non quit proferre ave latinum, non χαῖψ græcum. Si credis me excogitari istud, salutemus illum.

Prægravem gerit.] Libellos vel supplices, vel accusatorios palam ferebat in via hic caussidicus, ut negotiorum suorum multitudinem populo ostentaret. De notario vide lib. 14. epig. 208. *Lævis male lævis* propter legem carminis.

Qui codicillis.] hoc est, qui attente, & subito supercilio aures præbet codicillis. Sunt autem codicilli, parvi quidam & breves codices, in quibus veteres supremas suas voluntates scribebant, non adhibitis iis solennitatibus, quæ in testamentis requireban- tur. Porro Codices erant tabulæ lignæ unde codicilli dicti, in quibus scribebant veteres.

Similis Catoni.] Non humanitate quidem aut moribus, sed negotiorum multitudinis & gravitate. Cato, Tullius, & Brutus percussor Cæsaris, viri sunt notissimi.

Fidicula.] Adeo inurbanus est, ut non tormentis cruciatus possit adduci ad reddendam salutem vel Græce, vel Latine. Rad- rus aliter: hoc est, inquit, adeo imperitiosus est hic caussidicus, ut ave Latinum quidem proferre possit, græcum vero nequeat χαῖψ, id est, ave. Eligat lector. Fidicula quæ in tormentis numerantur, inquit Turnebus lib. 4. cap. 3. mihi videntur lascivia quada- joci nomen invenisse, quod ut in fidib-

vi, item quoque ut nervi hinc & inde | & illa machina funes multos ut nervos
leis funibus homines distendebantur, sed | habebat.

In Postumum

passim commemorantem sua beneficia. LIII.

UÆ mihi præstiteris memini, semper-
que tenebo:
Cur igitur taceo, Postume? tu loqueris.
cipio quoties alicui tua dona referre,
Protinus exclamat, Dixerat ipse mihi.
on belle quædam faciunt duo, sufficit unus
Huic operi. si vis, ut loquar, ipse tace.
cede mihi, quamvis ingentia, Postume, do-
nes,
Auctoris pereunt garrulitate sui.

Recordor eorum que in me
contuleris, & recordabor in
eternum: cur ergo sileo, &
Postume? quia tu loqueris.
Quæres exordior narrare alicui
tua munera, statim exclamat,
Ipse mihi narraverat.
Quædam non sunt convenien-
ter a duobus, unus par est
huic operi: si placet, ut lo-
quar, ipse tace. O Postume,
crede mihi, licet des ingentia,
intererunt loquacitate sui aucto-
ris.

[*In loqueris.*] Lege Senecam lib. 2. de be-
ficiis cap. 10. & 11. dantem oportet obli-
ci, inquit Poëta, meminisse vero solum
ipientem.

[*Quamvis ingentia dones.*] Alii,
[*Quamvis ingentia, Postume, dona.*
[*Pereunt.*] Beneficia enim a se collata com-
memoranti nulla amplius gratia debetur.

Ad Bassum vilem Poëtam. LIV.

COLCHIDA quid scribis, quid scribis,
amice, Thyesten?
Quid tibi vel Niobe, Basse, vel Andro-
mache?
ateria est, mihi crede, tuis aptissima char-
tis
Deucalion, vel, si non placet hic, Phaë-
ton.

O amice, quid componis fabu-
lam Medæ & Thyestæ, O
Basse, quid Niobe aut Andro-
mache tibi materia est? Mihi
crede, Deucalion est argumen-
tum convenientissimum tuis
scriptis; aut, si hic non arri-
det, Phaëton.

[*Colchida.*] Colchis, hodie *Mengrellia*,
tria Medæ pro qua sumitur: ejus vero
toria sicut & Thyestæ satis nota. Epig.
lib. 3. & Andromachæ uxoris Hectoris
Seneca & Euripide: Niobes in saxum
nversæ ex Ovidio lib. 6. Metam. Poëta
epit hunc Bassum, qui argumentum suis
ribus conveniens non sumeret: argutif-
ne autem dicit Deucalionem & Phaëton-
n materiam esse idoneam malo Poëtæ;
que ita indicat carmina Bassi vel aquis vel
mmis esse digna. Deucalion fuit tem-
re diluvii, & illum ponit pro diluvio:

Phaëton flammis perit, pro quibus hoc
loco usurpatur. Simile est epigramma in
Anthologia lib. 2. eis Ζωροφῶς.

[*Quid tibi vel Niobe.*] Legunt alii,

[*Quid tibi vel Nioben, Basse, vel Andromachen?*

& subintelligendum, scriptio est: hoc est,
quid scribis Nioben, &c. Sic apud Plau-
tum in Aulularia,

[*Quid tibi meam tactio est?*

hoc est, Quid meam tangis? Judicet le-
ctor.

De rhetore oblivioso. LV.

EXTEMPORALIS factus est meus rhetor:

Calpurnium non scripsit, & salutavit.

Extemporalis evasit meus rhetor: non scripsit Calpurnium & salutavit.

Extemporalis.] Poëta irridet Apollonium rhetorem, de quo supra epig. 22. qui adeo infelicis erat memoriæ, ut nominâ eorum, quos erat salutaturus, scriberet, ut ea me-

moriter edisceret: jam vero tantum ex citatione profectum fecerat, ut ex tempore aliquem nominare posset, etsi nomen ejus antea non scripsit.

De Aquila portante Jovem. LVI.

Dic mihi quem portes, volucrum regina? Tonantem:

Nulla manu quare fulmina gestat? amat:
Quo calet igne Deus? pueri. cur mitis aperto
Respicis ore Jovem? de Ganymede loquor.

O Avium regina, dic mihi quem seras? Jovem: cur nulla fulmina gerit manu? Amare captus est: qua flamma uritur Deus? Pueri. Cur leniter respicis Jovem ore patenti? Loquor de Ganymede.

De aquila.] Inscribunt alii, *Cum aquila portante Jovem dialogismus.*

aquila enim Jovem portans a Poëta interrogata responderet.

Dic mihi.] Per se patet hoc epigramma:

Ad Lupum sollicitum de filio erudiendo. LVII.

CUI tradas, Lupe, filium magistro
Quæris sollicitus, diuque tentas:
Omnes grammaticosque rhetorasque,
Devites, moneo: nihil sit illi
Cum libris Ciceronis, aut Maronis,
Famæ Rutilium suæ relinquat:
Si versus facit, abdicet Poëtam.
Artes discere vult pecuniosas?
Fac, discat citharædus, aut choraules.
Si duri puer ingenî videtur,
Præconem facias, vel architectum.

O Lupe, anxius perquiris cuipreceptori committas filium & diu periculum facis; Suae deo ut fugias omnes grammaticos & rhetoras: non legat libros Ciceronis aut Virgilii non curet estimationem Rutilii: si componit carmina averte illum a Poësi: Accipit discere artes quas tuas. Da operam evadat citharædus aut choraules. Si puer videtur mentis stupida, efficias præconem aut architectum.

Diuque tentas.] Alii,

Quæris sollicitus diu, rogasque. Scribitur sollicitus atque sollicitus.

Omnes grammaticos.] Hoc Lupo consilium affert per ironiam, quod tunc Romæ non esset locus honestis artibus.

Famæ Rutilium.] Videtur is esse quem commendat Cicero 1. de Oratore, & Suetonius in Augusto cap. 89.

Fac discat citharædus.] Græcus dicendi modus: hoc est, discat fieri citharædus.

Choraules is est qui tibiam in choro inflat citharædi vero & chorauleæ ars tunc summa fuit in pretio. Sic Poëta acute carpit mores sui temporis.

Si duri puer.] Architectus sane ingenere valere debet, & multis semper laudibus fuisse celebrata architectura. Sed hoc invidiosum dicit Martialis, quod plus architectis præconibus, quam viris doctis & Poëtis faverent Romani.

Ad Cinnam, quem dominum vocabat. LVIII.

NUM voco te dominum, noli tibi, Cin-
na, placere:
Sæpe etiam servum sic resaluto meum.

O Cinna, cum te appello dominum, noli te esse: sic quoque crebro saluto meum servum.

*Noli tibi.] Alii nolo, minus bene. Cin-
nam dominum assentatorie vocabat Poëta,
n aliquid ab eo impetrare vellet:*

*sic & servum appellabat, vel cum ipsi blan-
diretur, vel cum illum irrideret.*

*Ad Postumum**de percipiendis voluptatibus sine mora. LIX.*

CRAS te victurum, cras dicis, Postume,
semper:
Dic mihi cras istud, Postume, quando ve-
nit?
quam longe cras istud, ubi est, aut unde pe-
tendum?
Numquid apud Parthos, Armeniosque la-
tet?
Cras istud habet Priami vel Nestoris an-
nos,
Cras istud quanti dic mihi possit emi?
Cras vives: hodie jam vivere, Postume, se-
rum est;
Ille sapit, quisquis, Postume, vixit heri.

*O Postume, perpetuo prædicas
cras te fruiturum vita: O Po-
stume, dic mihi quando illu-
cescit istud cras? quam procul
est cras istud, ubi est, aut
unde accersendum? Num deli-
tescit apud Parthos & Arme-
nios? Jam cras istud habet
annos Priami vel Nestoris. Dic
mihi quo pretio istud cras com-
parari possit? Cras vives: tar-
dum est: ô Postume, jam vi-
vere hodie. O Postume, ille
sapiens est quisquis vixit heri.*

*Cras te.] Idem est argumentum epig. 16.
i. Voluptates nempe sine mora esse
recipiendas. Ludit Poëta in frequenti re-
pitione istius cras.*

*Apud Parthos.] Parthia Asiæ regio, quam
die vocant alii Arach, alii Chorasan. Ar-
menia duplex: major hodie Turcomania;*

*minor hodie, secundum aliquos, Anaduole;
secundum alios, Pegian.*

*Jam cras istud.] Moram vitæ hilari inter-
ponens annos Nestoris vel Priami assecutus
es, quorum ætas & historia omnibus nota
est.*

Ille sapit.] Idem dixit epig. 16. lib. 1.

Ad Stellam cui parva munera miserat. LX.

QUOD non argentum, quod non tibi mi-
simus aurum,
Hoc facimus caussa, Stella diserte, tua:
Quisquis magna dedit, voluit sibi magna re-
mitteri;
Fictilibus nostris exoneratus eris.

*O Stella facunde, quod ad te
non misimus argentum nec
aurum, hoc facimus in tuam
gratiam. Quisquis donavit in-
gentia, cupit ad se remitti
ingentia: fictilibus nostris te le-
vabunt onere.*

Quod non.] hoc est, Ad te mitto parva munera, ut facile, si volueris, par pari referas: odit enim Poëta, ut ipse dicit epig. 18. hoc libro,

Dolosas munerum & malas artes.

Vide epig. 56. lib. 4.

Exoneratus.] Liberatus eris onere ad munera remittendi, cum nostra vasa tui parvi sint momenti.

Ad detractorem cui famam denegat. LXI.

ALLATRES licet usque nos, & usque,
Et gannitibus improbis laceffas:
Certum est hanc tibi pernegare famam,
Olim quam petis in meis libellis,
Qualiscumque legaris ut per orbem.
Nam te cur aliquis sciat fuisse?
Ignotus pereas, miser necesse est;
Non deerunt tamen hac in urbe forsan
Unus, vel duo, tresve, quatuorve,
Pellem rodere qui velint caninam,
Nos hac a scabie tenemus ungues.

Quamvis allatres nos semper & semper provocos perfidius gannitibus: ratum est tibi, curare hanc existimationem quam jamdiu queris in m libris, ut qualitercunque notus per orbem. Cur enim aliquis noverit te vixisse? arumnose, oportet te mori cognatum. Nihilominus hac urbe forte reperientur unus vel duo, aut tres, aut quatuor, quibus placeat rodere pellem caninam. Nos cohibemus ungues ab hac scabie.

Gannitibus.] hoc est, maledictis & convitiis.

Pellem rodere.] hoc est, qui velint te canem infectari maledictis; invidi quippe & maledici canibus comparantur. Horatius epodon 6.

Quid immercentes hospites vexas, ca. Ignavus adversum lupos?

Nos hac a scabie.] A libidine maledicendi me cohibebo, nec unquam meis in vultibus legatur nomen tuum, unde famam qualemcunque colligeres.

In Marianum, quem imprudentiæ accusat. LXII.

CRISPULUS iste quis est, uxori semper
adhæret

Qui, Mariane, tuæ? Crispulus iste quis
est

Nescio quid dominæ teneram qui garrit in
aurem;

Et sellam cubito dexteriore premit:

Per cujus digitos currit levis annulus omnes:

Crura gerit nullo qui violata pilo?

Nil mihi respondes? uxoris res agit, inquis,

Iste meæ: sane certus, & asper homo est,
Procuratorem vultu qui præferat ipso:

Acrior hoc Chius non erit Aufidius.

O quam dignus eras alapis, Mariane, La-
tini,

Te successurum, credo ego, Panniculo.

Res uxoris agit? res nullas Crispulus iste:

Res non uxoris, res agit iste tuas.

O Mariane, quis est iste Crispulus qui semper adhæret tuæ conjugii? quis est iste Crispulus qui susurrat in teneram aurem dominæ nescio quid, incumbit cathedra cubito dexteriore, per cujus omnes digitos currit levis annulus, cuius crura non sunt polluta a pilo? Nihilne mihi responde? Iste, ais, administrat negotia meæ conjugii: experiri quidem & gravis est homini qui fronte ipsi exprimat procuratorem: Chius Aufidius non erit asperior hoc Crispulo. O Mariane, quam merebatur colaphos Latini, ego puto occupatum locum Panniculo Procuratorne negotia uxoris. Iste Crispulus nulla procuratorne negotia: iste non curat uxoris, sed tuas.

Crispulus.] Poëta irridet Marianum, qui septe crederet, quendam crispulum, hoc est mollem, & capillis crispis juvenem soris suæ esse procuratorem.

Qui violata pilo.] Cujus crura lævia sunt, depilata.

Sane certus.] hoc est eruditus, quem illa ratio rei gerendæ fallit.

Non erit Aufidius.] Mæchus notissimus Juvenalis satyra 9. versu 25. Sensus est: aufidius Chius non esset procurator græcorum, nec certior hoc crispulo.

Alapis Latini.] O digne, inquit Farnabius, qui in spectaculis theatralibus risum moveas alaparum contumeliosus exceptus, non secus ac Panniculus mimus, a Latino mæchi partes agente cæsus, epig. 72. lib. 2.

Os tibi præcisum, quanto non ipse Latinus

Vilia Panniculi percutit ora sono.

Res agit iste tuas.] Mæchus quippe mariti partes sustinet.

Ad hospites

quibus hortos offert sine suppellectili. LXIII.

URE tuo nostris maneat licet hospes in hortis:

Si potes in nudo ponere membra solo:
Aut si portatur tecum tibi magna supellex:

Nam mea jam digitorum sustulit hospitibus.
Nulla tegit fractos, nec inanis culcitra lectos:

Putris & abrupta fascia recte jacet.

Ut tamen hospitium nobis commune duobus;
Emi hortos, plus est: instrue tu, minus est.

O Hospes, potes pro jure tuo commorari in nostris hortis, si potes recumbere in terra nuda: vel si tecum fertur magna supellex: mea enim jam sustulit digitorum hospitibus. Nulla culcitra nec decrita operit cubilia fracta: & instrua putrida jacet fune disrupto. Nihilominus diversorium commune sit nobis ambobus; mercatus sum hortos, plus est: tu adorna, minus est.

Nam mea.] hoc est, mea supellex: conumpta est frequenti hospitio. Metaphora est petita a gladiatoribus, qui cum essent isti digitorum tollebant in signum: victoriæ diversario concessæ. *Mea supellex sustulit digitorum hospitibus*, hoc est victa est, atque trita ab hospitibus. Vel forte hæc metaphora petita a licitationibus in quibus, esse Festo, in verbo *maniceps* digito su-

blato emptorem se aliquis profitebatur. Et sensus erit: Mea supellex emta est ab aliis hospitibus, id est, alii hospites supellectilem meam tanquam a se emtam consumpserunt. Eligat lector.

Putris & abrupta.] Fasciæ lecti seu instrua humi demissa sunt, ruptis nempe funibus quibus fulciebantur.

Ad Ponticum scriptorem ineptum. LXIV.

QUID sentis, inquis, de nostris, Marce, libellis?

Sic me sollicitus, Pontice, sæpe rogas.
Admiror, stupeo: nihil est perfectius illis,
Ipse tuo cedit Regulus ingenio.

Hoc sentis? inquis, faciat tibi sic bene Cæsar.
Sic Capitolinus Jupiter, immo tibi.

O Marce, quid censes, ais, de nostris scriptis? O Pontice, crebro anxius sic me interrogas. Admiror, stupeo; nihil est elegantius illis, Regulus ipse primas dat tuæ solertiæ. Hocne censes? ais, sicut tuis propitio Cæsare, sic Jove Capitolino, imo tu.

Quid sentis.] Ponticum deridet, cujus versus nonnunquam laudabat, ut ipsi blandiretur, licet pessimos judicaret.

Regulus.] Causidicus celebris de quo epig. 13. lib. 1

Faciat tibi sic.] Sic particula sæpe usurpatur

patur in precationibus. Ponticus precatur ut sic Jupiter bene faciat Martiali, ut de ejus scripis bene senserat.

Imo tibi.] Precationem Pontico regem Poëta: mala enim erat, cum male sensisset de Pontici versibus.

Ad suos ministros,

genialiter esse vivendum, cum moriendum sit. LXV

SEXTANTES, Calliste, duos infunde Falerni:

Tu super æstivas, Alcine, funde nives.
Pinguescat nimio madidus mihi crinis amomo,

Lassenturque rosas tempora futilibus.
Jam vicina jubent nos vivere Mausolea:
Cum doceant, ipsos posse perire deos.

O Calliste, infunde duos sextantes Falerni: tu Alcine super Falernum funde nives æstivas. Capillus madens amomo pinguescat mihi, & tempora æstigentur rosas confusis. Jam propinqua monumenta hortantur nos indulgentio: cum argumento sine posse mori ipsos deos.

Sextantes.] Sextans est sexta pars assis, atque ita duabus unciis constat; cum de mensuris agitur, duos continet cyathos.

Tu super] hoc est, aquam gelidam e nivibus expressam funde. Alii legunt solve.

Pinguescat.] Unguentis madidi, & floribus coronati convivabantur veteres. *Amomo,* hoc est unguenta ex amomo arbore odorifera expresso: rosas vero *futiles* dixit pro corona ex rosas facta, & confusa.

Jam vicina.] hoc est, sepulchrum Augusti ad similitudinem Mausolei ab Artemisia extructi, de quo epig. 1. lib. Speusipus nos invitat ad voluptates alacriter percipiendas. Legunt alii *Tam vicina*, quod sepulchrum Augusti proximum esset ei loco in quo potabat Martialis. *Vivere hic e voluptatibus indulgere,* & epig. 16. lib. 1. epig. 19 lib. 2.

Ipsos deos.] Cæsares intellige, quos tanquam deos colebat populus.

Ad Cæsarem

Domitianum, cujus spectacula commendat. LXVI

ASTRA, polumque dedit, quamvis obstante noverca,

Alcidæ, Nemeæ terror, & arcas Aper.
Et castigatum Libycæ ceroma palæstræ:

Et gravis in Siculo pulvere fusus Eryx:
Sylvarumque tremor, tacita qui fraude solebat

Ducere nec rectas Cacus in antra boves.
Ista tuæ, Cæsar, quota pars spectatur arenæ?
Dat majora novus prælia mane dies.

Quot graviora cadunt Nemeæo pondera monstro?

Quot tua Mænaliis collocat hasta fues?
Reddatur si pugna triplex pastoris Iberi,

Est tibi, qui possit vincere Geryonem.
Sæpe licet Graiæ numeretur bellua Lernæ,
Improba Niliacis quid facit Hydra feris?

Hercules licet noverca impediente affectus est sidera & cælum propter victum leonem terrorem Nemeæ, atque aprum Arcadia: & punitum ceromâ palæstræ Africa; atque Erycem gravem prostratum in pulvere Siculo: & Cacus tremorem sylvarum, qui latentibus dolis solebat ducere boves averfas in speluncas. Ista, ô Cæsar, quota portio est tua arena, lux nova mane exhibet majora certamina. Quot pondera procumbunt graviora monstro Nemeæo? quot fues Mænaliis sternit tua hasta? si triplex certamen pastoris Iberi renovetur, habes eum qui valeat superare Geryonem. Quamvis crebro prædicetur bellua Lernæ Arcadiæ, quomodo Hydra pestifera potest

o meritis cœlum tantis, Auguste, dederunt
Alcidæ cito dii, sed tibi fero dabunt.

comparari feris Nili? O Auguste, dii pro tantis meritis celeriter donaverant Herculem cœlo, at te donabunt tarde.

Obstante noverca.] Junone quæ oderat
menam Amphitryonis uxorem, Jovis
licem, & Herculis matrem.
Nemæa terror.] In Nemæa sylvâ Argo-
leo, in Arcadia vero aper Manalius
fectus est ab Hercule. Vide epig. 27.
Spect.

Libycæ ceroma.] Antæum intellige, pro
per meronymiam dixit ceroma, id est
guentum ex oleo, pulvere, & cera
xtum, quo ungebantur athletæ. Libycæ
æstræ: in Libya enim cum Antæo pu-
avit Hercules; cujus certamen fule de-
bit Lucanus lib. 4.

Fusus Eryx.] Veneris filius cæstum
ramine in Sicilia victus est ab Hercule.
Cacus.] Vulcani filius, latro insignis,
i boves in antrum suum cauda retro tra-
rat, ne earum vestigia deprehenderentur.
oc modo bovem Herculi rapuerat, a quo
prehensus in Albano monte interfectus
Virg. 8. Æneid.

Ista.] Omnia nempe Herculis facta, ô
asar, cum tuis spectaculis collata quo
n partem efficient?

Mane dies.] Mane cum bestiis pugna-
nt gladiatores, post meridiem vero inter
Seneca epist. 7. Mane leonibus & urfis

*homines, meridie spectatoribus suis obji-
tur. Interfectores interfecturis jubentur ob-
jici, & victorem in aliam detinent eadem,*
etc.

Collocat hasta.] Epig. 15. lib. Spect. dixit
Poëta,

— longo porrexit vulnere pardum.
Ex hoc versu, & duobus sequentibus col-
ligunt interpretes hoc epigramma referri ad
Carpophorum, de quo lib. Spect. epig. 27.
& Domitiano tribuit quicquid venator ejus
Carpophorus facit.

Pastoris Iberi.] Geryonis nempe tricipi-
tis victi ab Hercule in Hispania.

Est tibi.] Carpophorus nimirum.

Bellua Lerne.] Lerna est Achaicæ locus,
& palus in qua erat hydra novis capitibus
in locum abscissorum renascentibus perni-
ciosa, quam tamen domuit Hercules.

Niliacis feris.] Crocodilos intellige, qui
in spectaculis exhibitæ interficiebantur,
cum quibus ipsam hydram conferendam
esse negat Poëta.

Sed tibi fero.] Majora sunt tua gesta
Herculis factis, atque dignior es cœlo,
quo tamen tarde donaberis, ut diu rem-
publicam administres.

In Pontilianum inurbanum. LXVII.

ÆPE salutatus, nunquam prior ipse sa-
lutas:
Sic erit æternum, Pontilianè, vale.

*Crebro salutatus, nunquam ipse salutas prior: O Pontilia-
ne, sic erit æternum vale.*

O Pontiliane.] quem Poëta ut inurba-
m & agrestem hominem carpit, qui ne-
nem unquam ipse prior salutarer.
Sic erit.] Sic solebant antiqui salutare
ortuos. Virgilius:

— salve mi maxime Palla,
Æternumque vale.
Sensus est: Te in posterum mortuum
existimabo, cum omnis in te mortua sit
humanitas.

De hirundine

quæ hyeme in Africam non avolarat. LXVIII.

HIBERNOS peterent solito cum more
recessus
Atthides, in nidis una remansit avis.
eprendere nefas ad tempora verna reversæ,
Et profugam volucres diripere suæ.

*Cum hirundines more solita
peterent hyemalia receptacula,
una volucris remansit in ni-
dis. Primo vere reversa agno-
verunt scelus, atque aves sua
speciei discernserunt fugiti-*

Sero

Sero dedit poenas, discerpi noxia mater
 Debuerat: sed tunc, cum laceravit Itym.

*vam. Tarde punita est, et
 fanda mater dilanianda erat
 at tunc, cum dilaniavit Itym.*

Arctides.] Sic hirundines dictæ sunt a Progne Pandionis regis Atticæ filia, quæ in hirundinem fuit conversa. Ovidius 6. *Metam.*

Deprendere nefas.] Nefas vocat, quod ista hirundo ab aliarum more desciverit, nec

cum reliquis avolârît.

Noxia mater.] Progne in hirundine conversa tunc, inquit, fuit discerpens cum Itym suum filium dilaniatum Terentio marito apposuit comedendum, ob stuprum tam ab illo Philomelam suam forem.

Ad Lesbiam cujus flavam comam vituperat. LXIX

A RCTOIA de gente comam tibi, Lesbia,
 misi:
 Ut scires quanto sit tua flava magis.

*O Lesbia, ad te misi cesaries
 ex septentrionali natione,
 cognoscere quanto tua sit ma-
 gis flava.*

Arctoa de gente.] Ex Germania, quæ est sub Arcto ad Septentrionem: Germani vero flavam comam alunt, at Romæ nigram alebant matronæ, flavam meretrices. Sic Poëta Lesbiæ impudicitiam osten-

dit, quæ flavos crines affectaret. Juvenalis de Messalina sat. 6. versu 121.

Et nigrum flavo crinem abscondente galero

Intravit calidum veteri centone lananar.

In Marcum Antonium Ciceronis interfectorem. LXX

A NTONI Phario nil objecture Photino,

Et levius tabula quam Cicerone nocens:
 Quid gladium, demens, Romana stringis in ora?

Hoc admisset nec Catilina nefas.
 Impius infando miles corrumpitur auro:

Et tantis opibus vox tacet una tibi.
 Quid profunt sacre pretiosa silentia linguæ?
 Incipient omnes pro Cicerone loqui.

O Antoni nihil oppositum Photino Agyptio, & minus nocens tota proscriptorum tabula quam uno Cicerone: Insane, quid eductis enses in ora Romanorum? Nec ipsi Catilina fecisset hoc scelus. Impius miles corrumpitur improbo auro: & tanta pecunie vox una silet tibi. Quid juvant cara silentia sacre linguæ? Omnes incipient loqui pro Cicerone.

Antoni.] Nota est Antonii triumviri historia, qui multos cives Romanos proscriptione durante interfici jussit, scelus tamen minus alios omnes interficiens, quam unum Ciceronem opprimens admisit: Photinus Agyptius Pompeium magnum jussu Ptolemæi occidit.

Romana stringis.] Ultimam vocalem vocis præcedentis brevem produxit propter duas consonantes sequentis dictionis. Sic Virgilius:

— date tela, scandite muros.

Romana in ora.] hoc est in Ciceronem. Unde epig. 65. lib. 3. de eodem Cicerone:

Hoc tibi, Roma, caput, cum loquereris, erat.

Nec Catilina.] Notus ex Salustii historia.

Miles corrumpitur.] percussor Ciceronis.

Pretiosa.] hoc est, Magno pretio silentium frustra emisti, ô Antoni, cum totus populus dicat, quod jam tacet Cicero epig. 82. lib. 2.

De Syrisco decoctore. LXXI.

NEFUSUM sibi nuper a patrono
Plenum, maxime, centies Syriscus
felliariolis vagus popinis
ca balnea quatuor peregit.
quanta est gula, centies comesse!
tanto major adhuc, nec accubare!

O Maxime, Syriscus errans in
felliariolis popinis circum qua-
tuor balnea consumpsit centies
laxum nuper sibi donatum a
patrono. O quanta est bellua-
tio decoxisse centies! quanta
major adhuc non accubere!

ennum centies.] Centena scilicet fester-
millia integra. Syriscus itaque manu-
us dictam summam a patrono accepe-
quam breviter consumpsit in popinis
felliariolis, quæ tabernæ erant in quibus
ones non accumbendo, ut mos erat

honestorum virorum, sed sedendo ventri
indulgebant.

Circa balnea quatuor.] Thermas Neronia-
nas, Grylli, Titi, & Agrippæ, ut putant
interpretes,

Ad Faustinum

quem vocat in agrum Trebulanum. LXXII.

UMIDA qua gelidas summittit Trebu-
la valles,
Et viridis Cancri mensibus alget ager;
ra Cleonæo nunquam temerata leone,
Et domus Æolio semper amica Noto,
, Faustine, vocant, longas his exige
messes
Collibus, hibernum jam tibi Tibur erit.

Ubi nda Trebula deprimit fri-
gidas valles, atque ager vi-
rens friget mensibus Cancri;
rura nunquam violata Cleonæo
leone, & villa semper objecta
Austro Æolio te invitata, ð
Faustine: his collibus age lon-
gos dies æstivos, jam frueris
Tibure hyemis tempore.

Trebula.] vicus aut oppidum in Sabinis
te frigidissimum.

Cancri mensibus.] Mense scilicet Julio,
Cancer signum cœleste fervet; & men-
Augusto, quo Leo ardet; Cleonæus di-
; quia prope Cleonæ oppidum Pelo-
nesi leonem inter astra deinde relatum
perfecit Hercules.

Notus.] ventus meridianus pluviosus,
Æolius autem dicitur, quod in ditione
Æoli sint venti.

Hibernum.] hoc est, Trebulanus ager
adeo frigidus est, ut æstate non jam frigi-
do Tibure, sed Trebulæ mansurus sis:
Vide epig. 57. 60. & 62. lib. 4.

De origine Bacchi. LXXIII.

QUI potuit Bacchi matrem dixisse tonan-
tē,
Ille potest Semelen dicere, Rufe, patrem.

Cui licuit vocare Jovem ma-
trem Bacchi, illi licet, ð Ru-
se, vocare Semelen patrem.

Qui potuit.] Διάντροπ a Græcis dictus
Bacchus, hoc est habens duas matres,
Semelen nempe Cadmi filiam, & Jovem
cujus femore natus esse dicitur. Hæc
est fabula.

Potest Semelen.] Nam ut Jupiter vir &
tamen mater, ita Semele licet fœmina
potest dici pater; aut si hoc absurdum,
erit & illud.

Ad Theodorum ineptum scriptorem. LXXIV.

NON donem tibi cur meos libellos
Oranti toties, & exigenti,
Miraris, Theodore? magna caussa est,
Dones tu mihi ne tuos libellos.

*O Theodore, mirarisne
non dem tibi meos libros tot
roganti atque expostulanti
Magna caussa est, ne tu m
des tuos libellos.*

Non donem.] Per se patet hoc epigramma, cui simile plane est epigramma 2: lib. 7.

De Pompeio & filiis. LXXV.

POMPEIOS juvenes Asia, atque Euro-
pa, sed ipsum
Terrâ tegit Libyes, si tamen ulla tegit.
Quid mirum toto si spargitur orbe? jacere
Uno non poterat tanta ruina loco.

*Asia atque Europa condu
Pompeios juvenes, at te
Libya condit ipsum Po
peium, si tamen ulla con
Quid mirum si diffunditur
universum mundum? Tai
ruina nequibat jacere
loco.*

*Asia atque Europa.] Nobile elogium
Pompeii & filiorum. Cneius Pompeii mag
ni filius periit in Hispania a Cæsare victus
ad urbem Mundam: Sextus vero a militi
bus Antonii Miletii interceptus in Asia in
terit: Pompeius pater in Africa ad Pelu
sum occisus est, de cujus morte jam di
ctum epig. 65. lib. 3.*

Si tamen ulla tegit.] Non constat enim

sepultum fuisse Pompeium, ut patet ex t
disticho:

*Marnioreo in tumulo Licinius jacet,
Cato parvo,*

*Pompeius parvo, quis putat esse de
Toto orbe.] hoc est in tribus orbis p
tibus tunc cognitis, de quibus Pompe
magnus triumpharat, teste Cicerone
lege Manilia.*

Ad Quinctum mœchum. LXXVI.

QUÆ legis caussa nupsit tibi Lælia,
Quincte,
Uxorem potes hanc dicere legitimam?

*O Quincte, potesne vocare
gitimam uxorem Læliam,
tibi nupsit propter legem?*

*Qua legis caussa.] Legem Juliam in adul
teros revocavit Dominianus, de qua Juve
nalis sat. 2.*

*qui tunc leges revocabat
amaras.*

Lælia ergo adultera Quincto mœcho nup-

sit, ne puniretur. Legitima uxor die
quæ secundum leges nubit: in quo ve
ludit Poëta, cum metu legis Julæ nup
set adultera hæc Lælia, quæ legi obse
aliquo modo uxor legitima videri pot
lege epig. 7. lib. 6.

Ad Cinnam pauperem. LXXVII.

PROFECIT pote Mithridates sæpe ve
neno,
Toxica ne possent sæva nocere sibi.
Tu quoque cavisti cœnando tam male sem
per,
Ne posses unquam, Cinna, perire fame.

*Sæpe hausto veneno confes
est Mithridates, ne r
crudelle posset obesse sibi.
etiam, ô Cinna, cœn
semper tam male, providis
posses unquam necari sum*

Profecit potō.] Plinius lib. 25. cap. 2. si ei (Mithridati) excogitatum quotidie venenum bibere, præsumptis remediis, ut contumidine ipsa innoxium fieret. Primo inventa vera antidoti, ex quibus unum etiam nomen

ejas relict. Illius inventum autumant sanguinem anatum Ponticarum miscere antidotis, quoniam veneno viverent. De eo agit etiam Gellius lib. 17. cap. 16.

Ad Marullum assentatorem. LXXVIII.

NARRATUR belle quidam dixisse,
Marulle,
Qui te ferre oleum dixit in auriculam.

O Marulle, quidam refertur lepide dixisse, qui dixit te instillare oleum in auriculam.

Qui te ferre.] Assentatores enim dum tentioribus blandiuntur, in eorum aures oleum infundere videntur. Alii aliter applicant hoc adagium, & legunt in auricula, ut sit sensus: Marullum rigida & dura aure fuisse, id est omnia aversantem & fastidientem aliorum dicta. Sic g. 42. lib. 6.

Non attendis, & aure me supina

Jamdudum quasi negligenter audis. Metaphora ducta a gestu eorum, quibus aliquid in aurem infusum est; & ne effluat, aurem supinant. Qui loqui non posset, apud antiquos dicebatur oleum ore gestare: ita qui nihil audit, videtur oleum ferre in auricula. Vel Poëta irridet Marullum ita caput incurvantem, ac si in ea oleum tulisset. Eligat lector.

Ad Turanium

quem invitat ad tenuem cœnam. LXXIX.

I tristi domicœnio laboras,
Turani, potes esurire mecum.
Non deerunt tibi, si soles *ωποτινεν*,
viles Cappadocæ, gravesque porri.
vivifis cybium latebit ovis,
onetur digitis tenendus unctis
nigra cauliculus virens patella,
gentem modo qui reliquit hortum,
pultem niveam premens botellus,
pallens faba cum rubente lardo.
enfæ munera si voles secundæ,
marcentes tibi porrigentur uvæ,
nomen pyra quæ ferunt Syrorum,
quas docta Neapolis creavit,
ento castanæ vapore tostæ;
inum tu facies bonum bibendo,
ost hæc omnia forte si movebit
occhus, quam solet, esuritionem,
occurrent tibi nobiles olivæ,
ceni modo quas tulere rami,
fervens cicer, & tepens lupinus.
rva est cœnula, quis potest negare?

O Turani, si habes domi cœnam tristem, licet tibi esurire mecum. Si soles pro opinare, viles Cappadocæ, & porri succo gravi non tibi deerunt. Cybium delitescet ovis sceltis, cauliculus viridis qui modo allatus est ex horto frigido tractandus digitis unctis apponetur in nigra patella, & botellus impositus candidæ pultis, & pallida faba cum rubente lardo. Si dona mense secundæ tibi placebunt, marcentes uvæ tibi apponentur, & pyra quæ denominantur a Syris, & castanæ testa calore moderato, quas produxit erudita Neapolis: potando probabis vinum esse bonum: post hæc omnia, si vinum excitabit solitam famem, præstantes olivæ tibi præsto erunt, quas modo produxerunt olivæ Picenæ, & fervens cicer apponetur; & tepens lupinus. Exigua est cœnula, (quis potest inficiari?)

Sed finges nihil, audiesve fictum,
 Et vultu placidus tuo recumbes,
 Nec crassum dominus leget volumen,
 Nec de Gadibus improbis puellæ
 Vibrabunt sine fine prurientes
 Lascivos docili tremore lumbos;
 Sed, quod non grave sit, nec infacetum,
 Parvia tibia condyli sonabit.
 Hæc est cœnula, Claudiam sequeris,
 Quam nobis cupis esse tu priorem.

At nihil dissimulabis, nec dies quicquam exagitatum & accubabis fronte tua serena, nec herus leget densi volumen, nec prurientes sine fine puella ex lascivis Gadibus agitabunt petulantes lumbi docili tremore: at tibia parvæ condyli sonabit, quod nec melleum sit, nec illepidum. Hæc est cœnula: sequeris Claudiam quam tu optas adesse priorem quam nos.

Domicæno.] Nova vox lepide ficta a domo & cœno. Turanius singularis fuit nostri Poëtæ amicus, de quo iterum epistola lib. 9.

Esurre micam.] hoc est contentus esse frugali mensa.

Si soles æternitatem.] Nimirum tibi non deerunt quæ bibendi desiderium excitent. Merula legit,

Non deerunt tibi sessiles propinqua.

hoc est sessiles lactucæ ex vicinis hortis, de quibus lib. 3. epig. 47. Plinius lib. 19. cap. 7. facit mentionem Cappadocarum. Diligentiores, inquit, plura genera (lactucarum) faciunt, purpureas, crispas, Cappadocæ, Græcæ.

Cybirum.] Est piscis genus, ex quo cibus conficiebatur simul cum ovis modice fectis.

Unctis.] Teste Lipsio propter insusum caulibus oleum. Alii legunt *unus*, propter antithesim argenti horti.

Et pullem.] De pultribus scribit Apicius lib. 5. cap. 1. Nivea dicitur, hoc est ex farina tritici candida. Lib. 2. cap. 5. Sic botellum describit Apicius: *Botellum sic facies ex ovi vitellis coctis, nucleus pineis confectis, quibus cepam & porrum concisum, thusque crudum admiscebis, cum pipere modico, atque ita intestinum farcies, adjectoque liquamine, & vino decoquas.*

Rubente lardo.] Rubens dicitur lardum vetus & fumosum.

Marcantes uva.] Alii intelligunt maturas: alii, liquore perfusas.

Vinum tu.] hoc est, si hilariter vinum meum bibetis, qualecunque sit, ostendes

tibi sapere.

Si movebit.] Prava vina bibebant antiqui, ut vomitu purgarent stomachum, quæ major deinde foret edendi & bibendi appetentia.

Piceni modo.] De olivis Picenis dictum lib. 1. epig. 44.

Et fervens cicor.] Genus est pisi vel lupini igne cocti, vel natura fervidi. *Lupinus ignis* dicitur, quia aqua tepenti macerabitur: est vero genus leguminis.

Parva est cœnula.] sed jucunda, qualis esse solet inter amicos, in qua, quidquam in buccam venerit, quisque garriet sine ulla delatorum timore.

Vultu tuo.] hoc est non composito inter alterius gratiam, nec tibi, inquit, erit molestus longi voluminis lætione.

De Gadibus.] De quibus epig. 42. lib. 1. unde puellæ saltatriculæ levitate & lascivia famosæ Romam ducebantur, epig. 42. lib. 2.

Tibia condyli.] Condylus tibicen fuisse videtur. Alii putant loqui poetam de tibia quæ parvum haberet foramen instar condyli, qui proprie nodus est in digito incurvis extans. Prior sensus mihi videtur melior.

Claudiam.] hoc est, aderit & Claudiam a te amata, quam libenter sequeris, & omnium primam adesse cupis. Legunt alii,

Quæ nobis cupit esse te priorem.

Vulgata lætio,

Quam nobis cupis esse turpiorem.

Ne illius amore capiamur, ut nempe solus ea potiaris.

In Zoilum stiarum vestium ostentatorem. LXXX.

UNDECIES una surrexti, Zoile, cœna,
 Et mutata tibi est synthesis undecies,
 Sudor inhæreret madida ne veste retentus,

O Zoile, surrexisti undecies una cœna, atque undecies mutavisti synthesim, ne sudor retentus remaneret in veste per-

Et laxam tenuis læderet aura cutem.
 Quare ego non fudo, qui tecum, Zoile,
 cœno?
 Frigus enim magnum synthesis una facit.

fusa, & tenuis aura noceret remissa cuti. Cur, Zoile, ego non fudo, qui cœno tecum? Una enim synthesis caussa est magni frigoris.

Indecies.] Zoilum hunc de quo jam 2. epig. 16. carpit, qui alia de caussa thesim non mutabat, nisi ut suarum titium copiam ostentaret. Synthefis ve- est qua domi utebantur Romani in aia, & foris Saturnalium tempore,

epig. 46. lib. 2.

Laxam cutem.] propter sudorem.

Frigus enim.] Solus fudas, alii frigent, quippe unus multas habes synthefes, quas ostentare cupis. Epig. 16. lib. 2.

Ad Severum

cui librum suum emendandum mittit. LXXXI.

NON totam mihi, si vacabis, horam,
 Dones, & licet imputes, Severe,
 um nostras legis, exigisque nugas,
 urum est perdere ferias, rogamus,
 cturam patiaris hanc, ferasque.
 uod si legeris ipsa cum diserto,
 bed numquid sumus improbi?) Secundo,
 us multo tibi debiturus hic est,
 uam debet domino suo libellus.
 am securus erit, nec inquieta
 assi marmora Sisyphi videbit,
 uem censoria cum meo Severe
 octi lima momorderit Secundi.

O Severe, si otium erit, con- cedas mihi horam non totam; & licet adscribas muneri, grave est amittere otia dum evolvis atque examinas no- stras ineptias, oramus patia- ris & feras hoc damnum. Quod si evolveris ista cum eloquenti Secundo (at nun- quid sumus impudentes?) hic libellus tibi debiturus est mul- to plus quam suo auctori. Nam tutus erit, nec spectabit inquieta saxa defatigati Sisy- phi, quem momorderit censoria lima eruditi Secundi simul cum meo Severe.

Et licet imputes.] hoc est, per me licet me semihoræ mihi concessæ debitorem ias.

Sumus improbi.] hoc est, Numquid sum pudens, qui te rogem ut meos libros as, cum tu gravioribus negotiis operam s. Secundi jam meminit lib. 1. epig. 2.

Nec inquieta.] Nota Sisyphi fabula, qui inferis ingens saxum sine ulla quiete

môvet. Sensus est: Meus libellus non adibit inferos. Dicebant veteres poemata adire inferos, & interire, cum non lege- rentur.

Lima.] Egregia metaphora. Lima habet suos dentes, unde dicitur mordere ferrum, cum illud polit. Sic eruditi viri emendando versus impositos mordent seu poliunt.

Ad Emilianum, solos divites facere rem. LXXXII.

SEMPER eris pauper, si pauper es,
 Æmiliane:
 Dantur opes nulli nunc, nisi divitibus.

O Æmiliane, semper eris egenus, si egenus es: nunc nulli donantur divitiae nisi locupletibus.

Semper eris.] Mores sui temporis carpit Poëta, quo soli divites rem faciebant. Idem eritur Juvenalis sat. 3. cum de Codro paupere, & Arturu divite agit.

In Gaurum avarum. LXXXIII.

QUID promittebas mihi millia, Gaure,
ducenta:

Si dare non poteris millia, Gaure, decem?

An potes, & non vis? rogo, non est turpius istud?

I, tibi dispereas, Gaure: pusillus homo es.

O Gaure, cur mihi polliceraris ducenta millia; si nequebas, ô Gaure, largiri decem millia? An potes, & non placet? Nunc illud, quæso inhonestius est? I, tibi dispereas, es homo sordidus.

Si dare non poteris.] vel scenori, vel gratis.

Rogo, non est.] hoc est: Si potes dare, & non vis, cur mihi promittebas? Nunquid hoc turpius est quam si mihi ab initio petenti denegasses.

I, tibi dispereas.] Hæc lectio mihi vide-

tur perobscura: omnium optime meo iudicio legit Heraldus:

An potes, & non vis? rogo, non est turpius istud

Sic tibi? Dispeream, Gaure, pusillus homo es.

*Ad Dindymum,**cujus diversa erant a suis studia. LXXXIV.*

INSEQUERIS, fugio; fugis, insequor: hæc mihi mens est:

Velle tuum nolo, Dindyme, nolle volo.

Insequeris, fugio; fugis, insequor: hæc est mea sententia quod vis, mihi non placet quod non vis, gratum est.

Insequeris, fugio.] Per se patet hoc epigramma, quo lepide docet Poëta, Dindymum voluntatem a sua esse diversam.

Ad Gallam, quæ Saturnalibus donum nullum Poëta miserat. LXXXV.

JAM tristis nucibus puer relictis
Clamose revocatur a magistro:

Et blando male proditus fritillo

Arcana modo raptus e popina,

Ædilem rogat udus aleator.

Saturnalia transiere tota,

Nec munuscula parva, nec minora

Misisti mihi, Galla, quæ solebas.

Sane sic abeat meus December.

Scis certe, puto, vestra jam venire

Saturnalia, Martias Kalendas.

Tunc reddam tibi, Galla, quod dedisti,

Jam puer maestas abjectis nucibus revocatur a clamoso proceptore: & madidus alea incommode proditus sono bladi fritilli modo abreptus secreta popina obtestatur ædilem. Saturnalia omnino fluxerunt, nec misisti ad me, ô Galla, munuscula exigua nec minora, quæ consueveris. Sic hercle effluat meus December. Teneas, opinor, Martias Kalendas vestra Saturnalia jam appropinquare. Tunc Galla, tibi restituam quod misisti.

Nucibus relicto.] Nucibus ludere solebat pueri Romani Saturnalium tempore, in se scilicet Decembri. quo vacabant a studio. Quinque vero erant legitimi Saturnalium dies, epig. 55. lib. 7. & 89. 4. quibus finitis ad studium revocantur.

Et blando.] Saturnalium tempore confusum erat juvenibus virisque alea ludere; præteritis Saturnalibus si ludentes deprehenderentur ab Ædilibus, magistratu nempe id curæ erat, puniebantur. Fritillus, argus, seu curricula est. ex qua mittitur tessera in tabulam lusoriam.

Saturnalia transferre.] Quibus nempe solebant amici ad sese invicem munera mittere.

Mens Decembris.] Quo mense Saturnalia virorum celebrabantur Kalendis vero Martiis Saturnalia fœminarum. Suet. in Vespasiano: *Sicut Saturnalibus dabat viris apophoreta, ita & Kalendis Martii fœminis.* Macrobius lib. 1. cap. 12. *Et servis (mense Martio) cœnas apponebant matronæ, ut domini Saturnalibus.* Juvénalis sat. 9. versu 53.

Munera fœminis tractes secreta Kalendis.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATUM
LIBER VI.

Ad Julium Martialem ut emendet suum librum. I.

SEXTUS mittitur hic tibi libellus,
In primis mihi care Martialis:
Quem si terferis aure diligenti,
Audebit minus anxius, tremensque
Magnas Cæsaris in manus venire.

INTERPRETATIO.

O mihi dilectissime Martia
mitto tibi hunc sextum librum
quem si emendaveris sed
censura, minus sollicitus
pavidus audebit venire in ma-
nus ingentes Cæsaris.

NOTÆ.

[Sextus mittitur.] Huic epigrammati deest
titulus in antiquis codicibus, in novis vero
reperitur ad Julium Martialem, de quo jam
epig. 21. lib. 5. & lib. 10. epig. 47. & lib. 4.
epig. 64.

[Si terferis.] Alludit ad spongiam de qua
lib. 4. epig. 10. hoc est, si acri judicio, quæ

sunt delenda, accurate deleveris, & eme-
daveris. *Aure diligenti* dixit, quod sup-
bissimum sit aurium judicium.

[Magnas.] epig. 8. lib. 4. sic jam de D
mitiano locutus est.

[Ingentique tenet pocula parca manu.]
Legunt alii magni.

Adulatorium ad Domitianum. II.

LUSUS erat sacræ connubia fallere tædæ:
Lusus & immeritos exequisse mares.
Utraque tu prohibes, Cæsar, populisque fu-
turis

Succurris, nasci quos sine fraude jubes.
Nec spado jam, nec mœchus erit, te præsi-
de, quisquam,

At prius, ô mores, & spado mœchus erat.

Focus erat decipere conju-
sacri matrim nii, & focus e
castrare mares sine causa.
Cæsar, tu vetas utraque,
subvenis populus venturis, q
imperas gigni sine dolo. :
jam ullus spado erit, nec aa-
ter, te Imperatore, sed pri-
ô mores, etiam spado et
adulter.

[Lusus erat.] hoc est, antea lusus erat
adulteria committere, & mares castrare, | quod utrumque fieri prohibuit Domitianus
teste etiam Suetonio in Domitiano cap.

ine fraude.] id est legitime, non ex adul-
o.
si spado.] Qui ducebat uxorem non sibi,
alius, unde ipse erat adulter suæ uxoris.
enalis sat. 1.
Cum tener uxorem ducat spado, &c.

vel potius intellige etiam ipadones mulie-
ribus, quæ parere nollent, gratos fuisse,
infra epig. 67. Juven. sat. 6. versu 367.
*Sunt, quas eunuchi umbelles, & mollia
semper.
Oscula delectent.*

De filio Domitiani. III.

ASCERE Dardanio promissum nomen
Iulo,
Vera deum soboles: nascere magne puer.
si pater æternas post secola tradat habenas:
Quique regas orbem cum seniore senex.
si tibi niveo trahet aurea pollice fila,
Et totam Phryxi Julia nebit ovem.

*O nomen promissum Dardanio
Iulo, orire, ð vera progenies
Numinum; ðm. que puer orire.
Cui immortales habenas com-
mittat genitor post secula: &
qui senex gubernes mundum
cum seniore patre. Julia ipsa
candido pollice ducet pro te
aurea fila, & nebit totam
ovem Phryxi.*

Augue puer.] Ex Domitia uxore, ejus
nomen facit Suetonius in Domit. cap.
non ex Julia Titi ejus fratris filia, cu-
amore misere peribat Domitianus, quam
ceptum abigere cõegit, teste eodem
tonio cap. 22. in Domit. *ut etiam causa
tis illius extiterit.*
Nascere Dardanio.] Iulo nempe filio Æneæ
miserant fata aliquando nasciturum hunc
rum.
Vera deum.] Domitianus enim ejus pa-
dominus & deus appellabatur, epig. 8.
5.
Habenas.] hoc est imperium administran-
n, postquam Domitianus diu illud re-
it.

Ipsa tibi.] Julia a Domitiano patruo ada-
mata, te filium ejus amabit, & Parcarum
partibus fungetur, tibi que ducet fila au-
rea, quæ summam felicitatem porten-
dunt.
Et totam ovem.] hoc est, tibi nebit to-
tum vellus aureum, quale erat arietis il-
lius, quo vestus mare trajecerat Phryxus.
Ex Hetruscorum autem doctrina aries au-
reo vellere ornatus Imperatori omnium
rerum copiam portendebat. Sic Virgilius,
Augustum felicem fore conjiciens ait Ec-
clog. 4.

*Ipse sed in pratris aries jam suave rubenti
Maurice, jam croceo mutabit vellera luto.*

Adulatorium ad Domitianum. IV.

ENSOR maxime, principumque prin-
ceps,
um tot jam tibi debeat triumphos,
ot nascentia templa, tot renata,
ot spectacula, tot deos, tot urbes:
us debet tibi Roma, quod pudica est.

*O Censor maxime, & princeps
principum, cum Roma jam
tibi debeat tot triumphos, tot
templa nova, tot restituta,
tot spectacula, tot Numina,
tot civitates: tibi debet plus,
quod casta est.*

Censor maxime.] Vide Suetonium in Do-
tiano cap. 8. Domitianus revocavit lem
Juliam de adulteriis puniendis, mares
strari vetuit, Vestalium impudicitiam se-
re coërcuit; Corneliam enim virginem
aximam absolutam olim, dehinc convi-
am defodi imperavit; unde merito maxi-
us censor dicitur.
Principumque princeps.] Romanorum enim
operatori exterarum gentium reges tribu-

ta solvebant.
Tot triumphos.] De Dacis, Cattis, & Sar-
matis de quibus supra.
Nascentia templa.] Lege Suetonium in
Domit. cap. 5.
Tot spectacula.] Suetonius cap. 3. epig. 19.
lib. 5.
Tot Deos.] Ipsum Domitianum intellige,
patrem ejus, & fratrem Titum, quos in
deorum numerum referri voluit.

Tor urbes.] Populorum quos vicit.

Plus debet.] Revocatis legibus quæ impudiciam coercerent, plus meritus es

de urbe Roma. Suet. in Domit. cap. 8. & 8. illas leges recenser. Vide epig. supra.

Ad Cæcilianum fœneratorem. V.

RUSTICA mercatus nummis sum prædia multis.

Mutua des centum, Cæciliane, rogo.

Nil mihi respondes, tacitum te dicere credo:

Non reddes: ideo, Cæciliane, rogo.

Multis nummis emi possessiones rusticas, ô Cæciliane, mihi des centum mutuo. Nil mihi das responsum, pro te tacitum dicere: non redde idcirco, ô Cæciliane, oro.

Des centum.] Millia scilicet tertium.

Ideo rogo.] Si enim essem redditurus, non

rogarem, quia non gratis dares, sed precerem, nec precibus uterer.

Ad Luperum Paullæ amatorem. VI.

COMOEDI tres sunt: sed amat tua Paulla, Luperce,

Quatuor: & καὶ ἑπτὰ Paulla ἀγαπᾷ amat.

Tres sunt comedi: at tua Paulla, ô Luperce, amat quatuor: & Paulla ardet pro sonam mutat.

Sed amat tua.] Paullam irridens, eam excusat quod amaret quatuor comædos, nec eam facere præter legem dramatis ostendit: licet enim in Scena tres tantum colloqui inter se conveniat, Horat.

Nec quarta loqui persona laboret; tamen quarta persona potest induci, quæ vel muta sit, vel parce loquatur. Tacite intelligit Poëta, omnes comædos quotquot sint a Paulla amari.

De Thelesina adultera. VII.

JULIA lex populis ex quo, Faustine, renata est,

Atque intrare domos iussa pudicitia est,

Aut minus, aut certe non plus tricesima lux est,

Et nubit decimo jam Thelesina viro.

Quæ nubit toties, non nubit; adultera lege est.

Offendor mæcha simpliciore minus.

Ô Faustine, ex quo lex Julia revocata est in gratiam populorum, & castitas iussa est ingredi domos, sunt tricesima dies aut minus, aut plus, non plus, & Thelesina nubit decimo viro. Quæ nubit toties, non nubit: mæcha lege. Adultera publica mihi desolice.

Julia lex.] De qua epig. 2. & 4. supra.

Adultera lege est.] Thelesina enim, ne adulterii accusaretur, a marito repudiata nubebat mæcho, atque conjugii nomine prætexebat adulterium. Sic erat adultera

legitima, ut dixit epig. 76. lib. 5. & epig. 22. infra.

Mæcha simpliciore.] Illa quippe nulla fraudem facit legi, nec adulterat nuptias quas non contrahit.

Ad Severum in mores sui temporis. VIII.

PRÆTORES duo, quatuor tribuni,
Septem caussidici, decem Poëtæ,
ujuidam modo nuptias petebant
quodam sene: non moratus ille
præconi dedit Eulogo puellam.
Dignum quid fatuo, Severe, fecit?

Duo prætores, quatuor tribuni,
septem caussidici, decem
Poëtæ, paulo ante rogabant
quendam senem conjugium cu-
jusdam puellæ: ille sine mo-
ra tradidit virginem præconi
Eulogo. O Severe, quid egit
dignum stulto?

Prætores duo.] Per se patet hoc epigram-
ma, bonas nempe artes contemni, præco-
nis vero & citharædos pluris fieri: quod
in dixit epig. 57. lib. 5.
Dignum quid fatuo.] Imo sapienter fecit;

nam tunc præconis ars erat pecuniosa, aliæ
autem honestiores artes spernebantur. Le-
gunt alii,

Dic nunquid fatue, Severe, fecit?

Ad Lævimum fictum equitem. IX.

IN Pompeiano dormis, Lævime, teatro,
Et quereris, si te suscitât Oceanus?

O Lævime, dormis in teatro
Pompeii: attamen quereris, si
Oceanus te suscitât.

Si te suscitât.] Dormire se simulabat Læ-
vimus, ne ex quatuordecim subsellis ejice-
retur, cum census equestrem non haberet.
Illum irridet Poëta, & ludit in ambiguitate
hujus verbi *suscitât*, id est *removet*: alias

potest significare, a somno excitat. Ocea-
nus vero erat designator, cui curæ erat
unicuique locum suum assignare, de quo
diximus epig. 94. lib. 3.

Petit latenter a Domitiano pecuniam. X.

PAUCA Jovem nuper cum millia forte ro-
garem,
Ille dabit, dixit, qui mihi templa dedit.
Templa quidem dedit ille, Jovi, sed millia
nobis
Nulla dedit: pudeat pauca rogasse Jovem.
At quam non tetricus, quam nulla nubilus
ira,
Quam placido nostras legerat ore preces:
Talis supplicibus tribuit diademata Dacis,
Et Capitolas itque reditque vias:
Dic precor, ô nostri, dic conscia virgo To-
nantis,
Si negat hoc vultu, quo solet ergo dare?
Sic ego; sic breviter, posita mihi Gorgone
Pallas,
Quæ nondum data sunt, stulte, negata
putas?

Cum nuper forte peterem a
Jove pauca millia, Ille dona-
bit, inquit, qui mihi donavit
adem. Ille quidem donavit e-
dem Jovi, sed nulla millia lar-
gitus est nobis: pudeat petuisse
a Jove pauca. Sed quam non
acerbus, quam nulla iracundia
nubilus legerat nostras roga-
tiones! Tali fronte concedit
Dacis abjectis coronam, &
redit Capitolinum, & redit.
Dic rogo, ô Virgo conscia no-
stri Tonantis, si recusat hac
fronte, qua igitur solet dona-
re? Sic ego quærebam: sic
pauca Pallas respondit de-
posita Gorgone: quæ nondum
donata sunt, ô fatue, credis-
re. . . .

Pauca millia.] Sestertiū nempe; non latenter ino aperte a Domitiano pecuniam petiit Poëta.

Qui mihi.] Respondet Jupiter, in cujus honorem Capitolum incendio absumptum restituit Domitianus. Suetonius in Domitiano cap. 5.

Pudeat.] Alii *pudet heu.*] A magnis viris magna petere decet, & forte, ut intelligere videtur, Nihil dedit Jupiter, seu potius Cæsar, quod nihil dignum ipso petierat Martialis.

Diademata.] hoc est, Dacis victis concessit uti suis legibus, epig. 3. lib. 5.

Et Capitolinus.] Et talis triumphans in Capitolium ascendit.

Conscia virgo.] Minerva familiare erat nomen Domitiani. Vide epig. 1. lib. 4. Paladem astute interrogat Poëta, quod ipsum Domitianum indecenter interrogaret.

Nefri Tonantis.] Domitiani.

Posita Gorgone.] hoc est posito clypeo in cujus medio depictum erat caput Medusæ dirum ac terribile, quod qui intuerentur, statim in lapides commutabantur. Forte alludir Poëta ad simulachrum Paladis in Capitolio positum sine Ægide quod factum erat in gratiam Domitiani cujus statua Ægidem gestabat, epig. 179 lib. 14.

Negata putas.] Quasi dicat, Jamjam dabit.

In Marcum,

qui mirabatur nullam esse tunc veram amicitiam. XI

QUOD non fit Pylades hoc tempore, non fit Orestes,
Miraris? Pylades, Marce, bibebat idem.

Nec melior panis, turdusve dabatur Oresti:

Sed par, atque eadem cœna duobus erat.

Tu Lucrina voras: me pascit aquosa Peloris,

Non minus ingenua est & mihi, Marce, gula.

Te Cadmæa Tyros, me pinguis Gallia vestit:

Vis te purpureum, Marce, sagatus amem?

Ut præstem Pyladem, aliquis mihi præstet Orestem:

Hoc non fit verbis: Marce, ut ameris, ama.

An mirum tibi videtur quod hoc ævo non existat Pylades nec Orestes? O Marce, Pylades potabat idem. Nec melior panis, aut turdus apponebatur Oresti: at ambo habebant a qualem cœnam, atque eandem. Tu voras ostrea Lucrina: non vero alit aquosa Peloris, Marce, non habeo gulam minus delicatam. Cadmæa Tyros te vestit, me Gallia pinguis. O Marce, placetne ut eg sagatus diligam te purpureum. Aliquis mihi præbeat Orestem ut præbeam Pyladem: hoc ne fit verbis. O Marce, diligam ut diligaris.

Quod non fit.] Causam affert Poëta, cur nulla esset vera amicitia; quod nempe inter eos qui amici esse cuperent, nulla esset rerum communitio. Vide epig. 43. lib. 2. & epig. 59. lib. 3. Pylades vero & Orestes inter se fuerunt conjunctissimi, quorum factis nota est historia. Vide etiam epig. 11.

Tu Lucrina.] Lacus Lucrini ostrea optimi sunt saporis; epig. 59. lib. 3.

Aquosa Peloris.] Ostrei genus est Peloris,

quam aquosam dicit, hoc est flaccidam nempe sine callo, ut ait Raderus, qui multum commendantur ostrea.

Cadmæa Tyros.] hoc est, te vestit purpura ex Tyro, me vero tegit sagum Gallicum rude & crassi filii, epig. 19. lib. 4.

Non fit verbis.] sed re. Seneca epist. Ego tibi monstrabo amatorium sine medicamento, sine herba, sine ullius venefica carmine. Si vis amari, ama.

De Fabulla ornata comis emptitiis. XII.

URAT capillos esse, quos emit, suos
Fabulla: numquid illa, Paulle, pejerat?

Fabulla jurat suos esse crines,
quos mercata est. O Paulle,
numquid illa pejerat?

[*jurat.*] Ludit in hac voce suos: Meum
est quod mihi natura tribuit, vel quod
alio emi. Epig. 20. lib. 2.

Nam quod emas, possis dicere jure tuum.

Unde Fabulla nec jusjurandum, nec fidem
negligeat, licet crines non nativos suos
esse diceret.

De statua Julia. XIII.

QUIS te Phidiaco formatam, Julia, cœ-
lo,

Vel quis Palladiæ non putet artis opus?
Candida non tacita respondet imagine Lyg-
dos,

Et placido fulget vivus in ore decor.

Ludit Acidalio, sed non manus aspera, nodo,

Quem rapuit collo, parve Cupido, tuo.

Et Martis revocetur amor summique Tonan-
tis,

A te Juno petat ceston, & ipsa Venus.

O Julia, quis non credat te
effictam cœlo Phidiæ, aut opus
artis Palladiæ? Candida Lyg-
dos simulachro non silente res-
pondet, & naturalis pulchri-
tudo micat in ore sereno. Ma-
nus at tenera ludit baltheo
Veneris, quem eripuit ex tuo
collo, ô parve Cupido. Juno
& ipsa Venus a te petat bal-
theum, ut revocetur amor
Martis & supremi Jovis.

[*quis te Phidiaco.*] Amore Juliæ, ut vi-
rus jam epig. 3. supra, ardebat Domitia-
ni, cui statuam miro artificio elaboratam
ipso curavit. De Phidia sculptore nobilif-
simo dictum epig. 35. lib. 3.

[*Palladiæ artis.*] Præstantiora opera Palla-
diæ ut artium inventrici, tribuuntur.

[*candida Lygdos.*] hoc est marmor candi-
dissimum Lygdirum dictum, in monte
Parnaso repertum, epig. 42. infra, quod for-
matam Juliæ sic representabat, ut loqui vi-
deretur.

[*in ore decor.*] Turnebus lib. 23. cap. 28.
de *in ore liquor* pro mollitudine quadam
tenderitate. Gronovius vero sic explicat:
color vivus est succus ille & sanguis faciei,

qui splendet e viventi, viva, veraque facie:
ille fulget in hac statua, loqui putes, &
vivo succo os accendi.

[*Ludit Acidalio nodo.*] hoc est, blanda
manu Julia gerit ceston Veneris, quæ dicta
est Acidalia ab Acidalio fonte in Bœotia,
in quo lavare Gratia dicebantur: in eo au-
tem cingulo omnes Gratia & Veneres ine-
rant, quo qui percutiuntur, percutientis
amore accenduntur.

[*Juno petat.*] hoc est, si Juno Jovem
sibi conciliare velit, & Venus Martem,
utantur baltheo quo Domitianum per-
cussit Julia. His verbis indicat Poëta Ju-
liam esse pulchriorem Junone, & ipsa Ve-
nere.

In Laberium Poëtam ostentatorem. XIV.

VERsus scribere posse te disertos
Affirmas, Laberi; quid ergo non vis?
Versus scribere qui potest disertos,
non scribat, Laberi, virum putabo.

O Laberi, asseveras te posse
componere docta carmina: cur
igitur non placet? qui potest
condere docta carmina, ô La-
beri, non condat, existimabo
eum virum.

[*Versus scribere.*] fictum est nomen hujus
Laberii: alterius vero mimorum scriptoris
meminit Macrobius lib. 2. Saturn. cap. 7.
Suetonius in Julio cap. 39.

Virum

Virum putabo.] hoc est, fortissimi esse animi eum putabo, qui tamam nominis sui contemnat, & qui versus disertos cum possit scribere, se tamen a scribendo cohi-

beat. Sic Laberium carpit, qui sane a scribendo non se abstinuisset, si versus facere disertos valuisset, ut ipse jaçtabat.

De formica succino inclusa. XV.

DUM Phaëtontea formica vagatur in umbra,

Implicuit tenuem succina gutta feram:
Sic modo quæ fuerat vita contempta manente,
Funeribus tacta est nunc pretiosa suis.

Dum formica errat in umbra populeæ, gutta electri intricavit exilem feram: sic quæ paulo ante nullius erat pretiosa, dum viveret, nunc evasit pretiosa sua morte.

Dum Phaëtontea.] Dum formica reperet sub frondibus populorum, in quas conversæ fuerunt sorores Phaëtontis, in liquorem succini e populo fluentis lapsa est, quo

implicita lucebat nobilem sortita tumulum. Idem argumentum est de ape epig. 32. & de vipera epig. 59. lib. 4.

XVI.

In Cinnamum

qui syllabam detraxerat ex suo nomine. XVII.

CINNAM, Cinname, te jubes vocari;
Non est hic, rogo, Cinna, barbarismus:

Tu si Furius ante dictus esses,
Fur ista ratione dicereris.

O Cinname, vis appella Cinna. Quæso, ò Cinna, nonne est hic barbarismus? prius tu vocatus fuisses Furius, hac ratione vocare Fur.

Cinname] Exemplo Furii & Furis allato Poëta irridet hunc Cinnamum, qui detracta ultima sui nominis syllaba Cinnam vocari se jubebat, ut nempe ab antiqua Cinnarum

stirpe genus suum repeteret.

Barbarismus.] Est cum verbum aliquo vitiose profertur. Cinnamus tonsor fu. de quo epig. 63. lib. 7.

Ad Priscum de Salonino mortuo. XVIII.

SANCTA Salonini terris requiescit Iberis,
Qua melior Stygias non videt umbra domos.

Sed lugere nefas; nam, qui te, Prisce, reliquit,

Vivit, qua voluit vivere parte magis.

Sancta umbra Salonini requiescit in terris Iberis, quæ probior non spectat sedes & tæreas. At non licet mori nam, ò Prisce, qui te reliquit, vivit ea parte qua magis optavit vivere.

Sancta Salonini.] Manes a veteribus sancti proprie dicti sunt. Vide Macrobius lib. 3. Saturn. cap. 3. Iberus Ebro fluvius Hispaniæ Tarracon.

Sed lugere nefas.] Nam Saloninus mortuus

in te, ò Prisce, qui alter es Salonini vivit, & præterea vivit fama & gloria re factorum. Sic Horatius lib. 3. ode 30.

Non omnis moriar: multa que pars me vitabit Libitinam.

In Postumum ineptum caussidicum. XIX.

Non de vi, neque cæde, nec veneno,
Sed lis est mihi de tribus capellis:
ini queror has abesse furto:
c judex sibi postulat probari.
Cannas, Mithridaticumque bellum,
perjuria Punici furoris,
Sullas, Mariosque, Muciosque
igna voce sonas, manaque tota.
n dic, Postume, de tribus capellis.

Habeo controversiam non de vi,
nec occisione, nec veneno, at
de tribus capellis. Expostulo
has deesse furto propinqui: ju-
dex petit probationem hujus
furti. Tu magna voce, &
tota manu clamas Cannas,
bellum Mithridaticum, &
perjuria furoris Punici, &
Sullas, & Marios, & Mu-
cios. Jam, ô Postume, fac
verba de tribus capellis.

de tribus capellis.] Fac verba de re cu-
controverfia movetur, nec figuratum
ore & vana rerum alienarum a no-
caussa commemoratione judices obtun-

annas.] Ignobilis est Apulix vicus, ad
m funditus ab Hannibale cæsi sunt Ro-
ni: quam cladem fusè describit Li-
s.

Mithridaticum.] gestum a Lucullo, Sulla,
Sylla, & Pompeio contra Mithrida-
t.

Et perjuria.] Silius Italicus lib. 1. de bel-
Punico sic canit:

ter Marte sinistro

Juratumque Jovi sædus conventaque pa-
tram

Sidonii fregere duces, &c.

Omnibus veto notum civile bellum inter
Sullam & Marium.

Mucios.] Porfennæ bellum intelligit, in
quo Mucius Scævola manu in ignem immif-
sa immortalem gloriam consecutus est, epig.
22. lib. 1.

Manaque tota.] hoc est omni conatu,
rotis viribus gestum agens.

Jam dic.] Invehitur in caussidicos, qui
otioforum controversias rhetorum a foro
alienas proponebant, nec ad rem quicquam
dicebant.

In Phæbum fœneratorem. XX.

MUTUA te centum sestertia, Phœbe,
rogavi,
Cum mihi dixisses, exigis ergo nihil?
quiris, dubitas, cunctaris, meque diebus,
Teque decem crucias: jam rogo, Phœbe,
nega.

O Phæbe, ante petii centum
sestertia mutuo, posteaquam
mihi dixeras, igitur nihil po-
stulas? inquiris, hæres, dif-
fers, & decem diebus afflictas
te & me: ô Phæbe, jam oro,
recusa.

Exigis ergo nihil.] His verbis sapius Mar-
lem hortatus fuerat Phæbus, ut ab eo
quid peteret: jam vero cum ille petiif-
centum sestertia, & quidem mutuo,
æbus non ausus aperte negare longa mo-

ra se & Poëtam cruciabat: itaque illum
rogat Martialis, ut tandem neget, cum
nihil gravius sit quam diu pendere, epig.
42. infra.

De Ianthide & Stella conjugibus. XXI.

PERPETUAM Stellæ dum jungit Ianthi-
da vati
Læta Venus, dixit: Plus dare non potui.

Dum Venus hilaris copulas
Ianthida in perpetuum cum
Poëta Stella, dixit: Nequi-

Hæc

Hæc coram domina: sed nequius illud in aurem,

Tu ne quid pecces exitiose vide.

Sæpe ego lascivum Martem furibunda cecidi,

Legitimos effet cum vagus ante toros.

Sed postquam meus est, nulla me pellice læsit:

Tam frugi Juno vellet habere Jovem.

Dixit, & arcano percussit pectora loro.

Plaga juvat: sed tu jam dea cæde duos.

vi plus donare. Hæc præsen-
domina: at garruit in aure
illud improbus, Tu cave,
improbe, ne quid pecces. Eg-
furens crebro percussi lascivum
Martem, cum vagaretur an-
legitimum connubium. At
quo meus est, non me offensa
ulla concubina; Juno optavit
habere Jovem ista temperan-
tem. Locuta est, & secre-
balthæo læse cor. Vulnus pla-
cet: at tu, ò diva, jam per-
cute duos.

Perpetuam Stella.] De Stella lib. 1. epig. 8. Qui Violantillam, cujus amore jam diu deperibat, duxit uxorem. Violantilla autem græce dicitur Ianthis ab ἰὸν viola, & ἄνθος flos.

Coram domina.] Violantilla.

Ne quid pecces.] Amori Stellæ insultat Venus illum monens, ne Violantillæ anteponat aliam puellam.

Cecidi.] Cestus de quo supra epig. 13. ut scilicet mihi Martem conciliarem.

Effet vagus.] Alii *Isset vagus.*] hoc est, cum antequam ipsi nuberem, mœcharetur.

Legitimum Veneris maritum fuisse Martem vix reperias; sed idem hîc de Venere dici posse existimo, quod de Didone Virgil. lib. 4. *Æneid.* versu 171.

Nec jam furtivum Didò meditatur amo-rem,

Conjugium vocat, hoc prætexit nominis culpam.

Arcano loro.] hoc est, cesto cujus est arcana virtus, epig. 13. supra.

Plaga juvat.] Placet Stellæ.

Cæde duos.] Ut mutuo amore ardeat Violantilla.

In Proculinam adulteram. XXII.

QUOD nubis, Proculina, concubino,
Et mœchum modo, nunc facis maritum,
Ne lex Julia te notare possit:
Non nubis, Proculina, sed fateris.

O Proculina, quod nubis mœcho, & nunc facis maritum paulo ante adulterum; ne lex Julia queat te punire; O Proculina, non nubis, at confiteris.

Ne lex Julia.] Quæ verabat adulteria, epig. 7. supra, & 75. lib. 1.

Sed fateris.] Te cum illo mœchatarum fuisse.

XXIII.

De Carisiano paupere. XXIV.

NIL lascivius est Carisiano:
Saturnalibus ambulat togatus.

Nihil petulantius est Carisiano togatus incedit Saturnalibus

Saturnalibus.] Quo tempore equites & senatores togam deponerent, & synthesium, id est vestem cœnatoriam assumerebant, epig. 1. lib. 14. Cum vero Carisianus pauper non haberet synthesium, sed tantum togam, am-

bulabat togatus. Ludens autem Pœtæ paupertatis causam adscribit lasciviæ, quasi lasciviens contra morem incederet Carisianus.

Ad Marcellinum militantem in Dacia. XXV.

MARCELLINE boni soboles sincera
parentis,
Horrida Parrhasio quem tegit urfa jugo:
le vetus pro te, patriusque quid optet ami-
cus,
Accipe, & hæc memori pectore vota tene:
aura sit ut virtus: ne te temerarius ardor
In medios enses, sævaque tela ferat.
ella velint, Martemque ferum rationis egen-
tes:
Tu potes & patriæ miles, & esse decus.

O Marcelline, vera progenies
patris probi, quem tegit urfa
horrida cælo Septentrionis: au-
di quid expe at pro te ille an-
tiquus, & patrius amicus,
& serva hæc vota corde me-
mori: ut vir us tua sit pro-
vida, ne ardor temerarius te
rapiat in medios gladios, &
fera tela. Carentes ratione
expetant bella & sævum Mar-
tem: tu potes esse miles, &
ornamentum patriæ.

Horrida.] Marcellinus iste militabat in
Dacia, hodie *Moldavia*, &c. epig. 79. lib.
& epig. 46. lib. 9. ad eundem Marcelli-
m.

Et Getici tuleris sidera pigra poli.
Epig. lib. 7, Γέτας μὲν, τὰς ἀπὸ τῶν
ἀνατολῶν κεκλιμένους, καὶ ἀπὸ τῶν ἑσπέρων. Δὲ
ὅτι, τὰς εἰς τὴν ἀνατολήν ἀπὸ τῆς Γερμανίας,
τὰς δὲ Ἰσθμὸς πελάγους, ἕως οἰκιστῶν Δάκων
ἀπὸ τῆς παλαιᾶς. Getæ qui versus
Occidentem & Orientem inclinant: Daci qui
diversum ad Germaniam, & Istri fontes
occupant, quos puto antiquitus esse Davos
pellatos.

Jugo Parrhasio.] hoc est, Septentrione,

namque sub urfa quæ dicta est Parrhasia,
ab Arcadiæ urbe unde erat Calisto in ur-
fam a Jove commutata. Vide epig. II.
lib. 4.

Patriusque.] Ex his verbis colligit Do-
mitius Marcellinum fuisse Hispanum Martia-
lis popularem, sed potius a patre Marcel-
lini patrius amicus fuisse mihi videtur.

Bella velint.] hoc est, temere pugnent
furiosi; nec enim vetat Marcellinum pu-
gnare, sed tantum monet, ne in hostes te-
mere irruat.

Tu potes.] Potes patriæ esse ornamento
tempore belli, & pacis. Legunt alii,

Tu potes & patriis miles, & esse ducis.
quæ lectio non placet.

XXVI.

Ad Nepotem,

quem hortatur ad genialem vitam. XXVII.

Is vicine Nepos (nam tu quoque proxi-
ma Floræ
Incolis, & veteres tu quoque Ficelias)
est tibi, quæ patrii signatur imagine vultus,
Testis maternæ nata pudicitiae.
tu tamen annofo nimium ne parce Falerno:
Et potius plenos ære relinque cados,
ut pia, sit locuples, sed potet filia mustum.
Amphora cum domita nunc nova fiat anus.
cæcuba non solos vindemia nutriat orbos:
Possunt & patres vivere, crede mihi.

O Nepos bis vicine (nam tu
etiam habitas in locis propin-
quis Flora, atque etiam in
antiquis Ficeliis) habes filiam
testem maternæ castimonie,
quæ refert imaginem paterni
vultus. Nihilominus ne nimis
te abstineas a veteri Falerno:
& potius relinque cados plenos
pecunia. Filia sit pia, sit di-
ves, sed bibat mustum. Am-
phora nunc recens senescat cum
domina. Cæcuba vindemia non
alatur solos orbos: licet & patri-
bus vivere, mihi adhibe fidem.

Bis vicine.] Duplici modo Nepotem sibi esse vicinum dicit Poëta: primo quidem Romæ, circa templum Floræ, de qua epig. 23. lib. 5. tum in Sabinis in Ficeliarum oppido, inter quod & Nomentum Martialis prædium habuit. Sic Cluverius Ital. lib. 2. cap. 9.

Tu tamen.] Licet habeas filiam, noli tamen nimium defraudare genium: sufficiens enim si illi cados pecunia plenos reliqueris;

ipse porro bibe Falernum a multis annis reconditum.

Mustum.] hoc est, vinum annosum non relinquo filia; sed mustum, seu vinum recens, quod ipsa leverit, & quod cum ipsa simul consenuerit.

Cæcuba.] Non solum iis qui liberis carent, bibere vinum cæcubum, sed & iis qui liberos habent, liceat hilariter vivere. De vitæ cæcubo vide epig. 115. lib. 13.

Epitaphium Glaucias ad viatorem. XXVIII.

LIBERTUS Melioris ille notus,
Tota qui cecidit dolente Roma,
Cari deliciae breves patroni,
Hoc sub marmore Glaucias humatus,
Juncto Flaminiae jacet sepulchro:
Castus moribus, integer pudore,
Velox ingenio, decore felix.
Bis fenis modo messibus peractis
Vix unum puer applicabat annum.
Qui fles talia, nil fleas viator.

Glaucias ille cognitus libertus Melioris, qui interiit tota Roma mærente, deliciae breves patroni dilecti, hoc sub marmore sepultus jacet tumulo juncto viae Flaminiae: parum moribus, integer pudore, promptus ingenio, florens pulchritudine: Puer adungebat vix unum annum duodecim messibus paulo ante absolutis. Viator qui luges casum ejus modi, nihil lugeas deinceps.

Libertus Melioris.] Vide apud Statium lib. 2. Sylvarum, *Epicedion in Glauciam Melioris.* Melior Atecius vir sane clarissimus fuit, ad quem sunt Statii arbor & pitracus.

Flaminia.] via nempe extra urbem, ad quam frequentes erant tumuli.

Velox ingenio.] Homerum enim recitabat,

stupentibus omnibus. Vide Statium locum citato.

Messibus.] hoc est annis. Quidam male legunt *mensibus*; nam quod ingenium bimulo?

Nil fleas.] hoc est, ô viator qui mortem hujus pueri desles, opto nihil habeas unquam defendum: id est, felix esto.

De eodem XXIX.

NON de plebe domus, nec avaræ verna
catasta,
Sed domini sancto dignus amore puer:
Munera cum posset nondum sentire patroni,
Glaucia libertus jam Melioris erat.
Moribus hoc formæque datum, quis blandior
illo?
Aut quis Apollineo pulchrior ore fuit?
Immodicis brevis est ætas, & rara senectus:
Quidquid amas, cupias non placuisse nimis.

Puer fuit non verna plebei domus, nec avara catasta, a dignus sancto amore heri sui Glaucia jam erat libertus Melioris, cum nondum posset intelligere dona patroni. Hoc concessum moribus & pulchritudini, quis snavior illo? aut quis Apollineo ore formosior fuit? Eximia sortiuntur brevem ætatem, & raram senectutem: Optes non arridere nimis quicquid diligis.

Non de plebe domus.] Lege epigramma præcedens. Glaucia, inquit, non erat de plebe servili, nec verna venalicius, qui

cum reliquis servis in catasta exponeretur. Erat autem catasta locus, vel potius machina lignea longa compedis instar, ut venale

nales servi exponerentur. Avaram dicit, quia avari erant mangones, qui ex conditione servorum quæstum faciebant. Aut quis.] hoc est, quis vel etiam formosus, ut Apollo fuit pulchrior Glaucia? Immodicus.] Quibus est præcox ingenium,

& gratissima infantia, ii cito moriuntur. Hoc dicere videtur Poëta secundum impropiam opinionem, qua credebant antiqui nimiam hominum gloriæ deos invidere. Capias non placuisse.] ne cito pereat.

In Pætum

qui tarde dederat quod promiserat. XXX.

Ex sestertia si statim dedisses, Cum dixisti mihi, Sume, tolle, dono; haberem tibi, Pæte, pro ducentis. t nunc cum dederis diu moratus, post septem, puto, vel novem Kalendas; is dicam tibi veriora veris? ex sestertia, Pæte, perdidisti.

Si subito donasses sex sestertia, cum mihi dixisti; Accipe, aufer, largior; ô Pæte, esset tibi debitor ducentorum. Sed cum diu cunctatus modo donaveris, post septem, opinor, vel novem menses; placetne tibi dicam aliquid verius veritate? O Pæte, amisisti sex sestertia.

Sex sestertia.] Poëtæ daturum se promiserat Pætus, quæ si donasset sine mora, tantum illi debuisset Martialis, quantum o ducentis;

Perdidisti.] fere enim nulla est gratia tarde concessa; at vero bis dat qui cito dat.

XXXI.

De morte Othonis. XXXII.

CUM dubitaret adhuc belli civilis Enyo Forsitan & posset vincere mollis Otho, damnavit multo staturum sanguine Martem, Et fodit certa pectora nuda manu. it Cato dum vivit, sane vel Cæsare major; Dum moritur, numquid major Othone fuit?

Cum Enyo belli civilis esset adhuc in ancipiti, & forte effeminatus Otho posset superare, improbavit Martem non staturum nisi multo sanguine, & transfodit nudam pectus manu non dubia. Cato, dum vivit, sit hercle major vel ipso Cæsare; dum interit, an fuit major Othone?

Cum dubitaret.] Enyo, id est Bellona Martis soror, cum adhuc dubitaret cui viciniam concedere, an Vitellio, an Othoni. idæ Sueronium in Othone. Damnavit Martem.] Hoc est bellum, quod stare seu cessare nequibat sine multo sanguine, nisi forte sumas stare pro constanter. Staturum:] Legunt alii saturatum,

vel saturum jam: Prior lectio magis placet. Nunquid major.] Desperatis enim rebus, metu hostium se interfecit Cato: Otho vero prope integris pectus transfodit, unde moriendo plus gloriæ quam Cato adeptus videtur.

XXXIII.

Ad Diadumenum puerum formosum. XXXIV.

BASIA da nobis, Diadumene, pressa; quot
inquis?

Oceani fluctus me numerare jubes;
Et maris Ææi sparsa per litora conchas,
Et quæ Cecropio monte vagantur apes;
Quæque sonant pleno vocesque, manusque
theatro,

Cum populus subiti Cæsaris ora videt.
Nolo quot arguto dedit exorata Catullo
Lesbia: pauca cupit, qui numerare potest

*O Diadumene, liba nobis of-
cula pressa: quot ais? Impe-
ras a me recenseri fluctus Ocea-
ni, & conchas sparsas per li-
tora maris Ægei, atque apes
quæ errant in monte Cecropio
& voces & manus que ap-
plaudunt pleno theatro. cum
populus intuetur vultum repen-
tini Cæsaris. Nolo quot exo-
rata Lesbia libavit concham
Catullo: pauca optat, qui po-
test recensere.*

*Basia da nobis.] De Diadumeno jam actum
epig. 64. lib. 3. & epig. 47. lib. 5.*

*Et quæ Cecropio.] Hymettum intellige,
de quo Pausanias in Atticis: Ἱμῆτιος Φύ-
ξιμας μελίττις ἐπιτηδειότητος. Hymettus
passiones habet apibus aptissimas. Cecropius
vero dicitur, id est Atticus.*

*Nolo quot.] Lege Catulli epig. 5. ad Le-
biam:*

*Da mihi basia mille, deinde centum,
Dein mille altera, dein secunda centum,
&c.*

*Hæc vero basia utpote numerabilia pauca es-
se existimat noster Poëta.*

Ad Cæcilianum molestum caussidicum. XXXV.

SEPTEM clepsydras magna tibi voce pe-
tenti,

Arbiter invitus, Cæciliane, dedit.
At tu multa diu dicis: vitreisque repentem
Ampullis potas semifupinus aquam.
Ut tandem faties vocemque, sitimque, roga-
mus,

Jam de clepsydra, Cæciliane, bibas.

*O Cæciliane, judex non liben-
ter tibi postulanti magna vo-
ce concessit septem clepsydras. Se-
tu proferis multa diu: & si-
mifupinus bibis vitreis phialis
repentem aquam. Ut tandem
expleas vocem, & sitim, ora-
mus, ð Cæciliane, jam pot-
de clepsydra.*

*Septem clepsydras.] Clepsydra seu hydro-
logium, aquarium est horologium. Vascu-
lum quippe erat aut ex vitro: aut ex alia
materia, per quod aqua inclusa guttatim
defluens dimetiebatur tempus. Nam oran-
tibus in foro ex more Atheniensium præ-
scriptum erat tempus: attamen sæpe libe-
ræ erant actiones, nec ad certum tempus
dicere jubebantur patroni. Quantum vero
temporis dimensa fuerit una clepsydra,
mihi compertum non est. Sunt qui sin-
gulas horas singulis clepsydris definiant, in
qua sententia est Domitius: alii clepsydræ
mediam horam, alii tribus clepsydris ho-
ram tribuunt. Plinius Junior lib. 2. epist.
11. Sic de clepsydra: Dixi, inquit, horas*

*pene quinque: nam decem clepsydris quas spe-
tiosissimas acceperam, sunt addita quatuor. Ni-
hic locus varie legeretur, rem definiret
etenim alii legunt pro decem clepsydris
viginti, alii duodecim, alii tribus; tandem
pro longo temporis spatio septem clepsydras
hic posuit Poëta.*

*Vitreisque.] Nonnunquam autem com-
disse, & bibisse oratores in ipsa actor
disce a Quintiliano lib. 11. cap. ultimo
Bibere, inquit, aut etiam esse inter agendum
quod multis moris fuit, & est quibusdam
oratore meo procul abfit, &c.*

*Jam de clepsydra.] Aquam bibe, ut ine-
ptæ tuæ orationi finem breviter imponas.*

XXXVI.

XXXVII.

De filio Reguli,

cujus infantis adhuc indolem laudat. XXXVIII.

A D S P I C I S ut parvus, nec adhuc trieteride plena,
 Regulus auditum laudet & ipse patrem;
 aternosque sinus viso genitore relinquat,
 Et patrias laudes sentiat esse suas?
 n clamor centumque viri, densumque coronæ
 Vulgus, & infanti Julia templa placent.
 ris equi soboles magno sic pulvere gaudet,
 Sic vitulus molli prælia fronte cupit.
 , servate, precor, matri sua vota, patri-
 que,
 Audiat ut natum Regulus, illa duos.

Videsne ut parvus Regulus, nec adhuc tribus annis peractis, celebret & ipse auditum genitorem; & deserat gremium genitricis conspecto patre, atque intelligat decus paternum esse suum? Jam clamor, & centum viri, & plebs frequens cætus, & Julia templa sunt jucunda infanti. Sic progenies fortis equi lætatur magno pulvere; sic vitulus teneræ fronte appetit pugnari. O dii, servate, oro, sua vota genitrici, ut Regulus audiat filium, illa vero ambos.

Tec adhuc trieteride.] Quæ est spatium im annorum.

Regulus.] Filius scilicet infans jam lætatur orantem in foro patrem audiret. Vide titulum juniorem epistolæ 2. lib. 4. ubi describitur mortem hujus pueri.

centumque viri.] Erant iudices quorum manus describit Cicero lib. 1. de Oratore.

Julia templa.] Alii Julia tecta. Juliam Iulicam intelligit, in qua scilicet jus redderent.

bant centum viri, quos ingens populæ multitudo circumstabat. Lege Plinium juniorem epistolæ 2. lib. 5.

Acris equi.] Videtur respicere illud Horatii,

Fortes creantur fortibus.

Dè servate.] Solennis antiquorum bene precandi formula.

Audiat ut natum.] Orantem scilicet. Illa duos: mater nempe audiat maritum, & aliquando filium agentem causas.

In Cinnam de adulteriis uxoris. XXXIX.

M A T E R ex Marulla, Cinna, factus es septem liberorum, namque nec tuus quisquam, nec est amici, filiusve vicini; sed in grabatis, tegetibusque concepti aterna produnt capitibus suis furta. Sic qui retorto crine Maurus incedit, sobolem fatetur esse se Cogifantræ: ille sima nare, turgidis labris; ipsa est imago Pannici palæstritæ; quæstoris esse tertium quis ignorat,

O Cinna ex Marulla uxorem suscepisti septem non liberos, namque nec quisquam est tuus, nec filius amici, aut vicini; ac concepti in grabatis, & tegetibus indicant suis capitibus adulteria matris. Hic Maurus, qui ambulat retorta coma, fatetur se esse progeniem Cogifantræ: sed ille depressa naræ, tumidis labris, similis est Pannico palæstritæ: quis nescit tertium esse Pistoris,

Quicumque lippum novit, & videt Damam?
 Quartus cinæda fronte, candido vultu,
 Ex concubino natus est tibi Lygdo:
 Præcide si vis filium, nefas non est.
 Hunc vero acuto capite, & auribus longis,
 Quæ sic moventur, ut solent asellorum,
 Quis morionis filium neget Gyrthæ?
 Duæ sorores, illa nigra, & hæc rufa,
 Croti choraulæ, villicique sunt Carpi.
 Jamque hybridarum grex tibi foret plenus,
 Si spado Corculus, Dindymusque non esset?

quicumque cognovit & spectat lippum Damam? . . . Quis vero inficietur filium esse San- nionis Gyrtha hunc acuto ca- pite, atque auribus longis, qua sic moventur, ut solent asellorum? duæ sorores, illa nigra, & hæc rufa genitæ sunt a Crotochoraula, atque a Carpo villico. Jamque habe- res gregem plenum hybridarum, se Corculus & Dindymus non essent spadones?

Pater ex Marulla.] Adultera Marullæ facere narrat, quæ servorum amore debac- charetur.

Sed in grabatis.] hoc est lectis servorum propriis, & tegetibus, hoc est matris, quibus utebantur meretrices pro lectis. Ju- ven. sat. 6. de Messalina Claudii uxore lo- quens sic ait.

Ausa Palatino tegetem præferre cubili.

Cogisatra.] Servi Mauri. Legunt alii *coci santra.*

Palasivita.] Pannici dantis operam palæ- stræ, epig. 57. lib. 3.

Et videt Damam.] Tertius vero filius lip- pus genitus erat a pistore Dama, qui & ipse lippus erat.

Gyrthæ.] Alii *Gyrthæ.*

Jamque hybridarum.] Hybrida est fœtus ex imparibus parentibus, ut ex apro, & sue; sic filios ex matre ingenua & patre servo hybridas vocat Poëta.

Si spado Corculus.] Alii *Corefus.*

Ad Lycorim quam amaverat olim. XL.

FŒMINA præferri potuit tibi nulla, Ly-
 cori,

Præferri Glyceræ fœmina nulla potest.
 Hæc erit hoc, quod tu: tu non potes esse,
 quod hæc est.

Tempora quid faciunt! hanc volo, te vo-
 lui.

O Lycori, nulla olim mulier potuit tibi anteponi, nulla nunc mulier potest anteponi Glyceræ. Hæc fiet hoc quod tu es: tu nequis esse quod hæc est. Quid efficiant tem- pora! Hæc placet mihi, tu placuisti.

Hæc erit hoc.] Fiet anus.

Tu non potes.] Fieri juvenis.

In raucum Poëtam colla lana tegentem. XLI.

QUI recitat lana fauces, & colla revin-
 ctus,

Hic se posse loqui, posse tacere negat.

Qui recitat gutture & colla circumdato lana, hic affirmat se nec posse loqui, nec posse silere.

Qui recitat.] Raucum hunc Poëtam carpit Martialis: etenim cum ille faucibus focale adhiberet, ne frigore corripeteretur, ostende- bat se non posse nisi ægre loqui: ostende- bat pariter se tacere non posse, cum licet raucus vellet recitare. Vide epig. 41. lib. 4. & Gellium lib. 1, cap. 15. de inani loqua-

ciate. Epicurium quoque, inquit, illis non inscite se habet.

Οὐ λέγειν δεῖνός, ἀλλὰ σιγᾶν αἰδύνατος

Ex quo profecto sumptum est: qui cum loqui non posset, tacere non poterat.

De Etrusci thermis. XLII.

TRUSCI nisi thermulis laveris,
 Illotus morieris, Oppiane.
 Pallæ sic tibi blandientur undæ,
 Nec fontes Aponi rudes puellis;
 Non mollis Sinuessæ, fervidique
 Luctus Passeris, aut superbus Anxur,
 Non Phœbi vada, principesque Baiæ.
 Tusquam tam nitidum micat serenum:
 Lux ipsa est ibi longior, diesque,
 Nullo tardius a loco recedit.
 Siccos pinguis onyx anhelat æstus.
 Illic Taygeti virent metalla,
 Et certant vario decore saxa,
 Quæ Phryx, & Libys altius cecidit,
 Et flamma tenui calent Ophitæ.
 Seditus si placeant tibi Laconum,
 Contentus potes arido vapore,
 Cruda virgine, Martiaque mergi:
 Quæ tam candida, tam serena lucet,
 Et nullas ibi suspiceris undas,
 Et credas vacuum nitere Lygdon.
 Non attendis, & aure me supina,
 Tandudum quasi negligenter audis:
 Illotus morieris, Oppiane.

Oppiane, interibis illotus, nisi laveris thermulis Etrusci. Nulla aqua sic tibi palpabuntur, nec fontes Aponi intacti puellis, non mollis Sinuessæ, & calidi fluctus Passeris, aut altus Anxur, nec vada Phœbi, & Baiæ nobilissima. Nulli serenity tam nitida splendet: lux ipsa est longior illic, nec serius dies abit ab ullo loco. Onyx pinguis emittit siccos fervores. Illic metalla Taygeti virent, & varia pulchritudine contendunt lapides, quos alius excidit Phrygius & Afer, atque Ophita fervent lento igne. Si mores Lacedæmoniorum tibi arideant, contentus arido vapore potes immergi in frigidam aquam virginem, atque Martiam: quæ tam pura & tam nitida micat, ut suspiceris nullas esse aquas illic, & putes splendere Lygdonum marmor vacuum. Non auscultas, & jam dum quasi officinose me audis aure negligente. Oppiane, interibis illotus.

Etrusci nisi.] Papinius lib. 1. Sylvarum inæm Etrusci fuscè describit.

Illotus.] Aliæ enim aquæ sordes tuas, & alum colorem, de quo epig. 3. lib. 7. vere non poterunt.

Nec fontes Aponi.] Juxta Patavium. Suetonius cap. 14 in Tiberio, rudes puellis. Plinius epig. 39. lib. 2. ait lavacrum illud singulari pudicitie disciplina sanctum esse; in eam enim aquam in qua viri reeantur, si mulier descendat, calore exurit. Vel forte Poëta respicit ad Patavinam pudicitiam, quam commendat. Plinius nior epist. 14. lib. 1. & Poëta noiter epig. 7. lib. 11.

Mollis Sinuessæ.] Urbs Campaniæ maritima, hodie, ut aiunt, Rocca di Mondragone. Tacitus lib. 12. Annalium de Claudio: Reventis viribus mollitie celi, & salubritate marum Sinuessam perrexit.

Fluctus Passeris.] Aquæ blandissimæ in Campania ad mare inferum, ut putant interpretes. De his nihil reperi.

Anxur.] hodie Terracina, epig. 1. lib. 5.

Phœbi vada.] Cumanum litus intelligunt interpretes, ubi nempe celebre fuit Apollinis templum, Virgilius 6. Æneid. Cluverius Italiæ lib. 2. cap. 2. intelligit aquas Apollinares calidas, & nobiles olim Caratanas dictas, juxta Cære Etruriæ oppidum.

Pinguis onyx.] Genus quoddam marmoris de quo Plinius lib. 36. cap. 7. aliàs gemma, & vas etiam unguentarium dicitur. Onychem tamen in his thermis fuisse negat Papinius loco supra citato:

Maret onyx longe, queriturque exclusus ophites.

Pinguis dicitur. hoc est sudans, inquit Raderus. *Æstus siccos,* nempe similes radiis solis.

Taygeti.] montis in Laconia, in quo marmor, quod metallum vocat, cum tamen proprie non dicatur nisi de ferro, auro, &c.

Quæ Phryx.] hoc est ex Phrygia atque ex Libya.

Ophita.] marmor nempe maculis distinctum instar serpentis.

Ritus si placeant.] quos explicat ipse Poëta

versibus sequentibus: hoc est, si placet sudare sicca cella. frigida vero lavare. De aqua virgine, sic dicta quod fluens in urbem declinaret a rivo Herculis jam dictum epig. 21. lib. 5. de qua Plinius lib. 31. cap. 3. & ibidem de aqua Martia, ab Anco Martio rege, deinde a Q. Martio prætore in urbem

inventa, ut aiunt interpretes.

Lydon.] Locus nempe erat in Taur monte, ubi marmor candidissimum.

Aure me supina.] Vide epig. 78. lib. 5. Auris supina significat habitum prope domientis, qui caput in humeros inclinât, & negligenter auscultat.

Ad Castricum rusticantem Baiis. XLIII.

DUM tibi felices indulgent, Castrice, Baiaë:

Canaque sulphureis nympha natatur aquis:

Me Nomentani confirmant otia ruris,

Et casa jugeribus non onerosa suis.

Hic mihi Baiani soles, mollisque Lucrinus:

Hic vestrae mihi sunt, Castrice, divitiæ.

Quondam laudatas quocunque libebat ad undas

Currere, nec longas pertimuisse vias.

Nunc urbi vicina juvant, facilesque recessus,

Et satis est, pigro si licet esse mihi.

O Castrice, dum fruëris amnis Baiaë; & natatur Nymphæana undis sulphureis: quibus villa Nomentana me corroborat, & domus non gravis sum fando. Hic fruor Baiam solibus, & molli Lucrino hic, o Castrice, fruor vestri opibus. Olim placebat currere quocunque ad aquas commendatas, nec reformidare longum iter. Nunc secessus faciles & loca juxta urbem placent, & sufficit, si fas est mihi se gni esse.

Canaque.] Sensus est, natae in aqua cana, quia sulphurea, & Nympham posuit pro lympha, seu aqua.

Confirmant.] Ex hoc verbo licet colligere Martialem fuisse ægrocum; atque tunc incepisse convalescere in agro suo Nomentano non procul ab urbe, de quo epig. 38. lib. 2.

Non onerosa.] hoc est, pro modo, & ratione fundi ædificata, nec nimis magna nec parva nimis.

Et satis est.] Olim currebam ad aquas amœnas etiam remotissimas, nunc vero me ætate provectum, & pigrum, juvant loca urbi vicina, & sufficit, si mihi liceat otiosam vitam agere.

In Calliodorum impurum scurram. XLIV.

FESTIVE credis te, Calliodore, jocari, Et solum multo permaduiffe sale.

Omnibus arrides, dicteria dicis in omnes,

Sic te convivam posse placere putas.

At si ego non belle, sed vere dixero quiddam:

Nemo propinabit, Calliodore, tibi.

O Calliodore, putas te cavillari lepide, & te unum persusum esse multis facetiis. Subrides cunctis, cavillationibus laceffis cunctos, hoc modo credis esse conviva jucundus. At si ego non facere, sed vere protulero quiddam, o Calliodore, nemo propinabit tibi.

Permaduiffe.] Putas te solum esse facetum & jucundum divitibus, quorum cœnam captas.

Nemo propinabit.] Propter oris tui impu-

ritatem nemo tibi suum poculum tradet in quo bibas, id est nemo te invitabit ad cœnam. Vide epig. 15. lib. 2.

XLV.

Ad Catianum de Veneto auriga. XLVI.

✓ APULAT affiduo Veneti quadriga flagello,
Nec currit: magnam rem, Catiane, facit.

Quadriga Veneti perpetuo caditur virgis, nec properat: O Catiane, agit magnam rem.

Apulat.] Quidam auriga ex Venetorum tione equos quadrijugos assidue verberabat, nec tamen illi properabant; illum irat Poëta, quasi magnam rem faciat, qui equos verberibus dirumpat, non currit tamen; vel qui cum tali quadriga aut venire in certamen. Erant autem qua-

tuor tactiones Venetorum nempe, qui cœruleum ferebant, cœlo & mari facit: Praefinorum, qui viridem terræ seu veri, & floribus dicant; Ruffatorum, qui igni, & Marti, Alborum, qui albos viridi mixtos gerebant pannos. Sic Raderus. Plura vide apud Bulengerum.

Ad Ianthida nympham Stellæ. XLVII.

✓ NYMPHA mei Stellæ, quæ fonte domestica puro
Laberis, & domini gemmea tecta subis:
ve Numæ conjux Triviæ te misit ab antro:
Sive Camœnarum de grege nona venis:
Exsolvit votis hac se tibi virgine porca
Marcus, furtivam quod bibit æger aquam.
Tu contenta meo jam crimine, gaudia fontis
Da secura tu: sit mihi sana sitis.

O Nympha mei Stellæ, quæ domestica suis fonte puro, atque ingrediens ædes gemmeas: sive uxor Numæ te misit a specu Dianæ; seu venis nona de grege Musarum: hac virgine porca Martialis se liberat votis tibi factis, qui agrotus furtim hausit aquam tuam. Tu jam placata meo scelere expiato iuta præbe gaudia fontis tui: sit mihi sana sitis.

Nympha mei Stellæ.] Alii meo. Laudat illæ fontem, cujus Numen seu Nymphen Ianthidem appellat a nomine Ianthidis uxoris Stellæ, de qua epig. 21. supra.

ve Numæ conjux.] Ægeria nempe de qua Horatius in Numæ. Ovidius 3. Fastorum agit fontem Ægeriæ:

*Ægeria est, quæ præbet aquas, dea grata Camænis,
Illa Numæ conjux, consiliumque fuit.*

Triviæ.] hoc est Dianæ, epig. 1. lib. Spect. in valle Aricina colebatur.

ve Camænarum.] hoc est, seu laberis ex

fonte Musarum, vel seu venis una ex novem Musis.

Exsolvit.] Huic Nymphæ, seu huic fonti vota nuncupaverat Martialis, se nempe porcam intactam immolaturum, quod agrotus furtim bibisset aquam ex illo fonte. Horatius ode 13. lib. 3. hæc dum immolat fonti Blandusisæ.

Gaudia fontis.] hoc est: Tu, ô Nympha jam secura meo scilicet scelere expiato, fac mihi copiam salubrium tuarum aquarum. Vel secura refer ad gaudia.

Sit mihi sana sitis.] Jam a morbo recreatus nunc ira sitiam, ut olim æger sitiebam.

In Pomponium Poëtam ineptum. XLVIII.

QUOD tam grande sophos clamat tibi turba togata:
Non tu, Pomponi, cœna diserta tua est.

Quod turba togatorum exclamat tibi tam grande sophos non tu, ô Pomponi, sed convivium tuum faciendum est.

Grande sophos.] De hac exclamatione egimus lib. i. epig. 4. Versus suos coram amicis ad cœnam vocatis recitare solebant veteres. Poëta hunc Pomponium irridet, qui non laudaretur propter versus, sed prop-

ter cœnam lautam. Sic Persius sat. i.

calidum scis ponere fumen, Scis comitem horridulum trita donare la cerna.

XLIX.

De Thelesino,

qui familiariter usus impuris hominibus dives evasit. L

CUM coleret puros pauper Thelesinus
amicos,

Errabat gelida sordidus in togula.

Obscœnos postquam cœpit curare cinædos,

Argentum, mensas, prædia, solus emit.

Vis fieri dives, Bithynice, conscius esto.

Nil tibi, vel minimum, basiâ pura dabunt.

Cum Thelesinus inops observaret amicos pudicos, sordidus vagabatur in frigida togula. Ex quo cœpit colere turpes cinædos, ille unus mercatur argentum, mensas, fundos. Bithynice, cupis locupletari conscius esto. Oscula pudici conferent tibi nihil, vel minimum.

Cum coleret puros.] Sensus est: Nihil consecutus est Thelesinus, dum coluit amicos castos; at vero dives factus est, statim ac coluit homines turpes, quo-

rum libidinis conscius fuit. Juvenal sat. 3.

Quis nunc diligitur nisi conscius, &c. Argentum.] vel calatum, vel purum.

Ad Lupercum avarum. LI.

QUOD convivaris sine me tam sæpe, Luperce:

Inveni, nôceam qua ratione tibi.

Irascar, licet usque voces, mittasque rogesque.

Quid facies? inquis, quid faciam? veniam.

O Luperce, excogitavi, quomodo te lædam; quod epulari sine me tam crebro. Succesibo, quamvis semper inviti & mittas, atque ores. Quæges? ais, quid agam? ibo

Quid convivaris.] Carpit Lupercum, qui raro eum ad cœnam invitaret.

Veniam.] Cœnabo apud te, atque avaritiæ tuæ pœnas dabis.

Epitaphium Pantagathi tonforis. LII.

HOC jacet in tumulo raptus puerilibus
annis

Pantagathus, domini cura, dolorque sui,
x tangente vagos ferro refecare capillos
Doctus, & hirsutas excoluisse genas.
s licet inde sibi tellus placata, levisque,
Artificis levior non potes esse manu.

Pantagathus mortuus annis puerilibus amor, & meror sui heri, jacet in hoc sepulchro, sciens refecare errantes crines ferro vix tangente, atque expolire malas pilosas. O terra, quantumvis deinceps sis illi placata & levis, nequis esse levior manu artificis.

Pantagathus.] Raptus fato immaturo, or nempe domini dum viveret, doloro ex quo mortuus. Ipse forte Poëta servus.

s licet inde sibi.] De hac bene precandi mola vide epig. 35. lib. 5. tellus sis sibi,

hoc est ei, qui modus est loquendi Græcus, quem & Latini usurpant. Alii legunt, *sis licet ut debes.* Videat lector. Sensus est: O terra, quantumvis sis levis, nequis tamen esse levior manu Pantagathi, dum tonderet: quæ propria tonforis laus est.

Andragora, cujus repentinæ mortis causam rejicit in medicum Hermocratem. LIII.

OTUS nobiscum est hilaris, cœnavit &
idem.

Inventus mane est mortuus Andragoras.
am subitæ mortis causam, Faustine, re-
quiris?

In somnis medicum viderat Hermocratem.

Andragoras lætus lavit nobiscum, & idem cœnavit, mane repertus est defunctus. O Faustine, rogas causam tam repentinæ interitus? Medicus Hermocrates apparuerat illi in somnis.

Lotus nobiscum.] Huic simile est epigram- Græcum lib. 2. Anthologiæ, εἰς ἱατροῦς.

Poëta carpit Hermocratem, qui proculdubio multos ægros sua impericia necaret.

LIV.

*In Coracinum**variis unguentis opprimentem foetidum halitum. LV.*

QUOD semper casiaque, cinnamoque,
Et nido niger alitis superbæ
ragras plumbea Nicerotiana,
ides nos, Coracine, nil olentes:
falo, quam bene olere, nil olere.

O Coracine, irrides nos nihil fragrantibus, quod tu semper unctus casia & cinnamomo, & nido avis superbæ oles Nicerotiana plumbea: magis placet nihil olere, quam bene olere.

Quod semper.] Iste Coracinus variis odoribus animæ foetorem compescebat, quibus non opus est nihil olenti.

Casia cinnamoque.] frutices sunt odoris avissimi.

Et nido niger.] hoc est unctus iis herbis

odoriferis, quibus nidum conficit phœnix, ut aiunt Poëta, quæ vera esse negat Plinius lib. 12. cap. 19. Vide epig. 7. lib. 5.

Plumbea.] Redoles unguenta, quæ vasis plumbeis in umbra, teste Plinio lib. 13 cap. 2. concoquebantur. Nicerotiana dicuntur a

Nice-

Nicerote unguentario, de quo lib. 10. epig. 38. & lib. 1. epig. 65. Alii *Nicroniana*.
Nil olere.] Cur malit nihil olere, explicuit Poëta lib. 2. epig. 12.

Hoc mihi suspectum est, quod oles bene Postume, semper: Postume, non bene olet huius bene semper olet.

LVI.

In Phæbum calvum. LVII.

MENTIRIS fictos unguento, Phœbe, capillos,

Et regitur pictis fordida calva comis.

Tonforem capiti non est adhibere necessum;

Radere te melius spongia, Phœbe, potest.

O Phæbe, unguento dissimulas falsas comas. & turpis calva operitur picta casaria: Non opus admovere tonforem capiti. O Phæbe, spongia poterat radere te melius.

Mentiris fictos.] Turnebus lib. 25. cap. 27. *Olum* qui erant toto capite calvi, sibi solebant unguento perfusi velut fila capillorum imitari. Vide epig. 74. intra.

Radere te. hoc est, abitergere pictos comas, & delere potest spongia. *Radere* dicitur proprie nisi de novacula.

Ad Aulum Pudentem

de morbo, quo pene interiit. LVIII.

CERNERE Parrhasios dum te juvat, Aule, Triones,

Cominus & Scythici sidera ferre poli;

O quam pene tibi Stygias ego raptus ad undas
 Elysiæ vidi nubila fusca plagæ!

Quamvis lassæ tuos quærebant lumina vultus,
 Atque erat in gelido plurimus ore Pudens.

Si mihi lanificæ ducunt non pulla sorores

Stamina, nec surdos vox habet ista deos:

Sospite me sospes Latias reveheris ad urbes,

Et referes pili præmia clarus eques.

O Aule, dum tibi placet minus spectare Triones Parrhasios, & tolerare astra Perseus Scythici: O quam fere ego te raptus ad undas Stygias spectavi æta nubila regionis Elysiæ! Oculi licet graves quærebant tuos vultus; & gelido ore sepissime loquebar de me Pudente. Si lanificæ sorores trahunt mihi stamina non negra, nec ista vox pervenit a surda Numina: me salvo salvis remeabis ad urbes Latias, atque eques illustris repercab præmia primipili.

Cernere Parrhasios.] Gellius lib. 2. cap. 21. *Sed ego quidem, inquit, cum Lelio, & Varrone sentio: qui Triones iustico vocabulū appellatos scribunt, quasi quosdam teriones: hoc est aranda colenda ne terra idoneus. Itaque hoc fides, quod a figura posituraque ipsa quia simile plausuri videtur, antiqui Græcorum ἀπὸ τῶν ζῴων dixerunt: nostri quoque veteres a bubus junctis, Septem triones appellarunt: id est a septem felis, ex quibus quasi juncti triones figurantur. Vide epig. 11. lib. 4. & epig. 25. supra. De Aulo Pudente jam dictum lib. 1. epig.*

32. & lib. 5. epig. 49.

Sidera ferre.] Alii *sidera pigra.*

O quam.] hoc est, quam pene mortuum sum.

Non pulla.] Quæ mortem minantur, epig. 73. lib. 4.

E referes.] hoc est, primipili, seu primicerionis legionis honore, & equestribus ornamentis decoratus redibis: quoniam primipilus fiebat, statim in ordinem equestrē adscribebatur, teste Lipsio lib. 1. de militia Romana.

In Baccaram vestium ostentatorem. LIX.

T dolet; & queritur, sibi non contin-
gere frigus,
Propter sexcentas Baccara gauſapinas;
pat & obſcuras lucas, ventosque, nive-
que,
Odit & hibernos, ſi tepuere, dies;
uid fecere mali noſtræ tibi, ſæve, lacernæ,
Tollere de ſcapulis quas levis aura poteſt?
anto ſimplicius, quanto eſt humanius il-
lud,
Mense vel Auguſto ſumere gauſapinas.

Baccara mæret atque expoſu-
lat, ſe non corripere frigore,
propter ſexcentas gauſapinas:
expetit dies nubilos, & ven-
tos; & nives; odit & dies
hibernos, ſi tepuere. O acer-
be, quid in te peccarunt no-
ſtra lacerna, quas levis aura
poteſt auferre ex humeris?
quanto ſimplicius; & quanto
humanius illud eſt, uti gauſa-
pinis vel mense Auguſto.

te dolet, & queritur.] Iſte Baccara do-
t hyemem non ſævere, ut poſſet oſten-
gauſapinas, penulas nempe villoſas,
ous uterentur Romani hiberno tempore
ido; Simili morbo laborabat Zoilus,
quo. epig. 16. lib. 2.
obſcuras lucas.] hoc eſt, cœlum nubilum.

Sæve.] Alii legunt *Sæva*: nomen eſt
fictum, inquit Raderus, ſeu ſæminæ, ſeu
viri, placet accipere pro virili, nescio an
ſæminis geſtate gauſapinæ.

Quanto ſimplicius.] hoc eſt, humanius
faceres, ſi aperte fatereris tuum morbum,
gauſapinas geſtando vel mediâ ætate.

De Pompillo

qui libros componebat invita Minerva. LX.

EM factam Pompillus habet, Faustine;
legetur,
Et nomen toto ſparget in orbe ſuum:
leve flavorum valeat genus Uſpiorum,
Quisquis & Auſonium non amat imperium.
genioſa tamen Pompilli ſcripta feruntur;
ſed famæ non eſt hoc, mihi crede, ſatis.
nam multi tineas paſcunt, & blattasque di-
fert!
Et redimunt ſoli carmina docta coci!
Nescio quid plus eſt, quod donat ſecula char-
tis,
Victurus Genium debet habere liber.

O, Fauſtine, Pompillus geſſit
rem feliciter; evolvetur, &
diffundet nomen ſuum per to-
tum mundum: ſic valeat genus
mobilis flavorum Uſpiorum,
& quisquis non ſævet Imperio
Romano. Nihilominus ſcripta
Pompilli dicuntur ingenioſa.
At mihi fidem adhibe, hoc non
ſufficit fame. Quam multi
eloquentes alunt tineas, &
blattas! Et ſoli coci emunt
verſus eruditos! Nescio, quid
plus eſt, quod conciliat immor-
talitatem ſcriptis, liber villu-
rus debet habere genium.

em fallam.] De hoc loquendi modo
am epig. 28. lib. 1. & epig. 26. lib. 2.
ur de eo qui putat ſine dubio conſe-
rum ſe quod optat.

leve.] Sic valeant hoſtes populi Ro-
i, ut libri Pompilli; hoc eſt, utinam
ereant, ut libri Pompilli perituri ſunt.
ii vero populi ſunt Germaniæ Rheni
æ ex Tacito lib. 4. hiftoriarum, qui

eos conjungit cum Cattis, & Martiacis;
Ptolemæus tamen Uſipios ad Iſtrum ponit.
Ita Raderus. Leves dicuntur, quod a
Romanis deſeciſſent.

Ingenioſa tamen.] Imperiti nempe cen-
ſent ingenioſa eſſe ſcripta Pompilli: Poëta
reſpondet hoc non ſufficere ad conſequen-
dam famam.

Blattas.] vermes qui rodunt libros.

Carmina.] quibus scilicet piper, pisces, [nativam: unde Horatius:
& cætera ejusmodi involvantur. *Tu nihil invita dices, faciesve
Genium.*] hoc est leporem, & gratiam | *nerva.*

In invidum. LXI.

LAUDAT, amat; cantat nostros mea
Roma libellos:
Meque sinus omnis, me manus omnis ha-
bet.
Ecce rubet quidam, pallet, stupet, oscitat,
odit.
Hoc volo: nunc nobis carmina nostra pla-
cent.

*Mea Roma celebrat, diligit
& canit nostros libros,
versor in gremio & m.
omnium. Ecce quidam rubet
pallet, obstupescit, oscitat,
odit. Hoc volo: nunc ve-
nostri sunt nobis jucundi.*

Mea Roma.] hoc est, mihi amica & benevola.

Ecce rubet.] Describit Poëta animi motus quibus cruciantur invidi.

Oscitat.] ore hincit, quod signum fastidii.

Nunc nobis.] Nunc, inquit, mea placent carmina, cum displiceant invidi.

Ad Apianum captatorem hereditatis. LXII.

AMISIT pater unicum Silanus,
Cessas mittere munera, Apiane?
Heu crudele nefas, malæque Parcæ!
Cujus vulturis hoc erit cadaver?

*Silanus genitor perdidit a-
genum: ô Apiane, si mu-
ris mittere dona? heu sic
inhumanum, atque impr-
Parcæ! cui vulturis contin-
hoc cadaver?*

Cessas mittere.] Iste Apianus, alii Oppi-
anus, quidam fuit hereditatum captator,
quem carpit Poëta.

Cujus vulturis.] Seneca epist. 95. *Ærico*

*agro aliquis assidet, probamus: at hoc si
restituatis causa fecit, vultur est, cadaver
expectat.*

Ad Marianum

qui captatorem scripserat heredem. LXIII.

SCIS te captari: scis hunc, qui captat,
avarum:
Et scis qui captat, quid, Mariane, ve-
lit:
Tu tamen hunc tabulis heredem, stulte, su-
premis
Scribis, & esse tuo vis, furiose, loco.
Munera magna quidem misit, sed misit in
hamo;
Et piscatorem piscis amare potest?
Hiccine dessebit vero tua fata dolore?
Si cupis, ut ploret, des, Mariane, nihil.

*O Mariane, scis te alli-
nessi avarum esse hunc
allicit: & nosti qua sit ma-
illius qui allicit: nihilominus
tu, ô demens, instituisti hu-
heredem ultimo testamento,
vis, ô vesane, illum t-
succedere. Misit quidem ma-
gna dona, at misit in hamo
& piscis potestne diligere
captorem? An hic luge-
tuam mortem vero marore?
Mariane, si placet ut st-
nihil dones.*

is te captari.] Marianum hunc irruet
a, qui blanditiis & muneribus allici se
ebatur.

nd velit.] nempe tuam mortem, ut
ideat tua bona.

nd misit in hamo.] Vide epig. 18. lib. 5.

Vero tua fata.] Fictæ erunt ejus lacry-
mæ; heredis enim fletus sapissime risus
est. Alii mea.

Des nihil.] Vana expectatione delusus
tunc vere flebit.

In detractorem. LXIV.

NUM sis nec rigida Fabiorum gente crea-
tus,

ec qualem Curio, dum prandia portat
aranti,

rfuta pegerit rubicunda sub ilice conjux:

d patris ad speculum tonsi, matrisque to-
gata,

ius, & sponsam possit te sponsa vocare:

mendare meos, quos novit fama, libellos,
tibi permittis felices carpere nugas:

is, inquam, nugas, quibus aurem adver-
tere totam,

on aspernantur proceres urbisque, forique,
ias & perpetui dignantur scrinia Silii,

repetit toties facundo Regulus ore;

ique videt propius magni certamina Circi

udat Aventinæ vicinus Sura Dianæ:

se etiã tanto dominus sub pondere rerum,
on dedignatur bis terque revolvere Cæsar.

d tibi plus mentis, tibi cor limante Mi-
nerva

rius, & tenues finxerunt pectus Athenæ,

e valeam, si non multo sapit altius istud

quod cum panticibus laxis, & cum pede
grandi,

rubro pulmone vetus nasisque timendum,

omnia crudelis Lanius per compita portat.

ides præterea, quos nullus noverit, in me
ribere versiculos, miseras & perdere char-
tas.

si quid nostræ tibi bilis inusserit ardor,

vet, & hærebit, totoque legetur in orbe.

igmata nec vafra delebit Cinnamus arte;

d miserere tui, rabido nec perditus ore

mantem nasum vivi tentaveris urfi.

et placidus licet, & lambat digitosque ma-
nusque,

Cum nec sis oriundus ex severe
familia Fabiorum, nec ta-
lis, qualem Curio genuit ru-
bicunda uxor sub ilice fron-
dosa dum fert prandia ipsi
aranti: sed filius patris tonsi
ad speculum, & matris toga-
ta, & cum possit sponsa te
appellare sponsam: tibi facis
potestatem corrigendi meos li-
bros quos celebrat fama, &
sugillandi felices nugas: has
inquam, ineptias quibus præbere
aurem non dedignantur princi-
pes urbis & fori, & hæc in-
cluduntur in armariis immor-
talis Silii, & toties ore di-
serto repetuntur a Regulo, &
commendantur a Sura propin-
quo Diane Aventina, qui
spectat propius pugnas magnæ
circi: ipse etiam dominus Cæ-
sar sub tanto pondere rerum
non aspernatur bis & ter rele-
gere. At tu habes plus in-
genii, Minerva poliente tibi
iudicium acrius, & subtiles
Athenæ informarunt pectus
tuum. Dispeream, si non
multo altius sapit illud cor,
quod cum intestinis laxis, &
cum pede grandi, & vetus
pulmone corrupto, & metuen-
dum nasus circumfert savus
Lanius per omnia compita. In-
super audes componere in me
carmina quæ nemo legerit, &
perdere chartas infelices. At
si æstus nostræ ira tibi quid
inusserit, durabit, & hære-
bit, & legetur in toto orbe.
Nec Cinnamus arte callida tol-
let stigmata: at miserere tui,
nec miser ore furenti experia-
vis fumantem nasum vivi urfi.
Quamvis sit tranquillus, &
lambat digitos & manus,

Si dolor, & bilis, si iusta coegerit ira,
Ursus erit: vacua dentes in pelle fatiges,
Et tacitus quæras, quam possis rodere car-
nem.

si impelleretur dolore, & bili
& iusta ira, ursus fiet: de
fatiges dentes in pelle mor-
tua, & latens quæras car-
nem quam possis rodere.

Fabiorum gente.] studiis belli asperrima
& nobilissima.

Curio.] M. Curium Dentatum intellige,
de quo Cicero de Senectute: *In hac vita*
(rusticana) *M. Curius cum de Samnitibus,*
de Sabinis, de Pyrrho triumphasset, consum-
psit extremum ætatis.

Ad speculum tonsi.] id est filius effœmi-
nati patris, qui pilos vellebat ad speculum
mollis Othonis instar, de quo Juvenalis
sæt. 1.

Ille tenet speculum pathici gestamen Otho-
nis.

Matrisque togata.] hoc est adulteræ:
fœminæ enim adulterii convictæ togam
ferre cogebantur: epig. 39. lib. 2.

Et sponsam.] quia effœminatus es.

Sili.] De Silio Italico Poëta vide epig.
14. lib. 4. de Regulo dictum epig. 13.
lib. 1.

Quique videt.] Sura orator clarissimus
habitabat in monte Aventino, ubi Diana
colebatur, unde poterat despiciere in cir-
cum maximum vicinum. Sura meminit
Suetonius in Domitiano cap. 13.

Cesar.] Domitianus.

Sed tibi.] Tu nempe unus omnium Ro-
manorum sapiencissimus.

Fixerunt.] Alii minus bene *fixerunt.*

Ne valeam.] hoc est, dispeream si non
plus sapit cor pecudis quod venale circum-
fert lanus per totam urbem. Legunt ali
Quidem minus bene.

Nassique timendum.] quia putridum.

At siquid.] hoc est, At si ego iratus ver-
sus in te scripsero, non peribunt, tibi que
sempiternam infamiam notam inurent.

Cinnamus.] Tonfor de quo lib. 7. epig.
63. *Stigmata.*] notas infamiam intellige
quas fugitivorum servorum fronti impi-
mere solebant Romani.

Fumantem.] Sensus est: Noli me adver-
sus te incitare, aliter iracundum me ursum
senties. *Nisum dixit,* quia in naso ira
sedes est. *χολὰ πρὸς ῥινὶ κέθηται,* bilis in
nares sedet. Theocritus Idyll. 1.

Vacua dentes.] Canes imitare, pellem
mortuam rode, me vero vivum ne ran-
gas.

Ad Tuccam epigrammatum censorum. LXV.

HEXAMETRIS epigramma facis, scio
dicere Tuccam,

Tucca solet fieri: denique Tucca licet.
Sed tamen hoc longum est, solet hoc quoque
Tucca licere,

Si breviora probas, disticha sola legas.
Conveniat nobis, ut fas, epigrammata longa
Sit transire tibi: scribere Tucca mihi.

Non ignoro Tuccam dicere
scribis epigrammata hexame-
tris: O Tucca, hoc solet fieri
denique, ô Tucca, fas est. At
nihilominus hoc longum est, ô
Tucca, hoc etiam solet permit-
ti: si breviora placent, evol-
vas sola disticha. Pacificammi
inter nos ut liceat tibi præte-
rire longa epigrammata: mihi
facere, ô Tucca.

Hexametris.] Superius epigramma ut longum, atque hexametris scriptum, sane redar-
guerat Tucca: quod utrumque fieri posse docet Poëta.

De præcone puellam vendente. LXVI.

FAMÆ non nimium bonæ puellam,
Quales in media sedent Subura,
Vendebat modo præco Gellianus.
Parvo cum pretio diu liceret,
Dum puram cupit approbare cunctis:

Paulo ante præco Gellianus
vendebat puellam existimatio-
nis non nimis integræ, quales
versantur in media Subura.
Cum diu astimaretur parvi
pretio, dum vult ostendere
omnibus illam esse pudicam.

At-

Attraxit prope se manu negantem:
Et bis, terque, quaterque basiauit.
Quid profecerit osculo, requiris?
Sexcentos modo qui dabat, negavit.

prope se attraxit manu negantem, atque osculatus est bis & ter, & quater. Rogas, quid sit affectus basio? Quis paulo ante deserebat sexcentos recusavit.

Quales in.] Subura urbis erat regio in qua habitabant meretrices.

Manu negantem.] Puella illa erat quidem acilis, ac instructa arte meretricia negabat, uo magis placeret.

Basiauit.] atque impuro suo ore tam impuram reddidit puellam, ut qui modo sexcentos scitertios nummos offerret, jam neget.

Ad Pannicum

de Gellia amante solos Eunuchos. LXVII.

CUR tantum eunuchos habeat tua Gellia, quæris
Pannice, vult futui Gellia, non parere.

O Pannice, sciscitaris, cur Gellia habeat tantum eunuchos? Gellia placet subagitari, non autem parere.

Non parere.] Juvenalis sat. 6.
Sunt quas eunuchi imbelles, ac mollia

semper
Oscula delectent, &c.

De morte Eutychi pueri aquis extincti. LXVIII.

LETE nefas vestrum, sed toto flete Lucrino,

Naiades, & luctus sentiat ipsa Thetis.
ater Baianas raptus puer occidit undas

Eutyclus: ille tuum, Castrice, dulce latus.

lic tibi curarum socius, blandumque levamen;

Hic amor, hic nostri vatis Alexis erat.

Numquid te vitreis nudum lasciva sub undis

Vidit, & Alcidaë nympha remisit Hylam?

an dea foemineum jam negligit Hermaphroditum,

Amplexu teneri sollicitata viri?

quidquid id est, subitaë quæcunque est causa rapinaë,

Sit, precor, & tellus mitis, & unda tibi.

O Naiades, deplorate vestrum scelus, ac deplorate toto Lucrino, atque ipsa Thetis audiat vestram maestitiam. Puer Eutyclus perit raptus inter undas Baianas: Ille, o Castrice, qui blandus adhærebat tuo lateri. Hic erat particeps tuarum sollicitudinum, & dulce levamentum: hic amor, hic Alexis nostri Poëtæ. Nunquid Nympha petulans te aspexit nudum sub aquis vitreis, & remisit Hylam Heruli? An dea allecta amplexu viri teneri jam aspernatur foemineum Hermaphroditum? Utne est, quæcunque est causa repentina rapinaë, precor ut terra sit tibi lenis & aqua.

Flete nefas.] Eutyclus puer Castrici aquis Baianis extinctus est, cujus mortem defflet Lucrino.

Ipsa Thetis.] Thetis Nerei filia, & uxor Pelæi, pro ipso mari ponitur. Sensus est, Thetis audiat, vel forte ipsa experiatur vestram dolorem. Lucrinus vero in Campania, hodie Mar morto, vel Lago di Lucola.

Alexis.] Eutyclus tibi erat in deliciis, ut Virgilio Alexis. Virg. Eclog. 2.

Nympha remisit.] Te rapuit Hyla pulchriorem, quem restituit Herculi. Epig. 49. lib. 5.

An dea.] Salmacis Hermaphroditum
Veneris, & Mercurii filium amavit. Ovi-
dius 4. Metamorph.

Solicitata.] Eutychi amplexu.
Sit precor.] Mortuis bene precandi
mula. Epig. 35. lib. 5.

De Bassa aquam bibente. LXIX.

NOM miror, quod potat aquam tua
Bassa, Catulle:
Miror, quod Bassi filia potat aquam.

Non miror, quod tua B
bibit aquam, ô Catulle:
ror, quod filia Bassi
aquam.

Non miror.] Oris forte erat impuri hæc Bassa, ut Lesbia de qua epig. 50. lib. 2. u
merito aquam potabat, qua os impurum purgaret: at cum esset temulenti Bassi fi
miratur Poëta illam a patre ebris sic degenerasse, ut aquam biberet:

Ad Martianum;

vivere nihil aliud esse quam bene valere. LXX.

SEXAGESIMA, Martiane, messis
Acta est, & puto jam secunda Cottæ:
Nec se tædia lectuli calentis
Expertum meminit die vel uno.
Ostendit digitum, sed impudicum,
Alconti, Dasioque, Symmachoque.
At nostri bene computentur anni;
Et quantum tetricæ tulere febres,
Aut languor gravis, aut mali dolores,
A vita meliore separentur:
Infantes sumus, & senes videmur.
Ætatem Priamique, Nestorisque
Longam qui putat esse, Martiane,
Multum decipiturque, falliturque.
Non est vivere, sed valere, vita.

O Martiane, Cotta exp
annum sexagesimum, a
opinor, jam secundum.
meminit se vel uno die
fisse molestias lectuli cale
Porrexit digitum ac impe
Alconti, & Dasio, &
macho medicis. Sed
anni diligenter revocentur
calculos, & removeatur a
meliore, quicquid abstul
seve febres, aut languor
vis, vel improbi marores
fantes sumus, & senes
remus. O Martiane, qu
dit longam esse etatem
mi & Nestoris, multum
rat, & decipitur. Vita
est vivere, sed bene val

Tædia lectuli calentis.] hoc est, non mem-
init se unquam ardenti febre laborasse;
propter quam incalescit lectus.

Ostendit digitum.] Medium nempe per
contemptum, epig. 28. lib. 2. Juvenalis
sat. 10.

— *mediumque ostenderet singiem.*

Et quantum.] Quot annos abstul-
febres, &c.

Decipitur.] Nam qui diu vivunt
Priamus & Nestor, qui gravi animi &
poris dolore cruciati sunt, non fru-
vita longa, sed qui semper sani fun-
vitam hilarem agunt.

De Thelesina lasciva puella. LXXI.

EDERE lascivos ad Bætica crumata ge-
ftus,
Et Gaditanis ludere docta modis.
Tendere quæ tremulum Pelian, Hecubæque
maritum

Thelesina sciens agere
lascivos ad sonitus Bæti-
ludere modulationibus
tanis. Quæ posset ad lib
incendere tremulum
atque excitare maritum

Poffet ad Hectoreos follicitare rogos;
 it, & excruciat dominum Thelefina prio-
 rem;
 Vendidit ancillam, nunc redimit dominam.

prope rogam Hectoris. Thele-
 fina adurit & torquet priorem
 herum; venundedit feruam,
 nunc redimit dominam.

dere lasciuos.] Eum deridet Poëta, qui
 diderat Thelefina, vel Telethulam
 am, quam poftea ejus amore captus
 emit.

rufmata.] hoc eft, fonitus a verbo
 pulfo. Bætica, hoc eft Hispana;
 is enim Hifpaniæ fluvius hodie *Guadal-*

quivir. Puellæ autem Hifpaniæ maxime
 Gaditanæ choreas agebant valde lascivas;
 epig. 42. lib. 1. & epig. 79. lib. 5.

Pelian.] Senex longævus fuit Theffaliæ
 rex, de quo Ovid. 7. Metam. Priamus vero
 maritus Hecubæ fuit, cujus fenectus & hi-
 ftoria fatis nota.

De Cilice fure. LXXII.

UR notæ nimium rapacitatis
 Compilare Cilix volebat hortum:
 genti fed erat, Fabulle, in horto
 æter marmoreum nihil Priapum;
 am non vult vacua manu redire,
 fum furripuit Cilix Priapum.

*Cilix fur rapacitatis nimium
 comperta cupiebat furtum fa-
 cere in horto: at, à Fabulle,
 nihil erat in horto immenfo
 præter Priapum marmoreum;
 dum Cilix non vult reverti
 manu vacua, furatus eft ip-
 fum Priapum.*

ur nota.] Simile eft epig. Græcum lib. 2. Anthologiæ cap. 25. cum nihil in horto
 capiendum inveniret fur, ipfum horti custodem furripuit.

De Priapo Hilari. LXXIII.

ON rudis indocta fecit me falce colo-
 nus.
 Dispensatoris nobile cernis opus.
 am Ceretani cultor notiffimus agri
 Hos Hilarus colles, & juga læta tenet.
 Ispice, quam certo videar non ligneus ore,
 Nec devota focus inguinis arma geram:
 d mihi perpetua nunquam moritura cu-
 preffo
 Phidiaca rigeat mentulâ digna manu.
 cini, moneo, fanctum celebrate Priapum,
 Et bis feptenis parcite juberibus.

*Non imperitus colonus forma-
 vit me falce rudi: vides egre-
 gium opus dispensatoris. Nam
 Hilarus notiffimus cultor agræ
 Ceretani poffidet hos colles, &
 jugera læta. Vide quam bene
 effulto vultu compaream non
 ligneus, nec gefsem arma...
 comburenda... O Vicini, mo-
 neo, colite fanctum Priapum,
 atque abftinete a quatuordecim
 juberibus.*

Non rudis.] De Priapo hortorum custo-
 diæpius dictum.

Dispensatoris.] Videtur effe nomen peri-
 timi cujufdam artificis. Alias dispensator
 vus appellatur, qui familiæ rationes

dispensat, peculiique administrationem ha-
 bet. L. 51. & l. 62. ff. de folutionibus.

Phidiaca.] Epig. 35. lib. 3. de Phidia
 dictum.

Ad Esculanum, de calvo & edentulo. LXXIV.

MEDIO recumbit imus ille qui lecto
Calvam triflem segmentatus unguento,
Foditque tonsis ora laxa lentiscis:
Mentitur, Esculane, non habet dentes.

Ille qui imus accubat in medio lecto calva trifli sulca unguento, & scalpit ora an pla politis lentiscis, mentitur. Esculane, illi non sunt dentes.

Medio recumbit.] In Romanorum cœnaculis tres erant lecti, quorum singuli ut plurimum tres convivas accumbentes capiebant: medius vero lectus aliis erat honoratior, & medius locus in medio lecto omnium honoratissimus; tribus ergo uno in lecto recumbentibus summus dicebatur, qui ad caput lecti recumbebat, imus vero qui ad pedes recumbentis in medio accubabat. De his fusc Liplus lib. 3. antiquarum lectionum.

Calvam triflem.] Hunc locum explicat Turnebus lib. 25. cap. 27. Ille enim, inquit, etiam unguento comam sibi in capite calvo pinxerat, & effinxerat: sed quæ

trium filorum esset, & capillorum: v. calvam haberet, cui reliqui essent tres capilli. Et cum in capite fulcos dactylis unguenti litujis, & veluti vias secuisse *segmentatus* dixit. Quæ est antiquorum librorum scriptura: ut mirer quid sit quod contra sententiam, & versus rationem multi *segmentatus* & defendant, & declinent. Judicet lector. Legunt alii *semitis*: tangere quippe est oleo ungere arunt. Porro *segmentatum* illud dicitur quicquid ex tenuissimis segmentis vermiculatum compositum est.

Lentiscis.] Lentiscus arbor est cujus frodea cuspe dentium sordes purgant.

In Pontiam veneficam. LXXV.

CUM mittis turdumque mihi, quadramve placentæ,
Sive femur leporis, sive quid his simile?
Buccellas misisse tuas te, Pontia, dicis.
Has ego nec mittam, Pontia, sed nec edam.

Cum ad me mittis turdum aut frustum placentæ, aut mur leporis, aut aliquid hujusmodi, ô Pontia? dicis misisse tuas buccellas. O Pontia, nec mittam has ad aliam nec manducabo.

Quadræmve.] Aliquando quadra significat mensam. Juvenalis sat. 5.

aliena vivere quadra.

Hic sumitur pro frusto, nam in quadrata frusta secabantur placentæ. Sic lib. 3. epig. 76.

Nec te liba juvant, nec secta quadra placentæ.

Buccellas.] hoc est, frustra optimorum ciborum tibi appositorum, quæ non in bucca capere potest. Alii aliter.

Pontia.] Forte enim veneno imbutæ sunt illæ buccellæ. Pontia quippe venefica erat improbissima, de qua lib. 3. epig. 34.

Epitaphium Fusci, qui in Dacia pugnans interfectus est. LXXVI.

ILLE sacri lateris custos, Martisque togati,
Credita cui summi castra fuere ducis:
Hic situs est Fuscus. licet hoc fortuna fateri.
Non timet hostiles jam lapis iste minas.
Grande jugum domita Dacus cervice recepit,
Et famulum victrix possidet umbra nemus.

Ille custos sacri lateris, Martis togati, cui fuit credita summi in ratorum: hic jacet Fuscus. est, ô Fortuna, hæc confisus. Jam iste lapis non metuit nas hostium. Grande jugum impostum est suballa cer-

Daci, & umbra victrix tenet sylvam subitam.

Ille sacri.] Domitiani Præfectus Prætorii.
Martis togati.] Domitiani in urbe resistentis, & per duces bellum gerentis, qui circo togatus dicitur. Vel Martis togatos dicitur, quod Prætorianæ cohortis et Præfectus, quæ nempe urbis muros stodiret.
Hic situs est.] Fusci meminit Suetonius Domitiano cap. 6. Ad Fuscum est epi-

gramma 27. lib. 7. cujus cineres sane Romam allati fuerant.
Licet hoc.] O fortuna quæ Fulco invidisti, invita tamen fateri debes, Fuscum licet mortuum, cui sane in Dacia rumulus fuerat erectus, jam non timere hostes victos, unde umbra victrix dicitur. De Dacia sæpius dictum.

In Afrum mendicum. LXXVII.

QUM sis tam pauper, quam nec miserabilis Irus;
 Tam juvenis, quam nec Parthenopæus erat;
 Tam fortis, quam nec, cum vinceret, Artemidorus;
 Quid te Cappadocum sex onus esse juvat?
 Irideris, multoque magis traduceris, Afer,
 Quam nudus medio si spatere foro.
 Non aliter monstratur Atlas cum compare mulo,
 Quæque vehit similem bellua nigra Libyn.
 Invidiosa tibi quam sit lætica, requiris?
 Non debes ferri mortuus hexaphoro.

Cum sis tam inops, quam nec erat infelix Irus; tam juvenis, quam nec Parthenopæus; tam robustus, quam nec Artemidorus, cum vinceret; Cur placet gestari a sex Cappadocibus? Irideris, ò Afer, & multo majori es ludibrio, quam si nudus ambulares medio foro. Non aliter ostenditur Atlas cum mulo compare, & nigra bellua quæ portat Libyn. Rogas, quantum odium tibi conciliet lætica? Ne mortuus quidem debes gestari hexaphoro.

Irus] de quo epig. 40. lib. 5. arrogantem mendicum Afrum carpit, qui lætica rinde ac si ditissimus veheretur.
Parthenopæus.] Juvenis pulcherrimus simul & fortissimus, quem celebrat Papinius Thebaidos.
Artemidorus.] pugil forte vel gladiator.
Cappadocum sex.] hoc est, quid gestaris a sex servis e Cappadocia?
Traduceris.] De hoc verbo vide quæ ximus epig. 4. lib. Spect.
Monstratur Atlas.] hoc est, si Atlas minus mulum pumilionem conscendat,

ludibrio erit. Sic Angelus Politianus hunc locum explicat Miscell. cap. 23. *cum compare mulo.* Legit Scriverius *cum compare gigno*, hoc est parvulo mulo. Vetus codex habet *cum compare gibbo.* Cujusdam nani, qui Atlas vocaretur, meminit Juvenalis sat. 8. Sic & Libys seu Afer vulgo ridetur ubi concolorem sibi elephantem conscendit.
Non debes.] Quid sit hexaphorum dictum epig. 81. lib. 2. Divites mortui efferebantur hexaphoro, pauperes vero sandapila, qua mortuus hic Afer efferendus erat, ut pote pauper.

Ad Aulum de lusco potatore. LXXVIII.

OTOR nobilis; Aule, lumine uno
 Luscus Phryx erat, alteroque lippus:
 Luic dicit medicus; Bibas caveto
 Vinum: si biberis, nihil videbis.
 Videns Phryx oculo, Valebis, inquit.
 Misceri sibi protinus deunces,
 Sed crebros jubet: exitum requiris?
 Vinum Phryx, oculus bibit venenum.

O Aule, Phryx egregius potator erat captus uno oculo, & lippus altero: Medicus huic dicit, Vide ne potes vinum: si potaveris, nihil videbis. Phryx videns dicit oculo suo, Valebis: Statim imperat sibi purgari deunces, sed frequentes Rogas eventum? Phryx hausit merum, oculus virus.

Valebis.] Ludit in hoc verbo, quasi dicat *sanaberis*: sed intellige eo sensu, quo epig. 67. lib. 5. hoc est *peribis*.

Oculus bibit venenum.] Nam vino extitit etus est oculus. Cætera per se patent.

Ad Lupum intempestive tristem. LXXIX.

TRISTIS es, & felix: sciat hoc fortuna, caveto:
Ingratum dicet te, Lupe, si scierit.

Mæstus es, & beatus; vine fortuna hoc dicat: si a dicerit, ô Lupe, te vocal immemorem,

Ingratum.] Cum grato & læto animo beneficia, quæ in te contulit plurima ne accipias.

De rosis ad Cæsarem missis. LXXX.

UT nova dona tibi, Cæsar, Nilotica tellus

Miserat hibernas ambitiosa rosas:
Navita derisit Pharios Memphiticus hortos,
Urbis ut intravit limina prima tuæ.
Tantus veris honos, & odoræ gratia Floræ,
Tantaque Pæstani gloria ruris erat.
Sic quacunq; vagus, gressumque oculosque ferebat,
Textilibus fertis omne rubebat iter.
At tu Romanæ jussus jam cedere brumæ,
Mitte tuas messes, accipe, Nile, rosas.

O Cæsar, terra Ægyptia flosa ad te miserat hyemal rosas ut nova munera: nau. Memphiticus contempsit hortos Ægyptios, ubi ingressus primum aditum tue urbi. Tantum erat decus veris, & honor Floræ odorifera, & tanta pulchritudo Pæstani agri. Sic quacunq; errans iret aspiceret, omnis via rubebat fertis textilibus. At tu, Nile, coactus dare primæ hyemi Romanæ, mitte te frumenta, atque accipe nō ultra rosas.

Ambitiosa.] Propter flores quos hyeme nasci alibi non credebant Ægyptii.

Navita Memphiticus.] hoc est ex urbe Memphi, de qua epig. 1. lib. Spect. Ille scilicet Ægyptius hortos patriæ suæ contempsit, statim atque vidit rosæta Romanorum.

Tantus veris honos.] id est, tanta erat rosarum copia, quibus abundat Pæstanus ager, de quo epig. 38. lib. 5.

Textilibus fertis.] hoc est coronis textis ex rosis. Alii legunt *sutilibus*: coronæ nempe ex rosarum foliis consuere solebat veteres. Vide epig. 65. lib. 5. & epig. 9. lib. 9. de qua lectione judicet lector.

Cedere brumæ.] hoc est, cedere rosis quæ hyemis tempore Romæ nascuntur.

Tuas messes.] Frumentis abundat Ægyptus, unde dicta est Reipublicæ Romanæ horreum.

LXXXI.

Ad Rufum a quo lepide petit lacernas. LXXXII.

QUIDAM me modo, Rufe, diligenter inspectum, velut emptor, aut lanista cum vultu digitoque subnotasset, Tune es, tune, ait, ille Martialis, Cujus nequitas jocoseque novit Aurem qui modo non habet Batavam?

Cum paulo ante quidam vel emptor aut lanista me accurat consideratum subnotasset oculis & manibus, Tune es, tune inquit, ille Martialis, cujus lascivias & sales tenet qui modo non habet aurem Batavam

Subrisi modice: levique nutu
 le, quem dixerat esse, non negavi.
 ur ergo, inquit, habes malas lacernas?
 espondi: quia sum malus Poëta.
 oc ne sæpius accidat Poëtæ,
 ittas, Rufe, mihi bonas lacernas.

*Subrisi parum: & levi nutu
 fassus sum me esse quem dixe-
 rat. Quare igitur, inquit,
 sunt tibi lacerna viles? Quia
 sum vilis Poëta. O Rufe,
 mitte mihi elegantes lacernas,
 ne hoc frequentius contingat
 vati.*

Velut emptor.] Cum mangones servos
 pcuri essent, eos diligenter inspiciebant,
 manibus atrectabant. *Lanista* magister
 gladiatorum quos domi habebat, atque
 lituebat ut illos deinde locaret & ven-
 et.

Non habet Batavam.] hoc est rusticam
 barbaram, duri quippe & barbari habe-
 tur Batavi, hodie Hollandi. Alii le-
 it *severam*: sed placet prior lectio; nec
 m ullam nationem antiquis suis dotibus
 liare decet, ac reddendum unicuique
 od suum est. Scriverius legit quidem
tavam, sed aliter explicat; exponit

nempe sibi gratulari Poëtam, quod legatur
 ab omnibus Romæ, præterquam a Batavis,
 qui armis & duriori vitæ assueti, corporis
 Augusti custodes, non ita curabant jocos
 istos. Hæc sunt Scriverii verba, de quibus
 judicet lector.

Lacernas.] vestes quæ togis superindue-
 bantur.

Quia sum malus.] Hoc urbane responderet
 Martialis; nec enim ideo tritis lacernis
 erat indutus, quia malus Poëta, sed pro-
 pter hoc ipsum, quod *amor ingenii nemi-
 nem unquam dritem fecerit*, ut ait Petre-
 nius.

Ad Cæsarem Domitianum
 cujus clementiam laudat. LXXXIII.

QUANTUM sollicito fortuna parentis E-
 trusco,
 Tantum, summe ducum, debet uterque
 tibi.
 am tu missa tua revocasti fulmina dextra;
 Hos cuperem mores ignibus esse Jovis;
 tua sit summo, Cæsar, natura tonanti,
 Utetur toto fulmine rara manus.
 uneris hoc utrumque tui testatur Etruscus,
 Esse, quod & comiti contigit, & reduci.

*Quantum fors patris debet filio
 Etrusco inquieto, tantum tibi
 debet uterque, ô summe du-
 cum. Tu enim retraxisti ful-
 mina jacta tua dextera: Op-
 tarem ut talis esset natura
 fulminum Jovis. O Cæsar,
 si summus Jupiter habeat tuam
 indolem, manus ejus raro
 emitteret totum fulmen. Etrus-
 cus filius testatur se consecu-
 tum hoc utrumque tuo dono,
 quod & licuit illi esse comiti,
 & reduci.*

Quantum.] Duo fuere Etrusci pater, &
 is, ille a Domitiano missus est in exi-
 lum, hic patrem sponte comitatus est,
 as reditum tandem imperavit. Vide
 inii Sylvam 3. & epig. 39. lib. 7.

Los cuperem.] hoc est, optarem ut tan-

tam clementiam haberet Jupiter; raro
 enim fulmen vibraret totum.

Hoc utrumque.] Nempe ipsi fuisse per-
 missum & comitari patrem, & simul cum
 eo redire ab exilio. Sic Poëta laudat cle-
 mentiam Domitiani.

De Philippo lectica vecto. LXXXIV.

STAPHORO sanus portatur, Avite,
 Philippus:
 Hunc tu si sanum credis, Avite, furis.

*O Avite, Philippus sanus ve-
 hitur Staphoro: ô Avite, si
 tu hunc existimas sanum, vi-
 sanis.*

Staphora.] Lectica scilicet ab octo servis
 tata, epig. 81. lib. 2.

anus.] Corpore.

Hunc tu si sanum.] Animo nempe;
 etenim nimis erat arrogantis ab octo ser-
 vis gestari.

Flet mortem Rufi. LXXXV.

EDITUS est sextus sine te, mi Rufe,
Camenis:

Nec te lectorem sperat, amice, liber.

Impia Cappadocum tellus, & numine lævo

Visa tibi, cineres reddit, & ossa patri;

Funde tuo lacrymas, orbata Bononia, Rufo,

Et resonet tota planctus in Æmilia.

Heu qualis pietas, heu quam brevis occidit
ætas!

Viderat Alpei præmia quinque modo.

Pectore tu memori nostros evolvere lusus,

Tu solitus nostros, Rufe, tenere jocos.

Accipe cum fletu mœsti breve carmen amici,

Atque hæc absentis thura fuisse puta.

O mi Rufe, te absente editum sextum librum Musis: non confidit, ô amice, te habere lectorem. A te conspecta impia terra Cappadocum, & deaversante restituit genitorum cineres, atque ossa tua. Bononia, privata tuo Rufo, effunde lacrymas, & lamentationes personent in tota Æmilia. Heu qualis pietas, heu quam brevis ætas periiit! Paulo ante spectaverat quinque præmia Alpei. O Rufe, tu membris erat legere nostros ludos, & memoriter scire nostras facetias. Accipe cum lacrymâ brevem versum amici tristitia: que existima hæc fuisse thura absentis.

Editus est.] Est editus a me sextus liber Camenis, Musis, id est liber carminum. Quæ enim carmine scribuntur, Musis carminum præsidibus eduntur. Sic hunc versum explicat Raderus. Alii legunt *Rufe Camoni* cujus familiæ meminit lib. 9. epig. 76. & 78.

Nec te.] Quia interiisti.

Impia.] Cappadoces impii dicuntur a Poëta vel propter pravam indolem, vel propter mortem Rufi pestilenti Cappadocix aëre interfecti.

Bononia.] Italiæ urbs nota, patria Rufi. *Æmilia.*] De via Æmilia, quæ Bononiam ducit, dictum lib. 3. epig. 4.

Viderat Alpei.] Poëta intelligit Olympica certamina, quæ ad Alpheum amnem cujus fons in Arcadia, quarto quoque anno celebrabantur teste Suida; atque insensus est, Rufum interiisse viginti annatum, vel forte viginti quinque, si Olympiadem pro lustro intelligat Poëta, ut epig. 39. lib. 7.

In bibentes aquam. LXXXVI.

SETINUM, dominæque nives, densique
trientes,

Quando ego vos, medico non prohibente,
bibam?

Stultus, & ingratus, nec tanto munere dignus,

Qui mavult heres divitis esse Midæ.

Possideat Libycas messes, Hermumque, Tagumque,

Et potet calidam qui mihi laudat aquam.

O Setinum, & nives jucundæ, & densi trientes, quando ego vos potabo, medico vetante? Qui mavult succedat locupletis Midæ, demens et atque immemor, nec dignus tanto dono. Qui mihi commendat aquam calidam, huiusmodi illam, & fruatur messibus Africa, & Hermo, & Te-

Setinum.] Vinum nobile e Setia Campanix oppido.

Dominæ nives.] Optatæ, quibus scilicet vinum refrigeratur: vocat autem nives dominas, quod illum allicerent, traherentque, epig. 65. lib. 5.

Densique trientes.] hoc est frequentius triens vero quatuor cyathos continet.

Qui mavult.] Possidere divitias Mædis regis Phrygiæ ditissimi, Ovid. Metam. 11. quam bibere Setinum nivibus refrigeratum, ille stultus est, atque in deos ingratus.

Libycas messes.] hoc est, Africanos agros
mentis abundantes, & Hermum Asiæ,
Tagum Hispaniæ amnes auriferos habeat
edicus, vel quilibet alius, dum modo
nam calidam potet; mihi vero pauperi
um bibendum relinquat.
Qui mihi laudat.] Turnebus lib. 25. cap.

27. Reperio, inquit, in veteribus, qui
mihi *libat*, ut sit ne liberaliter quidem
præbet, sed ministrat parce, & maligne,
ut si libaret, & tamen laudat, nos quoque
laudamus. Alii *livet*, hoc est invidet:

*Et potet calidam, qui mihi livet,
aquam.*

Ad Cæsarem, a quo aliquid petit. LXXXVII.

DI tibi dent, & tu, Cæsar, quæcumque
mereris:

Di mihi dent, & tu, quæ volo, si merui.

*O Cæsar, a te, atque a diis
consequaris quæcumque mere-
ris: consequar a te atque a diis,
quæ cupio si dignus sum.*

Di tibi.] O Domitiane, non indiges ab
is quam a te ipso atque a diis quicquam
lectare, cum omnium mortalium ditissi-

mus, & ipse deus sis. Ego vero a diis at-
que a te consequar, quæ meritis sum.

Ad Cæcilianum,

quem non appellaverat suum dominum. LXXXVIII.

MANE salutavi vero te nomine casu,
Nec dixi dominum, Cæciliane, meum.
Quantum libertas constet mihi tanta, requiris?
Centum quadrantes abstulit illa mihi.

*Forte mane salutavi te vero
nomine: nec appellavi meum
dominum. O Cæciliane, rogas
quantum constet mihi tanta li-
centia? illa me privavit cen-
tum quadrantibus.*

Centum quadrantes.] Clientes vocabant
ronos, quos colebant, dominos, a qui-
solebant consequi centum quadrantum

sportulam, quam amisit Martialis, cum
forte salutasset Cæcilianum, nec dominum
appellasset.

De Panareto potore. LXXXIX.

NUM peteret seram media jam nocte
matellam
Arguto madidus pollice Panaretus:
Spoletina data est, sed quam siccaverat ipse:
Nec fuerat soli tanta lagena fatis.
E fide summa testæ sua vina remensus
Reddidit œnophori pondera plena sui.
Miraris, quantum biberat, cepisse lagenam?
Desine mirari, Rufe: merum biberat.

*Cum Panaretus ebrius digito
crepante posceret seram matel-
lam media jam nocte: spoletina
porrecta est, at quam
exhauserat ipse: nec tanta la-
gena suffecerat illi soli. Ille
summa fide remensus testæ suæ
vina restituit pondera completa
sua œnophori. An miraris la-
genam continuisse quantum
potaverat? O Rufe, cessa
mirari: potaverat merum.*

Matellam.] vas ad effundendum lotium.
Arguto pollice.] crepitu nempe digitorum
cebeatur matella, epig. 80. lib. 3.

Spoletina.] Lagena quæ Spoleti in urbe
tribiæ ficta erat, vel quæ plena esset
o Spoletino.

Remensus:] hoc est, tantum lotii effudit,

quantum vini biberat, atque œnophorum
seu vas vinarium omnino implevit.

Merum biberat.] Si vinum aqua dilutum
bibisset Panaretus ille, plus lotii, pro ra-
tione aquæ infusæ, effudisset, quam lagena
capere potuisset: at summa fide remensus
est quod exhauserat.

De Gellia mœcha. XC.

MOECHUM Gellia non habet, nisi unum. | *Gellia non habet nisi unum mœchum. Hoc fœdus est, cum juxta est duorum.*
 Turpe est hoc magis, uxor est duorum.

Uxor est duorum.] Mariti scilicet & adulteri. Seneca 3. de beneficiis cap. 16. Instrumta, hoc est infulsa, & antiqua est, qua nesciat matrimonium vocari unius adulterium. Hæc ergo Gellia excusabat se, quod uni-

cum haberet mœchum: Poëta vero pro hoc illi turpius esse, quam innuptæ plures habere mœchos. Etenim repugnat unam fœminam duorum esse conjugem, quod eveni-
 men contingit, cum unum habeat mœchum

XCI.

In Amianum bibentem vinum pessimum. XCII.

CÆLATUS tibi cum fit, Amiane,
 Serpens in patera Myronis arte,
 Vaticana bibis, bibis venenum.

O Amiane, cum habeas patera insculptum serpentem arte Myronis, potas vina vaticana, potas toxicum.

Myronis arte.] Sculptoris nobilis, de quo epig. 39. lib. 4.

Vaticana bibis.] quæ erant pessima. Vide epig. 19. lib. 1. Vinum vero Vaticanum,

seu toxicum, ut dixit citato epigramma mire convenit cum serpente expresso patera, quæ est poculi genus latum patens.

De Thaide male olente. XCIII.

TAM male Thais olet, quam non fullonis avari,

Testa vetus, media, sed modo fracta via.

Non ab amore recens hircus, non ora leonis,

Non detracta cani Transiberina cutis.

Pullus abortivo nec cum putrescit in ovo,

Amphora corrupto nec vitata garo.

Virus ut hoc alio fallax permutet odore,

Deposita quoties balnea veste petit:

Psilotro nitet, aut acida latet oblita creta:

Aut tegitur pingui terque quaterque faba.

Cum bene se turam per fraudes mille putavit:

Omnia cum fecit, Thaida Thais olet.

Thais olet putidius quam testis amphora fullonis avari at paulo ante rupta media et hircus a coitu recenti, leonis, pellis Transiberina ablata a cane. Pullus abortivo corrumpitur in ovo abortiva amphora rupta putrido garo. Quoties veste abjecta adit balnea, ut fraudulenta commutat hanc graveolentiam in odore; nitescit psilotro, delitescit delibuta creta acida, aut ter & quater operitur faba opima. Cum credidit bene munitam per mille doctas cum molita est omnia, Thais olet Thaida.

Quam non fullonis.] In triviis amphoras collocabant tullones ad excipiendum lotium, magnum vero pretium pro vestibus purgandis exigebant: quam ob causam, ut putat Raderus, avari dicuntur. Camellorum urinam fullonibus utilissimam esse tradunt, inquit Plinius lib. 28. cap. 8.

Non ab amore.] Vide epig. 4. lib. 4.

Plinius lib. 11. cap. 53. Animæ leonis rursus grave.

Transiberina.] Vide epig. 42. lib. 1. regione urbis trans Tiberim sordida excipiuntur opera.

Nec pullus.] Nec pejus olet pullus abortivus in ovo putrido.

Garos.] quod ex intestinis & sanguine

ombrosorum conficiebatur, lib. 13. epig. 2.
Psilotro.] Unguentum de quo epig. 74.
 3.
Aut acida.] id est creta aceto macerata, a faciem oblinebat Thais.

Faba.] Unguento facto ex farina fabarum, quod lomentum vocari putat Domitius epig. 42. lib. 3.
Cum bene se tutam.] A graveolentia scilicet, semper nativum odorem omnium pessimum olet Thais.

De Calpetiano paupere. XCIV.

NONUNTUR semper chrysendeta Calpetiano,
 Sive foris, seu cum cœnat in urbe domi.
 c etiam in stabulo semper, sic cœnat in agro:
 Non habet ergo aliud? non habet immo
 suum.

Semper apponuntur chrysendeta Calpetiano, seu cum cœnat foris, seu domi in urbe. Sic quoque semper cœnat in diversorio, sic in villa: an igitur non habet aliud? Imo non habet suum.

Chrysendeta.] Quæ sic explicat Turnebus . 14. cap. 3. Vasa doctissimi viri explicat crustis aureis illigata, & exornata, in Martiale lib. 2. epig. 43. Ego vasa ornata esse puto, quorum gemmæ contextæ & contextæ tenerentur.

Non habet.] Interrogat lector. Calpetianus ergo non habet alia vasa præter chrysendeta?
Imo.] Respondet Poëta, imo ea vasa quibus utitur, non sunt sua, sed mutuo sumpta.

M. VAL. MARTIALIS

EPIGRAMMATUM

LIBER VII.

Ad Domitianum de lorica. I.

ACCIPE belligeræ crudum thoraca Minervæ,
 Ipsa Medusæ quem timet ira deæ.
 Dum vacat hæc, Cæsar, poterit lorica vocari,
 Pectore cum sacro federit, Ægis erit.

INTERPRETATIO.

O Cæsar, indue sacrum thoracem bellicosæ Minervæ, quem ipsa Medusæ etiam irata metueret. Poterit hæc lorica a vocari, dum otiosa est: cum munierit sacrum pectus, vocabitur Ægis.

NOTÆ.

Accipe.] Hoc epigramma ad Sarmaticam expeditionem referri videtur, de qua Suet. in Domit. cap. 6.

Ipsa Medusæ.] Alii,

Ipsa Medusæ quo timet ira deæ.

hoc est, quo irata Pallas utitur, & quo induta ferocior evadit, quæ Medusæ dicitur, quod illius ope Medusam interfecerit Perseus. Legunt alii,

Ipsa Medusæ quem timet ira comæ.

hoc est quem thoraca vel ipsa Medusa serpentibus, quos pro capillis gerebat, munita timeret. Eligat lector.

Ægis erit.] Lorica qua dii utuntur, Ægis dicitur, quæ est clypeus Palladis factus

ex Amaltheæ capræ corio, in cuius medio erat Gorgonis caput: quo clypeo si Numi aliquod munierit pectus, Ægis dicitur lorica autem, cum illo usus fuerit mortalis. Cæsar Domitianus deus haberi volebat. Sequens epigramma cum hoc primo conjunxit Domitius, & inscripsit loricam Domitiani: at esse distinguendum contendit Raderus: hinc enim, inquit, Cæsarem ipsum alloquitur, lorica vero quæntibus distichis. Ego cum Radero existimo esse novum epigramma, sed illud non notabo ut secundum, ne indicis operetur.

Ad lorica Domitiani.

INVIA Sarmaticis domini Lorica sagittis,
 Et Martis Getico tergo fida magis;
 Quam vel ad Ætolæ securam cuspidis ictus,

O Lorica domini impenetrabilis jaculis Sarmatarum, & tergo Getico tergo Martis: quæ tutam vel ab ictibus teli Æ-

exiit innumeri lubricus unguis apri;
 x sorte tua es, sacrum cui tangere pectus
 as erit, & nostri mente calere dei.
 omes, & magnos illæsa merere trium-
 phos,
 almatæque ducem, sed cito, redde togæ.

texuerunt politi unguis multo-
 rum aprorum: Nacta es felici-
 cem sortem, cui licebit tangere
 sacrum pectus, & caleferi
 mente Numinis nostris. Ito
 socia, atque illæsa, merere
 magnos triumphos, & quam-
 primum restitue Imperatorem
 togæ palmatæ.

[*Lia Sarmaticis.*] Vide epig. superius.
 atia duplex est, inquit Ortelius, Eu-
 pa, & Asiatica, Europæam *Russiam* ho-
 cat, Asiaticam vero, *Tartariam*.

[*Martis Getico.*] Mars deus belli apud
 colebatur indutus lorica facta ex pel-
 animalium.

[*am vel ad.*] Ætolam cuspidem intel-
 elum Meleagri in Ætolia nati; vel
 am cuspidem interpretare lanceam, &
 acutissimam, Ætoli enim, inquit

Raderus, Plinio teste, lanceas invene-
 runt.

[*Lubricus unguis.*] Hæc Domitiani lorica
 erat contexta vel ex laminis æreis aprorum
 uugues referentibus, vel tortæ ex veris apro-
 rum unguibus.

[*Dei.*] Domitiani.

[*Palmatæque.*] hoc est, urbi restitue Im-
 peratorem triumphantem: nam palmata
 vestis, in qua nempe depictæ erant palmæ,
 triumphantium erat propria.

Ad Pontilianum Poëtam ineptum. II.

UR non mitto meos tibi, Pontiliane,
 libellos?
 Ne mihi tu mittas, Pontiliane, tuos.

O Pontiliane, quare non mit-
 to ad te meos libros? ne tu,
 ô Pontiliane, mittas ad me
 tuos.

[*r non.*] Per se patet hoc epig. ejusdem argumenti est epig. 74. lib. 5.

De Oppiano pallido. III.

SSET, Castrice, cum malî coloris,
 Versus scribere cœpit Oppianus.

O Castrice, cum Oppianus ha-
 beret malum colorem, inceptit
 componere carmina.

[*set.*] Oppianus iste, de quo jam epig.
 lib. 6. Poësi animum applicuit ratus
 pter pallorem ex morbo contractum, se-
 tum iri nobilem Poëtam, quales erant
 i chartis impallescerent. Persius sat. 5.

Horat. epist. 19. lib. 1.

Decipit exemplar vitis imitabile, quod
 si

Pallerem casu, biberent exanguè cumi-
 num.

Ad Cæsarem Domitianum, ut redeat in urbem. IV.

I desiderium, Cæsar, populique, patrum-
 que,
 Respicias, & Latix gaudia vera togæ,
 dede deum votis poscentibus: invidet ho-
 sti
 Roma suo, veniat laurea multa licet.
 errarum dominum propius videt ille; tuo-
 que
 Terretur vultu barbarus & fruitur.

O Cæsar, si moveris amore
 populi, & patrum, & vera
 lætitia togæ Latix, restitue te
 deum vehementibus votis Ro-
 manorum: Roma invidet suo
 hosti, quamvis frequens laurea
 afferatur. Ille propius spectat
 dominum orbis; & barbarus
 terretur tuo vultu, sed fruitur.

Lætiae gaudia.] hoc est, Romanorum togatorum.

Redde denm.] hoc est, redi in urbem.

Invidet hosti.] Quod nempe fruitur tua præsentia.

Veniat laurea.] hoc est, licet ad nos teræ laureatæ sæpe afferantur, victoriarum quas ex Sarmatis reportas, nunciæ. *Vigil.* epig. sequens.

De fama reditus Domitiani. V.

ECQUID hyperboreis ad nos conversus
ab oris

Aufonias Cæsar jam parat ire vias?

Certus abest auctor, sed vox hoc nunciat
omnis.

Credo tibi, verum dicere, Fama, soles.

Publica victrices testantur gaudia chartæ:

Martia laurigera cuspide pila virent.

Rurfus io magnos clamat tibi Roma triumphos,

Inviçtusque tua, Cæsar, in urbe fonas.

Sed jam lætitiæ quo sit fiducia major,

Sarmaticæ laurus nuntius ipse veni.

Ecquid Cæsar ad nos conversus a regionibus Septentrionis meditatur suscipere iter Italiam? auctor manifestus nunciat hunc reditum. O Fama tibi adhibeo fidem, tui more est dicere verum. Laurea litera confirmant publicam lætitiæ: pila Martia virent cuspide laureata. Roma iterum clamat io tibi magnos triumphos, atque tua in urbe, ô Cæsar, invictus proclamaris. At jam ipse redi renunciaturus victoriam Sarmaticam, ut sit major securus nostri gaudii.

Ecquid hyperboreis.] De Sarmatia regione ad Septentrionem, vide epig. 1. supra.

Aufonias.] Italas: Italia enim Aufonia dicta est ab Aufone Ulyssis & Calypsus filio.

Verum dicere.] Imo falsum dicere solet fama. Virg. 4. Æneid.

Falsa atque infæta canit.

Tamen videtur Poëta intelligere tunc famam filere dicere verum, cum constanti omnium sermone aliquid celebratur; Domitiani vero reditum omnes renunciabant. Vel quod facile credimus, quod cupimus.

Victrices chartæ.] Reportata victoria solabant duces Romani vel ad Senatum, vel ad principem mittere laureatas literas indices victoriæ, cujus insigne est laurus. Livius Decad. 1. lib. 5. *Litera*, inquit, a *Præsumio laureata sequuntur victoriam populi Romani.*

Martia laurigera.] Milites hastarum, pilorum cuspidem lauro circumdebant signum lætitiæ ex reportata victoria.

Rurfus io.] Vox triumphus solennis. Virg. Horat. ode 9. lib. Epod.

Ad Cæsarem Domitianum de amore & desiderio populi Romani erga ipsum absentem. VI.

HIBERNA quamvis Arctos, & rudis
Peuce,

Et unguularum pulsibus calens Ister,

Fractusque cornu jam ter improbo Rhenus,

Teneat domantem regna perfidæ gentis,

Te summe mundi rector, te parens orbis,

Abeffe nostris non tamen potes votis.

Illic & oculis & animis sumus, Cæsar,

Adeoque mentes omnium tenes unus,

O Summe moderator mundi & pater orbis, licet hyema Arctos, & barbara Peuce & Danubius calefactus agit tationibus unguularum, & jaçter cornu fracto Rhenus rebellis retineat te vincentem regionis perfidiosa: Nihilominus nequis renictus esse a r. stris votis. Ibi, ô Cæsar, a sumus & oculis, & mentibus, atque ita, tu unoccupas cogitationes omnium

Uti ipsa magni turba nesciat Circi
Crumne currat Passerinus, an Tigris.

ut ipsa multitudo Circi magni
ignoret, utrumne Passerinus
currat, an Tigris.

[*liberna.*] Vide superiora epigrammata: est, quamvis te longe a nobis bella
teant in regionibus Septentrionis, no-
tamen mentibus præsens es.

[*Insulis Pence.*] Insula magna ad ostia Istri,
e Strabone lib. 7.

[*ungularum.*] Vide Ovidium Tristium
3. eleg. 10.

*Ceruleos ventis latices durantibus Ister
Congelat, & rectis in mare serpit
aquis.*

*Quaque rates ierant, pedibus nunc itur:
& undas*

*Frigore concretas ungula pulsat equi,
&c.*

[*tractusque cornu.*] Metonymia est: fra-

ctum Rhenum dicit pro victis Baravis &
Germanis: alludit autem noster Poëta ad
fluviorum cornua. Virgilius 8. Æneid.

*Corniger Hesperidum struvius regnator
aquarum.*

& vide etiam epig. 104. lib. 9.

*Cornua Sarmatici ter perfida contudit
Istri.*

[*Adeoqne.*] Omnes enim a spectaculis aver-
tuntur cum aliquid narratur aut de tuo re-
ditu, aut de tuis victoriis.

[*Passerinus an Tigris.*] Ambo cursu certa-
bant, reliquosque longe superabant, lib. 12.
epig. 36.

Vis cursu, peccibusque gloriari?

Tigrim vince, levemque Passerinum.

De reditu Domitiani. VII.

Nunc hilares, si quando mihi, nunc
ludite Musæ:

Victor ab Othrysiō redditur orbe Deus.

Quarta facis populi tu primus vota, Decem-
ber:

Jam licet ingenti dicere voce, Venit.

Illic forte tua, poteras non cedere Jano,

Gaudia si nobis, quæ dabit ille, dares.

Ista coronatus ludet convicia miles,

Inter laurigeros cum comes ibit equos.

Ut audire jocos, levioraque carmina, Cæ-
sar,

Sit tibi: si lusus ipse triumphus amat.

*O Muse nunc læta nunc ca-
nite, si unquam mihi cecini-
stis: Deus restituitur victor
ab orbe Othrysiō. O December,
tu primus reddis certa vota
populi: jam fas est clamare
summa voce, Venit. Beatus
forte tua, poteras non dare pri-
mas Jano, si nobis parerei læ-
titiã quam pariet ille. Mi-
les coronatus jocabitur conta-
mẽtiã festivas, cum socius se-
quetur inter equos laureator.
O Cæsar, liceat tibi audire
ludos, & versus leviores, si
triumphus ipse admittit jocos.*

[*ab Othrysiō.*] Othrys mons Thraciæ:
ius forte legunt alii *Odrysiō*. *Odrysiæ*
n populi sunt Thraciæ, quos aliqui ho-
vocant *Moldavenses*. Claudianus tamen
3. Conf. Honor.

*Otrisiūm pariter Getico sãdãvimus He-
brum*

Sanguine.

[*Quarta facis.*] Mense enim Decembri li-
Romam sunt allatæ de reditu Domi-
i.

[*poteras non.*] Sensus est: Si mense De-
cembri urbem ingressurus esset Cæsar, po-
t ille non cedere Januari, a Jano
, in cujus honorem multa sacrificia

faciebant, sic dicto, Ovidius 1. Fastorum,
quo nempe mense Romam erat rediturus
Cæsar.

[*Festa coronatus.*] Triumphum comi-
tari milites lauro coronati, & in ipsum
Imperatorem jocosa convicia jacere sole-
bant.

[*Inter laurigeros.*] Ovidius lib. 4. Tristium
eleg. 2.

*Vinclaque captiva reges cervice geren-
tes*

Ante coronatos ire videbit equos.

[*Levioraque.*] hoc est audire mea epigram-
mata.

De Casselio tarde ingenioso. VIII.

CUM sexaginta numeret Casselius annos,
Ingeniosus homo est. quando disertus
erit?

Cum Casselius natus sit sexaginta annos, solers est: quando erit eloquens?

Cum sexaginta.] Jam senex iste Casselius ingeniosus videri volebat, quem Poëta irridet, quod nempe tardius ad discendum eluxisset ejus ingenium.

In Olum obtrectatorem. IX.

PÆDICATUR Oros, fellat Linus, Ole,
quid ad te?

De cutē quid faciat ille, vel illa sua?

Centenis futuit Matho millibus, Ole, quid
ad te?

Non tu propterea, sed Matho pauper erit.

In lucem cœnat Sertorius, Ole, quid ad te,

Cum liceat tota stertere nocte tibi?

Septingenta Tito debet Lupus, Ole, quid
ad te?

Assen ne dederis, crediderisve Lupo.

Illud dissimulas, ad te quod pertinet, Ole:

Quodque magis curæ convenit esse tuæ.

Pro togula debes, hoc ad te pertinet, Ole.

Quadrantem nemo jam tibi credit: & hoc.

Uxor mœcha tibi est: hoc ad te pertinet,
Ole.

Poscit jam dotem filia grandis: & hoc.

Dicere quindecies poteram, Quid pertinet
ad te?

Sed quid agas; ad me pertinet, Ole, nihil.

Ole, Sertorius cœnat ad diem usque quid spectat ad te, cum fas sit arctè & graviter dormire tota nocte? Lupus de septingenta Tito, Ole, quid ad te? Ne assen quidem naveris aut credideris Lupo. Ole, taces id, quod spectat te, & quod congruit tuae sollicitudini: debes pro togula, Ole, hoc pertinet ad te. Nullus jam tibi mutuo da quadrantem: & hoc pertinet ad te. Habes conjugem ad teram: hoc ad te attinet. Ole. Filia jam grandis potestatem: & hoc. Poteram quindecies repetere. Quid pertinet ad te? At, Ole, nihil agas: ad me quid facias.

In lucem.] Suas computationes protrahit Sertorius.

Septingenta.] tertertia nempe.

Crediderisve.] Nam si nihil Lupo credideris, tunc cura vacabis.

Pro togula.] Quam nondum solvistis, & tamen aliorum debita recenset.

Quadrantem.] hoc est quartam assis partem.

Poscit jam dotem.] Filiaë debitor est pater,

cum illam dotare teneatur, Leg. 19. ff. ritu nuptiarum.

Dicere quindecies.] Sensus est: Ole, tu curiosus es in alienis negotiis, ut plus quindecies repetere potuerim, Quid ad te?

Sed quid agas.] Poëtæ obijcere poteram; Quid tu, ô Martialis, fatagis mearum? Quapropter illum occidit Poëta:

Ad Pudentem,

qui petierat epigrammata manu Poëtæ scripta. X.

NOGIS me calamo, manaque nostra
 Emendare meos, Pudens, libellos.
 quam me nimium probas, amasque,
 si vis archetypas habere nugas!

*O Pudens, me cogis corrigere
 meos libros calamo & manu
 propria. O quam nimium pro-
 bas me, & diligis, qui vis
 habere ineptias autographas!*

*gis me.] De Pudente jam dictum epig.
 lib. I. Nescio an hic idem sit: ut ut est,
 tæ erat amicissimus, qui in memoriæ
 al & amicitiae argumentum ab illo pe-
 t versus propria ejus manu scriptos, &*

*emendatos, quos Martialis vocat nugas ar-
 chetypas.*

*Nimium probas.] Nam si in meis versibus
 aliqua fuerint menda, in librarium culpam
 rejicere non potero.*

Ad Faustinum de suis libellis innocuis. XI.

Sic me fronte legat dominus, Faustine,
 serena,
 Excipiatque meos qua solet aure jocos:
 mea nec juste quos odit, pagina lædit,
 Et mihi de nullo fama rubore placet.
 Quid prodest, cupiant cum quidam nostra vi-
 deri,
 Si qua Lycambeo sanguine tela madent?
 pereumque vomant nostro sub nomine vi-
 rus,
 Qui Phœbi radios ferre, diemque negant?
 idimus innocuis verbis, hoc juro potentis
 Per genium famæ, Castalidumque gregem:
 que tuas aures magni mihi numinis instar,
 Lector, inhumana liber ab invidia.

*O Faustine, dominus ita legat
 me vultu benigno, & excipiat
 meos ludos aure qua consuevit:
 ut mei libri nec offendunt quos
 jure oderunt, & fama non est
 grata mihi de rubore cujus-
 quam. Quid juvat, cum qui-
 dam velint existimari nostra,
 si quedam tela perfunduntur
 sanguine Lycambeo, atque ef-
 fundant venenum vipereum sub
 nostro nomine, qui fatentur
 se non posse pati radios solis
 & lucem? Jocamur vocibus
 innocuis; hoc juro per genium
 Famæ potentis, & chorum
 Musarum; & per aures tuas
 mihi instar Numinis, ô lector
 aliene a crudeli invidia.*

*ic me fronte.] hoc est, Sic me legat &
 et Domitianus, ut ego nec lædo quos
 e odi.*

*Si qua Lycambeo.] Archilochus Poëta La-
 zæmonius versus Iambicos tam acerbos
 psit in Lycamben, quod desponsam ipsi
 m filiam negavisset, ut laqueo suspen-
 se simul cum filia illum coegerit. Sen-
 est: Quid prodest occulto Poëtæ versus
 rdaces & contumeliosos edere, cum*

*omnes noverint candidum meum ingenium?
 Vide epist. lib. I.*

*Qui Phœbi radios.] qui non audent ver-
 sus suo nomine edere in lucem.*

Innocuis verbis.] Alii legunt,

Ludimus innocui: seu hoc bene.

*Castalidumque gregem.] hoc est chorum
 Musarum, quæ a fonte Castalio sibi atque
 Apollinij sacro Castalides dicuntur.*

De Lycoride fusca. XII.

DUM Tiburtinis albescere collibus audit
 Antiqui dentis fusca Lycoris ebur,

*Dum fusca Lycoris audit ebur
 antiqui dentis album se-
 ri collibus Tiburis, petiit
 Venit*

Venit in Herculeos colles: quid Tiburis alti
Aura valet? parvo tempore nigra redit.

*Herculeos colles: quid po-
aura excelsi Tiburis? br
tempore nigra revertitur.*

*Dnm Tiburtinis.] De Lycoride idem est | cœlo Tiburtino.
argumentum lib. 4. epig. 62. ubi egimus de | Antiqui dentis.] id est vetusti eboris.*

De sua puella

lugente mortem cujusdam adolescentis. XIII.

ACCIDIT infandum nostræ scelus, Aule,
puellæ:
Amisit lusus, deliciasque suas:
Non quales teneri ploravit amica Catulli
Lesbia, nequitiis passeris orba sui;
Vel Stellæ cantata meo, quam flevit Ian-
this,
Cujus in Elyfio nigra columba volat.
Lux mea non capitur nugis, nec amoribus
istis,
Nec dominæ pectus talia damna movent.
Bis denos puerum numerantem perdidit an-
nos,
Mentula cui nondum sesquipedalis erat.

*O Aule, ingens flagitium
tigit nostræ puella: per
ludos atque amores suos:
quales desleuit Lesbia an-
blandi Catulli, privata la-
viis sui passeris; vel celebr
a meo Stella, quam plor
Ianthis, cujus nigra colu-
volat in campis Elyfio. I
mea non capitur ineptiis,
istis deliciis, nec cor mæ-
minæ movetur talibus jactis
Amisit puerum natum vig
annos*

*Infandum scelus.] Parcarum nempe: ad
finem usque epigrammatis mentem lectoris
lepide suspendit Poëta.
Lesbia.] Vide Catullum epig. 2. de passere
mortuo Lesbiæ.
Vel Stelle cantata.] id est columba, de*

*qua epig. 8, lib. 1. De Ianthide uxore
la vide epig. 21. lib. 6. In Elyfio.] hoc
cujus columbæ umbra est apud infero-
cundum antiquorum opinionem, qui
stimabant mortuorum omnium animal
umbras esse in inferis.*

Ad Arginum puerum Ianthidos. XV.

QUIS puer hic nitidis absistit Ianthidos
undis,
Et fugit ad dominam Naiada? nunquid Hy-
las?
O bene, quod sylva colitur Tirynthius ista,
Et quod amatrices tam prope servat aquas!
Securus licet hos fontes, Argine, ministres:
Nil faciunt nymphæ: ne velit ipse, cave.

*Quis puer hic refugit
pueris Ianthidos, & fugi
dominam Naiada? Nun-
est Hylas? O ractum l
quod Hercules colitur in
nemore, & quod tam
custodit amatrices undas
Argine, fas est tutus:
stres has undas: Nymph
bil faciunt: adverte ne
cupiat te rapere.*

*Ianthidos undis.] De hoc fonte vide epig.
47. lib. 6. In ædibus Stellæ erat fons, cujus
Nympham a Violantilla seu Ianthide Stellæ
uxore Ianthidem denominat, ad quam Vio-
lantillam confugiebat hic servus, ne a Nym-
phis raperetur. Vide epig. 21. lib. 6.*

*Nunquid Hylas.] De quo epig. 49. I
O bene.] In vicino scilicet nemore c
Hercules, qui te tuebitur a Nymphis.
Nil faciunt.] Tute potes haurire aqua
hoc fonte, & ministrare; nec enim hujus
Nymphæ te rapiant: sed cave ab ipso He*

Ad Regulum a quo lepide petit pecuniam. XV.

ER A domi non sunt. supereft hoc, Re- *Non habeo pecuniam domi, & Regule: hoc unum restat ut vendamus tua dona: nunquid emis?*
gule, tantum,
It tua vendamus munera: nunquid emis?

pereft hoc.] Nihil quicquam habeo præmunera quæ a te accepi: hoc autem e dicit Poëta sperans Regulum ea non redempturum, sed liberaliter subventurum suæ inopiz. De Regulò dictum epig. 13. lib. 1.

Ad Bibliothecam Julii Martialis. XVI.

URIS Bibliotheca delicati,
Vicinam videt unde lector urbem,
er carmina sanctiora si quis
civæ fuerit locus Thaliæ,
s nido licet inferas vel imo,
tem quos tibi misimus libellos,
storis calamo sui notatos:
c illis pretium facit litura.
tu munere dedicata parvo,
æ cantaberis orbe nota toto:
nus pectoris hoc mei tuere,
Bibliotheca Martialis.

O Bibliotheca amænæ villæ, ex qua lector aspicit propinquam urbem, si quis fuerit locus jocose Thaliæ inter versus sanctiores, colles licet vel infimis forulis hos septem libros, quos ad te misimus emendatos calamo sui auctoris: hæc litura constituit illis pretium. Sed tu, O Bibliotheca Julii Martialis donata parvo munere, quæ cognita celebraberis toto orbe, serva hoc pignus mei amoris.

eris bibliotheca.] Hoc rus longo Janiculi recumbebat, ut dictum est epig. 64. 4. Nido vel imo.] hoc est vel in ultimo ordine colles velim.
scivæ Thalia.] hoc est, jocosis meis

XVII.

De fragmento navis Argus. XVIII.

RAGMENTUM, quod vile putas, & *Fragmentum quod credis contemptum, atque inutile lignum, hæc fuit prima carina maris incogniti; quæ olim nec potuit frangi ruinis Cyaneis, nec saviore ira Scythici freti victa est seculis; at licet cesserit annis, exigua tabella angustior, est nave integra.*
inutile lignum,
hæc fuit ignoti prima carina maris;
am nec Cyaneæ quondam potuere ruinæ
rangere, nec Scythici tristior ira freti.
ula vicerunt; sed quamvis cesserit annis,
anctior est salva parva tabella rate.

ragmentum.] Navis scilicet Argus, quod hæc tunc extabat. De illa nave & Argos vide Valerium Flaccum.
ic fuit.] Ante Argonautas mare navigentatum non fuit, ut canunt Poëtæ.
anca ruina.] Cyaneæ seu Symplegades dum Ptolemæum duæ sunt insulæ, vel saxa adjacentia Bosphoro Thracio, hodie Canal de Constantinople, quæ non sine magno periculo transmiserunt Argonautæ:
Ira freti.] hoc est tempestas Ponti Euxini. Alii legunt unda freti.
Sanctior.] propter venerationem quæ debetur antiquitati.

In Sanctram helluonem & avarum. XIX.

NIHIL est miserius nec gulosius Sanctra,
 Rectam vocatus cum recurrit ad cœnam,
 Quam tot diebus noctibusque captavit;
 Ter poscit apri glandulas, quater lumbum,
 Et utramque coxam leporis, & duos armos,
 Nec erubescit pejerare de turdo,
 Et ostreorum rapere lividos cirros.
 Dulci placenta fordidam linit mappam.
 Illic & uvæ collocantur ollares,
 Et Punicorum pauca grana malorum,
 Et excavatæ pellis indecens vulvæ,
 Et lippa ficus, debilisque boletus.
 Sed mappa cum jam mille rumpitur furtis,
 Rosos tepenti spondylos sinu condit,
 Inde vorato capite turturem truncum,
 Colligere longa turpe nec pudet dextra.
 Analecta, quidquid & canes reliquerunt.
 Nec esculenta sufficit gulæ præda,
 Misto lagenam replet ad pedes vino.
 Hæc per ducentas cum domum tulit scalas,
 Seque obserata clausit anxius cella,
 Gulosus ille postero die vendit.

Nihil est infelicius & gulosius Sanctra, cum invitatus properat ad cœnam rectam quam ancipitatus est tot diebus & noctibus; ter petit glandulas apri, quater lumbum, atque utramque coxam leporis & duos armos; nec pudet illum pejerare de turdo, & subducere lividos cirros ostreorum. Dulci placenta infordidam mappam. Illic & uvæ ollares, & pauca grana malorum Punicorum apponuntur & pellis indecora vulvæ exsæ, & ficus lippa, & debilis boletus. At cum jam mappa frangitur mille furtis, calsinu occultat spondylos exesæ nec deinde existimat inhonestè porrecta manu colligere turturam nec lumbum devorato capite & frustra, & quicquid reliquerunt canes. Nec prædæ curia sufficit helluonem, misto replet amphoram lagenam ad pedes. Cum hæc omnia portavit dumtaxat per ducentas gradus, & sollicitus se abscondit cella clausa, postridie helluo vendit hæc fructa.

Rectam vocatus.] Quam revocaverat Domitianus sublatis sportulis. Vide epig. 69. lib. 2.

Glandulas.] Vide epig. 81. lib. 3. lumbus vero est media pars apri in tres partes divisi.

Utramque coxam.] Coxa posteriorum pedum pars est superior, armus anteriorum.

Pejerare.] hoc est, cum subduxit turdos, non pudet ipsum jurare sibi non fuisse appositos.

Ostreorum lividos cirros.] Ciri proprie crines sunt, sed hic sumuntur pro fibris ostreorum carnis colorem referentibus, unde *lividos* vocat. Sensus est, ab illo helluone rapit etiam ostrea.

Dulci placenta.] Quam & clam subductam mappa involvebat. Legunt alii *brucis placenta*, hoc est frustis: alii *dulcis placenta*. Videat lector.

Uvæ ollares.] Quæ nempe in ollis servantur.

Et excavatæ.] Exesa enim carne sola persupererat.

Et lippa ficus.] E qua lacteus humor lippitudinis instar fluit.

Debilisque boletus.] Quia parum durat, non optimus, inquit Farnabius: immo recit vel nullo aut debili caule. Gronovius.

Mille furtis.] hoc est, esculentis in mappa involutis.

Spondylos.] Quos puto hic sumi pro quodam piscium genere, alias spondylus vertebra dorsi, Plin. lib. 32. cap. 11.

Inde vorato.] Alii *Et devorato*. *Analecta* reliquias & frusta intellige, quæ servi colligunt, epig. 80. lib. 14.

Misto lagenam.] Subducit etiam vinum ad temperatum, quod servi ad pedes bibebant.

Per ducentas scalas.] His verbis indicat Sanctram istum sub tegulis pauperum mansisse habitasse, epig. 118. lib. 1.

Vendit.] Non helluonem tantum, & Sanctræ avaritiam carpit.

De natali Lucani. XX.

IÆc est illa dies quæ magni conscia par-
tus,
Lucanum populis, & tibi, Polla, dedit.
Nero crudelis, nullaque invisior um-
bra:
Debit hoc saltem non licuisse tibi.

*O Polla, hæc est illa lux, quæ
testis magni partus edidit Lu-
canum populis & tibi. Heu,
sæve Nero, nec odiosior propter
ullam aliam umbram: saltem
hoc non debuit tibi permissum
fuisse.*

ac est illa dies.] Quarta scilicet aut ter-
Nonas Novembris. Lucani opera com-
tariis illustravit Lambertus Hortensius,
itam illius Poëtæ copiose describit.
lla.] Lucani uxor, quem interfici iussit
o, quod conjuraverat contra eum Lu-
s, cum ab ipso prohiberetur sua car-
in lucem edere:

Nulla invisior.] hoc est, O Nero, nullius
cædes majus tibi odium conciliavit.

Non licuisse.] Interficere tam egregium
Poëtam. Videtur ad Neronis dictum respicere,
qui multis occisis, nescisse hæcte-
nus Cæsarem, quantum Imperatori liceret,
dicebat. Rad.

De eodem. XXI.

TATIS Apollinei magno memorabilis
ortu
Lux redit: Aonidum turba, favete sacris.
Meruit, cum te terris, Lucane, dedif-
set,
Mixtus Castaliæ Bætis ut esset aquæ.

*Dis revertitur celebrandus
magno ortu Poëtæ Apollinei:
O Musa, estote propitia sa-
crificiis. O Lucane, cum Bæ-
tis te donasset orbi, hoc asse-
cutus est ut misceretur unda
Castalia.*

rba favete.] Turba est nomen colle-
m, quapropter verbum ponitur in
lli.
etis.] Cordubæ natus est Lucanus, quæ
d Bætis Hispaniæ Bæticiæ fluvium ho-
Guadalquivir, qui fluvius inter fontes
arum numeratur, quoniam tulit Poë-

tam Lucanum; de fonte autem Castalia jam
sæpius dictum. *Hæc meruit.]* Alii sic ex-
plicant: Hæc dies vel propter te, ô Lu-
cane, editum meruit, ut Bætis patrius Lu-
cani fluvius numeraretur inter fontes Mu-
særum. Judicet Lector.

De eodem ad Phæbum. XXII.

HOE BE veni, sed quantus eras, cum bella
canenti,
ipse dares Latix plectra secunda lyræ.
Id tantâ pro luce precer? tu, Polla, ma-
ritum,
sæpe colas, & se sentiat ipse coli.

*O Apollo veni, at quantus
eras, cum ipse bella cantant
concederes plectra secunda lyræ
Latina. Quid optabo pro die
tam memoranda? tu, ô Pol-
la, crebro colas conjugem, at-
que ille intelligat se coli.*

ni.] Nempe ad hæc sacra, quæ faci-
natalem Lucani diem celebrantes.
ella canenti.] Alii tonanti.
lectra secunda.] hoc est, cui Lucano tu

ipse, ô Phœbe, secundam a Virgilio car-
minis epici gloriam concessisti.

Tu ô Polla.] Diu vivas, ut maritum sæ-
pius colere possis.

In maledicum qui Juvenalem cum Martiale committente tentaret. XXIII.

CUM Juvenale meo quæ me committere tentas,

Quid non audebis, perfida lingua, loqui?
Te fingente nefas, Pyladen odisset Orestes:
Thesea Pirithoi destituisset amor.

Tu Siculos fratres, & majus nomen Atridas,

Et Ledæ poteras diffociare genus.
Hoc tibi pro meritis, & talibus imprecor ausis,

Ut facias illud quod, puto, lingua facit.

O Lingua improba, quæ experiris committere me cum meo Juvenale, quid non audebis dicere? Orestes odisset Pyladen te excogitante scelus, atque amor Pirithoi deseruisset Thesea. Tu valebas disjungere Siculos fratres, atque Atridas sortitos majorem famam, & stirpem Ledæ. Hoc tibi exopto pro meritis, & talibus ausis ut facias illud quod, opinor, lingua facit.

Cum Juvenale.] hoc est: O lingua, quæ tentas contentionis & dissidii semina jacere inter me & Juvenalem Poëtam satis notum.

Pyladen.] horum heroum historia omnibus nota est.

Siculos fratres.] Intellige Amphinomum & Anapiam natos Catanæ, hodie Catania in urbe Siciliæ, non longe a monte Ætna,

quorum pium in parentes amorem refert Strabo lib. 6.

Atridas.] Agamemnonem & Menelaum celebriores Siculis istis fratribus.

Ledæ genus.] Castorem & Pollucem.

Facit.] Alii facis. Videur enim alloqui linguam: cui precatur, ut adhæreat rebus turpibus, epig. 61. lib. 2.

In malum Poëtam. XXIV.

DULCIA cum tantum scribas epigrammata semper,

Et ceruffata candidiora cute:
Nullaque mica salis, nec amari fellis in illis

Gutta sit: ô demens, vis tamen illa legi
Nec cibus ipse juvat morsu fraudatus aceti:

Nec grata est facies, cui gelasinus abest.
Infanti melimela dato, fatuasque marifcas:

Nam mihi, quæ novit pungere, Chia sapit.

Cum perpetuo componas epigrammata solum dulcia, & candidiora pelle ceruffata: nec aspergantur ulla mica salis, nec gutta fellis amari: ô Fatue, nihilominus vis illa evolvi! nec ipse cibus placet destitutus acerbitate aceti: nec vultus arridet, cui deest gelasinus. Trade puero poma melimela, & marifcas insulsas: ego enim amo Chiam. quæ sapit pungere.

Dulcia cum.] Insulsa, nec imbuta illa mordacitate quæ his versibus convenit.

Candidiora.] hoc est, in quibus inest sensus candidior ceruffa, quæ erat eximii candoris. Vide epig. 73. lib. 1. Candidus vero album quidem significat, sed & simplex etiam ut sumitur hic.

Nulla mica salis.] hoc est, nulla urbanitas, nec acerbitas.

Nec cibus ipse.] Acerba enim irritant stomachum, lextorem quoque alliciunt sales.

Gelasinus.] Gelasini sunt sulculi qui a ri-

dentibus in ore fiunt, inquit Raderus. Robertus Stephanus in suo Thesauro ait: Gelasini sunt lineæ quæ ridendo efficiuntur, & summam gratiam ori conciliant. Gelasini sunt etiam dentes anteriores, qui ridendo nudantur. Gelasinum scurræ quoque significat.

Marifcas.] Genus quoddam ficus insulsæ; infantibus enim placent dulcia.

Chia.] Ficus nempe acerbi saporis: hoc est, mihi placet epigramma mordax. De Chia ficu epig. 23. lib. 13.

Scazona mittit ad Apollinarem. XXV.

APOLLINAREM conveni meum, Scazon,
si vacabit; ne molestus accedas,
hoc quaecumque, cujus aliqua pars ipse est,
petabis; hoc facetum carmen imbuant aures,
te receptum fronte videris tota,
toto rogabis ut favore sustentet,
quanto mearum scis amore nugarum
flagret: nec ipse plus amare te possum,
contra malignos esse si cupis tutus,
pollinarem conveni meum, Scazon.

O Scazon, adi meum Apollinarem: licet otiosus sit, ne importunus accedas, trades hoc quaecumque, cujus aliquam partem effecit ipse: aures illius emendent festivum hunc versum. Si videris te exceptam toto vultu, rogabis ut te ferat gratia solita. Tenes quanto ardeat studio mearum ineptiarum: nec ipse possum te diligere magis. Si vis esse securus adversus improbos, ô Scazon, adi meum Apollinarem.

Apollinarem.] doctissimum sane virum, quo epig. 87. lib. 4. Scazon Iambus est iudicans; in sexto enim pede ponitur onduus.

Etsi vacabit.] Tamen tempus maxime opportunum captabis. *Vacare.* Impersonale hic. Virgilius lib. 2. Æneid.

Sed si tantus amor casus cognoscere nobros,

Et vacet annales nostrorum audire laborum.

Cujus aliqua pars.] Nam nostri Poëtae versus emendabat Apollinaris.

Hoc facetum.] Quomodo facetum, quod modo vocabat quaecumque? Cui modestiæ istud haudquaquam convenit scribe, *facetas:* aures *facetas* vocat ejus qui scit eleganter audire. Hæc Gronovius.

De apro sibi a Dextro misso. XXVI.

Uscæ glandis aper populator, & ilice
multa
Jam piger Ætolæ fama secunda feræ,
quem meus intravit splendenti cuspide Dexter,
Præda jaces nostris invidiosa focis.
inguescant madidi læto nidore Penates,
Flagret & exciso festa culina jugo.
sed coquus ingentem piperis consumet acervum,
Addet & arcano mista Falerna garo.
ad dominum redeas: noster te non capit
ignis
Conturbator aper. vilius esurio.

O Aper vastator Tusca glandis, & jam piger multa ilice, fama proxima ab Ætola fera, quem interfecit Dexter sulgenti venabulo, procumbis præda odiosa nostris foci. Penates madidi pinguescant hilaris nidore, & culina læta ardeat cæsis lignis. At coquus impendet ingentem cumulum piperis, atque adjunget Falerna mixta interiori garo. Revertaris ad dominum: O aper decoctor, non te capiunt nostri Lares. Fames mea constat vilioris.

De apro.] Legunt alii, *de apro a se occi-*, & in tertio versu *culter* pro *Dexter*; sed hic lectioni repugnat ultimum distichum: *Dextrum* enim suum amicum videri remittere aprum, cui condiendo non ficerent suæ opes. Alii, *ad aprum mis-*

m.
Tusca glandis.] In agro nempe Tusco

aper glandibus saginatus lente incedebat.

Ætola fama.] Hic scilicet aper proximus erat ab ingenti apro Calydonio, quem in Ætolorum agros immiserat irata Diana. Vide epig. 15. lib. Spect.

Præda jaces.] Alii *jacet invidiosa*, hoc est major quam ferat mea conditio.

Madidi lato.] Legunt alii *madido lati*. Alii *madido tetri*. Eligat lector. Penates vero dii sunt domestici sumpti pro ipsa domo. Sensus est, lauta cœna instruat.

Exciso jugo.] Montis nimirum, id est cœsa ligna largius reponantur super focum.

Addet & arcano.] hoc est meliori & interiori. De garo dictum epig. 93. lib. 6. Genus erat liquaminis, de quo iterum lib.

13. epig. 102.

Exspirantis adhuc scombri de sanguine primo

Accipe facosum munera cara garum.

Ad dominum.] Dextrum scilicet.

Noster te.] Nostra culina non habet unde te condiat; seu in quo apro condiedo conturbarentur & decoquerentur opere meæ.

Ad Fuscum cui librum emendandum mittens omnia fausta precatur. XXVII.

Sic Tiburtinæ crescat tibi silva Dianæ,
Et properet cœsum sæpe redire nemus.
Nec Tartessiacis Pallas tua, Fusce, trapetis
Cedat, & immodici dent bona musta lacus.

Sic fora mirentur, sic te pallatia laudent,
Excolat & geminas plurima palma fores:
Otia dum medius præstat tibi parva Decem-
ber,

Exige, sed certa quos legis aure jocos.
Scire libet verum, res est hæc ardua, sed
tu

Quod tibi vis dici, dicere, Fusce, potes.

Sic nemus Diana Tiburtina tibi augetur, & sylva excisa festinet crescere. Nec oleæ tuæ ô Fusce, cedant prælis Bæticis, atque ingentes cupæ præbeant bona musta. Sic fora mirentur, sic palatia commendent te, & multæ palma exornent geminas fores: dum medius December concedit tibi brevem quietem, examina, seu ante attenda, ludos quos evolvis. Placet scire veritatem, hæc est res difficilis: at tu, ô Fusce, potes dicere quod cupis dici tibi.

Sic Tiburtina.] Tibure sylvam habebat iste Fuscus doctus sane caussidicus, quæ Dianæ utpote nemorum præsidis esse dicitur.

Nec Tartessiacis.] Pallas seu Minerva inventrix fuit olivæ pro qua & ipsa sumitur. Sensus est: nec tua olivera cedant olivetis Bæticis: Bætis vero fluvius est Hispaniæ, hodie *Guadalquivir*; qui olim dictus est *Tartessus*, ad quem multæ sunt oleæ, & quidem optimæ: trapes autem, seu trapeum, est mola olearia, & sumitur pro ipso prælo.

Lacus.] Cupæ sunt in quas vinum prælis expressum labitur.

Sic fora mirentur.] Te agentem causas.

Palatia laudent.] hoc est, Imperator

ipse te laudet.

Excolat & geminas.] Solebant veteres palmis exornare fores caussidicorum, qui in causis agendis vicissent. Juvenalis sat. 7.

— ut tibi lasso

Figantur virides scalarum gloria palme.

Otia dum.] Saturnalium tempore a foro vacabant caussidici.

Exige.] hoc est diligenter examina. Alii excipe.

Scire libet.] Alii *scire licet*. Fusci oratio esse videtur metuentis veritatem proferre, quæ sapius odium parit.

Quod tibi vis.] Subjungit Poëta: Dic, ô Fusce, quod tibi in simili occasione dicis velles.

Ad Testilum puerum. XXVIII.

TESTILE, Victoris tormentum dulce
Voconî,
Quo nemo est toto notior orbe puer:

O Testile, suavis cura Voconii Victoris, quo nullus notior est toto orbe; sic quoque pulcher diligaris consis crinibus, &

Sic

hic etiam positus formosus amere capillis,
 Et placeat vati nulla puella tuo:
 Paulisper domini doctos seponere libellos,
 Carmina Victori dum lego pauca tuo:
 Et Mæcenati Maro cum cantaret Alexim,
 Nota tamen Marfi fusca Melænis erat.

nulla puella grata sit tuo Poëta: aliquantum remove eruditos libros heri, dum lego paucos versus tuo Victori: cum Virgilius caneret Alexim ipsi Mæcenati, nihilominus fusca Melanis Marfi erat quoque nota.

Victoris.] Poëtæ qui Testilum suum pueum amabat.

Et Mæcenati.] De formoso Alexi, quem decebat Virgilius, elegantissimam eelogam scripsit ad Mæcenatem, qui tamen non debebat legere carmina Marfi Poëtæ Virgilio

minus politici, quibus ille Marfus puellam suam & quidem fuscam cecebrabat: ita, inquit Martialis, Voconius mea epigrammata suis versibus longe inferiora non aspernabitur.

XXIX.

Ad Regulum,

cui emptæ in foro munera mittere se ait. XXX.

RAUCÆ cortis aves, & ova matrum,
 Et flavas medio vapore Chias,
 Et fœtum querulæ rudem capellæ,
 Nec jam frigoribus pares olivas,
 Et canum gelidis olus pruinis,
 De nostro tibi rare missa credis.
 O quam, Regule, diligenter erras.
 Nil nostri nisi me, ferunt agelli.
 Quidquid villicus UMBER, aut colonus,
 Aut Tusci tibi, Tusculive mittunt
 Aut rus marmore tertio notatum;
 Et tota mihi nascitur Subura.

Putas me tibi misisse de mea villa aves rauce cortis, atque ova gallinarum, & ficus Chias flavas temperato calore; & rudem fœtum gementis capellæ, & olivas jam cedentes frigori, & brassicam canam pruinis frigidis. O Regule, quam data opera falleris. Agelli nostri nihil ferunt, nisi me. Quicquid villicus UMBER, aut colonus, aut Tusci, aut Tusculi mittunt ad te, aut villa ad tertium lapidem; id mihi gignitur tota Subura.

Rauca cortis.] propter raucum strepitum vitium domesticarum, quas describit noster Poëta epig. 57. lib. 3.

*Vagatur omnis turba sordida cortis
 Argentus anser, gemmeique pavones,
 &c.*

Et flavas medio.] hoc est ficus Chias moderato calore exsiccata de quibus supra epig. 24. & epig. 23. lib. 13.

Et fœtum.] hoc est hædillum de quo foecita est capella.

Nec jam.] nec olivas frigore constrictas.

Et canum gelidis.] hoc est, modo ex horto lectum, atque adhuc gelu constrictum.

O quam.] Dedita nempe opera erras fingens te nescire sterillissimum esse meum agellum. De Regulo dictum epig. 83. lib. 1.

Marmore tertio.] hoc est rus ad tertium ab urbe milliarem; singula enim miliaria lapidibus notabantur.

Nascitur Subura.] Regio urbis erat Subura, in qua hæc omnia vendebantur.

Ad Atticum

cujus exercitationem currendi laudat. XXXI.

AT TICE, facundæ renovas qui nomina
gentis,

Nec finis ingentem conticuisse domum:

Te pia Cecropiæ comitatur turba Minervæ,

Te secreta quies, te sophos omnis amat.

At juvenes alios fracta colit aure magister,

Et rapit immeritas sordidus unctor opes.

Non pila, non follis, non te paganica ther-
mis

Præparat aut nudi stipitis ictus hebes:

Vara, nec injecto ceromate brachia tendis:

Non harpasta vagus pulverulenta rapis:

Sed curris niveas tantum prope virginis un-
das,

Aut ubi Sidonio taurus amore calet.

Per varias arteis, omnis quibus area fervit,

Ludere, cum liceat currere, pigritia est.

O Attice, qui revocas nomina
familie disertæ, nec pateris
illustrem domum esse in obli-
vione; pia turba Minervæ A-
theniensis tibi adhæret, quies
seclusa te, omnis sapiens dili-
git te. At magister instituit
alios juvenes aure fracta, at-
que avarus aliptes rapit im-
meritam pecuniam. Non pila,
non follis, nec paganica præ-
parat te ad balnea, vel re-
tusus ictus nudi stipitis: nec
tendis brachia vara injecto ce-
romate: nec incertus subripis
harpasta pulverulenta: at so-
lum curris juxta aquas niveas
virginis, vel ubi taurus urit-
tur amore Sidonio. Inertia est
ludere variis artibus quibus
inservit area, cum fas sit
currere.

Facundæ renovas.] Memoriam nempe Pom-
ponii Attici, cujus vitam scripsit Corne-
lius Nepos, ad quem epistolas scripsit Cice-
ro, quæ inscribuntur ad Atticum quem
moribus & doctrina imitabatur hic Atti-
cus.

Te pia.] hoc est, Græci Philosophi tibi
semper adhærent. Cur Minerva Cecropia
dica ur, vide epig. 40. lib. 1.

Te secreta quies.] hoc est, non agis caus-
sas, nec ambo magistratus, sed remotus a
turba operam das philosophiæ.

Fracta colit aure.] hoc est, Gymnasiorum
exercitor alios juvenes magnis clamoribus
instituit: vel *fracta aure* dixit, quod cum
exercitor pugilatum doceret juvenes, eo-
rum aures verberibus contundebat. Virgi-
lius lib. 5.

erratque aures, & tempora
circum

Crebra manus, duro crepitant sub vulnere
male.

Vide Turnebum lib. 24. cap. 28.

Rapit immeritas.] hoc est, juvenes spo-
liat pecunia immerita quidem, quia operam
illis non utilem impendit. Legit Turnebus
lib. 24. cap. 28.

Et rapit innumeris sordidus unctor opes.

Judicet lector.

Non pila.] nempe trigonalis. De quatuor
pilarum generibus, scilicet de trigonali
folli, paganica, & harpasto fuse diximus
epig. 19. lib. 4.

Aut nudi stipitis.] In terram figebatur pa-
lus, contra quem tanquam adversarium se
exercebant tyrones. Juvenalis sat. 6. vers.
247.

aut quis non vidit vulnere
pali
Quem cavat assiduis sudibus scutoque
laceffit.

Vara nec.] hoc est, nec luctaris: ita ve-
ro in lucta athletæ implicabant brachia, u-
vara viderentur. Legunt alii *vara* minu-
bene. *Ceroma* autem erat unguentum e:
oleo & luto confectum, quo ungebantur
athletæ. Vide epig. 57. lib. 3.

Prope virginis undas.] Sensus est: Se-
exerces te cursu ad aquam virginem, d
qua epig. 21. lib. 5. Vel ad porticum Euro-
pes, ubi depictus erat Jupiter in taurum
conversus, qualis per mare in Cretam vexi
Europen filiam Agenoris, qui Sidoner
condiderat.

Ludere, cum liceat.] His verbis omnibus
aliis exercitationibus cursum anteponeit.

In Cinnam,
cujus fordida toga foedabat calceos albos. XXXII.

SORDIDIOR cœno cum sit toga, calceus autem

Candidior prima fit tibi, Cinna, nive:
Dejecto quid, inepte, pedes perfundis amictu?

Collige, Cinna, togam, calceus ecce perit.

O Cinna, cum habeas togam sordidiorum luto, calceum vero candidiorem prima nive; ô demens, quid madefacis pedes veste demissa? O Cinna, attolle togam, en calceus inquinatur.

Candidior.] Hinc colligere est, Romanos calceis albis ulos fuisse: hunc autem Cinnam toga fordida indutum, & calceis albis utentem lepide irridet Poëta.

Ad Severum de balneis Charini. XXXIII.

QUO possit fieri modo, Severe,
Ut vir pessimus omnium Charinus
Unam rem bene fecerit, requiris?
Dicam sed cito, quid Nerone pejus?
Quid thermis melius Neronianis?
Non deest protinus ecce de malignis,
Qui sic rancidulo loquatur ore,
Ut quid tu domini, deique nostri
Præfers muneribus Neronianas?
Thermas præfero balneis cinædi.

O Severe, rogas qua ratione fieri possit ut Charinus homo omnium improbissimus recte egerit unam rem? Dicam, at breviter, quid improbius Nerone? Quid tamen melius thermis Neronianis? En statim adest aliquis ex malitiosis, qui sic loquatur ore fetido, Ut quid anteponis thermas Neronianas ædificiis Domini & Dei nostri? Ego antepono illas balneis cinædi.

Ut vir, pessimus.] De quo homine impurissimo dictum epig. 39. lib. 4. licet improbissimus in gratiam populi, ut Nero thermas, sic ille balnea extruxit nobilissima.

Rancidulo.] Metaphora ducta a cibo vitiato jam, & prope corrupto. Rancidulum

dixit, hoc est os putidum & corruptum calumniis atque adulationibus.

Muneribus.] hoc est ædificiis quibus urbem decoravit Domitianus.

Thermas præfero.] Aliorum ædificia non antepono ædificiis Domitiani; sed Neronis thermas balneis Charini præfero.

XXXIV.

Ad Stellam a quo vestem petit. XXXV.

CUM pluvias, madidumque Jovem perferre negaret,
Et rudis hibernis villa nataret aquis,
Plurima quæ posset subitos effundere nimbos,
Muneribus venit tegula missa tuis.
Horridus ecce sonat Boreæ stridore Decem-ber:
Stella tegis villam, non tegis agricolam.

Cum rudis villa nequiret tollere imbres & calum pluvium, atque inundaretur aquis hyemalibus, tuo dono multa tegula ad me allata sunt, quæ possent emittere pluvias: ex Decembris horrens fremit strepitum Aquilonis: O Stella, tegis villam, non tegis agricolam.

Cum pluvias.] Sensus epigrammatis est: quemadmodum tegulas misisti, quibus tegeretur mea villa.
 O Stella, ut tuum munus omni ex parte absolutum sit, mitte togam qua tegar,

Ad Castricum de theta
 quod signum est mortis. XXXVI.

NOSTI mortiferum quæstoris, Castrice, signum?

Est operæ pretium discere theta novum.
 Exprimeret quoties rorantem frigore nasum,
 Lethalem juguli iusserat esse notam:
 Turpis ab invisio pendeat stiria naso,
 Cum flaret madida fauce December atrox.
 Collegæ tenuere manus, quid plura requiris?
 Emungi misero, Castrice, non licuit.

O Castrice, an tibi comperta est lethalis nota quæstoris? expedit discere theta inusitatum. Quoties emungeret nasum stillantem frigore, imperaverat esse mortiferum iudicium juguli: turpis stiria pendeat ab odioso naso, cum savus December flaret humida fauce. Collegæ cohibuerunt manus, quid rogas plura? O Castrice, infelix non potuit emungere se.

Mortiferum quæstoris.] Lege 2. ff. de origine juris officium quæstoris sic definitur. *Constituti sunt quæstores. qui pecunia præessent, & dicti sunt ab eo, quod inquirenda & conservanda pecunia causa creati erant: & quia de capite civis Romani injussu populi non erat lege permissum Consulibus jus dicere, propterea quæstores constituiebantur a populo, qui capitalibus rebus præessent. Hi appellabantur quæstores parricidii; de quibus agit Poëta. The-*

ta vero signum erat mortis, quæ græce *θέρτα* dicitur.

Stiria.] Stilla est congelata; hinc significat gallice *roupie*.

Cum flaret.] Alii *fleret*, alii *staret*, prior lectio magis placet.

Collegæ tenuere.] Atque ita nasum emungere nequivit, quod signum esset hominis interficiendi.

De Polyphemo

ferro, & Scylla serva miræ magnitudinis. XXXVII.

TANTUS es, & talis nostri, Polypheme, Severi,

Ut te mirari possit & ipse Cyclops:
 Sed nec Scylla minor; quod si fera monstra duorum

Junxeris, alterius fiet uterque timor.

O Polypheme, nostri Severi tam magnus, & talis es, ut possis movere admirationem & ipsi Cyclopi: at nec Scylla minor: quod si junxeris serva portenta amborum, sibi invicem incutient terrorem.

Nec Scylla minor.] Nimirum ipso Polyphemo conservo: tantæ ergo magnitudinis erant servus iste Polyphemus, & Scylla serva, ut & ipsi Cyclopi noto ex Theocrito, & Virgilio, admirationem movere possent; imo & alter alteri terrori esse posset. Legunt alii,

Sed nec Scylla minus.

Prior lectio placet Turnebo lib. 24. cap. 28. hoc est, nec Scylla servus, aut serva, ut sentiunt interpretes, minor est Polyphemo conservo. Quidam intelligunt duas fuisse statuas ingentis magnitudinis, sed intelligendum potius de duobus servis, ut opinor, tam deformibus & tam magnis, ut sibi invicem terrori esse potuerint.

De Cælio podagram fingente ne mane cogeretur salutem potentioribus nunciare. XXXVIII.

DISCURSUS varios, vagumque mane,
Et fastus, & ave potentiorum,
Cum perferre, patique jam negaret,
Cœpit fingere Cælius podagram.
Quam dum vult nimis approbare veram,
Et sanas linit, obligatque plantas,
Inceditque gradu laborioso,
Quantum cura potest, & ars doloris!
Desit fingere Cælius podagram.

Cum Cælius jam nollet pati & tolerare varios discursus, atque errores matutinos, & superbiam, & salutationes potentiorum; incepit simulare podagram, quam dum nimis caput demonstrare veram, atque oblitit, & illigat plantas sanas, atque ambulat, incessu molesto, (ò quantum valet cura & ars doloris!) Cælius cessavit simulare podagram.

Vagumque mane.] De matutinis salutationibus dictum epig. 56. lib. 1.
Quantum cura.] Eadem usus est ironia epig. 22. lib. 5.
Desit.] Per contractionem pro desit, nam re ipsa correptus est podagra.

Epitaphium patris Etrusci. XXXIX.

Hic jacet ille senex Augusta notus in aula,
Pectore non humili passus utrumque Deum:
Natorum pietas sanctis quem conjugis umbris
Miscuit: Elysiū possidet umbra nemus.
Oecidit illa prior viridi fraudata juventa;
Hic prope ter senas vidit Olympiadas.
Sed festinatis raptum tibi credidit annis,
Adspexit lacrymas quisquis, Etrusce, tuas.

Hic jacet ille senex cognitus in aula Augusta passus utrumque Deum corde non abjecto; quem pietas liberorum conjunxit sanctis manibus uxoris: umbra habitat in Elysiō nemore. Illa prior interit privata viridi juventute; hic fere vidit octodecim Olympiadas. At quisquis spectavit tuos fletus, ò Etrusce, putavit illum tibi ablatum fuisse morte immatura.

Hic jacet.] De Etrusco patre, & Etrusco filio dictum epig. 83. lib. 6.

Passus utrumque Deum.] Domitianum nempe propitium, atque adversum, qui iratus in exilium miserat Etruscum, placatus vero eundem revocaverat. Lib. 6. epig. 83.

Natorum pietas.] hoc est, eodem sepulchro conditus est cum uxore sua.

Possidet umbra.] Alii forte melius legunt *ambo* pro *ambos*, Etruscum scilicet, atque uxorem. Sic Virgil. lib. 11.

Si duo præterea tales Idæa tulisset Terra viros, &c.

Hic prope ter senas.] Poëta videtur sumpsisse Olympiadem pro lustro, seu quinquennio: Papinius enim lib. 3. in Sylva, quæ inscribitur, *Lacrymæ Etrusci*, sic de Etrusco canit:

Dextra bis octonis fluxerunt secula lustri,

Atque ævi sine nube tenor, &c.

Ex his versibus constat Etruscum feliciter egisse octoginta annos; antequam mitteretur in exilium. Ovidius etiam de Ponto lib. 4. Eleg. 6. Olympiadem sumpsit pro lustro:

In Scythia nobis quinquennis Olympias ælla est

Jam tempus lustri transit in alterius.

Apud historicos vero Olympias accipitur pro quatuor annis integris, de quibus jam dictum supra. Si ergo Olympiadem pro quatuor annis acciperet, septuaginta annos circumcirca vixisset Etruscus, atque ita contra Papinium diceret Martialis.

Sed festinatis.] hoc est, ò Etrusce fili, licet

licet Etruscus pater tuus senior interierit, fato tamen immaturo abreptum tibi illum credidit, quisquis vidit tuos planctus. Legunt alii,

Raptum te credidit annis.

In hoc versu, Etruscum patrem, in ultimo Etruscum filium alloqueretur Poëta, ut aiunt. Melior longe mihi videtur prior lectio.

Ad Sempronium Tuccam,
qui se cosmici nomine jactaret. XL.

COSMICOS esse tibi, Semproni Tucca, videris:

Cosmica, Semproni, tam mala, quam bona sunt.

O Semproni Tucca, credis te esse cosmicum: ô Semproni, cosmica aque bona ac mala sunt.

Cosmicos.] κοσμικός, hoc est, mundanus. Hoc epigramma sic explicat Turnebus lib. 25. cap. 24. Credo, inquit, Sempronium voluisse videri Socratis, & philosophorum imitatore, qui se mundanos dicebant, non alicujus certi definitique loci municipales: ac se mundanum esse respondit inter-

roganti, cujus esset Socrates: Martialis autem qui mundum tantundem boni, quantum mali habere sciret, & multos intelligeret ambitioso philosophi nomine magna vitia occultare, cosmica & bona & mala esse dicit, ne eo nomine se Sempronius circumspiceret.

Ad Castricum cui se inferiorem fatetur & muneribus & carminibus. XLI.

MUNERIBUS cupiat si quis contendere tecum,

Audeat hic etiam, Castrice, carminibus. Nos tenues in utroque sumus, vincique parati,

Inde sopor nobis, & placet alta quies. Tam mala cur igitur dederim tibi carmina, quæris?

Alcinoo nullum poma dedisse putas?

O Castrice, si quis velit certare tecum donis, hic quoque audeat versibus. Nos sumus mediocres in utroque, & prompti ad cedendum, hinc amo soporem atque otium nimium. Rogas, cur ergo dederim tibi tam malos versus? An credis Alcinoos a nemine accepisse poma?

Muneribus.] Hic Castricus & divitiis & doctrina abundavit, cui primas dat Poëta.

Tam mala.] Rationem reddit, cur ad Castricum versus miserit, quia, nempe, inquit, & Alcinoo Phæacum regi in insula

Corcyra hodie Corfu, cujus horti pomis nobilissimis abundarunt, aliquis forsan obtulit poma, & quidem suis longe inferiora. Hujus Alcinoi hortos describit Homerus 6. Odyss.

In Cinnam,

vel cito dandum, vel cito esse negandum. XLII.

PPRIMUM est, ut præstes, si quid te, Cinna, rogabo:

Illud deinde sequens, ut cito, Cinna, neges.

O Cinna, primum est ut des, si quid petam a te, deinde illud sequens, ut recuses sine mora.

Diligo præstantem: non odi, Cinna, negantem.
Sed tu nec præstas, nec cito, Cinna, negas.

O Cinna, amo dantem, non odi recusantem. At tu, & Cinna, nec das, nec recusas celeriter.

Primum est.] Vide epig. 20. & 30. lib. 6.

Ad Ovidium, de imagine Maximi Cæsonii. XLIII.

MAXIMUS ille tuus, Ovidi, Cæsonius hic est,
Cujus adhuc vultum vivida cera tenet.
Hunc Nero damnavit: sed tu damnare Neronem,
Ausus es, & profugi, non tua fata sequi.
Æquora per Scyllæ magnus comes exsulis isti:
Qui modo nolueras consulis ire comes.
Si victura meis mandantur nomina chartis,
Et fas est cineri me superesse meo:
Audiet hæc præfens, venturaque turba, fuisse
Illi te, Senecæ quod fuit ille suo.

Ovidi, hic est ille tuus Maximus Cæsonius, cujus faciem adhuc exprimit cera vivida. Damnatus est a Nerone, at tu ausus es condemnare Neronem, & sequi sortem exulis, non tuam. Tu potens comitatus es profugum per mare Siculum, qui paulo ante recusaras comitari illum Consulem. Si nomina non peritura traduntur meis chartis, & licet me vivere superstitem meo cineri, præfentes & posteri scient hæc, te illi fuisse, quod ille fuit suo Senecæ.

Maximus ille.] In cera nempe ad vivum expressus Cæsonius, qui damnatus a Nerone in conjuratione Pisoniana, in exilium aut in Siciliam aut in Africam fuit missus. De eo Tacitus lib. 15. Annal.

Sed tu damnare.] Cum sponte tua Cæsonium ut innocentem secutus es.

Æquora per Scylla.] Scylla scopulus est in mari Siculo.

Consulis ire comes.] In Africam, quam paulo ante administraverat Cæsonius.

Senecæ quod fuit.] Hinc colligere est Cæsonium in Corsicam comitatum fuisse Senecam exulem.

Ad eundem de eadem imagine. XLIV.

FACUNDI Senecæ potens amicus,
Caro proximus, aut prior Sereno,
Hic est Maximus ille quem frequenti
Felix litera pagina salutat:
Hunc tu per Siculas secutus undas,
O nullis, Ovidi tacende, linguis,
Sprevisti domini furentis iras.
Miretur Pyladem suum vetustas,
Hæsit qui comes exuli parentis.
Quis discrimina comparet duorum?
Hæstisti comes exuli Neronis.

Potens amicus disertis Senecæ proximus Caro, aut prior Sereno, hic est ille Maximus, quem salutat felix epistola frequenti pagina: hunc tu comitatus per mare Siculum, Ovidi celebraude omnibus linguis, contempsisti furores domini irati. Antiquitas prædicet suum Pyladem, qui comitatus est exulem matris: quis conferat pericula amborum? Secutus es exulem Neronis.

Caro proximus.] In amore nempe erga Senecam. Carus autem & Serenus, & hic Maximus Cæsonius, Senecæ amicissimi fuerunt. Vide Senecæ epistolam 87.

Quem frequenti.] Ad quem Cæsonium toties scripsit Seneca. Felix litera dicitur, ut opinor, quod bearet ipsum Cæsonium.

Hunc tu.] Vide epigramma præcedens.

Domini.] Neronis.

Miretur Pyladem.] Qui se comitem ad-
junxit Orestis exulanti, ne a matre sua
Clytemnestra, ut Agamemnon pater, in-
terficeretur. Euripides in Oreste, & So-
phocles in Electra. Deinde reversus ma-

trem occidit, & rursus exulavit.

Duorum.] Pyladis nempe & Ovidii: ille
enim Orestem secutus non tantum pericu-
lum expertus est, quantum adiit Ovidius
damnatum a Nerone sævissimo tyranno
Cæsonium comitatus.

Ad Priscum, ne munus sibi egenti promissum carminibus exornet. XLV.

COMMENDARE tuum dum vis mihi
carmine munus,

Mæonioque cupis doctius ore loqui:

Excrucias multis pariter, me, teque diebus:

Et tua de nostro, Prisce, Thalia placet.

Divitibus poteris Musas; elegosque sonantes

Mittere: pauperibus munera pexa dato.

*Dum vis versibus commendare
mihi tuum donum, & cupis
canere eloquentius Homero, &
te & me similiter exanimas
multis diebus: & tua Thalia,
ô Prisce, tibi grata est cum
nostro dispendio. Licebit
mittere locupletibus Musas,
atque elegos sonantes: largire
egenis munera pexa.*

Commendare tuum.] Dum enim carmina
meditaretur Priscus, interim noster Poëta
egebat.

Mæonio.] Cur Homerus vocaretur Mæo-
nius dictum lib. 5. epig. 10.

Et tua de nostro.] Et tibi jucundum est
meditari carmina cum meo damno: munus
enim promissum non mittis. Turnebus
lib. 24. cap. 28. legit, *Thalia tacet.* Quod
enim, inquit, versus se scribere accuratos

fimularer Priscus, vel etiam meditaretur,
nec interea dona remitteret: silentium ejus
merito sibi conqueritur damnosum Martia-
lis. Judicet lector.

Munera pexa.] Raderus vestem pexam
intelligit. Vide epig. 58. lib. 2. Legunt alii
plana, id est sine carminibus. Alii *plena*:
hoc est, inquit Farnabius, quorum gratia
non diminuitur mora:

Ad Licinium Suram, quem ex gravi morbo convalescente lætatur. XLVI.

DOCTORUM Licini celeberrime Sura
virorum,

Cujus prisca graves lingua reduxit avos;

Redderis heu quanto fatorum munere nobis,

Gustata Lethes pene remissus aqua!

Perdiderant jam vota metum, securaque fle-
bat

Tristitia; & lacrymis jamque peractus
eras.

Non tulit invidiam taciti regnator Averni,

Et raptas fatis reddidit ipse colos.

Scis igitur, quantas hominum mors falsa que-
relas

Moverit, & frueris posteritate tua.

Vive velut rapto, fugitivaque gaudia carpe:

Perdiderit nullum vita reversa diem.

*O Licini Sura celeberrime ho-
minum eruditorum, cujus an-
tiqua lingua revocavit severos
avos: heu quanto dono fato-
rum restitueris nobis fere re-
missus libata unda Lethes!
Jam vota amiserant timorem,
& moror intus lacrymabatur,
& jam deploraveramus te.
Rex silentis Orci non fuit par
odio nostro, atque ipse resti-
tuit pensa erepta a fatis. Ergo
novisti quantas querimonias
hominum excitavit tuus inte-
ritus falsus, & frueris tua
posteritate. Vive velut rapto,
& percipe lætitiã fugacem:
vita reddita nullum amiserit
diem.*

Licin.] Cujus mentionem tacit Linus junior epist. 30. lib. 4. *Attuli tibi*, inquit, nempe Licinio Suræ, *ex patria mea pro munusculo questionem altissima ista eruditione tua dignissimam.* Legunt alii,

celeberrime, summe, quæ lectio non videtur bona.

Cujus prisca.] Cujus oratio gravitatem & mores antiquorum sapit.

Gustata Leibes.] Læthe inferorum flavius. hoc est, fere, mortuus vitæ restitueris.

Vota metum.] Spe enim tuæ vitæ deposita jam desieramus timere, & certam tuam mortem lugebamus. Legunt alii,

securaque flebant
Tristia cum lacrymis, &c.

prior lectio mihi videtur melior, nisi forte melius legas,

— securaque flebant :
nempe vota,

Tristitia, & lacrymis jamque peractas eras.

Regnator Averni.] Pluto.

Reddidit.] Parcisi pensa restituit quæ a fati ablata fuerant.

Frueris posteritate tua.] Ipse velut redivivus scis quam fueris carus nobis, tuis nimirum posteris, cum mortuum te crediderimus.

Vive velut rapt.] hoc est, percipe voluptates perinde ac si ex rapto viveres. Vide epig. 16. lib. 1.

De Annio

cujus cœnam ambulatoriam damnat. XLVII.

CUM mensas habeat fere ducentas,
Pro mensis habet Annius ministros:
Transcurrent gabatæ, volantque lances.
Has vobis epulas habete lauti.
Nos offendimur ambulante cœna.

Cum mensa prope ducenta sine Annio, sunt famuli loco mensarum: paropsides transcurrent, & lances volant. O divites, servate vobis has dapes. Cœna ambulans ledit nos.

Fere ducentas.] Numerus est certus pro incerto.

Pro mensis.] hoc est, mensarum vicibus funguntur ipsi ministri cibos & opsonia in gabatis seu paropsidibus circumferentes, nec quicquam apponunt convivis. Turnebus lib. 25. cap. 24. sic explicat hos versus. Puto, inquit, ita intelligendum: suppetunt illi plurimæ mensæ ad ducentas, non tamen in eis opsonia reponit: sed eas

semper servi gerunt, nec epulis frui possunt convivæ, ita ambulatoriam cœnam potius spectant, quam comedunt: cum ministri celeriter paropsides, & gabatas ante convivas præferant, &c. Mensas accipere videtur Turnebus pro gabatis ipsis, & lancibus.

Nos offendimur.] Quia ambulatoriis his epulis frui non possumus.

Ad Severum, cui munus mittit ex villa sua. XLVIII.

PARVA suburbani munuscula mittimus
horti;
Faucibus ova tuis: poma, Severe, gulæ.

O Severe, mittimus exigua munuscula suburbani horti; ova tuis faucibus, poma gulæ.

Faucibus ova.] hoc est, quæ tuæ raucitati medeantur; poma autem, quæ palato grata sint, famemque stimulent.

Ad fontem Ianthidos. XLIX.

FONS dominæ, regina loci, quo gaudet
Ianthis
Gloria conspicuæ, delictumque domus:

O Fons dominæ, regina loci, quo delectatur Ianthis, decus, & voluptas splendide domus:

Cum tua tot niveis ornetur ripa ministris,

Et Ganymedeo luceat unda choro:

Quid facit Alcides sylva sacratus in ista?

Tam vicina tibi cur tenet antra Deus?

Numquid nympharum notos observat amores?

Tam multi pariter ne rapiantur Hylæ?

*cum tua ripa decoretur tot can-
didis famulis, atque aqua
splendeat choro Ganymedeo;
quid agit Hercules sacratus in
ista sylva? quare Deus occupat
tam propinquas tibi speluncas?
num custodit cognitos amores
Nympharum, ne tam multi
Hylæ similiter rapiantur?*

Ianthis.] Vide epig. 47. lib. 6. epig. 14. supra.

Ad Urbicum, ut adeat Pompeium Auctum, si velit
scire epigrammata, nec emere. L.

MERCARI nostras si te piget, Urbice,
nugas:

Et lasciva tamen carmina nosse libet:

Pompeium quæras, & nosti forsitan, Au-
ctum,

Ultoris prima Martis in æde sedet.

Jure madens, varioque togæ limatus in usu,

Non lector meus hic, Urbice, sed liber
est.

Sic tenet absentis nostros, cantatque libellos:

Ut pereat chartis litera nullâ meis:

Denique, si vellet, poterat scripsisse videri,

Sed famæ mavult ille favere meæ.

Hunc licet a decima (nec enim satis ante
vacabit)

Solicites: capiet cœnula parva duos.

Ille leget, bibe tu: nolis licet, ille sonabit:

Et cum jam, satis est, dixeris, Ille leget.

*O Urbice, si tædet te emere
nostras ineptias, & nihilomi-
nus placet tenere versus lasci-
vos: quæras Pompeium Au-
ctum, & forte novisti, habi-
tat in æde prima Martis ul-
toris. Imbutus jurisprudentia,
atque exercitatus in vario
usu togæ, ô Urbice, hic non
est meus lector, sed liber. Ita
scit & canit nostros libros non
presentes, ut nulla syllaba
desit meis scriptis. Tandem
si liberet, poterat videri com-
posuisse: at ille mavult studere
meæ existimationi. Potes hunc
provocare a decima: (nec
enim prius erit ipsi satis otii)
exigua cœnula apponetur am-
bobus. Ille leget, tu pota:
quamvis nolis ille recitabit:
& cum jam dixeris, sufficit:
ille leget adhuc.*

Ultoris prima.] Quam Marti bello Philip-
peni pro ultione paterna suscepto voverat
Augustus. Suet. in Augusto cap. 29.

Jure madens.] Alii intelligunt, coqui
initar jusculo unctum fuisse hunc Auctum,
cujus etiam toga, qua ad varios usus ute-
retur, attrita esset, ego vero & jurisperi-
tum fuisse, & studiis pacis & vario caus-
sarum genere exercitatum liberter dixe-
rim. Vide epig. 68. infra, & epig. 40.
lib. 1.

Sic tenet absentis.] Pro absentes, ita &

alii auctores locuti sunt. Sensus est: ita
ad unguem Pompeius Auctus tenet mea
carmina, ut ea memoriter sine ullo errore
recitare possit. Heraldus mavult *absentis*
esse in genitivo, Martialis scilicet.

Licet a decima.] Prius enim propter sua
negotia non vacabat Auctus. Hora vero
nona cœnare incipiebant antiqui. De horis
dictum epig. 8. lib. 4. Sensus est: Si Au-
ctum rogaveris ut mea carmina legat, te ad
cœnam invitabit, & leget ad nauseam
usque.

*Ad Auctum,*quod legeret Celeri ejus epigrammata. **LI.**

GRATUM est, quod Celeri nostros legis, Aucte, libellos,
Si tamen & Celèrem quod legis, Aucte, juvat.
Ille mēas gentes; & Celtas rexit Iberos,
Nec fuit in nostro certior orbe fides.
Major me tanti reverentia turbat: & aures
Non auditoris, judicis esse puto.

O Aucte, jucundum est quod recitas Celeri nostros libros, se tamen & placet Celeri, quod recitas. Ille administravit meam nationem, & Celtas Iberos, nec fides sanctior fuit in nostro orbe. Major observantia in tantum virum terret me; atque exstimo aures esse judicis, non auditoris.

Quod Celeri.] De Aucto vide epigramma ræcedens. Celeris vero mentionem facit linus junior lib. 4. epist. 11. qui ob Corneliam Vestalem incesti accusatam in comitio virgīs cæsus est: de quo sane hic non loquitur Poëta, sed de altero, qui præfatus fuit Hispaniæ patriæ Martialis. Celtæ utem Iberi ripas incolentès, dicti sunt

Celtiberi.

In nostro orbe.] In Hispania patria mea, quæ mari & Pyrenæis montibus clausa; quasi orbis aliter est.

Non auditoris.] Nec enim auditorem tantum, sed ut Celtiberorum, sic & Musarum judicem vereor Celerem. In superioriori versu alii legunt tanto pro tanti.

*In Umbrum;*cujus munera Saturnalibus sibi missa irridet. **LII.**

OMNIA misisti mihi Saturnalibus; Umber,

Munera, contulerant quæ tibi quinque dies:
Bis fenos triplices, & dentiscalpia septem:
His comes accessit spongia, mappa, calix,
Semodiusque fabæ cum vimine Picenarum,
Et Laletanæ nigra lagena sapæ:
Parvaque cum canis venerunt coctana prunis,
Et Libycæ fici pondere testa gravis.
Vix puto triginta nummorum tota fuisse
Munera, quæ grandes octo tulere Syri.
Quanto commodius nullo mihi ferre labore
Argenti potuit pondera quinque puer?

O Umber, Saturnalibus misisti ad me omnia dona, quæ tu acceperas quinque diebus: misisti duodecim triplices, & septem dentiscalpia: his adjuncta est spongia, mappa, calix, & semodius fabæ, cum cistella Picenarum olivarum, & nigra amphora sapæ Laletanæ: atque exigua coctana accesserunt cum prunis canis, & testa gravis pondere fici Libycæ. Credo omnia dona, quæ portarunt octo grandes Syri, vix valuisse triginta nummis. Quanto facilius seruus potuit nullo labore ferre quinque libras argenti?

Misisti.] De Saturnalibus dictum epig. 35. lib. 5.

Bis fenos triplices.] hoc est, duodecim pugillates: d cuncur autem triplices a tribus foliis: fiebant ex citro, ebore, &c.

Dentiscalpia.] quibus dentes purgantur. Vide epig. 74. lib. 6. & epig. 22. lib. 14.

Spongia.] ad tergendas mensas, epig. 144. lib. 14.

Semodiusque.] epig. 46; lib. 4.

Et Laletanæ.] hoc est, vinum tacis plenum ex Laletania in Hispania Tarraconensi. Sapa proprie vinum est decoctum.

Coctana.] de quibus epig. 28. lib. 13. & lib. 4. epig. 39.

Et Libycæ fici.] Vide epig. 46. lib. 4.

Syri.] hoc est servi ex Syria.

Argenti pondera.] hoc est, quinque libras argenti.

In Nasidianum, cujus somniis quotidie turbabatur. LIV

SEMPER mane mihi de me mera fomnia
narras,

Quæ moveant animum, sollicitentque meum.
Jam prior ad fæcem, sed & hæc vindemia
venit,

Exorat noctes dum mihi saga tuas.

Consumpsi falsasque molas, & thuris acervos:

Decrevere greges, dum cadit agna frequens:

Non porcus, non cortis aves, non ova su-
perfunt.

Aut vigila, aut dormi, Nasidiane, tibi.

*Semper mane exponis mihi
mera fomnia de me, quæ at-
tant atque angant mentem.
Jam prior vindemia
sed & hæc redacta est ad
fæcem, dum saga placat mihi
tuas noctes. Exhausti & se-
ras molas, atque acervos thuris:
greges diminuti sum dum
crebra agna in molatone.
Non porcus, non aves cortis
non ova restant. O Nasidiane
aut vigila, aut dormi tibi.*

Semper mane mihi.] Ut munera captaret a Poëta, Nasidianus fingebat plena terroris fomnia quæ aliquid mali portenderent Martiali: atque ab illo modo thus, modo vinum petebat ad ea placanda. Quid autem de somniis crediderint antiqui, vide Macrobius in Somnio Scipionis.

Jam prior.] Vinum superioris vindemiæ & hornotinæ jam consumptum est.

Exorat noctes.] id est, dum saga expi infausa tua fomnia.

Consumpsi falsasque.] In sacrificiis, quæ fiebant ad omen aliquod avertendum, at tiqui adhibebant vinum, hostiam, thus & falsas molas, id est far tostum & sal mixtum.

Aut dormi tibi.] hoc est, aut de te fomnia tuo damno.

LIV.

Ad Rabirium architectum egregium. LV.

ASTRA polumque tua cepisti mente,
Rabiri:

Parrhasiam mira qui struis arte domum.

Phidiaco si digna Jovi dare templa paravit,

Has petat a nostro Pifa tonante manus:

O Rabiri, mente tua complexus es cælum & sidera; quæ adificas domum Palatinam mirabili artificio. Si Pifa cogitavit extruere templa convenientia Jovi Phidiaco, postulet a nostro Tonante has manus Rabirii.

Astra polumque.] Sensus est: Palatium tam superbum Domitiano extruxerat Rabirius, ut cælum ipsum mente concepisse videretur, ad cujus imaginem palatium illud ædificaverat. Rabirii rursus meminit lib. 10. epig. 71.

Parrhasiam.] id est Palatinam, in monte nempe Palatino, ubi Evander Arcas ex urbe Parrhasia primus domum extruxit. Sic interpretes hunc locum explicant Virg. lib. 11. Æneid.

*Parrhasio Evandro
Armiger ante fuit.*

Phidiaco si digna.] hoc est, Si Pifa urbs Peloponnesi ad fluvium Alpheum voluerit Jovi extruere templum dignum illo simulachro, quod ex ebore Phidias statuarius nobilissimus formavit, a Domitiano nostro Jove petat Rabirium.

Paravit.] Turnebus lib. 24. cap. 28. legit parabit.

De Achilla censum equestrem adepto. LVI.

CASTORA de Polluce Gabinia fecit Achillam:

Pyxagathos fuerat, nunc erit Hippodamus.

Gabinia ex Polluce fecit Achillam Castora, pyxagathos fuerat, nunc erit Hippodamus.

Gabinia.] Dives fœmina equestri cenſu
onavit Achillam, ut eques fieret. Alludit
rem ad illum verſum Homeri:

Κάτορα δ' ἰσπόδαμον, ἢ πῦξ ἀγαθὸν
Πολυδέμεια:

hoc eſt, Caſtora equorum domitorem, &
Pollucem pugnis fortem. Achilles ergo an-
tea quidem pugil erat ſtrenuus: jam vero
eſt equorum domitor: id eſt, eques factus
eſt, & Gabiniam inibit. Lib. 3. epig. 90.

LVII.

De Cæciliano helluone. LVIII.

NON cœnat ſine apro noſter, Tite, Cæ-
cilianus,
Bellum convivam Cæcilianus habet.

*O Tite, Cæcilianus noſter non
cœnat ſine apro: Cæcilianus
habet egregium convivam.*

Sine apro.] Unde Juvenalis ſatyra 1.
ſf. 141.

_____ *quanta eſt gula que ſibi*
totos
Ponit apros, animal propter convivia
natum, &c.

Aprum ergo ſibi ſoli apponebat Cæcilia-
nus, quem facete ejus convivam appellat.
Domitius tamen mavult de apro homine
intelligere, cujus meminit Poëta lib. 10.
epig. 15. Eligat lector.

Ad Jovem cujus ope indigere ſe negat, modo ſalvus
ſit Domitianus. LIX.

TARPEIÆ venerande rector aulæ,
Quem ſalvo duce credimus Tonantem,
Cum votis ſibi quiſque te fatiget,
Ut poſcat dare, quæ dei poteſtis;
Nil pro me mihi Juppiter petenti,
Ne ſuccenſueris, velut ſuperbo.
Te pro Cæſare debeo rogare:
Pro me debeo Cæſarem rogare.

*O colende gubernator aule
Tarpeia, quem Tonantem pu-
tamus ſoſpite Imperatore, cum
quilibet pro ſe te oneret votis,
& petat ut concedas, quæ dii
poteſtis: O Jupiter, ne iras-
caris mihi nihil poſcenti pro
me, velut arrogantis. Debeo
orare te pro Cæſare: at debeo
orare Cæſarem pro me.*

Tarpeia.] hoc eſt Cæpitollis, in quo cole-
mur Jupiter.

Quem ſalvo.] quem Jovem deum credi-
mus, ſalvo Domitiano. Sic epig. 1. lib. 5.

Que dei poteſtis.] Alii, *quæ dei poteſtas.*
dem eſt ſenſus.

Pro me debeo.] Poſteſt enim Domitianus
mihi ſuppeditare quæ ſunt neceſſaria. Tur-
pis hæc eſt erga Domitianum adulatio;
quaſi vero ille velut Deus potuiſſet Mar-
tialem tueri ab omnibus caſibus quibus
obnoxia eſt humana vita.

Ad Cæſarem Domitianum de urbe laxata. LX.

ABSTULERAT totam temerarius inſti-
tor urbem,
Inque ſuo nullum limine limen erat.
uffiſti tenues, Germanice, crefcere vicos:
Et modo quæ fuerat ſemita, facta via eſt.
Nulla catenatis pila eſt præcincta lagenis:
Nec prætor medio cogitur ire luto.

*Inconſideratus mercator occu-
paverat totam urbem, & nul-
lum limen erat in ſuo limine.
O Germanice, imperaſti laxari
vicos anguſtos: & qui paulo
ante trames fuerat, factus
eſt via. Nulla pila eſt referta
catenatis lagenis: nec prætor
cogitur ambulare medio cæno.*

Stringitur in densa nec cœca novacula turba,

Occupat aut totas nigra popina vias.

Tonsor, caupo, coquus, lanus sua limina
servant:

Nunc Roma est, nuper magna taberna fuit.

*Nec cœca novacula nudatur
frequenti turba, aut summa
popina tenet totas vias. Tonsor,
caupo, coquus, lanus
manent domi suæ: nunc Roma
est, nuper fuit magna taberna
cina.*

Absulerat totam.] Passim mercatores erant media via, ut vix locus esset ambulanti- bus per urbem; Domitianus vero, quem Germanicum ob devictos Germanos vocat, vicus laxari iussit. Institor is est qui in taberna mercibus vendendis præpositus est.

Inque suo.] hoc est, nullum ante aedes suas liberum euntibus per urbem transitum relinquebant mercatores.

Nulla catenatis.] Pila erant columnæ ad quas libri vendebantur. Horatius sat. 4. lib. 1.

Nulla taberna meos habeat, neque pila libellos.

Quibus etiam affixæ erant connexæ inter se lagenæ, signum nempe vini venalitiæ.

Nec prator.] Vicis enim laxatis jam transitus liber est juxta tabernas.

Stringitur in densa.] hoc est, inquit Domitius, novacula non nudatur amplius media via; cellæ enim tonsoriæ media collocatæ, uti & cauponum tabernæ cælestæ sunt, & jam tonsores domi tondere coguntur. Raderus conjicit hoc referri posse ad facularios, qui media in turba mansupia exsecarent. *Cæca novacula* dicitur vel quod sit recondita theca sua, vel quod non videatur in turba, cum res brevis & exigua. Hic locus obscurus mihi videtur. Judicat lector.

Limina servant.] hoc est, hi omnes non extruunt amplius tabernas media via, sed domi suæ exercent suas artes.

Roma est.] Idem fere dixit epig. 2. 1. Spect. reddita Roma sibi est, quæ antea magna videbatur officina.

LXI.

De Silio primum caussidico, deinde Poëta. LXI.

PERPETUI nunquam moritura volu-
mina Sili,

Qui legis, & Latia carmina digna toga;
Pierios tantum vati placuisse recessus

Credis, & Aoniæ Bacchica fæta comæ?
Sacra cothurnati non attigit ante Maronis,

Implevit magni quam Ciceronis opus.

Hunc miratur adhuc centum gravis hastâ vi-
rorum:

Hunc loquitur grato plurimus ore cliens.

Postquam bis senis ingentem fascibus annum

Rexerat, asserto qui sacer orbe fuit:

Emeritos Musis, & Phœbo tradidit annos:

Proque suo celebrat nunc Heliconæ foro.

*O Lector, qui evolvis libri
non perituros Sili non moritura
& versus dignos tegmina
Latia; an putas Poëtam
maruisse tantum recessus Ma-
sarum, & coronas Bacchicæ
comæ Aoniæ? non prius
tradidit sacris cothurnati Ma-
ronis, quam absolvit opus mu-
geni Ciceronis. Gravis hastâ
centum virorum hunc miratur
adhuc; multi clientes hunc præ-
dicant ore memori. Postquam
duodecim fascibus administraverat
ingentem annum, qui
fuit sacer mundo vindicato
libertatem: dedit emeritos
annos Musis, & Phœbo: cunctis
nunc commendat Heliconæ foro.*

Perpetui.] De Silio Italico Poëta vide epig. 14. lib. 4. & epistolam 7. Plinii lib. 3.

Et Latia.] hoc est, inquit Domitius, digna rebus gestis Romanorum: Silius enim scripsit secundum bellum Punicum: Farnabius interpretatur carmina digna majestate Oratoris Romani, & Consulis; Ra-

derus vero intelligit carmina tam egregia quam natus in urbe Poëta scribere poterat. Silius enim natus in urbe Italica metropoli Pelignorum, ex qua dictus est Italica affirmat. Secundum alios Italica, hoc est, *Sevilla la veja*, urbs fuit Hispaniæ Bæticæ patria Sili Poëtæ. Legunt alii,

Latia carmina digna lyra.

Pierios.] Vide epig. 77. lib. 1. Sensus est: redifne Silum poësi tantum vacavisse?

Serna.] quibus more Bacchico caput conant Mulsæ Aoniæ.

Cothurnati.] Propter carminum gravitatem. De cothurno lib. 5. epig. 31.

Implevit magni.] hoc est, non prius se iustis tradidit, quam Ciceronis opera implevisser legendo, & imitando.

Centum gravis hasta.] De centum viro-

rum iudicio vide epig. 38. lib. 6.

Hunc loquitur.] quos defendit clientes, illum prædicant.

Postquam.] Fuit consul eo anno, quo interfecto Nerone imperium assertum tuit in libertatem: idcirco annum illum vocat ingentem.

Emeritos.] id est accepta rude ex causis forensibus, inquit Domitius.

Proque.] pro causis agendis, jam Musis vacat.

In Cinnamum exulem, & olim tonsorem. LXIII.

QUI tonsor fueras tota notissimus urbe,
Et posthæc dominæ munere factus
eques:

icanias urbes, Ætnæaque regna petisti,
Cinname, cum fugeres tristia jura fori.

Qua nunc arte graves tolerabis inutilis annos?
Quid facit infelix, & fugitiva quies?

Non rhetor, non grammaticus, ludive magister,

Non Cynicus, non tu Stoicus esse potes,
Vendere nec vocem Siculis, plausumque thea-

tris,
Quod superest, iterum, Cinname, tonsor
eris.

O Cinname, qui fueras tonsor celeberrimus tota urbe, & deinde factus eques dono dominæ; profectus es in urbes Siculas, & regna Ætnæa, cum vitares grave iudicium fori. Qua arte nunc inutilis sustentabis graves annos? Quid agit otium miserum, & fugitivum? Tu non potes esse rhetor, nec grammaticus, aut ludimagister, nec Cynicus, nec Stoicus, nec vendere vocem Siculis, & plausum theatris: quod reliquum est, ò Cinname, rursus eris tonsor.

Dominæ.] Amicæ nempe, quæ censu uestri Cinnamum donaverat.

Ætnæaque.] Ætna mons est Siciliæ.

Cum fugeres.] In jus enim vocatus Cinnamus Siciliam petiit, ut grave iudicium fugeret.

Graves annos.] hoc est senectutem.

Fugitiva quies.] Qua fraeris in tuo exilio.

Ludique Magister.] Literatorem intelligit aderus: nam ut a rhetore, inquit, ad grammaticum, ita a grammatico ad litera-

tozem descendit Poëta: hoc sensu ludimagister sumitur epig. 52. lib. 10. Lanistam interpretatur Domitius. Raderi explicatio mihi videtur melior.

Vendere nec.] Nec potes sollicitis reis verba vendere; hoc est, nequis esse causidicus, epig. 16. lib. 5. Intelligunt alii de præcone: quod minus placet.

Plausumque.] hoc est nec histrio, nec citharædus esse potes.

In Gargilianum a viginti annis litigantem. LXIV.

Is te bis decimæ numerantem frigora
brumæ,

Conterit una tribus, Gargiliane, foris,

Ah miser, & demens, viginti litigat annis,

Quisquam? cui vinci, Gargiliane, licet?

O Gargiliane, tribus foris una lis consumit te a viginti annis. Ah infelix & fatue, an quisquam litigat viginti annis? ò Gargiliane, cui fas est cedere?

Conterit una tribus.] De triplici foro legis lib. 5. epig. 38.

Cui vinci.] Qui enim semel vincitur,

plus lucri facit, quam si lite ad rot annos prorogata, tandem vincat adversarium.

De Labieno herede instituto. LXV.

HEREDEM Fabius Labienum ex asse
reliquit:
Plus meruisse tamen se Labienus ait.

Fabius instituit heredem Labienum ex asse: nihilominus Labienus dicit plus se meruisse.

Ex asse.] Id est, heredem omnium bonorum: hereditas enim vulgo dividitur in 12. uncias quibus constat as.

Plus meruisse.] Labienus enim multis donis captaverat hereditatem Fabii deceptoris, atque ita heres institutus ex asse minus

acceperat, quam donaverat. Sensus est Labienus dicit se plus meruisse, hoc est dignum esse majori præmio, cum intelligat Poëta, illum majori pœna esse dignum qui malis artibus hereditatem Fabii captaverat.

LXVI.

Ad Rufum Instantium ne ejus epigrammata commendet focero suo. LXVII.

COMMENDARE meas, Instanti Rufe,
Camenas

Parce precor focero, seria forsan amat.

Quod si lascivos admittit & ille libellos,

Hæc ego vel Curio, Fabricioque legam.

O Rufe Instanti, quaeso ne commendes focero meas Musas: forte diligit graves verus Quod si & libri jocosos placent ipsi, ego legam hæc vel Curio vel Fabricio.

Instanti.] Socero, inquit Raderus: ego vero puto esse in vocativo & referri ad Rufum, cujus meminit Poëta lib. 8. epig. 51. *Instanti litera Ruffi. & lib. 12. epig. 92.*

Hæc ego.] Carmina legam viris vel gravissimis.

Curio & Fabricius noti ex Livio & aliis, sumuntur pro viris gravissimis Juv. sat. 2.

Qui Curios simulant.

De Theophila ad Canium Poëtam. LXVIII.

HÆc est illa tibi promissa Theophila,
Cani,

Cujus Cecropia pectora voce madent.

Hanc sibi jure petat magni senis Atticus hortus:

Nec minus esse suam Stoïca turba velit.

Vivet opus quodcumque per istas miseris aures:

Tam nec fœmineum, nec populare sapit.

Non tua Parthenis nimium se præferat illi,

Quamvis Pierio sit bene nota choro.

Carmina fingentem Sappho laudavit amatrix:

Castior hæc, & non doctior illa fuit.

O Cani, hæc est illa Theophila desponsa tibi, cujus mens imbuta est literis Græcis. Hortus Atticus magni senis jure vendicet hanc sibi; nec turbæ Stoïca minus cupiat habere illam discipulam. Quodcumque opus subjeceris his auribus non peribit: tam valet illi iudicio nec muliebri, nec vulgari: Tua Parthenis ne nimium se anteponat illi, licet chorus Musarum bene noverit illam Sappho amatrix commendaverit Theophilam condentem versus: hæc fuit purior, nec illa fuit eruditior.

Promissa Theophila.] Puella erudita sponsa Canii, de quo epig. 20. lib. 3.

Cujus Cecropia.] hoc est, erudita literis græcis: hunc loquendi modum explicimus lib. 1.

b. i. epig. 40. Alii dote madent.
Atticus hortus.] Sensus est: hanc sibi
 scipulam jure vendicet Plato, vel quili-
 et alius magister, qui philosophiam doceat
 in orto ab heroë Academo Athenis in
 sum scholæ consecrato. Sunt qui referant
 anc hortum ad Epicurum, qui ut ait Ra-
 erus, hortum 80. minis emerat, & vixit
 onaginta circiter annos, unde magnus
 rex dicitur. Judicet lector. Alii, *altus*
hortis.
Stoïca turba.] Theophilam expetant quo-
 ue Stoïci.

Non tua Parthenis.] Eruditam nescio
 quam poëtriam intelligere videtur.

Laudavit.] Vel *laudaret*: alii vero *landa-*
vit, hoc est, ipsa Sappho poëtria nobilis,
 cujus historia satis nota est, & cujus re-
 stant adhuc carmina aliis poëtis lyricis
 juncta, laudaret Theophilam. Amatricem
 vocat Phaonis scil. Lesbii juvenis forma
 egregia, a quo cum repullam pateretur,
 se in mare præcipitem dedit.

Castior hæc.] Theophila nimirum: *Non*
doctior illa, Sappho scilicet.

LXIX.

De familia ficosa. LXX.

FICOSA est uxor, ficofus & ipse maritus:
 Filia ficosa est, & gener atque focer:
 Nec dispensator, nec villicus ulcere turpi,
 Nec rigidus fossor, sed nec arator eget.
 Cum sint ficofi pariter juvenesque senesque:
 Res mira est, ficos non habet unus ager.

Conjux est ficosa, & ipse vir
ficofus, filia est ficosa, & ge-
ner & focer, nec dispensator
caret fædo ulcere, nec durus
fossor, at nec arator. Cum
juvenes & senes sint equali-
ter ficofi: mirum videtur, so-
lus ager non habet ficos.

Ficosa est uxor.] Tota hæc familia turpi
 lcere laborabat, quod ficum vocant me-
 ici. Vide epig. 66. lib. i. & epig. 52.
 lb. 4.

Ficos non habet.] Ludit in ambigua signi-
 ficatione *fici*: hoc est, solus ager non habet
 ficos, vel ficus, poma nempe, epig. 66.
 lib. i.

Ad Paullum

assertorem suorum epigrammatum. LXXI.

GRATVS sic tibi, Paulle, sit Decem-
 ber:
 Nec vani triplices, brevesque mappæ,
 Nec thuris veniant leves selibræ:
 Sed lances ferat, aut scyphos avorum,
 Aut grandis reus, aut potens amicus:
 Seu quod te potius juvat, capitque.
 Sic vincas Noviumque, Publiumque
 Mandris, & vitreo latrone clausos:
 Sic palmam tibi de trigone nudo
 Unctæ det favor arbiter coronæ,
 Nec laudet Polybî magis sinistras.
 Si quisquam mea dixerit malignus
 Atro carmina quæ madent veneno,
 Ut vocem mihi commodes patronam,
 Et, quantum poteris, sed usque, clames,
 Non scripsit meus ista Martialis.

O Paulle, sic December sit
jucundus tibi: nec sutiles tri-
plices tibi donentur, & bre-
ves mappæ, nec leves selibræ
thuris; at vel reus dives, vel
potens amicus mittat lances
aut pocula avorum: sive quod
te delectat & tenet. Sic ser-
peres Novium & Publium
clausos mandris & vitreo la-
trone: sic favor turba unctæ
judex tibi addicat præmium de
trigone nudo, nec magis com-
mendet sinistras Polybii. Si
quisquam malevolus dixerit
esse mea carmina quæ perfun-
duntur atro veneno, ut con-
cedas mihi vocem patronam,
& clames, at semper, &
quantum valebis: Meus Mar-
tialis non composuit ista.

Sit Decemher.] Saturnalia tibi sint fructuosa. Vide epig. 46. lib. 4. Sic bene vel male precandi formula.

Vani triplices.] pugillares nullius pretii, epig. 52. supra.

Sed lances.] epig. 47. supra.

Scyphos avorum.] hoc est pocula antiqua, & magni pretii.

Grandis reus.] cliens dives quem defendisti.

Noviumque Publimumque.] peritissimos nempe calculorum lufores. Calcagninus de calculorum ludo, sic calculos explicat: *Quin & latronum, & canum nomine celebratos calculos agnoscere:* erant scilicet in abaco, quem & *πυλλίσιον* vocaverunt, seu ru laterculum dixeris, regiones lineis distinctas, has urbes nuncupabant. Erant hæ regiones plerumque quinque lineolis, transversariisque & decussationibus alternatim dimensæ, quinque & viginti numero: singulis latrones quinque infidebant, præter mediam, cui tantum quatuor tribuebantur: excubabant itaque utrinque latrones, seu canes mavis dicere colubus distincti, hostili animo insidiantes. Ea sunt ludi ratio; ut si unus ex hostili agmine inconvitatus deprehenderetur, ita ut circumveniri posset, captivus ex acie traheretur. Et paulo infra: *De calculis,* inquit, *meminerunt Martialis,* lib. 14. epig. 20.

*Insidiosorum si ludis bella latronum
Gemmeus iste tibi miles, & hostis
erit.*

& Ovidius de arte amandi:

*Sive latrocinii sub imagine calculus ibi
Fac pereat vitreo miles ab hoste tuus.*

Nec tamen me præterit, sic pergit Calcagninus, gemmeos quin & vitreos a Martiale calculos appellari:

*Sic vincas Novium, Publimumque
Mandras, & vitreo latrone clausos.*

Mandras enim dictas puto, quas regione Pollux vocat, & Eustathius: cum vero distincti forent suis coloribus calculi, & ex eis ille deperiret qui inter duos deprehensus facile circumveniri posset, hinc a eodem Martiale dictum putamus:

Discolor hic gemino victus ab hoste perit.

Idem Calcagninus putat hunc calculorum ludum diversum esse a scapis, Gallice *Eschets* quos alii latrunculos vocant.

De trigone nudo.] De hoc pilæ genere lib. 4. epig. 19. quem ludum nudi & uncti exercebant.

Polybi.] Lusoris sane periti sinistra non magis laudetur quam tua: Observa finitram maxime usui fuisse in hoc ludo: vide epig. 46. lib. 15.

Si quisquam.] Meo nomine famosa carmina ediderit, me ab hac calumpnia defendas rogo.

Ad Maximum plures domos habentem. LXXII.

ESQUILIIS domus est, domus est tibi colle Dianæ,

Et tua patricius culmina vicus habet:

Hinc viduæ Cybeles, illinc sacraria Vestæ,

Inde novum, veterem prospicis inde Jovem.

Dic, ubi conveniam: dic, qua te parte requiram?

Quisquis ubique habitat, Maxime, nusquam habitat.

Habes ades Esquiliis, habes ades in colle Diana, & domicilium tibi est in vico Patricio: ex hac parte vides sacraria viduæ Cybeles, ex illa Vestæ, inde novum Jovem, inde veterem. Dic ubi conveniam, dic qua parte quarant te? Quisquis ubique habet domicilium, nullo in loco habet.

Esquiliis.] Vide epig. 23. una nempe erat urbis regio.

Colle Diana.] hoc est monte Aventino ubi templum Dianæ, epig. 64. lib. 6.

Laudat Aventina vicinus Sum Diana.

Et tua patricius.] Patricius vicus Romæ dicitur, eo quod ibi patricii habitaverunt, jussente Servio Tullio. Festus.

Hinc viduæ Cybeles.] hoc est, matris deum

templum hinc vides. Viduam vocat propter Atym puerum mortuum, quem illa deperibat. Lipsius legit *hinc livira*, propter Saturnum & Atym. Videat lector. De templo Cybeles & Vestæ dictum jam epig. 71. lib. 1.

Inde novum.] hoc est Capitolium, novum & vetus.

Quisquis ubique.] Nusquam est qui ubique est. Senec. epist. 2.

Ad Mercurium
pro Caro & Norbana votum. LXXIII.

CYLLENES, cœlique decus, facunde
minister,

Aurea cui torto virga dracone viret:

Sic tibi lascivi non desit copia furti;

Sive cupis Paphien, seu Ganymede cales:

Maternæque sacris ornentur frondibus Idus,

Et senior parca mole prematur avus:

Hunc semper Norbana diem cum conjuge

Caro

Læta colat, primis quo coiere toris.

Hic pius antistes sophiæ sua dona ministrat:

Hic te thure vocat fidus & ipse Jovi.

*O diserte minister, gloria Cyl-
lenis, & cœli, cui virefcit
virga aurea torto draco-
ne:*

*Idus maternæ decorentur fron-
dibus sacris, atque avus se-
nior prematur parvo pondere:
Norbana cum Caro marito per-
petuo celebret hunc diem, quo
conjunctioni sunt matrimonio. Hic
pius sacerdos colit sapientiam,
hic & ipse fidelis Jovi te in-
vocat thure.*

Cyllenes.] montis in Arcadia, ubi Maia
Jove compressa peperit Mercurium.

Aurea cœi torto.] Caduceum intellige,
draconibus masculo & fœmina involutum.
Hæc ad generationem spectare putabant
Egyptii; qua de causa Mercurium invocat
Poëta, ut Norbanæ & Cari nuptiis propi-
tius sit.

Maternæque.] Turnebus lib. 25. cap. 24.
ait: De Mercurii naturali & feriis intelligen-

dum est, ut ostendit versiculus ille lib. 12.
epig. 68.

Maia Mercurium creastis Idus.

Et senior parca.] Atlas scilicet Maiæ pa-
ter, qui cœlum humeris sustinere dicitur.

Hic pius.] Carus nempe colit sapientiam
& eloquentiam, cujus tu deus es,

Fidus & ipse Jovi.] Domitiano nostro
Jovi, quemadmodum & tu fidus es Jovi
cœlesti.

LXXIV.

Ad Philomusum scurram. LXXV.

QUOD te diripiunt potentiores
Per convivia, porticus, theatra,

Et tecum, quoties ita incidisti,

Gestari juvat, & juvat lavari:

Nolito nimium tibi placere.

Delectas, Philomuse: non amaris.

*Quod ditiores te rapiunt in
conviviis, deambulationibus,
theatris, & gratum est, quo-
ties sic occurristi, tecum ge-
stari, & gratum est lavari:
ne nimis tibi tribuas. O Phi-
lomuse, delectas, non dilige-
ris.*

Diripiunt.] hoc est, certatim invitant, ut
alius huc, alius illuc te trahat.

Delectas.] Ridiculis tuis dictis moves illis
risum.

In Tuccam sordidum & avarum. LXXVI.

EXIGIS ut nostros donem tibi, Tucca,
libellôs.

Non faciam: nam vis vendere, non le-
gere.

*O Tucca, postulas ut dem tibi
nostros libros. Non dabo;
nam vis vendere, non legere.*

In Papilum

fibi parcum, sed erga alios magnificum. LXXVII

CUM Saxetani ponatur cauda lacerti,
Et bene si cœnas, conchis inuncta tibi est:

Sumen, aprum, leporem, boletos, ostrea,
mullos,

Mittis. habes nec cor, Papile, nec genium.

Cum cauda lacerti Saxetani apponatur tibi, si vero cœnas laute, conchis sine oleo mittis sumen, aprum, leporem, boletos, ostrea, mullos. O Papile, nec tibi est cor nec genium.

Cum Saxetani.] Pifcis nempe viliffimi: Saxetani a patria Bœtica meminit Plinius lib. 32. cap. 11. & forte sic legendum.

Conchis inuncta.] Faba valde infulfa, nisi multo oleo perfundatur: inunctus tamen sumitur etiam pro uncto. Horatius:

Cum tua pervideas oculis mala lippus

inunctis.

Habes nec cor.] hoc est, stultus es: homo enim prudens cordatus dicitur.

Nec genium.] Cui non indulges: optimo enim cibos alios mittis, tu viliffimos comedis, & cum foris laurus videri velis domi laboras inopia.

Ad Severum

de vino consulari quod biberat. LXXVIII.

POTAVI modo consulare vinum.
Quæris quam vetus atque liberale?
Ipse consule conditum, sed ipse
Qui ponebat, erat, Severe, consul.

Paulo ante bibi vinum consulare, regas ne quam antiquum, & nobile? Ipso consule conditum, at ipse, qui apponebat, ô Severe, eras consul.

Consulare vinum.] In hoc verbo ludit Poëta, nam consulare vinum, ut vulgo sumitur, vetus est vinum & quidem sæpe

Opimianum, de quo epig. 27. lib. 1.

Ipso consule conditum.] Proindeque novum.

Ad Faustinum,

ut libellos suos Marcellino mittat. LXXIX.

QUATENUS Odryfios jam pax Romana
Triones
Temperat, & tetricæ conticuere tubæ,

Hunc Marcellino poteris, Faustine, libellum

Mittere. jam chartis, jam vacat ille jocis.
Sed si parva tui munuscula quæris amici

Commendare, ferat carmina nostra puer:
Non qualis Geticæ sariaturs lacte juvencæ
Sarmatica gelido ludit in amne rota;

Quandoquidem pax Romana moderatur Odryfios Triones, & tristes tubæ siluere, ô Faustine, poteris mittere Marcellino hunc librum. Jam dat operam scriptis, & ludis. At si libet commendare exigua munuscula tui amici, puer ferat nostros versus: non qualis Geticæ sariaturs lacte juvencæ ludit trocho Sarmatico in frivolo gelato: at rosens adoles-

Sed Mitylenæi roseus mangonis ephebus,
Vel non cæsus adhuc matre jubente La-
con:

At tibi captivo famulus mittetur ab Istro,
Qui Tiburtinas pascere possit oves.

cens mangonis Mitylenæi, aut Lacedæmonius nondum verberatus, matre imperante. At remittet tibi servum a Danubio victo, qui possit pascere oves Tiburtinas.

Odyssios.] Vel *Othryssios*, ut scribunt alii: hoc est hyperboreos, Geticos, vide epig. 7. supra. *Triones*, id est ursam, epig. 58. lib. 6.

Hunc Marcellino.] Ad quem est epig. 25. lib. 6. victis autem Dacis, & Getis pax concessa fuerat.

Satiatus lacte.] Getarum enim & Sarmatarum pueri lacte vescebantur.

Sarmatica gelido.] Inculti quippe erant illi pueri, qui trocho luderent super glaciem

fluminis frigore concreti. De trocho epig. 168. lib. 14.

Sed Mitylenæi.] Mitylene urbs est Lesbi insulæ, unde formosi pueri accersiebantur.

Vel non cæsus.] Ad aram Dianæ pueros verberibus cædere solebant Lacedæmonii, ut ferendis laboribus illos assuefacerent. Plutarchus in Lycurgo.

Captivo Istro.] hoc est a Dacia devicta.

Qui Tiburtinas.] Tibure villam habebat Faustinus, lib. 4. epig. 57.

Ad Lausum de bono libro. LXXX.

TRIGINTA toto mala sunt Epigrammata libro:

Si totidem bona sunt, Lause, liber bonus est.

Triginta sunt epigrammata mala toto libro: O Lause, si totidem sunt bona, libellus est bonus.

Triginta.] Carpit Lausum: qui forte in uno libro triginta epigrammata mala esse judicaret, & illum docet bonum nihilominus judicandum esse librum, modo totidem bona reperiantur, epig. 17. lib. 1.

Sunt bona, sunt quedam mediocria, sunt mala plura

Quæ legis, hic aliter non fit, Avite. liber.

LXXXI.

De Eutrapelo tonsore lento. LXXXII.

EUTRAPELUS tonfor dum circuit ora
Luperci,
Expingitque genas: altera barba fubit.

Dum Eutrapelus tonsor circumit ora Luperci, atque expingit genas, altera barba succrescit.

Expingitque.] Scite radit, & pingit. Alii *expungit*, hoc est, pilos evellit: sed

male, inquit Gruterus. Vide epig. 52. lib. 8.

Ad librum

quem mittit Cæcilio Secundo. LXXXIII.

DUM mea Cæcilio formatur imago Secundo,
Spirat & arguta picta tabella manu;
I liber ad Geticam Peucen, Istrumque tacentem:

Dum mea imago effingitur Cæcilio Secundo, & tabella spirat expressa manu perita: O liber, pete Geticam Peucen & silentem Danubium: ille

Hæc loca perdomitis gentibus ille tenet.
Parva dabis caro, sed dulcia dona sodali,
Certior in nostro carmine vultus erit,
Casibus hinc nullis, nullis debilibus annis,
Vivet, Apelleum cum morietur opus.

Cæcilius regit hæc loca devotis populis. Donabis dilecti socio exigua munera, at grata: vultus erit certior in nostro versu. Hic vivet nullis casibus, nec ullis annis debilibus, cum peribit opus Apellus.

Dum mea] Raderus & Farnabius putant hunc Cæcilium esse Pinnium Secundum qui Pontum & Bithyniam provincias obtinuit, ut patet ex ejus vita: quisquis tandem ille fuerit, imaginem nostri Poëtæ ad se mitti optaverat.

Ad Geticam Pœnem.] Insulam nempe ad Danubii ostia, de qua epig. 6. supra. Getæ autem Danubii ostia incolebant.

Istrumque tacentem.] Vel quod undas placide volvat, vel quod frigore concreseat.

Vide epig. supra. Legunt alii *Istrumque jacentem.*

Certior in nostro.] hoc est, versibus meis melius quam ullo penicillo exprimeretur mea imago.

Hic.] In meis carminibus nullis casibus obnoxia erit imago.

Apelleum.] Vivent mei versus, cum opera Apellis pictoris nobilissimi peribunt. De quo Plinius lib. 35. cap. 10.

Ad Sabellum vanum Poëtam. LXXXIV.

QUOD non insulse scribis tetrasticha quædam,

Disticha quod belle pauca, Sabelle, facis,
Laudo, nec admiror. facile est epigrammata
belle

Scribere: sed librum scribere, difficile est.

O Sabelle, laudo, nec admiror, quod non inepte componis quædam tetrasticha, quod bene condis pauca disticha. Nihil negotii est bene componere epigrammata; at operosum est componere libellum.

Sed librum.] In quo nempe conficiendo magna rerum varietate, & largo ingenii fonte opus est.

In Sextum avarum. LXXXV.

AD natalitias dapes vocabar,
Æsem cum tibi, Sexte, non amicus.
Quid factum est, rogo, quid repente factum
Post tot pignora nostra, post tot annos,
Quod sum præteritus vetus sodalis?
Sed causam scio, nulla venit a me
Argenti tibi libra postulati,
Nec levis toga, nec rudes lacernæ;
Non est sportula, quæ negotiatur;
Pocis munera, Sexte, non amicos;
Jam dices mihi, Vapulet vocator.

O Sexte, cum non uteretur te familiariter, invitabar ad convivium natalitium. Post tot pignora amicitie, post tot annos, quid accidit, quæso, quid subito accidit, quod vetus sodalis sum præteritus? at teneo causam, nullam nisi ad te libram argenti postulati, nec tenuem togam, nec rudes lacernas. Non est sportula, quæ facit mercatorem: O Sexte, quæris dona; non amicos. Jam dices mihi, Vapulet det penus.

Ad natalitias.] Natalem diem solenni convivio celebrabant antiqui, ad quod iste Sextus invitabat ignotos, a quibus scilicet munera acciperet.

Libra postulati.] Postulatum, vel pusulatum interpretatur Turnebus lib. 24. cap. 2.

argentum purum, quodque pustulas & tumores habet. Argenti pustulati mentionem facit Suetonius in Nerone cap. 44. Legunt alii,

Argenti tibi libra postulanti.

Argenti pusulati fit mentio in lege 31. ff. Locati,

Locati, ad quam vide notas Gothofredi in verbo *pufulatum*. Cujacius lib. 7. observ. cap. 39. existimat, postulatum vel pufulatum, idem valere quod pufulatum, Gallice *argent de coupelle*.

Rudes lacerna.] Novæ, inquit Raderus, quæ togis injiciebantur.

Non est sportula.] Sed potius mercatura,

cum sportulam gratis non des, sed ex ea majora te accepturum munera speres.

Vapulet vocator.] hoc est, Jam te mihi excusabis culpam rejiciens in eum servum, qui curam habet invitandi tuos amicos, quasi me oblivione præterierit. Legunt alii *Vah pudet, vocetur*.

De se, & aliorum deliciis. LXXXVI.

SI meus aurita gaudet lagopode Flaccus:
 Si fruitur tristi Canius Æthiope:
 Publius exiguæ si flagrat amore catellæ,
 Si Cronus similem cercopithecon amat:
 Delectat Marium si perniciosus ichneumon:
 Pica salutatrix si tibi, Lause, placet:
 Si gelidum collo nectit Glacilla draconem:
 Luscinix tumulum si Thelesina dedit:
 Blanda cupidinei cur non amet ora Labycæ,
 Qui videt hæc dominis monstra placere
 suis?

Si Flaccus delectatur aurita lagopode, si Canius potitur Æthiope deformi, si Publius ardet amore parvæ Catellæ; si Cronus amat similem cercopithecon: si exitiosus ichneumon placet Mario: si tu, ô Lause, amas picam salutatricem: si Glacilla involvit colulum frigido dracone: si Thelesina crexit tumulum philomelæ: qui cernit hæc monstra grata esse suis dominis, cur non amet os tenerum formosi Labycæ?

Gaudet lagopode.] Sensus totius epigrammatis est, si alii aves aut alii animalia amant, cur ego, inquit Poëta, non amabo formosum puerum. Lagopodem vero avem esse docet Plinius lib. 10. cap. 48. sic dictam a pedibus leporinis. Horatius sat. 2. lib. 2. primam hinc productam corripuit:

Nec scarus, aut poterit peregrina juvare lagopis.

Itaque Raderi & Farnabii judicio melius legit Scaliger *Glaucope*, & interpretantur ululam, seu bubonem. Sic vero loquitur Scaliger lib. 4. Elegia 3. Propertii. Primum lagopodem non esse auritam. Est lagopus quam perdicem albam Inalpinii vocant: deinde prima syllaba corripitur. Postremo avis illa est pulcherrima, ideoque non videtur inter monstra & portenta numeranda: cum tamen hoc agat Martialis, ut ostendat monstra placuisse illis viris, quos ordine recenset, at contra Glaucopis, seu bubo, & aurita est, & sane non inter venusta animalia enumeranda.

Tristi Canius.] De Canio Poëta Gaditano lib. 3. epig. 29. *tristi*, hoc est, atro,

vel quia infaulti omnis erat, si manes quis occurrisset Æthiopi. Juv. sat. 6. vers. 602.

Publius.] De Catella Publii. Vide epig. 110. lib. 1.

Cercopithecon.] Cercopithecus est caudatus, cætera simio similis, epig. 202. lib. 14.

Callidus emissas eludere simius hastas
Si mihi cauda foret, cercopithecon eram.

Similem dixit an Æthiopi, an catellæ, an ipsi Crono similem dicat? Judicet lector.

Ichneumon.] Quem describit Plinius lib. 8. cap. 24. perniciosum dicit aspidi præsertim, & crocodilo, quibus est hostis intensissimus.

Pica salutatrix.] epig. 76. lib. 14.

Gelidum.] Æstivis enim mensibus dracones sinu gerebant, quibus & collum involuebant mulieres Romanæ, ut se refrigerarent.

Blanda cupidinei.] Cur mihi non liceat amare Labycam forma parem Cupidini.

De suis libris

qui Viennæ legerentur. LXXXVII.

FERTUR habere meos, si vera est fama,
libellos,

Inter delicias pulchra Vienna suas.

Me legit omnis ibi senior, juvenisque, puer-
que,

Et coram tetrico casta puella viro.

Hoc ego maluerim, quam si mea carmina can-
tent,

Qui Nilum ex ipso protinus ore bibunt.

Quam meus Hispano si me Tagus impleat
auro,

Pascat & Hybla meas, pascat Hymettos
apes:

Non nihil ergo sumus, nec blandæ murmure
linguæ

Decipimur: credam jam puto, Lause, ti-
bi.

*Si fama est vera, pulchra Vienna dicitur habere meo-
libellos inter voluptates suas.
Illic omnis senior, & juvenis,
& puer, & puella pudica le-
git me coram marito moroso.
Hoc mihi gratius est, quam
si canant meos versus, qui
potant aquas Nili primo de-
prensi: quam si meus Tagus
impleat me auro Hispano, &
Hybla, & Hymettos pascant
meas oves: Ergo sumus ali-
quid, nec fallimur sermone
lingua adulatoriæ: ô Lause,
opinor, jam tibi adhibebo fi-
dem.*

Pulchra Vienna.] Urbs est Galliæ ad Rho-
danum, hodie *Vienna*.

Qui Nilum.] hoc est, remotissimi Æ-
thiopes. De fontibus Nili dictum epig. 3.
lib. Spect.

*Et qui prima bibit deprensi flumina
Nili.*

Hybla.] Mons est Siciliæ apibus &

melle abundans, ut & Hymettos mons
Atticæ.

Blandæ murmure.] Alii *blandæ munere*.
Sensus est: Cum Viennæ legantur mei li-
bri, credam tot in illis bona esse epigram-
mata, quot mala, atque adeo bonos esse,
licet, ô Lause, aliter sentias. Vide epig.
80. supra.

Ad Rosam quam mittit Apollinari. LXXXVIII.

I Felix rosa, mollibusque fertis
Nostri cinge comas Apollinaris:
Quas tu nectere candidas sed olim,
Sic te semper amet Venus, memento.

*Ito; ô Rosa fortunata, &
delicatis fertis circumda capil-
los nostri Apollinaris: quos tu
memento nectere canos at olim,
sic semper placeas Veneri.*

Apollinaris.] De quo epig. 87. lib. 4. Fe-
licem rosam dixit, quod Apollinaris comas
circumdatura esset.

Candidas sed olim.] hoc est, canas sed

multis ab hinc annis. Sic optet Poëta diu
vivere Apollinarem.

Amet Venus.] Cui dedicata es.

Ad Criticum

librum inæqualem bonum esse. LXXXIX.

JACTAT inæqualem, Matho, me fecisse
libellum:

*Matho predicat me scripsisse
se librum inæqualem: si
Si*

Si verum est, laudat carmina nostra Ma-
tho.

verum est, Matho commendat
meos versus. Calvinus & Um-
ber componunt libellos aqua-
les. O Critice, aequalis est
liber qui malus est.

Æquales scribit libros Calvinus, & Umber.
Æqualis liber est, Critice, qui malus est.

Matho.] De quo jam dictum epig. 80.
ib. 4.

Æqualis liber.] Malus est, quia, ut dixit
Poëta epig. 17. lib. 1. in uno libro quædam
sunt bona, & quædam mediocria, plura

vero mala: liber ergo æqualis malus est,
quia Martialis judicio nunquam liber totus
bonus est.

Critice.] Legunt alii *Cretice*, ut sit nomen
proprium.

X C.

In Baccharam non stantem suis promissis. XCI.

SI quid opus fuerit, scis me non esse ro-
gandum,

O Bacchara, bis & ter ate
dicis nobis, Scis me non esse
orandum, si quid opus fuerit.
Secundus creditor morosus me
vocat aspera voce: Audis,
sed ignoras, ô Bacchara, quid
sit opus. Te presente pensio
petitur aperte & manifeste.
Anscultas, at ignoras, ô Bac-
chara, quid sit opus. Expo-
stulo me habere lacernas leves,
& laceras: anscultas, at
ignoras, ô Bacchara, quid sit
opus. Hoc opus est, ô Bac-
chara, repente elinguis eva-
das, percussus sidere, ne
proferre queas quid sit opus.

Bis nobis dicis, Bacchara, terque die.

Appellat rigida tristis me voce Secundus:

Audis, sed nescis, Bacchara, quid sit opus.

Pensio te coram petitur clareque, palamque,

Audis, sed nescis, Bacchara, quid sit opus.

Esse queror gelidasque mihi, tritasque lacer-
nas:

Audis, sed nescis, Bacchara, quid sit opus.

Hoc opus est, subito fias ut sidere mutus,

Dicere ne possis, Bacchara, quid sit opus.

Appellat.] Creditor scilicet a me exigit
onus.

Pensio.] Ædium nempe conductarum.

Fias ut sidere.] Sideratio morbus est, quo
sæ arbores arescunt: hinc siderationis no-
men translatum est ad hominem cujus cor-
is arescit. Sensus est: Sidere percussa

tua lingua arescat. Idem dixit epig. 86.
lib. 11.

Sidere percussa est subito tibi, Zoile, lin-
gua.

Quid sit opus.] Ne proferas hæc verba qui-
bus circumvenis amicos, qui credunt te
tuis promissis staturum.

Ad Narniam

urbem ne diutius detineat Quinctum. XCII.

NARNIA sulphureo quam gurgite can-
didus amnis

O Narnia vix adeunda jugo
incipiti, quam cingit amnis
albus sulphureo gurgite: cur
placet tam frequenter auferre
nobis meum Quinctum, & de-
tinere mora lenta? Cur facis
damnum Nomentano meo agel-
lo, qui carus erat propter
vicinum Quinctum? At

Circuit, ancipiti vix adeunda jugo.

Quid tam sæpe meum nobis abducere Quin-
ctum

Te juvat, & lenta detinuisse mora?

Quid Nomentani caussam mihi perdis agelli,

Propter vicinum qui pretiosus erat?

Sed jam parce mihi, nec abutere Narnia

Quincto,

Perpetuo liceat sic tibi ponte frui.

jam ignosce mihi, ô Narnia, nec abutere Quincto. Sic fas sit tibi habere pontem perpetuum.

Narnia.] Umbriæ urbs, hodie *Narni*, quam cingit annis *Nar* hodie *Negra*.

Ancipiti jugo.] hoc est gemino nempe jugo montis Apennini.

Abducere Quinctum.] Ovidium scilicet de quo epig. 44. lib. 10.

Causam.] Hoc loco causa sumitur, ut opinor, pro emolumento. Et sensus est: O Narnia, cur me privas emolumento agri mei Nomentani, in quo scilicet jam ha-

bitare nequeo propter absentiam Quincti. Domitius sic interpretatur: O Narnia; cur auferis causam amandi illum recessum, & voluptatem quam ego percipiebam propter Quinctum vicinum. Judicet lector.

Perpetuo liceat.] O Narnia, sic incolumis cum eximio tuo ponte, qui duos abruptos montes (quos anceps jugum vocat) subterlabente flumine jungebat.

De Papilo male olente. XCIII.

UNGUENTUM fuerat; quod onyx modo parva gerebat:

Olfecit postquam Papilus, ecce garum est.

Unguentum fuerat, quod papilo ante continebat exigua onyx postquam Papilus odoratus est ecce garum est.

Onyx.] hoc est vas unguentarium ex onyxe factum.

Olfecit.] Papilus adeo male olebat, ut affatu suo unguenta etiam nobilissima cor-

rumperet.

Garum est.] Liquamen nempe piscium de quo dictum epig. 93. lib. 6.

In Linum importunum basiatorem. XCIV.

BRUMA est, & riget horridus Decem-ber,

Audes tu tamen osculo nivali

Omnes obvios hinc & hinc tenere,

Et totam, Line, basiare Romam.

Quid possis graviusque sæviusque

Percussus facere atque verberatus?

Hoc me frigore basiet nec uxor,

Blandis filia nec rudis labellis.

Sed tu dulcior, elegantiorque,

Cujus livida naribus caninis

Dependet glacies, rigetque barba,

Qualem forcipibus metit supinis,

Tonsor Cinyphio Cilix marito.

Centum occurrere malo cunnilingis:

Et Gallum timeo minus recentem.

Quare si tibi sensus est, pudorque:

Hibernat, Line, basiationes,

In mensem rogo differas Aprilem.

O Line, hyems est, & horridus December riget: nihil minus tu audes frigido basiare hinc & hinc morari omnes obvios, atque osculari totam Romam. Quid læsus ac verberatus possis facere gravius aut acerbius? Hoc frigore nec conjux me osculetur nec rudis filia teneris labellis. At tu suavior atque oinatior tibi videris, ex cujus caninibus suspensa est glacies livida, & barba riget, qualem secat tonsor Cilix supinis forcipibus Cinyphio marito.

& minus meo Gallum recentem. Quare si habes mentem & pudorem recundiam; ô Line, oro rogo differas oscula hyemalis in mensem Aprilem.

Dependet glacies.] hoc est stiria, gallice *roupie*.

Qualem forcipibus.] hoc est, qualem basiationem habent hirci Cinyphii a Cilice Capria

ni. *Forcipibus supinis.*] hoc est acie ere-
a, & manubrio deorsum tendente. Ci-
ps, inquit Ortelius, fluvius est Africæ.
rabo lib. 17. scribit *Ciniphus*, ad quem
agna est hircorum copia. Tamen videtur
se Ciliciæ fluvius, cum dicat *Cinyphium*
ariturum seu hircum a Cilice tonderi.
Gallum timeo.] Turnebus lib. 25. cap. 24.
explicat hunc versum: Puto, inquit, si-

gnificari malum odorem, quem corpore
suo emittebant Galli Romam venientes,
recentesque, cum intemperantius viverent,
& labore itineris virus intemperantiæ au-
gerent. An forte gallum sacerdotem Cy-
beles intelligit, cui recens castrato gravissi-
ma erat anima? An intelligit gallum Bæti-
cum, de quo vid. epig. 80. lib. 3.

Epitaphium Urbici pueri. XCV.

CONDITUS hîc ego sum, Bassi dolor,
Urbicus infans:

Cui genus, & nomen maxima Roma dedit.
ex mihi de prima deerant trieteride menses,
Ruperunt tetricæ cum mala pensâ deæ.
Quid species, quid lingua mihi, quid profuit
ætas?

Da lacrymas tumulo, qui legis ista, meo.
ic ad Lethæas, nisi Nestore serior, undas
Non eat, optabis quem superesse tibi.

*Ego Urbicus infans, maror
Bassi, sepultus sum hîc, quæ
accepi ortum & nomen a ma-
xima Roma. Sex menses mihi
deerant de primo triennio,
cum deæ severa fregerunt ma-
la pensâ. Quid lingua, quid
ætas profecit mihi? Tu qui
legis ista, sparge lacrymas meo
sepulchro. Sic quem cupies
superesse tibi, non petat un-
das Lethæas nisi senior Ne-
store.*

Cui genus.] hoc est, qui natus sum in
rbe, atque ab ea nomen sumpsî: Urbicus
nim dictus est hic puer.

Cum mala.] cum vitæ filium absiderunt
arcæ.

Quid lingua.] balbutiens adhuc.

Quid profuit ætas.] Tam tenera: etenim
duos tantum annos & sex menses natus
erat Urbicus cum mortuus est.

Non eat.] Non moriatur. Lethæ infero-
rum fluvius est satis notus. Nestor vero diu
vixit, de quo epig. 64. lib. 2.

Ad librum suum

quem mittit Cæsius Sabino. XCVI.

NOSTRî si bene Cæsium libelle,
Montanæ decus Umbriæ Sabinum,
Auli municipem mei Pudentis:
lli tu dabis hæc vel occupato.
ntent mille licet, premantque curæ;
Nostris carminibus tamen vacabit.
Nam me diligit ille, proximumque
Turni nobilibus-leget libellis.
O quantum mihi nominis paratur!
O quæ gloria, quam frequens amator!
Te convivia, te forum sonabit,
Ædes, compita, porticus, tabernæ.
Uni mitteris, omnibus legêris.

*O Liber, si bene compertus est
tibi Cæsius Sabinus, gloria
montana Umbria, municeps
mei Auli Pudentis: tu dona-
bis hæc illi vel impedito.
Quamvis urgeatur & prema-
tar mille curis, nihilominus
incumbet ad meos versus. Ille
enim amat me, & leget se-
cundum ab egrégiis libellis
Turni. O quanta fama ma-
net me! quod decus! quam
frequens amator! celebraberis
in conviviis, in foro, in edi-
bus, in compitis, in portici-
bus, in tabernis. Mitteris uni,
legeris ab omnibus.*

Sabinum.] De quo Plinius junior lib.
9. epist. 20. & Martialis iterum epig. 59.

lib. 9. De Aulo Pudente dictum epig. 32.
lib. 1.

Turni.] Poëtae cujusdam de quo lib. 11. epig. 11.

O quantum mihi.] Alii tibi.

Quam frequens.] hoc est, quam multi me

amabunt.

Omnibus legeris.] Sabinus enim te omnibus commendabit, & legendum dabit.

Ad Castorem eminentem quilibet. XCVII.

OMNIA, Castor, emis: sic fiet ut omnia vendas.

O Castor, mercaris cuncta: continget ut vendas cuncta.

Ut omnia.] hoc est, cum præter facultates multa emas lauta & nitida; tandem urgente inopia cogaris omnia vendere. Turnebus lib. 25. cap. 24. ait se huic carmini

appensum reperisse pentametrum in quodam codice:

Nil uxore tamen nudius esse potest.

Ad Crispinum quem rogat ut suum librum commendaret Domitiano. XCVIII.

Sic placidum videas semper, Crispine, tonantem:

O Crispine, sic semper spectare Jovem serenum; nec Roma ligat te minus quam tua Memphis; si versus nostri legentur in aula Palatina: namque lent pervenire ad sacras aures Casaris: aude, ut lector Jovis, affirmare de nobis, asserti aliquod ornamenti tuo avo. Nec nimis inferius est Marso, atque erudito Catullo. Hoc sufficit: committit reliqua ipsi Deo.

Nec te Roma minus, quam tua Memphis amet;

Carmina Parrhasia si nostra legentur in aula:

Namque solent sacra Cæsaris aure frui:

Dicere de nobis, ut lector candidus, aude,

Temporibus præstat non nihil iste tuis.

Nec Marso nimium minor est, doctoque Catullo.

Hoc satis est; ipsi cætera mando Deo.

Crispine.] De quo Juvenalis sat. 1. Is autem Ægyptius fuit, & multum gratia valuit apud Domitianum.

Tua Memphis.] Urbs Ægypti nobilissima, de qua epig. 1. lib. Speæt.

Parrhasia.] In Palatio Domitiani. Vide epig. 55: supra.

Aude.] hoc scilicet elogium mihi impetire. Legunt alii *audet*.

Nec Marso.] De his duobus Poëtis, quæ epigrammata scripserunt, vide epig. 71. 72. lib. 2.

Mando Deo.] Domitiano, cui curæ erant laboris præmium mihi persolvere.

Ad Ponticum scurram. XCIX.

PONTICE, per reges discurras, & omnia lustras:

O Pontice, discurras per domos patronorum, & per agras cunctas: sane sequeris magnam rem. Pontice, magnus homo. Pontice, si agis aliquid, agas sine teste, sine multitudinis non adhibes multos; Pontice, homo es callidus. Pontice, natura produxit te spectabilem pulchritudine: dignum

Magna quidem sequeris, Pontice, magnus homo es.

Pontice, si qua facis, sine teste facis, sine turba:

Non adhibes multos, Pontice, cautus homo es.

Pontice, te celebrem forma natura creavit:

Dignum

Dignus eras Helena, Pontice, pulcher homo es.
 Pontice, voce tua posses adamanta movere:
 Vox tua dulce sonat, Pontice, dulcis homo es,
 Pontice, sic alios, sic te quoque decipit error:
 Vis dicam verum, Pontice, nullus homo es.

eras Helena, Pontice, formosus es homo. Pontice, tua voce posses movere adamanta: vox tua suave sonat, Pontice, homo es suavis. Pontice, sic error fallit alios, sic te etiam: places proferam veritatem? Pontice, nullus homo es.

Pontice.] Hoc epigramma pro legitimo non agnoscit Raderus, nec Farnabius, ut duo sequentia. E veteri exemplari Anticano transcripta sunt, quæ Martialis acumen parum sapiunt, ut ait idem Farnabius: iudicet lector.

Per reges.] per domos patronorum, quos salutes.

Sine teste facis.] Infandi sceleris Ponticum accusare videtur.

Nullus homo es.] hoc est nullius omnino pretii.

Ibidem de vetula deformi. C.

TACTA places; audita places. si non videare,
 Tota places: neutro, si videare, places.

Grata es tactui & auditui: si non videaris, tota grata es: si videaris, neutro grata es.

Neutro.] hoc est, neque ex hac parte, neque ex illa: hoc est, nec tactum nec auditum delectas. Forte melius legeretur *nulli.*

Ibidem de Milone quo absente uxor mœchabatur. CI.

MILONIS domi non est: peregre Milone profecto
 Arva vacant: uxor non minus inde parit.
 Cur sit ager sterilis, cur uxor lactitet, edam:
 Quo fodiatur ager non habet; uxor habet.

Milo non est domi: agri otiosi sunt Milone longe profecto: idcirco non minus uxor gignit. Dicam qua de causa arva sint sterilia, qua vero de causa uxor lactitet: ager non habet quo fodiatur, uxor habet.

Uxor lactitet.] hoc est, cur habeat ubera lactis, quo lactet infantem.

Quo fodiatur.] hoc est, ager non habet colonum, mœchum habet uxor.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER VIII.

*Imperatori Domitiano Cesari Augusto, Germanico,
Dacio, Valerius Martialis salutem dicit.*

OMNES quidem libelli mei, Domine, quibus tu famam, id est, vitam dedisti, tibi supplicant: & puto propter hoc leguntur. Hic tamen, qui operis nostri octavus inscribitur, occasione pietatis frequentius fruitur. Minus itaque ingenio laborandum fuit, in cuius locum materia successerat, quam quidem subinde aliqua jocosum mixtura variare tentavimus; ne cœlesti verecundiæ tuæ laudes suas, quæ facilius te fatigare possunt, quam nos fatiare, omnis versus ingereret. Quamvis autem epigrammata severissimis quoque, & supremæ fortunæ viris ita scripta sint, ut nimiam verborum licentiam affectasse videantur: ego tamen illis non permisi tam lascive loqui, quam solent, cum pars libri & major & melior ad majestatem sacri nominis tui allegata sit. Meminerit non nisi religionis purificatione lustratus accedere ad templa debere. Quod ut custoditurum me lecturi sciant, in ipso libelli hujus limine profiteri brevissimo placuit epigrammate.

placuit id polliceri brevissimo epigrammate in ipso principio hujus libri.

Omnes quidem libelli mei Domine, quibus tu parasti vitam, hoc est vitam, profertur tibi: & credo evolvuntur propter hanc causam. Nihilominus hic qui inscribitur octavus operis, sæpe celebrat tuam pietatem. Quod propter minus laborandum ingenio, in cuius locum materia successerat, quam quidem subinde aliqua jocosum mixtura variare tentavimus; ne cœlesti verecundiæ tuæ laudes suas, quæ facilius te fatigare possunt, quam nos fatiare, omnia carmina non novarent divino tuo pudorem suorum præconium, quæ possunt facilius inferre tibi tadum, quam nos fatietatem. Licet autem verba etiam gravissimi, & supremæ fortune ita fecerint epigrammata, ut videantur affectasse nimiam licentiam verborum, nihilominus ego non concessi illis loqui tam libere, quam solent, cum pars libri & major & melior dirigatur ad majestatem sacri tui nominis. Meminerit non debere adire templa nisi purgatus lustratus religionis. Quod me observaturum ut teneant lectores

VII Lib. 31 epigr. 3 vers.
Cecropia Minervæ] Att. cæ; quam frequen-
 tem vides in Atheniensium Num. apud Golt-
 zium, Græc. 14 Tab.

VIII Lib. 65 epigr. 8 vers.
Arcus] Cui imposita Domitiani statua,
 in curru triumphali ab elephantis tracto.
 Hic & in ejus Numo, apud Oudanum.

VII Lib. 72 epigr. 1 vers
Diana] Quæ in Num. venatrix, tædi-
 fera mammarumque ferè informis.

VIII Lib. 66 epigr. 3 vers.
Fases] Fascigeri lictores sæpius in mar-
 more, rariùs, in Numo. Inspice Denarium
 Junix gentis, apud Patini Fulv. Ursinum.

VIII Lib. 65 epigr. 1 vers.
Fortuna Reducis] Quæ in Augustorum,
 ab expeditione Lellica redeuntium, Nummis
 frequens.

VIII Lib. 6 epigr. 13 vers.
Dido] Quæ sæpenumerò in Tyriorum
 Sidoniorumque Nummis.

Datio.] Alii *Dacico*: sæpius supra de nominibus actum. Hunc vero librum quo nullam fore verborum licentiam ostentur, Domitiano dedicat: omnes autem libros suos victuros sperat, quod illius men celebrent.

Occasione pietatis.] Argumentum hic liber tunc a tua pietate, atque a tuis victoriis, &c.

In cuius locum.] Amplæ quippe materiæ rba non desunt.

Et suprema fortuna.] Alii *summa*, Quos

viros enumerat Plinius junior lib. 5. epist. 3. dum ostendit epigrammata quidem lasciva, sed gravissimorum virorum exemplo scripsisse se.

Nimiam verborum.] Alii legunt *minimam*, alii *mimiam*.

Tamen illis.] Epigrammatibus nempe, quibus conveniunt lasciviæ.

Non nisi.] Deus enim est Domitianus, epig. 8. lib. 5. Deos vero adire non licet nisi purgato. Legunt alii, *Non nisi religiosa purificatione.*

Ad librum suum,

ut verborum simul & rerum verecundiam discat. I.

AURIGEROS domini liber intrature

Penates,

Disce verecundo sanctius ore loqui.

Vada recede Venus: non est tuus iste libellus.

Tu mihi, tu Pallas Cæsariana veni.

O Liber ingressure laureatam domum domini, disce loqui castius ore pudico. Nuda Venus remove te, iste liber non tibi dicatur. Tu, ô Pallas Cæsariana, tu accede ad me.

Laurigeros.] hoc est, victricem Domini domum, ille enim lauream Jovi Carolino de Sarmatis retulit. Suetonius in omit.

Nuda recede Venus.] hoc est, nimia verborum licentia & lascivia.

Tu Pallas.] Quam scilicet mira superstitione coluit Domitianus. Suetonius in ejus vita cap. 15. Ab hoc autem libro removet Venerem lasciviæ deam, Minervam pudicitia patronam invocat, quod Domitiano dicatus sit hic liber.

Ad Janum

bstupescentem viso Domitiano Sarmatarum victore. II.

ASTORUM genitor, parensque Janus,

Victorem modo cum videret Istri,

tot vultus sibi non satis putavit,

optavitque oculos habere plures,

et lingua pariter locutus omni,

errarum domino, deoque rerum,

promisit Pyliam quater senectam;

reddas Jane tuam pater rogamus.

Cum paulo ante Janus fastorum parens & pater spectaret victorem Danubii, non credit sufficere sibi tot vultus, atque expetuit habere plures oculos, & simul omni lingua locutus; pollicitus est domino orbis, & deo rerum quater senectutem Nestoris; O Jane pater, obsecramus adjungas tuam.

Fastorum genitor.] Fasti sunt libri qui annorum gesta continent, quomodo patrem Janum dicit, quia ille, ut dicitur infra epig. 8. principium dat velocibus annis. Fuit autem Janus rex Italiæ antiquissimus, cui mortuo atque inter deos reo primus anni mensis dicatus est.

Victorem Istri.] id est, Sarmatarum incursionum ripas Danubii seu Istri.

Tot vultus.] Janum bifrontem, alii quod annum elapsam respiciat, incipientem vero prospiciat; alii quadrifrontem dixere, propter quatuor anni tempestates, aut quatuor elementa. Lege Ovidium primo fastorum.

Optavitque oculos.] His verbis vehemens videndi Cæsaris desiderium exprimit Poëta.

Pyliam senectam.] De ætate Nestoris egimus

egimus supra. Ovidius in epistola 1.

Nos Pylon, antiqui Nelaia Nestoris
arua

Misimus.

Addas tuam.] immortalem nempe: J:
nus enim utpote Deus immortalis est.

Ad Musam, a qua incitatum se fingit ad scribenda adhuc epigrammata. III.

QUINQUE satis fuerant, vel sex, sep-
temque libelli,

Et nimium: quid adhuc ludere Musa iuvat?
Sit pudor, & finis, jam plus nihil addere no-
bis

Fan a potest: teritur noster ubique liber.
Et cum rupta situ Messalæ saxa jacebunt,
Altaque cum Licini marmora pulvis erant:
Me tamen ora legent, & secum plurimus hos-
pes

Ad patrias feces carmina nostra feret.
Finieram, cum sic respondit nona sororum,

Cui coma, & unguento sordida vestis erat.
Tunc potes dulces, ingrata, relinquere nugas?
Dic mihi, quid melius delidiotus ages?

An iuvat ad tragicos soccum transferre co-
thurnos,

Aspera vel paribus bella tonare modis,
Prælegat ut tumidus rauca te voce magister,

Oderit & grandis virgo bonusque puer?
Scribant ista graves nimium, nimiumque se-
veri,

Quos media miseros nocte lucerna videt.
At tu Romano lepidos sale tinge libellos:

Agnoscat mores vita, legatque suos.
Angusta cantare licet videaris avena,
Dum tua multorum vincat avena tubas.

Quinque libri, vel sex, e-
septem satis, superque erant, e-
quidem nimis: O Musa, qui
placet joculari adhuc? Sit veri-
cundia & terminus? fan-
jam nihil amplius potest ad-
jungere nobis: noster liber a-
restatur ubique. Et cum saxa
Messala fracta situ ever-
erunt, & marmora excel-
Luini redigentur in pulve-
rem: nihilominus legar ab ho-
minibus, & multi peregri-
secum portabunt nostros versi
in patriam. Dixeram, cu-
sic reposuit nona sororum, qu-
habebat cesariem & veste
sordidatam unguento: O in-
memor, potesne tu missas fe-
cere suaves ineptias? Dic mi-
quid tu otiosus facies melius:
An placet transferre soccum
cothurnos tragicos, aut par-
bus metris tonare acerba bello
ut turgidus magister præleg-
te rauca voce, & adulta pue-
la oderit, & bonus puer? Ni-
mis graves, & nimis arste
componant ista, quos medi-
nocte infelices spectat lucerna.
Sed tu umbue festivos libr-
sale Romano: vsta intellige
& legat suos mores. Quam-
videaris canere tenuis avena
modo tua avena superet tub-
multorum.

Ad Musam.] Inscrībunt alii, De suo epi-
grammatum scribendorum studio.

Vel sex.] Alii,

— nam sex, septemve libelli

Est nuntium.

Messalæ saxa.] hoc est, tumuli lapidei
& marmorei citius peribunt quam mei
versus. epig. 2. lib. 10.

Marmora Messalæ findit caprificus.

Quintilianus lib. 10. Messala nitidus, &
candidus, & quodammodo præ se ferens in
dicendo nobilitatem suam, quem & disertum
vocat Horatius de Arte poetica.

Cum Luini.] hoc est, cum jacebunt
marmoreæ ædes, aut potius marmoreæ

sepulchra Licini, de quo lib. 2. epig. 3:
& Senec. epist. 120. Fuit autem Licini
libertus Augusti ditissimus, de quo ille
distichum:

Marmoreo Licinus tumulo jacet,

Cato parvo,

Pompeius nullo: quis putet esse deos!

Nona sororum.] Thalia intelligunt in-
terpretes, cum illam unguento sordida:
dicat Poëta: etenim ante cœnam ungebat-
tur antiqui; Thalia vero, inquit, Rad-
rus & Farnabius, apra erat conviviis.

Ad tragicos.] Soccus comædorum et
proprius, cothurnus tragædorum, epi-
20. lib. 3. Hoc est, An placet missis
face

icere versus leviores, graves scribere.

Tonare modis.] heroicis versibus armare.

Prælegat.] ut hodie in scholis [Virgilius, Iomerus, & alii præleguntur. Alii prælegat.

Oderit & grandis.] Hinc liquet & ipsas puellas olim legendis, & memoriter discendis auctoribus operam dedisse, quæ cum aliquando vapularent, quod versus memoriter non tenerent, ipsius libris irascebantur; quos etiam lacerabant.

Lucerna videt.] Noctu ad lucernam opera componebant graves auctores. Juvenalis sat. 1.

nalis sat. 1.

Hæc ego non credam Venusina digna lucerna?

Notum est hoc verbum, τὴν λύχνον ὄζει; Latine, lucernam olet de sermone multo studio elucubrato.

Agnoscat.] hoc est, homines meis in libris agnoscant sua vitia & suas virtutes.

Angusta avena.] Licet tenues & leviores videantur tui versus.

Dum tua.] hoc est, modo plus laudis consequaris quam Poëtæ heroici, epig. 49. lib. 4.

Ad Cæsarem Domitianum cui deos & homines gratulari de reditu dicit. IV.

QUANTUS IO Latias mundi conventus
ad aras
Suscipit, & solvit pro duce vota suo!
Nam non hæc hominum, Germanice, gaudia tantum,
Sed faciunt ipsi nunc puto sacra dei.

Quantus io concursus ex orbe toto nuncupat, & solvit vota ad altaria Romana pro suo Imperatore! Soli enim homines, ô Germanice, non lætantur; at, opinor, ipsa & Numina dant operam rebus divinis.

Suscipit.] In venturum annum, & solvit suscepta anno elapso pro incolumitate Domitiani reversi ex Sarmatia. Idem argumentum est lib. 10. epistolæ 44. Plinii minoris ad Trajanum. Vide Suetonium in Caligula cap. 14.

Nam non.] Alii non sunt.

Sed faciunt ipsi.] hoc est, ipsi dii quibus tot templa erexisti, & quos tam assidue colis, lætantur de tuo adventu. Vide epig. 4. lib. 9.

Ad Macrum luxuriosum. V.

DUM donas, Macer, annulos puellis,
Desisti, Macer, annulos habere.

O Macer, dum das annulos puellis: ô Macer, desisti habere annulos.

Puellis.] Alii amicis, hoc est meretricibus.

Desisti.] hoc est, desisti esse eques. annulus enim equitum erat insigne; equi-

tes vero qui patrimonium dilapidaverant, annulos equestres deponere cogebantur.

In Euctum poculorum suorum ostentatorem. VI.

ARCHETYPIS vetuli nihil est odiosius
Eucti.

Ficta Saguntino cymbia malo luto.
argenti fumosa sui cum stemmata narrat
Garrulus, & verbis mucida vina facit.
Laomedontæ fuerant hæc pocula mensæ,

Nihil est molestius archetypis senioris Eucti. Cymbia plus mihi placet formata ex luto Saguntino. Cum loquax refert fumosa stemmata sui argenti, & vina contrahunt mucorem ex verbis ejus. Hæc pocula, inquit, apposta fuerant mensæ Laomedontis, ut hæc conse-

Ferret ut hæc, muros struxit Apollo lyra.
Hoc cratero ferox commisit prælia Rhæ-
tus

Cum Lapithis: pugna debile cernis opus:
Hi duo longævo censentur Nestore fundi:

Pollice de Pylio trita columba nitet.

Hic scyphus est, in quo misceri iussit ami-
cis

Largius Æacides, & bibit ipse merum.

Hac propinavit Bytiæ pulcherrima Dido,

In patera Phrygio cum data cœna viro
est.

Miratus fueris cum prisca toremata mul-
tum,

In Priami cyathis Aftyanacta bibes,

queretur, Apollo lyra adifi-
cavit mœnia: vehemens Rhæ-
tus hoc cratero pugnavit cum
Lapithis: vides opus commu-
nitum illo certamine. Hi duo
fundi æstimantur senis Nesto-
ris causâ: columba fulget at-
trectata manu Pyliæ. Hic es
scyphus, in quo Achilles impi-
ravir plenus infundi amicis
& ipse potavit merum. For-
mosissima Dido in hac pater
propinavit Bytiæ, cum cœna
data est Phrygio marito. Cum
multum miratus fueris anti-
qua toremata, potabis Afty-
anacta in cyathis Priami.

Archetypis.] Archetypa pocula intellige
vetustissima & primi exemplaris.

Saguntino.] Fictiles cyathos interpretare
ex argilla Saguntina, vide epig. 46. lib. 4.
Cymbia vero, inquit Macrobius Saturn.
lib. 5. cap. 21. sunt pocula a cymba dicta:
quod & apud Græcos, & apud nos ab illis
trahentes, navigii genus est, &c.

Fumosa sui.] Alii legunt *furiosa*. Sed
placet prior lectio: sic enim Cicero & Se-
neca *fumosas imagines* dixere, obductas
nempe caligine, & Juvenalis sat. 8.

*Fumofus equitum cum dictatore magi-
feros.*

Sensus est ergo: Dum nobilitatem & anti-
quitatem suorum poculorum verbosius nar-
rat Euctus, vinum interim effusum muces-
cit, & vappa fit. Poëta ostendit nimia lo-
quacitate corrumpi cibos etiam optimos,
hoc est convivis ingratos fieri.

Laomedontea.] Laomedon fuit rex Troiæ,
qui Neptuno & Apollini certum auri pre-
tium promiserat, ut Troiam muris cinge-
rent. Poëta posuit pocula aurea pro auro.
Ovidius 11. Metam.

— *Phrygiaque tyranno*

*Ædificant muros pacto pro manibus
auro.*

Prælia Rhætus.] Lapitharum & Centau-
rorum pugnam lege apud Ovidium 1. b. 12.
Metam. Sed Rhætus, inquit Ovidius,
torre pugnavit, Theseus vero cratero.

Pugna debile.] hoc est, craterem illa pu-
gna imminutum.

Hi duo.] Sensus est: Hoc poculum,
quod habet duos fundos pluris æstimatur,

propter senem Nestorem ad quem perti-
nuit. Ab Homero Iliad. λ describitur
atque ab Eustathio fuse explicatur. Varii
sunt Grammaticorum opiniones, opus
fuerit unum, an gemini crateres, alterque
alteri impositus. ἀμφικύπελλα vocat
Græci. Turnebus lib. 23. cap. 23. Hesychius
ἀμφικύπελλον dicit ἀεὶ φηρὲς ποτήριον
hoc est rotundum poculum. Athenæus 11.
ait, poculum illud habuisse duos fun-
dos. Vide animadversiones Casauboni ca-
12. lib. citato.

Trita columba.] hoc est sæpius atrecta
columba, quæ prominebat insculpta in il-
poculo: quo enim magis aurum teritur,
tanto magis nitescit. De Pylio Nestore
sæpius dictum.

Iussit amicis.] Ulyssi, Ajaci, Phœnic
qui ab Agamemnone ad placandum ipsum
Achillem missi fuerant.

Et bibit ipse merum.] Alii usque merum
Alii *vividiusque merum.*

Bytiæ.] Virgilius 1. Æneid. convivium
describit, quo Æneam Phrygium exce-
didit:

Tum Bytiæ dedit increpitans, &c.

Prisca toremata.] quæ sunt opera tor-
facta. Epig. 39. lib. 4.

Bibes Aftyanacta.] id est, ut aiunt
interpretes: Novum vinum bibendum por-
get Euctus in poculis vetustissimis. No-
est senex Priamus, cujus nepos fuit At-
anax Hæctoris filius. Hunc versum non
telligo. Aftyanacta enim pro vino no-
sumi, mente assequi nequeo. Videat læd-

In Cinna caussidicum lingua hæsitantem. VII.

HOc agere est caussas, hoc dicere, Cinna, diserte,
 Horis, Cinna, decem, dicere verba novem?
 Sed modo clepsydras ingenti voce petisti
 Quatuor, ô quantum, Cinna, tacere potes!

O Cinna, proferre novem verba decem horis, an hoc est orare caussas, & ornate dicere? at paulo ante summa voce postulasti quatuor clepsydras, ô Cinna, quantum potes filere!

Sed modo clepsydras.] Quæ erant horologia aquaria, de quibus, & de temporis ratio, quod metirentur singulæ clepsydræ, videmus lib. 6. epig. 35. Sensus est: O Cinna, cum nondum orationem absolvisses

decem horis, quatuor adhuc clepsydras a iudicibus petisti ad dicendum.

Quantum Cinna tacere potes.] hoc est, adeo lente verba profers, ut potius filere quam loqui videaris.

Ad Janum de reditu Cæsaris. VIII.

PRINCIPIUM des, Jane, licet velocibus annis,
 Et revoces vultu secula longâ tuo;
 Te primum pia thura rogent, te vota saluent:
 Purpura te felix, te colat omnis honos:
 Tu tamen hoc mavis, Latix quod contigit urbi,
 Mense tuo reducem, Jane, videre deum.

O Jane, quamvis des initium annis fugacibus, & tuo vultu reducas longa secula: pia thura primum supplicent tibi, & vota fiant tibi: & beata purpura, & omnis dignitas veneretur te: nihilominus magis hoc tibi placeat, quod accidit urbi Latix, spectare deum reversum mense tuo.

Principium des.] Vide epig. 2. supra.
Et revoces.] Alii *renoves vultu tuo*, hoc est, tuis calendis, a quibus annus ducit initium.
Te primum.] Ut Janus qui limina servat, & alios deos supplicibus aditum patefaciat, hac de causa, inquit Ovidius 1. Fastorum primum Jano supplicabant antiqui.
Purpura.] hoc est, purpurati consules,

qui mense Januario fasces sumebant. Ovid. 1. Fast.

Jamque novi præeunt fasces; nova purpura fulget, &c.

Omnis honos.] hoc est, quilibet magistratus.

Hoc mavis.] Domitianum nempe reducem videre, quam coli ab omnibus magistratibus mense Januario tibi dedicato.

Ad Quinctum ut mediam creditæ pecuniæ partem accipiat, ne totam summam perdat. IX.

SOLVERE dodrantem nuper tibi, Quincte, volebat
 Lippus Hylas: luscus vult dare dimidium.
 Accipe quamprimum: brevis est occasio lucri.
 Si fuerit cæcus, nil tibi solvet Hylas.

O Quincte, nuper Hylas lippus volebat tibi solvere novem uncias: captus uno oculo vult dare sex; accipe statim: occasio quaestus faciendi brevis est. Si Hylas excæcatus fuerit, nihil tibi solvet.

Solvere dodrantem.] hoc est, novem uncias; plerumque summa credita, sicut

hereditas dividitur in duodecim uncias, quæ assem efficiunt: hic vero Hylas debitor cum

cum lippiret, novem tantum uncias propter hunc morbum Quinto suo creditoriolvere volebat, mox amisso uno oculo, sex tantum reddere voluit, quas breviter acci-

piendas festive monet Poëta, ne Hyda cœco facto solidum assem perderet Quintus.

De Basso qui vestes emerat, nec solverat. X.

EMIT lacernas millibus decem Bassum, Tyrias coloris optimi; lucrificit. Adeo bene emit? inquis. immo non solvit.

Bassus mercatus est decem millibus lacernas Tyrias optimi coloris: lucratus est. Adeo bene vili pretio mercatus est? ais. imo non solvit.

[Decem millibus.] Sestertium scilicet; de lacernis quæ togis superinduerentur ad arcenda frigora, sæpius dictum supra.

[Imo non solvit.] Vel quod solvendo non esset, vel quod illas lacernas forte suffuratus esset Bassus.

Ad Cæsarem Domitianum ex Septentrione Romam reversum. XI.

PERVENISSE tuam jam te scit Rhenus in urbem:

Nam populi voces audit, & ille tui. Sarmaticas etiam gentes, Istrumque, Getaque,

Lætitiæ clamor terruit ipse novæ. Dum te longa sacro venerantur gaudia circo,

Nemo quater missos currere sensit equos. Nullum Roma ducem, nec te sic, Cæsar, amavit,

Te quoque jam non plus, ut velit ipsa, potest.

Rhenus jam novit se rediisse in tuam urbem: nam & ille audit acclamationes tui populi. Clamor ipse novi gaudii terrefecit gentes Sarmaticas, & Danubium, & Getas. Dum applausus diurni colunt te sacro circo, nullus sensit currere equos quater emissos. Cæsar, Roma nullum Imperatorem sic dilexit, nec te ipsum antea. Jam etiam nequis amare te magis, licet ipsa cupiat.

[Rhenus.] hoc est, Rheni accolæ.

[Tuam urbem.] Quia magnificis operibus fuerat a Domitiano exornata, & quasi de novo extructa Roma.

[Sarmaticas.] De quibus supra.

[Longa gaudia.] Interpretor applausus diurnos, qui nempe, inquit Raderus, ad duas aliquando horas durarent.

[Nemo quater.] Adeo omnes ad te unum intenti sunt, ut e carceribus emitti currus

non animadvertant.

[Nec te sic.] hoc est, nec te ipsum tantum olim, quantum nunc amavit; nec plus amare potest. Argute quidem concludit sed parum vere. Occisum enim Domitianum populus indifferenter tulit, Senatu vero valde lætatus est. Suetonius in Domit. cap. 23. Legunt alii,

Nullum Roma ducem nisi te, sic, Cæsar amavit.

Ad Priscum de uxore locuplete. XII.

UXOREM quare locupletem ducere nolum

Quæritis? uxori nubere nolo meæ.

Rogatis cur nolim ducere uxorem locupletem? no nubere uxori meæ.

Inferior matrona suo sit, Prisce, marito,
Non aliter fuerint foemina virque pares.

O Prisce, matrona sit inferior
suo viro, vir & uxor aliter
non fuerint aequales.

Nubere.] Quod proprium est foeminarum,
hoc est, nolo servire meæ uxori. Juvenalis
at. 6.

*Intolerabilius nihil est quam foemina di-
ves, &c.*

Non fuerint.] Alii non fiunt, concordēs
nempe; ubi enim uxor par est marito, jam
impar est conjugium, uxoris quippe est pa-
rere, mariti vero imperare.

Ad Gargilianum, falsum venditorem. XIII.

MORIO dictus erat, viginti millibus
emi.

Redde mihi nummos, Gargiliane: sapit.

*Stolidus habitus erat: merce-
tus sum illum viginti milli-
bus. O Gargiliane, restitue
mihi nummos; sapiens est.*

Morio.] Illi dicebantur moriones, qui naturali stoliditate risum excitabant. Vide epig.
10. lib. 14.

In crudelem amicum. XIV.

PALLIDA ne Cilicum timeant pomaria
brumam,

Mordeat & tenerum fortior aura nemus:

Hibernis objecta notis specularia pueros

Admittunt soles, & sine fæce diem.

At mihi cella datur, non tota clausa fene-
stra,

In qua nec Boreas ipse manere velit.

Sic habitare jubes veterem crudelis amicum?

Arboris ergo tuæ tutior hospes ero.

*Ne pallida pomaria Cilicum
metuant hyemem, & ventus
vehementior urat nemus tene-
rum. Specularia opposita soles
hyemalibus excipiunt soles
nitidos, & lucem serenam.
Sed cella mihi conceditur fene-
stra non clausa ex omni par-
te, in qua nec Aquilo velit
habitare. O inhumane, an
imperas sic habitare antiquum
amicum? igitur securus diver-
sabor apud tuam arborem.*

Pallida.] Ob hyemem qua pallefcunt fo-
ia, imo & decidunt. *Pomaria Cilicum* in-
telligit arbores e Cilicia translatas, quas sum-
ma cura colebat ille amicus.

Tenerum nemus.] Succrescentes; furculos
interpretare.

Specularia.] Quibus tegebantur arbores
adversus ventos: specularia autem intel-
lige lapides pellucidos, quibus, ut ho-
die nos vitro, sic vitri instar utebantur

Romani.

Et sine fæce.] hoc est, sine nive, pluvia,
& pulvere.

In qua nec Boreas.] Tam frigidum, in-
quit, mihi cubiculum dedisti, ut nec Boreas
ventorum frigidissimus in eo habitare susti-
neat.

Arboris ergo.] Undequaque enim tectæ
& munitæ erant arbores adversus frigus.

*Ad Domitianum de laurea quam Jovi Capitolino ex
bello Sarmatico retulit. XV.*

DUM nova Pannonici narratur gloria
belli,

Omnis & ad reducem dum litat ara Jo-
vem,

*Dum novum decus belli Pan-
nonici celebratur, & dum
sunt sacrificia in omnibus
templis pro Jove reverso;*

Dat populus, dat gratus eques, dat thura fenatus,

Et dicant Latias tertia dona tribus;

Hos quoque secretos memorabit Roma triumphos,

Nec minor ista tuæ laurea pacis erit.

Quid tibi de sancta credis pietate tuorum?

Principis est virtus maxima, nosse suos.

Populus, eques mēmor; & senatus incendunt thura, & munera tertia locupletant tribus Latias; Roma celebrabit etiam hos secretos triumphos, nec ista laurea pacis a te concessæ minor erit. Quid tu censes de sancta pietate tuorum civium? maxima est virtus Imperatoris cognoscere suos.

Pannonici.] hoc est, Sarmatici, licet Pannonia sit regio alia a Sarmatia, de quibus vide Cluverium: tamen, ut arbitrator, Pannoniam sumit Poëta pro Sarmatia. Suet. in Domit. cap. 6. *De Cattis, Dacisque post varia prælia duplicem triumphum egit: de Sarmatis lauream modo Capitolino Jovi retulit. De qua laurea hinc loquitur Poëta.*

Narratur.] Alii numeratur.

Et dicant Latias.] Bis jam de Cattis & Dacis triumphaverat Domitianus, atque ita jam bis populo dona distribuera; jam vero victoria de Sarmatis reportata, tertio munere populum donavit, illum quippe convivio excepit. Vide epig. 50. infra. Georgius Merula legit:

Et libant Latia tertia dona tribus.

hoc est, inquit, urbes, & oppida quæ habent jus Latii jam tertio sacrificant pro tertia victoria de Sarmatis relata. Videat lector.

Hos quoque.] Justum de Sarmatis triumphum agere noluit Domitianum, sed lauream tantum retulit, quam vocat Poëta triumphum secretum; porro celebrem fore dicit concessa nempe perdomitis gentibus pace.

Pietate tuorum.] hoc est, quid sentis de populi pietate erga te?

Nosse suos.] hoc est, suorum civium animos perspectos habere: etenim odioso principi intimos animi sensus nemo aperit.

In Ciperum

qui ex pistore factus erat caussidicus. XVI.

PISTOR qui fueras diu, Cipere,
Nunc caussas agis, & ducenta quæris:
Sed consumis, & usque mutuaris,
A pistore, Cipere, non recedis,
Et panem facis, & facis farinam.

O Ciperè, qui fueras pistor diu, nunc dicis caussas, & quæris ducenta: at dissipas, & semper accipis mutuo. O Cipere, non mutas mores pistoris, & facis panem, & facis farinam.

Et ducenta.] Alii *ducenta* sestertia scilicet, seu ducenta millia sestertium, hoc est, vis locupletari in caussis agendis.

Et panem facis.] Sic hunc locum explicat Domitius. Facere panem, inquit, & facere farinam dicitur pistor, qui pinxit far, & coquit panem & farinam. Facere item panem & farinam dicitur, qui liberalitate aut prodigalitate sua aliis panem & farinam subministrat: cum igitur Ciperus nunc mul-

tos pascat prodigalitate sua, æque pistori videtur, ac olim erat, cum panem & farinam faceret. Farnabius vero sic explicat: In pistrino, farinam pinsebas, deinde panem conficiebas, e cujus pretio rursus farinam comparasti, atque adeo in circulum laborans, vivebas in diem: ita hic quæris deinde consumis, rursus mutuaris, &c. *E panem facis, id est, decoquis, inquit Heraldus.*

Ad Sextum quod sibi plus debeatur ex caussa amissa, quam si vicisset. XVII.

EGI, Sexte, tuam pactus duo millia causfam:

Misisti nummos quot mihi? mille, quid est?

Narrasti nihil, inquis, & a te prodita caussa est:

Tanto plus debes, Sexte, quod erubui.

O Sexte, constituta mercede duorum millium dixi tuam causfam; quor nummos misisti mihi? mille, quid est? nihil dixisti, ais, & prodidisti causfam: O Sexte, tanto plus debes, quod puduit me.

Narrasti nihil.] hoc est, male causfam misisti.

A te prodita.] Alii *perdita*: placet prior ectio, nec enim pravaricatores tantum causfam perdunt, sed & ii qui causfam

agendam suscipiunt, quam non intelligunt.

Tanto plus.] Nam si vicissem, laus mihi præmii loco fuisset, at in solatium famæ amissæ majorem mercedem præstare debes; faceta profus est hæc ratio.

Ad Cirinium,

rarum esse amicum qui ingenio cedere velit. XVIII.

SIC tua, Cirini, promas epigrammata vulgo,

Ut mecum possis vel prior ipse legi:

Sed tibi tantus inest veteris respectus amici,

Carior ut mea sit, quam tua fama tibi.

Sic Maro nec Calabri tentavit carmina Flaccici,

Pindaricos posset cum superare modos;

Et Vario cessit Romani laude cothurni,

Cum posset tragico fortius ore loqui.

Aurum, & opes, & rura frequens donabit amicus:

Qui velit ingenio cedere, rarus erit.

O Cirini, sic edas in lucem tua epigrammata, ut possis legi mecum, aut prior: at habes tantam rationem antiqui amici, ut plus ames meam existimationem quam tuam. Sic nec Virgilius aggressus est versus Horatii Calabri, cum posset vincere modos Pindaricos & cessit Vario laudem cothurni Romani, cum posset ore tragico loqui vehementius. Multi amici dabunt aurum & divitias, & agros: pauci erunt qui velint inferiores esse ingenio.

Ut mecum.] hoc est, ut mea epigrammata sit cum meis legantur, aut illis anteposantur.

Sed tibi tantus.] Sincere loqui videtur poeta, cum Cirinium Virgilio comparet, qui volens quidem potuisset versus lyricos scribere: Attamen Raderus & Domitius censent per ironiam illum loqui, cum concludat vix inveniri posse eum qui ingenio cedat.

Calabri Flacci.] Venusia enim Horatii patria urbs est in finibus Calabriae.

Pindaricos.] Pindarus Poeta Græcus lyricorum princeps satis notus. Posset, alii nosset.

Et Vario.] quem epicum fuisse colligere est ex Horatio ode 6. lib. 1. cum tamen in tragœdia excelluisse illum intelligat Martialis.

De Cinna vere paupere. XIX.

PAUPER videri Cinna vult, & est pauper. *Cinna cupit videri egenus, & est egenus.*

Pauper.] Hic Cinna suam inopiam ostentans volebat videri divitias dissimulare: at vero ostendit Poëta nihil opus esse simulatione, cum re vera pauper sit.

Ad Varum de versibus extemporalibus. XX.

CUM facias versus nulla non luce ductos, Varè; nihil recitas: non sapias, atque sapias.

O Vare, cum quotidie condas ducenta carmina, nihil recitas; insipiens es, & sapiens.

Non sapias.] Inepti enim est tot versus effundere & frustra laborare: attamen sapiebat Varus, qui versus tam celeriter factos non recitaret. Vide Horatium de Arte Poëtica.

Ad Luciferum de adventu Cæsaris. XXI.

PHOSPHORE redde diem: quid gaudia nostra moraris?
 Cæsare venturo; Phosphore, redde diem.
 Roma rogat: placidi numquid te pigra Bootæ
 Plaustra vehunt; lento quod nimis igne venis?
 Ledæo poteras abducere Cyllaron astro:
 Ipse suo cedit nunc tibi Castor equo.
 Quid cupidum Titana tenes? jam Xanthus,
 & Æthon
 Fræna volunt: vigilat Memnonis alma parens.
 Tarda tamen nitidæ non cedunt sidera luci;
 Et cupit Aufonium Luna videre ducem.
 Jam, Cæsar, vel nocte veni: sint astra libebit,
 Non deerit populo te veniente dies.

O Lucifer, restitue lucem: quid affers moram nostræ lætitiæ Cæsare venturo, ô Lucifer, restitue lucem, Roma obsecrat. An tardè turrus segnis Bootæ vehunt te, quod accedis flamma nimis lenta? Poteras abducere Cyllaron astro Ledæ: ipse Castor nunc commodabit tibi suum equum. Quid retardas properantem solem? Jam Xanthus & Æthon appetunt habenas: alma mater Memnonis excubat. Nihilominus lenta sidera non dant locum lucis splendide, & Luna vult spectare Imperatorem Romanum. O Cæsar, jam veni vel mediæ nocte: esto astra remaneant lux non deerit populo te attedente.

Phosphore.] Prædie quam in urbem ex Septentrione rediret Cæsar, ad sidera orationem convertit Poëta, ut noctem præcipient: tantum enim esse videndi Domitiani desiderium, ut nox longissima videatur. *Phosphorus* est Veneris stella, quæ ante solis ortum lucifer, post solis vero occasum vesper dicitur.

Gaudia nostra.] Cæsarem Domitianum.

Roma rogat.] ut diem subito reducas.

Pigra Bootæ.] Bootes Latine bubulcus tarde movetur, quia Polo vicinus, de quo epig. 3. lib. 4.

Abducere Cyllaron.] In cælum translatus est Cyllarus equus Castoris: Ledæum astrum intellige Castorem & Pollucem.

Xanthus & Æthon.] scilicet equi solis Ovidius 2. Metam. quatuor solis equos numerat.

erat, nec Xanthum nominat, quem for-
sic Martialis vocat, quod sol flavus

locum cedere, ut & ipse ingredientem in
ur em Domitianum videant.

Memnonis alma parens.] Aurōra cujus hi-
oria nota.

Non decri.] Ubi cunq̄ue enim es, ô Do-
mitiane, dies est; tu enim sol es Romano-
rum: licet astrā stent adhuc, media tamen
nocte perinde ac die videberis.

Sint astra.] Alii stent, quæ nolant diei

In Gallicum a quo circumveniri se negat. XXII.

NVITAS ad aprum, ponis mihi, Galli-
ce, porcum.

Vocas ad aprum, ô Gallice,
apponis mihi porcum. O Gal-
lice, sum hybrida, si circum-
venis me.

Hybrida sum, u das, Gallice, verba mihi.

Hybrida.] Quodcunq̄ue animal est ex
o & mansueto natum: transfertur etiam
eos homines qui ex diversa conditione
ocreati sunt, ut si quis ex matrē libera
patre servo, vel ex patre Romano &
itre peregrina natus sit. Vide epig. 39.

libi. 6. Sensus est: Re vera ego essem hybri-
da, nisi intelligerem loco aprī mihi appo-
situm fuisse porcum: etenim hybrida parti-
cipans naturam utriusq̄ue animalis diversi
vix unum ab altero distinguat.

Ad Rusticum, artificem quemque esse castigandum,
cum peccat in suam artem. XXIII.

SSE tibi videor sævus, nimiumque gu-
losus,

O Rustice, an nimium crude-
lis atq̄ue belluo videor tibi,
qui verbero cocum propter cœ-
nam? Si censēs istam causam
flagrorum esse levem; qua
igitur de causa placet ut co-
cus verberetur?

Qui propter cœnam, Rustice, cædo co-
cum:

levis ista tibi flagrorum causa videtur,
Ex qua vis causa vapulet ergo cocus?

Ex qua vis.] Nisi det pœnas illius, quod deliquit in sua arte.

Ad Cæsarem Domitianum

a quo blandissime petit pecuniam. XXIV.

I quid forte petam timido gracilique li-
bello,

Si forte rogem aliquid flavido
& tenui libro, concede illud,
si nimia non fuerit mea peti-
tio. Si vero non concesseris,
ô Cæsar, sine rogari te: sa-
crificia & vota nunquam in-
juriam faciunt Jovi. Qui
format sacros vultus auro vel
marmore, ille non constituit
numina: ille autem consti-
tuit, qui rogat.

Improba non fuerit si mea charta, dato.

si non dederis, Cæsar, permittite rogari:

Offendunt nunquam thura, precesque Jo-
vem.

qui fingit sacros anno vel marmore vultus,

Non facit ille deos: qui rogat, ille facit.

improba charta.] qua scilicet a te peto ali-
quid: improba autem hoc loco est insatu-
illis, inquit Domitius.

format, ille non facit deos, sed qui illos
adorat. Sic ego, inquit Poëta, dum te
rogo, ô Domitiane, te Deum esse demon-
stro.

Qui rogat.] Qui aureas deorum statuas

In Oppianum semper ægrotum. XXV.

VIDISTI semel, Oppiane tantum
Ægrotum me male: sæpe te videbo.

[Oppiane, semel tantum spectasti
si me valde agrotantem; cre-
bro videbo te ægrotum.]

Oppiane.] cujus meminit epig. 3. lib. 7. & epig. 42. lib. 6. qui semper mali erat coloris. Sensus est: si lætaris quod me se- mel gravi morbo laborantem videris; quanto magis ego lætabor, qui te semper ægrotum videbo.

Ad Cæsarem Domitianum

de tigribus quas in arena exhibuerat. XXVI.

NON tot in Eois timuit Gangeticus ar-
vis

Raptor, in Hyrcano qui fugit albus equo:
Quot tua Roma novas vidit, Germanice, ti-
gres:

Delicias potuit nec numerare suas.

Vicit Erythræos tua, Cæsar, arena trium-
phos,

Et victoris opes, divitiæque Dei:

Nam cum captivos ageret sub curribus In-
dos,

Contentus geminâ tigride Bacchus erat.

*Indus raptor, qui pallidus
fugit in equo Hyrcano non
metuit tot tigres in agris
orientis, quot insolitas specta-
vit tua Roma: nec potuit
numerare sua delectamenta.
Cæsar, tua arena superavit
Erythræos triumphos, atque
opes & Divitiæ Dei victori.
Bacchus enim contentus era-
t geminâ tigride, cum sub cur-
ribus duceret Indos devictos.*

Gangeticus raptor.] Venator nempe in India ubi fluvius Ganges, præ timore pallidus raptis tigridis catulis fugit. Vide Plinium lib. 8. cap. 18. & Valerium Flaccum lib. 1. *In Hyrcano equo.]* hoc est, celeri: sic enim Hyrcanum equum intelligere videtur Poëta: Hyrcania vero Asiæ regio, ubi etiam tigres ferocissimæ.

Nec numerare.] His verbis significat multas in arena tigres fuisse exhibitas.

Vicit Erythræos.] Quos egit Bacchus e litoribus rubri seu Erythræi maris, atque e Indis subactis: ille enim geminâ tantum tigride in vectus triumphavit: tu vero, Domitiane, plures populo spectandas exhibuisti.

Ageret sub curribus.] captivi nobiles curribus vehebantur, cæteri catenis vincæ cæteratim præbantur.

Ad Gaurum de muneribus captatoris. XXVII.

MUNERA qui tibi dat locupleti, Gaure,
senique,

Si sapias, & sentis, hic tibi ait, morere.

*O Gaurè, qui largitur dona
tibi diviti, & seni: si
sapiens & sagax es, hic dicit
tibi, morere.*

Morere.] hi enim testamentorum captatores cum munera divitibus senibus & orbis mitterent, significabant nihil aliud cupere quam ut senes illi morerentur, ut in eorum bona succederent. Vide epig. 63. lib. 6.

De Partheniana toga qua donatus à Parthenio petit adhuc lacernam. XXVIII.

Dic toga facundi gratum mihi munus amici,
 Esse velis cujus fama, decusque gregis?
 Apula Ledæi tibi floruit herba Phalanti,
 Qua saturat Calabris culta Galefus aquis?
 An Tartessiacus stabuli nutritor Iberi
 Bætis in Hesperia te quoque lavit aqua?
 An tua multifidum numeravit lana Timavum,
 Quem prius astrifero Cyllarus ore bibit?
 Ne nec Amyclæo decuit vivere veneno:
 Nec Miletus erat vellere digna tuo.
 Lilia tu vincis, nec adhuc delapsa ligustra,
 Et Tiburtino monte quod albet ebur.
 Spartanus tibi cedit olor, Paphiæque columbæ:
 Cedet Erythræis eruta gemma vadis.
 Sed licet hæc primis nivibus sint æmula dona,
 Non sunt Parthenio candidiora suo.
 Non ego prætulerim Babylonica picta superbe
 Texta, Semiramia quæ variantur acu.
 Non Athamanteo potius me mirer in auro,
 Æolium dones si mihi, Phryxe, pecus.
 Quos quantos risus pariter spectata movebit,
 Trita palatina nostra lacerna toga.

O Toga, jucundum donum amici disertis, loquere, cujus gregis fama & gloria esse velis? An herba Apula Phalanti Lacedæmonii floruit tibi, qua Galefus irrigat cultos agros undis Calabris? An Tartessiacus Bæti nutritor ovium Hispanie lavit te etiam in unda Hispana? An tua lana numeravit multa ostia Timavi, in quo prius bibit Cyllarus ore astrifero? Nec convenit insicci te veneno Amyclæo: nec Miletus digna erat tuo vellere. Tu candore superas lilia, & ligustra nondum jacentia, & ebur quod candet monte Tiburtino. Olor Spartanus, & Paphiæ columbæ dabunt tibi primas: gemma extracta rubro mari dabit tibi primas. At quamvis hæc munera amulentur intactas nives, non sunt candidiora suo Parthenio: Ego non anteposuerim texta Babylonica magnifice picta, quæ distinguuntur acu Semiramia. Non mihi plus placeam in Auro Athamanteo, si mihi des, ô Phryxe, vellus Æolium. O quantos risus excitabit nostra lacerna simul visa trita toga Palatina.

Dic toga.] Togam interrogat, quo nempe narum genere sit contexta.

Apula Ledæi.] Enumerat varia lanarum genera: in Apulia est Tarentum conditum Phalanto Ledæo seu Lacedæmonio, sic dicto à Leda Lacedæmonia: lana vero Tarentina summo fuit in pretio. Vide epig. 3. lib. 5. Galefus fluvius Tarentum irrigat.

An Tartessiacus.] Bætis Hispaniæ fluvius, nunc Guadaluquivir, qui & Tartessus à Strabone appellatur.

Stabuli Iberi.] hoc est ovium Hispanarum, quæ nempe pascuntur ad Iberum.

Multifidum.] Timavus fons multis ostiis abitur in mare. Vide epig. 25. lib. 4. ubi de Cyllaro Castoris equo diximus, & epig. 27. supra,

Amyclæo veneno.] Amyclæum venenum alii existimant esse colorem viridem, alii vero purpureum. Amyclæ civitas est Lacedæmonie, Miletus autem Ionie in Asia minore, ubi lana summo fuit in pretio.

Ligustra.] Flores eximii candoris. Virgilius eclog. 2.

Alba ligustra cadunt.

Et Tiburtino.] Vide epig. 62. lib. 4. Cæcilium enim Tiburtinum utpote frigidum ebore candefaciendo inferviebat.

Spartanus olor.] Cycnum intellige candidissimum, cujus formam induit Jupiter cum Ledam Spartanam compressit.

Paphiæque.] Veneri scilicet dicatæ, sic dicatæ ab insula Papho, ubi colebatur.

Erythræis.] Vide Plinium juniorem lib. 9. epist. 35. in mari rubro nobilissimæ nascuntur.

tur margaritæ, epig. 38. lib. 5.

Parthenio.] De quo lib. 4. epig. 45. *Candidiora* refer ad animum Parthenii sincerum.

Babylonica.] Alii *Babylonis*. Plinius refert lib. 8. cap. 48. varios picturæ colores quos vestibus intexebant Babylonii.

Acu Semiramia.] hoc est Babylonica; Semiramis enim Babylone regnavit.

Non Athamanteo.] Vestis Phryxi ex aureo vellere confecta non mihi gratior foret: Athamas autem Phryxi pater fuit, Ovidius lib. 4. Met.

Æolium.] Æolus Thebarum rex pater fuit Athamantis, & avus Phryxi. *Æolium pecus* interpretare arietem, quo vestus Phryxus Æoli nepos trajecit mare. De his legendæ historiæ. Alii *Æolium decus*.

Trita.] Quanto ludibrio ero omnibus, qui me toga nobili ornatum, & trita lacerna superinjecta indutum viderint. Hi verbis lacernam quoque petit a Parthenio, ut munus sit perfectum. Legunt alii,

Trita Palatina vestra lacerna toga.

Alii,

Cum Pallatina nostra lacerna toga.

De Distichis. XXIX.

DISTICHA qui scribit, puto, vult brevitate placere.

Quid prodest brevitatis, dic mihi, si liber est?

Qui componit disticha, opinor, cupit placere brevitate: quid proficit brevitatis, age, si liber componitur?

Disticha qui.] Superius epigramma paulo longius excusare videtur, cum enim justum volumen scribere velit, perinde esse ait, si

illud aut duorum aut plurium versuum epigrammatibus conficiat. Epig. 65. lib. 6.

De Spectaculo Scævola qui dextram accenso ad sacrificium igne combussit. XXX.

QUI nunc Cæsareæ lusus spectantur arenæ:

Temporibus Bruti gloria summa fuit.

Adspicis, ut teneat flammam, poenæque fruatur

Fortis, & attonito regnet in igne manus!

Ipse sui spectator adest, & nobile dextræ

Funus amat: totis pascitur illa sacris.

Quod nisi rapta foret nolenti poena, parabat

Sævior in laxos ire sinistra focos.

Scire piget post tale decus quid fecerit ante:

Quam vidi, fatis est hanc mihi nosse manum.

Ludi Amphitheatri Cæsareæ qui nunc videntur, fuere summum decus ævo Bruti. Vides ut manus strenua cohibeat flammam, & triumphet de supplicio, & dominetur in igne stupente! Ipse adest spectator sui, & diligit illustre funus dextræ: illa pascitur toto igne. Quod nisi supplicium ereptum fuisset invito, sinistra ferocior prompta erat immittere se in flammam ingentes. Post tale decus nolim inquirere, quid fecerit antea: mihi sufficit cognoscere hanc manum quam spectavi.

Qui nunc.] Temporibus Domitiani fortiores viros existere quam Bruti seculo docet Poëta: nam quod olim fortissimus Scævola in re seria, id ipsum nunc per jocum fit: epig. 7. lib. Spect. Rei quippe damnati personas agebant Dædali, Orphei & Laureoli; ita hic fictus Scævola ad exemplum Mutii Scævola manum in flammam immisissam combussit. Epig. 22. lib. 1.

Dum peteret regem decepta satellite dextræ

Injectis sacris se peritura focis.

Temporibus Bruti.] Quibus vixit Scævola. Vide Livium 1. Decad. lib. 2.

Summa fuit.] Id fuit tunc summa gloria, quod nunc lusus est.

Poenæque fruatur.] hoc est, poenam in suam laudem vertat: sic loquitur Juno apud Senecam

Senecam in Hercule furente:

— *superat & crescit malis,*
Iraque nostra fruitur, &c.

Ipsē sui.] Ipse fictus Scævola ad exemplum veri Scævolaē manum igne comburi spectavit, & delectatus est illo spectaculo.

Toris pascitur.] hoc est, comburitur toto igne ad sacra faciendā accenso. Forte melius explices; delectatur toto igne. Quo sensu, ni fallor, verbum pasci usurpatur a Cicerone lib. 4. epistolarum ad Atticum epistola 9. *Ego, inquit, hic pascor bibliotheca Faustī.*

Quod nisi.] Fictum hunc Scævolaē flam-

mis eripi jussisset Domitianus, ut olim verum Scævolaē ab igne amoveri imperavit Porfena epig. 22. lib. 1.

Et raptum flammis jussit abire virum.
Sinistram sane pariter combussisset.

In laxos focos.] Alii *lassos*, hoc est, in flammās victas, & cedentes tantæ virtuti.

Post tale decus.] Post tam egregium facinus: etenim si ob scelus damnatus manum combussisset, summam laudem consecutus est: at vero si libens ejusmodi virtutis suæ specimen spectante Domitiano ediderit, licet colligere, illum antea egregia quoque præstitisse facinora.

In Dentonem

jus trium liberorum petentem a Domitiano. XXXI.

NESCIO quid de te non belle, Dento,
fateris,

Conjuge qui ducta jura paterna petis.

Sed jam supplicibus dominum lassare libellis

Define, & in patriam serus ab urbe redi.

Nam dum tu longe deserta uxore, diuque,

Tres quæris natos, quatuor invenies.

O Dento, non decore fateris de te nescio quid, qui ducta uxore, petis jura paterna. At jam cessa defatigare Imperatorem supplicibus libellis, & tarde revertere ab urbe in patriam. Dum enim tu quæris tres liberos longe & diu conjuge derelicta, reperies quatuor.

Nescio quid de te.] Te nempe parum esse virum, vel delectari te turpi libidinis genere. De jure trium liberorum egimus epig. 92. lib. 2.

Serus.] Externus nempe erat Dento,

quem monet Poëta, ut in patriam reditum differat, atque ita liberos ex adulterio uxoris susceptos illum domi reperitum affirmat.

Diuque.] Alii *domoque.*

De columba Aretulle. XXXII.

AERA per tacitum delapsa sedentis in ipsos,

Fluxit Aretullæ blanda columba sinus.

Luserat hoc casus, nisi inobservata maneret,

Permissaque sibi nollet abire fuga.

Si meliora piæ fas est sperare sorori,

Et dominum mundi flectere vota valent:

Hæc a Sardois tibi forsitan exulis oris,

Fratre reversuro, nuntia venit avis.

Suavis columba delapsa per aërem placidum, decidit in ipsorum gremium sedentis Aretulle. Id factum erat casu, nisi remaneret incustodita, & nollet evolare fuga sibi concessa. Si licet piæ sorori expectare meliora, & preces possunt exorare dominum orbis: fratre redituro, hæc avis nuntia forte accedit ad te ex Sardinia ubi exulat.

Luserat.] Id casu factum videbatur, nisi ultro mansisset in gremio Aretullæ.

Si meliora.] Hujus Aretullæ frater in Sardinia exulabat, cujus reditum a Domitiano impetratam se sperabat Aretulla: Poëta autem dicit hanc columbam omen esse fra-

tris ab exilio revocandi: sapius enim aves omnis causâ ultro ad homines advolasse scribit Valerius Maximus lib. 1. cap. 4.

Exulis oris.] Ex regionibus fratris tui exulis, hoc est ex regionibus ubi exulat frater tuus.

Ad Paulum de phiala tenuissima, & rebus tenuissimis comparata. XXXIII.

DE prætoricia folium mihi, Paulle, corona

Mittis, & hoc phialæ nomen habere jubes.

Hac fuerat nuper nebula tibi pegma perunctum,

Pallida quam rubri diluit unda croci.

An magis astuti derasa est ungue ministri
Bractea, de fulcro quod reor esse tuo?

Illa potest culicem longe sentire volentem,

Et minimi penna papilionis agi.

Exiguæ volitat suspensa vapore lucernæ,

Et leviter fuso rumpitur icta mero.

Hoc linitur sputo Jani caryota Kalendis,

Quam fert cum parvo sordidus asse cliens.

Lenta minus gracili crescunt colocasia filo:

Plena magis nimio lilia Sole cadunt:

Nec vaga tam tenui discursat aranea tela:

Tam leve nec bombyx pendulus urget opus.

Crassior in facie vetulæ stat creta Fabullæ:

Crassior offensæ bulla tumescit aquæ.

Fortior intortos servat vesica capillos;

Et mutat Latias spuma Batava comas.

Hac cute Ledæo vestitur pullus in ovo:

Talia lunata splenia fronte sedent.

Quid tibi cum phiala, ligulam cum mittere possis?

Mittere cum possis vel cochleare mihi?

Magna nimis loquimur, cochleam cum mittere possis.

Denique cum possis mittere, Paulle, nihil.

O Paulle, mittis ad me folium ex coronæ prætoris, & vis illud vocari phialam. Nuper pegma fuerat a te persusum hac nebula, qua dissoluta est aqua pallida croci rubri. An potius ungue vafri famuli lamina derasa est de tuo fulcro, quod puto contigisse? Illa potest sentire volentem culicem procul, & moveri penna minimi papilionis. Suspensa agitatur vapore parvæ lucernæ, & tactis leviter vino infuso frangitur. Caryota Kalendis Jani involvitur hoc sputo, qua portatur a sordido cliente cum exiguo asse. Colocasia flexibilia dispenduntur filo minus tenui: lilia magis spissa decidunt nimio sole: errans aranea non vagatur tela tam subtili: nec pendulus bombyx incumbit in opus tam tenue. Creta densior hæret vultui vetulæ Fabullæ: bulla aqua percussa turgescit crassior. Fascia fertior retinet intortos crines, & spuma Batava mutat Casariam Romanam. Pullus in ovo Ledæo induitur hac pelle: splenia hirsutissimi hærent lunata fronti. Quid tibi cum phiala, cum possis mittere ligulam, aut cum possis mittere ad me cochleare? Prædicamus nimis grandia, cum possis mittere cochleam, tandem, ô Paulle, cum liceat mittere nihil.

De prætoricia.] Poëta avaritiam Pauli dedit, a quo phialam dono acceperat tam tenuem, ut nullius vel parvi esset pretii. In ludis prætores solebant victoribus dare coronas aureis vel argenteis bracteis insignes; quæ flores & folia exprimerent. Sensus est: Folium seu laminam tenuissimam potius quam phialam misisti mihi.

Hac fuerat.] Sic intelligunt interpretes. Pegma de quo lib. Spect. epig. 2. nuper fuerat hac lamina inauratum, quam nebu-

lam vocat, hoc est tenuem instar nebulæ, & quæ diluta seu ablata est croci asperstone, de qua epig. 3. lib. Spect. *Pallida unda* dicitur hic, quod crocus vino dulci mixtus flavum colorem refertur.

De fulcro.] Lecti, & eorum fulcra bracteis argenteis erant ornata. Suetonius in Caligula cap. 2. *Roma publico epulo servum, et detractam lecti argenteam laminam carnifici confestim tradidit.*

Hoc linitur sputo.] Tenui corio, crusta, vel

vel testorio exponit Scaliger ad librum 1. Sibulli, an forte in deaurando, sputo utentur vice gummi? inquit Farnabius. *Caryota* vero palmarum fructus est, quæ ad patronos Calendis Januariis mittebatur a lentibus, epig. 27. lib. 13.

Colocasia.] Fabæ sunt Ægyptiæ, quæ cõtæ instar filorum tenduntur, epig. 57. lib. 3. & Plinius lib. 21. cap. 15.

Stat creta.] qua ad poliendam cutem utentur Fabulla.

Servat vesica.] Reticulum tenue instar velle, quo retinebantur capilli.

Et mutat Larias.] hoc est, nec phiala rassiior est lixivio, quo Romani ad exemplum Batavorum capillos ilinebant, ut fla-

vescerent.

Hac cute.] hoc est, ova cycni habent cutem æque crassam.

Splenia.] Fasciæ sunt, epig. 29. lib. 2. quæ ita in fronte componebantur, ut Lunæ cornua exprimerent.

Ligulam.] De qua epig. 20. lib. 5. & epig. 120. lib. 14. erat gladiolus, vel spathula, vel mensura.

Cochleare.] Erat quoque liquidorum mensura, sed minor ligula, epig. 121. lib. 14. Cochlea limacis testa est sane minoris etiam pretii, quam cochlear. Melius vero cum Poëta egisset Paullus nihil mittendo, quam phialam tam tenuem.

In jactatorem. XXXIV.

A RCHETYPUM Myos argentum te dicis habere,
Quod sine te factum est, hoc magis archetypum est.

Prædicas te habere argentum archetypum Myos: quod factum est sine te, hoc magis archetypum est.

Archetypum.] Hoc distichum sic explicat Curnebus lib. 21. cap. 24. Ego, inquit, argutiam jocumque epigrammatis latere suto in vocabulo, *factum est*, hoc sensu: Dicis te habere toreumata argentea operis antiqui, quæ quidem magni ab omnibus olim æstimabantur. Jocans Martialis ait: Tu illa verbosa ostentatione argenti tui, & jactatione ventosa multum detrahis pretio, & efficis ut vasa tua convivis in-

lestiæ & tædio sint, adeo ut argentum factum, id est vasa, argenti enim facti nomine vasa censentur argentea, si sine te sit, & si absis, magis sit archetypum: id est pluris censetur, antiquiusque videatur. Vide epig. 6. supra.

Myos.] Cælatoris egregii.

Quod sine te.] hoc est, inquit Raderus, vasa quæ tu non attigilli nec adulterasti, magis archetypa sunt. Eligat lector.

In pessimos conjuges. XXXV.

CUM fitis similes, paresque vita,
Uxor pessima, pessimus maritus,
Miror, non bene convenire vobis.

Cum sitis similes & pares vita, uxor improbissima, vir improbissimus, mirum mihi videtur, vos non concordare.

Miror non.] Similes enim similibus gaudent.

Ad Cæsarem Domitianum,

cujus superbum palatium laudat. XXXVI.

REGIA pyramidum, Cæsar, miracula ride:

Jam tacet Eoum barbara Memphis opus.
Pars quota Parrhasiæ labor est Mareoticus aula?

O Cæsar, deride regia miracula pyramidum: Memphis barbara jam silet adificia extructa ad Orientem. Opus Ægyptium quota est pars aula Palatina? Sol nihil spectat splendidius in toto mundo.

Clarius in toto nil videt orbe dies.

Septenos pariter credas affurgere montes,
 Theſſalicum brevior Pelion Oſſa tulit.
 Æthera ſic intrat, nitidis ut conditus aſtris
 Inferiore tonet nube ſerenus apex.
 Et prius arcano fatietur lumine Phœbi,
 Naſcentis Circe quam videt ora patris.
 Hæc, Auguſte, tamen, quæ vertice fidera
 pulſat,
 Par domus eſt cœlo: ſed minor eſt domi-
 no.

Putes ſimiliter attolli ſeptem montes. Theſſalicus Pelios im- poſitus eſt Oſſæ minori. Faſti- gium conditum ſplendidis aſtris ſic ſubit æthera, ut ſerenum tonet nube ſubjecta. Et prius ſattetur arcano lumine Phœbi, quam Circe intueatur ora ge- nitoris orientis. Nihilominus, ô Auguſte, hæc ædes quæ cul- mine tangunt aſtra, pares ſunt cœlo; ſed ſunt anguſtio- res domino.

Regia pyramidum.] De quibus diximus epig. 1. lib. Spe&.

Jam tacet.] Tuum enim palatium longe ſuperat hæc pyramides.

Parrhaſia aula.] hoc eſt, aula Palatinæ ſeu Palatii, ep g. 55. lib. 7. Labor Mareo- ticus, hoc eſt Ægyptius, à Mareotide cele- berrima Ægypti palude.

Septenos.] Septem palatii turres tam miræ molis & altitudinis affirmat, ut ſuperent Oſſam & Pelion Theſſaliæ montes, quos congeſtos in cœlum ſtruxiſſe feruntur gi- gantes, Ovidius 1. Met.

Æthera ſic intrat.] id eſt, tam altum eſt hoc palatium, ut nubes altitudine ſuperet, atque ita infra tonet Jupiter.

Et prius arcano.] hoc eſt palatii apex prius offunditur lumine ſolis, quam cacumen montis Circes, quæ ſolis filia dicta eſt, Ovi- dius Metam. 14. Arcano, quia ſcilicet prius quam alibi appareat lumen, jam ſol illu- ſtravit tuum palatium.

Par domus.] Licet tua domus, ô Domi- tiane, altitudine atque amplitudine cœlum æquet, tamen non eſt ſatis ampla, quæ te Deum capere poſſit.

Ad Polycarum, qui liberalis haberi volebat. XXXVII.

QUOD Cajetano reddis, Polycarme, ta-
 bellas,
 Millia te centum num tribuiſſe putas?
 Debit hæc, inquis. tibi habe, Polycarme,
 tabellas,
 Et Cajetano millia crede tuo.

O Polycarme, an credis te de- diſſe centum millia Cajetano, quod reddis tabulas? Debit hæc, ais: O Polycarme, ſer- va tibi tabulas, & mutuo da millia tuo Cajetano.

Te centum.] Alii tercentum millia nempe feſtertium.

Num tribuiſſe.] Alii non, minus bene. Senſus eſt: ô Polycarme, creditor liberalis haberi nequis, quod nomen, creditæ pecu- niæ argumentum, reddideris Cajetano, qui

nempe ſolvendo non eſt, atque ita licet non reddidiſſes, pecuniam tamen mutuo datam nunquam recuperaffes.

Millia crede.] Rurſus pecuniam da mu- tuo, ſic vere munificus videberis.

Ad Meliorem, eum vere eſſe liberalem qui mortuis ali- quid dat. XXXVIII.

QUI præſtat pietate pertinaci
 Senſuro bona liberalitatis,
 Captet ſerſitan, aut vicem reſcat.
 At ſi quis dare nomini relicto

Qui conſtanti pietate dona alicui experturo bona munif- centiæ, forte aucupetur, an repetat parem gratiam. Se- ſi quis poſt manes & ſepu-

Post manes, tumulumque perseveret,
 Quærit quid nisi parcius dolere?
 Refert sis bonus, an velis videri.
 Præstas hoc, Melior, sciente fama:
 Qui solennibus anxius sepulti
 Nomen non finis interire Blæsi,
 Et de munifica profusus arca
 Ad natalicium diem colendum
 Scribarum memori, piæque turbæ
 Quod donas, facis ipse Blæsiænum.
 Hoc longum tibi vita dum manebit,
 Hoc & post cineres erit tributum.

*chrum persistat donare nomini
 superstiti, quid sperat nisi le-
 nire mærorem? Interest an
 sis probus, an cupias videri.
 O Melior, hoc facis, fama
 renunciant: qui sollicitus non
 permittis ut diebus solennibus
 pereat memoria Blæsi sepulti,
 & quod ex arca liberali mu-
 nificus largiris gratæ & piæ
 turbæ scribarum ad celebran-
 dum diem natalicium, ipse
 tribuis hoc Blæso. Hoc diu-
 turnum reponetur tibi, quan-
 diu vives, hoc & reponetur
 post mortem.*

Captes forsan.] Melior duos pueros ha-
 buit, Glauciam & Blæsum, & utrumque
 mortuum luxit, epig. 28. & 29. lib. 6. At
 vero, inquit Poëta, qui munera confert in
 vivos, aut ab iis majora sperat, aut eorum
 hereditatem capiat.

Nomini relicto.] hoc est, mortuo amico
 si quis officia pietatis præstat, nihil aliud
 nisi suo dolori lenimen quærit. Vide epi-
 stolam 17. Plinii junioris lib. 1. De his qui
 defunctorum amicorum memoriam colunt.

Præstas hoc.] id est, te probe geris, non

ut probus videaris, sed quia sic faciendum
 existimas.

Qui solennibus.] hoc est qui natalicium
 diem Blæsi celebras.

Scribarum memori.] quia & Blæsus fuerat
 scriba.

Facis ipse Blæsiænum.] hoc est, nullam
 gratiam expectas; sed quod donas, id omne
 Blæso tribuis.

Hoc longum.] Quamdiu vives, imo &
 mortuus ex tanta pietate gloriam & famam
 consequeris.

Ad Domitianum in laudem sui palatii. XXXIX.

QUI Pallatinæ caperet convivia mensæ,
 Ambrosiasque dapes, non erat ante
 locus.

Hic haurire decet sacrum, Germanice, ne-
 ctar,

Et Ganymedea pocula mixta manu,
 Esse velis, oro, ferus conviva tonantis.

At tu si properas, Jupiter, ipse veni.

*Antea non erat locus qui con-
 tineret convivia, atque am-
 brosias epulas mensæ Palatinæ.
 O Germanice, fas est hic bi-
 bere sacrum nectar, & pocula
 porrecta manu Ganymedea.
 Lubeat, quaeso, tarde convi-
 vari cum Tonante: sed si tu
 festinas, ô Jupiter, ipse ve-
 ni.*

Hic haurire licet.] nempe in tuo palatio;
 epig. 36. supra.

Et Ganymedea.] hoc est haurire pocula
 quæ a tuis pueris formoso Ganymedi simi-
 libus porriguntur.

Esse velis.] Tarde adeas cælum, seu diu
 vivas.

At tu si.] O Jupiter, si tanto Domitiani
 desiderio tenearis, descende in terras, ut
 cum illo conviveris.

Ad Priapum

cui minatur frammas nisi custodiat sylvam. XL.

NON horti, neque palmitis beati,
 Sed rari nemoris, Priape, custos,
 Ex quo natus es, & potes renasci,

*O Priape, qui custodis nec
 hortum nec vineam fertilem,
 sed nemus non densum, ex quo
 formatus es & potes formari*

Furaces moneo manus repellas,
Et sylvam domini focis reserves.
Si defecerit hoc, & ipse lignum es.

denuo; moneo removeas manus furum, & conserves sylvam camino heri. Si hoc defecerit, & ipse es lignum.

Ex quo natus es.] Vide sat. 8. Horatii lib. 1.
Qlim truncus eram ficulnus inutile lignum,
&c.

Si defecerit.] Lignum nemoris, cum & ipse lignum sis te comburam. Alii, si defecerit hac, nempe filva.

Ad Faustinum de Athenagora qui Saturnalibus nihil ad Poëtam miserat. XLI.

TRISTIS Athenagoras non misit munera
nobis,
Quæ medio brumæ mittere mense solet.
An sit Athenagoras tristis, Faustine, videbo:
Me certe tristem fecit Athenagoras.

Mestus Athenagoras non misit dona ad me, quæ consuevit mittere medio mense brumæ. (Faustine, examinabo in Athenagoras doleat: Athenagoras me sane affectu mestitia.

Tristis Athenagoras.] De quo epig. 97. lib. 9. Sentus est: Mestus mihi videtur Athenagoras, quod nihil ad me miserit Saturnalium tempore: Ego, inquit Poëta, nescio an vere doleat, at ego vere doleo quod

nihil acceperim, epig. 46. lib. 4.

Medio brumæ.] hoc est mense Decembri bruma vero significat dies hyemis brevissimos. Cicero 2. de natura deorum: Solis accessum discessumque brumis solstitiisque fieri.

Ad Mathonem sectantem divitum mensas. XLII.

SI te sportula major ad beatos
Non corruperit, ut solet: licebit
De nostro, Matho, centies laveris.

Si sportula major non te transtulerit ad divites, ut fit; Matho, poteris lavare centies de nostro.

Sportula.] De Mathone egimus epig. 80. lib. 4. De sportula diximus epig. 7. lib. 3.
De nostro.] hoc est, de nostra sportula cen-

tum quad:antum potris & lavare, atque balneis cœnare, nisi nidore majoris culin illectus & corruptus divites adieris.

In Fabium, & Christillam, quorum ille multas uxores, hæc multos maritos extulerat. XLIII.

EFFERT uxores Fabius, Christilla maritos,
Funereamque toris quassat uterque facem.
Victores committe Venus, quos iste manebit
Exitus, una duos ut Libitina ferat.

Fabius effert uxores, Christilla maritos, atque uterque concutit funeream facem thalamis. O Venus, committe vultures quibus continget ille eventus, ut Libitina sinuat rapiat utrumque.

Effert.] Verbum est funeris proprium: conjuges veneno forte necabant Fabius & Christilla.

Funereamque.] Cum deberent adhibere rēdas nuptiales.

Vultores.] Fac ut matrimonio juncti sim congregiantur, Fabius quidem uxorum vultor, Christilla vero vultrix maritorum.

Ux duos.] Ut Libitina mortis dea utrumque mutuis artificibus occisum simul rapiat

Ad Titulum, ut genio indulgeat, nec ampla bona in-
gratis heredibus relinquat. XLIV.

TITULLE, moneo, vive semper: hoc
ferum est:
ub pædago cœperis licet, ferum est.
t tu, miser Titulle, nec fenex vivis:
ed omne limen conteris salutator,
t mane sudas urbis osculis udus,
oroque triplici sparsus ante equos omnes,
Edemque Martis, & colosson Augusti
urris per omnes tertiasque, quintasque.
ape, congere, aufer, posside: relinquen-
dum est.
perba densis arca palleat nummis,
entum explicentur paginæ Kalendarum:
irabit heres, te nihil reliquisse,
ipraque pluteum te jacente, vel faxum,
artus papyro dum tibi torus crescit,
lentes superbus basiabit eunuchos,
uoque tristis filius. velis nolis,
um concubino nocte dormiet prima.

O Titulle, moneo, semper vi-
ve genialiter: hoc tardum est,
quamvis cœperis sub praecepto-
re, tardum est. Sed tu, &
infelix Titulle, nec vivis ve-
tulus: sed salutator adis om-
nia limina, & mane sudas
madidus basiis civitatis, &
foro triplici vagus ante omnes
equos, & templum Martis,
& colossum Augusti, curris
per omnes tertias, & quin-
tas. Ripe, accumula, au-
fer, posside, relinquendum est.
Superba arca palleat spissis
nummis, aperiantur centum
paginæ Kalendarum: heres ju-
rabit te nihil reliquisse, & te
exporrecto super pluteum aut
lapidem; dum torus circumda-
tus papyro extruitur tibi, ar-
rogans osculabitur plorantes eu-
nuchos.

Sub pædago.] hoc est, quamvis a prima
sententia genialiter vivere cœperis, tamen
durus est: epig. 16. lib. 1.
Sed omne limen.] De matutinis his salu-
tionibus diximus epig. 79. lib. 4.
Urbis osculis.] Quos enim salutabant, eos
colabantur veteres.
Foroque triplici.] Lege epig. 38. lib. 3.
Ante equos omnes.] hoc est, inquit Do-
ctus & Raderus, ante equites: iudices
in erant equestri ordinis. Forte intel-
t statuas equestres in foro positas.
Colosson Augusti.] Quem describit Mar-
tus lib. 3. cap. 6.

Per omnes tertias.] Decurias iudicum in-
telligunt alii, quæ primo tres, quibus Au-
gustus quartam, Caligula quintam addidit:
Alii vero horas interpretantur, epig. 67.
infra.

Palleat.] Argento nempe, cujus color pal-
lidus est. Alii legunt *pullulet*. Videat lector.

Centum explicentur.] Centum creditorum
tabulæ aperiantur, negabit heres quicquam
a defuncto relictum, quo ipsis debita pecu-
nia solvatur: singulis vero Calendis usurz
a debitoribus exigebantur.

Fartus papyro.] Qua utebantur ad rogam
struendum: epig. 97. lib. 10.

Ad Flaccum de reditu Prisci Terentii. XLV.

PRISCUS ab Ætnæis mihi, Flacce, Te-
rentius oris
Redditur: hanc lucem lactea gemma notet.
fluat, & lento splendescat turbida limo,
Amphora centeno consule facta minor.
ntinget nox quando meis tam candida
mensis?

O Flacce, Priscus Terentius
redit ad me a regionibus Sici-
liæ: calculus albus signet hunc
diem. Et lagena imminuta
centum annis defluat, & tur-
bida splendescat lento limo.
Quando mea mensa nanciscen-
tur noctem tam felicem?

Tam

nam justo dabitur quando calere mero?
 Cum te, Flacce, mihi reddet Cythereia Cy-
 pros,
 Luxuræ fiet tam bona caussa meæ.

Quando licet calefieri vi-
 tam justo? Cum tu, ô Flac-
 ce, reddis ad me ex Cypro Cyth-
 reia, habeo tam bonam cau-
 sam meæ intemperantiæ.

Præfatus] ad quem Poëta mittit librum
 duodecimum. Hujus P. Terentii redi-
 tum ex Sicilia, ubi est mons Ætna, cele-
 brat Martialis.

Lactea gemma.] Albo calculo prosperos,
 nigro dies infaustos notabant antiqui: quem
 morem alii a Scythiis, a Thracibus alii or-
 tum putant: epig. 53. lib. 9. lib. 11. epig.
 37.

Et lento splendescat.] Vinum enim centum

annorum ex amphora effusum, si comm-
 veretur, turbidum fiebat. De amphora a-
 nosa vide epig. 106. lib. 1.

Falsa minor.] quia subinde longo sen-
 aliquid deperit.

Continget.] hoc est, quando erit cau-
 tam justa laute cœnandi?

Cythereia.] Cyprus quippe insula Ven-
 sacra est.

XLVI.

In varie se tondentem. XLVII.

PARS maxillarum tonsa est tibi, pars tibi
 rafa est,
 Pars vulsa est, unum quis putet esse ca-
 put?

Pars genarum tonsa est ti-
 pars rafa est tibi, pars vul-
 sa est: quis credat esse unum
 caput?

Pars maxillarum.] Forcipibus nimirum,
 quibus utebantur juvenes jam adulti: rafa
 novacula scilicet, quam adhibebant viri:
 vulsa, volfellis nempe, quibus fœminæ &

juniores utebantur. Cum ergo tripli-
 istam ætatem capite suo referret hic q-
 quis fuerit, non unum imo triplex ca-
 habere videbatur.

De abolla Crispini subducta ab aliquo fure. XLVIII.

NESCIT cui dederit Tyriam Crispinus
 abollam,
 Dum mutat cultus, induiturque togam.
 Quisquis habes, humeris sua munera redde
 precamur,
 Non hoc Crispinus te, sed abolla rogat:
 Non quicumque capit saturatas murice vestes,
 Nec nisi deliciis convenit iste color.
 Si te præda juvat fœdique infania lucri,
 Quo possis melius fallere, fume togam.

Crispinus ignorat, cui de-
 purpuream abollam custodi-
 dam, dum mutat suos cul-
 tus, atque induit togam.
 Quisquis habes, oramus
 stitue humeris sua ornamen-
 ta.
 Crispinus non petit hoc
 sed abolla ipsa: vestes in-
 murice non conveniant cu-
 que, nec iste color aptus
 nisi lautioribus. Si præda
 cet tibi, & furor turpiter
 cri, surare togam, ut
 melius latere.

Crispinus.] De quo egimus epig. 98. lib. 7.
 cui ut ablatam abollam restituat, furem hor-
 tatur Poëta, & Crispinum ipsum deridet,
 qui nesciret cui dedisset servandam abollam,
 de qua epig. 53. lib. 4.

Non quicumque.] hoc est, non cu-
 est gestare purpuram.

Fœdi lucri.] furti.

Sume togam.] magno enim in togam
 numero tu togatus delitesces.

De Aspro amatore puellæ nunquam visæ. XLIX.

FORMOSAM plane, sed cæcus diligit
 Asper.
 Plus ergo, ut res est, quam videt Asper,
 amat.

Asper, sed cæcus amat pulchram sane puellam. Igitur, ut res est, Asper amat plus quam videt.

*ormosam.] Poëta deridet istum cæcum, |
 puellæ nunquam visæ amore flagraret. |
 enalis sat. 4. v. 119.*

Qui nunquam visa flagrabat amore puella.

Ad Cæsarem Domitianum, de ejus convivio. L.

QUANTA gigantei memoratur mensa
 triumphi,
 Quantaque nox superis omnibus illa fuit,
 ia bonus accubuit genitor cum plebe deo-
 rum,
 Et licuit Faunis poscere vina Jovem,
 tanta tuas celebrant, Cæsar, convivio lau-
 rus,
 Exhilarant ipsos gaudia nostra deos.
 escitur omnis eques tecum, populusque pa-
 tresque,
 Et capit ambrosias cum duce Roma dapes.
 randia pollicitus quanto majora dedisti!
 Promissa est nobis sportula, recta data est.

*Quantum convivium celebra-
 tur post victoriam de giganti-
 bus relatam, & quanta illa
 nox fuit omnibus diis, qua
 bonus pater accubuit cum ple-
 be deorum, & fas fuit Fau-
 nis petere merum a Jove:
 tanto epulo, ô Cæsar, celebra-
 tur tua victoria: dii ipsi affi-
 ciuntur nostra lætitia. Omnes
 equites, populus, & patres
 epulantur tecum, & Roma
 accipit ambrosias epulas cum
 Imperatore. Pollicitus gran-
 dia, quanto majora præstitisti!
 Sportula nobis promissa est,
 recta data est.*

*Accubuit genitor.] Jupiter nempe cum
 s minoribus.*

Plebe.] vetus codex habet Phæbe.

*Exhilarant ipsos.] Tanta est nostra læ-
 tia, ut deos ipsos afficiat, qui nobiscum
 umbere vellent.*

Ambrosias.] hoc est divinas. Deus enim

haberi volebat Domitianus.

*Grandia pollicitus.] Epiphonema est, quo
 Domitiani liberalitatem extollit Poëta. Alii
 pollicitus.*

*Sportula.] quam sustulit Domitianus,
 revocata cæna recta. Suetonius in Domi-
 tiano cap. 7. Vide etiam epig. 7. lib. 3.*

De phiala Rufi,

qua miro artificio elaborata donatus fuerat. LI.

QUIS labor in phiala? docti Myos, an ne
 Myronis?
 Mentoris hæc manus est, an Polyclete tua?
 ivescit nulla caligine fusca, nec odit
 Exploratores nubila massa focos.
 era minus flavo radiant electra metallo,
 Et niveum felix pustula vincit ebur.

*Quis labor in phiala? An pe-
 ritti Myos, an vero Myronis?
 An hæc manus est Mentoris,
 an tua, ô Polyclete? Nulla
 caligine fusca massa lvescit,
 nec obscura odit ignem ex-
 ploratores: vera electra splen-
 dent metallo minus flavo,
 atque elaborata pustula su-
 perat candidum ebur. Opus*

Ma-

Materiæ non cedit opus: sic alligat orbem,
 Plurima cum tota lampade Luna nitet.
 Stat caper Æolio Thebani vellere Phryxi
 Cultus, ab hoc mallet vecta fuisse soror.
 Hunc nec Cinyphius tonsor violaverit, & tu
 Ipse tua pasci vite Lyæe velis.
 Terga premit pecoris geminis Amor aureus
 alis,
 Palladius tenero lotos ab ore sonat.
 Sic Methymnæo gavifus Arione delphin
 Languida non tacitum per freta vexit onus.
 Imbuat egregium digno mihi nectare munus,
 Non grege de domini, sed tua, Ceste,
 manus.
 Ceste decus mensæ, misce Setina: videtur
 Ipse puer nobis, ipse sitire caper.
 Det numerum cyathis Instantis litera Rufi:
 Auctor enim tanti muneris ille mihi.
 Si Telethusa venit, promissaque gaudia por-
 tat:
 Servabor dominæ, Rufe, triente tuo.
 Si dubia est, septunce trahar: si fallit aman-
 tem,
 Ut jugulem curas, nomen utrumque bi-
 bam.

non superatur a matéria: sic Luna claudit orbem, cum plena splendet tota lampade. Caper prominet ornatus Æolio vellere Phryxi Thebani, cujus soror mallet vecta fuisse ab hoc. Nec tonsor Cinyphius violaverit hunc, & tu, ô Bacche, ipse pasci illum vesce tua vite. Amor aureus geminis alis urget dorsum pecoris, lotos Palladius sonat ab ore delicato. Sic delphin latatus Arione Methymnæo portavit onus sonorum per placida maria. Non servus ex grege domini, sed tua manus, ô Ceste, tingat mihi præstans donum pretioso nectare. O Ceste, ornamentum mensæ, ministra Setina: ipse puer videtur nobis sitire, & ipse caper. Litera Instantis Rufi assignet numerum cyathis; nam ille me affecit tanto dono. Si Telethusa accedit, atque offert promissam lætitiâ; servabor dominæ, hausto tuo triente, ô Rufe. Si incerta est, hauriam septuncem: si decipit amantem, potabo utrumque nomen, ut consiciam sollicitudines.

Dolli Myos.] An opus est Myos cœlatoris egregii, epig. 24. supra. Myronis, Mentoris, & Polycleti mentionem facit Plinius lib. 33. cap. 12.

Livefit nulla caligine.] hoc est, phiala sincera est, & pura ab omni inacula.

Nec odit.] Sicut aurum adulterinum quod igne exploratum evanescit.

Vera minus.] Sensus est, inquit Raderus: Vera electra, seu succinum, minus radiant quam hujus phialæ flavum metallum, id est aurum. *Vers electra* dixit ad differentiam electri factitii, quod fiebat ex quinta argenti portione auro admixta. Vel sic intellige hunc versum: Hæc phiala ex electro factitio composita magis fulget quam verum electrum. Eligat lector.

Et niveum.] Alii & *nimum*: minus bene. De argento pustulato diximus epig. 85. lib. 7. *Felix pustula* dicitur, vel quod feliciter & ingeniose esset elaborata, vel quod nostrum poetam bearet.

Sic alligat orbem.] hoc est phiala splendore & figura similis est Lunæ plena.

Stat caper.] Sic Juvenalis sat. 1. v. 76.

Argentum vetus, & sanctem extra pocula capram.

Æolio.] Nempe iste caper ornatus erat aures vellere, quale habebat aries, quo vectus cum sorore Helle trajecit mare Phryxus filius Athamantis regis Thebanorum, cujus Æolus pater fuit, epig. 28. supra.

Nec Cinyphius.] Epig. 94. lib. 7.

Ipse tua.] Grata est Baccho victima hircus, epig. 24. lib. 3. Attamen iste tam affabre erat formatus, ut sua vite libens illum pasceret Bacchus.

Terga premit.] Capro insidebat Cupido.

Palladius lotos.] hoc est tibia. *Lotos ad tibiarum cantus* expetitur, inquit Plinius lib. 13. cap. 17. *Palladius* dici videtur, quod frequens in Africa nascatur non procul a Tritone lacu sacro Minervæ.

Sic Methymnæo.] Methymna Lesbi insulæ urbs fuit patria nempe Arionis, cujus historiam lege apud Herodotum lib. 1.

Non tacitum onus.] hoc est, ipsum Arionem lyra canentem.

Imbuat egregium.] In phialam vinum primo infundat non quivis ex fervis, sed Cestus puer formosissimus.

Misce Setina.] Vina nata Setiæ in urbe Campaniæ.

Ipse puer.] Cupido cœlatus in phiala.

Dei numerum.] De more bilendi pro numero literarum nominis vide epig. 72. lib. 1.

Instantis litera Rufi.] Legunt alii *Instanti* pro *Instantii*, de quo epig. 67. lib. 7. & 97. lib. 12. Attamen prior lectio placet Radero propter sequentem versum:

Si dubia est, septemce trahar.

Cum enim dominæ essent venturæ parcius bibebant antiqui, epig. 107. lib. 1. Idcirco dicit Poëta: Si venit Telethusa, tridentem tantum hauriam pro numero quatuor lite-

rarum, quas habet *Rufi* nomen in vocativo; at vero si incertum sit, num ad me ventura sit, hauriam septuncem pro numero septem literarum quas habet nomen *Instantis* in recto. Si legeretur *Instanti*, in recto esset *Instantius*: dextrantem ergo haurire deberet. Videat lector. Difficilis mihi viderur iste locus. Forte *Instantis*, aut *Instantius* Rufus promiscue dicebantur: vel alter erat.

Nomen utrumque.] hoc est undecim cyathos, seu deuncem.

Ad Ceditianum de puero tonsore. LII.

TONSOREM puerum, sed arte talem,
Qualis nec Thalamus fuit Neronis,
Druforum cui contingere barbæ,
Æquandas semel in genas rogatus
Ruso, Ceditiane, commodavi.
Dum iustus repetit pilos eisdem;
Censura speculi manum regente,
Expingitque cutem, facitque longam
Detonsis epaphæresim capillis:
Barbatus mihi tonsor est reversus.

O Ceditiane, ego rogatus commodavi Ruso ad radendas semel genas puerum tonsorem, sed talem arte, qualis nec fuit Thalamus tonsor Neronis, cui contingere barbæ Druforum radendæ. Dum imperatus repetit pilos eisdem Rufi censura speculi regente manum, atque expingit cutem, & facit diuturnam detractionem detonsis capillis: tonsor barbatus rediit ad me.

Nec Thalamus.] nomen tonsoris Neronis. Lipsius lib. 1. epist. quæst. 5.

Druforum.] hoc est Neronum.

Pilos eisdem.] hoc est, dum iterum atque iterum radit barbam Rufi. Legit Farnabius, *Dum iustus repetit*: hoc est, dum ni-

mio studio ad speculi censuram pilos iterum atque iterum castigat.

Expingit.] Alii *expungit*: epig. 82. lib. 7.

Barbatus.] hoc verbo diutius a Ruso detentum fuisse Rufum significat Poëta.

In Catullam,

raram esse concordiam formæ atque pudicitia. LIII.

FORMOSISSIMA quæ fuere, vel sunt,
Sed vilissima quæ fuere, vel sunt.
O quam te fieri, Catulla, vellem,
Formosam minus, aut magis pudicam!

Quæ pulcherrima fuere vel sunt, sed vilissima quæ fuere vel sunt: ò Catulla, quam optarem te fieri minus pulchram, aut magis castam.

Formosissima.] hoc est, Fœminæ quæ fuerunt formosissimæ, fuerunt quoque vilissimæ, quia omnibus prostitutæ.

Ad Cæsarem Domitianum: non illum propter munera, sed munera propter ipsum amari. LIV.

MAGNA licet toties tribuas, majora daturus
Dona, ducum victor, victor & ipse tui:

O Ducum victor, atque ipse victor tui, quamvis toties largiaris magna munera, largiaturus adhuc majora;

Dili-

Diligere populo non propter præmia, Cæsar; | *ô Cæsar, amaris a populo non*
 Propter te populus præmia, Cæsar, amat. | *propter munera; ô Cæsar, po-*
 | *pulus diligit: munera propter te.*

Magna licet.] Congiarium enim populo ter dederat Domitianus, Suetonius in Domitiano.

Victor &c.] hoc est, qui nihil agis præter rationem, quæ victoria omnium diffi-

cillima videtur.

Propter te.] Domitiano blanditur Poëta, quem populo esse cariorem, quam munera, affirmat.

Ad eundem de leone exhibito in arena. LV.

AUDITUR quantum Massyla per avia
 murmur,

Innumero quoties sylva leone furit,
 Pallidus attonitos ad plena mapalia pastor

Cum revocat tauros, & sine mente pecus:
 Tantus in Aufonia fremuit modo terror arena.

Quis non esse gregem crederet? unus erat.
 Sed cujus tremere ipsi quoque jura leones,

Cui diadema daret marmore picta Nomas.
 O quantum per colla decus, quem spargit honorem,

Aurea lunatæ cum stetit unda jubæ!
 Grandia quam decuit latum venabula pectus,

Quantaque de magna gaudia morte tulit!
 Unde tuis, Libye, tam felix gloria sylvis?

A Cybeles numquid venerat ille jugis?
 An magis Herculeo, Germanice, misit ab astro

Hanc tibi vel frater, vel pater ipse feram?

Quantum murmur auditur in solitudinibus aviis Massylæ, quoties sylva fremit innumeris leonibus, cum pastor pallidus reducit tauros stupescitos, atque attonitum armentum ad casas plenas: paulo ante tantus terror fremuit in arena Romana. Quis non putaret adesse gregem? Unus erat. At cujus leges reformidarent ipsi etiam leones, quem regem constitueret Numidia picta marmore. O quantum ornamentum per colla, quod decus explicuit, cum unda aurea jubæ lunatæ arrecta est! quam par fuit amplum pectus magnis venabulis, & quantam letitiam percepit leo ex præclara morte! O Africa, unde decus tam felix tuis sylvis? Nunquid ille venerat ex montibus Cybeles? An potius, è Germanice, frater aut genitor misit tibi hanc feram ab astro Herculis.

Massyla.] Libyæ pars est Massylia, in qua sunt multi leones.

Pallidus.] Leonum rugitu exanimatus. *Ad plena mapalia.*] Alii ad *Pæna mapalia*, hoc est Punica.

Ipsi quoque.] hoc est, Tantus erat leo ille exhibitus in arena, ut inter alios leones rex videri posset.

Picta Nomas.] Variato enim marmore abundat Numidia.

O quantum.] hoc est, quam præstans erat jubæ arrecta instar medice Lunæ.

Grandia quam decuit.] Ingenti Domitiani venabulo convenit tam amplum leo-

nis pectus.

Gaudia morte tulit.] Quod nempe Domitiani manu ceciderit.

A Cybeles.] hoc est ab Ida monte Phrygiæ, cui præest Cybele, quam a quatuor leonibus vehi fabulantur Poëta.

An magis Herculeo.] Astrum Herculeum intellige leonem ab Hercule interfectum, atque inter Zodiaci signa relatum: epig. 57. lib. 4. Germanicum vocat Domitianum a devictis Germanis.

Hanc tibi.] Vespasianus pater, vel Titus frater inter deos relati.

Ad Flaccum, nullos esse suis temporibus egregios
Poëtas, quod a nemine vigiliarum suarum
mercedem accipiant. LVI.

TEMPORIBUS nostris ætas cum cedat
avorum,

Creverit & major cum duce Roma suo;
ingenium sacri miraris abesse Maronis,
Nec quemquam tanta bella sonare tuba.
Sint Mæcenates, non deerunt, Flacce, Ma-
rones,

Virgiliumque tibi vel tua rura dabunt.
Jugera perdiderat miseræ vicina Cremonæ,
Flebat & abductas Tityrus æger oves.
Risit Tuscus eques, paupertatemque mali-
gnam

Reppulit, & celeri jussit abire fuga.
Accipe divitias, & vatum maximus esto:
Tu licet & nostrum, dixit, Alexin ames.
Adstabat domini mensis pulcherrimus ille,
Marmorea fundens nigra Falerna manu,
Et libata dabat roseis carchesia labris,

Quæ poterant ipsum sollicitare Jovem.
Excidit attonito pinguis Galatea Poëtæ,
Thestylis, & rubras messibus ufta genas.
Protinus Italiam concepit, & arma, virum-
que,

Qui modo vix culicem fleverat ore rudi.
Quid Varos, Marfosque loquar, ditataque va-
tum
Nomina, magnus erit quos numerare la-
bor?

Ergo ero Virgilius, si munera Mæcenatis
Des mihi? Virgilius non ero, Marfus ero.

*Cum ætas avorum det primas
nostro seculo, & Roma magis
aucta fuerit cum suo Impera-
tore; tibi mirum videtur de-
siderari ingenium sacri Maro-
nis, nec quinquam canere bella
tam magna buccina. O Flac-
ce, adsint Mæcenates, non
desiderabuntur Marones, &
vel tua villa suppeditabit tibi
Virgilium. Tityrus amiserat
jugera finitima infelici Cre-
monæ, atque agrotus lamen-
tabatur oves abductas. Tuscus
eques risit, & propulsavit ma-
lignam inopiam, & coëgit dis-
cedere celeri fuga. Accipe di-
vitiis, inquit, atque esto ma-
ximus poëtarum: & licet, tu
ardeas nostrum Alexin. Ille
formosissimus adstabat mensis
heri fundens fusca Falerna
manu marmorea, & porrige-
bat carchesia degustata labris
roseis, quæ poterant commovere
ipsum Jovem. Poëta attoni-
tus oblitus est rudem Gals-
team, & Thestylen uftam ru-
bras genas messibus. Repente
concepit Italiam, & arma vi-
rumque, qui paulo ante ore
rudi vix fleverat culicem. Quid
commemorabo Varos, & Mar-
fos, & locupletata nomina
poëtarum, quos enumerare
magnus erit labor? An ergo
siam Virgilius, si largiaris
mihi dona Mæcenatis? Non
siam Virgilius, Marfus siam.*

Cum duce.] Domitiano scilicet, epig.
9. lib. 5.

*Pulchrior & major quo sub duce Martia
Roma.*

Tanta tuba.] stylo tam heroïco & su-
limi.

Sint Mæcenates.] qui muneribus poëtas
efficiant.

Jugera.] Vide Virgilio eclogam 1. & 9.
Cremona Bruti & Cassii partes secuta vete-
ranis Augusti militibus præmi loco attri-
bita fuerat, quibus cura non sufficeret,

vicinum agrum Mantuanum Virgilio pa-
triam assignari jussit Augustus. Itaque suo
fundo spoliatus Virgilius Romam petiit,
ubi propter ingenium carus Mæcenati, non
tantum possessionem suam impetravit, sed
& munera amplissima consecutus est.

Tuscus eques.] Mæcenas nempe ordinis
equestris a regibus Etruscis ortus, Hora-
tius lib. 1. od. 1. & epig. 4. lib. 12.

Et nostrum Alexin.] Quem tamen non Mæ-
cenatis, sed Pollionis puerum fuisse affirmant
quidam. Vide Turnebum lib. 29. cap. 14.

Domini mensis.] Mæcenatis.

Marmorea.] hoc est candidissima & politissima.

Carchesia.] pocula certi generis, de quibus Athenæus lib. 11. cap. 13.

Pinguis Galatea.] Sensus est: Non amplius humilia scripsit carmina de agresti Galatea, & Thestylî, cujus genæ ætivo calore adustæ erant.

Usta genas.] hoc est secundum genas: hellenismus est: sed Æneidem aggressus est

cujus initium, *Arma virumque cano, &c.*

Vix culicem.] breve poemâ de culice.

Quid Varos.] Vari mentionem facit Virgilius ecloga 6.

Marsus ero.] Epicus quidem non ero Poëta, sed scribam epigrammata, qualia Marsus de quo epig. 71. lib. 2. Heraldus scribit *Marcus ero*, hoc est, inquit, Marcus ero Martialis, & huic nomini non minus celebratis conciliabo, quam Virgilius olim conciliavit suo.

De Picente edentulo. LVII.

TREIS habuit dentes, pariter quos exspuit omnes,

Ad tumulum Picens dum sedet ipse suum.

Collegitque sinu fragmenta novissima fracti

Oris, & aggesta contumulavit humo.

Ossa licet quondam defuncti non legat heres;

Hoc sibi jam Picens præstitit officium.

Tres fuerunt dentes Picenti, quos omnes simul exspuit, dum ipse sedet ad suam sepulchram, & sinu collegit ultima frustra oris rupti, & sepelivit terra aggesta. Quamvis heres aliquando non legat ossa mortui; Picens jam sibi præstitit hoc officium.

Collegitque.] Defunctorum ossa & cineres colligere atque inhumare solebant veteres Picens vero iste, ut jocatur Poëta, non erit inhumatus; jam enim sui partem, dentes scilicet, terræ mandavit.

In Artemidorum indutum crassis lacernis. LVIII.

CUM tibi tam crassæ sint, Artemidore, lacernæ,

Possim te Sagarum jure vocare meo.

O Artemidore, cum habes lacernas tam crassas, licea jure meo appellare te Sagarum.

Artemidore.] Artemidorus tam crassam gestabat lacernam, ut sagum videri posset. Vocat ergo illum sagarum, quasi sagatum. Hæc Raderus, qui plura alia subjungit, ut explicet hoc epigramma.

Meo.] Alii *meum*. Porro Lipsius lib. 1. epist. 5. ait: Sagari dicti qui munus ali quod theatrale fungerentur.

In luscum furem. LIX.

ADSPICIS hunc uno contentum lumine, cujus

Lippa sub attrita fronte lacuna patet:

Ne contemne caput, nihil est furacius illo.

Non fuit Autolyçi tam piceata manus.

Hunc tu convivam cautus vitare memento:

Tunc furit, atque oculo luscus utroque videt.

Pocula solliciti perdunt, ligulasque ministri,

Et latet in tepido plurima mappa sinu.

Lapsa nec a cubito subducere pallia nescit,

Vides hunc contentum uno oculo, sub cujus attrita fronte conspicitur stillans lacuna: Non spernas caput, nihil est furacius illo. Autolyçi manus ne fuit tam piceata. Tu cavus recordare vitare hunc convivam: tunc insanit, & luscus aspicit utroque oculo. Fama anxii amittunt pocula, & ligulas, & multa mappa detescunt in tepido ejus sinu; & novit subtrahere pallia lapsa a cubito, & crebro discedit.

Et tectus lænis sæpe duabus abit:
 Nec dormitantem vernam fraudare lucerna
 Erubuit fallax, ardeat illâ licet.
 Si nihil invasit, puerum tunc arte dolosa
 Circuit, & soleas surripit ipse suas.

coopertus duabus lænis: nec fraudulentum puduit eripere vernæ dormitanti lucernam, quamvis illa ardeat. Si nihil occupavit, arte fallaci circueit servum suum, atque ipse surratur suas soleas.

Uno contentum.] quod unus illi oculus sufficiat ad furandum.

Lippa lacuna.] oculi scilicet amissi.

Ne contemne caput.] hoc est hominem, pars pro toto sumitur. Sensus est: Ne desinas observare hunc hominem, licet luscum.

Autolyçi.] Cujus meminit Homerus Iliad. x. Fuit ille Mercurii filius, furtis simillimus patri. *Tam piceata manus.]* cui scilicet adhærent omnia quæ tangit. Legunt alii *tam piperata manus*, hoc est callida, quod piceare Latine non dicatur, sed picare.

Cantus vitare.] Alii *servare*.

Ligulasque.] epig. 33. supra. Ligula cochlear est, & spathula, &c.

Et latet.] & furatur mappas, quas in sinu condit. Læna vero, ut ait Baysius de re vestiaria, genus est vestis militaris, qua etiam in cœna utebantur antiqui, ut constat ex hoc loco.

Verna.] est servus domi natus.

Et soleas.] Pueri ad pedes convivarum soleas custodiabant: convivæ enim sine calcæis mensæaccumbabant: iste vero luscus suas ipse soleas surripiebat, ne furandi artem dedisceret.

In Claudiam, cujus proceram staturam ridet. LX.

SUMMA palatini poteras æquare Colossi,
 Si fieres brevior, Claudiâ, sesquipede.

O Claudia, si fieres brevior uno pede & dimidio, poteras æquare verticem Colossi palatini.

Colossi.] De quo diximus epig. 2. lib. Spe&

In Carinum invidum. LXI.

LIVET Carinus, rumpitur, furit, plo-
 rat,
 Et quærit altos, unde pendeat, ramos:
 Non jam quod orbe cantor, & legor toto:
 Nec umbilicis quod decorus, & cedro
 Spargor per omnes Roma quas tenet gen-
 tes:
 Sed quod sub urbe rus habemus æstivum:
 Vehimurque mulis non ut ante conductis.
 Quid imprecabor, ô Severe, liventi?
 Hoc opto, mulas habeat, & suburbanum.

Pallet Carinus, rumpitur, insanit, flet, & querit altos ramos ex quibus suspendatur: Non jam quod totus orbis celebrat atque evoluit meos versus, nec quod ornatus umbilicis, & cedro spargor per omnes nationes quibus imperat Roma: at quod mihi est rus æstivum sub urbe, & vehor mulis non conductis ut antea. O Severe, quid imprecabor invido? Hoc opto, ut habeat mulas, & rus suburbanum.

Umbilicis decorus.] Epig. 67. lib. 1. & epig. 2. lib. 3. librorum ornamenta explicuimus.

Rus æstivum.] hoc est rus ad æstivandum.

Mulas habeat.] quas oleribus ex horto suburbano decerpitis onustas agat per urbem,

& vendat illa olera, unde victum sibi quæreret. Domitius vero sic intelligit: Habeat mulas meis similes, & suburbanum meo simile: hoc est, suas amplas divitias amittat, atque ad meam conditionem redigatur, seu pauper fiat.

De Picente inepto Poëta. LXII.

SCRIBIT in averſa Picens epigrammata
charta,
Et dolet averſo quod facit illa deo.

Picens ſcribit epigrammata in
tergo charta, & mæret quod
componit illa invito Apolline.

Scribit in averſa.] In una tantum parte
chartæ ſolebant ſcribere veteres; qui vero
ad nauſeam uſque, in tergo etiam ſcribe-
bant. Juvenalis ſat. 1.

Scriptus & in tergo necdum finitus
Oreſtes.

Et dolet averſo.] Epig. 89. lib. 2.
Carmina quod ſcribis Muſis, & Apol-
line nullo, &c.

Horatius:

Tu nihil invita facies, diſceſve, Mi-
nerva.

LXIII.

In Clytum,

qui ſæpius in anno natalicium diem celebrabat, ut
ab amicis acciperet munera. LXIV.

UT poſcas, Clyte, munus, exigasque,
Uno naſceris octies in anno,
Et ſolas puto, treſve, quatuorve
Non natalicias habes Kalendas.
Sit vultus tibi levior, licebit
Tritis litoris aridi lapillis,
Sit moro coma nigrior caduco,
Vincas mollitie tremente plumas,
Aut maſſam modo lactis alligati,
Et talis tumor excitet papillas,
Qualès cruda viro puella ſervat:
Tu nobis, Clyte, jam ſenex videris.
Tam multos quis enim fuiſſe credat
Natales Priamive, Neſtorive?
Sit tandem pudor, & modus rapinis.
Quod ſi ludis adhuc, ſemelque naſci,
Uno jam tibi non ſat eſt in anno,
Natum te, Clyte, nec ſemel putabo.

O Clyte, ut petas donum, at-
que extorqueat, octies naſceris
in uno anno, & celebras
omnes kalendas natalicias,
exceptis, opinor, ſolis tribus
aut quatuor. Quamvis habeas
vultum politioſiorem tritis lapil-
lis litoris ſicci, capilli nigri-
dine ſuperent cadentia mora,
mollitie tremente ſuperes plu-
mas, vel metam lactis recentis
coagulati, & tali tremore ter-
geſcant papille tue, quales
marito ſervat virgo intacta.
O Clyte, jam vetulus videri
nobis. Quis enim putet tam
multos fuiſſe dies nataliciorum
Priami, aut Neſtoris? Tan-
dem ſit verecundia, & fini
rapinis. Quod ſi ludificas ite-
rum, & jam tibi non ſuffici
ſemel naſci in uno anno,
Clyte, nec credam te ſeme-
natum.

Naſceris octies.] hoc eſt natalicium diem
octies celebras, ut toties munera accipias.

Nigrior caduco.] hoc eſt maturo, epig. 73.
lib. 1.

Sit vultus.] Toties natalem diem cele-
braſti, ut licet juvenis, tamen ſenior Priam-
o & Neſtore videaris, de quibus jam

dictum.

Sit pudor.] Pudeat te, & finis impona-
tur tuis rapinis.

Nec ſemel putabo.] hoc eſt, te negligat
perinde ac ſi nunquam natus eſſes, ne
unquam munera ad te mittam.

Ad Domitianum, de templo Fortunæ, atque arcu triumphali, quem sibi erigi iussit. LXV.

Hic ubi fortunæ reducis fulgentia late
 Templâ nitent, felix area nuper erat:
 Hic stetit Arctoi formosus pulvere belli
 Purpureum fundens Cæsar ab ore jubar.
 Hic lauro redimita comas, & candida cultu
 Roma salutavit voce, manuque ducem.
 Grande loci meritum testantur & altera dona:
 Stat facer edomitis gentibus arcus ovans.
 Hic gemini currus numerant elephanta fre-
 quenter.
 Sufficit immensis aureus ipse jugis.
 Hæc est digna tuis, Germanice, porta trium-
 phis:
 Hos aditus urbem Martis habere decet.

Nuper felix area erat hic; ubi splendida ades fortune reducis late fulgenti. Hoc loco Cæsar emittens ab ore purpureum splendorem stetit decorus pulvere belli Sarmatici. Hic Romani capillis ornatis lauro, atque albis vestibus induti salutaverant Imperatorem voce & manu. Atque altera dona demonstrant ingens meritum illius loci: arcus triumphalis erectus est de nationibus subactis. Hic duæ quadrigæ numerant multos elephantos. Aureus ipse par est ingentibus jugis. O Germanice, hæc porta convenit tuis triumphis: par est urbem Martis habere hos introitus.

Fortuna reducis.] cui propter Domitiani reditum ædificatum est templum.

Felix area.] vel quod in ea templum fortunæ destinatum sit, vel potius quod illic reversum Imperatorem primo salutaverit populus.

Arctoi.] Sarmatici, epig. 5. lib. 7.

Purpureum jubar.] hoc est ruborem. Suetonius cap. 18. in Domitiano: *Statura fuit procera, vultu modesto, ruborisque pleno.*

Et candida cultu.] Albis vestibus induti triumphum comitabantur Romani. Juvenalis sat. 10.

— & niveos ad fræna Quirites.

Antiquus cœdex habet candida vultu.

Manuque.] Refer ad plausum quo exceptus est Imperator.

Et altera dona.] Arcum triumphalem, & templum Fortunæ intellige, præterquam quod ibi populus benigne a Domitiano exceptus fuit.

Hic gemini currus.] Supra arcum collocatæ erant duæ quadrigæ, propter duplicem ex Dacis victoriam, quibus elephanti juncti erant, quos aurea Domitiani statua regebatur.

Elephanta frequenter.] Quid si legas frequentem?

De consulatu Silii. LXVI.

AUGUSTO pia thura, victimasque,
 Pro nostro date Silio Camenæ,
 Bis senos jubet en redire fasces
 Nato consule, nobilique virga,
 Vatis Castaliam domum sonare.
 Rerum prima salus, & una, Cæsar,
 Gaudenti superest adhuc quod optet
 Felix purpura, tertiusque consul,
 Pompeio dederit licet senatus,
 Et Cæsar genero sacros honores,
 Quorum pacificus ter ampliavit,
 Janus nomina, Silius frequentes
 Mavult sic numerare consulatus.

O Musa, offerte Domitiano pia thura, & victimas pro nostro Silio: ecce imperat redire duodecim fasces fito facto consule, & nobili virga pulsari Castaliam domum Poeta. O Domitiane, primum & unicum presidium rerum, superest adhuc exultanti aliquid quod cupiat, nempe felix purpura, & tertius Consulatus. Quamvis Senatus concesserit Pompeio sacros honores, atque Augustus genero Agrippæ, quorum nomina ter illustravit Janus pacificus, magis placet Silio sic numerare crebros Consulatus.

Date Silio.] cuius filius a Domitiano factus est Consul: Silius enim pater semel tantum Consul fuit eo anno quo perijt Nero, ut constat ex epistola 7. Plinii junioris lib. 3. qui vitam simul & mortem Siliij Italici breviter narrat. Vide etiam epig. 62. lib. 7.

Redire.] nempe in familiam Siliij Italici, quam Castaliam dicit, hoc est Musis dedicatam: nam egregium poema de secundo bello Punico scripsit Silius.

Nato consule.] Filio Siliij consularum adepti.

Castaliam.] Alii *Castalii*.

Domum sonare.] quoties domum suam aut alienam adibat Consul, ad significandum

eius adventum lictor præcedens virga sacros pulsat.

Quod optet.] at nempe minor ejus filius Consul quoque fiat, cuius mortem refer Plinius junior epistola 7. lib. 3.

Et Caesar genero.] Agrippæ Juliam filiam in matrimonium collocavit Augustus, eum que ter Consulem evexit.

Quorum pacifinus.] hoc est, quorum nomina relata sunt in fastos, qui erant in tutela Jani pacifici quidem sub Augusto quo regnante clausum est templum Jani tertio.

Mavult sic.] duos filios gerere Consulatum, quum ipse ter esse Consul, ut Pompeius & Agrippa.

In Cæcilianum, qui præmature ad cœnam venerat. LXVII.

HORAS quinque puer nondum tibi nunciat, & tu

Jam conviva mihi, Cæciliane, venis.

Cum modo distulerint rauræ vadimonia chartæ,

Et Floralicias laisset arena feras;

Curre, age, & illotos revoca, Calliste, ministris:

Sternantur lecti, Cæciliane, sede.

Caldam possis aquam, sed nondum frigida venit:

Alget adhuc nudo clausa culina foco.

Mane veni potius, nam cur te quinta moritur?

Aut cur non sero, Cæciliane, venis?

O Cæciliane, nondum servus tibi nunciat horam quintam & tu conviva jam venis a me. Cum modo rauræ chartæ prorogarint vadimonia, atque arena defatiget feras Floralicias; ô Calliste, propera, age & revoca illotos servos: lecti adornentur, Cæciliane, sede Petis aquam calidam, at nondum frigida allata est: culina clausa friget adhuc nudo foco Veni potius mane; cur enim quinta retardet te? aut cur non venis sero, ô Cæciliane?

Horas, quinque.] Cœnare vero hora tantum nona solebant Romani, epig. 8. lib. 4.

Imperat extructos frangere nona toros.

Cum modo.] Cum modo in alterum diem dimissa sint vadimonia, & causæ forenses quæ hora tertia agebantur, epig. 8. lib. 4.

Exercet raurcos tertia caussidicos.

Vadimonium vero sponso est sistendi in iudicio. Legunt alii,

raurca vadimonia ceræ.

id est libelli forenses, inquit Domitius. Raurcæ chartæ dicuntur, meo iudicio, pro ipsis raurcis caussidicos. Alii legunt,

vadimonia quartæ.

Hora enim quarta differebantur lites, ut aiunt.

Et Floralicias.] De ludis in honorem

Floræ celebratis dictum epig. 3. lib. 1. In his lepores, capræ, atque alia animalia exhibebantur ab Ædilibus.

Illotos.] hora octava lavabant veteres.

Sternantur lecti.] In triclinio nempe.

Caldam possis.] qua vinum temperabatur epig. 12. lib. 1.

Nudo clausa.] hoc est nondum adfuit ligna quibus excitetur ignis.

Aut cur non sero.] Post cœnam nimirum Alii,

Ut jentes, sero, Cæciliane, venis.

Et sic explicat Salmastius: Hora jentaculi tertia aut quarta erat: unde Martialis eum qui ad quæntam venerat pransurus, sero venire dixit, ut jentaret: nimis tempore ut pranderet.

Ad Entellum,

cujus rus amœnissimis Alcinoi hortis præfert. LXVIII.

QUI Corcyræi vidit pomaria regis,
Rus, Entelle, tuæ præferat ille domus.

Invida purpureos urat ne bruma racemos,

Et gelidum Bacchi munera frigus edat;

Condita perspicua vivit vindemia gemma,

Et tegitur felix, nec tamen uva latet.

Femineum lucet sic per bombycina corpus:

Calculus in nitida sic numeratur aqua.

Quid non ingenio voluit natura licere?

Autumnum sterilis ferre jubetur hyems.

Qui spectavit pomaria regis Corcyraei, ð Entelle, ille anteponat rus tuæ domus. Ne hyems invida urat purpureos racemos, & ne frigus gelidum noceat muneribus Bacchi, racemi conditi gemma pellucida angelicunt, atque uva felix tegitur, nec tamen delitescit. Sic muliebres corpus splendet per bombycina: sic calculus numeratur in pura aqua. Quid non voluit natura licere ingenio? Hyems sterilis cogitur

producere fructus autumnales.

Qui Corcyraei.] Alcinoi, de cujus hortis in insula Corcyra, hodie Corfu, epig. 64. lib. 4. & epig. 41, lib. 7.

Urat ne bruma.] Inter alias arbores vitis præsertim uritur frigore, cum ab eo circumobfessus calor naturalis interius contrahitur.

Bacchi munera.] Vites quibus valde ini-

micum est frigus.

Perspicua gemma.] Lapidibus specularibus epig. 14. supra.

Per bombycina.] hoc est per vestes sericas, quas recte vitreas dixeris, & Juvenalis sat. 2. vocat multicia.

Quid non.] Sensus est: Quid non efficere potest solertia ingenii?

In Vacerram,

qui solos Poëtas mortuos laudabat. LXIX.

MIRARIS veteres, Vacerra, solos,
Nec laudas nisi mortuos Poëtas.

Ignoscas petimus, Vacerra; tanti

Non est ut placeam tibi, perire.

O Vacerra, soli antiqui morient tibi admirationem, nec commendas nisi defunctos Poëtas. O Vacerra, rogamus, parcas: non tanti facio mortem, ut tibi gratus sim.

Nec laudas.] Lib. 5. epig. 10.

Hi sunt invidia nimirum, Regule, mores

Præferat antiquos semper ut illa no-

Tanti non est.] Sensus est: Non tanti facio tuas laudes, ut mori velim, quo a te laudari possim. Forte non male legeris,

*tanti
Non est, ut peream, tibi placere.*

De Nerva, Poëta quidem nobili, sed qui talem profiteri se præ pudore nollet. LXX.

QUANTA quies placidi, tanta est facundia Nervæ:

Sed cohibet vires, ingeniumque pudor.

Cum ficcare sacrum largo Parmessida posset.

Ore, verecundam maluit esse sitim:

Pieriam tenui frontem redimire corona

Quanta quies, tanta est eloquentia mitis Nervæ: ac vires & ingenium coërcentur modestia. Cum largo ore posset exhaurire sacrum Parmessida, maluit sitire modeste, contentus adornare frontem poeticam exigua corona, nec

Contentus, famæ nec dare vela suæ.
Sed tamen hunc nostri scit temporis esse Tibullum,
Carmina qui docti nota Neronis habet.

obsecundare suæ gloriæ. At nihilominus qui novit versus periti Neronis, novit hunc esse Tibullum nostri avi.

Quanta quies.] Nervam Imperatorem fuisse Poëtam testatur Plinius junior epist. 3. Vide epig. 27. lib. 9. Animo præterea placidissimo fuit Nerva.

Cum siccare sacrum.] Parmessis fons labitur ex Parnasso: hoc est, modice bibit ex fonte Musarum, seu pauca scribit carmina, cum alioqui plura, & quidem egregia scribere possit. Scribunt alii, *sacram Parmessida.*

Tenni corona.] Ex hedera nempe qua le-

viores Poëtæ, epici vero querna coronacungebantur, epig. 54. lib. 4. Juvenalis sat. 6. vers. 386. De corona querna tuse Sciliger Antonian. lect. lib. 1. cap. 10. Carminibus heroicis quernam coronam consequi poterat Nerva, sed elegiis & epigrammatibus hederaceam mereri contentus fuit.

Carmina qui docti.] A dulcedine carmini Nervam suam Tibullum dixerat Nero in suis versibus.

In Postumianum,

priora beneficia posterioribus esse cumulanda. LXXI

QUATUOR argenti libras mihi tempore
brumæ,

Misisti ante annos, Postumiane, decem.
Speranti plures (nam stare, aut crescere debent

Munera) venerunt plusve, minusve duæ.
Tertius, & quartus multo inferiora tulerunt.

Libra fuit quinto Septiciana quidem:
Bessalem ad scutulam sexto pervenimus anno,

Post hunc in cotula rasa selibra data est.
Octavus ligulam misit sextante minorem,

Nonus acu levius vix cochleare tulit.
Quod mittat nobis, decimus jam non habet

annus:
Quatuor ad libras, Postumiane, redi.

O Postumiane, ante decem annos misisti ad me tempore brumæ quatuor libras argenti. Duæ plusve minusve allatae sunt expectanti plures: nam dona debent stare, vel augescere. Tertius & quartus tulerunt longe inferiora. Quinto libra quidem Septiciana missa est: sexto anno rediimus ad scutulam bessalem post hunc rasa selibra dona est in cotula. Octavus mihi ligulam minorem sextante: nonus vix tulit cochleare levius. Jam decimus annus non habet quod mittat nobis: Postumiane, revertere ad quatuor libras.

Tempore brumæ.] Mense Decembri, quo celebrabatur Saturnalia, & munera amicis mittere solebant Romani.

Nam stare aut.] Plinius junior epist. 3. lib. 4. Est enim ita natura comparatum, ut antiquiora beneficia subvertas, nisi illa posterioribus cumules, &c.

Septiciana quidem.] Duodecim unciis constabat libra Romana, quæ tamen secundo bello Punico urgente ad novem uncias cum semuncia redacta est, & libra Septiciana, ut existimat Raderus, a *Septem* ubi Romani negociabantur atque ad pondus vendebant, sic dicta, ut conjicit Fernabius.

Bessalem ad scutulam.] Bes significat octo

uncias; scutula vero vas capit octo uncias.

In cotula.] vel *cotyla*, mensuræ est genus quod sex uncias capiebat. *Rasa selibra* Forte intelligit simul cum cotyla data fuisse selibræ argenti. Alii *rasa* referunt cotylam, sed quantitas repugnat.

Octavus ligulam.] Genus mensuræ. Pures alias significationes habet ligula, epig. 33. supra. Sextans duæ sunt uncias.

Nonus acu levius.] Legunt alii. Sensus prioris lectionis patet. De cochleare dictum epig. 33. supra. Alii,

Nonus permodicum vix cochleare tulit. Quatuor ad.] Sic lepide mendicat Poë-

Ad librum suum, quem dono dat Artano amico redeunti Narbonem in Galliam. LXXII.

NON DUM murice cultus, asperoque,
 Morsu pumicis aridi politus,
 Artanum properas sequi, libelle:
 Quem pulcherrima jam redire Narbo,
 Docti patria Narbo Votieni
 Ad leges jubet annuosque fasces,
 Votis quod paribus tibi petendum est,
 Continget locus ille, & hic amicus.
 Quam vellem fieri meus libellus!

O Liber, tu nondum ornatus
 purpura, nec politus aspero
 morsu sicci pumicis, festinas
 comitari Artanum; quæna
 amenissima Narbo patria eru-
 diti Votieni cogit reverti ad
 leges, atque annuos fasces:
 quod tibi optandum est pari
 desiderio, frueris illo loco, &
 hoc amico. Quam cuperem
 fieri meus liber!

Murice cultus.] De ornamentis librorum vide epig. 67. lib. 1. & epig. 2. lib. 3.
Narbo.] Galliz civitas, hodie *Narbonne*; quæ erat colonia Romana ad Republicæ Romanæ imaginem administrata. Romæ erat Senatus, sic in coloniis erant decuriones. Ex decurionibus juridicundo duumviri creabantur singulis annis, qui Roma-

nos Contules repræsentabant. Hinc Poëta Artanum revocari dicit ad leges, hoc est ad jus dicendum, & ad fasces, id est ad Magistratum gerendum.
Votis quod.] Nempe frui illo loco, atque Artano amico.
Quam vellem.] hoc est, quam optarem ipse vice libelli comitari Artanum.

Ad Instantium, amore incitari ingenium. LXXIII.

INSTANTI, quo nec sincerior alter habetur
 Pectore, nec nivea simplicitate prior:
 Si dare vis nostræ vires, animosque Thaliæ,
 Et victura petis carmina, da, quod amem.
 Cynthia te vatem fecit, lascive Properti:
 Ingenium Galli pulchra Lycoris erat.
 Fama est arguti Nemesis formosa Tibulli:
 Lesbia dictavit, docte Catulle, tibi.
 Non me Pelignus, nec spernet Mantua vatem,
 Si qua Corinna mihi, si quis Alexis erit.

O Instanti, quo nec alter est sincerior corde, nec prior candida simplicitate; si cupis corroborare atque excitare nostram Thaliam, & peccis versus non perituros; da, quod amem. O lascive Properti, Cynthia fecit te poetam: formosa Lycoris erat ingenium Galli. Venusia Nemesis parit existimationem acuto Tibullo: O erudite Catulle, Lesbia dictavit tibi. Nec Pelignus, nec Mantua contemnet me poetam, si quandam Corinnam, si quandam Alexim habueris.

Animosque Thaliæ.] Amor quippe felicem ingenio materiam suppeditat: noti sunt Poëtæ, atque eorum amicæ, quos recenset noster Poëta.
Pelignus.] Alii *Peligni* populi Italiz Maris finitimi, quorum caput Corfinium: in

Pelignis autem natus Ovidius Corinnam amicam versibus celebravit: Mantua autem patria Virgillii, qui ardebat Alexim. Sensus est: Mea etiam carmina legentur a Pelignis & Mantuanis, licet Ovidio illi, hi Virgilio multum faveant.

In malum medicum. LXXIV.

HOPLOMACHUS nunc es, fueras ophthalmicus ante:
 Fecisti medicus, quod facis hoplomachus.

Nunc es hoplomachus, prius fueras ophthalmicus: medicus egisti, quod agis hoplomachus.

Hopla,

Hoplomachus.] Is est qui armis pugnat, hoc est gladiator: ophthalmicus vero medicus est qui curat oculos, sic dictus ab ophthalmia, quæ mala est oculi affectio.

Fecisti medicus.] Imperitia homines necasti, cum esses medicus, quos & nunc occidisti gladiator.

De Gallo Lingono,

qui percusso ad lapidem pede jacens in sandapila a vellipillonibus domum reportatus est. LXXV.

DUM repetit sera conductos nocte Penates

Lingonus a recta Flaminiaque recens:

Expulit offenso vitiatum pollice talum,

Et jacuit toto corpore fusus humi.

Quid faceret Gallus, qua se ratione moveret?

Ingenti domino servulus unus erat,

Tam inacer, ut minimam posset vix ferre lacernam:

Succurrit misero casus, opemque tulit.

Quatuor inscripti portabant vile cadaver,

Accipit infelix qualia mille rogas.

Hos comes invalidus submissa voce precatur,

Ut quocumque ve'int, corpus inane ferant.

Permutatur onus, stipataque tollitur alte

Grandis in angusta sarcina sandapila.

Hic mihi de multis unus, Lucane, videtur,

Cui merito dici, mortue Galle, potest.

Dum Lingonus a recta vi & Flaminia novus redit domum conductam nocte sera elisit corruptum talum pollice laeso, & stratus humi procebit toto corpore. Quid ageret Gallus, quomodo moveret se? Ingens dominus habebat unum servulum tam tenuem ut vix posset portare minimam lacernam: fortuna subvenit infelici, & fuit subsidio. Quatuor stigmati ferebant vile cadaver, qualia mille capere miser rogas. Infirmus commorat hos voce submissa, ut portent corpus inane, quocumque libeat. Onus permutatur ingens sarcina alte tollitur intrusa in arctam sandapilam. O Lucane, ex pluribus huius existimo unum, cui jure dici potest, O Galle mortue.

Lingonus.] sic dictus, ut aiunt interpretes, a civitate Lingonum in Gallia, hodie Langres.

A recta.] via recta Flaminie erat proxima, Marlianus lib. 6. cap. ult.

Ingenti Domino.] hoc est corpore valde obeso.

Quatuor inscripti.] sic dicti a notis & literis, quæ improborum frontibus inurebantur.

Infelix rogas.] hoc est, pauperum rogas, in quem scilicet multi si simul conjicerentur.

Precatur.] hos nempe vespillonos.

Corpus inane.] hoc est mortuum deponant,

quocumque in loco voluerint: jacenter vero suum dominum tollant. Alii putant Poëtam alludere ad Gallos Cybeles sacerdotes, qui castrati inanes seu impotentes erant ad generandum. Videat lector.

Stipata.] hoc est, Gallus obesus valde coarctatus ponitur in sandapila, quæ erat pauperum feretrum. Vel stipata dicitur quatuor nempe inscriptis servis libitinariis qui mortuos efferrent.

Mortue Galle.] Dicerium est in Gallo Cybeles sacerdotes, qui impotentes ad generandum, & effeminati, merito mortui nuncupabantur. Hic autem Lingonus a vespillonibus elatus poterat jure mortuus vocari.

In Gallicum, quem male agere causas festive ostendit Poëta. LXXVI.

DIce verum mihi, Marce, dic amabo:
Nil est, quod magis audiam libenter:

O Marce, dic mihi veritatem, dic queso: nihil est quod libentius audiam, si

Sic

Sic & cum recitas tuos libellos,
Et caussam quoties agis clientis,
Oras, Gallice, me rogasque semper.
Durum est me tibi, quod petis, negare.
Vero verius ergo quid sit audi.
Verum, Gallice, non libenter audis.

ò Gallice, me oras semper & rogas, cum recitas tuos libros, & quoties dicis caussam clientis. Difficile est me recusare tibi quod postulas. Igitur audi verius vero quid sit: O Gallice, non libenter audis veritatem.

*Dic verum.] Idem est argumentum epig. 64. lib. 5. & epig. 27. lib. 7.
Non libenter.] Etenim si verum dixero,*

non te laudabo, imo dicam te male agere causas.

Ad Liberum amicum, ut genio indulgeat. LXXVII.

LIBER amicorum dulcissima cura tuorum,
Liber in æterna vivere digne rosa:
Si sapis, Assyrio semper tibi crinis amomo
Splendeat, & cingant florea ferta caput.
Candida nigrescant vetulo crystalla Falerno,
Et caleat blando mollis amore torus.
Qui sic vel medio finitus vixit in ævo,
Longior huic facta est, quam data vita fuit.

O Liber suavissimum studium tuorum amicorum, Liber digne vivere in æternis rosis: si sapis, capilli semper tibi nitentur Assyrio amomo, & corona florea circumdant caput. Crystalla alba nigrescant vetulo Falerno, & blando lectus caleat tenero amore. Qui sic vixit mortuus vel media etate, hic habuit longiorem vitam, quam concessa fuit.

*In æterna rosa.] hoc est in perpetuis voluptatibus.
Assyrio.] hoc est unguento ex Assyrio amomo.
Candida nigrescant.] Poculum enim ex crystallo vini infusi colorem trahit: Falernum vero nigrum est.*

Vel medio.] Qui voluptatibus sic se immiscuit, etiam si vel media etate occidat, diutius tamen vixit, quam dii concesserint: Poëta enim non numero dierum, sed voluptatibus vitam longiorem æstimat. Epig. 16. lib. 1.

De ludis Stella,
quibus Domitiani triumphum celebravit. LXXVIII.

QUOS cuperet Phlegræa suos victoria ludos,
Indica quos cuperet pompa Lyæ tuos,
Fecit Hyperborei celebrator Stella triumphi:
O pudor! ô pietas! & putat esse parum.
Non illi satis est turbato sordidus auro
Hermus, & Hesperio qui sonat orbe Tagus.
Omnis habet sua dona dies, nec linea dives
Cessat, & in populum multa rapina cadit.
Nunc veniunt subitis lasciva numismata nim-
bis:
Nunc dat spectatas tessera larga feras.
Nunc implere sinus securos gaudet, & absens
Sortitur dominos, ne laceretur avis,

Stella celebrator triumphu Hyperborei exhibuit ludos, quos suos optaret victoria Phlegræa, quos tuos optaret pompa Indica, ô Bacche: O pudor! O pietas! & credit esse parum. Illi non sufficit Hermus turbidus auro mixto, nec Tagus qui strepit orbe Hesperio. Omnis dies habet sua munera, nec dives linea cessat, & multa diripienda mittuntur in populum. Nunc lascivi nummi sparguntur repentinis nimbis; nunc munifica tessera donat spectatas feras. Volucres non exhibitæ latantur tuto ferveri sinu, & sortito capiunt heros, ne discerpantur.

Quid

Quid numerem currus, terdenaque præmia
palmæ,

Quæ dare non semper consul uterque solet?
Omnia sed Cæsar tanto superantur honore,
Quod spectatorem te tua laurus habet.

Quid numerem currus, &
triginta præmia victoriæ, quæ
largiri non semper solent am-
bo Consules? At, ô Cæsar,
omnia inferiora sunt tanto ho-
nore, quod in spectas tuam
lauream Sarmaticam.

Phlegræa suos.] Victoriam Phlegræam in-
tellige, quam de gigantibus retulit Hercules
in planitie Cumæ, quæ olim Phlegræa di-
cebatur propter flammam illic erumpentes.
Natalis Comes lib. 7. cap. 2. Videndus &
Strabo lib. 5.

Indica pompa.] Quos etiam ludos cuperet
Bacchus editos in triumpho quem de India
egit, hos Stella exhibuit, ut Domitiani
victoriam de Sarmatis celebraret. Trium-
phum Bacchi cum illa Herculis victoria
conjunxit etiam Silius lib. 1.

*Qualis odoratis descendens Liber ab Indis
Egit pampineos franata tigride currus?*

*Aut cum Phlegræos confecta mole gigantes
Incessit campis tangens Tyrrhæus astræ.*

Non illi.] Tagus fluvius Hispaniæ, Her-
mas vero Lydiæ arenas aureas vehunt, quæ
Stellæ liberalitati non sufficerent.

Omnia habet.] Ludi celebrabantur per plu-
res dies, quibus singulis in populum mune-
ra spargebantur. Suetonius cap. 11. in
Nerone: *Sparsa & populo missilia omnium
rerum per omnes dies singula quotidie mille
avium cujusque generis multiplex genus: tessera
fragmentaria, vestis, aurum, argentum,
gemma, margarita, tabula picta, mancipia,
jumenta, atque etiam mansuetæ fera, novissi-
me navis, insula, agri.* Hoc loco utitur
Turnebus lib. 29. cap. 9. ut sequentes ver-
sus explicet, *Nec linea dives.* Ego, inquit,
interpretor gemmas & margaritas, resque
pretiosas in linea, quod ego gallice explico
filet de perles. Sic etiam explicat Salmasius.
Alii lineam divitem simunt pro ordine
subselliorum, & pro orchestra in qua spe-
ctabat Senatus. Lipsius in notis ad Ra-
derum missis sic explicat, ut refert ipse
Raderus: *Mihi, inquit, videbatur linea
pro ordine subselliorum capienda, & interpre-
tabar non solum populum habere quod caperet*

*in missilibus, sed & Senatum. Dives igitur
linea orchestra.* Hæc sententia placet Rade-
ro; Poëta enim, inquit, videtur consilic
distinguisse popularia ab orchestra, cum
subjicit:

& in populum multa rapina cadit.
Sic Ovidius in Amoris lineam accipit pro
ordine sedentium:

*Quid frustra refugis? cogit nos linea
jungi.*

Lineam divitem libenter explicarem sche-
dulam, in quas scriptum esset quid pretio-
sum, quod referenti schedulam donaretur
in tessera seu globulis ligneis scriptæ
erant ferarum nomina, quæ distribuebantur
rapientibus tesseras. De linea margarita-
rum agitur lege 26. ff. *ad legem Falcidiam*
& lege ultima ff. *de auro, argento, mundo*
&c.

Nunc veniunt.] E loco nempe superiore
sparguntur nummi sestertii, quos lascivo
vocat, quod forte populum ad se allician
vel recreent.

Nunc dat.] Turnebus loco citato sic ex-
plicat hunc versum: tesserae globuli eran-
t certæ speciei notis inscripti, quæ ei qui ja-
ctam tesseram rapuerat, dabatur. Vide Xi-
philinum in Nerone.

Nunc implere.] hoc est, ut mihi videtur
Aves absentes, seu in arena non exhibita
tesseris inscriptæ dantur iis, quibus forte
contigit tessera: at vero si aves emissæ fu-
issent, a diripientibus laceratæ fuissent.

Ne laceretur.] Alii nec laceratur.

Quæ dare.] Sensus est: Plura victoribus
præmia dedit Stella, quam ambo Consules
cum simul edunt ludos.

Tanto superantur.] Stellæ ludi per se qui-
dem celebres, tua præsentia, ô Domitia-
ne, celeberrimi facti sunt.

In Fabullam, affectantem pulchritudinem. LXXIX

OMNES aut vetulas habes amicas,
Aut turpes, vetulisque foediore:
Has ducis comites, trahisque tecum
Per convivia, porticus, theatra.
Sic formosa, Fabulla, sic puella es.

Omnes tua amica aut sunt ve-
tula, aut turpes, & desor-
miores vetulis: tibi adjungo
has comites, & trahis tecum
per convivia, porticus, thea-
tra. O Fabulla, sic pulchra
sic puella es.

Sic formosa.] hoc est collata cum illis vetulis tibi videris formosa.

In Domitianum, qui pugilatione revocata antiquorum simplicitatem repræsentaverat. LXXX.

SANCTORUM nobis miracula reddis avorum,
 Nec pateris, Cæsar, secula canâ mori:
 Cum veteres Latix ritus renoventur arenæ,
 Et pugnet virtus simpliciore manu.
 Sic priscis servatur honos te præside templis,
 Et casa tam culto sub Jove numen habet.
 Sic nova dum condis, revocas, Auguste,
 priora:
 Debentur quæ sunt, quæque fuere tibi.

O Domitiane, restituis nobis miracula sanctorum avorum, nec finis prisca secula perire. Cum antiquæ consuetudines Romana arena revocentur, & virtus certet manu simpliciore. Sic, te Imperatore, decus servatur antiquis templis. & casa est in veneratione sub Jove tam culto. Sic, Auguste, dum construis nova, renovas antiqua: quæ sunt & quæ fuerunt, debentur tibi.

Sanctorum nobis.] hoc est, pugiles in arena exhibuisti, quos mirabatur antiquitas.
Nec pateris.] prisca secula excidere ex nostra memoria.
Simpliciore manu.] pugnis tantum, & cæribus, non ferro, tridente, &c. Raderus.
Sic priscis servatur.] Quemadmodum ludos veteres renovas, sic & templa antiqua veneraris.
Et casa.] hoc est, antiquum Jovis tem-

plum humile quidem & vile a te restauratum in veneratione est. *Sub Jove tam culto.]* quem nimirum tam assidue colis, & cui tot & tanta donaria offers.
Sic nova dum.] Dômitianus plura templa condidit, arque antiqua plura restauravit. Suetonius in Domitiano. Atque ita, ait Poëta, omnia Reipublicæ tempora sub illo recurrere.

In Gelliam,
 cui gemmæ vita cariores erant. LXXXI.

NON per mystica sacra Dindymenes,
 Nec per Niliacæ bovem juvencæ
 Nullos denique per deos, deasque,
 Jurat Gellia: sed per uniones.
 Hos amplectitur, hos deosculatur:
 Hos fratres vocat, & vocat sorores:
 Hos natis amat acrius duobus.
 His si quo careat misella casu,
 Victuram negat esse se nec horam.
 Eheu quam bene nunc, Papiriane,
 Annæi faceret manus Sereni.

Gellia non jurat per sacra mystica Dindymenes, nec per bovem juvencæ Niliacæ, tandem per nullos deos, nec deas: at per uniones. Fovet hos sinu, hos suaviatur. Hos appellat fratres, atque appellat sorores, hos diligit vehementius duobus liberis. Si quo casu infortunata privetur his, affirmat se non esse victuram, nec horam. Eheu, ô Papiriane, quam bene nunc faceret manus Annæi Sereni.

Sacra Dindymenes.] id est Cybeles sic dicta a Dindymo Phrygiæ monte ubi colebatur. Dicitur etiam Berecynthia mater, per cujus sacra jurare solebant antiqui, epig. 43. lib. 4.
Juro per Berecynthios furones.]
Niliacæ bovem.] hoc est, nec per Apim bovem, sup cujus specie Ægyptii colebant

Osirim, cui nupsit Isis Ægyptiorum dea ex Io vacca. Sic Farnabius.
Annæi.] Annæum furem fuisse conjiciunt interpretes, qui utinam, inquit Poëta, Gelliæ uniones subduxisset, illa præ dolore moreretur digna quidem morte, quippe quæ uniones vehementius liberis, imo & diis ipsis amet.

*Ad Domitianum, quem laudat, quod levioribus etiam
Poëtis faveat. LXX XII.*

DANTE tibi turba querulos, Auguste,
libellos,

Nos quoque qui domino carmina parva da-
mus:

Posse deum rebus pariter, Musisque vacare,
Scimus, & hæc etiam ferta placere tibi.

Fer vates, Auguste, tuos: nos gloria dulcis,

Nos tua cura prior, deliciæque sumus.

Non quercus te sola decet, nec laurea Phœbi:

Fiat & ex edera civica nostra tibi.

*O Auguste, turba tibi offe-
rende supplices libellos, nos
etiam qui porrigimus domino
læres versus, novimus Deum
posse simul dare operam nego-
tiis & Musis, atque has quo-
que coronas tibi gratas esse.
O Auguste, fave tuis Poëtis:
nos suave decus, nos tua prior
cura, & delicia sumus. Non
quercus sola tibi convenit, nec
laurea Apollinis: & nostra
civica corona fiat tibi ex ede-
ra.*

Dante tibi.] Per libello supplices princi-
pem adibat populus: queruli vero dicuntur
libelli, per quos nempe conquerimur de
infortunio vel injuria, atque auxilium pe-
timus.

Posse deum.] Domitianum fil. posse &
Musis vacare, & terrarum orbem admini-
strare.

Nos gloria dulcis.] hoc est, Poësim amas.

Non quercus.] hoc est, non solæ coronæ
ex quercu vel ex lauro te decet, ob ser-
vatos cives, & devictos hostes, sed & co-
ronæ ex edera quæ nobis Poëtis & civibus
tuis conveniunt. Virgilius Augustum allo-
quens eclog. 8. sic canit:

— atque hanc sine tempora cir-

cum

Inter vitifrices ederam tibi serpere lanuos.

VIII Lib. 21 epigr. 7 vers. . .
Titana] Solem ; cuius festinantem quadrigam praefert *Num.* Corinthiorum , in Aurelii aug. honorem percussus.

IX Lib. 18 epigr. 1 vers.
Venerande] *Aesculapiam* , vel solum , vel juxta *Hygiam* & *Telesphorum* , *Numi* habent plurimi.

VIII Lib. 66 epigr. 11 vers.
Pacificus] Quippe *Jani* templum clausum pacis , ut apertum , belli index. Cernitur in *Num.* Augusti. *Neronis*que.

IX Lib. 106 epigr. 8 vers.
Paris] Cujus judicium , inter *Poetas* adeo decantatum , occurrit in *Ant.* Pii *Num.* apud *Sponium* & *Morcellian.*

IX Lib. 43 epigr. 2 vers.
Cycnis] Scilicet in morte canentibus ; sic *Apollini* sacraus. Hic etenim *cyeno* insidet , in *Num.* *Græcis.*

IX Lib. 2 epigr. vers.
Flavia decus gentis] Templum *Vespasianorum* , opus *Domitiani* , vides in *Num.* *Titi.*

- IX Lib. 103 epigr. 4. vers.

Poma tūtū] Hesperidum; quem laborem Herulis praeferunt Albinū & Getae Num. apud *Tristatum*.

IX Lib. 103 epigr. 17 vers.

Sarmatici] Sarmaticae victoriam testis est Domitiani Num. apud *Oyzelium*, 23 Tab. 11 Num. Quales sunt & Commodi, M. Aurelii & Constantini Magni.

IX Lib. 103 epigr. 5 vers.

Amazona] Menalippa reginam, cui vim infert Hercules, in Macrini Num. apud *Tristatum*, *Petrinūque*.

IX. Lib. 103 epigr. 22. vers.

Astra suis] Patri ac fratri priorem consecratum ac divum cerne in hoc Num.

IX Lib. 103 epigr. 8. vers

Cane] Hunc abducit vincit Hercules, in Gordiani Num. apud *Tristatum*; & in Num. Pii, apud *Erizum* & *Spauhenium*.

IX Lib. 44 epigr. 7 vers.

Pellae Tyranni] Alexandri Magni; cujus caput vel nudum, vel diadematum, vel spolio leonino vestitum plurima praeferunt Numismata.

IX Lib. 44 epigr. 1. vers.

Sedens] Eodem profus modo, sedens & cantharum tenens, cernitur Hercules in Crotoniac. Num. apud Goltzium, in Sicil.

IX Lib. 103 epigr. 7. vers.

Cervum] Quem conficit Hercules in Marini & Maximiani Numm. apud Tristatum.

IX Lib. 23. epigr. 14. vers.

Equum] Massyli, Numida & Mauri optimi equites, inde Mauretania juxta equum, in Hadriani Num.

IX Lib. 103 epigr. 7 vers.

Stymphalidas] Volucres hasce pellit Hercules in Num. Græc. apud Patinum, in Thesaur.

IX Lib. 7. epigr. 9. vers.

Tibris] Qui sæpius in Augustorum Numis occurrit, recumbens, ut Fluviorum ferè omnes.

IX Lib. 103 epigr. 4 vers.

Libyæ] Anæum, Terræ filium; quem luctando domat Hercules, in Num. Postumi, apud Morellium.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATUM
LIBER IX.

Martialis Torannio suo salutem.

AVE, mi Toranni, frater carissime. Epigramma quod extra ordinem paginarum est, ad Stertinium clarissimum scripsimus, qui imaginem meam pone in bibliotheca sua voluit. De quo scribenti tibi putavi, ne ignorares, Avitus iste is vocaretur. Vale, & para hospitium.

inaretur. Vale, atque adorna hospitium.

INTERPRETATIO.

Ave, mi Toranni, frater dilectissime. Scripsimus ad Stertinium virum clarissimum epigramma quod est extra ordinem paginarum, qui voluit collocare imaginem meam in sua bibliotheca. De quo scribendum ad te existimavi: ne ignorares, quis iste Avitus

N O T Æ.

Epigramma.] sequens nempe separatim reliquis, ita ut primum hujus libri sit templo Flavia gentis: Stertinium verum etiam nominat.

Imaginem meam.] Moris erat antiqui, virorum virorum imagines in bibliothecis habere. Cicero lib. 4. epist. ad Atticum lib. 9. Juvenalis sat. 7.

Qui facis in parva sublimia carmina cella

Ut dignus venias hederis, & imagine macra.

Alii hanc epistolam scribunt post sequens epigramma, quod in MS. exemplari abest, quo usus est Junius.

Ad Avitum

cujus ingenium laudat, suum vero deprimit. I.

NON te celabis sublimi pectore vates,
Cui referet serus præmia digna cinis.
Hoc tibi sub nostra breve carmen imagine
vivat,

Quam non obscuris jungis, Avite, viris.

Non te occultabis Poëta sublimi pectore, quem merita mercede donabit mors tarda. O Avite, breve hoc carmen tibi vivat sub nostra imagine, quam jungis præstantibus viris.

Ille

Ille ego sum nulli nugarum laude secundus:

Quem non miraris, sed puto lector amas.

Majores majora sonent: mihi parva locuto

Sufficit in vestras sæpe redire manus.

Ille ego sum nulli secundum laude nugarum, quem non miraris, at, opinor, diligis; lector. Majores canant majora, satis est mihi canentem parva, attestari manibus vestris.

Non te celabis.] Jam de Avito diximus lib. 1. epig. 17. Nescio an hic idem fuerit. Ut ut est, Martialis imaginem in sua bibliotheca collocaverat. Legunt alii,

Note, licet nolis sublimi pectore vates.

Alii late lucebis, &c.

Cui referat.] Horatius lib. 2. epig. 1.

Urit enim fulgore suo qui prægrava artes:

Infra se positas: extinctus amabitur idem.

Ille ego.] Avitum rogat ut hæc quatuor carmina subscribat imagini ejus, quam inter viros præclaros posuerat in sua bibliotheca.

De templo Flaviæ gentis. II.

DUM Janus hyemes, Domitianus autumnos,

Augustus annis commodabit æstates:

Dum grande famuli nomen afferet Rheni,

Germanicarum magna lux Kalendarum:

Tarpeia summi saxa dum patris stabunt:

Dum voce supplex, dumque thure placabit

Matrona divæ dulce Juliæ numen:

Manebit altum Flaviæ decus gentis,

Cum Sole, & astris, cumque luce Romana.

Invicta quidquid condidit manus, cælum est.

Dum Janus commodabit hyemes, Domitianus autumnos Augustus æstates; dum magnus dies Kalendarum Germanicarum sibi vendicabit in gens nomen Rheni subacti dum saxa Tarpeia summi Jovis manebunt: dum matronæ voce supplex, & dum thure placabit suave Numen divæ Julia: summus honos Flaviæ familia durabit cum sole & sideribus, & cum gloria Romana. Quicquid edificavit manus invicta, cælum est.

Dum Janus hyemes.] Janus nomen imposuit mensi Januario, qui pro hyeme; Domitianus Octobri, qui pro autumnos: Augustus Augusto, antea Sextili, qui pro æstate sumitur: hoc est, quandiu erunt illæ anni tempestates, tandiu gentis Flaviæ templum durabit. De quo Suetonius in Domitiano cap. 17.

Germanicarum.] hoc est primus dies Septembris, quem, & Octobrem ex appellationibus suis Germanicum, Domitianumque transnominavit Domitianus. Suetonius cap. 13. in Domitiano.

Tarpeia.] hoc est, dum durabit Capitulum.

colium.

Matrona divæ.] Juliam Titi nempe filiam perditæ amavit Domitianus; teste Suetonio in Domitiano cap. 22. quam mortuam ut deam coli jussit. *Dulce numen.* id est carum Domitiano, aut Romanis ipsi gratum atque optabile. Legunt alii,

Matrona dives dulce Julium Numen.

Prior lectio anteposenda videtur.

Altum decus.] hoc est, superbum illud templum.

Cælum est.] hoc est immortale, atque æternum ut cælum.

III.

Ad Domitianum,

de ejus ædificiis in honorem deorum: IV.

QUANTUM jam superis, Cæsar, cœloque dedisti,

Si repetas, & si creditor esse velis;
grandis in ætherio licet auctio fiat Olympo,

Coganturque dēi vendere quidquid habent:
Conturbabit Atlas, & non erit uncia tota,

Decidat tecum qua pater ipse deūm.
foro Capitolinis quid enim tibi solvere tem-

plis,

Quid pro Tarpeia frondis honore potest?

Quid pro culminibus geminis matrona Ton-

nantis?
Pallada prætereo: res agit illa tuas.

Quid loquar Alciden, Phœbumque, piosque

Laconas:

Addita quid Latio Flavia templa polo?
spectes, & sustineas, Auguste, necesse

est:
Nam tibi quod solvat, non habet arca Jo-

vis.

O Cæsar, si reposcas quantum jam donasti diis & cœlo, & velis esse creditor: quomodo magna auctio fiat in Olympo ætherio, & superi cogantur vendere omnia sua bona: Atlas conturbabit, nec erit integra uncia, qua genitor deorum transigat tecum. Quid enim potest tibi reddere pro templis Capitolinis, quid pro gloria Tarpeia frondis? Quid uxor Jovis pro geminis delubris? Omitto Minervam: illa procurat tua negotia. Quid commemorem Herculem atque Apollinem, & pios Laconas: quid templa Flavia addita Latio polo? O Auguste, oportet te expectare & supersedere: nam arca Jovis non habet unde solvat tibi.

Auctio.] Quæ publica est venditio, in qua etiam ab emptoribus certarim augetur: hoc est, licet hæc subjiciantur bona deorum & dearum, & sic publice vendantur, pecunia tamen inde collecta non sufficit ut creditorem dimittant.

Conturbabit Atlas.] Atlas, qui cœlum hueris gestat, proscribet cœlum, nec unquam seu duodecimam debitorum partem colliget: uncia pars est duodecima assis, si pro integro debito accipitur. Conturbare significat dissipare. Farnabius interpretatur *conturbabit*, cedit foro. Bud. cœli totum tibi decoquet.

Pro Capitolinis.] Capitolium incensum restituit Domitianus.

Quid pro Tarpeia.] Vide epig. 54. lib. 4. in honorem Jovis Capitolini ludos instituit Domitianus, in quibus laureæ & coronæ æuæ dabantur. Suetonius in Domitiano cap. 5.

Quid pro culminibus.] Ex his verbis col-

ligere est Junoni duo templa consecrasse Domitianum.

Pallada prætereo.] quam superstitiose coluit, in cujus honorem quinquatria instituit. Suetonius in Domitiano.

Res agit.] hoc est, Numen est tibi familiare: cum tibi seruiat Minerva, ab ea debitum exigere non oportet.

Quid loquar Alciden.] Herculi templum erexit: & Phœbi forte, sic Castoris & Pollucis templum incendio absumptum restituit. Suetonius in Domitiano cap. 5. *Plurima & amplissima incendio absumpta restituit*, templa nempe. Laconas pios dixit, quod Castor & Pollux. Lacœnæ Ledæ filii alternatim vivant. De his supra.

Templa polo.] Quæ culmine cœlum tangere viderentur, epig. 35. infra, & epig. 51. lib. 10. Alii legunt *Latio foro?* quod juxta forum, ut aiunt, extructum esset Flavie gentis templum, de quo epig. 2. supra.

V.

In Paullam infamem. VI.

NUBERE vis Prisco, non miror, Paul-
la: sapisti.
Ducere te non vult Priscus: & ille sapit.

O Paulla, cupis nubere Prisco; sapis. Priscus non vult ducere te: & ille sapit.

Paulla.] De qua epig. 75. lib. 1. nubere volebat Prisco nobili sane & diviti.

Ad Domitianum, quod mares castrari edicto prohibuisset, atque adulteria sustulisset. VII.

TIBI summe Rheni domitor, & parens orbis,
Pudice princeps, gratias agunt urbes:
Populos habebunt: parere jam scelus non est.
Non puer avari sectus arte mangonis
Virilitatis damna mœret ereptæ:
Nec quam superbus computet stipem leno,
Dat prostituto misera mater infanti,
Qui nec cubili fuerat ante te quondam
Pudor, esse per te cœpit & lupanari.

O summe victor Rheni, pater orbis, caste princeps, bes tibi agunt gratias: frequentantur. jam non est criminare. Puer castratus mangonis avari non luget: plus jacturam erepta virilitatis: nec infornata genitrix dat infanti prostituto stipem quam numeret leno arrogans. Tua opera cœpit esse verenda in lupanari, qua ante te nec fuerat in nuptiali.

Pudice.] Quod adulteria prohibuisset.

Populos habebunt.] Infanda enim libido tuo edicto sublata est.

Parere jam.] Quia non sunt amplius adulteria. Vide epig. 67. lib. 6.

Non puer.] Vide epig. 2. & 4. lib. 6.

Dat prostituto.] Prostituendos quippe fantes a matribus conducebant lenones.

Qui nec cubili.] hoc est, sublaris adulterii non solum pudica sunt matrimonia sed & pudor est in lupanari, ubi jam licet prostituere pueros.

In Afrum superbum. VIII.

DICERE de Libycis reduci tibi gentibus
Afer
Continuis volui quinque diebus ave.
Non vacat, aut dormit, dictum bis, terque
reverso.
Jam satis est: non vis, Afer, avere: vale.

O Afer, quinque diebus secutis volui dicere saluta tibi reverso ex Africa. tunc pensum est mihi revertere & ter; non vacat, vel dormit. Jam sufficit: O non vis avere: vale.

Non vis avere.] hoc est, si non vis ut tibi salutem dicam, vale, hoc est, mori. Vide epig. 67. lib. 5.

Ad Domitianum

quod infantes prostitui vetuerit. IX.

TANQUAM parva foret sexus injuria nostri,

Fœdandos populo prostituisse mares:
Jam cunæ leonis erant, ut ab ubere raptus,
Sordida vagitu posceret æra puer.

Immatura dabant infandas cor, ora pœnas.

Non tulit Ausonius talia monstra pater:

Idem qui teneris nuper succurrit ephebis,

Ne faceret steriles sæva libido viros.

Diluxere prius pueri, juvenesque senesque:

At nunc infantes te quoque, Cæsar, amant.

Quasi esset parva injuria sexus nostri, prosteri vere populo mares contaminandos: jam cenabula pertinebant ad lenonem, ut puer ereptus ab ubere peteret turpem pecuniam suo vagitu. Corpora immatura luebant pœnas infandas. Pater lesia non passus est talia portenta: idem qui nuper subvenit delicatis pueris, ne crudelis libido faceret steriles viros. Pueri, juvenes amaverunt te antea; sed nunc, & Cæsar, infantes etiam diligant te.

Tanquam parva.] hujus epigrammatis idem est argumentum ac epig. 6. supra.

Jam cunæ.] Alii cura.

Ausonius pater.] Domitianus.

Succurrit ephebis.] Ne castrarentur: supra epig. 6. & epig. 2. lib. 6.

Ad Bithynicum captatorem. X.

NIL tibi legavit Fabius, Bithynice, cui tu

Annua, si memini, millia sena dabas.

Plus nulli dedit ille: queri, Bithynice, noli:

Annua legavit millia sena tibi.

O Bithynice, Fabius nihil tibi legavit, cui tu donabas sex millia annua, si memini. Ille nulli donavit plus: O Bithynice, noli conquiri: tibi legavit sex millia annua.

Annua legavit.] Quæ tu quotannis solebas illi donare, ut tibi eum conciliares: nam princeps nihil donabis.

In Cantharum parasitum. XI.

COENES, Canthare, cum foris libenter;

Clamas, & maledicis, & minaris:

Deponas animos truces, monemus:

Liber non potes, & gulosus esse.

O Canthare, cum libenter cœnes foris: vociferaris, & obtrellas, & minaris. Suademus excus mentem ferocem: nequis esse liber, atque beluus.

Liber non potes.] Etenim parasitus debet s, a quibus invitatur, blandiri. Lib. 2. ig. 53.

Liber eris, canarè foris, si, Maxime; nolis.

De Earino Domitiani

puero, cujus nomen delicatum molliori versu celebraret, nisi contumaces syllabæ repugnarent. XII.

NOMEN cum violis, rosisque natum,
 Quo pars optima nuncupatur anni,
 Hyblam quod sapit, Atticosque flores,
 Quod nidos olet alitis superbæ:
 Nomen nectare dulcius beato:
 Quo mallet Cybeles puer vocari,
 Et qui pocula temperat tonanti:
 Quod si Parrhasia fones in aula,
 Respondent Veneres, Cupidinesque.
 Nomen nobile, molle, delicatum
 Versu dicere non rudi volebam:
 Sed tu syllaba contumax repugnas.
 Dicunt Earinon tamen Poëtæ,
 Sed Græci, quibus est nihil negatum,
 Et quos ἀpes ἀpes decet sonare:
 Nobis non licet esse tam disertis,
 Qui Musas colimus severiores.

O Nomen natum cum violis & rosis, quo denominatur prima pars anni, quod reat Hyblam & flores Atticos, quod olet nidos avis superba. O nomen suavius felici nectare, quo appellari mallet puer Cybeles, & qui miscet pocula tonanti Jovi: quod si loquaris in aula Palatina, Gratias, Cupidines respondent: volebat celebrare tenero carmine nomen clarum, tenerum, delicatum at tu, o syllaba contumax adversaris. Nihilominus Poëtae dicunt Earinon, et Græci quibus concessam est quidlibet & quibus convenit dicere ἀpes ἀpes. non est concessum nobis esse tam eloquentibus qui veneramus Musas severiores.

De Earino.] ἔαρ Latine ver; Earinus ergo vernus est, cujus tres primæ syllabæ breves non possunt ingredi tenerum verum.

Pars optima.] Ver enim pulcherrima est anni tempestas, qua nempe violæ & rosæ, atque omne florum genus nascitur.

Hyblam.] Montem Siciliae, ubi multi flores, unde melle abundat.

Atticosque flores.] Quos delibant apes in Hymeto Atticæ monte.

Alitis superba.] hoc est, Phœnicis. Vide epig. 55. lib. 6. & epig. 86.

Cybeles puer.] Atys nempe, de quo 2. epig. 86.

Et qui pocula.] Ganymedes scilicet.

Respondent.] hoc est, cum tu loqueris, omnis suavitas atque elegancia fluit ab tuo.

Earinon tamen.] Cujus primam brevem producunt Græci Poëtæ.

ἀpes ἀpes.] hoc est, o Mars, o Mars. Homer. Iliad. & in primo pede productam primam, in secundo corruptam.

Nobis non licet.] Eadem licentia uti non licet Poëtis Latinis non licet.

De eodem. XIII.

SI daret autumnus mihi nomen, ὀπίωρον
 essem:

Horrida si brumæ sidera, χειμῶρον.

Dictus ab æstivo θεῖον tibi mense vocarer.

Tempora cui nomen verna dedere, quis est?

Si ducerem nomen ab autumno, autumnalis essem; sed horridis astris hyemis, hiemis. Denominatus ab æstivo mense appellarer a te æstivus. Quis est, qui nomen duxit a verno tempore?

Tibi mense.] Alii legunt mihi, mihi bene: idem est argumentum ac præcedentis epigrammatis.

Quis est.] ἐάωρον pimirum, hoc est, vernus.

De eodem. XIV.

NOMEN habes, teneri quod tempora
nuncupat anni,
Cum breve Cecropiæ ver populantur apes.
Nomen, Acidalia meruit quod arundine pin-
gi,
Quod Cytherea sua scribere gaudet acu.
Nomen, Erythræis quod litera facta lapil-
lis,
Gemma quod Heliadum pollice trita no-
tet.
Quod penna scribente grues ad sidera tol-
lant,
Quod decet in sola Cæsaris esse domo.

*Tibi nomen est, quod denomi-
nat tempora anni teneri, cum
apes Attica depascunt cadu-
cos flores veris. Nomen quod
meruit pingi calamo Veneris,
quod scribere sua acu letatur
Venus. Nomen quod signet li-
tera composita gemmis, &
succinum atrectatum manibus
Heliadum. Quod penna scri-
bente attollant grues ad astra,
quod dignum est existere in
solis adibus Cæsaris.*

*Nomen habes.] Vide duo præcedentia epi-
grammata: Eatini nomen a vere deductum
est.*

*Cum breve.] hoc est, flores veris, qui
reviter marcescunt, epig. 46. lib. 2. idem
ixit.*

*Acidalia meruit.] Venus Acidalia dicta est
epig. 13. lib. 6. quæ cum veri præsideat flo-
res variis coloribus pingere fertur.*

*Nomen Erythræis.] Uniones, & margari-
as intellige, quæ in Erythræo seu rubro
nari reperiuntur, epig. 38. lib. 5.*

*Gemma quod Heliadum.] Succinum intel-
lige, quod tritum manibus suaviter olet,
epig. 59. lib. 4. egimus de sororibus Phæ-*

tontis, seu Heliadibus.

*Flentibus Heliadum ramis dum vipera
serpit,
Fluxit in obstantem succina gemma fe-
ram.*

*Quod penna scribente.] Grues, inquit
interpretes, græcè, atim volando literam Y ef-
ficiunt, quæ affinitatem habet cum latina
litera V veris scilicet prima litera. Vide epig.
75. lib. 13. Alii forte melius legunt, penna
stridente, suo enim adventu veris quoque
adventum nunciant, & celebrant grues,
atque ita Eatini nomen a vere deductum
videntur pariter celebrare. Judicet lector.*

In fictos amicos. XV.

HUNC, quem cœna tibi, quem mensa
paravit amicum,
Esse putas fidæ pectus amicitiae?
Aprum amat, & mulos, & sumen, & ostrea;
non te.
Tam bene si cœnem, noster amicus erit.

*An credis esse pectus fidæ a-
micitiæ hunc, quem amicum
cœna, quem tibi conciliavit
mensa? diligit aprum, &
mulos, & sumen, atque ostreas
non te. Si tam laute cœnem,
noster erit amicus.*

Hunc quem.] Imo gulosus non amicus est. Erit, alii eris.

De Chloë quæ septem maritos extulerat. XVI.

INSCRIPSIT tumulo septem celebrata
virorum,
Se fecisse Chloë: quid pote simplicius?

*Famosa Chloë inscripsit sepul-
chro septem maritorum, se
fecisse: quid potest apertius?*

Celebrata.] Solennia busta intelligit Domitius, sed sane epithetum est quod refertur ad Chloën: hoc est famosa Chloë, unde alii legunt *scelerata*: hæc nempe erat in-

scriptio tumuli. *Chloë fecit.* epitaphium nempe, vel tumulum septem maritis, quod ab ea sublatos veneno intelligit Poëta.

De coma Earini oblata Æsculapio. XVII.

CONSILIUM formæ speculum, dulcesque capillos

Pergameo posuit dona sacrata Deo,
Ille puer tanto domino gratissimus aula,
Nomine qui signat tempora verna suo.
Felix, quæ tali censetur munere tellus,
Nec Ganymedeas mallet habere comas.

Ille puer in palatio iucundissimus tanto domino, qui non verna tempora suo nomine obtulit Deo Pergameo munus sacra, speculum consilium per christudinis, & suavem cariem. O beatum solum quod decoratur tali dono, nec mallet habere capillos Ganymedis.

Consilium formæ.] Earinus Domitiani puer, de quo supra, detonsam suam comam pro antiquorum more misit Æsculapio Deo patrio; nam Pergameus erat Earinus. Lege Papinium lib. 3. Sylvarum in Sylva quæ inscribitur *Coma Earini*: Pergamus vero urbs fuit Phrygiæ, ubi colebatur Æsculapius. Speculum autem consilium formæ dicitur, quod consulatur ad ornandam formam.

dam formam.

Domino gratissimus] hoc est, quem Domitianus amabat præ cæteris omnibus patris sui palatii. Legunt alii *ille puer totus* Alii,

Ille puer tanta domino gratissimus aula quæ lectio non contemnenda videtur.

Nomine qui.] Earinus enim a vere non duxit.

Ad Æsculapium de eadem Earini coma. XVIII.

LATONÆ venerande nepos, qui mitibus herbis

Parcarum exoras pensa, brevesque colos:
Hos tibi laudatos dominorum voce capillos
Ille tuus Latia misit ab urbe puer.
Addidit & nitidum sacratis crinibus orbem,
Quo felix facies iudice tota fuit.
Tu juvenile decus ferva, ne pulchrior ille
In longa fuerit, quam brevior coma.

O colende nepos Latonæ, qui lenibus herbis moraris stam Parcarum, & breves colos: tuus ille puer ab urbe Roma misit ad te comam committendam voce dominorum. Addidit quoque sacratis capillis splendidum orbem, quo arbitror totus vultus fuit venustus, ut conserva ipsi venustatem inventutis, ne ille formosior erit in longa casarie, quam in brevior.

Latonæ venerande.] Latona peperit Apollinem, ex quo & Coronide Nymphæ natus est Æsculapius medicinæ inventor.

Parcarum exoras.] Ab Æsculapio enim Hippolytum vitæ restitutum fabulantur Poëtæ: de Parcibus quæ hominum fata moderantur jam sapius dictum.

Ille tuus.] Earinus quippe Pergameus erat, epig. præcedenti.

Addidit & nitidam.] Speculum, quod consilium formæ vocavit superiori epig. indicem appellat & quidem incorruptum nam acceptam formæ speciem sincere dicit.

Tu juvenile.] hoc est, o Æsculapii factus Earinus tam formosus sit tonsus, quam fuerit antea intonsus.

*Ad Cæsarem Domitianum a quo aquæ Martiæ venam
petit ad irrigandam domum. XIX.*

ST mihi, sitque precor longum te præsi-
de, Cæsar,
Rus minimum : parvi sunt & in urbe La-
res.
ed de valle brevi, quas det sitientibus hor-
tis,
Curva laboratas antlia tollit aquas.
icca domus queritur nullo se rore foveri,
Cum mihi vicino Martia fonte sonet.
Quam dederis nostris, Auguste, Penatibus
undam,
Castalis hæc nobis, aut Jovis imber erit.

*O Cæsar, est mihi villa mini-
ma, & opto ut sit, te dia
imperante; sunt etiam in urbe
exigua ades. At curva ant-
lia effert ex valle brevi aquas
magno labore, quibus irriget hor-
tos aridos. Ades aridæ expo-
sulant nullo se rore irrigari,
cum aqua Martia mihi obstre-
pat vicino fonte. O Auguste,
quam aquam concesseris nostri
adibus, existimabo hanc Cas-
taliæ, aut pluviam Jovis.*

*Est mihi.] De suburbano Martialis prædio
m dictum est, epig. 61. lib. 8.
Curva laboratas.] Antlia erat machina,
ia magno labore aquæ hauriebantur; a verbo
ἰτλέω haurio, alii cura.
Martia.] De qua egimus lib. 6. epig. 42.*

*Castalis hæc nobis.] hoc est, illa aqua æque
mihi grata erit, ac si e fonte Mularum aut
ab ipso Jove daretur; imbrēm aureum, in
quem conversus fuit Jupiter cum adiit Da-
naën, forte intelligit. De aqua Castalia
epig. 21. lib. 7.*

In Sabellum parasitum. XX.

AUDAS balnea versibus trecentis
Cœnantis bene Pontici, Sabelle.
is cœnare, Sabelle, non lavari.

*O Sabelle, trecentis carmini-
bus celebras balnea Pontici cœ-
nantis laute. O Sabelle, cœ-
pis cœnare, non lavari.*

Laudas balnea.] Non quod illa probabat, sed quod cœnam captabat, epig. 14. lib. 2.

*Ad Domitianum de templo Flaviæ gentis condito eo
in loco ubi natus est. XXI.*

HÆc quæ tota patet, tegiturque & mar-
more, & auro,
Infantis domini conscia terra fuit.
Felix quæ tantis sonuit vagitibus, & quæ
Vidit reptantes, sustinuitque manus.
Hic steterat veneranda domus, quæ præstitit
orbi,
Quod Rhodos, astrifero quod pia Creta
polo.
Cretenses texere Jovem crepitantibus armis,
Semiviri poterant qualia ferre Phryges.

*Hæc tellus quæ facilis aditus
tota tegitur & marmore, &
auro, fuit conscia domini in-
fantis. Beata quæ sonuit tan-
tis vagitibus, & quæ specta-
vit & fulsit manus reptan-
tes. Hic venerabiles ades sta-
terant, quæ dederunt mundo,
quod Rhodos, & quod pia
Creta celo stellifero. Creten-
ses iuxta sunt Jovem armis
crepitantibus, qualia portare
valebant semiviri Phryges.*

At te protexit superum pater, & tibi, Cæsar,
Pro jaculo & parma, fulmen & Ægis
erat.

*Sed, ô Cæsar, genitor deorum
defendit te, atque habebat
fulmen, & Ægida pro telo
scuto.*

*Hæc quæ tota patet.] Illic enim conditum
est templum Flaviæ gentis marmoreum atque
inauratum, quod possunt omnes adire.*

*Infantis domini.] hic locus nascentem
Domitianum excepit.*

*Quæ præstitit.] Domitianum Deum, ut
Rhodus Neptunum, & Creta Jovem quem
aluit, quamobrem pia dicitur epig. 1.
lib. 4.*

*Cretenses.] Alii Curetes. Jovem clam sub-
ductum Saturno aluerunt in Creta insula.
Hinc fabulam lege apud Natalem Comitem
lib. 9. cap. 7. & Lucretium lib. 2. ubi de
Curetibus sic loquitur:*

qui Jovis illum
Vagitum in Creta quondam occaltasse f
runtur,

Cum pueri circum puerum pernice ch
rea

Armati in numerum pulsarunt erib
era.

*Semiviri.] Corybantes seu Curetes Cy-
les comites castrati ex Phrygia orti, epi-
71. lib. 1. & epig. 90. lib. 3.*

*At te protexit.] Vitelliano bello delit-
centem in Capitolio. Suetonius in Don-
tiano. De Ægide dictum epig. 1. lib. 7.*

Ad Auctum

de puero quem dato agro emerat Artemidorus. XXI

ARTEMIDORUS habet puerum, sed
vendidit agrum:

Agrum pro puero Calliodorus habet.

Dic, uter ex istis melius rem gesserit, Au-
cte?

Artemidorus amat, Calliodorus arat.

*Artemidoro puer est: at v-
didit agrum: Calliodoro ar-
est pro puero. Dic, Auc-
uter ex istis melius consulit
suis rebus? Artemidorus an
Calliodorus arat.*

Ad Pastorem, se divitias expetere ut donare, atque
ædificare possit. XXIII.

CREDIS ob hoc me, Pastor, opes, for-
tasse rogare,

Propter quod vulgus, crassaque turba ro-
gat:

Ut Seïna meos consumat gleba ligones,

Et sonet innumera compede Tuscus ager:

Ut Mauri Libycis centum stent dentibus
orbes,

Et crepet in nostris aurea lamna toris:

Nec labris nisi magna meis crysfalla teran-
tur,

Et faciant nigras nostra Falerna nives:

Ut Canusinatus nostro Syrus affere sudet,

Et mea sit culto sella cliente frequens:

Æstuet ut nostro madidus conviva ministro,
Quem permutatum nec Ganymede velim:

*O Pastor, putas forte me
tere divitias ea de causa po-
ter quam vulgus & crassa
turba petit: ut vites Seïna
consumant ligones meos, &
Tusci agri strepant multis
pedibus: ut mensa ex Lu-
ritania fulsiantur centum
tibus eburneis, & aurea
lamina sonet in nostris toris
nec terantur meis labris nisi
ingentia crysfalla, & serra
Falerna insuscant nives in
Syrus Canusinatus sudet
nostra lectica: & mea illi
stipetur multis cliente frequen-
tis: ut ebrius conviva
nostrum famulum, que
permutatum velim Gany-
mede*

Et lutulenta linat Tyrias mihi mula lacer-
nas,
Et Massyleum virga gubernet equum.
Et nihil ex istis: superos, ac sidera testor.
Ergo quid? ut donem, Pastor, & ædifi-
cem.

ut mula luto aspersa mihi in-
quinet purpureas lacernas, &
virga regat equum Massyleum.
Nihil opio ex his: testes ad-
hibeo deos & astra: quid igitur?
O Pastor, ut donem &
ædificem.

Pastor.] Forte is est cujus mentionem
cit Plinius junior epist. 18. lib. 1.
Propter quod.] Ad luxum nempe & volup-
tates, plerique optant divitias.
Ut Seivina.] Setia civitas Latii, ubi opti-
mum vinum, epig. 64. lib. 4.
Innumera compede.] hoc est ut innumeri
servi compedibus vincti opus faciant in
eis Etruræ agris.
Ut Mauri Libycis] hoc est mensæ alla-
: ex Mauritania impostæ dentibus Liby-
s, id est dentibus eburneis elephantom,
quibus abundat Libya, epig. 43.
b. 2.
*Tu Libycos Indis suspendis dentibus or-
bes.*
centum forte refertur ad orbes.
Et crepet in.] Aurea nempe bractea lecti
quibus accumbebant, ornabantur, epig. 33.
b. 8.

Crystalla.] Quæ apud Romanos summo
erant in pretio.
Et faciant nigras.] Quia Falernum est ni-
grum, epig. 65. lib. 5.
Ut Canusinatus.] hoc est, ut servi ex Sy-
ria missi vestibus induti ex lana Canusina
contectis, de qua epig. 127. & 129. lib. 14.
Sudent sub affere.] id est, sub lecticæ ligno
prominenti, cui servi humeros subjiciunt:
Canusium vero Apulorum Dauniorum op-
pidum.
Tyrias mihi.] Ut mihi mula vesto vestes
purpureæ inquinentur.
Et Massyleum.] Massyli seu Numidæ vir-
ga non franis regunt equos. Virgilius lib. 4.
Æneid. Lucanus lib. 4.

*Et gens quæ nudo residens Massylia ter-
go
Ora levi stectis franorum nescia virga,
&c.*

*Ad Carum victorem in ludis celebratis in honorem
Minervæ. XXIV.*

O Cui virgineo flavescere contigit auro,
Dic ubi Palladium sit tibi, Care, de-
cus?
Adspicis en domini fulgentes marmore vultus,
Venit ad has ultro nostra corona comas.
Albanæ livere potest pia quercus olivæ,
Cinxerit invictum quod prior illa caput.

O Care, cui contigit flavescere
auro virgineo, dic ubi posueris
ornamentum Palladis? Vides
en faciem Domini splendentem
marmore, nostra corona sponte
accessit ad hos capillos. Pia
quercus potest invidere Albanæ
olivæ, quod illa potior circum-
dederit invictum caput.

O cui.] Quærit a Caro suo amico, ubi-
nam posuerit auream coronam, qua dona-
tus fuerat in ludis celebratis in honorem
Minervæ, epig. 54. lib. 4. unde aurum vir-
gineum dicitur, quasi ab ipsa virgine Mi-
nerva donatum.
Adspicis en.] Respondet Carus marmoreæ
Domitiani statuæ se imposuisse suam coro-
nam.
Albanæ livere.] Subjungit Martialis:

querna corona quam solet ferre Impera-
tor, epig. 82. lib. 8. poterit invidere huic
olivæ Albanæ, hoc est coronæ aureæ ta-
ctæ in similitudinem foliorum olivæ,
quam tu, ô Care, in Albano monte, ubi
celebrabantur Quinquatria, reportasti, &
qua coronasti statuam Cæsaris: pia au-
tem quercus dicitur, quod Jovi dicata
sit.

Ad eundem de statua marmorea Domitiani. XXV.

QUIS Pallatinos imitatus imagine vultus
Phidiacum Latio marmore vicit ebur?
Hæc mundi facies, hæc sunt Jovis ora sereni:
Sic tonat ille Deus, cum sine nube tonat.
Non solum tribuit Pallas tibi, Care, coronam,
Effigiem domini, quam colis, illa dedit.

Quis Romano marmore superavit ebur Phidiacum imitatus simulachro vultus Palatino: hæc est facies mundi, hæc sunt ora Jovis placidi: sic tonat Deus, cum tonat serenus. O Care, non tantum Minerva tibi concessit coronam, illa dedit tibi et effigiem domini, quam veneraris.

Pallatinos vultus] hoc est, quis statuarius Domitiani formam tam bene expressit, ut ipsum Phidiam cœlando ebone præstantem, de quo epig. 13. lib. 6. superaverit.

Hæc mundi] hoc est illa imago marmore expressa nitet ut facies mundi, seu Sol meo iudicio.

Cum sine nube tonat.] hoc est, sine ira quæ frontis serenitatem turbet.

Non solum.] Minerva dedit coronam, qua epig. præced. sed & hanc Domitiani statuam, cujus mirum artificium nulli testis nisi ipsi tribui.

In Afrum qui puerum suum a convivis adspici ægreferebat. XXVI.

DANTEM vina tuum quoties adspeximus
Hylum,
Lumine nos, Afer, turbidiore notas.
Quid rogo? quod scelus est mollem spectare
ministrum?
Adspicimus Solem, sidera, templa, deos:
Avertam vultus, tanquam mihi pocula Gorgon
Porrigat, atque oculos, oraque nostra tegam?
Trux erat Alcides: sed Hylam spectare licebat.
Ludere Mercurio cum Ganymede licet.
Si non vis teneros spectet conviva ministros:
Phineas invites, Afer, & Oedipodas.

O Afer, quoties intuiti sumus Hylum tuum ministrantem, na, consicis in nos torvos oculos. Quid quæso? Quod scelus est intueri tenerum ministrum? intuemur Solem, sidera, templa, numina: avertam faciem, quasi ne vis mihi ministret pocula Gorgon velabo oculos, atque ora que tegam? Alcides erat atrox: at fas est intueri Hylam. Concessit Mercurio joculari cum Ganymede. Si non vis, ut conviva intueatur molles famulos, Afer, invites Phineas, & Oedipodas.

Avertam vultus.] hoc per ironiam dicit Poëta. Vide epig. 98. lib. 10.

Gorgon.] hoc est Medusa, quæ aspectu suo homines in lapides convertit, cujus historia facis nota.

Sed Hylam.] Herculis puerum de quo egimus epig. 49. lib. 5.

Cum Ganymede.] Jovis puero.

Phineas.] Accusativus est Græcus Phineus duos uxores duxit, secundæ suæ filios cæcos, quos cæcos ob caussam & ipse a diis excecatus est. OEdipi vero historia nota est ex Theophrasto in Phœnissis, qui cognatis suis scribitur sibi ipse oculos effudit. Sensus est, (Afer) invites cæcos.

De Nerva egregio Poëta. XXVII.

AUDET facundo qui carmina mittere
Nervæ,

Pallia donavit Glaucina, Cosme, tibi.

Pæstano violas, & cana ligustra colono,

Hyblæis apibus Corsica mella dabit.

Sed tamen & parvæ nonnulla est gratia Mu-
sæ:

Appetitur posito vilis oliva lupo.

Nec tibi sit mirum, modici quod conscia
vatis

Judicium metuat nostra Thalia tuum.

Ipse tuas etiam veritus Nero dicitur aures,

Lascivum juvenis cum tibi lusit opus.

*Qui audet mittere versus dis-
serto Nervæ, ò Cosme, tibi
dedit pallia Glaucina. Dona-
bit vilis, atque alba ligustra
colono Pæstano. & mella Cor-
sica Hyblæis apibus. Sed ni-
hilominus tenues versus placent
aliquo modo: vilis oliva ap-
petitur lupo appposito. Nec
mireris quod nostra Thalia
conscia Poëta mediocris timeat
judicium tuum. Ipse quoque
Nero fertur veritus tuas au-
res, cum juvenis tibi recita-
vit opus lascivum.*

Nervæ.] Cujus versus jam laudavit epig.

70. lib. 8. & Plinius junior epist. 3. lib. 5.

Pallia Glaucina.] Glauco coloris vestes,

quæ viles habebantur, mittit Cosmo pur-

pureas habenti. Nescio an hic sit Cos-

mus de quo lib. 1. epig. 88. & lib. 4. epig.

53. Pæstano.] Ager Pæstanus omni florum

genere abundavit, epig. 38 lib. 5.

*Corsica mella.] Amari nempe saporis, de
Hybla. Epig. 87. lib. 7.*

*Posito lupo.] Pisce delicato. Vilis, alii
jugis.*

*Nec tibi.] Nervam alloquitur, cujus au-
rem censoriam timebat ipse Nero, epig. 70.
lib. 8.*

XXVIII.

Epitaphium Latini excellentis mimi. XXIX.

DULCE decus scenæ, ludorum fama,
Latinus

Ille ego sum, plausus, deliciæquetuæ:

Qui spectatorem potui fecisse Catonem,

Solvere qui Curios, Fabriciosque graves,

Sed nihil a nostro sumsit mea vita teatro:

Et sola tantum scenicus arte feror:

Nec poteram gratus domino sine moribus
esse:

Interius mentes suspicit ille deus.

Vos me laurigeri parasitum dicite Phœbi,

Roma sui famulum dum sciat esse Jovis.

*Ille ego sum Latinus, suave
ornamentum scenæ, fama lu-
dorum, plausus. & tua vo-
luptas: qui potuissim allicere
Catonem ad spectacula, &
recreare Curios atque austeros
Fabricios. At mores mei ni-
hil acceperunt a teatro; &
mimus dicor sola tantum arte:
nec poteram placere domino
sine moribus castis: ille deus
penitius intuetur mentes. Vos
vocate me parasitum laurigeri
Phæbi, dum Roma teneat me
esse servum sui Jovis.*

*Latinus.] Temporibus Domitiani mimus
celebris, epig. 5. lib. 1.*

*Fecisse Catonem.] Virum nempe omnium
gravissimum lib. 1. epig. 3.*

*Solvere qui.] hoc est, risum excitare Cu-
rios & Fabricios viris gravissimis, de quibus*

Livius, & passim alii.

*Sed nihil.] hoc est, gestu quidem lascivus
fui, at moribus probus, sic Martialis
de se ipso, epig. 5. lib. 1.*

*Lasciva est nobis pagina, vita proba
est.*

Et sola arte.] Moribus enim probus sum.
Ille deus.] Domitianus.
Parasitum dicite Phæbi.] Turnebus lib. 21.
 cap. 24. mimi & histriones dicti sunt para-
 sitici Apollinis: aliquando parasitos Apol-
 linis interpretatur Verrius mimos secunda-

rum partium, quod ludis Apollinaribus in-
 mimis fere essent parasiti illarum partium
 actores, &c.

Roma sui.] hoc est, dum sciat Roma me
 exercuisse artem scenicam propter Domi-
 tianum deum, non autem propter alios.

Epitaphium Philænis vetulæ. XXX.

SECULA Nestoræ permensa, Philæni,
 senectæ,

Rapta es ad infernas tam cito Ditis aquas?

Euboicæ nondum numerabas longa Sibyllæ

Tempora: major erat mensibus illa tribus.

Heu quæ lingua filet! non illam mille ca-
 tastæ

Vincebant, nec quæ turba Serapin amat:

Nec matutini cirrata caterva magistri,

Nec quæ Strymonio de grege ripa sonat.

Quæ nunc Theſſalico Lunam deducere rhom-
 bo,

Quæ sciet hos illos vendere lena toros?

Sit tibi terra levis, mollique tegaris arena,

Ne tua non possint eruere ossa canes.

*O Philæni, permensa seculi
 senectutis Nestoræ tam veloci-
 ter rapta es ad undas Stygia
 Plutonis? Nondum numeraba-
 longos annos Sibyllæ Euboicæ
 illa major erat tribus mensi-
 bus. Heu quæ lingua tacet
 mille catasta non superabar
 illam, nec turba quæ dilig-
 Serapin: nec caterva crissi-
 matutini magistri, nec rip-
 quæ reboat clangoribus gri-
 gis Strymonii. Quæ saga nunc
 sciet rhombo Theſſalico derip-
 re Lunam, quæ lena vende-
 hos & illos toros? Experiam
 terram levem, & tega-
 molli arena, ut canes valeat
 effodere tua ossa.*

Nestoræ permensa] hoc est quæ attingisti
 annos Nestor s. qui nonaginta annos vixit,
 ut diximus alibi: de Philæni vero, epig.
 66. lib. 7.

Tam cito.] hoc est, tam mature: per ironiam hoc dicit Poëta.

Euboicæ Sibyllæ.] hoc est Cumanz, de qua
 Virgilius ecloga 4. quæ a Phœbo impetra-
 rat, ut tot annos viveret, quot arenarum
 corpuscula manu capere posset. Ovidius 14.
 Met.

Major erat.] Fingit Poëta tribus tantum
 mensibus minus Sibylla vixisse hanc vetu-
 lam.

Lingua filet.] loquacissimam fuisse osten-
 dit. Alii filet.

Mille catasta.] De catasta lignea machina,
 epig. 29. lib. 6. ubi servi natura sua loqua-
 cissimi venales exponebantur.

Turba Serapin.] Deum Ægyptiorum, cu-
 jus solemnia festa celebrabant Ægyptii ma-
 gnis clamoribus. Strabo lib. 17.

Nec matu ini.] hoc est nec pueri, qui
 summo mane magistrum adibant. Juvenalis

sat. 7. alloquens magistrum:

*Dummodo non pareat media quod nocet
 ab hora*

*Sedisti, qua nemo faber, qua nemo
 debat,*

*Qui docet obliquo lanam deducere feri,
 &c.*

Strymonio de grege.] Strymon fluvius in
 Thraciæ, ad quem multæ sunt grues, Vir-
 gilius 1. Georg.

Strymoniaque grus:]

quæ gregatim vivere solent.

Theſſalico.] Theſſalia olim veneficiis atque
 incantationibus fuit famosa. Rhombus tu
 erat, quem in orbem agebant venefici.
 Theocritus in Pharmaceutria, Horatius
 epod. ode 17.

Canidia parce votibus tandem sacris,

Citumque retro solve, solve turbinem.

& nosse Poëta lib. 12. epig. 57.

Lena.] Amorum est conciliatrix.

Sit tibi.] De hac bene precandi modus
 formula dictum epig. 89. lib. 1. quam in-
 diram imprecationem vertit.

De Antistio Rustico,

jus mortem & lacrymas uxoris ejus describit. XXXI.

CAPPADOCUM sævis Antistius occidit
oris

Rusticus: ô tristi crimine terra nocens!
Rettulit ossa sinu cari Nigrina mariti,
Er quæsta est longas non satis esse vias:
Cumque daret sanctam tumulis, quibus invi-
det, urnam,
Visa sibi est raptò bis viduata viro.

*Antistius Rusticus interitii cr-
delibus regionibus Cappadocum:
O tellus rea diri sceleris! Ni-
grina sinu reportavit ossa di-
lecti conjugis, & doluit iter
non esse satis longum: & cum
conderet sanctam urnam sepul-
chris, quibus invidet, sibi visa
est bis orbata raptò conjuge.*

*Cappadocum.] Impiam Cappadocum ter-
ram dixit, epig. 85. lib. 6.*

*Et quæsta est.] Quamvis ex Cappadocia
longum esset iter Romam, tamen quia il-
lic mariti reliquias tumulo condere debe-
bat Nigrina, cupiebat etiam longius esse,
ut tam cito reliquias, quas sinu fovebat,*

deponeret.

*Quibus invidet.] Utpote qui condunt suos
amores.*

*Bis viduata.] Primo cum occidit mari-
tus, & rursus cum ejus ossa condere coacta
est.*

De Vibii voto. XXXII.

DUM comes Arctoïis hæreret Cæsaris ar-
mis

Vibius, hanc Marti pro duce vovit avem.
Luna quater binos non tota peregerat orbes,
Debita poscebat jam sibi vota deus.
Ipse suas anser lætus properavit ad aras,
Et cecidit sanctis hostia parva focis.
Octo vides patulo pendere numismata rostro
Alitis? hæc extis condita nuper erant.
Quæ litat argento pro te, non sanguine,
cæsa
Victima, jam ferro non opus esse docet.

*Dum Vibius comitaretur arma
Sarmatica Cæsaris, pro Impe-
ratore vovit Marti hanc avem.
Luna nondum absolverat octo
orbes, jam deus Mars petebat
vota sibi debita. Ipse anser
hilaris festinavit ad sua alta-
ria, atque exigua victima cer-
cidit janctis focis. Na venis
octo nummos pendere ex paten-
ti rostro alitis? hi nuper erant
conditi præcordiis. Immolata
victima, quæ pro te litat ar-
gento, non sanguine, demon-
strat jam non esse opus ferro.*

*Dum comes Arctoïis.] De expeditione Sar-
matiz, quæ est ad Septentrionem, jam
superius dictum. Vide epig. 5. lib. 7. Vibii
mentionem facit Suetonius in Domitiano
cap. 3. Alii Vibius.*

*Vovit avem.] Anserem nempe Romani
Imperii custodem, epig. 47. lib. 13.*

*Luna quater.] hoc est, nondum elapsi
erant octo menses, quibus Sarmaticum bel-
lum est confectum.*

*Ipse suas anser.] Cum autem renitens
ibat ad aras, quibus immolanda erat victi-
ma, omen infaustum erat.*

*Octo vides.] Ad Martis sane statuam
posita fuit argentea anseris effigies, ex cu-*

*jus rostro pendebant octo nummi, qui
octo menses in peragendo bello Sarmatico
insumpti significarent.*

*Hæc extis.] Nempe anseris præcordiis con-
dita erant numismata, dum bellum fieret.*

*Quæ litat argento.] Intelligere videtur
Poëta, temporibus Domitiani argenteam
ætatem rediisse, cum dicat, jam non opus
esse ferro. Forte intelligit, non sanguine,
nec pugna, sed argento a barbaris redem-
ptam fuisse pacem, ut patet ex Dionis frag-
mento, inquit Raderus, quod significare
videbatur victima: at hic sensus carminis
intellectus Vibio sane & Marziali gravissi-
mum damnum attulisset. Judicet lector.*

XXXIII.

XXXIV.

In laudem Domitiani

de templo Flaviæ gentis. XXXV.

JUPITER Idæi risit mendacia busti,
 Dum videt Augusti Flavia templa poli.
 Atque inter mensas largo jam nectare fusus,
 Pocula cum Marti traderet ipse suo:
 Respiciens Phœbum pariter, Phœbique foro-
 rem,
 Cum quibus Alcides, & pius Arcas erat,
 Cnossia vos, inquit, nobis monumenta de-
 distis:
 Cernite quam plus sit Cæsaris esse patrem.

Jupiter irrifit mendacia monu-
 menti Cretensis, dum aspici
 Flavia templa poli Augusti
 atque inter mensas multo jam
 hausto nectare dum ipse porri-
 geret pocula suo Marti: intui-
 tus Apollinem, simul & foro-
 rem Apollinis, cum quibus
 erat Hercules, & pius Merca-
 rius: Vos, ait, mihi extruxer-
 stis tumulum Cnossium, aspice
 te, quam plus sit genuisse Do-
 mitianum.

Idæi busti.] Mendaces enim Cretes finxe-
 runt Jovem interiisse, cui conderunt tum-
 ulum, quem vocat Poëta bustum Idæum,
 quod sane esset prope Idam Cretæ mon-
 tem. Vide Callimachum in hymno Jovis.
 Illum vero tumulum irridet Jupiter super-
 bum intuitus templum, quod Domitianus
 in honorem sue gentis extruxerat, epig. 2.
 supra.

Templa poli.] hoc est, templa altissima,
 epig. 4. supra. Legunt alii *tholi*.

Nectare fusus.] hoc est, madidus.

Et pius Arcas.] hoc est, Mercurius
 urbe Cylleno vel Cyllene Arcadiæ mon-
 natus, qui pius dicitur, quod deorum sac-
 instituit. Horat. ode 10. lib. 1.

Cernite quam plus.] Mihi nempe a vol-
 conditum monumentum Vespasiani tumu-
 multo inferius est, atque ita videtur opte-
 Jupiter potius esse Domitiani, quam Cæ-
 rorum deorum pater.

In Philomusum narrantem semper aliquid novi, u-
 cœnam aucuparetur. XXXVI.

ARTIBUS his semper cœnam, Philo-
 muse, mereris,
 Plurima dum fingis, sed quasi vera refers.
 Scis quid in Arfacia Pacorus deliberet aula,
 Rhenanam numeras, Sarmaticamque ma-
 num.
 Verba ducis Daci Cattis mandata resigas:
 Victricem laurum, quam venit, ante vi-
 des.
 Scis quoties Phario madeat Jove fusca Syene:
 Scis quota de Libyco litore puppis eat.
 Cujus Iuleæ capiti nascantur olivæ,
 Destinet ætherius cui sua ferta pater.

O Philomuse, semper me
 cœnam his artibus, dum
 gitas multa, & narras
 quam vera. Tene quid
 sultet Pacorus in aula
 cia, recensentes copias Germa-
 cas & Sarmaticas. Aris
 verba ducis Daci comissa
 Cattis: vides victricem laurum
 priusquam veniat. Nisi
 quoties nigra Syene perfusa
 tur Egyptia pluvia: nisi
 quot: naves solvant ex portu
 Libyco. Cujus capiti n. am-
 tur oliva Iuleæ, cui ariet
 atherius destinet suas cepas

Tolle tuas artes, hodie cœnabis apud me,
Hac lege, ut narres nil, Philomate, no-
vi.

Omitte tuas artificia, hodie
cœnabis apud me, ea conditio-
ne ô Philomate, ut nihil novę
referas.

Patorus.] Parthorum rex: *Aula* vero
Arsacia sic dicta est ab *Arsace* Parthorum
rege.

Verba duci Daci.] Cujus arcana perinde
tibi comperta esse garris, ac si illius literas
tatis scriptas resignavisses: *Catti* autem
populi Germaniæ *Visurgim*, *Daci* vero
Danubium incolebant. De his epig. 2.
b. 2.

Victricem laurum.] hoc est victoriam fu-
ram.

Phario Jove.] Jupiter sumitur pro media
terris regione, ex qua imbres emittuntur.

Fusca Syene, a colore incolarum. De hac
urbe epig. 87. lib. 1. Illic perraro pluit.

Itulea oli. a.] hoc est, *Scis* nomina eo-
rum qui in Quinquatribus victores corō-
nandi sunt a *Domitiano*. *Itulea corona*, hoc
est *Cæsareæ*, ab *Ascanio* cognomine *Iulo*
Æneæ filio, a quo ortum se prædicabat
Julius Cæsar.

Ætherius pater.] *Jupiter* *Capitolinus*,
cui & ludos instituit *Domitianus*. *Sueto-
nius* in *Domitiano* cap. 4.

Tolle tuas artes.] Nam hodie te invito ea
lege, ut filesas.

De Ganymede & Jove colloquentibus de Earino & aliis Domitiani pueris. XXXVII.

VIDERAT Aufonium posito modo crine
ministram

Phryx puer, alterius gaudia nota Jovis.

Quod tuus ecce suo Cæsar permisit Ephebo,

Tu permittite tuo, maxime rector, ait.

nam mihi prima latet longis lanugo capillis:

Jam tua me ridet Juno, vocatque virum.

Cui pater ætherius, puer ô dulcissime, dixit,

Non ego quod poscis, res negat ipsa tibi.

Cæsar habet noster similes tibi mille mini-
stros,

Tantaque sidereos vix capit aula mares.

At tibi si dederit vultus coma tonsa viriles,

Quis mihi, qui nectar misceat, alter erit?

Phryx puer aspexerat *famulam*
Aufonium modo deposita coma,
delicias notas alterius *Jovis*.
O supreme moderator, inquit,
tu permittite tuo *ephebo*, quod
ecce permisit tuus *Cæsar* suo.
Jam prima mea lanugo tegitur
longis comis: jam ludibrio sum
tua *Junoni*, & appellat me
virum. Cui reposuit pater
æthereus: ô suavissime mini-
ster, res ipsa recusat tibi quod
petis, non ego recuso. *Cæsari*
nostro sunt mille *famuli* simi-
les tibi, & tam ampla ejus
aula vix capit formosos mares.
Sed si tonsis capillis indueris
faciem virilem, quem habebō
alterum qui *ministres* nectar?

Aufonium puerum.] Intellige *Earinum* de
quo epig. 17. & 18. supra. *Aufonius* dici-
tur, quod duci *Aufonio* seu *Domitiano*
epig. 21. lib. 8. serviret.

Phryx puer.] *Ganymedes* vidit *Earinum*
consum, & petiit a *Jove* ut sibi pariter li-
eret deponere capillos.

Alterius gaudia.] Per appositionem vo-
cat *Earinum* *delicias* *Domitiani*, quem
am appellavit *Jovem*, epig. 29. supra. Vel

refert ad ipsum *Ganymedem* *delicias* alte-
rius *Jovis*, cui *Domitianum* præferre vide-
retur.

Suo ephebo.] hoc est *puberi Earino*.

Res negat.] hoc est ipsa necessitas: *Do-
mitiano* enim non desunt alii *pueri*, & qui-
dem *siderei* seu *formosissimi*, & *digni* qui
in cœlum evehantur: At vero ego, inquit
Jupiter, alterum *pincernam* non inveniam,
si tonsis capillis vir factus fueris.

Ad Agathinum, quem laudat ab agilitate. XXXIX.

SUMMA licet velox, Agathine, pericula
ludas,

Non tamen efficies ut tibi parma cadat.
Nolentem sequitur, tenuesque reversa per au-
ras

Vel pede vel tergo, clune vel ungue sedet.
Lubrica Corycio quamvis sint pulpita nimbo,

Et rapiant celeres vela negata Noti:

Securos pueri neglecta perambulat artus,

Et nocet artifici ventus, & unda nihil.

Ut peccare velis, cum feceris omnia, falli

Non potes: arte opus est ut tibi parma ca-
dat.

*O Agathine, quamvis agili
contemnas summa pericula
nihilominus non efficies ut
tuus clypeus decidat. Sequi-
tur te invitum; & rediens pe-
renues auras, hares vel pede
vel tergo, cluni vel ungui. L-
cet theatra sint lubrica aspe-
sionibus croceis, & vehement-
venti auferant vela insonce-
sa; neglectus clypeus pervolat
membra tata pueri Agathin-
& ventus, & aqua nihil e-
sunt artifici. Licet cupias
rare, cum absolveris omni-
nequis falli: opus est arte
tibi clypeus decidat.*

*Summa licet.] De pilariis & ventilatori-
bus Quintilianus lib. 10. cap. 7. quo con-
stant miraculo illa in scenis pilaviorum ac ven-
tilatorum, ut ea qua miserint ultrò venire in
manus credas, & qua jubent decurrere. Ex
eorum numero erat Agathinus, qui par-
mam seu parvum clypeum in altum jacie-
bat, recipiebatque sic, ut nunquam cade-
ret. Clune, alii crine.*

*Lubrica.] Pulpita hinc significant theatra
in quibus ludebant pilarii: lubrica autem
suebant aspersioibus e croco, & vino dul-
ci, epig. 3. lib. Spect.*

Et rapiant celeres.] Velis tegebatur thea-

*trum, quæ ventis negari dicebantur, cum
summa cura ligata tamen vehementioribus
ventis abripiantur: data vero venti
quando negligenter illis permittebantur
epig. 22. lib. 11. Sensus est: Ventus ve-
mens, nec aqua in theatro sparsa irru-
diunt Agathinum, quominus missam
altum parmam excipiat. Celeres.] alii
didi.*

*Neglecta.] Parma scilicet, quam nec
gitans excipit.*

*Arte opus est.] hoc est: Alii ne errant
artem adhibent; Agathini autem tantæ
industria ut arte indigeat, si errare ve-*

De natali Cæsoniæ. XL.

PRIMA Palatino lux est hæc orta tonanti,
Optasset Cybele qua peperisse Jovem.
Hæc & sancta mei genita est Cæsonia Rufi:
Plus debet matri nulla puella suæ.
Lætatur gemina votorum forte maritus:
Contigit hunc illi quod bis amare diem.

*Hic dies primus illuxit
cino tonanti, quo Cybele
piisset genuisse Jovem. P-
casta Cæsonia mei Rufi
est: nulla genitrix plus
ta est de sua puella. Merito
gandet duplici sorte votum
quod contigit illi bis
hanc lucem.*

*Prima Palatino.] Nono Kalendas No-
vembris natus est Domitianus, teste Sue-
tonio in Domitiano, quem noster Poëta
Palatinum tonantem dicit, & Jovem ap-
pellavit supra.*

Cybele.] Deorum mater.

Hæc & sancta mei.] Alii sancta meo. Alii

*hæc & Sanctonici: Sanctones vero
sunt Galliarum, hodie Saintonge.*

*Plus debet matri.] quod nata f
die.*

*Bis amare diem.] quod eo die ux
sonia & Domitianus natus sit, eoru
communem natalem celebrat.*

XLI.

XLII.

Ad Apollinem

ut Stellæ impetret consulatum a Domitiano. XLIII.

CAMPIS dives Apollo sic Myrinis,
Sic semper senibus fruare cynis,
Doctæ sic tibi serviant sorores,
Nec Delphis tua mentiatur ulli,
Sic Pallatia te colant, amentque:
Sic senos cito me rogante fasces
Det Stellæ bonus annuatque Cæsar.
Felix tunc ego, debitorque voti
Cæsarium tibi rusticas ad aras
Ducam cornibus aureis juvencum.
Nata est hostia, Phœbe, quid moraris?

O Apollo, sic locuples possideas
campos Myrinos, sic semper
cynos senes, sic erudita sorores
tibi famulentur, nec tua
Delphis ulli dicat mendacia,
sic palatia venerentur te &
diligant: me orante bonus Cæsar
deferat, atque annuat
Stellæ consulatum. Tunc ego
beatus & debitor voti ducam
juvencum cornibus aureis im-
molandum tibi ad aras rusti-
cas. O Phœbe, victima nata
est, quid cunctaris?

[Campis dives.] hoc est, sic semper colas in campis Myrinis, & semper tibi cantant cyni. Strabo lib. 13. εἶπε πολέχριον Μυρινῶν, Γρύνιον, καὶ ἱερὸν Ἀπόλλωνος, καὶ μαντεῖον ὄρχαιον, καὶ νεὸς πολυτελής ἐστὶ Λούκῃ. Oppidulum deinde Myrinorum, Grynium, & fanum Apollinis, vesque oraculum, & templum sumptuosum ex albo lapide. Hæ nempe urbes sunt in Æolide Asiæ minoris regione: hoc Stratonis loco fretus hanc lectionem aliis plibus anteposui. Turnebus vero lib. 21. ap. 24. aliter legit.

[Senibus fruare cynis.] Qui non sine causa Apollini dicati sunt, quod ab eo divinationem habere videantur: providentes enim quid in morte boni sit, cum cantu, voluptate moriuntur. Lib. 13. epig. 77.

Dulcia defecta modulatur carmina lingua

Cantator cynus funeris ipse sui.

[Sorores.] Novem Musas intellige.
[Nec Delphis tua.] Pythia sacerdos Apollinis.

[Sic palatia.] hoc est, Cæsares te venerentur.

[Me rogante.] Alii te rogante.

[Det Stella.] De quo dictum lib. 1. epig. 8. duodecim fasces erant consulatus insignia, & sumuntur a Poëta pro ipso consulatu.

[Rusticas ad aras.] hoc est, in meo prædio suburbano.

[Cornibus aureis.] Ad majorem pompam victimarum cornua inaurabantur. Juvenalis sat. 6.

Auratum Junoni cade juvencam.

Et Virgilius lib. 9.

Et statuam ante aras aurata fronte juvencum.

[Quid moraris.] A Domitiano impetrare consulatum meo Stellæ.

De statua Herculis,
cujus varios dominos recenset. XLIV.

Hic, qui dura sedens porrecto faxa leone
Mitigat exiguo magnus in ære deus,
Quæque tulit, spectat resupino sidera vultu,
Cujus læva calet robore, dextra mero:

Hic magnus deus in ære parvo,
qui sedens mitigat duritiam saxorum
substrata pelle leonis,
& resupino vultu aspicit astra
quæ portavit, cujus sinistra gestat
clavam, dextra poculum;

Non

Non est fama recens, nec nostri gloria cœli:

Nobile Lyssippi munus, opusque vides.

Hoc habuit numen Pellæi mensa tyranni,

Qui cito perdomito victor in orbe jacet.

Hunc puer ad Libycas juraverat Hannibal
aras:

Jusserat hic Syllam ponere regna trucem:

Offensus variæ tumidis terroribus aulæ,

Privatos gaudet nunc habitare Lares.

Utque fuit quondam placidi conviva Molor-
chi,

Sic voluit docti Vindicis esse deus.

non est fama recens, nec deus
nostri cœli: cernis eximium du-
num, atque opus Lyssippi. Pe-
leus tyrannus adhibuit huius
deum suæ mensæ, qui victor
jacet in orbe celeriter subactus.
Puer Hannibal juraverat pro
hunc ad altaria Africæ:
hoc jussus est atrox Sylla
ponere dictataram: offensus
fastosis timoribus multorum
principum nunc latatur colli
privatis adibus. Atque
olim deus convivatus est apud
mitem Molorchum, sic optavit
convivari apud eruditum Vin-
dicem.

De statua Herculis.] Inscribunt alii de
Herculis sigillo apud Vindicem.

Hic qui dura.] Solebant antiqui deorum
simulachra mensæ adhibere. Papinius lib. 4.
Sylvarum in sylvâ, quæ inscribitur VINDI-
CIS HERCULES EPITRAPEZIOS.

Exiguo magnus.] Aëra quidem illa statua
erat pedalis. Papinius loco citato.

parvusque videri
Sentiri que ingens, & cum mirabilis in-
tra,

Stet mensura pedem.

Quæque tulit.] hoc est, cœlum suspicit,
quod olim cum Atlante humeris sustinuit.

Calet robore.] hoc est, clava facta ex ro-
bore, quod est quercus species durissima.

Non est fama.] Jam diu celebris est hæc
statua. Legunt autem, Non est forma recens,
hoc est, opus est antiquum.

Nec nostri gloria.] Cœlum cælatorum &
statuariorum instrumentum est. Sensus est,
nostris temporibus non fuit formata illa
statua.

Nobile Lyssippi.] Alexandri magni tem-
poribus vixit Lyssippus statuarus nobilissi-
mus, qui hanc Herculis statuam effinxit,
qua donavit Alexandrum.

Pellæi mensa.] hoc est, Alexandri regis
qui natus erat Pellæ in urbe Macedoniæ.

Vox tyranni olim sumebatur in bona
partem.

Qui cito perdomito.] Nempe intra duos
annos Asiam fere totam subegit,
Babylone juvenis adhuc veneno subla-
tus est. Vide Q. Curtium.

Hunc puer.] Aufer sentit Silius lib. 1.

— juro nostri per Num na Martis

Per maues, regina, tuos, &c.

Sed noster Poëta, ut opinor, vult tantum
significare hanc Herculis statuam fuisse
potestate Hannibalis, ut canit Papinius loco
citato.

Jusserat hic Syllam.] Quem trucem vult
ob crudelitatem, quam in victos exercuit.
Vide Sallustium, Appianum & Velleium.
Sylla ergo hunc etiam Herulem possedit,
a quo, ut fingit Poëta, dictaturæ imperium
deponere jussus est.

Offensus varia.] Cœpit nempe fastum
tyrannidem averfari: atque in privata
Vindicis mensa coli maluit. Sic & Papinius
loco citato:

Hic igitur tibi lata quies, fortissimè
vum

Alcide: nec bella vides pugnasque
ces.

Conviva Molorchi.] Pastoris de quo l. 4.
epig. 64.

De eadem statua. XLV.

ALCIDEN modo Vindicis rogabam,

Esset cujus opus, laborque felix.

Riht: nam solet hoc: levique nutu,

Græce numquid ait, Poëta, nescis?

Inscripta est basis, indicatque nomen.

Αυτίππας lego, Phidiæ putavi.

Paulo ante querebam] ab her-
cule Vindicis, a quo effusus
& feliciter formatus fuit
Risic: nam solet hoc: & lev-
nutu respondit, ô Poëta
ignoras linguam Græcam ba-
sis inscripta est, atque ven-
dit nomen. Lyssippi legere
didi opus Phidiæ.

*Alciden modo Vindicis.] Alii,
Alcides, modo Vindicem rogabam.*

ndicem enim rogare videtur Poëta, cuius sit opus Hercules, quem domi colebat. Id priorem lectionem probat Raderus his verbis: interrogabam ego Alciden, a quo et artifice factus? Risit, inquit, deus, ut id de deo credibile videretur, ait Herculem hoc solere, nam facies statuarum erat corva, sed hilaris, & epulis apta. pinus lib. 4. Sylvarum.

Non torva effigies, epulisque aliena remissis.

Et paulo infra.

Sic mitis vultu, veluti de pectore gaudens

Hortetur mentes.

Λυσίππος.] Lyssippi egregii statuarii opus intellige.

Phidia.] Qui statuarius ipsa Lyssippo nobilior fuit, & Jovem effinxit inter orbis miracula numeratum.

Ad Marcellinum

euntem in Sarmatiam & Scythiam. XLVI.

MILES Hyperboreos modo, Marcelline, Triones,

Et Getici tuleris sidera pigra poli.

Ecce Prometheæ rupes, & fabula montis

Quam prope sunt oculis nunc adeunda tuis.

Videris immensis cum conclamata querelis

Saxa senis, dices, durior ille fuit.

Et licet hoc addas, potuit qui talia ferre,

Humanum merito finxerat ille genus.

O Marcelline, brevi tolerabile Triones Hyperboreos, atque astra lenta cæli Getici. En fabulosus mons, & saxa Promethei quam prope sunt lustranda nunc tuis oculis. Cum aspexeris saxa conclamata immensis lamentationibus senis, inquires, Ille fuit durior. Et poteris adungere illud, Qui fuit par tolerandis his malis, ille jure formaverat genus humanum.

Hyperboreos Triones.] Describit Septentriorem, ubi Marcellinus multa toleratus erat incommoda. De Trionibus Stelenempe distum, epig. 58. lib. 6. & 79. lib. 7. De Marcellino epig. 6. lib. 3. & 25. lib. 6.

Sidera pigra.] hoc est Urfas & Booten ante se moventes. Vide epig. 58. lib. 6. & Getis egimus lib. 7. epig. 1.

Ecce Prometheæ rupes.] Caucasum montem interpretatur, cujus vertici affixum

fuisse Prometheum fabulantur Ovidius, Hesiodus, Æschylus.

Conclamata.] hoc est contusa clamoribus Promethei, inquit Domitius. Malim interpretari saxa quæ summis clamoribus vocabatur Prometheus, & quæ testabatur senempe indigna pati a Jove.

Durior ille fuit.] qui tot & tantos cruciatus ferre potuerit.

Humanum.] nempe ab auctore tam duro, hominum genus durum est.

In Gellium fingentem se semper aliquid ædificare ut nihil amicis donaret. XLVII.

GELLIUS ædificat semper, modo limina ponit,

Nunc foribus claves aptat, emitque seras:

Nunc has, nunc illas mutat, reficitque fenestras.

Dum tamen ædificet, quidlibet ille facit:

Dranti nummos ut dicere possit amico

Unum illud verbum Gellius, Ædifico.

Gellius semper ædificat, nunc ponit limina, nunc accommodat claves foribus, & mercatur seras: nunc mutat has fenestras, nunc illas, & reficit. Dummodo ædificet, facit ille quidlibet: ut Gellius possit reponere amico roganti nummos unicum illud verbum, Ædifico.

Dum tamen.] Alii *dum tantum.*
Quidlibet.] Sibi quidlibet facere vide-
 tur.

Edificio.] Atque hoc prætextu nihil an-
 cis donat, quippe qui sua pecunia egeat
 ædificandum.

In Pannicum

mollissimum hominem sed gravia loquentem. XLVII

DEMOCRITOS, Zenonas, inexplicitof-
 que Platonas,
 Quidquid & hirsutis squalet imaginibus,
 Sic quasi Pythagoræ loqueris successor, &
 heres:
 Præpendet mento nec tibi barba minor.
 Sed quid & hircosis serum est, & turpe pilo-
 fis,
 In molli rigidum clune libenter habes?
 Tu qui sectarum causas, & pondera nosti,
 Dic mihi, præcidi, Pannice, dogma quod
 est.

Sic quasi successor, & h
Pythagoræ prædicas Demo
tos, Zenonas, atque intr
tos Platonas, & quic
squalet hispidis imaginil
nec barba minus promissa
det ex tuo mento

Democritos.] Sensus est: O Pannice, semper prædicas graviores philosophos, atque
 illorum barba, sic & tua promissa est, at molliter vivis, epig. 25. lib. 1. & Juvenal.
 sat. 2.

In Gallicum, a quo in spem hereditatis vocatus circumventus fuerat. XLIX.

HEREDEM cum me partis tibi, Galli-
 ce, quartæ
 Per tua jurares sacra, caputque tuum,
 Credidimus, (quis enim damnet sua vota li-
 benter?)
 Et spem muneribus fovimus usque datis:
 Inter quæ rari Laurentem ponderis aprum,
 Misimus, Ætola de Calydone putes.
 At tu continuo populumque, patresque vo-
 casti,
 Ruſtat adhuc aprum callida Roma meum.
 Ipse ego (quis credat?) conviva nec ultimus
 hæſi:
 Sed nec coſta data est, caudave miſſa mihi.
 De quadrante tuo quid ſperem, Gallice? nulla
 De noſtro nobis uncia venit apro.

O Gallice, cum per tua se
& caput tuum jurares: ti
fore heredem ex quadrate
adhibuimus fidem: (quis enim
libenti animo improbet su
ta?) & hæſtenuſ a me
ſpem donis collatis: int
miſimus Laurentem
ponderis ingentis, cre
Calydone Ætola. At
bito invitasti populum e
tres, verſuta Roma
adhuc meum aprum. E
(quis credat) nec inſin
viva accubui: ſed ni
mibi data eſt, aut cau
ſa. O Gallice, quid eſt
ex tuo quadrante? N
cia nobis allata eſt d
apro.

Partis quartæ.] hoc eſt quadrantis: tota | rimum dividitur.

vero hereditas in duodecim uncias ut plu- | *Per tua ſacra.*] hoc eſt per de

tes quos domi colis.

Damnet sua vota.] libenti quippe animo edimus quod optamus.

Laurentem aprum.] captum in Laurente itu.

Ætola de Calydone.] Calydon urbs Ætoe, ubi erat ingens aper quem interfecit eleager epig. 26. lib. 7. & epig. 17. lib. 1. et.

Callida Roma.] hoc est callidi Romani; qui lautiores cenas seſtabantur.

Nec ultimus hæſt.] hoc est nec fui vocatus, ut ſaltem ſederem ultimo loco.

Quid ſperem.] Legunt alii *qui ſperem?* hoc est, quomodo.

De noſtro.] Sensus est: Si mihi nihil deſiſti de meo, nihil daturus es de tuo.

De toga a Parthenio ſibi data. L.

HÆc eſt illa meis multum cantata libellis,

Quam meus edidicit lector, amatque togam.

Partheniana fuit, quondam memorabile vatis

Munus: in hac ibam conſpiciendus eques: dum nova, dum nitida fulgebat ſplendida lana,

Dumque erat auctoris nomine digna fui:

Nunc anus, & tremulo vix accipienda tribuli,

Quam poſſis niveam dicere jure tuo.

Quid non longa dies, quid non conſumitis anni?

Hæc toga jam non eſt Partheniana: mea eſt.

Hæc eſt illa toga multum ce- lebrata meis ſcriptis, quam novit meus lector & diligit. Partheniana fuit, olim nobile donum Poëtæ Parthenii: hæc indutus ambulabam eques ſpectabilis: dum recens, dum micans ſplendebat lana fulgenti, & dum erat digna nomine ſui auctoris: nunc vetus, & vix accipienda trementi tribuli, quam poſſis merito appellare niveam. O longa dies, ô anni, quid non conteritis? Hæc toga jam non eſt Partheniana: mea eſt.

Multum cantata.] Vide epig. 28. lib. 8.

Vatis.] Parthenii de quo epig. 6. lib. 5.

Muſæ Parthenium rogate veſtrum, &c. lib. 12. epig. 11.

Parthenio dic Muſa tuo ſalutem; Nam quis ab Aonio largius amne bibit?

Conſpiciendus eques.] Non quidem cenſu, ſed munere principis. Lib. 5. epig. 13. lib.

epig. 26,

Auctoris.] Parthenii.

Tribuli.] Ex tribu civem Romanum ſignificat tribulis, qui ſumitur hîc pro paupere plebeio, qui totus frigore horreat.

Niveam.] Adeo tritam, ut fila alba appareant.

Non Partheniana.] hoc eſt, non amplius Parthenio auctore, ſed me paupere digna eſt. Tacite novam togam a Parthenio petere videtur.

In Gaurum Poëtam ineptum. LI.

INGENIUM mihi, Gaure, probas ſic eſſe puſillum,

Carmina quod faciam, quæ brevitate placent.

Conſiteor: ſed tu bis denis grandia libris

Qui ſcribis Priami prælia, magnus homo eſ.

O Gaure, hoc modo probas me habere parum ingenii, quod condam verſus, qui placent brevitate: fatcor: at tu qui viginti libris narras magna certamina Priami, magnus eſ homo.

Nos facimus Bruti puerum, nos Lagona vivum:

Tu magnus luteum, Gaure, Giganta facis.

Nos exprimimus vicium puerum Bruti, & Lagona: tu, ô Gaure, magnus exprimit luteum giganta.

Magnus homo.] Nempe tibi videris: epig. 32. lib. 2. & epig. 99. lib. 7.

Bruti puerum.] de quo lib. 14. epig. 171.

Gloria tam parvi non est obscura sigilli:

Istius pueri Bratus amator erat.

Nos Lagona.] Puerum formosum de quo sic Plinius lib. 34. Lyciscus Lagonem puerum subdole ac fucate vernilitatis fecit. Sensus est: Ego facio carmina brevia quidem, at simi-

lia formosis his pueris: tu vero, ô Gaure magnos libros componis similes gigantibus luteis, qui cito pereunt: magnus enim liber magnum malum. Vide epigramma ultimum lib. 1. Horatius sat. 10. lib. 1.

*— dumque
Distingit Rheni luteum caput, &c.*

Ex quo loco epigramma hoc desumptum existimat Heinſius in Horatium.

De Lucano & Tullo

fratribus sibi invicem carissimis. LII.

QUOD semper superos, invito fratre, rogasti,

Hoc, Lucane, tibi contigit, ante mori.

Invidet ille tibi: Stygias nam Tullus ad undas

Optabat, quamvis sit minor, ire prior.
Tu colis Elyſios, nemorisque habitator amœni

Esse tuo primum nunc sine fratre cupis.

Et si jam nitidis alternus venit ab astris,

Pro Polluce mones Castora ne redeat.

O Lucane, quod semper a te petisti, nolente fratre, impetraſti, interire prius. Invidet tibi: Tullus enim, cet sit junior, cupiebat perire petere undas Stygias. Tu habitas Elyſios, & nunc primo gaudes esse incola voluptatis nemoris sine tuo fratre. Et si jam vice sua venit ab astris splendidis, mones Castora revertatur pro Polluce.

Lucane.] De his duobus fratribus dictum est epig. 37. lib. 1. ubi Poëta jam illos Castori & Polluci alternatim viventibus comparavit.

Mones Castora.] Ut scilicet inter vivos maneat: jam enim Pollux exemplo tuo motus ad superos reverti non vult, sic tu optas, ut Tullus perpetua luce fruatur.

Ad Quintum Ovidium, cujus diem natalicium celebrat, suoque anteponit. LIII.

SI credis mihi, Quinte, quod mereris,

Natales, Ovidi, tuos Apriles,

Ut nostras amo Martias Kalendas.

Felix utraque lux, diesque nobis

Signandi melioribus lapillis.

Hic vitam tribuit, sed hic amicum:

Plus dant, Quinte, mihi tuæ Kalendæ.

O Quinte Ovidi, si mihi adhibes fidem, diligo natales tuos Calendas Apriles (quod mereris) tanquam meas Kalendas. Utraque lux beata, sed dies nobis notandi melioribus lapillis. Hic impertit vitam sed hic amicum: O Quinte tuæ Calendæ plus laventur mihi.

Tuos Apriles.] De Quinto actum, epig. 8. epig. 45. 92. lib. 7.

Signandi.] De hac formula diximus, lib.

8. epig. 45. Plus dant.] Etenim amicitia vitam anteponenda est.

Ad eundem a quo petit natalicia munera. LIV.

NATALI tibi, Quincte, tuo dare parva
volebam
Munera. tu prohibes: imperiosus homo es.
Parandum est monitis, fiat quod uterque ju-
bemus;
Et quod utrumque juvat, tu mihi, Quin-
cte, dato.

*O Quincte, tuo natali vole-
bam tibi donare exigua dona.
Tu vetas: es homo imperiosus.
Obtemperandum est jussis tuis,
fiat quod jubemus uterque: &
tu, ô Quincte, dona mihi
quod placet utrique.*

*Natali.] Quo nempe moris erat munera
mittere. Vide epig. 64. lib. 8.*

Uterque jubemus.] Alii volumus.

*Et quod utrumque.] Nimirum in amicos
libenter confers munera, quæ & ego liben-
ter accipio. Sic festive mendicat Poëta.*

Ad cognatum cui excusat munera agrestia. LV.

SI mihi Picena turdus palleret oliva,
Tenderet aut nostras sylva Sabina plagas,
Aut crescente vadis traheretur arundine præ-
da,
Pinguis & implicitas virga teneret aves:
Cara daret solenne tibi cognatio munus,
Nec frater nobis, nec prior esset avus.
Nunc sturnos inopes, fringuillarumque que-
relas
Audit, & arguto passere vernat ager,
Unde salutatus picæ respondit arator:
Hinc prope summa rapax milvus in astra
volat.
Mittimus ergo tibi parvæ munuscula cortis,
Qualia si recipis, sæpe propinquus eris.

*Si haberem turdum saginatum
oliva Picena, aut nostra re-
tia tenderentur in sylva Sabi-
na, aut præda educeretur
arundine crescente in aquis,
& viscata virga teneret vo-
lucres irretitas: cara cognatio
daret tibi celebre donum, nec
frater, nec avus mihi potior
esset. Nunc querimonie ino-
pum sturnorum, & fringuil-
larum audiuntur in agro, &
canorus passer renovat ver. In-
de agricola salutatus respon-
dit picæ: hinc milvus rapax
volat fere ad summa usque
sidera. Igitur mittimus ad te
munuscula parvæ cortis, qua-
lia si recipis, sæpe eris propin-
quus.*

*Picena oliva.] Vide epig. 44. lib. 1.
Tenderet.] hoc est, aut si liceret venari
in sylvis Sabinorum.*

*Aut crescente.] Alii interpretantur vir-
am recens abscissam & flexibilem, qualia
sunt arbuscula, at vero mihi videtur intel-
ligenda esse virga, quæ crescat in locis pa-
uustribus. Legunt alii aut crescente levis.*

*Cara daret.] Convivium etiam solenne ma-
iores instituerunt, idque charistia appellarunt,
cui præter cognatos, & affines nemo interpone-
batur: ut si qua inter necessarios querela esset
tractata, apud sacra mensæ, & inter hilaritatem
conviviorum favoribus concordia adhibitis tolle-
retur. Valerius Maximus. De ejusmodi con-
vivio loquitur Poëta. Alii legunt clara:*

sed melior prior lectio, illa enim festa di-
cebantur cara cognatorum.

*Sturnos inopes.] Gallice étourneaux: ino-
pes vocat, quod pauperibus convenient.
Fringuillarum, avium scilicet. Legunt alii
fringillarum, & frigillarum, quæ sic appel-
lantur quod frigore cantent, ut ait Festus.*

*Vernat ager.] Poëta notat tempus quo
celebrabantur hæc charistia, vere nempe.*

*Picæ respondit.] Picam salutatricem dixit,
epig. 86. lib. 7.*

*Munuscula cortis.] hoc est, aves dome-
sticas, epig. 30. lib. 7.*

— rauce cortis aves.

*Sæpe propinquus eris.] hoc est, tibi tan-
quam propinquum ejusmodi munera mittam.*

Ad Flaccum cui se excusat, quod in charistiis nec ipsi nec Stellæ munera mittat. LVI.

LUCE propinquorum, qua plurima mittitur ales,
Dum Stellæ turdos, dum tibi, Flacce, paro:
Succurrit nobis ingens, onerosaque turba,
In qua se primum quisque meumque putat.
Demeruisse duos, votum est: offendere plures,
Vix tutum: multis mittere dona, grave est.
Qua possum sola veniam ration: merebor:
Nec Stellæ turdos, nec tibi, Flacce, dabo.

O Flacce, dum tibi, dum Stellæ præparo turdos die propinquorum, quo mittuntur multæ aves: turba ingens, & multa se offert nobis, in qua quisque existimat se primum & meum cognatum. Opere bene mereri de duobus: vix tutum est ledere multos: multum vero mittere munera pluribus. Merebor veniam pro illa ratione, qua possum: Flacce, nec tibi, nec Stellæ donabo turdos.

Luce propinquorum.] Vide præcedens epigramma. De charistiis Ovidius lib. 1. Fa-

storum.
*Proxima cognati dixerunt charistia cari,
Et venit ad socios turba propinqua
dicos.*

Dum Stellæ.] Poëtæ de quo epig. 8. lib. 1. Flaccus vero Poëta scripsit Argonauticæ epig. 77. lib. 1.

Nec Stellæ.] Ut nullus conqueratur. festiue se excusat Poëta.

De Splendophoro

formoso Domitiani armigero eunte in Africam. LV.

SPLENDOPHORUS Libycas domini petit armiger urbes:

Quæ puero dones, tela Cupido para:
Illa quibus juvenes figis mollesque puellas.
Sit tamen in tenera levis & hasta manu.
Loricam, clypeumque tibi, galeamque remitto:

Tutus ut invadat prælia, nudus eat.
Non jaculo, non ense fuit, læsusve sagitta,
Callide dum liber Parthenopæus erat.
Quisquis ab hoc fuerit fixus, morietur amore.

O felix, si quem tam bona fata manent!
Dum puer es, redeas, dum vultus lubricus,
& te
Non Libye faciat, sed tua Roma virum.

*Splendophorus armiger domini proficiscitur in urbes Africae:
O Cupido, adorna tela para: illa quibus læduntur juvenes, & virgines tenentur.
Nihilominus habeat etiam teneram hastam in blanda manu. Ad te remitto thoracis scutum, & cassidem: nullo modo eat, ut securus irruat in certamina. Parthenopæus non fuit vulneratus jaculo, nec gladio, aut sagitta, dum liber erat munitus galea. Quisquis fuerit fixus ab hoc, peribit amore. O Felix, si cui sit natura fors tam bona! redeas, dum puer es, dum vultus lubricus, nec Africa faciat te virum, sed tua Roma.*

Splendophorus.] Alii *Sphendophorus.*
Domitiani.] Domitiani, ut interpretantur omnes interpretes.

Nudus eat.] Forma eximia a vulneribus

illum tuebitur.

Parthenopæus.] Formosissimus Melagris, atque Atalantæ filius fuit, quem abellum Thebanum profectum a vulnere

pulchritudo. Vide epig. 77. lib. 6. Paphnium lib. 4. Sylvarum. Euripides sic ait Phoenissis:

Ὀδὲ ἔστ' Παρθενοναῖα, Ἀταλάντης γό-

Vultus lubricus.] Horat. ode 19. lib. 1.

Et vultus nimium lubricus aspici.
Lubricus vero dicitur metaphora ducta a via lubrica, in qua difficile est sine prolapsione insistere. Sic difficile est formosum vultum aspicere, quin amore labefactetur animus.

In Hedyllum hominem impurum. LVIII.

NIL est tritius Hedyli lacernis,
Non ansæ veterum Corinthiorum,
Nec crus compede lubricum decenni,
Non ruptæ recutita colla mulæ,
Nec quæ Flaminiam secant salebræ,
Nec qui litoribus nitent lapilli,
Nec Tusca ligo vinea politus,
Nec pallens toga mortui tribulis,
Nec pigri rota quassa mulionis,
Nec rasum cavea latus bifontis,
Nec dens jam senior ferocis apri.
Es una est tamen, ipse non negabit,
Plus tritior Hedyli lacernis.

Nihil est tritius lacernis Hedyli, non ansæ antiquorum Corinthiorum, nec crus attritum vinculis decem annorum, & recutita colla ruptæ mulæ: nec salebræ quæ secant Flaminiam, nec lapilli qui splendent in litoribus, nec ligo nitens vite Tusca, nec pallida toga tribulis defuncti, nec fracta toga inertis mulionis, nec latus bifontis rasum cavea, nec dens jam senior feroci apri. Nihilominus una res est, ipse non inficiabitur. . . .

Nil est tritius.] Cinædi nempe quem te carpit.

Veterum Corinthiorum.] Vasa intellige facta ex veteri ære Corinthio.

Nec crus.] servorum nempe, epig. 23. supra.

Recutita colla.] cute nempe, quæ laboreerberibus detracta fuerat, renovata.

Salebræ.] Sunt loca inæqualia & aspera, in tritis & levigatis, quæ quasi sine salopræteriri non possunt. De via Flaminia epig. 64. lib. 4.

Nec Tusca.] Ligonem interpretare levigatum in fodendis Hetruriz vineis, epig. 23. supra.

Nec pallens toga.] qua amicti efferebantur mortui. Juvenalis sat. 3.

Pars magna Italia est (si verum admittimus) in qua

Nemo togam sumit nisi mortuus.
De tribuli dictum epig. 50. supra.

Nec rasum.] Nec latus bovis sylvestris attritum cavea ubi includitur, epig. 105. lib. 1.

Ad Nympham Sabini cui libros mittit. LIX.

NYMPHA sacri regina lacus, cui grata
Sabinus,
Et mansura pio munere templa dedit:
Nec montana tuos semper colat Umbria fontes,
Nec tua Baïanas Sarsina malit aquas:
Accipe sollicitos placide, mea dona, libellos:
Tu fueris Musis Pegasis unda meis.
Nympharum templis quisquis sua carmina
donat,
Quid fieri libris debeat, ipse monet.

O Nympha regina sacri lacus, cui Sabinus pio dono extruxit ædes acceptas & duraturas: sic montana Umbria semper veneretur tuos fontes, nec tua Sarsina magis optet aquas Baïanas: leniter accipe anxios libros mea munera: tu fueris unda Pegasis meis Musis. Quisquis dat suos versus templis Nympharum, ipse monet quid sit agendum de libris.

Nympha sacri.] Vide epig. 96. lib. 7. Librum autem ad Nympham fontis Sabini

idcirco mittit, ut si displiceat ipsi Sabino, in aquas immergatur.

Templa dedit.] Numina quippe fontibus inesse credebant Veteres, atque illa colebant. De his jam dictum.

Sic montana.] epig. 96. lib. 7.

Nec tua.] hoc est nec Baianas aquas tuis anteponatur Sarfinates. *Sarfina* Umbræ urbs.

Solicitos.] de iudicio Sabini.

Pegasis unda.] hoc est, te existimabo Hip-

pocrenen fontem Musis sacrum, quem gasus ungula sua aperuit : unde & M dictæ sunt Pegasides. Ovidius 4. Met.

Fama novi fontis nostras pervenit aures,

Dura Medusæi quem præpetis unrupit.

Quid fieri.] nimirum in undas mergere, si displicuerint.

In Mamurram paupertatis dissimulatorem. LX.

IN septis Mamurra diu, multumque vagatus,

Hic ubi Roma suas aurea vexat opes, Inspexit molles pueros, oculisque comedit:

Non hos, quos primæ prostituere casæ, Sed quos arcanae servant tabulata catastæ,

Et quos non populus, nec mea turba videt.

Inde satur mensas, & opertos exiit orbes,

Expositumque alte pingue poposcit ebur,

Et testudineum mensus quater hexaclinon,

Ingemuit citro non satis esse suo.

Consuluit nares, an olerent æra Corinthon:

Culpavit statuas & Polyclete tuas.

Et turbata brevi questus crystallina vitro,

Myrrhina signavit, seposuitque decem.

Expendit veteres calathos, & si qua fuerunt

Pocula Mentorea nobilitata manu.

Et virides picto gemmas numeravit in auro,

Quidquid & in nivea grandius aure sonat.

Sardonychas veros mensa quæsit in omni,

Et pretium magnis fecit iaspidibus.

Undecima lassus cum jam discederet hora,

Affe duos calices emit, & ipse tulit.

Mamurra diu & multum vagatus in septis, hic Roma aurea vexat suas intritus est teneros pueros pavit oculos: non ex his exposuere primæ tabernæ quos custodiunt tabulata catastæ, & quos non erat populus, nec mea turba videt. Deinde satiatus retexit mensas, atque orbes opertos petiit densum ebur sublimiter positum, & quater ebur testudineum hexaclinon. In gemuit citro non sufficere mensæ citrea. Consuluit nares, an olerent Corinthon: culpavit tuas statuas, & Polyclete tuas. Et turbata brevi questus crystallina vitro signavit decem myrrhina seposuit. Examinauit veteres quos calices, & si qua fuerunt ornata manu Mentorea. Et numeravit gemmas in picto auro quicquid sonat in aure nivea. Quæsit in omnibus veros sardonychas, & quod pretium magnis iaspidibus. Cum defatigatus ab undecima, affe mercem duos calices, atque ipse tulit.

In septis.] In campo nempe Martio erant septa, de quibus epig. 14. lib. 2.

Vexat opes.] dum nempe manibus atterantur, ostentantur, atque illis pretium defertur. Vide epig. 80. lib. 10.

Inspexit molles.] quasi empturus. Juvenalis sat. 7. v. 132.

Perque furum juvenes longo premit affere Medos,

Empturus pueros, argentum, Myrrhina, villas.

Sed quos.] Catastæ machina erat lignea in qua servi exponebantur venales. Supra epig. 30. & epig. 29. lib. 6.

Nec mea turba.] hoc est, nec turba perum mihi similem.

Poposcit.] Dentes nempe eburneos mensæ sulciantur, epig. 43. lib. 2.

Et testudineum hexaclinon.] hoc est, & discubitorium sex hominibus capiens tum, & testudinis putaminibus ornatum, Juvenalis sat. 11. v. 95.

Nemo inter curas & seria duxit balidum,

Qualis in Oceani fluctu testudo natum. Clarum Trojugenis salinæ, ac nigrum crum.

Non satis esse.] hoc est, non satis amplum te, ut par esset citreæ suæ mensæ.
An olerent.] An statuæ essent ex ære orinthio: Polycleti meminit epig. 51. p. 8.
Myrrhina.] Vasa scilicet, epig. 26. lib. 3.
Calathos.] Vasa vinaria hoc loco intelligere videtur Poëta, epig. 107. lib. 14. Virgilius eclog. 5.
Vina novum fundam calathis Arvisia nectar.

Et virides gemmas.] smaragdos interpretare, epig. 109. lib. 14.
In aure snat.] Margaritæ nempe atque uniones pendebant ex auribus mulierum.
Sardonychas veros.] Sunt enim & adulterini, epig. 61. lib. 4.
Undecima.] hoc est, una hora ante noctem, epig. 8. lib. 4.
Et ipse tulit.] quia tam pauper erat, ut nec servum haberet.

De corona rosea. LXI.

SEU tu Pæstanis genita es, seu Tiburis arvis,
 Seu rubuit tellus Tuscula flore tuo:
 seu Prænestino te villica legit in horto,
 Seu modo Campani gloria ruris eras:
 Pulchrior ut nostro videare corona Sabino,
 De Nomentano te putet esse meo.

Seu tu nata es in agris Pæstanis, seu Tiburis, seu terra Tuscula rubuit tuo flore; seu villica te carpsit in horto Prænestino, seu paulo antea eras decus ruris Campani: ut formosior corona comæ areas nostro Sabino, existimet te natam esse in meo Nomentano.

Seu tu.] Recenset varia loca quæ rosas fundarent, de quibus sæpius dictum. Sannius autem gratiorem fore missam coronam

sperat, si crediderit tactum fuisse ex rosis natis in agro suo Nomentano, de quo epig. 38. lib. 2.

De platano Cordubensi fata a Julio Cæsare. LXII.

IN Tartessiacis domus est notissima terris,
 Qua dives placidum Corduba Bætin amat:
 Vellera nativo pallent ubi flava metallo,
 Et linet Hesperium bractea viva pecus:
 Edibus in medijs totos amplexa Penates
 Stat platanus densis Cæsariana comis:
 Hospitis invicti posuit, quam dextera felix,
 Cœpit & ex illa crescere virga manu.
 auctorem, dominumque nemus sentire videtur:
 Sic viret, & ramis fidera celsa petit.
 Sæpe sub hac madidi luserunt arbore Fauni:
 Terruit & tacitam fistula fera domum:
 Dumque fugit solos nocturnum Pana per agros,
 Sæpe sub hac latuit rustica fronde Dryas.
 atque oluere lares commissatore Lyæo,
 Crevit & effuso lætior umbra mero:
 hesternisque rubens delecta est herba coronis,
 Atque suas potuit dicere nemo rosas.

Domus est in terra Batica, ubi locuples Corduba amat tranquillum Bætin: ubi flava vellera pallent naturali metallo, & viva lamina inauat Hispanas oves: in medijs edibus stat platanus Cæsariana densis ramis complexa totam domum: quam sevit vultrix dextera invicti hospitis, & virga cœpit crescere ex illa manu. Nemus videtur sentire auctorem, & dominum: sic viret, & ramis fertur in alta astra. Sæpe Fauni ebrii luserunt sub hac arbore, & fistula fera incussit terrorem quietis adibus; & dum aggressis Dryas fugit nocturnum Pana per arva deserta, sæpe delinuit sub hac fronde. Atque ades oluerunt commissatore Baccho, atque amens: umbra crevit vino effuso: & herba rubra decerpta est ad hesternas coronas, nec ullus potuit appellare suas rosas.

O dilecta deis, ô magni Cæsaris arbor,
 Ne metuas ferrum, sacrilegosque focos.
 Perpetuos sperare licet tibi frondis honores:
 Non Pompeianæ te posuere manus.

O chara Numinibus, ô arbor
 magni Cæsaris, ne timeas fer-
 rum, & sacrilegos focos:
 est tibi sperare perpetuum
 honorum: manus Pompe-
 non severant te.

In Tartessiacis.] Idem est Tartessus ac Bæ-
 tis Hispaniæ fluvius, epig. 28. lib. 8.

Corduba.] Urbs Hispaniæ nota ad Bæ-
 tin.

Vellera.] Ubi nempe aureum vellus ha-
 bent oves: epig. 100. lib. 12.

Bætis olivifera crinem redimit coronam

Aurea qua nitidis vellera tingit aquis.

& Juvenalis sat. 12. v. 42.

Atque alias, quarum generosi graminis
ipsam

Infecit natura pecus, sed & egregius
fontis

Viribus occultis, & Beticus adjuvat
aër.

Domitiumque nemus.] Alii *dominumque*
suum. Placet prior lectio; nam platanum
 nemus appellat propter ejus magnitudi-
 nem.

Fanni.] numina agrestia.

Fisula fera.] Syrinx Pana fugiens in arun-

dinem conversa fuit, ex qua facta est
 stula qua utebatur Pan.

Terruit &.] hoc pentameton mutatum
 & sequentis pentametri loco positum
 venit: sed minus bene, ut Grutero vi-
 tur.

Dryas.] sylvarum nympha.

Comissator.] Is est qui intempestivis co-
 vivii indulget. Vide epig. 5. lib. 4.

Crevit & effuso.] Platanos vino irriga-
 solebant veteres, ut melius crescerent. I-
 crobius Saturn. lib. 3. cap. 13. Vide &
 1. Anthol. *εις οϊνω.*

Atque suas.] quia sponte natæ erant.
Ne metuas.] Cum iis dictatori Cæ-
 sacra.

Perpetuos frondis.] hoc est, perpetua
 viriditatem.

Non Pompeiana.] Victæ scilicet, atque
 fausti ominis manus.

De Philæni male olente. LXIII.

TINCTIS murice vestibus quod omni
 Et nocte utitur, & die Philænis,
 Non est ambiriosa, nec superba:
 Delectatur odore, non colore.

Quod Philænis omni die
 nocte utitur vestibus tinctis
 murice, non est ambitiosa
 arrogans: capitur odore
 colore.

De Philæni.] Alii *De Philenide*, de qua
 epig. 66. lib. 7. Hæc mulier purpureis ure-
 batur vestibus, ut vehementi odore in
 sui oris fœtorem obrueret.

LXIV.

De statua Domitiani referentis Herculem. LXV.

HERCULIS in magni vultus descendere
 Cæsar
 Dignatus Latix dat nova templa viæ:
 Qua Triviæ nemorosa petit dum regna via-
 tor,
 Octavum domina marmor ab urbe legit.

Cæsar dignatus referre
 nem magni Herculis
 nova templa in via Latix
 viator legit octavum
 ab urbe domina, dum
 nemorosa regna Diana

Dignatus.] Quasi Hercules Domitiano
 inferior esset.

Latia via.] Videtur Poëta intelligere viam
 Appiam, quam templo decoravit Domitia-
 nus, in quo sub Herculis imagine
 lebat. Vide epig. 104. infra.

Qua Triviæ.] hoc est Dianæ, epig.
 Spect.

Memorosa regna.] Templum intellige, cuius Dianæ Aricinæ sacer adiacebat. Ovidius 3. Fastorum describit locum & locum. *ator.*] Pedes scilicet equiti enim nemus adire non licebat. Ovidius loco ci-

tato:

Unde nemus nullis illud aditur equis. Octavum marmor.] hoc est, octavum ab urbe milliarium. Sic dominam Romam dixit, epig. 4. lib. 1.

De eadem statua. LXVI.

ANTE colebatis votis, & sanguine lar-
go
Majorem Alciden, nunc minor iste colit.
Nunc magnas rogat alter opes, rogat alter
honores;
Illi securus vota minora facit.

Precibus, & largo sanguine antea venerabimini majorem Herculem Domitianum, nunc minor ipse veneratur illum. Alter petit ab hoc majori divitias, alter petit dignitates; tuto nuncupat vota minora illi minori.

Majorem Alciden.] Alii hos quatuor versionibus jungunt cum superiori epigrammate. Domitianum intellige, quem precibus & votis colebant Romani: eum rursus an- nit Herculi, epig. 104. infra.

Hunc] Domitianum nempe. *Illi securus.*] Quia Hercules non ægre ferret a se minori deo peti minora, quam a Domitiano deo majori.

Ad Herculem de eadem statua. LXVII.

ALCEDE Latio nunc agnoscende tonan-
ti,
Postquam pulchra dei Cæsaris ora geris,
Ibi tunc isti cultus habitusque fuissent,
Cesserunt manibus cum fera monstra tuis,
Colico famulum non te servire tyranno
Vidissent gentes, sævaque regna pati.
Tu jussisses Eurysthea, nec tibi fallax
Portasset Nessi perfida dona Lichas.
Tæi sine lege rogi securus adisses
Istra patris summi, quæ tibi pœna dedit.
Lia nec dominæ traxisses pensa superbæ:
Nec Styga vidisses, Tartareumque canem.
Nunc tibi Juno favet, nunc te tua diligit He-
be:
Nunc te, si videat nympha, remittet Hy-
lan.

O Hercules nunc agnoscende a Jove Capitolino, postquam induisti formosum vulvum Domitiani dei, si tunc habuisses hoc ornamentum, & hanc speciem, cum sæva monstra domita sunt tuis manibus; nationes non spectassent te servum obtemperare tyranno Argolico, & ferre acerbum imperium. At tu imperasses Eurystheo, nec fraudulentus Lichas tulisset ad te perfidos munera Nessi. Immunis lege Oetai rogi tutus petiisses sidera summi genitoris, qua consecutus es supplicio. Nec deduxisses Lydia pensa dominæ arrogantis, nec spectasses Styga, nec canem inferorum. Nunc Juno tibi propitia est, nunc amaris a tua Hebe: si Nympha nunc aspiciat te, remittet Hylan.

agnoscende.] hoc est, digne qui agnoscaris a te tuo patre. *Argolico tyranno*] Eurystheo regi Argo qui ope Junonis prior Hercule natus, quamobrem jus habuit in Hercule, te imperavit, ut atrocissima subiret pœna. Hæc historia satis nota. *Lichas*] Seryus nempe Dejanira

nomine vestem Nessi centauri Herculi portavit, quam vocat perfidum munus, quia veneno imbutam muneri loco illam Dejaniræ reliquerat Centaurus, qua indutus Hercules furore correptus in flammam se immisit. Vide Ovidium in Dejanira, & Senecam in Hercule furente. *Oetai sine lege.*] hoc est, non combustus in

in rogo extructo in Oera monte cœlum
adiiffes, fed a morte immunis inter deos
relatus fuiſſes.

Lydia nec Domina.] Omphalen reginam
Lydiæ intellige, quæ Herculem amore per
ditum ad fila deducenda compulſit.

Nec Styga vidiffes.] hoc eſt, nec ab Om-
phale juſſus, ut videtur Martialis intellige-

re, aut potius ab Euryſtheo, ut aliis
cet, deſcendiſſes ad inferos.

Hebe.] Junonis filia ſine patre dea
ventutis, quæ uxor data eſt Herculi in
lum relato.

Nunc te.] Referentem Domitiani effig-
videat Nympha, quæ tibi Hyllan rap-
illum reddet, epig. 49. lib. 5.

Ad Fabullum debilem. LXVIII.

UXOR cum tibi ſit formoſa, pudica,
puella,

Quid tibi natorum jura, Fabulle, trium?

Quod petis a noſtro ſupplex dominoque, deo-
que,

Tu dabis ipſe tibi, ſi potes arrigere.

*O Fabulle, cum habeas
chram conjugem, caſtam
venem, quid tibi prode
jura trium liberorum?
ſupplex rogas noſtrum a
num, & deum, tu ipſe
ipſo impetrabis.*

Quid tibi.] Alii *Quo*, hoc eſt, quorum
tibi opus eſt jure trium liberorum, de quo
epig. 91. lib. 2. & epig. 31. lib. 8. cujus

argumentum tere idem eſt.

A noſtro.] ſic Domitianum appe-
dominum, epig. 8. lib. 5.

LXIX.

In magiſtrum ludi,

cui irafcitur ob matutinas vociferationes. LXX

QUID tibi nobiſcum eſt ludi ſclerate ma-
giſter,

Inviſum pueris, virginibuſque caput?

Nondum criſtati rupere ſilentia galli:

Murmure jam ſævo verberibuſque tonas.

Tam grave percuffis incudibus æra reſultant,

Cauſſidicum medio cum faber aptat equo.

Mitior in magno clamor furit amphitheatro,

Vincenti parmæ cum ſua turba favet.

Vicini ſomnum non tota nocte rogamus:

Nam vigilare leve eſt, pervigilare grave.

Diſcipulos dimitte tuos. vis garrule quan-
tum

Accipis, ut clames, accipere ut taceas?

*O Ludimagiſter impro-
put odioſum pueris &
nibus, quid tibi rei-
biſcum? nondum galli
rupere ſilentia: jam
acerbo clamore & ver-
Tam graviter percrepa-
percuffis incudibus, cuſ
collocat cauſſidicum in
equo. Clamor lenior
magno amphitheatro,
turba applaudit parmæ
ranti. Nos vicini non
ſomnum integra nocte
facile eſt vigilare,
vero pervigilare.
tuos diſcipulos, ô loqu-
cetne accipere tantum
leas, quantum accipere
ciſereris.*

Virginibuſque.] Verbera timentibus. Vide
epig. 62. lib. 10.

Nondum criſtati.] hoc eſt, nondum galli
cecinere.

Cauſſidicum medio.] hoc eſt, cum cauſſi-
dico ſtatua equeſtris fabricatur. Juvenalis
ſat. 7.

Emilio dabitur quantum petit, et
Quod nempe ſuis in veſtibus ſtatui e-
ſtrem haberet, quæ tunc temporis mu-
cientes conciliabat cauſſidico.

Vincenti parmæ.] Numen propria
Domitius; alii ſic interpretantur,
nempe turba gladiatorum parmæ igni

tori ex sua factione gladiatori applau-
Videat lector.

[Pervigilare.] hoc est, tota nocte vigilare
gravissimum est.

LXXI.

In Cæcilianum improbum. LXXII.

DUXERAT, ô mores! ô tempora! Tul-
lius olim,
sacrilegum strueret cum Catilina nefas:
in gener atque focer diris concurreret ar-
mis,
Mœstaque civili cæde maderet humus.
nunc ô mores! cur nunc ô tempora! di-
cis?
Quod tibi non placeat, Cæciliane, quid
est?
Illa ducum feritas, nulla est insania ferri:
pace frui certa, lætitiaque licet.
in nostri faciunt, tua quod tibi tempora
fordent,
sed faciunt mores, Cæciliane, tui.

Olim Cicero dixerat, O mo-
res, ô tempora, cum Catilina
moliretur scelus sacrilegum,
cum gener & focer confugerent
armis infestis, & sordidata
terra maderet sanguine ci-
vium. O Cæciliane, quare
dicis nunc, O mores! O tem-
pora! Quid est quod non ar-
rideat tibi? Nulla sevitia est
ducum, nullus furor arma-
rum: fas est frui pace certa,
& lætitia. O Cæciliane, non
mores nostri, sed tui sunt in-
caussa, cur fastidias tua tem-
pora.

[dixerat, ô mores.] Cum in patriam arma
moverentur. Nota est Catilinæ con-
tatio ex Sallustio, & aliis.

[in gener atque focer.] Cæsar nempe, &
Pompeius qui Juliam Cæsaris filiam uxore

rem duxerat: quorum historia passim ob-
via.

[Tui mores.] Perditi scilicet. Sic astute
blanditur Domitiano, cujus tempora laudat
vituperata ab improbo Cæciliano.

De leone & ariete,

quorum concordiam miratur. LXXIII.

ASSYLI leo fama jugi, pecorisque
maritus
lanigeri, mirum, qua posuere fide.
licet videas, cavea stabulantur in una,
Et pariter socias carpit uterque dapes.
nec foetu nemorum gaudent, nec mitibus
herbis:
Concordem fatiat sed rudis agna feram.
quid meruit terror Nemees, quid portitor
Helles,
Ut niteant celsi lucida signa poli?
dera si possent, pecudesque, feræque me-
reri,
Hic aries astris, hic leo dignus erat.

Leo decus montium Massylia,
& vir pecoris lanigeri, mi-
rum, qua fide consenserunt.
Ipse potes spectare, stabulantur
in una cavea, & simul uter-
que vescitur communi cibo:
Nec lætantur foetu sylvarum,
nec mitibus herbis: at rudis
agna saturat feram concordem.
Quid meruit terror Nemees,
quid portitor Helles, ut lu-
cida signa alti cæli splendeant?
Si pecudes & fera possent me-
reri astra, hic aries atque hic
leo digni erant sideribus.

Massyli.] Libyæ pars est Massylia, in qua sunt leones ingentis magnitudinis: epig. 55. lib. 8.

Pecorisque maritus.] Aries nempe. Sic Virgilius ecloga 7.

Vir gregis ipse caper, &c.

Posuere.] Sine addito significat *sedati sunt*, hoc est consenserunt. Virgilius 7. Æneid. *Cum venti posuere, &c.* nempe iram. Alii legunt *coicere*:

Nec fatu.] hoc est, nec leo desiderat, nec aries herbas quibus vesci solet.

Sed rudis agna.] Quod mirum videtur arietem scilicet agna vesci. *Feram,* alii *mem.*

Terror Nemees.] Leo ab Hercule interfectus, de quo epig. 66. lib. 5.

Quid portitor.] Phryxi aries, de quo epig. 51. lib. 8.

Ad Liberum amicum

a quo cibos sine vino acceperat. LXXIV.

LIBER Amyclæa frontem redimite corona,

Qui quatis Aufonia verbera Graia manu:
Clausa mihi texto cum prandia vimine mit-
tas,

Cur comitata dapes nulla lagena venit?
Atqui digna tuo si nomine munera ferres,
Scis puto debuerint quæ mihi dona dari.

O Liber, redimite caput na Amyclæa, quæ manus infligit verbera intar Graia manu. Cum ad me mittas prandia clausa a canistro vimine, quare nulla amphora comest est cibos? Atqui si mihi dona digna tuo nomine visisti, opinor, quæ mihi donanda fuerint.

Liber.] Ad quem scripsit, epig. 77. lib. 8. *Amyclæa* civitas est Laconicæ, in qua maxime exercebatur pugilatus, unde corona Amyclæa dicitur ea qua donantur pugiles victores. *Frontem redimite*, hellenismus est, de quo sæpius dictum.

Qui quatis.] hoc est, qui Italus exercebat

Græcorum certamen, scilicet pugilatum.

Clausæ.] hoc est, cur simul cum spina non misisti lagenam?

Digna tuo.] Liber enim Bacchus dicitur, atque ita Bacchi munera mittere debuit.

In sutorem factum divitem. LXXV.

DENTIBUS antiquas solitus producere
pelles,

Et mordere luto putre vetusque solum:

Prænestina tenes defuncti rura patroni,

In quibus indignor si tibi cella fuit.

Rumpis & ardenti madidus crysalla Falerno,

Et pruris domini cum Ganymede tui.

At me literulas stulti docuere parentes:

Quid cum grammaticis, rhetoribusque mihi?

Frangere leves calamos, & scinde Thalia libellos,

Si dare futuri calceus ista potest.

Solitus dentibus extendere antiquas pelles, & mordere luto putre vetusque solum: possides rura Prænestinae defuncti patroni mortui, in quibus cella fuit si habuisti cellam, quæ ebrius ardenti rumpis frangis crysalla.

Sed parentes dementes docuerunt literulas: quid mihi est cum grammaticis & rhetoribus? O Thalia frange leves calamos, & scinde libellos, si calcem potest dare futuri.

Antiquas pelles.] hoc est vetera coria.

Solum.] sumitur hinc pro solea calcei

rumpi, quem reficit sutor.

Prænestina.] Legata tibi a patrono, quæ

malis artibus captaverat futor. De Præ-
tino rure epig. 64. lib. 4.
i tibi cella fuit.] hoc est, nec cella,
minima domus parte dignus eras.
Et me literulas.] Per contemptum utitur
verbo, atque infanos vocat parentes,
dum illum artes nobiliores neglectis pecu-
nis docuerint, quæ nullum ipsi fructum

afferrent.

Frangere leves.] Sic etiam Juvenalis sat. 7.
versu 28.

*Frangere miser calamos, vigilataque prælia
dele.*

hoc est, O Musa, abjice studia, siquidem
plus prodest ars futoria.

De effigie Camoni infantis. LXXVI.

EFFIGIEM tantum pueri pictura Camo-
ni

Servat, & infantis prima figura manet.
Parentes nulla signavit imagine vultus,
Dum timet ora pius muta videre pater.

*Pictura servat tantum effigiem
pueri Camoni, & manet for-
ma prime ætatis. Pius genitor
nulla tabella expressit floren-
tem faciem, dum metuit spectare
muta ora.*

pueri Camoni.] Qui natus viginti annos
78. infra mortuus erat, cujus effigiem
de veterum, non quidem adulti, sed
infantis exprimi curavit pater; ne si adul-

tus pingeretur, majore dolore conficeretur,
dum illum videret mutum.

Florentes.] ætate scilicet.

De balneo Tucæ. LXXVII.

NON filice duro, struclilive cæmento,
Nec latere cocto, quo Semiramis lon-
gam

Bylona cinxit, Tucæ balneum fecit:
In strage nemorum, pineaque compage,
navigare Tucæ balneo possit.

In beatas lautus exstruit thermas
in marmore omni, quod Carystos invenit,
quod Phrygia Synnas, Afra quod Nomas
mittit,

quod virenti fonte lavit Eurotas:
Ligna defunt: subjice balneum thermis.

*Tucæ non exstruxit balneum
filice duro, aut struclili ca-
mento, non latere cocto, quo
Semiramis cinxit longam Ba-
bylona; sed magna strue li-
gnorum, & pineis tabulis
conjunctis, ut Tucæ queat na-
vigare balneo. Idem splendi-
dus ædificat thermas sumtuosas
ex omni marmore, quod repe-
rit Carystos, quod Phrygia
Synnas, quod Afra Nomas
fert, & quod lavit Eurotas
fonte virenti: sed ligna de-
funt: admove balneum thermis.*

Bylona.] epig. 1. lib. Spect.

ca.] de quo sapius supra, quem ir-
pœta, quod balneum ex ligno, ther-
vero ex marmore extruxisset. Balneum
non fumitur hic pro cella frigidaria, quæ
non ex marmore extruenda erat, ut po-
tius aquæ frigidæ melius conveniât:
quod aquæ frigidæ melius conveniât:
quod autem in quibus aqua calida lava-
tur, ex ligno erant ædificandæ, quod
calificandæ non nihil contulisset.

marmore omni.] Varia quippe præstan-
ti marmoris genera enumerat. Vide
42. lib. 6.

rystos.] Oppidum Eubææ insulæ, ho-
Nigroponte, Strabo lib. 10. Κάρυστος δ'
ἐστὶ τῶ ὄρει τῆ Ὀχῆ. πηλησίον δ' ἐστὶ τῆ

Στύρα, καὶ τὸ Μαερμαρίον, ἐν ᾧ τὸ λα-
τόμιον τῶν Καρυστίων κίωνων, ἑστὸν ἔχον
Ἀπόλλωνος Μαερμαρίους, &c. Carystus sub
monte Ocha situs est, in propinquo Styra,
& Marmarium, ubi Carysticæ excinduntur
columnæ, & templum ibi marmorei A-
pollinis.

Quod Phrygia Synnas.] Hæc ultima vox
deest in multis codicibus, in quibus clau-
dicat versus. Strabo lib. 12. Σύνναδα δ'
ἔστιν ἡ μεγάλη πόλις, Synnada urbs est non
magna. Deinde addit δ' ἐστὶ Δοκιμία κώ-
μη, καὶ τὸ λατόμιον τῆ Σινναδικῆ λίθου:
Ab altera parte est Docimia pagus, & la-
pidicinæ Synnadici lapidis. Hoc loco Phry-
giam

giam describit Strabo. Alii,
Quod Phrygia, sive Afra quod Nomas
 mittit.
Afra Nomas.] Numidia Africæ provincia,
 epig. 55. lib. 8.

Eurotas.] fluvius Laconicæ ad quem
 marmor viride, quod Lacedæmonium
 Laconicum dicitur.
Subjice balneum.] ut nempe calcfi
 thermæ.

De effigie Camoni. LXXVIII.

HÆc sunt illa mei, quæ cernitis, ora
 Camoni:

Hæc pueri facies, primaque forma fuit.
 Creverat hic vultus bis denis fortior annis,
 Gaudebatque suas pingere barba genas,
 Et libata semel fummos modo purpura cul-
 tus
 Sparferat: invidit de tribus una foror.
 Et festinatis inciit stamina pensis,
 Absentemque patri rettulit urna rogam.
 Sed ne sola tamen puerum pictura loquatur,
 Hæc erit in chartis major imago meis.

*Hæc sunt illa ora mei Ca-
 ni, quæ videtis: hic vultus
 infantis, & prima species fuit.
 Hæc facies fortior creverat
 ginti annis, & barba gan-
 bat pingere suas genas,
 modo lanugo semel resecta si-
 serat summum decus:
 erium sororum invidit,
 resecuit stamina festinatis
 sis, atque urna report
 genitori absentem rogam.
 nihilominus ne sola pictur
 lebrer puerum, hæc erit n
 imago in meis libris.*

Hæc sunt.] Vide epig. 76. supra.

Bis denis annis.] hoc est, viginti annos
 natus interit.

Et libata.] Sensus est, inquit Raderus,
 & semel illi barba resecta erat. *Purpura*
 barba forte subrosa, aut prima lanugo, quæ
 flavescit potius. Videtur tamen rufam in-
 sinuare.

Fummos culrus.] Alii culros, hoc est no-

vaculas.

De tribus una.] Sic epig. 54. lib. 4.

— & semper de tribus una nece
Absentemque.] Longe enim a patre
 tuus & crematus fuerat Camonus.

Hæc erit in chartis.] Non periturus
 cet. Sic epig. 83. lib. 7.

Certior in nostro carmine vultus erit

De convivio Prisci. LXXIX.

QUOD optimum sit disputat convivium,
 Facunda Prisci pagina:
 Et multa dulci, multa sublimi refert,
 Sed cuncta docto pectore.
 Quod optimum sit quæritis convivium?
 In quod choraules non venit.

*Disertus liber Prisci disputat
 quod convivium optimum sit,
 & narrat multa sua, quæ
 multa excellenter, sed non
 perite. An rogatis quod
 convivium sit optimum? id
 adest choraules.*

Quod optimum sit.] Sensus est, Quid opus
 est multo sermone? Uno scilicet verbo de-
 finiri potest optimum nempe convivium il-
 lud esse a quo abest musicorum strepitus,

& in quo quietæ est mensa.

Choraules.] is est qui tibia canit, e.g.
 lib. 6.

Ad Picentinum veneficum. LXXX.

VNERA post septem nupsit tibi Galla
virorum;
Picentine: sequi vult puto Galla viros.

O Picentine, Galla tibi nupsit post mortem septem maritorum: Galla, opinor, placet sequi maritos.

[unera post septem.] Maritos forte septem | qua epig. 16. supra. Vide epig. 43. lib. 8.
[eno sustulerat ista Galla, ut Chloë, de] | *[Sequi vult.]* hoc est, a te venefico necari.

Ad Domitianum

ius, & familiæ ejus benignitatem laudat. LXXXI.

DERAT ante ducum famulos, turbam-
que minorem,
Et Pallatinum Roma supercilium:
nunc tantus amor cunctis, Auguste, tuo-
rum,
Ut sit cuique suæ cura secunda domus.
m placidæ mentes, tanta est reverentia no-
stri,
Tam pacata quies; tantus in ore pudor.
emo suos (hæc est aulæ natura potentis)
Sed domini mores Cæsarianus habet.

Antea Roma oderat servos Imperatorum, & minorem turbam, atque arrogantiam Palatii: sed, ô Auguste, nunc omnes adeo amant tuam familiam, ut quilibet minue amet suam domum. Tam benigne, tam reverenter, tam quiete, tam verecunde se gerunt erga nos. Nullus Cæsarianus (hæc est natura aula potentis,) habet suos mores, sed domini.

[turbamque minorem.] Legunt alii, *tur-*
que priorem, recte, inquit Gruterus,
n turba prior sunt liberti, qui præ servis
offissimi, tanquam qui procuratores pro-
ciarum, exactores tributorum, vestiga-
n, &c. Legunt alii *turbamque priorum*,
peratorum nempe, aut Aulicorum qui
comitarietur Imperatorem. Videat lector.
Pallatinum supercilium.] Vel ipsorum Im-
peratorum, vel Aulicorum fastum intel-
lige.
[Tanta est reverentia nostri.] Alii *vestri*.
Cæsarianus.] hoc est Aulici, & servi Cæ-
saris constituti sunt juxta mores illius.

LXXXII.

Ad Aulum de judicio inepti Poëtæ. LXXXIII.

ECTOR & auditor nostros probat, Aule,
libellos:
Sed quidam exactos esse Poëta negat.
on nimium curo: nam cœnæ fercula nostræ
Malim convivis, quam placuisse cocis.

O Aule, nostri libri placent lectori atque auditori: sed quidam Poëta negat esse limatos. Hoc parum movet me; nam malim cibos nostræ cœnæ gratos esse convivis, quam cocis.

[Exactos.] Alii *excoltos*. Videat lector,
asi petita esset metaphora ab arte coci.
[Fercula.] hoc est *cibos*. Alias sunt vasa,
deorum simulachra, atque id genus alia
æ in pompa vel triumpho ferebant Ro-
mani.
[Malim convivis.] Sensus est: Malim meæ
carmina placere lectoribus atque auditori-
bus, quam Poëtis æmulis. Sic cibi non
cocis, sed convivis parantur.

In Cinnam decoctorem. LXXXIV.

DI XERAT astrologus periturum te cito,
Cinna:

Nec puto mentitus dixerat ille tibi:
Nam tu dum metuis, ne quid post fata relin-
quas,
Haufisti patrias luxuriosus opes.
Bisque tuum decies, non toto tabuit anno:
Dic mihi, non hoc est, Cinna, perire
cito?

O Cinna, Astrologus dixerat te periturum brevi, nec, opinor, mentitus ille dixerat tibi; tu enim dum times, quid relinquas post mortem asotus decoxisti paternas divitias. Et tuum vicies consumptum est anno non integre dic mihi, o Cinna, nunquam hoc est perire brevi?

In Cinnam.] Alii in Munnam. lib. 10. epig. 36.

Dixerat astrologus.] Ludit in ambigua voce perire, quam astrologus ad vitam referebat, Poeta vero ad opes.

Luxuriosus.] hoc est intemperans, & luxui deditus.

Bisque tuum decies.] scilicet patrimonium constans vicies centenis millibus sestertiis. Alii legunt, bis quartum decies.

Ad Cæsarem Domitianum,
quod interdixisset histrionibus scenam. LXXXV.

INTER tanta tuæ miracula, Cæsar, arenæ;
Quæ vincit veterum munera clara ducum,
Multum oculi, sed plus aures debere fatentur
Se tibi, quod spectant, qui recitare solent.

O Cæsar, inter tanta miracula tua arena, quæ supera magnifica spectacula antiquorum Imperatorum, multum quidem oculi, sed plus aures debere fatentur plus se debere tibi, qui spectant, qui solent recitare

Sed plus aures.] Propter edictum quo histrionibus interdixerat scenam, intra domum quidem exercendi artem jure concessit. Suet. in Domit. cap. 7. Nec enim jam

spectatorum aures obscœnis carminibus tudent histriones.

Quod spectant.] Histriones nimirum.

Ad Norbanum,
cui libros collectos mittit. LXXXVI.

CUM tua sacrilegos contra, Norbane, furores,
Staret pro domino Cæsare sancta fides:
Hæc ego Pieria ludebam tutus in umbra,
Ille tuæ cultor notus amicitiae.
Me tibi Vindelicis raptum narrabat in oris,
Nescia nec nostrî nominis Arctos erat.
O quoties veterem non inficiatus amicum
Dixisti, Meus est iste Poëta, meus!

O Norbane, cum sancta fides esset a partibus de Cæsaris adversus impios: res: ego notus ille cultor amicitiae securus ludebam in umbra Pieria. Fama in regionibus Vindelicis nar me tibi abreptum, nec novum nomen ignotum erat in Scythione. O quoties dixisti me veterem amicum, est iste Poëta, meus!

Ante dabit lector, nunc dabit auctor opus.

Nunc auctor donabit tibi omne nostrum opus, quod donabat lector sexennio ante.

acrilogos.] hoc est, contra Antonium Germaniae superioris praesidem, bellum civile moverat, epig. 11. lib. 4. *Tac ego Pieria.]* Umbra enim, & quiete cantur Poetae, epig. 77. lib. 1. *Me tibi Vindeliciis raptum.]* hoc est, fama rabat me facto functum: febris enim laverat Martialis epig. 47. lib. 6. Cluvelib. 3. cap. 4. suae introductionis, *eti Alpes tantum incolere, & earum val-a Septentrione ad lacum usque Briganti-*

nam, sub Alpibus ad Danubium usque fuere inter dictum lacum & Anum flumen Vindelici. Legunt alii,

Me tibi Vindeliciis Rhætus narrabat in oris.

Additum nempe: nam carminum suorum famam, non mortis eo pervenisse dicit Poeta, ut aiunt. Judicet lector.

Arctos.] hoc est, populi Septentrionis noverunt me.

Bis trieteride.] Trieteris triennium est.

De Paulo.

ingente morbum, ne invitaret convivas. LXXXVII.

ANGUIDIOR noster si quando est
Paullus Atili,
Non se, convivas abstinet ille suos.
langore quidem subito, fictoque laboras:
Sed mea porrexit sportula, Paulle, pedes.

O Atili, si aliquando Paul-lus noster est infirmior, ille non se defraudat, sed convi-vas suos. Tu sane laboras in-firmitate repentina, & ficta: at, ô Paulle, mea sportula extendit pedes.

non se.] Ipse non se abstinet a conviviis, convivas non vocat. Legunt alii,
Non se convivis abstinet ille suis.
Non se.] Paullum enim ipsum dissimulationis fare videtur.
d mea porrexit.] hoc est, morbus tuus tibi, sed mihi, seu sportulae lethalis Metaphora ducta a modo componendi

mortuos, qui depositi ad januam versus viam extendebant pedes. Persius sat. 3.

Hinc tuba; candela, tandemque beatulus atro

Compositus lecto, crassisque litatus amo-mis,

In portam rigidos calces extendit, &c.

De filio Silii

ingentis immaturam ejus mortem. LXXXVIII.

ESTINATA sui gemeret cum fata Se-
veri
Silii, Aufonio non semel ore potens:
m grege Pierio mœstus, Phœboque que-
rebar,
Ipse meum flevi, dixit Apollo, Linon.
spexitque suam, quæ stabat proxima fratri
Calliopen, & ait, Tu quoque vulnus ha-
bes.
spice Tarpeium, Pallatinumque Tonan-
tem;

Cum Silius non semel vehe-mens eloquentia Romana, lu-geret immaturam mortem Se-veri sui filii: cum choro Mus-sarum, & Phæbo mœrens con-quarebar, sed ipse, inquit Apollo, luxi meum Linon. Atque intuitus est suam Cal-liopen, quæ illi proxima se-debat, & dixit, tu etiam afficeris merore. Vide Tonan-tem Tarpeium, & Palatinum,

Ausa nefas Lachesis læsit utrumque Jo-
vem.

Numina cum videas duris obnoxia fatis,
Invidia possis exonerare deos.

Lachesis ausa nefas offendit utrumque Jovem. Cum spectes deos subditos fatis, possis liberare illos a dio.

Silius.] Italicus, de quo epig. 62. lib. 7. & 66. lib. 8. quem solatur Poëta exemplo deorum, quorum & filii acerbo fato rapti sunt.

Anfonio non semel.] hoc est, non eloquens uho tantum orationis genere, egregius quippe orator fuit, & Poëta, epig. 62. lib. 7.

Cum grege.] Ego, inquit Martialis, que-
rebar cum Phœbo, & Musis quæ Pierides
diætæ sunt, epig. 77. lib. 1.

Linon.] Apollinis, & Terpsichores filium, quem ab Hercule occisum ferunt Poëtæ: Pausanias in Corinthiacis refert Linum Apollinis & Psamathes filium; in Bœoticis vero Linum alium Uraniæ & Amphimari filium Poëtam egregium fuisse affir-

mat.

Tu quoque vulnus habes.] Occiso scilicet Orpheo ejus filio, cujus historia fatis non *Aspice Tarpeium.*] Cujus filius Sarpedon ad Troiam periit. Virgilius lib. 10.

————— *Troia sub manibus altis,*

Tot nati cecidere deum; quin occidit u-

Sarpedon mea progenies.

Pallatinumque.] Domitianum, cujus filii infans adhuc mortuus est; de quo jam diximus lib. 6. epig. 3.

Lachesis.] Una Parcarum.

Invidia possis.] Sensus est, non debes de irasci, qui & ipsi natorum acerbum fatum lugent.

Ad Lupercum versipellem. LXXXIX.

SEPTEM post calices Opimiani
Denso cum jaceam triente blæsus,
Affers nescio quas mihi tabellas,
Et dicis, Modo liberum esse jussi:
Zenas servulus est mihi paternus:
Signa: cras melius, Luperce, fiet.
Nunc signat meus annulus lagenam.

Post septem calices Opimiani cum jaceam balbutiens cretacentibus, affers mihi nescio quas tabellas, & dicis, Modo dedi libertatem: habeo Zenas paternum servulum; signa O Luperce, cras fiet melius nunc meus annulus signat lagenam.

Opimiani.] De hoc vino dictum epig. 27. lib. 1.

Triente.] Qui capit quatuor cyathos.

Nescio quas.] Supposititias nempe, quas manumissionis esse dicebat Lupercus: cum tamen essent testamentariæ falsæ nempe, aut aliunde altringentes.

Zenas servulus.] Legunt alii,

————— *modo liberum esse jussi*
Zenam: —————

Signa.] Inquit Lupercus, ut contemnamumissione.

Cras melius fiet.] Cum sobrii erimus, tu enim distinguere poterimus, an reverentia libertate tantum agatur.

Nunc signat.] Ne servi vinum hauriant. Horat. epist. 2. lib. 2.

————— *posset qui ignoscere servis*
Et signo laeso non insanire lagenæ.

Ad Rufum, amicos donis conciliatos. donis quocumque esse alendos. XC.

DUM me captares, mittebas munera nobis:

Postquam cepisti, das mihi, Rufe, nihil.

Ut captum teneas, capto quoque munera mitte,

De cavea fugiat ne male passus aper-

Dum me illiceres, ad mittebas dona; postquam captus es a Rufe, nihil donas mittebas illicetum, mitte dona illicetum, ne aper passus fugiat ex cavea.

De cavea.] Hoc a simili dicit Poëta; ut in quo feræ includuntur: est etiam locus ubi populus sedens ludos spectabat. m fera efuriens fugit, sic ego renuntia- tuæ amicitia. Est autem cavea septum

Ad Stellam, versus extemporales esse malos. XCI.

E G E nimis dura convivam scribere ver-
sus
Cogis, Stella: licet scribere nempe ma-
los.

*O Stella, nimis dura conditio-
ne, imperas carmina concia a
conviva: licet condere nimis
mala.*

Lege nimis.] Nempe ipse Martialis a Stella jussus ex tempore versus scribere, inposuit hoc distichum.

Ad Flaccum, quem in Cypro insula degentem monet, ut caveat a nimio solis calore. XCII.

I c in gramine floreo reclivis,
Quà gemmantibus hinc, & inde rivis
urva calculus excitatur unda,
xciufis procul omnibus molestis,
erfundas glaciem triente nigro
fontem sutilibus ruber coronis:
c uni tibi sit puer cinædus,
t castissima pruriat puella.
famem nimio calore Cypron
bserve, moneo, precorque, Flacce,
lesses area cum teret crepantes,
t fulvi juba sæviet leonis,
t-tu diva Paphi remitte nostris
læsum juvenem, remitte voris.
c Martis tibi serviant Kalendæ,
t cum thure, meroque, victimaque
ibetur tibi candidas ad aras
ecta plurima quadra de placenta.

*Sic recumbens in florida herba,
qua rivis hinc & inde gen-
meis lapilli commoventur cur-
va aqua, longe remotis omni-
bus curis, temperes glacie ni-
grum trientem habens temp-
ra rubra sutilibus coronis: .*

*O Flacce, moneo & rogo,
caveas Cyprum noxiam nimio
calore, cum messes crepantes
terentur in area, & juba
fulvi leonis sæviet. Sed tu,
ô regina Paphi, nostris votis
remitte juvenem salvum. Sic
calenda Martiæ celebrantur in
tium honorem, atque ad al-
taria candida multa quadre
placenta divisa tibi consecren-
tur, cum thure, & mero,
& victima.*

Perfundas glaciem.] Vide epig. 65. lib. 5.
Tu super astivas, Alcime, funde nives.
Triente nigro.] continens poculum sumit
o vino contento.
Fontem ruber.] hellenismus est epig.
ato.
Lassenturque rosis tempora sutilibus.
Cypron.] ep. g. 45. lib. 8.
*Cum te, Flacce, mihi reddet Cythereiæ
Cypros.*
Messes crepantes.] quia aridæ & siccæ.
Et fulvi juba.] Mense scilicet Augusto, quo Sol in Leone summos excitat calores, epig. 57. lib. 4.
Divâ Paphi.] Venus nempe: Paphus ve- ro urbs est Cyprî, ubi colebatur Venus.
Sic Martis tibi.] Kalendæ Martiæ a fœ- minis celebrabantur in honorem Veneris, epig. ultimo lib. 5.
Candidas ad aras.] Diis manibus nigras, superis vero candidas aras erigebant antiqui.
Setta.] Vide epig. 76. lib. 3. & epig. 75. lib. 6.

Adulatur Domitiano,
cujus cœnam Jovis epulis præfert. XCIII.

AD cœnam si me diversa vocaret in astra
Hinc invitator Cæsaris, inde Jovis:
Astra licet propius, Palatia longius essent,
Responſa ad ſuperos hæc referenda dârem:
Quærite qui malit fieri conviva Tonantis:

Me meus in terris Juppiter ecce tenet.

te, en meus Juppiter in terris poſſidet me.

Si hinc invitator Cæsaris, hinc Jovis; ad cœnam me vitaret in diverſum cœlum quamvis ſidera eſſent propius palatia vero longius, redrem hæc reſponſa referenda Superos: Quærite alium malit convitari cum Tonante,

Diverſa in aſtra.] hoc eſt, ſi me Juppiter ſit epig. 8. lib. 5. palatium ejus cœlum v. vocaret ad ſua aſtra, & Domitianus ad ſua, cat;) ramen adirem Domitianum. ſeu ad ſuum palatium, (cum enim Deus

Ad Condylum,

ſervi conditionem meliorem eſſe quam domini. XCIV

QUÆ mala ſunt domini, quæ ſervi com-
moda nescis,

Condyle, qui ſervum te gemis eſſe diu.
Dat tibi ſecuros vilis lecticula ſomnos:

Pervigil in pluma Caius ecce jacet.

Caius a prima tremebundus luce ſalutat

Tot dominos: at tu, Condyle, nec domi-
num.

Quod debes, Cai, redde, inquit Phœbus, &
illinc

Cinnamus: hoc dicit, Condyle, nemo ti-
bi.

Tortorem metuis? podagra, cheragraque ſe-
catur

Caius, & mallet verbera mille pati.

Quod nec mane vomis, nec cunnum, Con-
dyle, lingis,

Non mavis, quam ter Caius eſſe tuus?

O Condyle, ignoras quæ ſervi mala heri, & quæ commoda ſervi, qui doles te diu eſſe ſervitute. Vilis lecticula commodat tibi tuos ſomnos: Caius pervigil jacet in pluma Summo mane Caius tremebundus ſalutat tot dominos: tu, ô Condyle, nec dominum ſalutas. O Cai, ſolve datum, ait Phœbus, atque hinc Cinnamus: O Condyle nullus tibi dicit hoc. An metis tortorem? Caius arthritidem & cheragra, & mallet pati mille flagella.

Lecticula.] ſignificat parvum lectum, Legunt alii tegeticula.

Caius.] Dominus tuus.

Tot dominos.] quot nempe habet patronos.

Nec dominum.] Carum ſcilicet.

Phœbus & Cinnamus.] ſæneratores.

Tortorem.] a quo aliquando vapulas.

Podagra cheragraque.] quæ ſunt vehementes in pedum & manuum articulis dolor Gallice les gontes.

Ad Calatissum pocillatorem. XCV.

ADDERE quid cessas puer immortale Falernum?

Quadrantem duplica de seniore cado.
Inc mihi dic, quis erit, cui te, Calatisse, deorum

Sex jubeo cyathos fundere? Cæsar erit.

Sutilis aptetur decies rosa crinibus, ut sit,

Qui posuit sacræ nobile gentis opus.

Inc bis quina mihi da basia, fiat, ut illud

Nomen, ab Othryfio quod Deus orbe tulit.

O Puer, quid moraris fundere immortale Falernum? Gemina quadrantem de amphora seniore. Nunc dic mihi in gratiam cujus deorum volo te porrigere sex cyathos? Cæsar erit. Capilli decies coronentur sutili rosa, ut efficiatur ejus nomen, qui condidit nobile templum genis sacrae. Nunc decies osculare me, ut fiat illud nomen quod Deus consecutus est ab Othryfio orbe.

immortale Falernum.] vel quod difficile umpatur, vel quod dignum sit ut a diis bibatur.

quadrantem duplica.] hoc est, infunde sex hos vini vetusti.

Cæsar erit.] habet enim sex literas, solum mirum diphthongo: tot vero cyathos ire solebant veteres, quot essent literæ nomine illius in cujus gratiam bibebant, . 72. lib. 1.

Sutilis aptetur.] epig. 65. lib. 5. Decies, quia in suo nomine decem literas habet Domitianus, qui Flavix genti templum dicavit, epig. 2. supra.

Fiat ut illud.] Germanicus vel Sarmaticus: quod nomen a Germania & Sarmatia subacta sumpsit Domitianus. De Othryfio vel Odryfio orbe, seu Septentrione dictum, lib. 7.

De Hippocrate

petente mulsam pro absinthio. XCVI.

ANCTONICA medicata dedit mihi pocula virga:

Os hominis! mulsam me rogat Hippocrates.

Im stupidus nunquam nec tu puto, Glauce fuisti,

Chalcea donanti Chrysea qui dederas.

Glauce aliquis munus pro munere poscit amaro?

Accipiat, sed si potat in elleboro.

Hippocrates mihi donavit pocula imbuta virga Sanctonica. O impudentiam hominis, a me petit mulsam. O Glauce, nunquam tam bardus nec tu, opinor, fuisti, qui dederas aurea arma donanti aerea. An aliquis petit donum dulce pro amaro? accipiat, sed si haurit in elleboro.

Sanctonica.] hoc est, imbuta absinthio, quo sic Plinius lib. 17. cap. 7. *Absinthii* ra sunt plura. *Sanctonicum* appellatur a lia civitate, *Ponticum* a Ponto ubi pecora nescunt illo. Legunt alii *Sardoa*: in Sarda nempe multæ sunt herbæ venenatæ.

Mulsam.] Potio est ex vino & melle

confecta.

Glauce.] Qui aurea sua arma ferris permutavit cum Diomede, Homer. Iliad. 5.

Sed si potat.] hoc est, ea lege mulsam dabo, ut illud potet simul cum elleboro, quod insaniam purgat, hoc est, si fateatur se insanire.

XCVII.

De Herode medico fure. XCVIII.

CLINICUS Herodes trullam subduxerat
 ægro:
 Deprensus dixit, stulte, quid ergo bibis?

*Herodes clinicus surripuit
 trullam ægro: deprehensus
 dixit, ô demens, quid igitur
 potas?*

*Clinicus.] De medico clinico egimus, lib. 1. epig. 31.
 Trullam.] Vas nempe ad bibendum.
 Deprensus dixit.] Sic nimirum furtum*

excusat Herodes, quasi trullam remouisset, ne æger biberet, quod illi lethesset.

Ad Julium de quodam inuido. XCIX.

RUMPITUR inuidia quidam, carissime
 Juli,

Quod me Roma legit, rumpitur inuidia.

Rumpitur inuidia, quod turba semper in omni

Monstramur digito, rumpitur inuidia.

Rumpitur inuidia, tribuit quod Cæsar uterque

Jus mihi natorum, rumpitur inuidia.

Rumpitur inuidia, quod rus mihi dulce sub urbe est,

Parvaque in urbe domus, rumpitur inuidia.

Rumpitur inuidia, quod sum jucundus amicis,

Quod conviva frequens, rumpitur inuidia.

Rumpitur inuidia, quod amamur, quodque probamur.

Rumpatur, quisquis rumpitur inuidia.

O Dilectissime Juli, qui laceratur inuidia, quod Roma legit meos libros, laceratur inuidia. Laceratur inuidia, quod in omni turba monstramur digito, laceratur inuidia. Laceratur inuidia, quod uterque Cæsar mihi concessit, trium liberorum, laceratur inuidia. Laceratur inuidia, quod habeo amœnam viciniam suburbanam, & parvas in urbe, laceratur inuidia. Laceratur inuidia, quod sum amicus, quod sepe in cenam, laceratur inuidia. Laceratur inuidia, quod laudamur, & laudamur: rumpatur, quisquis laceratur inuidia.

Ad Julium.] Martialem de quo epig. 16. lib. 1. & epig. 16. lib. 7.

Rumpitur inuidia.] Vide epig. 61. lib. 6.

Cæsar uterque.] Titus & Domitianus. Vide epig. 94. lib. 3.

Quod rus mihi.] De quo dictum epig. lib. 8.

Rumpatur.] Sic Virgilius ecloga 7.

— inuidia rumpantur ut ilia Coda

Ad Ovidium de Corano perfido caupone. C.

VINDEMIARUM non ubique proven-
 tus

Cessavit, Ovidi: pluvia profuit grandis.

Centum Coranus amphoras aquæ fecit.

O Ovidi, fructus vindicium non defecerunt ubi ingens pluvia profecit. Centum Coranus amphoras aquæ fecit.

Pluvia profuit.] Alii *profuit*. Prior lectio mihi videtur melior.
Censum Coranus.] Quidam sane perfidus i caupo, qui in summa vini caritate, aquam multam infundebat vino, quod pro mero vendebat.

Ad Atticum de M. Antonio Gallo, cui placebant libri Martialis. CI.

MARCUS amat nostras Antonius, Attice, Musas,
 Charta salutatrix si modo vera refert:
 Marcus Palladiæ non inficianda Tolosæ
 Gloria, quem genuit pacis amica quies.

O Attice, Marcus Antonius probat nostros versus, si modo epistola salutatrix renuaciat mihi veritatem: Marcus decus non denegandum Palladiæ Tolosæ, quem peperit quies amica pacis.

Marcus.] de quo lib. 10. epig. 23. & 32. *erionius* in Vitellio cap. ultimo: *Siquidem Antonio Primo adversariorum partium duce pressus est, cui Tolosæ nato cognomen in puella Becco fuerat, id valet gallinacii rom.*
Palladiæ Tolosæ.] quæ urbs est Gallia fa-

tis nota, in qua nempe florebat litera.
Pacis amica quies.] hoc forte subicit Poëta, ut ostendar illum non esse ex familia Antoni triumviri, hominis scilicet seditionis. Legunt alii, *pacis alumna quies*, nec hoc epigramma a sequente distinguunt.

Ad librum quem Antonio mittit in Galliam. CII.

QUI qui longa potes dispendia ferre viarum,
 I liber absentis pignus amicitiaë.
 Nilis eras, fateor, si te nunc mitteret emptor,
 Grande tui pretium muneris auctor erit.
 Multum, crede mihi, refert, a fonte bibatur.
 Qui fluit, an pigro quæ stupet unda lacu.

O Libelle, vade pignus amicitiaë absentis, tu qui potes pati longos labores itinerum. Vilis esses, fateor, si emptor nunc mitteret te, ac auctor constituet magnum pretium tuo dono. Multum interest, crede mihi, an aqua bibatur fluens a fonte, an quæ desidet in pigro lacu.

Tu qui.] Vide epigramma præcedens.
Si te nunc.] Longe enim carior atque mendacior est liber ab ipso auctore missus.

Legunt alii, *si te nunc mittere tento.*
 Quæ lectio vitiosa videtur.

In Bassum avarum. CIII.

DENARIIS tribus invitas, & mane togatum
 Observare jubes atria, Basse, tua:
 einde hærerere tuo lateri, præcedere sellam,
 Ad vetulas tecum plus minus ire decem.
 Trita quidem nobis togula est, vilisque, putrisque:
 Denariis tamen hanc non emo, Basse, tribus.

O Basse, me invitas tribus denariis, atque imperas tua atria mane coli a me togato: deinde astare tibi, anteire sellam, tecum adire anus plus minus decem. Habeo togulam laceram quidem, & vilem, & putridam: nihilominus, o Basse, hæc non emitur tribus denariis.

De geminis fratribus, quos Polluci & Castori simile esse dicit, & formosiores ipsa Helena. CVI.

QUÆ nova tam similes genuit tibi Leda ministros?

Quæ capta est cycno nupta Lacæna alio?

Dat faciem Pollux Hiero, dat Castor Asillo:

Atque in utroque nitet Tyndaris ore foror.

Ista Therapnæis si forma fuisset Amyclis,

Cum vicere duas dona minora deas:

Manfisses Helene, Phrygiamque redisset in urbem

Dardanius gemino cum Ganymede Paris.

Quæ nova Leda peperit tibi ministros tam similes? Quæ Lacæna arsit alium cycnum? Pollux commodat vultum Hiero, Castor commodat Asillo: utriusque. Si talis pulchritudo fuisset Therapnæis Amyclis, cum dona inferiora superaret duas deas: O Helene, manfisses, & Dardanius Paris reversus esset in urbem Phrygiam cum gemino Ganymede.

Genuit tibi.] Nescio quem alloquatur Poëta. Leda Lacedæmoniz historia satis nota est, quæ nempe compressa a Jove cycni forma induto peperit Pollucem & Castorem.

Tyndaris foror.] hoc est Helena Castoris & Pollucis foror, Jovis filia ex Leda uxore Tyndari regis Laconiz.

Ista Therapnæis.] Castor & Pollux nati sunt

Amyclis, quæ urbs est Laconiz prope Therapnas; ubi si adfuissent Hierus & Asillus, (cum Juno ac Pallas contendere de pomo aureo a Venere victæ sunt, promittente Paridi judici Helenam, quæ nempe donum erat inferius quam imperii promissum a Junone, & sapientia promissa a Pallade,) contempta Helena a Paris rapti fuissent.

X Lib. 6 epigr. 8 vers.
Venit] Adventus Augustorum, ab expeditione bellica redeuntium, in etiam variis Numis. variè expressus.

X Lib. 51 epigr. 13 vers.
Capitolini Tonantis] Quem in templo suo sedentem conspicis, in Num. Vitellii.

X Lib. 17 epigr. 7 vers.
Tyros] Cui purpura inventum debetur. de in Tyriorum plerisque Num. murex.

X Lib. 37 epigr. 19 vers.
Macello] Aedificii formam pete è Neroneis Num.

X Lib. 4 epigr. 9 vers.
Centavros] Spectantur in selectionibus Veneri, Severi Gallienique Numismatibus

X Lib. 103. epigr. 8 vers.
Cereri] Quae spicifera subinde & tadifera in Latinis Graecisque occurrit Numis.

IX Lib. 48 epigr. 3 vers.
hagora] Qui in Samiorum Num. se-
 ribus, apud *Morallium* aliósq̄ue.

X Lib. 50 epigr. 1 vers.
Victoria] Quæ palmifera in innumeris
 Augustorum Numismatibus.

IX Lib. 103 epigr. 5 vers.
atam] Armata clypeo lunato, qui
 ams Amazonibus, teste *Smyrnxorum*

X Lib. 74 epigr. 0 vers.
Nilus] Qui in Hadriani Aug. Numis.

X Lib. 29 epigr. 28 vers.
ora] Quippe Janus modò bifrons,
 & in Num. (Hadriani scilicet) cer-
 quadrifrons.

X Lib. 48 epigr. 1 vers.
Pharie juventa] Isis; quæ in Aug. di-
 verforum Num. multiformiter expressa.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATUM
LIBER X.

Singulis paginis ter aut quater librum absolvi. I.

SI nimius videor, feraque coronide longus
Esse liber: legito pauca, libellus ero.
Terque, quaterque mihi finitur carmine par-
vo
Pagina facta tibi, quam cupis esse brevem.

INTERPRETATIO.

Si videor esse liber nimius, & longus tarde imposita coronide: evolve pauca, ero libellus. Brevi versus ter & quater absolvo scriptam tibi paginam, quam optas esse brevem.

N O T Æ.

Si nimius.] Liber alloquitur lectores: alii putant hoc epigramma esse finem libri noni: alii vero initium decimi. Videat lector: lemma autem deest in antiquis codicibus. Scriverius inscribit, *Liber ad Lectorem.*

Coronide.] Quam sic explicat Cælius Rhodiginus lib. 15. cap. 20. Coronis significat ultimam rei manum admotam, nec effectum opus, sed profus completum, finitumque: siquidem coronis est quandoque montis vertex, aut structuræ summum, quandoque vero quod in fine libri ponitur.

Coronis significat & navis puppim, quod fit in ejus apice curvatum rostrum, unde deductum hunc loquendi modum putant nonnulli.

Terque quaterque.] Cum singulis in paginis tria aut quatuor epigrammata continentur, quibus lectis, alia omittere potest lector. Legunt alii,

Pagina: fac tibi me quam cupis esse brevem.

hoc est, ô lector, inquit liber, potes me contrahere quantum cupis.

Ad lectorem, ut faveat huic libro, quem præpropere editum revocavit, & emendavit. II.

FESTINATA prior decimi mihi cura libelli
Elapsum manibus nunc revocavit opus.

Prior cura decimi libri a me properata nunc revocavit opus elapsum manibus.

Nota

Nota leges quædam, sed lima rafa recenti;

Pars nova major erit, lector, utrique fave.
Lector opes nostræ, quem cum mihi Roma
dedisset,

Nil tibi quod demus majus habemus, ait.
Pigra per hunc fugies ingratae flumina Le-
thes,

Et meliore tui parte superstes eris.
Marmora Messalæ findit caprificus, & au-
dax

Dimidios Crispi mulio ridet equos.
At chartis nec furta nocent, nec secula præ-
sunt,

Solaque non norunt hæc monumenta mori.

*Evolves quadam tibi comper-
ta, sed polita recenti lima.
Major erit pars addita, &
lector, fave utrique. O lector
divitia nostræ, quem cum mihi
donasset Roma, dixit, Nihil
habemus majus, quod tibi do-
nemus. Hujus opera vitabis
pigra flumina Lethes, & eris
superstes meliore parte tui.
Caprificus aperit marmora
Messalæ, & mulio andax ir-
ridet equos dimidios Crispi:
Sed nec furta officiant scrip-
tis, nec secula præsent, &
hæc sola monumenta nesciunt
perire.*

Festinata prior.] Hunc nempe librum ni-
mia festinatione editum revocavit, atque
emendavit.

Nota.] Scilicet in priori editione.

Utrique fave.] hoc est, prioribus, &
novis additis versibus fave.

Lector opes nostræ.] Per appositionem hoc
addit, hoc est, quo benigno, atque bene-
volo lectore nihil majus mihi dare Roma
poterat.

Flumina Lethes.] hoc est, te ab homi-
num oblivione vindicabis. Lethæ infero-
rum fluvius est, qui præteritarum omnium
rerum memoriam delet: *λήθη* enim Latine
oblivio est.

Superstes eris.] Quia semper legeris, &
celebraberis. *Melior parte*, fama scilicet

ingenii.

Marmora Messalæ.] Ædes marmoreas,
vel potius sepulchra marmorea intellige,
quæ Corvinus Messala Augusti ævo orator
clarissimus, & dicissimus extruxit. Vide
epig. 3. lib. 8.

Caprificus.] Ficus est sylvestris, quæ vel
durissimos lapides findit.

Dimidios equos.] De Crispo dictum epig.
54. lib. 4. cujus statuæ equestres vetustate
corruptæ, & fractæ irridentur a mulioni-
bus, atque auribus. Juven. sat. 8.

Et curios jam dimidios, &c.

Nec furta.] Legunt alii, & forte melius
futa: bona enim carmina non pereunt.
Vide Horat. ode 8. lib. 4.

Ad Priscum in clancularium Poëtam qui famosa carmina nomine ejus spargebat. III.

VERNACULORUM dicta, fordidum
dentem,

Et foeda linguæ probra circulatoricis,

Quæ sulphurato nolit emta ramento

Vatiniorum proxeneta fractorum,

Poëta quidam clancularius spargit,

Et vult videri nostra: credis hoc Prisce,

Voce ut loquatur psittacus coturnicis?

Et concupiscat esse Canus ascaules?

Procul a libellis nigra sit meis fama,

Quos rumor alba gemmeus vehit penna.

Cur ego laborem notus esse tam prave,

Cum stare gratis cum silentio possim?

*Quidam Poëta occultus spargit
dicta vernaculorum, sedam
mordacitatem, & turpia cor-
vicia lingue circulatoricis, quæ
proxeneta nolit emere sulphu-
rato ramento vatiniorum fra-
ctorum, & cepit censerî nos-
tra. O Prisce, an putas hoc,
ut psittacus loquatur voce co-
turnicis, & Canus peroptet
esse ascaules? nigra fama lon-
ge removeatur a meis libris,
quos vehit rumor felix can-
dida penna. Cur ego studeam
cognosci tam improbe, cum
possim tacendo notus esse gra-
tis?*

Vernaculorum dicta.] hoc est, vernarum, & scutrarum dicta epig. 42. lib. 1.

Lingua circulatoris.] Circulator est circumforaneus homo, vulgaris, vagus, fordidus, quem citato epig. Transiberinum ambulatorem vocavit.

Quæ sulphurato.] Vide epig. citatum. Sensus est, illa dicta ramenti sulphuratis, Gallice *allumettes*, nolit emere negotiator vasorum vitreorum fractorum, quæ sic dicta sunt a Vaticano Beneventano artifice, lib. 14. epig. 96.

Vilia sutoris calicem monumenta Vatini, Accipe, &c.

Sunt autem proxenetz conciliatores, & interventores, quasque conglutinatores hominum inter se stipulantium, aut quemvis contraxerunt inuentum.

Psittacus.] Docilis nempe, atque humanæ vocis imitator, cui se Martialis, malelicum vero illum Poëtam coturnici comparat, cujus vox injucundissima est.

Canus.] Nobilissimus tibicen, de quo lib. 4. epig. 5. Ascaules autem dicitur utri-

cularius, seu qui utrem inflat, quem imitari nolit Canus.

Nigra fama.] Comparata nempe ex aliorum infamia, epig. 11. lib. 7.

Et mihi de nullo fama rubore placet.

Quos rumor gemmeus.] hoc est, candidus, & felix. *Alba penna*, his verbis bonam famam significat.

Tam prave.] hoc est, cur ex aliorum dedecore mihi nomen comparem, cum laudans alios, & ipse laudari possum.

Cum stare gratis.] Meo judicio sensus est, cum possum innotescere sine detrimento famæ alienæ, & cum mea fama sic stare possit. Legunt alii,

Constare gratis cum silentio possim.

Constare significat patere, perspicuum esse, hoc est, cum possum notus esse gratis, seu sine alieno rubore. Alii legunt,

Constare gratis cum silentium possit.

hoc est, cum meum silentium possit innotescere hominibus gratis erga me, quod paream eorum moribus, quos carpere possem.

Ad lectorem

epigrammata sua omnibus fabulis esse utiliora. IV.

QUI legis, Oedipodem, caligantemque Thyesten,

Colchidas, & Scyllas; quid nisi monstra legis?

Quid tibi raptus Hylas, quid Parthenopæus, & Atys?

Quid tibi dormitor proderit Endymion?

Exutusve puer pennis labentibus? aut qui

Odit amatrices Hermaphroditus aquas?

Quid te vana juvant miseræ ludibria chartæ?

Hoc lege, quod possis dicere jure, meum est.

Non hic Centauros, non Gorgonas, Harpyasque

Invenies: hominem pagina nostra sapit.

sed non vis, Mamurra, tuos cognoscere mores,

Nec te scire: legis aîna Callimachi.

Quod evolvis fabulas de Oedipode, de Thyeste caliginoso, de Medea, de Scylla, quid evolvis nisi portenta? quid proficiet tibi raptus Hylas, quid Parthenopæus, & Atys, quid dormitor Endymion? & puer spoliatus pennis labentibus, aut Hermaphroditus qui odit amatrices undas? quid tibi profuit vana ludibria infelicitis chartæ? hoc evolve, quod possis jure dicere, meum est. Non hic reperies Centauros, nec Gorgonas, nec Harpyas: nostri libri agunt de homine. Sed non vis, ô Mamurra, habere compertos tuos mores, nec te noscere: evolvas causas Callimachi.

Qui legis Oedipodem.] OEdipus, qui aetrem Jocasten duxit uxorem, notus est Euripide in Phœnissis, & Thyestes, si caligans dicitur, propterea quod ne anducantem filium sibi ab Aetreo fratre

appositum videret Sol, refugit, & Medea noti sunt ex Euripide, & Seneca Poëta, & multis aliis. De Scylla vide Ovidium lib. 4. Met.

Raptus Hylas.] epig. 49. lib. 5. *Parthenopæus.*]

panis.] epig. 77. lib. 6. & epig. 57. lib. 9.
Atys.] epig. 86. lib. 2.

Dormitor Endymion.] qui primus Lunæ cursum observavit, unde fabulantur Poëtæ illum a Luna fuisse adamatam, atque ab ea in Latmo Cariæ monte sopitum fuisse, ut eum posset commode osculari.

Exutusque puer.] Icarum intellige notum ex Ovidio lib. 8. Met. apud quem & Hermaproditum fabulam leges, lib. 4. Metam.

Misera ludibria.] h. e. fabularum ludos.

Hoc lege.] quod spectat ad tuos mores. De Centauris Ovid. lib. 12. Met. Gorgones vero Phorci filix, Medusa, Sthenyo, alii Sthino, & Euryale. Aliæ quoque Gorgones fuere quas recenset Natalis Comes lib. 7. Mythol. cap. 12.

Harpyasque.] Neptuni & terræ filix a Poëtis finguntur rapaces, volatiles, virgi-

neo vultu, & manibus unciis. Tres enumerantur a Virgilio, Helle, Ocypete, & Celæno. Vide Natalem Comitem lib. 7. cap. 6.

Hominem pagina.] Mores enim hominum corrigunt, atque instituunt libri mei.

Legas aïnæ.] Intellige causas, hoc est legas librum quem scripsit Callimachus de causis & originibus rerum. De Callimacho dictum lib. 4. epig. 23. Sensus est: Cum nolis cognoscere te ipsum, lege opus Callimachi de causis, quod somnia Callimachi vocat Propertius. Legunt alii,

Nec te scire juvat etheæ Callimachi. hoc est, Nec juvat te legere librum, quem de moribus scripsit Callimachus, vel Poëta vel alius grammaticus sic dictus. Quæ lectio non placet interpretibus. Vide Turnebum lib. 30. cap. 30.

In maledicum Poëtam, cui multa mala imprecatur. V.

QUIS QVIS stolæve purpuræve contemptor,

Quos colere debet, læsit impio versu:

Pontes per urbis erret exsul, & clivos,

Interque raucos ultimus rogatores

Oret caninas panis improbi buccas:

Illi december longus & madens bruma,

Claususque fornix triste frigus extendat:

Vocet beatos, clamitetque felices,

Orciniana qui feruntur in sponda.

Et, cum supremæ fila venerint horæ,

Diesque tardus, sentiat canum litem,

Abigatque moto noxias aves panno;

Nec finiantur morte supplicis pœnæ:

Sed modo severi sectus Æaci loris,

Nunc inquieti monte Sisyphi pressus,

Nunc inter undas garruli tenis ficcus,

Delasset omnes fabulas poëtarum,

Et, cum fateri Furia jusserit verum

Prodente clamet conscientia; Scripsi.

Quisquis contemptor aut sola aut purpura offendit impio carmine quos observare debet; profugus vegetur per pontes urbis, & clivos, atque inter raucos mendicos ultimus petra canina frustra panis improbi December longus, atque hyem madida, & fornix clausus producat illi triste frigus, appellet felices, & clamitet foranatos, qui offeruntur in sandapila. Et cum fila ultimæ horæ, & dies tardus venerint experiatur litem canum, & moto panno expellat malas volucres: nec mors afferat finem panis illius rogatoris. A modo casus loris acerbi Æaci nunc obrutus saxo Sisyphi non quiescentis, nunc siccus inter aquas senis loquacis, desataget omnes fabulas poëtarum & cum Furia jusserit confiteri veritatem, prodente conscientia vociferetur, Compositus

Quisquis stola.] Aspere invehitur in eundem sane Poëtam, de quo epig. 3. supra. *Stola* propria erat matronarum, epig. 36. lib. 1. Atramem Baysius de re vestitaria cap. 1. existimat stolam vocem esse communem ad omne genus vestimenti: purpura vero olim solus Magistratus erat insignis: at labente disciplina lacernis purpureis usi sunt

fere omnes, lib. 5. epig. 8.

Pontes per urbis.] Ubi mendici rogant stipem. Suo inimico idem imprecatur Ovidius in Ibin. Juvenalis sat. 4.

— dirisq; a ponte satellites
Dignus Arictos qui mendicaret
axes.

Pontes per orbis: recte enim conjungit

cum sequente voce *exsul*: quomodo enim *exsul*, inquit Raderus, si in urbe? At *exsul* sumitur hîc meo iudicio pro errone & vago homine. Alii,

Erret per urbem pontis exsul, & clivi.

Claususque fornix.] in quo nempe sine igne mendici latebant hyeme.

Orciniana sponda.] Sandapila sic dicta est ab orco, quod mortui ad orcum eant.

Diesque tardus.] mortis nempe, quam iamdiu expetebat.

Sentiat canum litem.] hoc est, iam moriturus sentiat canes litigantes de cadavere ejus laniando.

Noxias avcs.] corvos, vultures, &c.

Supplicis pœnæ.] id est mendici & roga-

toris. Alii legunt *simplices pœnæ*, habita scilicet ratione aliorum suppliciorum quæ in inferis subiturus est.

Æaci.] quem tantopere justitiæ amantem fuisse ferunt, ut apud inferos a Plutone delectus fuerit animarum iudex cum Minœ & Rhadamanto.

Monte Sisyphi.] quem fabulantur Poëtæ eo supplicii genere plecti apud interos, ut saxum ingens perpetuo volvat.

Garruli senis.] hoc est Tantalus, qui invitatus ad cœnam deorum secreta vulgaverat. Illius historia satis nota: medius in aquis perpetua siti laborat, ut canunt Poëtæ.

Scripti.] hoc est, famosa carmina vulgavi nomine Martialis.

De adventu Cæsaris Trajani ex Germania. VI.

FELICES quibus urna dedit spectare coruscum
 Solibus Arctois, sideribusque ducem.
 Quando erit ille dies, quo campus, & arbor,
 & omnis
 Lucebit Latia culta fenestra nuru?
 Quando moræ dulces, longusque a Cæsare
 pulvis,
 Totaque Flaminia Roma videnda via?
 Quando eques, & picti tunica Nilotide Mauri
 Ibitis, & populi vox erit una, Venit?

Beati, quibus sorte contigit videre Imperatorem micantem solibus, atque astris Septentrionis. Quando adveniet ille dies, quo campus & arbor, atque omnis fenestra fulgebit ornata mulieribus Latiis? Quando grata impedimenta, & longus pulvis excitatus a Cæsare, & tota Roma conspicienda in via Flaminia? O eques & Mauri picti tunica Nilotide, quando præibitis, atque una vox erit populi, Venit?

Quibus urna dedit.] in qua sunt omnium nominum nomina, qui moriuntur prout scribitur aut ocyus fors exierit. Alii intelligunt urnam electionis, seu sortem qua lecti mittebantur ad Principem Legati: Alii, sortem simpliciter & quidem bonam: hoc sensu, felices quibus bona quadam sorte contigit ut Trajanum viderent. Eligat lector. De Arctois sideribus sæpius dictum. Germania autem est ad Septentrionem, ex

qua rediturus erat Trajanus. Vide epigramma sequens.

Lucebit Latia.] hoc est, quo die omnes Latii mulieres ex fenestris Trajanum redeuntem spectabunt.

Flaminia.] qua iter est in Germaniam.

Quando eques, & picti.] hoc est equites Mauri induti veste Ægyptia variis coloribus picta. Vide epigramma 13. infra.

Et Libys in longo pulvere sudet eques.

Ad Rhenum de eodem. VII.

NYMPHARUM pater, amniumque Rhe-
 ne,
 Quicumque Othryfias bibunt pruinas,
 Sic semper liquidis frueris undis,
 Nec te barbara contumeliosi
 Calcatum rota conterat bubulci:
 Sic & cornibus aureus receptis,
 Et Romanus eas utraque ripa:

O Rhene, pater Nympharum atque fluviorum, quicumque excipiunt pruinas Othryfias, sic semper habeas aquas succentes, nec barbara rota injuriose bubulci conterat te calcatum: sic & cornibus receptis aureus & Romanus suas utraque ripas.

Trajanum populis suis, & urbi,
Tibris te dominus rogat, remittas.

dominus Tibris orat te, remittas Trajanum populis suis, & urbi.

Quicumque Othryfias.] De hac voce dictum epig. 7. lib. 7. Alii *Odryfias*, *Odryse* Thracia est: quæ vox latius sumitur a Pœta pro Septentrione; Rhenus enim Thraciam non alluit. *Pruinas* glaciem, & nives liquefactas intellige.

Nec te barbara.] hoc est, nec te gelu constrictum premant plaustra bubulcorum.

Sic & cornibus.] In duas præcipue partes, quæ cornua vocantur, dividitur Rhenus, quorum alterum cornu, inquit Do-

mitius, habebant transrhenani; alterum vero erat in imperio Romanorum. *Aures* dicitur, ut opinatur Raderus, vel propter aurifodinas Germaniæ, vel propter aurea & flavam Germanorum comam, vel quod in triumphis flumina auro depicta gestarentur.

Romanus eas.] hoc est, Germania cranque Rhenum serviat Romanis.

Tibris dominus.] nempe quod Romam orbis dominam alluat.

De Paulla vetula. VIII.

NUBERE Paulla cupit nobis: ego ducere Paullam
Nolo, anus est: vellem, si magis esset anus.

Paulla optat nubere mihi ego nolo ducere Paullam, vetula est: optarem si magis esset vetula.

Si magis esset anus.] Cito enim moreretur, & me heredem relinqueret.

De se. IX.

UNDENIS pedibusque, syllabisque,
Et multo sale, nec tamen protervo,
Notus gentibus ille Martialis,
Et notus populis, quid invidetis?
Non sum Andremonè notior caballo.

Ego ille Martialis populis notus hendecasyllabis, & multo factis, nec tamen protervius quid invidetis? Non sum notior Andremonè caballo.

Undenis pedibus.] Versus intellige constantes undecim syllabis, ita ut singulæ unum pedem efficiant: & dicitur etiam carmen Phaleucium.

Notus gentibus.] Vide epig. 1. lib. 1.

Andremonè caballo.] Epig. 42. lib. 1. quemdam scurram vocavit Sextium caballo. Hic etiam forte intelligit scurram. Alii volunt esse nomen nobilis cujusdam equi circensis.

In Paullum consulem, & salutatorem. X.

CUM tu laurigeris annum qui fascibus intras,
Mane salutator limina mille teras:
Hic ego quid faciam? quid nobis, Paulle, relinquis,
Qui de plebe Numæ, densaque turba sumus?
Qui me respiciat, dominum, regemque vocabo?
Hoc tu, sed quanto blandius, ipse facis.

Cum tu, qui aperis annum fascibus laurigeris, mane salutator obas mille limina; hic ego quid agam? O Paulle quid nobis relinquis, qui sumus vilis turba, & de plebe Numæ? An vocabo dominum & regem, qui me respiciat. Tu ipse (sed quanto survius agis hoc.

Lecticam, fellamque sequar? nec ferre re-
cuso

Per medium pugnas sed prior ire lutum.

Sæpius assurgam recitanti carmina? tu stas,

Et pariter geminas tendis in ora manus.

Quid faciet pauper, cui non licet esse clienti?

Divisit nostras purpura vestra togas.

An sequar lecticam & fellam? Nec recuso portare: at tu contendis, ut prior eas per medium lutum. An sæpius assurgam recitanti versus? Tu stas, & simul tendis ambas manus in faciem. Quid ager inops, qui nequit esse clienti? Vestra purpura removit nostras togas.

Cum in laurigeris.] Anno ineunte fasces aureati gestabantur ante novos Consules. De saluatoribus dictum epig. 18. lib. 2.

De plebe Numæ.] qui nempe pauper fuit inter reges. Sensus est: Quid facient pauperes, cum viri clari & nobiles eorum officia obeant.

Qui me respiciat.] Alii respiciet. *Sellamque.]* Alii sellamve.

Nec ferre recuso.] Alii recusat.

Sed prior.] Alii & prior.

Assurgam recitanti.] Ut applaudam.

Et pariter geminas.] Signum est applaudentis & adulantis.

Divisit nostras.] hoc est, vos purpurati clientes removistis nos pauperes, & exclusistis ab officiis præstandis. Alii dimisit eodem sensu. Videat lector.

In Calliodorum,

muneribus nullum posse videri verum amicum. XI.

NIL aliud loqueris quam Thesea, Perithoumque,

Teque putas Pyladi, Calliodore, parem.

Dispeream, si tu Pyladi præstare matellam

Dignus es, aut porcos pascere Perithoi.

Donavi tamen, inquis, amico millia quinque,

Et lotam; ut multum terque quaterque togam.

Quid quod nil unquam Pyladi donavit Orestes:

Qui donat quamvis plurima, plura negat.

O Calliodore, nihil aliud loqueris quam Thesea, Perithoumque, & credis te æqualem Pyladi. Dispeream, si mereris porrigere matellam Pyladi, aut pascere porcos Perithoi. Nihilominus dedi, ais, amico quinque millia, & togam lotam ter & quater ad summum. Quid quod Orestes nihilne unquam dedit Pyladi? qui dat licet plurima, recusat plura.

Thesea, Perithoumque.] Alii scribunt *Perithoum*. De his jam epig. 23. lib. 7. eorum historia omnibus obvia.

Dignus es.] hoc est, si dignus es vel viximum obire munus, ut matellam præstare, vel porcos pascere.

Millia quinque.] Sestertiorum.

Et lotam, ut multum.] hoc est, fere no-

vam.

Quid quod.] Vehementius instandi gratia quid addiscit quod.

Plura negat.] Quia qui donat, omnia sua bona cum amico non communicat, alioquin nihil haberet, quo careret alter, atque ita nihil donare posset.

Ad Domitium

cui secessionem felicem, & reditum precatur. XII.

ÆMILIAE gentes, & Apollineas Vercellas,

Et Phaëtontei qui petis arva Padi:

Næ vivam nisi te, Domiti, permitto libenter,

Grata licet sine te sit mihi nulla dies.

O Domiti, qui adis gentes Æmilia, atque Apollineas Vercellas, atque agros Padi Phaëtontei: Dispeream, nisi libenter te incito, licet, te absente, nulla lux mihi sit iusunda.

Sed desiderium tanti est, ut messe vel una

Urbano relevés colla perusta jugo.

I precor, & totos avida cute combibe soles,

Quam formosus eris, dum peregrinus eris!

Et venies albis non cognoscendus amicis,

Libabitque tuas pallida turba genas.

Sed via quem dederit, rapiet cito Roma colorem,

Niliaco redeas tu licet ore niger.

Sed tanti facio desiderium tuum, ut vel una asse te relevés colla perusta serente urbana. Proficiscere, precor, & combibe totos soles a da cute, quam pulcher eris dum peregrinaberis, & rebus non agnoscendus albis amicis, & pallida turba oscibitur tuas genas. At Roma celeriter auferet colorem, quod dederit iter, etiamsi revereris niger ore Aegyptio.

Amelia gentes.] Emilia hodie regio Italiae partem Longobardiae cispadanae & Romandioliam complectitur. *Vercellus* hodie *Vercelli*. *Apollineas* dicit, vel quod illic Apollo coleretur, vel a liberalibus disciplinis, vel ab auro Apollini sacro, quod ibi effoderetur, ut conjiciunt interpretes.

Phaëtonis.] Quia in Padum curru Solis excussus Phaëton cecidit. *Qui petis, alii quae petis.*

Permitto.] Alii *præmitto*, *permuto*, *dimitto*: sed retine *permitto* hoc sensu quo Livius dixit,

Concitant equos, permittuntque in hostem.

Sed desiderium tanti.] Sed tanti facio desiderium, quo flagras rus eundi, ut li-

benter sinam te abire, ut nempe negotii atque officii urbanis defatigatum te crees. *Colla perusta*, id est, attrita urbana officii.

Combibe Soles.] hoc est, aplicationi quam cuti colorandae optimam esse credebant veteres.

Albis amicis.] hoc est, Sole non coloratis, utpote qui in urbe manserint; vel fer ad togas candidas. Vide epig. 56. lib. vel potius, ut refert Heraldus *Ἀλβὸν ἄροφίαν*, hoc est, propter vitam quam umbra ducebant veteres.

Pallida turba.] Ob vigiliam & officia urbana, atque vitam umbratilem.

Niliaco redeas.] Aegyptii enim sunt fu-

Ad Tuccam, cujus miseriam ex bonorum suorum affluentia nasci dicit. XIII.

CUM cathedralicios portet tibi rheda ministris,

Et Libys in longo pulvere sudet eques,

Strataque non unas cingant triclinia Baias,

Et Thetis unguento palleat uncta tuo,

Candida Setini rumpant crystallae trientes,

Dormiat in pluma nec meliore Venus:

Ad nocturna jaces fastosae limina mœchæ,

Et madet heu lacrymis janua surda tuis:

Urere nec miserum cessant suspiria pectus.

Vis dicam, male sit cur tibi, Tucca? bene est.

Cum rheda ferat tibi ministris, pueros, & Asri equites sudet in longo pulvere, & triclinia instructa cingant non unas Baias, & Thetis palleat uncta tuo unguento, & trientes Setini frangant crystallae candidae, nec Venus dormiat in pluma meliore; noctu jaces limina adulterae arroganter, & janua surda eben perforatur tuis lacrymis: nec suspiria desinunt incendere pectus. O Tucca, dicam, cur male te habeat. Bene te habes.

Cathedralicios.] hoc est, pueros molles atque effeminatos, quasi foeminas, non viros; cathedra enim foeminarum erat propria, epig. 79. lib. 4. Juvenalis sat. 6. versu 92.

———— famam contempseras olim

Cujus apud molles minima est jactantia cathedras.

Et Libys in longo.] Epig. 6. supra. Tuccus lib. 3. cap. 3.

Strataque.] De Baiis dictum epig. lib. 1. ubi erant nobilissimae thermæ, u

hic Baie sumuntur pro thermis, juxta
 uas extruebantur triclinia. *Non unas.]*
Id est multas. Cingant alii tangant.

Et Thetis.] Sumitur hic pro balneis ma-
 ris inftar amplis, quæ redolebant unguen-
 um undique sparsum. Vide lib. 3. epig. 12.
Deus dea & nympa maris, filia Nerei, &c.

Thetis Thetys uxor Oceani, & pro mari
 epius accipitur, epig. 3. lib. Spect.

Candida Setini.] hoc est cum trientes
 ini Setini, de quo sæpius dictum, calo-
 re suo rumpant pocula crystallina, vel
 splendore suo crystallum quodammodo fin-

dere videantur.

In pluma nec meliore.] In pluma autem
 colorina dormit Venus.

Ad nocturna.] Persius sat. 5. v. 164.

— an rem patriam rumore fi-
 nistro

*Limen ad obscœnum frangam, dum
 Chrysidis udas*

*Ebrius ante fores extincta cum face
 canto.*

Bene est.] Arque ita cruciatis nimia divi-
 tiarum abundantia.

Ad Crispum verbo non re amicum. XIV.

CEDERE de nostris nulli te dicis amicis.

Sed, sit ut hoc verum: quid rogo,
 Crispe, facis?

Mutua cum peterem sestertia quinque, ne-
 gasti:

Non caperet nummos cum gravis arca tuos.

Quando fabæ nobis modium farrisque dedisti,

Cum tua Niliacus rura colonus aret?

Quando brevis gelidæ missa est toga tempore
 brumæ?

Argenti quando missa felibra mihi est?

Nil aliud video, quo te credamus amicum;

Quam quod me coram pedere, Crispe, so-
 les.

*Dicis te nulli cedere ex nostris
 amicis; at, quæso, Crispe,
 quid agis ut hoc sit verum?
 Cum rogarem quinque sestertia
 mutua, recusasti; cum gravis
 arca non posset continere tuos
 nummos. Quando nobis donasti
 modium fabæ aut farris, cum
 habeas multos fundos in Æ-
 gypto? Quando misisti togam
 breuem tempore frigidæ hye-
 mis? Quando misisti mihi se-
 stertiam argenti? Nihil aliud
 superest, quo existimemus te
 amicum, ô Crispe, quam quod
 tui moris est pedere me præ-
 sente.*

Niliacus.] hoc est, cum habeas multos
 fundos in Ægypto.

Coram pedere.] hoc familiare quidem,

sed honeste parum. Sic Crispum avarum
 acute carpit Poëta.

De Apro interfectore uxoris. XV.

DOTATÆ uxori cor arundine fixit acu-
 ta:

Sed dum ludit Aper, ludere novit Aper.

*Aper acuta arundine trajecit
 pectus uxoris locupletis: at dum,
 aper ludit, aper novit ludere,*

Cor arundine fixit.] fingens se ludere fa-
 gittis.

Novit aper.] Hoc sensu, per errorem
 xorem interfecisse videtur aper, quod for-
 tesciret ludere sagittis, imo novit opti-

me ludere: occisa enim uxore factus est
 dives. Legunt alii, *ludere novit aper.* Poëta
 ludit, ut aiunt, in his vocibus *ludere* &
ludere. Novus tamen arguta videtur hæc
 lectio.

In Caium vana promittentem. XVI.

SI donare vocas promittere, nec dare,
 Cai:

Vincam te donis muneribusque meis.

*O Cai, si vocas donare, pol-
 liceri, nec dare; superabo te
 donis, & muneribus meis;*

Accipe Callaicis quicquid fodit Astur in arvis,

Aurea quicquid habet divitis unda Tagi;
Quicquid Erythræa niger invenit Indus in alga,

Quicquid & in nidis unica servat avis;

Quicquid Agenoreo Tyros improba cogit aëno:

Quicquid habent omnes, accipe quomodo das.

accipe quicquid fodit Astur agris Callaicis, & quicquid habet aurea unda divitis Tagi; quicquid reperit niger Indus in Erythræa alga, quicquid unica avis servat in nidis; quicquid improba Tyros congregat aëno Agenoreo: accipe quomodo donas, quicquid possident omnes.

Vincam te donis.] Nam ut canit Ovidius, Pollicitus dives quilibet esse potest.

Callaicis.] Asturia Hispaniæ provincia, in qua erant aurifodinæ: Callaica vero arva dicuntur, a Gallæcia, quæ regio est Asturiz proxima.

Divitis unda.] In Tago Hispaniæ fluvio aureæ sunt arenæ.

Quicquid Erythræa.] Lappillos Erythros intellige, de quibus dictum epig. 38. lib. 5.

In nidis.] Phœnix avis omne aromatum genus servat in suo nido, epig. 7. lib. 5.

Quicquid Agenoreo.] Agenor condidit Tyrum, in qua inventus est modus faciendæ purpuræ, quæ superbiz & luxui inservit, unde Tyros illius inventrix improba dicitur. Aëno vase scilicet in quo tingitur purpura. Legunt alii *aheno*, quod idem est.

De Macro ad Musam. XVII.

SATURNALICIO Macrum fraudare tributo

Frustra, Musa, cupis: non licet, ipse petit;

Solenneisque jocos, nec tristia carmina poscit:

Et queritur nugas obtinuisse meas.

Mensorum longis sed nunc vacat ipse libellis.

Appia quid facies, si leget ista Macer?

O Musa, inutiliter optas privare Macrum tributo Saturnalicio: non fas est, ipse petit; & postulat solennes jocos, & versus festivos, & queritur sibi nugas obtinuisse meas. Nunc ille dat operam longis libellis geometrarum. O Appia quid facies, si Macer evolvet ista?

Saturnalicio.] Saturnalium tempore epigrammata Macro scribere solebat Poëta, quæ idcirco vocat tributum. Vide epig. 46. lib. 4.

Mensorum.] Qui de spatiis itinerum, &

ratione viarum scripserunt: libros vero geometricos legebat Macer, quia in itinenda via Appia occupatus erat.

Appia quid.] Quasi dicat, negligeris, Appia.

De Mario paupere patrono. XVIII.

Nec vocat ad cœnam Marius, nec munera mittit,

Nec spondet, nec vult credere, sed nec habet.

Turba tamen non deest, sterilem quæ curet amicum.

Heu quam perfatuz sunt tibi, Roma, togæ!

Marius nec invitat ad cœnam nec mittit dona, nec spondet nec vult credere: at nec habet. Nihilominus non deest multitudo quæ colat sterilem amicum. O Roma, quam sterilem habes togatos!

Nec vult credere.] hoc est, dare mutuam pecuniam. | *tuae, toga sumitur hic pro togato: togati vero sunt clientes, quos stolidos vocat, quod gratis seruiant suis patronis.*

Mittit librum suum ad Plinium. XIX.

NEc doctum fatis, & parum severum,
Sed non rusticulum nimis libellum,
Facundo mea Plinio Thalia,
Perfer: brevis est labor peractæ
Altum vincere tramitem Suburæ.
Illic Orphea protinus videbis,
Udi vertice lubricum theatri,
Mirantisque feras, avemque regis,
Raptum quæ Phryga pertulit Tonanti.
Illic parva tui domus Pedonis
Cælata est aquilæ minore penna.
Sed ne tempore non tuo disertam
Pulses ebria januam, videto.
Totos dat tetricæ dies Minervæ,
Dum centum studet auribus virorum
Hoc, quod secula, posterique possint
Arpinis quoque comparare chartis:
Seras tutior ibis ad lucernas.
Hæc hora est tua, dum furit Lyæus,
Cum regnat rosa, cum madent capilli,
Tunc me vel rigidi legant Catones.

O mea Musa, vade, perfer eloquenti Plinio librum nec satis eruditum, & parum gravem, ac non nimis rusticulum: non grave est prætergredi excelsum tramitem Suburæ superatæ. Statim illic spectabis Orpheum madidum in vertice hamidi theatri, & mirantes feras, atque avem regis, quæ portavit Jovi raptum Phryga. Illic exigua ades tui Pedonis signata sunt minore pennæ aquila. At cave, ne temulenta intempestive pulses facundas fores. Confer totos dies morosa Minervæ, dum parat auribus centum virorum hoc, quod secula, & posterius possint etiam conferre scriptis Ciceronis; tutior ibis ad feras lucernas. Hæc hora est tua, dum Bacchus furit, cum rosa regnat, cum comæ madent unguentis, tunc me legant vel severi Catones.

Plinio.] Cujus epistolam ultimam lib. 3. lege, in qua facit mentionem hujus epigrammatis his verbis: *Alloquitur Musam, Martialis nempe, mandat ut donum meam in Esquilis querat, adeat reverenter, &c.* De Thalia quæ præest conviviis dictum epig. 8. lib. 4.

Brevis est labor.] Sensus est: Facile proclivem Suburam vinctes, quæ non longe distat ab ædibus Plinii. *Peracta.*] hoc est superatæ Suburæ, epig. 23. lib. 5.

Alta Suburani vincenda est semita clivi. Raderus explicat: Labor hic ut adeas Plinium facilis est, posteaquam, ô Thalia, es absoluta & perfecta, atque adeo parata ut exeat. Alii parata.

Illic Orphea.] Statuam Orphei intellige collocatam in cacumine theatri, pertusam nempe odoratis illis aspersioibus, de quibus epig. 3. lib. Spect.

Mirantes.] lyra canentem Orpheum.
Avemque.] aquilam quæ rapuit Ganymedem.

Pedonis.] Poëtæ, de quo epig. 5. lib. 5. Alium tamen caussidicum fuisse constat ex Juvenalis sat. 7. quem forte intelligit, ut aiunt interpretes. Malim tamen ad Poëtam referre, cum dicat *tui*, hoc est domus Pedonis, qui te colit, in cujus scilicet domus fastigio cælata erat aquila minor quam illa quæ Ganymedem rapuit.

Tempore non tuo.] Tempus legendis suis versibus conveniens definit, epig. 8. lib. 4.
Tetrica Minerva.] hoc est, vacat rebus forensibus, a quibus joci absunt.

Centum auribus.] de centum virorum iudicii egimus epig. 62. lib. 7.

Arpinis.] Cicero enim fuit Arpinas.

Cum regnat rosa.] Rosæ coronati genio indulgebant veteres.

Ad Manium,

cujus causa in patriam rediturum se dicit. XX.

DUCIT ad auriferas quod me Salo Celtiber oras,

Pendula quod patriæ visere tecta libet,
Tu mihi simplicibus, Mani, dilectus ab annis,

Et prætextata cultus amicitia,

Tu facis, in terris, quo non est alter Iberis

Dulcior, & vero dignus amore magis.

Tecum ego vel ficci Gætula mapalia Pœni,

Et poteram Scythicas hospes amare casas.

Si tibi mens eadem, si nostri mutua cura est,

In quocumque loco Roma duobus erit.

O Mani, tu mihi carus a teneris annis, & cultus amicitia prætextata, quo non est gratior in terris Iberis, & dignior vero amore, tu causa es, cur Celtiber Sa ducat me ad regiones auriferas, & cur placeat revivere domos pendentes mex patriæ Mapalia vel Gætula Pœni aridi, & casæ Scythica poterant placere mihi hospiti cum. Si mecum consentis, & munus diligis me, ubique Roma erit ambobus.

Ducit ad auriferas.] hoc est, Tu, ô Mani, in causa es, cur redire velim in Hispaniam aurisodinis celebrem. epig. 16. supra; & revivere Salonem fluvium, & Bilbilim, cujus urbis domus erant pendula, quia sita erat in loco declivi, & præcipiti, epig. 50. lib. 1.

Prætextata.] Prætextâ vestis erat, quæ potissimum pueri ad annum usque septemdecim utebantur. Hoc est, O Mani, quem

a teneris annis colui.

Terris Iberis.] Intellige eam regionem quæ est ad Iberum Hispaniæ fluvium satis notum.

Gætula mapalia.] Gætulia Africae provincia est. *Pœni ficci.*] Pœni dicti sunt etiam Carthaginenses: hæc autem sumuntur pro ipsa Africa sicca & arida. Sensus est: Tecum, ô Mani, vel in Africa, vel in Scythia inhospitali lubens habitarem.

Ad Sextum cujus Scripta erant obscura. XXI.

SCRIBERE te, quæ vix intelligat ipse Modestus,

Et vix Claranus, quid rogo, Sexte, juvat?

Non lectore tuis opus est, sed Apolline libris:

Judice te, major Cinna Marone fuit.

Sic tua laudentur: fane mea carmina, Sexte,

Grammaticis placeant, & sine grammaticis.

O Sexte, quid tibi placet componere, quæ vix interpretetur ipse Modestus, & vix Claranus? Tui libri non indigent lectore, sed Apolline: te arbitro, Cinna superavit Virgilium. Sic tua laudentur: me quidem carmina, ô Sexte grata sint grammaticis, & sine grammaticis.

Modestus.] Grammaticus nempe, cujus meminit Suetonius de illustribus Grammaticis cap. 20. Clarani vero mentionem facit Seneca epist. 66.

Apolline.] Cujus est explicare res obscuras. Unde Virgilius ecloga 3.

Dic quibus in terris, & eris mihi magnus Apollo:

Tres pateat cæli spatium non amplius ulnas.

Cinna.] Poëta egregius quidem, sed cu-

jus obscura fane erant poemata. Virgilius ecloga 9.

Nam neque adhuc Varo videor, nec dicere Cinna

Digna.

Sic tua laudentur.] nimirum propter obscuritatem.

Et sine grammaticis.] hoc est, lector non indigeat interpretibus ad intelligenda mea epigrammata.

In Philænem mulierem deformem. XXII.

CUR spleniato sæpe prodeam mento,
 Albave pictus sana labra cerussa,
 Philæni quæris? basiare te nolo.

*O Philæni, rogas, cur sæpe
 exeam spleniato mento, aut
 labris sanis pictis tamen al-
 ba cerussa? Nolo te oculari.*

*Spleniato.] Splenia erant emplastra, de
 quibus vide epig. 29. lib. 2. Unde dicitur
 spleniatus. De Philæni dictum epig. 33.
 lib. 2.*

Pictus labra.] hellenismus est.

Cerussa.] epig. 73. lib. 1.

Cerussata sibi placet Lycoris.

*Basiare te nolo.] Quia & calva, & rufa,
 & lufca erat, epig. 33. lib. 2.*

De M. Antonio

cui gratulatur de vita feliciter acta. XXIII.

JAM numerat placido felix Antonius ævo
 Quindecies actas Primus Olympiadas:
 Præteritosque dies, & totos respicit annos:
 Nec metuit Lethes jam propioris aquas.
 Nulla recordanti lux est ingrata, gravisque:
 Nulla fuit cujus non meminisse velit.
 Ampliat ætatis spatium sibi vir bonus: hoc
 est,
 Vivere bis, vita posse priore frui.

*Jam Antonius Primus beatus
 numerat quindecim Olympiadas
 actas tranquilla vita; & res-
 picit elapsos dies, & totos an-
 nos, nec timer undas Lethes
 jam vicinioris. Nulla lux in-
 jucunda est, & molesta recor-
 danti; nulla præterit, cujus
 recordatio non sit grata. Vir
 probus auget sibi spatium æta-
 tis: hoc est vivere bis, posse
 frui priore vita.*

*Antonius Primus.] de quo epig. 101.
 lib. 1.*

*Quindecies actas.] De Olympiadibus di-
 ctum epig. 39. lib. 7. & epig. 45. lib. 4. quas
 pro quinquennio aliquando Poëtæ, historici*

vero pro quadriennio semper sumunt.

*Nec metuit Lethes.] hoc est, nec timer
 mortem imminemem, epig. 2. supra.*

*Vita posse priore.] hoc est, voluptatem
 percipere ex vita probe acta.*

Ad Calendas Martias, quibus natus erat. XXIV.

NATALES mihi Martiæ Kalendæ,
 Lux formosior omnibus Kalendis,
 Qua mittunt mihi munus & puellæ:
 Quinquagesima liba, septimamque
 Vestris addimus hanc focus acerram.
 His vos, si tamen expedit, roganti
 Annos addite bis precor novenos:
 Ut nondum nimia piger senectæ,
 Sed vitæ tribus aureis peractis
 Lucos Elysiæ petam puellæ.
 Post hæc temporâ, nec diem rogabo.

*O Calendæ Martiæ mihi na-
 tales, dies pulchrior omnibus
 calendis, quo virgines etiâ
 mittunt ad me donum: adjun-
 gimus vestris focus quinquage-
 sima liba, & hanc septimam
 acerram. Vos (si tamen ju-
 vat rogantem) adjungite his,
 quæso, annos octodecim; ut
 nondum piger nimia senectute,
 sed peractis tribus aureis vitæ
 adeam lucos puellæ Elysiæ. Post
 hæc tempora, nec petam unum
 diem.*

*Qua mittunt.] Munera mittebantur ad
 eum qui natalem diem celebraret. Vide epig. | 64. lib. 8.*

*Quinquagesima liba.] hoc est, Jam quin-
 quages*

quagies septies sacrificiis celeberrimos natales Calendas: quæ autem hujusmodi sacrificiis adhiberentur explicuit, epig. 92. lib. 9. ubi de placentis seu libis, & thure diximus. *Aceris.*] vas est, quo thus crematur.

Vestris focus.] Id est, vestris aris.

Bis precor novenos.] Octodecim annos addite quinquaginta septem, & erunt 75. Alii *ter novenos*, sed minus bene; essent enim anni 84, & sic senectus decrepita contra votum Poëtæ.

Tribus aureis.] hoc est, septuaginta quinque annis peractis: aureus enim Romæ æstimabatur viginti quinque denariis; tres vero aurei efficiunt 75. denarios, numerum scilicet annorum quos operat Poëta. Ita Raderus & Farnabius. At vero Turnebus lib. 30. cap. 3. legit *tribus arcis*. Et tria vita spatia intelligit, pueritiam nempe, juventutem, & senectam. Judicet lector.

Elysia puella.] Proserpinæ, id est mortuar.

De Mucio urente manum. XXV.

IN matutina nuper spectatus arena
Mucius, imposuit qui sua membra focus;
Si patiens, fortisque tibi, durusque videtur:
Abderitanæ pectora plebis habes.
Nam cum dicatur tunica præsentem molesta:
Ure manum: plus est dicere, non facio.

Nuper in arena mane spectatus est Mucius, qui admovi flammis suos artus: si existimas illum patientem; & fortem, & durum: habes copiam plebis Abderitana. Nam cum dicatur præsentem tunica molesta, ure manum: fortioris est animi respondere, nolo.

De Mucio.] Scriverius legit de rei supplicio sub persona Mucii Scevolæ, de quo vide epig. 22. lib. 1. & epig. 30. lib. 8.

In matutina.] Duplex uno die exhibebatur spectaculum, mane cum bestiis pugnant gladiatores, post meridiem vero ii qui superfuert inter se dimicabant. Suetonius in Claudio cap. 34. de his tuse Lipsius lib. 2. Saturn. cap. 15.

Abderitana.] hoc est, stolidus es. Abdera urbs Thraciæ, ejus incolæ cœli vitio

ad insaniam propensi sunt, illic autem natus Democritus, de quo Juven. sat. 6.

— *cujus prudentia monstrat,*

Summos posse viros, & magna exemplum daturus

Verecun in patria, crassoque sub ædifici.

Tunica præsentem.] Pice, resina, cæterisque flammaram alimentis imbuta tunica; quar induere coactus fuisset, si manum comburere jussus noluisse.

De Varo mortuo in Ægypto. XXVI.

VARE, Parætonias Latia modo vite per
urbes
Nobilis, & centum dux memorande vi-
ris:
At nunc Aufonio frustra promissa Quirino
Hospita Lagæi litoris umbra jaces.
Spargere non licuit fringentia fletibus ora,
Pinguia nec mœstis addere thura rogis:
Sed datur æterno victurum carmine nomen.
Nunquid & hoc, fallax Nile, negare po-
tes?

O Vare, paulo ante Romanæ vite insynis per urbes Ægypti, & dux celebrande centum viris: sed nunc umbra jac hospita Lagæi litoris nequam quam promissa Aufonio Quirino. Non licuit perfunde lacrymis frigidum vultum, nec addere pingua thura mœstis rogis: sed nomen datur victurum æterno carmine. O Nile fallax, potesne etiam recusa hoc?

Parætonias.] Parætonium & Pelusium duo cornua Ægypti vocat Florus, ut refert Ortelius. Parætonium dicitur hodie secundum aliquos *Porto-Rassa*, secundum alios Berton. Ovidius lib. 9. Met.

Isti, Parætonium, Mareoticæque arum Pharumque.

Latia vite.] quæ erat insigne Centurionis, qua nempe castigabantur milites, Tacitus lib. 1. Annal. & Lucanus lib. 6.

Es centum.] Ex Livio & Polybio constat sexaginta tantum militibus præfuisse centurionem; sed sane Poëta rationem habet legionis a Romulo institutæ, quæ tribus hominum millibus constabat, & distributa erat in triginta manipulos, quibus præerant triginta centuriones.

Ansonio frustra.] Romulus dictus est Quirinus: vide Livium lib. 1. & sumitur hæc pro populo Romano, ad quem redituum

se promiserat Varus.

Lagai.] hoc est Ægyptii, a Lago patre Ptolemæi cognomento magni.

Sed datur aeterno.] Vide epig. 85. lib. 6. hoc est: saltem licebit versibus non perituris Vari nomen celebrare, nec Ægyptus quæ Varo reditum negavit, poterit hoc mihi negare, Ægyptii vero fallaces habitus sunt, pro quibus sumitur Nilus.

Ad Diodorum ignobilem, sed divitem. XXVII.

NATALI, Diodore, tuo conviva Senat-
tus

Accubat, & rarus non adhibetur eques:

Et tua tricenos largitur sportula nummos:

Nemo tamen natum te, Diodore, pu-
tat.

O Diodore, tuo natali Senatores conviva accumbunt, & frequentes equites admoventur, & tua sportula distribuitur triginta nummos: O Diodore, nihilominus nemo putat te natum.

Natali.] quem convivii celebrabat.

Et tua tricenos.] Cum alias decem tantum nummi festertii darentur pro sportula: singuli valebant decem quadrantes, unde sportula erat tantum quadrantum, epig. 70. infra. De sportula jam dictum epig. 81.

lib. 1.

Nemo tamen.] hoc est, omnes tamen terræ filium, seu ignobilem, & obscurissimo genere ita natum sciunt, quasi natus non esses, & te natalicijs muneribus indignum existimant.

Ad Janum, ut det pacem. XXVIII.

ANNORUM, nitidique fator pulcherrime
mundi,

Publica quem primum vota precesque ca-
nunt,

Pervius exiguos habitabas ante Penates,

Plurima qua medium Romam terebat iter.

Nunc tua Cæsareis cinguntur limina donis,

Et fora tot numeras, Jane, quot ora ge-
ris.

At tu, sancte pater, tanto pro munere gra-
tus,

Ferrea perpetua claustra tuere sera.

O Pulcherrime genitor annorum, atque orbis nitidi, qui primus celebraris publicis votis & precibus, antea pervius habitabas in parvis adibus, qua frequentes Romani faciebant medium iter. Nunc tua ostia ornantur muneribus Cæsareis, & numeras tot fora, ô Jane, quot habes vultus. Sed tu, sancte pater, pro tanto dono memor custodi ferrea claustra sera perpetua.

Annum.] epig. 2. lib. 8.

Fatorum genitor, parensque Janus,
&c.

Publica quem.] epig. 3. lib. 8.

Te primum pia thura rogent, &c.

Lege Macrobius lib. 1. Saturn. cap. 9.

Pervius.] Quia ut collegit Raderus ex servio, Jani templum quatuor portas habebat in foro transitorio, & Jani olim transitiones dictæ sunt, quod passim transeun-

tibus paterent. Vide Marlianum lib. 4. cap. 8. Cicero lib. 2. de natura Deorum ait: *Cumque in omnibus rebus vim haberent maximam prima & extrema, principem in sacrificando Janum esse voluerunt, quod ab erendo nomen est ductum: ex quo transitiones per via Jani, foresque in liminibus prophanarum adium Janua nominantur.*

Nunc tua Cæsareis.] Nempe donis Domitiani & Nervæ: Templum enim inchoavit

choavit Domitianus, quod Nerva absolvit.

Et fora tot.] De frontibus Jani diximus epig. 2. lib. 8. De foris fufe agit Lipsius in Admirandis lib. 3. cap. 7.

Ferrea perpetua.] hoc est, nobis concilia pacem æternam. Jani enim templum tempore belli apertum, pacis tempore clausum fuit.

Ad Sextilianum amatorem. XXIX.

QUAM mihi mittebas Saturni tempore lancem,

Misisti dominæ, Sextiliane, tuæ:

Et quam donabas dictis a Marte kalendis,

De nostra prasina est synthesis empta toga.

Jam constare tibi gratis cœpere puellæ.

Muneribus factis, Sextiliane, meis,

O Sextiliane, misisti tuæ dominae lancem, quam mittebas mihi tempore Saturnalium; & de toga, quam mihi donabas Martiis Kalendis emisisti viridem synthesim. Jam inchoasti conciliare tibi puellam gratuito.

Saturni tempore.] Epig. 46. lib. 4. & 85. lib. 5.

Dictis a Marte.] Quibus natus erat Martialis epig. 24. supra.

Synthesis empta.] Tuæ puellæ emisisti synthesim, vestem nempe cœnatoriam, epig.

46. lib. 2.

Constare tibi gratis.] Quia muneribus quæ ad me mittenda essent, illas tibi concitias. Cicero 7. in Verrem, Navis tibi constat gratis, hoc est, navem comparasti gratis.

De litore Formiano. XXX.

Temperatæ dulce Formiæ litus,

Vos, cum severi fugit oppidum Martis,

Et inquietas fessas exiit curas,

Apollinaris omnibus locis præfert.

Non ille sanctæ dulce Tibur uxoris,

Nec Tusculanos Algidosve secessus,

Præneſte nec sic Antiumve miratur.

Non blanda Circe, Dardanive Caieta

Desiderantur, nec Marica, nec Liris,

Nec in Lucrina lota Salmacis vena.

Hic summa leni stringitur Thetis vento:

Nec languet æquor: viva sed quies ponti

Pictam Phaselon adjuvante fert aura.

Sicut puellæ non amanti æstatem

Multa salubre purpura venit frigus;

Nec seta longo quærit in mari prædam,

Sed a cubiculo, lectuloque jactatam

Spektatus alte lineam trahit piscis.

Si quando Nereus sentit Æoli regnum,

Ridens procellas tuta de sua mensa,

Piscina, rhombum pascit, & lupos vernas,

Natat ad magistrum delicata muræna.

Nomenclator mugilem citat notum;

O Temperatæ Formiæ litus amœnum, Apollinaris vos anteponit omnibus locis, cum fugit urbem rigidi Martis, & defatigatus recreat se a molestis anxietatibus. Ille non sic miratur suave Tibur conjugis pudica, nec Tusculanos aut Algidos secessus, nec sic Præneſte aut Antium. Nec grata Circe, aut Dardanis Caieta expetuntur, nec Marica, nec Liris, nec Salmacis lota in unda Lucrina. Hic summum mare permulcet æura suavi: nec æquor languet: at viva quies Ponti portat pictam Phaselon æura adjuvante. Et salutare frigus venit sicut mota purpura puella non amanti calorem. Nec seta querit prædam longe in mari, at piscis visus in profundo trahit lineam jactatam a cubiculo & lectulo. Si quando Nereus experitur potestatem Æoli, piscina secuta de sua mensa irridens tempestate rhombos pascit, & lupos vernas. Delicata muræna natat ad magistrum. Nomenclator tor vocat mugilem cognitam

Et adesse iussi prodeunt senes nulli.
Frui sed istis quando Roma permittis?
Quot Formianos imputat dies annus
Negotiosis rebus urbis hærenti?
O vinitores, villicique felices,
Dominis parantur ista, serviunt vobis.

Et senes nulli accedunt iussi adesse. Sed, ò Roma, quando finis frui istis? Quot Formianos dies tribuit annus implicato operosis negotiis urbis? O vinitores, & villici beati, ista parantur dominis, serviunt vobis.

Formia.] hoc est, quæ estis litus amœnum: Formiæ vero oppidum erat maritimum in finibus Latii versus Campaniam, ubi amœna fuit villa Apollinaris, de quo epig. 87. lib. 4. & epig. 25. lib. 7.

Oppidum Martii.] Romam intellige conditam a Romulo Martis filio.

Non ille sancta.] Intellige villam Tiburtinam uxoris non æque gratam fuisse Apollinari.

Nec Tusculanos.] agros scilicet Latii amœnissimos recenset, de quibus supra.

Non blanda Circe.] Promontorium amœnum, epig. 36. lib. 8.

Dardanisve Cajeta.] quia a Trojanis qui Dardanidæ dicti sunt, condita: hodie *Caeta*. Virgilius 7. Æneid.

Nec Marica.] Quæ Lirim, alii Lyrim, amnem Campaniæ incolebat, & regi Fauno nupsit, eique Latinum peperit. Virgilius 7. Æneid.

Hunc (Latinum) Fauno & Nympha genitum Lawrence Marica Accipimus.

Ad illius amnis ripas lucum Maricæ sacrum fuisse testatur, lib. 13. epig. 82.

Nec in Lucrina.] De lacu Lucrino sæpius actum, cuius aquas delicatissimas comparat Salmacis fonti, de quo Ovidius lib. 5. Met. Etenim in Lucrino non lavit Salmacis.

Mota.] hoc est, tam grata est Formiani litoris aura, ac illa quam puellæ excitant mota veste purpurea, vel flabello.

Nec seta.] lineam piscatoriam interpretare.

Spectatus alte.] hoc est in profundo, quia aqua maris illic pellucida.

Si quando Nereus.] Deus maris, Nympharum pater, & pro ipso mari sumitur.

Aolus.] Rex ventorum: hoc est, si mare tempestatibus horrescit.

Ridens procellas.] quia in piscina servantur pisces.

Lupos vernas.] pisces illic natos.

Natat ad.] Vide epig. 30. lib. 4.

Nomenclator.] Is erat servus qui nomina accedentium ad dominum proferret.

Formianos.] Serenos intellige.

Vobis serviunt.] quia vos soli his deliciis fruimini.

In Calliodorum helluonem. XXXI.

ADDIXTI servum nummis hère mille ducentis,

Ut bene cœnares, Calliodore, semel:

Nec bene cœnasti nullus tibi quatuor emtus

Librarum cœnæ pompa, caputque fuit.

Exclamare liber, non est hoc, improbe,
non est

Piscis: homo est. hominem, Calliodore,
voras.

O Calliodore, heri vendidisti servum mille & ducentis nummis, ut laute cœnares semel: nec laute cœnasti, nullus quatuor librarum a te emptus, fuit pompa cœnæ & caput. Exclamare juvat, O improbe, non est hoc, non est piscis, homo est. O Calliodore, exorbes hominem.

Addixti.] Addicere verbum est solenne in judiciis, hoc est adjudicare pluris licitanti: significat etiam simpliciter vendere, ut hic.

Cœna pompa.] Cœna dividebatur in tres

partes, in antecœnam, ut aiunt interpretes, in cœnæ caput, & secundas mensas: pompa vero & caput cœnæ idem est.

Hominem voras.] hoc est servum quem vendidisti, ut emereres nullum.

De imagine M. Antonii Primi ad Cæcilianum.
XXXII.

HÆc mihi quæ colitur violis pictura, ro-
sisque,

Quos referat vultus, Cæciliane, rogas?

Talis erat Marcus meus Antonius annis

Primus: in hoc juvenem se videt ore se-
nex.

Ars utinam mores, animumque effingere pos-
sit:

Pulchrior in terris nulla tabella foret.

O Cæciliane, quærisne quam
faciem exprimat hæc pictura,
quam veneror violis & rosis?
Talis erat Marcus Antonius
Primus florente ætate: senex
se videt juvenem in hoc vultu.
Utinam ars valeat exprimere
mores & mentem! nulla ta-
bella in terris esset formosior.

Talis erat.] De quo diximus epig. 101.
lib. 9. & epig. 23. supra, annos ejus com-
putavit.

Ars utinam.] Virtus enim, si pingi pos-
set, vehementissimos sui amores excita-
ret.

Ad Numatium Gallum,

ut sit ejus carminum defensor. XXXIII.

SIMPLICIOR priscis, Numati Galle, Sa-
binis,

Cecropium superas qui bonitate senem:

Sic tibi cum soceri claros retinere Penates

Perpetua natæ det face casta Venus:

Ut tu, si viridi tinctos ærugine versus

Forte malus livor dixerit esse meos,

Ut facis, a nobis abigas: nec scribere quen-
quam

Talia contendas carmina, qui legitur.

Hunc servare modum nostri novere libelli,

Parcere personis, dicere de vitiis.

O Numati Galle, qui candi-
dior antiquis Sabinis vinci
probitate senem Athenien-
sem: sic pudica Venus tibi con-
cedat remanere in ædibus ma-
gnificis tui soceri cum perpetuo
matrimonio ejus filia: Ut
a me expellas pro tuo more
si forte improba invidia præ-
dicarit quod carmina imbut
viridi ærugine sunt mea: &
contendas ejusmodi versus no-
componi a quoquam qui legi-
tur. Nostri libri sciunt ser-
vare hunc modum, ignoscen-
personis, carpere vitia.

Priscis Sabinis.] Qui morum simplicitate,
& animi candore excelluerunt.

Cecropium senem.] Alii Socratem, alii E-
picurum intelligunt.

Perpetua natæ.] nempe tuæ uxoris, hoc
est. tuum matrimonium non solvatur, at
semper vivas cum tua uxore in ædibus tui
soceri.

Cum soceri.] Legunt alii *consoceri*. Ita ex-
plicat Raderus: Sic tibi det casta Venus per-
petua face natæ, consoceri claros Penates
retinere: hoc est, Venus tibi connubium
natæ tuæ, cum consoceri filio initum, in

ædibus generi & soceri æternum firmet
uti concordēs gener & nurus, consoceri que
simul vivatis. Consoceri est quorum alter
filium alterius filia in matrimonium dedi-
Judicet lætor.

Tinctos ærugine.] quæ rubigo est. sed h.
sumitur pro maledicentia, quam atrum v.
nenum dixit epig. 71. lib. 7. Vide etiam
epig. 11. lib. 7.

Parcere personis.] a veris scilicet person-
rum nominibus abstinere se jam dixit ep-
stola libri 1.

Ad Trajanum,
de jure patronorum restituto. XXXIV.

DI tibi dent quicquid, princeps Trajane, mereris:

Et rata perpetuo, quæ tribuere, velint:

Qui sua restituis spoliato jura patrono:

Libertis exul non erit ille suis.

Dignus es, ut possis totum servare clientem:

Ut liceat tantum vera probare, potes.

O Princeps Trajane, dii tibi concedant quicquid mereris, & velint semper firma esse, quæ concessere: qui reddis spoliato patrono sua jura; illi non eripientur sui liberti. Dignus es ut possis servare totum clientem: & potes, dummodo liceat probare veritatem.

Qui sua.] quæ præcipue consistunt in operis & successione libertorum: Domitianus vero patronos hoc jure spoliaverat.

Libertis exul.] Exul, ut aiunt interpretes, hic sumitur pro proscripto patrono nempe, cui cum jus succedendi in bona liberti esset ereptum, videbatur proscriptus.

Totum clientem.] hoc est, civem Roma-

nam integræ suæ dignitati restituere, quem vocat clientem ipsius Imperatoris.

Ut liceat.] hoc est, potes quidem servare, dummodo possit probare se esse patronum. Legunt alii,

Ut liceat tantum: vera probare potes.

hoc est: Modo detur occasio, potes probare esse quæ dixi.

De Sulpicia,
cujus versus de amore conjugum laudat. XXXV.

OMNES Sulpiciam legant puellæ,

Uni quæ cupiunt viro placere.

Omnes Sulpiciam legant mariti,

Uni qui cupiunt placere nuptæ.

Non hæc Colchidos asserit furorem,

Diri prandia nec refert Thyestæ,

Scyllam, Byblida nec fuisse credit:

Sed castos docet & pios amores,

Lusus, delicias, facetiasque.

Cujus carmina qui bene æstimarit,

Nullam dixerit esse sanctiorem.

Gales Ægeriæ jocos fuisse

Jdo crediderim Numæ sub antro.

Hac condiscipula vel hac magistra

Esse doctior, & pudica Sappho.

Sed tecum pariter, simulque visam

Durus Sulpiciam Phaon amaret.

Frustra: namque ea nec Tonantis uxor,

Nec Bacchi, nec Apollinis puella

Crepto sibi viveret Caleno.

Omnes virginæ legant Sulpiciam, quæ volunt placere uni marito: omnes mariti legant Sulpiciam, qui volunt placere uni uxori. Hæc non agit de furore Medææ, nec narrat prandia crudelis Thyestæ, nec putat exitisse Scyllam, nec Byblidam: at docet puros & pios amores, jocos, delicias, & festivitates. De cujus versibus qui recte judicaverit, nullam dixerit esse castiorem. Existimaverim ejusmodi fuisse ludos Ægeriæ sub humida spelunca Numa. Hæc condiscipula, aut hæc magistra, & Sappho, esse doctior & casta. Sed durus Phaon diligeret Sulpiciam tecum pariter & simul spectatam. Inutiliter: etenim illa nec uxor Jovis facta, nec Bacchi, nec puella Apollinis viveret privata Caleno suo marito.

Non hæc Colchidos.] Medææ amores & scelerata intelligit, quæ vera esse sane negabat Sulpicia. Vide epig. 54. lib. 5. ubi & de prandio Thyestæ egimus: vide etiam epig.

epig. 4. supra, ubi & de Scylla dictum.

Byblida.] quæ fratris sui Cauni amore arsit, & tandem in fontem conversa fuit. Sulpicia vero non credit extitisse talia monstra, quia ipsa pudica est.

Cujus carmina.] Post hunc versum alii addunt istam,

Nallam dixerit esse nequiores.

Etenim lusus & delicias conjugum scripserat Sulpicia; ex quibus nequior haberi poterat; ut consideratis ejus moribus, castissimam judicari debuit.

Ageria.] quæ fuit Numæ conjux, de qua epig. 47. lib. 6. a qua divinitus doceri

se in antro Aricino fingebat Numa. Ovidius 3. Fastorum:

Ageria est quæ præter aquas, dea grata Camenis

Ille Numæ conjux consiliumque fuit.

Sappho.] Poëtria celebris de qua epig. 68. lib. 7. quæ Phaonem perditæ amavit, a quo fuit contempta; at, inquit Poëtria, Sulpiciam arsisset, nec ægre tulisset Sappho.

Nec Bacchi.] Ariadne nempe: Daphne vero ab Apolline adamata. Horum omniunt nota historia.

Caleno.] de quo epig. 38. infra.

In Munnam,

de pessimo vino Massiliensi. XXXVI.

IMPROBA Massiliæ quicquid fumaria cogunt,

Accipit ætatem quisquis ab igne cadus,

A te, Munna, venit: miseris tu mittis amicis

Per freta, per longas toxica sæva vias.

Nec facili pretio, sed quo contenta Falerni

Testa sit, aut cellis Setia cara suis.

Non venias quare tam longo tempore Romam,

Hæc puto causa tibi est, ne tua vina bibas.

O Munna, a te mittitur quicquid coacervant improba fumaria Massiliæ, & quisquis cadus maturescit impositus igni tu mittis infelicibus amicis seva venena per maria, & longa itinera. Nec parvo pretio, sed quo ematur testa Falerni, aut Setia cara suis cellis. Hanc, opinor, habuisti causam, cur tam longo tempore non venias Romam, ne potes tua vina.

Improba Massiliæ.] Fumaria loca erant ubi fumo vina coquebantur. *Improba* dixit, quia corrumpebant vinum. Vide epig. 81. lib. 3.

Vel cocta fumis mustæ Massilianis.

Toxica seva.] hoc est vina pessima, epig.

19. lib. 1.

Setia cara.] hoc est vina Setina generosius de quibus sæpius dictum.

Ne tua vina.] hoc est, Ne vina tam apera ad nos missa nobiscum bibere tu quæ cogaris.

Ad Maternum

jureconsultum & municipem suum. XXXVII.

JURIS & æquarum cultor sanctissime legum,

Veridico Latium qui regis ore forum,

Municipi, Materne, tuo veterique sodali

Callaicum mandas si quid ad Oceanum.

An Laurentino turpes in litore ranas,

Et fatius tenues ducere credis acos?

Ad sua captivum quam saxa remittere mul-

lum,

O Materne in segeterrime cultor juris, & legum iustarum, qui regis Latium forum ore veridico, si quid mandas tuo municipi, atque antiquo sodali ad Oceanum Callaicum; putas prestare piscari ranas turpes in litore Laurentino, & tenues acos quam remittere ad sua saxa nullum captivum.

Vifus erit libris qui minor esse tribus?
 Et fatuam summa cœnare Pelorida mensa,
 Quosque tegit levi cortice concha brevis?
 Ostrea Baianis quam non liventia testis,
 Quæ domino pueri non prohibente vo-
 rent?
 Hic olidam clamofus ages in retia vulpem,
 Mordebitque tuos fordida præda canes.
 Illic pifcofo modo vix educta profundo.
 Impedient lepores humida lina meos.
 Dum loquor, ecce redit fporta pifcator ina-
 ni,
 Venator capta marte fuperbus adefit.
 Omnis ab urbano venit ad mare cœna ma-
 cello,
 Callaicum mandas fi quid ad Oceanum.

qui vifus fuerit minor tribus
 libris? & fuma mensa co-
 medere infulfam Pelorida, &
 quos tegit concha brevis levi
 cortice? quam oftre: non invi-
 dentia Baianis testis, qua
 exorbeant fervi hero non ve-
 tante? Hic clamofus ages in
 retia vulpem male olentem,
 & fetida præda mordebit tuos
 canes Illic humida lina mo-
 do vix extracta ex profundo
 pifcofo irriterent lepores meos.
 Dum loquor, en pifcator re-
 vevitur vacua fporta: venator
 accedit fuperbus capta mar-
 te. Omnis cœna affertur ab
 urbano macello ad mare: fi
 quid mandas ad Oceanum Cal-
 laicum, fum profecturus.

[*Materne.*] Cujus meminit epig. 74. lib. 2.
 c. epig. 97. lib. 1.

[*Latium.*] hoc est, qui Romæ de jure
 efpondes.

[*Callaicum.*] hoc est Hispanum. Vide epig.
 6. fupra. Hic oratio dehit, nec addit
 oëta quod rediturus effer in fuam, & Ma-
 erni patriam.

[*An. Laurentino.*] quod diftat ab urbe Ro-
 na decem & feptem millibus paffuum. Pli-
 ius junior epift. 17. lib. 2. *Acos.*] viliffi-
 nos pifces intellige.

[*Summa mensa.*] hoc est lautiffima, in-
 quit Domitius, cui affentit Farnabius. An
 ltimam intelligit Poëta, an locum forte
 xcellfum in mensa, ubi ponerentur pif-
 es?

[*Pelorida.*] viliffimum quoque pifcem,
 pig. 11. lib. 6.

[*Quosque tegit.*] Includos conchis mitulos
 ficiculos intelligunt interpretes. Horatius

fat. 4. lib. 2.

Mitulus, & viles pellent obftantia con-
 che.

[*Ostrea Baianis.*] hoc est, quæ non ce-
 dunt oftreis natis in lacu Lucrino prope
 Baias, quæ funt optimi faporis.

[*Que domino.*] In Hispaniæ litoribus oftreo-
 rum optimorum magna est copia.

[*Hic olidam.*] Dum enim a canibus urge-
 tur vulpes, lotium emittit pellime olens;
 epig. 4. lib. 4.

Quod vulpis fuga. &c.

[*Lepores meos.*] quis funt in meis agris.

[*Sporta.*] est caniftrum vimineum.

[*Capta marte.*] Gallice *marte*, animal fatis
 notum. Legunt alii *capta mele*, Gallice
blaireau, chat *fauvage*, *foinir*.

[*Superbus.*] quali præda optima onuftus.

[*Omnis ab.*] In Italia pifcis ex urbe ad
 villas etiam maritimas feruntur.

Ad Calenum, de annis felicibus, quibus vixit cum Sul-
 picia fua uxore. XXXVIII.

Molles tibi quindecim, Calene,
 Quos cum Sulpicia tua jugales
 indulfit Deus, & peregit annos!
 Nox omnis, & hora, quæ notata est
 Caris litoris Indici lapillis!
 Quæ prælia, quas utrinque pugnas
 elix lecticulus, & lucerna vidit,
 Jimbis ebria Nicerotianis!

Calene, ô dulces quindecim
 annos quos tibi concessit &
 perfecit Deus cum tua Sulpi-
 cia! ô nox omnis, & hora
 quæ fignata est pretiofis la-
 pillis litoris Indici!

Vixisti tribus, ô Calene, lustris:
 Ætas hæc tibi tota computatur,
 Et solos numeras dies mariti.
 Ex illis tibi si diu rogatam
 Lucem redderet Atropos, vel unam,
 Malles, quam Pyliam quater senectam.

O Calene, vixisti tribus lustris: tu computas totam hanc ætatem, & numeras solos dies mariti. Ex illis si Atropos tibi restitneret vel unam lucem diu peritam, malles quam Pyliam quater senectam.

O molles.] Vide epig. 35. supra.

Caris litoris.] hoc est gemmis in mari Indico natis. Vide epig. 45. lib. 8.

Nimbis ebria.] hoc est, madens aspersio- nibus odoratis quas confecerat Niceros un- guentarius, epig. 55. lib. 6.

Tribus lustris.] hoc est quindecim annis.

Ætas hæc tota.] Tu existimas hos qui decim annos impleviffe totam tuam ætatem.

Malles.] Vel unum ex illis diebus te redditum præferres longævæ ætati Nestor de quo epig. 30. lib. 9.

In Lesbiam vetulam. XXXIX.

Consule te Bruto quid juras, Lesbia, na-
 tam?
 Mentiris, nata es, Lesbia, rege Numa.
 Sic quoque mentiris: namque ut tua secula
 narrant,
 Ficta Prometheo diceris esse luto.

O Lesbia, quid juras te non tam consule Bruto? Mentiris ô Lesbia, nata es rege Numa. Sic etiam mentiris: enim ut computantur tui annos diceris esse ficta ex luto Promethei.

Numa.] qui fuit secundus Romanorum rex: hoc est, antiquior es omnibus consulibus.

Ficta.] hoc est, tam annosa & turpis es,

ut videaris ficta fuisse ex luto Promethei de quo epig. 46. lib. 9. Huic simile est epig. 67. infra, & epig. 101. lib. 1.

XL.

In Proculeiam

quæ avaritiæ causâ a marito discessit. XLI.

MENSE novo Jani veterem, Proculeia,
 maritum
 Deseris, atque jubes res sibi habere suas.
 Quid rogo, quid factum est? subiti quæ causâ
 doloris?
 Nil mihi respondes? dicam ego, Prætor
 erat.
 Constatûra fuit Megalensis purpura centum
 Millibus, ut nimium mûnera parca da-
 res:
 Et populare sacrum bis millia dena tulisset.
 Diffidium non est hoc, Proculeia: lucrum
 est.

O Proculeia, novo mense Januarii veterem maritum deseris, atque jubes habere tibi res suas. Quid, quæso, quid contigit? Quæ causâ repentinus doloris? Nullumne mihi a responsum? Ego dicam, Prætor erat. Purpura Megalensis fuit constatûra decem millibus, quantumvis parcos exhiberes ludos: & viginti millia insumpta fuissent in populi sacro. O Proculeia, non est divortium; quæstus est.

Res sibi.] In repudiis comprobata sunt hæc verba, *Tuas res tibi habeto*: item hæc, *Tuas res tibi agito*, Lege 2. ff. de divortiiis & repudiis.

Prætor erat.] Atque ita ornatus purpura ludos Megalenses in honorem Cybeles suis impensis exhibere debuit: cum autem pauper esset, pecuniam illi suppeditare coacta fuisset Procula: Megalenses vero ludi sic dicti sunt a templo Megalesio Pefinunte in urbe Phrygiæ, unde Romam advecta fuit dea: de quibus fuse agit Ovidius lib. 4. Fastorum. Lege Rosinum lib. 5. Antiquitatum Romanarum cap. 12. Alexander ab Alexandro Genialium dierum lib. 6. cap. 19. ait: Prætores & Magistratus purpurati in toga & prætexta, atque in ornata maximo

celebrarunt, nempe ludos Megalenses: quare purpura Megalensis in vulgi proverbium venit.

Et populare sacrum.] Florales ludos intelligit Merula, in quibus missio fiebat in populum ab iis qui gratiam plebis quærent. Perlius sat. 5.

vigila & cicer insere large,
Rixanti populo, iustra ut Floralia possint

Aprici meminisse senes.

Subjungit Merula Floralia edita fuisse Aedilibus arbitris. *Popularia sacra*, ut ait La-beo, quæ omnes cives faciunt, nec certis familiis attributa sunt. Festus. Ergo, addit Raderus, populare sacrum est generatim dictum.

Ad Dindymum puerum mollem. XLII.

TAM dubia est lanugo tibi, tam mollis, ut illam

Halitus, & soles, & levis aura terat.

Celantur simili ventura Cydonia lana,

Pollice virgineo quæ spoliata nitent.

Fortius impressi quoties tibi basia quinque,

Barbatus labris, Dindyme, fio tuis.

Habes lanuginem tam dubiam, tam teneram, ut halitus, & solibus, & levi aura teratur. Ventura Cydonia teguntur simili lana, quæ resurgens nudata manu puellæ.

Tam dubia.] De hoc Dindymo vide epig. 42. & 84. lib. 5.

Ad Philerotem

de septem uxoribus ejus mortuis. XLIII.

SEPTIMA jam, Phileros, tibi conditur
uxor in agro,

Plus nulli, Phileros, quam tibi reddit
ager.

O Phileros, jam septem uxores a te humatae sunt in agro. O Phileros, ager nemini reddit plus quam tibi.

Septima.] A te nempe veneno sublata, ut intelligere videtur Poëta. Vide epig. 16. lib. 9.

Reddit ager.] Dotes nempe mortuorum uxorum. De agris ad sepulchrorum usum consecratis dictum epig. 115. & 117. lib. 1.

Ad Q. Ovidium iturum in Britanniam. XLIV.

QUINTE Caledonios Ovidi visure Bri-
tannos,

Et viridem Tethyn, Oceanumque
patrem;

Ergo Numæ colles, & Nomentana relin-
ques

O Quinte Ovidi adire Caledonios Britannos, & viridem Tethyn, atque Oceanum patrem: igitur deseres colles Numæ, & Nomentanam que

Ora? nec retinet rusque focusque senem?
Gaudia tu differs: at non & stamina differt
Atropos, atque omnis scribitur hora tibi.
Præstiteris caro (quis non hoc laudet?) ami-
co,

Ut potior vita sit tibi sancta fides.
Sed reddare tuis tandem mansure Sabinis:
Teque tuas numeres inter amicitias.

tem? Nec rus & focus retinet
te senem: Interponis moran-
latitia; sed Atropos nullan-
interponit staminibus, atque
omnis hora notatur tibi. Pro-
baveris caro amico, (quis no-
commendet hoc?) te vita præ-
ferre sanctam fidem. At tan-
dem mansure restituaris tu-
Sabinis: & te ipsum existi-
mes inter tuos amicos.

Quinte.] Cujus mentio facta est epig. 43. lib. 7. qui Cæsonum a Nerone damnatum in exilium comitatus vitæ anteposuit amicitiam.

Caledonios Britannos.] hodie Scotos. Vide epig. 7. lib. Spect.

Et viridem Tethyn.] quæ sumitur pro ipso mari; illius maritum Oceanum fluviorum fontiumque patrem fingunt Poëtæ.

Numæ colles.] Romam intelligunt alii: Sabinorum vero regionem montanam alii, unde oriundus Numa. De Nomentano

prædio dictum epig. 92. lib. 7. & 10. lib. 1.

Gaudia.] Sed, ut dixit Poëta lib. 1. epig. 16.

*Gaudia non remeant, sed fugitiva v-
lant.*

Vide epig. 54. lib. 4.

Nil adicit penso Lachesis, &c.

Teque tuas.] Te enim ipsum amare de-
bes, ut virum probum decet: hoc est, tu
ipsi tandem sis amicus.

In delicatum lectorem. XLV.

SI quid lene mei dicunt & dulce libelli:
Si quid honorificum pagina blanda fo-
nat:

Hoc tu pingue putas, & costam rodere ma-
vis,

Iliæ Laurentis cum tibi demus apri.

Vaticana bibas, si delectaris aceto:

Non facit ad stomachum nostra lagena tuum.

*Si quid blandum & suave
in meis libris; si tenera &
gina refert quid honorificum
tu hoc existimas rude; & cu-
tibi apponamus illia Laurentis
apri, mavis rodere costa.
Potes Vaticana, si aceto
placet tibi: nostra lagena tu
convenit tuo stomacho.*

Si quid lene.] amatorium puta, aut nup-
tiale.

Si quid honorificum.] si quid ad laudes
spectat.

Costam rodere.] Metaphora est, cujus est
hic sensus: Carmen maledicum tibi potius

placeret, quam tenerum & blandum.

Vaticana.] vina scilicet acerbis sapor,
epig. 19. lib. 1.

Nostri lagena.] hoc est, nostri versus
non conveniunt.

In Mathonem caussidicum ineptum. XLVI.

OMNIA vis belle, Matho, dicere: dic
aliquando

Et bene: dic neutrum: dic aliquando ma-
le.

*O Matho, vis dicere omnia
belle: dic aliquando & a-
dic neutrum: dic aliquando
male.*

Matho.] De quo epig. 80. lib. 4. qui om-
nia eleganter dicere volebat.

Et bene.] hoc est ad rem propositam.

Aliquando male.] hoc est, negligè inter-
dum rhetoricæ præcepta, & nudam verita-

tem expone: vel, ut ait Farnabius, in-
dum vel potentissimo vitia exprobra,
semper dicas omnia ad assentationem
tum.

Ad Julium Martialem

de iis quæ necessaria sunt ad vitam beatam. XLVII.

VITAM quæ faciunt beatiorē,
 Jucundissime Martialis, hæc sunt:
 Res non parta labore, sed relicta:
 Non ingratus ager, focus perennis,
 Lis nunquam, toga rara, mens quieta,
 Vires ingenuæ, salubre corpus,
 Prudens simplicitas, pares amici,
 Convictus facilis, sine arte mensa:
 Nox non ebria, sed soluta curis:
 Non tristis torus, attamen pudicus:
 Somnus, qui faciat breves tenebras:
 Quod sis, esse velis, nihilque malis:
 Summum nec metuas diem, nec optes.

O Carissime Martialis, hæc sunt quæ efficiunt vitam feliciorē; res non acquisita labore, sed relicta: ager non sterilis; focus perpetuus, lis nunquam, rara toga, tranquillus animus, vires modicæ, corpus sanum, prudens simplicitas, pares amici, facilis convictus, mensa sine arte: nox non temulenta, sed libera anxietatibus: uxor non mæsta, attamen casta: somnus qui faciat brevem noctem, quod sis, esse velis, & nihil malis: nec timeas ultimum diem, nec optes.

Ad Julium Martialem.] de quo egimus epig. 64. lib. 4. & epig. 1. lib. 6. In veteri codice inscribitur *ad seipsum*.

Sed relicta.] testamento nempe, aut alio modo.

Focus perennis.] Metonymia est, & focum pro victu posuit, inquit Raderus.

Toga rara.] hoc est, rara officia urbana: clientes enim togati comitabantur suos pa-

tronos.

Vires ingenuæ.] hoc est modicæ; nam qui viribus freti sunt, cum aliis sæpe rixantur.

Pares amici.] Impares enim genere & fortuna raro mutua se complectuntur amicitia.

Quod sis esse velis.] contentus sis tua sorte.

Parat convivium. XLVIII.

NUNCIAT octavam Phariæ sua turba juvencæ,

Atque pilata redit, jamque subitque cohors,
 Temperat hæc thermas, nimios prior hora vapores

Halat, & immodico sexta Nerone calet.

Stella, Nepos, Cani, Cerealis, Flacce, venitis.

Septem sigma capit, sex fumus, adde Lupum.

Exoneraturas ventrem mihi villica malvas Attulit, & varias, quas habet hortus, opes:

In quibus est lactuca sedens, & sectile porrum:

Nec deest ructatrix mentha nec herba salax.

Sua turba nunciat Phariæ juvencæ octavam, & cohors depilata revertitur, & jans adest. Hac temperat thermas, hora precedens emittit nimios vapores, & sexta calet immodico Nerone. O Stella, Nepos, Cani, Cerealis, Flacce, adestis: Sigma capit septem, sex fumus, adjunge Lupum. Villica mihi attulit malvas soluturas ventrem, & varias opes quas habet hortus: inter quas est lactuca sedens, & sectile porrum: nec ructatrix mentha deest, nec herba salax.

Sec̄ta coronabunt rutatos ova lacertos,

Et madidum thynni de sale fumen erit.

Parvus in his una ponetur cœnula mensa

Hœdus, inhumani raptus ab ore lupi.

Et quæ non egeant ferro structoris ofellæ,

Et faba fabrorum, prototomique rudes.

Pullus ad hæc, cœnisque tribus jam perna superstes

Addetur: saturis mitia poma dabo.

De Nomentana vinum sine fœce lagena,

Quæ bis Frontino consule prima fuit.

Accedent sine felle joci, nec mane timenda

Libertas, & nil quod tacuisse velis.

De Prasino conviva meus, Venetoque loquatur:

Nec facient quemquam pocula nostra reum.

Sec̄ta ova coronabunt lacertos, rutatos, atque fumen erit per fufum sale thynni. Inter hæc parvus hædus raptus ab ore crudelis lupi cœnula apponetur pro una mensa. Atque ofellæ quæ non egeant cultro structoris, & faba fabrorum, & rudes prototomi. Pullus ad hæc jungetur hu, & peraso superstes tribus cœnis: apponam futuris mitia poma. Dabo vinum sine fœce de Nomentana lagena, quæ prima fuit condita Frontino iterum consule Convivales permittentur sine felle, & libertas non metueda mane, & nihil quod ve siluisse. Conviva meus loquitur de Prasino, & Veneto nec pocula nostra constitue quemquam reum.

Nunciat octavam.] De horis dictum lib. 4. epig. 8.

Pharise juvenca.] Isidi, quæ Romæ colebatur sacris ex Ægypto petitis. De illa dictum epig. 14. lib. 2.

Affidet & cathedris mœsta juvenca tuis. Mœsta nempe propter amissum Osirim maritum, quem diu quæsit: hanc vero indagacionem quotidie repræsentabant ejus sacerdotes, & absolvebant hora a meridie secunda.

Atque pilata redit.] Ab indagacione scilicet redeunt calvi & depilati, epig. 56. lib. 6. utitur hoc verbo:

Extirpa mihi crede pilos de corpore toto, Teque pilare tuas testificare nates.

Calvos autem fuisse Isidis sacerdotes testatur Poëta lib. 12. epig. 29.

Linigeri fugiant calvi, sistrataque turba.

Legunt alii, & pilata redit, a pilo ferro nempe quo brachia atque humeros vulnerabant illi sacerdotes. Gronovius interpretatur cohortem prætorianorum militum pilis armatorum, quæ ad palatium illo die excubias egerat. Illa igitur pilata cohors jamque rediit, nempe in castra prætoriana, & subiit nempe altera illius vices excipiens.

Jamque subitque.] hoc est, Jam ingreditur templum deæ Isidis in campo Martio. Videtur unum que redundare: quare dubitat Raderus num scribendum sit, *statque subitque cohors.* Nam reversi illi sacerdotes stantes deam adorabant, epig. 29. lib. 12.

Inter adorantes cum stetit Hermogenes.

Videat lector.

Temperat hæc.] scilicet hora octava, qua

lavabant antiqui.

Prior hora.] septima nimirum.

Et immodico.] hoc est, immodice æstuatibus thermis Neronianis.

Stella, Nepos.] amici & convivæ Martialis.

Sigma capit.] Lectus erat mensæ accommodatus instar sigmæ literæ Græcæ, epig. 87. lib. 14.

Malvas.] quas molles dixit epig. 8. lib. 3. De lactucis & porris dictum epig. 47. lib. 3.

Ructurix mentha.] quia ructum miter.

Herba salax.] Erucam intelligunt interpretes, quæ libidinem excitat.

Rutatos.] hoc est ruta herba condita lacertos, epig. 77. lib. 7.

Dum saxetani ponatur cauda lacerti.

Et madidum.] hoc est, ut ait Farnabius Papillæ suis primiparæ fumen falso thynni liquore imbutum, epig. 56. lib. 13.

Una cœnula mensa.] hoc est, hædus: ponetur, qui totus una mensa comeditur.

Parvus in hu.] Alii parvus onyx. Mele. Scriverius legit, *Gustus in hu.* Et explicat: Priora illa in promulside gustu: sequitur caput cœnæ, hædus, ofellæ, &c.

Ofellæ.] Carnes sunt conditæ, concisæ, atque instar globi accumulatæ: sic non opus est ut illas scindat is qui ordinat & componit fercula.

Et faba fabrorum.] quibusdam herbis condita faba dicebatur fabrilis.

Prototomi.] hoc est, primi caules succiduntur. Vide epig. 101. lib. 14.

Perna superstes.] quæ nempe jam tribus
cœcis infervit.

Saturis.] hoc est, secundis mensis appo-
nam poma.

De Nomentana.] Vini Nomentani men-
tionem fecit epig. 106. lib. 1.

Prima fuit.] id est vinum reconditum
secundo consulatu Frantini. Legunt alii,

plena fuit.

Nec mane timenda.] Nullus nempe jocos
nostros deferet ad Cæsarem.

De Prasino.] De aurigarum factionibus
dictum epig. 46. lib. 6. periculosum vero
fuit iis non favere; quibus favebant Cæ-
sares.

In Cottam convivatorem fordidum. XLIX.

UM potes amethystrinos trientes,
Et nigro madeas Opimiano,
Propinas modo conditum Sabinum:
Et dicis mihi: Cotta, vis in auro?
Quisquis plumbea vina vult in auro?

Cum bibas trientes amethystrinos, atque ebrius sis nigro Opimiano, propinas Sabinum modo reconditum: & dicis mihi, O Cotta, vis in auro? quisquam ne vult vina plumbea in auro?

Amethystrinos.] hoc est scyphos amethystrinos
natos; vel forte respicit ad colorem vini.
De vino Opimiano dictum epig. 27. lib. 1.

Sabinum vero vinum recens pessimum
erat.

Plumbea vina.] vilissima intellige.

De Scorpo auriga nobilissimo cujus mortem deflet. L.

RANGAT Idumæas tristes victoria pal-
mas:
Plange, favor, sæva pectora nuda manu.
Mutet honor cultus, & iniquis munera flam-
mis
Mitte coronatas, gloria mœsta, comas.
Heu facinus, prima fraudatus, Scorpe, ju-
venta
Occidis? & nigros tam cito jungis equos.
Curribus illa tuis semper properata, brevif-
que
Cur fuit, & vitæ tam prope meta tuæ?

*Victoria mœsta frangat palmas Idumæas: O favor, per-
cute nuda pectora manu sæva.
Honor mutet ornamenta, &
tu, ô gloria mœsta injice co-
ronatas comas dona iniquis
flammis. Heu nefas, ô Scorpe,
peris privatus prima ju-
ventute, & tam velociter
jungis equos atros. Cur tam
prope fuit illa meta tuæ vitæ
semper properata & brevif
tuis curribus?*

Frangat Idumæas.] Idumæa regio est ab
occidua parte Jordanis abundans palmis,
quæ sunt insignia victoriæ: quam Poëta
decoratur, simul & favorem, & honorem,
& gloriam, numina semper Scorpo propi-
na, ut ejus mortem desistant.

Mutet honor.] In luctu enim, ut hodie,
estem mutare solebant veteres.

Mitte coronatas.] Suetonius cap. 84. in

Julio recenset ea quæ in mortui rogam in-
jicerentur.

Et nigros.] hoc est Plutonis equos: ve-
teres quippe existimabant eodem munere
mortuos fungi apud manes, quod obiissent
viventes.

Et vitæ tam prope.] In circo currus du-
cens ut victoriæ sæpissime, cur & vitæ me-
tam attingere properasti?

Ad Faustinum, verni temporis descriptio. LI.

SIDERA jam Tyrius Phryxei respicit a-
gni

Taurus, & alternum Castora fugit hiems.
Ridet ager, vestitur humus, vestitur & ar-
bos:

Ismarium pellex Attica plorat Ityn.

Quos, Faustine, dies, qualem tibi Roma Ra-
vennam

Abstulit! ô soles, ô tunicata quies!

O nemus, ô fontes, solidumque madentis
arenæ

Litus, & æquoreis splendidus Anxur a-
quis,

Et non unius spectator lectulus undæ,

Qui videt hinc puppes fluminis, inde ma-
ris!

Sed nec Marcelli, Pompeianumque, nec
illic

Sunt triplices thermæ, nec fora juncta qua-
ter:

Nec Capitolini summum penetrale Tonantis,
Quæque nitent cœlo proxima templa suo.

Dicere te lassum quoties ego credo Quirino,

Quæ tua sunt tibi habere: quæ mea, redde
mihi.

Jam Taurus Tyrius respicit de agni Phryxei, & hinc fugit alternum Castora. Ridet ager, terra virefcit, & arbor virefcit: pellex Attica deflet Ityn Ismarium: O Faustine, quibus diebus, quali Ravena privat te Roma! O soles, ô tunicata otia! ô nemus, ô fontes, ô solidum litus madentis arenæ, & splendidus Anxur æquoreis undis, & lectulus spectator non unius aquæ qui prospicit hinc puppes fluminis illinc maris! at nec theatrum Marcelli, nec Pompeii, illic sunt triplices thermæ, quatuor fora, nec excelsæ a Jovis Capitolini, & templa quæ refulgent vicina suo cœlo quoties, arbitror, te deflagatum dicere Quirino, & serva quæ tua sunt; restitue mihi quæ mea sunt.

Sidera jam Tyrius.] Taurus vector Europes Tyriæ, epig. 14. lib. 2. præest mensi Aprili: respicit vero arietem mensi Martio præfectum, qui vexit Hellen, & Phryxum, epig. 73. lib. 9.

Quid meruit terror Nemees, quid portitor Helles

Ut niteant celsi lucida signa poli.

Et alternum Castora.] Geminos intellige qui Maio tribuuntur. Vide epig. 39. lib. 5. ubi de Castore & Polluce alternatim viventibus.

Ismarium pellex Attica] hoc est, Philomela regis Atheniensium filia deflet Ityn Ismarium, id est Thracium, quem interfecit Progne Tercei uxor, epig. 68. lib. 5. Dicitur pellex, quod illam Terens Thraciæ rex stuprasset. Ovidius 6. Met.

Qualem tibi.] Veris amœnitate Ravennæ frui posses, nisi Romæ esses impeditus.

O tunicata quies.] In villa quippe tunica utebantur Romani, in urbe toga, quod

patronos colerent togati: epig. 47. supra.

Lis nunquam, toga rara, mens quies.

Madentis arenæ.] maris nempe fluminis.

Anxur.] Vide lib. 5. epig. 1.

Sive salutiferis candidus Anxur aquæ

Et non unius.] Sensus est: Ex ipso lectulo vel cubiculari, vel triclinari licet prospicere hinc mare, illinc flumen.

Sed nec Marcelli.] Theatrum ab Augusto excitatum Marcelli Octaviæ suæ sororis in gratia. Lege Marlianum lib. 6. cap. 2. De theatro Pompeii jam dictum epig. 9. lib. 6.

Sunt triplices thermæ.] hoc est thermæ Agrippinæ, Neronianæ, & Titianæ. intelligunt tres cellas in thermis, friariam nempe, tepidariam, & caldariam, quibus Plinius epist. 6. lib. 5.

Nec fora juncta.] De quatuor foris agit Lipsius in Admirandis lib. 3. cap. 7.

Quæque nitent.] hoc est templa Flaviæ
geatis, epig. 2. & 4. lib. 9.
Quirino.] Conditorem urbis pro ipsa urbe

ponit : hoc est, O Roma, serva tibi tuos honores, & permitte ut fruam meis villis.

De spadone effœminato. LII.

THELIN viderat in toga spadonem,
Damnata Numæ dixit esse mœcham.

Numa spectaverat Thelin spadonem in toga, dixit esse adulteram damnatam.

Damnata.] Matronæ enim adulterii togatæ, epig. 39. lib. 2. ut dignoscerentur damnatæ non prodibant in publicum nisi a stolaus.

Epitaphium Scorpi aurigæ nobilissimi. LIII.

ILLE ego sum Scorpus, clamosi gloria cir-
ci,
Plausus Roma tui, deliciæque breves,
Invida quem Lachesis raptum trieteride no-
na,
Dum numerat palmas, credidit esse fe-
nem.

O Roma, ego sum ille Scorpus, decus clamosi circo, plausus tui, & deliciæ breves, quem raptum, nona trieteride invida Lachesis putavit esse vetulum, dum numerat victorias.

Ille ego.] Vide epig. 50. supra.
Trieteride nona.] hoc est natum viginti & septem annis: trieteris enim triennium est, epig. 38. lib. 6.
Dum numerat palmas.] quas in circo plurimas reportavit Scorpus.

In Olum convivatorem ineptum. LIV.

MENSAS, Ole, bonas ponis: sed ponis
opertas.
Ridiculum est: possum sic ego habere bo-
nas.

Ole, apponis bonos cibos; at apponis testos. Ineptum est, hoc modo possum ego habere lautos.

Mensas.] Olus laudabat cibos quos apponebat, sed ita testos ut a convivis sumi requirent, unde festive illum irridet Poëta: sic enim posse se lautum esse jocatur.

L V.

In Gallum de patronorum avaritiâ. LVI.

TOTIS, Galle, jubes tibi me servire die-
bus,
Et per Aventinum ter quater ire tuum.
Eximit, aut reficit dentem Cassellius ægrum,
Infestos oculis uris, Higine, pilos.
Non fecat, & tollit stillantem Fannius u-
yam;

O Galle, imperas me tibi famulari totis diebus, atque iter & quater per tuum Aventinum. Cassellius evellit, aut curat dentem ægrum. O Higine, uris pilos noxios oculis. Fannius non scindit, & tamen aufert uvam stillantem:

Tristia fervorum stigmata delet Heros.

Enterocelarum fertur Podalirius Hermes.

Qui sanet ruptos, dic mihi, Galle, quis est?

Heros delet tristia stigmata fervorum. Hermes dicitur Podalirius herniarum. O Galle, dic mihi, quis curet ruptos?

Et per Aventinum.] montem nempe in quo habitabat Gallus.

Cassellius.] Eburugus.

Higine.] qui oculorum morbo medebatur. Scribunt alii Higyne, alii Hegine.

Stillantem uvam.] Tuberculum nempe in faucibus a similitudine uvæ sic dictum. Celsus lib. 5. cap. 14.

Stigmata fervorum.] Vide epig. 64. lib. 6. Alii saxorum.

Stigmata nec vafra delebit Cinnamus arte.

Enterocelarum.] hoc est herniarum, cum intestina in scrotum delabuntur.

Podalirius.] frater Machaonis, & Æsculapii filius, hinc sumitur pro medico: hoc est, Hermes curat hernias.

Qui sanet ruptos.] Non herniosos intelligit, sed officii patronorum defatigatos, & quorum vestes sunt attritæ & laceræ: quasi diceret, omni morborum generi remedium quidem invenitur, at clientibus defatigatis & laceris nullus patronus ferri opem.

Ad Sextum, conqueritur munera minui. LVII.

ARGENTI libram mittebas, facta felibra est,

Sed piperis. tanti non emo, Sexte, piper.

Mittebas libram argenti; redacta est ad felibræ, at piperis. O Sexte, non emi tanti piper.

Argentii.] O Sexte, cum antea mitteres libram argenti, jam mittis tantum dimidian libram, & quidem piperis.

Ad Frontinum,

cui excusat neglectum salutandi officium. LVIII.

ANXURIS æquorei placidos, Frontine, recessus,

Et propius Baias, litoreamque domum,
Et quod inhumanæ Cancro fervente cicadæ

Non novere nemo, flumineosque lacus,
Dum colui: doctas tecum celebrare vacabat

Pieridas, nunc nos maxima Roma terit.
Hic mihi quando dies meus est? jactamur in alto

Urbis, & in sterili vita labore perit.
Dura suburbanum dum jugera pascimus agri,
Vicinosque tibi, sancte Quirine, Lares.
Sed non solus amat, qui nocte dieque frequenter

Limina, nec vatem talia damna decent.]

Dum colui tranquillos recessus maritimi Anxuris, & propius Baias, & domum litoream & flumineos lacus, & nemo quod non novere inhumanæ cicadæ Cancro fervente, licebat tecum celebrare doctas Pieridas, nunc maxima Roma consumit nos. Hic quando frui die? Jactamur in altis urbis sterilibus, & vita consumitur in sterili labore. Dum colimus sicca jugera agri suburbanum, atque ades vicinas tibi sancte Quirine. Sed non ille solus amat, qui terit limina die & nocte: talia incommoda non conveniunt Poëti

Per veneranda mihi Musarum sacra, per omnes
Juro deos, & non officiosus amo.

Juro per sacra Musarum mihi veneranda, & per deos omnes, amo licet non obsequiosus.

Anxuris aequorei.] Vide epig. 51. supra, & epig. 1. lib. 5.

Et propius Baias.] Colui nempe recessus. *Litoream domum.*] palatia intellige Baiis ad mare posita.

Et quod.] Sylvam, & agrum Rheginum de quo Plinius lib. 11. cap. 27. *At in Rhegino silent omnes cicadae, ultra flumen in Lorensi canunt. Cantero fervente.*] hoc est nense Julio.

Flumineosque lacus.] Alicem amnem intelligit Raderus ex Leandro, in magna Graecia, ubi Locri & Rhegium.

Dies meus est?] Legunt alii sine interrogatione, & hunc accommodant sensum: Quando liber sum ab officiis patronorum, subito in alta semita, nempe in monte Quirinali, &c. Videat lector. Illa interpre-

ratio minus bona mihi videtur. *Factamus in alto.*] metaphora est. Sensus est: Officiis, curis & negotiis occupamur, & vita consumitur in officiis praestandis, ex quibus nullum fructum percipimus.

Dura suburbani.] Intra epig 72. *Vicinosque tibi.*] Nempe in monte Quirinali.

Nec vatem.] epig. 71. lib. 1.

Si dicit, Proculus nempe, quare non tamen ipse venit?

Sic licet excuses, quia qualiacunque leguntur

Ista saluator scribere non potuit.

Et non officiosus.] hoc est, licet quotidie domum tuam non adeam salutem tibi daturus, tamen te amo.

In delicatum lectorem. LIX.

CONSUMPTA est uno si lemme pagina, transis,

Et breviora tibi, non meliora placent.

Dives, & ex omni posita est instructa macello

Cœna tibi, sed te mattya sola juvat.

Non opus est nobis nimium lectore guloso;

Hunc volo, qui fiat non sine pane satur.

Si unum lemme implevit paginam, transis, & amas breviora non meliora. Cœna tibi apposita est dives, atque ornata ex omni macello, sed sola cupedia tibi placent. Non indigemus lectore nimium guloso: hunc volo, qui saturaretur non sine pane.

Uno si.] Lemma est breve orationis vel sermōnis argumentum, seu inscriptio & titulus, lib. 14. epig. 2. Sumitur hinc pro solo epigrammate, hoc est, si unum epigramma tam longum sit, ut impleat totam paginam.

Dives & ex omni.] Sua epigrammata comparat cœnæ lautæ & instructæ ex omnium generum.

Sed te mattya.] Suetonius in Calig. cap. 10. *Et multis macæas venenatas misit. Sunt enim macææ, cupediæ, & jucunda edulia,*

unde forte legendum *macæa*, non *mattya*: Græce tamen *ματτων* dicitur, & cibi genus est delicatissimi, & omnia pretiosa edulia significari hoc nomine scribit Athenæus lib. 14. Vetus codex habet *mattya sola juvant.*

Non opus est.] Eandem continuat metaphoram. Sensus est, Mihi placet lector ille, qui non solis jocos, & nugis; sed delectatur etiam gravibus carminibus. Sic conviva placet, qui non solis cupidis expleri vult, sed pane etiam vescitur.

De Munna ludimagistro triviali. LX.

URA trium petiit a Cæsare discipulorum, Affuetus semper Munna docere duos.

Munna petiit a Cæsare jus trium discipulorum, solitum docere duos.

Jus trium.] Jocus petiitur a jure trium liberorum, de quo epig. 91. & 92. lib. 2.

Epitaphium Erotii. LXI.

Hic festinata requiescit Erotion umbra,

Crimine quam fati sexta peremit hiems.
 Quisquis eris nostri post me regnator agelli,
 Manibus exiguis annua iusta dato.
 Sic Lare perpetuo, sic turba fospite solus
 Flebilis in terra fit lapis iste tua.

Hic jacet Erotiam morte immatura, quam interfecit sexta hiems crimine fati: O tu quisquis possidebis nostrum agellum post me, fac anniversaria sacra manibus exiguis. Si Lare perpetuo, sic tota familia salva habeas unum hunc lapidem flebilem in tua terra.

Requiescit Erotion.] De qua puella dictum epig. 35. & 38. lib. 5. quæ nondum sex annos integros nata interiit.

Manibus exiguis.] hoc est, umbrae Erotii puellæ, lib. 5. epig. 35.

Sic Lare perpetuo.] Sic agenti salva tibi sit, atque incolumis familia. Lare perpetuo hoc est, domo perpetua, in qua nimirum nullus moriatur. Sic epig. 28. lib. 6.

Qui fles talia, nil fleas viator.

Ad magistrum ludi,
 ut æstate desinat sævire in discipulos. LXII.

LUDI magister parce simplici turbæ:
 Sic te frequentes audiant capillati,
 Et delicatæ diligit chorus mensæ:
 Nec calculator, nec notarius velox
 Majore quisquam circulo coronetur.
 Albæ leone flammeo calent lucès,
 Tostamque fervens Julius coquit messem.
 Scuticaque loris horridis Scythæ pellis,
 Qua vapulavit Marfyas Celænæus,
 Ferulæque tristes sceptræ pædagogorum,
 Cessent, & Idus dormiant in Octobris:
 Æstate pueri si valent, satis discunt.

O Magister ludi ignosce simplici turbæ: sic frequentes pillati audiant te, & chorus delicatæ mensæ amet te: quisquam calculator, nec notarius velox cingatur præcoroni. Dies nitidi calentes leone igneo, & Julius feruam tostam. Scutica Scythicæ pellis horrendis, qua verberatus Marfyas Celænæus, & græci ferulæ sceptræ pædagogorum cessent, & dormiant in Octobris; si pueri valent, satis discunt.

Capillati.] Romani enim pueri comas alebant, donec pubescerent genæ.

Chorus mensæ.] hoc est, ameris a delicatis tuis discipulis, qui circum mensam tibi assident. Legunt alii chorus Musæ; atque interpretantur pueros deditos Musis. Prior lectio mihi melior videtur, ut sequentes versus docent.

Nec calculator.] Qui arithmeticam docet; notarius vero is est, qui notis quibusdam dicentis verba breviter excipere docet. Lib. 14. epig. 203. de Notario.

Currant verba licet, manus est velocior illis,

Nondum lingua suam, dextra peregit opus.

Scuticaque.] Flagellum ex loris cingitur Scythæ pellis, hoc est, Scythicæ: Scythæ vero ex pellibus conficiebant scuticas, quibus servos delinquentes castigarent. Lib. 14. epig. 203. alii,

Cirrata loris horridis Scythæ pellis, &c. Cirrata pellis, &c. ipsa est scutica mitorum lororum, &c. Marfyas autem ad Celænæ oppidum Phrygiæ canens tibia vultus est ab Apolline, & castigatus. Ovidius lib. 6. Metam. de Marfya sic canit,

Ah piget, ah non est clamabat ubi tanti,

Clamanti cutis est summos dirept per artus.

Et Idus.] Quibus remissus erit calor

Epitaphium nobilis matronæ, LXIII.

MARMORA parva quidem, sed non ces-
sura, viator,
Mausoli saxis, Pyramidumque leges.
Misa mea Romano spectata est vita Terento,
Et nihil extremos perdidit ante rogos.
Quinque dedit pueros, totidem mihi Juno
puellas:
Clauserunt omnes lumina nostra manus.
Contigit & thalami mihi gloria rara, fuitque
Una pudicitiae mentula nota meæ.

O Viator, marmora quidem parva sunt, sed leges non cessura saxis Mausoli, & Pyramidum. Mea vita bis visa est Terento Romano, & nihil amisit ante extremos rogos. Juno mihi concessit quinque pueros, & totidem puellas: Omnes illorum manus clauserunt nostros oculos. Et mihi contigit rarum decus thalami, & habui unicum maritum.

Marmora.] Sensus est: parvum quidem est tabis marmoreum tumulum, sed facta ges æternæ memoriæ consecrata. Alii is, alii pyramidumque jugis.
Mausoli saxis.] Vide epig. 1. lib. Spect.
Bis mea Romano.] hoc est, ut interpretur Raderus ex Politiano, bis ludis secularibus interfui Claudii Imperatoris, qui ut celebrati ab urbe condita 800. annis, Domitiani, ab urbe condita 841. Suenius in Claudio cap. 21. Fecit & secularis, quasi anticipatos ab Augusto, nec legitimo tempore reservatos, &c. In Domitiano cap. 4. Fecit & ludos seculares, computa ratione temporum, ab anno, non quo

Claudius proxime, sed quo olim Augustus ediderat. Terentius autem de quo epig. 70. lib. 1. locus erat in campo Martio insignis templo Ditis ad cuius aram ludis secularibus immolabantur victimæ. Lipsius legit, vitta Terento, & refert ad conjugium, hoc est, binos seculares, inquit, vidi nupta. Videat lector. Perobscurus mihi viderur hic locus.
Et nihil extremos.] hoc est, ad mortem usque felix fui.
Juno.] Quæ præsidet puerperis.
Clauserunt.] hoc est, omnes liberi supellices mihi clauserunt oculos, quod fuit propinquorum officium.

Ad Pollam uxorem Lucani, ut patienter ferat lasciva epigrammata. LXIV.

CONTIGERIS regina meos si Polla libellos,
Non tetrica nostros excipe fronte jocos.
Ille tuus vates Heliconis gloria nostri,
Pieria caneret cum fera bella tuba,
Non tamen erubuit lascivo dicere versu,
Si nec pædicor, Cotta, quid hîc facio?

O Polla dives, si forte contigeris meos libros, ne excipias nostros ludos vultu severo. Ille tuus Poeta decus nostri Heliconis cum caneret fera bella tuba Pieria, nihilominus non erubuit dicere lascivo versu.

Polla.] De qua, & Lucano dictum epig. 0. & 21. lib. 7. Reginam vocat eo sensu, quo clientes suos patronos appellabant ges.

Heliconis nostri.] hoc est, Latinæ poëseos decus.
Fera bella.] Civilia scilicet inter Pompeium & Julium Cæsarem.

In Carmenionem effœminatum. LXV.

CUM te municipem Corinthiorum
Jactes, Carmenion, negante nullo,

O Carmenion, cum te prædices municipem Corinthiorum nemine quidem negante.
Cur

Cur frater tibi dicor ex Iberis,
 Et Celtis genitus, Tagique civis?
 An vultu similes videmur esse?
 Tu flexa nitidus coma vagaris:
 Hispanis ego contumax capillis.
 Levis dropace tu quotidiano:
 Hirsutis ego cruribus, genisque.
 Os blæsum tibi, debilisque lingua est:
 Nobis filia fortius loquetur.
 Tam dispar aquilæ columba non est,
 Nec dorcas rigido fugax leoni.
 Quare desine me vocare fratrem,
 Ne te, Carmenioni, vocem sororem.

cur appellas fratrem me genitum ex Celtiberis, & civem Tagi? an videmur esse similes vultu? tu comâ flexâ vagaris calamistratis capillis: ego horridis Hispanis capillis. Tu polito dropace quotidiano: ego sub hispidis cruribus, & genis. Tu habes os blæsum, & linguam debilem; mea filia habet vocem magis virilem. Columba non est tam dissimilis aquilæ, nec dorcas fugax sævo leoni. Quamobrem cessa appellare fratrem, ne te, ô Carmenionem, appellem sororem.

Municipem.] Gellius lib. 16. cap. 13. fufè explicat quid sit municipium, & quomodo differat a colonia; Corinthii vero molles, & voluptatibus dediti.

Negante nullo.] cum perdit tui mores te Corinthium probent.

Et Celtis genitus] Vide epig. 62. lib. 1.
Nec me tacebit Bilbilis.

Ego contumax.] Hic sumitur pro horrido & inculto, alias pro superbo: in bonam quoque partem sumitur pro constanti, & pro eo qui flecti nequit. Quo ultimo sensu capilli Martialis erant contumaces, seu inculti & horridi, quod flecti nequirent.

Levis dropace.] de quo epig. 73. lib. 3.

fuit unguenti genus quo utebantur effœci nati ad evellendos pilos.

Os blæsum.] quo vitio ut plurimum laborant molliores, & pinguiore.

Nobis filia.] Hunc versum interpretatur ut alii. Judicet lector. Alii,

Non nobis lea fortius loquetur.
 id est rugiet.

Dorcas.] quæ inter sylvestres capras numeratur.

Me vocare fratrem.] hoc est mollem effœminatam: quo sensu sæpe reperitur apud Petronium.

Sororem.] Tu enim magis fœmina, quam vir videris.

De Theopompo puero formoso facto coco. LXVI

QUIS rogo tam durus, quis tam fuit ille
 superbus,

Qui iussit fieri te, Theopompe, cocum?

Hanc aliquis faciem nigra violare culina

Sustinet? has uncto polluit ungue comas?

Quis potius cyathos, aut quis crystalla tenebit?

Quâ sapient melius mixta Falerna manu?

Si tam fidereos manet exitus iste ministros,

Juppiter utatur jam Ganymede coco.

O Theopompe, quis, quam tam inhumanus, quis fuit tam arrogans qui imperavit fieri cocum? Aliquisne profœdare hunc vultum nigrum culina? An inquinat hos pillos manu uncta? Quis gantius tenebit cyathos, quis crystalla? Quâ manu sapient mixta Falerna? Si servi tam formosi nati cœcuntur hunc eventum, Juppiter utatur jam Ganymede coco.

Polluit ungue.] Alii uncto igne, culinae scilicet.

Sidereos.] hoc est pulchros. Vide 37. lib. 9.

Epitaphium vetulae libidinosæ. LXVII.

PYRRHÆ filia, Nestoris noverca,
 Quam vidit Niobe puella canam;
 Laertes aviam senex vocavit,
 Nutricem Priamus, socrum Thyestes,
 Nam cornicibus omnibus superstes,
 Hoc tandem sita prurit in sepulcro
 Calvo Plotia cum Melanthione.

Filia Pyrrha, noverca Nestoris, quam canam vidit Niobe puella, Laertes senex appellavit aviam, Priamus nutricem, Thyestes socrum, jam superstes omnibus cornicibus, Plotia prurit tandem jacens in hoc sepulchro, cum calvo Melanthione.

Pyrrha filia.] Epig. 39. supra, quod est iam in vetulam: Pyrrha vero Deucalionis cor fuit, cujus historia satis nota, sicut eorum omnium quorum hic mentionem facit Poëta.

Jam cornicibus.] hyperbolen continuat Poëta: cornices diutissime vivunt. Plinius lib. 7. cap. 48.

Prurit.] vetulam tam libidinosam fuisse dicit, ut etiam mortua pruriat.

LXVIII.

De Polla domina sui mariti. LXIX.

CUSTODES das, Polla, viro, nec accipis
 ipsa:
 Hoc est uxorem ducere, Polla, virum.

O Polla, das custodes marito, ipsa vero non accipis: ô Polla, hoc est virum nubere uxori.

Das Polla.] Alia sane est a Polla uxore acani, de qua epig. 64. supra.
Nec accipis ipsa.] Atque ita tu non obviata promissam marito fidem violas.

Alii non.

Hoc est uxorem.] Hoc non est nubere viro, sed potius virum nubere uxori, seu servire, epig. 12. lib. 8.

Ad Potitum de urbanis suis occupationibus. LXX.

QUOD mihi vix unus toto liber exeat
 anno,
 Desidiæ tibi sum, docte Potite, reus.
 Iustius at quanto mirere, quod exeat unus,
 Labantur toti cum mihi sæpe dies.
 Nunc resalutanteis video nocturnus amicos,
 Gratulor & multis, nemo, Potite, mihi:
 Nunc ad luciferam signat mea gemma Dianam:
 Nunc me prima sibi, nunc sibi quinta rapit.
 Nunc consul, prætorve tenet, reducesque choreæ,
 Auditur toto sæpe Poëta die.
 Sed nec caussidico possis impune negare,

O erudite Potite, tu me accusas inertia, quod toto anno vix edam unum librum. Sed quanto æquius mirere, quod edam unum, cum sæpe integeri dies stuant mihi nihil scribenti. Nunc nocturnus specto resalutantes amicos, gratulor & multis, nullus vero mihi, ô Potite. Nunc mea gemma signat ad luciferam Dianam, nunc prima hora me rapit, nunc quinta. Nunc Consul aut Prætor moratur, aut reduces choreæ: sæpe Poëta auditur solido die. Sed nec tuto possis negare caussidico,

Nec si te rhetor, grammaticusve rogent:
Balnea post decimam lasso, centumque pe-
tuntur
Quadrantes. fiet quando. Potite, liber?

nec si rhetor aut grammaticus te rogent: post decimam defatigatus peto balnea, & centum quadrantes. O Potite quando componetur liber?

Nunc resalutanteis.] Quos mane saluta-
verat Poëta, & quibus dixerat ave, vesperi
pro more Romanorum illum resalutabant,
ipsique vale dicebant.

Gratulor & multis.] aut adeptis hono-
res, aut meliorem fortunam nactis; ac
nullus mihi gratulatur, utpote qui nihil
gratulatione dignum adipiscar.

Nunc ad.] Ego rogatus annuli mei gem-
ma signo testamenta, aut alias tabulas, in
monte Aventino, ubi Lucina seu Diana
colitur, quæ Lucifera dicitur, quod nas-
centibus præsit, vel quod illic una cum
Lucifero coleretur, ut ait Domitius.

Nunc me prima.] De horis dictum epig.
8. lib. 4.

Nunc consul.] quem comitor, & domum
æduco: Vel intellige causas forenses &

judicia, quibus aliquando forte occupabatur Poëta.

Reducesque chorea.] An reducentium p-
tronos? An sacerdotum Isis, ut sup-
epig. 48? An histrionum vel saltatricul-
rum? Sic Farnabius.

Auditur sepe.] Juvenalis sat. 1.

Semper ego auditor tantum, &c.

Nec caussidico.] Caussidici, ut & rhet-
res & grammatici, recitabant. Plinius l.
5. epist. 3.

Balnea post.] Cum tamen hora octava
aut nona lavare solerent Romani; sed Mar-
tialis negotiis & officiis urbanis impeditus
non lavabat nisi decima, qua & sportule
petebat, epig. 60. lib. 1.

*Dat Baiana mihi quadrantes sportule
centum.*

De Rabirio,

cujus pietatem erga parentes mortuos laudat. LXX

QUISQUIS læta tuis, & fera parentibus
optas

Fata, brevem titulum marmoris hujus ama.

Condidit hac caras tellure Rabirius umbras:

Nulli forte jacent candidiore senes.

Bis sex lustra tori, nox mitis & ultima clusit.

Arserunt uno funera bina rogo.

Hos tamen, ut primis raptos sibi quærit in
annis,

Improbis nihil his fletibus esse potest.

*Tu quisquis optas felicem
tardam mortem tuis pare-
ntibus, dilige brevem inscrip-
tionem hujus marmoris. Rabirius
condidit hac tellure caras u-
bras, nulli senes requiesce-
sorte felicior. Nox blanda
ultima terminavit duode-
lustra tori nuptialis, &
funera cremata sunt uno r-
go. Nihilominus Rabirius quæ-
rit hos ut raptos sibi in pri-
mis annis: nihil potest esse im-
probis istis lacrymis.*

Rabirius.] Domitiani architectus, de
quo epig. 55. lib. 7.

Bis sex lustra.] sexaginta annos.

Funera bina.] Pater & mater eadem

nocte mortui, & simul cremati sunt.

Improbis nihil.] cum defleat parentum
longa felicique vita functos.

Adulatorium de Trajano apud quem nullum blanditiæ
locum esse dicit. LXXII.

FRUSTRA blanditiæ venitis ad me
Attritis miserabiles labellis:

Dicturus dominum, deumque non sum.

Jam non est locus hac in urbe vobis:

*O assentationes miserabiles
attritis labris inutiliter pe-
ditis ad me: non sum dicturus
dominum, & deum; jam non
est locus vobis hac in urbe.*

Ad Parthos procul ite pileatos,
 Et turpes humilesque, supplicesque
 Pictorum sola basiate regum.
 Non est hic dominus, sed Imperator,
 Sed justissimus omnium Senator:
 Per quem de Stygia domo reducta est
 Siccis rustica veritas capillis.
 Hoc sub principe, si sapias, caveto,
 Verbis, Roma, prioribus loquaris.

procul ite ad Parthos pileatos,
 & sedes atque abjecta, &
 supplices osculamini soleas re-
 gum pictorum. Hic non est
 dominus, sed Imperator, sed
 Senator aqussimus omnium:
 qui ab inferis reduxit verita-
 tem rusticam comis siccis. O
 Roma, si sapiens es, cave ne
 sub hoc principe loquaris prio-
 ribus verbis.

Attulis miserabiles.] Loquitur Poëta de
 suis, & Romanorum assentionibus, quæ
 in usu erant temporibus Domitiani, qui
 deum appellari se iussit, epig. 8. lib. 5.
 quasi homines attriverint labra, vel pe-
 des ejus osculando, vel ipsâ assidue blan-
 diendo.

Ad Parthos.] Nempe natos ad servitu-
 em, pileatos dicit, quod præter Roma-
 norum morem pileati incederent, vel a
 similitudine fervorum, qui libertatem
 decepti pileum sumebant, ut ostendat Poë-

ta Parthos esse conditionis servilis.

Pictorum.] Ad vestes & purpuram refer-
 res suos adorabant Parthi, quorum pedes
 osculabantur.

Non est hic.] Trajanus nimirum, de
 cujus modestia agit Plinius junior in suo
 panegyrico.

Siccis.] Incultis, veritas enim non est
 fucata.

Verbis prioribus.] hoc est, servilibus atque
 adulatoriis, quibus nempe Romani ute-
 bantur sub Domitiano.

Ad Marcum,

cujus epistolam & togam sibi missam laudat. LXXIII.

LITERA facundi gratum mihi pignus
 amici

Pertulit, Aufoniæ dona severa togæ.

Qua non Fabricius, sed vellet Apicius uti,

Vellet Mæcenas Cæsarianus eques.

Vilior hæc nobis alio mittente fuisset:

Non quacumque manu victima cæsa litat.

A te missa venit. possem nisi munus amare,

Marce, tuum: poteram nomén amare meum.

Munere sed plus est, & nomine gratius ipso,

Officium docti, judiciumque viri.

Epistola attulit gratum mihi
 pignus docti amici, dona seve-
 ra toga Italica. Qua uti nol-
 let Fabricius, sed Apicius
 vellet, & Mæcenas eques Cæ-
 sarianus. Existimasset hanc
 viliores alio mittente: victi-
 ma non litat immolata qua-
 cumque manu. O Marce, nisi
 possem amare tuum donum,
 poteram amare meum nomen.
 At officium, & judicium viri
 eruditi plus est dono, & jus-
 tius ipso nomine.

Litera facundi.] Marci nempe Antonii
 rimi, de quo epig. 101. lib. 9. & 32. supra.

Pignus.] Scilicet togam, quam per ap-
 positionem vocat. *Dona severa.*] quod toga
 terentur, cum reges suos colerent: syn-
 thesi autem, cum rebus lætis operam da-
 rent, epig. 1. lib. 14.

Fabricius.] Ille nempe paupertatis cultor,
 cujus meminit epig. 67. lib. 7. De luxurio-
 so Apicio dictum epig. 69. lib. 2.

Mæcenas.] Satis notus ex Horatio. Ju-
 venalis sat. 12.

vestem
 Purpuream teneris quoque Mæcenatibus
 aptam.

Cæsarianus.] Nam a partibus Cæsaris Ar-
 gusti stetit, cujus fuit familiarissimus.

Litat.] hoc est, non est grata diis.

Nomen amare.] Poëta enim Marcus quod
 que vocatur.

Ad Romam, conqueritur aurigas consequi majora
præmia, quam clientes. LXXIV.

JAM parce lassio, Roma, gratulatori,
Lassio clienti: quoad saluator
Anteambulones, & togatulos inter
Centum merebor plumbeos die toto?
Cum Scorpis una quindecim graves hora
Ferventis auri victor afferat faccos:
Non ego meorum præmium libellorum,
(Quid enim merentur?) Apulos velim cam-
pos.
Non Hybla, non me spicifer capit Nilus,
Nec quæ paludes delicata Pontinas
Ex arcé clivi spectat uva Setini.
Quid concupiscam quæris ergo? dormire.

O Roma, jam dimitte defati-
gatum gratulatorem, defati-
gatum clientem: quoad saluator
inter anteambulones
& togatulos toto die merebo
centum plumbeos? cum victo
Scorpis una hora consequarum
quindecim graves faccos auri
ferentis: ego non exoptem
Apulos campos mercedem meo-
rum libellorum, (quid enim me-
rentur?) non Hybla, non fe-
rax spicarum Nilus movet me
nec delicata uva, quæ ex arcé
Setini collis prospicit palude
Pontinas. Rogas, quid igitur
expetam? dormire.

Anteambulones.] De quibus, & togatis
sæpius dictum.

Centum merebor.] hoc est, sportulam cen-
tum quadrantum, quos per contemptum
plumbeos vocat, cum tamen essent ex ære.

Cum Scorpis.] Auriga, de quo epig. 50.
supra: aurigæ vero victores in certamine
circi præmia summi pretii referebant.

Ferventis auri.] hoc est, radiantis colore
sutilo; inquit Farnab. *Afferat*, alii *auferat*.

Hybla.] Mons Siciliæ melle abundans.
Uva Setini.] Setia urbs Latii juxta Pon-
tinas paludes, ubi vinum optimum, epig.
69. lib. 4.

Dormire.] Juvenalis sat. 3. versu 55.

— tanti tibi non sit opaci,
Omnis arena Tagi, quodque in ma-
volvitur aurum,
Ut somno careas.

LXXV.

De Mævio, conqueritur muliones locupletari, Poëta
vero negligi. LXXVI.

HOC fortuna tibi videtur æquum?
Civis non Syriæve, Parthiæve,
Nec de Cappadocis eques catastis,
Sed de plebe Remi, Numæque verna,
Jucundus, probus, innocens, amicus,
Lingua doctus utraque, cujus unum est,
Sed magnum vitium, quod est Poëta,
Pullo Mævius alget in cucullo:
Cocco mulio fulget Incitatus.

O Fortuna, an hoc censes ju-
stum? civis non aut Syriæ
aut Parthiæ, nec eques de ca-
tastis Cappadocis, sed veri-
de plebe Remi & Numæ, ju-
cundus; probus, innocens, am-
icus, peritus utriusque linguæ,
habet unicum vitium, sed ma-
gnum, quod est Poëta, Mævius
friget in atro cucullo
mulio Incitatus splendet cocco.

Civis non Syriæ.] hoc est, non ex Syro
aut Partho factus civis Romanus, nec ex
servo Cappadociæ factus eques: de catasta
machina, nempe ubi exponerentur servi
venales, dictum lib. 9. epig. 60.

Sed de plebe.] Sed Mævius Poëta liber &

Romanus: verna enim non hî: sumitur
pro servo, sed pro eo qui Romæ natus
est.

Lingua doctus.] Græca & Latina.

Cocco.] Purpura fulget mulio Incitatus
de quo epig. 1. lib. II.

De Caro medico repentina febris extincto. LXXVII.

NEQUIUS a Caro nihil unquam, Maxime, factum est,
 Quam quod febre perit: fecit & illa nefas.
 Quæva nocens febris saltem quartana fuisset,
 Servari medico debuit illa suo.

O Maxime, Carus nihil unquam fecit improbius, quam quod extinguitur febre: & illa admisit scelus. Utinam nocens febris saltem fuisset seua quartana; illa debuit servari suo medico.

Quam quod.] Nam crucem illi, non in lene tatum optat Poëta.
Fecit & illa.] Alii ille, male; hoc est, quæ tam cito sustulit Carum.
Quartana fuisset.] Alii legunt fuisses.

Videat lector.

Servari medico.] Carus nempe, qui multos imperitia necaverat, quartanæ uedicum se profitebatur, qua diu cruciandus erat, priusquam moreretur.

Ad Macrum, de felicitate Dalmatiæ quam erat administraturus. LXXVIII.

[Bis litoreas, Macer, Salonas.
 Ibit rara fides, amorque recti,
 Et secum comitem trahet pudorem.
 Semper pauperior redit potestas.
 Felix auriferæ colone terræ,
 Rectorem vacuo sinu remittes,
 Optabisque moras & exeuntem
 Udo Dalmata gaudio sequeris.
 Nos Celtas Macer, & truces Iberos
 Cum desiderio tui petemus.
 Sed quæcumque tamen feretur illic
 Piscosi calamo Tagi notata,
 Macrum pagina nostra nominabit.
 Sic inter veteres legar Poëtas,
 Nec multos mihi præferas priores,
 Non sed tibi sim minor Catullo.

O Macer, ibis Salonas litoreas, rara fides, & amor justitiae ibit, & ducet secum pudorem comitem. Semper pauperior revertitur potestas. O Dalmata beate colone terræ aurifera, remittes rectorem vacuo sinu, atque cupies dilationes, & laetitia stibili sequeris abeuntem. Nos, ô Macer, petemus truces Celtiberos, cum desiderio tui. At nihilominus quæcumque nostra pagina signata calamo Tagi piscosi illic scribetur, nominabit Macrum. Sic legar inter antiquos Poëtas, nec mihi anteponas multos veteres, sed me existimes inferiorem solo Catullo.

Litoreas Salonas.] Maritimum esse Dalmatiæ oppidum constat ex hoc, & sequente versu *udo Dalmata*, &c. atque ex Strabone lib. 7. Suidas in verbo *Διοκλητῶνος* Salonas esse Illyrici urbem dicit, quod in lemmatibus recidit; Dalmatia enim est Illyrici ars.

Semper pauperior.] hoc est, magistratus atque rex ex provincia quam administravit, semper pauperior redit.

Felix aurifera.] De Dalmatiæ aurifodinibus. Plinius lib. 33. cap. 4.

Vacuo sinu.] Sensus est, Macer Romam redibit nihil in Dalmatia prædatus,

Udo gaudio.] hoc est, Dalmata erit lætus, quod bonis spoliatus non fuerit; flebit autem quod te abeuntem viderit.

Nos Celtas.] Ego vero, inquit Poëta, sum rediturus in patriam cum summo tui desiderio: æquis enim legibus Hispaniam administraverat Macer, lib. 12. epig. 100.

Sed quæcumque.] hoc est, quæcumque ad ripas Tagi componam carmina, sonabunt tuum nomen. Illic, alii illinc, nempe ex Hispania Romam feretur seu mittetur. Judicet lector.

Minor Catullo.] Vide epig. 5. lib. 5. & 71. lib. 2.

*De Torquato, & Otacilio paupere, qui Torquatam
divitem æmulabatur. LXXIX.*

AD lapidem Torquatus habet prætoriam
quartam:

Ad quartam breve rus emit Otacilius.

Torquatus nitidas vario de marmore thermas

Exstruxit: cucumam fecit Otacilius.

Disposuit Daphnosa suo Torquatus in agro:

Castaneas centum sevit Otacilius.

Consul Torquatus: vici fuit ille magister,

Nec minor in tanto visus honore sibi.

Grandis ut exiguam bos ranam ruperat olim,

Sic puto Torquatus rumpet Otacilium.

Torquatus habet prætoriam ad quartam milliariam: Otacilius emit breve rus ad quartam quoque. Torquatus edificavit thermas fulgentes vario marmore: Otacilius fecit cucumam. Torquatus disposuit lauretum in suo agro: Otacilius sevit centum castaneas. Consul Torquatus; ille fuit magister vici, nec se existimavit inferiorem in tanta dignitate. Ut ingeniosus quondam ruperat parvam ranam, sic, credo, Torquatus rumpet Otacilium.

Prætoriam.] hoc est, villas magnificas. Suetonius in Augusto cap. 72. *Alias prætorium significat ducum & Imperatorum in castris tabernaculum.*

Thermas vario de.] epig. 42. lib. 6.

Cucumam.] hoc est, vas aquæ calefaciendæ aptum, gallice *coquemar*, & sumitur hic pro balneo.

Daphnosa.] Vox Græca; Latine lauretum.

Consul Torquatus.] Supple fuit. Alii Con-

sule Torquato.

Vici fuit ille.] Vici Romæ erant 424. ut refert Casaubonus in Augusto, quibus præerant vicomagistri, qui etiam viocuri dicebantur. Suetonius in Augusto c. 30. & Tib. c. 76.

Nec minor.] Per irrisionem hoc dicitur Poëta.

Grandis ut exiguam.] Fabulam vide apud Horatium lib. 2. serm. sat. 3. Sensus est prius Otacilius rumpetur, quam Torquatus æquare possit.

De Erote cupiente ornatam supellectilem. LXXX.

PLORAT Eros, quoties maculosæ pocula
myrrhæ

Inspicit, aut pueros, nobiliusve citrum.

Et gemitus imo promit de pectore, quod non

Tota miser coëmat septa, feratque domum.

Quam multi faciunt, quod Eros, sed lumine
siccio!

Pars major lacrymas ridet, & intus habet.

Eros slet, quoties spectat pocula myrrhæ maculosæ, aut pueros, aut citrum nobilius atque ex imo pectore edit si gultus, quod infelix non metatur tota septa, & porci domum. Quam multi faciunt, quod Eros facit, sed oculis siccis: major pars ridet sicut, & intus habet.

Maculosæ.] hoc est, varis maculis distinctæ, epig. 60. lib. 9. In Mamurram, qui omnia, quæ in septis venalia exponerentur, emere volebat. *Coëmat*, alii *cænat*.

Pars major.] hoc est, multi quidem speciem ridet, qui acerbo animi dolore cruciantur, quod ipsos pariter pecunia deficiat.

Ad Gallum,

quo deprecatur officium anteambulonis. LXXXII.

SI quid nostra tuis adicit vexatio rebus,
 Mane, vel a media nocte togatus ero,
 stridentisque feram flatus Aquilonis iniqui,
 Et patiar nimbos, excipiamque nives.
 Sed si non fias quadrante beator uno,
 Per gemitus nostros, ingenuasque cruces:
 Parce precor lasso, vanosque remitte labo-
 res,
 Qui tibi non profunt, & mihi, Galle, no-
 cent.

Si nostri labores addunt ali-
 quid tuis rebus, togatus adero
 mane, vel a media nocte. Et
 tolerabo stridentes flatus in-
 qui Aquilonis, & patiar nim-
 bos, atque excipiam nives.
 At si suspiria nostra, atque
 ingenua tormenta non augeant
 tuam rem vel uno quadrante,
 parce, quæso, defatigato,
 & remitte vanos labores, qui
 tibi non proficiunt, à Galle,
 & mihi obsunt.

Togatus.] De togatorum atque anteambu-
 lonum officiis sæpius dictum epig. 46. lib.
 1. & 74. lib. 2.

Ingenuasque cruces.] hoc est, per servi-

lia officia quæ non decent hominem inge-
 num. Crux erat supplicium fervorum,
 ita isti labores erant cruces ingenuorum
 anteambulorum.

Ad Marinum cujus calvitium irridet. LXXXIII.

RAROS colligis hinc & hinc capillos,
 Et latum nitidæ, Marine, calvæ
 Campum temporibus tegis comatis:
 Sed moti redeunt jubente vento,
 Reddunturque sibi, caputque nudum
 Cirris grandibus hinc & inde cingunt.
 Inter Splendophorum, Telephorumque,
 Cidæ stare putabis Halmyroten.
 Vis tu simplicius fenem fateri?
 Ut tandem videaris unus esse,
 Tonfor jam reliquos metat capillos.
 Calvo turpius est nihil comato.

O Marine, hinc & hinc col-
 ligis raros crines, & tempori-
 bus comatis tegis latum cam-
 pum nitidæ calvæ; sed moti
 imperante vento redeunt, &
 repetunt suum locum, atque
 hinc & inde grandibus cirris
 cingunt nudum caput. Credes
 stare Halmyroten Cidæ opus
 inter Splendophorum & Tele-
 phorum. Placetne magis inge-
 nue fateri te senem? Ut tan-
 dem videaris unus esse, jam
 tonfor tondeat reliquos crines,
 nihil est deformius calvo co-
 mato.

Raros colligis.] Vide epig. 50. lib. 5. de
 Labieno calvo.

Caputque nudum.] epig. citato.

Sunt illinc tibi, sunt & hinc capilli:

Nudum est in medio caput, &c.

Inter Splendophorum.] Cujus mentionem
 fecit epig. 57. lib. 9. Telephori vero epig.
 7. lib. 11. Sensus est: Credes stare Hal-
 myroten, Latine Marinum, inter duos pue-
 ros comatos: ita lib. 5. epig. 50. Labienum

calvum Geryoni tripiciti comparavit.

Cidæ.] quem aut Halmyrotæ patrem, aut
 dominum, aut pictorem, vel statuarium
 intellige. Flosculus Statii auctoritate fretus
 existimat Cidam artificem fuisse, atque
 effinxisse Halmyroten. Legunt alii Herme-
 roten, nomen scilicet compositum ex Mer-
 curio & Amore. Denique Heraldus emen-
 dat hunc versum, & legit:

Sic adflare putabis Halmyroten.

De Afro ad Cæcilianum
de uxore deformi. LXXXIV.

MIRARIS, quare dormitum non eat
Afer?
Accumbat cum qua, Cæciliane, vides.

*O Cæciliane, mirarisne cum
Afer non eat cubitum? Cernit
cum qua cubet.*

Cum qua.] Nimirum uxore deformi, sine qua satius est vigilare, quam cum illa dormire.

De Ladonte nauta. LXXXV.

JAM senior Ladon Tiberinæ nauta carinæ
Proxima dilectis rura paravit aquis.
Quæ cum sæpe vagus premeret torrentibus
undis
Tibris, & hiberno rumperet arva lacu:
Emeritam puppim, ripa quæ stabat in alta,
Implevit saxis, opposuitque vadis.
Sic nimias avertit aquas. quis credere pos-
set?
Auxilium domino merfa carina tulit.

Jam senior Ladon nauta Tiberinæ navis emittit fundum juxta aquas amatas: quem cum sæpe vastaret Tibris exundans aquis rapidus, & rumperet agros lacu hiemali: lapidibus implevit navem quæ stabat in alta ripa, atque objecit undas. Sic removit aquas exundantes, quæ posset crediderunt. Demersa navis succurrit domino.

Tiberinæ.] Ladon nempe non erat marinus, sed fluvialis nauta.

Dilectis aquis.] Tiberim enim amabat, in cujus undis pecuniam sibi paraverat Ladon, unde emerit fundum.

Emeritam.] hoc est, quæ jam erat otiosa, cum a duro nautæ labore cessasset Ladon:

emeritus proprie dicitur, qui legitimum stipendiorum tempus contexit.

Merfa carina.] In eo jocus est, quod merfa hæc navis Ladontem servavit, potius ejus tundum, cum alias demersa navis domino afferat mortem.

De Lauro optimo olim pilæ lusore. LXXXVI.

NE MO nova caluit sic inflammatus amica,
Flagravit quanto Laurus amore pilæ.
Sed qui primus erat lusor, dum floruit ætas;
Nunc postquam desit ludere, prima pila est.

Nemo sic arsit incensus nisi amicus, quanto amore incensus est Laurus. Sed primus lusor, dum floruit; nunc postquam desinit a ludo, est prima pila.

Prima pila.] hoc est, ad summam paupertatem reductus pannis laceris indutus est instar primæ pilæ, quæ erat effigies in

compitis suspensa, vel tauris objecta. Vide epig. 43. lib. 2.

De natali Restituti præclari caussidici. LXXXVII.

OCTOBRES age sentiat Kalendas
 Facundi pia Roma Restituti.
 Linguis, omnibus & favete votis.
 Natalem colimus, tacete lites.
 Absit cereus aridi clientis,
 Et vani triplices, brevesque mappæ
 Expectent gelidi jocos Decembris.
 Certent muneribus beatiore.
 Agrippæ tumidus negociator
 Cadmi municipes ferat lacernas.
 Pugnorum reus, ebrizæque noctis
 Cœnatoria mittat advocato.
 Infamata virum puella vicit:
 Veros sardonychas sed ipsa tradat.
 Mirator veterum senex avorum
 Donet Phidiaci toreuma cœli.
 Venator leporem, colonus hœdum,
 Piscator ferat æquorum rapinas.
 Si mittit sua quisque, quid Poëtam
 Missurum tibi, Restitute, credis?

Age pia Roma sentiat Calendas Octobres eloquentis Restituti. Cum silentio adestote omnibus sacris. Celebramus natalem: silete lites. Cereus pauperis clientis absit, & vani triplices, & breves mappæ expectent ludos frigidi Decembris. Ditiore certent donis. Superbus mercator Agrippæ ferat lacernas municipes Cadmi, reus pugnorum, & ebrizæ noctis mittat cœnatoria caussidico. Sed puella dedecorata vicit maritum, ipsa donet veros sardonychas. Senex admirator veterum avorum det toreuma Phidiaci cœli. Venator ferat leporem, colonus hœdum, piscator rapinas maris. Si quisque mittat sua, ô Restitute, quid putat tibi missum iri a Poëta.

Restituti.] Caussidici, de quo Plinius junior epist. 17. lib. 6. & epist. 1. lib. 7.
Linguis.] Favere linguis est tacere, votis vero favere est accedere ad vota sacerdotum. Erias celebrantes a litibus abstinabant veterum, & sacris publicis vacabant. Ovidius Fastorum.
Absit cereus.] Munera mittere solebant ad amicum, cujus natalem celebrabant antiqui, epig. 64. lib. 8. Sensus est: Ad Restitutum non mittantur vilia munera, cerei nempe, ugillares, & mappæ, quæ mittebantur saturnaliorum tempore. Macrobius Saturn. lib. 1. cap. 7. *Illud quoque, in lites invenio quod cum mali occasione Saturnaliorum per avaritiam a clientibus ambitiose munera exigent, idque onus tenuiores gravaret: Publicius tribunus plebis tulit, ut non isti cerei ditioribus missarentur, &c.* Alias ræterea causas affert: triplices vero pugil-

lares sunt trium paginarum.

Certent muneribus.] hoc est, ditiores clientes, & amici munera certatim mittant ad Restitutum.

Agrippæ.] hoc est, inquit Farnabius, qui in Agrippæ porticu, & septis, de quibus epig. 60. lib. 9. superbas, & pretiosas merces vendebat.

Cadmi municipes.] Tyrias, seu purpureas, epig. 43. lib. 2.

Pugnorum reus.] hoc est, reus de vi, quam ebrius alicui intulit, cœnatorias vestes mittat Restituto, a quo defendi possit.

Infamata.] Adulterii rea. *Sardonychas veros.]* Vide epig. 60. lib. 9. *Avorum.]* alii laborem.

Æquorum rapinas.] hoc est, pisces.

Quid Poëtam.] Carmina nempe mittet Poëta.

Ad Cottam furem. LXXXVIII.

OMNES persequeris prætorum, Cotta,
 locellos,
 Accipis & ceras: officiosus homo es.

O Cotta, sectaris locellos prætorum, atque accipis ceras, homo es officiosus.

Omnes persequeris.] Sensus est: Velut officiosus comitatus prætores, & cupis gestare locellos, seu crumenam, aut marsupium, in quibus forte nomina litigantium erant, quæ subduceret, simul & ceras seu tabulas

corrumpere corruptus ipse pecunia. Videat lector.

Accipis & ceras.] Ut scilicet illas feras, & corrupas, *Officiosus.*] Ironia est.

De statua Junonis miro artificio efficta. LXXXIX.

JUNO labor, Polyclete, tuus, & gloria felix,

Phidiacæ cuperent quam meruisse manus,
Ore nitet tanto, quanto superasset in Ida

Judice convictas non dubitante deas.

Junonem, Polyclete, suam nisi frater amaret,

Junonem poterat frater amare tuam.

Polyclete.] Qui statuanus fuit celebris, de quo epig. 51. lib. 8. De Phidia dictum epig. 35. lib. 3.

In Ida.] Phrygiæ monte, ubi Paris Junoni, Minervæ, & Veneri de pulchritudine contendentibus judex datus est. Hæc fabula satis nota.

Nisi frater.] Jupiter nempe Junonis frater. Virgilius lib. 1. Æneid. Junonem si loquentem inducit:

*At ego, quæ divum incedo regina, J
visque.*

Et soror, & conjux, &c.

X C.

X C I.

Ad Marium, cui agrum suum commendat in Hispania: rediturus. X C II.

MARI quietæ cultor, & comes vitæ,

Quo cive prisca gloriatur Atina:

Has tibi gemellas barbari decus luci

Commendo pinus, ilicesque Faunorum,

Et semidocta villici manu structas

Tonantis aras, horridique Silvani,

Quas tinxit agni sæpe sanguis, & hœdi,

Dominamque sancti virginem deam templi,

Et quem sororis hospitem vides castæ

Martem mearum principem Kalendarum,

Et delicatæ laureum nemus Floræ,

In quod Priapo persequente confugit.

Hoc omne agelli mite parvuli numen,

Seu tu cruore, five thure placabis:

Ubicumque noster Martialis est, dices;

Hæc ecce mecum dextera litat vobis

O Mari cultor, & comes vitæ tranquille, quo cive gloriatur antiqua Atina, commendo tibi has geminas pinus gloriæ rustici nemoris, atque nemus Faunorum, atque aras Jovis erectas semidocta manu villici & Aras Silvani horridi, quas sæpe imbutus sanguis agni & hœdi, & virginem deam templi sancti, & Martem principem mearum Kalendarum, quem sicut hospitem pudicæ sororis. & laureum nemus Floræ te in quod confugit Priapo persequente. Seu sanguine stercure placabis omnia hæc numina exigui agelli ubi cunque est noster Martialis inquires, Sacerdos absens et mecum vobis litat hæc mea

Aten

Absens sacerdos, vos putate præsentem,
Et date duobus, quidquid alter optarit.

vos existimate præsentem, &
concedite ambobus quicquid ex-
petierit alter.

Quiete calor.] His verbis ostendit priva-
um hunc Marium vitæ rusticæ fuisse dedi-
um.

Atina.] De qua Virgilius 7. Æneid.

*Tela novant Atina potens, Tiburque su-
perbum.*

In Sicilia fuit urbs hujus nominis, & in
Italia plures. Videndus Ortelius.

Has tibi gemellas.] Pinus, arque ilices
Faunis factæ sunt, epig. 50. lib. 8.

Horridique Silvani.] qui nemorum deus
est, & pingitur ut Faunus, cornuta fronte,
&c. Natalis Comes lib. 5. cap. 9.

Quas tinxit agni.] Horatius libro 1.

ode 4.

*Nunc & in umbrosis Fauno decet immo-
lare lucis*

*Sen pascat agnam, sive malit hœdum,
Dominamque.*] hoc est Dianam sylvanum
deam, cui dicatum erat eo in loco tem-
plum: Diana vero & Mars ex Jove nati
sunt.

Præncipem mearum.] Calendis nempe
Martii natus est Martialis, epig. 24. su-
pra.

Hæc ecce.] hoc est, Martialis licet absens
manu mea vobis facit hæc sacræ

Ad Clementem

cujus uxori mittit carmina nondum vulgata. XCIII.

SI prior Euganeas Clemens Helicaonis o-
ras,

Pictaque pampineis videris arva jugis.

Perfer Atestinæ nondum vulgata Sabinæ

Carmina, purpurea sed modo suta toga.

Ut rosa delectat, metitur quæ pollice pri-
mo:

Sic nova, nec mento fordida charta juvat.

O Clemens, si prior advenis-
is regionem Euganeam Heli-
caonis, & in agros pictos
pampineis collibus: perfer
Atestinæ Sabinæ versus non-
dum editos, sed modo teptos
purpurea toga. Ut grata est
rosa quæ carpitur prima ma-
nu, sic libri novi nec soræidi
barba placent.

Si prior Euganeas.] hoc est Paravinam
regionem: Euganei qui & *Heneti*, & postea
Veneti dicti, Italiæ sunt populi, Veneto-
rum hodie imperii. Eorum regio *Marca
Travissana* vocatur. Sic Ortelius. Vide Li-
vium lib. 1. ubi describit quomodo Agenor
fugavit populos qui illas terras tenerent.
Helicaonis.] qui fuit filius Antenoris, a
quo conditum fuit Paravium. Legunt alii,

Heliconis in oras,

male. Vide epig. 152. lib. 14.

Nos Helicaonia de regione sumus.

Purpurea sed.] Vide epig. 2. lib. 3. ubi
librum alloquitur Poëta:

Et te purpura delicata velet.

Metiturque.] Tunc enim pulcherrima, sed
manibus atrectata marcescit.

Nec mento fordida.] hoc est, quæ nondum
basiacium barba facta est fordida, epig. 67.
lib. 1.

Quæ trita duro non inhorruit mento.

Manusculum pomorum. XCIV.

NON mea Massylus servat pomaria ser-
pens,

Regius Alcinoi nec mihi servit ager:

Sed Nomentana securus germinat hortus

Arbore, nec furem plumbea mala timent.

Hæc igitur, media quæ sunt mihi nata Subu-
ra,

Mittimus Autumni cerea poma mei.

Massylus serpens non custodit
mea pomaria, nec regius ager
Alcinoi pertinet ad me, sed
hortus tutus germinat Nomen-
tana arbore, nec plumbeæ
poma metuunt furem. Mit-
timus ergo hæc sævientia poma
mei Autumni, quæ mihi cre-
verunt media Subura.

Non mea Massylus.] De aureis Hesperidum hortis in Massylia custoditis a serpente egimus epig. 104. lib. 9. & epig. 64. lib. 4. ubi & de hortis Alcinoi; & epig. 41. lib. 7.

Sed Nomentana.] Jam de Nomentano suo prædio egit Poëta epig. 43. lib. 6. in quo

poma plumbea, hoc est vilia & immitia, tuta erant a furibus.

Mihi nata Subura.] hoc est emptæ Romæ: Subura quippe vicus erat ubi poma & herbæ vendebantur, epig. 61. lib. 9. *Autumni.*] id est horti, vel matura Autumni tempore. *Mihi nata.*] Alii modo nata.

XCV.

Ad Avitum,

Hispanos agros Romanis anteponeudos esse. XCVI.

SÆPÈ loquar nimium gentes quod, Avite,
remotas

Miraris, Latia factus in urbe senex;
Auriferumque Tagum sitiam, patriumque Sa-
lonem,

Et repetam faturæ fordida rura casæ.
Illa placet tellus, in qua res parva beatum
Me facit, & tenues luxuriantur opes.
Pascitur hîc, ibi pascit ager, tepet igne ma-
ligno

Hîc focus, ingenti lumine lucet ibi.
Hîc pretiosa fames, conturbatorque macel-
lus,

Mensa ibi divitiis ruris operta sui.
Quatuor hîc æstate togæ, pluresve terun-
tur:

Autumnis ibi me quatuor una tegit.
I, cole nunc reges, quidquid non præstat
amicus,

Cum præstare tibi possit, Avite, locus.

O Avite, miraris quod ego factus senex Romæ in urbe sæpe nimis prædium remotas nationes, & sitiam auriferum Tagum, & Salonem patrium, & redeam in sordidos agros casæ fertilis. Amo illam terram, in qua res exigua beat me, in qua tenues opes sufficiunt luxuri. Hîc pascitur ager, illic pascit, hîc caminus calet maligna flamma, illic splendet ingenti luce. Hîc fames cara est, & macellus decoctor, illic mensa extrahitur opibus in villa. Hîc æstate quatuor togæ aut plures teruntur: illic una tegit me quatuor autumnis. Age nunc, cole patronos, & Avite, cum locus possit tibi præbere quicquid non præbet amicus.

Remotas.] Hispanas intellige.

Tagum sitiam.] Gratas Tagi undas, quas sitiebat Poëta, intellige: Domitius male videtur intelligere *Sitiam* Hispaniæ urbem.

Salonem.] de quo fluvio dictum epig. 50. lib. 1.

Pascitur hîc.] Ita epig. 58. supra, cultura nimirum & stercoratione pascuntur agri: hoc est, Romana rura sterilia sunt platanis tantum & lauris consita.

Ignem maligno.] quia Romæ emebantur ligna.

Conturbatorque macellus.] ubi venduntur omnia ciborum genera quæ ad victum necessaria sunt. *Conturbator* eo sensu dicitur quo aper lib. 7. epig. 26. hoc est: tantum pretio res ad victum necessariæ Romæ venduntur, ut facile decoquatur patrimoniur. Legunt alii,

_____ *conturbatrixque macelli*

Mensa. _____

Alii, *conturbatorque macellus.*

Autumnis quatuor.] hoc est quatuor annis. *Locus.*] id est patria.

De Numa,

qui scripto herede Martiali convaluit. XCVII.

DUM levis arfura struitur Libitina papyro,

Dum myrrham & casiam flebilis uxor emit:
Jam scrobe, jam lecto, jam pollinctore parato

Heredem scripsit me Numa: convaluit.

Dum levis Libitina struitur papyro urenda, dum flebilis uxor mercatur myrrham & casiam, jam tumulo, jam lecto, jam pollinctore instructo, Numa instituit me heredem: evasit ex morbo.

Libitina.] Dea funerum præses, epig. 43. lib. 8. hîc sumitur pro iis quæ ad curandum funus pertinent: hoc est, dum rogos paratur, in quo præter arida ligna papyrus quoque ponebatur, ut facilius cremaretur corpus, epig. 44. lib. 8.

Fartus papyro dum tibi torus crescit.
Levis dicitur: strustus enim papyro rogos videtur esse levis; vel forte melius inconsistentem Libitinam hîc intelligas, quæ pe-

percerit Numæ.

Dum myrrham.] Aromata quippe in rogos injiciebantur.

Pollinctore.] qui corpus mortui lavat atque ungit, pollinctor dicitur, quasi pellis unctor, Turnebus lib. 28. cap. 31.

Convaluit.] In hac voce jocus est, quasi dicat ideo convaluisse Numam, ut ipse infelix ejus hereditatem non consequeretur.

In Publium ægre ferentem a Martiali inspicere formosos ministros. XCVIII.

ADDAT cum mihi Cæcubum minister
Idæo resolutior cinædo,

Quo nec filia cultior, nec uxor,
Nec mater tua, nec soror recumbit:

Vis spectem potius tuas lacernas,

Et citrum vetus, Indicosque dentes?

Suspectus tibi ne tamen recumbam,

Præsta de grege, fordidaque villa

Tonsos, horridulos, rudes, pusillos

Hircosi mihi filios subulci.

Perdet te pudor hic habere, Publi,

Mores non potes hos, & hos ministros.

Cum mihi fundat Cæcubum servus mollior Idæo cinædo, quo nec ornatio filia, nec uxor, nec genitrix tua, nec soror recumbit. Visne ut aspiciam potius tuas lacernas, & citrum antiquum, & dentes Indicos? Nihilominus ne recumbam suspectus tibi præbe mihi de grege, & sordidæ villa filios male olentis subulci tonsos, horridulos, rudes, pusillos. Hic pudor perdet te. O Publi, nequis habere hos mores & hos servos.

Idæo cinædo.] hoc est Ganymede.
Et citrum vetus.] mensam citream operis ætici, & dentes eburneos quibus fulcitur, sig. 43. lib. 2.

Suspectus tibi.] epig. 26. lib. 9.

Subulci.] Gallice porcher.

Perdet te pudor.] quo afficeris dum spectantur tui ministri: hoc est, ille pudor nocebit tuæ famæ: pudor enim dicitur ob aliquam rem sordidam timor.

Mores.] Castos mores habere nequis, & tam formosos pueros.

De figura Socratis. XCIX.

SI Romana forent hæc Socratis ora, fuissent
Julius in Satyris qualia Rufus habet.

Si hic vultus Socratis Romanus foret, talis fuisset qualis est Julio Rufo in suis Satyris.

Si Romana.] hoc est: Si hic Socratis vultus Romano more esset formatus, similis foret severæ fronti Julii Rufi, qui gravitate Socratica in suis Satyris vitia carpit. De Rufo Plinius lib. 5. epist. 21. & lib. 7. epist. 25. Scriverius aliter explicat: hoc est, inquit: Si hæc Socratis imago Romano cultu effingeretur, certe ad vivum exprimeret gravitatem Julii Rufi, qualis deridetur a Satyricis, vel qui refert Satyrum.

Namque & Socrates fuit naso limo, & oculis emissitiis, Sileno haud abfimilis, uti describitur a Platone & Xenophonte. *Vel:* Si hæc Socratis imago cultu Romano expressa esset, posset quidem haberi pro effigie Julii Rufi, quæ posita est in Satyris, loco quodam in octava regione urbis, ubi spectantur quatuor Satyrorum imagines. Judicet lector.

In commiscentem versus operi suo. C.

QUIP, stulte, nostris versibus tuos misces?
Cum litigante quid tibi miser libro?
Quid congregare cum leonibus vulpes,
Aquilisque similes facere noctuas quæris?
Habeas licebit alterum pedem Ladæ,
Inepte frustra crure ligneo curres.

O Demens, quid confundis tua carmina cum nostris? O infelix, quid tibi rei est cum libro litigante? Quid quæris conjugere vulpes cum leonibus, & facere bubones similes aquilis? Quamvis habueris alterum pedem Ladæ, ô inepte, frustra curres crure ligneo.

Quid stulte.] Vide epig. 54. & 73. lib. 1.
Cum litigante.] qui tibi litem intendit, & tibi dicit, Fur es, epig. 54. lib. 1.
Stat contra, dicitque tibi tua pagina, Fur es.
Quid congregare.] Sensus est: Quid nobilibus atque egregiis versibus conjugas tuos

ineptos & viles?

Habeas licebit.] hoc est, commiscens tua carmina cum meis, non magis eris bonus Poëta, quam cursor egregius esses si haberes alterum pedem Ladæ cursoris velocissimi, epig. 86. lib. 2. cum aliunde alterum habes ligneum.

De Capitolino quem laudat ab urbana dicacitate, & Galbæ anteponit. CI.

ELYSIO redeat si forte remissus ab agro
Ille suo felix Cæsare Galba vetus,
Qui Capitolinum pariter, Galbamque jocantes
Audierit: dicet, rustice Galba, tace.

Si forte antiquus ille Galba felix suo Cæsare revertatur remissus a campis Elysiis, qui audierit Capitolinum simul & Galbam cavillantes: dicet, O inurbane Galba, sile.

Galba vetus.] scurra Cæsaris Augusti, epig. 42. lib. 1.
Qui Galbam salibus tuis, &c.

Si comparetur cum Capitolino, de quo nihil invenio, rusticus atque insulsus videbitur.

CII.

Ad municipes Bilbilitanos. CIII.

MUNICIPES augusta mihi quos Bilbilis
acri

Monte creat, rapidis quos Salo cingit a-
quis:

Ecquid læta juvat vestri vos gloria vatis?

Nam decus & nomen, famaue vestra fu-
mus.

Nec sua plus debet tenui Verona Catullo,

Meque velit dici non minus illa suum.

Quatuor accessit trigesima messibus æstas,

Ut sine me Cereri rustica liba datis.

Mœnia dum colimus dominæ pulcherrima
Romæ,

Mutavere meas Itala regna comas.

Excipitis reducem placida si mente, venimus:

Aspera si geritis corda, redire licet.

*O Muncipes, quos mihi pro-
ducit augusta Bilbilis montē
aspero, quos circumdat Salo
velocibus undis: nunquid vobis
placet læta gloria vestri Pœ-
tæ? Nam ornamentum & no-
men, & fama vestra sumus.
Nec elegans Catullus plus me-
ritus est de sua Verona, nec
illa minus cupiat me dici
suum. Dum me absente of-
fertis Cereri liba rustica, qua-
tuor & triginta anni elapsi
sunt. Dum colimus pulcher-
rimos muros Romæ dominæ.
Itala regna mutaverant meos
capillos. Accedimus, si læ-
benti animo excipitis reducem:
si geritis corda aspera, fas
erit reverti.*

*Ad Bilbilitanos.] Alii adjunt agros.
Municipes.] hoc est, O cives Bilbilitani
mei populares.*

*Bilbilis acri.] Alii Bilbilis agri, alii Bil-
bilis alto, epig. 50. lib. 1.*

Videbis altam, Liciane, Bilbilim.

Ubi egimus etiam de Salone fluvio.

*Ecquid læta.] Vide epig. 62. lib. 1. A
claris Pœtis multum illustrantur civitates.*

*Tennem Catullum vocat, hoc est elegantem
vel levem, quod versus leviores, teneros
& delicatissimos scripserit, epig. 62. lib. 1.*

*Rustica liba.] quæ fiebant ex lacte, fesa-
mo, & melle; Cererem vero ut frugum in-
ventricem colebant rustici.*

*Mutavere meas.] hoc est, canæ factæ sunt
meæ comæ.*

Ad librum

Flacco comitem iturum in Hispaniam. CIV.

INostro comes, i libelle Flacco,

Longum per mare sed faventis undæ,

Et curiu facili, tuisque ventis

Hispanæ pete Tarraconis arces.

Illinc te rota tollet, & citatus,

Altam Bilbilin, & tuum Salonem

Quincto forsitan effedo videbis.

Quid mandem tibi quæris? ut sodales

Paucos, & veteres, & ante brumas

Triginta mihi quatuorque visos

Ipsa protinus a via salutes,

Et nostrum admoneas subinde Flaccum,

*O Liber, comitare nostrum
Flaccum per longum mare,
sed undæ placida, & cursu
facili, & secundis ventis ad
arces Tarraconis Hispanæ. Il-
linc currus vehet te, & celer
quinto forte vehiculo spectabis
altam Bilbilim, & tuum Sa-
lonem. Rogas quid committam
tibi? Ut statim ab ipsa via
salutes paucos sodales, &
antiquos, nec visos a triginta
quatuor annis, atque identidem
admoneas nostrum Flaccum.*

Jucundos mihi nec laboriosos
 Secessus spatio paret salubri,
 Qui pigrum faciant tuum parentem.
 Hæc sunt. jam tumidus vocat magister,
 Castigatque moras, & aura portum
 Laxavit melior: vale libelle:
 Navem, scis puto, non moratur unus.

ut loco salubri instruat mihi
 secessus gratos, nec molestos
 ipsi, qui afferant inertiam tuo
 patri. Hæc sunt mea man-
 data. Jam magister arrogans
 vocat atque increpat moras,
 & aura melior apernit por-
 tum. Vale libelle, opinor, non
 ignoras, unus non moratur
 navem.

Flacco.] *Alii Flavo.*

Tarraconis.] urbis celebris in Hispania, hodie *Tarragona*, a qua denominatur provincia *Tarraconensis*, in qua erat *Bilbilis*. Vide epigramma præcedens. Sensus est: *Tarraconem* usque navigabis, unde *Bilbilim* effedo veheris.

Quinto effedo.] *Essedum* genus vehiculi, quo vestus quinto itineris die pervenies *Bilbilim*.

Ipsa protinus a via.] hoc est, statim a tuo adventu.

Spatio salubri.] Legunt alii *pretio salubri*,

hoc est modico pretio.

Qui pigrum.] Carmina sunt ingenii par-
 tus, quorum auctores parentes dicuntur:
 hoc est: *Flaccus*, sive *Flavus*, ut scribunt
 alii, mihi paret hospitium, ubi in otio
 consenescam.

Tumidus.] hoc est imperiosus navarchus.
 Similis est locus apud *Juvenalem* sat. 3.

*Nam mihi commota jamadmodum mulio
 virga*

Innui, &c.

Laxavit.] *Solventibus* nempe e portu
 navibus.

X. Lib. 44 epigr. 1 vers.

Britannos] Britanniam, inter undas glo-
bo insidentem, vel & rupibus innitentem
ca. nimus, in Antonini Num.

XI. Lib. 70 epigr. 8 vers.

Dulycio cani] Argo, qui, post 20 annos
herum agnoscens, occurrit in Denario gentis
Mamiliae, apud Patini Fulv. Ursinum &
Chonlum.

X Lib. 58. epigr. 10 vers.

Sancte Quirine] Romule; quem regem
ostendunt Denarii Calpurniorum, apud Pa-
tini Fulv. Ursinum.

XI Lib. 6 epigr. 2 vers.

Numa] Cujus diadematum caput obvium
in Denariis Calpurniorum, apud Patini
Fulv. Ursinum.

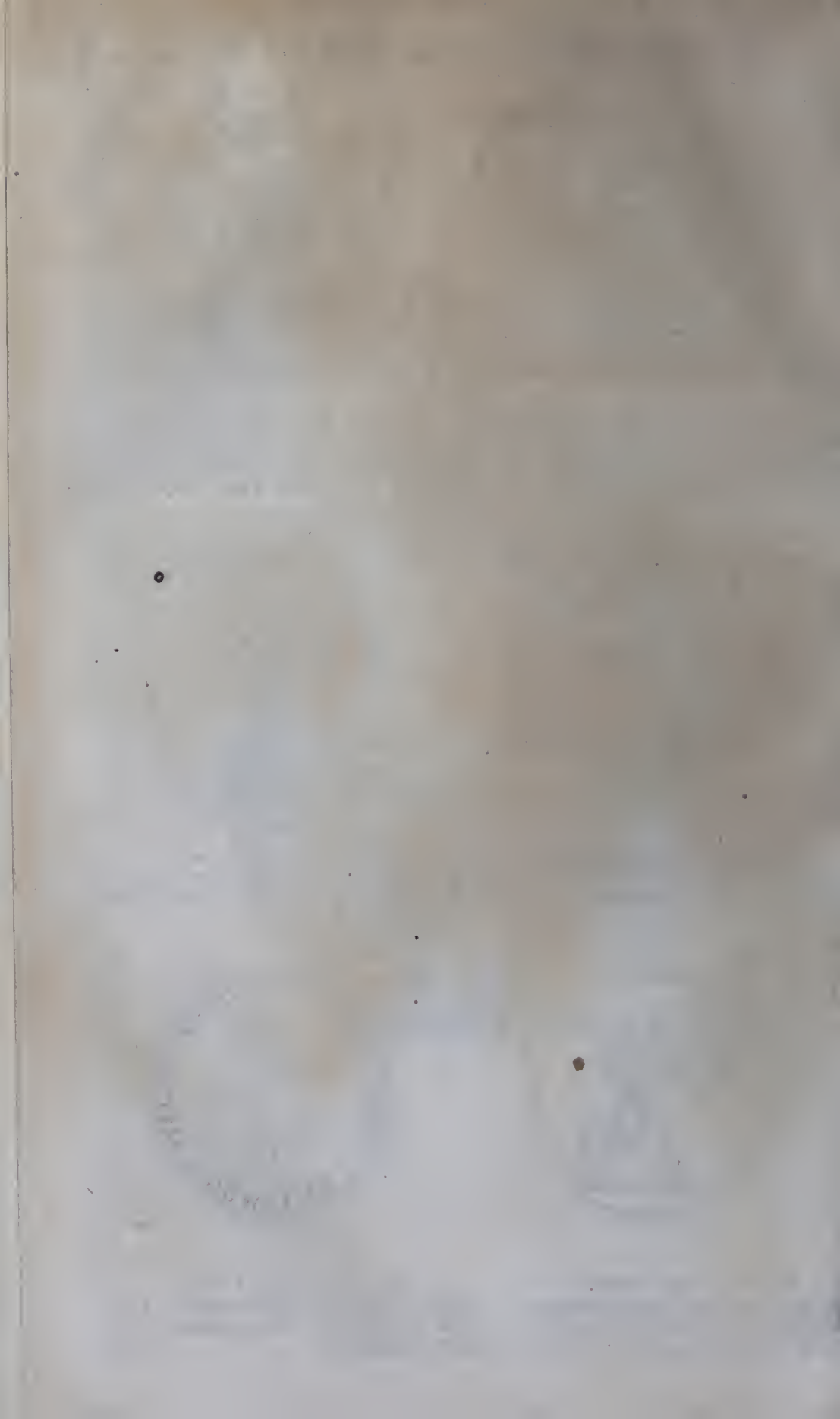
XI Lib. 5 epigr. 1 vers.

Troja heres] Aeneas, qui parentem ge-
ens & Palladium ceteraque Phrygum sacra,
equeus in Num. Juliae gentis, ut & Imp.

XI Lib. 6 epigr. 1 vers.

Cesar] Trajane; quem praesertunt Lati-
norum Graecorumque Numi plurimi, lau-
rectum radiatumve,

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER XI.

Ad librum quem exiturum, atque affectantem
palatia coërcet. I.

QUo tu, quo, liber otiose, tendis,
Cultus sindone non quotidiana?
Numquid Parthenium videre tentas?
Vadas, & redeas involutus:

Libros non legit ille, sed libellos:
Nec Musis vacat, aut suis vacaret.
Ecquid te satis æstimas beatum,
Contingunt tibi si manus minores?
Vicini pete porticum Quirini:
Turbam non habet otiosiore
Pompeius, vel Agenoris puella,
Vel primæ dominus levis carinæ.
Sunt illic duo, tresve, qui revolvant
Nostrarum tineas ineptiarum:
Sed cum sponsio, fabulæque lassæ
De Scorpo fuerint, & Incitato.

INTERPRETATIO.

O liber otiose, quo tu vadis ornatus sindone non vulgari? Nonne conaris videre Parthenium? Eas, & revertaris non explicatus. Ille non evolvit libros, sed libellos supplex: nec dat operam Musis, aut daret suis. Nunquid te putas satis felicem, si manus minores terunt te? Adi porticum vicini Quirini: Pompeius, vel filia Agenoris, vel inconstans dominus primæ navis non habet turbam otiosiore. Ibi sunt duo, aut tres, qui excutiant tineas mearum ineptiarum: at cum sponsio & fabule absolute fuerint de Scorpo, vel Incitato.

N O T Æ.

Liber otiose.] quia absolutus erat, atque a domi otiosus.

Cultus sindone.] hoc est purpura involutus. Vide epig. 42. lib. 3. & epig. 6. lib. 5. & epig. 45. lib. 4. ubi egimus de Parthenio qui Domitiano erat a cubiculo. Cum autem, teste Aurelio Victore, Parthenius interfectus fuerit initio imperii Nerva,

hic vero liber in lucem prodierit, imperante Trajano; dicendum mihi videtur, hunc librum vivo Parthenio inchoatum, & mortuo absolutum atque editum; nisi dicas rationem temporum in epigrammatum libris a Poëta fuisse neglectam.

Videre tentas.] Alii videre? certe.

Involutus.] hoc est, non lectus. Alii

irrevoc-

irrevolutus contra legem carminis.

Nec Musis vacat.] Poëtam fuisse Parthenium jam dixit Poëta.

Manus minores.] vulgi nimirum, non aulicorum.

Vicini pete.] De templo Quirini dictum epig. 58. lib. 10. ubi nempe erat porticus, ad quam multa conveniebant confabulari.

Pompeius.] hoc est porticus Pompeiana, de qua epig. 14. lib. 2. ubi & de porticu Europes, quæ filia tuit Agenoris.

Vel prima dominus.] Jasonem intelligit, quem sumit pro porticu Argonautarum, epig. 14. lib. 2. & epig. 20. lib. 3. Jason vero omnium primus navigasse fertur a Poëtis.

Levis.] ad navem Argo referunt aliquæ quæ levis dicta est a celeritate: Argo enim Latine velox dicitur: sed ad Jasonem melius referas, qui suis in amoribus inconstans fuit.

Tineas.] hoc est mea carmina: quæ tineæ relinqui deberent.

Sed cum sponsio.] Turnebus lib. 8. cap. Sponsiones populi depositis pignōribus a pecunia de alicujus agitatoris victoria factæ intelligit.

De Scorpi.] nobili agitatore actum epig. 50. lib. 10. *Incitatus* fuit etiam aurigæ epig. 76. lib. 10. *Incitatus* tamen apud Suetonium cap. 55. in Caligula, equus fuit cui Consulatum destinasse traditur Caligula.

Ad lectores graves ut recedant. II.

TRISTE supercilium, durique severa
Catonis

Frons, & aratoris filia Fabricii,

Et personati fastus, & regula morum,

Quidquid & in tenebris non sumus, ite foras.

Clamant ecce mei, io Saturnalia, versus,
Et libet, & sub te præside Nerva licet.

O grave supercilium, & frons austera tristis Catonis, & filia Fabricii aratoris, & personati fastus, & regula morum, & quicquid non sumus noctu; facessite hinc. Iste mei carmina clamans, io Saturnalia; & placet, & licet, ô Nerva, sub te principe.

Aratoris filia.] Patris nempe gravissimi mores referens.

Et regula morum.] hoc est censura.

Quicquid.] hoc est, castitas & pudicitia, hinc etiam recedite; in tenebris enim nullus pudor.

Clamant ecce mei.] Saturnaliorum tempore magna erat licentia. Macrobius Saturn. lib. 1. cap. 10.

Et libet.] Alii licet, minus bene.

Sub te præside.] Tunc enim magna libertate fruebantur Romani.

Ad lectores tetricos. III.

LECTORES tetrici salebrosum ediscite
Sanctram:

Nil mihi vobiscum est: iste liber meus est.

O Lectores severi, mandata memoriæ durum Sanctram, nihil habeo agendum vobiscum: hic liber meus est.

Sanctram.] qui Poëta nec lepidus nec numerosus fuit, epig. 19. lib. 7. Sanctræ cuiusdam gulosi meminit Poëta.

Iste liber meus.] Nec vobis convenit propter jocos & facetias.

De suis libellis, quos ubique legi, sed nullum inde fructum percipere se dicit. IV.

NON urbana mea tantum Pimpleide gaudent
 Otia, nec vacuis auribus ista damus:
 Sed meus in Geticis ad Martia signa pruinis
 A rigido teritur centurione liber.
 Dicitur & nostros cantare Britannia versus.
 Quid prodest? nescit sacculus ista meus.
 At quam victuras poteramus pangere chartas,
 Quantaque Pieria prælia flare tuba!
 Cum pia reddiderint Augustum numina terris,
 Et Mæcenatem si mihi Roma daret.

Non sola quies urbis delectatur mea Pimpleide, nec damus ista otiosis auribus: sed meus liber attrahatur a duro centurione in pruinis Geticis prope signa Martis. Britannia quoque fertur canere mea carmina, quid proficit? Mea crumena ignorat ista. At quam poteramus scribere versus non perituros, & quanta certamina canere taba Pieria! cum dii pii restituerint Augustum terris, si Mæcenatem quoque mihi daret Roma!

Non urbana.] hoc est, Non soli cives otiosi delectantur meis versibus. Musæ dicitur sunt Pimpleides a Pimplæo Macedoniæ fonte ipsis sacro.
In Geticis.] De Getis dictum epig. 11. lib. 8. & epig. 104. lib. 9. In Getas vero expeditionem suscepit Trajanus, in cuius castris legebantur versus Martialis.

Nescit sacculus.] hoc est, inde non colligo pecuniam.
Augustum.] Nervam alii. Melius intelligunt alii Trajanum alterum Augustum Romæ restitutum a diis: At mihi, inquit Poëta, nullus Mæcenas datur, cujus munificencia in Horatium nota est.

Precaatur deos pro Nerva Trajano. V.

SACRA, Laresque Phrygum, quos Trojæ maluit heres,
 Quam rapere arsuras Laomedontis opes:
 Scriptus es æterno nunc primum Juppiter auro,
 Et soror, & summi filia tota patris:
 Et qui purpureis jam tertia nomina fastis
 Jane, refers Nervæ, vos precor ore pio.
 Hunc omnes servate ducem, servate senatum:
 Moribus hic vivat principis, ille suis.

O Sacra, & Lares Phrygum, quos auferre maluit heres Trojæ, quam arendas opes Laomedontis: O Jupiter, nunc primum factus es ex auro æterno, & soror & filia tota genitoris supremi: & tu, & Jane, qui jam ter refers nomen Nervæ in fastos purpureos, vos oro ore pio. O vos omnes, servate hunc Imperatorem, servate Senatum, hic vivat moribus Principis, ille vero suus.

Precaatur.] Alii, *Votum pro Nerva Trajano, & Senatu.*
Trojæ heres.] hoc est Æneas. Virgilius 2. Æneid.
Tu genitor cape sacra manu, patriosque Penates, &c.
Legunt alii, Trojæ heres, & forte melius:

Æneas enim non fuit filius Priami, atque ita nec successor, superstitibus nempe aliis Priami filiis aut nepotibus.
Laomedontis opes.] Laomedon patër fuit Priami: a pietate Poëta laudat Æneam, qui neglectis opibus deos flammis eripuit.
Æterno auro.] hoc est, aurea imagine
 F f

nunquam petitura efficitus es a Trajano.

Et soror.] Juno, & Minerva quæ tota est patris Jovis, e cujus cerebro producta sine matre.

Jam tertia.] De Jano epig. 2. lib. 8.

cui facer mensis Januarius, quo consulum nomina referebantur in Fastos.

Nervæ.] Trajani scilicet adoptati a Nervæ cuius nomen retinuit.

Ille suus.] sanctissimis nempe.

In laudem Nervæ Trajani. VI.

TANTA tibi est recti reverentia Cæsar, & æqui,

Quanta Numæ fuerat: sed Numa pauper erat.

Ardua res hæc est, opibus non tradere mores,

Et cum tot Cræsos viceris; esse Numam.

Si redeant veteres, ingentia nomina, patres,

Elysiùm liceat si vacuare nemus.

Te volet invictus pro libertate Camillus,

Aurum Fabricius te tribuente volet.

Te duce gaudebit Brutus: tibi Sylla cruentus

Imperium tradet, cum positurus erit.

Et te privato cum Cæsare Magnus amabit:

Donabit totas & tibi Crassus opes.

Ipse quoque infernis revocatus Ditis ab umbris,

Si Cato reddatur, Cæsarianus erit.

O Cæsar, tam colis justitiam. & æquitatem, quam Numæ coluerat: sed Numa egenus erat. Hæc est res difficilis non corrumpi mores a divitiis atque esse Numam, cum superaveris tot Cræsos. Si præsidi patres, ingentia nomina, revertantur, & fas sit evacua- re Elysiùm nemus: Camillus invictus pro libertate te expe- tet principem, Fabricius ex- petet aurum te donante: Bru- tus letabitur te Imperatore Syllæ cruentus tibi cedit impe- rium, cum erit depositurus & Magnus Pompeius dilige- te cum Cæsare privato: & Crassus dabit tibi omnes sua divitias. Si ipse etiam Cato resignatur revocatus ab umbræ inferni Plutonis, Cæsarianus erit.

Tot Cræsi.] hoc est tot divites, Cræsus quippe rex fuit ditissimus, cujus historia nota ex Herodoto.

Ingentia nomina.] per appositionem, hoc est, quorum veterum nomina summa in admiratione sunt.

Elysiùm.] Vide epig. 58. lib. 6.

Pro libertate.] Alii *pro libertate*. Videat lector. Camillus exul Dictator creatus ab obsequio Gallorum ingrati patriam libera- vit. Livius lib. 5. Decadis 1.

Fabricius.] de cujus abstinentia Gellius lib. 1. cap. 14.

Brutus.] qui exactis Tarquiniiis Romam in libertatem asseruit, Livius lib. 1. Decad.

1. aut alterum Brutum Cæsaris percussorem intellige.

Sylla.] Cujus crudelitas in cives Roma nos nota ex Plutarcho, Salsutio, & aliis.

Magnus.] Pompeius nempe, qui cum Julio Cæsare bellum civile gessit fuscæ detri- ptum a Lucano.

Crassus.] Romanus civis ditissimus, Valerius Maximus lib. 6. cap. 11. Plinius lib. 21. cap. 3.

Cato.] Uticensis, qui se ipsum interfecit: ne in Julii Cæsaris manus incideret vivus attamen licet Cæsaris imperium occupanti inimicissimus te tibi mitissimo principi a- tro submitteret.

Ad Romam, & Dindymum

de Saturnalibus hilariter celebrandis. VII.

UNCTIS falciferi senis diebus,
Regnator quibus imperat fritillus,
Versu ludere non laborioso

Lautis diebus falciferi senis quibus dominatur regnator fritillus, & pileata Roma, sine

Permittis, puto, pileata Roma.
 Risiſti: licet ergo, nec veramur.
 Pallentes procul hinc abite curæ:
 Quidquid venerit obvium loquamur;
 Morofa ſine cogitatione.
 Miſce dimidios puer trientes,
 Quales Pythagoras dabat Neroni:
 Miſce, Dindyme, ſed frequentiores.
 Poſſum nil ego ſobrius, bibenti
 Succurrent mihi quindecim Poëtæ.
 Da nunc baſia, ſed Catulliana,
 Quæ ſi tot fuerint, quot ille dixit,
 Donabo tibi paſſerem Catulli.

opinor, jocari carmine non moleſto. Risiſti: igitur faſt eſt, nec prohibemur. Anxietates pallide, recedite hinc longe: loquamur quicquid venerit in buccam ſine tetrica cogitatione. O ſerve, funde dimidios trientes, quales fundebat Pythagoras Neroni: O Dindyme, funde ſed frequentiores. Ego ſiccus nihil poſſum ſcribere: quindecim Poëtæ ſubvenient mihi potanti. Nunc liba oſcula, ſed Catulliana, quæ ſi tot fuerint quot dixit ille, dabo tibi paſſerem Catulli.

Falciſeri.] Saturni falcem gerentis.
Imperat fritillus,] Tunc alea impune ludebant omnes: fritilli ſunt turriculæ; ex quibus ejiuntur alexæ. Vide epig. 14. lib. 4. & 85. lib. 5.
Pileata Roma.] Saturnalium tempore ſervi velut domini pileati incedebant. Turnebus lib. 8. cap. 4. Romani Saturnalibus pileum gerebant, aliis diebus nudo capite erant, aut caput veſte velabant. Itaque veteres nullæ Romanorum ſtatux cum pileo viſuntur, &c. Lipſius etiam videndus

de Amphitheatro cap. 19.
Risiſti.] Riſu contentite viſa es. De trientibus alibi.
Pythagoras.] cui in modum ſolemnium conjugiorum nupſit Nero, Tacitus lib. 15. Annalium.
Bibenti.] hoc eſt., inquit Farnabius, cælens mero rundam carmina, & exprimam ingenia quindecim ſimul Poëtarum.
Dabo tibi.] Componam verſus non minus gratos iis quos de paſſere Leſbiæ ſcripſit Catullus.

In Paullam mœcham. VIII.

JAM certe ſtupido non dices, Paulla, marito,
 Ad mœchum quoties longius ire voles,
 Cæſar in Albanum juſſit me mane venire,
 Cæſar Circeios. jam ſtrophæ talis abit.
 Penelope licet eſſe tibi ſub principe Nerva:
 Sed prohibet ſcabies ingeniumque vetus.
 Infelix, quid ages? ægram ſimulabis amicam?
 Hærebit dominæ vir comes ipſe ſuæ:
 Ibit & ad fratrem tecum, matremque, patremque.
 Quas igitur fraudes ingenioſa paras?
 Dicet & ictericam ſe forſitan altera mœcha
 In Sinueſſano velle ſedere lacu.
 Quanto tu melius, quoties placet ire futurum,
 Quæ verum mavis dicere, Paulla, viro.

O Paulla, quoties voles longius ire ad adulterum, jam ſane non dices hebeti viro, Cæſar imperavit mane me adire Albanum, aut Circeios. Jam talis dolus ſublatus eſt. Potes eſſe Penelope ſub principe Nerva: ſed impedit ſcabies, & natura inveterata. Miſera, quid facies? Fingſe ne agrotare amicam? Maritus ipſe comitabitur ſuam dominam: atque adibit tecum fratrem, & patrem, & matrem. Quos igitur dolos artiſticioſa moliris? Forte altera nã altera dicet, ſe ictericam velle ſedere in lacu Sinueſſano. Quanto tu melius
 O Paulla, quæ mavis proferre veritatem marito.

Paulla.] de qua jam epig. 75. lib. 1.
Cæſar.] Domitianus, cujus juſſu in Al-

banum, ubi quinquatria celebrabantur, epig. 1. lib. 4. ire ſe dicebat Paulla: mor-
 F f 2

tuo autem Domitiano hoc prætexere ne-
quibar.

Circeios.] promontorium Latii.

Stropha.] fallacia est, epig. 7. lib. 3.

Penelope.] cujus pudicitia a Poëtis cele-
brata est.

Scabies.] pruritus, & vetus tua libido.

Itæricam.] Gallice *qui a la jannisse.* Tur-

nebus lib. 8. cap. 4. legit *hystericam*, ut
morbus vulvæ intelligatur, qui libidine ple-
rumque levatur. *vsq;* vulva. Vide epig. 72
infra.

In Sinuessano.] cujus aquæ erant saluber-
rimæ. Plinius lib. 31. cap. 2.

Quæ verum mavis.] quæ mavis fateri li-
bidinem, quam dolosa excusatione uti.

IX.

De statua Memoris Poëtæ tragici. X.

CLARUS fronde Jovis Romani fama co-
thurni,
Spirat Apellea redditus arte Memor.

*Memor insignis fronde Jovi
& decus Romani cothurni e-
pressus arte Apellea spirat.*

De statua.] melius *de pictura*, cum A-
pelles pictor fuit nobilissimus, non vero
statuarius, epig. 83. lib. 7.

Clarus fronde Jovis.] hoc est ornatus quer-
na corona. Vide epig. 54. lib. 4.

Cothurni.] qui tragicorum proprius fuit,

epig. 20. lib. 3.

Spirat Apellea.] Alii *Apollinea*, ut fr-
tuam Memoris, inquit Raderus, in Apo-
linis templo inter aliorum Poëtarum im-
gines collocatam intelligas. Videat lecto-

De Turno Poëta satyrico. XI.

CONTULIT ad satyras ingentia pectora
Turnus.
Cur non ad Memoris carmina? frater
erat.

*Turnus applicuit ingentia p-
ectora ad satyras, cur non
versus Memoris? Frater er.*

Turnus.] cujus meminit epig. 96. lib. 7. non scripsit tragoedias, ne fratris Memo-
ri æmulus videretur.

*Ad puerum suum,
veterum pocula esse revocanda. XII.*

TOLLE puer calices tepidique toreumata
Nili,
Et mihi secura pocula trade manu,
Trita patrum labris, & tonso pura ministro,
Antiquus mensis restituatur honor.
Te potare decet gemma, qui Mentora fran-
gis
In scaphium mœchæ, Sardanapale, tuæ.

*Serve, aufer calices, &
reumata tepidi Nili, & ma-
tuta mihi porrige pocula tra-
labris patrum, & pura te
ministro, priscum decus re-
datur mensis. O Sardanapa-
meris bibere in poculo ge-
mato, qui frangis Ment-
ad conficiendum scaphi-
tua adultera.*

Toreumata.] Vide epig. 39. lib. 4. Poëta
intelligit vasa crystallina, quæ ex Ægypto
Romam afferbantur.

Secura manu.] hoc est, pocula quæ è

manibus lapsa non frangantur; vel quor-
um fractorum parva sit jactura.

Trita patrum,] quibus usi sunt majore

Et tonso pura,] ministrata non a com-
&

& delicato, sed a rudi atque simplici puero.

Qui Mentora.] hoc est: Tu, ô Sardanapale (forte alludit ad Sardanapalum illum regem effœminatum, de quo Diodorus Siculus lib. 8.) qui frangis

Pocula Mentorea nobilitata manu,
ut dixit epig. 60. lib. 9. ut nempe matula conficiatur rux mœchæ, dignus es, qui

bibas impuro illo poculo gemmis ornato. Alii sic legunt,

Te potare decet gemma, qui Mentora frangis?

In scaphio mœchæ, Sardanapale, tua.
hoc est: Magis tibi convenit matula tuæ mœchæ, in qua bibas, quam pocula gemmata quæ frangis.

In Zoilum ignobilem. XIII.

Us tibi matorum vel septem, Zoile, detur,
Dum matrem nemo det tibi, nemo patrem.

O Zoile, obtineas jus vel septem liberorum, modo nullus tibi det genitorem, nullus genitricem.

Jus tibi.] Non petebatur jus nisi trium liberorum, epig. 91. lib. 2. At, inquit Poëta, vel septem, vel plurium liberorum

jus obtineat Zoilus, semper tamen obscurus erit, & terræ filius.

Epitaphium Paridis histrionis. XIV.

QUISQUIS Flaminiam teris, viator,
Noli nobile præterire marmor.
Urbis deliciæ, salesque Nili,
Ars & gratia, lusus & voluptas,
Romani decus, & dolor theatri,
Atque omnes Veneres, Cupidinesque,
Hoc sunt condita, quo Paris, sepulcro.

O Viator, quisquis ambulat per Flaminiam, ne prætercas illustre marmor. Deliciæ urbis, & sales Nili, ars & gratia, jocus & voluptas, honor & mætor Romani theatri, atque omnes Veneres & Cupidines, sepulta sunt hoc tumulo, quo Paris.

Quisquis Flaminiam.] Vide epig. 28. lib. 6. huic simile, & epig. 29. lib. 9.

Marmor.] id est sepulcrum marmoreum.
Salesque Nili.] Ægyptii nempe lepido atque acuto ingenio valent.

Romani decus.] Plauti epitaphium apud Gellium lib. 1. cap. 24. huic simile est.

Paris.] Suetonius in Domitiano cap. 3. Deinde uxorem suam Domitiam, ex qua in secundo suo consulatu filium tulerat, Paridis histrionis amore deperditam repudiavit. Paridem vero interfici jussit Domitianus, ut constat ex Dione in Domitiano. Hujus Paridis meminit Juvenalis.

De colono brevi. XV.

HEREDES nolite brevem sepelire colonum.
Nam terra est illi quantulacumque gravis.

O Heredes, nolite humare brevem colonum. Nam quantulacumque terra est gravis illi.

Sepelire colonum.] qui cum sit brevis stature, vel levissimæ terræ ferendæ non erit

par: Poëta autem ludit in hac formula, sic tibi terra levis, de qua epig. 89. lib. 1.

De libro suo

quem aliis nequiores esse dicit. XVI.

SUNT chartæ mihi, quas Catonis uxor,
 Et quas horribiles legant Sabinæ.
 Hic totus volo rideat libellus,
 Et fit nequior omnibus libellis:
 Qui vino madeat, nec erubescat
 Pingui sordidus esse Cosmiano.
 Ludat cum pueris, amet puellas:
 Nec per circuius loquatur illam
 Ex qua nascimur omnium parentem,
 Quam sanctus Numa mentulam vocabat.
 Versus hos tamen esse tu memento
 Saturnalicios Apollinaris.
 Mores non habet hic meus libellus.

Habeo libros, quos uxor Catonis, & quos evoluant in culta Sabinæ. Placet ut hic integer libellus rideat, & lascivior omnibus libellis: qui madeat vino, nec erubescat sordere pingui Cosmiano. Jocetur cum pueris, diligit puellas: nec per circuius dicat illam parentem omnium, e qua gignimur, quam sanctus Numa appellabat.

Nihilominus, ô Apollinaris, recordare hæc carmina esse Saturnalicia: meus hic liber cave moribus.

Sunt mihi.] Alii mei libri possunt legi vel a gravissimis & castissimis Sabinis. *Cosmiano.*] hoc est unguento Cosmi, de quo epig. 83. lib. 1. *Saturnalicios.*] usos licentia Saturnalibus permissa; epig. 2. supra.

Ad lectores graves ut recedant. XVII.

QUI gravis es nimium, potes hinc jam
 lector abire
 Quo libet, urbanæ scripsimus ista togæ.
 Nam mea Lampfacio lascivit pagina versu,
 Et Tartessiaca concrepat æra manu.
 O quoties rigida pulsabis pallia vena,
 Sis gravior Curio, Fabricioque licet!
 Tu quoque nequitas nostri, lususque libelli,
 Uda puella leges: sis Patavina licet.
 Erubuit, posuitque meum Lucretia librum,
 Sed coram Bruto: Brute recede, leget.

O Lector qui nimis severus es, potes jam hinc abire quod placet, scripsimus ista toga urbana: mea enim pagina lascivit carmine Lampfacio, & pulsat æra manu Hispana.

Lucretia erubuit, atque abiecit meum librum, at coram Bruto: ô Brute, recede, evolvet.

Urbana toga.] Plebi, & levioribus personis.

Lampfacio.] Priapeio: Lampfacus urbs est Myliæ, ubi Priapus colebatur. Ortelius ab aliquibus fuisse collocatam dicit inter Parium & Priapum ad Hellepontum. Ovidius:

Et te rusticola, Lampface, tuta tuc.

Tartessiaca.] Vide epig. 27. lib. 7.

Concrepat æra manu.] epig. 71. lib. 6.

Edere lascivus ad Bætica crasinata gestus,
 &c.

Sed coram Bruto.] Ipsa Lucretia, absente Bruto viro gravissimo, leget meos libros.

Ad Sabinum,

non omnes suos versus esse lascivos. XVIII.

NON omnis nostri nocturna est pagina libri:
Invenies & quod mane, Sabine, legas.

Lasciva non est omnis pagina nostri libri: O Sabine, repeties, & quod legas mane.

Nocturna.] Petulans atque impudica.

Invenies.] versus scilicet, quos etiam sobrius possis legere salva verecundia.

In Lupum de prædiolo sibi dato. XIX.

DONASTI, Lupe, rus sub urbe nobis:
Sed rus est mihi majus in fenestra.
Rus hoc dicere, rus potes vocare!
In quo ruta facit nemus Dianæ,
Argutæ tegit ala quod cicadæ,
Quod formica die comedit uno,
Claustræ cui folium rosæ corona est:
In quo non magis invenitur herba,
Quam costi folium, piperve crudum:
In quo nec cucumis jacere rectus,
Nec serpens habitare tuta possit.
Erucam male pascit hortus unam,
Consumto moritur culex salictio,
Et talpa est mihi fossor, atque arator.
Non boletus hiare, non mariscæ
Ridere, aut violæ patere possunt.
Fines mus populatur, & colono
Tamquam sus Calydonius timetur,
Et sublata volantis ungue Procnes
In nido seges est hirundiniño,
Et cum stet sine falce, mentulaque,
Non est dimidio locus Priapo.
Vix implet cochleam peracta messis,
Et mustum nuce condimus picata.
Errasti, Lupe, litera sed una.
Nam quo tempore prædium dedisti,
Mallem tu mihi prandium dedisses.

O Lupe, mihi dedisti prædium suburbanum, sed habeo majus prædium in fenestra. Potestne hoc dicere prædium, potestne appellari è prædium? In quo ruta officit nemus Dianæ, quod tegitur ala canora cicadæ, quod comeditur a formica uno die, cui corona est folium rosæ claustræ: in quo non magis herba reperitur quam folium costi, aut piper crudum; in quo nec cucumis possit jacere rectus, nec serpens securâ habitare. Hortus male pascit unam erucam, culex perit consumpto salictio, atque habeo talpam fossorem, atque aratorem. Nec boletus hiare, nec mariscæ videre, nec violæ possunt explicari. Mus vastat fines, & colonus metuit illum veluti aprum Calydonium, & seges sublata ungue volantis Procnes ponitur in nido hirundinis. Et locus deest dimidio Priapo, quamvis stet sine falce

Messis absoluta vix implet cochleam, & condimus mustum nuce picata. O Lupe, errasti sed una litera. Quo enim tempore donasti prædium, mallem tu mihi donasses prandium.

Majus in fenestra.] Sic prædium sibi a lupulo datum per varias comparationes valde extenuat Poëta.

Ruta.] herbæ genus, Gallice *de la rue*, nemora vero Dianæ sacra fuisse sæpius dictum.

Quam costi folium.] Radix est peregrina eximio odore, Plinius lib. 12. cap. 12. Piper crudum dixit, hoc est acre, vel nondum maturum.

Mariscæ.] Ficus sunt insipidæ: alias mariscæ ulceris genus est.

Sus Calydonias.] de quo epig. 15. lib. Spect.

Procnès.] quæ fuit in hirundinem mutata, cujus historia satis nota: hoc est, tota seges mei prædii vix sufficit conficiendo uni hirundinis nido.

Nuce picata.] Resina nempe & pice oblinebantur vasa, quibus vinum condebatur, ne spiritus vini subtiliores evanescerent.

Mallere tu.] hoc est, litera una mutata mallem prandium quam prædium,

XX.

XXI.

XXII.

XXIII.

XXIV.

Ad Labullum, a quo deprecatur officium clientis, propter studium epigrammatum XXV.

DUM te prosequor, & domum reduco,
Aurem dum tibi præsto garrienti,
Et quidquid loqueris, facisque, laudo,
Quot versus poterant, Labulle, nasci?
Hoc damnum tibi non videtur esse,
Si quod Roma legit, requirit hospes,
Non deridet eques, tenet senator,
Laudat caussidicus, Poëta carpit,
Propter te perit. hoc, Labulle, verum est?
Hoc quisquam ferat, ut tibi tuorum
Sit major numerus togatularum,
Librorum mihi sit minor meorum?
Triginta prope jam diebus una est
Nobis pagina vix peracta: sic est,
Cum cœnare domi non vult Poëta.

O Labulle, dum te comitor & reduco domum, dum accommodo aurem tibi garrienti, & laudo omnia tua dicta & facta, quot carmina poterant componi? Tu non existimas hoc esse damnum, si propter te perit, quod legit Roma, requirit hospes, non deridet eques, tenet senator, probat caussidicus, arguit Poëta. O Labulle, hocne æquum est? Quisquamne patietur hoc, ut habeas majorem numerum tuorum togatularum, ego vere habeam minorem meorum librorum? Jam certe triginta diebus vix absolvi unam paginam: sic fit, cum Poëta non vult cœnare domi.

Poëta carpit.] Poëtæ enim invidet Poëta.
Hoc verum est.] an æquum est. Sic Horatius:

An quodcumque facit Mæcenas, te quo-

que verum est
Tanto dissimilem, &c.
Sic est.] ut negligantur studia, dum tecum cœnare cupio.

XXVI.

XXVII.

XXVIII.

XXIX.

XXX.

XXXI.

In Cæcilium, qui convivis apponebat cibos confectos ex unis cucurbitis. XXXII.

ATREUS Cæcilium cucurbitarum
 Sic illas quasi filios Thyestæ
 In partes lacerat, fecatque mille.
 Gustu protinus has edes in ipso,
 Has prima feret, alterave cœna,
 Has cœna tibi tertia reponet.
 Hinc seras epidipnidas parabit,
 Hinc pistor fatuas facit placentas,
 Hinc & multiplices struit tabellas,
 Et notas caryotidas theatris:
 Hinc exit varium coco minutal,
 Ut lentem positam, fabamque credas,
 Boletos imitatur, & botellos,
 Et caudam cybii brevesque mœnas:
 Hinc cellarius experitur artes,
 Ut condat vario vaser sapore
 In rutæ folium capellianæ.
 Sic implet gabatas, paropsidasque,
 Et leves scutulas, cavasque lances.
 Hoc lautum vocat, hoc putat venustum,
 Unum ponere ferculis tot assẽm.

Cæcilium Atreus cucurbitarum sic dilaniat. & secat illas in mille partes, quasi filios Thyestæ: statim comes les has in ipso gustu, prima aut secunda cœna feret has, tertia cœna tibi reponet illas. Ex his instruct seras epidipnidas, ex his pistor conficit insulsas placentas, ex his parat multiplices tabellas, & caryotidas notas theatris; ex his cocus conficit minutal varium, ut putes lentem positam, & fabam, imitatur boletos & botellos, & caudam cybii, & breves mœnas: ex his promus experitur artes, ut callidus vario sapore condat in folium rutæ capellianæ. Sic implet gabatas, & paropsidas, & leves scutulas, & cavas lances. Hoc appellat lautum, hoc credit venustum, impendere unum assẽm in tot fercula.

Atreus.] hoc est, qui dissecat cucurbitas, veluti Atreus filios fratris sui Thyestæ. Seneca in Thyest.

Gustu protinus in ipso.] hoc est, in cœnæ exordio, epig. 31. lib. 10. in secunda pariter & tertia mensa apponebantur cucurbitæ.

Epidipnidas.] Bellaria intellige, quæ in secundis mensis apponebantur, a verbo ἐπιδειπνέω, id est, secundam cœnam perago.

Tabellas.] hoc est quadras de placentâ, ut dixit epig. 76. lib. 3.

Nec te liba juvant, nec scellæ quadra placentæ.

Caryotidas.] quæ sunt bæccæ palmarum, epig. 33. lib. 8.

Minutal.] Cibus erat ex variis rebus minutim concisis factus.

Ut lentem.] hoc est, ut pulstem existimes confectam ex lente & faba.

Botellos.] genus nempe farciminis, de quo epig. 79. lib. 5. ubi & de cybio pisce dictum.

Mœnas.] pisciculos de quibus Plinius lib. 32. cap. 7.

In rutæ folium.] id est instar folii rutæ capellianæ sic denominatæ vel a capillorum multitudine, vel a capris sylvestribus quæ illam depascunt. Legunt alii,

In rutæ folium capelliana, inale.

Gabatas paropsidasque.] Lances sunt varii generis.

In Nestorem egenum. XXXIII.

NEC toga, nec focus est, nec tritus cimice lectus,
 Nec tibi de bibula farta palude teges:

Nec habes togam, nec focus, nec cimbile tritum cimice, nec egenem confectam ex herba adæ paludis.

Nec

Nec puer, aut senior, nulla est ancilla, nec infans,

Nec fera, nec clavis, nec canis, atque calix.

Tu tamen affectas, Nestor, dici, atque videri

Pauper, & in populo quæris habere locum.

Mentiris vanoque tibi blandiris honore.

Non est paupertas, Nestor, habere nihil.

*Nec habes pueram aut senio-
rem, nec ancillam, nec in-
fantem, nec feram, nec cla-
vem, nec canem, nec pocu-
lum. Nihilominus, ô Nestor,
tu affectas dici & videri pau-
per, & quæris habere locum
in populo. Mentiris, & tibi
blandiris vano honore: O Ne-
stor, non est paupertas habe-
re nihil.*

Teges.] Gallicè natte.

*Nec fera.] Sensus est: Nec habes servum
atriensem, nec canem, qui januam custodiat.*

In tamen.] epig. 19. lib. 8.

*Pauper videri vult Cinna, & est pauper.
Non est paupertas.] sed mera mendicitas:
pauperes enim non sunt qui nihil omnino
habent, sed mendici appellandi.*

De Præsina victore cui Nero faverat. XXXIV.

SÆPIUS ad palmam Præsinus post fata Ne-
ronis

Pervenit, & victor præmia plura refert.

Inunc livor edax: dic te cessisse Neroni:

Vicit nimirum, non Nero, sed Præsinus.

*Post mortem Neronis Præsinus
sepe refert palmam, & victor
reportat plura præmia: I nunc,
invidia edax, dic te cessisse
Neroni: vicit nimirum, non
Nero, sed Præsinus.*

*Præsinus.] De aurigarum factionibus di-
ctum epig. 46. lib. 6. Nero favebat Præsinæ,
cujus victoriam sæpius reportatam favori*

*tribuebant invidi: at cum vinceret etiam
mortuo Nerone, Præsinum, seu factionem
Præsinam merito vicisse concludit Poëta.*

De Apro, cujus tenebricosam domum irridet. XXXV.

ÆDES emit Aper, sed quas nec noctua
vellet

Esse suas, adeo nigra, vetusque casa est.

Vicinos illi nitidus Maro possidet hortos.

Cœnabit belle, non habitabit Aper.

*Aper emit domum, sed quam
nec esse suam vellet bubo, adeo
atrum, & vetus tugurium
est. Maro nitidus possidet hor-
tos vicinos illi. Aper cœnabit
belle, non habitabit belle.*

*Ædes emit.] Optimo quidem consilio, ut nempe sæpius ad cœnam invitaretur a ni-
tido & lauro Marone suo vicino.*

Ad Fabullum,

solum esse se, dum cœnaret cum ignotis. XXXVI.

IGNOTOS mihi cum voces trecentos,

Quare non veniam vocatus a te,

Miraris, quererisque, litigasque.

Solus cœno, Fabulle, non libenter.

*Cum invites trecentos ignotos
mihi, miraris, & quereris,
& litigas, cur non eam in-
vitatus a te. O Fabulle, non
libenter cœno solus.*

Solus cœno.] Cum ignotis enim sibi videbatur cœnare solus.

De Caio Proculo

præter spem vitæ restituto. XXXVII.

CAÏUS hanc lucem gemma mihi Julius
alba

Signat, iō votis redditus ecce meis.

Desperasse juvat, veluti jam rupta fororum

Fila; minus gaudent, qui timuere nihil.

Hypne, quid exspectas piger? immortale Fa-
lernum,

Funde, senem poscunt talia vota cadum.

Quincunces & sex cyathos, bessemque biba-
mus,

Caïus ut fiat Julius, & Proculus.

Io en Caïus Julius restitutus
meis votis notat mihi hunc
diem gemma candida. Jucun-
dum est desperasse, tanquam
jam rupta fuissent fila Par-
carum, minus latentur, qui
nihil metuerunt. O segnis Hyp-
ne, quid moraris? funde im-
mortale Falernum, caïus ve-
tus debetur hujusmodi votis.
Potemus quincunces, & sex
cyathos, & bessem, ut fiat
Caïus Julius, & Proculus.

Gemma alba.] De hac formula dictum
epig. 45. lib. 9. Hujus vero Proculi men-
tionem fecit Poëta, epig. 71. lib. 1.

Desperasse.] Vitam Proculi.

Quincunces.] De hoc bibendi more di-
ctum epig. 72. lib. 1.

*Navia sex cyathis, septem Justina biba-
tur.*

In Zoilum superbum. XXXVIII.

ZOILE quid tota gemmam præcingere
libra,

Te juvat & miserum perdere sardonycha?

Annulus iste tuis fuerat modo cruribus aptus:

Non eadem digitis pondera conveniant.

O Zoile, quid te juvat cir-
cumdare gemmam integra
libra auri, & perdere
miserum sardonycha? paulo
ante iste annulus convenerat
tuis cruribus: non eadem pon-
dera apta sunt digitis.

Quid tota gemmam.] Juvenalis sat. 1. sic
invehitur in Crispinum:

*Ventilet æstivum digitis sudantibus au-
rum,*

*Nec sufferre queat majoris pondera gem-
mæ.*

Et miserum.] hoc est, occultare nimio
auro.

Annulus iste.] Vide epig. 29. lib. 3.

*Has cum gemina compede dedicat cate-
nas,*

Saturne, tibi Zoilus, annulos priores.

Nam ex fervo factus erat eques Zoilus,
cujus cruribus magis quam digitis conve-
niebant annuli; sive *anuli*, ut scribebant
veteres.

De mulione furdo. XXXIX.

MULIO viginti venit modo millibus,
Aule.

Miraris pretium tam grave? furdus erat.

Paulo ante mulio venditus est
viginti millibus, Aule: ad
miraris mercedem tam ingen-
tem? erat furdus.

Surdus erat.] Atque ita delator esse nequibat, si forte ejus dominus liberius quid
lixisset; nec de criminibus sui domini a quoquam interrogandus erat.

In Charidemum

libertum a quo adhuc objurgabatur jam adultus. XL.

CUNARUM fueras motor, Charideme,
mearum,

Et pueri custos, assiduusque comes.

Jam mihi nigrescunt tonsa sudaria barba,

Et queritur labris puncta puella meis.

Sed tibi non crevi: te noster villicus horret:

Te dispensator, te domus ipsa pavet.

Ludere nec nobis, nec tu permittis amare:

Nil mihi vis, & vis cuncta licere tibi.

Corripis, observas, quereris, suspiria ducis,

Et vix a ferulis abstinet ira manum.

Si Tyrios sumsi cultus, unxive capillos:

Exclamas, Nunquam fecerat ista pater.

Et numeras nostros adstricta fronte trientes,

Tamquam de cella sit cadus ille tua.

Define: non possum libertum ferre Cato-
nem.

Esse virum jam me dicet amica tibi.

O Charideme, fueras motor
mearum cunarum, & custos
pueri, atque assiduus comes.
Jam sudaria nigrescunt tonsa
mea barba, & puella puncta
meis labris queritur: at non
adolevi tuo judicio: noster vil-
licus horret te, dispensator,
domus ipsa timet te. Nec tu
permittis nobis jocari, nec
amare: nihil vis mihi, & vis
omnia licere tibi. Reprehen-
dis, observas, quereris, suspi-
ras, & iracundia tua vix
cohibet manum a ferulis. Si
sumpsi Tyrios cultus, aut unxi
comas; exclamas, Nunquam
genitor fecerat ista, & con-
tracta fronte numeras nostros
trientes, veluti ille cadus sit
de tua cella. Cessa: nequeo
pati libertum Catonem. . . .

Motor.] hoc est, mihi infanti cunas
movisti. Alii *monitor*, minus bene.

Sudaria.] Lintea quæ barbam tonsam
excipiunt.

Sed tibi non crevi.] Sed nondum adole-
visse me existimas, & me ut impaberem

redarguis.

Si Tyrios.] Vestes purpureas intellige!

Et numeras.] Sensus est: Numeras quot
hauriam cyathos.

Catonem.] hoc est, libertum tolerare ne-
queo, qui Catonem, seu censorem se gerat.

XLI.

De Amynta,

cujus casu monet Lygdum ne arbores conscendat. XLII.

INDULGET pecori nimium dum pastor
Amyntas,

Et gaudet fama, luxuriaque gregis:

Cedentes oneri ramos, sylvamque fluentem

Vicit, concussas ipse secutus opes.

Triste nemus diræ vetuit superesse rapinæ,

Damnavitque rogis noxia ligna pater.

Pingues, Lygde, sues habeat vicinus Iolas:

Te satis est nobis annumerare pecus.

Dum pastor Amyntas nimis
curat pecus, & latatur fama,
& pinguedine gregis; supera-
vit ramos impares oneri, atque
arborem fatiscentem ipse secu-
tus opes excussas. Pater prohibi-
uit nemus trisse superesse crudi-
deli casui, & damnavit noxia
ligna rogis Amyntæ. O Lyg-
de, vicinus Iolas habeat pin-
gues sues: nobis sufficit a te
numerari pecus.

Et gaudet fama] hoc est, inquit Farna-
pius, dam laudem quaerit ex pinguibus

factis suis. *Luxuria* hinc significat pingue
dinem.

Cedentes.] Sensus est: Amyntas conscendit quercum glandibus onustam, & incurvatam; cujus ramis fatiscentibus, & cedentibus oneri, nec tamen fractis cecidit Amyntas; atque excussas opes, hoc est glandes, secutus periiit.

Dire rapina.] Amyntæ scilicet sui filii,

in cujus rogo arborem patulam nempe excisam comburi iussit.

Pingues.] Sensus est: O Lygde, ne videas alieno pecori, nec nostrum nimis cures, sed cave tibi a simili casu; sufficit enim te nullum ex suis nostris amittere.

In Cæcilianum, carmen egregium sine egregio argumento fieri non posse. XLIII.

VIVIDA cum poscas epigrammata, mortua ponis
Lemmata, quid fieri, Cæciliane, potest?
Mella jubes Hyblæa tibi, vel Hymettia nasci,
Et thyma Cecropiæ Corsica ponis api?

O Cæciliane, cum requiras vegeta epigrammata, præbes mortua argumenta, quid potest fieri? Visne tibi nasci mella Hyblæa, aut Hymettia, cum apponis thyma Corsica apæ Atticæ?

Vivida.] hoc est nobilia & præclara.

Mortua.] vilia atque abjecta.

Hyblæa.] Vide epig. 46. lib. 2. & epig. 87. lib. 7.

Et thyma Corsica.] amara scilicet, ex quibus vel apes Atticæ mel dulce conficere nequeant. Sic se api, argumentum vero flori comparat Poëta.

XLIV.

Ad senem orbum,

ne credat captatorem verum esse sibi amicum. XLV.

ORBUS es, & locuples, & Bruto consule natus,
Esse tibi veras credis amicitias?
Sunt veræ: sed quas juvenis, quas pauper habebas,
Qui novus est, mortem diligit ille tuam.

Orbus es, & dives, & natus Bruto consule, an putas te habere veros amicos? Sunt veri, sed quos habebas juvenis atque inops: qui recens est amicus, ille amat tuum inseritum.

Bruto consule.] hoc est, decrepitu es: Brurus exactis regibus primus consul fuit.

Mortem.] atque ita insidiatur tuæ hereditati.

XLVI.

XLVII.

XLVIII.

In Silium Italicum. XLIX.

SILIUS hæc magni celebrat monumenta Maronis,
Jugera facundi qui Ciceronis habet.

Silius qui possidet villam eloquentis Ciceronis, colit hæc monumenta magni Maronis.

Here:

Heredem, dominumque, sui tumulique, Larisque

Non alium mallet, nec Maro, nec Cicero.

Nec Maro, nec Cicero optaret alium heredem, & dominum sui sepulchri & domus.

Silius.] De quo epig. 62. lib. 7. Virgilii sepulchrum in agro Neapolitano assidue coluit Silius, & Ciceronis villam emit, teste

Plinio lib. 31. cap. 1.

Non alium.] fuit enim orator, & Poëta.

In Phyllida semper aliquid petentem. L.

NULLA est hora tibi qua non me, Phylli, furentem

Despolies: tanta calliditate rapis.

Nunc plorat speculo fallax ancilla relicto:

Gemma vel a digito, vel cadit aure lapis.

Nunc furtiva lucri fieri bombycina possunt:

Profertur Cosmi nunc mihi siccus onyx.

Amphora nunc petitur nigri cariosa Falerni,

Expriet ut somnos garrula saga tuos.

Nunc ut emam grandemve lupum, mullumve bilibrem,

Indixit cœnam dives amica tibi.

Sit pudor, & tandem veri respectus & æqui.

Nil tibi, Phylli, nego: nil mihi, Phylli, nega.

O Phylli, nullam prateris horam, qua non spolies me perditum amore tui; tam callide rapis. Nunc fraudulenta ancilla stet speculo attrito, vel gemma decidit a digito, vel lapis ab aure. Nunc bombycina furtiva possunt lucro cedere. Nunc siccus onyx Cosmi ostenditur mihi. Nunc poscitur amphora mucida nigri Falerni, ut saga loquax procurret tuos somnos. Nunc ut emam aut grandem lupum, aut mullum bilibrem, dives amica invitavit se ad tuam cœnam. Tandem habeas verecundiam, & rationem veri, & æqui: Phylli, nihil tibi recuso. . .

Speculo relicto.] hoc est, amisso, vel attrito; res enim relictae, ut ait Domitius, consumptæ dicuntur.

Vel lapis.] Pretiosus nempe.

Nunc furtiva.] Sericæ vestes furtivæ, ait ancilla, tam vili pretio emi possunt, ut lucriferi videantur.

Siccus onyx.] Pyxidem intellige, quam

Cosmi unguentis impleri postulat Phyllis. De Cosmo egimus, epig. 88. lib. 1. & epig. 81. lib. 3.

Cariosa.] Vinum vetus petitur.

Expriet.] Vide epig. 53. lib. 7.

Jam prior ad facem sed & hac vindemia venit,

Exorat noctes, dum mihi saga tuas.

De Silio cultore Virgilii. LI.

JAM prope desertos cineres, & sancta Maronis

Nomina qui coleret pauper, & unus erat.

Silius Arpino tandem succurrit agello,

Silius & vatem non minus ipse tulit.

Jam pauper, & solus erat, qui veneretur cineres fere derelictos, & sancta nomina Maronis. Tandem Silius subvenit agello Arpino, atque ager ille non minus servit Poëta.

Jam prope desertos.] Idem argumentum ac epig. 49. supra. De Virgiliano prædio apud Arpinates a Silio empto: non fuit tumulus Virgilii Arpini, sed duobus millibus passuum ab urbe Neapoli, ut Servius, & ex Servio Leander docet in Campania, ubi fatetur nesciri hodie certum tumuli

Virgiliani locum. Cineres ergo hîc memoriam Virgilii interpretare, ut mens est Martialis, cum subjungit nomina Maronis. Ita Raderus.

Silius Arpino.] Prope Arpinum possederat hunc agellum Virgilius, quem emorat Silius, ut ejus memoriam illic cele.

celebraret. Legunt alii,

Silius optata succurrere censuit umbra.

Alii,

Silius Andino tandem succurrit agello.

Andes vero Maronis patria, Lombardiæ tranſpadanæ vicus, Mantuani territorii. Ju-

dicet lector.

Non minus.] Ille non minus ſerviit domino vati, nempe Silio, quam antea Virgilio. Lipſius lib. 1. epiſt. 5. legit,

Et vatem non minor ipſe colit.

Quæ lectio videtur melior.

LII.

Ad Julium Cerealem quem invitat ad cœnam. LIII.

COENABIS belle, Juli Cerealis, apud me:

Conditio eſt melior ſi tibi nulla, veni.

Octavam poteris ſervare, laetabimur una:

Scis quam ſint Stephani balnea junctâ mihi.

Prima tibi dabitur ventri lactuca movendo

Utilis & porris fila reſecta ſuis.

Mox vetus, & tenui major cordyla lacerto:

Sed quam cum rutæ frondibus ova tegant.

Alterâ non deerunt tenui verſata favilla,

Et Velabrenſi maſſa recocta foco.

Et quæ Picenum ſenſerunt frigus olivæ,

Hæc ſatis in guſtu: cætera noſſe cupis?

Mentiar ut venias, piſces, conchylia, ſumen,

Et cortis ſaturas, atque paludis aves:

Quæ nec Stella ſolet rara niſi ponere cœna.

Plus ego polliceor: nil recitabo tibi.

Ipſe tuos nobis relegas licet uſque Gigantas,

Rura vel æterno proxima Virgilio.

O Juli Cerealis, bene cœnabis apud me: ſi nullam habes conditionem meliorem, accede. Po eris obſervare horam octavam; lavabimur ſimul: noviſti, quam vicina ſint mihi balnea Stephani. Prima tibi apponetur lactuca idonea ſolvendo ventri, & fila reſecta ex ſuis porris; mox vetus cordyla, & major tenui lacerto; ſed quam operiunt ova cum foliis rutæ. Altera ova non deficient verſata tenni favilla; & maſſa recocta foco Velabrenſi. Et olivæ quæ expertæ ſunt frigus Picenum. Hæc ſufficiunt in guſtu. Viſne ſcire cætera? ut venias mentiar piſces, conchylia, ſumen, & pingues aves cortis, & paludis: quæ nec apponere ſolet Stella niſi rara cœna. Plus ego promitto, nihil recitabo tibi. Licet vero ut ipſe ſemper relegas tuos Gigantas, & rura proxima vel immortalî Virgilio.

Juli Cerealis.] Qui fuit Poëta illuſtris, de quo Plinius junior lib. 2. epiſt. 19. Vide epiſt. 8. lib. 4.

Stephani.] Cujus mentionem fecit Suetonius in Domit. neſcio an ſit idem.

Lactuca.] De lactucis & porris epiſt. 47. lib. 3.

Cordyla.] De hoc genere piſcis epiſt. 2. lib. 3. & epiſt. 1. lib. 13.

Sed quam.] epiſt. 8. lib. 10.

Sella coronabunt rutatos ova lacertos.

Tenni verſata.] Sorbilia ova intellige. ſic Ovid. 8. Meram.

Ovaque non acri leviter verſata favilla.

Et Velabrenſi.] Caſeum Velabrenſem interpretare foco & fumo induratum, epiſt. 2. lib. 13. Velabrum vero regio erat urbis

Romæ. *Maſſa recocta.*] Gruterus ex Palatino codice legit *Maſſa coacta.*

Et qua Picenum.] epiſt. 44. lib. 1.

Hæc ſatis in guſtu.] hoc eſt, in exordio cœnæ, epiſt. 32. ſupra. Senſus eſt, inquit Raderus, caput cœnæ lautius apponam verbis. In lautioribus conviviis locum præcipuum habebant piſces, ut fuſe explicat Heraldus. *Conchylia* ſunt oſtrea, *ſumen* autem papilla ſuis effretæ, epiſt. 44. lib. 13.

Quæ nec Stella.] De quo epiſt. 8. lib. 1.

Nil recitabo.] Vide epiſt. 79. lib. 5. Horat.

Indoctrum, doctumque fugat recitator acerbus.

Gigantas.] hoc eſt, poëma de Gigantibus, & de agricultura non inferius Georgicis Virgillii.

De Claudia Rufina nata in Britannia. LIV.

CLAUDIA cæruleis cum sit Rufina Bri-
tannis

Edita, cur Latix pectora plebis habet!
Quale decus formæ! Romanam credere ma-
tres

Italides possunt, Atthides esse suam.
Di bene, quod sancto peperit fecunda ma-
rito,

Quot sperat generos, quotque puella nur-
rus!

Sic placeat superis, ut conjuge gaudeat uno,
Et semper natis gaudeat illa tribus.

Cum Claudia Rufina sit nata a cæruleis Britannis, qua ratione habet mores gentis Romana! quale ornamentum formæ! matres Romana & Attica possunt sibi vindicare illam. O factum bene, quod fecunda peperit sancto marito. Quot generos expectat, & quot nurus illa mater! Sic placeat diis, ut latetur uno marito, & illa semper habeat jus trium liberorum.

Claudia.] Eadem forte de qua epig. 13. lib. 4.
Cæruleis Britannis.] Quod se glasto colorabant, vel quod cærulei dicuntur insulares, ut ait Domitius. Vide epig. 99. lib. 14.
Cur.] Alii *quam.*

Italides.] vel propter linguam Latinam & Græcam, quam callebat, ut Domitius, vel propter formam elegantiam, ut censet

Raderus. Atthis vero, a qua Atthides dicitur, fuit una Cranai regis Atheniensium filia, a qua regio Attica denominata est.

Quot.] Illa scilicet juvenis uxor speratura est plures generos suis filiabus, & plures nurus suis filiis. Alii quod.

Gaudeat illa tribus.] De jure trium liberorum dictum epig. 92. lib. 2.

In Zoilum furem. LV.

UNGUENTA, & castias, & olentem
funera myrrham,

Thuraque de medio semicremata rogo,
Et quæ de Stygio rapuisti cinnama lecto,
Improbe de turpi, Zoile, redde sinu.

A pedibus didicere manus peccare protervæ.
Non miror furem, qui fugitivus erat.

O Zoile nequam, restitue a turpi sinu unguenta, & castias, & myrrham olentem funera, & thura semicremata ex media pyra, & cinnamum quæ abstulisti ex lecto Stygio. Manus protervas peccare didicerunt a pedibus: non miror Zoilum furem, qui erat fugitivus.

Unguenta & castias.] Munera nempe, quæ rogis imponi solebant, epig. 97. lib. 10. Stygius vero lectus feretrum est, quod violasse, summum scelus habitum est.

A pedibus.] Servus enim fugitivus fuerat

Zoilus, atque ita fugiens a domino, jam ipsum illi surripuerat: pedum ergo exemplum secutæ sunt manus. De Zoilo sapienter dictum.

Ad Urbicum,

ut improbum captatorem Lupum fallat. LVI.

HORTATUR fieri quod te Lupus, Ur-
bice, patrem:

Ne credas, nihil est quod minus ille velit.
Ars est captandi, quod nolis velle videri:
Ne facias optat, quod rogat, ut facias.

O Urbice, ne credas quod Lupus impellit te fieri genitrem, nihil est quod ille minus cupiat. Ars est captandi velle videri quod nolis: cur ne egas, quod erat ut ag-

Dicat prægnantem tua se Cosconia tantum;
Pallidior fiet jam pariente Lupus.
At tu consilio videaris ut usus amici,
Sic morere, ut factum te putet esse patrem.

Cosconia tua duntaxat prædicet se prægnantem: Lupus fiet pallidior jam pariente. At ut tu videaris secutus consilium amici, sic occumbe, ut ille credat te factum genitorem.

Fieri patrem.] nempe adoptando filium, vel potius generando, cui relinquis tuam bona.

Tua Cosconia.] uxor tua. Ut factum.] hoc est morere facto testamento, in quo captatori nihil relinquis.

In Cheræmonem, qui non ex animi constantia, sed ex inopia laudabat mortem. LVII.

QUOD nimium laudas, Cheræmon Stoice, mortem,
Vis animum mirer, suspiciamque tuum.
Hanc tibi virtutem fracta facit urceus ansa,
Et tristis nullo qui tepet igne focus.
Et teges & cimex, & nudi sponda grabati,
Et brevis, atque eadem nocte dieque toga.
O quam magnus homo es, qui face rubentis aceti,
Et stipula, & nigro pane carere potes!
Lingonicis agedum tumeat tibi culcita lanis,
Constringatque tuos purpura texta toros:
Dormiat & tecum, qui cum modo Cæcuba miscet,
Convivas roseo torserat ore puer:
O quam tu cupias ter vivere Nestoris annos,
Et nihil ex ulla perdere luce voles!
Rebus in angustiis facile est contemnere vitam.
Fortiter ille facit qui miser esse potest.

O Cheræmon Stoicè, quod nimium commendas mortem, vis ut mirer animum tuum, & venerer. Urceus fracta ansa tibi conciliat hanc virtutem, & focus mæstus qui nullo igne tepet, & teges, & cimex, & sponda nudi grabati, & brevis toga, atque eadem die ac nocte. O quam magnus es homo, qui vales privare te face rubentis aceti, & stipula, & nigro pane! Agedum habeas culcitram tumentem lanis Lingonicis, & purpura texta ardet tuos lectos.

O quam tu optes ter agere annos Nestoris, & nihil amittere voles ex ullo die! Facile est spernere vitam in rebus angustiis. Ille agit fortiter, qui potest pati miseriam.

Et teges &.] Epig. 33. supra.

Nec toga, nec focus est, nec tritus cimice lectus.

Et nudi sponda.] epig. 93. lib. 1.

O quam.] per ironiam.

Lingonicis.] Vide epig. 159. lib. 14. cujus lemma est tomentum Lingonicum. Turnebus lib. 8. cap. 4. legit Leuconicis: tomenta enim

Leuconica sic existimat dicta a Leuconico loco. Alii existimant lanas sic dictas a candoris præstantia. Vide etiam epig. 54. lib. 1.

Purpura texta.] Alii pæna. De Nestore sæpius jam diximus.

Qui miser esse potest.] hoc est, qui non agere fert paupertatem.

Ad Severum virum eruditum. LVIII.

MIRARIS docto quod carmina mitto Severo,
Ad cœnam quod te, docte Severo, vocem.

O erudite Severe, miraris quod mittam verus erudito Severo, & quod te invitent ad cœnam.

Juppiter ambrosia satur est, & nectare vivit:
Nos tamen exta Jovi, thura, merumque
damus.

Omnia cum tibi sint dono concessa deorum,
Si quod habes non vis, ergo quid acci-
pies?

Juppiter satur est ambrosia, & vivit nectare. Nihilominus nos offerimus Jovi exta, thura, & vinum. Cum dii tibi concesserint omnia, si recusas quod habes, ergo quid accipies?

*Miraris docto.] Vide epig. 27. lib. 9.
Juppiter ambrosia.] dona tamen nostra non respuit.*

Si quod habes.] Si ea daremus tantum quibus indiges, tibi omnium rerum copia abundanti nihil quicquam dare possemus.

LIX.

De Charino paupere quidem, sed opes ostentante. LX.

SENOS Charinus omnibus digitis gerit,
Nec nocte ponit annulos.
Nec cum lavatur, caussa quæ sit, quæritis?
Dactylothecam non habet.

Omnibus digitis Charinus gerit senos annulos. An rogatis causam? Non habet dactylothecam.

Dactylothecam.] Repositorium nempe in quo reponuntur & servantur annuli, quos ad certos tantum dies conducebat Charinus. Alii dactylothecam.

LXI.

LXII.

LXIII.

LXIV.

LXV.

In Justinum de convivio ejus natalicio. LXVI.

SEXCENTI cœnant a te, Justine, vocati

Lucis ad officium, quæ tibi prima fuit:
Inter quos, memini, non ultimus esse solebam:

Nec locus hîc nobis invidiosus erat.
Postera sed festæ reddis sollempnia mensæ:
Sexcentis hodie, cras mihi natus eris.

O Justine, sexcenti cœnant a te invitati ad solemnitatem diei, quo natus es: inter quos, memini, solebam non esse ultimus: nec locus hic nobis pariebat invidiam. Sed reddis sollempnes reliquias mensæ festæ: hodie natus eris sexcentis: cras vero mihi.

Lucis ad officium.] hoc est ad natalicium tuum convivium. Officium verbum est hîc omnino proprium, quod tamen interpretatus sum intelligentiæ causâ. Juvenalis Sat. 2. v. 134.

*Quæ causâ officii? &c.
Nec locus hic.] quia non primarius quidem, sed nec erat ultimus.
Postera sollempnia.] hoc est convivii reliquias, ad quas scilicet me invitas.*

Sexcentis.

Sexcentis hodie.] Sic explicant interpretes, A te invitati hodie ad te mittant munera natalicia, ego vero cras mittam: hoc est, nunquam mittam. Sed lubentius ego

cum Grutero simpliciter interpreter, quod Poëta malit se postero die ad reliquias convivii invitari, quam ipso natali die, propter nimiam convivarum turbam.

In Vacerram, quem malis suis artibus non locupletatum miratur. LXVII.

ET delator es, & calumniator:
Et fraudator es, & negotiator:
Et fellator es, & lanista. miror
Quare non habeas, Vacerra, nummos.

*Et delator es, & calumniator: & fraudator, & mercator:
& lanista: miror, ô Vacerra, quare non habeas nummos.*

Lanista.] De quo epig. 82. lib. 6.

In Maronem cujus hereditatem expectabat. LXVIII.

NIL mihi das vivus: dicis post fata daturum.
Si non es stultus, scis, Maro, quid cupiam.

Vivus nihil mihi donas, dicis te donaturum post mortem; si non es demens, ô Maro, tene quid expectam.

Quid cupiam.] nempe tuam mortem, ut consequar quod mihi vivus promittis.

Ad Mathonem ne parva quidem munera impetrantem a divitibus. LXIX.

PARVA rogas magnos: sed non dant hæc quoque magni.
Ut pudeat levius te, Matho, magna roga.

Petis res exiguas a magnis; sed nec has etiam impetras a magnis. O Matho, ut minus pudeat te, pete magnas

Ut pudeat levius.] Minor quippe ignominia erit, si magnæ rei, quam si parvæ repulsam patiaris. De Mathone caustidico sæpius dictum.

Epitaphium canis Lydiæ. LXX.

AMPHITHEATRALES inter nutrita magistros
Venatrix, sylvis aspera, blanda domi,
Lydia dicebar domino fidissima dextra,
Qui non Erigones mallet habere canem:
Nec qui Dictæa Cephalum de gente secutus
Luciferæ pariter venit ad astra dexæ.
Non me longa dies, nec inutilis abstulit ætas,
Qualia Dulichio fata fuere cani:

Nutrita inter amphitheatrales magistros venatrix, acerba sylvis, mitis domi, Lydia appellabar dextra fidissima hero, qui non magis optaret habere canem Erigones: nec eum qui de gente Cretensi secutus Cephalum, similiter translatus est ad sidera dexæ luciferæ. Longa dies, nec ætas decrepita me rapuit, qualis mors contigit cani Dulichio:

Fulmineo spumantis apri sum dente peremta,
Quantus erat Calydon, aut, Erymanthe,
tuus.

Nec queror, infernas quamvis cito rapta sub
umbras:

Non potui fato nobiliore mori.

*sum interfecta fulmineo dente
spumantis apri, quantus erat
tuus, ò Calydon, aut tuus,
ò Erymanthe. Nec conqueror,
licet immature rapta sub in-
fernas umbras, non potui pe-
rire morte præstantiore.*

Amphitheatrales.] In amphitheatro venationes sæpe exhibitæ. Vide lib. Spect. *Magistros*, qui venationibus præerant.

Lydia dicebar.] Canis ipsa loquens inducitur

Fidissima dextra.] Tam fida hero meo, quam dextra propria. Alii legunt *Dextro*, ut sit nomen proprium heri sui.

Erigones.] fuit filia Icarii, qui canem Meram secum duxerat cum Atticam peragrans interfectus est a pastoribus. Erigone autem, cane Mera duce, reperit cadaver Icarii mortui, quo viso se suspendit puella, & Mera canis, seu Neæra, ut volunt alii, desiderio dominorum contabuit, & in cælum translata canis cœlestis dicitur: *Erigone* vero Virgo, & *Astræa*. Raderus ex Hygino.

Nec qui Distæa.] In Creta canes egregii: hoc est, nec canis Lælaps, quem irato suo Cephalo dederat Procris, quorum historia fati nota, domino carior fuit; nunc in cælum translatus, Sirius ardor, & Canicula dicitur stellarum fulgentissima, at-

que infesta humanis corporibus. Sic idem Raderus ex eodem Hygino.

Lucifera.] Dianam seu Lunam intellige, quæ venationi dedita gaudet canibus.

Dulichio.] Argus canis Ulyssis celebratur carmine Homeri Odyss. lib. 17. Dulichium insula Ulyssi quondam subiecta cum Itacho monte. Sic Raderus ex Mela, & aliis. Dulichii insulæ meminit Strabo lib. 10. quam eandem cum Cephallenia quidam affirmarunt, sed male, ut refert idem Strabo ex Homero, cujus testimonio ostendit neque Dulichium esse Cephalleniam, neque ad Cephalleniam pertinere, quod Andro scripsit: cum Dulichium Epei obtinuerint, totam Cephalleniam Cephallenes: hique Ulyssi paruerint, illi Megeti. Judicet lector.

Calydon.] De apro Calydonio epig. 15. lib. Spect

Erymanthe] mons est Arcadiæ, ubi erat Aper dictus Erymanthius, quem interfecit Hercules.

Fato nobiliore.] nempe interfecta a fera tam præstanti.

LXXI.

LXXII.

LXXIII.

LXXIV.

LXXV.

LXXVI.

Ad Patum creditorem suum. LXXVII.

SOLVERE, Pate, decem tibi me fester-
tia cogis:

Perdiderat quoniam Bucco ducenta tibi.

Ne noceant, oro, mihi non mea crimina:
tu qui

Bis centena potes perdere, perde decem.

*O Pate, cogis me solvere tibi
decem sestertia: quoniam Buc-
co te fraudaverat ducentis.
Quæso, ne aliena delicta ob-
sint mihi: tu qui potes amitte-
re ducenta, amitte decem.*

Pate.] qui nempe iratus quod a Buccone fraudatus fuisset, reliquos suos debitores sibi in-
vasit, inter quos fuit Martiali, qui festive a Pate petit, ut ducentis amif-
sis, perdat adhuc decem quæ ipse debe-
bat.

In Vacerram gulosum. LXXVIII.

IN omnibus Vacerra quod conclavibus
 Consumit horas, & die tota fedet:
 Cœnaturit Vacerra, non cacaturit.

*Quod Vacerra consumit horas
 in omnibus conclavibus, &
 edet tota die; Vacerra cupit
 cœnare, non cacare.*

*In omnibus.] De Vacerra jam supra epig. 67. Compescendæ autem alvi gratia federe,
 & remanere se fingebat, ut invitaretur cum cœna esset instructa.*

LXXIX.

Ad Pætum, cujus mulas tardissimas irridet. LXXX.

AD primum decima lapidem quod veni-
 mus hora,
 Arguimur lentæ crimine pigritiæ.
 Non est ista quidem, non est mea, sed tua
 culpa,
 Misisti mulas qui mihi, Pæte, tuas.

*Me accusas de crimine tarde
 inertie, quod hora decima
 veni ad primum lapidem. O
 Pæte, ista quidem non est
 mea, sed tua culpa, qui mi-
 sisti ad me tuas mulas.*

*Ad primum lapidem.] hoc est, ad tuam
 villam mille passibus distantem ab urbe
 veni hora decima, id est duabus horis
 ante noctem.
 Mulas tuas.] tardissimas nempe.*

*De Baiis amœnis quibus gloriam & valetudinem
 suam anteponit. LXXXI.*

LITUS beatæ Veneris aureum Baias,
 Baias superbæ blanda dona naturæ,
 Ut mille laudem, Flacce, versibus Baias,
 Laudabo digne non satis tamen Baias:
 Sed Martialem malo, Flacce, quam Baias.
 Optare utrumque pariter, improbi votum est.
 Quod si deorum munere hoc tibi detur:
 Quid gaudiorum est Martialis & Baiæ!
 Letitia Martialis, & Baiæ simul!

*O Flacce, quamvis mille car-
 minibus celebrem Baias litus
 aureum beatæ Veneris, Baias
 delicata munera natura ma-
 gnificæ: nihilominus non satis
 pro dignitate celebrabo Baias:
 O Flacce, sed Martialis mihi
 carior est Baiis. Votum est
 improbi expetere utrumque si-
 mul: quod si hoc tibi conceda-
 tur dono deorum, quanta est*

*Baias.] amœnissimas, epig. 63. lib. 1.
 Sed Martialem.] hoc est, Malo meæ
 gloriæ & valetudini servire, quam in sinu
 Baiano deliciis & voluptatibus indulgere.
 Optare utrumque.] delicias nempe, &
 gloriam aut valetudinem.
 Improbi votum.] Alii improbum.
 Hoc tibi detur.] Ut simul & sapientiæ
 & voluptatibus operam des, vel ut simul*

*deliciis indulgeas, & valetudini consulas.
 Quid gaudiorum.] hoc est, inquit Rade-
 rus. Quid nobis erit beatius, quibus con-
 tingat & Martialis simul & Baiæ: hoc est,
 ut sim Martialis auctor, & clarus scriptis
 meis, & simul otio Baiano beatus; vel ut
 simul bene valeam, & Baianis voluptatibus
 fruam; ut tu, ô Flacce, & bene vales, &
 Baianis voluptatibus una frueris.*

LXXXII.

De Philostrato temulento. LXXXIII.

A Sinuessanis conviva Philostratus undis
Conductum repetens nocte iubente la-
rem,

Pæne imitatus obit sævis Elpenora fatis,

Præceps per longos dum ruit usque gra-
dus.

Non effet, Nymphæ, tam magna pericula
passus,

Si potius vestras ille bibisset aquas.

*Philostratus nocte cogente cor-
viva rediens ab aquis Sinues-
sanis domum conductam, cru-
deli morte prope extinctus est.
imitatus Elpenora, dum præ-
ceps ruit per longos gradus ac-
inum. O Nymphæ, non subiis-
set tanta pericula, si potius
ille potasset vestras undas.*

*Sinuessanis.] De Sinuessa dictum epig.
42. lib. 6. ubi erant balnea saluberrima,
unde ebrius iste redibat domum conductam
& altam, quibus verbis Poëta significat*

illum fuisse pauperem.

*Elpenora.] Ulyssis socium qui ebrius
per scalarum gradus lapsus periit, Homer.
Odyss. x.*

Ad Sosibianum captatorem hereditatum. LXXXIV.

NEMO habitat gratis, nisi dives & orbis
apud te,

Nemo domum pluris, Sosibiane, locat.

*Nullus nisi locuples & orbis
habet domicilium gratis apud
te. O Sosibiane, nullus pluris
locat ædes.*

Nemo.] Hac enim nova arte divitum atque orborum hereditates captabat.

Ad Antiochum tonsorem imperitum. LXXXV.

QUI nondum Stygias descendere quærit
ad undas,

Tonsorem fugiat, si sapit, Antiochum.

Alba minus sævis lacerantur brachia cultris,

Cum furit ad Phrygios enthea turba mo-
dos.

Mitior implicitas Alcon secat enterocelas,

Fractaque fabrilis dedolat ossa manu.

Tondeat hic inopes Cynicos, & Stoïca men-
ta,

Collaque pulvereâ nudet equina juba.

Hic miserum Scythica sub rupe Promethea
radat:

Carnificem nudo pectore pascat avem.

*Qui nondum cupit adire un-
das infernas, evitet tonsorem
Antiochum, si sapit. Candida
brachia dilaniantur cultris mi-
nus crudelibus, cum turba fu-
rifosa sevit ad modos Phrygios.
Alcon blandior secat enterocel-
las intricatas, & fabrilis ma-
nu excindit rupta ossa. Hic
radat egenos Cynicos, & men-
ta Stoïcorum, & tondeat pul-
veream jubam e minorum col-
lorum. Hic radat infelicem
Prometheum sub rupe Scythi-
ca: nudo pectore alat avem
carnificem.*

Ad matrem fugiet Pentheus, ad Mænadas Orpheus,
 Antiochi tantum barbara tela sonent.
 Hæc quæcumque meo numerasti stigmata mento,
 In vetuli picta qualia fronte sedent,
 Non iracundis fecit gravis unguibus uxor:
 Antiochi ferrum est, & scelerata manus.
 Unus de cunctis animalibus hircus habet cor:
 Barbatus vivit, ne ferat Antiochum.

Barbara tela Antiochi crepient duntaxat, Pentheus fugiet ad genitricem, Orpheus ad Mænadas. Hæc quæcumque stigmata numerasti in meo mento, qualia hærent in picta fronte senis, non impressa sunt ab iracundis unguibus molesta uxori; sed a ferro, & scelerata manus Antiochi: ex omnibus animalibus unus hircus sapit: barbatus vivit ne experiatur Antiochum.

Enthea.] hoc est, deo plena turba sacerdotum nempe Ifidis, ut & Cybeles, quibus sacræ celebrabant, & divino furore exerciti humeros sibi, & brachia vulnerant.
Ad Phrygios.] hoc est, ad strepitum tympanorum; primum vero in Phrygia Cybeles sacræ a Corybantibus celebrata sunt.
Alcon.] Chirurgus quidam. *ὀπιροκέλη* verniæ genus est, lib. 10. epig. 56.
Enterocelorum fertur Podalirius Hermes.
Et Stoica.] Stoici, & Cynici barbati erant.
Juba.] Crines sunt ex equorum, atque

aliorum bestiarum collo pendentes.
Promethea.] Ab aquila dilaniatum, lib. 9. epig. 46.
Pentheus.] Echionis regis Thebarum, atque Agaves filius, qui Bacchi sacræ contemnens, a matre, cæterisque Mænadibus discerptus est.
Ad Mænadas Orpheus.] A quibus dilaniatus est.
Stigmata.] Notas impressas, atque incisiones intellige, quales habent servi stigmatiæ, de quibus epig. 29. lib. 2.
In vetuli picta.] Alii scribunt in vetuli *Pythæ*, & nomen esse volunt pugilis cicatricibus deformis.

LXXXVI.

In Parthenopæum

tussi gulosa laborantem. LXXXVII.

LENIAT ut fauces medicus, quas aspera vexat
 Assidue tussis, Parthenopæe, tibi:
 Mella dari, nucleosque jubet, dulcesque placentas,
 Et quidquid pueros non finit esse truces.
 At tu non cessas totis tussire diebus.
 Non est hæc tussis, Parthenopæe: gula est.

O Parthenopæe, ut medicus mitiget tuas fauces, quæ perpetuo cruciantur acerba tussi; jubet tibi dari mella, & nucleos, & dulces placentas, & quicquid facit pueros blandos. Sed tu non desinis tussire totis diebus. O Parthenopæe, non est hæc tussis, helluatio est.

Et quicquid pueros.] hoc est, ea omnia mellaria, quibus pueri lugentes placantur, ut truces mitescunt.

Gula est.] Tussis enim ut tibi dentur bellaria.

LXXXVIII.

LXXXIX.

Ad Pollam suam amicam. XC.

INTACTAS quare mittis mihi, Polla, coronas?

A te vexatas malo tenere rosas.

O Polla, cur mittis ad me intactas coronas? Malo tenere rosas attritas a te.

A te vexatas.] Et tuas manus redolentes rosæ recentibus atque intactis mihi gratias res erunt.

In Chrestillum probantem antiquos Poëtas. XCI.

CARMINA nulla probas, molli quæ limite currunt,

Sed quæ per salebras, altaque faxa cadunt.
Et tibi Mæonio quod carmine majus habetur,

Lucili columella hic fitus Metrophanes:
Attonitusque legis terrai, frugiferai,

Accius & quidquid Pacuviaque vomunt.
Vis imiter veteres, Chrestille, tuosque Poëtas?

Dispeream si scis, mentula quid sapiat.

Nulli versus placent tibi, quæ sunt via blanda, sed quæ cadunt per salebras, & rupes excelsas. Et tu existimas quod majus versu Homerico, hoc jacet Metrophanes columella Lucilii; atque suspens legis terrai, frugiferai, & quid vomunt Pacuvia atque Accius. O Chrestille, vis ut imiter antiquos tuos Poëtas?

Sed quæ per salebras.] hoc est, non amas versus teneros & molles, sed duros atque asperos.

Quod majus.] Alii res major.

Lucili.] Legunt alii,

Lucilii columella hic fitus Metrophanes est.

De Lucilio Horatius sat. 4. lib. 1.

— durus componere versus:

Nam fuit hoc vitiosus, &c.

Domitius existimat Columellam Metrophanem servum Lucilii fuisse: sed Georgius censet Columellam non esse pro-

prium, ut apud veteres majoris domus servos dictos fuisse columellas, quasi columella. Judicet lector.

Terrai.] pro terræ, diphthongo in duos vocales resoluta.

Accius & Pacuvius.] antiqui fuerunt Poëtae ludenti, & duri.

Si scis.] Alii *ni scis*, hoc sensu: Tu quæ laudas durum carmen, nihilominus mollior ter vivis. Vel sic interpretare vulgarem locutionem: Tam bardus es, ut acumen versus teneri non sentias.

Epitaphium Canaces puellæ septennis. XCII.

ÆOLIDON Canace jacet hoc tumulata sepulcro,

Ultima cui parvæ septima venit hiems.

Ah scelus, ah facinus! properas quid flere viator?

Non licet hic vitæ de brevitate queri,

Tristius est leto leti genus: horrida vultus

Abstulit, & tenero sedit in ore lues:

Ipsaque crudeles ederunt oscula morbi,

Canace ex Æolidis, cui parvæ septima hiems fuit ultima, jacet humata hoc tumulo. Ah scelus, ah facinus, & viator quid festinas lacrymari? Nihil fas est hinc conquiri de brevitate vitæ? Genus mortis gravior est morte: horrida lues corrupt faciem, atque hæret tenero ori: sævi morbi comederunt ipsa basia, nec labia

Nec data sunt nigris tota labella rogis.
 Si tam præcipiti fuerant ventura volatu,
 Debuerant alia fata venire via.
 Sed mors vocis iter properavit cludere blandæ,
 Ne posset duras flectere lingua deas.

*Integra data sunt atræ pyræ.
 Si fata ventura erant tam præcipiti volatu, debuerant venire alia via. Sed mors festinavit obstruere iter teneræ voci, ne lingua posset exorare immites deas.*

Æolidon.] Alludit Poëta, ut aiunt interpretes, ad Canacen regis Æoli filiam, cuius meminit Ovidius in suis epistolis. Dicitur *Æolidon Canace* pro *Æolidarum*: alii *Æolidos Canace*: alii *Æolis heu Canace*: Æolis vero dicitur, quod forte in Æolia nata

esset.

De brevitatē.] Sed licet conqueri de mortis genere; misere enim periit Canace cancro corrosa.

Deas.] Parcas scilicet, quæ voce tam blanda flecti potuissent.

In Zoilum hominem prorsus perditum. XCIII.

MENTITUR, qui te vitiosum, Zoile, dixit.
 Non vitiosus homo es, Zoile, sed vitium.

O Zoile, qui nominavit te vitiosum, ventitur: non es homo vitiosus, sed vitium ipsum.

Mentitur qui.] Excusans Zoilum magis accusat.

De Theodoro malo Poëta. XCIV.

PIERIOS vatis Theodori flamma Penates
 Abstulit: hoc Musis, hoc tibi, Phœbe, placet?
 O scelus, ô magnum facinus, crimenque deorum,
 Non arsit pariter quod domus, & dominus.

Ignē absumpta sunt ædes Pieriæ Theodori Poëtæ: O Phœbe, an hoc arripet tibi, & Musis? O scelus, ô magnum facinus, & crimen deorum, quod ædes, & dominus simul non sunt incensi.

Pierios.] Quia Theodorus erat Poëta. Vide epig. 77. lib. 1.
Et dominus.] Utpote Poëta pessimus.

XCIV.

XCVI.

Ad Germanum

arcentem puerum ab aqua haurienda. XCVII.

MARTIA non Rhenus salit hîc, Germane, quid obstas,
 Et puerum prohibes divitis imbre lacus?

Martia salit hîc non Rhenus, ô Germane, quid impedis, & arces puerum ab aqua largi lacus?

Bar-

Barbare, non debet submoto cive ministro
Captivam victrix unda levare fitim.

O barbare, repulso cive ministro non debes unda victrix lenire fitim captivi.

Martia.] De aqua Martia dictum epig. 42. lib. 6. Sensus totius epigrammatis est, Romanos victores a Germanis devictis non esse arcendos ab aqua Martia.

Cive ministro.] Legit Gronovius *submoto cive, ministri*, hoc est, captivi, & famuli, qualis tu es, ô Germane.

XCVIII.

Ad Bassum

de basiatoribus quos effugere nemo posset. XCIX.

EFFUGERE non est, Basse, basiatores.
Instant, morantur, persequuntur, occurrunt,
Et hinc & illinc, usquequaque, quacumque.

Non ulcus acre, pustulæve lucentes,
Nec triste mentum, fordidique lichenes,
Nec labra pingui delibuta ceroto,
Nec congelati gutta proderit nasi.
Et æstuantem basiant, & algentem,
Et nuptiale basium reservantem.
Non te cucullis afferet caput tectum,
Lectica nec te tuta pelle, veloque,
Nec vendicabit sella sæpius clausa.
Rimas per omneis basiator intrabit.
Non consulatus ipse, non tribunatus,
Sævique fasces, nec superba clamosi
Licitoris abiget virga basiatorem.
Sedeas in alto tu licet tribunali,
Et e curuli jura gentibus reddas:
Ascendet illa basiator, atque illa:
Febricitantem basiat & flentem.
Dabit oscitanti basium, natantique:
Dabit & cacanti. remedium mali solum est,
Facias amicum, basiare quem nolis.

O Basse, basiatores vitari nequeunt. Urgent, morantur, persequuntur, obviam fiunt, & hinc & illinc, usquequaque, quacumque. Non ulcus acre, aut pustula ignea, nec squalidum mentum, & sordidi lichenes, nec labra oblita pingui ceroto, nec gutta nasi congelati proficiet. Osculantur & sudantem, & frigentem, & reservantem osculum nuptiale. Caput tectum cucullis non tuebitur te, nec lectica tuta velo, & pelle, nec sæpius clausa sella liberabit te. Basiator ingredietur per omnes rimas. Basiator non amovebitur nec ab ipso consulatu, nec tribunatu, nec sævis fascibus, nec superba virga clamosi licitoris. Quamvis tu sedeas in excelsu tribunali, atque e curuli sella dicas jus populis: basiator ascendet illa, atque illa: osculabitur febricitantem, & flentem. Libabit osculum oscitanti, & natanti: libabit & cacanti. Unicum est remedium mali, ineam amicitiam cum eo quem osculari nolis.

Basiatores.] De quibus jam dictum epig. 94. lib. 7.

Non ulcus.] hoc est, nullum morbi genus deterrebit eos.

Sordidique lichenes.] Gallice, *dartres*, gratelle.

Nec labra.] Delibuta unguento e cera, aut cerussa ad fissuras, & ulcera. Farnabius.

Et nuptiale.] hoc est, atque eum basiant, qui pura sua oscula servat uxori, vel sponsæ.

Curuli.] Sella nempe eburnea, in qua sedentes magistratus jus dicebant.

Facias amicum.] Ut basis nihil sit opus, quibus tuam sibi amicitiam conciliet basiator.

C.

CI.

Ad Flaccum de Thaidæ valde exili. CII.

THAIIDA tam tenuem potuisti, Flacce, videre?
 Tu puto, quod non est, Flacce, videre potes.

O Flacce, potuistine intueri Thaidam tam exilem? O Flacce, opinor, tu potes intueri quod non est.

Tu puto.] Sensus est: Oculi tui, ô Flacce, perspicacissimi sunt, qui Thaidam tam exilem deprehendere potuerint.

In Lydiam insulsam. CIII.

NON est mentitus qui te mihi dixit habere
 Formosam carnem, Lydia, non faciem.
 Est ita, si taceas, & si tam muta recumbas,
 Quam filet in cera vultus, & in tabula.
 Sed quoties loqueris, carnem quoque, Lydia, perdis,
 Et sua plus nulli, quam tibi lingua nocet.
 Audiatur ædilis ne te, videaturque, caveto.
 Portentum est, quoties cœpit imago loqui.

O Lydia, non est mentitus, qui dixit tibi te habere pulchram carnem, non faciem. Ita est, si sileas, & si recumbas tam muta, quam tacet vultus in cera atque in tabula. At quoties loqueris, ô Lydia, amittis etiam carnem, nec ulli magis quæst sua lingua, quam tibi. Caveto, ne ædilis audiat te, aut videat. Prodigium est, quoties imago cœpit loqui.

Carnem quoque.] Nam injucundis, atque insulis tuis sermonibus corporis pulchritudinem deturpas, aut simpliciter intellige deformitatem oris Lydiæ, dum loqueretur.

vero loqui portentum erat: idcirco autem Lydiam vocat imaginem, quod formosa quidem esset, sed immobilis, atque illecebris careret. De Ædilis muneribus epigram. lib. 5.

Ædilis.] Expiabat portenta: imaginem

Ad Sophronium,
quem factum esse patrem miratur. CIV.

TANTA tibi est animi probitas, orisque, Sophroni,
 Ut mirer fieri te potuisse patrem.

O Sophroni, habes tantam animi & vultus probitatem, ut mirer te potuisse fieri genitorem.

Ut mirer.] Te duxisse uxorem, atque ex ea suscepisse liberos.

CV.

Ad Garricum,

a quo solita dona non accipiebat. CVI.

MITTEBAS libram: quadrantem, Garrice, mittis.
Saltem semissem, Garrice, solve mihi.

Mittebas libram, ô Garrice mittis quadrantem. O Garrice, saltem solve mihi semissem.

Saltem semissem.] Nam per semissem seu selibram descendere debebas ad quadrantem Vide epig. 71. lib. 8.

Ad Albiium Maximum inertem. CVII.

ALBI Maxime, si vacabit hora,
Hoc tantum lege: namque & occupatus,

Et non es nimium laboriosus.
Transis hos quoque quatuor. Sapisti.

Albi Maxime, si per tempus licebit, hoc tantum lege: namque & es occupatus, nec nimis laboriosus. Omittis hoc etiam quatuor versus. Sapisti.

Sapisti.] Hos enim si legeres, notatam tuam inertiam animadverteres.

Ad Septicianum

qui librum evolverat quidem, sed non legerat. CVIII.

EXPLICITUM nobis usque ad sua cornua librum,

Et quasi perfectum, Septiciane, refers.
Omnia legisti: credo, scio, gaudeo, verum est.

Perlegi libros sic ego quinque tuos.

O Septiciane, ad me reportas librum explicitum usque ad cornua, & quasi absolutum. An legisti omnia? puto, scio, laetor, verum est. Ego etiam sic legi tuos libros.

Explicitum.] Apertum ad cornua, hoc est, ad extrema usque verba: de cornibus quibus libri ornarentur, vide epig. 67. lib. 1.

Perfectum.] Alii perlectum. Minus bene. Sic ego.] Explicui nempe tuos libros, & rursus involvi.

XI Lib. 58 epigr. 4 vers.

Merumque damus] Togatum ad tripodem
cernimus in *Num.* Hadriani, & plurimorum
Augg.

XII Lib. 6 epigr. 2 vers.

Nerva] Qui modò laureatus, modò &
radiatus, apud *Patinum* reliquosque.

XI Lib. 6 epigr. 9 vers.

Brutus] Qui reges ejecit, in *Denario* Ju-
niae gentis conspicendus, apud *Patini Fulv.*
Ursinum.

XII Lib. 63 epigr. 12 vers.

Saturne] Conspicitur falcem tenens, in
Elagabali Num.

XII Lib. 8 epigr. 1 vers.

Roma] Undique victrix, in Augustorum
Numis millies, obvia, amazonis ritu galeata
loricatâque.

XII Lib. 95 epigr. 4 vers.

Syrma] Citharœdi, in scena palliati;
trahentes *Syrma*. Testis perelegans *Neronis*
Num.

Ad lectorem,

hunc librum datis muneribus augeri potuisse. CIX.

QUAMVIS tam longo possis satur esse li-
bello,

Lector, adhuc a me disticha pauca petis.
Sed Lupus usuram, puerique diaria poscunt.
Lector, solve. taces, dissimulasque. vale.

*O Lector, licet possis satur esse
tam longo libro, adhuc me
rogas pauca disticha. Sed Lu-
pus petit sanus, & servi pe-
tunt diaria. O lector, solve.
taces, & dissimulas. vale.*

Diaria.] hoc est, quotidianum victum
petunt servi.

Vale.] Cum fingas te non intelligere quid
rogem.

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER XII.

Val. Martialis Prisco suo salutem.

SCIO me patrociniū debere contumacissimæ triennii desidiæ: quæ absolvenda non esset inter illas quoque occupationes urbicas, quibus facilius consequimur, ut molesti potius quam officiosi esse videamur: ne dum in hac provinciali solitudine, ubi nisi etiam intemperanter studeamus, & sine solatio & sine excusatione secesimus. Accipe ergo rationem, in qua hoc maximum & primum est, quod civitatis aures quibus assueveram, quæro, & videor mihi in alieno foro litigare. Si quid est enim in libellis meis quod placeat, dictavit auditor. Illam judiciorum subtilitatem, illud materiarum ingenium, bibliothecas, theatra, conventus, in quibus studere se voluptatibus non sentiunt: ad summam omnium ea quæ delicate reliquimus, quasi destituti desideramus. Accedit his municipalium rubigo dentium, & iudicii loco livor, & unus, aut alter mali, in pusillo loco multi, adversus quos difficile est habere quotidie bonum stomachum. Ne mireris igitur abjecta ab indignante, quæ a gestiente fieri solebant. Ne quid tamen & adveniēti tibi ab urbe, & exigenti negarem,

INTERPRETATIO.

Nōvi me debere defendere valde obfirmatam inertiam triennii: quæ nec excusanda esset inter illa etiam officia urbana, quibus facilius assequimur, ut potius importuni esse appareamus, quam obsequiosi: non modo in hoc provinciali secessu, ubi nisi etiam immoderate studeamus, & sine consolatione, & sine causa semigravimus. Discite igitur causam, in qua hoc maximum, & præcipuum est, quod requiro aures urbis, quibus assueveram, & videor mihi litigare in alieno foro. Requiritur illam subtilitatem judiciorum, illud ingenium materiarum, bibliothecas, theatra, conventus, in quibus, qui adlunt, non intelligunt se ferere delectationibus poetarum: postremum veluti derelicti requiritur ea, quæ molliiter reliquimus. Ad dicitur his malevolentia municipalium meorum, atque invidia loco iudicii, & unus aut duo mali, multi quidem in exiguo loco, quos patienter ferre quotidie difficile est. Ergo ne tibi mirum sit esse abjecta cum indignatione, quæ

cui non refero gratiam, si tantum ea præsto quæ possim, imperabo mihi, cui indulgere consueveram, & statui paucissimis diebus, ut familiarissimas mihi aures tuas exciperem adventoria [sua.] Tu velim ista quæ tantum apud te non periclitantur, diligenter æstimare, & excutere non graveris, & quod tibi difficillimum est, de nugis nostris iudices nitore seposito, ne Romam, si ita decreveris, non Hispaniensem librum mittamus, sed Hispanum.

nignitate remota, ne, si ita censueris, Romam mittamus librum

solebant fieri cum voluptate. Ne quid tamen & advenienti tibi ab urbe, & petenti recusarem, erga quem non sum gratus, si tantum ea præsto, quæ possim, imperabo mihi, cui obsequi solitus eram, & decrevi paucissimis diebus, ut exciperem adventoria sua aures tuas mihi familiarissimas. Te rogo ut accurate ista perpendas, & patienter exigas, quæ solum apud te tanta sunt, & quod tibi difficillimum est, iudices de nugis nostris bene non Hispaniensem, sed Hispanum.

N O T Æ.

[*Scio.*] Per tres annos, a quibus secesserat in patriam, nihil scripserat Martialis: diuturni vero silentii causas explicat Procule advenienti ab urbe Roma in Hispaniam; & petenti epigrammata obsecurus est. Itaque librum hunc duodecimum paucissimis diebus composuit, & Prisco suo amico obtulit.

[*Civitatibus aures.*] Nempe politos auditores desidero, quibus placeant mea carmina: enimvero excitat auditor studium.

[*Studere se voluptatibus.*] hoc est, auditores non sentiunt se argumentum præbere versibus, quos Poëtæ cum voluptate & delectatione componunt. Unde infra dicitur *que a gestiente fieri solebant.* Vel intellige ipsos Poëtæ etiam non cogitantes, dum spectaculis astant, studere cum animi delectatione, quod nempe reversi domum faciant versus de iis, quæ aut viderint, aut audierint.

[*Unus aut alter.*] Quamvis pauci sint forte duo, qui carpant mea epigrammata, ratione tamen loci exigui, plures videntur.

[*Cui non refero gratiam.*] Eleganter hanc sententiam expressit Cicero lib. 4. epist.

octava. Reliquum est igitur, ut tibi me in omni re eum præbeam, præstemque, ut ad omnia quæ tui velint; ita sim præsto, ut me non solum omnia debere tua causa, sed ea quoque. etiam quæ non possim, putem.

[*Imperabo.*] Id est, vel nolens te jubente scribam versus. Alii imperavi, alii imperavit.

[*Et statui.*] Alii studui.

[*Adventoria sua.*] Turneb. lib. 30. cap. 26. sic explicat hunc locum. De libro autem, ut de adventoria cena loquitur, qua excipere solemus amicos peregrè redeuntes, aut longo intervallo ad nos venientes.

[*Nitore seposito.*] Raderus recte nitorem referre videtur ad elegantiam & humanitatem, quam Priscus ad carmina Martialis adferre solebat.

[*Non Hispaniensem.*] id est, scriptum in Hispania, sed prorsus Hispanum, seu in elegantem, & rudem. Hispaniensis autem est ille qui incolit Hispaniam, licet aliunde oriundus sit: Hispanus vero est ille qui natus est in Hispania, quem hic sumit pro barbaro & inculto.

Ad Priscum,

cui nihil agenti offert librum legendum. I.

RETIA dum cessant, latratoresque Molossi,

Et non invento silva quiescit apro:

Retia, Prisce, brevi poteris donare libello.

Hora nec æstiva est, nec tibi tota perit.

Dum retia conquiescunt, & Molossi latratores, & silva flet non reperto apro: O Prisce, poteris dare operam brevi libro, nec est hora æstiva, nec perdis illam totam.

Retia dum.] Dum non est venandi tempus.

Molossi.] Canes acerrimi sic dicti a Molossis Epiri populis, ubi erant optimi.

Nec æstiva est.] hoc est, non opus est hora longissima ad legendum meum librum; diem æstivum, ut & hibernum in duodecim partes dividebant veteres, unde necessario horæ æstivæ hibernis multo longiores erant. Vide epig. 8. lib. 4. Hinc constat

hunc librum Prisco oblatum fuisse vel extremo autumno, aut brumæ tempore, quod aptissimum sit venationi aprorum. Alii aliter explicant, nempe non est hora æstiva, quia scilicet æstatis tempore præ nimio calore facile defatigatur lector.

Nec tibi tota perit.] Etenim liber non est tam malus, quin ex eo fructum aliquem percipias.

Ad sua carmina, quæ mittit Romam. II.

QUÆ modo litoreos ibatis carmina Pyrgos,
Ite sacra, jam non pulverulenta via est.

O versus, qui modo petebatis Pyrgos maritimos, ite via sacra, jam iter non est pulverulentum.

Quæ modo.] Ex urbe quondam libros meos mihi Pyrgos, ut inde in alias orbis partes mitterentur: jam vero ex Hispania illos mitto in urbem. Pyrgi oppidum fuit Hæturie maritimum.

Ite sacra.] Hinc colligere est hunc librum missum esse vel vere, vel autumno, quia tunc humidum est cælum. Vide epigramma præcedens.

Ad librum suum, quem mittit Romam. III.

AD populos mitti qui nuper ab urbe solebas,
Ibis tu Romam nunc, peregrine liber.
Auriferi de gente Tagi, tetricique Salonis
Dat patrios Manes quæ mihi terra potens.
Non tamen hospes eris, nec jam potes advena dici,
Cujus habet fratres tot domus alta Remi.
Jure tuo veneranda novi pete limina templi,
Reddita Pierio sunt ubi templa choro.
Vel si malueris, prima gradiere Sabura:
Atria sunt illic consulis alta mei.
Laurigeros habitat facundus Stella Penates,
Clarus Hiantææ Stella petitor aquæ.
Fons ibi Castalius vitreo torrente superbit,
Unde novem dominas sæpe bibisse ferunt.
Ille dabit populo, patribusque, equitique legendum,
Nec nimium siccis perleget ipse genis.
Quid titulum poscis? versus duo tresve legantur,
Clamabunt omnes te, liber, esse meum.

O liber, peregrine, qui nuper solebas ab urbe mitti ad populos, tu nunc petes Romam ex provincia auriferi Tagi, & Salonis rustici, quæ terra potens mihi præbet Manes patrios. Nihilominus non eris externus, nec jam dici potes advena, cujus tot sunt fratres in superbis adibus Remi. Jure tuo adi colenda limina novi templi, ubi templa sunt restituta choro Pierio. Vel si libuerit, ibis prima Sabura: ibi est superba domus mei consulis. Stella disertus habitat ædes laurigeras, insignis Stella sitior aquæ Hiantææ, ubi Castalius fons superbit vitreis aquis, unde sæpe bibisse dicuntur novem dominae. Ille dabit te legendum populo, & patribus, & equitibus, & ipse perleget genis non nimium siccis. Quid petis titulum? Legantur duo aut tres versus: o liber, clamabunt omnes te esse meum.

Ad populos.] Hoc epigramma ejusdem argumenti est cum superiore.

Salonis.] de quo epig. 50. lib. 1. quem

tetricum vocat propter agrestes, seu tetricos ejus accolat.

Dat patrios Manes.] in qua scilicet terra

conditi sunt cineres meorum parentum, & quæ patria mea est.

Cujus habet fratres.] Romæ quippe, quam Remi domum vocat, præcedentes libros scripserat: Romæ autem triginta & quatuor annis manserat, epig. 104. lib. 10.

Reddita Pierio.] In palatio Musarum atque Apollinis templum excitaverat Augustus, ubi, probata Poëtarum scripta reponerentur, quod Nerva deinde restituit in gratiam chori Pierii seu Musarum, & ipsorum etiam Poëtarum.

Prima Sabura.] in cujus aditu habitabat

Stella de quo epig. 8. lib. 1. De fonte Ianthidos vide epig. 49. & 13. lib. 7. & epig. 47. lib. 6. Gronovius contendit scribendum esse *Hyantea*, ut scribitur etiam in antiquis codicibus: Hyantea aqua, inquit, est unda Castalis. Aufonius, *Hyantea Aganippe*. Statio, *Hyanteæ sorores*, &c.

Petitor.] Alii *stitor*.

Novem dominas.] Musas intellige.

Nec nimium fideis.] præ desiderio meæ flebit.

Quid titulum.] hoc est nomen auctoris;

Ad Priscum Terentium suum Mæcenatem. IV.

QUOD Flacco, Varioque fuit, summoque Maroni,

Mæcenas, atavis regibus ortus eques,
Gentibus & populis hoc te mihi, Prisce Terenti,

Fama fuisse loquax, chartaque dicet anus.
Tu facis ingenium, tu, si quid posse videmur,

Tu das ingenuæ munera pigritiæ.

Qualis Mæcenas eques natus ab atavis regibus fuit Horatio, & Variis, & summo Maroni, & Prisce Terenti, talem te mihi fuisse fama loquax, & charta vetus narrabit gentibus & populis. Ingenium meum pendet a te, & si quid posse videmur, tua muneribus donas ingeniam inertiam.

Vario.] cujus meminit epig. 18. lib. 8.

Mæcenas.] Alludit ad illum Horatii verum ode 1. lib. 1.

Mæcenas atavis edite regibus, &c.

Chartaque.] hoc est, te meis in versibus sonabo immortalitate.

Ingenuæ pigritiæ.] Otium literarum intellige, homine ingenio dignum. Sex ultimos

versus epigrammatis sexti huic conjungendos censet Turnebus lib. 30. cap. 26. Sed tam Nervæ quam Prisco convenire posse videntur.

Tu das ingenuæ.] Legunt alii,

Tu das ingenuæ jus mihi pigritiæ.

Eligat lector.

Ad Cæsarem, de libris contractis. V.

LONGIOR undecimi nobis, decimique libelli

Arctatus labor est, & breve raris opus.
Plura legant vacui, quibus otia tuta dedisti:
Hæc lege tu, Cæsar: forsan & illa leges.

Contraxi longiorem laborem undecimi & decimi libelli, & opus breve factum est. Otiosi legant plura quibus concessisti securam quietem. O Cæsar, tu lege hæc, forsan & leges illa.

Longior.] Editum jam decimum atque undecimum librum revocavit & contraxit; id nos tamen integros pervenisse merito existimat Raderus; sunt enim æque longi & priores.

Breve raris.] hoc est, castigando & emendando multa erant. Alii *vastis*, hoc

est evaluit.

Hæc lege.] hoc est, hos libros contractos: alios vero longiores legendos iis relinque, quibus tu, O Cæsar, otium tutum concessisti, quo carebant regnante Domitiano.

In commendationem Nervæ. VI.

CONTIGIT Ausoniæ procerum mitissimus
aulæ

Nervæ: licet toto nunc Helicone frui.

Recta fides, hilaris clementia, cauta potestas

Jam redeunt: longi terga dedere metus.

Hoc populi, gentesque tuæ, pia Roma, precantur:

Dux tibi sit semper talis, & iste diu.

Maeste animi, quem rarus habet, morumque tuorum,

Quos Numa, quos hilaris posset habere Cato.

Largiri, præstare, breves extendere census,

Et dare quæ faciles vix tribuere dei.

Nunc licet, & fas est. sed tu sub principe duro,

Temporibusque malis, ausus es esse bonus.

Nervæ lenissimus procerum datus est Imperio Romano: nunc fas est frui toto Helicone. Recta fides, hilaris clementia, provida potestas jam revertuntur: longi terrores evanuerunt. O pia Roma, populi, & gentes tuæ rogant hoc, ut semper habeas talem Imperatorem, & istum diu. O Nervæ maeste animi, qui contigit paucis, & maeste tuorum morum, quos habere posset Numa, & Cato hilariter. Nunc fas est donare, præstare, augere breves census, & dare, quæ vix concessere dii faciles. At tu sub Imperatore inhumano, & ausus es esse bonus temporibus malis.

Nervæ.] de Trajano hoc epigramma & præcedens intelligi potest; Trajanus enim a Nervæ adoptatus dictus est Nervæ Trajanus.

Helicone frui.] hoc est, libere Musis vacare.

Longi metus.] quibus percellerantur Romani regnante Domitiano.

Talis.] qualis est Nervæ.

Maeste animi.] Sensus est: Beatus & felix sis illo animo, atque illis moribus quibus ornari se crederet Numa, & lætaretur Cato, quantumvis morosus, & Stoicæ frontis.

Largiri.] id est, Nunc liberalitatem exercere potes, tu qui etiam sub principe crudeli bonus esse ausus es.

De Ligia calva. VII.

TO TO vertice quot gerit capillos,
Annos si tot habet, Ligia, trima est.

Si Ligia habet tot annos, quot crines gestat toto vertice, triennis est.

In commendationem Trajani. VIII.

TERRARUM dea, gentiumque Roma,
Cui par est nihil, & nihil secundum;

Trajani modo læta cum futuros

Tot per secula computaret annos,

Et fortem, juvenemque, Martiumque

In tanto duce militem videret:

Dixit præside gloriosa tali,

Parthorum proceres, ducesque Serum,

Roma dea terrarum & nationum, cui nihil est par & nihil secundum, cum modò hilaris computaret annos futuros Trajani per tot secula & spectaret militem & fortem, & juvenem, & Martium in tanto Imperatore dixit superba tali duce; O proceres Parthorum, duces Serum

Thracēs, Sauromatæ, Getæ, Britanni,
Possum ostendere Cæsarem, venite.

Thracēs, Sauromatæ, Getæ,
Britanni, accedite, possum
vobis monstrare Cæsarem.

Parthorum.] quos bello superaverat Trajanus. *Ducesque Scytharum.*] Cloverius lib. 5. suæ Introductionis cap. 2. Scythiam hodie Carthæ regnum esse dicit. De frequentibus populis sæpius actum supra.

Venite.] Pacem scilicet oraturi : habeo enim Trajanum, qui vos a me deficientes castigare poterit. De virtutibus Trajani fult Plinius junior in suo Panegyrico.

Ad Cæsarem, de tranquillitate Hispaniæ. IX.

PALMA regit nostros, mitissime Cæsar,
Iberos,
Et placido fruitur pax peregrina jugo.
Ergo agimus læti tanto pro munere grates:
Misiisti mores in loca nostra tuos.

O clementissime Cæsar, Palma gubernat nostros Hispanos, & pax peregrina frugur jugo tranquillo. Ergo hilares agimus gratias pro tanto dono: misisti mores tuos in nostras regiones.

Palma.] Cujus Præfeti Syriæ, & Trajano gratissimi, mentionem facit Dio in Trajano: iterum meminit in Adriano a quo interfectus est Palma. Alii hoc loco

Palmam sumunt pro symbolo victoriæ. *Pax peregrina.*] nempe in Hispania. *Misiisti.*] Palmam præfectum, & tuorum morum amulum.

De Africano avaro. X.

HABET Africanus millies, & tamen
captat.
Fortuna multis dat nimis, satis nulli.

Africanus habet millies, & nihilominus aucupatur. Fortuna nimium largitur multis, satis vero nemini.

Millies.] Centena scilicet festerium millia.
Et tamen captat.] hoc est, servilibus officii rem facere querit.
Satis nulli.] Argute Aristophanes in Pluto:

Ὡς εἰδὲ μεσίς (εἰ γένοι εἰδὲς πάντοτε τῶν ἀπὸ γῆ ἀδίων ἐστὶ πάντων τοῦτομοῦν).
Hoc est, Neque quenquam hominem, tuumquam (supple ὁ Plute) cepit satietas; nam aliarum rerum satietas est omnium.

Mittit librum ad Parthenium. XI.

PARTHENIO dic, Musa, tuo, nostro-
que salutem.
Nam quis ab Aonio largius amne bibit?
Cujus Pimplæo lyra clarior exit ab antro,
Quem plus Pierio de grege Phœbus amat?
Et si forte, sed hoc vix est sperare, vacabit:
Tradat ut ipse duci carmina nostra, roga,
Quatuor & tantum, timidumque brevemque
libellum
Commendet verbis: hunc tua Roma legit.

O Musa, saluta nostrum Parthenium, & tuam: quis enim largius potat ab amne Aonio? cujus lyra nobilior exit ab antro Pimplæo, quis de grege Pierio magis diligitur a Phœbo? Et si forte ferriabitur, sed vix hoc sperandum est: orant ipse offerat versus nostros Imperatori, & commendet metuculosum & brevem librum quatuor tantum verbis: tua Roma legit hunc.

Parthenio.] Vide epig. 6. lib. 5. Suetonius in Domit. cap. 15.

Nam quis.] hoc est, quis est Poëta nobilior? De antro Pimplæo epig. 4. lib. 11.
H h 2 Pierio

Pierio de grege.] hoc est, e Poëtis, epig. | epig. 6. lib. 5.
77. lib. 1. | *Duci.*] Nervæ, aut potius Trajano, ut
Tradat ut.] Idem rogavit Parthenium | opinor. Vide epig. 1. lib. 11.

In Postumum ebrium promittentem quidlibet. XII.

OMNIA promittis, cum tota nocte bibisti:
Mane nihil præstas: Postume, mane bibe.

Polliceris cuncta, cum potasti tota nocte: mane nihil præstas: ô Postume, pota mane.

Mane bibe.] Ut promittas, atque eodem die memor præstes, dormienti enim tibi promissa excidunt ex memoria.

Ad Auctum de divitibus iracundis. XIII.

GENUS, Aucte, lucri divites habent iram.
Odiffe quam donare vilius constat.

O Auctè, locupletes percipiunt genus lucri ex ira. Vilius constat odiffe, quam donare.

Genus lucri.] Nimirum divites fingebant iram, ne aliquid donarent, lib. 3. epig. 37.

Ad Priscum, ne in venatione leporum præcipiti equo imprudentius feratur. XIV.

PARCIUS utaris moneo rapiente veredo,
Prisce, nec in lepores tam violentus eas.
Sæpe satisfecit prædæ venator, & acri.
Decidit excussus, nec rediturus equo.
Insidias & campus habet, nec fossa, nec agger,
Nec sint saxa licet, fallere plana solent.
Non deerunt qui tanta tibi spectacula præstent:
Invidia fati sed levioze cadunt.
Si te delectant animosa pericula: Tuscis,
Tutior est virtus, insidiamur apris.
Quid te frena juvant temeraria? sæpius illis,
Prisce, datum est equitem rumpere, quam leporem.

O Prisce, hortor moderatius utaris celeri veredo, nec tanto impetu insequaris lepores. Sæpe venator dedit pænas prædæ, atque acri equo excussus cecidit, nec reversurus. Et agri habent insidias, & quamvis non sint saxa, nec fossa, nec agger, plana solent circumvenire. Non deerunt qui exhibeant tibi tanta spectacula fati, sed cadunt minore invidia fati. Si pericula animosa tibi placent, insidiamur apris Tuscis, virius est cautior. Quid te delectant cursus præcipites? O Prisce, contigit sæpius illis frangere equitem, quam leporem.

Rapiente veredo.] Turneb. lib. 18. cap. 1. Opinio est, inquit, veredum equum esse, qui vehat rhedam: sed ego veredum equum puto, qui neque rhedam, neque cistum trahat, &c. Gallice possis interpretari *an courent.*
Non deerunt.] Alii scilicet, qui te comitantur.

Animosa.] In quibus opus est magna fortitudo.

Sed levioze.] Sed minor est aliorum jactura, & levior inde invidia in deos. Vide epig. 13. lib. 1.

Tuscis.] Ingentibus & ferocibus, quales habet Tuscia lib. 7. epig. 26.

Tusca glandis aper populator.

Legunt alii *tu scis*, hoc est, tu novisti rem ita se habere. Eligat lector.

Tutior est virtus.] Nam ab insidiis magis sibi cavent venatores.

Equitem rumpere.] In hac leporum venatione sapius venator incautus perit, quam lepus.

Adulatorium de Trajani liberalitate. XV.

QUID QUID Parrhasia nitebat aula,
Donatum est oculis, deisque nostris.
Miratur Scythicas virentis auri
Flammas Juppiter, & stupet superbus
Regis delicias, gravesque lusus.
Hæc sunt pocula, quæ decent Tonantem;
Hæc sunt, quæ Phrygium decent ministrum.
Omnes cum Jove nunc fumus beati:
At nuper, pudet, ah pudet fateri,
Omnes cum Jove pauperes eramus.

Quicquid fulgebat in aula Palatina, datum est oculis, & Numinibus nostris. Juppiter miratur Scythicas flammæ auri virentis, & superbus stupet delectamenta regis, & graves lusus. Hæc sunt pocula, quæ conveniunt Tonanti: hæc sunt quæ conveniunt ministro Phrygio. Omnes nunc fumus felices cum Jove. Sed nuper, pudet, ah pudet fateri, omnes eramus inopes cum Jove.

Parrhasia.] Id est Palatina, epig. 55. lib. 7.

Donatum est.] Templis consecratum est ab omni populo spectandum.

Miratur Scythicas.] Vide epig. 28. lib. 4. hoc est, smaragdus virides: nam cum poculis aureis inferuntur, communicant suum colorem.

Regis.] Domitiani, quem vivum summis laudibus extulit, jam mortuum vituperat Poëta. *Superbus*, alii *superbi*.

Gravesque lusus.] Ut ornaret templa, spectacula ederet, & suis voluptatibus indulgeret, Romanos spoliabat Domitianus, unde ejus lusus graves erant populo. Le-

gunt alii *gravesque luxus*,

Phrygium ministrum.] Ganymedem nempe; pocula Domitiani Jovi consecravit Trajanus.

Pudet, ah pudet.] Alii *pudet at piget*.

Cum Jove.] Quem donis ingentibus exornavit Trajanus.

Omnes cum Jove pauperes.] Attamen epig. 4. lib. 9. dixit Poëta Jovem non fore solvendo si ab eo Domitianus repetiisset impensas, quas in templis Capitolinis fecerat. Melius autem, ut opinor, aliter explicabis, cum Jove, hoc est, cum Domitiano, qui altetum Jovem haberi se volebat. Vide epig. 37. lib. 9.

XVI.

In Lentinum

cujus febricitantis luxum irridet. XVII.

QUARE tam multis a te, Lentine, diebus
Non abeat febris, quæris, & usque gemis.
Gestatur tecum sella, pariterque lavatur:
Cœnat boletos, ostrea, fumen, aprum.
Ebria Setino fit sæpe, & sæpe Falerno:
Nec nisi post niveam Cæcuba potat aquam.
Circumfusa rosis, & nigra recumbit amomo,
Dormit & in pluma, purpureoque toro.

O Lentine, semper conquereris, & rogas, cur tam multis diebus febris non d'cedat a te. Tecum gestatur in sella, & simul lavatur, cœnat boletos, ostrea, fumen, aprum; sæpe fit temulenta Setino, & sæpe Falerno: nec bibit Cæcuba nisi post aquam niveam; circumdata rosis, & nigra amomo recumbit, & dormit in pluma & cubili purpureo,

Cum sic tam pulchre, tam belle vivat apud te,

Ad Dammam potius vis tua febris eat?

cum febris tua tam eleganter & tam belle vivat apud te, visne ut potius corripiat Dammam?

Quare tam.] A vino generoso & delicatius dapibus se non abstinebat Lentinus, unde merito illum Poëta irridet conquere-

rentem, quod semper feбри laboraret.

Ad Dammam.] Nomen servi, a quo scilicet pessime exciperetur.

Ad Juvenalem, de otio quo fruebatur Bilbili. XVIII.

DUM tu forsitan inquietus erras
Clamosa Juvenalis in Subura,
Aut collem dominæ teris Dianæ:
Dum per limina te potentiorum
Sudatrix toga ventilat, vagumque
Major Cælius, & minor fatigant:
Me multos repetita post Decembres
Accepit mea, rusticumque fecit
Auro Bilbilis, & superba ferro.
Hic pigri colimus labore dulci
Bothrodum, Plateamque: Celtiberis
Hæc sunt nomina crassiora terris.
Ingenti fruor, improboque somno,
Quem nec tertia sæpe rumpit hora,
Et totum mihi nunc repono, quidquid
Terdenos vigilaveram per annos.
Ignota est toga, sed datur petenti
Rupta proxima vestis e cathedra.
Surgentem focus excipit superba
Vicini strue cultus iliceti,
Multa villica quem coronat olla.
Venator sequitur: sed ille, quem tu
Secreta cupias habere silva.
Dispensat pueris, rogatque longos
Levis ponere villicus capillos.
Sic me vivere, sic juvat perire.

O Juvenalis, dum tu forte sollicitus vagaris in clamosa Subura, aut teris collem dominæ Dianæ: dum sudatrix toga ventilat te per limina potentiorum, & major Cælius, & minor delassant te errantem: mea Bilbilis superba auro & ferro repetita post multos annos excipit me, & fecit rusticum. Hic otiosi suavi labore colimus Bothrodum, & Plateam: terra Celtibera habent hæc nomina radiora. Fruor alto atque ingenti somno, qui sæpe nec rumpitur hora tertia, & nunc mihi rependo totum, quicquid vigilaveram per triginta annos. Toga ignota est: sed mihi poscenti traditur proxima vestis suspensa ex cathedra rupta. Me surgentem excipit focus instructus alta strue vicini iliceti, quem multis ollis angit villica. Venator sequitur.

Villicus tonsus mandat officia servis, atque orat ut deponantur longa eorum coma. Placet mihi sic vivere, & sic mori.

Juvenalis.] Poëta satyricus satis notus. *Clamosa Subura.]* Ubi nempe frequens clamor, quod illic esset forum rerum venalium. lib. 7. epig. 30.

Collem Dianæ.] Montem Aventinum intellige, in quo erat templum Dianæ sacrum, epig. 64. lib. 6.

Sudatrix toga.] Clientes toga induti adibant suos patronos.

Major & minor Cælius.] Montes. Majorem olim Querquetulanum dictum scribit

Tacitus. Cælium postea a Cæle Vibenna Hetruscæ gentis duce; minor Cæholus, aut Cælicolus dictus. Vide Marlianum lib. 4. cap. 18.

Multos post Decembres.] Post annos nempe 34. epig. 104. lib. 10. De Bothrodo aut Botrodo epig. 50. lib. 1. De Platea vero egimus lib. 4. epig. 55.

Tertia hora.] Nimirum ab ortu solis. Vide epig. 8. lib. 4.

Ignota est toga.] Sensus est: Officia rogatorum

torum hinc nulla sunt.

Rapta proxima.] Morem ostendit hominis rusticantis, qui solutus curis dum it dormitum, vestem conjicit in cathedram. Sic Domitius.

Surgentem focus.]

Vicina in ipsum silva descendet focum.

epig. 50. lib. 1.

Dissenfat.] An officia, aut cibaria?

Rogatque.] Villicus scilicet ad curam rarus rogat herum, ut sibi liceat tondere servos, quo aptiores fiant operi rustico.

De Emilio guloso. XIX.

IN thermis fumit lactucas, ova, lacertum,

Et cœnare foris se negat Æmilius.

Æmilius in thermis comedit lactucas, ova, lacertum, & negat cœnare se foris.

In thermis.] Divites iis quibuscum lavabant, cibos in ipsis thermis distribuiebant, hos Æmilius vorabat, ita ut non indigeret cœnare foris: interim prædicabat se non

captare alienam cœnam, quasi perinde non esset in alienis thermis, aut in alienis ædibus cœnare, epig. 71. infra, de Apro.

Sobrius a thermis nescit abire domum.

Ad Fabullum de Themifonte libidinoso. XX.

QUARE non habeat, Fabulle, quæris, Uxorem Themison? habet sororem.

O Fabulle, rogas cur Themison non habeat uxorem? habet sororem.

Habet sororem.] hoc est amicam. Vide epig. 4. lib. 2.

Ad Marcellam

suam uxorem, quam laudat a morum suavitate. XXI.

MUNICIPEM rigidi quis te, Marcella, Salonis,

Et genitam nostris quis putet esse locis?

Tam rarum, tam dulce sapis: Pallatia dicent,

Audierint si te vel semel, esse suam.

Nulla nec in media certabit nata Subura,

Nec Capitolini collis alumna tibi.

Nec cito ridebit peregrini gloria partus

Romanam deceat quam magis esse nurum.

Tu desiderium dominæ mihi mitius urbis

Esse jubes: Romam tu mihi sola facis.

O Marcella, quis credat te esse popularem rigidi Salonis, & genitam esse in nostra regione? tam rarum, tam suave est tuum ingenium: Pallatia vendicabunt te sibi, si audierint te vel semel. Nulla nec genita vel in media Subura, nec alumna collis Capitolinæ contendet tecum. Nec gloria peregrini partus cito ridebit, cui magis conveniat esse nurui Romana. Tu in caussa es cur minus agere feram desiderium urbis domina: tu uno mihi officis Romam.

Marcella.] Poëtæ uxor, de qua epig. 31. infra.

Rigidi Salonis.] epig. 55. lib. 4.

Armorum Salo temperator.

Certabit.] Alii certavit, hoc est, nec ulla mulier vel media in urbe nata tecum contendet de elegantia & comitate morum, &c.

Nec cito.] Hunc versum sic explicat Ra-

derus,

Nec gloria peregrini partus.

id est, nec ulla puella extra urbem nasceretur, & nata arridebit patri, aut matri, quam magis deceat existimari Romanam vel ab ipsis Romanis, ac te, ô Marcella. Virgilius Eclog. 4.

Incipe, parve puer, risu cognoscere matrem;

Deceat.] Alii dncat.

H h 4

De Philænide deformi. XXII.

QUAM sit lusca Philænis indecenter,
Vis dicam breviter tibi, Fabulle?
Effet cæca decentior Philænis.

O Fabulle, placet definiam
paucis verbis. quam indecorat
lusca sit Philænis? Philænis
cæca esset venustior.

Decentior.] Capta enim utroque oculo minus deformis videretur, epig. 33. lib. 2.

In Læliam edentulam & calvam. XXIII.

DENTIBUS atque comis, nec te pudet,
uteris emitis.
Quid facies oculo, Lælia? non emitur.

O Lælia, uteris dentibus &
capillis emptis, nec erubescis,
quid facies oculo? non emitur.

Quid facies oculo?] Qua arte oculi deformitatem tegetes? oculi, ut capilli & dentes, non emuntur.

Ad Juvencum de covino curru,
quem acceperat ab Heliano. XXIV.

O Jucunda, covine, solitudo,
Carruca magis, effedoque gratum,
Facundi mihi munus Heliani:
Hic mecum licet, hic Juvence, quidquid
In buccam tibi venerit, loquaris.
Non vector Libyci niger caballi,
Succinctus neque cursor antecedit.
Nusquam est mulio: mannuli tacebunt.
O si conscius esset hic Avitus,
Aurem non ego tertiam timerem,
Totus quam bene sic dies abiret!

O covine, amœna solitudo,
donum disertis Heliani mihi
jucundius carruca, atque esse-
do, ô Juvence, hic mecum,
hic fas est dicas quicquid tibi
venerit in buccam. Non ve-
ctor niger equi Libyci, nec
cursor expeditus anteit. Nus-
quam est mulio: mannuli si-
leant. O si Avitus socius
hic adesset, ego non timerem
tertiam aurem. Quam festivè
sic laberetur totus dies!

Covine.] Vehiculi falcati genus est, quo Galli in Præliis utebantur.

Jucunda solitudo.] nempe propter umbram covini tecti & velati, ut ait Raderus: sed melius, meo judicio, Farnabius covinum solitudinem dici a Poëta censet, quod regeretur sine mulione.

Carruca, effedoque.] sunt etiam curruum genera.

Heliani.] Alii *Æliani*: alii vero *Hadriani*.

Non vector.] Alii *vector*. Maurum intellige insidentem equo Massyleo, epig. 23. lib. 9.

Mannuli.] parvi equi qui sermones nostros non deferent, a quibus scilicet trahebatur covinus.

Avitus.] de quo epistola libri 9. & epig. 1.

Aurem non.] Aviti scilicet qui verba nostra insidiosè non exciperet.

In Thelesinum avarum. XXV.

CUM rogo te nummos sine pignore, Non habeo, inquis:
 Idem, si pro me spondet agellus, habes.
 Quod mihi non credis veteri, Thelesine, sodali,
 Credis colliculis, arboribusque meis.
 Ecce reum Carus te detulit: adsit agellus.
 Exilii comitem quæris? agellus eat.

Cum peto a te nummos sine pignore, Non habeo, ais. Te idem habes, si agellus spondet pro me. O Thelesine, quod non credis mihi antiquo socio, credis colliculis atque arboribus meis. En Carus accusavit te reum, agellus ferat opem. Quærisne comitem exilii? Agellus eat.

Carus.] delator nequissimus.

Agellus eat.] cui nempe, non mihi, credis pecuniam.

In avarum amicum. XXVI.

SEXAGINTA teras, cum limina mane senator,
 Esse tibi videor desidiosus eques,
 Quod non a prima discurram luce per urbem,
 Et referam lassus basia mille domum.
 Sed tu purpureis ut des nova nomina fastis,
 Aut Numidum gentes, Cappadocumve petas:
 At mihi, quem cogis medios abrumpere somnos,
 Et matutinum ferre, patique lutum,
 Quid petitur? rupta cum pes vagus exit aluta,
 Et subitus crassæ decidit imber aquæ:
 Nec venit ablati clamator verna lacernis,
 Accedit gelidam servus ad auriculam,
 Et, rogat, ut cœnes secum Lætorius, inquit:
 Viginti nummis non ego malo famem?
 Quod sit cœna mihi, tibi sit provincia merces,
 Et faciamus idem, nec mereamur idem.

Cum tu senator mane teras sexaginta limina, ego videor tibi esse eques otiosus; quod a primo diluculo non discurram per urbem, & defatigatus reportem mille oscula in ades meas. Sed tu discurras ut inscribas nova nomina purpureis fastis, aut adeas nationes Numidarum, aut Cappadocum: sed ego, quem cogis abrumpere medios somnos, & aspergi atque infici luto matutino, quid peto? cum pes solutus exit, pelle rupta, & repentinus imber crassæ aquæ decidit: Nec verna nomenclator accedit ablati lacernis; sed servus accedit ad frigidam auriculam, & dicit, Lætorius orat ut cœnes secum: an non gratior est cœnacula empta viginti nummis? cum habeam cœnam pro mercede, tu vero provinciam, & faciamus idem, nec mereamur idem.

Sexaginta.] hoc est, cur tu senator discursus, ego vero dignitate inferior, eques sciet. & quidem sine censu tibi videor desidiosus, quia summo mane potentioribus non nunciem salutem.

Et referam.] De his salutantium basium ximus, epig. 94. lib. 7.

Sed tu purpureis.] hoc est, ut consul fias; consulum enim nomina in fastos purpura illitos referebantur.

Aut Numidum.] Numides vocantur auctore Stephano populi circa Nilum fluvium; Cappadoces vero Asiæ minoris sunt populi, de quibus jam supra. Sensus est: Tu colis

colis potentiores, ut obtineas provinciam cum imperio.

At mihi quid petitur.] hoc est, quid spero cum rupta est aluta pellis, nempe ex qua conficiebantur calcei.

Et matutinum.] Vide epig. 36. lib. 3.

Et subitus.] Et pluvia repentina perfusus domum redeo. *Aquam crassam* sudorem interpretatur Domitius. Judicet lector.

Nec venit.] hoc est, nec detritis meis lacernis aut humidis servus adest, qui novas afferat, detritas tollat, sed duntaxat a divite quodam Lætorio venit servus, qui me defatigatum invitet ad cœnam. *Ablatis,*

forte legendum *adlatis.*

Viginti nummis.] hoc est, nonne domi mihi gratior esset frugalis cœna? Legunt alii,

Et, rogat, ut cœnes secum Lætorius, inquit.

Viginti nummis. Non ego. Malo famem. Quam sit cœna mihi, &c.

Non ego.] forte legendum *non eo.*

Quod sit cœna mihi] hoc est, ideo summo mane per urbem non discuro, quod similia mea & tua officia simili mercede non remunerentur. Legunt alii, *Cur sit cœna, &c.*

XXVII.

In Cinnam ebriosum XXVIII.

POTO ego sextantes: tu potas, Cinna, deunces,
Et quereris quod non, Cinna, bibamus idem.

Ego bibo sextantes; tu, ô Cinna, bibis deunces, atque, ô Cinna, quereris, quod non potemus idem vinum.

Sextantes.] hoc est, duos cyathos bibo, tu vero undecim, unde immerito conquereris tibi non apponi optimum vinum; nimum enim bibis.

De Hermogene fure. XXIX.

HERMOGENES tantus mapparum, Pontice, fur est,

Quantus nummorum vix, puto, Massa fuit.

Tu licet observes dextram, teneasque sinistram:

Inveniet, mappam qua ratione trahat.

Cervinus gelidum sorbet sic halitus anguem:

Casuras alte sic rapit Iris aquas.

Nuper cum Myrino peteretur missio læso:

Subduxit mappas quatuor Hermogenes.

Cretatam prætor cum vellet mittere mappam:

Prætori mappam surripit Hermogenes.

Attulerat mappam nemo, dum furta timentur:

Mantile e mensa surripit Hermogenes.

Hac quoque sic deerit: medios distringere lectos,

O Pontice, Hermogenes tam surripit mappas, quam, opinor, vix Massa surripuit nummos. Quamvis tu caveas a dextra, & adstringas levam, excogitabit qua arte subducit mappam. Halitus cervi sic attrahit frigidum anguem: sic Iris evellit undas casuras: Nuper cum peteretur missio Myrino vulnerato, Hermogenes subripuit quatuor mappas. Cum prætor vellet facere candidam mappam, Hermogenes subducit mappam prætori. Nullus attulerat mappam: dum furta metuantur, Hermogenes subduxit mantile mensa. Si hoc etiam defecerit non dubitat radere lectos

Mensarumque pedes non timet Hermogenes.

*& pedes mensarum. Licet spectacula caleant vehemēti sole; vela colligantur cum Hermogenes accedit. Nautæ meticolosi festinanter contrahunt carbasa, quoties Hermogenes visus est ad portum. Calvi linigeri fugiunt, & sistrata turba fugit, cum Hermogenes stetit inter adorantes. Nunquam Hermogenes appor-
tavit mappam ad cœnam; Hermogenes semper a cœna reportavit.*

Quamvis non modico caleant spectacula Sole:

Vela reducantur, cum venit Hermogenes.

Festinant trepidi substringere carbasa nautæ,

Ad portum quoties paruit Hermogenes.

Linigeri fugiunt calvi, sistrataque turba,

Inter adorantes cum stetit Hermogenes.

Ad cœnam Hermogenes mappam non attulit unquam:

A cœna semper rettulit Hermogenes.

Hermogenes.] hoc est ab Herme seu Mercurio genitus, qui nempe est furum deus: pœta ergo aptissimum furi hoc nomen dedit.

Massa.] Plinius junior epist. ult. lib. 7. *aderat me senatus cum Herennio Senecione convocatum provincie Beticæ contra Babium Massam: damnatoque Massa censuerat ut na ejus publice custodirentur.*

Cervinus gelidum.] Cervus absorpto angue tam producit.

Iris.] Arcus scilicet cœlestis. Aristoteles 3. Meteor. *ὅτι μὲν ἐν ἀνάκλασις ἢ ἰρις ὄψις ὡς τὸ ἥλιον φανερόν.* Quod ergo Iris sit refractio aspectus ad solem, manifestum est. &c. Plinius lib. 2. cap. 59.

Cum Myrino.] De quo epig. 20. lib. Spect. est, cum Myrino gladiatori missio peteretur a populo, vel ab ipso Myrino so peteretur: læsi enim gladiatores arma mittebant, & vitam aliquando impetrant ab Imperatore, aut a populo, dum eret respublica.

Cretatam.] signum nempe quod mittens quadrigis dabatur in ludis Circensibus. Raderus ex Cedreno refert, hanc fuisse oc-

casione mappæ in circum mittendæ, quod magistratus ante missionem super tornices carcerum eo loco unde spectabant, convivium curarent, mappamque in tempore mappariorum mittendam traderent.

Attulerat mappam.] Ad convivia singuli afferebant suas mappas: mantile vero, inquit Raderus, luteum scilicet tergendis manibus aptum a convivatore parabatur.

Distringere.] hoc est, stragula lectorum, quibus accumbebant, subripere: vel forte melius, laminas aureas vel argenteas lectis deradere.

Mensarumque pedes.] eburneos nimirum, aut potius intellige ab Hermogene argenteas bracteas mensarum pedibus derasas fuisse, epig. 33. lib. 8.

Vela reducantur.] epig. 39. lib. 9. Vela autem colligebantur ne ab Hermogene surriperentur.

Linigeri.] Isis sacerdotes interpretare, quorum vestes ex lino confectæ candidissimæ erant: illos sistratam turbam vocat, quod sistra, seu crepitacula quaterent sacra tua celebrantes.

In Aprum, se nolle amicum sobrium. XXX.

Siccus, sobrius est Aper: quid ad me?
Servum sic ego laudo, non amicum.

Aper siccus & sobrius est: quid ad me pertinet? Talis mihi placet servus, non amicus.

Nov. amicum.] quem genio suo indulgere volo.

De hortis Marcellæ uxoris. XXXI.

Hoc nemus, hi fontes, hæc textilis umbra supini
Palmitis, hoc riguæ ductile flumen aquæ:

Hoc nemus, hi fontes, textilis hæc umbra pruni palmitis, & hic ductilis fluvius aqua riguæ:

Pra.

Prataque, nec bifero cessura rosaria Pæsto:

Quodque viret Jani mense, nec alget olus:

Quæque natat clusis anguilla domestica lymphis,

Quæque gerit similes candida turris aves:

Munera sunt domino: post septima lustra re-
verso

Has Marcella domos, parvaque regna de-
dit.

Si mihi Nausicaë patrios concederet hortos,
Alcinoo possẽm dicere, malo meos.

*Et prata, & rosaria non in-
feriora Pæsto bifero: atque olus
quod viret mense Januario
nec friget: & familiaris an-
guilla quæ natat aquis clau-
sis, atque alba turris in qua
sunt volucres: sunt dona do-
mino: Marcella donavit mihi
reverso post septem lustra ha-
ædes, atque exigua regna. S
Nausicaë mihi daret paterno
hortos, liceret dicere Alcinoo
Plus placent mei.*

Textilis umbra.] propter palmites cum
foliis atque arborum ramis contextos.

Ductile flumen.] rivulum intellige, ab
aliquo vicino fonte ductum in hortos Mar-
cellæ, vel forte aqueductum.

Bifer Pæsto.] hoc est bis in anno flo-
renti. Vide epig. 38. lib. 5.

Nec alget.] nec frigidum est.

Clusis lymphis.] hoc est in piscina.

Turris candida.] candidas columbas con-

tinebat.

Post septima.] Triginta & quatuor anni.
Poëta manserat Romæ, & anno trigesimo-
quarto rediit in Hispaniam. Vide epig. 103
lib. 10.

Munera sunt domino.] Alii dominæ, nem-
pe meæ uxoris.

Nausicaë.] filia scilicet Alcinoi, de cujus
amœnissimis hortis epig. 64. lib. 4.

In Vacerram, cujus paupertatem irridet. XXXII.

O Juliarum dedecus Kalendarum,
Vidi, Vacerra, sarcinas tuas, vidi:
Quas non retentas pensione pro bima
Portabat uxor rufa crinibus septem,
Et cum sorore cana mater ingenti.
Furias putavi nocte ditis emersas.
Has tu priores frigore, & fame siccus,
Et non recenti pallidus magis buxo
Irus tuorum temporum sequebaris.
Migrare clivum crederes Aricinum.
Ibat tripes grabatus, & bipes mensa,
Et cum lucerna. corneoque cratere
Matella curto rupta latere meiebat.
Focum ferentis süberat amphoræ cervix.
Fuisse gerres, aut inutiles mænas
Odor impudicus urcei fatebatur,
Qualem marinæ misit aura piscinæ.
Nec quadra deerat casei Tolosatis.
Quadrima nigri nec corona pulei,
Calvæque restes allioque, cepisque;
Nec plena turpi matris olla resina,
Summœnianæ qua pilantur uxores.

*O infamia Juliarum Calenda-
rum, ô Vacerra, vidi tuam
supellectilem, spectavi: quam
non retentam pro mercede
bimæ ferebat uxor rufa sep-
tem capillis, & cana genitrix
cum ingenti sorore. Existimavi
furias emersas ex tenebris in-
ferorum. Tu avidus frigore &
esurie, & pallidior buxo ve-
teri, Irus tui seculi sequeba-
ris has prævates. Putare
mendicos omnes clivi Ari-
cini ire alio. Lectulus tripe
incedebat, & mensa bipes
& cum lucerna, & corneo cra-
tere matella fracta brevi la-
tere meiebat. Cervix portanti
focum subjecta erat amphoræ
Fetidus odor urcei, quali
emissa est ab aura piscinæ ma-
rinæ, restificabatur in eo fuisse
se gerres, aut mænas inutiles.
Nec quadra casei Tolosatis de-
siccabat, nec corona quadrime
nigri pulei, & calvæ restes &
allio, & cepis, nec olla ma-
tris tuæ plena fetida resina
qua Summœnianæ uxores gla-
brantur.*

Quid quæris ædes, villicosque derides,
habitare gratis; ô Vacerra, cum possi?
Hæc farcinarum pompa convenit ponti.

O Vacerra, quid quæris domum, & illudis villicos, cum possis habere domicilium gratis? Hæc pompa farcinarum apta est ponti.

0 Juliarum.] quo nempe tempore nos ædes conducere solebant Romani. Suetonius in Tiberio cap. 35. *Senatori latum vium ademit, cum cognovisset sub Calendis alii demigrasse in hortos, quo vilis post dies in urbe conduceret.*

Quas non recentas.] hoc est, quas con-
tractarum a te ædium dominus pro pensione
annui, utpote viliores pignoris loco reti-
re noluit.

Cynibus septem.] hoc est uxor tua calva.
Sorore ingenti.] ætate scilicet, secundum
veterum : adulta autem & carente viro,
secundum Domitium. *Ingenti* forte melius
færas tantum ad immanem corporis pro-
prietatem.

Non recenti.] hoc est arido buxo palli-
dor.

Irus.] omnium mortalium pauperrimus,
quo epig. 40. lib. 5.

Clivum Aricinum.] ubi erant multi men-
ti. Vide epig. 19. lib. 2.

Tripes grabatus.] vilis nimirum lectus,
ut & mensæ deerat unus pes : mentæ
im ut plurimum tribus pedibus fulcieban-
tur.

Meiebat.] hoc est, ex qua rupta effue-
bat urina.

Focum ferentis.] an impositam Vacerræ,
an servi capiti amphoram cui focus inerat.
Videat lector. Legendus Juvenalis sat. 3.
v. 251. Legunt alii,

Foco virenti suberat amphoræ cervicæ.

Quam lectionem non intelligo.

Gerres.] genus nempe locustarum, epig.
77. lib. 3. *Manas.*] pisciculos de quibus lib.
11. epig. 32.

Casæ Tolosatis.] mali scilicet saporis. Tô-
losa urbs Galliæ satis nota.

Quadrima.] hoc est pulegium a quatuor
annis servatum, eoque deterius, nempe
cibiis rusticorum condiendis inserviebat.

Calvæ restes.] Sensus est : alia & cepæ
ex funibus seu restibus pendentes, quas
calvas vocat, quod cepæ sint glabræ.

Summanianæ.] hoc est meretrices. Vide
epig. 81. lib. 3.

Quid quæris.] hoc est, inquit Farnabius,
quid quæris villam ruri, quasi lautiorum
more per ætatem rusticaturus sis!

Villicosque derides.] cum solvendo non sis.

Ponti.] ubi nempe habitant mendici.

XXXIII.

Ad Julium, vitæ tranquillitatem perturbari nimia erga
sodales amicitia. XXXIV.

TRIGINTA mihi quatuorque messes
Tecum, si memini, fuere Juli:
Quarum dulcia mixta sunt amaris,
sed jucunda tamen fuere plura.
Et si calculus omnis huc & illuc
diversus, bicolorque digeratur:
Incet candida turba nigriorem.
Evitare velis acerba quædam,
Tristes animi cavere morbus,
Nulli te facias nimis sodalem.
Laudebis minus, & minus dolebis.

O Juli, si memini, vixi te-
cum triginta & quatuor an-
nis; quorum suavitas non fuit
sine amaritie, at nihilominus
plures fuere dulces. Et si cal-
culus omnis diversus, & bi-
color distribuatur huc & il-
luc, albus numerus superabit
nigriorem. Si cupias declinare
quasdam molestias, & vitare
acerbos morsus animi, cum
nullo in eas nimiam amici-
tiam. Laudebis minus, &
morebis minus.

Ad Julium.] Addunt alii *Martialem.*
Vide epig. 99. lib. 9.

Triginta.] quibus manserat Romæ, epig.
1. lib. 10.

Et si calculus.] Lapidibus albis fausti dies,
nigris vero infausti notabantur, epig. 45. lib. 8.

Vincat candida.] plures numerabuntur dies
felices, quam mœsti.

Animi morsus.] hoc est mœrorem a quo conficitur animus.

Gaudebis minus.] amicorum enim prope spera atque adversa fortuna nimis nos afficit.

XXXV.

In Labullum, qui exiguis muneribus liberalis haberi volebat. XXXVI.

LIBRAS quatuor aut duas amico, Argentemque togam, brevemque lænam:

Interdum aureolos manu crepanteis:
Possint ducere qui duas Kalendas,
Quod nemo, nisi tu, Labulle, donas,
Non es, crede mihi, bonus. quid ergo?
Ut verum loquar, optimus malorum.
Pisones, Senecasque Memmiosque,
Et Crispos mihi redde, sed priores:
Fies protinus ultimus bonorum.
Vis cursu pedibusque gloriari?
Tigrim vince, levemque Passerinum.
Nulla est gloria præterire asellos.

O Labulle, quod tu solus la- giris amico libras quatuor, aut duas argenti, frigidam togam, & lænam curtam, ab quando aureolos sonantes manu; quibus sustentari possunt amicus duobus mensibus; crede mihi, non es bonus. Quis igitur? optimus malorum, & dicam veritatem. Mihi restant tunc Pisones, & Senecas, & Memmios, & Crispos, sed antiquos: repente evades ultimus bonorum. Placetne gloriari cursu, & pedibus? Sed Tigrim, & levem Passerinum, Nullus est honor præcurrere asinos.

Libras.] Vide epig. 44. lib. 2.

Argentem.] hoc est ita tricam, ut frigus facile admittat: Læna vero erat vestis quæ hyeme pallio superinduebatur, teste Bayfio.

Aureolos.] Epig. 20. lib. 5.

Qui crepet aureolos forsitan unus erit.

Optimus malorum.] hoc est, tu es inter avaros munificentissimus.

Pisones.] quibus de arte Poëtica liberum dedicavit Horatius. De Crispo & Seneca supra dictum: Memmio vero suum Poëma dedicavit Lucretius.

Ultimus bonorum.] hoc est, munificis huius viris longe inferior eris.

Tigrim, & Passerinum.] Alii equos velocissimos fuisse, alii cursores affirmant, epig. 6. lib. 7.

In nasutum scurram ineptum. XXXVII.

NASUTUS nimium cupis videri.
Nasutum volo, nolo polyposum.

Vis haberi nimis nasutus, placet nasutus, displicet polyposus.

Nasutus.] Irrisores dicuntur nasuti, epig. 4. lib. 1.

Et pueri nasum rhinocerotis habent.

Sensus est: Volo urbanum & acutum, non putidum & ineptum derisorem. Polypus

vero est nasi morbus, de quo Celsus lib. cap. 8, qui eo morbo laborant polyposi dicuntur, quos hoc loco sumit Poëta putidis & rancidulis scurris.

Ad Candidum, de effœminato quodam homine. XXXVIII.

HUNC qui foemineis noctesque diesque cathedris
Incedit tota notus in urbe nimis,

O Candide, non est quod notuas hunc, qui nimium notus in tota urbe, adit noctes & die cathedras foeminarum.

Cri

Crine nitens, niger unguento, perlucidus
ostro,
Ore tener, latus pectore, crûre glaber,
Juxta qui sæpe tuæ comes improbus hæret:
Non est quod timeas, Candide: non fu-
tuit.

*nitens coma, niger unguento,
micans ostro, ore delicatus,
latus pectore, levis crure, qui
crebro improbus comes hæret
tua conjugi*

*Cathedris.] De quibus dictum epig. 62. | esset infedit. Nempe mollem & cinædum
b. 3. Incedit, forte melius legendum | intelligit.*

In Sabellum ineptum. XXXIX.

ODI te, quia bellus es, Sabelle.
Res est putida bellus, & Sabellus,
Bellum denique malo, quam Sabellum.
Tabescas utinam, Sabelle, belle!

*O Sabelle, odi te, quoniam
bellus es. Res est fetida bellus
& Sabellus, tandem malo
bellum, quam Sabellum. O
Sabelle, utinam marcescas
belle!*

*Odi te.] Hunc Sabellum jam carpsit Poë-
ta epig. 84. lib. 7. Bellus, hoc est ineptus.
Vide epig. 7. lib. 2.*

*Bellum denique.] Bellus enim homo vi-
ciosus est tantum, Sabellus vero est ipsam*

*vitium, inquit Raderus. Sed magis placet
bellum hoc loco sumi pro ipsa belli con-
tentione.*

*Tabescas.] ut res putida. Belle potest esse
quintus casus, vel adverbium.*

*In Pontilianum, quem assidue cõlebat, a quo tamen
nihil accipiebat. XL.*

MENTIRIS, credo: recitas mala car-
mina, laudo:
Cantas, canto: bibis, Pontiliane, bibo.
Pedis, dissimulo: gemma vis ludere, vincor.
Res una est sine me, quam facis, & taceo.
Nil tamen omnino præstas mihi. mortuus,
inquis,
Accipiam bene te. nil volo: sed morere.

*O Pontiliane, mentiris, ad-
hibeo tamen fidem: recitas
versus ineptos, probo: cantas,
canto: putas, poto: pedis,
dissimulo: placet ludere gem-
ma, superor. Unica res est,
quam agis sine me, & fileo.
Nihilominus nihil prorsus do-
nas mihi; Defunctus, ais,
bene excipiam te, Nihil peto;
at pereas:*

*Credo.] Officii causâ fingo me credere, |
icet sciam te mentiri.*

*Cantas.] Similis est adulatoris effigies
pud Juvenalem sat. 3.*

*Gemma ludere.] hoc est latronibus ludere,
t aiunt interpretes. Vide epig. 71. lib. 7.*

& epig. 20. lib. 14.

Insidiosorum si ludis bella latronum,

*Gemmas iste tibi miles, & hostis
erit.*

*Sed morere.] ut nempe promissam mihi
tuam hereditatem accipiam.*

In Tuccam gulosum. XLI.

NON est, Tucca, fatis, quod es gulo-
sus:
Et dici cupis, & cupis videri.

*O Tucca, non sufficit quod es
belluo, & vis haberi, & vis
videri.*

XLII.

XLIII.

Ad M. Unicum Poëtam elegiacum. XLIV.

UNICE, cognato junctum mihi sanguine nomen,

Quique geris studiis corda propinqua meis:
Carmina cum facias soli cedentia fratri,

Pectore non minor es, sed pietate prior.

Lesbia cum tenero te posset amare Catullo,

Te post Nasonem blanda Corinna sequi.

Nec deerant Zephyri, si te dare vela jvaret:

Sed tu litus amas. hoc quoque fratris habes.

O Unice, qui habes nomen mihi junctum cognato sanguine, & cor accedens ad mea studia; cum componas versus cedentes soli fratri, non inferior es pectore, sed superior pietate. Lesbia posset diligere te cum tenero Catullo, & blanda Corinna habere tibi post Nasonem. Nec Zephyri desiciebant, si tibi placeret dare vela: at litus tibi gratum est: & hoc etiam te probat fratrem.

Corda propinqua.] hoc est, qui iisdem studiis deditus es.

Carmina.] Unicus habebat fratrem qui versus heroicis componebat, a quibus se abstinebat, ne famæ fratris noceret. Idem dixit Poëta de Turno & Memore epig. II. lib. II.

Sed pietate prior.] quia das ipsi primas.

Lesbia, & Corinna.] amicæ scilicet Catulli, & Ovidii, teneris horum poëtarum elegiis assuetæ, tuas tamen amare possent.

Nec deerant Zephyri.] hoc est, non deerat tibi grande ingenium, si carmina heroica condere voluisses.

Hoc fratris.] Cum fratris causâ grande tuum ingenium coërceas.

Ad Phœbum calvum. XLV.

HOE DINA tibi pelle contegenti
Nudæ tempora, verticemque calvæ,
Festive tibi, Phœbe, dixit ille,
Qui dixit caput esse calciatum.

O Phæbe, ille lepide dixit hædina pelle tegenti tempora, & verticem nuda calvæ, qui dixit caput esse calciatum.

Hædina pellic.] hoc est galericulo ex hædi pelle facto, quo utebatur Phœbus ad tegendum calvitium. Vide epig. 50. lib. 14.

Calciatum.] Alii *calceatum*: sunt vero

calcei ex pellibus, quibus cum Phœbus tegeret caput, merito calceatum dici poterat.

Ad Classicum, de Gallo & Luperco Poëtis. XLVI.

VENDUNT carmina Gallus, & Luper-
cus.

Sanos, Claffice, nunc nega Poëtas.

Gallus & Luperus vendunt versus. O Claffice, nunc nega Poëtas sapere.

Gallus & Luperus.] Mali scilicet Poëtarum, qui tamen cum inepta sua carmina venderent, non ipsi, sed emptores insaniebant.

In habentem varios mores. XLVII.

DIFFICILIS, facilis, jucundus, acer-
bus es idem;
Nec tecum possum vivere, nec sine te.

*Tu idem es asper, comis, sua-
vis, acerbus: nec licet vivere
tecum, nec sine te.*

*Nec tecum.] propter acerbos tuos mores.
Nec sine te.] propter comitatem.*

In lautum invitatores. XLVIII.

BOLETOS & aprum si tamquam vilia po-
nis,
Et non esse putas hæc mea vota: volo.
Si fortunatum fieri me credis, & heres
Vis scribi, propter quinque Lucrina: vale.
Lauta tamen cœna est: fateor lautissima: sed
cras
Nil erit, immo hodie, protinus immo ni-
hil;
Quod sciat infelix damnatæ spongia virgæ,
Vel quicumque canis, junctaque testa viæ:
Mullorum, leporumque, & fuminis exitus
hic est,
Sulfureusque color, carnificesque pedes.
Non Albana mihi sit commissatio tanti,
Nec Capitolinæ, pontificumque dapes:
Imputet ipse deus nectar mihi, fiet acetum,
Et Vaticani perfida vappa cadit.
Convivas alios cœnarum quære magister,
Quos capiant mensæ regna superba tuæ:
Me meus ad subitas invitet amicus ofellas:
Hæc mihi, quam possum reddere, cœna
placet.

*Si apponis boletos, & aprum
tanquam abjecta, & credis
hæc non appeti a me: volo. Si
existimas me fieri felicem, &
cupis heres institui propter
quinque ostrea ex Lucrino;
vale. Nihilominus sumptuosa
est cœna, fateor, sumptuosis-
sima: at nihil supererit cras,
imo hodie, imo repente nihil,
quod sciat infelix spongia vir-
gæ damnatæ, aut quicumque
canis, aut amphœra propinqua
viæ. Hic est finis mullorum,
& leporum, & fuminis, co-
lor nempe pallidus, & pedes
podagrosi. Nolim tanti facere
comissionem Albanam, nec
epulas Capitoliæ, & pontifi-
cum: ipse deus nectare dato, fiet
acetum, & perfida vappa caeli
Vaticani. O Moderator cœna-
rum, quære alios convivas,
qui delectentur lautissimis ci-
bis tuæ mensæ: meus amicus
me vocet ad ofellas repenti-
nas: amo cœnam, quam pos-
sum reddere.*

*Boletos.] Quos si mihi apposueris tan-
quam cibos delicatissimos, ut sc. captes
meam hereditatem, nolo, sin minus lu-
pens cœnabo apud te. Vilia, hoc est, tan-
quam res viles.*

*Quinque Lucrina.] Vide epig. 11. lib. 6:
Immo hodie.] Nam statim à cœna nulla
superest gulæ voluptas.*

*Quod sciat infelix.] Spongia, inquit Far-
nabius, ligno adhærens damnata in vile
ministerium, ad emundanda scilicet obscœ-
na, ut de bestiario quodam refert Seneca
epist. 70. Nuper in ludo bestiariorum unus e
Germanis, cum ad matutina spectacula para-*

*retur, secessit ad exonerandum corpus. Nullum
aliud illi dabatur sine custode secretum. Ibi li-
grum illud, quod ad emundanda obscœna ad-
hærente spongia positum est, totum in gulam
farsit; & vi præclusis faucibus spiritum elicit.*

*Vel quicumque canis.] Qui nimirum ad
vomitum accurrat.*

*Junctaque testa viæ.] Urnæ scilicet in
triviis erant collocatæ, in quas meierent
prætereuntes.*

*Albana.] Lautissimum scilicet epulum
quæ exhibuit in Albano monte in Quinquæ-
tris Minervæ suæ Domitianus. Farnabius.
De comestatione dictum epig. 5. lib. 4.*

Nec Capitolinae.] hoc est, epulum Jovis in Capitolio instructum, ejus meminit Valer. Maximus lib. 2: cap. 1.

Pontificumque dapes.] Lautissimæ scil. quas

describit Macrobius cap. 13. lib. 3.

Et Vaticani.] Vini vilissimi tax, epig. 19. lib. 1. *Ofella*, genus farciminiæ. *Subitas*, hoc est, sine apparatu conditas.

Ad pædagogum custodem unionum. XLIX.

CRINITÆ Line pædagoge turbæ,
 Rerum quem dominum vocat suarum,
 Et credit cui Postumilla dives
 Gemmas, aurea, vina, concubinos:
 Sic te, perpetua fide probatum,
 Nulli non tua præferat patrona:
 Succurras misero precor furori,
 Et ferves aliquando negligenter
 Illos qui male cor meum perurunt:
 Quos & noctibus & diebus opto.
 In nostro cupidus sinu videre,
 Formosos, niveos, pares, gemellos,
 Grandes non pueros, sed uniones.

O Line pædagoge turba capitulata, quem Postumilla locuples nominat moderatorem rerum suarum, & cui committit gemmas, aurea, vina, concubinos: patrona tua sic te comprobatum perpetua fide anteponat omnibus: oro subvenias misero furori, atque aliquando custodias indiligenter illos, qui male perurunt pectus meum: quos spectare in nostro sinu avidus expeto die & nocte: pulchros, niveos, pares, gemellos, non adultos præeros sentio, sed uniones.

Crinitæ.] Pueri nempe comas alebant, ut formosiores viderentur.

Concubinos.] Alii *concupinas*, nempe gemmas quibuscum cubabat. In eo est acumen

epigrammatis, quod suspensum habeat lectorem, quasi esset petiturus pueros, cum appetat solos uniones.

In habentem amœnas ædes. L.

DAPHNONAS, platanos, ac aërias cyparissos,
 Et non unius balnea solus habes,
 Et tua centenis stat porticus alta columnis,
 Calcatuſque tuo sub pedè lucet onyx,
 Pulvereumque fugax hippodromon ungula
 plaudit,
 Et pereuntis aquæ fluctus ubique sonat.
 Atria longa patent: sed nec cœnantibus usquam,
 Nec somno locus est. quam bene non habitas!

Solus possides laureta, platanos, atque excelsas cyparissos, & balnea non unius, atque excelsa tua porticus erecta est centum columnis, atque onyx pressus sub tuo pede splendet, & celeres equi dant plausum hippodromo pulverulento, & fluctus aquæ pereuntis resonat ubique. Atria sunt ampla: sed nusquam locus est cœnantibus, nec somno. Quam incommoda est tua habitatio!

Et non unius.] Tam enim ampla sunt, ut vel publica dici possint: platani & lauri umbræ gratia serebantur.

Onyx.] Lapis nobilis, quo strata erat domus.

Hippodromon.] Vox est græca, quæ significat spatium in quo de equorum celeritate

certabatur.

Et pereuntis aquæ.] Fontium artificia in illa domo fuisse amœnissima intellige.

Quam bene.] Imperitus quippe omiserat, quod maxime necessarium nempe triclinium.

De Fabullo probo viro. LI.

TAM sæpe nostrum decipi Fabullum, quid
Miraris, Aule? semper bonus homo tiro est. *O Aule, quid miraris tam frequenter circumveniri nostrum Fabullam? vir probus semper tiro est.*

Tiro est.] hoc est, vir probus & simplex semper decipitur, utpote qui illis non diffidat

Ad Semproniam epitaphium Rufi. LII.

TEMPORA Pieria solitus redimire corona,
Nec minus attonitis vox celebrata reis,
Hic situs est, hic ille tuus, Sempronia, Rufus:
Cujus & ipse tui flagrat amore cinis.
Dulcis in Elysiō narraris fabula campo,
Et stupet ad raptus Tyndaris ipsa tuos.
Tu melior, quæ deserto raptore redisti:
Illa virum voluit nec repetita sequi.
Ridet, & Iliacos audit Menelaus amores:
Absolvit Phrygium vestra rapina Parim.
Accipient olim cum te loca læta piorum,
Non erit in Stygia notior umbra domo.
Non aliena videt, sed amat Proserpina raptas:
Iste tibi dominam conciliavit amor.

O Sempronia, hic ille tuus Rufus solitus cingere caput corona Pieria, & vox non minus commendata reis stupentibus, hęc jacet, cuius & ipsę cineres ardent amore erga te. Grata fabula narratur de te in campo Elysiō, atque ipsa Helena stupet ad raptus tuos. Tu probior, quæ reversa es derelicto raptore: Illa, nec repetita sustinuit sequi maritum. Menelaus ridet, atque audit Trojānos amores; vestra rapina excusat Phrygium Parim. Cum aliquando amena loca piorum excipient te, non erit umbra notior in adibus Stygiis. Proserpina non aversa, sed amica videt raptas: iste amor devinxit tibi dominam.

Tempora Pieria.] Rufus Poëta fuit, atque orator celebris; qui nempe reos defendebat.
In Elysiō campo.] Vide epig. 94. lib. 1.
Et stupet ad raptus.] id est, Helena Tyndari filia stupet te raptam sponte rediisse ad maritum tuum Rufum. Alii intelligunt Rufum non fuisse ejus maritum; sed rapto-rem: propter hæc verba *vestra rapina.*
Illa virum.] Legunt alii, *non*
Noluit illa virum vel repetita sequi.
Menelaum intellige, qui lætus audit idem marito Sempronix contigisse, quod & ipse passus erat. Amores vero Rufi erga Semproniam, *Iliacos* vocat, quia Semproniam rapuit Rufus, ut Helena rapta est a Paride, qui tamen hoc exemplo excusatur.
Accipient olim.] hoc est, cum mortua migrabis in campos Elysiōs, eris nota & celebris.
Proserpina.] Propitia raptis, cum & ipsa a Plutone rapta fuerit.
Conciliavit.] Nimirum amor raptoris erga te jam tibi conciliavit Proserpinam. Alii *conciliabit.*

In Paternum avarum. LIII.

NUMMI cum tibi sint, opesque tantæ,
Quantas civis habet, Paterne, rarus:
Largiris nihil, incubasque gazæ,

O Paterne, cum habeas nummos & tantas divitias, quanta possidentur vix a nullo crve, nihil donas atque incubas thesauru,

Ut magnus draco, quem canunt Poetae
Custodem Scythici fuisse luci.
Sed caussa, ut memoras, & ipse jactas,
Diræ filius est rapacitatis.
Et quid tu fatuos, rudisque quæris,
Illudas quibus, auferasque mentem?
Huic semper vitio pater fuisti.

ut ingens draco, a quo custo-
ditum fuisse lucum Scythicus
narrant Poeta. Sed filius diræ
rapacitatis caussa est, ut na-
ras atque ipse prædicas. I
quid tu quæris dementes atque
imperitos, quibus imponas a-
que auferas mentem? Semp-
pater fuisti huic vitio.

Ut magnus draco.] a quo vellus aureum
custodiebatur in luco Colchidis in Scythia.
Et quid.] Alii *ut quid*: hoc est, An pu-
tas nos esse dementes, quos facile hac ex-
cusatione usus decipias, prætexens nempe
tui filii rapacitatem. Forte legendum *coquid*,

ut epig. 1. l. b. II.

Huic semper.] Huic tuo filio omnia ne-
cessaria avare recusans caussa fuisti rapac-
tatis. Alii sic interpretantur: Tu semp-
fuisti pater hujus vitii, avaritiæ nimirum
& rapacitatis. Judicet lector.

In Zoilum

quem a deformitate improbum judicat. LIV.

CRINE ruber, niger ore, brevis pede,
lumine læsus,
Rem magnam præstas, Zoile, si bonus es.

Ruber capillis, niger ore, br-
vis pede, capius oculo, ô Zo-
le, facis rem magnam, si pr-
bus es.

Zoile.] de quo sæpius dictum supra. Lineamenta vero corporis sunt animi argumenta.

L V.

Ad Polycarmum sæpius fingentem morbum. LVI.

ÆGROTAS uno decies, aut sæpius an-
no,
Nec tibi, sed nobis hoc, Polycarme, no-
cet.

O Polycarme, agrotas uno a-
no decies, aut frequentius
nec hoc officit tibi, sed nob-
Nam quoties convalescis, p-
tis soteria ab amicis: sit ver-
cundia: O, Polycarme, ja-
agrotas semel.

Nam quoties surgis, soteria postis amicos.
Sit pudor: ægrota jam, Polycarme, se-
mel.

Soteria postis.] hoc est, munera quæ da-
bantur amicis a morbo recreatis, unde
morbus fictus Polycarmo non nocebat,
sed ejus amicis a quibus petebat soteria.

Ægrota jam semel.] hoc est morere, at-

que uno morbo absolverentur vitam:
argute quidem hoc intelligit Poeta, cu-
videatur sentire, ut semel tantum in ani-
ægrotei Polycarmus, epig. 40. lib.
vers. 5.

Ad Sparsum, strepitus urbis in caussa esse, cur secedat
in villam Nomentanam. LVII.

CUR sæpe fieri parva rura Nomenti,
Laremque villæ sordidum petam, quæ-
ris?

Rogas, cur sæpe invisam es-
suum fundam aridi Nome-
ti, & repem larem villæ.

Nec cogitandi, Sparse, nec quiescendi
 In urbe locus est pauperi. negant vitam
 Ludimagistri mane, nocte pistores,
 Ærariorum marculi die toto.
 Hinc otiosus sordidam quatit mensam
 Neroniana nummularius massa:
 Illinc paludis malleator Hispanæ
 Tritum nitenti fuste verberat saxum.
 Nec turba cessat entheata Bellonæ,
 Nec fasciato naufragus loquax trunco,
 A matre doctus nec rogare Judæus,
 Nec sulfuratæ lippus institor mercis.
 Numerare pigri damna qui potest somni,
 Dicit quot æra verberent manus urbis,
 Cum secta Colcho Luna vapulat rhombo.
 Tu, Sparse, nescis ista, nec potes scire,
 Petilianis delicatus in regnis,
 Cui plana summos despicit domus montes,
 Et rus in urbe est, vinitorque Romanus.
 Nec in Falerno monte major autumnus,
 Intraque limen clausus effedo cursus,
 Et in profundo somnus, & quies nullis
 Offensa linguis, nec dies nisi admissus.
 Nos transeuntis risus excitat turbæ,
 Et ad cubile est Roma: tædio fessis
 Dormire quoties libuit, imus ad villam.

O Sparse, nec est inopi locus cogitandi, nec quiescendi in urbe. Ludimagistri mane, pistores nocte, millei ærariorum die toto non sinunt vivere. Hinc otiosus nummularius quatit mensam sordidam massa Neroniana: illinc malleator fuste nitenti percussit tritum saxum paludis Hispanæ: nec turba Bellonæ concepta furore quiescit, nec garulus naufragus tabula sustentis de sacca, nec Judæus eruditus a matre mendicare, nec lippus negotiator mercis sulfuratæ. Qui vult enumerare impedimenta somni inertis, dicit quot æra verberentur manus civitatis, cum Luna caesa verberatur rhombo Colcho. O Sparse, tu delicatus in regnis Petilianis ignoras ista, nec potes scire, cui plana domus contemnit montes excelsos, & rus in urbe est, & vinitor Romanus. Nec major autumnus in Falerno monte, & cursus effedo limitatus intra limen, & somnus ardentissimus, & quies non turbata ullis linguis, nec lux nisi admissa. Nos vero excitamur risu transeuntis multitudinis, & Roma stat ante cubile: quoties placuit nobis tædio defatigatis dormire, petimus villam.

Nomenti.] de quo epig. 106. lib. 1. Similis est huic epigrammati Juven. sat. 3. Vide epig. 74. lib. 10.

Nec cogitandi, Sparse.] Legunt alii, *nec cogitandi spatium.* At prior lectio videtur elior.

Ludimagistri.] de quibus epig. 70. lib. 9.

Ærariorum.] fabricorum scilicet.

Neroniana massa.] Suetonius in Nerone p. 44. *Exegitque ingenti fastidio & acerbitate nummum asperum, argentum pustulatum, rum ad obrusam.* Hoc est: Nummularii, illic *les Banquiers*, aurum & argentum æronis versant in suis mensis, & strepitum edunt.

Illinc paludis.] Turnebus lib. 30. cap. 26. *git balucis.* Sic enim, inquit, massas asdam auri vocari in Hispania solent. inius lib. 33. cap. 4. Alii legunt *paludis*, quod vocabulum, inquit ibidem, a vocis opinuitate facile desecti potuit. Mihi idem non satis accommodatum hic esse videtur *paludis* nomen, licet Tagi ramenta ea interpretentur. Sic Turnebus. Illud quoque aurum rude ex Hispania Romam af-

ferebatur, ubi in bracteas tenuissimas extendebatur. Saxum vero tritum dicitur, propter frequentem malleatoris percussionem. Farnabius retinet *paludis*. & sic explicat, hoc est lini & serabi, quod in paludosis Hispaniæ locis feritur. Quod enim, inquit, Turnebus legit *balucis*, nullatenus convenit auræ operæ cum fuste. Videat lector.

Nec turba.] Sacerdotes intellige, qui sanguine suo Bellonæ numen placabant, & furentes vaticinabantur. Lucanus,

quos scelis Bellona lacertis
 Sava movet, &c.

Bellona autem est belli dea, & foror Martis nuncupatur.

Nec fasciato.] Juvenalis sat. 14.

naufragus assent

Dum rogat, & picta se tempestate tue-

tur.
Nec sulfuratæ.] hoc est, non cessat proclamare. Vide epig. 42. lib. 1. & epig. 3. lib. 10. Lippus vero dicitur, nempe a sulfure, quod semper manibus terit.

Quot æra.] Cum Luna a cælo deducitur
 magi

magicis incantationibus, epig. 30. lib. 9.

Quæ nunc Thessalico Lunam deducere rhombo.

Colcho dicitur, id est magico, propter Medeam quæ erat Colcha. Sensus est: Tot sunt manus quæ pulsant æra quibus deducitur Luna, ut numerari nequeant: ita nec somni impedimenta numerari possunt.

Petilianis.] Petiliana regna vocat domum, & agrum L. Petilii scribæ sub Janiculo, ubi rex Numa, teste Livio, fuit sepultus. Ita Raderus. Vide epig. 64. lib. 4.

Vinitorque Romanus.] quia scilicet vinea

est in ipsa urbe.

Falerno monte.] Campaniæ nempe, ubi vites sunt amenissimæ. *Autumnum* dixit pro ipsa vindemia.

Intraque limen.] hoc est, intra ædiur tuarum septa spatium est gestationi & cursu sufficiens. Legunt alii, *latus effedo cursus* effedum vero genus est vehiculi.

Nisi admissus.] cum aperis tuas fenestras.

Et ad cubile.] Tantus scilicet est ad fores strepitus, ut tota Roma illic stam mihi videatur.

Ad Alaudam libidinosum. LVIII.

ANCILLARIOLUM tua te vocat uxor,
& ipsa
Lecticariola est: estis, Alauda, pares.

Conjux tua te appellat ancillariolum, & ipsa lecticario est: ô Alauda, estis æquale

Ancillariolum.] qui amore ancillarum captus est, & in eis libidinatur: & lecticario quæ se prostituit servis lecticam succollantibus: quæ sordidissima libido est. Turnebus lib. 30. cap. 26.

De importunis basiatoribus. LIX.

TANTUM dat tibi Roma basiorum
Post annos modo quindecim reverso,
Quantum Lesbia non dedit Catullo.
Te vicinia tota, te pilosus
Hircofo premit osculo colonus.
Hinc instat tibi textor, inde fullo,
Hinc sutor modo pelle basiata,
Hinc menti dominus pediculosi,
Hinc defoculus, & inde lippus,
Fellatorque, recensque cannilingus,
Jam tanti tibi non fuit redire.

Roma modo tibi reverso post quindecim annos libat tot oscula, quot Lesbia non libat Catullo. Vicinia tota, pilosus colonus te constringit sacri osculo. Hinc textor te urget illinc fullo, hinc sutor pelle basiata paulo ante, hinc a minus menti pediculosi, ex h parte luscus, ex illa lippus. Jam non debuisti tanti facere redire tuum.

Quantum Lesbia.] amica scilicet Catulli.

Defoculus.] cui deficit, seu deest oculus.

Jam tanti.] siquidem reversus hæc ex passurus. Vide epig. 99. lib. 11.

Ad suum natalem. LX.

MARTIS alumne dies, roseam quo
lampada primum,
Magnaque fiderei vidimus ora dei:
Si te rure coli, viridesque pigebit ad aras,
Qui fueras Latia cultus in urbe mihi:

Quæ dies alumne Martis, quæ primum aspeximus roseum lampadem, atque ora ingentia fiderei: si te rure coli, & ad altaria viridanti quem colueram Roma in urbe

Da veniam, servire tuis quod nolo Kalendis, | *ignosce quod nolo servire tuis*
 Et qua sum genitus, vivere luce volo. | *calendis, & placet vivere ge-*
 | *gnaliter die, quo natus sum.*

Martis alumne.] hoc est, ô calendæ
 Martiæ, quibus natus erat Poëta, epig. 53.
 lib. 9. & epig. 24. lib. 10.

Lampada fidei dei.] hoc est solem.

Virides ad aras.] factas nempe ex cespite.

Tuis calendis.] in sexto casu : hoc est,

quod tuis calendis nolo in urbe occupari
 officiis præstandis ; sed malo rure genialiter
 vivere ; quod in urbe fieri nequibat, ut do-
 cent sequentes versus, quos novum epi-
 gramma constituere negant multi : sed ne
 ordo indicis confundatur, nihil mutavi.

De Sabello, de stulta natalis celebrandi cura. LXI.

NATALI pallere suo ne calda Sabello
 Desit, & ut liquidum potet Alauda
 merum,

Turbida sollicito transmittere Cæcuba sacco,

Atque inter mensas ire, redire suas.

Excipere hos, illos, & tota surgere cœna

Marmora calcantem frigidiora gelu.

Quæ ratio est, hæc sponte tua perferre, pati-
 que,

Quæ te si jubeat rex, dominusque, neges?

Anxium esse suo natali, ne
aqua calida deficiat Sabelum,
atque ut Alauda bibat merum
liquidum, & sacco sollicito de-
facere Cæcuba turbida, atque
ire & redire inter suas men-
sas. Excipere hos, illos, &
tota cœna surgere calcantem
marmora frigidiora gelu. Quæ
caussa est cur hæc perferas, &
patiaris sponte tua, quæ nolis
facere, si rex & dominus im-
peret tibi?

Natali pallere.] In veteri codice sic di-
 stinguitur hoc epigramma a præcedenti, &
 lemma scribitur *de Sabello*. Sed melior vi-
 detur inscriptio quam subjecimus ex Rade-
 ro. Alaudam pro quovis obvio convivæ
 nominavit Poëta. Hic ergo agitur tantum
 de nimia natalis celebrandi cura, quo die
 uni genio indulgendum docet Marcialis,
 atque ita est præcedentis epigrammatis con-
 tinuatio.

Ne calda.] de qua epig. 12. lib. 1.

Cæcuba.] de quibus epig. 40. lib. 2. hoc
 est, magna præcipitatione colare. Vide
 epig. 104. lib. 14.

Marmora.] Nudis pedibus mensæ accu-
 bebant veteres; advenientem vero convi-
 vam excepturi præ nimia festinatione soleas
 petere nequibant, atque ita nudis pedibus
 calcabant marmora, quibus strata erant
 cœnacula.

De Ligurra homine inepto. LXII.

VERSUS, & breve, vividumque car-
 men

In te ne faciam times, Ligurra,

Et dignus cupis hoc metu videri:

Sed frustra metuis, cupisque frustra.

In tauros Libyci ruunt leones,

Non sunt papilionibus molesti.

Quæras censeo, si legi laboras,

Nigri fornicis ebrium Poëtam,

Qui carbone rudi, putrique creta

Scribit carmina, quæ legunt cacantes.

Frons hæc stigmatè non meo notanda est.

O Ligurra, metuis ne scribam
in te versus, & vividum &
breve carmen, atque optas
videri dignus hoc timore: ac
nequicquam times, & optas
nequicquam. Libyci leones
ruunt in tauros, non vexant
papiliones. Si curas legi, mo-
neo ut quæras ebrium Poëtam
nigri fornicis, qui rudi car-
bone & creta putrida scribit
versus quos evolvunt cacantes:
hæc tua frons non est signanda
meo stigmatè.

Vividumque carmen.] Vide epig. 64. lib. 6.
Sic & epig. 43. lib. 11.

*Vivida cum poscas epigrammata, mortua
ponis, &c.*

In tauros Libyci.] hoc est, in feras mi-
nores non sciunt leones, & quidem gene-
rosiores. Sic Poëta se leoni, Ligurram pa-
piloni comparat.

Si legi laboras.] si cupis esse cognitus,

Nigri fornicu.] hoc est, obscuri loci &
vilis notæ Poëtam quæras.

Qui carbone rudi.] Carbonis aut cretæ
nota cito evanescit: sic obscuri Poëta car-
mina cito pereunt.

Frons hæc.] id est, Servilis tua frons non
est digna cui ego imprimam victuri carmi-
nis notas. Vide epig. 64. lib. 6.

Ad Saturnum,

quem invitat ad Saturnale epulum Prisco Terentio in
Hispaniam reduci extractum. LXIII.

ANTIQUI rex magne poli, mundique
prioris,

Sub quo pigra quies, nec labor ullus erat,
Nec regale nimis fulmen, nec fulmine digna,

Scissa nec ad Manes, sed sita dives humus:
Lætus ad hæc, facilisque veni, sollennia

Prisci

Gaudia, cum sacris te decet esse tuis.

Tu reducem patriæ sexta, pater optime, bru-
ma

Pacifici Latia reddis ab urbe Numæ.

Cernis ut Aufonio similis tibi pompa macello

Pendeat, & quantus luxurietur honos?

Quam non parca manus, largæque nomismata
mensæ,

Quæ, Saturne, tibi pernumerentur opes?

Ut sit bis pretium meritis, & gratia major,

Et pater, & frugi sic tua sacra colit.

At tu, sancte, tuo sic semper amere Decem-
bri:

Hos illi jubeas sæpe redire dies.

O summe dominator prisca caeli, & prioris seculi, sub quo otium iners, nec ullus labor erat, nec fulmen nimis imperiosum, nec terra digna fulmine, nec effossa ad inferos usque, sed locuples jacebat hilaris & facilis, accede ad hanc solemnem lætitiâ Prisci, cum par est te adesse tuis sacris. Tu, ô pater optime, restituit patriæ reversum sexti anno ab urbe Lætia pacat. Numæ. Vides ut pompa tibi pendeat similis macello Romano, & quanta ornamenta affluant? quam liberalis manus & nummi mensa munificæ quæ divitiæ tibi pernumerentur, ô Saturne? Ut pretium tuis meritis, & gratia major referatur meritis, & pater Prisci & quidem frugalis sic celebrat tua sacra. At tu, sancte, sic semper diligaris in Decembri: imperes sæpe illis frui his diebus.

Pigra quies.] Aureum quippe Saturni seculum fuisse canunt Poëta.

Nec fulmine digna.] Scelera enim tunc non perpetrabantur digna fulmine, necdum erant opes repertæ, sed in visceribus terræ aurum atque argentum erant recondita.

Tu reducem patriam.] nempe post sexennium mense Decembri ab urbe Roma in Hispaniam reversus est Priscus.

Pompa.] Hoc est, apparatus carnis tan-

tus est in Hispania ad celebranda Saturnalia, quantus Romæ.

Largæque nomismata.] hoc est, quam multa pecunia impenduntur in tuum honorem.

Ut sit bis.] Legunt alii, utque sit bis pretium. Sensus est: O Saturne, ut tibi gratie sit hæc celebritas, ipse pater Prisci, vir tuum parcus, laute colit tua Saturnalia.

Hos illi.] nempe Prisco, aut ejus patri concede vitam longævam.

Ad Cordubam, in Cordubensem Poëtam ineptum & plagiarium. LXIV.

UNCTO Corduba lætior Venafro,
 Histra nec minus absoluta testa,
 Albi quæ superas oves Galefi,
 Nullo murice, nec cruore mendax,
 Sed tinctis gregibus colore vivo;
 Dic vestro, rogo, sit pudor Poëtæ,
 Ne gratis recitet meos libellos.
 Ferrem, si faceret bonus Poëta,
 Cui possem dare mutuos honores.
 Corruptit sine talione cælebs.
 Cæcus perdere non potest quod aufert.
 Nil est deterius latrone nudo:
 Nil securius est malo Poëta.

O Corduba amantior uncto Venafro, nec cedens testa olei Histri, quæ vincis opes candidi Galefi, nullo murice nec sanguine fallax, sed gregibus tinctis colore nativo; dic, quæso, vestro Poëta, ipsum padeat, ne impune recitet meos libros. Pateret, si bonus Poëta recitaret, cui tribuere possem par decus. Cælebs corrumpit sine talione. Cæcus nequit amittere quod admitit, nihil est pejus latrone nudo, nihil turcius est inepto Poëta.

Corduba.] urbs Hispaniæ ad Bætiam, fax olearum, quam laudat, civem ejus vi-
 peraturus: unctum autem appellat Venafro
 ab oleis quæ in Venafrano Campaniæ
 gro nascuntur optimæ.

Histra.] Histria est Italiæ terminus Illy-
 co ad ortum confinis, oleis abundans.
 vide Plinium lib. 15. cap. 2.

Galefi.] Italiæ fluvius est ad Tarentum,
 ubi oves lanam habebant candidissimam,
 pig. 43. lib. 2.

Nullo murice.] Bæticarum enim ovium
 na nullo fuce imbuta, sed nativo colore

erat tincta, epig. 100. infra.

Cui possem.] Ejus quippe versus pro
 meis recitans, parem ipsi gratiam refer-
 rem.

Cælebs.] qui si alienam uxorem cor-
 rumpat, cum uxore ipse careat, talionis
 pœnam, qua par pari refertur, subire æ-
 quit.

Quod aufert.] si nempe alteri effodiat
 oculum.

Latrone nudo.] cui nihil eripi potest.

Nihil securius est.] nam inepti Poëtæ car-
 mina quis fureretur?

De Cinna guloso. LXV.

VINCENTEM roseos, facieque, coma-
 que ministros
 Cinna cocum fecit. Cinna gulosus homo
 est.

Cinna constituit cocum superantem servos roseos, & vultu & capillis. Cinna homo est helluo.

Cinna gulosus.] qui ut gulæ suæ satisfacere,
 sustinuit tantam pueri pulcritudinem

violare nigra culina, ut jam dixit de Theo-
 pompo epig. 66. lib. 10.

LXVI.

Ad Amœnum fraudulentum venditorem. LXVII.

BIS quinquagenis domus est tibi millibus
 empta,
 Vendere quam summa vel brevior cupis.

Centum millibus emisti domum, quam cupis vendere pretio vel minore.

Arte sed emptorem vafra corrumpis, Amœ-
ne,

Et casa divitiis ambitiosa latet.

Gemmantes prima fulgent testudine lecti,

Et Maurusiaci pondera rara citri.

Argentum atque aurum non simplex Delphica
portat:

Stant pueri, dominos quos precer esse
meos.

Deinde ducenta sonas, & ais, non esse mi-
noris.

Instructam vili vendis, Amœne, domum.

Sed, ô Amœne, arte callida circumvenis emptorem, & casa delitescit fucata divitiis. Tori gemme splendent prima testudine, & pondera rara citri Maurusiaci. Delphica mensa tegitur auro atque argento non simplici: stant pueri, quibus servire cupiam. Postea petis ducenta, & dici non esse minoris. O Amœne, vili vendis ades ornatas.

Vel brevior.] Centum millibus sestertiûm male materiatis ædes emerat Amœnus, quas vel minori pretio libens vendidisset: attramen eas multis divitiis ornatas ducentis millibus æstimabat.

Gemmantes prima.] primam testudinem intelligit Raderus, atrium, & vestibulum ædium, ubi ponebantur lecti geniales. Horatius:

Lectum genialis in aula est.

Fortè melius intelliges lectos ornatos testudine prima, hoc est omnium pretiosissima: gemmantes vero dixit, quod gemmis essent locupletati illi tori, vel quod essent pavonini. Vide epig. 87. lib. 14. & epig. 58. lib. 3.

Gemmeique pavones.

Et Maurusiaci.] Et mensæ citræ pretiosissimæ ex Mauritania, de quibus epig. 43 lib. 2.

Non simplex Delphica.] hoc est, ornata la minis auri vel argenti. Delphicæ mensæ inquit Heraldus, marmoræ erant, ut colligere est ex Cicerone lib. 6. in Verrem Cujacius lib. 10. Observationum cap. 13 de Delphicis agens probat fuisse abacos e quibus vina ministrarentur.

Instructam vili.] Sensus est: Equidem, Amœne, domum sic instructam vili pretio vendere videris; sed cum omnem suppellectilem atque ornatum sublaturus sis, nimis cara est tua domus.

De Idibus Maronis. LXVIII.

MAIÆ Mercurium creastis Idus.
Augustis redit Idibus Diana.
Octobres Maro consecravit Idus.
Idus sæpe colas & has & illas,
Qui magni celebras Maronis Idus.

O Maia Idus, genuisti Mercurium. Diana colitur Idibus Augustis. Maro consecravit Idus Octobres. Sæpe celebras & illas Idus, qui colas Idus magni Maronis.

Maia.] Antonius Idyllio de feriis Romanis:

*Et medias Idus Maii, Augustique re-
chrisu*

Quas sibi Mercurius, quasque Diana

dicat.

Idus sæpe colas.] hoc est diu vivas, & possis colere Idus Mercurii & Dianæ, quod Virgilius natalem colis.

Ad clientes ut recedant. LXIX.

MATURINE cliens urbis mihi causa
relictæ,
Atria, si sapias, ambitiosa colas.
Non sum ego caussidicus, nec amaris litibus
aptus:

O cliens matutine causa relictæ, si sapias, colas limina potentiorum. Non sum caussidicus, nec idoneus amaris litibus,

Sed piger, & senior, Pieridumque comes. *iners, & senior, & comes*
 Otia me, somnusque juvant, quæ magna ne- *Musarum. Quies & somnus*
 gavit *mibi placent, quæ mihi reca-*
 Roma mihi: redeo, si vigilatur & hîc. *savit magna Roma: revertor,*
si hîc quoque vigilatur.

Si vigilatur & hîc.] Romam, inquit, sum rediturus, si nec Bilbili per clientes impot-
unos mihi liceat dormire.

Ad Paullum avarum. LXX.

SIC tamquam tabulas, scyphosque, Paul- *O Paulte, omnes amici tibi*
 le, *sunt archetypi, veluti tabulae,*
 Omnes archetypos habes amicos. *& scyphi.*

Sic tanquam.] Sensus est: Nihil das ve-
teribus amicis, quos habes veluti pocula
archetypa. Vide epig. 33. lib. 8. Paullus
quidem avarus ornabatur ab amicis, a quo
illi nihil accipiebant, sed quibus veluti
archetypis poculis uteretur, quæ nullas do-
mino impensas, multum vero laudis affe-
runt.

De Apro

fobrio paupere, ebrioso autem facto divite. LXXI.

LINTEA ferret Apro vacuus cum vernula *Cum nuper jejunus vernula*
 nuper, *portaret lintea ad Aprum, &*
 Et supra togulam lusca federet anus, *lusca anus sederet super togu-*
 Atque olei stillam donaret Opelicus unctor: *lam; & Opelicus unctor da-*
 Nudorum tetricus censor & asper erat. *ret stillam olei; acerbus, &*
 Frangendos calices, effundendumque Faler- *severus erat censor nudorum.*
 num *Vociferabatur frangenda po-*
 Clamabat, biberet qui modo lotus eques. *cula, atque effundendum Fa-*
 A fene sed postquam nummi venere trecenti: *lernum, illius qui modo lotus*
 Sobrius a thermis nescit abire domum. *eques putaret. Sed postquam*
 O quantum diatheca valent, & quinque co- *accepit trecentos nummos a*
 mati! *fene: a thermis ficus nequit*
 Tunc, cum pauper erat, non sitiebat A- *redire domum. O quantum*
 per. *possunt diatheca & quinque*
pueri comati! tunc Aper non
sitiebat, cum erat egenus.

Lintea.] Quibus Aper lotus abstergere-
 tur.

Et supra togulam.] Ne subduceretur,
 nec enim habebat servos qui illam custo-
 dirent.

Atque olei.] In balneis ungebantur vete-
 res, sed tam pauper erat Aper, ut nec sa-
 tis olei ad bene ungendum corpus emere
 posset. *Opelicus,* legunt alii *enterocelicus;*
 hoc est, herosius.

Nudorum.] Toto quippe corpore nudi
 lavabant antiqui. Legunt alii *nudorum* vino
 scilicet madidorum.

Frangendos.] Clamabat Aper tollendas
 potationes, & frangendos calices illius equi-
 tis, qui modo lotus biberet. Legunt alii
biberes, hoc est, si tu eques, qui modo
 exibas e balneis, biberes.

A fene.] Cum trecentos nummos sibi
 relictos cuiusdam senis testamento accepis-
 set. Legunt alii melius, ut opinor:

A fene sed postquam patruo venere tre-
centa.

Millia nempe sestertiûm, quæ summa lon-
 ge major.

O quantum diatheca.] *Αλεξην* testamen-
 tum

tum est : intellige bona relieta testamento. Turnebus lib. 27. cap. 31. legit *diatreta*, & diatretos calices interpretatur clavaros, quibus nimirum infertæ sint gemmæ : alii intelligunt calices cœlatos & tornatiles. Vi-

deat lector.

Tunc, cum pauper.] Seneca lib. 1. de beneficiis cap. 9. *Detestantur hæc in felicibus, eadem si potuerint facturi.*

LXXII.

Ad Pannicum, qui derelicto foro sibi fructuoso agros steriles emerat. LXXIII.

JUGERA mercatus prope busta latentis agelli,

Et male compactæ culmina fulta casæ,
Deseris urbanas, tua prædia, Pannice, lites,

Parvaque sed tritæ præmia certa togæ.
Frumentum, milium, pisanamque, fabamque solebas

Vendere pragmaticus : nunc emis agricola.

O Pannice, emptis jugeribus juxta busta latentis agelli, & fultis culminibus casæ male materiata, derelinquis urbanas lites, tuos fundos, & exiguum, sed certam mercedem tritæ togæ. Pragmaticus solebas vendere triticum, milium, & pisanam, & fabam: nunc agricultor mercaris hæc.

Prope busta.] Gallica intelligunt interpretes : ubi nempe Galli in depresso, seu latente loco fuerant sepulti a Camillo delati, vel pestilentia interempti in obsidione Romæ. Livius lib. 5. primæ decadis.

Deseris.] Forum scilicet, ex quo majores & certiores fructus, quam ex fundo empto,

percipiebas.

Frumentum.] Munera intellige, quibus donabitur Pannicus : pisanam interpretare hordeum ex quo sæpius fit.

Pragmaticus.] Est is qui recte juris formulas novit, atque oratoribus leges & consuetudines suggerit. Juven, sat. 7. vers. 123.

Ad Catullum,

a quo institutus heres dicebatur. LXXIV.

HEREDEM tibi me, Catulle, dicis.
Non credam, nisi legero, Catulle.

O Catulle, prædicas me esse tuum heredem. Non credam, nisi legero.

Nisi legero.] hoc est, nisi mortuus fueris : tabulæ enim testamentariæ non aperiuntur nisi mortuo testatore. Vel intel-

lige, *nisi legero* tua scil. ossa : sic tacite Catullo mortem optat, quo citius ejus bona possideat.

Ad Flaccum

cui mittit calices vitreos cognomento audaces. LXXV.

CUM tibi Niliacus portet crystalla catarctus,

Accipe de circo pocula Flaminio.
Hi magis audaces, an sunt qui talia mittunt

Cum puer Aegyptius tibi afferat crystalla, sume calices de circo Flaminio. An hi sunt audaciores, an qui mittunt ejusmodi dona? sed

Munera? sed geminus vilibus usus inest.

Nullum sollicitant hæc, Flacce, toreumata furem,

Et nimium calidis non vitiantur aquis.

Quid, quod securo potat conviva ministro,

Et casum tremulæ non timuere manus?

Hoc quoque non nihil est, quod propinabis in istis,

Frangendus fuerit si tibi, Flacce, calix.

licet viles inserviunt duplici usui. O Flacce, nullum furem invitant hæc toreumata, nec franguntur aquis nimis calidis. Quid, quod conviva bibit tunc seruo, nec tremula manus metuerunt casum? at hoc etiam est alicujus momenti, quod tu, ô Flacce, propinabis in istis, cum fracturus fueris poculum.

Catastus.] Turneb. lib. 30. cap. 26. *catastus* sic legendum est ut sit navigatio Ægyptiorum: nam ex Ægypto, & annona, & merces plurimæ Romam advehebantur. Sed Vitruvius lib. 8. cap. 4. sic ait, *Ideoquæ transmarinos catastos emere formosus*, &c. Itaque *catasti* sunt pueri formosi, ut constat etiam ex Plinio lib. 35. cap. 18. De his noster Poëta videtur agere lib. 4. epig. 42.

Niliacis primum puer hic nascatur in oris.

Flaminio.] Ubi vendebantur scitilia, aut vitrea vasa.

Hi magis.] Videtur Poëta allusisse ad *calices audaces*, de quibus epig. 94. lib. 14. *audaces* vero vocabantur, quod specie quadam crystallina pocula imitari aude-

rent.

Sed geminus vilibus.] Hæc nempe duo commoda vilibus poculis insunt, quod nec furem alliciant, nec aqua calida rumpantur. *Toreumata* vocat, quod torno formarentur. Legunt alii,

— *Sed geminis utilis usus inest.*

Objectio est Flacci: at geminæ magno usui sunt in pellendis morbis & venenis. Plinius lib. 37. cap. 2. Judicet lector.

Securo ministro.] At vero cum crystallina pocula porrigerent servi, ne manibus exciderent valde metuebant.

Frangendus fuerit.] Cum nempe in vitreo hujusmodi poculo aliquis ore impuro & male olenti biberet: at vero crystallinum non sine magna jactura frangitur.

LXXVI.

De caritate vini. LXXVII.

AMPHORA vigessis, modius datur ære quaterno.

Ebrius, & crudus nil habet agricola.

Amphora venditur viginti assibus, modius quatuor: agricola ebrius & sativ nihil habet.

Datur ære quaterno.] Hoc est, inquit Farnabius, tam vili pretio venditur annona, ut malit agricola ingurgitare se ad crapulam usque & ebrietatem, quam tantulo pretio vinum & frumentum vendere. Gronovius vero intelligit beatos quidem esse agricolas, cum abundeat vino & frumento; at infelices, quia ex frumento & vino vendito nihil nummorum reficere possunt in tanta annonæ vilitate. Quare inscribunt, de vilitate vini & frumenti. Alii de agricola.

Eligat lector.

Ebrius, & crudus.] hoc est, Agricola cœnam potentiorum captat; atque ita in magna vini & frumenti caritate, licet pauper sit, tamen semper ebrius & sativ est. *Crudus* dicitur, qui nimios, quos comedit, cibos coquere nequit. Vel intellige, inquit Raderus, agricolam seu agricultorem, si vel semel potet, vel cœnet lautius ad egestatem redigi.

De Æthonte,

qui crepuerat in templo Capitolino. LXXVIII.

MULTRIS dum precibus Jovem salutat,
Stans summos resupinus usque in un-

gueis,

Æthon in Capitolio pepedit.

Riserunt comites: sed ipse divum

Offensus genitor trinoctiali

Affecit domicœnio clientem.

Post hoc flagitium misellus Æthon;

Cum vult in Capitolium venire,

Sellas ante petit Patroclianas,

Et pedet deciesque, viciesque:

Sed quamvis sibi caverit crepando,

Compressis natibus Jovem salutat.

Dum Æthon adhibet Jovi multas preces, stans resupinus usque in summos unguis, crepuit in Capitolio. Socii riserunt: sed ipse pater deorum læsus multavit clientem trinoctiali domicœnio. Post hoc flagitium cum misellus Æthon vult petere Capitolium, prius adit sellas Patroclianas, & crepat decies & vicies: sed licet pedendo sibi providerit, compressis natibus salutat Jovem.

Stans summos.] Mōs erat precantium, ut cœlum respicientes resupini summis pedum digitis infilterent. Domitius.

Comites.] Legunt alii *homines*.

Patroclianas.] Publicas quasdam latinas

interpretare.

Compressis.] Æthon parasitus pedendi vitio sic laborabat; ut licet sibi cavisset, crepitum semper comprimere cogeretur.

De eodem. LXXIX.

ANTE Jovis statuam crepuit fatur histrio:

pœnam

Juppiter indixit vivere de proprio.

Histrionis satius pepedit ante simulachrum Jovis: Jupiter multavit hac pœna vivere de proprio.

Vivere de proprio.] Cum vero pauper esset iste Æthon, domi jejunare cogebatur.

Ad Bithynicum incredulum. LXXX.

NIL in te scripsi, Bithynice: credere non

vis,

Et jurare jubes, malo satisfacere.

O Bithynice, nihil scripsi in te: non vis credere, & imperas jurare: malo satisfacere

Malo satisfacere.] Hoc dicit Poëta ex more fori: cui enim jusjurandum defertur, nisi juret, tenetur solvere. Sensus est:

Malo scribere in te, quam jurare me nihil scripsisse,

LXXXI.

De Callistrato laudatore omnium. LXXXII.

NE laudet dignos, laudat Callistratus omnes. | *Callistratus commendat omnes, ne commendet dignos. Qui neminem existimat malum, quem existimat bonum?*

Cui malus est nemo, quis bonus esse potest?

Ne laudet dignos.] Invidia, aut iudicii ni vero tantum laudandi, atque a malis dif-
firmitate omnes laudabat Callistratus: bo-
stinguendi sunt.

De Umbro avaro. LXXXIII.

BRUMÆ diebus, feriisque Saturni | *Umbro pauper mittebat mihi*
 Mittebat Umbro aliculam mihi pauper: | *aliculam diebus brumæ, &*
 Tunc mittit alicam: factus est enim dives. | *feriis Saturni: nunc mittit*
 | *alicam: nam evasit dives.*

Brumæ diebus.] Epig. 14. lib. 10.
Quando brevis gelidæ missa est toga
tempore brumæ.
Aliculam.] Invenio, inquit Turnebus lib.
cap. 23. & in antiquo vocabulario ali-
cam genus vestis esse. Lex 23. §. 2. ff.
auro, argento, mundo. Pueritia, vesti-
enta nempe, sunt, que ad nullum alium
usum pertinent, nisi puerilem, veluti toga,
prætextæ, aliculæ, chlamydes, pallia, quæ
filiis nostris comparamus. Aliculæ, inquit Go-
thofredus, sunt togæ breves. De alica lib.
13. epig. 6. quæ potus est: in eo jocus est,
quod alicula videatur diminutivum ab ali-
ca.

De Menogene captatore cœnæ. LXXXIV.

EFFUGERE in thermis, & circa balnea | *Impossibile est evitare Menoge-*
 non est | *nen in thermis & circa balnea,*
 Menogenen; omni tu licet arte velis. | *quamvis tu cupias omni indu-*
 Captabit tepidum dextra, lævaque trigonem, | *stria. Dextra & læva pre-*
 Imputet exceptas ut tibi sæpe pilas. | *hendet tepidum trigonem, ut*
 Colliget; & referet lapsum de pulvere fol- | *tibi imputet pilas sæpe excep-*
 lem, | *tas. Colliget de pulvere lapsam*
 Et si jam lotus, jam soleatus erit. | *follem, & referet, etsi jam*
 Ante si fumas, nive candidiora loquetur, | *lotus erit, jam soleatus. Si*
 Sint licet infantis sordidiora sinu. | *accipias lintea, dicit esse can-*
 xiguos secto comentem dente capillos, | *didiora nive, quamvis sint*
 Dicet Achilleas disposuisse comas. | *sordidiora sinu infantis. Præ-*
 Umosæ feret ipse tropin de fæce lagenæ, | *dicabit comas Achilleas dispo-*
 Frontis & humorem colliget usque tuæ. | *sitæ esse a te comente capillos*
 Omnia laudabit, mirabitur omnia, donèc | *raros secto dente. Ipse submi-*
 Perpeffus dicas tædia mille, veni. | *nistrabit tropin de fæce fumosæ*
 | *lagenæ, atque assidue colliget*
 | *sudorem tui vultus. Commend-*
 | *abit cuncta, obstupescet cun-*
 | *cta, donec tu perpeffus mille*
 | *fastidia, dicas, Veni.*

Effugere in thermis.] Alii e thermis.
Captabit tepidum.] De trigonali pila, &
folle dictum epig. 71. lib. 7.
Imputet.] hoc est, ut excepta pila, & ta-
 bi oblata aliquam apud te ineat gratiam.
Lapsum.] Alii laxum.
Jam soleatus.] Post lotionem soleas po-
 nebant, quas cœnaturi deponabant. Sensus
 est:

est: Menogenes e balneis exiturus remanebit sua tibi officia præstiturus.

Linthea.] ad corpus abstergendum.

Sello dente.] hoc est pectine.

Achilleas comas.] Hoc est, tuas esse flavas, & pulchras, quales Achillis comas laudat Homerus.

Tropin.] Quæ est infima navis pars, & hic sumitur pro vino vapido quod est in lagenæ fundo. Hujusmodi vino utebantur veteres, vel ad corpora abluenda in balneis, vel ad vomitum ante cœnam ciendum, inquit Raderus.

Veni.] Ad cœnam.

De Fabiano facto hernioso. LXXXV.

DERISOR Fabianus herniarum, Omnes quem modo colei timebant Dicentem tumidas in hydrocelas, Quantum nec duo dicerent Catulli: In thermis subito Neronianis Vidit se miser, & tacere cœpit.

Fabianus derisor scrotorum, quem paulo ante carpentem turgidas hydrocelas metuebant omnes testiculi, quantum nec carperent duo Catulli, infelix dererpente spectavit se in thermis Neronianis, & caput sileve.

Hydrocelas.] morbus erat ex genere enterocelarum, nempe cum intestina dilabuntur in scrotum; Gallice *descende de bo-*

7333.

Quantum nec duo.] Catullus in hæcce re venereas hyperbolicus dicit.

Tacere cœpit.] factus & ipse herniosus.

Ad Polytime

cujus comas incidi permisit. LXXXVI.

NOLUERAM, Polytime, tuos violare capillos:

Sed juvat hoc præcibus me tribuisse tuis.

Talis eras modo tonse Pelops, positisque nitabas

Crinibus, ut totum sponsa videret ebur.

O Polytime, nolueram violare tuas comas: sed placet hoc me concessum tuis præcibus.

Pelops tonse modo talis erat & fulgebant capillis tonsis, sponsa spectaret totum ebur.

Sed juvat.] Tonsis enim capillis lactea eua colla videntur, quæ comis tegebantur.

Pelops.] Cui humerus a Cerere decerptus,

alter eburneus a diis restitutus est, quæ totum videre poterat Hippodamia ejus uxor. Quæ historia satis nota.

LXXXVII.

LXXXVIII.

De Cotta egeno. LXXXIX.

BIS Cotta soleas perdidisse questus, Dum negligentem ducit ad pedes vernam,

Qui solus inopi præstat, & facit turbani: Excogitavit homo sagax, & astutus,

Cotta questus se bis amittere soleas, dum ducit ad pedes vernam socordem, quem nunquam habet sibi asiantem toto suo comitatu: homo sagax & versutus commentus.

Ne facere posset tale sæpius damnum,
 Excaltatus ire cœpit ad cœnam.

ne sæpius faceret talem iacturam : cœpit ire ad cœnam sine calceis.

Ducit ad pedes.] Servus a pedibus is dicebatur, qui ad pedes domini accumbentis cubabat, & soleas quas dominus exuerat,

custodiebat.

Excaltatus.] Summam Cottæ inopiam facere sic deridet Poëta.

De Tongiliano nasuto. XC.

TONGILIANUS habet nasum : scio,
 non nego : sed jam
 Nil præter nasum Tongilianus habet.

Tongilianus habet nasum : novi, non nego : at Tongilianus nihil jam habet, excepto naso.

Habet nasum.] Hoc primo versu nasus sumitur pro acumine iudicii; sed in secundo sumitur proprie : hoc est, Tongilianus

est tam pauper, ut nihil habeat præter nasum. Vide epig. 4. lib. 1.

Non nego.] Alii non ego.

Ad Charinum calvum. XCI.

QUOD lana caput alligas, Charine,
 Non aures tibi, sed dolent capilli.

O Charine, quod lana tegis caput, non aures, sed comæ tibi dolent.

Sed dolent capilli.] quibus cares: hoc est, te calvitii pudet, quod ideo tegis lanæ

De Marone captatore. XCII.

PRO sene, sed caro, votum Maro fecit
 amico,
 Cui gravis, & fervens hemitritæos erat:
 i Stygias æger non esset missus ad undas,
 Ut caderet magno victima grata Jovi.
 Cœperunt certam medici spondere salutem.
 Ne votum solvat, nunc Maro vota facit.

Maro suscepit votum pro sene, sed amico caro, qui laborabat gravi & ferventi hemitritæo: si ægrotus non esset missus ad undas Stygias, ut victima immolaretur grata Jovi magno Medici cœperunt promittere certam salutem. Nunc Maro suscipit vota, ne solvat votum.

Sed caro.] Alii clare, ut nempe senex ger audiret, cujus hereditatem captabat te Maro.

Ne votum solvat.] propter quod heres institutus fuerat a sene.

Vota facit.] ut moriatur senex, ne hereditatem ejus amittat.

Hemitritæos.] febris est semitertiana, lib. epig. 40.

XCIII.

Ad Priscum de moribus futuri divitis XCIV.

SÆPE rogare soles qualis sim, Prisce, futurus,
 Si fiam locuples, simque repente potens.

O Prisce, tui moris est crebra percontari, qualis sim futurus si dives evadam, & subito sim potens.

Quemquam posse putas mores narrare futuros?

*Credisne quemquam posse a
cere mores futuros? Dic mihi
si in evadas leo, qualis eris?*

Dic mihi, si fias tu leo, qualis eris?

Si fias tu leo.] Sensus est: leo futurus leonis naturam habiturus est, atque ita dives futurus divitis moribus usus est, nempe superbis, seu tenues & debiliores oppressurus, & tanquam leo devoraturus.

De Fabulla adultera. XCV.

QUA mœchum ratione basiaret
Coram conjugē repperit Fabulla.
Parvum basiat usque morionem:
Hunc multis rapit osculis madentem
Mœchus protinus, & suis repletum
Ridenti dominæ statim remittit.
Quanto morio major est maritus!

Fabulla excogitavit qua ratione oscularetur adulterum coram marito, semper osculatum parvum sannionem: repperit adulter hunc rapit udum madentem suis basiat, & suis repletum remittit statim dominæ ridenti: quanto major est sannio maritus!

Quanto morio.] Hoc est, quanto stolidior est maritus, qui hoc artificium non animadvertat, vel animadvertens patitur!

In Tuccam

Æmulum omnium suorum studiorum. XCVI.

SCRIBEBAMUS epos: cœpisti scribere:
cessi,
Æmula ne starent carmina nostra tuis.
Transtulit ad tragicos se nostra Thalia cothurnos:
Aptasti longum tu quoque syrma tibi.
Fila lyræ movi doctis exulta Camenis:
Plectra rapis nobis ambitione nova.
Audemus satyras: Lucilius esse laboras.
Ludo leves elegos: tu quoque ludis idem.
Quid minus esse potest? epigrammata fingere cœpi:
Hinc etiam petitur jam mea fama tibi.
Elige quid nolis. Quis enim pudor omnia vel-
le?
Et si quid non vis, Tucca, relinque mihi.

Faciebamus carmen heroicum cœpisti facere, destitisti, ne versus essent æmuli tuorum. Nostra Thalia traduxit se ad tragicos cothurnos: tu etiam accommodasti tibi longum syrma. Movi fila lyræ exculta doctis Camenis: nobis eripisti plectra ambitione nova. Audemus gredimur satyras: conaris Lucilius. Scribo leves elegos tu etiam scribis idem. Quid potest esse minus? Cœpi facere epigrammata: hinc etiam comparas meam famam. Elige quid recuses? nam qua ve cundia est aggredi omnia? si quid fastidis, ô Tucca, relinque mihi.

Cothurnos.] Hoc est, scripsi tragœdias. Vide epig. 20. lib. 3. Syrma tragicorum vestis est, epig. 49. lib. 4.

Fila lyræ.] Hoc est. versus lyricos composui, quorum princeps Horatius.

Lucilius.] Qui primus inter Latinos Poë-

tas satyras scripsit.

Elegos.] Quales Tibullus, Propertius, Ovidius. Ludere dicuntur Poëtæ cum versibus leviores scribunt.

Quid minus.] quam scribere epigrammata.

XII Lib. 70 epigr. 10 vers.
ymante, tuis aper] *Herculis labor*; in Maximiani Aug. *Numo*.

XIII. Lib. 93 epigr. 2 vers.
Talis] *Nempe qualis in Samiorum Numo*, Meleagro Ætolo occurrens.

XII Lib. 100 epigr. 1 vers.
ivifera] *Oleis abundans Hispania*, etiam Hadriani *Numo*. dextrâ oleæ ramum tenens.

XIII Lib. 37 epigr. 1 vers.
Corcyraus hortus] *Qui in Corcyraensium & Dyrrachienium Numis*, apud *Goltzius*, 2. Tab. *Begerum*, *Thef. Brand*.

XIII Lib. 25 epigr. 1 vers.
oma Cybeles] *Pinea*. *Pini ramos tenens* cernitur *Cybele*, in *Augustarum Numo*.

XIII. Lib. 12 epigr. 1. vers.
Liby: coloni] *Libya & Ægyptus*, i. e. *Africa* ferè tota, *frumenti teracissima*, ita hîc *Alexandria* in *Hadriani Numo* *spici-fera*.

XCVII.

XCVIII.

XCIX.

Ad Bætum fluvium de adventu Instantii. C.

BÆTIS olivifera crinem redimite corona,

Aurea qui nitidis vellera tingis aquis:
quem Bromius, quem Pallas amat, cui rector
aquarum

Albula navigerum per freta pandit iter:

omnibus lætis nostras Instantius oras

Intret, & hic populis, ut prior, annus eat.

Non ignorat, onus quod sit succedere Macro.

Qui sua metitur pondera, ferre potest.

O Bætis redimite comas corona olivifera, qui tingis aurea vellera undis pellucidis: quem Bacchus, quem Pallas diligit, cui dominator aquarum aperit iter navigerum per cana freta: Instantius ingrediatur nostras regiones auspiciis faustis, & hi populi habeant hunc annum similem priori. Instantius non ignorat quod onus sit succedere Macro. Qui metitur sua pondera, portare valet.

Bætis olivifera.] Vide epig. 28. lib. 8. *Ad Bætum fluvium Hispaniæ sunt multæ eæ.*

Quem Bromius.] Illic nempe magna est vini atque olei copia.

Rector aquarum.] Neptunus. Albula freta sit: canum quippe, seu spumofum est

mare, maxime ubi se in illud exonerant fluvii.

Instantius.] De quo epig. 73. lib. 8. qui in administratione Hispaniæ successurus erat Macro viro integerrimo, de quo epig. 78. lib. 10.

In effrontem. CI.

DS atavi, patris nasum, duo lumina patris,

Et matris gestus dicis habere tuæ.

um referas priscos, nullamque in corpore partem

Mentiris; frontem dic mihi cujus habes?

Prædicat te habere os atavi, nasum patris, duos oculos genitoris. & gestus matris tuæ. Cum exprimas majores, nec ullam partem mentiris in corpore, dic mihi cujus habes frontem?

Os atavi.] Tria hæc ultima epigrammata per se loquuntur, quæ Martialis esse negant diti.

Ad Mattum importunum. CII.

QUI negat esse domi se, tunc cum limina pulsas,

Quid dicat, nescis? Dormio, Matte, tibi.

Qui dicit se non esse domi, tunc cum pulsas fores, an ignoras quid dicat? O Matte, inquit, dormio tibi.

Ad Milonem, lenonem suæ uxoris. CIII.

THURA, piper, vestes, argentum, pallia, gemmas,
 Vendere, Milo, soles cum quibus emptor
 abit.
 Conjugis utilior merx est: quæ vendita sæpe,
 Vendentem nunquam deserit, aut minuit.

O Milo, tui moris est vendere thura, piper, vestes, argentum, pallia, gemmas, quæ secum aufert emptor. At merx uxoris fructuosior est; quæ sæpe vendita nunquam deserit venditorem, nec minuit.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATUM
LIBER XIII.

CUI XENIA INDITUM NOMEN.

Ad lectorem, piscibus involvendis aptos esse suos
libros. I.

NE toga cordylis & pænula desit olivis,
Aut inopem-metuat fordida blatta
famem:

Perdite Niliacas, Musæ, mea damna papy-
ros:

Postulat ecce novos ebria bruma fales.

Non mea magnanimo depugnat tesseræ talo,

Senio nec nostrum cum cane quassat ebur.

Hæc mihi charta nuces, hæc est mihi charta
fritillus:

Alea nec damnum, nec facit ista lucrum.

INTERPRETATIO.

O Musa, consumite Niliacas
papyros meas jacturas, ne cor-
dyle careant toga, & oliva
pænula, aut fœda blatta ti-
meat egenam esuriam: en Sa-
turnalia temulenta petant na-
vos jocos. Mea tessera non de-
cersat cum genoroso talo, nec
senio cum cane quatit nostrum
ebur. Hæc charta mihi est
loco nucium & fritilli: nec
accipio detrimentum nec qua-
stam ex ista alea.

N O T Æ.

Xenia.] Quæ sic explicat Vitruvius lib.
5. cap. 10. Nam cum fuerunt Græci delica-
tiores, & ab fortuna opulentiores hospitibus
advenientibus extruebant triclinia, cubilia
cum pænula, cellas; primoque die ad cœnam sta-
vitabant, postremo mittebant pullos, ova, ole-
ta, poma, reliquasque res agrestes. Ideo pi-
ctores ea quæ mittebantur hospitibus, picturis
imitantes xenia appellaverunt. Xenia dicta
sunt, quod τοῖς ξείνοις, hoc est hospitibus
maxime, necnon & amicis mitterentur.
Cum autem pauper esset Poëta, xeniorum

loco mittebat disticha.

Ne toga cordylis.] Desest lemma in editio-
ne Junii. Vide epig. 2. lib. 3. huic simile.
Blatta, quæ rodit chartas, genus est vermis.

Niliacas papyros.] Quia in Ægypto na-
scentur papyri, quas per appositionem vocat
sua damna: mali enim versus perdunt
bonas chartas. Juvenalis sat. 1. versu 15.

Stulta est clementia, cum tot ubique
Vatibus occurras, peritura parcere char-
ta.

Ebria bruma.] Saturnalia intellige, qui-
bus

bus genio indulgebant Romani. De his supra.

Non mea magnanimo.] Vide quæ jam de talis & tesseri dicta sunt, epig. 14. lib. 4. Calcagninus de tesseri sic ait: Duabus, tribusve tesseri, quatuor autem ad minimum talis contendebarur in acie lusoria. Unde talis pares non sunt tessera, sed inferiores, epig. 15. lib. 14.

Non sim talorum numero par tessera, dum sit

Major, quam talis alea saepe mihi.

Hæc ratio ad explicandum & magnanimo

mihi quidem levior videtur, sed meliores non reperi. Judicet lector.

Senio.] Dicitur cum in jactis talis fenariu apparet; canis autem cum unicum fenariu oppositum punctum apparet. *Ebur nostrum* ex quo scilicet fiebant tessera, ut & talquos hoc loco intelligi censet idem Calcagninus de tesseri.

Hæc mihi.] Sensus est: Ego, inquit Poëta, Saturnalium tempore, nec tesseri, nec nuci, nec talis ludo, sed Musis vaco. De fritillo copiose dictum est epig. 1. lib. 4.

In detractorem. II.

NASUTUS sis usque licet, sis denique
nasus,

Quantum noluerit ferre rogatus Atlas,
Et possis ipsum tu deridere Latinum,

Non potes in nugis dicere plura meas,
Ipse ego quam dixi: quid dentem dente juva-
bit

Rodere? carne opus est, si satur esse ve-
lis.

Ne perdas operam: qui se mirantur, in il-
los

Virus habe, nos hæc novimus esse nihil.
Non tamen hoc nimium nihil est, si candidus
aure,

Nec matutina si mihi fronte venis.

Quantumvis sis nasutus, & tandem sis nasus, quantum portare recusaverit jussus Atlas; & tu possis illudere ipsum Latinum, ne quis proferre plura in meas ineptias, quam ego ipse protuli: quid proderit rodere dentem dente? Opus est carne, si cupias expleri. Non profundas laborem: evome virus in illos qui sibi placent nos scimus hæc esse nihil. Nihilominus hoc non est omnino nihil, si sincerus auditor, ne matutina fronte accedis a me.

Nasutus.] Licet sis maximus derisor; nasus enim irrisionis sedes est. Vide epig. 4. lib. 1.

Atlas.] Qui tamen cælum humeris gestat.

Latinum.] Mimimum nempe, epig. 5. lib. 1. *derisoremque Latinum.*

Ipse ego quam.] Passim pro nihilo habendos esse suos versus dicit Martialis.

Quid dentem.] Sensus est: quid carpis me, qui lædi nequeam?

Carne opus est.] Hoc est: Si velis explere invidiam, carpe illos Poëtas qui grandi promittunt, & se in monte Parnasso somniasse dicunt.

Non tamen.] Hoc est: tamen hi versus non sunt plane abjiciendi, sed placebunt lectoribus candidis, atque iis qui genio indulgent. *Matutina fronte.*] Hoc est tristis supercilio: mane enim non pransi homines, sunt severi.

Ad lectorem de pretio hujus libri. III.

OMNIS in hoc gracili xeniorum turba
libello

Constabit nummis quatuor emta tibi.
Quatuor est nimium, poterit constare duo-
bus,

Et faciet lucrum bibliopola Tryphon.

Tu emes omnem turbam xeniorum in hoc tenui libro quatuor nummis, quatuor nimium est: poteris emere duobus, & bibliopola Tryphon consequetur adhuc quassum.

Hæc licet hospitibus pro munere disticha mit-
tas,
Si tibi tam rarus, quam mihi, nummus
erit.
Addita per titulos sua nomina rebus habebis:
Prætereas, si quid non facit ad stomachum.

*Fas est mittere hospitibus hæc
disticha pro dono, si habueris
tam paucos nummos, quam
ego. Tibi erant nomina sua ad-
iuncta rebus per titulos: omit-
tas, si quid non placet stoma-
cho.*

Est nimium.] Addunt alii punctum inter-
gationis.
Tryphon.] De quo jam dictum epig. 72.
4.
Disticha mittas.] Vide quæ diximus initio
hujus libri: xenia quippe hospitibus mitti
lebant.

Si tibi tam.] Malum scilicet omnibus fere
Poëtis familiare.
Per titulos.] Lemmata, seu argumenta
intellige.
Non facit ad.] Hoc de suis versibus dicit
Poëta; sed alludit ad esculenta xeniorum,
quæ hoc libro describuntur.

Thus. IV.

SERUS ut ætheria Germanicus imperet
aula,
Utque diu terris, da pia thuri Jovi.

*Offer pia thura Jovi, ut
Germanicus regnet diu in
terris, tarde in celo.*

Germanicus.] Domitianum intelligunt in-
pretes, unde colligunt, non extremis
artialis annis, sed vivo adhuc Domitiano,
ipra esse hæc disticha. Vide epig. 39.

lib. 8.
Pia thura.] Religioni nempe & superis
destinata sunt. Plinius lib. 12. cap. 4. agit
de thure.

Piper. V.

CEREA quæ patulo lucet ficedula lum-
bo,
Cum tibi forte datur, si sapis, adde pi-
per.

*Cum forte tibi donatur pinguis
ficedula, que splendet lato
lumbo, si sapis, adijunge pi-
per.*

Cerea.] Hoc est pinguis, epig. 57. lib. 3.
le cereus rursus. De ficedula infra epig.

Lucet.] Præ pinguedine.
Adde piper.] Insipida quippe est ficedula.

Alica. VI.

NOS alicam, mulsam poterit tibi mittere
dives.
Si tibi noluerit mittere dives, eme.

*Nos mittimus alicam, locuples
poterit mittere mulsam. Si lo-
cuples recusaverit mittere, mer-
care.*

Alicam.] Videndum epig. 37. lib. 2. *Ali-
dicitur, inquit Festus, quod alit corpus.
nus est præstantissimi tritici, unde fiebat*

potio quæ dicebatur alica. Ita Raderus.
Videtur non multum differre ab ea portione,
quam Gallice vocamus *de la biere*.

Taciturnis.] Hoc est non dicturis, quod | deo fufe Plinius lib. 18. cap. 7. & alibi
 efraudati sint hordeo. | passim.
Quod non det.] Alii quod non des. De hor-

Frumentum triticeum. XII.

TERCENTUM Libyci modios de messe | *Accipe trecentos modios ex mes-*
 coloni | *se coloni Libyci, ne ager sub-*
 Sume, suburbanus ne moriatur ager. | *urbanus sterile sciat.*

Tercentum Libyci.] Cuidam amico mittit | De generibus tritici lege Plinium lib. 13.
 frumentum Libycum, ne frequenti satione, | cap. 7.
 et continua cultura ager ejus sterilis fiat.

Betæ. XIII.

UT sapiant fatuæ fabrorum prandia be- | *O quam sepe cocus poscet vi-*
 tæ, | *na, & piper, ut betæ insipi-*
 O quam sepe petet vina, piperque co- | *da prandia fabrorum sapiant.*
 cus!

Ut sapiant.] Insuper quippe sunt betæ, | *Fabrorum prandia,*] Hoc est, cibus ho-
 nisi bene condiantur. | minum plebeiorum.

Lactuca. XIV.

CLAUDERE quæ cœnas lactuca solebat | *Dic mihi, cur lactuca sit ini-*
 avorum, | *tium nostrarum epularum, qua*
 Dic mihi, cur nostras inchoat illa da- | *solebat esse finis cœnæ avorum.*
 pes?

Dic mihi.] Causam attulit ipse epig. 53. | In fine vero cœnæ lactucam apponebant
 ib. 11. | veteres, quoniam insita frigiditate ebrieta-
Prima tibi dabitur ventri lactuca mo- | *tem retundit.*
vendo.

Ligna acapna. XV.

SI vicina tibi Nomento rura coluntur, | *O rustice, si colas agros juxta*
 Ad villam moneo, rustice, ligna feras. | *Nomentum, moneo ut portes*
 | *ligna ad villam.*

Ligna acapna.] Hoc est, quæ incensa non | non erant sicca, proindeque non igni, sed
 umant. Nomentum autem oppidum erat | fumo excitando idonea, atque ita ferenda
 Latinorum, ad decimum ab urbe lapidem | illuc ligna acapna monet Poëta, quæ scili-
 citam, ubi multæ paludes, unde illic ligna | cet fumum non exhalent.

Rapa. XVI.

HÆc tibi brumali gaudentia frigore rapa
 Quæ damus, in cœlo Romulus esse so-
 let.

*Romulus in cœlo solet comedere
 hæc rapa, quæ tibi donamus
 gaudentia hiemali frigore.*

Gaudentia frigore.] quo nempe dulciora
 sunt, & majora. Plinius lib. 18. c. 13.

In cœlo Romulus.] Turnebus lib. 18. cap.
 13. Credidisse videntur prisca non tantum
 nectare & ambrosia deos pasci: verum etiam

vilibus quibusdam cibus, ut Romulum rapa-
 pis. Credo de paupertate illius seculi, quo
 Romulus vixerat, proinde quasi in cœlo
 iisdem cibus victitet, quibus in terra ale-
 batur.

Coliculi. XVII.

NE tibi pallentes moveant fastidia cau-
 les,
 Nitrata viridis brassica fiat aqua.

*Ne caules pallidi tibi offerant
 nauseam, brassica-viridis effi-
 ciatur aqua nitrata.*

Nitrata.] De nitro tuse tractat Plinius lib. 31. cap. 10.

Porri sectivi. XVIII.

FILA Tarentini graviter redolentia porri
 Edisti quoties, oscula clausa dato.

*Quoties manducasti fila porri
 Tarentini graviter redolentia
 osculare ore clauso.*

Fila.] Porrum sectivum intellige, qui
 optimus Tarenti nascitur, & crescit in
 multa stamina veluti fila; eo autem come-

so male olet os; unde dicit Poëta, non est
 aperiendum ad danda oscula. Vide Plinius
 lib. 19. cap. 6.

Porri capitati. XIX.

MITTIT præcipuos nemoralis Aricia
 porros:
 In niveo virides stipite cerne comas.

*Nemoralis Aricia producit po-
 ros præstantes: vide comas vi-
 rides in candido stipite.*

Aricia.] Latii civitas, in qua porrus ca-
 pitatus optimus, ut Tarenti sectivus nas-
 cebatur. Dicitur *nemoralis* a nemore vici-
 no.

Virides comas.] Caput porri viride inte-
 lige, cujus stipes albus est ubi maturus.
 Vide Columellam lib. 11. de re rustica
 cap. 3.

Napi. XX.

HOs Amiternus ager felicibus educat hor-
tis:

Nurfinas poteris parcius esse pilas.

*Ager Amiternus alii hos fe-
cundis hortis, libebit parcius
comedere pilas Nurfinas.*

*Napi.] Qui parum differunt a rapis. Co-
um. lib. 2. cap. 10. Amiternum est Italix
civitas. Hos, alii nos.
Nurfinas pilas.] Rapa rotunda interpre-
tare: Nursia vero civitas est Sabinorum*

hodie Norza.

*Parcius esse.] Vel quod Nursinæ illæ pilæ
napis Amiternis cariore sunt, vel injucun-
diores.*

Asparagi. XXI.

MOLLIS in æquorea quæ crevit spina
Ravenna,

Non erit incultis gratior asparagis.

*Mollis spina que nata est in
maritima Ravenna, non erit
jucundior asparagis silvestri-
bus.*

*Ravenna.] De qua epig. 55. lib. 3.
Mollis spina.] Plinius lib. 21. cap. 15. in
tutum spina est asparagus. Sensus est epi-
grammatis: Asparagi silvestres & inculti
non cedunt Ravennatibus asparagis cultis*

*& facis, de quibus Plinius lib. 19. cap. 4.
& cap. 8. Nullum gratius his solum, quam
Ravennatum hortorum. Trium librarum as-
paragum Ravenna aliquando produxit.*

Uva duracina. XXII.

NON habilis cyathis, & inutilis uva Lyæo:
Sed non potanti me, tibi nectar ero.

*Sum uva non idonea poculis,
& inutilis Baccho: sed nectar
ero tibi non bibenti me.*

*Uva duracina.] Plinius lib. 14. cap. 1.
Uva non alibi gratior callo, ut inde possit
venisse nomen duracini. Legunt alii dura-
ca. Columella lib. 3. de re rustica cap. 1.
pellat uvas duri acini: acinus autem vel*

acinum est granum.

*Non habilis.] quia ex ea vinum exprimi
nequit.*

Non potanti.] Sed comedenti nectar ero.

Chia ficus. XXIII.

CHIA feni similis Baccho, quam Setia
mifit:

Ipsa merum secum portat, & ipsa falem.

*Chia similis vino veteri, quam
produxit Setia, ipsa secum
fert merum, & falem.*

*Chia.] Chios est insula Ægei maris, un-
translata ficus produxit fructus Setix in
pido Campanix hodie Sezza. Fuit alia
Chia urbs Creræ, ex qua allatam hanc fi-*

cum vix crediderim.

*Ipsa merum.] Hoc est, sapit merum &
falem. Vide epig. 24. lib. 7.*

Cydonia. XXIV.

SI tibi Cecropio saturata cydonia melle
Ponentur: dicas hæc melimela licet.

*Si cotonea imbuta melle At-
tico apponentur tibi, potes hæc
appellare melimela.*

Saturata.] Hoc est, melle incocta, ut
docet Plinius lib. 15. cap. 17. Dicta sunt
cydonia a Cydone urbe Cretæ.

Melimela.] Quasi *μέλι κ̅ μῆλον*, hoc
est mel & pomum, ut si dicas mellitum
pomum.

Nuces pineæ. XXV.

POMA fumus Cybeles: procul hinc disce-
de viator,
Ne cadat in miserum nostra ruina caput.

*Poma fumus sacra Cybele: ÷
viator, longe hinc abi, ne no-
stra ruina labatur in caput
infelix.*

Cybeles.] Cui nempe sacra erant propter
Atyn ab ea adamatum, & in pinum con-
versum. De nucibus pineis Plinius lib. 15.

cap. 10.

Ne cadat.] Hoc est, ne cadamus in tuum
caput. Alii nec.

Sorba. XXVI.

SORBA fumus molles nimium durantia
ventres:
Aptius hæc puero, quam tibi poma dabis.

*Sumus sorba astringentia al-
vum nimis lubricam: donabi
hæc poma convenientius puero
quam tibi.*

Sorba.] Gallice *des cormes*.

Aptius hæc puero.] Sæpe enim alvi profluvio laborant pueri.

Spathalion caryotarum. XXVII.

AUREA porrigitur Jani caryota Kalen-
dis:
Sed tamen hoc munus pauperis esse solet.

*Aurea caryota donatur calen-
dis Januariis: nihilominus h
solet esse donum inopis.*

Spathalion.] *σπάθλι*, præter alias suas
significationes significat palmam, & ramum
palmæ. Spathalion diminutivum est ex quo
pendent caryotæ seu fructus palmarum,

Gallice *des dattes*, quales aurea crusta il-
tas divitibus mittebant pauperes calen-
d. Januariis. Lege Plin. lib. 13. cap. 4.
epig. 33. lib. 8.

Coctana. XXVIII.

HÆc tibi quæ torta venerunt condita
meta,
Si majora forent coctana, ficus erat.

*Hæc coctana, quæ ad te m
sunt posita in meta torta
grandiora essent, ficus era*

Hæc tibi.] Plinius lib. 13. cap. 3. In fico-
rum genere autem carycas, & minores
ejus generis, quæ cottana vocant. Scribunt

alii *cottana*, epig. 89. lib. 4.

Torta meta.] Hoc est, e tortis ju-
texta sporta, vel testa turbinata in n

formam, ut epig. 44. lib. 1. quam lib. 5. | torta ut recentia fervarentur. Videat lector.
epig. 18. dixit acutam testam. Ita Farna- | Aliud lemma ponit Scriverius, nempe *vas*
bius. Legunt alii *torta mentha*, hoc est, | *coctanorum*.

Pruna Damascena. XXIX.

PRUNA peregrinæ carie rugosa senectæ | *Accipe pruna rugosa carie pe-*
Sume: solent duri solvere ventris onus. | *regrina senecta, silent laxare*
onus alvi ascripta.

Peregrina.] Nempe pruna allata ex Sy- | 18. lib. 5. Inscribunt alii *vas Damasceno-*
ria, cujus Damascus est civitas. Vide epig. | *rum*, alii *Damascenarum*.

Caseus Lunensis. XXX.

CASEUS Etruscæ signatus imagine Lunæ, | *Caseus notatus imagine Luna*
Præstabit pueris prandia mille tuis. | *Etrusca suppeditabit mille*
prandia tuis pueris.

Imagine.] Etruriam inter & Liguriam | tur casei tanti ponderis, ut unus multis
Luna portus, hodie *Porto Venere*, Oppidum | prandiis sufficeret. Vide Plinium lib. 11
maritimum erat, unde Romam mitteban- | cap. 42.

Caseus Vestinus. XXXI.

SI sine carne voles jentacula sumere frugi: | *Si cupies jentare frugaliter*
Hæc tibi Vestino de grege massa venit. | *sine carne, hæc massa ad te*
mittitur de grege Vestino.

Hæc massa.] Hoc est, hic caseus, nem- | sunt populi ad mare superum, circa Ma-
pe lacte in massam coagulato, de quo Pli- | trinum fluvium. Alii sunt in Campania ad
nius lib. 11. cap. 42. Vestini vero Italix | inferum mare.

Caseus Velabrensis. XXXII.

NON quemcumque focum, nec fumum | *Ille caseus sapit non qui han-*
caseus omnem, | *sit quemcumque focum, nec*
Sed Velabrensem qui bibit, ipse sapit. | *omnem fumum, sed Velabren-*
sem.

Caseus Velabrensis.] Alii *fumosus*. | Etis præferendos, ut ait Plinius lib. 11.
Sed Velabrensem.] Velabrum locus erat | cap. 42.
Romæ ubi caseos infumabant Romani cun-

Casei Trebulani. XXXIII.

TREBULA nos genuit, commendat gra- | *Pressi sumus Trebalis, lanaa-*
tia duplex, | *mur ob duplicem usum, sive*
Sive levi flamma, sive domamur aqua. | *paramur levi flamma, sive*
aqua.

Trebula.] De qua epig. 72. lib. 5. unde casei Romam afferebantur qui grati erant sa-
poris sive tolli, sive aqua macerati.

Bulbi. XXXIV.

CUM fit anus conjux, & sint tibi mortua membra,
Nil aliud bulbis quam fatur esse potes.

Cum habeas uxorem vetulam, & membra languida, non debes saturari nisi bulbis.

Bulbis.] Romani bulbum vocant allium agreste, alii marinum. Genus est cepæ non abfimile ascaloniæ. Venerem maxime excitat.

Lucanica. XXXV.

FILIA Picenæ venio Lucanica porcæ;
Pultibus hinc niveis grata corona datur.

Lucanica mittor nata porca Picenæ, hinc datur grata corona pultibus niveis.

Lucanica.] Facta scilicet ex carnibus confis porcæ natæ in agro Picentino, epig. 46. lib. 4.

Pultibus.] Hoc est, ora patinæ coronatur pultibus niveis de quibus epig. 79. lib. 5.

Olivæ. XXXVI.

HÆc quæ Picenis venit subducta trape-
tis,
Inchoat, atque eadem finit oliva dapes.

Hæc oliva quæ affertur subtracta prælis Picenis, incipit, atque eadem terminat epulas.

Olivæ.] Alii *cysbella olivarum.*

Subducta.] hoc est, oliva integra ex qua scilicet oleum non est expressum. Epig. 44. lib. 1.

Nec de Picenis venit oliva cadis.

Inchoat.] ut cibi appetentiam incitet.

Finit.] Ut fastidium arceat.

Mala citrea. XXXVII.

AUT Corcyræi sunt hæc de frondibus
horti,
Aut hæc Maffyli poma draconis erant.

Aut hæc poma sunt ex frondibus horti Corcyræi, aut hæc erant Maffyli draconis.

Aut Corcyræi.] Hæc poma, inquit, sunt decerpta aut ex Alcinoi aut ex Hesperidum horto. Vide epig. 94. lib. 10. & epig. 64. lib. 4.

Colostrum. XXXVIII.

SURRIPUIT pastor quæ nondum stan-
tibus hædis,
De primo matrum lacte colostrum damus.

Donamus colostrum, quæ subdaxit pastor ex primo lacte matrum, nondum lactentibus hædis.

Colostrum.] Vocatur prima a partu spongiosa densitas lactis, quæ maxime prodest stomacho.

Nondum stantibus.] Hoc est, antequam capræ uberibus ora admovissent hædi.

Hædi. XXXIX.

LASCIVUM pecus, & viridi non utile
 Baccho,
 Dat pœnas: nocuit jam tener ille deo.

*Lascivum pecus, & non utile
 viti virenti pendit pœnas: ille
 tener jam læsit Bacchum.*

Lascivum pecus.] Hædus qui victima vites.
est Baccho sacra, quod soleat corrodere | *Dat pœnas.]* Alii det, hoc est mactetur.

Ova. XL.

CANDIDA si croceos circumfluit unda
 vitellos,
 Hesperius scombri temperet ova liquor.

*Si aqua alba circumfluit vitel-
 los flavos, Hesperius liquor
 scombri temperet ova.*

Candida.] Ova recentia undam albam,
 cu liquorem lacteum habent, quem cum
 scombri gero commiscendum esse do-
 et Poëta. Dicitur *Hesperius liquor*, hoc est
 Hispanus, quia ex Hispania Romæ mit-
 tebantur scombri de quibus supra. De gero
 infra epig. 102.

Porcellus lactens. XLI.

LACTE mero pastum pigræ mihi matris
 aluminum
 Ponat, & Æolo de sue dives edat.

*Dives apponat mihi aluminum
 pigræ matris nutritum solo
 lacte, & ipse manducet de sue
 Æolo.*

Lacte.] Hoc est, porcellus lactens plus mihi sapit quam aper. De apro Ætolo epig.
 7. lib. Spect.

Apyrina & tuberes. XLII.

NON tibi de Libycis tuberes, & apyrina
 ramis,
 De Nomentanis sed damus arboribus.

*Tibi donamus Tuberes & A-
 pyrina non de ramis Libyæ,
 sed ex arboribus Nomentani.*

Tuberes.] Poma quæ in Africa nascuntur
 optima, Plinius lib. 15. cap. 14. Tubera
 ro sunt genus fungorum. De Apyrinis,
 quæ sic dicuntur ab æ privativo, & πύριον
 nucleus, id est sine nucleo. Plinius lib. 13.
 cap. 19. Punicæ mala intellige. De villa sua
 Nomentana egit Poëta epig. 106. lib. 1.

Idem. XLIII.

ECTA suburbanis mittuntur apyrina ra-
 mis,
 Et vernæ tuberes. quid tibi cum Libycis?

*Apyrina decerpta ex ramis
 suburbanis, & vernæ tuberes
 mittuntur: quid quaris Liby-
 cos?*

Verna

Verna tuberes.] Hoc est nati domi, qui cum sint optimi, quid petis peregrinos tuberes? Quorum meminit Suetonius in Domitiano cap. 16.

Sumen. XLIV.

E S S E putes nondum fumen: sic ubere
 Effluit, & vivo lacte papilla tumet.

Credas nondum esse fumen: sic papilla effluit ubere copioso, & turget vivo lacte.

Sumen.] Farcimen nempe quod fiebat ex mammis suillis post primum partum resectis, antequam illis os admovisset fœtus: tanta autem lactis copia redundabant papillæ in isto sumine, ut sui adherere adhuc viderentur.

Pulli gallinacei. XLV.

S I Libycæ nobis volucres, & Phasides essent,
 Acciperes: at nunc accipe cortis aves.

Si haberem Numidicas gallinas, & phasianos, mitterem at nunc accipe aves domesticas.

Si Libycæ.] Vide epig. 57. lib. 3.

Perfica, Nuciperfica. XLVI.

V I L I A maternis fueramus præcoquamis:
 Nunc in adoptivis Perfica cara sumus.

Vilia præcocia fueramus in ramis maternis, nunc sumus cara Perfica in adoptivis.

Perfica.] nempe ex Perfide allata, Gallice *pesches*, *nuciperfica* vero dicuntur, quod a nucleo difficulter solvantur.

Vilia.] An quia in nativa stirpe vilia, pruno insita sunt nobilia? an quia in Perfide noxia & venenosa? Sed transiunt dulcia, ex Columellæ opinione. Farnabius.

Panes Picentini. XLVII.

P I C E N T I N A Ceres niveo sic nectare cre-
 scit,
 Ut levis accepta spongia turget aqua.

Picentina Ceres sic turget flare, ut levis spongia turget aqua accepta.

Ceres.] Hoc est, panem Picentinum aridum ex alicæ materia factum intellige, quem non nisi lacte madefactum com-
 posse dicit Plinius lib. 18. cap. 11.

Boleti. XLVIII.

ARGENTUM, atque aurum facile est, | Facile est mittere argentum at-
læniamque togamque | que aurum, & lænam, &
Mittere: boletos mittere difficile est. | togam: difficile est mittere bo-
letos.

Læniamque togamque.] Epig. 36. lib. | *Boletos.*] Genus fungi delicatissimi intel-
lige.

Ficedula. XLIX.

UM me ficus alat, cum pascar dulcibus | Cum ficus nutriat me, cum
uvis, | pascar dulcibus uvis; cur non
Cur potius nomen non dedit uva mihi? | potius desumo nomen ab uva

Cur potius.] Non dicor uvedula quam ficedula?

Tubera. L.

RUMPIMUS altricem tenero de vertice | Nos tubera frangimus terram
terram | nutricem tenero vertice: sumus
Tubera: boletis poma secunda fumus. | poma secunda a boletis.

Rumpimus altricem.] Teste Dioscoride, | aut rimas urgente, nec ipsa terra coherent.
tubera rotunda radices sunt sine caule, sine | Tenero de vertice.] Foris quippe prodeunt
uvis flavescentes, vere effoduntur, cruda & | tubera, ubi terra mollior est. Vocat pomâ
ta eduntur. Et Plin. cap. 2. lib. 19. Nec | improprie. Juven. sat. 5. vers. 116. ait tus-
que extuberante loco, in quo gignuntur, | bera fieri tonitribus.

Turdorum corona. LI.

EXTA rosis fortasse tibi, vel divite | Texta ex rosis, & pretioso
nardo, | nardo forte tibi, at mihi gra-
At mihi de turdis facta corona placet. | ta est corona composita ex
turdis.

Turdorum corona.] Decuria legitur in vete- | Texta rosis.] Qua coronabantur veteres
us codicibus, ut ait Turnebus lib. 25. | in lautis conviviis. Plin. lib. 21. cap. 3.
p. 28. Intellige coronam textam turdis, | Corona.] De qua epig. 47. lib. 3.
npe e vimine undique pendentibus.

Anas. LII.

OTA quidem ponatur anas: sed pecto- | Tota quidem anas apponatur
re tantum, | sed sapit tantum pectore, &
Et cervice sapit: cætera redde coco. | cervice: restitue coco reliqua.

Sed pectore.] Pectus enim & cervix gratioris sunt saporis.

Turtur. LIII.

DUM pinguis mihi turtur erit: lactuca
valebis,
Et cochleas tibi habe. perdere nolo fa-
mem.

*Dum habeo pinguem tur-
tur, ò lactuca valebis, &
serua cochleas: nolo amittere
esuriem.*

Et cochleas.] Hoc est, nolo cochleas,
quæ sunt species conchyliorum: hoc est,
dum habeo cibos deliciares, a vilioribus
me abstinebo.

Perdere nolo famem.] Hoc est, nolo
sumere famem in comedendis lactucis
cochleis, quæ ad irritandam gulam dabi-
tur, cum turturem habeam.

Perna. LIV.

CERRETANA mihi fies, vel massa lice-
bit
De Menapis: lauti de petasone vorent.

*Faciam massam ex Cerrètan
vel etiam ex Menapi: de-
licatiores edant de petasone.*

Cerretana massa.] Dicitur a Poëta perna
allata ex Cerretanis Hispaniæ populis ad
montes Pyrenæos. Athenæus lib. 14. *Con-
valles montium*, inquit, tenent Cerretani
maxima Hispanorum natio, apud quos excel-
lentes perna conficiuntur, qua vel cum Canta-
bricis de principatu contendunt. Turnebus
lib. 16. cap. 18. de hoc epigrammate
& sequenti: Ego pudent; inquit, petasonis
partem pernam vocari. Vel Athenæo au-

ctore, cujus hæc verba sunt lib. 14. *ἐν
τῇ περναῶν ὁ μέρους ἐκάστου κείτου ἰσὺ πῶ
σαν καλῶσι.* Scribunt alii Cæretana a Cæ-
oppido Hetruriæ: quod minus placet. *Ma-
ssa*, alii *missa*.

De Menapis.] qui Mosam fluvium inc-
lebant. Hodie vocantur Geldrenses, Juli-
censes, ubi pernae multum etiam nunc la-
dantur.

Petaso. LV.

MUSTEUS est: propera, caros nec dif-
fer amicos.
Nam mihi cum vetulo sit petasone nihil.

*Recens est: festina, ne mor-
ris caros amicos: nam sicca
petaso mihi non apponatur.*

Mustens.] Recens est & plenus succi: nam, inquit Poëta, non amo vetulum & durum
petasonem.

Vulva. LVI.

TE fortasse magis capiet de virgine por-
ca:
Me materna gravi de sue vulva capit.

*Forte tu magis delectaris vi-
va virginis porca, ego delecter
materna suis gravida.*

Vulva.] Vide Plinium lib. 11. cap. 37. & supra epig. 44.

Colocasia. LVII.

NILIACUM ridebis olus, lanasque sequaces,
Improba cum morfu fila, manaque trahes.

Deridebis caulem Egyptianum, & lanas sequaces, cum morfu, & manu duces fila mala.

Niliacum.] Plinius lib. 21. cap. 15. *In Egypto nobilissima est colocasia, quam cyamon vocant aliqui. Hanc a Nilo metunt, caule, in coltus est, araneoso in mandendo, &c.*

Fila trahes.] Epig. 33. lib. 8.
Lenta minus gracili crescunt colocasia filo. Hinc constat colocasia esse fœminini generis & neutrius.

Jecur anseris. LVIII.

ADSPICE quam tumeat magno jecur anseris majus,
Miratus dices, hoc rogo crevit ubi?

Vide quam turgeat jecur majus magno anseri: attonitus dices, Hoc, ubi crevit, quæso?

Jecur majus.] Partum scilicet mulso, ste, ficu & carica. Sic Farnabius. Horatius ferm. 2. sat. 8.
Pinguibus & ficis passum jecur anseris

albi.
Juven. sat. 5.
Anseris ante ipsum magni, jecur anseribus par.

Glires. LIX.

TOTA mihi dormitur hiems, & pinguior illo
Tempore sum, quo me nil nisi somnus alit.

Dormio tota hieme, & pinguior sum illo tempore, quo nutrior solo somno.

Glires.] De quibus fuse Plinius lib. 8. cap. 52. & lib. 29. cap. ultimo.

Cuniculus. LX.

GAUDET in effossis habitare cuniculus antris:
Monstravit tacitas hostibus ille vias.

Cuniculus amat habitare in spelun. is effossis: ille ostendis hostibus tacitum iter.

Monstravit.] Aliud genus oppugnationis est subterraneum, atque secretum, quod cuniculum dicitur: a leporibus, qui cavernas sub terris fodunt, ibique conduntur. Vegetius lib. 4. cap. 24.

Atagene. LXI.

INTER saporis fertur alitum primus Ionicarum gustus atagenarum.

Gustus Ionicarum Atagenarum dicitur primas tenere inter saporis avium.

Atagena.] Aves nempe sunt gustui gratissimæ, Ionicæ dicuntur, quod maxime in omnia nascantur. Vide Plinium lib. 10. cap. 49.

Gallina altilis. LXII.

PASCITUR & dulci facilis gallina farina, | *Gallina facilis alitur & de
Pascitur & tenebris. ingeniosa gula est.* | *farina, alitur & obscuritat
gula est ingeniosa.*

Gallina altilis.] Ea dicitur quæ domi
faginatur farina quidem & tenebris, quod
motus earum & lux pinguedini inimica. Varro
lib. 3. cap. 9.

Ingeniosa gula est.] Plinius lib. 10. cap. 5
*Invenit mille artes viasque deliciarum luxu
& gula.*

Capo. LXIII.

NE nimis exhausto macresceret inguine | *Ne gallus macer fieret eneru
gallus, | tus coitu, castratus fuit; nu
Amisit testes: nunc mihi Gallus erit.* | *illum existimabo Gallum.*

Ne nimis.] Gallus gallinaceus facilius fa-
ginatur, postquam castratus est.

Gallus erit.] Hoc est, castratus erit, in-

star sacerdotum Cybeles, qui Galli dicebat
tur exsecris virilibus.

Idem. LXIV.

SUCCUMBIT sterili frustra gallina mari- | *In cassum gallina subjacet m
to: | rito sterili: conveniebat illa
Hanc matris Cybeles esse decebat avem.* | *esse volucrem matræ Cybeles.*

Avem.] Cum maritum haberet Gallum seu castratum.

Perdix. LXV.

PONITUR Aufoniis avis hæc rarissima | *Hæc avis rarissima apponit
mensis: | mensis Italis: frequenter con
Hanc in lautorum mandere sæpe soles.* | *suevisti hanc comedere in mei
sis divitum.*

Rarissima.] Hoc est pretiosissima.

Hanc in lautorum.] Perdix enim magni est pretii.

Columbini. LXVI.

NE violas teneras præduro dente colum- | *Ne violas columbas teneras præ
bas, | duro dente, si in doctus es
Tradita si Cnidæ sunt tibi sacra deæ.* | *cra deæ Cnidia.*

Columbas.] Quæ nempe sacrae sunt Veneri Cnidæ deæ: Cnidos enim insula non longè
a Caria maxime coluit Venerem.

Palumbus torquatus. LXVII.

NGUINA torquati tardant, hebetantque
 palumbi:
 Non edat hanc volucrem, qui cupit esse
 falax.

Palumbi torquati morantur, & retundant Venerem: qui vult esse libidinosus, non manducet hanc avem.

Torquati.] Sic dicti a signo torquis, quod collo gestant.

Galbula. LXVIII.

ALBULA decipitur calamis, & retibus
 ales,
 Turget adhuc viridi cum rudis uva mero.

Galbula avis circumvenitur calamis, & laqueis, cum uva rudis adhuc tumet viridi mero.

Galbula.] Quam alio nomine vocat Pli-
 s lib. 30. cap. II. *Avis icterus vocatur a*
re, flavo scilicet, quæ si spectetur, sa-
pi id malum tradunt, & avem mori. Hanc
Latine vocari Galgulum. Alii tamen af-

firmant sanari eos qui comedunt hanc
 avem, non qui vident.
Calamis.] Viscatis nimirum.
Viridi mero.] Hoc est, cum uvæ sunt
 adhuc immaturæ.

Cattæ. LXIX.

ANNONICAS nobis nunquam dedit
 Umbria cattas:
 Mavult hæc domino mittere dona Pudens.

Numquam Umbria nobis donavit Pannonicas cattas: Pudens mavult mittere domino hæc munera.

Cattæ.] Avis quoddam genus est, ut pu-
 ter interpretes. Alii mustelas sylvestres
 opinantur. Cattas e Pannonia missas
 lenti habitanti in Umbria, ut diximus

epig. 96. lib. 7. Romam misit domino,
 quem alii Domitianum, alii divitem que-
 dam patronum intelligunt.

Pavo. LXX.

MIRARIS quoties gemmantes explicat
 alas,
 Et potes hunc sævo tradere dure coco?

*Stupes quoties aperit gemman-
 tes alas, & potes, ô inhu-
 mane, tradere hunc coco cruce-
 deli?*

Et potes.] Sensus est: Cum tam pulchra spectacula edat pavo explicatis alis, coco
 tradi non deberet laniandus: sed gula nec elegantia nec venustati parcit.

Phœnicopterus. LXXI.

DAT mihi penna rubens nomen, sed
 lingua gulosis
 Nostra sapit. quid si garrula lingua foret?

*Nomen mihi imponitur a pen-
 na rubra: sed nostra lingua
 sapit belluonibus: quid si lin-
 gua esset loquax?*

Dat mihi.] De Phœnicoptero egimus epig. 57. lib. 3. cujus lingua optimi est saporis.

Quid si garrula.] Cum tacita tam grata

fit. Forte alludit Poëta ad patinam Clocæ Esopi tragici histronis refertam linguarum avium canorarum. Plinius lib. 10. cap. 51.

Phasianus. LXXII.

ARGIVA primum sum transportata carina,

Ante mihi notum nil, nisi Phasis, erat.

*Primum sum translata na-
Argiva: antea nihil cognoscere
bam nisi Phasim.*

Argiva carina.] Qua nempe veſti ſunt Argonautæ, de quibus jam dictum.

Phasis.] Colchorum fluvius, unde didiciſſimus & allati ſunt phaſiani. Vide epig. 57. l. 3.

Numidicæ. LXXIII.

ANSERE Romano quamvis ſatur Hannibal eſſet,

Ipe ſuas nunquam barbarus edit aves.

*Licet Hannibal eſſet expletus
anſere Romano, nunquam ipſe
barbarus comedit ſuas aves.*

Satur Hannibal.] Dum bellum geſſit in Italia paſtus eſt anſeribus, & abſtinuit ſe Gallinis Numidicis, licet delicatioribus, quia tunc illæ nondum menſis apponebantur,

ut aiunt interpretes. De Numidicis dictum epig. 57. lib. 3. Vel potius intelligitur Numidicas diſplicuiſſe Hannibali.

Anſer. LXXIV.

HÆc ſervavit avis Tarpeii templa tonantibus,

Miraris? nondum fecerat illa deus.

*Hæc avis cuſtodivit ades Jovis
Tarpeii: mirariſne? nondum
extracta fuerant a Numine.*

Templa.] Quæ a Gallis obſidentibus expugnata fuiſſent, niſi auſeris clangoribus excitati fuiſſent vigiles. Livius lib. 5.

Nondum fecerat illa.] Domitianus qui in-

cenſum Capitolium reſtituit, quod jam alioſtode quam Domitiani numine non indiget.

Grues. LXXV.

TURBABIS verſus, nec litera tota volabit,

Unam perdideris ſi Palamedis avem.

*Turbabis ordines, nec litera
integra volabit, ſi amiſeris
unam avem Palamedis.*

Nec litera tota.] Alii intelligunt Υ , alii vero Δ : quæ ſententia videtur melior. Cicero 2. de natura deorum ſic ait: *Illud vero ab Ariſtotele animadverſum, a quo pleræque quis poteſt non mirari? Grues, cum loca calidiora petentes, maria tranſmittant, trianguli formam efficiere. Ejus a ſummo angulo aer ab iis adverſus pellitur: deinde ſenſim ab utroque latere, tanquam remis, ita pennis*

cuſus avium levatur. Baſis autem trianguli quam grues efficiunt, ea tanquam a pupæ ventis adjuvatur, &c. His verbis Δ Græcorum plane exprimitur. Grues vero Palamedis aves eſſe dicuntur: ex earum enim volat quædam literas didicerat, atque illas homines docuerat Palamedes. Lege Plinium lib. 7. cap. 56. Vide etiam epig. 14. lib. 9.

Rusticula. LXXVI.

RUSTICA sum perdix. quid refert, si fa-
por idem est?
Carior est perdix: sic sapit illa magis.

Sum perdix rustica: quid interest, si est idem sapor? Perdix carior est: idcirco illa magis sapit.

Rustica sum.] Rusticam autem dictam rem ad contentionem alterius perdicis, e elegantior est. Raderus. Legunt alii, rustica sum, an perdix.

Sic sapit illa magis.] Hoc est, nimis sapiunt quæ pluris emuntur. Sic Petronius, Quicquid queritis optimum videtur, & Horatius sat. 2. lib. ser. 2. Sic, alii nec.

Cycnus. LXXVII.

UL CIA defecta modulatur carmina
lingua
Cantator cycnus funeris ipse sui.

Cycnus ipse cantator sua mortis canit suaves versus lingua moriente.

Defecta lingua.] Hoc est, fere destituta illi motu.

Cantator.] Affirmant multi cycnum morti

vicinum canere: quod negat Plinius lib. 10. cap. 22. Olorum morte narratur stebilis cantus falso, ut arbitror, aliquot experimentis.

Porphyriones. LXXVIII.

NOMEN habet magni volucris tam par-
va gigantis,
Et nomen Prasini Porphyrionis habet.

Tam exigua avis habet nomen magni gigantis, & habet nomen Prasini Porphyrionis.

Porphyriones.] Aves scilicet quibus rostra prælonga crura rubent, Plinius cap. 46. 10.

Magni gigantis.] Qui dictus est Porphyrius. Horatius lib. 3. ode 4.

Sed quid Typhæus & validus Mimas Aut quid minaci Porphyrion statu? &c.

Prasini Porphyrionis.] Alii purpureonis, quod idem est, qui nempe fuit auriga Neronis factionis Prasinae seu viridis. Vide epig. 48. lib. 10. Sensus est: hanc avem licet exiguam habere nomen commune cum magno gigante, & licet rubram habere nomen aurigæ factionis viridis.

Mullus. LXXIX.

PIRAT in advecto, sed jam piger æquo-
re mullus
Languescit: vivum da mare, fortis erit.

Mullus spirat in unda importata, sed jam iners staccet 2 da mare vivum, erit fortis.

pirat in advecto.] De mullo sæpius jam dictum, qui captus languescit, licet in aqua tina feratur.

Muræna. LXXX.

QUÆ natat in Siculo grandis muræna pro-
fundo,
Non valet exustam mergere Sole cutem.

Muræna grandis quæ natat in mari Siculo, nequit mergere cutem exustam Sole.

Non valet.] Summa enim aqua innatans Sole exurit, nec amplius potest curvare se nec immergere.

Rhombus. LXXXI.

QUAMVIS lata gerat patella rhombum,
Rhombus latior est tamen patella.

Licet patella lata gestet rhombum, nihilominus rhombus latior est patella.

Rhombus.] Piscis scilicet de quo fuse agit Juven. sat. 4. Ravennæ optimum invenit dicit Plinius cap. 54. lib. 9.

Ostrea. LXXXII.

EBRIA Baiano veni modo concha Lucri-
no:
Nobile nunc sitio luxuriosâ garum.

Paulo ante concha ebria veni ex Lucrino Baiano: nunc luxuriosa sitio garum nobile.

Ebria.] Hoc est, saturata & pasta in lacu Lucrino prope Baias. Macrobius lib. 3. cap. 15. Sergius Orata primus optimum saporis ostreis Lucrini adjudicavit.

Nobile garum.] Quo nempe liquamine capta conditur ostrea. De garo infra epigram. 102.

Squilla. LXXXIII.

CÆRULEUS nos Liris amat, quem silva
Maricæ
Protegit: hinc squillæ maxima turba sumus.

Diligimur a Liri ceruleo quod defenditur silva Maricæ: hinc squilla sumus maxima turba.

Ceruleus Liris.] Fluvius scilicet Campaniæ qui Minturnas alluit. Horatius lib. 1. ode 31.

Non rura quæ Liris quieta

Mordet aqua, taciturnus amnis.

Ad illum fluvium est silva sacra Maricæ nymphæ, illius fluvii accolæ, quæ regi Fau-

no nupsit. Vide Horatium lib. 3. ode 17.

Hinc squilla.] Ex Liri fluvio piscis nimirum qui gregatim natant, unde maxima turba dicitur. Vide Plinium lib. 9. c. 42. Alias scilla, sive squilla, herba bu-

insigni prædita.

Scarus. LXXXIV.

HIC Scarus, æquoreis qui venit obesus ab
undis,
Visceribus bonus est: cetera vile sapit.

Hic scarus qui pinguis alluitur est ab aquis maritimis hinc intestina sapida, cetera visceribus infida.

Aquoreis.] In piscinis servatus ingrati
 et saporis. Plinius cap. 17. lib. 9. Nunc sca-
 datur principatus, qui solus piscium dicitur
 ruminare.
Cetera.] Subaudi κατὰ Græcorum more.

Coracinus. LXXXV.

PRINCEPS Niliacis raperis, Coracine,
 macellis:
 Pellææ prior est gloria nulla gulæ.

O Coracine princeps Niliaci
 macelli raperis, nullus honos
 potior est gula Pellææ.

Niliaci macelli.] Alii *Niliacis macellis*: Hoc
 est. Plinius lib. 32. Coracini pisces Nilo qui-
 dem pecutiaries sunt: sed nos hæc omnibus ter-
 ris demonstramus.
Nulla gloria.] Hoc est, nullius piscis laus
 tanta est ut gratior sit Alexandrinis.

Echinus. LXXXVI.

STE licet digitos testudine pungat acuta,
 Cortice deposito mollis echinus erit.

Quamvis iste Echinus pungat
 digitos acuta testa, mollis erit
 deposito cortice.

Cortice deposito.] Hoc est, testa spinosa deposita.
Mollis.] Hoc est, cibus erit gratus.

Murices. LXXXVII.

SANGUINE de nostro tinctas, ingrate,
 lacernas
 Induis, &, non est hoc fatis, esca su-
 mus.

O immemor, induis lacernas
 imbutas nostro sanguine, &
 hoc non sufficit: nos comedis.

Sanguine de nostro.] De murice dictum
 pig. 24. lib. 5.
Non nisi vel cocco madida vel murice tin-
ta

Veste nictet.
Esca sumus.] Hoc est, inter alia conchy-
 lia mensæ apponimur.

Gobius. LXXXVIII.

N Venetis sint lauta licet convivia terris,
 Principium cœnæ gobius esse solet.

Quamvis sint convivia opipara
 in terris Venetis, mos est in-
 cipere cœnam a gobio.

In Venetis.] Veneti sunt populi ad mare
 Adriaticum: in Britannia minore alii sunt
 populi dicti Veneti, hodie *Vennes*.
Gobius.] Pisciculus, qui in Venetorum
 lacunis frequens est ori gratissimus, de quo
 Galenus lib. 3. de alimentorum facultati-
 bus.

Lupus. LXXXIX.

LANEUS Euganei lupus excipit ora Timavi,
Æquoreo dulces cum sale pastus aquas.

Laneus lupus excipit ora Timavi Euganei nutritus aquis dulcibus cum aquoreo sale.

Lupus.] Piscis scilicet de quo sic Plinius lib. 9. cap. 17. *Luporum laudatissimi, qui appellantur lanati a candore mollitiæque carnis.*
Euganei Timavi.] Fontis nempe de quo dictum epig. 25. lib. 4. qui in mare Adriaticum illabitur, ad cuius ostia sunt lupi pisces. De quibus Macrobius lib. 3. cap. 16. *Æquoreo.]* Salsa enim & dulci aqua nutriti lupi erant gratissimi saporis.

Aurata. XC.

NON omnis laudem, pretiumque aurata meretur:
Sed cui solus erit concha Lucrina cibus.

Non qualibet aurata digna est laude, & pretio, sed quæ pascetur sola concha Lucrina.

Aurata.] Macrobius lib. 3. cap. 15. *Sergius Orata cognominatus est, quod ei pisces, qui aurata vocantur, carissimi fuerint. Plinius cap. 5. lib. 32. Venenatum mel diximus ubi nasceretur; auxilio est piscis aurata in cibo.*
Conchas Lucrinas optimi esse saporis diximus epig. 82. supra, quibus pastas auratas suavissimas affirmat Poëta. Dicitur aurata Græce *χρυσόφειος* quod auri colorem referat ejus caput.

Acipensfis. XCI.

AD Pallatinas acipensem mittite mensas:
Ambrosias ornent munera rara dapes.

Mittite acipensem ad mensas Palatii, dona infrequentia instruant epulas divinas.

Ad Pallatinas.] Hoc est, ad Cæsarum mensas.
Acipensem.] De quo Macrobius lib. 3. cap. 16. *Nec acipenser, quem maria prodigiosum nutrit, illius seculi delicias evasit, &c. Dicitur acipenser, & acipensis, quem aliqui eundem esse cum helope, quod his verbis negat Plinius lib. 32. cap. 11. Helopem quoque dicit esse nostris incognitam undis: ex quo apparet falli eos qui eundem acipenserem existimaverunt, &c.*
Ambrosias.] Hoc est, divinas dapes Cæsarum quasi deorum.
Munera rara.] Plinius lib. 9. cap. 17. *Apud antiquos piscium nobilissimus habitus acipenser, unus omnium squamis ad os versis, contra aquam nando meat: nullo nunc in honore est: quod quidem miror, cum sit rarus inventus.*

Lepus. XCII.

INTER aves turdus, si quis me iudice certet,
Inter quadrupedes gloria prima lepus.

Turdus inter volucres tenet principatum, lepus vero inter quadrupedes, si quis contendat me arbitro.

Si quis.] Alii,
— Si quid me iudice certum est.
Gloria.] Alii *mattya*, quæ vox significat *cupedia*, epig. 59. lib. 10.
— sed te mattya sola iuvat.
De turdis jam sæpius dictum: de leporo vero lib. 5. epig. 30.

Aper. XCIII.

QUI Diomedæis metuendis fetiger agris | *Similis erat, qui fetiger ti-*
 Ætola cecidit cuspide, talis erat. | *mendus agris Diomedæis inter-*
 | *fectus est velo Meleagri Ætoli.*

Diomedæis.] Hoc est, Ætoliæ arvis quorū
 incola fuit Diomedes, de quo Home-
 us Iliad. 2.

Ætola cuspide.] Meleagri de quo epig. 15.
 lib. Spe&.

Dama. XCIV.

DENTE timetur aper; defendunt cornua | *Aper metuitur propter dentem,*
 cervum: | *cornua tuentur cervum: igna-*
 Imbelles damæ quid nisi præda fumus? | *va damæ, quid fumus præter*
 | *prædam?*

Cornua cervum.] Alii taurum.
Imbelles damæ.] Quæ sola pedum velocitate se a canibus defendere possunt.

Oryx. XCV.

MATUTINARUM non ultima præda | *Canum morte emo ferum ory-*
 ferarum | *gem, non ultimam prædam*
 Sævus oryx, constat qui mihi morte ca- | *ferarum matutinarum.*
 num.

Matutinarum.] Seneca epist. 7. lib. 1.
 lane leonibus & ursis homines, meridie spe-
 ctoribus suis objiciebantur. Diximus jam
 ig. 25. lib. 10. homines mane pugnasse
 in fetis.

Sævus oryx.] Plinius lib. 2. cap. 40. Ory-
 n appellat Ægyptus feram, quam in exortu
 is (cuniculæ) contra stare, & contueri

tradit, ac velut adorare cum sternuerit. Cap.
 46. lib. 11. Unicornæ bisulcum oryx. Vide
 Ælian. lib. 7. cap. 8.

Constat qui.] Alii constat quot &c. Hæc
 lectio non displicet. Sensus est: In vena-
 tione matutina quæ nempe dabatur in am-
 phitheatro, oryx captus vel interfectus mul-
 tos canes prius interfecit.

Cervus. XCVI.

Hic erat ille tuo domitus, Cyparisse; ca- | *O Cyparisse, hic erat ille do-*
 pistro. | *mitus tuo freno: An potius,*
 n magis iste tuus, Silvia, cervus erat? | *ô Silvia, iste cervus erat tuus?*

Cervus.] Similis illi quem domuerat Cy-
 rissus de quo Ovidius lib. 10. Met.

Sed tamen ante alios Cæa pulcherrime
gentis

Gratus erat, Cyparisse, tibi: tu pabu-

la cervum

Ad nova, tu liquidi ducebas fentis ad
undas, &c.

Vel similior illi quem causam belli fuisse
dicit Virgilius 7. Æneid.

Lalifio. XCVII.

CUM tener est onager, solaque lalifio matre
Pascitur: hoc infans. sed breve nomen habet.

Cum onager tener est, & lalifio nutritur solo lacte matris, sic infans vocatur sed brevi tempore.

Onager.] Silvestris asinus de quo Plinius lib. 8. cap. 44. Onagro & asina genitus omnes antecellit. Onagri in Phrygia & Lycaonia præcipui. Pullis coram ceu præstantibus sapore Africa gloriatur, quos lalifiones appellant.

Sed breve nomen.] Statim atque Lalifio a lacte depellitur, vocatur onager.

Oleum Venafranum. XCVIII.

HOC tibi Campani sudavit bacca Venafri:
Unguentum, quoties fumis, & istud olet.

Hoc tibi expressum est ex bacca Venafri Campani: quoties accipis, & istud fragrat unguentum.

Hoc tibi.] De Venafro Campaniæ agro, ubi præstantissimæ sunt olivæ, egimus jam epig. 64. lib. II. Bacca, h. e. oliva. *Fumis.*] ad unguendum corpus.

Dorcas. XCIX.

DELICIVM parvo donabis dorcada natio:
Jactatis solet hanc mittere turba togis.

Dabis dorcada delectamentum parvo filio, populus consuevit hanc mittere jactatis togis.

Delicium.] A pueris enim tractari se patiuntur dorcades.

Jactatis.] Turnebus lib. 25. cap. 28. sic explicat: Suspicio hujus distichi sententiam esse, dorcada in arenam mitti, dato a Quiritibus signo vestis jactatæ sinu, ut & ab Ovidio lib. 3. Amorum elegia 2. scribitur:

Favimus ignavo: sed eum revocate Quiritis:

Et date jactati undique signa togis.

Caprea. C.

PENDENTEM summa capream de rupe videbis,
Casuram speres: decipit illa canes.

Spectabis capream suspensam ex cacumine saxi: speres casuram, illa fallit canes.

Decipit illa canes.] Qui illam casuram sperant. Alii despiciunt.

Onager. CI.

PULCHER adest onager: mitti venatio debet
Dentis Erythræi: jam removete sinus.

Formosus onager adest: relinquenda est venatio elephantum Erythræi; jam auferite retia

Onager.] De quo supra epig. 97. *Mitti.*] Quia scilicet pulchrius est onagrorum pugnantium quam elephantorum spectaculum. Alii sic intelligunt immittendum

os in arenam elephantos cum onagris pun-
natos. Videat lector.

Dentis Erythraei.] Hoc est elephantorum,
ui sunt ad mare Erythraeum seu rubrum.

Legunt alii *gentis Erythrae*: quod in eun-
dem sensum recidit.

Remove te finis.] Hoc est retia quibus non
erat opus ad venationem onagrorum.

Garum scombrorum. CII.

EXSPIRANTIS adhuc scombri de sangui-
ne primo,
Accipe faecosum munera cara garum.

*Accipe faecosum garum dona
pretiosa ex primo sanguine
scombri palpitantis adhuc.*

Garum scombrorum,] Plinius lib. 31. cap.
& 8. Aliud etiamnum liquoris exquisiti-
onus, quod garon vocavere, intestinis pis-
um, cæterisque quæ abjicienda essent sale
aceratis, ut sit illa putrescentium sanies.
oc olim conficiebatur ex pisce, quem
ræci garon vocabant. Nunc e scombro
sce laudatissimum in Carthaginis spartariæ
cariis: sociorum id appellatur. Singulis
illibus nummum permutantibus congios

pene binos, &c. Alii legunt *garum sociorum*,
& forte melius secundum Plinii verba,
Hispanorum scilicet: nova enim Carthago
est in Hispania Tarraconensi: & supra
epig. 40.

Hesperius scombri temperet ova liquor.

Facosum.] Legunt alii *fastosum*, quia sci-
licet munus erat, & quidem divitibus di-
gnum. Videat lector.

Muria. CIII.

ANTIPOLITANI, fateor, sum filia
thygni:
Essem si scombri non tibi missa forem.

*Fateor, sum filia thygni An-
tipolitani: si essem scombri,
ad te non mitterer.*

Muria.] Liquaminis genus quod ex
ynnis piscibus conficiebatur. Antipolis
die *Antibe* urbs est Galliae Narbonensis
de thygni offerebantur.

Essem si.] Hoc est, si essem garum, de
quo supra, non ad te pauperem, sed ad
divitem mitterer.

Mel Atticum. CIV.

HOC tibi Thesei populatrix misit Hymet-
ti
Pallados a silvis nobile nectar apsis.

*Apis populatrix Hymetti The-
sei ad te mittit hoc præstans
nectar ex silvis Pallados.*

Thesei Hymetti.] Montis in Attica sic di-
a Theseo Atheniensis.

Pallados a silvis.] Atticæ enim præsidet

Pallas.

Nobile nectar.] Hoc est, mel Atticum
omnium præstantissimum.

Favi Siculi. CV.

UM dederis Siculos mediis de collibus
Hyblæ,
Cecropios dicas tu licet esse favos.

*Cum donaveris favos Siculos
e mediis collibus Hyblæ, licet
cognominare Atticos.*

Hyblæ.] Montis in Sicilia, cujus melli
secundas, imo & æque nobile ac mel
icum, dicit Poëta.

Cecropios.] Atticos: Cecrops enim Athe-
nis regnavit.

Passum. CVI.

CNOS^SIA Minoæ genuit vindemia Cre-
tæ
Hoc tibi, quod mulsum pauperis esse fo-
let.

*Cnosia vindemia Creta Minoæ
produxit hoc tibi, quod sole
esse mulsum inopis.*

*Passum.] Plinius lib. 14. cap. 9. Passum
a Cretico Cilicium probatur & Africanum, &
in Italia provinciisque finitimis. Fieri certum
est ex uva, quam Græci Sticam vocant, nos
Apianam. Item scirpula, diutius in vite sole*

uris adustus, aut fervente oleo, &c.

*Cnosia.] hoc est Cretenis: Gnosus ve
Cnosus urbs est Cretæ. De mulso infra
epig. 108.*

Picatum vinum. CVII.

HÆc de vitifera venisse picata Vienna
Ne dubites: misit Romulus ipse mihi.

*Ne ambigas hæc picata allata
esse Vienna vitifera: Romulus
ipse misit mihi.*

*Picatum vinum.] Plinius lib. 14. cap. 1.
Jam inventa vitis per se in vino picem resi-
piens, Viennensem agrum nobilitans, Arverno,
Segnanoque & Helvetico generibus non pridem
illustrata. Atque hæc Virgilii vatis ætate in-
cognita, a cujus obitu nonaginta aguntur anni.
Vienna.] urbs est in Delphinatu ad Rho-
danum, hodie Viennæ.*

*Misit Romulus.] Si Vienna Allobrogum
ex Narbonensi provincia sunt allata hæc pi-*

*cata, ut ex Plinio doctum, quomodo Ro-
mulus ipse misit? An idem in Italia poste-
rius, satum vel illatum? Nam Romulus
pro Italico ponitur haud dubie. Raderus
Picatum hoc vinum in ipsa urbe Roma fa-
ctum arte ex picis fluxu ita picis gratiarum
olet, ut dubites an nativum sit picatum
Vienna Allobrogum. Farnabius. Forte mel-
lius intelliges mercatorem Viennensem d-
ctum Romulum & quidem celebrem.*

Mulsum. CVIII.

ATICA nectareum turbatis mella Faler-
num:

Misceri decet hoc a Ganymede merum.

*O Mella Attica, turbatis Faler-
lernum nectareum: par est h-
merum porrigi a Ganymede.*

*Falerium.] Vinum generosissimum. Plin-
nius lib. 22. cap. 24. Semper mulsum ex ve-
tere vino utilissimum, facillimeque, cum mel-
le concorporatur, quod in dulci nunquam even-
nit.*

*Misceri.] Hoc est subministrari, Jo-
nempe. Epig. 78. lib. 6.*

*Misceri sibi protinus demones,
Sed crebros jubet, &c.*

Vide etiam epig. 6. lib. 8.

Albanum. CIX.

HOc de Cæsareis mittis vindemia cellis
Misit, Iuleo quæ sibi monte placet.

*Dulcis vindemia misit hoc
Cæsareis cellis, quæ gloria
monte Iuleo.*

*Albanum.] Plinius cap. 6. lib. 14. Alba-
na, vina, urbi vicina prædulcia ac rara in
austero. Juven. sat. 13. v. 210.*

*Albani veteris pretiosa senectus
Displicet, &c.*

*De Cæsareis cellis.] Hoc est, de mo-
Albano, in quem secedere solebat Cæ-
saris Domitianus, ut jam sæpius dictum. Di-
ditur Iuleus ab Iulo Ænææ filio, Albæ c-
ditore,*

Surrentinum. CX.

SURRENTINA bibis, nec murrhina picta, nec aurum
 Sume: dabunt calices hæc tibi vina suos.

Potas Surrentina, nec accipe murrhina picta, nec aurum: hæc vina suppeditabunt tibi sua pocula.

Surrentina.] Plinius lib. 14. cap. 6. Item Surrentina in vineis tantum nascentia, conalescentibus maxime probata, propter tennitatem salubritatemque. Tiberius Cæsar dicebat insensisse medicos, ut nobilitatem Surrentino vrent: alioquin esse generosum acetamo. C. Cæsar, qui successit illi, nobilem vappam.

Nec murrhina.] Hoc est, pocula Surrentina, fictilia nempe, idonea sunt ad bibendum vinum Surrentinum, nec opus est murrhinis nec aureis calicibus, de quibus epig. 113. lib. 14. Surrentum vero urbs est Picentiorum, non longe ab urbe Neapoli.

Falernum. CXI.

DE Sinuessanis venerunt massica prælis.
 Condita quo quæris consule? nullus erat.

Massica allata sunt ex prælis Sinuessanis. Rogas quo consule fuerint condita? Nullus erat.

De Sinuessanis.] Plinius lib. 3. cap. 5. Optimum Sinuessa extremum in adjecto Latio, nam quidam Sinopen dixere vocitatum. Idem Plinius lib. 14. cap. 6. Falernus ager a ponticampiano leva petentibus urbanam coloniam Campanam nuper Capuæ contributam incipit. Idem Plinius lib. 3. cap. 5. Massicos mon-

tes a Falernis distinguit: His junguntur Falerni, Caleni. Dein consurgunt Massici, Gaurani, Surrentinique montes. Poëta tamen vinum Falernum a Massico non distinguit, quod sane esset æque generosum.

Nullus erat.] Sic hyperbolixâs innuit Poëta vetustissima esse hæc vina Massica.

Setinum. CXII.

PENDULA Pontinos quæ spectat Setia
 campos,
 Exigua vetulos misit ab urbe cados.

Pendula Setia, quæ aspiciat agros Pontinos, misit ab urbe parva cados seniores.

Pendula Setia.] Epig. 74. lib. 10. Nec quæ paludes delicata Pontinas Ex arce clivi spectat uva Setini.

Alii Pomptinos. Plinius lib. 14. cap. 6. Divus Augustus Setinum prætulit cunctis: nascitur supra forum Appii.

Fundanum. CXIII.

IÆc Fundana tulit felix autumnus Opimi:
 Expressit mulfum consul, & ipse bibit.

Beatus autumnus Opimii produxit hæc Fundana, Consul expressit mulfum, & ipse hausit.

Fundanum.] Vina scilicet a Fundis oppido Campaniæ sic dicta. Plinius lib. 14. cap. 6. vineis arbutis que nascuntur Fundana.

Felix autumnus.] Plinius cap. 14. lib. 14. thecas fuisse & diffundi solita vina anno urbis apparet, indubitato Opimiani vini venientis, jam intelligente suum bonum Ita- Vide epig. 27. lib. 1.

Testa sed antiqui felix siccatur Opimi.

Expressit mulfum.] Hoc est, vinum tam dulce, ut mulfum non esset inferius. Legunt alii mustum, hoc est vinum decoctum & diffusum, vel vinum recens intellige.

Ipsè bibit.] Laus vini est, quod eo anno quo expressum, esset jam mulfum: hoc est, mulfum videretur. Domitius.

Trifolium. CXIV.

NON sum de primo fateor trifolina Lyæo, | Ego trifolina non exprimo viti
Inter vina tamen septima vitis ero. | num præstantiur: Nihilominus
ero vitis septima inter vina.

Trifolina.] Plinius lib. 14. cap. 6. *Campania nuper excitavit novis nominibus auctoritatem, sive cura, sive casu ad quartum a Neapoli lapidem Trebellicis, juxta Capuam Cantinis, & in suo agro Trebulanis alioqui semper plebeia, & Trifolinis gloriata.*
Lyæus.] Est Bacchus qui pro vino sumitur.
Septima.] Supra sex vini species enumeravit Poëta: jam Trifolino dat septimum locum.

Cæcubum. CXV.

CÆCUBA Fundanis generosa coquantur | *Cacuba præstantia coquantur*
Amyclis: | *Fundanis Amyclis, & vitis*
Vitis & in media nata palude viret: | *nata in media palude virescit.*

Cacuba.] Quorum mentionem facit Horatius lib. 1. ode 37. lib. 2. ode 14. & pluribus aliis locis. Plinius lib. 14. cap. 6. *Antea Cacuba erat generositas celeberrima in palustribus populetis, sinu Amyclano, &c.* Terracinam inter & Cajetam. Aliæ sunt Amyclæ in Laconia, de quibus epig. 74 lib. 9. De Amyclis Italiæ Plinius lib. 8. cap. 29. In Italia Amyclæ a serpentibus deletæ

Signinum. CXVI.

POTABILIS liquidum Signina morantia ventrem: | *Bibes Signina sistentia alvi*
Ne nimium sistant, sit tibi parca sitis. | *solutam: ne nimiam morentur, habeas sitim moderatam*

Signina.] Plinius lib. 14. cap. 6. *Nam quod Signina nascitur, austeritate nimia continenda* | *utile alvi, inter medicamina numeratur. Signi autem urbs Latii hodie Segna, seu Segni.*

Mamertinum. CXVII.

AMPHORA Nestorea tibi Mamertina fenecta | *Si amphora Mamertina Nestorea senectute tibi donetur, potest habere nomen quodlibet*
Si detur, quodvis nomen habere potest.

Mamertinum.] Plinius lib. 14. cap. 6. *Quartum curriculum publicis epulis obtinere a divo Julio (is enim primus auctoritatem his tribuit, ut in epistolis eius apparet) Mamertina, circa Messanam in Sicilia genita.* | *vetustissima*
Nestora senecta.] Hoc est, Mamertina | *Quodvis nomen.*] Hoc est, vel Falernum vel Serinum, vel Cæcubum, &c. nominari potest: his enim vini speciebus æquari potest. Vide epig. 106. lib. 1.

Tarraconense. CXVIII.

TARRACO, Campano tantum cessura
Lyæo,
Hæc genuit Tuscis æmula vina cadis.

Tarraco produxit hæc vina
æmula vino Tusco, primas da-
tura duntaxat vino Campano.

Tarraco.] Civitas Hispaniæ nobilis, hodie
Tarragona, ubi vinum erat tam egregium,
præter Campaniæ vina, de quibus supra,
cum aliis Italiæ vinis comparari posset. Vi-
de Plinium lib. 14. cap. 6.

Nomentanum. CXIX.

NOMENTANA meum tibi dat vinde-
mia Bacchum:
Si te Quinctus amat, commodiora bibes.

Nomentana vindemia offert tibi
meum vinum: Si es amicus
Quincti, potabis meliora.

Nomentana.] De vitibus Nomentanis agit
Plinius lib. 14. cap. 2. De agro suo No-
mentano egit Poëta epig. 106. lib. 1. epig.
lib. 7. Ex quo constat, juxta Nomen-
tanum Martialis agrum, Quinctum villam
habuisse, ubi vinum præstantius erat, quod
diligentius agrum coleret Quinctus.

Spoletinum. CXX.

DE Spoletinis quæ sunt cariola lagenis
Malueris, quam si musta Falerna bi-
bas.

Rugosa lagena vini Spoletini
plus tibi placuerint, quam si
potes musta Falerna.

Spoletinum.] In Umbria populi sunt Spo-
letini, hodie Spoletino, unde vinum allatum
etustate commendat Poëta: nec minus
dulce, ait, quam Falernum recens ex-
sillum vel decoctum. Plinius lib. 14. cap.
19. Decoquitur (mustum) ut dulcescat portio-
ne virium, nec durare ultra annum spatium
tale proditur. Aliquibus in locis decoquunt ad
sæpas musta, infusisque his ferociam frangunt.

Pelignum. CXXI.

MARSICA Peligni mittunt turbata co-
loni:
Non tu, libertus sed bibat illa tuus.

Peligni coloni mittunt Marsica
turbata. Non tu, sed liber-
tus tuus potet illa.

Marsica.] Marsi Pelignis sunt vicini, par-
ti faciunt regionis illius quæ dicitur A-
rre ulteriore. Legunt alii Massica,
sed longe enim a Pelignis distant Massici
montes. Vide epig. III. supra.
Non tu.] Nimis enim austeri sunt vina
Marsica.

Acetum. CXXII.

AMPHORA Niliaci non fit tibi vilis aceti.
 Effet cum vinum, vilior illa fuit.

*Ne contemnas amphoram aceti
 Niliaci: illa fuit magis con-
 temnenda, cum esset vinum.*

Amphora Niliaci.] Acetum ex vino Ægyptio confectum carius est quam vinum ex quo fit. Juvenalis sat. 13. Pharioque madentis aceto.

Massilianum. CXXIII.

CUM tua centenos expugnet sportula ci-
 ves,
 Fumea Massiliæ ponere vina potes.

*Cum tua sportula tibi concilietur
 centum cives, potes apponere
 vina infumata Massiliæ.*

*Cum tua.] Hoc est, cum sis tam dives ut
 centum clientes alere possis, cur convivis
 apponis vinum Massilianum vile & infu-
 matum? Vide epig. 36. lib. 10. Sic inter-*

*pretantur qui legunt cum interrogatione. Sed
 potes ita explicare: Cum habeas centum
 clientes, quos alis, appone ipsis vinum
 ingratum vilis pretii.*

Cæretanum. CXXIV.

CÆRETANA Nepos ponat, Setina pu-
 tabis.
 Non ponit turbæ, cum tribus illa bibit.

*Nepos apponat Cæretana, ex-
 stimabis Setina: non apponet
 illa turbæ, potat cum tribus
 amicis.*

*Cæretanum.] Cære urbs est Tusciæ de
 qua epig. 54. supra, cujus vinum laudat,
 & cum Setino comparat, de quo epig. 112.
 supra. Nepotis sui amici jam mentionem
 fecit Poëta epig. 48. lib. 10. Cære, hodie*

*Cervetere, in regione patrimonii D. Petri
 Vide epig. 54. supra.*

*Non ponit turbæ.] Sed nobile illud vinum
 bibit cum intimis suis amicis.*

Tarentinum vinum. CXXV.

NOBILIS & lanis, & felix vitibus Au-
 lon
 Det pretiosa tibi vellera, vina mihi.

*Aulon & celebris lanis, &
 beatus vitibus, donet tibi pre-
 tiosa vellera, mihi vina.*

*Tarentinum.] Plinius lib. 14. cap. 6. Ve-
 rum & longinquiora Italia ab Ausonio mari
 non carent gloria, Tarentina, & Servitiana,
 &c. Et eodem lib. cap. 3. Necnon Tarenti-
 num genus aliqui fecere, prætulci voca. Lib.
 vero 8. cap. 48. agit de lanis Tarentinis.*

Aulon.] Urbs est in ora occidentali Ma-

*cedoniæ, teste Ferrario referente hunc ve-
 sum Martialis. Aulon tamen seu Caulon
 eodem dicitur oppidum magnæ Græciæ
 hodie Castelvetere, in ora Calabriæ ulterio-
 juxta promontorium Cocynthum. De h-
 oppido loqui videtur Poëta.*

Unguentum. CXXVI.

UNGUENTUM heredi numquam ; nec
vina relinquis,
Ille habet nummos : hæc tibi tota dato.

*Nanquam relinquis heredi un-
guentum , nec vina. Ille con-
sequatur nummos , tu consume
hæc tota.*

ec vina relinquis.] Idem dixit epig. 27. lib. 6. Vide etiam epig. 77. lib. 8.

Corona rosea. CXXVII.

AT festinatas Cæsar tibi bruma coro-
nas.
Quondam veris erant , nunc tua facta rosa
est.

*Cæsar bruma tibi præcipue cõ-
ronas præmaturas. Olim rosa
nascebatur vere , nunc nasci-
tur tuo jussu.*

*uma.] Solstitium hibernum intellige. | quas in gratiam Domitiani hieme nasci as-
epig. 80. lib. 6. ubi de rosis hibernis | sentatorie dicit Poëta.*

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATUM

LIBER XIV.

CUI APOPHORETA INDITUM NOMEN.

Ad lectorem de celebratione Saturnaliorum. I.

SYNTHESISIBUS dum gaudet eques, do-
minusque senatus,
Dumque decent nostrum pilea sumpta
Jovem:

Nec timet ædilem moto spectare fritillo,
Cum videat gelidos jam prope verna la-
cus:

Divitis alternas, & pauperis accipe sortes:

Præmia convivæ det sua quisque suo.

Sunt apinæ, tricæque, & si quid vilius istis.

Quis nescit? vel quis tam manifesta negat?

Sed quid agam potius madidis, Saturne, die-
bus,

Quos tibi pro cœlo filius ipse dedit?

Vis scribam Thebas, Trojamque, malasque
Mycenas?

Lude, inquis, nucibus: perdere nolo nuces:

Quoviscumque loco potes hunc finire libel-
lum,

Verfibus explicitum est omne duobus opus.

INTERPRETATIO

Dum syntheses placent equi
& domino senatus, & a
noſter Jupiter decore geſtat
leum. Nec verna metuit a
cere adilem agitato friti-
cum jam prope ſpectet frig-
lacus: diſce ſortes alternas
cupletis, atque egeni: qui
largiatur ſuo convivæ ſua
nera. Sunt nuge, & inep-
& ſi quid vilius iſtis. Si
ignorat, vel quis inſicu-
rem tam evidentem? At
Saturne, quid melius fac-
temulentis diebus, quos
conceſſit filium ipſe pro co-
Placene ſcribam caſus:
barum, & Trojæ, & im-
baram Mycenarum? Lude
cibus, ais: nolo amittere
ces. Quocumque loco potes
ſolvere hunc libram, omni
opus abſolutum eſt duobus
minibus.

NOTÆ.

Apophoreta.] Quæ ſic explicat Turne- mine exiſtimo ſignificari munera,
bus cap. 23. lib. 9. Ego, inquit, eo no- conyivis dantur, ut ea domum refer

XIV Lib. 167 epigr. 2 vers.
Eyram] Vel citharam, multiformem; ut
 testantur Numi Græci Latinique.

XIV Lib. 177 epigr. 1 vers.
Iufans] Angues utraque manu suffocans
 Hercules exhibetur in Num. apud Goltzium
 Sicil. Tab. Num.

XIV Lib. 179 epigr. 2 vers.
Aegida] Pectoris munimentum, in tho-
 race Palladis; occurrens in 7 & 8 Num. Ami-
 tenorum, apud Goltzium, Asiat. 3 Tab.

XIV Lib. 107 epigr. 1 vers.
Tigris] Vino delita; sic Baccho dicata
 fera, eique etiam in Numis sæpè juncta.

XIV Lib. 54 epigr. 2 vers.
Sistra] Ex ære, inter quatiendum stri-
 ula, apud Ægyptios in ulu. Sistrum ma-
 nu tenens Helena Juliani Aug. spectatur in
 Num. Iisdem entia.

XIV Lib. 33 epigr. 2 vers.
Militia decus] Brevis pugio, qui non
 solum tribunorum, verum etiam Impera-
 torum; quin & ipsius Romæ, in N. Num.

XIV Lib. 212 *epigr. 1 vers.*
Iektor] Qui, quadrigæ insitens, specta-
 apud *Sambucam*, in selesco *Num. Com-*
 di, ab *Iliensibus* percussio.

XIV Lib. 57 *epigr. 1 vers.*
Homerus] Qui in *Num. Amastrianorum*,
 capite diademato.

nde & nomen adepta sunt, scilicet ab *ἄποφω*. Epig. 1. Poëta videtur sic accipere apophoreta:

Pramia conviva det sua quisque suo.
uetonius in Vespasiano cap. 19. *Sicut Saturnalibus dabat viris apophoreta, ita & Kal. Marti. &c.*

Synthesibus.] Bayffius de re vestiaria cap. 2. Saturnalibus, inquit, per quinque dies P. Q. R. togas reponebant, & synthebus utebantur, & erant viliores vestes. *infra epig. 14.*

Quam toga per quinas gaudet requiescere lucas,

Hos poteris cultus sumere jure tuo.
at *synthesis vestis cenatoria*, epig. 46. 2. & epig. 80. lib. 5.

Undecies una surrexti, Zoile, cœna;
Et mutata tibi est synthesis undecies.
fuisse vilior vestis, ut ait Bayffius, quid enim ostentasset Zoilus? Verum Saturnalium tempore *synthesi* utebantur Equites & patres, quod tunc continua convivia erent. Alii, *dominisque Senatus*, servis licet quibus tunc serviebant Senatores, alii domini.

Quamque decent nostrum.] Hoc est Domitium, quem sæpius Jovem appellavit.

Vide epig. 4. lib. 13. Saturnalibus vero patenti incedebant Romani, epig. 7. lib. 11.

Permittis puto pileata Roma.
Nec timet adilem.] Vide epig. 85. lib. 5. Præteritis enim Saturnalibus ab ædilibus castigabantur aleatores. De fritillo dictum epig. 14. lib. 4.

Cum videat gelidos.] Hoc est, cum sentiat adesse frigus, quo lacus gelu constringuntur.

Divitis alternas.] Hunc versum sic explicat Turnebus lib. 9. cap. 23. quod nempe in hoc libro missa pauperum & divitum munera vicissim contineantur, quod si interdum, inquit, plura lemmata unius sortis continentur: subjiciuntur tamen diversa, alternanturque divitum & pauperum sortes.

Sunt apina.] Sic respondet lector. De apinis vero epig. 114. lib. 1.

Quis nescit.] Hoc lectori subjicit Poëta. Jove filio ejectus fuit. Hæc fabula satis nota.

Vis scribam Thebas.] Bellum Thebanum, Trojanum, aut raptam Helenam, expeditionemque Agamemnonis qui rex Mycenarum fuit, quas vocat malas propter scelera illic a Pelopidis commissa.

Apophoreta. II.

EMMATA si quæris eur sint adscripta, docebo:
Ut, si malueris, lemmata sola legas.

Si rogas cur tituli sint adscripti, dicam: ut legas solos titulos, si libuerit.

apophoreta.] Vide supra. Hinc constat menta esse ipsius Martialis. Hoc distichum & 14. saltem libri lemmata seu argu- aliqui non separant a primo epig.

Pugillares citrei. III.

ECTA nisi in tenues effemus ligna tabellas,
Effemus Libyci nobile dentis onus.

Nisi effemus ligna divisa in tenues laminas, effemus onus præstans dentis eburnei.

pugillares.] Gallice *tablettes à écrire*. Vide fultæ eburneis pedibus, epig. 43. lib. 2. 52. lib. 7. *In Libycos Indis suspendis dentibus orbis.*

Effemus.] Hoc est, mensæ citreæ effemus

Quincuplices. IV.

ÆDE juvencorum domini calet area felix,
Quincuplici cera cum datur altus honor.

Beata altaria domini calens tauris immolatis, cum summi honor deferretur quincuplici cera.

Domini.] Domitiani scilicet, ut epig. 8. lib. 5.

Edictum domini, deique nostri,
in cuius honorem immolabantur hostiæ,
cum aut consulatus aut triumphus illi esset

decretus. Vide epig. 15. lib. 8. & epig. 4.
Quincuplici cera.] Id est, denunciatur ho-
nor hoc genere pugillarium: quincuplice
vero dicuntur a quinque foliis.

Pugillares eburnei. V.

LANGUIDA ne tristes obscurent lumina
ceræ,
Nigra tibi niveum litera pingat ebur.

*Ne cera mæssa efficiant oculi
debilitatis, ebur candidum
pingatur litera atra.*

Nigra tibi.] Literæ quippe nigræ in albo inscriptæ facilius leguntur.

Triplices. VI.

TUNC triplices nostros non vilia dona pu-
tabis,
Cum se venturam scribet amica tibi.

*Cum amica ad te scribet
adfuturam, tunc non existi-
mabis triplices nostros munera
contemnenda.*

Triplices.] Qui a tribus foliis sic dicti rebus amatoriis & levioribus scribendis in-
viebant; dona vero pauperum erant.

Pugillares membranei. VII.

ESSE puta ceras, licet hæc membrana vo-
cetur:
Delebis, quoties scripta novare voles.

*Credo esse ceras, quamvis
membrana appelletur: oblit-
ratis quoties placebit scribere
res novas.*

Esse puta.] Alii *putes*. Membranas vero
Pergami repertas fuisse ex Varrone refert
Plinius cap. 11. lib. 13. Literæ autem in
pugillaribus membraneis scriptæ ut in
reis facile delebantur.

Vitelliani. VIII.

NONDUM legerit hos licet puella,
Novit quid cupiant Vitelliani.

*Quamvis puella nondum le-
gerit hos, scit quid velint
Vitelliani.*

Vitelliani.] De quibus epig. 6. lib. 2. Pugillares nempe in quibus res amato-
scribebantur, atque ad puellam mittebantur.

Idem Vitelliani. IX.

QUOD nummos cernis, mitti nos credis
amicæ:
Falleris, & nummos ista tabella rogat.

*Quod nummos vides, p-
nos mitti ad amicam: al-
naris, & hæc tabella
nummos.*

Quod nummos.] Alii quod minimos. Sic lo-
quuntur Vitelliani, nempe non mitti se ad
amicam ad noctem petendam; vel rogan-
dum aliquid ejusmodi: sed mitti se ad ali-
quem fœneratorem aut divitem ad peten-
dam pecuniam. Videat lector. Vulgata
lectionem retinet Domitius, & dicit Vi-
tellianos fuisse loculos ex corio confectos,

quos sic explico: Cum in illis Vitellianis
essent nummi, ad amicam illos mitti cre-
dere potuisset aliquis; at mutuo erant ac-
cepti & forte ab ipsa amica. Alii sic in-
terpretantur: Nummos, quorum mentio in
his pugillaribus, non mitto amicæ, sed
posco ab illa.

Chartæ majores. X.

NON sunt munera quæ putas puella,
Cum donat vacuas Poëta chartas.

*Non sunt dona quæ credis, ò
puella, cum vates donat ina-
nes chartas.*

*Non sunt.] Legunt alii,
Non est munera quod putes pusilla.
Quæ putas.] Alii petis: cum in iis nec
sunt nummi nec carmina.*

*Cum donat vacuas.] Chartæ majores sunt
loculi chartei, grandiores, quæ puellæ mit-
tuntur inanes, ut supra sunt Vitelliani. Do-
mitius.*

Chartæ epistolares. XI.

SEU leviter noto, seu caro missa sodali,
Omnes ista solet charta vocare suos.

*Ista charta seu missa ad ho-
minem mediocriter cognitum,
seu ad socium dilectum, con-
suevit omnes appellare suos.*

*Seu leviter noto.] Nam seu ad hominem
arum notum, seu ad amicum scriberent
antiqui, epistolæ semper hæc præfigebatur*

*inscriptio, suo, vel suis: v. g. M. T. Cicero
Attico suo, &c.*

Loculi eburnei. XII.

HOS nisi de fulva loculos implere moneta
Non decet, argentum vilia ligna fe-
rant.

*Non convenit implere hos lo-
culos nisi moneta flavæ. Ligna
contemenda gestent argen-
tum.*

*Loculos.] Capsulam ex ebore intellige, quam auro tantum implendam dicit Poëta.
Ligna vilia.] Hoc est, loculi lignei vilos.*

Loculi lignei. XIII.

SI quid adhuc superest in nostri fœce lo-
celli,
Munus erit: nihil est, ipse locellus erit.

*Si quid adhuc reliqui est in
fæce nostri locelli, donabo: ni-
hil est, donabo ipsam crume-
nam.*

*Si quid,] Hoc est, si quid æris supererit in fundo mex capsulæ, donabo: sin minus:
tuo ipsam crumenam.*

Tali eborei. XIV.

CUM steterit nullus vultu tibi talus eodem,
 Munera me dices magna dedisse tibi.

Cum nullus talus tibi steterit eadem figura, inquires te a me affectum fuisse magnis donis.

Cum steterit.] De talis jam diximus epig. 14. lib. 4. & epig. 2. lib. 13. Calcagninus de talis : Sex sunt, inquit, tali latera, etsi quatuor tantum in usu ludentium sint; nam duo sunt ita incurva, ut illis talus vix possit consistere. Has *xopaias*, id est antennis, videtur Aristoteles appellasse. Proinde scitum est in talo Binarium & Quinarium, qui duo numeri sunt in tesseriis oppositi, desiderari. Ex reliquis quatuor tali partibus una supina, altera prona dicitur : quæ duæ ternarii & quaternarii vices obeunt. Unitas autem & senio duabus reliquis partibus tribuuntur : senionem vero Coum, unitatem Chium vocabant. *Et paulo infra* : Sed omnes casus talorum ex consuetudine ludentium annumerati erant quinque & triginta, quorum quidam a diis, alii ab heroibus, alii a claris hominibus aut meretricibus nomen accipiebant : nonnulli vero

ab eventibus, qui cum laude aut probro acciderant, denominabantur. Senio autem a Venere nuncupatim separatur apud Suetonium cap. 71. in Epistola Augusti ad Tiberium : Lusimus, mi Tiberi, *περὶ τῆς ἡμέρας* heri & hodie. Talis jactatis ut quisque canem aut senionem miserat, in singulos talos singulos denarios conferebat, quos tollebat universos qui Venerem jecerat. *Idem Calcagninus* : Sed quoties tali ita excidebant, ut diversa esset omnibus facies; qui jactus inter eos, quos quinque & triginta Eustathius dixit, ultimus numerabatur : tum felix ille casus, qui Veneris nomine conferebatur, affulgebat; cum nempe unus talus canem, alter ternarium, tertius quaternarium, quartus senionem. Hinc clara est hujus distichi sententia.

Munera.] Vincebat enim qui Venerem jecerat.

Tessera. XV.

NON sim talorum numero par tessera,
 dum fit
 Major, quam talis, alea sæpe mihi.

Ego tessera vincam numero talorum, dum sæpe mihi sit major fortuna, quam talis.

Tessera.] Vitruvius lib. 5. *Cubus est corpus ex sex lateribus aequali latitudine planitierum quadratum. Is cum est jactus, quam in partem incubuit, dum est intactus, immotam habet stationem : uti sunt etiam tessera, quas in alveo ludentes jaciunt.* Macrobius lib. 2. cap. 2. *Tessera Græco nomine κῦβος appellatur.*

Non sim numero par.] Duabus enim tribusve tesseriis, quatuor autem ad minimum talis, contendebar in acie lusoria. Calcagninus de tesseriis. Vide epig. 1. lib. 13.

Major alea.] Hoc est, dum major pecunia meo ludo, quam talis committatur.

Turricula. XVI.

QUÆRIT compositos manus improba
 mittere talos :
 Si per me misit, nil nisi vota facit.

Manus dolosa querit jacere talos compositos : si per me jecerit, nihil facit nisi vota.

Turricula.] Quæ nempe inventa est ad vitandas in ludo talorum fraudes veteratorum. Vide epig. 14. lib. 4.
Compositus.] Aleatores enim ita in manu talos componunt, ut optata puncta appa-

reant.
Si per me.] Si per me turriculam nempe ex qua seu pyrgo cum emittuntur tali, nullus dolo sed fortunæ tantum locus est.

Tabula lusoria. XVII.

Hic mihi bis feno numeratur tessera pun- *Hic numero tesseram duodecim*
cto: *punctis: hic discolor calculus*
vincitur a gemino hoste.
Calculus hic gemino discolor hoste perit.

Hic mihi.] In tabula scilicet lusoria, quæ
sterrarum & calculorum ludo serviebat.
Bis feno.] Duabus tesseris sæpe ludebatur;
cum in altera atque altera forent sex
inæta, punctorum duodecim summa red-
debat. Sic Calcagninus de tesseris.
Calculus.] Qui a duobus aliis discoloribus
circundatus peribat. Vide epig. 71. lib. 7.
& epig. 20. infra.

Nuces. XVIII.

Alea parva nuces, & non damnosa vi- *Alea levis nec damnosa vide-*
detur: *tur in nucibus: nihilominus*
Sæpe tamen pueris abstulit illa nates. *sæpe illa nudavit nates pue-*
rorum.

Nuces.] De quibus jam epig. 85. lib. 5.
ic ludus ultra Saturnalia non permitteba-
r. pueris; unde si præteritis Saturnalibus
luderent nucibus, cædebantur virgis, licet
ille ludus parum questuosus aut damnosus
esset.

Theca calamaria. XIX.

SORTITUS thecam calamis armare me- *Nactus thecam recordare orna-*
mento: *re illam calamis: nos dona-*
Cætera nos dedimus, tu leviora para. *vimus reliqua, tu instrue le-*
viora.

Cætera nos dedimus.] Thecam nempe calamis reponendis idoneam.
Tu leviora para.] Calamos, scilicet stilum, &c.

Calculi. XX.

INSIDIOSORUM si ludis bella latronum, *Si ludis pugnam latronum*
Gemmeus iste tibi miles, & hostis erit, *fraudentorum, tu habebis*
istum gemmeum militem, &
hostem.

Insidiosorum.] De calculis fufe egimus
ig. 71. lib. 7. Hinc in alveo erant graf-
iores, illinc insidiatores diversicolores.
Gemmeum vocat Poëta utriusque partis cal-
culum, quod vitreus uterque esset, inquit
Raderus.

Graphiarium. XXI.

HÆc tibi erunt armata suo graphiaria fer- *Tu habebis graphiaria munita*
ro: *suo ferro: si des puero, non*
Si puero dones, non leve munus erit. *erit parvum donum.*

Graphiarium.] Theca est graphiorum: librarius stilus.
graphium autem stilus est scriptorius, seu
Armata suo ferro.] Hoc est, suo stilo ferreo.
Den-

Dentiscalpium. XXII.

LENTISCUM melius: sed si tibi frondea
cuspis
Defuerit, dentes penna levare potest.

*Lentiscum melius expurgat:
at si careas frondea cuspidē,
penna potest expurgare dentes.*

Dentiscalpium.] Vile quidem munus quo
nempe circumpurgabantur dentes. Vide epig.
74. lib. 6.

Feditque tonsis ora laxa lentiscis.
Plinius lib. 14. *Optimam tenuissimamque ps-*
cem fundunt lentisci, quam & masticen vocant.

Lentiscus arbor est ex qua fiebat lentiscum
instrumentum, ut ait Domitius.

Frondea cuspis.] Lentisci scilicet.

Penna.] Alii *pinna*. Vide epig. 82. lib. 3.

suggestaque ructantis
Pinnas rubentes, cuspidisque lentisci.

Auriscalpium. XXIII.

SI tibi morosa prurigne verminat auris,
Arma damus tantis apta libidinibus.

*Si auris tua vexatur molesto
pruritu, porrigimus arma con-*
venientia tantis titillationibus.

Verminat.] Hoc est, torquetur vermibus:
quo sensu non sumitur hic, sed pro *titilla-*

tur: alio quippe remedio quam auriscalpio
opus esset ad curandum hunc morbum.

Acus aurea. XXIV.

TÆNIA ne madidos violet bombycina
crines,
Figat acus tortas, sustineatque comas.

Ne tænia serica conturbet ca-
pillos madidos, acus figat, &
fulciat capillos tortos.

Violet.] Sic Turnebus legendum docet
lib. 9. cap. 23. dicitur enim *tænia, tænie*.
Virgilius 7. *Æneid*.

— fit longa tænia vitta.
Male ergo legunt alii *violent*. Alii,
Splendida ne madidos

Alii *tænia* cum *synalephe*, & *τὸ bombycina*
nomen esset substantivum pluralis numeri.
Turnebi lectio mihi videtur melior. Hoc
est, ne velum seu *tænia* confundat capillos

compositos, & unguento delibutos, acu
sustinere illos oportet. Juvenalis sat. 6. de
capillis mulieris compositis:

Tot premit ordinibus, tot adhuc compagi-
bus altum

Ædificat caput.

Forte a contrario hunc versum intelligi
Martialis, ut sit sensus: Acu figendi sunt
capilli, ne madidi bombycinam seu sericam
tæniam inquinent.

Pecten ad calvum. XXV.

QUID faciet nullos hic inventura capillos,
Multifido buxus quæ tibi dente datur?

Quid aget buxus multifid-
dente, quæ tibi donatur nullo
hic reperitura crines?

Quid faciet.] Pectine buxæ calvum quandam donat, quo non ipsi opus erat, atque
ita illum irridet Poëta.

Crines Sapo. XXVI.

CAUSTICA Teutonicos accendit spuma
capillos:
Captivis poteris cultior esse comis.

Capilli Germanorum rufantur ignea spuma: poteris esse elegantior comis captivorum Germanorum.

Sapo.] Plinius lib. 28. cap. 12. Prodest & Sapo: Gallorum hoc inventum rutilandis capillis, ex sevo & cinere. Optimus fagino & caprino, duobus modis, spissus ac liquidus: uterque apud Germanos majore in usu viris quam *fœminis.*
Captivis comis.] Germanorum scilicet quos subegerat Domitianus: hoc est, si sapone utaris, Germanorum elegantiam in rufandis comis superare poteris.

Mattiace pila. XXVII.

SI mutare paras longævos cana capillos,
Accipe Mattiacas, quo tibi calva? pilas.

Si tu vetula intendis tingere comas seniles, accipe Mattiacas pilas, cui bono, ô calva?

Accipe Mattiacas.] Turnebus lib. 9. cap. 23. Mattiacas pilas interpretatur saponis quoddam vile genus, quo tincti capilli cani *nigrescunt. Mattiacæ a Mattiaco oppido Germaniæ, Baden. Sic Farnabius. Ortellus vero congruere ait cum Marpurg.*

Umbella. XXVIII.

ACCIPE quæ nimios vincant umbracula
Soles,
Sit licet & ventus, te tua vela tegent.

Accipe umbracula qua retundant soles vehementiores: quamvis & ventus flet, tua vela tegent te.

Umbella.] Gallice parasol. Sit licet.] Alii si licet. Te tua vela tegent.] Vela quibus circumlabatur theatrum, dum exhiberentur spe- *ctacula, aliquando vento vehementiori agitata Solem admittebant, ad quod arcendum incommodum umbella erat utilissima. Te tua vela, hoc est tua umbella.*

Gausapa. XXIX.

IN Pompeiano tectus spectabo teatro:
Nam ventus populo vela negare solet.

Tectus spectabo in teatro Pompeiano: nam ventus solet removere vela a populo.

Gausapa.] Alii Causia. Lipsius cap. 18. de amphitheatro sic explicat. Duplex iis etiam tegmen, sive pillei, sive umbellæ. Pillei quidem Theffalici, ut supra ex Dione Peruli; quem eundem cum Petaso aliquis *fecerit. Uti & Gausapis, an Causia loco illius pillei? Nam varia hæc in Martiale lectio: (& citar hoc distichum) significat diserte, usurum se tegmine causiæ contra Solem, si ventus invidisset vela.*

Venabula. XXX.

EXCIPIENT apros expectabuntque leones:
Intrabunt urfos, sit modo firma manus.

Hæc sustinebunt apros, & expectabunt leones: vulnerabunt urfos; dummodo manus sit vegeta.

Excipient.] Venabula scilicet quæ sunt venaticæ hastæ, tela vel spicula.
Sit modo firma.] Secus enim ictum declinarent urfi & leones, & venatorem ipsum invaderent.

Culter venatorius. XXXI.

SI dejecta gemes longo venabula rostro,
 Hic brevis in grandem cominus ibit aprum.
Si dolebis depulsa esse venabula longo rostro apri, hic brevis culter propius petet ingentem aprum.

Si dejecta gemes.] Alii *geres.*
Hic brevis.] Cum venabuli ictum eluserat aper, opus erat cultro ad illum conficiendum: aliter vitæ periculum subiisset venator.

Parazonium. XXXII.

MILITIÆ decus hoc, & grati nomen honoris:
 Arma tribuniciū cingere digna latus.
Hoc ornamentum militia, & nomen decoris jucundi, arma sunt quæ merentur cingere latus Tribuni.

Parazonium.] *παρὰ ζώνης* cingulum cum ense. Alii dicunt gladii genus esse quod ad zonam accingebatur. Honoris causa ab Imperatoribus tribuni donabantur hoc gladio. Sic Trajanus Suræ gladium quo accingendus erat; porrexit: *τὸ ἐπί τῷ παρὰ ζώνης ἄσπρον* in vita Trajani. Parazonii quoque mentionem fecit Athenæus lib. 4.

Pugio. XXXIII.

PUGIO, quem curvis signat brevis orbita venis,
 Stridentem gelidis hunc Salo tinxit aquis.
Pugio, in quo vena curva imprimuntur brevi orbita, crepitans tinctus est aquis frigidis Salonis.

Brevis orbita.] Circulos venarum curvarum appellat orbitam: venæ autem apparent in ferro polito, & temperato. Sic Raderus.

Stridentem.] Dum enim ferrum candens aqua temperatur, strepitum edit.
Salo.] De quo epig. 50. lib. 1.

Quibus remissum corpus adstringas brevi Salone, qui ferrum gelat.

Falx ex ense. XXXIV.

PAX me certa ducis placidos curvavit in usus:
 Agricolaë nunc sum, militis ante fui.
Rata pax Imperatoris curvavit me in usus tranquillos: nunc sum agricultoris, antea fui militis.

Certa ancis.] Domitiani scilicet. Vide epig. 2.
Nulla ducum feritas, nulla est insania ferri:
Pace frui certa, latitiæque licet.
Ducis placidos. Alii *domus dociles.*
Militis.] Nempe cum essem telum militare. Virgilius 1. Georg.
Et curvæ rigidum falces constantur in enses.

Securicula. XXXV.

CUM fieret tristis solvendis auctio num-
mis,
Hæc quadringentis millibus empta fuit.

Cum auctio masta fieret ad solvendos nummos, hæc fuit comparata quadringentis millibus.

*Securicula.] Est parva securis.
Cum fieret.] Cum bellorum civilium tempore civium proscriptorum bona subasta venderentur, hæc securicula summo pretio vendita fuit, quod tunc ferrum rebus aliis omnibus carius esset, cum omnes ad arma concurrenterent. An forte pretiosa fuit ab artificis opere? Videat lector.*

Ferramenta tonsoria. XXXVI.

TONDENDIS hæc arma tibi sunt apta capillis:
Unguibus hæc longis; utilis illa genis.

Hæc arma tibi inservient tondendi comis: hæc idonea unguibus longis refecandis, illa genis radendis.

*Unguibus hæc.] Forfex, cujus etiam aliud genus capillis tondeendis inserviebat.
Utilis illa.] Novacula scilicet.*

Scrinium. XXXVII.

CONSTRICTOS nisi des mihi libellos,
Admittam tineas, trucesque blattas.

Nisi præbeas colligatos libros, locus erit tineis, atque atrocibus blattis.

Constrictos.] Alii constructos. Prior lectio videtur melior: in arcula quippe coarctandi sunt libri, ne soluti corrumpantur vermibus. Tinea & blatta parum differunt.

Fasces calamorum. XXXVIII.

DAT chartis habiles calamos Memphitica
tellus:
Texantur reliqua tecta palude tibi.

Terra Memphitica producit calamos accommodatos chartis. Tu operias tecta calamis aliarum paludum.

Dat chartis habiles.] Memphis Ægypti rbs nobilissima. Vide epig. i. lib. Spect. linus lib. 16. cap. 36. Chartisque servantur alami Ægyptii maxime cognatione quadam apyri. Probatiores tamen Gnidii, & qui in Asia circa Anaiticum lacum nascuntur. Ægyptios tamen calamos præ aliis omnibus laudat Poëta, & alios lectis muniendis inservire debere censet.

Lucerna cubicularia. XXXIX.

DULCIS conscia lectuli lucerna,
Quidquid vis facias licet, tacebo.

Ego lucerna testis juveni lectuli, fas est agas quidquid placet: silebo.

Candela. XL.

ANCILLAM tibi fors dedit lucernæ;
Tutas quæ vigil exigit tenebras.

Casus tibi donavit candelam
ancillam lucerna, qua ardens
expellit tenebras innocias.

Ancillam.] Lucerna utebantur divites,
candela vero pauperes, quam ancillam lu-
cernæ vocat instar pauperiorum fœminarum
quæ ditioribus ancillantur.

Tutas.] Hoc est, licet lucernæ ancilla sit
candela, tamen idem tibi officium præstat:
lucente enim candela nihil offendet. Tu-
tas, alii totas:

Lucerna polymyxos. XLI.

ILLUSTREM cum tota meis convivia
flammis,
Totque geram myxos, una lucerna vo-
COR.

Cum meis flammis illuminem
totas epulas, & habeam tot
ellyphnia, appeller una lucer-
na.

Tota convivia.] Triclinium intellige, ubi
celebrantur convivia.

Totque geram myxos.] *μύξα* humor, est

ex naribus profluens: item *μύξαι* nares
unde lucerna *δύμυξ*, & *πολύμυξ*
ab ellyphniorum numero dicta est.

Cereus. XLII.

HIC tibi nocturnos præstabit cereus ignes:
Subducta est puero namque lucerna
TUO.

Hic cereus tibi exhibebit no-
cturnas flammis: etenim lucer-
na subrepta est tuo servo.

Cereus.] Saturnalibus cereos donari soli-
tos jam diximus epig. 13. lib. 5.

Subducta.] Vide epig. 59. lib. 8.

Nec dormitantem vernam fraudare lu-
cerna.

Ersuabit fallax, ardeat illa licet.

Candelabrum Corinthium. XLIII.

NOMINA candelæ nobis antiqua dede-
runt.

Non norat parcos uncta lucerna patres.

Candelæ nobis imposuerunt no-
mina vetera, uncta lucerna
non erat nota frugalibus ma-
joribus.

Nomina candela.] Candelabra Corinthia
ex ære summo erant in pretio, de quibus
Plinius cap. 3. lib. 34. & cap. 2. ejusdem
libri: Ex illa autem antiqua gloria Corinthium
maxime laudatur: hæc casus miscuit. Corin-
tho; cum caperetur, incensa, mireque circa id

multorum affectatio fuit, &c. A candelis verò
quæ imponebantur candelabris, & quibus
utebantur veteres nondum inventa lucerna
dicta sunt candelabra. Candelabrum Corin-
thium divitis erat munus, ligneum autem
pauperis.

Candelabrum ligneum. XLIV.

E S S E vides lignum : ferves nisi lumina,
fiet
De candelabro magna lucerna tibi.

Cernis esse lignum: nisi custodias lumina, magna lucerna tibi effrietur ex candelabro.

Serves nisi lumina.] Incendent nempe candelabrum ligneum.

Pila paganica. XLV.

I Æ c quæ difficilis turget paganica plu-
ma,
Folle minus laxa est, & minus arcta pila.

Hæc operosa paganica quæ facta est pluma, laxior est folle, remissior vero pila.

Pila paganica.] Sic dicta à pagis, ubi mum inventa ad voluptatem rusticorum. fficilem vocat; quod forte hoc genus pilæ aliis pilarum generibus difficilius esset. Vide epig. 19. lib. 4. & epig. 31. lib. 7.

Pila trigonalis. XLVI.

I me nobilibus scis expulsare sinistris,
Sum tua: si nescis, rustice, redde pi-
lam.

Si manibus inâstris novisti expellere me, sum tua: si non novisti, ô rustice, restitue pilam.

Si me nobilibus.] Industria quippe opus ad hunc ludum. Vide epig. 19. lib. 4. epig. 31. & 71. lib. 7. Sic palmam tibi de trigone nudo Unctæ det favor arbiter corona,

Nec laudet Polybi magis sinistras. Unde Scriverius hic legit aliter: Si me scis Polybi levis expulsare sinistris. Judicet lector. Vel forte legendum: Si me mobilibus, &c.

Follis. XLVII.

T E procul juvenes: mitis mihi convenit
ætas,
Folle decet pueros ludere, folle senes.

O adolescentes, longe recedite: imbellis ætas mihi convenit: decet pueros & senes ludere folle.

follis.] Etenim non opus est magna vi, e robustiores adolescentes alio ludi genere exercere se debent.

Follis.] Pila scilicet vento inflata, quæ pueri & senes se exercebant. Vide epig. 19. lib. 4.

Harpasta. XLVIII.

I Æ c rapit Antæi velox in pulvere drau-
cus,
Grandia qui vano colla labore facit.

Dracæus celer Antæi qui insoliti labore extendit collum, rapit hæc harpasta in pulvere.

arpasta.] Pilæ nempe erant ex corio Antæi dracæus.] Id est palæstræ studiosus,

diosus, & quasi Antæi discipulus, inquit Raderus. De Antæo diximus epig. 104. lib. 9.

Grandia qui.] Palæstritæ enim ut fortes essent, collum producere solebant: Juven. sat. 3.

Et longum invalidi collam, cervicibus aquat

Herculis Antæum procal a tellure tenentis. Vano labore.] Quo nempe otiosi homines exercentur. Hoc distichum aliter explicat Turnebus lib. 9, cap. 23.

Halteres. XLIX.

QUID pereunt stulto fortes haltere la-
certi?
Exercet melius vinea fossa viros.

Quid robusta brachia defatigantur vano haltere? Viri melius exercentur vite effossa.

Halteres.] Dicitur sunt ab ἄλλομαι salio. Erant autem massæ lapideæ, vel metallicæ, ansa vel manubrio addito, quo commode levare possent ab athleticis. De halteribus agit Galenus lib. 1. de sanitate tuenda. Juven.

sat. 6] Et lassata manu ceciderunt brachia massa. quod de halteribus accipiendum.

Galericulum. L.

NE lutet immundam nitidos ceroma ca-
pillos,
Hac poteris madidas condere pelle comas.

Ne turpe ceroma contaminet comas nitidas, poteris hac pelle tegere crines unctos.

Ceroma.] De quo vide epig. 4. lib. 4. Galericulum inserviebat & ad tegendam calvitiam, ut supra epig. 45. lib. 12. & defendendos capillos a ceromate quo inunge-

bantur palæstritæ. Hac pelle.] Ex qua scilicet factus erat parvus galerus.

Strigiles. LI.

PERGAMUS has misit, curvo diffringere
ferro.
Non tam sæpe teret lintea fullo tibi.

Ha allata sunt Pergamo, raris corpore ferro curvo, fullo non tam crebro eluet tua lintea.

Pergamus.] Urbs Asiæ minoris, in qua fabricabantur strigiles, instrumenta scilicet quibus antequam balnea ingrederentur antiqui, cutem radebant. Persius sat. 5. I puer, & strigiles Crispini ad balnea defer.

Diffringere.] Imperativus est vocis passiva Non tam.] Hoc est, si corpus strigilibus bene diffrinxeris, in balneo minus inquit nabis lintea quibus te absterges, atque non tam sæpe fullonis opera indigebis, quod purget vestes contaminatas.

Guttus corneus. LII.

GESTAVIT modo fronte me juvencus.
Verum rhinoceros me putabis.

Paulo antè taurus me portavit fronte: existimabis me autem rhinoceros.

Guttus.] Vas scilicet ex cornu tauri factum, in quo oleum præsertim servabatur. Gellium lib. 17. cap. 8. Eo etiam antequam utebantur in sacrificiis, Plinius lib. 9. cap. 38. *Marcus Curius juravit se ex quo nihil attigisse præter guttum faginum*

quo sacrificaret.

Verum.] Alii adverbialiter fumunt. Hoc est, tantus est guttus, ut ex rhinocerotis cornu factus videatur. De rhinocerote agit Plinius lib. 8. cap. 20.

Rhinoceros. LIII.

NUPER in Aufonia domini spectatus arena
Hic erit ille tibi, cui pila taurus erat.

Tu habebis hunc nuper visum in arena Romana domini, qui in altum jaciebat taurum ut pilam.

Rhinoceros.] Hoc est, guttus ex cornu rhinocerotis: quo sensu rhinoceros fumitur d. Juven. sat. 7.

Tangilli magno cum rhinocerote lavari.

Domini.] Imperatoris Domitiani.

Cui pila.] Idem dixit de rhinocerota epig. 9. & 19. lib. Spect.

exitus hic est

Crepitaculum. LIV.

I quis plorator collo tibi vernula pendet,
Hæc quatit tenera garrula sinistra manu.

Si quis vernula flens suspensus est ex tuo collo, manu tenera pulset canora hæc sinistra.

Vernula.] Infans nempe servulus domus.

quæ quatiabantur in sacris Iudis, epig. 29. lib. 12. Percussio autem crepitaculo, lacrymas tenent pueri.

Sinistra.] Instrumenta canora ex metallo,

Flagellum. LV.

ROFICIES nihil hoc, cædas licet usque flagello,
Si tibi purpureo de grege currit equus.

Nihil tibi proderit, quamvis semper verberes his virgis, si habes currentem equum ex purpureo grege.

i tibi purpureo.] Hoc est, equi factionis purpurae tam segnes sunt, ut illos licet due verberes, velocius tamen non currit. Hoc dixit de factione Veneta epig. lib. 6.

Vapulat assiduo Veneti quadriga flagello,

Nec currit, magnam rem, Catiæ facti.

De factionibus aurigarum egimus supra.

Dentifricium. LVI.

QUID mecum est tibi? me puella sumat,
Emptos non soleo polire dentes.

Quid habes agendum mecum? Puella accipiat me, non soleo polire dentes emptos.

Quid mecum.] Dentifricium alloquitur am aliquam, quæ habebat dentes emptos, quibus poliendis non inservire se, sed illarum dentibus usui esse dicit: ex q.

ninorum vero dentium cinere cum melle fit dentifricium, Plinius lib. 30. cap. 3. Capite autem 20. lib. 36. *Arabus lapis eboli similis, dentifriciis accommodatur crematus.*

Myrobalanum. LVII.

Quo d nec Virgilius, nec carmine dixit
Homerus,

Hoc ex unguento constat, & ex balano.

Quod nec Virgilius, nec Ho-
merus expressit versu, hoc com-
ponitur ex unguento & bala-
no.

Myrobalanum.] Hujus vocis plures sylla-
bæ breves carmini non conveniunt, unde
nec ab Homero nec a Virgilio fuit usurpata.
Myrobalanum, teste Plinio lib. 12. cap. 21.
Troglodytis & Thebædæ & Arabiæ qua Ju-

deam ab Ægypto determinat, commune est
nascens unguento, ut ipso nomine apparet. Quo-
item indicatur & glandem esse arboris belu-
tropio, quam dicemus inter herbas, simili foli-
o: Fructus magnitudine avellanae nucis.

Aphronitrum. LVIII.

Rusticus es, nescis quid Græco no-
mine dicar.

Spuma vocor nitri, dicor & aphronitrum.

Indoctus es, ignoras quid vocer
Græco nomine, spuma nitri no-
minor, & aphronitrum appel-
lor.

Aphronitrum.] ἀφρονίς spuma, νίτρον ni-
trum. Plinius lib. 31. cap. 10. Proxima atas

medicorum aphronitrum tradit in Asia colligitur
in speluncis molibus distillans.

Opobalsama. LIX.

Balsama me capiunt, hæc sunt unguen-
ta virorum,

Delicias Hini vos redolet nurus.

Balsama continent me, hæc
unguenta conveniunt viris:
nurus, vos spirare voluptate
Hini.

Balsama me capiunt.] Balsamum est ar-
bor; opobalsamum vero succus est defluens
ex balsamo, cujus suavitatem commendat
Plinius lib. 12. cap. 25.

Hæc sunt unguenta.] Juvenalis tamen sat.
2. affirmat mollibus tantum hominibus hæc
convenire:

señ tamen unde
Hæc emis, hirsuto spirant opobalsama
collo
Quæ tibi?

Delicias Hini.] Raderus legit Nini: hoc
est, inquit, Vos, fœminæ, Assyrios quæ-
rite liquores, amomum, nardum, aliaque
id genus pigmenta, ut unguenta delicata
Ninus rex fuit Assyriorum. De Assyrio
unguento vide epig. 77. lib. 8.

Si sapi, Assyrio semper tibi crimi-
amomo
Splendeat.
Alii Cosmi unguentarii scilicet, de quo jam
sæpius supra.

Lomentum. LX.

Gratum munus erit, scisso nec inutile
ventri,

Si clara Stephani balnea luce petes.

Donum erit jucundum, nec
inutile alvo rugose, si claræ
lucæ adhibis balnea Stephani.

Lomentum.] Quod nempe rugis uteri
condendis interviebat. Vide epig. 42. lib. 3.

Lomento rugas uteri quid condere sen-
tas

Polla, &c.

De balneis Stephani jam dictum est epig.
53. lib. 11.

Petes.] Alii petas.

Laterna cornea. LXI.

Ux laterna viæ clausis feror aurea flam-
mis,
Et tuta est gremio parva lucerna meo.

*Aurea laterna dux viæ portor
flammis clausis, & exigua lu-
cerna secuta est meo gremio.*

*clausis flammis.] In laterna quippe lumen
ultatur, quæ cum esset cornea, dum
ucebat, aurea videbatur.*

*Lucerna.] Sumitur pro candela & ipse
lumine.*

Laterna ex vesica. LXII.

CORNEA si non sum, numquid sum fu-
scior? aut me
Vescam contra qui venit esse putat?

*Si non sum cornea, an sum
minus lucida? aut me credit
vescam, qui mihi obviam fit?*

*Cornea si non sum.] Tamen, inquit, æque pellucida videor, neq̄ quisquam occurrens
discernat a cornea.*

Fistula. LXIII.

QUID me compactam ceris, & arundine
rides?
Quæ primum exstructa est fistula, ta-
lis erat:

*Cur ego compacta ceris &
arundine tibi sum ludibrio?
Prima fistula qua facta est,
erat talis.*

*Quid me compactam.] Pan primus com-
git fistulam. Ovidius 1. Met.
Atque ita disparibus calamis compagine
cera
Inter se junctis nomen tenuisse puella.
Virgilius eclog. 2.*

*Pan primus calamos cera conjungere plures
Instituit.
& paulo infra:
Est mihi disparibus septem compacta cicu-
tis
Fistula. Vide Theocr. Idyl. 8.*

Tibia. LXIV.

BRIA nos madidis rumpit tibia buc-
cis:
Sæpe duas pariter, sæpe monaulon habet.

*Temulenta tibia buccis ebriis
inflat nos: sæpe habet duas pa-
res, sæpe monaulon.*

*Tibia.] De variis tiliarum generibus
tubit Solinus cap. 11. Forma, non ma-
ria, differunt a fistulis. De his etiam
se agit Beroaldus ad hæc Apulei verba
sini aurei lib. 10. Jam tibia multiforabiles
tutus Lydios dulciter consonant.*

*Ebria tibia.] Mulier nempe quæ tibi-
canens convivio aderat. Rumpit, id est in-
flat, ut mihi videtur.
Sæpe duas.] hoc est, sæpe habet tibiam
geminam, & sæpe monaulon, hoc est sim-
plicem.*

Solea lanata. LXV.

DE FUE RIT si forte puer, soleasque li-
 bebit
 Sumere: pro puero proderis ipse tibi.

Si forte carneris servo, & placebit accipere soleas; ipse tibi puer eris.

Soleas] Gellius lib. 13. cap. 20. *Omnia enim ferme id genus quibus plantarum calces sanum infime teguntur, cetera prope nuda, & teretibus habentis juncta sunt, soleas dixerunt: nonnunquam voce Græca crepidulas.*

Proderis ipse tibi.] Alii,

— pro puero pes erit ipse tibi.

Hoc est, tu eris tibi servus a pedibus. Veteres codices habent, pro puero proderis ipse tibi. Salmasius legit, pes erit ipse tibi hoc est, pes in soleis lanatis vicem pueri supplebit.

Mamillare. LXVI.

TAURINO poteras pectus constringere
 tergo:
 Non pellis mammas non capit ista tuas.

Poteras devincire pectus tergo taurino; ista enim pellis non continet tuas mammas.

Mamillare.] Scilicet quod mammis tegendis inferviebat.

Non capit.] Sic notat & deridet ingentes mammas cujusdam mulieris.

Muscaria pavonina. LXVII.

LAMBERE quæ turpes prohibet tua prandia muscas,
 Alitis eximie cauda superba fuit.

Samus cauda superba egregia avis, quæ vetat muscas lingere tua prandia.

Lambere.] Muscarium habellum erat muscis abigendis idoneum.

Alitis eximia.] Pavonis scilicet.

Copta Rhodia. LXVIII.

PECCANTIS famuli pugno ne percute
 dentes:
 Clara Rhodos coptam, quam tibi misit,
 edat.

Ne pugno eade dentes servi errant: ille manducet coptam, que tibi allata est Rhodo nobili.

Clara Rhodos.] Turnebus lib. 10. cap. 10. sic explicat coptam: Hoc, inquit, genus panificii fuisse videtur, cui quædam quæ tonderentur, ut ipsum vocabulum confiteretur, miserentur, ut nuclei pinei,

amygdalæ: sed omnino durissima adferbatur Rhodo, ut e Martialis joco intelleximus: copta vero fit a κόπτο incido, pulso, quam manducans servus effringet suos dentes.

Priapus filigineus. LXIX.

SI vis esse satur, nostrum potes esse Priapum:
Ipse licet rodas inguina, purus eris.

Si cupis saturari, licet comedere nostram Priapum: quamvis tu corrodas inguina, castus eris.

Priapus.] Os non fœdabis, cum Priapus sit filigineus.

Porcus. LXX.

STE tibi faciet bona Saturnalia porcus,
Inter spumantes ilice pastus apros.

Celebrabis bona Saturnalia isto porco saginato glandibus inter apros spumantes.

Bona Saturnalia.] Vide epig. 2. lib. 11.
Ilíce.] Arborem dicit pro fructibus.

Muscarium bubulum. LXXI.

ORDIDA si flavo fuerit tibi pulvere vestis,
Colligat hunc tenui verbere cauda levis.

Si habueris vestem inquinatam flavo pulvere, cauda levis excutiat hunc levi pulsatione.

Colligat.] Hoc est, cauda bovis excute hunc pulverem. *Cauda levis.* Alii, cauda bovis.

Botulus. LXXII.

QUI venit botulus medio tibi tempore
brumæ,
Saturni septem venerat ante dies.

Botulus qui mittitur ad te medio tempore brumæ, ad me missus fuerat ante septem dies Saturni.

Botulus.] Genus farciminis de quo epig. lib. 5.
Medio tibi.] Hoc est, mediis Saturnalibus.
Saturni septem.] Hoc est, ante Saturna ad me missus erat. Quinque tantum erant legitimi dies Saturni, ut diximus epig. 89. lib. 4. quibus duo lætitiæ non festi adjungebantur. Macrobius lib. 1. cap. 11. *Apud veteres opinio fuit, septem diebus peragere Saturnalia.*

Psittacus. LXXIII.

SITTACUS a vobis aliorum nomina discam:
Hoc didici per me dicere, Cæsar, ave.

Psittacus docebor a vobis nomina aliorum: a me doctus fui hoc dicere, Cæsar, ave.

Psittacus.] Avis satis nota.
Per me.] Hoc est, sine magistro.

CORVUS. LXXIV.

CORVE salutator, quare fellator habetis?

O Corve salutator, cur existimaris fellator? Caput tuum nulla mentula fuit precisum.

In caput intravit mentula nulla tuum.

Fellator.] Corvus ore coire, & concipere credit vulgus, femina rostro maris inserto; Plinius lib. 10. cap. 12. Sed Aristoteles negat, & deridet hoc ab Anaxagora prodictum lib. de Animal. Quod ore coirent corvi, per-vulgatum hoc probat hic versiculus. Nec

enim simplicem merumque osculi coitum $\kappa\epsilon\ \mu\epsilon\zeta\upsilon\ \tau\epsilon\ \rho\upsilon\upsilon\chi\alpha\upsilon$ in corvis, ut in columbis fieri existimabant: sed semen etiam ex coitu per os immitti in foeminam, quo gravidaretur. Inde fellator corvus vulgo habitus. Salmasius.

LUSCINIA. LXXV.

FLET Philomela nefas incesti Tereos, & quæ

Muta puella fuit, garrula fertur avis.

Philomela deplorat scelus incesti Tereos, & puella quæ fuit muta, volucris loquax dicitur.

Incesti Tereos.] Cujus mentionem jam fecimus epig. 49. lib. 4. Satis nota est Philomelæ fabula, quæ compressa a Tereo marito sororis suæ Prognēs, in lusciniam

mutata fuit.

Muta puella.] Cui scilicet linguam absciderat Tereus, ne incestum palam faceret. Vide Ovid. 6. Met.

PICA. LXXVI.

PICA loquax certa dominum te voce saluto:

Si me non videas, esse negabis avem.

Pica garrula te dominum saluto voce non dubia: si non aspicias me, dices me non esse volucrem.

Pica loquax.] Vide epig. 55. lib. 9.

Inde salutatius picæ respondet arator.

Esse negabis.] Pica enim tam articulatim

loquitur, ut vox ejus pro humana vocifari possit.

CAVEA. LXXVII.

SI tibi talis erit, qualem dilecta Catullo

Lesbia plorabat, hinc habitare potest.

Si habebis talem passerem qualem deslebat Lesbia amata a Catullo, hic potest habere domicilium.

Cavea.] Elegans sane in qua potuerit habitare passer tam formosus. De Lesbia

epig. 73. lib. 9. De ejus passere dictum epig. 8. lib. 1.

NARTHECIUM. LXXVIII.

ARTIS ebur medicæ narthecia cernis habere

Munera, quæ cuperet Pactius esse sua.

Vides te habere narthecia eburnea dona artis medicæ quibus affici vellet Pactius.

Narthecia.] Erant capsulæ in quibus medicamenta recondebant medici, unde dicit Poëta illa esse artis medicæ propria.

Paccius.] Dives forte medicus: cuiusdam Paccii orbi meminit Juvenalis satyra 12.

Flagra. LXXIX.

LUDITE lascivi sed tantum ludite servi: | *O servi petulantes ludite, sed tantum ludite: ego includam hæc flagra quinque diebus.*
 Hæc signata mihi quinque diebus erunt.

Sed tantum ludite.] Monet servos ut tantum ludant nec aliud tentent, alioquin præeritis quinque Saturnaliorum diebus, quibus domini ipsis serviebant, flagris illos exciendos intelligit.

Ferula. LXXX.

[NVISÆ nimium pueris, gratæque magistris,
 Clara Prometheo munere ligna fumus. | *Nimis odiosa pueris, & jucunda præceptoribus, sumus ligna nobilia Promethei gratia.*

Invisa pueris.] Quibus nempe illi cæduntur & coërcentur a magistris.
Clara Prometheo.] Prometheus enim ferula ad currum Solis admota ignem superis subduxit, & in terras detulit: ex hoc vero Promethei furto nobilitatem acceperunt ferulæ. Vide epig 46. lib. 9.
Ecce Prometheæ rupes, &c.

Pera. LXXXI.

NE mendica ferat barbati prandia nudi,
 Dormiat & tetrico cum cane pera rogat. | *Pera orat, ne portet rogata prandia barbati nudi, nec dormiat cum fædo cane.*

Ne mendica.] Ad opsonia recondenda pera utebantur philosophi cynici, quos barbatos idos, & tetricos canes vocat Poëta. Vide epig. 53. lib. 4.

Scopæ. LXXXII.

N pretio scopas testatur palma fuisse.
 Sed pretium scopis nunc analecta dabunt. | *Palma manifestat scopas fuisse æstimatas: at nunc scopæ æstimabuntur propter analecta.*

In pretio.] E palma enim factæ scopæ cubus pavimentum verrebatur, caræ erant oratiis:
Ten' lapides varios lutulenta radere palma?

Nunc analecta.] Hoc est, reliquiæ cœnæ, fig. 19. lib. 7.

Colligere longa turpe nec putat dextra Analecta, quicquid & canes reliquerunt.

Hoc est, scoparum pretium augebitur, pote quibus colligentur analecta. Pe-

troni in convivio Trimalcionis: *Insecutus est lecticarius, argentumque inter reliqua purgamenta scopis cepit verrere.* Legunt alii: *Otia sed scopis nunc analecta dabunt.* Hoc sensu analecta dabunt scopis otia, cum ea in pavimento e parvis testulis efficta, talia forent, ut scopis everri nullo modo valeant, & ideo otia scopis dare necesse sit. Ita Alexander ab Alexandro lib. 4. Genialium dierum cap. 21. hoc pavimenti genus a Græcis dicitur *ἀσιρπτον*, quod scopis verri non debet

best ab *α* privativo, & *Cūps* verro. Plinius lib. 36. cap. 25. *Sofus purgamenta cene in pavimento, quæque everri solent veluti relicta fecerat parvis e testulis tinctisque in varios colores.* Hunc sensum & hanc lectionem sic refutat Calderinus: Si scopæ jam cessant, nec ullum præstant usum, cur mittuntur

ab amico? Prior itaque lectio melior videtur. Legit: Scriverius

Otia sed scopis nunc analecta dabit.

Servi quidam analectæ dicti sunt qui reliquias e mensa cadentes colligebant, & pavimenta spongiis mundabant. Judicet lector.

Scalptorium. LXXXIII.

DE F E N D E T manus hæc scapulas mordente molesto
Pulice, vel si quid pulice fordidius.

Hæc manus tuebatur scapula mordente importuno pulice, vel si quid est turpius pulice.

Scalptorium.] Ut hinc colligitur, erat instrumentum manus instar quo prurientes scapulæ scalpebantur, & arcebantur pulice & pediculi.

Manuale. LXXXIV.

NE toga barbâtos faciat vel pænula libros,
Hæc abies chartis tempora longa dabit.

Ne toga aut panula efficiat libros villosos, hæc abies diu servabit chartas.

Manuale.] Hoc est, ex abietis tabulis gestatus trituique inhorreret duro mento quibus tegebatur liber, ne manibus aut sinu ut dixit Poëta epig. 67. lib. 1.

Lectus pavoninus. LXXXV.

N O M I N A dat spondæ pictis pulcherrima
pennis
Nunc Junonis avis: sed prius Argus erat.

Spondæ denominantur a formosissima nunc ave Junonis sed antea Argus erat.

Nomina dat spondæ.] Lecti quippe pavonini dicuntur, non quod, ut inquit Raderus, tegerentur pennis aut oculis pavonum, sed citreis tabulis quæ plumas gemmasque pavonum æmularentur. Plinius lib. 13. cap. 13. de mensis citreis: *Sunt & undatim crispæ, majore gratia, si pavonum cauda oculi imitentur.*

Sed prius Argus.] Qui nempe in pavone Junoni sacrum fuit conversus. Hujus fibula vel pueris nota.

Ephippium. LXXXVI.

S T R A G U L A succincti venator fume veredi:
Nam solet a nudo surgere ficus equo.

O venator, accipe stragula veredi succincti: nam ficus sola efficit ab equo nudo.

Stragula.] Intellige ephippium, quo nisi sternatur equus lædit equitem, cui nascitur ficus ulceris genus, de quo epig. 66. lib. 1. De veredo seu equo velocissimo dictum epig. 14. lib. 12.

Parcius utaris moneo rapiente veredo. Forte intelligit equo succincto seu ephippio imponendum esse stragulum, Galli une houffe. Sed cum dicat a nudo equo, stragula simpliciter interpretor ephippium.

Sibadia. LXXXVII.

ACCIPE lunata scriptum testudine figma; | *Accipe figma pictum testudine*
 Octo capit: veniat quisquis amicus erit. | *lunata: octo continet: accedat*
 | *quisquis erit amicus.*

Sigma.] Lectura intellige Lunæ, & figma
 eræ majusculæ instar factum, cui octo
 vivæ accumbere poterant. Septem dixit
 fig. 48. lib. 10.

Septem sigma capit, sex sumus, adde
lupum.
 laxe nempe & commode. Alii legunt.
 scriptum testudine signum.

Gustatorium. LXXXVIII.

FŒMINEAM nobis cherson si credis | *Si putas nobis inesse cherson*
 inesse, | *fœmineam, falleris: sumus*
 Deciperis: pelagi mascula præda fumus. | *præda mascula maris.*

Gustatorium.] Genus est mensæ quæ testu-
 num putaminibus exornabatur. Plinius
 9. cap. 11. *Testudinum putamina secare in*
minas, lectosque & repositoria his vestire
urbilius Pollio instituit, prodigi, & sagacis
luxuria instrumenta ingenii. Alii censent
 statorium esse idem quod repositorium,
 quo Petronius ait: *Cum subito signum*

symphonia datur, & gustatoria pariter a choro
rapiuntur.

Fœmineam cherson.] Hoc est, testudinem
 fœmineam terrestrem quæ masculis & ma-
 rinis inferior habebatur. Sic loquuntur
 gustatoria: sic intelligunt omnes interpre-
 tes.

Mensa citrea. LXXXIX.

ACCIPE felices Atlantica munera silvas: | *Accipe pretiosa ligna dona At-*
 Aurea qui dederit dona, minora dabit. | *lantica: qui affecerit muneri-*
 | *bus aureis, afficiet minoribus.*

Accipe felices.] Mensam citræam interpre-
 re ex Atlante Mauritaniz monte. Vide
 fig. 43. lib. 2. Petronius sat.

— ecce Afris eruta terris
 Citrea mensa.

Mensa acerna. XC.

NON sum crispa quidem, nec silvæ filia | *Equidem non sum crispa, nec*
 Mauræ: | *nata in silva Mauræ: sed &*
 Sed norunt lautas & mea ligna dapes. | *epula præstantes cognita sunt*
 | *meis lignis.*

Non sum crispa.] Hoc est, licet non sim | ex acere arbore confecta proxime accedo
 rea nec crispis venis pretiosa, attamen | ad citream.

Dentes eborei. XCI.

RRANDIA taurorum portant qui corpo- | *Rogas an valeant fulcire tra-*
 ra, quæris | *bres Libycas, qui servant ingen-*
 An Libycas possint sustinuisse trabes? | *tia corpora taurorum?*

Grandia taurorum.] Elephas enim in arena exhibitus tauros dentibus jactabat, atque ita elephantum dentes eburnei facile mensam citream fulcient: Vide epig. lib. 2. & epig. 19. lib. Spect.

Quincupedal. XCII.

PUNCTA notis ilex, & acuta cuspide clausa, Sæpe redemptoris prodere furta solet. *Ilex distincta signis, & notis cuspide acuta, sæpe solet manifestare latrocina conductoris.*

Quincupedal.] ceu quincupeda pertica scilicet quinque pedum qua moris erat metiri ædificia quæ extruenda conducebant redemptores, ne scil. dolose agerent. *Ilex.*] Hoc est, pertica ex ilice distincta pedibus & digitis.

Pocula archetypa. XCIII.

NON est ista recens, nec nostri gloria cæli: Primus in his Mentor, dum facit illa, bibit. *Isud decus non est novum, nostri cæli. Mentor primus potavit, dum elaboravit ista.*

Cæli.] Quod est instrumentum cælatorum: hoc est, hæc pocula non sunt nostræ ætatis. De Mentore nobilissimo cælator diximus epig. 41. lib. 3.

Calices. XCIV.

NOS fumus audacis plebeia toreumata vitri: Nostra nec ardenti gemma feritur aqua. *Nos plebeia toreumata confectum ex vitro audaci: nec nostra gemma frangitur aqua ferventi.*

Calices.] Addunt alii *audaces.*

Nos fumus.] Calices ex quodam vitri genere *audaces* appellantur, quod se cum crystallinis conferre audeant, Plinius lib. 36. cap. 26. vel quod facile non frangerentur. Junius legit,

Non fumus audacis plebeia toreumata vini.

Alii *vitri*, Hoc est, non fumus ex eo vitro unde audaces calices fiunt. Vide nota Salmastii hic. Raderus existimat non aude audacibus calicibus, sed fistilibus ex ægilla, & ligno, quales erant fraxinei, beneve.

Nostra nec ardenti.] Epig. 75. lib. 12.

Nullam sollicitant hæc, Flacce, toreumata furem,

Et nimium calidis non vitiantur aqua

Phiala aurea cælata. XCV.

QUAMVIS Callaico rubeam generosa metallo, Glorior arte magis: nam Myos iste labor. *Licet nobilis rubeam metallo Callaico, plus ostento metallo arte: istud enim est opus Myos.*

Quamvis.] Licet enim, inquit phiala, sum confecta ex auro Callaico, de quo epig. 16. lib. 10. tamen præstantior sum propter artificium Myos nobilissimi artificis, de quo epig. 51. lib. 8.

Nam Myos.] Alii nam mem.

Calices Vatini. XCVI.

VILIA futoris calicem monumenta Vatini
Accipe: sed nasus longior ille fuit.

*Accipe calicem opera futilia
Vatini futoris: sed ille na-
sus longior fuit.*

*alicem.] Alii calices qui habebant qua-
r anfas seu nasos. Juven. sat. 5.*

Tu Beneventani futoris nomen habentem

*Siccabis calicem nasorum quatuor, &c.
his dictum epig. 3. lib. 12.*

*Vatiniorum proxineta fratrum.
itus lib. 15. Vatinus inter fœdissima ejus*

*aula, supple Neronis, fuit futoris taberne
alumnus, corpore detorto, facetiis scurrilibus,
&c. Calices Vatini dicti sunt, quod nasuti
essent ut ille Vatinus.*

*Sed nasus.] Vatinii scilicet, quem ut
acrem & sagacem calumniatorem forte no-
tat, vel deridet tantum.*

Lances chrysendetæ. XCVII.

RANDIA ne viola parvo chrysendetæ
mullo:
Ut minimum, libras debet habere duas.

*Ne exiguo mullo contamines
ingentia chrysendetæ, saltem
sit bilibris.*

*chrysendetæ.] Lances erant aureis crustis
ornatæ, de quibus lib. 2. epig. 43.*

Immodici tibi flava tegunt chrysendetæ

mullo.

*In pretiosis lancibus non nisi ingentes pis-
ces reponendi sunt.*

Vasa Aretina. XCVIII.

ARETINA nimis ne spernas vasa mone-
mus:
Lautus erat Tuscis Porsena fictilibus.

*Hortamur ne nimium contem-
nas vasa Aretina: Porsena
splendidus erat fictilibus Tus-
cis.*

retina.] Fictilia scilicet. Vide epig. 54.

*I.
Sic Aretina violant crystallina testa.*

etium, alii Arrhetium, hodie Arezzo

*urbs Tusciæ ubi conficiebantur hæc vasa
quibus utebatur Porsena, qui in illa regio-
ne regnavit.*

Bascauda. XCIX.

ARBARA de pictis veni bascauda Bri-
tannis:
Sed me jam mavult dicere Roma suam.

*Bascauda peregrina veni ex
Britannis pictis: sed jam pla-
cet Romæ nominare me suam.*

*Bascauda.] Vas quoddam escarium quod
Britannia conficiebatur. Juvenalis sat.*

Adde & bascaudas, & mille escaria.

*De Britannis pictis jam diximus epig. 54.
lib. 11.*

*Sed me jam.] Romæ enim tunc fiebant
bascaudæ.*

Panaca. C.

SI non ignota est docti tibi terra Catulli,
Potasti testa Rhætica vina mea.

*Si non ignoras terram eruditum
Catulli, bibisti Rhætica vina
mea testa.*

Panaca.] Panacos populos Rhætiae affir-
mat Raderus, de quibus nihil reperi, unde
Panaca testa.

Terra Catulli.] Veronam usque patriam
Catulli pertinebat Rhætia, hodie *les Gri-
sons*, ubi vinum generosum. Suetonius in

Augusto cap. 77. & maxime delectatus est
Rhætico, supple vino. Et Virgilius 2. Georg.
— & quo te carmine dicam

*Rhætica? neq; cellis ideo contende Falae-
nis.*

Boletaria. CI.

CUM mihi boleti dederint tam nobile no-
men,
Prototomis, pudet heu, servio coliculis.

*Cum boleti mihi imposuerint
nomen tam praestans, cheu
erubescio, servio coliculis prima
succis.*

Cum mihi.] Nempe a boletis dicitur bo-
letarium, patina scilicet in qua boleti po-
nebantur. De boletis vide epig. 48. lib.

13.

Prototomis.] Hoc est caulibus teneris, &

qui primi succiduntur, epig. 48. lib. 10.
Porro conqueritur boletarium, quod etiam
interviat ad ferendos coliculos boletis long-
ge inferiores.

Calices Surrentini. CII.

ACCIPE non vili calices de pulvere na-
tos:
Sed Surrentinae leve toreuma rotæ.

*Accipe pocula non facta ex
vili pulvere, sed politum to-
reuma rota Surrentina.*

Sed Surrentina.] *Surrentum*, alii *Suren-
tum*, Picentinarum urbs juxta Thyrrenum
mare, hodie *Sorrento*, ubi terra est poculis

conficiendis optima. De toreumate dictum
epig. 39. lib. 4.

Colum nivarium. CIII.

SETINOS moneo nostra nive frange trien-
tes:
Pauperiore mero tingere lina potes.

*Moneo debilitates trientes Seti-
nos nostra nive: licet trans-
mittere vinum vilius per lina.*

Colum nivarium.] Vas erat in quod inji-
ciebantur nives, deinde vinum infunde-
batur, cujus vis sic frangebatur.

Setinos trientes.] Hoc est, vinum Setinum
de quo lib. 13. suo lemma diximus.

Pauperiore mero.] Id est lino, seu facci
linteis, non colo, refrigerandum. Est vi-
num vilius Setino. Vide epigramma se-
quens.

Saccus nivarius. CIV.

AT TENUARE nives norunt & lintea nostra,
Frigidior colo non salit unda tuo.

Possunt & nostra lintea eliquare nives, aqua non exit frigidior ex tuo colo.

Attenuare.] Saccus linteus inferior erat lo nivario, quod vas erat vino refrigerando idoneum: attamen aqua facio trans- missa non minus quam colo refrigerabatur. Vide epig. 61. lib. 12. & epig. 40. lib. 2.

Urceoli ministratorii. CV.

FRIGIDA non desit, non deerit calda petenti:
Sed tu morosa ludere parce fiti.

Frigida non deficiat, calida non deficiet rogantem: at tu cessa jocari fiti difficili.

Urceoli.] Bayfus de vasculis sic ait: Urceus cujus diminutivum urceoli vas aquam, ut tamen urceus esset vas ad frigidum, urceoli ad caldum: inde urceoli ministratorii apud Martialem. Vide epig. 116. 117. & 118.
Sed tu morosa.] Hoc est, Tu ne nimis delicatus & difficilis sis in commixtione aquæ frigidæ & calidæ cum vino.

Urceus fictilis. CVI.

IC tibi donatur panda ruber urceus anfa:
Stoicus hoc velidam Fronto petebat aquam.

Hic urceus ruber tibi datur anfa incurva: Stoicus Fronto hoc urceo posebat aquam frigidam.

Ruber.] A terra scili et vel igne. Frontones fuere.
Stoicus Fronto.] Forte ille est cujus meminit Poëta lib. I. epig. 56. Plures enim *Petebat.] Alii bibebat.*

Calathi. CVII.

NOs Satyrus, nos Bacchus amat, nos ebria tigris,
Perfusos domini lambere docta pedes.

Nos Satyrus, nos Bacchus, nos temulenta tigris diligit instituta lambere madidos pedes domini.

Os Satyrus.] Calathorum usus fuit in fa- gris magistri pedes lambit, epig. 18. Spect.
Bacchi & Satyrorum. Vide eclog. 5. *Lambere securi dextram consueta magistri*
Perfusos domini.] Vino enim cicurata ti- *Tigris ab Hircano gloria rara jugo.*

Calices Saguntini. CVIII.

UÆ non sollicitus teneat, servetque minister,
Sume Saguntino pocula ficta luto,

Accipe calices fictos ex terra Saguntina, quos non gestet & custodiat servus anxius.

Quæ non.] Saguntum urbs est in Hispania Tarraconensi, hodie *Morvedre*. De poculis fictilibus quæ illic fierent, jam diximus lib. 4. epig. 46. Erant vilioris pretii, atque ita servus illa frangere non metuit.

Calices gemmati. CIX.

GEMMATUM Scythicis ut luceat ignibus aurum,
Adspice quot digitos exuit iste calix.

Ut aurum gemmasum splendeat Scythicis flammis; vide quot digitos spoliavit hoc poculum.

Scythicis ignibus.] Hoc est smaragdus. Sic locatus est Poëta epig. 15. lib. 12. Vide epig. 28. lib. 4.

Indos Sardonychas, Scythas smaragdus.

Quot exuit.] Digitis enim gemmæ detra-

hebantur, ut poculis infererentur. Juven. sat. 5.

Nam vitro, ut multi, gemmas ad pocula transfert.

A digitis.

Ampulla potoria. CX.

HAc licet in gemma, quæ servat nomina Cosmi,
Luxuriose bibas, si foliata fitis.

O intemperans, si sis foliata, potes potare in hac gemma; quæ habet nomen Cosmi.

Quæ servat.] Nimirum Cosmiana dicta a Cosmo unguentario.

Et Cosmianis ipse fusus ampullis.

& lib. 11. epig. 50.

Profertur Cosmi nunc mihi ficus onyx.

Ampulla vas erat unguentarium; sed luxus eo devenerat, ut ad bibendum illa uterentur Romani. Plinius lib. 3. cap. 3. *At hercule jam quidem etiam in potu addunt. Supple unguenta exotica.*

Si foliata.] Quæ sic explicat Plinius lib. 13. cap. 1. *Nardinum sive foliatum constat omphacto, balanino, junco, costo, nardo, amomo, myrrha, balsamo.*

Crystallina. CXI.

FRANGERE dum metuis, frangis crystallina: peccant
Securæ nimium, sollicitæque manus.

Dum times frangere crystallina, frangis: manus nimis securæ, & nimis anxie peccant.

Crystallina.] Crystallus est glacies gelata longo tempore & denso frigore, de qua fuit Plinius lib. 37. cap. 2.

Peccant securæ.] E' manibus servi nimium solliciti, sic & negligentis excidunt crystallina, quæ valde fragilia sunt.

Nimbus vitreus. CXII.

AB Jove qui veniet miscenda ad pocula, largas
Fundet nimbus aquas: hic tibi vina dabit.

Nimbus qui mittetur a Jove fundet aquas copiosas ad temperandos calices, hic porriget tibi vina.

Fundet nimbus.] Hoc est, imber e caelo decidens.

Hic.] Nimbus qui erat poculum vitreus sic dictum vino servando idoneum.

Myrrhina. CXIII.

I calidum potas, ardenti myrrha Falerno
 Convenit, & melior fit sapor inde mero. | *Si bibis calidum, myrrha con-*
gruit Falerno ardenti, atque
illinc merum trahit saporem
gratiorem.

Si calidum potas.] Vide epig. 75. lib. 9. explicat Raderus quid sint murrhina. Græce
 g. 10. lib. 13. & Plinius lib. 37. cap. 2. *μύρρινα & μύρρινα*: Græci enim sæpe
ens murrhina mittit: inveniuntur enim ibi Latini diphthongo *υ*, vel vocali *ο*, vel *υ*
pluribus locis, nec insignibus maxime Par- efferunt, ut *λευκός, κόπλιος, τύλλος*.
ti regni: præcibne tamen in Carmania. Hu- Alii legunt *myrrhina* propter *υ*.
rem putant sub terra calore densari. Fufe

Patella Cumana. CXIV.

I ANC tibi Cumano rubicundam pulvere
 testam,
 Municipem misit casta Sibylla suam. | *Pudica Sibylla ad te misit*
hinc testam suam municipem
rubram Cumano pulvere.

Hanc tibi Cumano.] Plinius lib. 35. cap. *Municipem.]* Hoc est factam Cumis, hodie
Nobilstantur us, ficitibus nempe, oppi die *Cuma*: ubi erat Sibylla de qua diximus
quoque ut Rhegium & Cuma. epig. 30. lib. 9.

Calices vitrei. CXV.

A DSPICIS ingenium Nili: quibus adde-
 re pura
 Dum cupit, ah, quoties perdidit auctor
 opus. | *Vides solertiam Ægyptiorum,*
quibus adjungere pura duntaxat
vult artifex, ah, quoties fre-
git opus.

Ad picis ingenium Nili.] In Ægypto enim calices vitrei habent miro artificio. Vide
 Arnebum lib. 10. cap. 23.

Lagena nivaria. CXVI.

S POLETINA bibis, vel Marfis condita
 cellis,
 Quo tibi decoctæ nobile frigus aquæ? | *Potas Spoletina vina vel re-*
posita in cellis Marfis, quoties
sum pretiosum frigus aqua de-
coctæ?

Spoletina.] De Spoletino & Marfico vi-
 dictum epig. 120. & 121. lib. 13. habebatur, & præstantissimo tantum vino
Quo tibi.] In quem usum erit tibi aqua conveniebat? Viliora autem erant Spoletina
 coctæ, & quæ deinde refrigerata pretiosa & Marfisa.

Nives. CXVII.

NON potare nivem, sed aquam potare
rigentem
De nive, commenta est ingeniosa fitis.

*Sitis industria excogitavit non
bibere nivem, sed rigentem
aquam ex nive.*

*Non potare nivem.] Sed aquam decoctam
ex nivibus, & refrigeratam. Plinius lib. 31.
cap. 3. Neronis principis inventum est, deco-*

*quere aquam, vitroque demissam in nives re-
frigerare.*

Idem. CXVIII.

MASSILIÆ fumos miscere nivalibus
undis
Parce puer, constet ne tibi pluris aqua.

*O Serve, noli infundere aquam
nivales vino fumoso Massilie,
ne pluris emas aquam.*

*Massilia fumos.] De vino Massiliæ fumo-
so diximus lib. 10. epig. 36. & lib. 13.
epig. 123.*

*Constet ne.] Aqua enim decocta erat ca-
rior hujusmodi vino.*

Matella fictilis. CXIX.

DUM poscor crepitu digitorum, & verna
moratur,
O quoties pellex culcita facta mea est!

*Dum poscor crepitu digitorum
& servus cunctatur, à quo-
tibus culcita perfusa est.*

*Poscor crepitu.] Epig. 81. lib. 3.
Digiti crepantis signa novit eunuchus.*

*Pellex culcita.] Quia loco matellæ urina
perfundebatur ipsa culcita.*

Ligula argentea. CXX.

QUAMVIS me ligulam dicant equitesque,
patresque:
Dicor ab indoctis lingula grammaticis.

*Licet ligula denominet ab equi-
tibus & patribus, appello
lingula ab imperitis gramma-
ticis.*

*Lingula.] A lingua deducitur: tamen usus
invaluerat ut *ligula*, non *lingula*, dicere-
tur, quam Gellius lib. 10. cap. 25. definit
gladiolum in speciem lingue factum. Sic Poë-*

*ta carpit grammaticos, qui usu neglecto
nominis etymologiæ pertinaciter adherent
Ligula est etiam mensuræ genus. Vid
epig. 10. lib. 5.*

Cochlearia. CXXI.

UM cochleis habilis, sed nec minus utilis
ovis:
Numquid scis potius cur cochleare vocer?

Suum idonea cochleis, sed nec minus utilis ovis: novissime cur potius dicar cochleare?

cochlearia.] Supple *ligula*, inquit Farnas. Ad quid enim referretur *habilis* & *utilis*? Mihi vero videtur Poëta *Κολοιξίτης*: mendum est in lemmate.
ur cochleare.] Gallice *culliere* sorbendis non minus quam cochleis infervit. Sed quia, inquit Raderus, ad usum cochlearum primulum inventum reor, nomen inde retinuit potius, quam ab ovis accepit. Aut, ut ait Domitius, *cochlearia appellata sunt a specie cochlearum, non ab alicujus cibi usu.*

Anuli. CXXII.

ANTE frequens, sed nunc rarus nos donat amicus:
Felix cui comes est non alienus eques.

Antea multi, at nunc pauci amici nos dant: beatus qui habet comitem equitem non alienum.

Ante frequens.] Hoc distichum sic expli- Turnebus lib. 9. cap. 24. Ante dicit eos esse divites multo censum equestrem plere, annulosque aureos dare, qui equi- n erant gestamina, quod ætate sua rarum queritur: verumtamen felicem dicit qui comitem habet equitem non alienum, sed suum quem ipse sua liberalitate equestri censu donato equitem fecerit. Vide epig. 19. lib. 5. *Aut quem prosequitur non alienus eques?*

Dactylitheca. CXXIII.

ÆPE gravis digitis elabitur anulus unctis:
Tuta mea fiet sed tua gemma fide.

Sape anulus ponderosus excidit digitis unctis: at tua gemma committetur mea custodia.

Sape gravis.] Juv. sat. in Crispinum: *ma.*
cum verna Canopi
Ventilet æstivum digitis sudantibus aurum,
Nec sufferre queat majoris pondera gem-
De *dactylitheca* seu *dactylitheca* diximus epig. 60. lib. 11. Antiqui, teste Festo, scribebant *anulus*: recentiores *geminant n.*

Toga. CXXIV.

ROMANOS rerum dominos, gentemque togatam
Ille facit, magno qui dedit astra patri.

Ille constituit Romanos dominos rerum, & gentem togatam: qui cælo donavit magnum genitorem.

Romanos.] Versus est Virgilii 1. Æneid. *gentemque togatam.*
pulum Romanum intellige, qui toga batur, de qua sæpius supra.
Qui dedit.] Domitianum intellige, qui spasiano suo patri mortuo divinos honores tribuit, & Flavie genti templum condidit, de quo epig. 2. lib. 9. Alii intelligunt Augustum, qui Julium Cæsarem patrem suum adoptivum publice in numerum deorum reulit. Sed malim Domitianum interpretari.

Idem. CXXV.

SI matutinos facile est tibi rumpere som-
nos; *Si potes libenter vigilare ma-
ne, sæpe accipies sportulam to-
ga attrita.*
Attrita veniet sportula sæpe toga.

Si matutinos.] Hoc est, si salutationes matutinas obire potueris, accipies quidem spor-
tulam, sed togam atteres. Vide epig. 26. lib. 14.

Endromis. CXXVI.

PAUPERIS est munus, sed non est pau-
peris usus: *Est donum egeni, sed non est
usus egeni: ad te mittimus
hanc endromida pro togula.*
Hanc tibi pro togula mittimus endromi-
da.

Sed non est.] Endromide enim in gymna-
siis utebantur divites. Vide epig. 19. lib. 4. *Erat vestis villosa.
Pro togula,] Alii pro lana.*

Canusinae fuscæ. CXXVII.

HÆc tibi turbato Canusina simillima mul-
so *Hæc Canusina simillima mul-
so turbido donum tibi dabitur:
latare, diu durabit.*
Munus erit. gaude: non cito fiet anus.

Canusina.] Lanæ mulsi turbidi colorem
referebant. Canusium vero Apulorum Dau-
nicorum oppidum, hodie *Canola* unde lanæ *Canusinae.
Non cito fiet anus.]* Hoc est, vestis ex hac
lana confecta non cito deteretur.

Bardocucullus. CXXVIII.

GALLIA Santonico vestit te bardocu-
cullo, *Gallia te induit bardocucullo
Santonico, nuper erat pænula
Cercopithecorum.*
Cercopithecorum pænula nuper erat.

Gallia Santonico.] Bardocucullus vestis
erat vilior, de qua epig. 84. lib. 1. Fiebat
apud Santones Gallia Aquitanicæ populos,
hodie *Saintonge*. *cum plueret. Erat autem bardocucullus ve-
stis brevior, epig. 93. lib. 1.
Dimidiaque nates Gallica palla tegit.
Unde confert illum tunicæ, qua amicia-
tur simiæ.*
Cercopithecorum.] Qui simiæ sunt caudaræ,
epig. 202. infra. *Pænula* utebantur Romani

Canusinae rufae. CXXIX.

ROMA magis fuscis vestitur, Gallia rufis: Roma magis induitur fuscis vestibus, Gallia rufis: & pueri & milites amant hunc colorem.
Et placet hic pueris, militibusque color.

Canusinae.] Viri Romani utuntur vestibus fusci coloris; Galli rufis e lana Canusina; & tamen pueri nostri gaudent ufo hoc colore, ut & milites ex instituto Laconum, quibus hic color in bello placebat, ne per vulnera effluens sanguis in vestibus alterius coloris incideret suis terrorem, hostibus adderet animum, &c. Farnabius.

Pænula scortea. CXXX.

[NGREDIARE viam cælo licet usque sereno, Quamvis semper suscipias iter cælo sereno, nullo in loco scortea desit ad imbres repentinos.
Ad subitas nusquam scortea desit aquas.

Pænula.] Vestis scilicet ad arcendam pluviam scortea dicitur: hoc est, facta ex pelle. appellantur. Festus. Nusquam.] Alii nunquam.
Omnia namque ex pellibus facta scortea

Lacernæ coccineæ. CXXXI.

SI Veneto, Prasinove faves, qui coccina sumis? Si studes factionibus Venetis; aut Prasini, cur induis coccina? Cave ne transfuga fias ista optione.
Ne fias ista transfuga forte, vide.

Si Veneto.] De his factionibus dictum pig. 48. lib. 10. Color Prasinus est viridis, Venetus vero ceruleus: qui ergo vestem coccineam induebat, neutri factioni favere videbatur: sic una vincente, alteri acclamare atque adeo transfuga fieri poterat. Ista forte.] Hoc est, electa hac lacerna coccinea, qua utebantur veteres ad arcendum frigus & pluviam.

Pileus. CXXXII.

SI possem, totas cuperem misisse lacernas: Si possem, optarem mittere totas lacernas: nunc mitto duntaxat dona tuo capiti.
Nunc tantum capiti munera mitto tuo.

Si possem.] Paupertatem excusat egenus quod non mittat lacernas, quibus totum corpus tegi posset. Capiti munera.] Pileum nempe de quo diximus lib. 11. epig. 7.

Lacernæ Bæticae. CXXXIII.

NON est lana mihi mendax, nec mutor aëno:
Sic placeant Tyriæ, me mea tinxit ovis.

Non habeo lanam fucosam, nec tingor aëno: hoc modo græca sunt Tyria, colorata sum a mea ovis.

Non est lana.] De lana Bætica epig. 97. lib. 1. & epig. 28. lib. 8. quæ nativo suo colore erat nobilis. *Sic placeant.] Hoc est, esto placeat lana Tyria infecta purpura. Alii si.*

Fascia pectoralis. CXXXIV.

FASCIA crescentes dominæ compeſce papillas,
Ut sit quod capiat noſtra, tegatque manus.

O Fascia cohibe mammas extuberantes, ut sit quod contineat noſtra manus, atque abscondat.

Ut sit quod.] Intra modum extumescences papillæ gratiores sunt: nec enim mammarum puellæ placent.

Cœnatoria. CXXXV.

NEC fora sunt nobis, nec sunt vadimonia nota:
Hic opus est pictis accubuisse toris.

Nec cognoscimus fora, nec vadimonia: munus est hic accumbere lectis pictis.

Cœnatoria.] Neutro genere ponuntur, ut epig. 87. lib. 10. *Cœnatoria mittat advocato.* *Nec fora sunt.] Veste enim cœnatoria domitantum utebantur Romani. Vadimonium est sponsio quædam sistendi se iudicio diem præstituta.* *Hic opus est.] Hoc est, Inſervimus tantum convivis, qui lectis pictis accumbunt.* *Legunt alii, Hoc opus est:*

Læna. CXXXVI.

TEMPORE brumali non multum levia profunt:
Calfaciunt villi pallia vestra mei.

Glabra non valde utilia sunt hiberno tempore: pallia vestra caleſcunt meis pilis.

Læna.] Vestis nempe, quæ palliis superinduebatur hieme, de qua lib. 12. epig. 36. *Algentemque togam, brevemque lenam.* *Levia.] qualia sunt serica, bonycina, lineæ. Farnabius. Legunt alii lineæ.* *Calfaciunt villi.] Hoc est, calorem fovent. Bayſius: Nec hoc loco omiserim Gallos olim solitos sagis villosis uti; quæ lænas appellabant.*

Lacernæ albæ. CXXXVII.

AMPHITHEATRALS NOS COMMEN-
damur ad usus,
Cum tegit argentes nostra lacerna togas,

Nos laudamur ad usus spectaculorum, cum toge frigida operiuntur nostra lacerna.

Amphitheatrales.] Vide epig. 2. lib. 4.
Spectabat modo solus inter omnes.
Nigris munus Horatius lacernis, &c.

Togis vero superinduebantur lacernæ ad arcenda frigora.

Gausapa villosa vel mantile. CXXXVIII.

NOBILIUS villosa tegant tibi lintea ci-
trum:
Orbibus in nostris circulus esse potest.

Lintea villosa tibi operiana citrum præstantius: potest esse circulus in mensis nostris.

Nobilis.] Hoc distichum sic explicat urnebus lib. 9. cap. 24. Mantilibus, inquit, tibi villosis & gausapa opus est, ut nobilis tua citrea mensa vindicetur ab inquinamento maculæ: mea vilis mensa, quæ aculam non reformidat, & in qua potest esse circulus, rotundaque labes, quam repofi-

toria, & parophides sæpe faciunt, nihil indiget vindice mantili. Alii dicunt *gausape gausapis*, neutrius; alii *gausapum gausapi*; alii *gausapa gausapa*. Videat lector. *Gausape* magis placet. Vide lemma epig. 152. infra.

Cuculli Liburnici. CXXXIX.

UNGERE nescisti nobis, ô stulte, lacer-
nas,
Indueras albas, exue callaicas.

O Demens, non novisti nobis jungere lacernas convenientes, indueras candidas, exue callaicas.

Cuculli Liburnici.] Liburnia. Illyridis reo Lazius *Crabaten & Kyayn*, Pinetus *Condo di Zara* indigitar. Huic suffragatur Vetricius qui dicit Liburniam Dalmatiæ partem se. Ortelius. Porro ex lana Liburniæ pal- cucullata fiebant rufa, unde Poëta dicit cernas albas male jungi cucullis Liburni-; utpote quæ eorum colore rufi infi-

ciantur.
Exue callaicas.] Hoc est rufas. Similes nempe auro callaico, de quo dictum epig. 95. supra. Alii legendum putant *callainas* ex veteri codice, id est cæruleas, qui color Venetus dicebatur, a Calai gemma quæ sapphirum imitatur.

Udones Cilicii. CXL.

NON hos lanæ dedit, sed olentis barba
mariti:
Cinyphio poterit plantâ latere sinu.

Hi non facti sunt ex lana, sed ex barba olidi mariti: pes poterit abscondi Cinyphio sinu.

Udones.] Genus est calceamenti quo nempe utebantur Cilices.
Olentis mariti.] Hoc est hirci. Virgilius:
vir gregis ipse caper.
Cinyphio sinu.] Hoc est pilis hircinis. Nam

hirci Cinyphii sunt dicti a Cinypho, Africae fluvio, ad quem sunt magna copia. Domitius. Vide epig. 94. lib. 7.
Tensor cinyphio ciliæ marito.
Ubi egimus de illo fluvio.

Synthesis. CXXI.

DUM toga per quinas gaudet requiescere
lucis,
Hos poteris cultus fumere jure tuo.

Dum toga gaudet requiescere per quinque dies, poteris jure tuo accipere hæc ornamenta.

Synthesis.] Vestis qua licebat uti per quinque legitimos Saturnaliorum dies. Vide epig. i. supra.

Focale. CXXII.

SI recitaturus dedero tibi forte libellum,
Hoc focale tuas afferat auriculas.

Si ego recitaturus tibi forte donavero libellum, hoc focale vendicet tuas auriculas.

Hoc focale inas.] Fascia nempe ex lana qua obstrueret aures, ne mala carmina audirent. Vide epig. 41. lib. 4.

Tunicæ Patavinæ. CXXIII.

VELLERA cum fumant Patavinæ multa
trilices,
Et pingues tunicas ferra secare potes.

Cum trilices Patavinæ sunt contextæ ex multa lana, et crassa tunica possunt secari ferra.

Patavinæ.] Ex triplici nempe licio contextæ tunicæ tam densæ, ut non forfice, sed ferra veluti asseres secarentur.

Spongia. CXXIV.

HÆC tibi forte datur tergendis spongia
mensis,
Utilis, expresso dum levis imbre tumet.

Hæc spongia forte tibi donata idonea emaculandis mensis cum levis turget aqua expressa.

Sorte datur.] Per sortem datum fuisse hoc munus videtur. Vide epig. 170. infra.

Hæc illi sine sorte datur —

Cum levis.] Vide epig. 47. lib. 13.

Ut levis accepta spongia turget aqua.

Pænula gausapina. CXXV.

IS mihi candor inest, villorum gratia tanta
est,
Ut me vel media fumere messe velis.

Habeo eum nitorem, et tantam pulchritudinem villorum, ut cupias me induere vel media æstate.

Ut me vel media.] Hieme Romani utebantur gausapinis, epig. 59. lib. 6.

Et dolet, et queritur, sibi non contingere frigus

Propter sexcentas Baccara gausapinas.

At hæc pænula gausapina tam nitida erat, ut vel æstate potuerit esse usui.

Cervical. CXLVI.

TINGE caput nardi folio, cervical ole-
bit,
Perdidit unguentum cum coma, pluma te-
net.

*Imbuat caput folio nardi, pul-
vinus fragrabit: cum capilli
amiserunt unguentum, pluma
servat.*

*Nardi folio.] De hoc unguento dictum
epig. 110. supra. Legunt alii Cosmi folio:
Unguentarii cuius mentionem sæpius feci-*

*mus: Unguento autem madidi capilli im-
buunt quoque pulvinum.*

Cubicularia gausapina. CXLVII.

STRAGULA purpureis lucent villosa ta-
petis,
Quid prodest, si te congelat uxor anus?

*Stragula villosa splendent ta-
petis purpureis: quid proficit,
si conjux vetula glacie adstrin-
git te?*

*Cubicularia gausapina.] Villosa nempe cubiculi stragula vel calidissima non possunt vi-
cere frigus vetulæ uxoris.*

Lodices. CXLVIII.

NUDO stragula ne toro paterent,
Junctæ nos tibi venimus sorores.

*Ne stragula viderentur lecto
non operto, nos sorores junctæ
ad te accedimus.*

*Nudo.] Lodicebus totus lecti apparatus
contegebatur. Erant autem gemmæ in
opertorium cœuntes. Hunc usum ex se do-
cent. Domitius.*

Amictorium. CXLIX.

MAMMOSAS metuo: teneræ me trade
puellæ,
Ut possint niveo pectore lina frui.

*Reformido mammosas, dona
me puella blanda, ut lina
queant potiri pectoris nivei.*

Lina.] Ex quibus confectum erat amictorium pectoris indumentum.

Cubicularia polymita. CL.

HÆC tibi Memphitis tellus dat munera:
victa est
Pectine Niliaco jam Babylonis opus.

*Terra Memphitica tibi largi-
tur hæc dona: acus Babylonis
superata est pectine Ægyptio,*

*Cubicularia polymita.] Vestem intellige
multis filis contextam: *πίπτος* enim filum
significat. De urbe Memphi dictum epig. 1.
lib. Spect.*

*Victa est.] Hoc est, vestes ab Ægyptiis
tanto artificio contextæ sunt, ut vestes Ba-
bylonias acu pictas superent.*

Zona. CLI.

LONGA satis nunc sum : dulci sed pondere venter
Si tumeat, fiam tunc tibi zona brevis.

Nunc sum satis longa : at si venter targeat suavi pondere, tunc ero tibi zona brevis.

Longa satis.] Cingulum puellæ datum sic loquitur.

Dulci sed.] Si gravida fiat puella, zona brevior fiet. *Dulci pondere,* hoc est festu.

Si vero zonam virilem intelligas, autem pondus erit referendum ad gulæ & ventris sarcinas. Placet prior interpretatio.

Gausape quadratum. CLII.

LODICES mittet docti tibi terra Catulli:
Nos Helicaonia de regione sumus.

Patria eruditi Catulli mittet ad te stragulas: n.s. sumus de regione Helicaonia.

Terra Catulli.] Verona.

Nos Helicaonia.] Hoc est Patavina. Vide

epig. 93. lib. 10. Gausape vero stragulum erat militare crassioris fili.

Semicinctium. CLIII.

DE.T tunicam dives : ego te præcingere
possum.
Efferem si locuples, munus utrumque darem.

Pecuniosus donet tunicam: ego possum præcingere te. Si efferem opulentus, largiret utrumque donum.

Semicinctium.] Gallice *tablier.*

Efferem si locuples.] Inquit Poëta, darem tunicam & semicinctium. Tunicam accipe

pro ea quæ carni proximior, quam ut mihi v detur, tunicam lineam, vel imam dicerem possumus. Baysius.

Lanæ amethystinæ. CLIV.

EBRIA Sidoniæ cum sim de sanguine
conchæ,
Non video quare sobria lana vocer.

Cum sim temulenta de sanguine conchæ Sidoniæ, non mihi liquet cur appeller lana sobria.

Ebria Sidonia.] Ludit in etymologia amethystinæ lanæ : ἀμείψους sobrius dicitur: est etiam gemma quæ purpureum colorem refert : lanæ autem purpura tinctæ dicuntur ebræ murice : hoc est, cum bi-

bam sanguinem muricis, cur vocor sobria Sidon autem Palæstinæ urbs maritima hodie Said, ubi magna concharum copiarum sanguine color purpureus efficitur.

Lanae albæ. CLV.

VELLERIBUS primis Apulia, Parma
secundis
Nobilis: Altinum tertia laudat ovis.

Apulia habet primas lanas, Parma secundas: tertia ovis commendat Altinum.

Velleribus.] Lanae albæ primas tenet Apulia; secundas Parma, urbs nota ad Padum; tertiis Altinum, quod est Venetiæ mediterranea urbs, quam Villanovanus Torcello dici ait, nomen *Altino* retinere putarim. Ortelius.

Lanae Tyriæ. CLVI.

NOS Lacedæmonix pastor donavit amicæ:
Deterior Ledæ purpura matris erat.

Pastor nos dedit amice Lacedæmonix, purpura Ledæ genitricis erat inferior.

Nos Lacedæmonia.] Hoc est, Pastor Paris Helenæ dedit purpuram Tyriam, quæ Lacedæmonia pretiosior erat. *Deterior Leda.]* Quæ nempe purpura Lacedæmonica erat induta, qua nobilior est Tyria. Leda autem fuit mater Helenæ, &c.

Lanae Polentinae. CLVII.

NON tantum pullo lugentes vellere lanas,
Sed folet & calices hæc dare terra suos.

Hæc terra non solet tantum donare lanas tristes nigro vellere, sed & sua pocula.

Lanae Polentinae.] Alii *Pollentinae*. Liguriæ urbs *Polentia* apud Tanarum fluvium, *Polenzo*. Et Silius: *Vercelle, fuscique ferax Polentia villi.*

Idem. CLVIII.

LANA quidem tristis, sed tonsis apta ministris,
Quales non primo de grege mensa vocat.

Lana quidem mæsta: sed conveniens tonsis servis, quales requiruntur ad officium mensæ non de primo grege.

Tristis.] Hoc est fusca. Vide epigramma præcedens. *Sed tonsis.]* Hoc est servis vilioribus, non vero pueris venustis & comam alentibus, qualis erat Cestus de quo epig. 51. lib. 8. *Ceste decus mensæ.*

Tomentum Lingonicum. CLIX.

OPRESSÆ nimium vicina est fascia plumæ?
Vellera Lingonicis accipe rafa fagis.

An pluma oppressa nimis accedit ad fasciam? Accipe lanam detonsam ex sagis Lingonicis.

Oppressæ.] De fascia lecti diximus epig. 63. lib. 5. ad quam lana nimium oppressa facile cedit, ita ut jacenti incommodum ferat. *Vellera Lingonicis.]* Alii *Leuconicis*, epig. 22. lib. 11. *Leuconicis agetum tumeat tibi culcita lanis.*

Leuconium vero Æolidis oppidum videtur apud Thucydidem. Sensus est: Accipe tomentum quod lana pannis vestibusque abrasa dicitur. Sed malim retinere Lingonicum, quam Leuconicum, quod Galli-

canæ vestes, ut supra vidimus, in urbem sunt importatae. Raderus, epig. 54. lib. 11.

Urbica Lingonicus Tyriantina bardocucullus.

Tomentum Circense. CLX.

TOMENTUM concisa palus Circense vocatur:

Hæc pro Lingonico stramina pauper emit.

Tomentum Circense appellatur ex concisis arundinibus paludis: inops emit hæc stramina pro Lingonico.

Concisa palus.] Intelligit arundinis paniculas, quas pauperes pro tomento culcitrarum emebant. Circense autem tomentum hoc vocabatur, quod fortasse initio circensibus spectaculis sibi substernere solerent.

De quo Strabo lib. 5. Turnebus lib. 9. cap. 24.

Pro Lingonico.] Alii *Leuconico*. Vide epigramma præcedens.

Pluma. CLXI.

LASSUS Amyclæa poteris requiescere pluma,

Interior cyni quam tibi lana dedit.

Defatigatus poteris requiescere pluma Amyclæa, quam tibi suppeditavit interior lana cyni.

Lassus Amyclæa] Hoc est cygnea. Amyclæi enim cygni dicti sunt, seu Lacones ob Ledam Lacænam quam sub cygni forma compressit Jupiter, Amyclæa Laconiz

urbs. Vide epig. 28. lib. 8.

Interior lana.] Teneram plumam intellige.

Fenum. CLXII.

FRAUDATA tumeat facilis tibi culcita pluma.

Non venit ad duros pallida cura toros.

Impleas feno culcitam facilem pluma exclusa, pallida anxietas non accedit ad lectos duros.

Facilis culcita dicitur quæ levi sumptu & nullo negotio impleri potest feno. Alii,

Fraudata tumeat fragilis tibi culcita

mula.

Non venit ad duros.] Nam sine cura seculare dormiunt pauperes.

Tintinnabulum. CLXIII.

REDDE pilam: sonat æs thermarum: ludere pergis?

Virgine vis sola lotus abire domum.

Redde pilam: campana balnearum pulsatur: an continuas ludere? Cupis redire domum lotus sola aqua virgine.

Redde pilam.] Post ludum lavare solent Romani.

Ludere pergis.] Sic thermæ erunt clausæ,

atque ita aqua frigida seu aqua virgine lavare cogentur. Vide epig. 42. lib. 6.

Cruda virgine Martiaque mergi.

Discus. CLXIV.

SPLENDIDA cum volitent Spartani pondera disci,
Este procul pueri: sit semel ille nocens.

Cum fulgentia pondera disci Spartani volitent, o pueri, longe recedite: ille noceat semel.

Splendida.] Discus enim ex ære vel ferro fiebat, quo maxime se exercebant Lacedæmonii.

Sit semel ille.] Discus nempe quo a Phœbo occisus est puer Hyacinthus. Vide infra epig. 173.

Cithara. CLXV.

REDDIDIT Eurydicen vati: sed perdidit ipse,
Dum sibi non credit, nec patienter amat.

Hæc restituit Poëta Eurydicen: sed ipse amisit, dum sibi diffidit, nec placide amat.

Vati.] Orpheo nempe qui cithara ludens exoraverat Plutonium, & Eurydicen suam uxorem ab inferis reducebat, sed ea lege, ne illam respiceret nisi cum in apertas lucis auras evasisset.

Nec patienter.] Dum enim illam perditæ amat.

Flexit amans oculos, & protinus illa relapsa est.

Ovidius.

Idem. CLXVI.

DE Pompeiano sæpe est ejecta theatro,
Quæ duxit silvas, detinuitque feras.

Crebro expulsa est ex theatro Pompeiano, quæ traxit silvas, & cohibuit feras.

Ejecta.] Quæ lectio melior videtur: nam citharædi subinde lapidibus excipiebantur, si non placuissent. Alii *electa*. Porro in thea-

tro Pompeii exhibitus est Orpheus, qui cithara ludens feras & silvas trahebat. Vide epig. 21. lib. Spect.

Plectra. CLXVII.

FERVIDA ne trito tibi pollice pufula surgat:
Exornent docilem garrula plectra lyram.

Ne ardens pustula tibi eveniat attrito pollice, canora plectra adornent lyram docilem.

Fervida ne trito.] Qui enim nudis digitis, & absque plectro citharam pulsât, sæpe numero digitorum oblædit, qui & pustula

furgente, quæ & pufula dicitur, intumescit & dolet. Turnebus lib. 9. cap. 24.

Exornent.] Alii exorent.

Trochus. CLXVIII.

INDUCENDA rota est: das nobis utile munus.
Iste trochus pueris, at mihi cantus erit.

Impellenda est rota: nobis largiris donum utile. Pueri delectabuntur eo trocho. ego vera cantu.

Trochus.] Sic a Turnebo explicatur lib. 27. cap. 33. Erat autem genus ludi Græciani, ut nomine ipso indicatur: rota enim erat ansam habens, ut facilius mitteretur, axiculis compacta transversis jaciebatur: quorum claviculæ & commissuræ aduncæ, dum versabatur missa rota, vel missus orbis, tinniebant & crepabant. Mittere autem scienter, artis erat non vulgaris.

At mihi cantus.] Nempe tinnitus ille trochi missi. Alii *canthus*, ferrum nempe quo circum rota munitur.

Idem. CLXIX.

GARRULUS in laxo cur anulus orbe vagatur,
Cedat ut argutis obviâ turba trochis?

Quare anulus tinniens vagatur in orbe laxo, ut turba obvia recedat a trochis canorus.

Cedat ut argutis.] Tinnitu enim, de quo locuti sumus in superiore epigrammate, movebantur transeuntes, ut sibi caverent.

Signum victoriae. CLXX.

HÆC illi sine sorte datur, cui nomina
Rhenus
Vera dedit: decies adde Falerna puer.

Hæc illi donatur sine sorte, cui verum nomen impositum est a Rheno devicto: serve, decies infunde Falernum.

Hæc.] Victoria scilicet. Alii hoc, signum nempe victoriae, ut ex antiquis nummis intelligo, erat alatae foeminae statua dextra laurum tenentis, sinistra palmam. Raderus.

vicisset hostem. Vide epig. 1. ubi de alterius munerum fortibus.

Decies adde.] Tot enim cyathi sunt hauriendi, quot *Germanicus* habet literas, nimirum decem. De illo more bibendi diximus epig. 72. lib. 1.

Sine sorte.] Etenim casu & sorte non datur signum victoriae Domitiano, qui toties

Βρῦτα παιδίον. Bruti Puffio. CLXXI.

GLORIA tam parvi non est obscura sigilli:
Istius pueri Brutus amator erat.

Non est ignobile decus tam exigui sigilli: Brutus amabat hunc puerum.

Istius pueri.] De quo jam diximus epig. 51. lib. 9. Plinius lib. 34. cap. 8. Item fecit Apollodorus puerum: quem amando Brutus Philippenis cognomine suo illustravit.

Sauroctonos Corinthius. CLXXII.

AD te reptanti puer insidiose lacertæ
Parce: cupit digitis illa perire tuis.

O Puer insidiose, ignosce lacertæ repenti ad te: illa optat occidi tuis digitis.

Sauroctonos.] Α κτίνας occido, & Καύρα lacerta: hoc est, lacertam occidens. Nimirum intellige sigillum ex ære Corinthio factum, Plinius lib. 34. cap. 8. Fecit (Praxiteles) & puerum subrepenti lacertæ cominus sagitta insidiantem, quem Sauroctonos vocant.

Cupit.] Ut nobili fato pereat.

Hyacinthus in tabula pictus. CLXXIII.

FLECTIT ab invisio morientia lumina
 disco
 OEbalius, Phœbi culpa dolorque, puer.

*Puer OEbalius crimen Phœbi
 & moror avertit oculos morientes a disco odioſo.*

edit. ab.] Hyacinthi meminit Plinius lib. 35. cap. 11. Hyacinthus (opus Nicæ Athenienſis) quem Caſar Auguſtus, delectatus eo ſecum deportavit Alexandria capta, & ob id Tiberius Caſar in templo ejus dicavit hanc tabulam. Ovidius 10. Met.

Liberis OEbalide prima fraudate juventa Phœbus ait, videoque tuum mea crimina vulnus.

OEbalius.] Amyclas fuit pater Hyacinthi, conditor Amyclarum, quæ urbs fuit Laconia; ubi pueri tumulus ſub Apollinis ſigno. Ex Cynorta fratre Hyacinthi natus OEbalus, qui regnavit Amyclis; a quo forte regio, aut urbs OEbalia diſta, unde & Hyacinthus OEbalius. Vide Pauſan: in Laconicis initio lib. 3.

Hermaphroditus marmoreus. CLXXIV.

MASCULUS intravit fontes: emerſit
 utrumque,
 Pars eſt una patris: cetera matris habet.

Mas ingreſſus eſt fontes: exiti utriuſque ſexus: habet unam partem genitoris: reliquas veto genitricis.

Fontes.] Salmacidis nempe. Ovidius 4. Met. uſe hanc fabulam deſcribit:

Patris.] Mercurii nempe. Matris, ſcilicet Veneris.

Danaë picta. CLXXV.

CUR a te pretium Danaë regnator Olym-
 pi
 Accipit, gratis ſi tibi Leda dedit?

O rex decorum, quare Danaë ſumpſit a te mercedem, ſi Leda tibi obſecuta eſt gratis.

Cur a te.] Jupiter in aurum converſus corrumpit Danaën, &c. Ledam vero factus cygnus, &c.

Persona Germanica. CLXXVI.

SUM figuli luſus Ruſi perſona Batavi.
 Quæ tu derides, hæc timet ora puer.

Sum jocus figuli perſona Ruſi Batavi: puer metuit hæc ora quæ tu derides.

Ruſi.] Batavi ut alii Germani capillos ruſabant, ut ſupra epig. 26. unde alii Ruſi. Hæc timet ora puer.] Larvati Batavi terro- rori ſunt pueris. Alii ora pater.

Hercules Corinthius. CLXXVII.

ELIDIT geminos infans, nec respicit
 angues.
 Jam poterat teneras hydra timere manus.

Infans conſcicit duos angues; nec respicit. Jam hydra poterat reformidare teneras manus.

Hercules Corinthius.] Hoc est, Hercules statua ex ære Corinthio facta. De Hercule picto Plinius lib. 35. cap. 9. *Magnificus est Jupiter ejus in throno astantibus diis: &*

Hercules infans dracones strangulans, Alcmena matre coram parente & Amphirryone. Vide Theocritum Idyll. 25.

Hercules fictilis. CLXXVIII.

SUM fragilis: sed tu moneo ne sperne fictilium.
Non pudet Alciden nomen habere meum.

Sum fragilis: at moneo, tu ne contemne signum: Alcides non erubescit habere meum nomen.

Hercules fictilis.] Plinius lib. 35. cap. 12. *Ab hoc eodem, Turiano nempe, factum Herculem, nunc fictilem supple, qui hodieque materia nomen in urbe retinet. Dicebatur enim Hercules fictilis.*

Minerva argentea. CLXXIX.

Dic mihi virgo ferox, cum sit tibi cassis & hasta,
Quare non habeas ægida? Cæsar habet.

O Virgo seva, dic mihi, cum habeas galeam & hastam, cur non habeas ægida? Cæsar habet.

Cæsar habet.] Domitianus nempe. Responso est Minervæ. Vide epig. 1. lib. 7.

Pectore cum sacro federit, agis erit.

Europa picta. CLXXX.

MUTARI melius tauro pater optime divum
Tunc poteras, Io cum tibi vacca fuit.

O genitor optime deorum, poteras melius transfigurari in taurum, cum Io tibi fuit vacca.

Tauro.] Sub cujus forma Jupiter rapuit Europam, cujus historia satis nota. Io cum tibi.] De qua in vaccam transmu-

cata, Ovidius 1. Met. Sic enim Argo non advertente illam comprimere potuisset Jupiter.

Leander marmoreus. CLXXXI.

CLAMABAT tumidis audax Leander in undis,
Mergite me fluctus, cum rediturus ero.

Audax Leander exclamabat in undis commotis: O fluctus, immergite me cum reversurus ero.

Audax Leander.] Quippe se mari commoto commiserat, aditurus puellam quam deperibat. Vide epist. Ovid.

*Mittit Abydenus, quam mallet ferre salutem,
Si cadat ira maris, Sesta Puella, tibi.*

Sigillum Giberii fictile. CLXXXII.

EBRIUS hæc fecit terris puto monstra
Prometheus:
Saturnalicio lusit & ipse luto.

*Opinor, temulentus Prometheus
finxit hæc portenta terris: &
ipse lusit luto Saturnalicio.*

Prometheus.] Qui hominem ex luto
primus finxisse dicitur. Horatius lib. 1.
ode 16.

*Fertur Prometheus addere principi
Limo coactus particulam undique
Defectam.*

Ebrius autem hoc portentum seu hominem

gibbosum fecit, cujus sigillum erat in Sa-
turnaliciis muneribus. Alii aliter. Ex Plin-
nio lib. 34. cap. 3. Clefippus fullo fuit Gib-
bere & alio fædus aspectu, cui nupsit Ge-
gania mulier prædives: ille vero Clefippus
naturæ portentum est effigiatus, inquit Rade-
rus, in quam effigiem est hoc epigramma.

Homeri Batrachomyomachia. CLXXXIII.

PERLEGE Mæonio cantatas carmine ra-
nas,
Et frontem nugis solvere disce meis.

*Evolue ranas cantatas versi-
bus Homeri, & disce exhibi-
rare frontem meis ineptiis.*

Batrachomyomachia.] Hæc vox significat
pugnam ranarum & murium. Alii hoc
opusculum ab Homero compositum affir-
mant, alii negant.

Mæonio.] Hoc est Homericum. Mæonia

autem Asiæ regio, in qua natus esse Ho-
merus dicitur. Vide epig. 10. lib. 5.

Et frontem.] Sic exemplo Homeri suas
ineptias excusat Poëta.

Homerus in membranis. CLXXXIV.

ILIAS & Priami regnis inimicus Ulysses
Multiplici pariter condita pelle latent.

*Ilias, & Ulysses adversarius
regnis Priami condita multi-
plici pelle simul occultantur.*

Inimicus Ulysses.] Hoc est, Odyssæa.

Multiplici pelle.] Hoc est, multiis mem-

branis involvuntur. *Condita.]* Refer ad
Iliadem & Odyssæam.

Virgilii culicis. CLXXXV.

ACCIPE facundi culicem, studiose, Ma-
ronis;
Ne nugis positis arma, virumque canas.

*O studiose, accipe culicem Ma-
ronis disertis, ne derelictis jo-
cis legas arma virumque.*

Culicem.] Hoc est Virgilii poëma, quo
culicis farum deflet.

Canas.] Alii legas. Hoc est, ne Satur-

niorum tempore gravioribus studiis ope-
ram des. *Arma virumque,* hoc est Enci-
da.

Virgilius in membrana. CLXXXVI.

QUAM brevis immensum cepit membrana
Maronem!
Ipsius vultus prima tabella gerit.

*Quam brevis membrana inclu-
dit immensum Maronem! Il-
lium effigies expressa est in pri-
ma tabella.*

Immen-

Immensam Maronem.] Virgilio opera intellige immensa quidem tum propter versuum numerum, tum propter argumenti dignitatem. Membrana erat instar pepili | larga & extensa, sed sane hoc loco Poëta intelligit pugillares membraneos plurium foliorum, in quorum primo expressa erat imago Virgilio. Vide epig. 7. supra.

Menandri Thais. CLXXXVII.

HÆC primum juvenum lascivos lufit amores,
Nec Glycere, vere Thais amica fuit. | *Hæc primum decepit lascivos amores adolescentum, nec Glycere, sed Thais fuit vere amica.*

Nec Glycere.] Turnebus lib. 9. cap. 24. Glycere, inquit, erat Menandri Poëta amica, quod ex Glycere Græcis ad eum epistolis, quæ hodieque extant, cognoscimus. Thais tamen ab eo sic in comædiis introducta frequenter, & celebris reddita est, ut ipsa videatur, non Glycere, Menandri amica fuisse. Alii aliter.

Cicero in membranis. CLXXXVIII.

SI comes ista tibi fuerit membrana, putato
Carpere te longas cum Cicerone vias. | *Si comitem habueris hanc membranam, crede te suscipere longum iter cum Cicerone.*

Si comes.] Vide epig. 2. lib. 1.

*Qui tecum cupis esse meos ubicumque libellos
Et comites longa quaris habere via.*

Propertius. CLXXXIX.

CYNTHIA facundi carmen juvenile Propertii
Acceptit famam, nec minus ipsa dedit. | *Cynthia carmen juvenile disertè Propertii accepit famam, nec minus ipsa dedit.*

Propertius.] Alii *Cynthia Propertii.* Alii, *Propertii monobiblos.*

Cynthia.] Puella amica Propertii, quam multis ille versibus celebrat.

Nec minus ipsa dedit.] His enim carminibus claruit Propertius, quorum argumentum præbuerat Cynthia pulcherrima puella.

Livius in membranis. CXC.

PELLIBUS exiguis arctatur Livius ingens,
Quem mea non totum bibliotheca capit. | *Pellibus exiguis continetur immensus Livius, quem non includit totum mea bibliotheca.*

Ingens Livius.] Et a stili majestate, & centum quadraginta librærum multitudine, quorum centum & amplius perierunt.

Sallustius. CXCI.

Hic erit, ut perhibent doctorum corda virorum,
Primus Romana Crispus in historia.

Hic Crispus erit primus in historia Romana, secundum iudicium virorum eruditorum.

Corda virorum.] Quantuliani 2. lib. cap. 6. & 4. lib. cap. 2. Senecæ lib. 3. Declam. & Controvers. 25. lib. 5. Cornelii Taciti lib. 3. Hist. Crispus.] Sallustius.

Ovidii Metamorphosis in membranis. CXCII.

Hæc tibi multiplici quæ structa est massa tabella,
Carmina Nasonis quinque, decemque gerit.

Hoc volumen quod tibi compactum est multis paginis, includit quindecim libros Nasonis.

Massa.] Plurium foliorum pugillares intellige, in quibus erant inclusi quindecim Metamorphoseon libri: hoc enim loco carmina significant libros.

Tibullus. CXCIII.

Ussit amatorem Nemesis lasciva Tibullum:
In tota juvit quem nihil esse domo.

Nemesisin lascivam arsit amator Tibullus, cui gratum fuit nihil esse in tota domo.

Nemesis.] Deliam tamen vocat ipse Tibullus, cui idem tribuit eleg. 5. lib. 1. quod Nemesis tribuit Marcialis hoc loco:
Et juvet in tota me nihil esse domo.
Juvit quem.] Totum quippe domus imperium penes Deliam erat.

Lucanus. CXCIV.

Unt quidam, qui me dicunt non esse Poëtam:
Sed qui me vendit bibliopola putat.

Sunt quidam qui negant me esse Poëtam: sed existimat bibliopola qui me vendit.

Sunt quidam.] De Lucano dictum lib. 7. fig. 20. 21. & 22. quem commendavit poeta. Alii tamen historicum magis eum quam Poëtam existimarunt.
Putat.] Me esse Poëtam: cum ex meis versibus rem faciat.)

Catullus. CXCV.

Tantum magna suo debet Verona Catullo,
Quantum parva suo Mantua Virgilio.

Ampla Verona tantum obstrigitur suo Catullo, quantum exigua Mantua suo Virgilio.

Tantum.] Hoc est, claram suam patriam non minus Catullus, quam suam obscuram austravit Virgilius. Vide lib. 1. epig. 62.

Calda & frigida aqua. CXCVI.

HÆC tibi quæ fuerint caldarum nomina dicunt:

Ipsa suas melius charta natabit aquas.

[Hic liber qui refert tibi quæ fuerint nomina caldarum, ipsa melius immergetur in suas aquas.]

Hæc tibi.] Mittit versus de variis aquæ caldæ nominibus. Legunt alii,

Hæc tibi quæ fontes & aquarum nomina dicit.

Dicunt nempe hæc carmina. Alii dicit.

Ipsa suas.] Vide epig. 6. lib. 1.

Vis puto cum libro, Marce, natave tuo.

Sic suos versus extenuat Poëta. De aqua calda sæpius jam dictum. *Natabit.* Alii,

Visa suis melius charta notabit aquas.

Mula Pomiliæ. CXCVII.

HIS tibi de mulis non est metuenda ruina:

Altius in terra pene federe soles.

[Non timere debes decidere ex his mulis: soles sedere in terra fere altius.]

Altius in terra.] Quam sedeas in mula tam brevis staturæ.

Catella gallicana. CXCVIII.

DELICIAS parvæ si vis audire catellæ, Narranti brevis est pagina tota mihi.

[Si placet audire festivitates cæxigua catella, pagina tota non sufficit huic narrationi.]

Brevis est.] Alii prima est, ut indicet primum librum, quo epig. 110. Iffam catellam Publii descripsit.

Asturco. CXCIX.

HIC brevis, ad numerum rapidos qui colligit ungues,

Venit ab auriferis gentibus Astur equus.

Hic Astur equus brevis, qui ad numerum glomerat celeres gressus, missus est ab auriferis gentibus.]

Rapidus, qui.] Gallice *qui va l'amble.*

Ab auriferis gentibus.] Hoc est, ex Asturia Hispaniæ provincia, ubi sunt aurifodi-

næ. Epig. 16. lib. 10.

Accipe Callaisis quidquid fodit Astur in arvis.

Canis vertagus. CC.

NON sibi, sed domino venatur vertagus acer,

Illæsum leporem qui tibi dente feret.

Vertagus acer non venatur sibi sed hero, qui dente portabit ad te leporem intactum.]

Vertagus.] Vox peregrina videtur, de qua Turnebus lib. 18. cap. 1. quasi Fertrahus hoc est feram trahens. Passeratus de literis. *Vertagus pro Vertuhus, a fera trahenda.*

Paestruta. CCI.

NON amo, qui vincit, sed qui succum-
bere non vult,
Et dicit melius τὼ ἀνακλινοπάλλω.

Non mihi placet, qui superat,
sed qui scit succumbere, &
convenientius dicit reflexionem
paestrae.

Non amo.] Non probo luctatorem qui
viribus vincit, sed qui se reclinat, atque ex
reflexione palæstræ adversarium dejicit.
Farnabius. Legit vero & distinguit Salma-
sius:

*Hunc amo qui vincit, sed qui succum-
bere novit,*

Et melius didicit τὼ ἀνακλινοπάλλω.

Contrario, inquit, sensu, & quem Poëta
mens non recipit, hodie legitur: *Non amo
qui vincit.* Cur enim palæstritam amare se
liceret non vincentem? Dicit amare se
quidem hunc palæstritam qui vincit, sed
qui etiam novit succumbere: hoc est qui
succumbendo vincit, qui *δειχίνεται ἀνα-
πινάμω*, ut inquit Pindarus, *ἢ οἷον
τίπλων*. Magis commendari innuit palæstrita-
m qui arte vincit, quam qui viribus: qui
τὸς ὑπὸ ἰασμὸς novit, *ἢ τὸς χάμας τὸ-
τὸς*, quæ Theocritus *ἑυφορῶ παλαί-*

σματα τέχνας, nimirum τὸ εἰς γαῖαν
ωρεπεπόντων. Tum ἀνακλινοπάλλη Martia-
lis, *pancratium* dicebatur, quod ἐν τῷ
ἀνακλίνεσθαι καὶ ὑπὸ ἰάσεσθαι plerumque
exerceretur; ad distinctionem τὸ ὀρθίας
πάλης, quæ a stantibus & erectis pugna-
tur, in qua vicisse erat adversarium solo
dejecisse. Secus omnia in pancratio, in quo
& succubuisse erat artis: nam & humi vo-
lutantes nexus suos expediebant impedia-
bantque, viribusque superiores adversarios
sæpenumero sic vincebant. Non aliter quip-
pe victus quispiam putabatur in pancratii
lucta, nisi animum desponderet ac victum
se fateretur. *Novit.*] *Alii non vult.*

ἀνακλινοπάλλη.] Vox est ficta quæ alibi
non reperitur. *Clinopale* legitur apud Sæ-
tonium in Domitiano cap. 22. Unde aliqui
turpem sensum eliciunt ex hoc disticho.
ἀνακλίνω reclino, πάλλη paestrae.

Simius. CCII.

CALLIDUS emissas eludere simius ha-
stas,
Si mihi cauda foret, cercopithecus eram.

*Simius doctus declinare hastas
vibratas, si haberem caudam
eram cercopithecus.*

Cercopithecus.] Simiarum vel simiorum
aria sunt genera, & cauda inter se distin-
guuntur. Simiæ sine cauda dicuntur a Græ-

cis *πίθηξι*: quæ caudam habent, *κερκω-
πίθηξι κέρκω* enim significat caudam.
Vide epig. 128. supra.

CCIII.

Cymbala. CCIV.

ÆRA Celænæos lugentia matris amores,
Esuriens Gallus vendere sæpè solet.

*Gallus famelicus sæpe solet
vendere ara desentia amores
Celænæos matris.*

Æra.] Hoc est, cymbala seu instru-
menta sonora ex ære, quæ pulsabant Galli
ybeles sacerdotes desentes Atyn puerum

ab ea redamatum, cujus patria fuit Celænæ
urbs Phrygiæ: unde vocat Atyn Celænæos
amores.

CCV:

Cestus. CCVI.

COLLO nocte puer meros amores,
Ceston de Veneris sinu calentem.

O puer, collo injice meros amores, Ceston calentem de sinu Veneris.

Ceston.] De quo fufe diximus epig. 13. lib. 6. Veneris nempe fuit balteus, quo qui percutiebatur, percufforis amore incen-

debatur: idcirco Poëta vocat ceston meros amores.

Idem. CCVII.

SUME Cytheriaco medicatum nectare ceston:

Uffit amatorem balteus iste jovem,

Accipe ceston imbutum nectare veneris: balteus iste incendit Jovem amatorem.

Uffit amatorem.] Juno nempe hoc balteo Jovem percutiens ad fui amorem allicit, & ab aliis amoribus cohibet, teste Homero. Vide epig. 13. lib. 6.

Notarius. CCVIII.

CURRENT verba licet, manus est velocior illis;

Nondum lingua suum, dextra peregit opus.

Quamvis verba velociter proferrantur, manus est celerior illis: lingua nondum perfecit suum opus, dextra perfecit.

Notarius.] Qui nempe distantis verba excipiebat, & per notas ita expedite scribebat, ut linguam dicentis antevinceret. Vide Aufon. epig. 138. ad notarum velocissime ex-

cipientem:

*In sen'a nostri pectoris
Vix dista jam ceris tenes, &c.*

Concha. CCIX.

LEVIS ab æquorea cortex Mareotica concha

Fiat: inoffensa curret arundo via.

Concha maritima leviget corticem Mareoticam: calamus curret via expedita.

Cortex Mareotica.] Hoc est, chartæ papyraceæ, in quibus scribebant antiqui, leves fiant, ut scribendo calamus non hæreat. Plinius lib. 13. cap. 12. de generibus charta-

rum sic ait: Scabritia levigatur dente, conchave, &c. Mareotis vero Ægypti pars est, ubi frequentes sunt papyri.

Morio. CCX.

NON mendax stupor est, nec fingitur arte dolosa:
 Quisquis plus iusto non sapit, ille sapit.

Non est mendax stupiditas, nec fingitur artificio callido: quisquis non sapit nimium, ille sapit.

Non mendax.] Id est, morio non fictus sed a natura fatuus est. De morione dictum epig. 39. lib. 6. 13. lib. 8. 95. lib. 12.

Caput arietinum. CCXI.

MOLLIA Phryxei secuisti colla mariti:
 Hoc meruit, tunicam qui tibi sæpe dedit!

Secidisti colla tenera mariti Phryxei. An hoc meritus est, qui sæpe tibi donavit tunicam?

Phryxei colla.] Hoc est caput arietis, qualis ille quo vectus Phryxus mare trajecit. Vide epig. 51. lib. 10.

Tunicam qui.] Nimirum ex vellere ton-

Pumilio. CCXII.

SI solum spectes hominis caput, Hectora credes:
 Si stantem videas, Astyanacta putēs.

Si tantum aspicias caput hominis, existimes Hectora: se intuearis stantem, credas Astyanacta.

Si solum.] Sedens nempe & capite tenus extans prope gigas; stans vero puer videbatur. Hectoris & Astyanactis ejus filii historia satis nota.

Parma. CCXIII.

HÆc quæ sæpe solet vinci, quæ vincere raro,
 Parma tibi, scutum pumilionis erat.

Hæc, quæ solet sæpe superari, quæ raro superare, parma tibi erit, scutum vero pumilionis.

Hæc.] Parma nempe quæ breve erat scutum, quo qui armati erant in arena, quod ejus brevitate non satis essent tecti, sæpe vincebantur. Sic Turnebus lib. 5. cap. 10. citans hoc epigramma. Thraces autem parmam gerebant, quorum factionem oderat Domitianus: unde ipsi adu-

latur Poëta, cum dicat parmam sæpe vinci.

Scutum.] Quod totum corpus contegebat. Sensus est, homo procerus non bene parma munitur, sed nanus optime munitur. Tibi, procero, nempe.

Pueri comædi. CCXIV.

NON erit in turba, quisquam *μισέμπος* Non erit quisquam odio dignus in hac turba: sed quilibet poterit esse iucundissimus.
 ista:
 Sed poterit quisvis esse *διεξάποδος*.

Non erit in.] Hoc est, inquit Turnebus lib. 9. cap. 24. tam formosi & amabiles sunt pueri isti comædi, ut si *μισέμπος*, id est persona ejus qui inuisus sit, agenda sit, ut usu evenire solet in comædiis, non sit in turba quisquam qui eam agere possit: sed qui eam personam *διεξάποδου* possit: hoc est, maxime optandi seu carissimi.

CCXV.

Accipiter. CCXVI.

PRÆDO fuit volucrum, famulus nunc aucupis, idem
 Decipit, & captas non sibi moeret aves.

Prædo fuit avium, nunc servus aucupis: idem fallit, & dolet volucres non sibi captas.

Prædo fuit.] Hoc est, priusquam mansueret accipiter, sibi capiebat aves, nunc aucupi capit.
Non sibi.] Sed aucupi suo domino,

Opsonator. CCXVII.

DIC quotus es, quanti cupias cœnare, nec unum
 Addideris verbum: cœna parata tibi est.

Profer quotus es, quo pretio cœnare velis, nec subjeceris unum verbum: cœna instructa est tibi.

Opsonator.] Is nempe est qui cibis & opsoniis comparandis præest.
Dic quotus es.] Nam pro numero convivarum, & pro ratione impensæ splendidum aut frugale convivium apparabatur. Legunt alii,
Dic quotus, & quanti, &c.

Calami aucupatorii. CCXVIII.

NON tantum calamis, sed cantu fallitur ales,
 Callida dum tacita crescit arundo manu.

Avis non tantum circumvenitur calamis, sed cantu etiam, dum arundo dolosa, subjicitur manu tacita.

Callida dum tacita.] Auleps sub arbore latitans invitabat cantu aves, quibus jam arbori insidentibus, infra paulatim assurgens viscatas virgas subiciebat, capiebatque: & hoc est quod Poëta dicit crescere arundinem seu virgam, dum paulatim ab aucupe in digitos pedum surgente tollitur, aviumque pedibus subjicitur, ut crescere sensim videatur. Raderus. Alii *pallida*, visco forte. Videat lector. Vide epig. 55. lib. 9.

Corculum. CCXIX.

PAUPER caufidicus nullos referencia num-
mos
Carmina cum fcribas : accipe cor , quod
habes.

*Tu caufidicus inops cum facias
verfus ex quibus nullam ac-
cipis pecuniam ; fume cor quod
habes.*

Accipe cor.] Hoc eft , bovis cor ftupi-
dum & ftolidum , quale tu ipfe habes cum
verfus fcribas , ex quibus nullam prorfus
utilitatem percipis. Vide epig. 77. lib. 1.
Retinet pro lemmate Lipfius *Corculum* ; &
in ultimo verfu ,

accipe cor quod abeft.
Demens enim feu non cordatus videbatur
ille caufidicus , qui relicto foro carmina
fcriberet nullos nummos referencia. Videat
lector. Pro lemmate cum Turnebo & aliis
melius forte legas *cor bubulum*.

Cocus. CCXX.

NON fatis eft ars fola coco , fervire pala-
to :
Namque cocus domini debet habere gulam.

*Sola ars coquinaria non fuf-
ficit coco : cocus debet ftudere
palato heri , & fcire ejus gu-
lam.*

Non fatis.]
*Non fatis eft ars fola coco : fervire pa-
lato
Atque cocus domini debet habere gu-
lam.*

Sic interpunxit Turnebus lib. 9. cap. 24.
Hoc eft , non fufficit ut cocus fit artis fuæ
penitus ; fed debet fcire quibus opsoniis
oblectetur dominus , cujus palato fervire
oportet.

Craticula cum veru. CCXXI.

PARVA tibi curva craticula fudēt ofella :
Spumeus in longa cuspide fumet apēt.

*Exigua ofella tibi fudet in
curva craticula : fumeus vero
apēt fumet in longo veru.*

Ofella.] Ofellas intellige carnes conditas , & globi forma concifas , epig. 48. lib. 10.
uas fuper craticulam torrerii jubet : at grandiores feras veluti aptos veru affandos do-
et.

Piftor dulciarius. CCXXII.

MILLE tibi dulces operum manus ifta
figuras
Extruit : huic uni parca laborat apis.

*Ifta manus tibi format mille
dulces figuras operum : parca
apis laborat huic uni.*

Mille tibi.] Quales figuræ nunc fiunt ex
melle , faccaro , & farina. Legunt alii *melle*
bi.

Huic uni.] Ars piftoris dulciarii adeo lau-
datur a Poëta , ut propter hunc unum ab
apis mel confici dicat.

Jentacula. CCXXIII.

SURGITE, jam vendit pueris jentacula
 pistor,
 Cristatæque sonant undique lucis aves.

Surgite, jam pistor vendit jentacula pueris, & cristatæ aves diei cantant undique.

Jentacula.] Turnebus lib. 9. cap. 24. sic ait: Reperio in veteribus libris adipata, quibus fortasse ut unctis & ganeatis cibis utebantur olim in jentaculo. Plutarchus lib. 8. Sympos. dicit in jentaculo panem & nihil aliud datum fuisse: Apuleius lib. 1.

Met. panem cum caseo.

Cristatæque.] Hoc est, galli auroræ præ-nuncii. Quasi igitur noctem Saturnaliciam egisset Poëta, evagatus per munera singulis distichis monet diem adventare impositurus ultimam manum. Sic Domitius.

F I N I S.

AD LECTOREM.

QUæ suis locis desunt epigrammata numero tantum notato, hîc omnia reperies. Turpitudinum tam multarum plena sunt, ut non solum Augusto Principi, cui opus nostrum consecratum est, sed cuilibet etiam verecundo lectori invisa videantur. Attamen quo partibus omnibus absolutus esset Martialis, nec quicquam desideraretur a morosis quibusdam hominibus; obscœna epigrammata notis ut plurimum alienis declarata separatim edita sunt, ut rejicerentur ad lectoris arbitrium, vel assumerentur.

M. VAL. MARTIALIS
EPIGRAMMATA
O B S C O E N A.

EX LIBRO PRIMO.

Ad Cottam mollem. XXIV.

INVITAS nullum, nisi cum quo Cotta lavaris;
Et dant convivam balnea sola tibi.
Mirabar quare nunquam me Corta vocasses,
Jam scio me nudum displicuisse tibi.

Invitas nullum.] Sub persona Cottæ carit effœminatos, & molles homines, qui in balneis bene mutonarios subnotabant, nos inde ad convivia, a conviviis vero ad lectum deducerent.
Jam scio.] Quippe mutonis mensura tibi non placuit. Epig. 51. lib. 3. & 73. & lib. 7. epig. 54.

Ad Ædilem cinædum. XLVII.

CUM dicis propero, fac, si facis, Ædile: languet
Protinus, & cessat debilitata Venus.
Expectare jube: velocius ibo retentus.
Ædile, si properas, dic mihi, ne properem.

Cum dicis propero, &c.] Omnino autem Hedyle, Hedylam fecerunt haud dume, qui flagitium imminuere voluerunt. c. (quod in aurem tibi dictum sit) in Thuan. ubicumque Martialis scripserat *cinædus*, pudicus librarius fecerat *instrum.* Nec explicatione opus: hoc enim tantum dicit, ista non imperari, nec venire ad interdictum. Mei si arbitrii res sit, in talibus epigrammatis, quorum res vel materia non potest tangi, nisi violeatur pudor, tantum notari velint quæ ad Latinitatem & eruditionem pertinent. Veluti hic. *Fac si facis.*] Formule elegantis;

M. VAL. MARTIALIS

elegans, & vox impatientiæ adversus lentos in opere quocumque. Seneca lib. 2. de beneficiis cap. 5. *Inde illa voces, quas ingenuus dolor exprimit. Fac si quid facis: & Nihil est tanti: Male mihi jam neget: ubi in tadium adductus animus incipit beneficium odisse, dum expectat.* Gron. Hedyle.] Ita scribendum bene docuerunt Gruterus & Scriverius. Est enim ἡδύλα, quo nomine Poëta epigrammata scriptor bis laudatur ab Athenæo. Apud Martialem est mollis ac Pathici nomen fictum, ut hic & lib. 9. epig. 57. *Idem. Hedyle languet Protinus, &c. Hedyle, vel Ætyle, legendum vult P. S. non esse se stupidum, qui ad Veneris meram blandis verbis instigetur; verum equum satis sua sponte currentem, nisi intempesti-*

ve interpelletur. Gruterus, hic Metamorphosin quandam se gloriatur effecisse, non consulto Mercurio aut Venere, & ex fortuna virum exhibuisse nobis, sed cinædum nam *Ædilus* pro cinædo taxatur lib. epig. 52.

Velocius ibo retentus.] Ovidius 3. Met. Sic ego torrentem, qua nil obstabat eunti,
Lenius & modico strepitu decurrere vidi:
At quacumque trabes obstructaque saxa tenebant,
Spumens & fervens & ab obice saxi ibat.

Gronov.

De pueri pretio. LIX.

MILLIA pro puero centum me mango poposcit:
Risi ego: sed Phœbus Protinus illa dedit.
Hoc dolet, & queritur de me mea mentula mecum,
Laudaturque meam Phœbus in invidiam,
Sed sestertiolûm donavit mentula Phœbo
Bis decies; hoc da tu mihi, pluris emam.

Mango.] Puerorum scilicet negotiator, quos in Venerem frangebatur.

Sed sestertiolûm.] Quippe Phœbus draucus rem fecerat, mentula, juxta sententiam Juven. sat. I. v. 40.

Unciolam Proculcius habet, sed Gille deuncem:

Partes quisque suas ad mensuram iniquinis hæres Accipiat.

Ad Bassam tribadem. XCI.

QUOD nunquam maribus junctam te, Bassa, videbam,
Quodque tibi mœchum fabula nulla dabat:
Omne sed officium circa te semper obibat
Turba tui sexus, non adeunte viro:
Esse videbaris, fateor, Lucretia nobis:
At tu, prô facinus, Bassa, fututor eras.
Inter se geminos audet committere cunnos,
Mentiturque virum prodigiosa Venus.
Commenta es dignum Thebano ænigmate monstrum:
Hic, ubi vir non est, ut sit adulterium.

Quod nunquam, &c.] Bassam tribadem facete carpit confessione erroris sui, quod existimasset castissimam esse feminam, quia nunquam ad eam vir adiret; sed semper cum foeminis esset: postea vero compertum est, tribadem esse.

Furtivam.] Alii cunctam.

Fabula.] Proprie fabula. Seneca contra v. lib. II. Duxi uxorem mature; semper dilexi; ad omnem me tutum fabulam profecti.

Omne sed officium.] Quod Gruterus ait in plerisque remanere exemplaribus, omnis & officium, constabat & in Arondelliano. Et forte

arte spernendum non est, *Turba omnis si sexus est mera muliebris.* Gronovius. *Lucretia nobis.* Casta, ut Lucretia abnate viro.

Fututor eras.] *Τεισὰς, ὀλίσβυ* opera a. *Fututor.*] Est auxesis in nomine fututor adjuncto foeminae, quam fututricem ut erat appellare, sed data hoc opera fa-

stum, ut turpitudinem ejus magis notaret. Estque hoc tribadibus peculiariter tributum a Martiale, ut de iis *fuere* dici possit.

Dignum, &c.] Ænigma dignum bano monstro, id est Sphinge. *Vel nigma,* cui solvendo opus est OEdipo bano.

Ad Mamurianum pauperem & libidinosum. XCIII.

SÆPE mihi queritur non ficcis Cestus ocellis,
Tangi se digito, Mamuriane, tuo.

Non opus est digito: totum tibi Ceston habeto,
Si deest nil aliud, Mamuriane, tibi.

Sed si nec focus est, nudi nec sponda grabati,

Nec curtus Chiones, Antiopeſve calix:

Cerea si pendet lumbis, & trita lacerna,

Dimidiasque nates Gallica palla tegit;

Pasceris & nigræ solo nidore culinæ,

Et bibis immundam cum cane pronus aquam:

Non culum digito; neque enim est, qui non cacat olim,

Culus; sed fodiam, qui superest, oculum.

Nec me ze'otypum, nec dixeris esse malignum.

Denique pædica, Mamuriane, fatur.

Cestus ocellis.] Acerbe invehitur in Mamurianum pauperem, qui puerum Cestum stupro appellabat subinde. *Cestus.*] Puer pæta.

Digito tuo.] Digito obscæno per obscænum ipsum ad stuprum pelliciente, & se patrum pædiconem ostentante.

Totum ceston.] Id est, non solum concepit, quod digito sollicitas; sed totum & regnum puerum.

Sed si nec focus est.] Est parasceve ad epionema contentum ultimo versu epigrammatis, & describit summam Mamuriani estatem. Tum focus signum erat locupletæ domus, ut epig. 47. lib. 10. inter beatæ vitæ adjuncta focum perennem enume-

Nec curtus, &c.] Si nec ad bibendum non sit ruptus calix, vel quali utuntur patione, Antiope, cæterasque meretrices nam ad obscenas lotiones, lib. 2. epig.

Cerea, &c.] Decolor, non candida, a

tritura flavescens: *vel,* sebo & sudore quasi incerata. *Trita lacerna.*] Grater. *scripta lacerna.* J. i Rutgerf. *scruta lacerna.* Propius MS. Bodlejan *stricta lacerna.* Sed retineamus quæ edita est, probam & nostro familiarem.

Dimidiasque, &c.] *Οἱ γὰρ Κέλται ἀντὶ χιτῶνων χιςὲς χειρῶν τὰς φέρον μίχρας αἰδῶν καὶ γλετῶν.* Strabo.

Neque, &c.] Supra vers. 2. huic lectioni consentiunt MS. Bodlejanus, & P. Scriverii editio.

Sed, &c.] Consuetæ res olim, in ira, in rixa, digito oculum eruere. *Qui superest, &c.*] Lusum innuit Mamurianum *σπερονομαΐδι.* Vide lib. 3. epig. 92. quæ minandi formula, *Oculos tibi effodiam,* Plauto solennis.

Denique, &c.] Non ægre ferrem, *Atqui si id faceres fatur tantum,* Catull. epig. 21. unde desumptum videtur hoc epigramma.

Ad Æglen fellatricem, XCV.

CANTASTI male, dum fututa es, Ægle.
Jam cantas bene, basianda non es.

Cantasti male.] Quæ olim male cantasti, qui te sub vocis specie ad fellandum vocant dum, &c. jam diceris bene cantare ab iis. Quia impuri oris *μωρῶν*.

EX LIBRO II.

In Sextillum effœminatum, XXVIII.

RIVETO multum, qui te, Sextille, cinædum
Dixerit, & digitum porrigito medium.
Sed nec pædico es, nec tu Sextille fututor.
Calda vetustinæ nec tibi bucca placet.
Ex istis nihil es, fateor, Sextille, quid ergo es?
Nescio: sed tu scis, res superesse duas.

Et digitum.] Erat contumeliaz indicium digitus medius porrectus, quod Priapum repræsentaret, atque in molles extenderetur.

Calda vetustina.] Id est vulva, quia non est cunnilingus. Sic Domitius. Alii de fel-

latione hunc versum intelligunt.

Duas res.] Fellandi, & lingendi turpitudinem interpretatur Ramiresius. Alii masturbatorem, vel irrumatorem argui Sextillum sentiunt.

Ad Marianum, XXXI.

SÆPE ego Christinam futui. det quam bene, quæris?
Supra quod fieri nil, mariane, potest.

Supra quod.] Intellige tam libidinose & nequiter dare Christinam, ut qui eam faciat, a coitu nequeat abstinere, quin defatigatus sit effecto prorsus, & enervato corpore. Ramiresius aliter explicat his ver-

bis: Significavit, nempe Poëta, ex ambiguo ita male dare Christinam, ut supra, id est, iterum facere non possis. Ita ut si semel eam facias, non possis iterum. Verbum *sæpe* repugnat huic sententiæ.

In Gallum cinædum, XLVII.

SUBDOLA famosæ, moneo, fuge retia mœchæ,
Levior ô conchis Gallie Cytheriacis.
Confidis natibus? non est pædico maritus.
Quæ faciat duo sunt: irrumat, aut futuit.

Moneo.] Nam si te deprehenderit maritus, non pædicabit; nec enim gaudet natibus, quibus comidis ei te soluturum, te enim irrumabit.

Conchis Cytheriacis.] Id est marinis, vel venereis, quod concha vecta est ad litus venus orta mari.

De Thelesina mœcha. XLIX.

UXOREM nolo Thelesinam ducere. quare?
Mœcha est. sed pueris dat Thelesina. volo.

Dat Thelesina.] Sui copiam, | talionis dent, epig. 47. supra, & epig. 40.
Volo.] Ut mihi pueri deprehensi pœnas | lib. 10.

In Lesbiam fellatricem. L.

QUOD fellas, & aquam potas, nil, Lesbia, peccas;
Qua tibi parte opus est, Lesbia, sumis aquam.

Nil peccas.] Hoc est, non erras; cum | rum foeminarum, quæ a coitu lavant
im fellatione ora pollueris: ideo recte | *σεῖ αἰδιῶα.*
is, si aquam potas, & ex more alia-

In Hylum cinædum pauperem. LI.

UNUS sæpe tibi tota denarius arca,
Cum sit, & hic culo tritior, Hyle, tuo:
Non tamen hunc pistor, non auferet hunc tibi caupo;
Sed si quis nimio pene superbus erit.
Infelix venter spectat convivia culi,
Et semper miser hic esurit, ille vorat.

Unus sæpe.] Hylum pathicum insectatur, | Ramiresius.
od pauperrimus cum esset, bene vasatos | *Tritior.]* Trita moneta vilior erat, ideo
crebat, & iis si quam pecuniolam ha- | laudata aspera, quod nova, nec manum
bat, largiebatur, & ipse fame peribat. | tritura levior. Idem.

In Linum pathicum. LIV.

QUID de te, Line, suspicetur uxor,
Et qua parte velit pudiciorem,
Certis indiciis satis probavit;
Custodem tibi quæ dedit spadonem.
Nil nasutius hac, maligniusque est.

Quid de te.] Lepide carpit cinædum, cui custodem spadonem dedit uxor, ne ab eo
licaretur. Epig. 69. lib. 10.

In Hylum adulterum. LX.

UXOREM armati futuis, puer Hyle, tribuni,
 Supplicium tantum dum puerile times.
 Væ tibi, dum ludis: castrabere. jam mihi dices,
 Non licet hoc. quid, tu quod facis, Hyle, licet?

Uxorem armati.] Monet Hylum ut discer-
 dat ab uxore tribuni militaris, a quo de-
 prehensus non pædicaretur, sed castraretur.
Nam quamvis castrari mæres veruisset Do-

mitianus, adulteria quoque prohibuerat.
 Suet. cap. 7. in Domit.

Supplicium.] Dum confidis natibus, epig.
 47. supra.

In maledicum. LXI.

CUM tibi vernarent dubiâ lanugine malæ,
 Lambebat medios improba lingua viros.
 Postquam triste caput fastidia vespillonum,
 Et miseri meruit tædia carnificis:
 Uteris ore aliter, nimiaque ærugine captus,
 Adlatras nomen, quod tibi cumque datur,
 Hæreat inguinibus potius tam noxia lingua.
 Nam cum fellaret, purior illa fuit.

Cum tibi.] Acerbe invehitur in maledi-
 cum quemdam, qui antea fellator erat.

Dubiâ lanugine.] Id est, antequam ex
 ephelis excessisses.

Lambebat.] Fellabat. Lib. 3. epig. 81.

Postquam.] Tædio fultis vel vilissimis ho-
 minibus, quos medios lambebas.

Purior illa fuit.] Nam lingua eius cum
 fellaret, non tam impura & mala erat,
 quamvis impurissima. Impura lingua di-
 citur maledici, & fellatoris quoque. Ex
 hac ambiguitate lepidus est jocus. Lib. 3.
 epig. 80.

In Labienum levem. LXII.

QUOD pectus, quod crura tibi, quod brachia villis,
 Quod cincta est brevibus mentula tonsa pilis:
 Hoc præstas, labiene, tuæ, quis nescit, amicæ.
 Cui præstas culum, quem, Labiene, pilas?

Quod pectus.] Labienum pathicum ur-
 hane perstringit, ea occasione, quod crura,
 pectus, brachia, & pondus velleret. Videri
 hoc poterat amicæ causa facere: sed in-

terrogat cujus causa culum depilet, quod
 facere non poterat, nisi pædiconum causa.
 Ramiresius.

EPIGRAMMATA OBSCOENA.

In Cotilum impurum. LXX.

NON vis in folio prius lavari
 Quemquam, Cotile. caussa quæ, nisi hæc, est?
 Undis ne fovearis irrumatis.
 Te primus licet abluas, necesse est,
 Ante hîc mentula, quam caput, lavetur.

Non vñ.] Cotilum fellatorem alios fastidientem, & qui nolebat quemquam prius in folio lavari notat, & docet spurciorem eum esse, quam quemvis alium. Ramiresius. Vide epig. 42. supra.
Te primus.] Cotilus formidabat aquas irrumatas: (in quibus scilicet alii lavissent mentulas) ne igitur irrumatæ sint, lavet ipse primus: sed hac lege, ut potius obscenas partes, quam caput in folio abluat: quod fallantes os habent spurcum. Epig. 96. lib. 11.

In Postumum impurum. LXXII.

HESTERNA factum narratur, Postume, cœna,
 Quod nollem: quis enim talia facta probet?
 Os tibi præcisum, quanto non ipse Latinus
 Vilia Panniculi percurit ora sono.
 Quod magis mirum est, auctorem criminis hujus
 Cæcilium tota rumor in orbe sonat.
 Esse negas factum. vis hoc me credere, credo.
 Quid? quod habet testes, Postume, Cæcilius.

Hesterna, &c.] Præ se fert dolorem, audio quam indigne exceptus sit Postumus a Cæciliano, qui colaphum illi in os impigerit, cum interim verbis alienis exprobrat illi turpe crimen fellationis, & deflectat ad improbum sensum hæc verba percisum. Vide epig. 48. lib. 4. & epig. 35. lib. 12. Rumor pro irrum. Ut lib. 3. epig. 72. 79. & 86. Factum, supra epig. 31. & testes sensu etiam obsceniori.
Os tibi percisum.] Percidere enim est baturere, tundere. Turnebus lib. 7. cap. 12.
Sunt tamen qui legant præcisum. Quanto, &c.] Majore sono quam ubi Latinus ille mimus alapis cædit ministrum suum, — qua sorbeat æra sanna. Joven. 6. Latinus Vilia Panniculi.] De Latino diximus epig. 5. lib. 1. cui Panniculus minister erat ad risum conciliandum, sinebarque se alapis percuti a Latino, lib. 5. epig. 61.
O quam dignus eras alapis, Mariae Latini: Te successurum credo ego Panniculo.

In Lyrim ebriam & fellatricem. LXXIII.

QUID faciat vult scire Lyris? quod sobria fellat.

Quid faciat, &c.] Alii, Quid faciat, vis scire Lyris? quid? &c. Sic hunc versum legit Musambertius: Quid faciat vñ scire Lyris quoque sobria? fellat. Ut si diceret, illa se videri vult ebriam tantum hoc facinus facere, ut Aristoph. vespis: sed idem opus etiam sobriæ. Vis scire quid faciat Lyris nunc ebria? Non aliud certe quam solet sobria, scilicet. MS. Bodlejani subjicit, Gaudeo: quid facies ebria facta Lyris? dignum sane patella operculum.

In Sertorium cunnilingum. LXXXIV.

MOLLIS erat, facilisque viris Pæantius heros:
 Vulnera sic Paridis dicitur ulta Venus.
 Cur lingat cunnum Sículus Sertorius. hoc est,
 Ex hoc occisus, Rufe, videtur Eryx.

Mollis.] Pathicus. *Mollis, &c.* Fingunt Poëtæ Venerem solere turpibus amoribus vindicare injurias sibi ac suis illatas. Quare, si (ut refert interpres Thucydidis ad librum 1.) Philoctetem, quod interfecerit Paridem, ulta fuit Venus hac pœna, ut pathicus esset; credo ego (*jocatur Poëta*) Sertorium Sículum interfecisse conterraneum suum Erycem, Veneris filium: namque illum non leviori turpitudinis pœna male multavit Venus, &c. *Pæantius heros.*] Philoctetes, filius Pæantis.
Ex hoc.] Ab hoc. *Eryx.*] Filius Veneris & Butæ.

EX LIBRO III.

In Nævolum pathicum. LXXI.

MENTULA cum doleat puero, tibi, Nævole, culus:
 Non sum divinus, sed scio quid facias.

[*Cum doleat.*] Nævolum pathicum insectatur, qui pædicabatur a servo. Ramir.
Quid facias.] Imo quid patiaris.

Ad Laufellam fatuam. LXXII.

Vis futui, nec vis mecum, Laufella, lavari.
 Nescio quod magnum suspicor esse nefas.
 Aut tibi pannosæ pendent a pectore mammæ:
 Aut sulcos uteri prodere nuda times:
 Aut infinito lacerum patet inguen hiatus:
 Aut aliquid cunni prominet ore tui.
 Sed nihil est horum. credo, pulcherrima nuda es,
 Si verum est, vitium pejus habes, fatua es.

[*Nec vis mecum.*] Communia fuisse viris cum fœminis balnea constat etiam ex epig. 51. supra.
Nescio quod magnum.] Alii majus, ut epig. 42. supra.
Fatua es.] Insulsa nullo lepore meretricio instructa, epig. 61. lib. 11.

In Phœbum impurum. LXXIII.

DORMIS cum pueris mutoniatis,
 Et non stat tibi, Phœbe, quod stat illis.
 Quid vis me rogo, Phœbe, suspicari?
 Mollem credere te virum volebam:
 Sed rumor negat esse te cinædum.

Mollem.] Id est cinædum.
Sed rumor.] Fellatorem carpit, qui cum

rem gerebat, spurcissimo ore Pathicum forte intelligit.

fœminis nequiret, pueris mutoniatis mo-

In Lupercum enervem. LXXV.

STARE, Luperce, tibi jampridem mentula desit:
 Luctaris demens tu tamen arrigere.
 Sed nihil erucæ faciunt, bulbique salaces,
 Improba nec profunt jam satireia tibi.
 Cœpisti puras opibus corrumpere buccas:
 Sic quoque non vivit sollicitata Venus,
 Mirari fatis hoc quisquam, vel credere possit,
 Quæ non stat, magno stare, Luperce, tibi?

Stare.] Irrisio est in Lupercum quandam am inervem, qui ἀτυσία laborabat: ipse tamen omnem movebat lapidem ut posset. Ramiresius.

Desit.] Desit.
Erucæ, &c.] Erucam, bulbos & Satyriam, Venerem excitare notissimum est ex Medicis: *Erucam* enim alibi appellat salacem herbam; lib. 10. epig. 8.

Improba nec, &c.] Salax, Venerem improbam irritans. Βολδοῦς κὶ κοχλίας κὶ ὄν τὰ ὅμοια δοκεῖ σπέρματος εἶναι ποιητικὰ, ἢ ἂν τὸ ὁμοειδὲς ἔχεν τὰς πρώτας φύσεις, κὶ τὰς αὐτὰς δυνάμεις, &c. Athenæus lib. 2. cap. 23.

Puras buccas.] Magno dicit constare Lu-

perco, quod opibus corruerat buccas puras puerorum, qui nisi oblato summo pretio, non possent ad tantam allicere turpitudinem. *Opibus corrumpere.*] τὸ *Opibus* hujus ævi scriptoribus idem esse quod pecunia, jactura, largitione, monimus in pecunia vetere. Gronovius. *Opibus, &c.*] Lipsius epist. 6. lib. 5. quæst. epist. legit *Opicus*, quasi sit fellator. Præplacet vulgata lectio, quam astruit in ultimo versu, magno stare.

Sic quoque non vivit.] Bene vivit, quod mortua membra communiter dicat jacentia. Ramires.

Quæ, &c.] Jocum quærit ab ambiguo τὸ stare: prius obscœnum significat, posterius constare. Pro quæ; Palat. quod.

In Bassum amatorem vetularum. LXXVI.

ARRIGIS ad vetulas, fastidis, Basse, puellas:
Nec formosa tibi, sed moritura placet.
Hic, rogo, non furor est, non est hæc mentula demens?
Cum possis Hecubam, non potes Andromachen.

Notat Bassi in vetulas furorem, qui puellas fastidiebat, nec in vetulis forma, sed senectus hominem delectabat. Ramirefius.

Moritura placet.] Capularis anicula & morti vicina.

Possit.] Supra epist. 31. *Hecubam.*] Vetulam. *Andromachen.*] Juniozem.

Ad Sertorium præcipitem. LXXIX.

REM peragit nullam Sertorius, inchoat omnes,
Hunc ego cum futuit, non puto perficere.

Perfuere.] Festive Sertorium irridet, qui cum omnia inchoaret, nihil tamen perficiebat, &c. Epig. 47. lib. 1.

Ad Apicium impurum. LXXX.

DE nullo quereris, nulli maledicis Apici:
Rumor ait, linguæ te tamen esse malæ.

Maledicis.] Epig. 61. lib. 2.
Rumor ait, &c.] Epig. 72. lib. 2. v. 1.
Lingua malæ.] Ad quod alludit Minutius Felix in Oct. *Apud quos tota impudicitia*

vocatur urbanitas: qui medios viros lambunt, &c. homines mala lingua, etiamsi tacerent.
Sic κακη γλῶσσα Græcis, maledica. Heraldus.

In Baticum cunnilingum. LXXXI.

QUID cum femineo tibi, Bætice Galle, barathro?
Hæc debet medios lambere lingua viros.
Abscissa est quare Samia tibi mentula testa,
Si tibi tam gratus, Bætice, cunnus erat?
Castrandum caput est: nam sis licet inguine Gallus,
Sacra tamen Cybeles decipis ore, vir es.

Quid.] Infectatur Baticum, de quo epig. 67. supra.

Galle.] Qui sacerdos es Cybeles eviratus.

Barathro.] *Αἰδία.*

Medios, &c.] Epigram. 61. lib. 2. vers.

Abscissa, &c.] Epig. 45. lib. 2. Plinius lib. 35. cap. 12.

Castrandum, &c.] Es enim impuri oris & malæ linguæ.

Cybeles decipis, &c.] Sic lib. 11. epig. 72. *mæchus ore Manneius.*

In Coclitem impurum. LXXXIII.

UT faciam breviora mones epigrammata, Cocles,
Fac mihi quod Chione. non potui brevius.

Fac mihi, &c.] Vide quam te utar brevioris magistro? nec potui paucioribus verbis notare te vitii fellandi; non melius non testius, quam conferendo te cum Chione, infra epig. 87. & 97.

In Tongilionem impurum. LXXXIV.

QUID narrat tua mœcha? non puellam
Dixi, Tongilion. quid ergo? linguam.

Linguam.] Οὐα λείχου καὶ μύχου, quacem, ut *lingua* dici mereatur: aut patitur quod mœcha. Sic epig. 62. lib. II. linguam instar canis Appulæ, & quidem mœchus ore Manneius verbum etiam narrat, sitientis ubique & semper linguam exerentis. linguæ impuritatem innuit. Vel per linguam innuit puellam istam adeo fuisse lo-

In Chionen fellatricem. LXXXVII.

NARRAT te rumor, Chione, numquam esse fututam,
Atque nihil cunno purius esse tuo.
Tecta tamen non hac, qua debes, parte lavis.
Si pudor est, transfer subligat in faciem.

Narrat te.] Fellatricem Chionem reprehendit, quod tecta pudenda parte corporis lavaretur, cum tamen illa non peccasset, monetque ut velamen transferat ad os, quo peccaverat, Ramiresius. Modo epig. 83. *Rumor, &c.]* Epig. 72. lib. 2.. *Tegas inferiora præ pudore, cur non potius os tegis? namque hac parte rumor est te peccare μύχου. In voce rumor latet ultimus Paroïnomasticon.* *Transfer in faciem.]* Ut contegat os impurum.

Tecta tamen non hac, &c.] Si subligari

In fratres fellatores. LXXXVIII.

SUNT gemini fratres, diversa sed inguina lingunt.
Dicite, dissimiles sint magis, an similes?

Diversa sed, &c.] Οἱ μὲν πρὸς τῆς γυναικὸς λείχῃ, ὁ δὲ πρὸς τῶ ἀνδρὸς μύχῃ.

Ad Gallum. XCII.

UT patiar mœchum, rogat uxor, Galle: sed unum.
Huic ego, non oculos eruo, Galle, duos.

Ut patiar, &c.] De more seculi. Seneca lib. 3. de Beneficiis cap. 15. Infrunita & antiqua est, quæ nesciat matrimonium vocari minus adulterium. Heraldus. Mœchum,

unum.] Epig. 90. lib. 6. Oculos duos.] Epig. 93. lib. 1. Ludit autem in auxesi ab uno ad duos.

In Gargilium cunnilingum. XCVI.

LINGIS, non futuis meam puellam.
Et garris quasi mœchus, & fututor.
Si te prendero, Gargili, tacebis.

Lingis.] Gargilius quidam cunnilingus jactabat se tanquam mœchus, & corruptor puellæ Martialis. Interminatur ei, si prehensus fuerit, ore ut irrumetur, quod vocem perdet, & tacebit. Similis jocus apud

Carullum in quemdam Gellium, epig. 75. Ramiresius. Vel sic interpretare verbum tacebis, quod nempe linguam sit abscissurus illi Poëta.

Ad Rufum. XCVII.

NE legat hunc Chione, mando tibi, Rufe, libellum.
Carmine læsa meo est, lædere & illa potest.

Carmine.] Supra epig. 34. 83. 87. Lædere.] Epig. 81. supra versu ultimo.

In Sabellum macrum. XCVIII.

SIT culus tibi quam macer, requiris?
Pædicare potes, Sabelle, culo.

Pædicare potes.] Præ macie in tantum prominere ὑπερπύγιον. Modo epig. 93. vers. 12.

EX LIBRO IV.

Ad Hylum inconstantem. VII.

CUR, here, quod dederas, hodie, puer Hyle, negasti?

Durus tam subito, qui modo mitis eras?

Sed jam caussaris barbamque, annosque, pilosque:

O nox, quam longa es, quæ facis una senem!

Quid nos derides? here qui puer Hyle fuisti,

Dic nobis, hodie qua ratione vir es?

Accusat Hylum puerum inconstantia, qui quod uno die dederat, sequenti negavit; caussabatur annos barbamque quæ emeritum jam facere debebant eum. Hoc factum esse una nocte ridet Poëta. Ramiresius.

Here.] Heri epig. 44. lib. 1. vers. 1. *Quod dederas, &c.*] Tui copiam.

Barbamque, annosque, pilosque.] Quæ te emeritum reddiderint.

Puer, &c.] Patiendo.

Vir es?] Faciendo, ut epig. 42. infra.

Ad Flaccum, quem velit puerum. XLII.

SI quis forte mihi posset præstare locanti,

Audi, quem puerum, Flacce, locare velim.

Niliacis primum puer his nascatur in oris:

Nequitias tellus, scit dare nulla magis.

Sit nive candidior: namque in Mareotide fusca

Pulchrior est, quanto rarior iste color.

Lumina sideribus certent, mollesque flagellent

Colla comæ: tortas non amo, Flacce, comas.

Fons brevis, atque modus breviter sit naribus uncis:

Præstans rubeant æmula labra rosis.

Sæpeque nolentem cogat, nolitque volentem.

Liberior domino sæpe fit ille suo.

Et timeat pueros, excludat sæpe puellas.

Vir reliquis, uni sit puer ille mihi.

Jam scio: nec fallis: nam me quoque iudice verum est.

Talis erat, dices, noster Amazonicus.

Laudat Flacci puerum Amazonicum artificiosè: describit enim quem puerum operet, & post longam descriptionem talem esse Amazonicum affirmat. Ramiresius.

Roganti.] Pretio prostitutum, epig. 7. & lib. 9. Alii legunt *locanti*: utraque lectio obari potest. Commodato enim petere, & verbum *rogandi* exprimitur. Sequenti iam versu leg. *locare*.

Niliacis primum, &c.] In Ægypto. Ma-

reotis autem est lacus Ægypti.

Nequitias tellus, &c.] Lasciviam & improbitatem Veneream Juvenal. sat. 15. vers. 45. Vide epig. 62. lib. 3. vers. 4.

Namque, &c.] Namque inter Ægyptios, qui omnes tere fusci sunt, majori in pretio est, quo quis sit candidior.

Flagellent.] Dimissæ & diffuse fluant per colla, non crobylis, annulis aut, cirris calamistrata.

Frons brevis, &c.] Frons tenuis veteribus in laude. Sic Horatius lib. 1. carm. ode 33. ad Tibullum :

*Insignem tenui fronte Lycorida Cyri
Torret amor.*

Modus breviter, &c.] Sit modus naribus breviter, id est modice uncis. Sic Petronius loquitur, *nares paululam inflexa*. Et Sidonius epist. 2. lib. 1. de Theodorico rege: *nasus*, inquit, *venustissime incurvus*.

Pæstani rubeant, &c.] In Pæsto Luceana oppido bis in anno proveniebant rosæ.

Sæpeque nolentem, &c.] Grata petulantia

& protervitate. Ut sæpe excitentur & quasi cogantur nolentes; sæpeque volentes, quò magis incendantur, ad tempus frustrentur: ut videre est lib. 5. epig. 47. & 84. & supra 38. Alii vero ex Palatina & vet. editionibus legunt: *Sæpe & nolentem*. Recte.

Et timeat, &c.] Zelotypia testetur amorem.

Vir reliquis, &c.] Alii neget, mihi solum det.

Jam scio, &c.] Respondet voto suo Poëta ex persona Flacci, cujus puerum Amazonicum talem fuisse dicit..

In Coracinum impurum. XLIII.

NON dixi, Coracine, te cinædum :
Non sum tam temerarius, nec audax :
Nec mendacia qui loquar libenter.
Si dixi, Coracine, te cinædum,
Iratam mihi Ponticæ lagenam,
Iratum calicem mihi Metelli.
Juro per Syrios tibi tumores,
Juro per Bercynthios furores,
Quod dixi tamen hoc leve, & pusillum est:
Quod notum est, quod & ipse non negabis.
Dixi te, Coracine, cunnilingum.

Est facera quædam in Coracinum illusio expressa per suspensionem, quæ desinit in paradoxon. Negat enim quod minus est probum, & fatetur quod est majus. Ramiresius.

Temerarium.] Vides distingui temerarium ab audaci. Distinxerunt & alii. Titus Livius lib. 25. *Martius ad consilium prima specie temerarium magis quam audax, animum adjecit, ut ultro castra hostium oppugnaret.*

Iratam mihi.] Supple precor, habeam aut experiar. Imprecationis formula. *Ponticæ.*] Veneticæ, epig. 34. lib. 2.

Lagenam, calicem mihi.] Vas quo miscetur venenum, epig. 69. infra vers. 4. & lib. 12. epig. 93.

Metelli.] Venetici: vel etiam putidi, cui scætebat anima.

Syrios tumores, Bercynthios, &c.] Cl.

J. Seldenus cap. 3. Syntagm. 2. de Diis Syris. Beroaldus annot. cap. 25. intelligit tumores & vibices a cultris & flagris quibus sacerdotibus Cybeles (quam Deam Syriam esse volunt) se sauciabant. Ego autem censeo magis dici tumores illos, ulcera & morbos quibus credebatur irata Isis inflare pejerantes, ex mente Persii sat. 5. vers. 187. ut & Furores quibus incitati Bercynthiæ matris Cybeles sacerdotes, cultris sibi lacertos, pectus & humeros secant.

Quod dixi, &c.] Alii, *Quid dixi tamen hoc leve, &c.*

Dixi te, &c.] Negabat levius, fatetur Sarcastice quod gravius est. Sic Junius Bassus, referente Quintiliano, lib. 6. cap. 4. non dixi (inquit) te calceos veteres vendere; sed emere solere dixi.

In Papilum pathicum. XLVIII.

PRÆCIDI gaudes, præcisus, Papile, ploras?
 Cur quæ vis fieri, Papile, facta doles?
 Pœnitet obscœnæ pruriginis? an magis illud
 Fles: quod præcidi, Papile, defieris.

Præcidi, &c.] Alii *percidi*. Vide epig. 72. ultra pateris? immo a desiderio lacrymæ
 5.2. tuæ.
Cur, &c.] Si enim pœniteat facti, cur

In Thaidem fellatricem. L.

QUID me, Thai, senem subinde dicis?
 Nemo est, Thai, senex ad irrumandum.

Nemo est, &c.] Namque hic non tanta vi- 44. & Juvenalis sat. 10. vers. 208. & ipsam
 pus est, & ad hoc genus libidinis pronior Thaidem arguit magis gaudere vitio fellat-
 et senectus, ut de Tiberio Suetonius cap. tionis.

In Thaidem fellatricem. LXXXV.

NON est in populo, nec urbe tota,
 A se Thaida qui probet fututam,
 Cum multi cupiant, rogentque multi,
 Tam casta est, rogo, Thais? immo fellat.

Fellat.] Supra epig. 50.

EX LIBRO VI.

Ad Priapum. XVI.

TU qui pene viròs terras, & falce cinædos,
 Jugera sepositi pauca tuere loci:
 Sed tua non intrent vetuli pomaria fures,
 Sed puer, aut longis pulchra puella comis.

Viros terras, &c.] Forte, nec falcem 47. Hortum. Epig. 58.
 quam manu geris, timentes; sed te cu- lib. 3. vers. 47.
 todem *αἰδέσσοισιν* averfatos. Epig. 36. *Sed tua.]* Gruterus legendum censet e
 lib. 1. vers. 15. *Cinædos.]* Molles, sed fal- MSS. *Sic tua, &c.*
 cem tuam veritos. Gronovius hic legendum *Puer, puella comis.]* Qui talione luant
 censet: pœnas, si intrant hortum.

Tu qui falce viros terras, & pene cinædos:

In Lesbiam deformem & libidinofam. XXIII.

STARE jubes nostrum semper tibi, Lesbia, penem:
 Crede mihi, non est mentula, quod digitus.
 Tu licet & manibus blandis, & vocibus infes:
 Contra te facies imperiosa tua est?

Contra te facies.] Tanta erat Lesbiæ de- | tam nequirer. Vide Juven. sat. 6. vers. 195.
 formitas, ut vocibus blandis excitare Poë- | ubi eadem est sententia.

De Sotade impuro. XXVI.

PERICLITATUR capite Sotades noster,
 Reum putatis esse Sotaden, non est,
 Arrigere desit posse Sotades: lingit.

Sotades.] Qui crimen admiserunt rei ca- | pite periclitari. De Sotade Poëta quodam
 pitis dicuntur: cum ore impuro morigera- | dictum epig. 86. lib. 2.
 retur Sotades, festive ait Poëta, eum ca-

In Charidemum lenonem suæ uxoris. XXXI.

UXOREM, Charideme; tuam scis ipse, finisque
 A medico futui, vis sine febre mori.

Vis sine.] Id est expilari: nam omnia | Domitius. Vel intellige Charidemum me-
 dabuntur medico: pauperes enim mortuos | tuisse, ne uxor amere medici capta ægro-
 Martialis sæpe appellat. Vel, *vis mori sine* | taret, atque idcirco permisisse ut ab eo
febre: id est, nunquam vis ægrotare, prop- | subagigaretur.

In Sabellum pædiconem. XXXIII.

NIL miserabilius, Matho, pædicone Sabello
 Vidisti, quo nil lætius ante fuit:
 Furta, fugæ, mortes fervorum, incendia, luctus
 Affigunt hominem. tam miser, & futuit.

Sabello.] De quo epig. 98. lib. 3. Vide | lo miserabilius esse dicit Poëta: cum
 & epig. 51. lib. 2. Misere deperibat pueros | verbum miserabilius videatur referri ad bo-
 Sabellus, sed dilapidato patrimonio coactus | norum jacturam, quam passus erat miser
 est amare mulieres: qua de causa nil Sabel- | Sabellus.

Ad Papilum. XXXVI.

MENTULA tam magna est, tantus tibi, Papile, nasus,
Ut possis, quoties arrigis, olfacere.

Tantus tibi.] Irridet nasum, atque ingentem Papili mutonem.

In Charinum cinædum. XXXVII.

SECTI podicis usque ad umbilicum,
Nullas reliquias habet Charinus,
Et prurit tamen usque ad umbilicum:
O quanta scabie miser laborat!
Culum non habet, est tamen cinædus.

Et prurit.] Catamito tamen diffisso, & turpitudinis. De Charino jam dictum epig.
nuculi sævit circa jecur ulcerosum prurigo | 78. lib. 1.

In Lectoriam mœcham. XLV.

LUSISTIS, fatis est: lascivi nubire cunni.
Permissa est vobis non nisi casta Venus.
Hæc est casta Venus? nubit Lectoria Lygdo:
Turpior uxor erit, quam modo mœcha fuit.

Lussis.] Legem Juliam, qua adulteria prohibebantur, revocaverat Domitianus, epig. 7. supra. Juven. sat. 2. vers. 32.

qui tunc leges revocarat
amaras
Omnibus, atque ipsis Veneri, Martique

timendas
Ergo mœcha Lectoria coacta est nubere concubino Lygdo. Epig. 39. supra:

Ex concubino natus est tibi Lygdo.
Turpior.] Nupta enim concubino adulterium fateri videbatur. Epig. 22. supra.

De Priapo. XLIX.

NON sum de fragili dolatus ulmo:
Nec quæ stat rigida supina vena,
De ligno mihi quolibet columna est.
Sed viva generata de cupresso,
Quæ nec secula centies peracta,
Nec longæ cariem timet senectæ.
Hanc, tu quisquis es ô malus, timeto:
Nam si vel minimos manu rapaci
Hoc de palmite læseris racemos:
Nascetur, licet hoc velis negare,
Inserta tibi ficus a cupresso.

Non sum.] De Priapo hortorum custode actum epig. 36. lib. 1. lib. 3. epig. 58. epig. 16. supra. *addit duobus versibus sequentibus. Videt* epig. 73. infra.
Sed viva.] Vitalitatis cupressi rationem *Nascetur.*] Tibi fisco inferetur vena mea cupressæ. Epig. 16, supra.

De Sextiliano impuro. LIV.

TANTOS, & tantas si dicere Sextilianum,
 Aule, vetes; junget vix tria verba miser.
 Quid sibi vult? inquis. dicam, quid suspicer esse:
 Tantos, & tantas Sextilianus amat.

Tantos, &c.] Prægrandes draucos, eorumque caudas.

In Charidemum mollem. LVI.

QUOD tibi crura rigent fetis, & pectora villis,
 Verba putas famæ te, Charideme, dare,
 Extirpa, mihi crede, pilos de corpore toto;
 Teque pilare tuas testificare nates;
 Quæ ratio est? inquit. scis multos dicere multa,
 Fac, pædicari te, Charideme, putent.

Quid tibi crura, &c.] Crura & pectus fulpida fetosaque præ se ferendo, putas te contra iturum & decepturum famam quæ de tua mollitie increbuit.
Extirpa, &c.] Epig. 29. lib. 2. vers. 6.
Dicere multa.] Loqui varia de tua turpitudine. Πολλά ἔχ' παντοῖα dicunt Græci eleganter.
Fac, &c.] Hanc quasi levioris criminis suspicionem oppone illi graviori, quod tibi suspicantur Φωισίλλῃ.

In Charidemum mollem. LXXXI.

IRATUS tanquam populo, Charideme, lavis:
 Inguina sic toto subluvis in folio:
 Nec caput hic vellem, sic te, Charideme, lavare:
 Et caput ecce lavas: inguina malo laves.

Iratus tanquam populo.] Tanquam volens eos polluere & conspuicere, qui post te in eodem folio loturi sunt.
Nec caput hic, &c.] Vide epig. 42. lib. 2. argumenti æque puri, & epig. 56. supra.

In Zoilum impurum. XCI.

SANCTA ducis summi prohibet censura, vetatque
 Mœchari; gaude, Zoile, non futuis.

Sancta ducis.] Vide epig. 2. 4. & 7. supra. Zoilum non debere graviter ferre a Domitiano promulgatam legem adversus adulteros dicit, quoniam ipse non sectabatur mulieres, sed tellabat. Epig. 81. lib. 3. *Non futurus.*] Alii non futurus.

EX LIBRO VII.

In Gallam formosam, sed fatuam. XVII.

CUM tibi sit facies, de qua nec foemina possit
Dicere, cum corpus nulla litura notet:
Cum te tam rarus cupiat, repetatque fututor,
Miraris: vitium est non leve, Galla, tibi.
Accessi quoties ad opus, mistisque movemur
Inguinibus: cunnus non tacet, ipsa taces.
Dî facerent ut tu loquereris, & ipse taceret:
Offendor cunni garrulitate tui.
Pedere te mallem: namque hoc nec inutile dicit
Symmachus, & risum res movet ista simul.
Quis ridere potest fatui popysmata cunni:
Cum sonat hic, cui non mentula, mensque cadit?
Dic aliquid saltem, clamosoque obstrepe cunno:
Et si adeo muta es, disce vel inde loqui.

De qua nec.] Id est, nec ulla foemina potest deformitatem notare in tuo corpore.
Nulla litura.] Nec opus est ut lomento uteris uteri condas, quæ nullæ sunt. Vide epig. 42. lib. 3.

Popysmata.] Vox fistitia a sono quo equis necdum domitis blandimur. Politianus Miscell. cap. 32. demulsio atrectatio blanda, ut quæ fit ad cicurandum equum. Vide epig. 72. lib. 3.

In Cæliam scortum. XXIX.

DAS Cattis, das Germanis, das, Cælia, Dacis:
Nec Cilicum spernis, Cappadocumque toros:
Et tibi de Pharia Memphiticus urbe fututor,
Navigat a rubris & niger Indus aquis:
Nec recutitorum fugis inguina Judæorum,
Nec te Sarmatico transit Alanus equo.
Qua ratione facis, cum sis Romana puella,
Quod Romana tibi mentula nulla placet?

Das Cattis.] Tui copiam. Alii, *Parthis.*
Pharia urbe fututor.] Memphi. Epig. 1. b. Spekt. vers. 1.

Rubris & niger, &c.] A mari Erythraeo, quod cum *ἰσποδῶν* diceretur Græ-

cis, ab Erythra filio Persei & Andromedæ, qui ibi regnavit, Latini *Rubrum* verterunt, cujus coloris vel arenas vel undas esse credebant. *ἰσ*, Hebr. id est papyrus.

Recutitorum, &c.] Quibus circumcisis | populos in Sarmatia Europæa ponunt Pli-
succrescit cutis. | nius & Ptolomæus.
Sarmatico, &c.] Namque Alanos Scythiæ

In Matronam caute impudicam. XXXIV.

INGUINA succinctus nigra tibi servus aluta
Stat, quoties calidis tota foveris aquis.
Sed meus, ut de me taceam, Lecania, servus
Judæum nulla sub cute pondus habet.
Sed nudi tecum juvenesque senesque lavamur.
An sola est servi mentula vera tui?
Ecquid foemineos sequeris matrona recessus?
Secretusque tua cunne lavaris aqua?

In Matronam.] Alii *in Lecaniam.*
Succinctus.] Cum in balnea veniret Lecania, jubebat sibi astare servum obligatis pudendis, hac forte de causa, ut suspicatur Poëta, ne in aliis mulieribus latus defatigaret. Siquidem alii promiscue cum foeminis omnes nudi lavabant: ergo non præ-

pudore ita agebat Lecania. Vide epig. 76. lib. 11. & epig. 54. infra, ubi de tributo quod pendebant Judæi circumsecti: qui tegebant inguina, ne verpi viderentur.

Secretusque tua] Nempe in secreto recessu rem habebat cum servo.

In Chrestum impurum. LIV.

NULLI munera, Chreste, si remittis,
Nec nobis dederis, remiserisque,
Credam te satis esse liberalem.
Sed si reddis Apicio, Lupoque,
Et Gallo, Ticioque, Gellioque,
Lingas non mihi (nam proba & pusilla est)
Sed quæ de Solymis venit perustis
Damnata modo mentulam tributis.

Apicio, Lupoque, &c.] Turpitudinis tuæ ministris.

Gellioque.] Palat. & membranæ Anglicanæ *Casioque.* Sunt & qui legunt *Celioque.*

Lingas.] Scriptus codex Turnebi, ut & Palat. *Linges.* *Non mihi, &c.*] Non meam, quæ castior est, sed servi mei Judæi damnati ad tributum; vel nomine tributum in

servitutem damnati. Turnebus legit *tributi*, lib. 24. cap. 28. Grave autem tributum pendebant, cum Judæi, tum qui Judaicæ sectæ initiabantur circumsecti. Suetonius in *Domit.* cap. 12. *Et pusilla est.*] Palat. aperte *puella est.* Et cur non admittam, cum eandem alibi nominet *anum*, mentionemque faciat *charta virginis?* Gruterus.

Ad Gallam volentem nubere viro vero. LVII.

JAM sex aut septem nupsisti, Galla, cinædis:
Dum coma te nimium, pexaque barba juvat.
Deinde experta latus, madidoque simillima loro
Inguina, nec lassâ stare coacta manu,

Deseris imbelles thalamos, mollemque maritum:

Rurfus & in similes decidis usque toros.

Quære aliquem Curios semper Fabiosque loquentem,
Hirsutum, & dura rusticitate trucem.

Invenies: sed habet tristis quoque turba cinædos:

Difficile est, vero nubere, Galla, viro

Cinædis.] Dum ex cultu & elegantia eos
iudicabas strenuos ad *κλινοπέπλω*.

Similes toros.] Mollium & imbellium ci-
nædorum.

Quære aliquem, &c.] Ne ulterius te de-
cipiant pexi isti & comati; quære aliquem
ex iis qui sermone & cultus neglectu gra-
tiam & virilitatem profitentur, epig. 25.

lib. 1.

Sed habet, &c.] Sed & hi sunt Socratici
cinædi.

Difficile est, &c.] Juven. sat. 2.

*Fronti nulla fides: quis enim non visus
abundat*

Tristibus obscænis?

In Amillum impurum. LXI.

RECLUSIS foribus grandes præcidis, Amille:

Et te depreudi, cum facis ista, cupis,

Ne quid liberti narrent, servique paterni,

Et notet obliqua garrulitate cliens,

Non prædicari se qui testatur, Amille,

Illud sæpe facit, quod sine teste facit.

Præcidis.] Alii *percidis*. Epig. 72. lib. 2.

Narrent, &c.] Te gravius aliquid pari.

Et notet.] Gruterus ex Palat. & Anglic.
egit: *Et niger*: ut *niger* ille, designet gar-
ulum quem, Horatianæ picturæ non disti-

mitem.

Testatur, teste facit.] Ludit in *testatur*
& *teste*, necnon in ambiguitate *Et teste*.
Hic autem *ὄρχησις* intelligit, id est *λεῖψος* ἢ
φουκίσις.

In Philænim tribadem. LXVI.

PÆDICAT pueros tribas Philænis,

Et tentigine sævior mariti,

Undenas vorat in die puellas,

Harpasto quoque subligata ludit,

Et flavescit happe, gravesque draucos,

Alterno facili rotat lacerto,

Et putri lutulenta de palæstra

Uncti verbere vapulat magistri.

Nec cœnat prius, aut recumbit ante,

Quam septem vomuit meros deunces:

Ad quos fas sibi tunc putat reverti,

Cum coliphia sexdecim comedit.

Post hæc omnia cum libidinatur,

Non fellat: putat hoc parum virile:

Sed plane medias vorat puellas:
Dī mentem tibi dent tuam Philæni,
Cunnum lingere, quæ putas virile.

Padicat pueros.] τῶν ὀλίγων Tribas Philænis] Lacerata carmine Polycratis; cum mulierum omnium esset castissima, si verum quod de ea scribit Æschion apud Athenæum lib. 8. Sed Æschionis apologia nihil eam iuvit apud posteros. *Her. Tribas.] Fricatrix.*

Tentigine, &c.] Libidinis pruriginē magis inflammata quam maritus.

Vorat in die puellas,] Λισσιάζορα, Φοινικίζορα κὶ τελοσο Gruter. legit dolat.

Harpasto quoque.] Epig. 19. lib. 4. *Subligata ludit.]* Veste subducta, *Vel,* subligari *visa.*

Flavescit happe.] In palæstra flavescit aspergine arenæ: ita Achelous cum Hercule luctans *salva tactus flavescit arenæ.* Ovid. *Metam.* 9. ἀφῆν autem tactus est. Epictet. cap. 26. *Enchirid.* ἐστὶ δὲ ὅτι χεῖρα βαλεῖν, (Φυρῶν σπέσασ, πολλῶ ἀφῶ καπαπῆν. *Gravesque, &c.]* Et pondera illa plumbea seu ferrea corpori exercendo in Gymnasiis & Balneis adhibita; vel ipsis grandibus draucis gravia, agili versat manu. Vide epig. 48. & 49. lib. 14. & *Juven. sat.* 6. vers. 22. quæ huic epigrammati consonat.

Pæri.] Male olenti ab oleo. *Lutulenta, &c.]* Ceromate e luto uncta.

Uncti magistri.] Aliptræ manus crepitu interungentium. Vide *Juvenalem sat.* 6. vers. 423. *Vertere vapulat.]* Nam & hi Magistri, quos ἐπιστάτας Græci dicunt, jus virgæ habebant.

Nec cœnat, &c.]

— sextarius alter
Ducitur ante cibum rabidam facturus orexim, &c.]

Juven. sat. 6. vers. 429. Vide epig. 71. lib. 5. *Alii redire.*

Cum coliphia.] Luctatorum panes, qui vires palæstritarum membris addunt, καλλον ἴφι. ut vult Dom. Calderinus; quam etymologiam asserere laborat Corneli Vitellius contra Merulam *Annotat.* cap. 12. Certo enim ciborum genere ad palæstras, & cæteras ejusmodi exercitationum formas præparabantur. *Juvenal. sat.* 2.

Luctantur pauca, comedunt coliphia pauca.]

Medias, &c.] Supra vers. 3.

Mentem tuam Philæni, &c.] Mentem sanam, vel quæ fœmineam appetat libidinem. Locum istum nonnulli exagitant: at Grutero elegans videtur; ut videlicet usus voto aut imprecatione, id præter omnem omnium expectationem optet, quod jam habebat. Eodem fere modo hoc lib. epig. 23.

Hoc facias, quod puto lingua facis.]

Nec admodum dissimiliter Turnus apud *Virgilium lib.* 11. *Æneid.* vers. 408.

Nunquam animam talem dextra hac (absisse moveri)

Amittes: habuēt tecum: & sit pectore in isto.]

Sic apud *Senecam* in sui nominis *Medea,* vers. 968 *Mihi me relinque:* Et *Symmachus lib.* 4. epist. 48. *Dii illos mentibus suis priant.*

In Philaniam. LXIX.

IPSARUM tribadum tribas Philæni
Recte quam futuis, vocas amicam.

Male sonat dicta viro *amica*; mulieri, bene quam vero Philænis *amicam* vocat, male audit, cum ipsa Philænis sit tribas. *Καλῶς γυνῶ κὶ αἱ ἐλάττω γυνῶνες κὶ*

αἱ παρθέναι τὰς Γυνῶνας κὶ φίλας, ἐταίρας, &c. καλῶς γὲ τὰς μιδοαρνεύσας, ἐταίρας. Athenæus lib. 14. cap. 4.

In anum deformem. LXXIV.

Vis futui gratis, cum sis deformis, anusque.
Res perridicula est: vis dare, nec dare vis.

Vis gratis.] Vide epig. 90. lib. 3.

Vis dare.] Tui copiam. *Nec dare.*] Pecuniam.

De Menophilo verpo. LXXXI.

MENOPHILI penem tam grandis fibula veilit,
Ut sit comœdis omnibus una satis.
Hunc ego credideram (nam sæpe lavamur in uno)
Solicitem voci parcere, Flacce, suæ:
Dum ludit media populo spectante palæstra,
Delapsa est misero fibula, verpus erat.

Menophili penem tam grandis, &c.] Quo loco norant Interpretes duo fibularum genera fuisse: Indumentum quo comprimebantur simul & tegebantur verenda; tum æneum argenteumque præputio tractum. Utrumque falsum. Nam neque unum fuisse Celsus indicat, qui a filo fibulam distinguit, & filo exempto fibulam intam docet: neque vestimentum fuit. Anulus enim fuit promissus ex ære, in ædagogiis ad luxum argenteus; isque nec facile solvi posset a fabro, igne glutinabatur, & ab eodem quum opus esset resiliabatur, sive solvebatur. Quid ergo thesauri illa & aluta, fibulaque penem vestiens, quid Martialem fuit? Nempe subligaculum: vagina quædam; cujus usus non ad custodiendam vocem; qui enim fieri poterat, tam facile removebatur, & sponte cadere? Sed honestatis causa adhibebatur, præcipue à Judæis ad celandam præcisionem, qui tamen non infibulari, nec enim poterant, cum pellicula carerent, quæ trahebatur; quod Josepho Scaligero negotium facebat: sed quia ferme, qui infibulari erant, etiam thecam hujusmodi, & alutam gestabant; sive ut laterent; sive ne nimio motu atque incussu annulus cutem læderet: sive aliam ob causam, propterea improprie eam Martialis fibulam appellavit, quæ fibula non erat, sed potius fibulæ ipsius tutamen. Cum præterea Celsus fibulam meliorem dixerit quo levior: at hæc quæ ad celandam inventa, adeo gravis, ut *Judæum pondus* Martialis appellaverit, quo recitatorum inguina trahebantur. Ferrarius. *Menophili, &c.*] Comœdi, citharedi, adolescentulique alii, virgilia fibula coercere solebant, quo a Venere abstinere, vocis seu valetudinis conservandæ causa. Celsus lib. 7. cap. 25. & Juven. sat. 6. vers. 73. & 380. Duo autem harum fibularum erant genera. Vel indumentum quo comprimebantur, simul & tegebantur inguina: vel filum æneum argenteumve præputio tractum.

Verpus erat.] Judæus, vel recutitus, utebatur autem fibula (illa priore modo dicta) ad velandam *Scrotula*.

Ad Juvenalem. XC.

DE nostro facunde tibi Juvenalis agello
Saturnalicias mittimus ecce nuces.
Cætera lascivis donavit poma puellis
Mentula custodiis luxuriosa dei.

Saturnalicias, &c.] Quibus luditur in Saturnaliis; epig. 31. lib. 5.

Mentula, &c.] Ipse Priapus, epig. 36. lib. 1. & epig. 49. & 73. lib. 6.

EX LIBRO VIII.

Ad Cestum puerum. XLVI.

QUANTA tua est probitas, quanta est præstantia formæ,
 Ceste puer, puero castior Hippolyto!
 Te secum Diana velit, doceatque natare:
 Te Cybele secum vellet habere Phryga.
 Tu Ganymedeo poteras succedere lecto,
 Securus domino basia sola dares.
 Felix quæ tenerum vexabit sponsa maritum,
 Et quæ te faciet prima puella virum.

Quanta tua est, &c.] Legerim, *Tanta tua est probitas, quanta est*, ut epig. 6. lib. 11. *Præstantia formæ.*] J. Gruterus, *infantia forma*

Castior Hippolyto.] Vide argumentum Hippolyti Senec. trag.

Diana velit.] Ipsa castitatis dea. *Doceatque.*] P. Scriverius, *Dorisque natare. Natate.*] Inter nymphas suas, neque oculos tuos ulciscetur, ut quondam Acteonis.

Te Cybele.] Brodeus legendum censet, *Te*

Cybele secum mallet habere Phryge. Hoc est, Te secum habere mallet, quam Atyn Phrygium. Sed Gruteri lectio præfertur, *legentis totum, & Phryga. Totum, &c.*] Non castratum ut Atyn quondam puerum suum Phrygum.

Ganymedeo, &c.] Epig. 56. lib. 5.

Securus, &c.] Non suspectus Junoni, nec zelotypam deam urens. Gruterus, *Securus durus domino*: vix basia a te impetraret Jupiter, nedum quid ulterius.

De Aulo puerorum amatore. LXIII.

THESTYLON Aulus amat, sed nec minus ardet Alexin:
 Forsitan & nostrum sic Hyacinthon amat.
 I nunc, & dubita, vates an diligat ipsos,
 Delicias vatum cum meus Aulus amet.

Delicias.] Hoc est pueros delicatos, qui sunt delicæ Poëtarum.

EX LIBRO IX.

In Lupum mœchum. III.

PAUPER amicitia cum sis, Lupe, non es amicæ,
 Et queritur de te mentula læsa nihil.
 Illa filigineis pinguescit adultera cunnis:
 Convivam pascit nigra farina tuum.
 Incensura nives dominæ Setina liquantur;

Nos bibimus torti pulla venena cadi.
 Emta tibi nox est fundis non tota paternis:
 Haud sua desertus rura sodalis arat.
 Splendet Erythræis perlucida mœcha lapillis:
 Ducitur addictus te futuente cliens.
 Octo Syris suffulta datur lectica puellæ:
 Nondum sandapilæ pondus amicus erit.
 I nunc, & miseros Cybele præcide cinædos.
 Hæc erit, hæc cultris mentula digna tuis.

Pauper, &c.] Vide Juvenalem sat. 7. vers. 73. ab eadem mente & ingenio.

Illa filigineis.] Lupus amicas pascebat pane filigineo. Vide epig. 69. lib. 14.

Incensura, &c.] Amicæ tuæ colantur vina optima e Setia, quæ calore suo nives, quibus diluuntur, incendunt. Epig. 69. lib. 2. vers. 1.

Corfi pulla.] Villioris notæ vini e Corfica, cujus mella, thyma & cœlum gravia. Legitur & torti; quod exponunt, *Supremum corculari expressi.* *Venens cadi.*] Vina non meliora Vaticanis, quæ dixerat *toxica.* Epig. 19. lib. 1. & epig. 92. lib. 6.

Nox non tota.] Pars noctis.

Haud sua.] Conducta,

Erythræis.] Epig. 8. lib. 5.

Addictus, &c.] In carcerem vel ædes creditoris, cui a Prætoris addicitur ære obrutus.

Syris.] Servis e Syria octophorum gestantibus.

Nondum.] Alii *nudum.*

Sandapila, &c.] Epig. 81. lib. 2.

Nunc, &c.] Castra miseros cinædos, ut tibi sint sacerdotes. Ironice. Imo Lupum potius lautum cinædum, qui amicos inguini posthabet.

In Æschylum irrumatorem. V.

AUREOLIS futui cum possit Galla duobus,
 Et plus quam futui, si totidem addideris;
 Aureolos a te cur accipit, Æschyle, denos?
 Non fellat tanti Galla. quid ergo? tacet.

Aureolis.] id est nummis aureis. Alii *oreolis.*

Et plus.] Epig. 52. lib. 2. & epig. 33. inf.
Tacet.] Ore morigeratur.

In Chrestum impurum. XXVIII.

CUM depilatos, Chreste, coleos portes,
 Et vulturino mentulam parem collo,
 Et prostitutis levius caput culis,
 Nec vivat ullus in tuo pilus crure,
 Purgentque sævæ cana labra vossellæ,
 Curios, Camillos, Quinctios, Numas, Ancos,
 Et quidquid usquam legimus pilosorum,
 Loqueris, sonasque grandibus minax verbis,
 Et cum theatro, seculoque rixaris.
 Occurrit aliquis inter ista draucus, &
 Jam pædagogo liberatus, & cujus
 Resbulavit turgidum faber penem:

Nutu vocatum ducis, & pudet fari
Catoniana, Chreste, quod facis lingua.

Chreste.] De quo jam epig. 54. lib. 7.
Prostitutis, &c.] Cinædorum.
Purgentque.] Epig. 29. lib. 2. Alii, *pingantque.*
Curios, &c.] Et habes usque in ore veterum inculcam gravitatem & continentiam. Sic epig. 25. lib. 1.
Et cum theatris, &c.] Et exclamas: *O tempora! O mores!* indignatus theatra & secula hæc quasi ludicra & lasciva nimis.

Jam pedagogo, &c.] Qui ex ephebis excesserit.

Refibulavit turgidum.] Fibulam solvit & sustulit, epig. 81. lib. 7. *Faber penem.*] Erat enim fibula ex ære, dicto epig. 81. lib. 7.

Pudet fari.] Jubet me pudor tacere quid agat lingua tua, qua te profiteris tertium moribus Catonem.

Facis lingua.] Epig. 72. lib. 2.

Qualem velit amicam. XXXIII.

HANC volo, quæ facilis, quæ palliolata vagatur:
Hanc volo, quæ puero jam dedit ante meo:
Hanc volo, quam redimit totam denarius alter:
Hanc volo, quæ pariter sufficit una tribus,
Poscentem nummos, & grandia verba sonantem,
Possideat crassi mentula Burdigali.

Quæ palliolata vagatur.] Nam *palliolum* & *pallium* veteres non tantum quo humeros tegerent, sed etiam quo capita velarent, appellarunt. Cinædi porro & molles capita semper pileolis aut pallioliis tecta gerabant. Palliola quoque mulierum, & præcipue meretricum, quibus caput etiam tegebant. Sic Ovidius lib. 1. artis amatoriæ:

Agrum tu facito ut similes, nec turpe putariis,

Palliolam nitidè imposuisse comis.

Ita enim vetustissimæ membranæ scriptum exhibent, cum vulgatæ omnes editiones habeant *pileolam*, &c. Salmasius. *Palliolata.* Non togata, non stolata, sed ancillari habitu vestita.

Dedit ante meo.] Epig. 49. lib. 2.

Totam denarius.] Omnibus modis largam, ut epig. 65. lib. 12. quæ

Deglubit, fellat, molitur per utramque cavernam.

Auson. epig. 70. Vide lib. 2. epig. 52. *Alter.*] Duo denarii. Vihores istæ meretrices *Diobolares* a Plauto eleganter appellantur.

Possideat crassi mentula Burdigali.] Gruterus notat MSS. omnes & olim cusos habere *Burdigala*: & eam scripturam esse revocandam. Sed in MS. qui quondam Pircheimeri, postea Comitum Arondeliæ fuit, inveni *Burdigalem*. Hoc igitur nomen meretricis est, quam dicit

Poscentem nummos, & grandia verba sonantem.

At præterea *Crassi* scribendum, id est hominis divitis & opulenti, propter Licinium Crassum ditissimum Romanorum. Gronovius. *Crassi Burdigali.*] Divitis, facti, insulsi, au simpliciter, *crassi*. MSS. omnes *Burdigala*.

Ad Flaccum. XXXIV.

AUDIENS in quo, Flaccè, balneo plausum,
Morionis illic esse mentulam scito.

Morionis, &c.] Bene vasati. Alii legunt *Mantonis*, id est mutoniati. Alii *Mathonis*.
Maronis. Palatini.

In Gallam vetulam libidinosam. XXXVIII.

CUM sis ipsa domi, mediaque ornere Subura,
Fiant absentes & tibi, Galla, comæ:
Nec dentes aliter, quam Serica nocte reponas,
Et lateas centum condita pyxidibus:
Nec tecum facies tua dormiat, innuis illo,
Quod tibi prolatum est mane, supercilio.
Et te nulla movet cani reverentia cunni,
Quem potes inter avos jam numerare tuos.
Promittis sexcenta tamen: sed mentula furda est;
Et fit lusca licet, te tamen illa videt.

Mediaque ornere Sabura.] Medicaminibus & fucis quæ petuntur empta ex media Subura, vico Rom. celebri.

Absentis & tibi, &c.] Ficitæ, accessitæ, calienda.

Nec dentes aliter, &c.] Et ex osse vel ebore factitios dentes reponas noctu, ut vestes sericas reponere solent. *Quam serica.]* Sericæ vestes matronis placere, & præcipue matronis e Veneris grege. Clare Seneca de Beneficiis cap. 9. *Video sericas vestes, si vestes vocanda sunt; in quibus nihil est, quo defendi aut corpus, aut denique pudor possit, &c.* Vestibus perlucidis usas fuisse Venereas illas matronas, testatur etiam Lucianus in Amortibus.

Et jaceas, &c.] Et mundus tuus, fuci

medicamina, &c. recondantur innumeris pyxidibus. *Jaceas.]* Antea legebatur lateas.

Nec tecum, &c.] Adscititium faciei nitorem singulis noctibus reponas, crastino die novum sumptura.

Quod tibi prolatum.] Prolatum, aut ex pyxidibus depromptum aut productum. Nam supercilia fuligine sibi producebant: jacturam enim superciliarum sic arte reparabant. Heraldus. Juven. sat. 2. vers. 93.

Promittis, &c.] Epig. 23. lib. 6.

Lusca licet, &c.] Quid miri, si videat, quæ lusca est? Gruterus ex Palat. *coca* legitur sed & alteri scripturæ sua venustas. Lib. 2. epig. 33. Scriverius furda.

De voto Philænis. XLI.

TARPEIAS Diodorus ad coronas
Romam cum peteret Pharo relicta,
Vovit pro reditu viri Philænis,
Illam lingeret ut puella simplex,
Quam castæ quoque diligunt Sabinæ:
Dispersa râte tristibus procellis

Merfus fluctibus, obrutusque Ponto
 Ad votum Diodorus enatavit.
 O tardus nimis, & piger maritus!
 Hoc a litore si puella notum
 Fecisset mea, protinus redissem.

Tarpeias.] Vide epig. 54. lib. 4.

Pharo.] Pharos hodie *Farion*, colonia
 & oppidum Ægypti apud Alexandriam in
 insula continenti pene juncta, &c. Fer-

rarius.

Si puella.] Ostendit puellam suam im-
 munda femora habere, & indigere purgan-
 te lingua. Domitius.

In Ponticum masturbatorem. XLII.

PONTICE, quod nunquam futuis, sed pellice leva
 Uteris, & Veneri servit amica manus:
 Hoc nihil esse putas? Scelus est, mihi crede, sed ingens,
 Quantum vix animo concipis ipse tuo.
 Nempe semel futuit, generaret Horatius ut tres:
 Mars semel, ut geminos Ilia casta daret.
 Omnia perdiderat, si masturbatus uterque
 Mandasset manibus gaudia sæda suis.
 Ipsam crede tibi naturam dicere rerum.
 Istud quod digitis, Pontice, perdis, homo est.

Peltice leva.] Diogeniana uteris Venere,
 qui τὴν δ' ὑμῶναιον ἠρδὴν παλάμη Λαίδου
 & χατῶν. Agathius lib. 7. Anthologix.
 Quod idem refert Galenus lib. 6. πῶς τῶν
 πεπονησῶτων τῶπων. Innuitque ipse Diogenes
 Luciani, ἐν βίῳν περὶ σφ.

Nempe semel fuit, &c.] Ex uno congres-
 su geniti sunt trigemini illi Horatii, qui
 tres Curiatios singulari de re Rom. cer-

tamine commissos devicerunt: ex uno ge-
 niti Romulus & Remus, Romæ condito-
 res.

Masturbatus uterque.] Ut tu.

Sæda.] Alii *sevas*.

Quod digitis, &c.] Nimirum illi *Fratres*
 dicebantur, qui nefario concubitu turpe
 perdendi hominis præstabant officium. Ri-
 galtius.

In Phæbum draucum. LXIV.

AD cœnam invitant omnes te, Phœbe, cinædi:
 Mentula quem pascit, non puto purus homo est.

Phæbe.] Ludit forte in nomine; φοῖβος enim *purum* sonat, quasi dicat, nomine pu-
 rus, re impurus.

In Æschylum impurum. LXIX.

LASCIVAM tota possedi nocte puellam,
 Cujus nequitas vincere nemo potest.
 Fessus mille modis illud puerile poposci:
 Ante preces totas, primaque verba dedit.
 Improbius quiddam ridensque rubensque rogavi;
 Pollicita est nulla luxuriosa mora.
 Sed mihi pura fuit, tibi non erit, Æschyle: si vis,
 Accipe & hoc munus conditione mala.

*Illud puerile poposci.] Δύσφηρον ἐπέειπε, ἢ πύργου οἱ παῖδες. Sic sæpe hoc pro-
 omen ponitur relato subintellecto. Ca-
 tullus:
 Et querendum unde, unde forte nervo-
 sus illud.
 c. Res illas dixit Arnobius τὸ ἀνδρείον.
 icebant aliquando Multa illa, id est, las-
 vas illas & obscenas voluptates. Ca-*

tullus:
*Ubi illa multa tam jocosa fiebant.
 Græci τῶν τε vel ἐπέειπε eodem modo.
 Heraldus.
 Improbius, &c.] Ore morigerari.
 Sed mihi, &c.] Nec tamen feci: pretio
 deterritus, seu rei turpitudine.
 Conditione mala:] Magno pretio, caro
 emptum.*

In Polycarmum. LXXI.

CUM futuis, Polycarme, soles in fine cacare.
 Cum pædicaris, quid, Polycarme, facis?

De Gellio. LXXXII.

DUXERAT esuriens locupletem pauper, anumque,
 Uxorem: pascit Gellius, & futuit.

*Pascit Gellius, &c.] Πάσκειν, ut la-
 re, condere, &c. Futuit.] Uxoremne,*

an alias? Vide Aufonium epig. 134.

De Athenagora cunnilingo. XCVII.

ALPHICUS ante fuit, coepit nunc Olficus esse
 Uxorem postquam duxit Athenagoras.
 Nomen Athenagoræ credis, Callistrate, verum?
 Si scio, dispeream, quis sit Athenagoras.
 Sed puto me verum, Callistrate, dicere nomen:
 Non ego, sed vester peccat Athenagoras.

*Alphicus.] De Athenagora jam dictum,
 s. 41. lib. 8. Alphicus, id est medicus*

*curans vitiliginem, quæ Græcis ἀλλογι-
 dieitur. Porro ducta uxoræ cepit lingere
 cunn*

cunnum, inquit Domitius; unde factus est officus, hoc est, olfacit cunnum.

Non ego.] Pecco, quia aperte eum no-

mino, quem alpicum & olficum novis nominibus dixi: sed ipse peccat Athenagoras, qui argumentum suppeditavit.

EX LIBRO X.

Ad Flaccum, de Polla. XL.

SEMPER cum mihi diceretur esse
Secreto mea Polla cum cinædo,
Irrupi, Lupe. non erat cinædus.

Non erat cinædus.] Scelus videtur innuere, de quo epig. 47. lib. 2.

In Marullam impudicam. LV.

ARRECTUM quoties Marulla penem
Pensavit digitis, diuque mensa est:
Libras, scrupula, sextulasque dicit.
Idem post opus, & suas palæstras,
Loro cum similis jacet remissus:
Quanto sit levior Marulla dicit.
Non ergo est manus ista, sed statera.

Sextulas.] Sextula est sexta pars uncia. Facete Poëta stateram dicit libidinosæ Marullæ manum, quæ tam accurate pensaret, & metiretur, &c.

In Læliam lascivam. LXVIII.

CUM tibi non Ephesos, nec sit Rhodos; aut Mitylene,
Sed domus in vico Lælia patricio,
Deque coloratis numquam lita mater Etruscis,
Durus Aricina de regione pater,
Ζωνὴ καὶ ψυχὴ lascivum congeris usque,
Prò pudor Herfiliæ civis, & Egeriæ:
Lectulus has voces, nec lectulus audiat omnis:
Sed quem lascivo stravit amica viro.
Scire cupis quo casta modo matrona loquaris:
Numquid cum crissas, blandior esse potes?
Tu licet edifcas totam, referasque Corinthon,
Non tamen omnino Lælia Thais eris.

Cum tibi, &c.] Cum non sis ex aliqua insula vel parte Græciæ oriunda, sed media natâ Roma. Vide sat. 6. Juvenalis a versu 186. unde huic lux & fortassis ingenium.

Deque coloratis, &c.] Et mater tua ex

Etruria. nunquam fucata, imo sole offuscata. Nunquam lita.] Lini autem moris erat istos delicatos, vel ad candorem nitoremque cutis conciliandum, vel ne cito barbati essent. Coloratos vero Etruscis vo-

ἡλιοκαύσης, & mulierem nunquam
am, quæ faciem medicamenti nunquam
duxerit, ad candorem servandum & som-
ni cuti defendendum, ne coloraretur.
ujusmodi autem medicamina, quæ præ-
abant, ne sole facies læderetur, *Ἰσχυρὰ*
Ἐφουλακτικὰ ἀρσενίων vocabant, eaque
nia erant *ἐπιχρῆσαι* Salmastius.

Aricina, &c.] Aricia oppidum Latii, ad
jus clivum sedebant mendici.

Ζωὴ καὶ Ψυχὴ, &c.] Vide vers. 195. sat.
Joven. & quæ nos ad illum. Gronovius
alde extollit Thuanæi codicis præstantiam,
: scriptorem ejus fideliem asserit, ut quæ
on assequutus fuerit, imitatione tamen
paraderum expresserit; & cum cætera
tinuris literis exarata sint, hunc unum
ersum majusculis expresserit:

URIE MU MELI MU PSICI MU
CONGERIS USQUE.

Hinc colligit Martialem scripssisse,

Κύριέ μου, μέλι μὲν, ψυχὴ μου,
congeris usque.

Agnoscis enim amatoria vocabula Græcis
& Latinis facis familiaria.

Hersilia civis, &c.] Tu Romana. Her-
silia autem Romulo cessit conjux e Sabinis
raptis una. De Ægeria supra epig. 35.
vers. 13.

Crissas, &c.] *Κρισηλίτζη*, quod in mari-
bus *cevere* dicitur.

Corinthon.] Linguam græcam: vel mag-
gis proprie blandicias & sermones nequam
Corinthi, unde Laïs.

N. n. tamen omnino, &c.] Nunquam ta-
men ex deformi & blanda Lælia fiet pul-
chra & elegans Laïs. Hinc pro *Thais*. Gru-
terus legendum censet, *Thais*, recte.

De Galla deformi facta. LXXV.

MILLIA viginti quondam me Galla poposcit,

Et, fateor, magni non erat illa nimis.

Annus abit: bis quina dabis festertia, dixit.

Poscere plus visa est, quam prius, illa mihi.

Jam duo poscenti post sextum millia mensum,

Mille dabam nummos: noluit accipere.

Transferant binæ forsan, trinæve Kalendæ,

Aureolos ultro quatuor ipsa petit.

Non dedimus, centum jussit me mittere nummos:

Sed visa est nobis hæc quoque summa gravis.

Sportula nos junxit quadrantibus arida centum:

Hanc voluit: puero diximus esse datam.

Inferius nunquid potuit descendere? fecit.

Dat gratis, ultro dat mihi Galla: nego.

Millia viginti, &c.] Quingenti Philip-
pei: *dena festertia*, dimidium, 250i duo
millia, quinquaginta: *mille nummi*, 25.
Philippei: *aurei quatuor*, quadr. genti num-
mi, decem Philippei: *Centum nummi*, Phi-
lippei duo & dimidiatus. Gronov.

Magni non, &c.] Nitebat enim tum flore
juvénis.

Bis quina.] Dena festertiorum millia.
Poscere, &c.] Minus quippe formosa est

facta, atque hinc gravior visum est pre-
tium.

Aureolos ultro, &c.] Desflorente jam in
dies forma & ipsa vilescit, contempta in-
vicem.

Nos junxit, &c.] Habuit nos in officio,
id est, officio meritis fueram sportulam
tenuem. Hanc voluit.

Dat gratis, &c.] Epig. 36. lib. 2.

De Phyllide meretrice. LXXXI.

CUM duo venissent ad Phyllida mane futurum,
 Et nudam cuperet sumere uterque prior,
 Promisit pariter se Phyllis utrique daturam,
 Et dedit. ille pedem sustulit, hic tunicam.

Daturam.] Epig. 56. lib. 2.

Et dedit, &c.] Et utrique se præstitit

*Donna Phyllis seu Jana gemina, ἀμω
 ὡς ὅσω καὶ ἐπίσω λυόσσοκ.* Ego potius
 intelligo, inquit Domitius, jocum esse in

verbo *sustulit*, quod significat *in alium tu-
 lit*: sustulit item surripuit. Alter igitur sur-
 ripuit tunicam, alter potius est coitu, &
 ita utrique dedit, alteri coitum, & alteri
 tunicam.

In Ligellam vetulam. XC.

QUID vellis vetulum, Ligella, cunnum:
 Quid busti cineres tui laceffis?
 Tales munditiæ decent puellas.
 Nam tu jam nec anus potes videri.
 Istud, crede mihi, Ligella, belle
 Non mater facit Hectoris, sed uxor.
 Erras, si tibi cunus hic videtur;
 Ad quem mentula pertinere desit.
 Quare si pudor est, Ligella, noli
 Barbam vellere mortuo leoni.

Ligellam.] Palat. legit *Ligeia*, ut forsitan
 eadem sit cum illa, cujus meminit lib. 12.
 epig. 7.

Vellis vetulum, &c.] Expilas, ut tene-
 rior juniorque videare.

Quid busti, &c.] Quid suscitās cineres &
 sopitos ignes demortuæ & sepultæ libidinis
 tuæ?

Non mater, &c.] Non anus ut Hecuba,
 sed firmæ ætatis mulier. ut Andromache.

Barbam vellere, &c.] Estimulare ad li-
 bidinem fœtidum os mortuum. Alludit ad
 proverbium, *tondere leonem*, & *vellere bar-
 bam leoni*. Hoc est, irritare ad iras. Quod
 periculosæ plenum opus est alex. Vide epig.
 lib. 6. & Annot. prior. Jo. Bapt. Pii cap.
 15. ubi ad explicationem hujus epigramma-
 tis nimis multa. *Mortuo leoni.*] Frustra scilicet
 vetulam vulvam ad libidinem stimulas, est
 enim mortua.

De Almone imbelli. XCI.

OMNES eunuchos habet Almo, nec arrigit ipse,
 Et queritur, pariat quod sua Polla nihil.

Omnes eunuchos.] Vide epig. 67. lib. 6.
 Juven. sat. 6. vers. 367.

Sunt quas eunuchi imbellis, ac mollia

semper

*Oscula delectent, & desperatio barba.
 Est quod abortivo non est opus.*

Ad Gallam fellatricem. XCV.

INFANTEM tibi vir, tibi, Galla, remisit adulter,
Hi puto non dubie se futuisse negant.

Neuter agnoscit suam esse prolem, ut qui tecum rem habuerint. Quid ergo? Vide pig. 5. lib. 9. tacet scil. Galla, epig. 96. lib. 3. ;

De Phileno elumbi. CII.

QUA factus ratione sit requiris,
Qui numquam fuit, pater Philenus.
Gaditanus Avite dicat istud:
Qui scribit nihil, & tamen poëta est.

[Quæ.] Jocus est in Philænum & Gaditanum, quorum alter, adulterio uxoris habebat lios, alter alieno carmine sibi vendicato volebat videri Poëta.

EX LIBRO XI.

De basis sui pueri. IX.

LASSA quod externi spirant opobalsama drauci;
Ultima Corycio quæ cadit aura croco,
Poma quod hiberna maturefcentia capsæ,
Arbore quod verna luxuriosus ager,
De Pallatinis dominæ quod serica prælis;
Succina virginea quod relegata manu;
Amphora quod nigri: sed longe fracta, Falerni;
Quod qui Sicaniæ detinet hortus apes,
Quod Cosini redolent alabastra, focique deorum;
Quod modo divitibus lapsa corona comis:
Singula quid dicam? non sunt satis: omnia misce:
Hoc fragrant pueri basis mane mei.
Scire cupis nomen: nil præter basis dicam:
Juro tibi, nimium scire, Sabine, cupis.

[Lassa quod; &c.] Nihil potest magis fa-
um hac scriptura dari. Draucus non est
er. delicatus, sed bene & nimium vir.
nid autem suavius habent odores in ali-
to Asiatico, Græco, Ægyptio, quam
alico? Ergo sufficiunt hesterni. Nihilo
elius: aut enim evanuit ille odor aut fu-
re & spurgo opere corruptus est. Pra-

clare vero codex scriptus Pircheimeri vel
Arondeilianus:

*Lapsa quod externis spirant opobalsama
truncis.*

Quod nihil est quam, illa peregrina & exo-
tica opobalsama quod spirant. Sic Seneca:
Dives Sabæis colligit truncis Arabs. Vide Dia-
triben. Gronov. *Lassa quod.*] Quod olent
trita

trita opobalsama delicati pueri ex Asia, Græcia, vel Ægypto. *Exterai.*] Alii *hesterni.* id est, ejus qui nocte præterita *ἑσπέριασ.* Recte.

Corycio.] Recte Gruterus, *quod curvo:* & sic etiam Pircheimerianus. Sed male explicant de referente nescio quos curvos arcus dum cadit in theatro. Immo *curvo* est marcescente & ultimas emittente vires. Ovidius:

Marcida demittant subito caput illa gravatum.

Grönov. *Corycio, &c.*] Epig. 69. lib. 3. & epig. 39. lib. 9. Gruterus ex optimo codice, *quod curvo.* Recte. Videtur enim loqui de croco theatriali fistulatum expresso, & referente utrunque arcus curvos dum cadit.

Poma quod, &c.] Epig. 65. lib. 3.

Cassa.] Qua poma hyeme servantur.

Domina.] Augusta nempe vestimenta serica seu syntheses. Palatinis recondita prælis, epig. 46. lib. 2.

Relegata.] Alii *regelata manu*, ut epig.

93. lib. 3. hoc est, attritu calefacta, epig. 38. lib. 5.

Sed longe, &c.] Odora enim per aërem diffusa gratiora sunt: propius autem admota obstruunt sensorium.

Sicanias, &c.] Siculas apes, mellificas Hyblæa.

Cosini redolent, &c.] Myropolæ, epig. 81. lib. 1. *Alabastra.*] Pyxides unguentariæ e alabaistro. *Focique deorum.*] Thure ardent.

Divitibus, &c.] Profunde nardo & unguento delibutis.

Nil præter basia dicam.] Alii, *Si propterea basia dicam. Jurasti nimum scilicet.* Sensus est, Si nomen solummodo scire cupis basiorum causa, dicam: id ipsum confirmatum juramento; O Sabine, altius aliquid, juramentum istud premit: scilicet, hoc est amore ejus deseri; itaque absit dicam nomen.

Nimum scire, &c.] Aliquid ultra basia cupis, qui de pueri nomine quaeris.

In Gallam eruditam. XX.

QUÆRIS cur nolim te ducere, Galla? diserta es.
Sæpe solœcismum mentula nostra facit.

Pete hujus epigrammatis ingenium & expositionem a Juven. sat. 6. vers. 448. & 457. Ad Lucilli item epig. cap. 46. lib. 2. Anthologiæ, τῆ χειρὶ Ἰουλιανῆς.

Martialis, inquit Brodæus, Lanuvii a portas non arrigens dicit, *Sæpe solœcismum &c.*

Ad lectorem gravem. XXI.

CÆSARIS Augusti lascivos livide versus
Sex lege, qui tristis verba Latina legis.
Quod futuit Glaphyran Antonius, hanc mihi pœnara
Fulvia constituit, se quoque uti futuam.
Fulviam ego ut futuam: quid si me Manius oret?
Pædicem, faciam? non puto si sapiam.
Aut futue, aut pugnemus, ait: quid quod mihi vita
Carior est ipsa mentula? signa canant.
Absolvis lepidos nimirum, Auguste, libellos,
Qui scis Romana simplicitate loqui.

Cæsaris, &c.] Duo primi versus sunt Martialis, ut & duo ultimi: hexastichon intermedium Augusti erat: quod citat Poëta ad excusandam carminis sui lasciviam.

Quod futuit, &c.] Fulvia uxor Marci

Antonii (inquit Octavius) incitante Manio, quo ulciscatur mariti sui petulantiam in Glaphyra, sese offert mihi corrum pendam, imo petit. nego, horreoque nomine minus quam si me Manius oret ut, &c.

terminata deinde mihi bellum civile niam, posthabeo ipsam vitam pudic-
 Absolvit, &c.] Apostrophe Poëtz ad Augustum, supra.

In Lydiam laxam. XXII.

LYDIA tam laxa est, equitis quam culus aëni,
 Quam celer arguto qui sonat ære trochus,
 Quam rota transmissa toties impacta petauro,
 Quam vetus a crassa calceus udus aqua,
 Quam quæ rara vagos expectant retia turdos,
 Quam Pompeiano vela negata Noto,
 Quam quæ Delphitico lapsa est armilla cinædo,
 Culcita Leuconico quam viduata suo,
 Quam veteres brachæ Britonis pauperis, & quam
 Turpe Ravennatis guttur onocrotali.
 Hanc in piscina dicor futuisse marina.
 Nescio: piscinam me futuisse puto.

*Equitis, &c.] Equitis pro equi positum
 enset cum aliis Brodæus Miscell. lib. 10.
 ap. 33.*

Trochus.] Epig. 168. lib. 14.

*Rota petauro.] Turnebus petaurum putat
 esse lignum per rotam a petaurista trajectum,
 b. 8. cap. 4. Cornelius Vitellius contra
 Georgium Merulam cap. 13. contendit pe-
 aurum, ipsum esse petauristam qui se
 transmittit per rotam quasi in aëre volan-
 tem, unde nomen. Vide Mercur. lib. 3.
 e arte gymnastica cap. 8.*

Crassa.] Cœnosa.

*Quam Pompeiano, &c.] Quam vela thea-
 tri Pompeiani (vide epig. 39. lib. 9.) quæ
 acent laxa, ubi non tument sublata ven-
 tis.*

Delphitico.] Quas Delphi mittunt, inquit

*Domitius. P. Scriverius reponit de phthi-
 co, &c. tabe diutina ac phthisi consumptis
 armillæ laxæ excidunt.*

*Leuconico, &c.] Lanæ genere, quo cul-
 citæ farciebantur. Bulmannus legit, Cul-
 cita, quam pluma qua viduata sua est. Vide
 epig. 159. lib. 14.*

*Brachæ, &c.] Femoralia quæ Britannis
 Gallis in usu. De quibus vide quæ Jos.
 Scalig. ad lib. 4. Propertii, & Is. Casaub.
 ad Sueton. August.*

*Ravennatis guttur.] In Ravennæ paludi-
 bus degentis. Onocrotali.] Avis quæ Ælia-
 no lib. 16. hist. Animalium cap. 4. Cela
 esse videtur. Gillius ibidem onocrotalum
 esse autumat, dictum a ruditu asini, ex
 ὄντι & κρόταλον. & Plinius lib 10. cap.
 47.*

In pædiconem masturbantem. XXIII.

MOLLIA quod nivei duro teris ore Galefi
 Basia, quod nudo cum Ganymede jaces,
 Quis negat hoc nimium? sed sit fatis: inguina saltem
 Parce fututrici sollicitare manu.
 Levibus in pueris plus hæc, quam mentula, peccat;
 Et faciunt digiti, præcipitantque virum.
 Inde tragus, celeresque pili, mirandaque matri
 Barba, nec in clara balnea luce placent.
 Divisit natura mares; pars una puellis,
 Una viris genita est. utere parte tua.

Duro teris ore.] Barbato. *Galefi.]* Pueri.
Præcipitantque virum.] Ante tempus ac-
 celerant ætatem, faciem, & opus virile.
Tragus, &c.] Hircus, fœtor alarum. Vi-
 rus autem hirci redolent illi qui rem agunt
 veneream, quique ea ætate sunt quæ Veneri

sufficit, spiritu non coquente humorem,
 ut in pueris. Arist. Problem. & ab eadem
 causa, pili, maxime in locis humidis. Lud-
 Cælius lib. 10. cap. 54.
Nec in, &c.] Nec appareant pilosi.

In Silam deformem. XXIV.

NUBERE Sila mihi nulla non lege parata est:
 Sed Silam nulla ducere lege volo.
 Cum tamen instaret, decies mihi dotis in auro.
 Sponsa dabis dixi: quid minus esse potest?
 Nec futuam quamvis prima te nocte maritus:
 Communis tecum nec mihi lectus erit.
 Complectarque meam, nec tu prohibebis, amicam:
 Ancillam mittes, sed mihi iussa tuam.
 Te spectante dabit nobis lasciva minister
 Basia, five meus, five erit ille tuus.
 Ad cœnam venies: sed sic divisa recumbes,
 Ut non tangantur pallia nostra tuis.
 Oscula rara dabis nobis, & non dabis ultro:
 Nec quasi nupta dabis, sed quasi mater anus.
 Si potes ista pati, si nil perferre recusas:
 Invenies qui te ducere, Sila, velit.

Nulla non.] Hoc est, qualibet conditio-
 ne. | 105. Infra describit mores, quibus uxorem
Decies.] Centena millia sestertiùm, epig. | præditam velit.

In Linum impurum. XXVI.

ILLA falax nimium, nec paucis nota puellis
 Stare Lino desit mentula: lingua cave.

Lingua cave.] Epig. 78. lib. 1. & 62. infra.

Ad Telesphorum puerum mollem. XXVII.

O Mihi grata quies! ô blanda, Telesphore, cura,
 Qualis in amplexu non fuit ante meo!
 Basia da nobis vetulo puer uda Falerno,
 Pocula da labris facta minora tuis.
 Addideris super hæc Veneris si gaudia vera,
 Esse negem melius cum Ganymede Jovi.

Blanda cura.] amor, deliciae.

Fasta minora.] Trita, degustata labris

is.

Et qua tu biberis, hac ego parte bibam.
Ovid. eleg. 4. lib. 1.

Ad Flaccum de amica. XXVIII.

FERREUS es, si stare potest tibi mentula, Flacce,
Cum te sex cyathos orat amica dare.
Vel duo frustra rogat cybii, tenuemve lacertum,
Nec dignam toto se botryone putat:
Cui portat gaudens ancilla paropside rubra
Alecem, sed quam protinus illa voret:
Aut cum perfricuit frontem, posuitque pudorem,
Succida palliolo vellera quinque petit.
At mea me libram foliati poscat amica,
Aut virides gemmas, sardonychasve pares:
Nec nisi prima velit de Tusco serica vico,
Aut centum aureolos, sic velut æra roget.
Nunc tu velle putas hæc me dare dona puellæ?
Nolo: sed his ut sit digna puella volo.

Stare potest, &c.] In amicæ, quæ parvo
ratio licet, ut quæ poscat sex vini cya-
thos, &c.

Orat amica dare.] Gruterus ex Palat. le-
amica gari, quod & commentaria Cal-
pini agnoscat: *Garum* est liquamen ex
pe.

Cybii.] Piscis e palamidum genere. Vide
g. 79. lib. 5.

Botryone putat.] Ovis sepiarum, non ra-
no, ut vult Domitius.

Paropside rubra.] Lance fistili. Gruterus
it *parapsida*.

Aut cum, &c.] Quod si majore cum fi-
ducia velit magnum quiddam rogare, pos-
cit illoram lanam in pallium.

Foliati poscat amica.] Unguenti ex foliis
nardi aliisque foliis odoratis. Vide Plinium
& Pancirolum.

Pares.] Geminas.

Prima.] Optima. *Tusco serica vico.*] Tex-
tura sericarum & bombycinarum vestium
exercebatur in Tusco vico Romæ.

Nunc tu, &c.] MS. Bodlejan. *Num tu,*
& pro *dare dona* legit Pala. *donare.*

De phrenetico medico. XXIX.

INVASIT medicus sica phreneticus Eucli,
Et præcidit Hylan. hic, puto, sanus erat.

Sica.] Interpretare mensulam. Jocatur in verbo *præcidit*, quod significat *vulnerare,*
radicare.

Ad Phyllidem vetulam. XXX.

LANGUIDA cum vetula tractare virilia dextra
 Cœpisti, jugulor pollice, Phylli, tuo.
 Nam cum me vitam, cum me tua lumina dicis:
 Horis me refici vix puto posse decem.
 Blanditias nescis: dabo dic tibi millia centum,
 Et dabo Setini jugera culta soli.
 Accipe vina, domum, pueros, chrysendeta, mensas:
 Nil opus est digitis: sic mihi, Phylli, frica.

Jugulor pollice, &c.] Mentula mensque
cadit, epig. 17. lib. 7.

Vitam, &c.] Epig. 68. lib. 10. Murem
legit Angelus Politianus cap 96. Miscel.
quasi dicat salacissimum: ira enim esse mu-
res scribit probatque Ælianus lib. 12. de

Animalibus.

Blanditias nescis, &c.] Quæ mihi pla-
ceant: neque enim excitor palpantis vetulæ
blanditiis; sed precio, sed muneribus.

Chrysendeta, mensas.] Epig. 43. lib. 2.

In Zoilum fellatorem. XXXI.

OS male caussidicis, & dicis olère poëtis:
 Sed fellatori, Zoile, pejus olet.

Os male.] Propter maledicta hæc? An
studio diutino impedita concoctione, epig.
4. lib. 4.

Fellatori.] Tibi nempe. De Zoilo vid
epig. 82. lib. 3.

De Lupercō irrumatore. XLI.

FORMOSAM Glyceren amat Lupercus,
 Et solus tenet, imperatque solus:
 Quam toto sibi mense non fututam
 Cum tristis quereretur, & roganti
 Causam reddere vellet Æliano:
 Respondit, Glyceræ dolere dentes.

Cum tristis.] Cum caussatus est dolorem
dentium in causa fuisse, cur non potiretur
amica, aperte fatebatur se capiti Glyce-
illudere.

In uxorem zelotypam. XLIV.

DEPRENSUM in puero tetricis me vocibus uxor
 Corripis, & culum te quoque habere refers.
 Dixit idem quoties lascivo Juno tonanti?
 Ille tamen gracili cum Ganymede jacet.
 Incurvabat Hylam posito Tirynthius arcu.
 Tu Megaram credis non habuisse nates?
 Torquebat Phœbum Daphne fugitiva: sed illas
 OËbalius flammâs jussit abire puer.
 Bryseis multum quamvis averſa jaceret,
 Æacidæ propior levis amicus erat.
 Parce tuis igitur dare mascula nomina rebus,
 Teque puta cunnos uxor habere duos.

Gracili.] Alii legunt *grandi*.
Incurvabat, &c.] Ad turpe ministerium,
 quod Juven. *inclinabat*, sat. 9. vers. 26. &
 ut. 10. vers. 224. *Tirynthius arcu.*] Hercules,
 a Tyrinthio oppido, ubi nutritus est
 ultusque.
Megaram, &c.] Uxorem Herculis.
OËbalius, &c.] Hyacinthus, ex Amy-

clis Laconiz civitate. Vide epig. 173. lib.
 14.

Bryseis multum, &c.] Brysei filia Hippo-
 damia, Achillis amica.

Levis amicus erat.] Patroclus imberbis.

Parce tuis igitur, &c.] Ne putes illam
 partem in foeminis æque gratam esse atque
 in maribus, epig. 98. lib. 12.

In Cantharum Impurum. XLVI.

INTRASTI quoties inscriptæ limina cellæ,
 Seu puer arrisit, sive puella tibi:
 Contentus non es foribus, veloque, feraque,
 Secretumque jubes grandius esse tibi.
 Oblinitur minimæ si qua est suspicio rimæ,
 Punctaque lasciva quæ terebrantur acu.
 Nemo est tam teneri, tam sollicitique pudoris,
 Qui vel pædicat, Canthare, vel futuit.

Inscripta limina.] Titulum professæ &
 habentis nomen inscriptum lupæ, quæ ibi
 merebatur. Juven. sat. 6. vers. 124. *Cella.*] *Gloss.*
Cella, ὄρχητρα. Servulorum propriæ
 receptacula, & partes adium abstrusiores,
 ubi servi habitant, *Cella* dicuntur. Sed *cella*
 sæpe cubilia meretricum, *Φαλαεοὶ ἐπιπίρων.*
 Erant vero *cellæ* non ipsa lupanaria, sed
 receptacula in lupanariis, in quibus erant
 plures cellæ, tanquam cubicula, ubi scorta
 prostabant. Quæ & præfixos habebant ti-
 tulos, ubi nomina meretricum: quæ ibi
 merebantur, inscripta erant; ita ut qua

quæque cella staret, ex inscriptione nosse
 posses. Juven. sat. 6. de Messalina;

Et nigram flavo crimen, &c.

Cæterum nudæ stabant meretrices, ut eas
 inspicere possent amatores, ne qua occulta
 labe fallerentur.

Veloque, feraque.] Epig. 35. lib. 1. vers.
 5. & Juven. sat. 8. vers. 168.

Secretumque, &c.] Grandius scelus co-
 gitas, grandius secretum postulas.

Lasciva acu.] Calamistiro. *Acu lascivior*
comam sibi inserunt. Tertullianus de virgine
 velanda cap. 12.

In Mævium effoetum. XLVII.

JAm, nisi per somnum, non arrigis, & tibi, Mævi,
 Incipit & medios meiere verpa pedes:
 Truditur & digitis pannucea mentula lassis,
 Nec levat exstinctum sollicitata caput.
 Quid miseros frustra cunnos, culosque laceffis?
 Summa petas: illic mentula vivit anus.

Et medios meiere.] Alii in medios. Melius. cap. 15. & Macrobius lib. 3. cap. 19.
Verpa.] Penis. Summa petas.] Os. Illic mentula vivit.]
Pannucea, &c.] Debilis, laxa, rugosa: Epig. 50. lib. 4. Anus.] Vide epig. 40. &
quod & de pomis dicitur. Plinius lib. 15. epig. 106. lib. 1.

In Blataram cunnilingum. XLVIII.

OMNIA femineis quare dilecta catervis
 Balnea devitat Blatara? ne futuat.
 Cur nec Pompeia lentus spatietur in umbra,
 Nec petit Inachidos limina? ne futuat.
 Cur Lacedæmonio luteum ceromate corpus
 Perfundit gelida virgine? ne futuat.
 Cum sic foeminei generis contagia vitet,
 Cur lingit cunnum Blatara? ne futuat.

Pompeia, &c.] Porticu Pompeii, epig. 14. lib. 2. ———— Isaca sacraria lena.
Inachidos limina, &c.] Isis porticum Juven. sat. 6. vers. 490.
lenæ templum, ubi conventus & colloquia Lacedæmonio luteum.] Palæstram invenie-
de adulteriis. bant exercebantque Lacedæmonii.
Multos illa facit, quod fuit ipsa Jovi. Ceromate corpus.] Epig. 58. lib. 3.
Ovidius 2. de Arte. Virgine, &c.] Aqua, epig. 21. lib. 5.

De Titio bene mutoniato. LII.

TANTA est quæ Titio columna pendet,
 Quantum Lampfaciæ colunt puellæ.
 Hic nullo comitante, nec molesto,
 Thermis grandibus, & suis lavatur:
 Anguste Titius tamen lavatur.

Columna pendet.] Priapus, εἰδδιόν. Anguste Titius, &c.] Ipse ingens &
Lampfacia, &c.] Epig. 17. lib. 11. & lib. 1. ἀνδραγαθὸς, an quis sub aquis masturb.
epig. 68.

In Telesphorum mollem. LIX.

CUM me velle vides tecumque, Telesphore, sentis:
 Magna rogas, puto me velle negare licet?
 Et nisi juratus dixi, dabo, subtrahis illas,
 Permittunt in me quæ tibi multa, nates.
 Quid si me tonsor, cum stricta novacula supra est,
 Tunc libertatem, divitiasque roget?
 Promittam: nec enim rogat illo tempore tonsor,
 Latro rogat: res est imperiosa timor.
 Sed fuerit curva cum tuta novacula theca,
 Frangam tonsori crura, manusque simul.
 At tibi nil faciam: sed lota mentula lana
 Αἰδῶν cupிடæ dicet avaritiæ.

Tecumque.] Alii *tentamque*, epig. 74. in-

Licet.] Alii *nihil*. Sic legunt quidam:

Magna rogas: puta me velle negare nihil.

Permittunt.] Nam sunt in causa, cur a multa imperiosus petas.

Sed lota mentula lana.] Id est, cum pe-

raeto opere absterfa fuerit mentula, Domitius:

— *sed lota mentula lava*

Αἰδῶν cupிடæ dicet avaritiæ.

Hoc est, sed lota sinistra masturbabor, & jubebo te avarum plorare. Sic Douza secutus conjecturam Scaligeri. Vide epig. 43. lib 9, & 74. infra.

De Chione & Phlogide. LXI.

SIT Phlogis, an Chione Veneri magis apta requiris?
 Pulchrior est Chione, sed Phlogis ulcus habet.
 Ulcus habet, Priami quod tendere possit alutam,
 Quodque senem Pylium non sinat esse senem.
 Ulcus habet, quod habere suam vult quisque puellam,
 Quod sanare Criton, non quod Hygea potest.
 At Chione non sentit opus, nec vocibus ullis
 Adjuvat: absentem, marmoreamque putes.
 Exorare dei si vos tam magna liceret,
 Et bona velletis tam pretiosa dare:
 Hoc quod habet Chione corpus, faceretis haberet
 Ut Phlogis, & Chione quod Phlogis ulcus habet.

Ulcus habet.] Veneris sensum, urticas, riginem, lasciviam. Priami quod, &c.

— quo incendi jam frigidus avo Laomedontiades & Nestoris bernia possit.

en. sat. 6. vers. 326. Alutam.] Nervum ventem & laxum instar alutæ.

quodque senem.]

— quo Pylus juvenescere posset,

Tithonusque annis fortior esse suis.

Ovid. eleg. 6. lib. 3. Amor. Pylum.] Alii Peliam.

Quod sanare, &c.] Nam femina simplex. Juven. sat. 6. vers. 328. cui medicus non medica opem ferre potest. Sic infra epig. 72. Hygeia autem filia Æsculapii. Pausanias

in Atticis, & Plinius lib. 35. cap. 2. hoc est sanital.

Non sentit opus.] *Fatua est*, ut de Laetia dixit epig. 72. lib. 3.

Infelix cui torpet hebes locus ille, &c.

Ovidius 3. de Arte. *Nec vocibus ullis.]*
 καὶ πὺ μὲν αἰπλῶς, ἔδιν ἐρῶντι ἔχθρ.
 Antholog. lib. 7. epig. Philodemi, & infra epig. 105.

Velletis.] Palat. *possitis, recte.*

De Manneio impuro. LXII.

LINGUA maritus, mœchus ore Manneius
 Summœnianis inquinatior buccis:
 Quem cum fenestra vidit a Suburana.
 Obscœna nudum lena, fornicem clausit,
 Mediumque mavult basiare, quam summum:
 Modo qui per omnes viscerum tubos ibat,
 Et voce certa, consciaque dicebat,
 Puer, an puella matris esset in ventre,
 (Gaudete cunni, vestra namque res acta est.)
 Arrigere linguam non potest fututricem.
 Nam, dum tumentis merfus hæret in vulva,
 Et vagientes intus audit infantes,
 Partem gulosam solvit indecens morbus,
 Nec purus esse nunc potest, nec impurus.

Mœchus, &c.] Λείων, Φοινικίζων, Ψών.
Summœnianis, &c.] Iphis prostibulis Suburanis, epig. 35. lib. 1.

Quorum artificis valet halitus oris, &c.]
 Juven. sat. 238. vers. 10.

Nudum.] In lupanaribus nudæ prostabant meretrices. Petronius, Juvenalis 6. Xiph. in Heliogab. *Lena, &c.]* Alii, *Laeta*, recte, ut epig. 4. lib. 4.

Mediumque, &c.] Τὴν ἔδραν μάλλον ἢ εἰμαρ.

Partem gulosam, &c.] Linguam reddidit paralyticam, sideravit, ut infra epig. 86.

Morbus.] Paralytische ἀπὸ τῆς ἀφίδρου καὶ τῆς ἐμπρωσιῶν, quorum malefico humore marcescunt segetes, apes immoriuntur, &c. Plinius cap. 15. lib. 7. an sideratio? ut epig. 86. infra.

Nec purus, &c.] Morbo illo contaminatus. *Nec impurus.]* Lingua ut prius mœchus.

De Lesbia meretrice. LXIII.

LESBIA se jurat, gratis numquam esse fututam.
 Verum est: cum futui vult, numerare solet.

Gratis numquam, &c.] Sine pretio. Voluit illa significare *accepto*, intelligit Poëta dato.

In Philomusum cinædum. LXIV.

SPECTAS nos, Philomuse, cum lavamur,
 Et quare mihi tam mutoniati
 Sint leves pueri subinde quæris,

Dicam simpliciter tibi roganti:
Pædicant, Philomuse, curiosos.

Curiosos, &c.] Similes tui cinædos, qui curiosis oculis & devorantibus, spectas quaris-
se per balnea muroniatos. Vide epig. 97. lib. 1. & lib. 9. epig. 60.

In Faustum impurum. LXV.

NESCIO tam multis quid scribas, Fauste, puellis:
Hoc scio, quod scribit nulla puella tibi.

Hoc scio quod scribit.] Interpretantur, nisi velit Martialis: Scio nullam puellam tibi scribere: & ejus sensus causas divinant. At ego credo Fr. Sanctio, *Scio quod*, ne Latine non dici, quicquid contra soliat Scioppius, cui alio tempore respondebimus. Nec tamen optimus Sanctius c. feliciter, quum explicat: Tu multa scribis puellis, quum sis pædico, ut videat te ostendas puellarum amatorem; sed ego scio quid sis, propter quod nulla tibi

rescribit, quia pueros amas. Non hæc mens Martialis, sed ista: Haud scio rem quam tu scribis tam multis puellis: unam rem scio quam præ pudore nulla tibi audeat scribere puella: nempe te esse aut fellatorem, aut irrumatorem, aut lingonem. Gronovius. *Nulla puella tibi.*] An itaque pueri? An hinc voluit se videri in gratia esse apud puellas? epig. 63. lib. 3. quatum tamen nulla illi rescribit.

In Tuccam mangonem. LXXI.

VENDERE, Tucca, potes centenis millibus emtos?
Plorantes domino vendere, Tucca, potes:
Nec te blanditiæ, nec verba, rudesque querelæ,
Nec te dente tuo faucia colla movent?
Ah facinus, tunica patet inguen utrimque levata,
Inspiciturque tua mentula facta manu.
Si te delectat numerata pecunia, vende
Argentum, mensas, myrrhina, rura, domum.
Vende fenes servos, agros & vende paternos:
Ne pueros vendas, omnia vende miser.
Luxuria est emere hos; (quis enim dubitave, negatve?)
Sed multo major vendere luxuria est.

Potes.] Sustines.

Plorantes dominos, &c.] Pueros amassos, amicæ dictæ sunt *domine*. Vel pueros orantes orantemque te ne veneant domi- aliis.

Rudesque querela.] pueriles, non fictæ.

Dente tuo faucia, &c.] Dum amore furens impressisti eorum cervicibus memorem dente notam.

Myrrhina, &c.] Epig. 113. lib. 14.

Sed multo, &c.] Sic epig. 63. lib. 2.

hac mage luxuria est.

De Leda libidinosa. LXXII.

HICTERICAM vetulo se dixerat esse marito,
Et queritur futui Leda necesse sibi.

Sed flens, atque gemens tanti negat esse salutem,
 Seque refert potius proposuisse mori.
 Vir rogat ut vivat, virides nec deferat annos,
 Et fieri, quod jam non facit ipse, finit.
 Protinus accedunt medici, medicæque recedunt,
 Tollunturque pedes: ô medicina gravis.

Histericam.] Vide epig. 8. supra, ubi scripsimus *istericam* sine aspiratione. Alii *hystericam*, &c. uteri strangulatione laborantem, cui morbo præscribunt remedium medici validam congressus succussionem. *Sed flens, &c.*] Sed tamen lacrymans

diffimulat mori se malle quam hujusmodi convalescere remedio.

Virides, &c.] Nec ætatis flore velit mori.

Medici, &c.] Supra epig. 61.

Tollunturque, &c.] In Venerem, epig. 8. lib. 10. *Gravis.*] Scoptice.

De Nata cinædo. LXXIII.

DR A U C I Nata sui vocat pipinam,
 Collatus cui gallus est Priapus.

Pipinam.] Turnebus lib. 8. cap. 4. legit *bipennam*. Janus Parrhasius in var. Annot. & Cælius Rhod. lib. 4. cap. 6. legunt *vepenem*, exponuntque: Nata vultum subactoris sui virile, diminutivo nomine appellat *vepenem*, id est, parvulum penem, cui tamen si conferas Priapum ipsum (epig. 36.

lib. 1. vers. 8.) videatur præ hoc Gallus evaluatus. *Pisinnam* legit Janus Rutgersius, & Labeo apud veterem Scholiasten Perfronem. *Crudum manduces Priamum, Priamique pisinnos*, id est pueros, filios. Vide Gasp. Barthelemi advers. lib. 1. cap. 6.

In Lygdum mollem. LXXIV.

VENTURUM juras semper mihi, Lygde, roganti,
 Constituisque horam, constituisque locum.
 Cum frustra jacui longa prurigine tentus,
 Succurrit pro te sæpe sinistra mihi.
 Quid, precor, ô fallax, meritis, & moribus istis,
 Umbellam lusæ, Lygde, feras dominæ.

Sinistra.] Epig. 42. lib. 9. & epig. 59. supra.

Umbellam.] De qua lib. 14. epig. 28.

Lusca domina.] Inservias deformi dominæ, quoniam non vis amari a dominâ. Aliter explicat Domitius.

De Bacchara inepto. LXXV.

CURANDUM penem commisit Bacchara Græcus
 Rivali medico: Bacchara Gallus erit.

Curandum medico.] Qui ejusdem puellæ vel pueri amore cepius erat.

Gallus.] Jocus est in Gallo, qui significat castratum Cybeles sacerdotem, & Græco.

In Cæliam affectantem pudicitiam. LXXVI.

THECA testus aënea lavatur
 Tecum, Cælia, servus. ut quid, oro,
 Non sit cum citharædus, aut choraules?
 Non vis, ut puto, mentulam videre.
 Quare cum populo lavaris ergo?
 Omnes an tibi nos sumus spadones?
 Ergo ne videaris invidere,
 Servo, Cælia, fibulam remitte.

Theca testus.] Fibula ære circumligata.
 de epig. 34. & 81. lib. 7.
Omnes an tibi.] Sic epig. 34. lib. 7. *An*
a est, &c.

Ne videaris invidere.] Ne videaris ejus
 conspectum nobis invidere, tibi reservare,
 reſibula servum tuum.

Ad Victorem sponsum. LXXIX.

UTERE fœmineis complexibus, utere Victor,
 Ignotumque sibi mentula discat opus.
 Flammea textuntur sponsæ, jam virgo parata est:
 Tondebit pueros jam nova nupta tuos.
 Pædicare semel cupido dabit illa marito,
 Dum metuit teli vulnera prima novi.
 Sæpius hoc fieri nutrix, materque vetabunt,
 Et dicent, uxor, non puer, ista tibi est.
 Heu quantos æstus, quantos patiæ labores,
 Si fuerit cunnus res peregrina tibi!
 Ergo Suburanæ tironem trade magistræ.
 Illa virum faciet: non bene virgo docet.

Flammea textuntur, &c.] Flammeum erat
 amentum luteum seu rubeum quo nova
 nupta tegebatur pudoris gratia, vel in sub-
 ionis symbolum. *Parata est.*] Gruterus
 155. *paratur.*
tondebit pueros, &c.] Tondebit catamitos

tuos tanquam emeritos & exoletos, post-
 quam uxorem duxeris, epig. 18. lib. 12. 4
Ergo Suburana, &c.] Trade te instituen-
 dum meretrici cuiquam Suburanæ, quæ
 melius docebit te officium viri, quam nova
 nupta & rudis.

De spadone, & sene. LXXXII.

CUM sene communem vexat spado Dindymus Æglen,
 Et jacet in medio sicca puella toro:
 Viribus hic operi non est, hic utilis annis.
 Ergo sine effectu prurit uterque prior.
 Supplex illa rogat pro se, miserisque duobus,
 Hunc juvenem facias, hunc, Cytherea, virum!

Sua puella.] Unde illud apud Ovidium:

*Dedecus hoc sumpta dissimulavit aqua.
Hic operi non est.*] Eunuchus, epig. 39.

lib. 6. Juven. sat. 6. vers. 367.

Hic utilis.] Alii, *hic inutilis.*

Cytherea.] Venus, thalami præses.

In Zoilum impurum. LXXXVI.

SIDERE percussa est subito tibi, Zoile, lingua,
Dum lingis cunnum, Zoile, nunc futues.

Sidere percussa.] Epig. 91. lib. 7. & supra epig. 26. & 31.

Ad Charidemum jam mœchum. LXXXVIII.

DIVES eras quondam: sed tunc pædico fuisti;
Et tibi nulla diu fœmina nota fuit.
Nunc sectaris anus. ô quantum cogit egestas!
Illa fututorem te, Charideme, facit.

Sectaris anus.] Ut inde rem facias. Vide Juven. sat. 1. vers. 38.

De Charisiano cinædo. LXXXIX.

MULTIS jam, Lupe, posse se diebus
Pædicare negat Charisianus.
Caussam cum modo quærerent sodales,
Ventrem dixit habere se solutum.

Ventrem dixit.] Quâ imprudenti excusatione usus fatebatur se pati solitum, non agere.

In verpum æmulum. XCV.

QUOD nimium lives, nostris & ubique libellis
Detrahis, ignosco: verpe poëta, fapis.
Hoc quoque non curo, quod tu mea carmina carpas,
Corripias, & sic, verpe poëta, fapis.
Illud me cruciat Solymis quod natus in ipsis,
Pædicas puerum, verpe poëta, meum.
Ecce negas, jurasque mihi per templa tonantis.
Non credo: jura, verpe, per Anchialum.

Verpe poëta.] Judæum intellige, nempe circumcisum.

Per Anchialum.] Sensus est, Non tibi credam, nisi juraveris per Deum viventem.

tem quem colis, &c. Hic locus mirum modum vexatus est à viris doctis Selden, Vossio, Petito, & aliis, quos vide si libet.

Ad Flaccum, de basiis impuris. XCVI.

INCIDERIS quoties in basia fellatorum,
In folio puto te mergere, Flacce, caput.

Solio.] Epig. 42. lib. 2. Alii *in solum*.

• *In Thelesillam deformem. XCVIII.*

UNA nocte quater possum: sed quatuor annis,
Si possum, peccam: te, Thelesilla, semel.

Quatuor annis.] Oppositis dictionibus acumen est semel, & quater; quatuor annis, una nocte. Domitius.

In Lesbiam ficosam. C.

DE cathedra quoties surgis, jam sæpe notavi,
Pædicant miseram, Lesbia, te tunicæ.
Quas cum conata es dextra, conata sinistra
Vellere, cum lacrymis eximis, & gemitu.
Si constringantur gemina symplegade culi,
Et Minyas intrant, Cyaneæque nates.
Emendare cupis vitium deforme? docebo,
Lesbia, nec furgas censeo, nec sed eas.

Pædicant.] Adhærent tuis natibus.

Si constringantur.] Alii sic constringuntur.

Gemina symplegade.] Symplegades scopuli
sunt, de quibus epig. 18. lib. 7. Dicuntur
yanæ, & Minyæ ob cursum quem illæ

Minyæ, id est Argonautæ, tenuerant.
Domitius. Valerius Flaccus lib. 5. Argon.

Æquore, Cyaneas Minya timere velis
Etas.

Nec sed eas.] Sed jaceas natibus supinis.

Ad Flaccum, qualem amicam velit. CI.

HABERE amicam nolo, Flacce, subtilem,
Cujus lacertos anuli mei cingant,
Quæ clune nudo radat, & genu pungat.
Cui ferra lumbis, cuspis eminet culo.
Sed idem amicam nolo mille librarum.
Carnarius sum, pinguiarius non sum.

Subtilem.] Gracilem, exilem, junceam.

Quæ clune.] Quæ depygis, macilenta, &
uali nudis ossibus.

Cui ferra lumbis.] Cujus dorsi spina fer-
am præ se ferat. *Cuspis eminet culo.*] Uro-

pygium epig. 93. lib. 3.

Carnarius sum, pinguiarius non sum.]
Puellam volo corporis solidi & carno-
sam, non pinguedine tumidam gravem-
que.

In uxorem nimis pudicam. CV.

UXOR vade foras, aut moribus utere nostris:
 Non sum ego nec Curius, nec Numa, nec Tatius;
 Me jucunda juvant tractæ per pocula noctes:
 Tu properas pota surgere triftis aqua.
 Tu tenebris gaudes: me ludere teste lucerna,
 Et juvat admissa rumpere luce latus.
 Fascia te, tunicæque tegunt, obscuraque palla:
 At mihi nuda satis nulla puella patet.
 Basia me capiunt blandas imitata columbas:
 Tu mihi das, aviæ qualia mane soles.
 Nec motu dignaris opus, nec voce juvare,
 Nec digitis: tanquam thura, merumque pares.
 Masturbabantur Phrygii post ostia servi,
 Hectoreo quoties sederat uxor equo.
 Et quamvis Ithaco stertente, pudica solebat
 Illic Penelope semper habere manum.
 Pædicare negas: dabat Cornelia Gracco,
 Julia Pompeio, Portia, Brute, tibi.
 Dulcia Dardanio nondum miscente ministro
 Pocula, Juno fuit pro Ganymede Jovi.
 Si te delectat gravitas, Lucretia toto
 Sis licet usque die: Thaida nocte volo.

Aut moribus, &c.] Quasi divortii causa sic inæqualitas morum, vel in uxore magis probatorum quam in viro.

Non ego, &c.] Non sum continens, castus, pudicus, quales Curius, Numa & Tatius. Alii,

Non ego sum Curius, non Numa, non Tatius.

Rumpere latus.] Εἰ τῷ Ἰ πολυχρόστου Αφροδίτης ἔργω.

Obscuraque.] Alii,

obscuraque pallia celant.

Patet.] Alii *jacet.* Sed *patet* antitheton celandi probatur magis. Quasi dicat, nunquam tam nuda est, quin magis nudam esse optem.

Imitata columbas.] Lasciva, qualia sibi ingemunt columbæ & passeruli salaces.

Aviæ qualia mane soles.] Casta, qualia sibi invicem libant οἱ συσειεῖς ἀσπάζοντες καὶ φιλεῖντες.

Nec motu, &c.] Supra epig. 61.

Tanquam thura, &c.] Tanquam puram rem divinam thure meroque factura.

— sic surgit mane puella, Protinus ut sanctos possit adire deos.

Ovid.

Hectoreo, &c.] Quoties Andromach ipsa pudica per lascivum ludum Hectoris infedit. *Hisp. cavalgava a Hect.* vel alludens ad versum Ovid. 3. de Arte:

Thebais Hectoreo nupta resedit equo

Et quamvis, &c.] Et Ulysses dormiente, illa castæ famæ Penelope erat λεῖψοντι.

Dabat, &c.] Verecundissimæ matris Romanæ non negabant illud maritis viris gravissimis, epig. 69. lib. 9.

Dardanio ministro.] Ganymede.

Juno Lucretia, &c.] Et ipsa castitatis conjugii præses: tamen gravis & casta Lucretia.

Thaida nocte volo.] Alii *Laida.* Facit & lascivam ut *Laida.*

EX LIBRO XII.

In Labienum pædiconem. XVI.

ADDIXTI, Labiene, tres agellos:
Emisti, Labiene, tres cinædos.
Pædicas, Labiene, treis agellos.

Addixti.] Eodem fere sensu, epig. 31. lib. 10. invehitur in eum qui servum vendiderat, ut laute cœnaret.

In Seniam fellatricem. XXVII.

ALatronibus esse te fututam
Dicis, Senia: sed negant latrones.

Te fututam.] Negant te impulsam ab iis. *Vel* negant hoc, aiuntque te inhonestius iuppianam passam esse, ut Callist. epig. 35. infra.

De Labieno pædicone. XXXIII.

UT pueros emeret Labienus, vendidit hortos:
Nil nisi ficetum nunc Labienus habet.

Nil nisi ficetum. &c.] Vide epig. 16. supra. Jocus est in ambiguitate *ꝑ* *ficem*: cum Labieno ex hortis superesse ficis | confitum agrum. Intelligit pueros ex nequitia ficolos, ut epig. 52. lib. 4. & epig. 70. lib. 7. & epig. 66. lib. 1.

Ad Callistratum fellatorem. XXXV.

TANQUAM simpliciter mecum, Callistrate, vivas:
Dicere præcisum te mihi sæpe soles.
Non es tam simplex quam vis, Callistrate, credi.
Nam quisquis narrat talia, plura tacet.

Tanquam.] Vis videri ingenue mecum communicare secreta tua, proinde fateri etiam vitia; sed hoc non facis ingenue: tamque minus de te fateris, ut majus taceas.
Præcisum.] Palat. legit *percisum*. Vide epig. 72. lib. 2.
Narrat, tacet.] In vocibus *narrat* & *tacet*, latet majus illud quod Callistratus non fatetur vitium. Vide epig. 83. & epig. 95. lib. 3.

De Callistrato & Afro mollibus. XLII.

BARBATUS rigido nupsit Callistratus Afro,
Hac qua lege viro nubere virgo solet.

Præluxere faces, velarunt flammea vultus:

Nec tua detuerunt verba, Thalasse, tibi.

Dos etiam dicta est. nondum tibi Româ videtur

Hoc fatis? exspectas numquid & ut pariat?

Barbatus.] Huic epigrammati ingenium & lux a sat. 2. Juvenal. vers. 134. Vide & Tacitum 15. Annal. quo modo Nero Pythagoræ nupsit. *Rigido Afro.*] Mutoniato.

Faces.] Nuptiales, quæ quinque pro numero partus naturali: vel in honorem quinque deorum; Jovis adulti, Junonis adultæ, Veneris, suadetæ, Lucinæ præferabantur a pueris patris & matris

apud Romanos: a sponsæ matre apud Græcos. Vide quæ Farnabius ad Senecæ Thebaida vers. 263. & 507. *Flammea.*] Flammeum erat velamentum luteum ceu rubeum, quo nova nupta tegebatur pudoris gratia: vel in subjectionis symbolum, epig. 79. lib. 11.

Thalasse, tibi.] Nuptiarum Deus, epig. 36. lib. 1.

In Sabellum de versibus libidinosis. XLIII.

FACUNDOS mihi de libidinosis
Legisti nimium, Sabelle, versus:
Quales nec Didymi sciunt puellæ,
Nec molles Elephantidos libelli.
Sunt illic Veneris novæ figuræ;
Quales perditus audiat futator.
Præstent, & taceant quid exoleti,
Quo symplegmate quinque copulentur,
Qua plures teneantur a catena.
Exstinctam liceat quid ad lucernam.
Tanti non erat esse te disertum.

Didymi sciunt puella.] Spintriæ nescio ejus, monstrofi. Pro *Dindymi* legi *Dydymi* vult Jos. Scaliger ad Catullum.

Elephantidos libelli.] Poëtriæ, quæ libris suis expressit *πικίλα τῆς Αφροδίτης καὶ ἀκολασίας χήματα*, cujusmodi figuris & schematis cubicula sua instruxit Tiberius Cæsar. Taceo Aretini nefarias tabellas. Vide si placet quæ Cataubonus ad cap. 43. Sueton. Tiberii, ex Propertio, Clemente Alexandr. &c.

Novæ.] Scriverius legit *novem*

Taceant quid exoleti.] An tacent pudore inhibiti ipsi exoleti? Emphatice. An tacent, uti epig. 96. lib. 3.

Symplegmate, Quæ plures, &c.] Sellarias istas ac series turpiter connexorum, nimis aperte refert Suet. cap. 43. Tiberii: *Αφροδίτην πάντων ἐπὶ τῆ συμπλοκῆ δεινύτω* execratur Clemens Alexandrinus. *Πορτρικὰ* ad Græcos. Scriverii editio, *Symplegade.* Haud scio, quo auctore.

Tanti non erat, &c.] Non erant hæc digna tanto ingenio.

Ad puellas de basiationibus. LV.

GRATIS qui dare vos jubet, puellæ,
Infulsissimus improbissimusque est:
Gratis ne date, basiate gratis.
Hoc Ægle negat, hoc avara vendit.
Sed vendat bene, basiare quantum est!
Hoc vendit quoque nec levi rapina:
Aut libram petit illa Cosmiani,

Aut binos quater a nova moneta:
 Ne sint basia multa, nec maligna,
 Nec clusis aditum neget labellis.
 Humane facit hoc tamen, sed unum est:
 Gratis quæ dare basium recusat,
 Gratis lingere nec recusat Ægle.

are vos. &c.] Vestri copiam facere.
loc Ægle. &c.] Etiam basiare.
quæ vendat bene.] Quid hic versus sibi
scire ait Gruterus. At scivit Mar-
is, qui posuit. Ægle negat se basiare
is: vendit hoc quoque. Mirum; nam
quæ vendat hoc bene vel parvo pre-
io, an cuiquam est basiare tanti, ut id
bene emere velit? At illa tantillum
idem bene vendit, &c. Gronov. Sed
quæ vendat bene.] Phaleucium istum cum se-
nti non est videre in Palat. & nescio sa-
quid sibi velit: quartus servat:

Sed vendat quoque nec levi rapina,
omissis intermediis.
Libram petit, &c.] Unguenti a Cosmo
confecti, epig. 88. lib. 1. libram petit Ægle,
quo oris impuri factorem emendet.
Binos quater, &c.] Octo Flavios monetæ
novæ & asperæ.
Multa.] Alii multa. Alii legunt, Nec
clusis.
Humane facit, &c.] An quia ossæ & ebo-
re dentata? epig. 73. lib. 1. An quia ore
*impura, utpote *μυζαία*? epig. 95. lib. 1.*
& epig. 15. lib. 2.

De Phyllide impura, & vinosa. LXVI.

FORMOSA Phyllis nocte cum mihi tota
 Se præstitisset omnibus modis largam,
 Et cogitarem mane quod darem minus,
 Utrumne Cosmi, Nicerotis an libram,
 An Bæticarum pondus ære lanarum,
 An de moneta Cæsaris decem flavos:
 Amplexa collum, basioque tam longo
 Blandita, quam sunt nuptiæ columbarum,
 Rogare cœpit Phyllis amphoram vini.

omnibus, &c.] Nil negantem, epig. 12.
4.
smi, &c.] Libram unguenti a Cosmo
Nicerote myropolis confecti.
Bæticarum pondus.] Epig. 133. lib. 14.
lanarum.] Sic Scriverius. Alii ære
ære. Pondus ossæ lanarum.] Si tolera-
lanam, accipiendum est pro certi pon-
glomere lanæ: ut cum Seneca dicit
a millia frument', ubi intelligimus, mo-
um. Sed Pirchermeri codex, ut An-
& Palat. Gruteri ære: aliuduntque eo-
, in quibus est ære. Et videtur elegan-

ter dici posse pro exacto, cui nihil desit.
ut & acerbum accipere solent. Itaque hac
inclino. Sequenti versu Flavos dici pro Fla-
viis contra morem Romanum est. Flavi
sine dubio dicuntur aurei ob colorem. Gron-
novius.

Flavos, &c.] Flavios ex moneta Domi-
tiani. Scriverius legit flavos.
Basioque tam longo.] Sic epig. 105. lib. 11.
Basia blandas imitata columbas.

Rogare cœpit, &c.] Vinosa mulier.

Digna est concubitus quoslibet illa pati,
inquit Ovidius.

Ad Lygdum impurum. LXXII.

NIL non, Lygde, mihi negas roganti:
 At quondam mihi, Lygde, nil negabas.

gas roganti.] Epig. 74. lib. 11.

Nil negabas.] Epig. 12. lib. 4.

De pueris mollibus. LXXVI.

FESTINAT Polytimus ad puellas:
 Invitus puerum fatetur Hymnus,
 Pastas glande nates habet Secundus.
 Mollis Dindymus est; sed esse non vult.
 Amphion potuit puella nasci.
 Horum delicias, superbiamque,
 Et fastus querulos amice malo,
 Quam dotis mihi quinques ducena.

Festinat, &c.] Polytimus grandior est & exoletus.

Invitus puerum, &c.] Recusat, negans sibi esse voluptati.

Pastas glande, &c.] Βαλαναδός, quod dicit Diogenes de cinædo quodam. Hic autem *glans* seu βάλανον est τὸ Ἰ κωνλῆ ἄκρον. Ubi non pinguitudo pueri significatur; sed pathici effœminatique impudicitia. Acumen enim sensus est in dictione *glande*, qua significatur pars obscœna genitalium

virorum. Salse ergo dicit, eum habere nates glande pastas: tanquam subactione illi præpostera concubini, veluti cibo nates pascerentur. Beroaldus.

Mollis Dindymus, &c.] Lascivus est & nequam: sed dissimulat & rogari vult.

Potuit puella nasci.] Formæ est adeo ambigua, & ipse facilis.

Quam dotis, &c.] Quam uxorem cum maximæ dotis modo, decies scilicet centenis millibus sestertiùm.

Ad Atticillam importunam. LXXXI.

DONAVI tibi multa quæ rogasti:
 DONAVI tibi plura quam rogasti:
 Non cessas tamen usque me rogare.
 Quisquis nil negat, Atticilla, tellat.

Quisquis nil.] Lepide jocatur in Atticillam semper aliquid petentem; adeo turpe est inquit, nihil negare, ut idem etiam fellare significet, Vide epig. 12. lib. 4.

In Fabullum cunnilingum. LXXXVII.

PÆDICONIBUS os olere dicis.
 Hoc si sic ut ais, Fabulle, verum est,
 Quid tu credis olere cunnilingis?

Quid tu.] Notat Fabullum turpi vitio. Vide epig. 31. lib. 11.

In non arrigentem. LXXXVIII.

TRIGINTA tibi sunt pueri, totidemque puellæ:
 Una est, nec surgit mentula. quid facies?

Quid facies.] Quasi dicat, linges. Epig. 26. lib. 11.

In Magullam de marito venefico. XCIII.

COMMUNIS tibi cum viro, Magulla,
Cum sit lectulus, & sit exoletus,
Quare, dic mihi, non fit & minister?
Suspiras: ratio est, times lagenam.

Quare.] Cur non & communi uteris poculum. Vide epig. 43. lib. 4. & epig. 69. lib. 4.
Times lagenam.] Times nempe venenatum

Ad Rufum de libellis libidinosus. XCVII.

MUSÆI pathicissimos libellos,
Qui certant Sybariticis libellis,
Et tinctas sale pruriente chartas
Instanti lege, Rufe: sed puella
Sit tecum tua, ne Thalassionem
Indicas manibus libidinosus,
Et fias sine fœmina maritus.

Pathicissimos libellos.] Mollissimos & neandi argumenti, cujusmodi fuere Elephantidos, epig. 43. supra vers. 4.
Sybariticis Libellis.] Libris abominandæ equitiz, quos scripsit Hemitheon Sybarita, & testatur Lucianus, *αὐτῶν ἀναίδωτον*. Iorum meminit & Ovidius lib. 2. Trist. pist. ad Augustum:

Nec qui composuit nuper Sybaritida fugit. Instanti lege Rufe.] Ad hunc eundem epig. 67. lib. 7. & lib. 8. epig. 51.
Thalassionem.] Coniugale illud. De Thalassione vide epig. 36. lib. 1.
Indicas manibus libidinosus.] Alii *Inducas*. Rege.
Et fias, &c.] Ut epig. 42. lib. 9.

In Zelotypam. XCVIII.

CUM tibi nota tui sit vita, fidesque mariti,
Nec premar ulla tuos, sollicitetque toros:
Quid quasi pellicibus torqueris inepta ministris,
In quibus & brevis est, & fugitiva Venus?
Plus tibi quam domino pueros præstare probabo:
Hi faciunt, ut sis femina sola viro.
Hi dant, quod non vis uxor dare. do tamen, inquis,
Ne vagus a thalamis conjugis erret amor.
Non eadem res est: Chiam volo, nolo mariscam.
Ne dubites quæ sit Chia, marisca tua est.
Scire suos fines matrona, & fœmina debet.
Cede sua pueris: utere parte tua.

Ministris.] Pueris.
Sola viro.] Ut non utatur alia fœmina quam te.
Do tamen, inquis.] Vide epig. 44. lib. 11.
Nec eadem est.] Dicto epig. 44. lib. 11.

De Chia & marisca dictum epig. 24. lib. 7.
Hic autem *Chiam* quæ novit pungere, de pueris dicit: *mariscam* vero fatuam de fœminis.
Utere parte tua.] Qua fœmina es.

In Bassum pædiconem. XCIX.

UXOR cum tibi sit puella, qualem
 Votis vix petat improbus maritus,
 Dives, nobilis, erudita, casta:
 Rumpis, Basse, latus, sed in comatis,
 Uxoris tibi dote quos parasti.
 Et sic ad dominam reversa languet
 Multis mentulâ millibus redempta:
 Sed nec vocibus excitata blandis,
 Melli pollice nec rogata surgit.
 Sit tandem pudor, aut eamus in jus.
 Non est hæc tua, Basse: vendidisti.

Improbis.] Alii *improbis*. Hoc est maritus
 qui suis votis non ponat modum.

Rumpis latus.] Venereo scilicet opere.

Comatis.] Pueris, epig. 57. lib. 2.
 epig. 58. lib. 3.

Vendidisti.] Uxori nomine dotis.

EX LIBRO XIV.

Puella Gaditana. CCIII.

TAM tremulum crissat, tam blandum prurit, ut ipsum
 Masturbatorem fecerit Hippolytum.

Epig. 42. lib. 1. Vide & Juven. sat. 11.
 vers. 152. & sat. 6. vers. 326.

Masturbatorem, &c.] Ut incenderet vel

castissimi propositi virum, incitaretque
 libidinem nefandam, epig. 42. lib. 9.

epig. 97. lib. 12. Alii leg. *mastupratorem*.

Puer cinædus. CCV.

SIT nobis ætate puer, non pumice levis:
 Propter quem placeat nulla puella mihi.

Non pumice.] Impubes non pumice aut dropate levigatus, epig. 29. lib. 2.

Fibula. CCXV.

DIC mihi simpliciter, comædis & citharædis
 Fibula quid præstat? carius ut futuant.

Comædis.] Epig. 81. lib. 7.

Fibula quid præstat.] Juven. sat. 6.

vers. 73.

Solvitur his magno comædi fibula.

FINIS EPIGRAMMATUM OBSCOENORUM.

INDEX VOCABULORUM
omnium, quæ in M. VALERII MAR-
TIALIS libris leguntur.

NUMERUS PRIOR HOC
*caractere j. ij. v. x. librum: posterior isto 1. 2.
3. 4. &c. libri Epigramma denotat. NUMERO
etiam, cum signo † præposito, libri Spectaculorum
Epigramma designatur.*

A

- j. 27. 32. 35. 44. 49.
 2. 71. 77. 88. ij. 16.
 5. iij. 14. 46. 69. 72.
 5. iij. 30. 46. 49. 63.
 3. 85. 89. v. 3. 36. 61.
 1. 85. vj. 8. 13. 31. 42.
 o. vij. 29. 50. 55. 85.
 iij. 16. 17. 32. 55. 59. 75.
 x. 5. 29. 41. x. 3. 6. 7.
 9. xj. 4. 22. 36. 40. xij.
 7. 26. 29.
 † 3. 4. 8. 18. 21. 24.
 4. 13. 49. 67. 72. iij. 1.
 8. iv. 3. 16. 57. vj. 47.
 3. vij. 7. 11. 36. 79. iix.
 1. 45. 51. 55. ix. 9. 13. 18.
 2. x. 20. 36. 37. 48. 101.
 j. 6. xii. 3. 11. 63. xij.
 8. 112. xiv. 112. 120.
 73.
 heritanz plebis pectora,
 . 25.
 ces, v. 57.
 cere, v. j. 92. iix. 21.
 etas, iix. 56.
 t, v. 85. xij. 17.
 e, vj. 19. vij. 6. iix. 5.
 t, vij. 5. 24.
 s, xiv. 84.
 as, x. 33.
 abigatque, x. 5.
 abiget, xj. 99.
 abigit, j. 35.
 abire, j. 22 v. 21. iix. 32.
 56. xj. 17. 44. xii. 71.
 xiv. 163.
 abires, iv. 61.
 abiret, iij. 24.
 abisti, j. 100.
 abit, † 16. j. 63. iix. 59. x.
 75. xj. 8. xij. 103.
 abite, xj. 7.
 ablatis lacernis, xij. 26.
 abluas, ij. 70.
 abnegat, ij. 32.
 abnuic, † 28.
 abolla, iix. 48. Cerea, iv.
 53.
 abollam Tyriam, iix. 48.
 abortivo ovo, vj. 93.
 abrumperre, xii. 26.
 abrupta reste, v. 63.
 abscidit, iij. 66.
 abscindere, iij. 85.
 abscissa, iij. 81.
 abscissa lingua, ij. 82.
 abscondunt, j. 35.
 absens, iix. 78. Sacerdos,
 x. 92.
 absentem, xj. 61. rogum,
 ix. 78.
 absentes comæ, ix. 38.
 absentis, vj. 85. vij. 50.
 amicitiaz, ix. 102.
 absum, iij. 4.
 abfit, x. 87.
 absolvi, x. 87.
 absolvi, iv. 16.
 absolvis, xi. 21.
 absolvit, xij. 52.
 absoluta, j. 83. xij. 64.
 abstinet, ix. 87. xj. 40.
 abstulerat, † 2. vij. 60.
 abstulit, iij. 52. vj. 88. ix.
 104. x. 51. xj. 70. 92.
 94. xiv. 18.
 abutere, vij. 92.
 Ac
 Ac, iv. 90. ix. 23. xij. 50.
 acapna ligna, xij. 15.
 accedas, v. j. 25.
 accedent, x. 43.
 accedit, xij. 26.
 accedunt, xj. 72.
 accendit, xiv. 26.
 accipit, † 5. j. 106. v. 38.
 xij. 18. xiv. 175. 189.
 accepta aqua, xij. 47.
 accessi, vij. 17.
 accessit, vij. 52. x. 103.
 accidat, vj. 82.
 accidisset, ij. 65.
 accidit, vij. 13.
 accipe, j. 89. ii. 27. vj.
 25. 80. 85. vij. 1. iix. 9.
 56. ix. 69. x. 16. xj. 30.
 xij. 75. xiii. 9. 11. 45.
 2 102.

102. xiv. i. 27. 28. 87.
 89. 96. 102. 159. 185.
 219.
 accipere, ij. 56. ix. 70. x.
 75.
 acciperes, xij. 45.
 accipiam, xij. 40.
 accipiat, ix. 96.
 accipienda, ix. 50.
 accipient, xij. 52.
 accipies, v. i. xj. 58.
 accipis, ix. 70. x. 69. 88.
 accipit, iix. 75. ix. 5. x.
 36.
 accipiter, xiv. 216.
 Accius, xj. 91.
 accola, v. 3. proximus,
 v. 23
 accubamus, iii. 82.
 accubare, v. 71.
 accubat, x. 27.
 accubuisse, xiv. 135.
 accubuit, iix. 50.
 accumbat, x. 84.
 accumbimus, ij. 37.
 accusas, iii. 13.
 acer vertagus, xiv. 200.
 acerba, xij. 34.
 acerbum, xi. 26.
 acerbus, xij. 47.
 acerna mensa, xiv. 90.
 acerra, j. 29. plena, iv.
 45.
 acerram, j. 29. septimam,
 x. 24.
 acervos, vii. 53.
 acervum ingentem, vii.
 26.
 acetis, vii. 24. xiii. 122.
 rubentis, xi. 57. Niliaci,
 xiii. 122.
 aceto, x. 45.
 acerum, xij. 48. xiii. 122.
 Achillam, vii. 56.
 Achilles, iij. 91.
 Achilleas comas, xij. 84.
 Achilios pedes, ij. 14.
 Achilles, v. 49.
 acra creta, vj. 93.
 Aciliala arundine, ix. 14.
 Acinul o nodo, vi. 13.
 acipenssem, xij. 91.
 acipensis, xij. 91.
 Aconde, iij. 33.
 acos tenues, x. 37.
 acre ulcus, xj. 99.
 acris equo, xii. 14.
 acrisbus curis, iij. 20.
 acrior chius, v. 62.
 acris equi, vi. 38.
 acris, iix. 81.
 acris cor, vj. 64.
 acta, † 6. iij. 20. vj. 70.
 xi. 62.
 actas quindecies Olympiadas,
 x. 23.
 Actiaci freti, iv. 11.
 actistantis, ix. 104.
 actitare, j. 18.
 aculeolos, iix. 71.
 acus, xiv. 150. aurea, xiv.
 24.
 acuta testa, v. 18.
 acuta arundine, x. 15.
 testudine, xij. 86. cuspide,
 xiv. 92.
 acuto capite, vj. 39.
 acu, iix. 28. ix. 14. incerta
 ii. 66. Semiramia, iix.
 28. lasciva, xj. 46.
 Ad
 Ad, † 16. j. 37. 49. 52.
 102. 118. ij. 6. 14. 57.
 69. 74. iij. 20. 24. 44.
 50. iv. 5. 8. 25. 30. 50.
 60. v. 5. 9. 68. vj. 37.
 45. 58. vij. 5. 9. 19. 26.
 66. iix. 3. 4. 15. 22. 38.
 ix. 14. 24. 30. 32. 41. 93.
 x. 13. 18. 19. 20. xi. 4.
 8. 11. 24. 34. xij. 3. 17.
 26. 29. 30. xij. 3. 15. 91.
 xiv. 112. 130. 137. 162.
 172. 199.
 adamantas, vj. 99.
 adamantas, v. 11.
 addas, iix. 2. ix. 46.
 addat, x. 98.
 adde, iij. 35. x. 48. xij. 5.
 xiv. 170.
 addere, iix. 3. ix. 95. x. 26.
 xiv. 115.
 addetur, x. 48.
 addictus cliens, ix. 3.
 addideris, ix. 5. xi. 27.
 xiv. 217.
 addidit, ix. 18. 104.
 addimus, x. 24.
 addisti, x. 31.
 addita, i. 102. ix. 4. xij. 3.
 addite, x. 24.
 addixti, xij. 16.
 adeas, iij. 5.
 adeo, iv. 11. vij. 17. iix.
 10. xi. 35.
 adeone, j. 11. 90.
 adeoque, vj. 6.
 ades, † 24.
 adesse, iv. 54. x. 30.
 adest, j. 7. 34. iix. 30. x.
 37. xij. 101.
 adeunda, vij. 92. ix. 46.
 atria, j. 71.
 adeunte, j. 91.
 adhæret, v. 62.
 adhibere, vi. 57.
 adhibes, vij. 99.
 adhibetur, x. 27.
 adhuc, † 15. 23. j. 55.
 10. iij. 22. 50. iv.
 22. 91. v. 23. 38. 71.
 32. 38. vij. 43. 62. 71.
 iix. 3. 28. 64. 67. ix.
 xj. 109. xij. 68. 101.
 xiv. 13.
 adicit, iv. 54. x. 82.
 adire, j. 79. v. 26.
 adisses, ix. 67.
 aditus, iix. 65.
 adjuvante aura, x. 30.
 adjuvat, xi. 61.
 adlatras, ij. 61.
 admiror, iij. 69. v.
 vij. 84.
 admiffisset, v. 70.
 admittit, iij. 66.
 admiffa luce, xi. 105.
 admiffus, xij. 57.
 admittam, xiv. 37.
 admittas, v. 6.
 admittat, iij. 93.
 admitte, iv. 8.
 admittere, j. 26. iij. 17.
 admittit, vij. 67.
 admittunt, iix. 14.
 admoneas, x. 104.
 admoventur, iv. 64.
 adoptes, iv. 31.
 adoptivis ramis, xij. 46.
 adorant, iv. 49.
 adorantes, xij. 29.
 adorat, † 17.
 Adriaticus culex, iij. 93.
 adscripta, xiv. 2.
 adfit, xij. 25.
 adspeximus, ix. 26.
 adspice, v. 32. ix. 88. x.
 58. xiv. 109.
 adspicimus, ix. 26.
 adspicis, iij. 35. iix. 30.
 ix. 24. xiv. 115.
 adstabat, iix. 56.
 adstricta fronte, xj. 40.
 advecto æquore, xij. 79.
 advena, xij. 3.
 adventum, iv. 15.
 adversis frontibus, iv.
 advertere, vj. 64.
 adulter, j. 35. x. 95.
 adultera, vi. 7. ix. 3.
 adulterium, j. 91.
 advocato, x. 87.
 advolaas, v. 25.

VOCABULORUM.

3

Ac

- Acaci feveri, x. 5.
 Acidæ, xj. 44.
 Acidæ, iix. 6.
 de prima, vij. 50.
 demque, iix. 44.
 des, vij. 96. xi. 35. xij. 32.
 dibus mediis, ix. 62.
 dificat, ix. 47.
 dificem, ix. 23.
 dificet, ix. 47.
 difico, ix. 47.
 Edile, j. 47. iv. 52.
 dilem, v. 85. xiv. 1.
 dilis, xi. 103.
 Egæi maris, vj. 34.
 Eger, iv. 81. vj. 47. xij. 92. Tityrus, viij. 56.
 gida, xiv. 179.
 Egis, vij. 1. ix. 21.
 Egle, j. 95. xij. 55. den-
 tata, j. 73.
 Eglen communem, xj. 82.
 gram amicam, xj. 8.
 gro, j. 102. ix. 98.
 grotas, xij. 56.
 grotat, ij. 16.
 gruin, v. 25. dentem, x. 56.
 Elia, j. 20.
 Eliano, xj. 41.
 Elius, v. 25.
 Emilia, vj. 85.
 Emilia vix, iij. 4.
 Emilia gentes, x. 12.
 Emiliane, j. 51. v. 82.
 Emilius, xij. 19.
 mula, carmina, xij. 96.
 dona, iix. 28. labra,
 iv. 42. littora, iv. 25.
 vina Tuscis cadis, xij. 118.
 mulatur, iij. 20.
 Aenea theca, xj. 76.
 Aeneæ, v. 1.
 Aeni equitis, xj. 22.
 enigmatæ, j. 91.
 Aeno, xiv. 133. Agenoreo,
 x. 16.
 Eoli, x. 30.
 Eoliamque, ij. 14.
 Eolio Noto, v. 72. vel-
 lere, viij. 51.
 Eolium decus, viij. 28.
 qua Venus, iv. 13.
 quales libros, vj. 89.
 qualis, vj. 89.
 quando, viij. 52.
 aquare, viij. 60.
 aquarum legum sanctissime
 cultor, x. 37.
 æqui, xj. 6. 50.
 æquitate, v. 29.
 æquor, x. 30.
 æquora, † 24. viij. 43. fra-
 terna, † 16.
 æquore adveſto, xij. 79.
 toto, † 26.
 æquorea concha, xiv. 209.
 Ravenna, xij. 21.
 æquorei Anxuris, x. 58.
 æquoreis aquis, x. 51. undis,
 xij. 84.
 æquoreo pulvere, † 28.
 Sale, xij. 89. tridente,
 v. 25.
 æquorum, x. 87.
 æquum, j. 115. x. 76.
 æra, j. 27. 77. vij. 15. ix.
 60. 70. xj. 17. 28. xij.
 57. lugentia, xij. 204.
 fordida, ix. 9.
 ærarioram, xij. 57.
 ære, vj. 27. xij. 66. arguto,
 xj. 22. exiguo, ix. 44.
 quaterno, xij. 77. vario,
 v. 16.
 æripedem cervum, ix. 104.
 æruginè nimia, ij. 61. viridi
 tinctus verſus, x. 33.
 æra racitum, viij. 32.
 ære vacuo, † 1. 11.
 ærias cypariſſos, xij. 50.
 æs, j. 77. iij. 72. theſmarum,
 xij. 163.
 Æſchyle, ix. 5. 69.
 Æſonides, ij. 14.
 æſtas trigeſima, x. 103.
 æſtate, x. 62. 96.
 æſtatem, x. 30.
 æſtates, ix. 2. decem, iv.
 66.
 æſtatis, ij. 85.
 æſtimarit, x. 35.
 æſtimas, xi. 1.
 æſtimare, iv. 64.
 æſtiva hora, xii. 1.
 æſt. vas n. ves, v. 65. umbras,
 j. 13.
 æſtivo imbri, iij. 65. men-
 ſe, ix. 13. tempore, ij.
 78.
 æſtivum rus, viij. 61.
 æſtuantem, xj. 99.
 æſtuentes Bajas, iij. 20.
 æſtuanti, iij. 82.
 æſtuet, ix. 23.
 æſtus, xi. 79. Serenos, j. 50.
 ſiccus, vi. 42.
 ætas, ij. 64. vi. 85. vij.
 95. viij. 56. x. 86. brevis,
 vj. 29. 85. inutilis, xi.
 70. mitis, xij. 47. tota,
 x. 38.
 ætate, xij. 205.
 ætatem, x. 36. longam, vj.
 70.
 ætatis, x. 23.
 æterna in roſa vivere, iix.
 77.
 æternas habenas, vj. 3.
 æterno auro, xj. 5. car-
 mine, x. 26. honore,
 j. 117. Virgilio, xj.
 53.
 æthernum, v. 67.
 æthera, † 16. iix. 36.
 æthere, iv. 3.
 ætheria aula, xij. 4.
 ætherias auras, j. 4. 7.
 ætherio neſtare, iv. 8. Olym-
 po, ix. 4.
 ætherios ortus, iij. 6.
 ætherius pater, ix. 36. 37.
 æthiope triſti, vj. 86.
 æthiopes, † 3.
 Æthon, iij. 67. iix. 21. mi-
 fellus, xij. 78.
 ætnæaque regna, vj. 63.
 ætnæis oris, iix. 45.
 Ætola Calydone, ix. 49. cul-
 pide, xij. 93.
 ætolæ cuſpidis, vj. 1. feræ,
 vj. 26.
 Ætolo ſue, xij. 41.
 ævo medio, iix. 77. placido,
 x. 23. Pylio, iv. 1.
 Af
 Afer, iv. 37. 79. ix. 8. 26. x.
 84.
 affatus, † 25. v. 3.
 affecit, xij. 78.
 affectas, xj. 33.
 affectat, x. 74.
 affers, ix. 89.
 affertur, iij. 50.
 affirmas, vj. 14.
 affirmat, iv. 21.
 affigunt, vj. 33.
 affuit, † 21.
 Atra, j. 101. Nomas, ix.
 77.
 Africa, ij. 2.
 Africanis magnis, iv. 14.
 Africanus, xij. 10.
 Afro rigido, xij. 42.
 Ag
 Agam, iij. 38. iv. 90.
 xiv. 1.
 a ij 288

INDEX

- 4**
 agas, j. 80. ij. 27. 67. vij. 9.
 agafque, v. 6.
 agat, j. 20. iij. 20.
 Agathine velox, ix. 39.
 agedum, xj. 57.
 age, ij. 64. iix. 67. x. 87.
 agelli, vij. 30. 92. latentis,
 xij. 73. parvuli, x. 92.
 agello, vij. 90. Arpino, xj.
 51.
 agellos tres, xij. 16.
 agellum, j. 117. meum, ij.
 32.
 agellus, xij. 25.
 Agenorio eno, x. 16.
 Agenoridæ Cadmi, ij. 43.
 Agenoris, xj. 1.
 agentibus, j. 96.
 ager, † 2. j. 86. iv. 60. v. 72.
 vij. 70. 101. ix. 55. x. 43.
 51. 96. Amitemnus, xiiij.
 20. ingratus, x. 47. luxu-
 riosus, xj. 9. Nomenta-
 nus, ij. 38. Regius, x. 94.
 suburbanus, xiiij. 12. su-
 perbus, † 2. Tuscus, ix.
 23.
 agere, iix. 7.
 ageres, iij. 66.
 ageret, iix. 26.
 ages, iix. 3. x. 37. xj. 8.
 agger, xij. 14.
 aggesta humo, iix. 57.
 agi, iix. 33.
 agili arte, iij. 82.
 agimus, xij. 9.
 agis, j. 80. ij. 7. 67. iix. 16.
 76.
 agit, j. 69. v. 62. ix. 4.
 agitur, j. 27.
 agna frequens, vij. 53. mol-
 lior, v. 38. rudis, ix. 73.
 agni, x. 92. Phryxæi, x. 51.
 agnoscat, ix. 3.
 agnoscende, ix. 67.
 agnus mollis, iij. 58.
 agrestis rudique viro, iij.
 24.
 agricola, xij. 73. crudus &
 ebrius, xij. 77.
 agricolæ, xiv. 34.
 agricolam, vij. 35.
 agri Cæretani, vj. 73. muni-
 cipes, x. 103. suburbanus,
 x. 58.
 Agrippæ, iij. 20. 36. x.
 87.
 agris, iv. 66. Diomedæis,
 xiiij. 93. Nomentanis, j.
 106.
 agro, vj. 94. x. 43. 79. Elyfio,
 x. 101.
 agros, j. 85. ix. 62. paternos,
 xj. 71.
 agrum, ix. 22.
 agunt, ix. 7.
 Ah.
 Ah, xiv. 115. facinus, xj.
 71. 92. miser & demens.
 vij. 64. pudet, iv. 67. sce-
 lus, xj. 92.
 Ai
 Ais, j. 118. ij. 69. xij. 67.
 87.
 ait, j. 43. 86. iij. 80. iv. 67.
 vj. 82. vij. 65. ix. 37. 45.
 88. x. 2. xj. 21.
 αἴτιον, x. 4.
 Al.
 Ala, xj. 89.
 alabastra. xj. 9.
 alanus, vij. 29.
 alapis. v. 62.
 alas gemmantes, xij. 70. li-
 quidas, iv. 49.
 alat, xiiij. 49.
 alauda, xij. 58. 61.
 alba brachia, xj. 85. facies,
 iv. 79.
 alba cerusa, x. 22. gemma,
 xj. 37. penna, x. 3.
 albæ lacernæ, xiv. 137. la-
 næ, xiv. 155. luces, x.
 62. Palladiæ, v. 1.
 Albana commissatio, xij. 48.
 Albana arce, ix. 104.
 Albanæ olivæ, ix. 24.
 Albano auro, iv. 1.
 Albanos Tusculosque colles,
 iv. 64.
 Albanum, xj. 8.
 albas, xiv. 139.
 albescere, vij. 12.
 albet, iix. 28.
 albi Galeæ, xij. 64.
 Albi Maxime, xj. 107.
 Albinus, iv. 37.
 albis amicis, x. 12. lacernis,
 iv. 2.
 albo otio, iij. 58.
 Albula, xij. 100. Cana, j. 13.
 albularum crudarum, iv. 4.
 albus, j. 56. iix. 26.
 Alcestim, iv. 75.
 Alcidiæ, v. 66. vj. 68. prio-
 ris, ix. 104.
 Alcide, ix. 65.
 Alciden, † 16. ix. 4. 45.
 xiv. 178. majorem, ix.
 66.
 Alcides, vij. 49. ix. 26. 35.
 minor, ix. 104. sacratum,
 vij. 49.
 Alcime, j. 89.
 Alcine, v. 65.
 Alcinoi, iv. 64. x. 94.
 Alcinoo, vij. 41. xij. 31.
 Alcon mitior, xj. 85.
 Alconti, vj. 70.
 alea, xiiij. 1. xiv. 15. parva,
 xiv. 18. sola, iv. 66.
 alea blanda, iv. 14.
 aleator udus, v. 85.
 alecem, xj. 28.
 ales, xiiij. 68. xiv. 218. plu-
 rima, ix. 56.
 Alexis, v. 16. vj. 68. iix.
 73.
 Alexim, vij. 28.
 Alexin, iix. 56. 63.
 alga Erythræa, x. 16.
 argentem, xj. 99. hortum,
 v. 79.
 argentemque togam, xii.
 36.
 argentes, iv. 5. togas, xiv.
 137. vetulas, iv. 5.
 arget, v. 72. iix. 67. x. 76.
 xij. 31.
 algidosve secessus, x. 30.
 alia, † 21. causâ, iij. 50.
 alia via, xj. 92.
 alias, ij. 18.
 alica, ij. 37. xiiij. 6. 9.
 alicam, xij. 83. xiiij. 6.
 alicui, v. 53.
 aliculam, xij. 83.
 aliena, j. 67. iij. 70. xij. 52.
 alienus, xiv. 122. eques, x.
 19. odor, ij. 12.
 aliis, ij. 21.
 alio, vj. 93. ix. 106. mitten-
 te, x. 73.
 alioque, xij. 32.
 alios, iij. 5. 27. iv. 89. vij.
 31. 99. xij. 48.
 aliorum, xiv. 73.
 aliqua pars, vij. 25.
 aliqua in charta, v. 27.
 aliqua aure, iij. 63. parte, v. 5.
 aliquando, iv. 61. v. 51. x.
 46. xij. 49.
 aliquem, vij. 57.
 aliquid, j. 98. 108. ij. 24. iij.
 11. 72. 75. iv. 37. vij. 17.
 aliquod, iv. 31.
 aliquis, j. 117. v. 61. vj. 11.
 ix. 28. 96. x. 66.

lis geminis, iix. 51.
 lit, xiiij. 59.
 liter, † 3. j. 17. 30. 89. ij.
 41. 61. iij. 100. iv. 81. vj.
 77. iix. 12. ix. 38.
 ltitis, ix. 32. eximiaz, xiv.
 67. superbæ, vj. 55. ix.
 12.
 litum, xiiij. 61.
 iud, j. 93. vj. 94. x. 11.
 14. xiiij. 34.
 ium, iv. 40. ix. 105. xi.
 49.
 ius, j. 50. iij. 58. iv. 27.
 larræ, v. 61.
 ligas, xij. 91.
 ligat, iix. 51.
 ligati lactis, iix. 64.
 ludens, iij. 19.
 ma dies, iv. 1.
 ma parens Memnonis,
 iix. 21.
 mo, iij. 47. x. 91.
 pha, ij. 57. v. 27.
 lphæi, vj. 85.
 lphicus, ix. 97.
 ra, 1. 61. ij. 74. v. 23.
 vij. 41.
 taque, iix. 3.
 ta atria, xij. 3. domus,
 xii. 3. marmora, iix. 3.
 porticus, xi. 50. quies,
 vij. 41. femita, v. 23.
 templa, ij. 74. vulnera,
 j. 61.
 taque faxa, xj. 91.
 ta ripa, x. 85. turre, iij.
 58. valle, iij. 58.
 tam Bilbilim, j. 50. x.
 104.
 te, iix. 75. ix. 60. x. 30.
 xii. 29.
 ter, iij. 50. iix. 73. ix. 33.
 37. 66. x. 20. 92.
 tera, iv. 8. 20. 83. vij. 82.
 iix. 65. xi. 8. 53.
 terave, xi. 32.
 tera barba, vj. 82.
 tera charta, iv. 83.
 tera cœna, xi. 32.
 terestulto, xiv. 49.
 teres, xiv. 49.
 terius, ij. 18. vij. 37. Jo-
 vis, ix. 37.
 ternas, xiv. 1.
 ternis, v. 39.
 terno lacerto, vij. 66j.
 ternum castora, x. 51.
 ternus, ix. 52.
 tero, v. 14. oculo, iv. 65.
 teroque, vi. 78.

alterove, j. 118.
 alterum pedem, x. 100.
 alterumque, iv. 37.
 alti Tiburis, vii. 12.
 altalis gallina, xiiij. 62.
 altimi, iv. 25.
 altinum, xiv. 155.
 altis, j. 118. Sylvis, † 18.
 altius, † 16. vj. 42. 64. xiv.
 197.
 alto, x. 58. Tribunali, xj.
 99.
 altos ramos, iix. 61.
 altricem terram, xiiij. 50.
 altum decus, ix. 2. som-
 num, j. 50. tramitem,
 x. 19.
 altus, vij. 68. honor, xiv.
 4.
 aluit, iij. 38.
 alumna, xij. 21.
 alunam pinguem, iv. 19.
 alumne, j. 77. xij. 60.
 alunnum pastum mero
 lacte, xiiij. 41.
 aluta coccina, ij. 29.
 aluta nigra, vij. 34. rupta,
 xij. 26.
 alutam, xj. 61.
 Am.
 Ama, vj. 11. x. 71.
 amabit, xj. 6.
 amabo, ij. 55. iix. 76.
 amamur, ix. 99.
 amant, ix. 9.
 amantem, iix. 51.
 amantis, iij. 11. iv. 82. x. 38.
 amantque, j. 105.
 amare, ij. 55. iij. 58. vj. 63.
 vij. 25. ix. 40. x. 20. 73.
 89. xij. 44.
 amares, ij. 63.
 amaret, x. 35. 89.
 amari, j. 55.
 amari fellis, vij. 24.
 amaris, vij. 75. xii. 34.
 amaris litibus, xij. 69.
 amaro munere, ix. 96.
 amas, iv. 9. vj. 29. ix. 1.
 xij. 44.
 amasque, vii. 10.
 amat, j. 50. 56. 62. 71. 86.
 iij. 8. 15. 39. iv. 13. 83.
 v. 10. 56. vj. 6. 54. 60.
 61. vij. 7. 31. 67. 86. iix.
 30. 49. 54. 63. 81. ix.
 15. 22. 30. 62. 101. x. 58.
 xj. 41. xij. 11. 52. 100.
 xiiij. 83. 119. xiv. 107.
 165.

amatque, ix. 50.
 amator, j. 97. xiv. 171. fre-
 quens, vij. 96.
 amatorem Jovem, xiv. 207.
 Tibullum, xiv. 193.
 amatrices aquas, vij. 14.
 x. 4.
 amatrix, vij. 68.
 amavit, iv. 44. viij. 11.
 amazona peltatam, ix.
 104.
 amazonicus, iv. 42.
 amazonide, iv. 29.
 ambit, iv. 55.
 ambitiosa nova, xij. 96.
 ambitiosa, ix. 63. atria, xij.
 69. casta, xij. 67. tellus,
 vj. 80.
 ambitiose lepus, j. 52.
 ambrosia, xj. 58.
 ambrosias dapes, iv. 8. viij.
 39. 50. xiiij. 91.
 ambulante cœna, vj. 47.
 ambulat, iv. 55. vj. 24.
 ambulator serus, ij. 11.
 transiberinus, j. 42.
 ambulatve, iij. 20.
 ambules, iij. 2.
 amem, vj. 11. viij. 73.
 amentque, ix. 43.
 amere, vij. 28. xij. 63.
 ameris, vj. 11.
 ames, v. 47. viij. 56.
 amet, j. 56. iij. 11. 63. v.
 7. 32. vij. 88. 98. viij. 63.
 xj. 16.
 amethystinæ lanæ, xiv.
 154.
 amethystinas vestes, j. 97.
 amethystinatus, ij. 57.
 amethystinos trientes, x.
 49.
 Amiane, ij. 4. 17. vj. 92.
 Amiano, iv. 70.
 Amianus, iv. 70.
 amica, iij. 69. v. 72. vij.
 13. ix. 42. x. 68. xj. 28.
 40. xiv. 6. 187. dives xj.
 50. fallax, v. 43. omnis,
 j. 72.
 amica nova inflammatus,
 x. 86.
 amica quies, ix. 101.
 amicæ, ij. 82. viiiij. 3. xiv.
 9. Lacedæmonia, xiv. 156.
 amicam, vij. 69. xj. 24. xij.
 30. ægram, xj. 8. mille
 librarum, xj. 101. perpetuam,
 ij. 34. spoli trit-
 cem, iv. 29. subtilem,
 xj. 101.

- micas, viij. 79.
 amice, iv. 25. 81. v. 54.
 vj. 85. xij. 76. diffimulato-
 r, v. 26. lector, v.
 16.
 amici, j. 55. 100. ij. 11.
 iv. 15. vj. 39. vij. 79. xj.
 56. cari, iv. 5. facundi,
 viij. 28. x. 73. felices,
 iij. 37. mœsti vj. 85.
 pares, x. 47. succincti,
 ij. 46. veteris, viij. 18.
 amicis, v. 43. viij. 6. ix.
 99. x. 14. albis, x. 12.
 caris, iv. 73. miseris,
 x. 36.
 amicitia cara, iv. 67.
 amicitia prætextata, x. 20.
 amicitia, iij. 36. ix. 3. 86.
 absentis, ix. 102. fidæ
 peñtis. ix. 15.
 amicitias, x. 44. ingratas,
 v. 19.
 amico, x. 11. xij. 36. caro,
 iv. 10. x. 44. xij. 92.
 diviti, v. 18. oranti num-
 mos, ix. 47. servo, ij.
 32.
 amicorum, iij. 7. iix. 77.
 amicis, ij. 74.
 amicos, vij. 85. xij. 56.
 70. caros, xij. 55. fien-
 tes, j. 79. inhumanos,
 v. 23. pueros, vj. 50.
 raros, j. 40. refalutantes,
 x. 70.
 amictorium, xiv. 149.
 amictu, vij. 32.
 amicum, iv. 61. ix. 15. 53.
 x. 14. xj. 99. sterilem,
 x. 18. veterem, viij. 14.
 ix. 86.
 amicus, j. 79. 95. ij. 14.
 v. 26. vj. 85. iix. 72. ix.
 3. 15. x. 96. xij. 48. xiv.
 87. Cæsar, v. 20. cer-
 tus, iv. 5. frequens, viij.
 18. jucundus, probus,
 innocens, x. 76. levis,
 xj. 44. magnus, iij. 40.
 novus, iij. 36. potens,
 vij. 44. 71. rarus, xiv.
 121. vetus patriusque,
 vj. 25.
 Amille, vij. 61.
 amittit, vj. 62. vij. 13, xij.
 63.
 amissum maritum, iv. 58.
 patrem, j. 34.
 amiternus ager, xij. 20.
 amne Aonio, xij. 11. ge-
- lido, vij. 79. Tusco,
 ix. 104.
 amnicandidus, vij. 92.
 amniumque, x. 7.
 Amœne, xij. 67.
 amœni nemoris, ix. 52.
 amomo, v. 65. xij. 17. Af-
 fryio, viij. 77.
 amo, j. 33. ij. 63. iv. 42. ix.
 53. xiv. 201.
 amor, j. 32. iv. 38. 75. v.
 16. 49. vj. 13. 68. vij. 23.
 aureus, viij. 51. xij. 52.
 tantus, ix. 81. vagus, xij.
 98.
 amorque recti, x. 78.
 amore, ij. 87. vj. 93. vij.
 25. 86. ix. 57. x. 86. xij. 52.
 blando, viij. 77. sancto.
 vj. 29. sudonio, vij. 31. ve-
 ro, x. 20.
 amores, v. 38. castos &
 pios, x. 35. Celæneos,
 xiv. 204. dulces, † 25.
 Iliacos, xij. 52. lascivos,
 xiv. 187. meros, xiv. 206.
 notos, vij. 49.
 amoribus, vij. 13.
 Amphion, xij. 76.
 amphitheatrales magistros,
 xj. 70. usus, xiv.
 137.
 amphitheatri conspicui,
 † 2.
 amphitheatro, † 28. Cæ-
 sareo, † 1. magno, ix.
 70.
 amphora, xij. 77. xij. 122.
 curiosa, xij. 50. longe fra-
 cta, xj. 9. Mamertina,
 xij. 117. nova, vj. 27.
 pretiosa, j. 19. viciata, vj.
 93. turbida, viij. 45.
 amphoræ ferentis focum,
 xij. 32.
 amphoram, xij. 66.
 amphoras centum aquæ fe-
 cit, ix. 100.
 ampla, j. 61. ora, j. 61.
 amplectitur, viij. 81.
 amplexa, ix. 62. xij. 66.
 amplexu, vj. 68. xj. 27.
 amplexus, iv. 22.
 ampliat, x. 23.
 amplavit, iix. 66.
 ampulla potoria, xiv. 110.
 ampullis Cosmianis, iij. 82.
 vitreis, vj. 35.
 amycea corona, ix. 74.
 pluma, xiv. 161.
 Amyclæo veneno, viij. 28.
- Amyclis fundanis, xij.
 115. Therapnæis, ix.
 106.
 Amyntas, xi. 42.
 An.
 An, j. 3. 55. ij. 65. iij. 5.
 20. 58. 88. iv. 11. 15. 48.
 63. v. 42. 83. vj. 68. vij.
 6. 34. viij. 3. 28. 33. 36.
 41. 51. 55. 63. ix. 60. 102.
 x. 37. 65. xj. 61. 62. 76.
 xij. 66. 75. xij. 96. xiv.
 91.
 anaglypta, iv. 39.
 ἀνακλινοπαλίη, xiv. 201.
 Analecta, vij. 19. xiv. 82.
 anas tota, xij. 52.
 anatis, macræ, iij. 93.
 Anchialum, xj. 95.
 anchora, † 26.
 ancilla, iij. 33. xj. 33. fal-
 lax, xj. 50. gaudens, xj.
 28.
 ancillam, vj. 71. xj. 24. xiv.
 40.
 ancillariolum, xij. 58.
 ancillas, j. 85.
 ancipiti jugo, vij. 92.
 Ancos, ix. 28.
 Andragoras, vj. 53.
 Andremon Caballo notior
 x. 9.
 Andromachen, iij. 76.
 Andromache, v. 54.
 Andromeden, † 27.
 anguem gelidum, xj.
 29.
 angues geminos, xiv. 177.
 anguilla domestica, xij. 31.
 angulo omni, iij. 58.
 angusta, iij. 93.
 angusta avena, iix. 3. Sanda-
 pila, viij. 75.
 anguste, xj. 52.
 angustus rebus, xj. 57.
 anhelat, vj. 42.
 anhelitus, iv. 4.
 anima deteriore, iij. 19.
 animæ, j. 88.
 animalibus cunctis, xj. 85.
 animam, j. 79. j. 80.
 animi, ij. 64. xj. 104. x.
 6. tristes morsus, x.
 34.
 animi leves, iv. 35.
 animis, vij. 6.
 animo, iv. 75. 90. magnu
 iij. 62. tuo, ix. 42.
 animosa pericula, xj. 14.
 animosque, iv. 46. vij. 73.

- nimum, vij. 53. xj. 57.
 nimumque, x. 32.
 nimus pusillus, iij. 62.
 Annæ pomiferum nemus Perrennæ, ivi. 64.
 Annæi Sereni, viij. 81.
 anne, viij. 51.
 anni, vj. 70. ix. 12. 50. tene-ri, ix. 14.
 Annibalis, iv. 14.
 annis, j. 126. ij. 90. vij. 18. 64. 83. ix. 2. xj. 82. 98 bis denis, ix. 78. crescentibus, j. 89. decem, iv. 46. festinatis, vij. 39. mediis, x. 32. primis, x. 71. puerilibus, vj. 52. simplicibus, x. 20. velocibus, viij. 8.
 Annus, vij. 47.
 anno, j. 100. ij. 64. v. 40. viij. 64. sexto, viij. 71. toto, iv. 26. ix. 84. x. 70. uno, xij. 56.
 annorum, x. 28.
 annos, j. 109. v. 59. vij. 8. 13. 85. lix. 71. xj. 57. xij. 7. emeritos, vij. 62. futuros, xij. 8. graves, vij. 63. jugales quindécim, x. 38. quindécim, xij. 59. supremos, j. 89. terdenos, xij. 18. ter novenos, x. 24. totos, x. 23. virides, j. 102. xj. 72.
 annosa fenestra, j. 106.
 annosa Falerno, vj. 27.
 annosque, iv. 7.
 annua iusta, x. 61. millia sena, ix. 10.
 annuatque, ix. 43.
 annuerit, ij. 24.
 annum, x. 10. ingentem, vij. 62. unum, vj. 28.
 annumerare, ij. 8. xj. 42.
 annumeres, † 4.
 annuos faeces, viij. 72.
 annuosque, viij. 72.
 annus, ij. 40. x. 30. 75. decimus, iix. 71. prior. xij. 100.
 ansa fracta, xj. 57. panda, xiv. 106.
 ansæ veterum Corinthiorum, ix. 58.
 anser, xij. 74. argutus, iij. 58. latus, ix. 32.
 anser magno, xij. 58. Romano, xij. 73.
 anseris jecur, xij. 58.
 anserum, iij. 82.
 Antæi, xiv. 48.
 ante, † 22. j. 26. 56. ij. 1. 18. 22. iij. 47. 59. 60. v. 22. 24. vj. 17. 21. 33. vij. 50. 62. 66. iix. 61. 74. ix. 7. 81. 97. x. 28. 104. xj. 27. xij. 78. 79. xiiij. 72. xiv. 34. 72. 122.
 anteambulo, ij. 18.
 anteambulonis lassii, iij. 7.
 anteambulones, x. 74.
 antecedit, xij. 24.
 antenoreilaris, j. 77.
 antenoreo Fauno, iv. 25.
 antequam, ij. 44.
 Antióchi, xj. 85.
 Antiochum, xj. 85.
 Antiope, j. 93.
 Antipolitani thynni, iv. 89. xij. 103.
 antiqua nomina, xiv. 43. theatra, iv. 55.
 antiquæ cœnæ, v. 45. famæ, † 7.
 antiquas pelles, ix. 75.
 antiqui, j. 27. dentis, vij. 12. poli, xij. 63.
 antiquis Sabinis, j. 63.
 antiquos, v. 10. ritus, iij. 24.
 antiquum Jovem, v. 23.
 antiquus honor, xj. 12.
 antistes, vij. 73.
 Antistius, ix. 31.
 Antiumve, x. 30.
 antlia, ix. 19.
 Antoni, ij. 89. iij. 66. v. 70.
 Antonius iij. 66. iv. 11. ix. 101. xj. 21. felix, x. 23. Marcus, x. 32.
 antia, iv. 57. v. 66. vicina, vij. 49.
 antris effossis, xij. 60.
 antro, vj. 47. Pimplæo, xii. 11. sub udo, x. 35.
 Antulla, j. 117.
 Ancullæ, j. 115. 117.
 anuli, xi. 101. xiv. 122.
 anulos, iij. 29. iix. 5. priores, iij. 29. senos, xj. 60.
 anulum, ij. 57.
 anulus, ix. 89. xj. 38. fixus, ij. 66. garvulus, xiv. 169. gravis, xiv. 123. levis, v. 62.
 anumque, ix. 82.
 anus, ij. 32. iv. 13. 20. vj. 27. ix. 50. x. 8. 90. xj. 24. 88. xiv. 127. char-

ta, xij. 4. lusca, xij. 71. mentula, xj. 47. testa, j. 106. uxor, xiv. 147.

anusque, vij. 74.
 anxious, vj. 1. vij. 19. iix. 38.
 anxur, vj. 12. candidus, v. 1. splendidus, x. 51. superbus, vj. 42.

anxuris æquorei, x. 58.

A o

Aoniæ Comæ, vij. 62.

Aonidum, vij. 21.

Aonio amne, xij. 11.

A p

Ἀπαμειβόμενος, j. 46.

Apelleum opus, vij. 83.

Apellea arte, xj. 10.

aper, j. 105. v. 66. vij. 26. x.

15. xj. 35. xij. 30. 71. xiiij.

93. 94. fufus, † 15. gra-

tus, iij. 77. male passus,

ix. 90. nudus, 1. 44. pas-

stus, ix. 92. spumeus,

xiv. 221.

aperi, iij. 3.

aperta janua, iv. 29. ora, j.

15.

aperte, iij. 68.

apertis, j. 35.

aperto ore, v. 56.

apes, vj. 34. vij. 87. ix. 14.

Sicania, ij. 46.

apes Sicanias, xj. 9.

apex serenus, iix. 36.

aphronitrum, xiv. 58.

api cecropiæ, xj. 43.

Apiane, vj. 62.

apibus hyblæis, ix. 27.

Ap. ci, ij. 89. iij. 22. 80.

Apicio, vij. 54.

Apicius, ij. 69. x. 73.

Apinæ, xiv. 1.

Apinafque, j. 114.

apis clausa, iv. 32. parca,

xiv. 212. populatrix Hy-

miæti, xiiij. 104.

Apollinarem, vij. 25.

Apollinari docto, iv. 87.

Apollinaris, vij. 88. x. 30.

xi. 16.

Apolline, x. 21. nullo, ij.

89.

Apollineas, x. 12.

Apollinei vatis, vij. 21.

Apollineo ore, vj. 29.

Apollinis, x. 35.

Apollo, iix. 6. dives, ix. 43.

88.

Apolloodoro, j. 62.

Apollonius, v. 22.

Apona tellus, j. 62.

a iij

Apo-

Aponi, vj. 42.
 apparatus, j. 100.
 appellat, vij. 91.
 appetitur, ix. 27.
 Appia, ix. 104. x. 17.
 applicabat, vj. 28.
 appone, iv. 78.
 apponunt, iv. 78.
 appositis lucernis, ij. 46.
 approbare, vj. 66. vij. 38.
 Appula terra, ij. 46.
 apri, vij. 19. ferocis, ix. 88. innumeri, vij. 1. Lau-
 rentis, x. 45. spumantis,
 xj. 70.
 apricalittora, j. 50.
 aprilem, vij. 94.
 apriles, ix. 53.
 apris, xij. 14.
 apro, j. 44. vij. 58. ix. 49.
 xij. 71. Arcadio, ix. 104.
 non invento, xij. 1. patri,
 iij. 13.
 apros, j. 50. xiv. 30. spuman-
 tes, xiv. 70. vernos, j.
 50.
 aprum, i. 44. iij. 50. iv. 66.
 vij. 77. iix. 22. ix. 15. xij.
 17. 48. grandem, xiv. 31.
 Laurentem, ix. 49. Mœna-
 lium, † 27.
 apra, xj. 61. xij. 10. xiv.
 58. arma, xiv. 23. 36.
 antem Dædalon, iv. 49.
 aptasti, xij. 96.
 aptat, ix. 47. 70.
 aptetur, ix. 95.
 aptissima, v. 54.
 aptius, xij. 26.
 aptus, xj. 38. xij. 69.
 apud, v. 59. ix. 36. xj. 53. 84.
 xij. 17.
 Apula herba, iix. 28.
 Apulia, xiv. 155.
 Apulos campos, x. 74.
 Apyrina, xij. 42. lecta, xij.
 43.

Aq

Aqua, ij. 87. v. 4. vii. 34.
 xiv. 118. calda & frigida,
 xiv. 196.
 aqua, j. 27. xij. 33. acce-
 pta, xij. 47. ardentis, xiv.
 94. crassa, xj. 22. gusta-
 ta, vij. 46. Hesperia, viij.
 28. niuda, viij. 68. nitra-
 ta, xij. 17. pota, xj.
 105. stygia, ix. 104. subi-
 ta, ix. 19.
 aquæ, iv. 18. 22. ix. 100.
 Castaliæ, vij. 21. crassæ,
 xij. 26. decoctæ, xiv.

i 16. Hianteæ, xij. 3. juf-
 sæ, iv. 63. offensæ, viij.
 33. pereuntis, xij. 50. ri-
 guæ, xij. 31.
 aquam, j. 107. ij. 50. iij.
 35. 56. vj. 69. caldam,
 iix. 67. calidam, vj. 86.
 furtivam, vj. 47. geli-
 dam, xiv. 106. immun-
 dam, j. 93. niveam, xij.
 17. rigentem, xiv. 117. te-
 pentem, vj. 35.
 aquarum, xij. 100. tacita-
 rum, iv. 3.
 aquas, j. 77. iij. 3. iv. 13.
 ix. 59. xj. 83. xiv. 196.
 lethes, x. 23. amatri-
 ces, vij. 14. x. 4. Baja-
 nas, ix. 59. casuras,
 17. 29. concretas, iv. 3.
 dulces, xij. 89. faciles,
 † 26. infernas, j. 102.
 ix. 30. laboratas, ix. 19.
 largas, xiv. 112. lauda-
 tas, iv. 60. nimias, x.
 85. septenas, ix. 25. sty-
 gias, iv. 73. subitas, xiv.
 130.
 aquila, j. 7.
 aquilæ, x. 19. 65.
 Aquileja-felix, iv. 25.
 Aquilifone, x. 100.
 Aquilone, v. 9. rauco, j.
 50.
 Aquilonis iniqui fridentes
 flatus, x. 82.
 aquinus junctus fido Fabri-
 cio, j. 94.
 aquis, v. 3. iix. 28. æquo-
 reis, x. 51. arctoïis, iv.
 11. Bajanis, j. 63. Cala-
 bris, iix. 28. calidis,
 vij. 34. xij. 75. dilectis,
 x. 85. gelidis, xiv. 33.
 hibernis, vij. 35. liqui-
 dis, † 28. rapidis, x.
 103. rubris, vij. 29. sa-
 lutiferis, v. 1. siccis, iv.
 3. sulphureis, j. 13. vj.
 43. totis, iv. 22. tumi-
 dis, † 25.
 aquosa Peloris, vj. 11.

Ar

Ara, j. 94. duplex, ibid.
 frequens, † 1.
 Arabs, † 3. melior, iij. 65.
 arande, iv. 87.
 aranea vaga, viij. 33.
 araneorum, iij. 93.
 aranti, vj. 64.
 aras, iij. 24. ix. 32. x. 92.

candidas, ix. 92. La-
 tias, iix. 4. Libycas, ix.
 44. rusticas, ix. 43. vi-
 rides, iij. 24.
 arat, ix. 3. 22.
 arator, j. 56. vij. 70. xj. 19.
 Salutat, ix. 55.
 aratoris Fabricii, xij. 2.
 arbiter favor, vij. 71. invi-
 tus, vj. 35.
 arbor, ix. 62. x. 6. nigra,
 j. 77.
 arbore, j. 66. ix. 62. No-
 mentana, x. 94. Verna,
 xj. 9.
 arboribus Nomentanis, xij.
 42.
 arboribus, xij. 25.
 arboris, iix. 14.
 arborum, j. 50.
 arbos, x. 51.
 arca, j. 77. ij. 30. 44. 51.
 v. 13. ix. 4. gravis, iij.
 40. x. 14. superba, iix.
 44.
 arca effracta, v. 43. munifica-
 iix. 38.
 Arcadio apro, ix. 104.
 Arcæ dominæ, iij. 31. in-
 gratæ, iv. 67.
 arcana popina, v. 85.
 arcana catasta, ix. 60.
 arcano, vj. 21. iix. 36. auro,
 † 7. garo, vij. 26. loro,
 vj. 21. lumine, iix. 36.
 ore, j. 90.
 Arcas, † 27. v. 66. ix. 35.
 arce, † 15. Albana, ix.
 104. clivi Setini, x. 70.
 arces Cecropiæ, j. 26.
 arces gelidas, j. 13. His-
 panæ Tarraconis, x.
 104.
 archetypa pocula, xiv. 93.
 archetypas nugas, vij.
 10.
 archetypis, iix. 6.
 archetypos, xij. 70.
 archetypum argentum, iix.
 34.
 architectum, v. 57.
 arcta, xiv. 45.
 arctat, j. 2. ij. 90.
 arctatur, xiv. 190.
 arctatus labor, xij. 5.
 Arctoa gente, v. 69.
 Arctoi belli, iix. 65.
 Arctoi poli, † 15.
 Arctois aquis, iv. 11.
 armis, ix. 32. folibus fide-
 i. busque, x. 6.

rtos hiberna, vij. 6.
 nefcia noſtri nominis, ix.
 86.
 cu, xj. 44.
 cula, ij. 46.
 cus facer, iix. 65.
 dea, iv. 60.
 deat, iix. 59.
 debat, iij. 17.
 delio magnus, ij. 7.
 delione ſene, iv. 79.
 dentes favillis, i. 43.
 denti aqua, xiv. 94. Falerno, ix. 75. xiv. 13.
 dere, ii. 37.
 det, iix. 63.
 dor, vj. 64.
 dor remearius, vj. 25.
 dor cornuto, † 19.
 dua res, vij. 27. xj. 16.
 ea, v. 50. vij. 31. ix. 92. felix, iix. 65. xiv. 4.
 ena, † 4. 5. 21. j. 13. 44. v. 32. iix. 26. 67. Marcia, ij. 75.
 ena, j. 49. Auſonia, iix. 55. xiv. 53. media, † 16.
 molli, ix. 30. matutina, x. 25. fanguinea, † 11.
 tota, † 9.
 ena, v. 66. ix. 35. Cæfareæ, iix. 20. latia, iix. 80. madentis ſolidum litus, x. 51.
 enam, † 19.
 16, ix. 12.
 15, x. 14.
 retina vaſa, xiv. 98. teſta, j. 54.
 retullæ, iix. 32.
 gentea ligula, xiv. 120.
 genti, ij. 76. iij. 62. iv. 39. 89. vij. 52. iix. 6. 71. x. 57. poſtulati, vij. 85. ſelibra miſſa, x. 14.
 gento, j. 116. ix. 32.
 gentum, iij. 41. v. 60. vj. 50. xj. 71. xij. 67. 103. xij. 48. xiv. 12. archetypum, iix. 34. omae, iv. 39.
 gi, j. 118.
 giletanas tabernas, j. 4.
 Bique, ij. 17.
 giva carina, xij. 72.
 givas urbes, iv. 55.
 givi coloni, iv. 57.
 golica gente, iv. 66.
 gologico Tyranno, ix. 67.

Argonautarum, iij. 20.
 Argonautas, iij. 67.
 arguimur, xj. 80.
 Argus, xiv. 85.
 arguta manu, vij. 83.
 argutæ cicadæ, xj. 19.
 arguti Tibulli, iix. 73.
 argutis libellis, j. 1. trochis, xiv. 169.
 arguto ære, xj. 22. Catullo, vj. 34. paſſere, ix. 55. pollice, vj. 89.
 argutus anſer, iij. 58.
 arguis, j. 96.
 Aricia nemoralis, xij. 19.
 Aricina, x. 68.
 Aricino clivo, ij. 19.
 Aricinum clivum, xij. 32.
 arida, x. 75.
 aridam veſtem, iv. 70.
 aridi, iix. 64. clientis, x. 87. pumicis, iix. 72.
 arido vapore, vj. 42.
 aries, ix. 73.
 Arione Methymnæo, iix. 51.
 arma, j. 23. iv. 11. v. 32. iix. 56. xiv. 185. apta, xiv. 23. 36. devota, vj. 73. digna cingere tribunicum latus, xiv. 32. ſubtracta, j. 43.
 armare, xiv. 19.
 armata manus, † 27.
 armata graphiaria, xiv. 21.
 armati tribuni, ij. 60.
 armato pumilione, j. 44.
 Armenioſque, v. 59.
 armiger Splendophorus, ix. 57.
 armilla lapſa, ix. 22.
 armis, j. 50. iv. 11. v. 25. arctois, ix. 32. crepitanibus, ix. 21. diris, ix. 72. invictis, † 6.
 armis Phariis, iij. 66.
 armorum, iv. 55.
 armos, j. 61. v. 32. vij. 19.
 Arpino agello, xj. 51.
 Arpinis chartus, x. 19.
 Arpis diſertis, iv. 55.
 arrectum penem, x. 55.
 Arria caſta, j. 14.
 arrides, vj. 44.
 arrigere, iij. 70. 75. iv. 5. vj. 26. ix. 68. xj. 62.
 arrigis, iij. 76. vj. 36. xj. 47.
 arrigit, x. 91.
 arriſit, xj. 46.
 arrogantes lacernas, v. 8.

Arſacia aula, ix. 36.
 arſerit, iv. 75.
 arſerunt, x. 71.
 arſit, xj. 94.
 ars, iij. 99. vij. 38. x. 32. xj. 14. 56. ſola, xiv. 220.
 arſura papyro, x. 79.
 arſuras opes, xj. 5.
 Artanum, iix. 72.
 arte, † 11. j. 105. ij. 7. 64. vj. 92. vij. 63. iix. 52. ix. 7. 39. x. 47. xiv. 95. agili, iij. 82. Apellea, xj. 10. dolofa, iix. 59. xiv. 210. mira, vij. 55. omni, xij. 84. ſola, ix. 29.
 Arteis, v. 18. varias, vij. 31.
 Artemidore, v. 41. iix. 58.
 Artemidorus, vj. 77. ix. 22.
 artes, † 26. ix. 36. xj. 32. malas, v. 18. pecunioſas, v. 75. veteres, iv. 39.
 artibus, j. 40. ix. 36.
 articulo, v. 11.
 artificio, ix. 39.
 artificioſis, vj. 52.
 artis, † 16. medicæ, xiv. 78. Palladiæ, vj. 13. Phidiacæ, iij. 35.
 artus, iv. 19. laceri, † 7.
 artus madidos, iv. 19. ſecuros, ix. 39.
 arva, iij. 91. iv. 55. 99. vij. 101. x. 12. 85. picta, x. 93.
 arvis Callaicis, x. 16. Eois, iix. 26. Pæſtanis, ix. 61.
 arundine, xiv. 63. Acidalia, ix. 14. acua, x. 14. creſcente, ix. 55.
 arundo, xiv. 209. pallida, xiv. 218. triftis, j. 4.
 Af
 Aſcaules, x. 3. 1
 aſcendet, xj. 99.
 aſellorum, vj. 39.
 aſellos, xij. 36.
 Aſia, v. 75.
 Aſillo, ix. 106.
 ἀσώτως, iv. 9.
 aſparagis incultis, xij. 21.
 aſper, iix. 49. xij. 71. homo, v. 62.
 aſpera, xj. 70. bella, iix. 3. corda, x. 103. manus, vj. 13. tuſſis, xj. 87.
 aſperna-

aspernanda, iv. 19. v. 31.
 aspernantur, vj. 40.
 asperoque morfu, iix. 72.
 aspexit, vij. 39.
 aspice, iv. 3. vj. 73.
 aspicias, j. 25. iv. 74. vj. 38.
 aspicit, j. 79.
 asse, j. 104. iij. 10. vij. 65. ix. 60. gemino, ij. 53. parvo, iix. 33.
 assem, vij. 9. unum, xj. 32.
 asserat, xiv. 142.
 asserere, j. 16. ix. 23.
 asseret, ix. 2. xj. 99.
 asserit, x. 35.
 asserito orbe, vij. 62.
 asserter, j. 53.
 asseroresque Camillos, j. 25.
 asseruit, ix. 104.
 asserere, ij. 41.
 asserit, ij. 14.
 assidue avem, † 7.
 assidue, xj. 87.
 assiduo flagello, vj. 46.
 assiduo imbre, iv. 18.
 assiduum nomen, iij. 5.
 assiduus labor, † 1.
 assiduusque comes, xj. 40.
 assuerus, x. 60.
 assurgam, x. 10.
 assurgere, iix. 36.
 Assyrio amomo, iix. 77.
 Assyrios nidos, v. 7.
 astra, † 1. 2. 16. 19. 22. j. 4. iv. 75. v. 66. vij. 50. iix. 21. ix. 55. 67. 104. xj. 70. xiv. 124. diversa, ix. 93.
 astringas, j. 50.
 astris, iix. 36. ix. 2. 73. nitidis, iix. 36. puris, iv. 64.
 astrifero ore, iix. 28. polo, ix. 21.
 astro, iix. 21. Herculeo, iix. 55. Ledæo, iix. 21.
 astrologus, ix. 84. bellus, ij. 7.
 astruit, iij. 20.
 Astur, x. 16. equus, xiv. 199.
 Asturco, xiv. 199.
 astuti min stri, iix. 33.
 astutus, xij. 89.
 Astyanacta, iix. 6. xiv. 212.

At
 At, † 16. j. 35. 50. 77. 91. 100. 109. ij. 1. 41. 43. iij. 46. 58. 60. 69. 82. 91. iv. 30. v. 16. 32. vj. 2. 10. 30. 35. 39. 44. 64. 70. vij. 16. 31. 79. iix. 3. 14. 39. 44. ix. 9. 21. 37. 49. 75. 81. 92. 94. x. 2. 26. 28. 70. xj. 4. 28. 56. 59. 61. 87. 90. 105. xij. 15. 26. 63. 72. xij. 45. 51. xiv. 168. pudet fateri. xij. 15.
 Atagenæ, iij. 61.
 Atagenarum Ionicarum, xij. 61.
 Atavi, xij. 101.
 Atavis, Regibus ortus eques, xij. 4.
 Atavosque, v. 17.
 Atestinæ Sabinæ, x. 93.
 Atestinus, iij. 28.
 Athamilem, iv. 19.
 Athamanteo auro, ix. 28.
 Athenæ tenues, vj. 64.
 Athenagoræ, ix. 97.
 Athenagoras, ix. 97. tristis, iix. 41.
 Atih, ix. 87.
 Atina prisca, x. 92.
 Atlantica munera, xiv. 89.
 Atlas, vj. 77. ix. 4. xij. 2.
 atque, † 3. 13. 16. 23. j. 1. 58. 67. 86. 88. 97. 100. 104. ij. 40. 46. 68. iij. 20. 24. 38. 63. 87. iv. 8. 42. 55. 67. 75. 90. v. 21. 51. 75. vj. 7. 11. 58. 85. vij. 70. 78. 94. iix. 20. 59. ix. 26. 35. 62. 72. 106. x. 41. 44. xj. 14. 19. 33. 53. 57. 72. 99. xij. 23. 61. 67. 71. xij. 36. 48.
 atqui, ix. 74.
 atra lues, j. 79.
 atrectum, j. 118.
 Atreus, xj. 32.
 atria, iv. 40. v. 21. ix. 103. audeunda, j. 71. alta. xij. 3. ambitiosa, xij. 69. invidiosa, † 2. longa, xij. 50. magna, iij. 38.
 atriaque, j. 71. ij. 90.
 Atridas, vj. 23.
 atro veneno, vii. 71.
 Atropos, x. 38. 44.
 atrox Bubalus, † 23. Decem-ber, vj. 36.

attagenam communem, ij. 37.
 Attale, j. 80. ij. 7. iv. 34.
 attramen, ij. 7. x. 47.
 attendis, vij. 42.
 attenuare, xiv. 104.
 Atthide multifona, j. 54.
 Atthides, v. 68. xj. 54.
 Atthis luculentus, ij. 86.
 Attica mella, xij. 108.
 Attica pellex, x. 51.
 Attiarum eerarum, v. 38.
 Attice, vij. 1. ix. 101.
 Atticilla, xij. 81.
 Atticis auribus, iv. 87.
 Attico lepore, iij. 20.
 Atticosque flores, ix. 12.
 Atticum mel, xij. 104.
 attingit, vj. 62.
 attonitis reis, xij. 52.
 attonito igne, iix. 30.
 attonito potæ, iix. 56.
 attonitos Tauros, iix. 55.
 attonitus, v. 3.
 attonitusque, xj. 91.
 attraxit, vj. 66.
 attrita fronte, iix. 59. toga, xiv. 125.
 attritis labellis, x. 72.
 attulerat, xij. 29.
 attulerit, iij. 13.
 attulit, x. 48. xij. 29.
 Atys, x. 4.
 Au
 Avara, v. 38. xij. 55. lex, v. 39. mater, iv. 66. mensura, iij. 58.
 avaræ caustæ, vj. 29.
 avare fur, j. 67.
 avari fullonis, vj. 93.
 avari mangonis, ix. 7.
 avaritiæ cupidæ, xj. 59. in modicæ, ij. 56.
 avarum, vj. 63.
 avarus, v. 18.
 aucte, vij. 51. ix. 22. x. 13.
 auctio grandis, ix. 4. trifolvendis nummis, x. 35.
 auctor, iix. 51. ix. 86. ix. 104. xiv. 115. certus, vij. 5. summus, j. 7.
 auctorem, ij. 72. ix. 62.
 auctoris, v. 53. vij. 16. 50.
 auctum, vij. 50.
 aucupatorii calami, x. 218.
 aucupis, † 2. xiv. 216.
 audaces, xij. 75.

- laci, v. 49.
 acis vini, xiv. 94.
 lax, iv. 43. x. 2.
 lax, Leandrus, † 25
 Leander, xiv. 181.
 lebis, vij. 23.
 lebit, vj. 1.
 lemus, xij. 96.
 lent, vij. 41.
 les, j. 91. vj. 64. vij. 94.
 let, vij. 98. ix. 27.
 li, iv. 42. iix. 76. ix.
 104.
 diam, ij. 44. iix. 76.
 diant, x. 62.
 diat, j. 97. vj. 38. x. 68. xj.
 103. xij. 43.
 djente, j. 8.
 dierint, xij. 21.
 dieris, j. 4. iij. 38. ix. 34.
 dierit, x. 101.
 dieſve, v. 79.
 diet, vij. 43.
 djo, iij. 63.
 dire, j. 64. 87. iv. 37. vij. 7.
 xiv. 198.
 idis, vi. 42. vij. 91. iix.
 76.
 idiffet, j. 43.
 idit, j. 100. v. 24. vij. 12.
 iix. 11. ix. 55. xj. 62. xii.
 52.
 idita, vij. 100.
 iditas, iij. 64.
 iditor, ix. 83.
 iditoris, vj. 51.
 iditum patrem, vj. 38.
 iditur, iix. 55. x. 70.
 ve, j. 69. iij. 95. iv. 67. v. 52.
 vij. 38. ix. 8. xiv. 73.
 ve dicere, ix. 8.
 ve marutinum, j. 56.
 vem, ix. 32. xiiij. 64. 75. xiv.
 76. aſſiduam, † 7. carni-
 ficem, xj. 85.
 vemque, x. 19.
 vena anguſta, viij. 3.
 Aventinæ Dianæ, vj. 64.
 Aventinum, x. 56.
 vere, j. 109. iij. 5. ix. 8.
 verni taciti, vij. 46.
 vereno, j. 63.
 verſa, xj. 44.
 verſa charta, iix. 62.
 verſo Deo, iix. 62. fonte,
 iv. 31.
 avertam, ix. 26.
 avertit, x. 85.
 aves, iij. 77. vij. 30. 53. xj.
 53. xiiij. 45. 73. 92.
 aves criſtatae, xiv. 223.
 aves captas, xiv. 216. impli-
 citas, ix. 55. noxias, x. 5.
 ſimiles, xii. 31.
 aufer, iv. 78. iix. 44.
 auferasque, xij. 53.
 auferet, ij. 51. v. 43.
 auferit, xij. 64.
 Aufidiæ, iij. 70.
 Aufidius, v. 62.
 auguſta Bilbilis, x. 103.
 auguſta aula, vij. 39.
 Auguſta, iv. 27. v. 15. 66. iix.
 36. 80. 82. ix. 4. 19. 81. xj.
 21.
 Auguſti, † 28. iix. 44. xj. 21.
 Auguſti poli, ix. 35.
 Auguſtis idibus, xij. 68.
 Auguſto, vj. 59. iix. 66.
 Auguſtum, iij. 93.
 Auguſtus, ix. 2.
 avia Maſſyla, iix. 55.
 aviæ, xj. 105.
 aviam, iij. 93. x. 67.
 avida cute, x. 12.
 avidam ſitim, j. 50.
 avidi porci, iij. 58.
 avidis piſcibus, iv. 56. turdis,
 iij. 58.
 avido ore, j. 43.
 avidum ſcarum, v. 18.
 avidus leo, j. 15.
 avis, v. 7. 68. iix. 78. xiiij.
 74. xiv. 85. garrula, xiv.
 75. multa, † 21. nuntia,
 iix. 32. rariffima, xiiij. 65.
 unica, x. 16.
 Avite, j. 17. vj. 84. ix. 1. x.
 96. 102.
 Avitus, xij. 24.
 aula, ix. 17. 37. Parrhaſia, xij.
 15.
 aula ætheria, xiiij. 4. Arſacia,
 ix. 36. auguſta, vij. 39. Par-
 rhaſia, vij. 98. ix. 12.
 aulae, vij. 59. Auſoniae, xij.
 6. deficientis, † 2. Par-
 rhaſiae, iix. 36. potentis,
 ix. 81. ſanctioris, v. 6.
 Tarpeiae, vij. 59. variæ,
 ix. 44.
 Aule, v. 29. vj. 54. 58.
 78. vij. 13. ix. 83. xj. 39.
 xij. 51.
 Auli, vij. 96.
 Aulon felix lanis & vitibus,
 xiiij. 125.
 Aulus, iix. 63.
 avorum, vij. 71.
 avorum, iix. 56. xiiij. 14.
 ſanctorum, iix. 80. yete-
 rum, x. 87.
 avos, j. 40. ix. 38. graves, vij.
 46. veteres, iij. 62.
 aura, iij. 65. vij. 12. xij.
 32. fortior, iix. 14. le-
 vis, vj. 59. x. 42. me-
 lior, x. 104. tenuis,
 v. 80. aura vetus, iv. 4.
 ultima, xj. 9. adjuvante,
 x. 30.
 auras ætherias, j. 4. 7. tenues,
 ix. 39. Tiburtinas, iv.
 60.
 aurata, xiiij. 90.
 aure, vij. 11. xj. 50. xiiij.
 2. aliqua, iij. 63. certa,
 vij. 27. diligenti, vj. 1.
 fracta, vij. 31. nivea,
 ix. 60. ſacra, vij. 98. ſu-
 pinâ, vj. 42. tetrica, iv.
 83.
 aurea, iij. 26. xij. 49. xiv.
 61. 89. Carruca, iij. 61.
 Caryota, xiiij. 27. ſila,
 vj. 3. lamna, ix. 23. lu-
 pata, j. 105. menſa, iij.
 31. poma, ix. 104. Ro-
 ma, ix. 60. vellera, xij.
 100. virga, vij. 73. unda,
 iix. 55. x. 16.
 aureamque nitellam, v.
 38.
 aureis cornibus juvencum, ix.
 43.
 aureis tribus vitæ peractis, x.
 24.
 aurem, j. 90. 97. iij. 44. v.
 62. vj. 21. xj. 25. ſeve-
 ram, vj. 82. teneram, v.
 62. tertiam, xij. 24. to-
 tam, vj. 64.
 aureo murice, iij. 82. Tago,
 j. 50.
 aureolâs, v. 20.
 aureolis duobus, ix. 5.
 aureolos centum, xj. 28.
 denos, ix. 5. manu cre-
 pantes, xij. 36. quatuor,
 x. 75.
 aures, vij. 11. 25. 51. 68. ix.
 27. 85. xij. 91.
 aureum litus, xj. 81.
 aureus, iix. 51. 65. x. 7. amor,
 iix. 51. naſus, v. 26. tur-
 tur, iij. 60.
 auri ferventis ſaccos graves
 quindecim, x. 74. virentis,
 xij. 15.
 auribus, x. 19. Atticis, iv.
 87. longis, vj. 39. noſtris,
 iv. 41. raris, ij. 86. vacuis,
 xj. 4.
 auribusque,

auribusque, ij. 83.
 auriculam, iij. 28. v. 78. gelidam, xij. 26.
 auriculas, xiv. 142.
 auriferæ terræ, x. 78.
 auriferas oras, x. 20.
 auriferi Tagi, xij. 3.
 auriferis gentibus, xiv. 199.
 auriferumque Tagum, x. 96.
 auris, xiv. 23.
 auriscalpium, xiv. 23.
 aurita lagopode, vij. 86.
 auro, iv. 61. 78. iix. 24. ix. 21. x. 49. xj. 24. xij. 18. æterno, xj. 5. Albano, iv. j. arcano, † 7. Athamantheo, iix. 28. Gallaico, iv. 39. Hispano, vij. 87. infando, v. 70. misero, j. 38. picto, ix. 60. turbato, iix. 78. Virgineo, ix. 24.
 aurum, iix. 18. xj. 6. xij. 67. xiiij. 48. 110. gemmatum, xiv. 109.
 ausa, † 18. j. 13. iij. 19. ix. 88.
 ausis talibus, vij. 23.
 Ausonia arena, iix. 55. xiv. 53.
 Ausonia manu, ix. 74. urbe, † 4.
 Ausoniae aulae, xij. 6.
 Togæ, x. 73. viæ, ix. 104.
 Ausonias vias, vij. 5.
 Ausoniis mensis, xiiij. 65.
 Ausonio Macello, xij. 63.
 Ausonio ore potens, ix. 88.
 Ausonio Quirino, x. 26.
 Ausonium Imperium, vi. 60.
 a. ducem, iix. 21. ministrum, ix. 37.
 Ausonius pater, ix. 9.
 ausus, † 10. iv. 14. v. 45. vij. 43. xij. 6.
 aut, † 26. j. 19. 44. 67. 79. 104. 110. ij. 6. 47. 71. iij. 3. 38. 58. 72. iv. 15. 18. 49. 55. 61. 64. 78. v. 12. 18. 19. 24. 31. 39. 40. 57. 59. 63. vj. 7. 16. 29. 42. 70. 82. 93. vij. 30. 31. 44. 53. 57. 60. 66. 71. iix. 38. 53. 64. 67. 71. 79. ix. 3. 19. 55. x. 4. 11. 36. 56.

66. 68. 80. xj. 1. 19. 21. 28. 33. 70. 76. 105. xij. 18. 26. 32. 36. 55. 56. 99. 103. xiiij. 1. 37. xiv. 62.
 autem, vij. 32.
 Autolyci, iix. 59.
 autumni, x. 94.
 autumnis, x. 96. senibus, iij. 57.
 autumnos, ix. 2.
 autumnum, iix. 68.
 autumnus, ix. 13. felix, xiiij. 113. major, xij. 57.
 avus, ix. 55. senior, vij. 73.
 auxilium, x. 85.
 axibus unguendis, ij. 77.

B

Ba

Babylona, † 1. longam, ix. 77.
 Babylonica texta, iix. 28.
 Babylonis, xiv. 150.
 bacca, xiiij. 98.
 Baccara, vj. 59.
 Bacchara, vij. 91. xj. 75.
 Bacche, iij. 24.
 Bacchi, v. 73. iix. 68. x. 35.
 Bacchica festa, vij. 62.
 Baccho seni, xiiij. 23. viridi, xiiij. 39.
 Bacchum, xiiij. 119. Satum, † 12.
 Bacchus, iv. 44. v. 79. iix. 26. xiv. 107. medius, iv. 83.
 baculo, iv. 53.
 Bætica crusmata, vj. 71.
 Bæticarum lanarum, xii. 66.
 Bæticator, j. 97.
 Bætice, iij. 77. 81.
 Bætici, v. 38.
 Bætin placidum, ix. 62.
 Bætis, vij. 21. iix. 28. xij. 100.
 Bajana sportula, j. 60. villa, iij. 57.
 Bajanas aquas, ix. 59. undas, vj. 68.
 Bajani soles, vj. 43.
 Bajanis aquis, j. 63. testis, x. 37. villis, iv. 25.
 Bajano lacu, iv. 30. Lucrino, xiiij. 82.

Bajanos lacus, iv. 30.
 Bajas, iv. 57. 63. x. 13. 58. xj. 81. æstuantis, iij. 20.
 Bajæ, vj. 42. xj. 81. felices, vj. 43.
 balano, xiv. 57.
 Balbo, ij. 32.
 Balbum, ij. 32.
 balnea, j. 24. 60. ij. 14. v. 71. vj. 93. ix. 20. x. 70. xj. 23. 53. xij. 50. 84. xiv. 60. communia, iij. 51. dilecta tœm neis catervis, xj. 48. tenebrosa, j. 60.
 balneator, iij. 93. elixus, iij. 7.
 balneis, vij. 33.
 balneo, iij. 20. ix. 34. 77.
 balneum, ix. 77. fervens, iij. 25.
 balneumque, ij. 48.
 balsama, iij. 63. xiv. 59.
 balteus, xiv. 207.
 barathro extremo, j. 88. fœmineo, iij. 81.
 baradonis, iv. 55.
 barba, ij. 36. vij. 94. ix. 78. xiv. 104. altera, vij. 82. cana, iv. 36. minor, ix. 48. miranda matri, xj. 23. pexa, vij. 57. fordida, iv. 53. tarda, v. 49.
 barbatonfa, xj. 40.
 barbæ, iix. 52.
 barbam, iv. 36. x. 90.
 barbamque, iv. 7.
 barbara, iv. 19. bascauda, xiv. 99. gens, † 3. Memphis. † 1. iix. 36. rota, x. 7. tela, xj. 85. verba, j. 69.
 barbare, xj. 9.
 barbari furoris, iv. 14. luci, x. 92.
 barbarismus, vj. 17.
 barbaroque, iij. 57.
 barbarus, vij. 4. xiiij. 73.
 barbati, xiv. 81.
 barbatus libros, xiv. 84.
 barbatus, x. 42. xj. 85. Callistratus, xij. 42. tonsor, iix. 52.
 bardocucullo Santonico, xiv. 128.
 bardocucullus, xiv. 128. Lingonicus, j. 54.
 Bascauda Barbara, xiv. 99.
 basia, j. 44. 77. ij. 10. 12. 21. 22. iij. 65. iv. 22. v. 47. xj. 9. 96. 105. bis quina, ix. 95.
 Capullia

Caulliana , xj. 7. imitara blandas columbas , xj. 105. lasciva , xj. 24. maligna , xij. 55. mille , xij. 26. mollia , xj. 23. multa , xij. 55. pressa , vj. 34. pura , vj. 150. quinque impressi , x. 42. sola , j. 77. iix. 46. uda vetulo Falerno , xj. 27.
 asabit , iix. 44. xj. 99.
 asanda , j. 95.
 asiant , xj. 99.
 asiare , vij. 94. x. 22. xj. 62. 99. xij. 55.
 asaret , xij. 95.
 asat , ij. 33. xij. 95.
 asata pelle , xij. 59.
 asiate , x. 72. xij. 55.
 asiationes , ij. 23. hybernas , vij. 94.
 asiator , xj. 99.
 asiatorem , xj. 99.
 asiatores , xj. 99.
 asavit , vj. 66.
 asiet , vij. 94.
 asio , ij. 33.
 asioque longo , xij. 66.
 asiorum , xij. 59.
 asis inscripta , ix. 45.
 asium , xij. 55. nuptiale , xj. 99.
 asia , j. 38. 91. iv. 4. 88. v. 46. vj. 69.
 asiam , iv. 61.
 asse , iij. 58. 76. v. 24. 54. ix. 103. xj. 99. xij. 99.
 asii , vj. 69. vij. 95.
 asius , iij. 47. iix. 10.
 aslava spuma , iix. 33.
 asravi , xiv. 176.
 asrachomyomachia , xiv. 183.
 asulis , iv. 63.
 B e
 eata , v. 6.
 eata Veneris , xj. 81.
 eatam noctem , j. 107.
 eatas thermas , ix. 77.
 eate , j. 104. ij. 27.
 eati , xij. 15. palmitis , iix. 40. ruris , j. 56. iij. 47.
 eator uno quadrante , x. 82.
 eatoria jugera , iv. 64.
 eatiorem , iv. 46. vitam , x. 47.
 eatiore , x. 87.
 eato nectare , ix. 12.

beatos , iix. 42. x. 5.
 beatum , j. 87. iv. 21. x. 96. xj. 1.
 bella , j. 65. vj. 25. vij. 22. iix. 56. xiv. 20. aspera , iix. 3. impia , iv. 11. prima , ix. 104.
 bella carmina , ij. 7. fera , x. 64.
 bellas historias , ij. 7. puellas , ij. 87.
 belle , ij. 7. v. 16. 53. 78. vj. 44. vij. 84. 96. iix. 31. x. 46. 90. xj. 35. 53. xij. 17.
 belle Sabelle , xij. 39.
 belli Arctoi , iix. 65. Capitolini , v. 5. civilis , vj. 32. Pannonici , iix. 15.
 belliger Mars , † 6.
 belligera hasta , v. 25.
 belligera Minervæ , vij. 1.
 Bellonæ , xij. 57.
 bellua , j. 105. v. 66. nigra , vj. 77.
 bellum , xij. 39. Mithridaticum , vj. 19.
 bellum convivam , vij. 58.
 bellus , iij. 63. xij. 39. es arte lyræ , bellus es arte pilæ , ij. 7. Astrologus , ij. 7. grammaticus , ij. 7. homo , j. 10. iij. 63.
 bene , j. 16. 60. 78. 95. 113. 116. ij. 3. 7. 12. 23. 32. 66. iij. 12. 39. 55. 63. 68. iv. 13. 68. v. 29. 64. vj. 55. 70. 93. vij. 33. 68. 77. iix. 10. 35. 81. ix. 15. 20. x. 13. 31. 35. 46. xj. 79. xij. 24. 40. 50. 55.
 benignusque , iv. 87.
 benigno vultu , iv. 89.
 berecyntios furores , iv. 43.
 bessalem scutulam , iix. 71.
 besslemque , xj. 37.
 beta , v. 27.
 beta fatua , xij. 13.
 betas inutiles , iij. 47.
 beticæ lacernæ , xiv. 133.
 betici gregis , v. 38.
 B i
 Bibam , vj. 86. iix. 51.
 bibamus , xj. 37. xij. 28.
 bibas , j. 107. vj. 78. x. 35. 45. xij. 8. 120. xiv. 110.

bibat , iij. 81. xij. 121.
 bibatur , j. 72. ix. 102.
 bibe , vij. 50. xij. 12.
 bibebat , vj. 11.
 bibendo , v. 79.
 bibenti , xj. 7.
 bibentis domini , iij. 82.
 biberat , vj. 89.
 biberet , iij. 48.
 biberet , xij. 71.
 biberis , vj. 78.
 bibes , iix. 6. xij. 119.
 bibirinus , iv. 86. ix. 3.
 bibis , j. 12. 27. 38. 93. 107. iij. 62. 77. vj. 92. ix. 98. xij. 40. xij. 100. xiv. 116.
 bibisse , xij. 3.
 bibisset , xj. 83.
 bibisti , xij. 12.
 bibit , † 3. j. 29. 43. 78. v. 4. vj. 47. 78. iix. 6. 28. xij. 11. xij. 52. 113. 124. xiv. 93.
 bibitur , j. 104.
 bibliopola , xij. 3. xiv. 194.
 Tryphon , iv. 72.
 bibliotheca , vij. 16. xiv. 190.
 bibo , xij. 40.
 bibula palude , xj. 33.
 bibunt , vij. 87. x. 7.
 bicolorque , xij. 34.
 bifero Pæsto cestura , rosaria , xij. 31.
 bijugis equis , j. 13.
 Bilbun altam , x. 104. optima , iv. 55.
 Bilbun altam , j. 50. nobilem , j. 50.
 Bilbilis , j. 62. augusta , x. 103. auro & ferro superba , xij. 18.
 bilem , v. 27.
 bilis , vj. 64.
 bilbrem , iij. 45. nullum , xj. 50.
 bima pensione , xij. 32.
 bina millia menstrua , iij. 10.
 bina funera , x. 71.
 binæ trinave Kalendæ , x. 75.
 binos , xij. 55. orbes , ix. 32.
 bipes mensa , xij. 32.
 bis , † 27. j. 12. 16. 44. 45. 59. iij. 6. iv. 4. 26. 37. 45. 51. 57. 76. 82. v. 14. 28. vj. 27. 64. 66. 73. vij. 3. 62. 64. 91. ix. 40. 43. x. 3. 48. 63. xij. 63. 89. centena , xj. 77.
 bis

bis den's annis, ix. 78. libris
ix. 51.
bis juncta trieteride, ix.
86.
bis millia dena, x. 41.
bis quina basia, ix. 95. fester-
tia, x. 75.
bis quinquagenis millibus,
xij. 67.
bis rapto viro, ix. 31.
bis senis, vj. 28.
bis seno puncto, xiv. 17.
bis senos fasces, iix. 66. ix.
43.
bis septenis jugeribus, vj.
73.
bis sex lustra, x. 71.
bis terque reverso, ix. 8.
bis tricenties, iij. 22.
bison, † 23.
bifontes turpes, j. 105.
bifontis, ix. 58.
bis sen's fascibus, vij. 62.
Bithynice, ij. 26. vj. 50. ix.
10. xij. 80.
Bitontis, ij. 48.
Bl
Blasi sepulti, iix. 38.
blasianum, iix. 38.
blasto ore, v. 36.
blatum os, x. 65.
blæsus, ix. 89.
blanda, xj. 70. Circe, x.
30. columba, iix. 32.
Corinna, xij. 44. cura,
xj. 27. dona, xj. 81. ma-
ter, ij. 4. ora, vij. 86.
pagina, x. 45. stagna, iv.
57.
blanda alea, iv. 14.
blandæ linguæ, vij. 87. vocis,
xj. 92.
blandas columbas, xj. 105.
mortes, iij. 64.
blandeque, j. 82.
blandiecur, vj. 42.
blandior, vj. 29. x. 68. Issa, j.
110.
blandiris, xj. 33.
blandis, v. 23. labellis,
vij. 94. manibus, vj.
23. vocibus, vj. 23. xij.
99.
blandita, xii. 66.
blanditiæ, x. 72. xj. 71.
blanditias, xj. 30.
blanditur, ij. 26.
blanditus, j. 103.
blandius, x. 10.
blando amore, iix. 77.
dente, j. 15. fritillo, v.

85. pede, j. 10. somno, iv.
64. talo, iv. 66.
blandum, xiv. 203. levamen,
vj. 68.
blandus, ij. 4. 75.
Blatara, xj. 48.
blatta fordida, xij. 1.
blattasque, vj. 60.
blattas truces, xiv. 37.

Bo

Boletaria, xiv. 101.
boleti, iij. 59. xij. 48. xiv.
101.
boletis, xij. 50.
boleros, j. 21. iij. 45. vij.
77. xj. 32. xij. 17. 48. xij.
48.
boletum, j. 21.
boletus, xj. 19. debilis, vij.
19.
bombycina furtiva, xj. 50.
rænia, xiv. 24.
bombyx pendulus, iix. 33.
bona, j. 17. ij. 1. iv. 69.
vii. 27. 40. 80. iix. 38. cau-
sa, iix. 45. fata, ix. 57.
multa, vij. 27. Saturnalia,
xiv. 70.
bona, mala Cosmica, vij.
40.
bona pretiosa, xj. 61.
bonæ famæ, vj. 66.
bonas horas, j. 114. lacer-
nas, vj. 82. menas, x.
54.
boni, j. 19. parentis, vj.
25.
bonitate, x. 33.
Bononia culta, iij. 59. orbara,
vj. 85.
bonorum, xij. 36.
bonosque soles, v. 21.
bonum, v. 79. unguentum,
iij. 12.
bonus, j. 40. iij. 38. iix.
38. xij. 6. 36. 54. 82. xij.
84. Cæsar, iv. 8. ix. 43.
genitor, iix. 50. homo, xij.
51. liber, vij. 80. poëta,
xii. 64. puer, iix. 3. vir, iv.
5. x. 23.
bonulque, iix. 3.
Booræ Hyperborei, iv. 3.
placidi, iix. 21.
Booræ, vij. 35.
Boreas, iix. 14.
bos grandis, x. 79.
botellos, xj. 32.
botellus, v. 79.
Bœthrodî delicati, j. 50.
Bothrodum, xij. 18.

Botryone toto, xj. 28.
botulus, xiv. 72.
bove toto, v. 32.
bovem, iix. 81.
boves Hesperias, ix. 104. re-
ctas, v. 66.
bovillas currere, ij. 6.

Br

Brachæ veteres, xj. 22.
brachia, ij. 62. alba, xj. 85.
trita, ij. 29. vara, vij. 31.
volfa, ij. 63.
bractea, iix. 33. viva, ix.
62.
brassica viridis, xij. 17.
breve, ix. 14. Carmen,
vj. 35. ix. 1. nomen, xij.
97. opus, iv. 83. xij.
5. rus, j. 115. x. 79.
ver, ij. 46. Vimen, iv.
89. vividumque carmen,
xij. 62.
brevem, x. 1. Colonum, xj.
15. puerum, ij. 77. titulum,
x. 71.
brevemque, v. 6. xij. 11. læ-
nam, xij. 36.
breves, x. 53. census, xij.
6.
breves delicæ, vj. 28. map-
pæ, vij. 71. x. 87.
brevesque colos, ix. 18.
mœnas, xj. 32. Rubras, iv.
64.
breves rosas, j. 44. tenebras
x. 47.
brevis, j. 50. libello, xii. 1.
valle, ix. 19. vitro, ix. 60.
brevisbus capillis, v. 49. li-
bellis, j. 46. pilis, ij. 62.
tabellis, j. 2.
brevisior, ij. 1. viij. 60. charta
ij. 1. ossa, viij. 36.
brevisiora, j. 111. vj. 65. x.
59. Epigrammata, ij.
83.
brevisiore coma, ix. 18.
summa, xij. 67. titulo
j. 94.
brevis, xij. 98. xiv. 31. 19.
ætas, vj. 29. 85. conchi-
x. 37. frons, iv. 42. li-
bor, x. 19. membrana
xiv. 186. occasio, vij.
9. orbita, xiv. 33. pagina
xiv. 198. toga, x. 14. 2.
57. Zona, xiv. 151.
brevis pede, xj. 54.
brevisque, x. 50.

brevitas, viij. 29.
 brevitare, viij. 29. ix. 51. xj.
 92. tanta, ij. 1.
 breviter, j. 56. iij. 4. iv. 42. vj.
 10. xii. 22.
 brevis, iij. 83.
 Britanni, xij. 8.
 Britannia, xj. 4.
 Britannis cæruleis, xj. 54. pi-
 ctis, xiv. 99.
 Britannos, iv. 55. Caledonios,
 x. 44.
 Britonius pauperis, xj. 22.
 Bromio, iv. 45.
 Bromius, xij. 100.
 Bruma, iij. 93. vij. 94. x. 5.
 xiiij. 117. ebria, xiiij. 1. im-
 potens, j. 50. invida, viij.
 68.
 bruma gelida, iv. 57. im-
 minente, iij. 58. sexta, xij.
 63.
 brumæ, v. 35. viij. 41. 71.
 xiv. 72. decimæ, vii. 64.
 gelidæ, x. 14. horrida si-
 dera, ix. 13. Romanæ, vj.
 80.
 brumæ diebus, xij. 83.
 brumali frigore, xiiij. 16. tem-
 pore, xiv. 136.
 brumam, viij. 14.
 brumas ante triginta qua-
 tuorque, x. 104.
 brumas denas, iv. 40.
 Brute, xj. 17. 105.
 Brutj, j. 43. ij. 77. viij. 30. ix.
 51.
 Brutiano, iv. 23.
 Bruto, x. 39. xj. 17. 45.
 Brutoque, v. 52.
 Бръръ мидиор, xiv. 171.
 Brutus, xj. 6. xiv. 171.
 Bryseis, xj. 44.
 B u
 Bubalus atrox, † 23.
 bubulci contumeliosi, x. 7.
 bubulum muscarium, xiv.
 71.
 bucca calda, ij. 28. loquax, j.
 42.
 buccam, xij. 24.
 buccas caninas, x. 5. puras,
 iij. 75.
 buccellas, vj. 75.
 buccis, iij. 17. madidis,
 xiv. 64. Summænanis, xj.
 62.
 butco, xj. 77.
 bulbi, xiiij. 34.
 bulbique salaces, iij. 75.

bulbis, iv. 46. xiiij. 34.
 bulla crassior, iix. 33.
 Burdigali crassi, ix. 33.
 burrus, iv. 45. v. 6.
 busta, xij. 73.
 busti, x. 90. Idæi, ix. 35.
 busto recenti, v. 38.
 bustuanas mœchas, iij. 93.
 buxeique, ij. 41.
 buxera, ij. 14.
 buxeto consili, iij. 58.
 buxo recenti, xij. 32.
 buxos fragiles, j. 89. tepen-
 tes, iij. 20.
 buxus, xiv. 25.

B y

Byblida, x. 35.
 Bytiæ, viij. 6.

C

C a

Aballi Libyci, xij. 24.
 caballo, v. 26. Andre-
 ne notior, x. 9.
 caballum, j. 42.
 caballus, j. 42.
 cacantes, xij. 62.
 cacanti, iij. 44. xj. 99.
 cacantis, iij. 89.
 cacare, ix. 71.
 cacas, j. 38.
 cacat, j. 93.
 cacaturit, xj. 78.
 Cacus, v. 66.
 cadat, ix. 39. xiiij. 25.
 cadaver, iij. 93. vj. 62. vile,
 viij. 75.
 cadente matre, † 14.
 cadente moro, j. 73.
 caderet, xij. 92.
 cadi torti, ix. 3. Vaticani, xij.
 48.
 Cadis Picenis, j. 44. Tuf-
 cis, xiiij. 118. Vaticanis,
 j. 19.
 cadit, iv. 53. v. 25. vj. 17. 53.
 viij. 78. xi. 9. 50.
 Cadmea Tyros, vj. 11.
 Cadmi, x. 87. Agenoridæ, ij.
 43.
 cado rubro, j. 56. seniore, ix.
 95.
 cados nigros, j. 27. ple-
 nos, vj. 27. vetulos, xiiij.
 112.
 caduco moro, viij. 64.
 cadunt, v. 66. viij. 33. xj. 91.
 xii. 14.

cadus, x. 36. xj. 40. rubens,
 iv. 66.
 cæca Dea, iv. 51. nova-
 cula, vij. 60. Philænis, xij.
 22.
 Cæcili, j. 42.
 Cæciliane, j. 21. 66. 74. 119.
 ij. 37. 71. 78. iv. 15. 51. vj.
 5. 35. 88. viij. 67. ix. 72. x.
 32. 84. xj. 43.
 Cæcilianus, vij. 58. 68.
 Cæcilio, vij. 83.
 Cæcilium, ij. 72.
 Cæcilius, ij. 72. xj. 32.
 cæco ore, iij. 19.
 cæcuba, ij. 40. iij. 26. vj. 27.
 xj. 57. xij. 17. generosa,
 xiiij. 115. turbida, xij.
 61.
 cæcubum, x. 98. xiiij. 115.
 cæcus, iij. 15. iv. 30. viij. 9.
 49. xij. 64.
 cædas, xiv. 55.
 cæde, vj. 19. 21. xiv. 4. civili,
 ix. 72.
 cædo, viij. 23.
 cælata, x. 19.
 cælatus serpens, vj. 92.
 cælebs, iv. 69. xij. 64.
 cælestia carmina, v. 5.
 cæli, ix. 44. xiv. 93. Phidiaci,
 iv. 39. x. 87.
 cælique, vij. 73.
 Cælia, vij. 29. xj. 76.
 Cæliamque, iv. 61.
 Cælius, vij. 38. major, xij.
 18.
 cælo, viij. 36. ix. 104. x.
 51. xiiij. 16. xiv. 1. craf-
 so, iv. 46. Phidiaco, vj.
 13. Sereniore, iv. 64.
 sereno, xiv. 130. toto, iv.
 2.
 cæloque, ix. 4.
 cælum, iij. 100. v. 66. ix. 2.
 inane, iv. 21.
 cæmento structili, ix. 77.
 Cærelia, iv. 20. 63.
 Cæretana, xiii. 54. 124.
 Cæretani agri, vi. 73.
 Cæretanum, xiiij. 124.
 cærulæis Britannis, xj. 54.
 cæruleus Iarvis, xiiij. 83.
 cæsa victima, ix. 32. quacum-
 que manu, x. 73.
 Cælar, † 2. 3. 5. 6. 9. 17.
 20. 21. 27. j. 5. 15. 79. ij. 2.
 91. iij. 95. iv. 8. 11. 27.
 74. v. 1. 64. 66. vi. 2. 64.
 80. 83. 87. vii. 1. 4. 6. 7. viij.
 11. 21. 24. 26. 50. 54. 66.
 78.

78. 80. ix. 4. 9. 19. 21. 37.
43. 85. 95. xi. 6. 8. xii. 5. xiii.
127. xiv. 73. 179. amicis,
v. 20. bonus iv. 8. ix. 43.
dignatus descendere in vul-
tus magni Herculis, ix. 65.
formosus pulvere belli Ar-
ctoi, viij. 65. invictus, vij.
5. venerandus, ix. 104. u-
rerque, ix. 99.
- Cæsar maxime**, v. 19. mi-
tissime, xii. 9. perfide, iv.
11.
- Cæfare**, v. 6. vj. 32. vij. 59.
viij. 21. x. 6. 60. 101. do-
mino, ix. 86. privato, xj.
6. salvo, v. 6.
- Cæfareæ unda**, † 28.
- Cæfareæ arenæ**, viij. 30. Dia-
næ, † 12.
- Cæfareis cellis**, xij. 109. do-
nis, x. 28.
- Cæsaem**, j. 90. vij. 59. xij. 8.
- Cæsaereo amphitheatro**, † 1.
munere, iij. 95.
- Cæsaereos leones**, j. 7.
- Cæsaerem tholum**, ij. 59.
- Cæsariana Pallas**, viij. 1. pla-
tanus, ix. 62.
- Cæsarianus**, ix. 81. xj. 6. e-
ques, x. 73.
- Cæsaribus**, j. 102.
- Cæsaris**, † 16. 25. 28. j. 7.
23. 118. ij. 32. iv. 1. 3. vj.
1. ix. 14. 32. 35. 93. vij.
98. xj. 21. xij. 66. Dei, ix.
67. magni, ix. 62. subiti,
vj. 34.
- Cæsum**, vij. 96.
- Cæsonia**, ix. 40.
- Cæsonius maximus**, vij. 43.
cæsum nemus, vij. 27.
- cæsus Lacon**, vij. 79.
- Cai**, ij. 30. ix. 94. x. 16.
- Cajeta Dardanis**, x. 30.
- Cajetano**, viij. 37.
- Cajus**, ix. 94. xj. 37.
- Cajumque**, v. 14.
- Caystri**, j. 54.
- Calabra lyra**, v. 31.
- Calabri Flacci**, viij. 18.
- Calabri aquis**, viij. 28.
- calami aucupatorii**, xiv. 218.
- calamis**, xij. 68. xiv. 19. 218.
- calamo**, vij. 10. 16. x. 78. tre-
mente, iv. 30.
- calamos habiles**, xiv. 38. le-
ves, ix. 75.
- Calathi**, xiv. 107.
- Calathos veteres**, ix. 60.
- Calatiſſe**, ix. 95.
- calcantem**, xij. 61.
- calcatum**, x. 7.
- calcatuſque onyx**, xij. 50.
- calceus**, j. 104. ix. 95. candi-
dior, vij. 32. udus, xj. 22.
- calciarium caput**, xij. 45.
- calculator**, x. 62.
- calculi**, xiv. 20.
- calculosque**, ij. 48.
- calculus**, viij. 68. ix. 92. dif-
color, xiv. 17. diversus bi-
color, xij. 34. omnis, xij.
34.
- caldā**, j. 12. xij. 61. xiv. 105.
bucca, ij. 28.
- caldam aquam**, viij. 67.
- caldarum**, xiv. 196.
- caleat**, viij. 77.
- caleant**, xij. 29.
- Caledonio urſo**, † 7.
- Caledonios Britaannos**, x. 44.
- Calene**, j. 100. x. 38.
- Caleno erepto**, x. 35.
- calens Iſter**, vij. 6.
- calent**, iv. 57. vj. 42. x. 62.
- calentem Ceſton**, xiv. 206.
- calentem teſtuli**, vj. 70.
- calere**, iv. 57. vii. 1. viij. 45.
- cales**, vij. 73.
- calet**, v. 56. vij. 31. ix. 44. x.
48. xiv. 4.
- calefaciunt**, xiv. 136.
- calicem**, ij. 15. xiv. 96. ira-
tum, iv. 43.
- calices**, ix. 89. xj. 12. xij. 71.
xiiij. 110. xiv. 94. 102. 157.
duos, ix. 60.
- calices gemmati**, xiv. 109.
- Saguntini**, xiv. 108. Sur-
rentini, xiv. 102. vitrei,
xiv. 115.
- calida & frigida aqua**, xiv.
196.
- calidam aquam**, vj. 86.
- calidis aquis**, vij. 34. xij. 75.
- calido vulnere**, iv. 18.
- calidum**, xiv. 113.
- caligantemque Thyeſten**, x. 4.
- caligine**, viij. 51.
- Caliſte**, viij. 67.
- calix**, j. 93. vij. 52. xi. 33.
xij. 75. xiv. 109. curtus, j.
93. perſpicuus, iv. 86. po-
ſitus, ij. 1.
- Callaicas**, xiv. 137.
- Calla. cis. arvis**, x. 16.
- Callaico metallo**, xiv. 95.
- Callaicum Oceanum**, x. 37.
- callida eſca**, iv. 56. Roma, vi.
49.
- calliditate tanta**, xj. 50.
- callidum leporem**, j. 50.
- callidus**, fur, v. 43. caupo, iij.
57. ſimius, xiv. 202.
- Callimachi**, x. 4.
- Callimachus**, iv. 23.
- Calliodore**, v. 39. vj. 44. x. 11.
31.
- Calliodorus**, v. 39. ix. 22.
- Calliope pia**, iv. 31.
- Calliopen**, ix. 88.
- Calliſte**, v. 65.
- Calliſtrate**, v. 13. ix. 97. xij.
35.
- Calliſtratus**, xij. 82. barbarus,
xij. 42.
- calore**, iij. 17. nimio, ix. 92.
- Calpetiano**, vj. 94.
- Calpurnium**, v. 55.
- calva**, ij. 33. vj. 57. fordida,
vj. 57. xiv. 27.
- calvæ**, v. 50. nitidæ campum,
x. 83. nudæ, xij. 45.
- calvæque reſtes**, xij. 32.
- calvam miſeram**, iij. 74. Tri-
philem, vj. 74.
- caluere**, iv. 35.
- calvi ſinigeri**, xij. 29.
- Calvinus**, vij. 89.
- caluiſſe**, v. 51.
- caluit**, x. 86.
- calumniator**, xj. 67.
- calvo comato**, x. 83.
Melanthonē, x. 67.
- calvus**, j. 73.
- Calydon**, j. 105. xj. 70.
- Calydone Ætola**, ix. 49.
- Calydonius ſus**, xj. 19.
- Camenæ**, viij. 66.
- Camenarum**, vj. 47.
- Cameus**, ij. 6. vij. 67.
- Camenis**, iv. 14. vj. 85. do-
ctis, xij. 96. nocturnis, iv.
90.
- Camillos**, ix. 28. Affertores,
j. 25.
- Camillus invictus**, xj. 6.
- cammare**, ij. 43.
- Camoni**, ix. 76. 78.
- Campani ruris**, ix. 61. Ven-
aſtri, xiiij. 98.
- Campano Lyæo**, xiiij. 118.
mero, j. 19.
- campi diffuſi**, iij. 31. lati, iij.
58.
- campis murinis**, ix. 43.
- campo Elyſio**, xij. 52.
- campos Apulos**, x. 74.
- campos Pontinos**, xiiij. 112.
ſteriles, j. 108.

- ampum larum calvæ, x. 83.
 campus, iv. 66. v. 21. x. 6. xij.
 14. facer, iij. 47.
 ana, ix. 27. xiv. 27. barba, iv.
 36. labra; ix. 28. ligustra,
 ix. 27. mater, xij. 32. mel-
 la, iij. 58. Nympha, vj. 43.
 pelle, iij. 77. putrisque co-
 ma, iv. 53. secula, viij. 80.
 vinea, iij. 65.
 Canace tumulata, xj. 92.
 canæ Vestæ, j. 71.
 canam, x. 67.
 canant, xj. 21.
 canaque, j. 13. 16. vi. 43. al-
 bula, j. 13. jura, j. 16.
 canas, xiv. 185.
 cancri viridis, v. 72.
 cancro fervente, x. 58.
 canдела, xiv. 40.
 candelabro, xiv. 44.
 candelabrum Corinthium,
 xiv. 43. ligneum, xiv. 44.
 canelæ, xiv. 43.
 canida, iv. 62. vj. 42. con-
 cordia, iv. 13. Crystalla, viij.
 77. x. 13. Lygdos, vj. 13.
 canox, viij. 45. Roma, viij.
 65. turba, xij. 34. turris,
 xij. 31. unda, xij. 40.
 canidas aras, ix. 92. comas,
 vij. 88.
 canide, ij. 24. 38. 43. iij. 26.
 46.
 canidior, iv. 42. calceus, vij.
 32. puella, j. 116.
 canidiora, vij. 24. viij. 28.
 nive lincea, xij. 84.
 canidiora forte, x. 71.
 canidus, iv. 87.
 canido vultu, vj. 39.
 canidus, ij. 71. iv. 2. xij. 2.
 amnis, vij. 92. Anxur, v.
 1. lector, vij. 98.
 canidor, xiv. 145.
 cane, j. 81. 93. xij. 1. tetrico,
 xiv. 81.
 canebat, † 6.
 canem, iij. 55. v. 45. xj. 70.
 tartareum, ix. 67.
 canenti, vij. 22.
 caneret, x. 64.
 canes, iv. 35. 74. vij. 19. ix.
 30. xij. 100. tuos, x. 37.
 cani, vj. 93. vij. 68.
 cani cunni, ix. 38.
 cani Dulichio, xj. 70.
 caninam pellem, v. 61.
 caninas buccas, x. 5.
 caninis naribus, vij. 94.
 canio, j. 62.
 canis, iv. 53. xj. 33. xij. 48.
 Gallici, iij. 47. tartarei, v. 36.
 canis vertagus, xiv. 200.
 canis prunis, vij. 52.
 canit, † 5.
 canium, j. 70. fabulantem, iij.
 64.
 canius, iij. 20. vij. 86.
 cannas, vj. 19.
 cano, iv. 5. 90.
 cano cunno, ij. 34.
 cantaberis, vij. 16.
 cantante Pollione, iv. 61.
 cantare, viij. 3. xj. 4.
 cantaret, vij. 28.
 cantas, j. 90. 95. ij. 7. v. 16.
 xii. 40.
 cantasti, j. 95.
 cantat, vj. 61.
 cantata, vij. 13. ix. 50.
 cantatas ranas, xiv. 183.
 cantator Cygnus, xij. 77.
 cantatque, vij. 50.
 cantent, vij. 87.
 cantet, iij. 93. iv. 55.
 Canthare, ix. 11. xj. 46.
 cantica, iij. 63.
 canto, xij. 40.
 cantor, viij. 61.
 cantu, xiv. 218.
 cantus, xiv. 168.
 cantusque chorosque Pierios,
 j. 77.
 canum, j. 23. 49. 50. iij. 43. x.
 5. xij. 95.
 canum olus, vij. 30.
 canunt, x. 28. xij. 53.
 canus, x. 3. December, j. 50.
 canulina simillima tutbato
 mulsio, xiv. 127.
 canulina fuscæ, xiv. 127. ru-
 fæ, xiv. 129.
 canulinatus Syrus, ix. 23.
 capax fistula, iv. 46.
 cape, ij. 59.
 capella, iv. 4.
 capellæ querulæ, vij. 30.
 capellarum, iij. 93.
 capelliana, xj. 32.
 capellis, vj. 19.
 capena porta, iij. 47.
 caper, iij. 24. cultus Æolio,
 velleri Thebani Phryxi,
 viij. 51.
 caperet, viij. 39. x. 14.
 capiant, xij. 48.
 capiat, xiv. 134.
 capiet, vij. 50. xij. 56.
 capillare, iij. 82.
 capillati, x. 62. lascivi, iij. 58.
 capillatus, ij. 57.
 capilli, iij. 93. v. 50. x. 19. xij. 91.
 capillis, vij. 28. brevisbus, v.
 49. detonsis, viij. 52. Hi-
 spanis contumax, x. 65.
 incomptis, j. 25. longis, ix.
 37. siccis rustica veritas, x.
 72. distinctis, iij. 43. tonden-
 dis, xiv. 36.
 capillos, ij. 36. v. 49. vj. 12. vj.
 xj. 40. xii. 7. 86. dulces, ix.
 17. exiguos, xij. 84. fictos,
 vj. 57. intortos, viij. 33.
 laudatos, ix. 18. longæ-
 vos, xiv. 27. longos, xij.
 18. nitidos, xiv. 50. nul-
 los, xiv. 25. raros, x. 83.
 reliquos, x. 83. Teutoni-
 cos, xiv. 26. triites, ij. 66.
 vagos, vj. 52.
 capitris purpureis, j. 105.
 capistro, xij. 96.
 capit, j. 2. vij. 26. viij. 48. ix.
 37. x. 48. 74. xiii. 56. xiv.
 66. 87. 190.
 capitati porri, xij. 19.
 capite, vj. 26. acuto, vj. 39.
 indevorato, vij. 19.
 capiti, iij. 43. vj. 57. ix. 36.
 xiv. 132.
 capitibus, vj. 39.
 Cap. tolinas vias, vj. 10.
 Capitolinæ Pontificumque
 dapes, xij. 48.
 Capitolini belli, v. 5. collis,
 xii. 21.
 Capitolini Tonantis, x. 51.
 Capitolinis templis, ix. 4.
 Capitelinum, x. 101.
 Capitulinus Juppiter, v. 64.
 Capitolio summo, xii. 78.
 Capitolium, xii. 78.
 capique, j. 110. vij. 71.
 capitur, vij. 13.
 capiunt, xj. 105. xiv. 59.
 capo, xij. 63.
 capones coactos, iij. 58.
 capparin, iij. 77.
 Cappadocæ viles, v. 79.
 Cappadocis catastis, x. 76.
 Cappadocum, vj. 77. 85. fæ-
 vis oris, ix. 31.
 Cappadocumque, vij. 29.
 Cappadocumve, xii. 26.
 caprea, xij. 100.
 capream pendentem, xiii.
 100.
 caprificus, iv. 52. x. 2.
 capris junctis, iv. 52.
 capsa

capfa hiberna, xj. 9.
 capta, ix. 106.
 capta matre superbus venator, x. 37.
 captabit, xij. 84.
 captæ prædæ, j. 15.
 captandi, xj. 56.
 captare, † 11.
 captares, ix. 90.
 captari, vj. 63.
 captas, j. 4. ij. 18.
 captas aves, xiv. 216.
 captat, vj. 63. xii. 10.
 captavit, vj. 19.
 captet, viij. 38.
 captivam sitim, xj. 97.
 captivis comis, xiv. 26.
 captivo Istro, vij. 79.
 captivos Indos, viij. 26.
 captivum nullum, x. 37.
 capto, ij. 18. ix. 90.
 captos, j. 105.
 captum, ix. 90. pisces, iij. 57. iv. 30.
 captus, ij. 61. v. 45.
 caput, ij. 42. 70. iij. 8. 66. v. 14. 50. vj. 81. viij. 47. 59. 77. ix. 28. 49. xj. 96. xij. 91. xiv. 74. 146. 212. arietinum, xiv. 211. calciatum, xij. 45. extinctum, xj. 47. infinum, ij. 66. invictum, ix. 24. invictum, ix. 70. miserum, xiii. 25. nudum, v. 50. rectum, xj. 99. triste, ij. 61.
 caputque, x. 31.
 caputque nudum, x. 83.
 cara, xiii. 46. amicitia, iv. 67. cognatio, ix. 55. munera, xiii. 102. Seria, x. 36.
 caram puellam, ij. 48.
 caras umbras, x. 71.
 carbasa, xij. 29.
 carbone rudi, xij. 62.
 Carchesia libæra, viij. 56.
 carduarum, iv. 55.
 care, iv. 29. vj. 1. ix. 24. 25. Martialis, v. 21. Pudens, iv. 29. puer, j. 89.
 careat, viij. 81.
 carere, iij. 52. xj. 57.
 cares, † 1.
 caret, iv. 79.
 cari amici, iv. 5. mariti, ix. 31. patroni, vj. 28.
 carie, xij. 29.
 cariem, vj. 49.
 carina merfa, x. 85. prima, vj. 18.
 carina, iij. 66. argiva, xiii. 72.

currente, iij. 78.
 carinæ lapsæ, iv. 64. primæ, xj. 1. Tiberinæ nauta, x. 85. tutæ, iij. 67.
 Carinus, viij. 61.
 carior, xij. 9. fama, viij. 18.
 Issa, j. 110. perdix, xij. 76. vita, xj. 21.
 cariola, xiii. 120. amphora, xj. 50.
 caris amicis, iv. 73. lapillis, x. 38.
 Carifiano, vj. 24.
 carissimæ Juli, ix. 99.
 carius, j. 38. xiv. 215.
 carmen, ix. 1. breve, vi. 85. ix. 1. vividumque, xii. 62. facetum, vii. 25. juvenile, xiv. 189.
 Carmenion, x. 65.
 carmina, j. 5. 30. 54. 92. ij. 20. 86. 89. 91. iii. 9. 38. 100. iv. 33. 72. v. 16. 31. 34. vi. 61. vii. 68. 71. 79. 87. 89. 98. viii. 3. 18. 82. ix. 27. 51. 59. x. 10. 21. 33. 35. xi. 11. 58. 95. xii. 2. 11. 44. 46. æmula, xii. 96. bella, ij. 7. cœlestia, v. 5. digna latia togæ, vii. 62. docta, vi. 60. dulcia, xiii. 77. lasciva, vii. 50. leviera, vii. 7. mala, vii. 41. xii. 40. nondum vulgata, purpurea sed modo suta toga, x. 93. nota habere, vii. 70. nulla, xj. 91. parva, viii. 82. pauca, vii. 28. referentia nullos nummos, xiv. 219. sanctiora, vii. 16. secreta, j. 67. tristia, x. 17. victura, viij. 73.
 carmine, iij. 97. 99. iv. 55. v. 11. 15. vii. 45. 83. xiv. 57. æterno, x. 26. Mæonio, xiv. 183. parvo, x. 1. supino, ij. 86.
 carminibus, j. 36. iij. 69. vij. 41. 96. jocosus, j. 36.
 earnarius, xj. 101.
 carne, xij. 2. 31.
 carnem, vj. 64. formosam, xj. 103.
 carnificem avem, xj. 85.
 carnificesque pedes, xii. 48.
 carnificis miser, ij. 61.
 carnis immundæ, iij. 24.
 caro, vj. 44. 73. x. 77.
 caro amico, iv. 10. x. 44. xij. 92. conjuge, vj. 73. sodali, vj. 83. xiv. 11.

caros amicos, xiii. 55.
 carpas, xj. 95.
 carpat, ij. 14.
 carpe, vj. 46.
 carpere, j. 92. iij. 13. v. 34. vj. 64. xiv. 188.
 carpi, vj. 39.
 carpis, j. 92.
 carpit, iij. 20. ix. 73. xj. 25.
 Carpophori, † 15. teneri, † 23.
 Caryophorum, † 27.
 carpsi, iv. 22. v. 47.
 carpsit, iij. 65.
 carruca, xij. 24. aurea, iij. 62.
 carrucam, iij. 47.
 carus, xij. 25.
 Caryota, iix. 33. aurea, xij. 27.
 Caryotarum Spathalion, xij. 27.
 Caryotidas notas theatris, xj. 32.
 Carystos, ix. 77.
 casa, viij. 80. ambitiosa, xii. 67. nigra verusque, xj. 35. onerosa, vj. 43.
 casæ compactæ, xij. 73. prima, ix. 60. saturæ, x. 96.
 casas Scythicas, x. 20.
 casei Trebulani, xij. 33. Tolistatis, xij. 32.
 casellius, x. 56.
 caseoque, iv. 46.
 caseus Lunensis, xij. 30. signatus, imagine lunæ, xij. 30. Velabrensis, xij. 32.
 caseum, iij. 58.
 casiam, x. 97.
 casiaque, vj. 55.
 casias, xi. 55.
 casibus, vj. 83. subitis, † 14.
 Casselius, vj. 8.
 Cassiane, iij. 64.
 cassibus, iij. 58. 93.
 casside, ix. 57. languida, v. 25.
 cassis, xiv. 179.
 casta, j. 14. iij. 86. iv. 71. xii. 99. Arris, j. 14. Ilia, ix. 42. Lævina, j. 63. marro-na, x. 68. puella, vj. 87. Sibylla, xiv. 114. Thais, iv. 85. Venus, ij. 34. vj. 45. x. 33.
 castæ, iv. 71. catellæ, j. 110. Sabinæ, ix. 41. fororis, x. 92.
 Castaliæ aquæ, vii. 21. Castalianam domum, viij. 166.
 Castalidum sororum, iv. 14. gregem, vj. 11. Castali

- Castalis imber, ix. 19:
 Castalius fons, xii. 3.
 castaneæ tostæ lento vapore,
 v. 79.
 castaneas centum sevit, x. 79.
 castigat, x. 104.
 castigatum ceroma, v. 66.
 castior, iv. 6. vii. 68. viij. 46.
 castis verbis, iij. 69.
 castissima puella, ix. 92.
 Castor, v. 39. vii. 97. viij. 21.
 ix. 106.
 Castora, j. 71. vii. 56. ix. 52.
 alternum, x. 51.
 castos & pios amores, x. 35.
 castra, v. 14. vj. 76.
 castrabere, ij. 60.
 castrandum, iij. 81.
 castraré, j. 36.
 castrice, vj. 43. 68. vii. 3. 36.
 41.
 castus, vj. 28.
 castum, xij. 75. gravem, ij. 65.
 casturam, xij. 100.
 casturas aquas, xii. 29.
 casturum, ix. 43.
 castus, viij. 32. 75. frequens;
 iij. 52.
 castu, j. 83. iij. 38. vj. 88. viij.
 81.
 castæ, ix. 30. arcaneæ, ix. 60.
 castaræ, vj. 29.
 castis Cappadocis, x. 76.
 castus Niliacus, xij. 75.
 castella, j. 110. gallicana, xiv.
 198.
 castellæ castæ, j. 110. exiguæ,
 vj. 86. parvæ, xiv. 198.
 castellas lambentes, iij. 82.
 castellus, j. 84.
 castena, xij. 43.
 castenas, iij. 29.
 castenatique labores, j. 16.
 castenatis lagenis, vj. 60.
 castenis lemniacis, v. 7.
 casterva cirrata, ix. 30.
 castervis fœmineis, xj. 48.
 castiane, vi. 46.
 castilina, v. 70. ix. 72.
 casthedra, iv. 79. xj. 100.
 casthedra rupta, xij. 18.
 casthedralicis ministros, x. 13.
 casthedras fœmineas, iij. 63.
 caststeriles, j. 77.
 castthedris, ij. 14. fœmineis,
 xij. 38.
 castato, vj. 32. xj. 6. hilaris,
 xij. 6.
 castato severe, j. 3.
 castatonem, ix. 29. xi. 40.
 castatones rigidi, x. 19.
 Catoni, v. 52.
 Catoniana lingua, ix. 28.
 Catonis, ij. 89. xj. 16. con-
 summati, j. 9. duri, xj. 2.
 magni, j. 79.
 Cattæ, xij. 69.
 Cattas Pannonicas, xij. 69.
 Cattis, vj. 29. ix. 36.
 catuli, v. 10.
 catulis raptis, iij. 44.
 Catulla, vj. 53.
 Catulle, vj. 69. xij. 74. docte,
 viij. 73.
 Catulliana basia, xj. 7.
 Catulli, j. 8. 110. ij. 71. v. 31.
 xj. 7. docti, xiv. 100. 152.
 facundi, v. 31. teneri, vj.
 13. duo, xi. 85.
 Catullo, j. 8. x. 103. xij. 59.
 xiv. 77. 195. arguto, vj.
 34. docto, vj. 98. tenero,
 xij. 44. uno minor, x. 78.
 Catullus, iv. 14. v. 5. xiv. 195.
 cavasque lances, xj. 32.
 cauda, vj. 77. xiv. 202. levis,
 xiv. 71. superba, xiv. 67.
 caudam, xj. 32.
 caudave, ix. 49.
 cave, xj. 26.
 cavea, iij. 60. xiv. 77.
 cavea, ix. 58. 73. 90.
 cavez, j. 49.
 cavere, xii. 34.
 caverit, xij. 78.
 caveto, vj. 78. 79. x. 72. xj.
 103.
 cavetque, ij. 44.
 cavimus, j. 102.
 cavisti, v. 75.
 caules pallentes, xij. 17.
 caupo, j. 57. iij. 59. vj. 60.
 fegnus, iij. 58.
 caupone, j. 27.
 cauponi, xij. 11.
 caulla, ij. 11. 70. iij. 38. 65.
 iv. 36. 77. 88. v. 16. 74. 76.
 vj. 68. x. 36. 41. xj. 60.
 xij. 53. 69. alia, iij. 50. bo-
 na, viij. 45. levis, ij. 65.
 viij. 25. magna, v. 74. pro-
 dita, viij. 17.
 caussa, v. 60.
 caustæ, j. 80.
 caustam, vj. 53. vii. 85. 92.
 iix. 17. 76. xj. 41. 89.
 caustaris, iv. 7.
 caustas, j. 18. 80. ij. 7. 30. iij.
 38. viij. 7. 16. ix. 48.
 caustatus, iv. 15.
 caustidice, v. 34.
 caustidici, vj. 8.
 caustidicis, xj. 31.
 caustidico, x. 70.
 caustidicos, iv. 46. raucos, iv.
 8.
 caustidicum, ij. 64. v. 16. ix. 70.
 caustidicumque, j. 98.
 caustidicus, ij. 64. v. 34. xj.
 25. xij. 69. pauper, xiv. 219.
 caustis, ij. 5. iij. 46.
 caustica spuma, xiv. 26.
 cauta potestas, xij. 6.
 cauta virtus, vj. 25.
 cauta fronte, v. 4.
 cautus, ij. 1. viij. 59. homo
 vii. 99.
 C e
 Cecidere, iv. 35.
 cecidi, vj. 21.
 cecidit, vj. 42.
 cecidit, ij. 66. iv. 2. v. 36. vj.
 28. ix. 32. xij. 93.
 Cecropia puella, v. 2. vocé,
 vj. 68.
 Cecropiæ apes, ix. 14. api, xj.
 43.
 Cecropiæ arces, j. 26.
 Cecropiæ Latæque Miner-
 væ, j. 40. Minervæ, vj. 31.
 Cecropias querelas, j. 54.
 Cecropio lepore, iv. 23. mel-
 le, xij. 24. monte, vj. 34.
 Cecropios favos, xij. 105.
 Cecropium fenem, x. 33.
 cedar, † i. vj. 27. viij. 56.
 xiv. 169.
 cede, xii. 98.
 cedens, j. 63.
 cedentes oneri ramos, xj. 42.
 cedentia, xij. 44.
 cedere, vj. 80. viij. 18. x. 14.
 cedit, viij. 21. 28.
 cedit, v. 64. viij. 51.
 cedit, iv. 57.
 Ceditiane, vj. 51.
 cedo, v. 47.
 cedro, iij. 2. viij. 61. decora-
 ta pagina, v. 6.
 cedunt, viij. 21.
 celabis, ix. t.
 Celæneo concubino, v. 42.
 Celæneos amores, xiv. 204.
 Celæneus Marthyas, x. 62.
 celantur, x. 42.
 celas, iij. 3.
 celeberrime Licini, vj. 46.
 celebranda, iij. 6.
 celebrant, viij. 50.
 celebrare, x. 58.
 celebras, xij. 68.
 celebrat, vj. 62. xj. 49.
 celebrata, ix. 16. vox, xij. 52.
 B ij c e l e .

celebrate, vi. 73.
 celebrator, viij. 78.
 celebrem, vij. 99.
 celer, j. 64.
 celer trochus, xj. 22.
 celerem, vij. 51.
 celeres Noti, ix. 39. pili, xj. 23.
 celeresque, xj. 23.
 celeri, vii. 51. fuga, viij. 56.
 celeuma, iij. 68. nauticum, iv. 64.
 cella, j. 27. clausa, viij. 14. massica, j. 27.
 cella, xi. 40. obserata, vij. 19.
 cellæ fuscæ, iij. 30. inscriptæ, xj. 46.
 cellam, iij. 48.
 cellarius, xj. 32.
 cellis, x. 36. Cæsareis, xiiij. 109. Marfis, xiv. 116.
 celsa pegmata, † 2. sidera, ix. 62.
 celsæ villæ, iv. 64.
 celsi poli, ix. 73.
 Celtas, vii. 51. x. 78.
 Celtiber Salo, x. 20.
 Celtiberis gentibus, j. 50. terris, xij. 18.
 Celtis, iv. 55. x. 65.
 cena, j. 48. ij. 19. 27. iij. 60. v. 45. 80. vj. 11. viij. 6. ix. 15. x. 37. xij. 26. 29. diserta, vi. 48. dives & ex omni macello instructa, x. 59. laura, xij. 48. parata, xiv. 217. parvula, iv. 78.
 cena ambulante, vij. 47. hesterna, ij. 72. prima alterave, xj. 32. rara, xj. 53. tertia, xj. 32. tota, xij. 61. unctiore, v. 45.
 cenabis, iij. 50. ix. 36. xj. 53.
 cenabit belle, xj. 35.
 cenacula, j. 109.
 cenæ, ij. 27. v. 45. ix. 53. x. 31. xiiij. 88.
 cenam, ij. 14. 18. 37. iij. 44. 49. 50. 59. iv. 49. 78. v. 45. viij. 23. ix. 36. 64. 93. x. 18. xj. 24. 50. 58. xii. 29. 89. rectam, ij. 29. vij. 19.
 cenamque, iij. 45.
 cenando, v. 77.
 cenandum, ij. 14.
 cenant, xj. 66.
 cenantibus, xii. 50.
 cenantis bene Pontici, ix. 20.
 cenare, ij. 53. 69. ix. 20. x. 37. xj. 25. xij. 19. xiv. 217.

cenares, j. 28. x. 31.
 cenaret, ij. 57. 69.
 cenarum, xij. 48.
 cenas, j. 104. iv. 68. vij. 77. xiiij. 14.
 cenasse, v. 48.
 cenasti, x. 31.
 cenat, j. 69. iij. 12. v. 48. vi. 94. vij. 9. 58. 66. x. 80. xii. 17.
 cenatio parva, ij. 59.
 cenatoria, x. 87. xiv. 135.
 cenaturit, xj. 78.
 cenavit, vj. 53.
 cenem, j. 60. iij. 60. ix. 15.
 cenem, ix. 11. xij. 26.
 cenet, iij. 82.
 cenis, xiiij. 7.
 cenisque, x. 48.
 ceno, ij. 79. iij. 60. iv. 90. v. 51. 80. xj. 36.
 cenula, v. 79. x. 48. parva, v. 79. vij. 50.
 censeo, ij. 13. v. 50. xj. 100. xii. 62.
 censentur, viij. 6.
 censetur, j. 62. ix. 17.
 censor maxime, vj. 4.
 censor tetricus, xij. 71.
 censoria lima, v. 81.
 censoris placidi, v. 24.
 censum equestrem, v. 39.
 censura, j. 5. dura, j. 35. sancta, vj. 91.
 censura, viij. 52.
 census breves, xij. 6. parios, ij. 90.
 censufque, v. 42.
 Centauros, x. 4.
 centena, ij. 65. xj. 77.
 centenis, iij. 19. 61. vii. 9. columnis, iij. 19. v. 13. xii. 50. millibus emptos, xj. 71.
 centeno consule, viii. 45. ligone, iv. 64.
 centenos cives, xiii. 123.
 centies, j. 100. iij. 32. v. 71. viij. 42. peracta secula, vj. 49.
 centum, j. 59. 60. 104. ij. 14. 63. iij. 7. iv. 28. 37. 61. v. 9. vj. 5. 20. 88. vij. 62. 94. viij. 37. 44. ix. 23. 105. x. 19. 26. 41. 74. 75. xj. 30. amphoras aquæ fecit, ix. 100. aureolos, xi. 28. castaneas sevit, x. 79. columnis, ij. 14. epigrammata, j. 119. numeros, iv. 28. nummos, x. 75. festertia, ij. 63. iv. 67. vj. 20.

centumque petuntur quadrantes, x. 70.
 centumque viri, vj. 38.
 centurionis, j. 32.
 centurione rigido, xj. 4.
 cepas natantes, iij. 77.
 Cephalum, xi. 70.
 cepisque, xij. 32.
 cepisti, vij. 55. ix. 90.
 cepit, † 4. xiv. 186.
 cera vivida, vii. 43.
 cera, xi. 103. quincuplici, xj. 4.
 ceræ tristes, xiv. 5.
 cerarum Atticarum, v. 38.
 ceras, x. 88. xiv. 7.
 cercopithecon similem, vii. 86.
 cercopithecorum, xiv. 128.
 cercopithecus, xiv. 102.
 cerdo, iij. 16. 59. 99.
 cerea, j. 93. abolla, iv. 53.
 cedula, xiii. 5. poma, x. 9.
 cerealis, x. 48. xj. 53.
 cereique, v. 18.
 Cereri, x. 103.
 Ceres farta, iij. 58. Picentina, xiii. 47.
 cereus, x. 87. xiv. 42. turtur, iij. 58.
 ceris, iij. 58. iv. 70. xiv. 6. ultimis, iv. 70.
 cerne, xiiij. 19.
 cernere, v. 3. vj. 58.
 cernimus, ij. 65.
 cernis, ij. 59. 74. vj. 73. vii. 6. xij. 63. xiv. 9. 78.
 cernite, ix. 35.
 cernitis, ix. 78.
 cernunt, j. 52.
 ceroma castigatum, v. 66. in mundum, xiv. 50. lentum, iv. 19.
 ceromata, iv. 4.
 ceromata, vij. 31. Lacedæmonio, xi. 48.
 ceroto pingui, xj. 99.
 certa, iv. 45. dextera, † 1. pax. xiv. 34. præmia, x. 73. salus, ij. 91. vota, vij. 7.
 certa aure, vij. 27. consciaque voce, xj. 62. figura, j. 5. manu, vj. 32. pace frui, ij. 72.
 certa virginitate, iv. 45. vocat, xiv. 76.
 certabit, xij. 21.
 certæ fututionis, j. 107.
 certam salutem, xij. 92.
 certamina, vi. 64.

- erant, j. 44. vj. 42. xij. 97.
 erare, ij. 43.
 erte, iij. 74. iv. 75. v. 85. vj.
 7. viij. 41. xi. 8.
 ertent, iv. 42. x. 87.
 ertet, xiii. 92.
 ertior eques, v. 24. fides,
 vij. 51. vultus, vij. 83.
 ertiora, v. 8.
 ertis indicii, ij. 54.
 erto icu, † 23. ore, vj. 73.
 ertos Silaos, iv. 55.
 ertum est, iij. 38. v. 61.
 ertus, v. 62. amicus, iv. 5.
 auctor, vij. 5.
 ervam, iij. 91.
 ervi, j. 105.
 ervical, xiv. 146.
 ervice, xiii. 52. domita, vi.
 76. facili, † 23.
 ervicibus magnis, j. 23.
 ervine, iij. 70.
 ervinus halitus, xij. 20.
 ervix, j. 52. xij. 32.
 ervo, iij. 91.
 ruffa alba, x. 22.
 ruffata Lycoris, j. 73. Sa-
 bella, ij. 41.
 ruffata cute, vij. 24.
 rvum, xiiij. 94. aripedem,
 ix. 104.
 rvus, xiiij. 96.
 spes rigidus, v. 35.
 spite levi, j. 89.
 flant, x. 13. xij. 1.
 flas, vj. 62. ix. 95. xj. 87.
 xij. 81.
 flat, j. 47. viij. 78. xij. 57.
 flatis, iij. 67.
 flavit, ix. 100.
 flent, † 11. x. 62.
 flerit, vij. 18.
 flerunt, ix. 67.
 flis, xii. 96.
 flisse, xj. 34.
 flit, † 23. v. 49. viij. 18.
 flura, x. 63. xiiij. 118. rosa-
 ria bifero Pæsto, xij. 31.
 flte, viij. 46. 51.
 flton, j. 93. vj. 13. calentem
 de Veneris sinu, xiv. 206.
 medicatum, xiv. 207.
 fltos, xiv. 206.
 fltus, j. 93.
 fltera, v. 28. vij. 90. 98. xj.
 53. xiiij. 52. 84. xiv. 19. xiv.
 174. poma, vij. 90. turba,
 iij. 38.
 flves, iij. 95.
Ch
 Charestrate, v. 26.
 chalcea, ix. 96.
 chalybasque, iv. 55.
 Charideme, vj. 31. 56. xj. 40.
 88.
 Charidemus, j. 44.
 Charine, iv. 39. v. 40. xij. 91.
 Charinus, j. 78. vj. 37. vij. 33.
 xj. 60.
 Charifianus, xj. 89.
 Charopine, v. 51.
 charta, j. 45. xiiij. 1. xiv. 11.
 196. altera, iv. 83. anus, xij.
 4. brevior, ij. 1. edita, j.
 46. improba, viij. 24. salu-
 tratrix, ix. 101. fordida, x.
 93.
 charta, v. 27. averfa, viij. 62.
 inverfa, iv. 87.
 chartam timidam, v. 6.
 chartas miferas, vj. 64. tin-
 ctas, xij. 97. vacuas, xiv.
 10. victuras, xj. 4.
 chartæ, j. 26. vij. 5. xj. 16. e-
 pistolares, xiv. 11. majores,
 xiv. 10. miferæ, x. 4. rau-
 cæ, viij. 67. victrices, vij. 5.
 chartæ virginis, j. 67.
 chartæque, v. 18.
 chartis, ij. 8. iv. 31. v. 26. 54.
 vj. 60. vii. 43. 50. 79. ix.
 78. x. 2. xiv. 38. 84. arpi-
 nis, x. 19. victuris, iij. 20.
Χερσενος, ix. 13.
 Cheræmon Stoice, xj. 57.
 cheragra, j. 99.
 cheragraque, ix. 94.
 Chersou, xiv. 88.
 Chia, vj. 24. xij. 98. ficus,
 xiiij. 23. similis, xiiij. 23.
 Chiam, xij. 98.
 Chias flavas, vij. 30.
 Chimæra tota, † 27.
 Chione, j. 35. iij. 34. 83. 86.
 96. xj. 61.
 Chiones, j. 93. iij. 30.
 chirurgus, j. 31.
 chius acrior, v. 62.
 Chloë, iij. 53. iv. 28. ix. 16.
 Chærite, j. 68.
 choraulæ, vj. 39.
 choraulæ, v. 57. ix. 79. xi. 76.
 choreæ, x. 70.
 choreas molles, j. 105.
 choro Ganymedæo, vij. 49.
 Pierio, vij. 68. xii. 3.
 choros, iv. 44. Pierios, j. 77.
 chorofque, iv. 55.
 chorus, x. 62. docilis, † 26.
 levis, v. 52.
 Chreste, vij. 54. ix. 28.
 Chrestille, xj. 91.
 Christilla, viij. 43.
 Christinam, ij. 31.
 chrysea, ix. 96.
 chrysendeta, ij. 53. vj. 94. xj.
 30. flava, ij. 43. grandia,
 xiv. 97.
Ci
 Cibis simplicibus, iv. 30.
 cibos, iv. 53.
 cibus fraudatus, vij. 24. folus,
 xiiij. 90.
 cicada, j. 116.
 cicadæ, iij. 93. argutz, xj. 19.
 inhumanæ, x. 88.
 cicer fervens, v. 79. madi-
 dum, j. 42. tepidum, j. 104.
 Cicero, xj. 49. in membra-
 nis, xiv. 188.
 Cicerone, iij. 38. v. 70. xiv.
 188.
 Ciceronis, ij. 89. v. 57. fa-
 cundi, xj. 49. magni, vij.
 62.
 Cidæ, x. 83.
 cilices, † 3. v. 13. xij. 52.
 Cilicii udones, xiv. 140.
 Cilicum, vij. 29. viij. 14.
 Cilix, vj. 72. vij. 94.
 cimex, xj. 57.
 cimice, xj. 33.
 cinæda fronte, vj. 39.
 cinædi, vij. 33. ix. 64. vetuliz
 j. 42.
 cinædis, vij. 57.
 cinædo Delphitico, xj. 22. I-
 dæo, x. 98. Iliaco, ij. 43.
 cum secreto, x. 40.
 cinædos, vj. 16. vij. 57. mife-
 ros, ix. 3. obfcænos, vj.
 50. tres, xj. 16.
 cinædum, ij. 28. 86. iij. 73.
 iv. 43.
 cinædus, vj. 37. x. 40. puer,
 xiv. 205.
 cinctæ, ij. 62.
 cinctum, j. 50. ij. 74. iv. 61.
 cineres, j. 1. 89. 115. vj. 85.
 viij. 38. x. 90. desertos, xj.
 51.
 cineri, j. 26. 89. vij. 43.
 cineribus, iij. 93.
 cinerum, j. 117.
 cingant, viij. 77. x. 13. xj. 101.
 cinge, viij. 88.
 cingere, iv. 54. xiv. 32.
 cingit, ij. 29. x. 103.
 cingunt, iij. 58. x. 83.
 cinguntur, x. 28.
 cinxerit, ix. 24.
c iij **ci** xit,

cinxit, ix. 77.
 cin s.v. 13. xii. 52. emtus, j. 56.
 ferus, ix. 1.
 Cinyphio, vij. 94. sinu, xiv.
 140.
 Cinyphius, viij. 51.
 Cinna. j. 90. iij. 9. 61. v. 58.
 77. vi. 17. 39. vij. 32. 42.
 viij. 7. ix. 84. x. 21. xii. 28.
 65. improbe, iij. 61. pau-
 per, viij. 19.
 Cinnæ miseri, ij. 53.
 cinnama, iij. 63. xj. 55. fusa,
 iij. 55. rara, iv. 15.
 Cinnamon, vj. 17. vij. 63.
 cinnamoque, vj. 55.
 cinnamus, vj. 64. ix. 94.
 cio, iv. 90.
 Cipere, viij. 16.
 Circa, j. 91. iij. 44. iv. 5. v. 71.
 xii. 84.
 Circe, viij. 36. blanda, x. 30.
 circeios, xj. 8.
 Circense tomentum, xiv. 160.
 Circi clamosi, x. 53. magni,
 vj. 64. vii. 6.
 circo, † 28. Flaminio, xij. 75.
 sacro, viij. 11.
 circuit, vij. 82. 92. viij. 59.
 circuitus, xj. 16.
 circulatoricis linguæ sæda
 proba, x. 3.
 circulis, ij. 86.
 Circulo majore, x. 62.
 Circulus, xiv. 138.
 circum, j. 77.
 circumdas, iv. 41.
 circumfert, j. 42.
 circumfluit, xij. 40.
 circumfusa, xij. 17.
 circumlata scriblita, iij. 17.
 Cirini, viij. 18.
 cirrata caterva, ix. 30.
 Cirrha, j. 77.
 cirris grandibus, x. 83.
 cirros lividos, vij. 19.
 cisterna, iij. 56.
 cistifero, v. 17.
 cistula capax, iv. 46
 citare, iv. 5.
 citat, x. 30.
 citata Tigris, iij. 44.
 Citatus, iv. 30. x. 104.
 cithara, xiv. 165.
 citharædis, xiv. 215.
 citharædes, v. 57. xj. 76.
 cito, j. 32. 117. 118. ij. 6. 27.
 iij. 2. iv. 24. v. 6. 45. 66.
 vij. 1. 33. 42. ix. 30. 43. 44.
 84. x. 12. 50. xj. 70. xij. 21.
 xiv. 127.

citrea mela, xij. 37. mensa,
 xiv. 89.
 citri Maurusiaci, xij. 67.
 citro, ix. 60.
 citrum, x. 98. nobilius, x. 80.
 xiv. 138.
 cive, x. 92. ministro, submo-
 to, xj. 97.
 cives, iij. 95. centenos, xij.
 123.
 civica, viij. 82.
 civili cæde, ix. 72.
 civilis belli, vi. 32.
 civis, iij. 38. x. 65. 68. 76. ra-
 rus, xij. 53.

C1

clamabat, xij. 71. xiv. 181.
 clamabunt, xij. 3.
 clamant, j. 98. xi. 2.
 clamas, j. 90. 96. ij. 67. ix. 11.
 clamat, v. 36. vi. 48. vii. 5.
 clamator verna, xii. 26.
 clamatus conviva, j. 50.
 clames, vij. 71. ix. 70.
 clamet, x. 5.
 clamitarius, j. 53.
 clamitetque, x. 5.
 clamor, iv. 64. vj. 38. viii. 11.
 mitior, ix. 70.
 clamosa subura, xii. 18.
 clamosi circi, x. 53. lictoris,
 xj. 99.
 clamoso cunno, vii. 17. ma-
 gistro, v. 85.
 clamosus, x. 37.
 clancularius poëta, x. 3.
 clara munera, ix. 85. ligna,
 xiv. 80.
 clara Rhodos, xiv. 68.
 clara luce, xj. 23. xiv. 60.
 claram Rhodon, iv. 55.
 claranus, x. 21.
 clareque, vii. 91.
 clari penates, j. 71.
 clarior Lyra, xij. 11.
 clarissime Juli, j. 108.
 claros penates, x. 33.
 clarum, j. 56. toreuma, iij. 35.
 clarus, xij. 3. eques, vj. 58.
 fronde Jovis, xj. 10. locus,
 iv. 44.
 classes, † 28.
 Classice, ij. 69. xii. 46.
 claudere, xiii. 14.
 Claudia peregrina, iv. 13.
 porticus, † 2.
 Claudia Rufina, xj. 54.
 Claudiam, v. 79.
 Claudiañorum temporum,
 iij. 20.

Claudii, ij. 57.
 Claudius, j. 21.
 clavis, v. 36. xj. 33. magna,
 v. 36. nequior, v. 36.
 clavo lato, iv. 46. v. 17.
 clausa, xiv. 92. apis, iv. 32.
 cella, viij. 14. culina, viij.
 67. custodia, ij. 85. oscula,
 xiii. 18. prandia texto vi-
 mine, ix. 74. sella, xi. 99.
 clausæ rosæ, xj. 19.
 clauserunt, x. 63.
 clausis flammis, xiv. 61.
 clausit, vij. 19. xj. 62.
 clausos, vij. 71.
 claustra ferrea, x. 28.
 clausus cursus, xii. 57.
 claususque fornix, x. 5.
 Clemens, x. 93.
 clementia, j. 105. hilaris, xij.
 6.
 Cleonæo leone, v. 72. sidere,
 iv. 60.
 Cleopatra, iv. 22. 59.
 clepsydra, vi. 35.
 clepsydras, vi. 35. viij. 7.
 cliens, vii. 61. 62. addictus,
 ix. 3. queralus, j. 50. for-
 didus, viij. 33.
 cliens matutine, xij. 69.
 cliente, iv. 46. 89. culto, ix.
 23. querulo, iv. 89.
 clientem, xij. 78. totum, x.
 34.
 clienti, x. 10. lasso, x. 74.
 clientis, viij. 76. aridi, x.
 87.
 Clinici, iv. 9.
 Clinicus, j. 31. Herodes, ix.
 98.
 Clitum, iv. 9.
 clivi Setuni arce, x. 74. subur-
 bani, v. 23.
 clivo, j. 71. Aricino, ij. 19.
 clivo Sacro, j. 71. iv. 79.
 clivos, x. 5.
 clivum Ar. cinum, xij. 32.
 cludere, xj. 92.
 clune, ix. 39. molli, ix. 48.
 nudo, xj. 101.
 clunibus immodicis, iij. 60.
 clunibusque, iij. 57.
 Clusinis pulubus, xiii. 8.
 clusis labellis, xii. 55. lym-
 phis, xii. 31.
 clust, x. 71.
 clypeumque, ix. 57.
 Clyte, viii. 64.

- C n & Co
 aidiz Dez, xij. 66.
 noſſia monumenta, ix. 35.
 vindemia, xij. 106.
 oacta, j. 110. vij. 57.
 oactos capones, iij. 58.
 occina, ij. 16. 39. 43. xiv.
 131. aluta, ij. 29.
 occinaſque, iv. 28.
 occinatos viros, j. 97.
 occineæ lacernæ, xiv. 131.
 occo, iij. 2. x. 76. madida
 veſte, v. 24.
 ochinatus Euclides, v. 36.
 ochleam, viii. 33. xj. 19.
 ochleare, viii. 33. 71. xiv.
 121.
 ochlearia, xiv. 121.
 ochleas, xij. 53.
 ochleis, xiv. 121.
 ochleiſque, iv. 46.
 oci foli, vj. 60.
 ocis, ix. 83.
 ocles, iij. 83.
 oco, x. 66. xj. 32. xij. 10.
 52. xiv. 220. ſavo, xij. 70.
 octa muſta, iij. 82.
 octæ, ij. 85.
 octana, xij. 28. parva, iv. 89.
 vij. 52.
 octo latere, ix. 77.
 octum leporem, iij. 94.
 ocum, viii. 23. x. 66. xij.
 65.
 oculus, j. 51. viij. 23. xiii. 13.
 xiv. 220. raucus, j. 42.
 odicillis, v. 52.
 odre, v. 27.
 odrus, ij. 57.
 oegerit, vi. 64.
 oeno fordior toga, vii. 32.
 cepere, x. 29.
 ceperis, viii. 44.
 ceperunt, xii. 92.
 cepi, xii. 96.
 cepiſti, iij. 74. xj. 30. xii.
 96.
 cepiſſe, vi. 89.
 cepit, j. 31. ij. 22. vi. 50. vii.
 3. 38. ix. 62. 97. xi. 103.
 xii. 66. 85. 89.
 ogant, v. 52.
 oganturque, ix. 4.
 ogar, ij. 69.
 ogat, iv. 42.
 ogeris, j. 107.
 ogis, iv. 14. vii. 10. ix. 91.
 xi. 77. xii. 26.
 Cogſantræ, vi. 39.
 cogit, j. 18. v. 49. x. 16. xi.
 88.
 cogitabis, j. 116.
 cogitandi, xii. 57.
 cogitarem, xii. 66.
 cogitatione ſine moroſa, xi.
 7.
 cogitatis, iij. 7.
 cogitur, ij. 69. vii. 60.
 cognatio cara, ix. 55.
 cognato ſanguine junctura
 nomen, xii. 44.
 cognita, † 18.
 cognitum, v. 45.
 cognitus furor, † 22.
 cognoscendus, x. 12.
 cognoscere, j. 56. v. 5. ix. 104.
 x. 4.
 cogunt, x. 36.
 cohibet, viij. 70.
 cohors, x. 48.
 coiere, vii. 73.
 colam, iij. 38.
 colant, ix. 43.
 colas, vii. 22. xii. 68. 69.
 colat, j. 115. iv. 1. vii. 73. viii.
 8. ix. 59.
 Colchidas, v. 54. x. 4.
 Colchide, † 27.
 Colchidos, x. 35.
 Colcho rhombo, xii. 57.
 Colchorum impiorum, iij.
 58.
 cole, x. 96.
 colebatis, ix. 66.
 colei omnes, xii. 85.
 colendum, viii. 38. 1
 coleos depilatos, ix. 28.
 colere, x. 5.
 coleret, vi. 50. xi. 51.
 coleris, ij. 55.
 coli, ij. 55. iij. 24. vii. 22. xii.
 60.
 coliculi, xiii. 17.
 coliculis prototomis, xiv. 101.
 coliculus virens, v. 79.
 colimus, ix. 12. x. 87. 103.
 xii. 18.
 Coline, iv. 20. 54.
 Coliphia, vii. 66.
 colis, iv. 57. v. 41. ix. 25. 52.
 colit, j. 56. v. 19. vii. 31. ix.
 66. 104. xii. 63.
 colitur, x. 32.
 colla, iv. 42. vi. 41. viii. 55.
 equina, xi. 85. grandia,
 xiv. 48. lactea, j. 32. lu-
 ſtancia, iij. 24. mollia,
 xiv. 211. peruſta urbano
 jugo, x. 12. recutita, ix.
 58. faucia, xi. 71.
 collapsa, j. 13.
 collata, ij. 71.
 collatum, iij. 52.
 collatus, iv. 11. xi. 73.
 colle, vii. 72.
 collegæ, vii. 36.
 collem, xii. 18.
 colles, j. 86. iv. 44. vi. 73. x.
 44. Albanos Tuſculof-
 que, iv. 64. excultos, j.
 86. Herculeos, iv. 57. vii.
 12.
 collibus, iv. 64. v. 1. 72.
 mediis, xiii. 105. Tybur-
 tinis, vii. 12.
 colliculis, xii. 25.
 colligat, xiv. 71.
 collige, vii. 32.
 colligere, vii. 19.
 colliget, xii. 84.
 colligis, x. 83. 1
 colligit, † 22. xiv. 199.
 collis Capitolini, xii. 21.
 collo, j. 110. iij. 53. iv. 41.
 vi. 13. vii. 86. ix. 28. xiv.
 54. 206. piſto, j. 105.
 collocantur, vii. 19.
 collocare, j. 114.
 collocat, iv. 88. v. 66.
 collum, xii. 66.
 colo, ij. 55. xiv. 104.
 Colocaſia, xiii. 57. lenta, viii.
 33.
 colone, x. 78.
 coloni Argivi, iv. 57. duri,
 iv. 66. Libyci, xiii. 12. Pe-
 ligni, xiii. 121.
 colono, ix. 27. xi. 19. uni, iv.
 64.
 colonorum proborum, iij.
 58.
 colonum brevem, xi. 15.
 colonus, j. 18. ij. 11. vii. 30.
 x. 87. Niliacus, x. 14. pi-
 loſus, xii. 59.
 color, viij. 48. xiv. 129.
 rarior, iv. 42. ſulfureus,
 xii. 48.
 coloratis Etruſcis, x. 68.
 colore, ix. 63. vivo, xi.
 64.
 colorem, x. 12.
 colores, j. 97. v. 24. ſuf-
 cos, j. 97. varios, ij. 46.
 coloris, viii. 10. mali, vii.
 3. optimi, viii. 10.
 colos, vii. 46. breves, ix.
 18.
 Coloſſi miri, j. 71. palatini,
 viii. 60.
 Coloſſion, viij. 44.
 B iv Coloſſum

- Colossium longum**, ij. 77.
Colossus fidereus, † 2.
Colostrum, xij. 38.
coloftrum, xij. 38.
colui, x. 58.
olum nivarium, xiv. 103.
columba, j. 8. x. 65. *blanda*, viij. 32. *nigra*, vij. 13. *trita*, viij. 6.
columbæ, j. 110. *Paphiæ*, viij. 28.
columbarum, iij. 57. xij. 66.
columbas blandas, xj. 105. *teneras*, xij. 66.
Columbini, xij. 66.
Columella, xj. 91.
columna, vj. 49. xj. 52.
columni centenis, iij. 19. v. 13. xij. 50. *centum*, ij. 14. *vispianis*, iv. 18.
colunt, xj. 52.
coluntur, xij. 15.
coma, iv. 36. vij. 57. viij. 3. xiv. 146. *cana putrisque*, iv. 53. *nigra*, iv. 36. *nigrior caduco moro*, viij. 64. *pinguis*, ij. 29. *tonsa*, ix. 37.
comaque, xij. 65.
coma breviore, ix. 18. *flexa nitidus*, x. 65.
comæ Aoniæ, vij. 62. *absentes*, ix. 38. *longæ*, iv. 45. *molles*, iv. 42.
comam, ij. 11. iv. 36. v. 69. vj. 38.
comarum, ij. 66.
comas, v. 49. viij. 65. ix. 24. x. 66. 103. *Achilleas*, xij. 34. *candidas*, vij. 88. *coronatas*, x. 50. *Ganymede is*, ix. 17. *Latias*, viij. 33. *longas*, j. 32. *madidas*, iij. 65. xiv. 50. *meritas*, iv. 54. *tortas*, iv. 42. xiv. 24. *varias*, j. 77. *virides*, xij. 19.
comati quinque, xij. 71.
comatis temporibus, x. 83.
comato calvo, x. 83.
comatus, j. 73.
combibe, x. 12.
comedit, vij. 66. xj. 19. *oculis*, ix. 60.
comentem, xii. 84.
comes, ij. 18. 24. iij. 91. vii. 1. 7. 44. 52. x. 92. 104. xj. 8. xij. 69. xiv. 122. 188. *assiduus*, xj. 40. *improbus*, xii. 38. *invalidus*, viii. 75. *magnus*, vii. 43. *Vebius*, ix. 32.
comeffator, iv. 5.
- comeffe**, v. 71.
comeffes, v. 40.
comi hospitalitate, iv. 64.
cominus, vj. 58. xiv. 31.
comis atque dentibus emptis, xii. 23. *captivis*, xiv. 26. *cultis*, v. 31. *densis*, ix. 62. *divitibus*, xj. 9. *longis*, vj. 16. *madidis*, iv. 3. *pietis*, vj. 57. *sectis*, ij. 66.
comiffatio Albana, xii. 48.
comiffatore Lyæo, ix. 62.
comiffatorque, v. 16.
comitante, xj. 52.
comitara dapes, lagena, ix. 74.
comitate, v. 29.
comitatur, vii. 31.
comitatus, ij. 74. v. 9.
comitem, x. 78. xii. 25.
comites, j. 2. v. 3. viii. 79. xii. 78.
comitetur, iv. 10.
comiti, vj. 83.
commenda, iv. 83.
commendamur, xiv. 137.
commendandum, iij. 5.
commendare, vij. 45. 67. 79.
commendari, iij. 5.
commendat, iij. 5. iv. 29. 69. xiii. 33.
commendet, xii. 11.
commendo, j. 53. v. 35. x. 92.
commenta, j. 91. xiv. 117.
commisit, viii. 6. xj. 75.
committe, viii. 43.
committere, † 28. j. 91. vii. 23.
commoda, ix. 94. *otia*, iv. 14.
commodabit, ix. 2.
commodat, v. 52.
commodavi, viii. 52.
commodos, vii. 71.
commodet, ix. 104.
commodiora, xiii. 119.
commodius, v. 8. 31. vij. 52.
commune hospitium, v. 63.
communem Æglen, xj. 82. *Attragenam*, ij. 37.
communemque, ij. 37.
communia balnea, iij. 51.
communis, iv. 40. *lectulus*, xii. 93. *lectus*, iv. 40. xj. 24.
comædi, vi. 6. *pueri*, xiv. 214.
- comædis**, vii. 81. xiv. 215.
compactæ casæ, xii. 73.
compactum, xiv. 63.
compagne pinea, ix. 77.
comparabit, iv. 23.
comparare, x. 19.
comparasti, iv. 39.
comparata, iij. 93.
comparatus, v. 38.
compare, vj. 77.
comperet, vij. 44.
compede decenni crus lu- bricum, ix. 58. *gemina*, iij. 29. *innumera*, ix. 23.
compesce, xiv. 134.
compilare, vj. 72.
compita, vj. 64. vij. 96.
complexarque, xj. 24.
complexibus femineis, xj. 79.
complexuque, j. 16.
componis, ij. 7.
compositos libellos, iv. 6. *ta- los*, xiv. 16.
compressa, iv. 66.
compressis natibus, xij. 78.
computatur, x. 38.
computaret, xij. 8.
computentur, vj. 70.
computet, ix. 7.
conata, xj. 100.
concederet, xij. 31.
concepit, viij. 56.
concepti, vj. 39.
concessa, xj. 58.
concessorum, j. 27.
concha, v. 38. *brevis*, x. 37. *ebria*, xiii. 82. *Lucrina*, xiii. 90.
concha æquorea, xiv. 209.
conchæ Sidoniæ, xiv. 154.
concham, v. 40.
conchas sparfas, vj. 34.
conchis Cytheriacis, ij. 47.
conchis faba, xiii. 7.
conchis inuncta, vij. 77. *pal- lida*, xiii. 7.
conchyliæ, xj. 53.
conciliavit, xii. 52.
concipis, ix. 42.
conclisa, xiv. 160.
conclamata, ix. 46.
conclavibus, v. 45. *omnibus*, xj. 78.
concolor, ij. 43.
concoquit, j. 78.
concordem feram, ix. 73.
concordia candida, iv. 13.

- concretas aquas, iv. 3.
 concreto gelu, iv. 59.
 concrepat, xj. 17.
 concubina supina, iij. 82.
 concubinas, xij. 49.
 concubino, iij. 82. vj. 22.
 39. viij. 44. Celaneo, v. 42.
 concupiscam, x. 74.
 concupiscat, x. 3.
 concupiscit, ij. 68.
 concupiscunt, ij. 68.
 concurrere, iv. 35. 74.
 concurreret, ix. 72.
 concussas opes, xj. 42.
 condantur, ij. 40.
 condat, xj. 32.
 condere, j. 108. iij. 42. xiv. 50.
 condidit, † 15. j. 115. ix. 2. x. 71.
 condimus, xj. 19.
 condis, viij. 80.
 condiscipula, x. 35.
 condit, vij. 19.
 condita, ij. 37. iv. 79. ix. 32. 38. xj. 14. xiiij. 28. III. xiv. 116. 184. gutta, iv. 32. lilia, iv. 22. musta, j. 19. vina, iij. 62. vin-
 demia, viij. 68.
 conditio melior, xj. 53.
 proxima, iij. 33. fordida, v. 17.
 condicione mala, ix. 69.
 conditum, vij. 78. Sabinum, v. 49.
 conditur, j. 49. x. 43.
 conditus, vij. 95. viij. 36.
 conductis mulis, viij. 61.
 conductos penates, viij. 75.
 conductum larem, xj. 83.
 condyle, ix. 94.
 condyli parvi, v. 79.
 confer, † 16.
 confides, ij. 47.
 confinis Patrobas, iij. 32.
 confirmant, vj. 43.
 confiteor, iij. 31. ix. 51.
 confossa que vulnere mater, † 13.
 confugas, j. 49.
 confugit, x. 92.
 confugedi cepidi, j. 50.
 confugiat, xiv. 147.
 confugati nasi, xj. 99.
 confugere, viij. 44.
 confugis, x. 68.
 confugiarium, iij. 7.
 confugare, x. 100.
 confuge, j. 63. iv. 75. xij. 95. caro, vij. 73. uno, xj. 54.
 conjuge ducta, viij. 31.
 conjugem, iij. 93. v. 38.
 conjugibus, j. 36.
 conjugis, j. 43. vij. 39. xij. 98. 103. Phasæ, iv. 11.
 conjunx, ij. 41. iij. 5. iv. 16. vj. 47. xiiij. 34. ij. 90. lasciva, v. 7. rubicunda, vi. 64.
 connubia, vj. 2.
 conscia, vij. 20. ix. 27. lu-
 cerna dulcis lectuli, xiv. 39. Ida, iv. 1. silva, iv. 25. terra, ix. 21. virgo, vj. 10.
 consciaque, xj. 62.
 conscientia, x. 5.
 conscius, xij. 24.
 consecrat, ix. 104.
 consecravit, xij. 68.
 confedit, v. 14.
 confeseor, v. 47.
 consilio, xj. 56.
 consilium, ij. 30. ix. 17. uti-
 le, v. 20.
 conspiciendus eques, ix. 50.
 conspicienda domus, vij. 48.
 conspicii Amphitheatri, † 2.
 constabit, xiiij. 3.
 constantior, iv. 54.
 constare, x. 29. xiiij. 3.
 constat, j. 104. iij. 62. xij. 13. xiiij. 95. xiv. 57.
 constemus, j. 100.
 constet, j. 67. vj. 88. xiv. 118.
 constituisque, xj. 74.
 constituit, iij. 10. xj. 21.
 constrictos libellos, xiv. 37.
 constringantur, xj. 100.
 constringatque, xi. 57.
 constringere, xiv. 66.
 consueta, † 18.
 consuevere, j. 5.
 Consul, j. 16. iv. 40. vij. 78. viij. 78. x. 70. 79. xiiij. 113. tertius, viij. 66. uter-
 que, iv. 79.
 consularare vinum, vij. 78.
 consulatus, viij. 66. xj. 99.
 consule, vij. 78. viij. 45. 66. x. 39. 48. xj. 45. xiiij. 111.
 Centeno, viij. 45.
 consules trecenti, iij. 93.
 consulis, xij. 3.
 consuluit, ix. 60.
 consumat, iv. 90. ix. 23.
 consumet, vij. 26.
 consumis, viij. 16.
 consumit, xj. 78.
 consumitis, ix. 50.
 consummatique Catois, j. 9.
 consumpsi, vij. 53.
 consumpta pagina, x. 59.
 consumpto salicto, xi. 19.
 contagia, xj. 48.
 contaminat, j. 54.
 contemgenti, xij. 45.
 contemerare, † 10.
 contemne, viij. 59.
 contemnere, xj. 57.
 contemta, vj. 15.
 contemto igne, j. 22.
 contemtor, x. 5.
 contendas, x. 33.
 contendere, vij. 41.
 contendo, iij. 82.
 contenta, vj. 47. x. 36.
 contenti, v. 16.
 contentum, viij. 59.
 contentus, ij. 53. iv. 77. vj. 42. viij. 26. 70. xj. 46.
 conterat, x. 7.
 conteris, viij. 44.
 conterit, vij. 64.
 conticuere, vij. 79.
 conticuisse, vij. 31.
 contigere, viij. 52.
 contigeris, j. 5. x. 64.
 contigerit, j. 100.
 contigit, iv. 54. vj. 83. viij. 8. ix. 24. 40. 52. x. 63. xij. 6.
 continet, iv. 8.
 contingere, iv. 54. vj. 59.
 continget, viij. 45. 72.
 contingunt, xj. 1.
 continuis diebus quinque, ix. 8. nimbis, j. 57.
 continuo, iij. 91. ix. 49.
 conposit, iv. 27.
 contra, j. 54. 118. ij. 32. v. 4. vj. 23. vij. 25. ix. 86. xiv. 62.
 contudit, ix. 104.
 contulerant, vij. 52.
 contulit, xj. 11.
 contumacem, iij. 68.
 contumax Hispanis capillis, x. 65.
 contumax syllaba, ix. 12.
 contumeliosi bubulci, x. 7.
 contumulavit, viij. 57.
 conturbabit, ix. 4.
 conturbator, vij. 26.
 conturbaturque, x. 96.
 convaluisse, j. 102.
 convaluit, x. 97.
 convencis, ij. 67.

conveni, vij. 25.
 conveniam, vij. 72.
 conveniat, vj. 65.
 convenire, vij. 35.
 convenit, iv. 10. vij. 9. viij. 48. xij. 32. xiv. 47. 113.
 conveniunt, iv. 41. xj. 38.
 conventus, viij. 4.
 conversus, vij. 5.
 convicia, iij. 46. festa, vij. 7.
 convictas Deas, x. 89.
 convictus facilis, x. 47.
 conviva, ij. 1. 19. iij. 30. 81. v. 16. viij. 67. ix. 26. 44. 49. 93. x. 27. 48. xj. 83. xij. 75. clamatus, j. 50. frequens, ix. 99. madidus, ix. 23. serus, viij. 39.
 convivæ, j. 19. xiv. 1. ebrio, iij. 58.
 convivam, j. 24. vj. 44. viij. 59. ix. 3. 91. bellum, vij. 58.
 convivaris, vj. 51.
 convivas, iij. 82. xj. 57. xij. 48.
 convivare, j. 87.
 convivia, ij. 51. iij. 63. vij. 75. 96. viij. 39. 50. 79. cuncta, ij. 6. festa, iv. 55. lauta, xij. 88. nequiora, ij. 41. sumptuosiora, j. 100. tota, xiv. 41.
 convivis, iij. 12. ix. 83. 87.
 convivium optimum, ix. 79.
 copia, vj. 73.
 copias ornnes, iij. 47.
 Copo, ij. 51. callidus, iij. 57. non segnis, iij. 58.
 copulentur, xij. 43.
 Copta Rhodia, xiv. 68.
 Coptam, xiv. 68.
 coquit, ix. 62.
 coquum, iij. 13.
 coquuntur, xij. 115.
 coquunt, v. 51. vij. 26. 60.
 cor, iij. 26. 27. vj. 64. vij. 77. x. 15. xj. 85. xij. 49. xiv. 219. acrius, vj. 64.
 Coracine, iv. 43. vj. 55. xij. 85.
 Coracinus, iv. 37. xij. 85.
 coram, v. 2. vj. 21. vij. 87. 91. x. 14. xj. 17. xij. 95.
 Coranus, ix. 100.
 corculum, xiv. 219.

corculus, vi. 39.
 Corcyraei horti, xij. 37. Regis, viij. 68.
 corda, xiv. 191. aspera, x. 103. propinqua, xij. 44.
 cordis, ij. 8.
 Corduba dives, ix. 62. facunda, j. 62. lætior, xij. 64.
 Cordus, v. 24.
 Cordyla major, xj. 53.
 Cordylas, iij. 2.
 Cordylis, xij. 1.
 Corinna, v. 10. blanda, xij. 44.
 Corinthio suburbano, v. 36.
 Corinthiorum, x. 65. veterum anse, ix. 58.
 Corinthius Hercules, xiv. 177. Sauroctonos, xiv. 172.
 Corinthon, x. 68.
 corio, iij. 16.
 cornea, xiv. 62. latera, xiv. 61.
 Corneli, j. 36. foro, iij. 4.
 Cornelia, xj. 105.
 corneoque cratere, xij. 32.
 corneus guttus, xiv. 52.
 cornibus, † 1. x. 7. aureis juvenis, ix. 43. summis, v. 32.
 cornicibus, x. 67.
 cornu gemino, † 22.
 cornu improbo, vij. 6. indico, j. 73.
 cornua, ij. 35. 43. xi. 108. xij. 94. perfida, ix. 104.
 cornuto ardore, † 19.
 corona, ix. 24. xj. 9. facta de turdis, xij. 51. grata, xij. 25. lapsa, xj. 9. olivifera, xii. 100. pulchrior, ix. 61. quadrima, xii. 32. rosea, xiii. 127. sparsa, iij. 64. turdorum, xiii. 51.
 corona amyclæa, ix. 74. Pieria, xii. 52. prætoria, viij. 33. tenui, viij. 70.
 coronabunt, x. 48.
 coronæ, vj. 38. unctæ, vij. 71. otiosæ, j. 42.
 coronam gravem, iij. 47. solam, ix. 25.
 coronas festinatas, xij. 127. intactas, xj. 90. tarpeias, ix. 41.
 coronat, xij. 18.
 coronatas comas, x. 50.

coronato Manandro, v. 10.
 coronatus miles, vij. 7.
 coronetur, x. 62.
 coronide fera, x. 1.
 coronis hesternis, ix. 62.
 coronis sutilibus, ix. 92.
 corpora grandia, xiv. 91. immatura, ix. 9. puerilia, ij. 75.
 corpore, † 7. vj. 56. xii. 101. formoso, iij. 3. toto jacuit fufus humi, viij. 75.
 corpus, † 7. j. 50. iij. 82. vij. 17. xj. 61. fæmineum, viij. 68. inane, viij. 75. luteum, xj. 48. remissum, j. 50. salubre, x. 47.
 corpusque, iv. 90.
 corripe, † 23.
 corripas, xj. 95.
 corripis, xj. 40. 44.
 corrumpere, iij. 75. iv. 5.
 corrumpis, xij. 67.
 corrumpit, xij. 64.
 corrumpitur, v. 70.
 corruerit, viij. 42.
 corrupto garo, vj. 93.
 Corsica mella, ix. 27. thyma, xj. 43.
 cortex levis, xiv. 209. Ma-reotica, xiv. 209.
 cortice deposito, xij. 86. levi, x. 37.
 cortis, vij. 53. xj. 53. xij. 45. parvæ, ix. 55. raucæ, vij. 30. sordidæ, iij. 58.
 corve, xiv. 74.
 coruscum ducem, x. 6.
 corvus, iij. 43. xiv. 74. niger, j. 54.
 Corybante picto, j. 71.
 Corycio eroco, iij. 65. xj. 9. nimbo, ix. 39.
 Corynna, viii. 73. sola, v. 10.
 Cosconi, ij. 77. iij. 69.
 Cosconia, xj. 56.
 Cosme, iv. 53. ix. 27.
 Cosmi, j. 88. xj. 9. 50. xij. 66. xiv. 110.
 Cosmiani, xij. 55.
 Cosmianis ampullis, iij. 82.
 Cosmiano pingui, xj. 16.
 Cosmica bona mala, vij. 40.
 Cosmicos, vij. 40.
 Cosmum, iij. 55.
 costa, ix. 49.

- collam, x. 48.
 costi, xj. 19.
 cothurnati Maronis, v. 5.
 vij. 62.
 cothurni Romani, viij. 18.
 xj. 10.
 cothurnis, iij. 20.
 cothurno Sophocleo, v. 31.
 cothurnos Tragicos, viij.
 3. xij. 96.
 Cotile, ij. 70. iij. 63.
 Cotta, j. 10. 24. x. 49. 64.
 88. xij. 89.
 Cottæ, vj. 70.
 cotula, viij. 71.
 coturnicis, x. 3.
 covine, xij. 24.
 coxam, vij. 19.
 coxix, ij. 40.
 Cr
 Cras, ij. 37. 45. v. 59. ix. 89.
 xj. 66. xij. 48.
 crassa fex, j. 104.
 crassaque turba, ix. 23.
 crassa aqua, xj. 22.
 crassæ aquæ, xij. 26. lacer-
 næ, viij. 58.
 crassi Burdigali, ix. 33.
 crassior libellus, ij. 6. bulla,
 viij. 33. creta, viij. 33.
 crassiora nomina, xij. 18.
 crassis turdis, ij. 40.
 crasso, v. 22. cælo, iv. 46.
 crassum volumen, v. 79.
 crassus; xj. 6.
 crastina egestas, iij. 10. vi-
 ta, j. 16.
 crastinas dapes, iij. 58.
 cratere, viii. 6. corneo,
 xii. 32.
 craticula cum veru, xiv. 221.
 parva, xiv. 221.
 crastis, xii. 68.
 creat, x. 103.
 creatus, vj. 64.
 creavit, v. 79. vii. 99.
 crebros deunces, vi. 78.
 crebrantes, j. 107.
 edam, ij. 8. vii. 54. 87.
 xii. 74.
 edamus, x. 14.
 edar, ij. 91.
 edas, iij. 36. iv. 64. v.
 29. vi. 42. viii. 36. xj. 32.
 56.
 edat, v. 45. viii. 64. ix. 49.
 ede, j. 4. 16. 42. 76. ij. 32.
 iij. 3. 5. 16. iv. 49. v. 49.
 53. 54. vi. 23. 27. 56. 60.
 viii. 37. ix. 42. 102. x. 90.
 xii. 36.
 credere, j. 25. ij. 72. iij. 73.
 75. x. 18. 85. xi. 54. xii.
 80.
 crederes, xii. 32.
 crederet, viii. 55.
 credes, xiv. 212.
 credet, vii. 9.
 credi, j. 73. xii. 35.
 credibile, iv. 32.
 credideram, j. 43. vii. 81.
 crediderim, x. 35.
 credideris, ij. 77.
 crediderisve, vii. 9.
 credidimus, ix. 49.
 credidimusque, † 26.
 credidit, iv. 73. vii. 39. x.
 53.
 credimus, ij. 71. 91. v. 1.
 vii. 59.
 credis, † 24. ij. 19. 26. 41.
 83. iij. 62. iv. 15. v. 39. vj.
 44. 84. vii. 30. 62. viii. 15.
 ix. 23. 53. 97. x. 3. 37. 87.
 xj. 44. 45. xii. 25. 48. 87.
 xiv. 9. 88.
 credit, j. 29. iij. 15. iv. 62.
 x. 35. xij. 49. xiv. 165.
 credita, vj. 76.
 credite, † 5. 12.
 creditis, ij. 4. 40.
 creditor, ix. 4.
 creditorum, ij. 13.
 creditur, † 21. iij. 42. iv. 31.
 credo, † 13. ij. 72. iij. 72.
 iv. 69. v. 29. 50. 62. vi. 5.
 vii. 5. x. 51. xi. 95. 108.
 xii. 40.
 credulitate, v. 1.
 credunt, iij. 91.
 Cremonæ miseræ, viii. 56.
 crepando, xii. 78.
 crepant, j. 77.
 crepantes manu aureolos,
 xii. 36. messes, ix. 92.
 crepantis digiti, iij. 82.
 crepet, v. 20. ix. 23.
 crepitaculum, xiv. 54.
 crepitantibus armis, ix. 21.
 crepitu, xiv. 119.
 crepuit, xii. 79.
 crepuit, vii. 27.
 crescatque, j. 109.
 crescente arundine, ix. 55.
 crescentes papillas, xiv. 134.
 crescentibus annis, j. 89.
 crescere, vij. 60. viij. 71. ix.
 62.
 crescit, viij. 44. xiij. 47. xiv.
 218.
 crescunt, † 2. viij. 33.
 Creta, ij. 2. crassior, viij.
 33.
 Cretapia, ix. 21.
 creta acida, vj. 93. putri,
 xij. 62.
 Cretæ Minoæ, xiii. 106.
 cretata Fabulla, ij. 41.
 Cretenses, ix. 21.
 creverat, ix. 78.
 creverit, viij. 56.
 crevi, xj. 40.
 crevit, v. 6. ix. 62. xiii. 58.
 crimen grande, ij. 65.
 crimenque, xj. 94.
 crimina, † 7. xj. 77.
 crimine, † 10. iv. 63. vj.
 47. x. 61. xj. 80. cædo, ij.
 56. tristino cens terra, ix.
 31.
 criminis, ij. 72.
 crine, v. 38. ix. 37. nitens,
 xij. 38. posito, ix. 37. re-
 torto, vj. 39. ruber, xii.
 54.
 crinem, xii. 100.
 crines, iij. 63. madidos, xiv.
 24. totos, j. 32.
 crines sapo, xiv. 26.
 crinibus, ix. 95. positis, xii.
 86. sacratiss, ix. 18. sep-
 tem, xii. 32. tortis, † 3.
 crinis, viii. 77. madidus, v.
 65.
 crinitæ turbæ, xii. 49.
 crispa, xiv. 90.
 Crispe, x. 14.
 Crispi, x. 2.
 Crispine, vii. 98.
 Crispinus, viii. 48.
 Crispo, iv. 54.
 Crispos, xii. 36.
 Crispulus, v. 62.
 Crispus, v. 33. xiv. 191.
 crissas, x. 68.
 crissat, xiv. 203.
 cristatæ aves, xiv. 223.
 cristati galli, ix. 70.
 Critice, vii. 89.
 Criton, xj. 61.
 croceos vitellos, xiii. 40.
 croci rubri, viii. 33.
 croco corycio, iij. 65. xj. 9.
 effuso, v. 26.
 Crocodilus Nilivacus, iij. 93.
 Cræso, v. 40.
 Cræfos, xj. 6.
 Cronus, vij. 86.
 Croti, vj. 39.
 cruce, non falsa, † 7.
 cruces ingenuas, x. 82.
 cruciat, vj. 20.
 cruda, iij. 13. puella, viij.
 64.
 cruda

cruda virgine Martiaque ,
 vj. 42.
 crudarum albularum, iv. 4.
 crude Thyeita, iv. 49.
 crudele gaudium, iij. 64.
 crudele nefas, vj. 62.
 crudelia fata, iv. 18.
 crudelis, ij. 75. iv. 61. viii.
 14. lanius, vj. 64. Nero,
 vii. 20.
 crudeles morbi, xi. 92.
 crudum piper, xj. 19. Tho-
 raca, vij. 1.
 crudus, iij. 13.
 crudus & ebrius agricola,
 xii. 77.
 cruenta flagella, ij. 17.
 cruentus Sylla, xj. 6.
 cruore, x. 92. xii. 64. vir-
 gineo, iv. 64.
 crura, ij. 35. 36. 62. iij. 51.
 vj. 56. xj. 59. violata, v.
 62.
 crure, ix. 28. glaber, xij.
 38. ligneo, x. 100.
 cruribus, xj. 38. genisque
 hirsutis, x. 65.
 cruribusque, iij. 53.
 crus lubricum desenni com-
 pede, ix. 58.
 crusculumque, iij. 93.
 crumata Bætica, vj. 71.
 crystallæ, ix. 75. x. 66. xii.
 75. candida, viii. 77. x.
 13. magna, ix. 23.
 crystallina, j. 54. ix. 60. xiv.
 111. turbata, ix. 60.
 crystallinisque, iij. 82.
 Cu
 Cubaret, iij. 91.
 cubat, j. 110. v. 1.
 cubicularia gausapina, xiv.
 147.
 cubiculo, x. 30.
 cubicularia luceina, xiv. 39.
 cubicularia polymita, xiv.
 150.
 cubile, iv. 4. xii. 57.
 cubili, ix. 7.
 cubiti vicini, iij. 63.
 cubitis, iij. 82.
 cubito, viii. 59.
 cubito dexteriore, v. 61.
 cuculli Liburnici, xiv. 139.
 cucullis, xj. 99.
 cucullo, v. 14. pullo, x. 76.
 cucullus, iij. 2.
 cucumam, x. 79.
 cucumis rectus, xj. 19.
 cucurbitarum, xj. 32.
 cucurrit, † 14. 21. 23.

cui, † 9. 24. j. 1. 44. ij. 62.
 76. iij. 5. 68. iv. 53. 54.
 79. v. 3. 15. vj. 3. vii. 1. 13.
 17. viii. 3. 48. 52. ix. 1.
 10. 13. 24. x. 10. xj. 19.
 28. 73. xii. 8. 49. 57. xiii.
 90. xiv. 53. 122. 170.
 cuique, iv. 53. ix. 81.
 cuicunque, j. 42.
 cujus, j. 25. ij. 29. 30. 89.
 iij. 2. 9. v. 62. vj. 82. vii.
 13. 25. viii. 28. 55. ix. 28.
 36. 44. x. 23. 35. xj. 101.
 xii. 3. 11.
 cujusdam, vj. 8.
 culcita, xj. 57. xiv. 119. fa-
 cilis, xiv. 162. inanis, v.
 63. viduata, xj. 22.
 culex, xj. 19. Adriaticus,
 iii. 93. Virgilius, xiv. 185.
 culi, ij. 51. xj. 100.
 culicem, viii. 56. xiv. 185.
 volantem, viii. 33.
 culina clausa, viii. 67. festa,
 vii. 26. major, v. 45.
 culina nigra, x. 66.
 culina nigra, j. 93.
 culinam, v. 51. nigram, iij. 2.
 culis, ix. 28.
 culmina, vij. 72. delicata,
 iv. 64. fulta, xj. 73.
 culminibus geminis, ix. 4.
 culo, ij. 51. xj. 101.
 culosque, xj. 47.
 culpa, xj. 80. xiv. 173.
 culpavit, ix. 60.
 culta Bononia, iij. 59.
 culta fenestra Latia nuru, x. 6.
 culta Galesus, viij. 28. ma-
 nus, v. 11.
 culta jugera, xj. 30.
 culter, vii. 26. venatorius,
 xiv. 31.
 culti soli, j. 117.
 cultior, x. 98. xiv. 26.
 cultiscomis, v. 31.
 culto cliente, ix. 23. Jove,
 viij. 80.
 cultor, v. 5. x. 92. notissi-
 mus, vj. 73. notus ami-
 citiæ, ix. 86. Rhodopeius,
 † 3.
 cultor sanctissime juris & le-
 gum, x. 37.
 cultris, ix. 3. sævis, xj.
 85.
 cultro, iij. 24. iv. 35.
 cultum, j. 118. opus, j. 26.
 cultus, j. 67. viij. 48. 51.
 72. ix. 67. x. 20. 50. xi.

11. xii. 60. xiv. 141. focus,
 xii. 18.
 cultus Tyrios, xj. 40. sum-
 mos, ix. 78.
 culum, j. 93. ij. 62. vj. 37.
 xj. 44.
 culus, j. 93. iij. 71. xj. 22.
 macer, iij. 98. tritior,
 ix. 58.
 cum, † 3. 8. 12. 15. 23. 25.
 j. 54. 82. 98. ij. 6. 14. iij.
 54. 66. 76. iv. 2. 6. 33. v.
 50. 57. 68. vj. 29. 30. 77.
 vij. 13. 21. 61. viij. 3. 20.
 55. ix. 3. 12. 19. 88. x. 14.
 33. 40. xj. 6. 44. 62. xij.
 15. 29. 52. 98. xiii. 1.
 5. 10. xiv. 1. 4. 6. 10.
 &c.
 cumque, ix. 2. 31.
 Cumano pulvere, xiv. 114.
 cunæ, ix. 9.
 cunarum, xj. 40.
 cuncta, iv. 44. v. 29. ix.
 79. xj. 40. convivium,
 ij. 6.
 cunctaris, vi. 20.
 cunctis, † 1. vj. 66. ix. 81.
 animalibus, xj. 85. ther-
 mis, ij. 14.
 cunctos, iij. 46.
 cuneis, j. 27.
 cuniculus, xiii. 60.
 cunne, vij. 34.
 cunni, iij. 72. xj. 62. cani,
 ix. 38. fatui, vii. 17. lascivi,
 vi. vj. 5.
 cunnilingis, vij. 94. xij. 87.
 cunnilingum, iv. 43.
 cunnilingus, xij. 59.
 cunnis filigineis, ix. 3.
 cunno, ij. 74. 87. cano, ij.
 34. clamoso, vij. 17.
 cunnos, xj. 44. geminos,
 j. 91. miseros, xj. 47.
 cunnum, j. 78. ij. 84. iij.
 93. vij. 66. ix. 94. xj. 48.
 86. vetulum, x. 90.
 cunnus, vij. 17. x. 90. xj.
 79. gratus, iij. 81. offensus,
 iij. 93.
 cuperem, vj. 83. xiv.
 132.
 cuperent, x. 89.
 cuperes, † 8.
 cuperet, viij. 78. x. 81. xiv.
 78.
 cupiam, xj. 68.
 cupiant, iv. 85. vii. 11. xiv.
 8.

- cupias, j. 57. vj. 29. xj. 57.
 xii. 18. xiv. 217.
 cupiat, vij. 17. 41.
 cupidæ avaritiæ, xj. 59.
 cupidinei Labycæ, vii. 86.
 cupidinesque, ix. 12. xj. 14.
 Cupido, ix. 57. parve, vj.
 13.
 cupido marito, xj. 79.
 cupidum Titana, viij. 21.
 cupidus, xij. 49.
 cupis, j. 2. 4. 64. 73. iij. 25.
 44. iv. 6. 31. v. 79. vj. 63.
 vij. 25. 45. 61. 73. ix. 52.
 104. x. 1. 17. 68. xj. 9. 53.
 100. xij. 37. 41. 62. 67.
 cupisque, xii. 62.
 cupit, j. 11. 116. 117. ij. 4.
 vi. 34. 38. 66. viij. 21. x. 8.
 xiii. 67. xiv. 115. 172.
 cupiunt, x. 35.
 cupresso perpetua, vj. 73.
 viva, vj. 49.
 cur, j. 3. 60. ij. 4. 33. 65. 69.
 84. iij. 4. 11. 34. 60. 70.
 95. 99. iv. 7. 48. v. 53. 56.
 61. 74. vi. 67. 82. vii. 2.
 41. 49. 86. 101. viii. 67.
 ix. 5. 72. 74. x. 3. 13.
 22. 50. 65. xi. 11. 20. 48.
 54. xii. 57. xiii. 14. 49.
 xiv. 2. 121. 169. 175.
 cura, j. 112. iv. 8. v. 22. 24.
 25. vi. 52. vii. 38. 90. viii.
 82. ix. 19. blanda, xi. 27.
 dulcissima, viii. 77. festi-
 nata, x. 2. mutua no-
 stri, x. 20. secunda, ix.
 81.
 curæ, j. 26. vii. 9. mille, vii.
 96. pallentes, xj. 7.
 curæque, j. 16.
 curam, j. 83.
 curandum, xi. 75.
 curare, vi. 50.
 curarum, j. 77. iv. 83. vj.
 68.
 curas, viij. 51. inquietas,
 x. 30. nascentes, v. 5. ru-
 des, j. 67. victuras, j.
 108.
 curet, x. 18.
 Curiatius, iv. 60.
 Curio, vj. 64. vii. 67. gra-
 vior, xi. 17.
 Curios, j. 25. v. 29. vii. 57.
 ix. 28. graves, ix. 29.
 curiosos, xj. 64.
 curis acribus, iij. 20.
 curis soluta nox, x. 47.
 Curius, xj. 105. ix. 83.
 curo, xj. 95.
 currant, xiv. 208.
 curras, iv. 87.
 currat, vii. 6.
 curre, iv. 10. v. 26. viij. 67.
 currente carina, iij. 78.
 currenti, iij. 44.
 currere, ij. 6. vj. 43. vij. 31.
 viij. 11.
 curres, x. 100.
 curreret, j. 15.
 curret, xiv. 209.
 curribus, viij. 26. x. 50.
 curris, vij. 31. viij. 44.
 currit, j. 49. ij. 14. iij. 20.
 63. v. 32. 62. vj. 46. xiv.
 55.
 currunt, xj. 91.
 currus ferventes, † 28. ge-
 mini, viij. 65.
 cursor, iij. 47. succinctus,
 xij. 24.
 cursorum, iij. 100.
 cursu, iv. 19. xij. 36. facili,
 x. 104.
 cursurus, iij. 5.
 cursus clausus, xij. 57.
 cursus lascivos, j. 45.
 curtaque testa, iij. 82.
 curto latere, xij. 32.
 currus calix, j. 93.
 curva ofella, xiv. 221.
 curva theca, xj. 59.
 curva unda, ix. 92.
 curvæ Matineffæ, iv. 55.
 curvas valles, iv. 64.
 curvavit, xiv. 34.
 curvis venis, xiv. 33.
 curuli, xj. 99.
 curvo ferro, xiv. 51. nexu,
 † 26.
 culpide acuta, xiv. 92. Æto-
 la, xiiij. 93. laurigera, vij.
 5. longa, xiv. 221. splen-
 denti, vij. 26.
 cuspidesque, iij. 82.
 cuspidis Ætolæ, vij. 1.
 cuspis, xj. 101. frondea, xiv.
 22.
 custodem, iij. 68. xij. 53.
 spadonem, ij. 54.
 custodes, x. 69.
 custodia clausa, ij. 85.
 custodis Dei, vij. 90.
 custodit, j. 67.
 custos, j. 40. 42. viij. 40. xj.
 40.
 cute, vij. 9. 34. viij. 33. avi-
 da, x. 12. ceruffata, vij.
 24. sarta, j. 104.
 cutem, j. 78. viij. 52. exu-
 stam, xiiij. 80. laxam, v.
 80.
 cutis, ij. 36. vj. 93.
 Cy
 Cyaneæ ruinæ, vii. 18.
 Cyaneasque, xj. 100.
 cyathis, j. 72. viij. 6. 51.
 xiiij. 22.
 cyathos, ix. 95. x. 66. sex,
 xj. 28. 37.
 Cybele, viij. 46. ix. 3. 40.
 Cybeles, j. 71. iij. 91. vij.
 72. viii. 55. ix. 12. xiii. 25.
 64.
 Cybeles sacra, iij. 81.
 cybii, xj. 28. 32.
 cybium, v. 79.
 cyclops, vij. 37.
 cyni, xiv. 161.
 cynis fenibus, v. 38. ix. 43.
 cynno, j. 116. ix. 106.
 cynus, iij. 43. cantator,
 xiiij. 77.
 Cydonia ventura, x. 42.
 Cydonia satura, melle,
 xiiij. 24.
 Cyllaron, viij. 21.
 Cyllarus, iv. 25. viij. 28.
 Cyllenes, vij. 73.
 cymbala, xiv. 204.
 cymbia ficta faguntino luto,
 viij. 6.
 cynicos inopes, xi. 85.
 cynicum, iv. 53. fenem, iij.
 93.
 cynicus, iv. 53. vij. 63.
 Cyniphio marito, vij. 94.
 Cynthia, viij. 73. xiv. 189.
 Cyparisse, xiiij. 96.
 cyparissos aërias, xij. 50.
 Cypron infamem, ix. 92.
 Cypros Cythereia, viij. 45.
 Cytherea, xj. 82.
 Cytherea acu, ix. 14.
 Cythereia Cypros, viij. 45.
 Cytheriacis conchis, ij. 47.
 Cytheriaco nectare, xiv.
 207.
 D.
 Da
 DA, j. 2. 59. 108. ij. 30. 90.
 iv. 27. vj. 34. 47. vii. 95.
 viij. 73. ix. 95. 105. xj. 7.
 27. xij. 60. xiiij. 4. 79.
 dabam, x. 75.

- dabant, ix. 9.
 dabas, ij. 76. ix. 10.
 dabat, † 4. j. 91. vj. 66. vij.
 7. viij. 56. ix. 86. xj. 7.
 105.
 dabatur, vj. 11.
 dabis, iv. 77. 87. vij. 25.
 83. ix. 68. x. 75. xj. 24.
 xij. 26.
 dabit, j. 77. 118. ij. 9. vi. 10.
 ix. 27. 86. xj. 24. 79. 99.
 xij. 3. xiv. 84. 89. 112.
 dabitur, viij. 45. xj. 53.
 dabo, iv. 15. 72. x. 48. xj.
 30. 59.
 dabunt, v. 66. vj. 50. viii.
 56. xiii. 110. xiv. 82.
 Daci ducis, ix. 36.
 Dacis, ij. 2. vii. 19. supplici-
 bus, vj. 10.
 dactyliotheca, xiv. 123.
 dactyliothecam, xj. 60.
 Dacus, vj. 76.
 Dacus puer, j. 23.
 Dædale, † 8.
 Dædalon aprantem puero li-
 quidas alas, iv. 49.
 Dalmata, x. 78.
 damæmbelles, iv. 74.
 damam impeditam, iij. 58.
 damas illigatas, j. 50. mol-
 les, iv. 35.
 Damascena pruna, xij. 29.
 Damascenis fenibus, v. 18.
 damis, iv. 74.
 Damma, xii. 17.
 damna, j. 13. vij. 13. ix. 7.
 x. 58. xij. 57. xiii. 1.
 damnare, vij. 43.
 damnatæ virgæ, xii. 48.
 damnaram mentulam, vij.
 54. moecham, x. 52.
 damnatum, ij. 24.
 damnatur, ij. 64.
 damnaverit, iv. 87.
 damnavit, vj. 32. vij. 43.
 damnavitque, xj. 42.
 damnent, j. 26.
 damnent, iv. 60. ix. 49.
 danno securo, j. 83.
 Damnofa, xiv. 18.
 damnnum, xj. 25. xij. 1. ta-
 le, xij. 89.
 damus, v. 26. viij. 82. xj.
 4. 58. xiii. 16. 38. 42. xiv.
 23.
 Danae picta, xiv. 5.
 danda, iij. 10.
 dandum, iij. 7.
 dant, j. 24. ix. 53. xj. 69. xii.
 98.
 dante, viij. 82.
 dantem, ix. 26.
 dantur, v. 82.
 dapes, iij. 31. iv. 78. xiii.
 14. 36. ambrosias, iv. 8.
 viij. 39. 50. xiii. 91. Capi-
 tolinæ pontificumque,
 xii. 48.
 dapes craftinas, iij. 58. lau-
 tas, xiv. 90. natalicias,
 vij. 85. socias, ix. 73.
 Daphne fugitiva, xj. 44.
 Daphnis, iij. 5.
 Daphnona, x. 79.
 Daphnonas, xij. 50.
 dapibus, iv. 78.
 dapibusque superbis, iij. 45.
 Dardanio Iulo, vj. 3. mini-
 stro, xj. 105.
 Dardanifve Cajera, x. 30.
 Dardanius Paris, ix. 106.
 dare, j. 19. 77. 105. 112.
 ij. 10. 22. 39. 56. iij. 54.
 90. iv. 27. 42. 67. v. 24.
 26. 83. vj. 10. 21. 56. vij.
 55. 59. 74. viij. 9. 38. 70.
 73. 78. ix. 54. 75. x. 16. xj.
 28. 44. 61. xij. 6. 44. 55.
 64. 98. xiv. 157.
 darem, iv. 67. ix. 93. xii. 66.
 xiv. 153.
 darentur, j. 37.
 dares, iij. 65. vij. 7. 22. viij.
 46. x. 41.
 daret, viii. 55. ix. 13. 31. 42.
 55. xj. 4.
 dari, j. 112. ix. 74. xj. 87.
 das, j. 6. ij. 10. 21. 24. 25.
 43. 71. iij. 16. 40. iv. 67.
 vij. 29. viii. 22. ix. 90. x.
 16. 69. xj. 68. 105. xii. 4.
 xiv. 37. 168.
 Dasioque, vj. 70.
 Daſius, ij. 52.
 dat, j. 60. 89. ij. 24. 49. iij.
 95. iv. 45. 46. 53. 71. 90.
 v. 66. viii. 15. 27. 78. ix.
 7. 65. 94. 106. x. 19.
 75. xij. 3. 10. 59. xiii.
 39. 71. 119. 127. xiv. 33.
 85. 150.
 data, j. 12. 36. vj. 10. 89.
 viii. 6. 50. 71. 77. ix. 49.
 xj. 92.
 datam, x. 75.
 date, xii. 55.
 datis, x. 103. cibus, iv. 53.
 muneribus, ix. 49.
 dato, vij. 24. 45. viii. 24.
 ix. 54. x. 61. xii. 18.
 xiv. 126.
 datum, j. 42. 44. vj. 29.
 xii. 14.
 datur, ij. 2. 61. iij. 30. v.
 15. 23. 59. viii. 14. ix. 3.
 x. 26. xii. 18. 77. xiii.
 5. 35. xiv. 4. 25. 144.
 170.
 daturam, x. 81.
 daturum, iv. 67. xj. 68.
 daturus, viii. 54.
 De
 De, † 12. j. 14. 19. 42. iij.
 54. 66. 93. iij. 58. 65.
 77. iv. 29. 54. 61. v. 36.
 56. 79. vj. 19. 35. 49. vij.
 9. 11. 30. 45. viii. 31. 33.
 ix. 19. 30. 78. x. 33. 72.
 76. xj. 9. 28. 55. xii. 66.
 84. xiii. 38. 54. xiv. 55.
 166. 195.
 deque, x. 68.
 Dea, vj. 21. xii. 8. cæca, iv.
 51. sollicitata, vj. 68.
 Dea luciferæ, xj. 70. Me-
 dusæ, vii. 1. tetricæ,
 vii. 95.
 Deaque Cnidia, xij. 66.
 Deam, iij. 3. x. 92.
 Deas convictas, x. 89.
 duas, ix. 106. duras, xj.
 92. tetricas, iv. 73.
 Deasque, viii. 81.
 debeas, ij. 6.
 debeat, v. 37. vi. 4. ix. 59.
 debent, iij. 69. viii. 71.
 debentur, viij. 80.
 debeo, ij. 44. vij. 59.
 debere, ix. 85.
 deberem, vj. 30.
 debes, ij. 3. 41. 80. iij. 87.
 99. vi. 77. vii. 9. viii. 17.
 ix. 94.
 debet, j. 67. 86. ij. 3. 19.
 68. 92. iij. 58. 80. 81.
 iv. 37. v. 81. vi. 4. 60. 8.
 vii. 9. ix. 40. x. 5. 103. x.
 97. xii. 98. xiii. 101. xiv.
 97. 195. 220.
 debile opus, viii. 6.
 debilis boletus, vii. 19. li-
 gua, x. 65.
 debilisque, vii. 19.
 debilitata Venus, j. 47.
 debilitate, ij. 86.
 debita, iv. 1. vota, ix. 3.
 debitor, v. 43. numerosus
 iij. 31.
 debitorque, ix. 43.
 debitorus, v. 81.

- ebuerat, v. 68.
 ebuerant, xi. 92.
 ebuerint, ix. 74.
 ebuit, ij. 75. iij. 100. vij.
 20. viii. 37. x. 77.
 ecebat, xlii. 64.
 ecem, j. 67. 104. iv. 61.
 v. 7. 12. 20. 83. vi. 8. 20.
 viij. 7. 10. 71. ix. 60. xij.
 66. ætates, iv. 66. an-
 nis, iv. 46. horis, xj. 30.
 plus minus, ix. 103. fester-
 tia, xj. 77. vetulas, ix. 103.
 ecemque, xiv. 192.
 eceMBER, v. 85. viii. 7. a-
 trox, vij. 36. canus, j. 50.
 gratus, vij. 71. horridus,
 vij. 35. 94. longus &
 bruma madens, x. 5. me-
 dius, vij. 27. vagus, iv. 14.
 eceMBRES multos, xii. 18.
 triginta, iij. 36.
 eceMBRI, ij. 85. v. 18. 50.
 xii. 63. fumoso, v. 31. ge-
 lido, iv. 19.
 eceMBRIS gelidi, x. 87.
 eceNNI compede crus lubri-
 cum, ix. 58.
 eceNS, iij. 2.
 eceNT, j. 32. x. 58. 90. xii.
 15. xiv. 1.
 eceNTIOR, xii. 22.
 ecePTA dextra, j. 22.
 ecePTÆ dextræ, j. 22.
 ecePTUS, ij. 14.
 eceRE, v. 50.
 eceRNIS, ij. 64.
 eceT, † 10. ij. 41. viii. 65.
 82. ix. 12. 14. xi. 12. xii.
 63. xiii. 108. xiv. 12. 47.
 eceCIANE, j. 9. 25. ij. 5.
 eceCIANO, j. 62.
 eceCIANUS, j. 40.
 eceCIDAT, ix. 4.
 eceCIDIS, vij. 57.
 eceCIDIT, iv. 18. xij. 14. 26.
 eceCIES, j. 12. 27. 59. 104.
 ij. 65. 67. iij. 52. 62. iv.
 37. 51. 66. 79. ix. 84. 95.
 xi. 24. xii. 56. xiv. 170.
 eceCIESQUE, xii. 78.
 eceCIMA hora, iij. 36. iv. 8.
 eceCIMA, iij. 36. vii. 50. ho-
 ra, j. 109. xj. 80.
 eceCIMÆ brumæ, vii. 64.
 eceCIMAM, x. 70.
 eceCIMI libelli, x. 2.
 eceCIMIQUE libelli, xii. 5.
 eceCIMO, v. 22. viro, vj. 7.
 eceCIMUS aanus, viii. 71. la-
 pis, iv. 57.
 deciperis, xiv. 88.
 decipi, v. 18. xii. 51.
 decipiat, † 24.
 decipies, iv. 89.
 decipimur, vij. 87.
 decipis, iij. 87.
 decipit, iv. 56. vii. 99. xiiij.
 100. xiv. 216.
 decipitur, xliii. 68.
 decipiturque, vi. 70.
 declamas, ij. 7. iv. 81.
 decoctæ aquæ, xiv. 116.
 decor vivus, vi. 13.
 decorata cedro pagina, v. 6.
 decore, vj. 28. vario, vj. 42.
 decorus, viij. 61.
 decoxit, ij. 11.
 decuisse, † 15. ij. 34.
 decuit, viij. 28. 55.
 decrevere, vii. 53.
 decrevit, j. 79.
 decus, j. 1. 56. iv. 14. vj. 25.
 vii. 73. 96. viij. 30. 51. 55.
 x. 92. 103. xj. 14. 54. xiv.
 32. Æolium, viij. 28. al-
 tum, ix. 2. dulce, ix. 29.
 juvenile, ix. 18. Palladium,
 ix. 24.
 decusque, viij. 28.
 dedecus, xij. 32.
 dederas, iij. 22. iv. 7. ix. 96.
 dederat, † 7.
 dedere, iv. 44. ix. 13. xii. 6.
 dederim, vii. 41.
 dederint, j. 104. xiv. 101.
 dederis, v. 43. vj. 30. vij. 9.
 54. viij. 24. ix. 19. xiiij.
 105.
 dederit, iij. 6. viii. 48. 66. ix.
 37. x. 12. xiv. 89.
 dederō, xiv. 142.
 dederunt, j. 100. v. 66. xiv.
 43.
 dedi, xiiij. 11.
 dedicat, iij. 29.
 dedicata, vij. 16.
 dedicatos pisces, iv. 30.
 dedicatur, v. 2.
 dedidicit, ij. 75.
 dedignatur, vj. 64.
 dedimus, x. 75. xiv. 19.
 dedisse, v. 61. vii. 41. xiv.
 14.
 dedisses, vj. 30. xj. 19.
 dedisset, x. 2.
 dedisti, j. 1. iij. 12. 40. iv.
 27. v. 85. viij. 50. ix. 4. x.
 14. xj. 19. xii. 5.
 dedistis, ix. 35.
 dedit, † 15. j. 59. ij. 2. 43.
 52. 54. 66. 76. 92. iij.

59. 95. iv. 11. 23. 31. 66.
 v. 13. 33. 60. 66. 68.
 vj. 8. 10. 34. 35. vii. 20.
 86. 95. ix. 10. 25. 37. 59.
 67. 69. 96. 104. x. 6.
 63. 81. xii. 31. 59. xiiij.
 49. 69. xiv. 1. 40. 124.
 † 140. 161. 170. 175. 189.
 211.
 dedite, iv. 64.
 dedolat, xj. 85.
 deducere, ix. 30.
 deerant, vii. 95. xii. 44.
 deerat, xii. 32.
 deerit, viij. 21. xii. 29.
 deerunt, v. 61. 79. viij. 56.
 xj. 53. xij. 14.
 deesse, iv. 67.
 deest, j. 93. vii. 33. x. 18.
 48.
 defecerit, viij. 4.
 defeci, v. 40.
 defecisset, j. 12.
 defæcta lingua, xiiij. 77.
 defender, iv. 16.
 defendere, v. 16.
 defender, xiv. 83.
 defendunt, xliii. 94.
 deficiens, j. 102.
 deficiens aulæ, † 2.
 deficiis, ij. 6.
 deficitque, iv. 91.
 defioculus, xii. 59.
 deflere, v. 38.
 defluat, iv. 3. viii. 45.
 deforme vitium, xj. 100.
 deformis, vij. 74.
 deformius, ix. 79.
 defructi nigri, iv. 46.
 defuerit, xiv. 22. 95.
 defuerunt, xij. 42.
 defuncti, viij. 57. patroni,
 ix. 75.
 defunctus, iv. 73.
 Degis, v. 3.
 Dei, v. 5. vij. 1. 59. viij. 4.
 26. ix. 4. xj. 61. Cæsaris,
 ix. 67. custodis, vij. 90.
 Palatini, v. 19. fiderei,
 xij. 60.
 Dei faciles, j. 104. xij. 6.
 Deique, v. 8. vii. 33.
 dejecta venabula, xiv. 31.
 dejecto, vij. 32.
 dejectus, v. 14.
 deinde, ij. 1. 19. vij. 42. 57.
 ix. 103. xij. 67.
 deiphobi, iij. 85.
 Deis, j. 104. ix. 62. 104.
 Deisque, xij. 15.
 delapfa, vij. 81. viij. 32. li-
 gustra, viij. 28. de-

delasset, x. 5.
 delacor, xj. 67. profugus,
 † 4.
 debilis, vij. 83.
 debilis, xiv. 7.
 debilit, vj. 64.
 delecta, ix. 62.
 delecta fera, j. 61.
 delectant, v. 2.
 delectantia, v. 16.
 delectaris, x. 45.
 delectas, vij. 75.
 delectat, j. 35. iij. 77. vij. 86.
 x. 93. xj. 71. 105.
 delectatur, ix. 63.
 delet, x. 56.
 deliberet, ix. 36.
 delibuta labra, xj. 99.
 delicata culmina, iv. 64. ju-
 ra, j. 105.
 delicata murena, x. 30. pur-
 pura, iij. 2. uva, x. 74.
 delicata Europæ, iij. 20. Flo-
 ræ, x. 92. mensæ, x. 62.
 urinæ, iij. 82.
 delicate lector, iv. 55.
 delicati Botrodi, j. 50. ruris,
 vij. 16.
 delicatior, v. 38.
 delicatum nomen, ix. 12.
 delicatus, xii. 57. Eunu-
 chus, iij. 58.
 delicia, † 2. j. 110. xj. 14.
 breves, vj. 28. x. 53. supi-
 niores, ij. 6.
 deliciaque, viij. 82. ix. 29.
 delicias, j. 15. 60. vij. 87.
 viij. 26. 63. x. 35. xij. 15.
 76. xiv. 59. 198.
 deliciasque, iv. 88. v. 35.
 vij. 13.
 deliciis, viii. 48.
 delictum, j. 8. xiii. 99.
 delictumque, vii. 49.
 Delphica, xii. 67.
 Delphin, viii. 51.
 Delphis, ix. 43.
 Delphitico cinædo, xj. 22.
 demas, ij. 10.
 demens, † 7. ij. 45. iij. 75.
 76. 93. v. 70. vij. 24. 64.
 demere, ij. 77.
 demeruisse, ix. 56.
 Demetrius, j. 102.
 demisso vulcu, j. 69.
 Democritus, ix. 48.
 demus, x. 2. 45.
 dena, x. 41.
 denarius, j. 118. tribus, ix.
 103.

denarius, ij. 51. ix. 33.
 denas, † 27. brumis, iv. 40.
 denique, † 7. j. 93. 110. iij.
 50. iv. 45. vj. 65. vii. 50.
 viii. 33. 81. xij. 39. xiii. 2.
 denis, ix. 51.
 denos, vij. 13. aureolos,
 ix. 5.
 dens senior, ix. 58.
 densa turba, vii. 60.
 densaque turba, x. 10.
 densique trientes, vj. 86.
 densus, viij. 44. comis, ix.
 62.
 denso triente, ix. 89.
 densum vellus, iv. 3.
 densumque vulgus, vj. 38.
 dent, vj. 87. vij. 27. 66. x.
 34.
 dentata Ægle, j. 73.
 dente, † 26. iij. 19. 47. xj.
 71. xiii. 2. 94. xiv. 200.
 blando, i. 15. fulmineo,
 xj. 70. furiali, ij. 75.
 multido, xiv. 25. præ-
 duro, xiii. 66. rabido, †
 18. secto, xij. 84. vacuo,
 j. 61.
 dentem, xiii. 2. ægrum, x.
 56. politum, v. 38. sordid-
 um, x. 3.
 dentes, j. 20. 52. 88. iij. 93.
 v. 44. vj. 64. 74. viij. 57.
 ix. 38. xi. 41. xiv. 22.
 68. eborei, xiv. 91. pi-
 ceique buxeique, ij. 41.
 dentes emtos, xiv. 56. In-
 dicos, x. 98. nigros, v.
 44. niveos, ibidem, timi-
 dos, j. 105.
 dentibus, ix. 75. atque co-
 mis emtis, xii. 23. Indis,
 ij. 42. Libycis, ix. 23.
 ruginosis, v. 29.
 dentitricium, xiv. 56.
 dentis antiqui, vii. 12. Ery-
 thræi, xiii. 101. Libyci,
 xiv. 3.
 dentiscalpia, vii. 52.
 dentiscalpium, xiv. 22.
 Dento, v. 45. viii. 31.
 Deo, ij. 14. iij. 24. iv. 1. vii.
 98. xij. 39. averso, viii.
 62. Pergameo, ix. 17.
 Deoque, viii. 2. ix. 68.
 Deorum, j. 77. 83. 105.
 112. viii. 50. ix. 95. xj.
 9. 58. 81. 94.
 Deos, j. 13. 40. 77. iv. 21.
 77. 90. v. 65. vi. 4. viii.

24. 50. 81. ix. 26. 88. x.
 58. magnos, ij. 91. furdos,
 vj. 58.
 deofculatur, viii. 81.
 dependet, vii. 94.
 depilatos coles, ix. 28.
 deponas, ix. 11.
 deponi, j. 110.
 deposita, j. 36. iv. 14. veste,
 vj. 93.
 deposito cortice, xiiij. 86.
 pudore, iij. 68.
 depofui, iij. 50.
 deposuit, v. 49.
 deprendat, † 11.
 deprendere, v. 68.
 deprendi, j. 35. vij. 81.
 deprensaque, furta, j. 88.
 deprensi Nili, † 3.
 deprensum, xi. 44.
 deprensus, v. 49. ix. 98.
 depugnat, xiii. 1.
 deque, j. 104.
 derasa, viii. 33.
 deridere, xiii. 2.
 derides, iv. 7. v. 30. xii. 32.
 xiv. 176.
 deridet, xi. 25.
 derisit, vi. 80.
 derisor Fabianus, xii. 85.
 derisoremque, j. 5.
 des, vi. 5. 63. viii. 8. 56. xii.
 26.
 descendere, j. 52. x. 75. ix.
 65. xj. 85.
 descenderet, j. 102.
 descendet, j. 50.
 deferat, xi. 72.
 deferebat, iij. 64.
 deferis, vii. 57. x. 41. xi.
 73.
 deserit, xii. 103.
 deserta uxore, viij. 31.
 deserto marito, iv. 9. raptore,
 xii. 52.
 desertos cineres, xj. 51.
 desertus sodalis, ix. 3.
 desiderantur, x. 30.
 desiderio, j. 110. x. 78.
 desiderium, vii. 4. x. 12. m-
 tius, xii. 21.
 desideret, iij. 63.
 desidix, x. 70.
 desidiosus, viii. 3. eque.
 xii. 26. homo, j. 108.
 deseris, iv. 48.
 desine, † 25. j. 42. ij. 66. i.
 74. v. 51. vi. 89. viii. 31.
 65. xi. 40.
 desinere, ij. 64.

- esinis, iv. 52.
 esinit, iv. 16.
 esisti, viii. 5.
 esit, j. 80. iij. 75. vi. 26.
 vii. 38. 73. x. 86. 90. xi.
 26. xii. 61. xiii. 1. xiv.
 105. 130.
 esperabantur, † 22.
 esperasse, xj. 37.
 espicis, iv. 84.
 espicit, xii. 57.
 espolies, xj. 50.
 estinet, ix. 36.
 estinisset, vii. 23.
 estituit, j. 102.
 estunt, j. 80. iv. 39. 77.
 et, ij. 24. 31. v. 51. vii. 71.
 viii. 51. ix. 19. 43. x. 33.
 xj. 33. xiii. 11. 125. xiv.
 1. 153.
 eterior, ij. 34. purpura, xiv.
 156.
 eteriora, ij. 71.
 eteiorie anima, iij. 14.
 eterior, xii. 64.
 etineat, j. 71. v. 31.
 etinet, iij. 98. xi. 9.
 etinuere, ij. 91.
 etinuisse, vii. 92.
 etinuitque, xiv. 166.
 etonnis capillis, viii. 52.
 etracta, vi. 93.
 etrahet, iij. 43.
 etrahis, xi. 95.
 etulit, xii. 25.
 etur, xj. 13. 81. xiii. 117.
 eteuchonnis, v. 54.
 etivat, xi. 48.
 etites, v. 57.
 etunces, xii. 28. crebros,
 vi. 78. meros, vii. 66.
 etvorantibus oculis, j. 97.
 etvorat, v. 4.
 etvota arma, vi. 73.
 etvum, † 1. v. 3. vii. 4. 39.
 viii. 82. ix. 4. reducem,
 viij. 8.
 etvumque, x. 72.
 etvum, vi. 3.
 etvus, j. 100. ij. 24. 59. v.
 56. vii. 49. ix. 25. 29.
 32. 44. 95. 104. x. 38.
 xii. 48. magnus, ix. 44.
 etvictor, vii. 7.
 etvictora, † 13. 23. x. 92. cer-
 ta, † 13. felix, ix. 62. for-
 tis, † 23.
 etvictore cubito, v. 62.
 etvictora, ij. 11. ix. 44. xi. 70.
 100. xiv. 208. decepta, j.
 22. didissima, xi. 70.
 dextra, vi. 83. xii. 84. lon-
 ga, vii. 19. vetula, xi. 30.
 dextræ, viii. 30. deceptæ,
 j. 22.
 dextram, † 18. ij. 21. xii.
 29.
 Di
 Di, vii. 17. 66. x. 34.
 Di bene, xi. 54.
 Diadema, viii. 55.
 diademata, vi. 10.
 Diadumene, iij. 65. v. 47.
 vi. 34.
 Diana, viii. 46. xii. 68.
 Dianæ, † 13. vii. 72. xi. 19.
 Aventinæ, vi. 64. Casa-
 reæ, † 12. Dominæ, xii.
 18. Tiburtinæ, vii. 27.
 Dianam Luciferam, x. 70.
 diapasmate, j. 88.
 diana, xi. 109.
 diatheca, xii. 71.
 Diavulus, j. 31. 48.
 dic, j. 21. 47. 98. ij. 89. iij.
 11. 20. 30. 63. iv. 7. 66.
 v. 59. vi. 10. 19. vii. 17. 72.
 viii. 3. 28. 29. 76. ix. 22.
 24. 48. 84. 95. x. 46. 56.
 xi. 30. 34. xii. 11. 64. 101.
 xiii. 14. xiv. 179. 215.
 217.
 dicam, j. 8. 71. ij. 7. 12.
 23. iij. 34. iv. 26. v. 10. vi.
 30. 54. vii. 33. 99. x. 14.
 41. xi. 9. 64. xii. 22.
 dicant, xiv. 120.
 dicar, xiv. 58.
 dicas, j. 53. 97. iij. 30. 95.
 v. 4. 27. xii. 84. xiii. 24.
 105.
 dicat, j. 109. iij. 68. x. 102.
 xi. 56. xii. 102.
 dicatur, j. 46. x. 25.
 dicebas, xj. 70.
 dicebat, xj. 62.
 dicebatque, iv. 67.
 dicemur, j. 66.
 dicent, xi. 79. xii. 21.
 dicentem, xij. 5.
 dicere, j. 16. 33. 36. 53. ij.
 20. iij. 3. 51. 90. 95. iv.
 37. 89. v. 46. 73. 76. vj.
 5. 54. 56. 65. vii. 5. 7. 9.
 17. 27. 91. 98. viii. 7.
 ix. 8. 12. 42. 47. 50. 62.
 97. x. 25. 33. 46. 51. 64.
 xi. 8. 19. xii. 31. 35. xiii.
 2. xiv. 73.
 diceret, xii. 85.
 dicereris, vj. 17.
 diceretur, x. 40.
 diceris, † 3. ij. 18. iv. 69.
 v. 39.
 dices, † 24. ij. 60. 63. iij.
 4. 38. iv. 42. vii. 85. ix.
 46. x. 92. xj. 8. xiii. 58.
 xiv. 14.
 diet, j. 71. iij. 4. 93. vj. 79.
 x. 101. xj. 8. 40. 59. xiii. 4.
 57. 84.
 dicetur, j. 51.
 dici, j. 30. 66. 101. ij. 43.
 vij. 27. viii. 75. x. 103. xj.
 33. xii. 3. 41.
 dicique, iv. 31.
 dicis, j. 47. 68. 82. 108. 118.
 ij. 21. 43. 67. 69. 87. iij.
 51. 61. 95. v. 30. 46. 59.
 vj. 35. 44. 75. vii. 91. viii.
 34. ix. 89. x. 14. 49. xj.
 30. 31. 68. xii. 27. 74. 87.
 101.
 dicit, j. 18. 68. iv. 20. 34. 91.
 v. 39. vi. 78. vii. 17. ix.
 94. x. 55. xiv. 201.
 dicitque, j. 54.
 dicite, iij. 88. ix. 29.
 dicitur, † 21. 25. j. 15. ij.
 40. 84. iij. 64. iv. 31. v. 3.
 13. ix. 27. xj. 4.
 dicor, x. 65. xj. 22. xiv.
 120.
 dicta, x. 3. xii. 42.
 dicta Gallia, iij. 1.
 Dictæa gente, xj. 70.
 Dictæo tauro, † 5.
 Dictæum Jovem, iv. 1.
 dictat, ij. 86.
 dictavit, viij. 73.
 dicteria, vj. 44.
 dictis, j. 5. à Martè Kale-
 dis, x. 29.
 dictum, ix. 9.
 dicturus, x. 72.
 dictus, vj. 17. viii. 13. ix.
 13.
 dicunt, iij. 63. ix. 12. x. 45.
 xiv. 194. 196.
 didicere, j. 23. xj. 55.
 didici, xiv. 73.
 didicit, † 26.
 Dido pulcherrima, viii. 6.
 Didyme, v. 42.
 Didymi, xii. 43.
 Didymus, iij. 31.
 die, vi. 70. vii. 19. 66. 91.
 ix. 63. xii. 57. tota, xj. 78.
 et toto, x. 70. 74. xi. 105.
 uno, xj. 19.
 dieque, ij. 5. 43. x. 58. xii.
 57.
 die:

- diebus, j. 20. v. 30. vi. 20.
 vii. 19. 45. 49. 83. conti-
 nuis quinque, ix. 8. ma-
 didis, xiv. 1. multis, xv.
 89. xii. 17. quinque, xiv.
 79. securis, v. 21. totis,
 ij. 5. iv. 37. 54. xi. 87.
 triginta, xj. 25. unctis,
 xi. 7.
 diem, iv. 54. vii. 46. 73. viii.
 14. 21. ix. 40. x. 24. na-
 talitium, viii. 38. sum-
 mum, x. 47.
 diemque, vii. 11.
 dies, ij. 90. iij. 6. 10. 67. iv.
 1. 15. 89. v. 36. vii. 52. viii.
 21. 36. x. 6. 12. 51. 58.
 xij. 57. 60. 63. xiv. 72.
 dies longa, ix. 50. xi. 70.
 novus, v. 66. omnis, viii.
 78. quartus, iv. 61. totus,
 xii. 24.
 dies signandi melioribus la-
 pillis, ix. 53. toti, x. 70.
 dies Formianos, x. 30. hi-
 bernos, vi. 59. paucos,
 j. 16. prateritos, x. 23.
 solos, x. 38. totos, x.
 19.
 dieſque, vi. 42. ix. 53. xii.
 38. tardus, x. 5.
 differ, v. 31. xiii. 55.
 differas, vij. 94.
 differat, ij. 90.
 differs, x. 44.
 differt, j. 77. x. 44.
 difficile, vii. 57. 84. xiii. 48.
 difficilem rem, iv. 66.
 difficilemque, j. 58.
 difficiles nugas, ij. 86.
 difficilis, xii. 47. xiv. 45. res,
 v. 12.
 diffusas umbras, † 2.
 diffusi campi, iij. 31.
 digeratur, xii. 34.
 digerit, iij. 63.
 digiti, xj. 23. crepantis, iij.
 82.
 digitis, v. 11. ix. 42. x. 55.
 xj. 30. 38. 105. xiv. 172.
 lassis, xj. 47. omnibus,
 xj. 60. unctis, v. 79. xiv.
 123.
 digito, j. 93. v. 12. ix. 99.
 xj. 50.
 digitoque, vj. 82.
 digitorum, xiv. 119.
 digitos, v. 62. xiii. 86. xiv.
 109.
 digitosque, iij. 17. vj. 64.
 digitum, v. 63. impudi-
 cum, vj. 70. medium,
 ij. 28.
 digitus, vj. 23.
 digna, iij. 34. vii. 62. viii.
 28. ix. 50. xii. 63. arma
 cingere latus tribunitium,
 xiv. 32.
 dignaimago, ij. 66.
 digna mentula, vj. 73. cul-
 tris Cybeles, ix. 3.
 digna munera tuo nomine,
 ix. 74.
 digna porta triumphis, viii.
 65.
 digna puella, xj. 28.
 digna præmia, i. ix. 1. tem-
 pla, vij. 55.
 dignam, xj. 28.
 dignantur, vi. 64.
 dignaris, xj. 105.
 dignas pœnas, † 10.
 dignatus Cæſar, ix. 65.
 digne, viii. 73. xj. 81.
 dignior, j. 115.
 dignitas equeſtris, v. 8.
 digno neſtare, viii. 51.
 dignos, viii. 82. triumphos,
 v. 19.
 dignum, j. 21. vj. 8. mon-
 ſtrum, j. 91. pretium, iv.
 32. virum, j. 110.
 dignus, j. 102. v. 62. vj. 86.
 vii. 99. ix. 73. x. 11. 20.
 34. xii. 62. amore puer,
 vi. 29. puer, ij. 2.
 Di, ij. 34. iv. 51. v. 66. vj.
 38. 87. x. 34.
 dilecta, ix. 62. Catullo Les-
 bia, xiv. 77. fœmineis car-
 tervis balnea, xj. 48. ju-
 gera, j. 13.
 dilectaque, j. 13.
 dilectis aquis, x. 85.
 dilectus, x. 20.
 dilexere, ix. 9.
 diligat, iv. 13. 45. viii. 63. x.
 62.
 diligenter, vj. 82. vii. 30.
 diligenti aure, vj. 1.
 diligenter, viii. 54.
 diligit, vii. 96. viii. 49. ix.
 67. xj. 45.
 diligo, vij. 42.
 diligunt, ix. 41.
 diluit, viii. 33.
 diluti Falerni, j. 107.
 dimidialque nates, j. 93.
 dimidio labro, ij. 10. 22.
 Priapo, xj. 19.
 dimidios equos, x. 2. trien-
 tes, xj. 7.

- dimidium, j. 76. viii. 9. mul-
 lum, ij. 37. totum, ij. 10.
 dimiſitque, j. 79.
 dimitte, ij. 16. ix. 70.
 dimittunt, j. 105.
 Dindyme, v. 42. 84. x. 42.
 xj. 7.
 Dindymenes myſtica ſacra,
 viii. 81.
 Dindymus, xj. 82. mollis,
 xii. 75.
 Dindymusque, vj. 39.
 Diodore, x. 27.
 Diodorus, j. 99. ix. 41.
 Diomedæis agris, xiii. 93.
 dipſas peruſta, iij. 44.
 dipyron, iv. 47.
 dira rapacitatis, xii. 53. ra-
 pinæ, xj. 42.
 Dircenna rigens, j. 50.
 diri Thyeſtæ, x. 35.
 dirigit, † 23.
 diripiunt, vij. 75.
 diripuerit, v. 68.
 diris armis, ix. 72. 1
 diſcam, xiv. 73.
 diſcat, v. 57. xj. 79.
 diſce, j. 35. ij. 1. 75. 77. vi.
 17. viii. 1. ix. 104. xiv.
 183.
 diſcede, xiii. 25.
 diſcedentemque, v. 26.
 diſcederet, ix. 60.
 diſcere, v. 57. vii. 36.
 diſcerpi, v. 68.
 diſci Spartani, xiv. 164.
 diſcindit, ix. 104.
 diſcipulis, v. 9.
 diſcipulorum trium, x. 60.
 diſcipulos, ix. 70.
 diſco in viſo, xiv. 173.
 diſcolor calculus, xiv. 17.
 diſcrimina, vij. 44. ſæva,
 12.
 diſcrimine, v. 32.
 diſcunt, v. 1. x. 62.
 diſcurrat, xii. 26.
 diſcurris, iv. 79. vii. 99.
 diſcurſat, viii. 33.
 diſcurſus varios, vii. 38.
 diſcus, xiv. 164.
 diſerta, xj. 20. cœna, vj. 4
 diſertam januam, x. 19.
 diſerte, viii. 7. Stella, v. 6
 diſerti, vi. 60.
 diſertis, ix. 12. Arpis,
 55.
 diſertius, iij. 38.
 diſerto, v. 81.
 diſertos verſus, vi. 14.
 diſertum, xii. 43.

- difertus, j. 98. vii. 8.
 Διςξάπρωθ, xiv. 214.
 dispar, x. 65.
 dispendia longa, ix. 102.
 dispensat, xij. 18.
 dispensator, vij. 70. xi. 40.
 dispensatorem, v. 43.
 dispensatoris, vi. 73.
 dispeream, j. 40. ij. 69. ix.
 97. x. 11. xi. 91
 dispercas, v. 83.
 dispersa rate, ix. 41.
 displicui, ij. 91.
 displicuisse, † 31. j. 24. v. 41.
 disponere, v. 21.
 disposuisse, xii. 84.
 disposuit, x. 79.
 disputat, ix. 79.
 dissidium, x. 41.
 dissimulato notus, iv. 89.
 dissimulare, iv. 3.
 dissimulas, v. 16. vii. 9.
 dissimulasque, xi. 109.
 dissimulat, v. 37.
 dissimulato, iv. 89. amice,
 v. 26.
 dissimiles, iij. 88.
 dissimulet, † 1.
 dissimulo, xii. 40.
 dissipata, j. 83.
 dissipare, vii. 23.
 disticha, vi. 65. viii. 29. xiii.
 3. longa, ij. 77. pauca, ij.
 71. vii. 84. xi. 109.
 distichon, iij. 11.
 distinguunt, ij. 5.
 distringere, xii. 29. xiv. 51.
 distulerint, viij. 67.
 distuleris, j. 16.
 ditant, viij. 15.
 dicataque nomina, viij. 56.
 ditis, ix. 30. xi. 6. xii. 32.
 ditu, † 22. iij. 17. iv. 38. 71.
 v. 57. vj. 30. 35. 66. viij.
 16. ix. 60. 94. xii. 88.
 ditu rogatam lucem, x. 38.
 dituque, ij. 48. iv. 23. viii. 31.
 x. 55.
 ditiva Paphi, ix. 92.
 ditiversa astra, ix. 93. ingui-
 na, iij. 88. vox, † 3.
 ditersus bicolorque calculus,
 xii. 34.
 ditives, j. 65. ij. 30. 32. 63.
 65. vi. 50. ix. 2. xj. 84.
 88. xij. 83. 99. xiiij. 6.
 41. xiv. 153. amica, xj.
 50. Apollo, ix. 43.
 Corduba, ix. 62, & ex
 omni macello instru-
 Etacena, x. 59. humus,
 xij. 63. linea, viij. 75.
 ornatus, iv. 78. popina,
 v. 45. Postumilla, xii. 49.
 unda, † 28.
 dividebat, iij. 7.
 dividere, iij. 82.
 divinus, iij. 71.
 divisa, xj. 24.
 divisio ovis, v. 79.
 divisit, x. 10. xj. 23.
 divisum, iv. 83.
 divite nardo, xiii. 51.
 divitem Sabellum, iv. 46.
 divites, xij. 13.
 diviti amico, v. 18.
 divitiæ, v. 25. vi. 43.
 divitias, ij. 24. iv. 77. viij.
 56.
 divitiisque, viij. 26. xi. 59.
 divitibus, v. 82. vij. 45. co-
 mis, xi. 9.
 divitiis, x. 96. xij. 67.
 divitor, iv. 54. v. 40.
 divitis, xiv. 1. arcæ, iv. 67.
 Lacus, xi. 97. Midæ, vi.
 86. Molorchi, iv. 64. Ta-
 gi, x. 16.
 divitiisque, j. 77.
 diurna, iij. 10.
 Divum, xii. 78. xiv. 180.
 dixeramus, j. 28.
 dixerat, ij. 41. iij. 24. v. 53.
 vi. 82. ix. 72. 84. xj. 72.
 dixeris, j. 95. ij. 68. 77. vii.
 50.
 dixerit, ij. 28. 41. vij. 71. x.
 33. 35.
 dixero, vj. 44.
 dixi, j. 66. iij. 11. 84. iv. 15.
 43. v. 27. vj. 88. xj. 24. 59.
 xiii. 2.
 diximus, x. 75.
 dixisse, v. 73. 78.
 dixisses, vi. 20.
 dixisti, ix. 86.
 dixit, j. 43. 102. v. 78. vj.
 10. 21. viij. 56. 77. ix. 37.
 88. 98. x. 52. 75. xj. 7. 44.
 89. 93. 103. xij. 8. 45.
 dixti, iv. 61. v. 16. vj.
 30.
 Do
 Do, j. 6. iv. 64. v. 20. xij.
 98.
 doceant, v. 65.
 doceatque, viij. 46.
 docebo, iv. 56. xj. 100.
 xiv. 2.
 docente, † 17.
 docere, x. 60.
 docet, ix. 32. x. 35. xj. 79.
 docilem lyram, xiv. 167.
 docili tremore, v. 79.
 docilis chorus, † 26.
 docta, vj. 71. xiv. 107.
 docta carmina, vj. 60.
 docta Neapolis, v. 79.
 doctæ sorores, j. 71. ix. 43.
 doctæque, j. 71.
 doctam inanum, iij. 82.
 doctas Pieridas, x. 58.
 docte Catulle, viij. 73. po-
 tite, x. 70. severe, xj. 58.
 docti Catulli, xiv. 100. 152.
 Lucensis, j. 2. Myos, viii.
 51. Neronis, vii. 70. Pe-
 donis, ij. 77. Secundi,
 v. 81. Senecæ, ix. 4. c. va-
 tis, j. 62. vindicis, ix.
 44. viri, x. 73. Votieni
 viij. 72.
 doctique, ij. 77.
 doctior, vij. 68. x. 35.
 doctis Camænis, xij. 96.
 doctissima conjux, ij. 90.
 doctius, vij. 45.
 docto Apollinari, iv. 87.
 docto Catullo, vii. 98. Se-
 vero, xj. 58.
 docto pectore, j. 26. ix. 79.
 doctoque, vii. 98.
 doctorum, vij. 46. virorum
 xiv. 191.
 doctos libellos, vij. 28.
 doctus, vj. 52. xii. 57.
 Hermes, v. 25. utraque
 lingua, x. 76.
 docuere, ix. 75.
 docuisse, j. 43.
 docuit, † 26.
 dodrantem, viij. 94.
 dogma, ix. 48.
 dogmata, j. 9.
 dolatus, vj. 49.
 doleat, iij. 71. iv. 27.
 dolebis, xii. 34.
 dolent, xii. 91.
 dolente, vj. 28. matre
 v. 49.
 dolere, xi. 41.
 doles, iv. 48.
 dolet, j. 14. 34. 59. vj. 59.
 viii. 62.
 dolor, j. 43. vj. 64. vii. 95.
 xj. 14.
 dolorque, vi. 52. xiv.
 173.
 dolore vero, vj. 63.
 dolores mali, vj. 70.
 c ij

doloris, j. 89. vii. 38. x. 41.
 dolos tacitos, iij, 91.
 dolosa arte, viij. 59. xiv.
 210.
 dolosas, v. 18.
 domamur, xiii. 33.
 domantem, vii. 6.
 domantur, j. 105.
 domat, j. 53.
 domate, iv. 64.
 domestica anguilla, xii. 31.
 domestica Nympha, v. 47.
 domi, j. 4. 109. ij. 5. 11. 14.
 69. 79. iij. 50. iv. 16. 26. v.
 23. 48. 51. vi. 94. vii. 15.
 101. ix. 38. xi. 25. 70. xii.
 102.
 domicoenio trinocetiali, xij.
 78. tristi, v. 79.
 domina, vi. 21. 27. urbe, iij.
 1. ix. 65.
 dominæ, v. 62. vii. 13. 49.
 63. viij. 51. ix. 3. x. 29. xj.
 8. 9. xiv. 134. arcæ, iij.
 31. Dianæ, xii. 18. Lufcæ,
 xi. 74. nives, vi. 86. riden-
 ti, xii. 95. Romæ, j. 4. x.
 103. superbæ, ix. 67. ur-
 bis, xii. 21.
 dominæque, vi. 86.
 dominam, vj. 71. xii. 52.
 99.
 dominamque, x. 92.
 dominas novem, xii. 3.
 domini, † 2. 7. 28. j. 4. 32.
 54. 102. ij. 92. iii. 21. 91.
 v. 5. 8. vj. 29. 47. 52. vii.
 1. 28. 33. viii. 1. 40. 51.
 56. ix. 24. 25. 57. 75. 81.
 94. xiv. 4. 53. 107. 220.
 bibentis, iij. 82. furentis,
 vii. 44. infantis, ix. 21.
 dominique, ij. 68.
 dominis, j. 117. vii. 86. x.
 30.
 domino, j. 83. 89. 102. iij. 66.
 iv. 42. 67. v. 2. 49. 81.
 viii. 2. 36. 46. 82. ix. 29.
 x. 37. 85. xj. 70. xii. 98.
 xiii. 69. xiv. 200. Cæsare,
 ix. 86. ingenti, viii. 75. re-
 verso, xii. 31. tanto, ix.
 17.
 dominoque, ix. 68.
 dominorum, ix. 18.
 dominos, ij. 68. iv. 28. 64.
 viii. 78. ix. 94. xii. 67. xiv.
 124. plorantes, xi. 71.
 dominum, j. 5. 61. 67. 82.
 113. ij. 68. iv. 30. 84. v.

INDEX

58. vi. 88. vij. 4. 26. viii.
 31. 32. ix. 94. x. 10. 72.
 xii. 49. xiv. 76. priorem,
 vi. 71.
 dominumque, ix. 62. xj.
 49.
 dominus, j. 118. ij. 32. iv.
 64. v. 79. vj. 64. vij. 11.
 x. 72. xj. 94. xii. 59. le-
 vis, xj. 1. Tybris, x. 7.
 dominusque, j. 32. 42. xii.
 61. fenatus, xiv. 1.
 domita cervice, vj. 76.
 Domiti, x. 12.
 Domitianus, ix. 2.
 domito Rheno, ij. 2.
 domitor summe Rheni, ix.
 7.
 domitus, xiii. 96.
 domo, iv. 6. ix. 14. Stygia,
 x. 72. xii. 52. tota, xiv.
 193.
 domos, v. 21. vj. 7. xii. 31.
 Elyfias, j. 94. Stygias, vi.
 18.
 domuit, ix. 104.
 domum, ij. 37. iij. 52. vii.
 19. 31. x. 80. xj. 25. 30.
 71. 84. xii. 26. 71. xiv.
 163. Castalianam, viii. 66.
 ingentem, vii. 31. instruc-
 tam, xii. 67. litoream, x.
 58. Parrhasiam, vii. 55.
 tacitam, ix. 62. virginiam,
 j. 71.
 domumque, j. 85.
 domus, † 2. iij. 52. 58. iv.
 57. 64. v. 72. vj. 29. vii.
 72. viii. 68. ix. 81. x. 68.
 xi. 40. 94. alta, xii. 3.
 emta, iij. 61. xii. 67. no-
 tissima, ix. 62. numeran-
 da, iv. 40. par cælo, viii.
 36. parva, ix. 99. x. 19.
 plana, xii. 57. sicca, ix.
 19. Transiberina, j. 109.
 veneranda, ix. 21.
 domus conspicuæ, vii. 49.
 excelsæ, j. 71.
 dona, ij. 14. 85. iij. 58.
 iv. 19. 27. 56. v. 18. 53.
 vj. 80. vii. 73. viii. 65.
 78. ix. 56. 59. 74. xj.
 28. xiii. 11. 69. æmula.
 viii. 28. blanda, xi. 81.
 dulcia, vii. 83. majora.
 viii. 54. minora, ix. 106.
 xiv. 89. nova, vj. 80.
 nulla, iv. 89. parva,
 vij. 83. perfida, ix. 67.

sacrata, ix. 17. severa,
 x. 73. tertia, viii. 15. vi-
 lia, xiv. 6.
 donabas, x. 29.
 donabis, xiiij. 99.
 donabit, viii. 18. xj. 6.
 donabo, xj. 7.
 donanti, ij. 30. ix. 96.
 donare, j. 76. iv. 40. 56. x.
 16. xij. 1. 13.
 donaret, xij. 71.
 donas, ij. 39. iv. 9. 28. 84.
 viii. 5. 38. xij. 36.
 donasse, iv. 61.
 donasti, iv. 28. xi. 19.
 donat, † 5. j. 11. iij. 82. v.
 18. vi. 60. ix. 59. x. 11.
 xiv. 10. 122.
 donatum, xii. 15.
 donatur, v. 43. xiv. 106.
 donavi, x. 11. xij. 81.
 donavit, j. 59. vij. 90. ix. 27.
 x. 11. xiv. 156.
 donec, xii. 84.
 donem, iv. 72. v. 74. vii. 76.
 ix. 23.
 dones, iij. 50. v. 53. 74.
 81. viii. 28. ix. 57. xiv.
 21.
 donet, x. 87.
 donis, x. 16. Cæsareis, x.
 28.
 dono, vj. 30. xj. 58.
 Dorcada, xiii. 99.
 Dorcas, xiii. 99. fugax, x.
 65.
 Dorica venabula, † 23.
 dormi, vii. 53.
 dormiant, x. 62.
 dormiat, ix. 38. x. 13. xi.
 57. xiv. 81.
 dormiendum, j. 107.
 dormieris, v. 23.
 dormiet, j. 50.
 dormiet, viii. 44.
 dormio, iij. 44. xii. 102.
 dormire, x. 74. xii. 57.
 dormis, iij. 73. vj. 9.
 dormit, ix. 8. xii. 17.
 dormitantem, viii. 59.
 dormitor, x. 4.
 dormitum, x. 84.
 dormitur, xiii. 59.
 dos, xj. 42.
 dotæ uxori, x. 15.
 dote, xij. 99. tota, ij. 34.
 dotem, vij. 9.
 dotes, xiii. 10.
 dotis, ij. 65. xj. 24. x.
 76.

- Dr
 ace magnus, xii. 53.
 acone torto, vii. 73.
 acone gelidum, vij. 86.
 aconis Massyli, xiii. 37.
 auci, xj. 73. externi,
 xj. 9.
 aucos, j. 97. graves,
 vii. 66.
 aucus, ix. 28. velox, xiv.
 48.
 apace, iij. 74. quotidiano,
 x. 65.
 aporum, viii. 52.
 apud, iv. 25.
 apyas rustica, ix. 62.
 Du
 abus, ij. 6. lenis, viii.
 59.
 abas, vj. 39. viii. 71.
 abas, j. 104. ij. 28. xiv. 64.
 abas, ix. 106. Kalendas,
 xij. 36. libras, xiv. 97.
 abasque, iv. 61.
 abas, viii. 51. x. 42.
 abas lanugine, ij. 61.
 abas, x. 95.
 abas perasone, iij. 77. fche-
 mate, iij. 68.
 abas, viii. 63.
 abas, x. 89.
 abas, vj. 32.
 abas, j. 26. ij. 64. vj. 20.
 abas, xj. 71.
 abas, xii. 98. xiii. 107.
 abas, ix. 43.
 abas, j. 16.
 abas, xii. 21.
 abas, j. 2. v. 19. viii. 4. 50.
 abas, ix. 32. xj. 6. salvo,
 vii. 59. sancto, iv. 2.
 abas, xii. 8.
 abas, j. 5. vj. 1. viij. 11.
 abas, xj. 5. Aufonium. viij.
 abas, Coruscum, x. 6.
 abas, iv. 37. quinquies
 abas, xij. 76.
 abas, iv. 37. 61. v. 36.
 abas, viij. 16. xj. 77. xii. 67.
 abas mensas, vii. 47.
 abas, iij. 93. scalas, vj.
 abas, 19.
 abas, v. 38.
 abas, iij. 52. 62. vj. 30.
 abas, x. 31.
 abas os versus, viij. 20.
 abas, j. 56. ij. 49. v. 66.
 abas, viij. 12. ix. 6. x. 8. 37. 69,
 abas, xj. 20. 24. xij. 36.
 abas, iv. 73.
 abasque, xij. 8.
 duci, xij. 11.
 ducis (verbum) ducis com-
 mites, viij. 79. suspiria,
 xj. 40. vocatum nutu, ix.
 28. vultus, j. 41.
 ducis, (nomen) v. 5. 20.
 ducis, xiv. 34. Daci, ix. 36. fum-
 mi, j. 71. vj. 76. 91.
 ducit, iv. 30. 57. x. 20. xii.
 89.
 ducitur, ix. 3.
 ducta, iij. 41.
 ducta conjuge, viij. 31.
 ductile flumen, xij. 31.
 ducum, vj. 83. viii. 54. ix.
 72. 81. veterum, ix. 85.
 ducunt, vj. 58.
 dulce, iij. 20. vj. 99. x. 45.
 xii. 21. decus, ix. 29.
 ingenium, † 20. latus,
 vj. 68. litus, x. 30. mu-
 nus, ix. 96. nemus, j. 50.
 numen, ix. 2. rus, ix.
 99. sacrum, j. 3. Tibur,
 x. 30. tormentum, vj.
 28.
 dulces moræ, x. 6.
 dulces, viij. 3. amores, †
 25. aquas, xij. 89. capil-
 los, ix. 17. figuras, xiv.
 222. placentas, xj. 87.
 dulcesque, ix. 17.
 dulci, vj. 19. farina, xiii.
 62. labore, xij. 18. pecto-
 re, ix. 79. pondere, xiv.
 151.
 dulcia carmina, xiii. 77. do-
 na, vj. 83. epigrammata,
 vj. 24. mixta amaris,
 xij. 34. musta, xij. 8. po-
 cula, xj. 105.
 dulciarius pistor, xiv. 222.
 dulcibus favis, j. 44. uvis,
 xij. 49.
 dulciior, vj. 94. x. 20. puel-
 la, v. 38. virtus, v. 20.
 dulcis fabula, xij. 52. glo-
 ria, viij. 82. homo, vj.
 99.
 dulcis lectuli, xiv. 39.
 dulcissima cura, viij. 77.
 dulcissime puer, ix. 37.
 dulcius, iij. 93. iv. 66.
 nomen nestare, ix. 12.
 Dylchio cani, xi. 70.
 dum, † 11. 18. 19. 20. 22.
 24. 25. j. 4. 22. 32. 50.
 63. 74. 95. 105. ij. 60.
 64. 88. iij. 13. 19. 24.
 56. 50. iv. 10. 11. 14.
 16. v. 8. 17. 24. 47. 82.
 vi. 15. 21. 32. 43. vii. 1.
 12. 13. 27. 28. 38. viij. 3.
 5. 11. 15. 31. 38. 44. ix.
 2. 29. 32. 35. 36. 47. 50.
 x. 12. 15. 19. 37. 5. 3.
 13. 25. 42. 62. xij. 1. 18.
 29. 78. 89. xiii. 53. xiv. 15.
 93. 111. 115. 119.
 dumque, † 28. j. 32. ix. 2.
 62.
 duo, ij. 5. 47. 75. iv. 86. v.
 39. 53. 61. vj. 8. viij. 6. 17.
 37. x. 75. 81. xj. 1. 28. Ca-
 tullus, xij. 85. lumina, xij.
 101. tresve versus, xij. 3.
 vina, iv. 86.
 duobus, ij. 37. 46. v. 63. vj.
 11. viij. 81. x. 20. 92. xj.
 82. xij. 3. aureolis, ix. 5.
 versibus, xiv. 1.
 duodena, iv. 76.
 duorum, vj. 90. vj. 37. 44.
 duos, j. 20. iij. 8. 92. iv. 83.
 v. 39. 65. vj. 21. 38. vj.
 19. 50. viij. 43. x. 60. xj.
 44. calices, ix. 60.
 duosque, j. 62.
 duplex ara, j. 94. gratia,
 xij. 33. nemus, ij. 14.
 odor, j. 88. pagina, ij. 27.
 duplica, ix. 95.
 dura censura, j. 35. jugera,
 x. 58. mater, iv. 31.
 dura nimis lege, ix. 91. ru-
 sticitate, vj. 57.
 dura luxa, ix. 44.
 Duracinauva, xij. 22.
 durantia, xiii. 26.
 duras Deas, xj. 92.
 dure, xij. 70.
 duri coloni, iv. 66. ingenii,
 v. 57. ventris, xij. 29.
 durique Catonis, xj. 2.
 durior, ix. 46.
 duriora nomina, iv. 55.
 duris fatis, ix. 88.
 durius, ij. 44.
 duro mento, j. 67. ore, xj.
 23. principe, xij. 6. sili-
 ce, ix. 77.
 duos toros, xiv. 162.
 durum, ij. 44. iij. 89. v. 81.
 viij. 76. pudorem, j. 107.
 durus, iv. 7. x. 25. 66. pater,
 x. 68. Phaon, x. 35.
 dux, x. 26. xij. 6. xiv. 61.
 duxerat, ix. 82.
 duxisset, ix. 104.
 duxisti, iij. 22.
 duxit, iv. 66. ix. 97. xiv.
 166.

E.

E, j. 82. xj. 99. xij. 18. 29.
84.

ea, x. 35.

eadem, iij. 60. vj. 11. x.
20. xi. 38. 57. xij. 36. res,
xij. 98.

eam, ij. 5. iij. 67.

eamus, j. 104. xij. 99.

Earinon, ix. 12.

eat, iij. 5. x. 7. xij. 14.

eat, iv. 1. vij. 95. ix. 36. 57.
x. 84. xij. 17. 25. 100.

Eb

Eborei dentes, xiv. 91. tali,
xiv. 14.

ebria, j. 88. x. 19. 47. xii.
17. xiv. 154. bruma, xiii.

1. concha, xiii. 82. lu-
cerna nimbis Nicerotianis,
x. 38. tibicina, xiv. 64.

tigris, xiv. 107.

ebriæque noctis, x. 87.

ebrio convivæ, iij. 58.

ebriouque, iij. 58.

ebrium penem, iij. 82. poë-
tam, xij. 62.

ebrius, j. 27. iij. 16. & cru-
dus agricola, xij. 77. Pro-
metheus, xiv. 182.

ebur, vij. 12. viii. 28. 51. xiii.

1. xiv. 78. niveum, xiv.
5. Phidiacum, ix. 25.

pingue, ix. 60. totum,
xij. 86.

eburnei pugillares, xiv. 5.

Ec

Ecce, j. 75. 98. ij. 22. 59.

ij. 86. iv. 27. 51. v. 26.

vj. 61. 81. vii. 32. 33. 35.

50. 93. ix. 37. 46. 93. 94.

x. 37. 92. xi. 2. 37. 95. xii.

25. xiii. x.

Æcis, iv. 9.

Echo græcula, ij. 86.

Echinus mollis, xiii. 86.

ecquid, ij. 24. vii. 5. 34. x.
103. xj. 1.

ecquis, v. 26.

Ed

Edam, vj. 75. vii. 101.

edamus, iij. 60.

edas, j. 21. 92.

edat, viii. 68. xiii. 41. 67.
xiv. 68.

edax livor, xi. 34.

ede, j. 26. 92.

edent, iv. 33.

edera, viii. 82.

ederæ, j. 77.

edere, ij. 6. vi. 71.

ederunt, xi. 92.

edes, xi. 32.

edicta, v. 42.

edictum, v. 8.

edidicit, v. 22. ix. 50.

ediscas, x. 68.

ediscite, xj. 3.

edisti, v. 30. xiii. 18.

edit, j. 21. xiii. 73.

edita, xj. 54. charta, j. 46.

editus, vi. 85.

edomitis gentibus, viii. 65.

educat, xiii. 20.

educta, x. 37.

Ef

Effectu, xi. 82.

effert, viii. 43.

effete, ij. 27.

efficere, v. 29.

efficies, ix. 39.

effigiem, ix. 25. 76.

effingere, x. 32.

effluit, xiii. 44.

effossis antris, xiii. 60.

effracta arca, v. 43.

effractis montibus, j. 50.

effugere, v. 21. xi. 99. xii.

84.

effultus, iij. 82.

effundendumque, xii. 71.

effundere, vii. 35.

effundit, j. 54.

effuso croco, v. 26. mero,
ix. 62.

Eg

Egeant, x. 48.

egentes, vi. 25.

Egeriæ, x. 68.

egeris, ij. 30.

egerit, j. 27.

egestas, xj. 88. craftina,
iij. 10.

eget, vij. 70.

egi, viii. 17.

egisti, iij. 85. iv. 66.

egit, iij. 38.

ego, † 13. j. 59. ij. 8. 31.

ij. 13. 40. iv. 72. v. 1.

vj. 10. 21. vii. 67. 81.

viii. 28. ix. 1. 29. x. 3.

8. xi. 21. 53. xii. 24. 26.

xiii. 2. 11. xiv. 153.

egregium munus, viii. 51.

cheu, viii. 81.

eia, ij. 64.

El

Elabitur, xiv. 123.

elapsum opus manibus, x. 2.

electra, xiv. 166. vera, viii. 51.

elegantiorque, vii. 94.

elegia, v. 31.

elegis, iij. 20.

elegos leves, xii. 96.

elegolque sonantes, vij. 45.

elephanta, † 19. viij. 65.

elephantidos, xii. 43.

elephas pius & supplex,
† 17.

elidit, xiv. 177.

eligam, ij. 48.

elige, ij. 21. xii. 96.

elixus balnearum, iij. 7.

ellebero, ix. 96.

Elpenora, xj. 83.

eluderæ, xiv. 202.

Elysiæ plagæ, vi. 58. puellæ,
x. 24.

Elysiæ domos, j. 54.

Elysius, vii. 13. ab agro, x.
101. campo, xij. 52.

Elysius, ix. 52.

Elysius nemus, vij. 39.
xj. 6.

Em

Emam, i. 59. iv. 72. xi. 50.

emas, ij. 20.

eme, j. 2. 30. xiii. 6.

emendare, iv. 10. vi. 64. vii.
10. xi. 100.

emere, j. 67. ix. 30. xi. 71.

emeret, xii. 33.

emerita, j. 62.

emeritam puppim, x. 85.

emeritos annos, vii. 62.

emertas Furias nocte ditis,
xii. 32.

emertur, xiv. 174.

emi, ij. 44. v. 59. 63. viii.
13.

eminet, xi. 101.

emis, iij. 62. iv. 80. vii. 15.
97. xii. 75.

emistit, † 14.

emissas hastas, xiv. 202.

emisti, xii. 16.

emit, ij. 20. iij. 62. vj. 12.
50. viii. 10. ix. 60. x. 79.

97. xi. 35. xiv. 160.

emitque, ix. 47.

emittis, iv. 33.

emittur, xii. 23.

emo, iv. 26. ix. 103. x. 57.

empta, iij. 52. x. 3. 29. xii.
3. xiv. 35. domus, iij. 62.

xii. 67. nox, ix. 3.

emptas lacernas, iv. 61.

emptis comis atque dent
bus, xii. 23.

emptor, vj. 82. xii. 103.

emptorem, xii. 67.

empto:

mptos, v. 44. xi. 71. dentes,
xiv. 56.
mptus cinis, j. 56. mullus, x.
31.
mungi, vii. 36.

En

in, j. 83. ij. 69. viii. 66. ix.
24.

natavit, ix. 41.
Incaustus Phaëton, iv. 47.
Incolpus, j. 32. v. 49.
Indromida, xiv. 126.
Indromida peregrinam, iv.
19.
Indromis, xiv. 126.
Indymion, x. 4.
nim, j. 65. 93. ij. 3. 23. iij.
1. 16. 76. vii. 50. viii. 64.
ix. 4. 49. x. 74. xi. 59.
71. xii. 83. 96.
Innius, v. 10.

nse, † 7. ix. 57.
nsef medios, vj. 25. strictos,
j. 9.
nsef uterque, iij. 66.
ntelle, viii. 68.
nterocelarum, x. 56.
nterocelas implicitas, xi.
85.

Enthea turba, xj. 85.
Entheata turba, xj. 57.
Entheæ matris, v. 42.
Enyo, vj. 32. navalis, † 24.

Ēo

Ēo, j. 67. iij. 46.
Ēodem, iv. 84. vultu, xiv.
14.
Ēois arvis, viii. 26.
Ēoothure, iij. 65.
Ēoosdem, viii. 52.
Ēooum opus, viii. 36.

Ep

Epaphræsim longam, viii.
52.
ephebis teneris, ix. 9.
ephebo, ix. 37.
ephebus roseus, vii. 79.
Ephefos, x. 98.
ephippium, xiv. 86.
epidipnidas seras, xj. 32.
epigramma, iv. 23. 82. vj.
65.

epigrammata, j. 6. 64. ij.
7. iij. 69. iv. 49. vii. 84.
viii. 18. 62. xii. 96. bre-
viora, iij. 83. centum, j.
119. dulcia, vii. 24. longa,
j. 111. ij. 77. vi. 65. terten-
tena, ij. 1. triginta, vii. 80.
vivida, xi. 43.

epigrammaton, j. 1. 118.

epistola, iij. 5.
epistolisque, v. 52.
epos, xii. 96.
epotavere, ij. 29.
epoto equo, † 3.
epulas, vii. 47.

Eq

Eques, j. 104. iv. 40. v. 8.
17. vii. 63. viii. 50. x. 6.
76. xi. 25. xiv. 1. 122.
alienus, v. 19. Cæsarianus,
x. 73. certior, v. 24. cla-
rus, vj. 58. conspiciendus,
ix. 50. desidiosus, xii. 26.
gratus, viii. 15. iustus, iv.
67. Libys, x. 13. lotus,
xii. 71. non male notus,
v. 13. ortus atavis regi-
bus, xii. 4. rarus, x. 26. Tu-
fcus, viii. 56.

equestrum censum, v. 39.
equestris dignitas, v. 8.
equi acris, vi. 38.
equina cella, xj. 85.
equis, j. 50. bijugis, j. 13.
equitem, xii. 14.
equitesque, xiv. 120.
equiti, j. 12. iv. 67. v. 14. 36.
equiti superbo, nobili, locu-
pleti, v. 36.
equitique, xii. 3.
equitibus vernis, j. 85.
equitis, v. 28. aëni, xi.
equitum, v. 42.
equo, iv. 67. v. 39. viij.
21. acri, xij. 14. epoto,
† 3. forti, j. 50. Hecto-
reo, xj. 105. Hyrcano,
viij. 26. medio, ix. 70.
nudo, xiv. 86. Sarmatico,
viij. 29.

equos, † 28. viij. 44. di-
midios, x. 2. lassos, iij.
67. laurigeros, vj. 7. ni-
gros, x. 50. quater mis-
sos, viij. 11.
equum, v. 24. Massyleum,
ix. 23. sudantem, ix. 104
equus, xiv. 55. Astur, xiv.
199.

Er

Eram, xiv. 202.
eramus, xij. 15.
erant, † 2. ij. 20. ix. 9. 32.
xiiij. 37. 127.
eras, j. 91. 100. ij. 21. iij.
43. iv. 7. 80. v. 39. 62.
viij. 22. 46. ix. 61. 102. xij.
86.

erat, † 2. 7. 9. j. 13. 48.
ij. 69. 84. iij. 81. iv. 33.
44. v. 38. vj. 68. vij. 28.
viij. 26. ix. 50. x. 75.
xj. 29. xij. 43. xiiij. 53. 72.
xiv. 98.

ereptæ virilitatis, ix. 7.
erepto caleno, x. 35.
ergo, j. 15. 88. ij. 9. 17.
iij. 84. iv. 88. 89. v. 33.
51. vj. 10. 14. vij. 87. viij.
23. 76. ix. 55. x. 44. xj. 75.
xiiij. 36.

erigitur, † 2.
Erigones, xj. 70.
eripueres, j. 49.
eripuisset, j. 108.
eris, j. 2. 73. ij. 24. 30. 53.
iij. 78. iv. 19. v. 60.
viij. 63. ix. 5. x. 2. xj. 66.
xiv. 69.

erit, j. 40. iij. 4. iv. 8. v.
5. vj. 2. vij. 1. viii. 18. ix.
3. 15. x. 2. 6. xj. 24. xiiij. 52.
84. xiiij. 21. xiv. 53.

eritis, iv. 25.
ero, iij. 13. viij. 14. x. 1. xiiij.
114. xiv. 181.

Eros, x. 80.
Erotion, v. 35. 38. x. 61.

errabat, vj. 50.
errans febris, iv. 81.
erras, j. 67. ij. 26. 83. vij. 30.
x. 90. xij. 18

errasset, j. 22.
errasti, xj. 19.
ernat, j. 54. 86.

erres, j. 2.
erret, x. 5. xii. 98.

error, ij. 8. v. 50. vii. 99.
erubescat, xi. 16.
erubescit, iij. 82. vj. 19.

erubui, viij. 17.
erubuit, viii. 59. x. 64. xj. 17.
erucæ, iij. 75.

erucam unam, xj. 19.
erudita, xii. 99.
eruditus, v. 25.

eruditusque, iv. 87.
erunt, viii. 3. xiv. 21. 79.
eruo, iij. 92.

eruta genma, viij. 28.
Erymanthe, xj. 70.
Erythræa alga, x. 16.

Erythræi dentis, xiiij. 101.
Erythræis lapillis, ix. 3. facta
litera, ix. 14.

Erythræis vadis, viij. 28.
Erythræos lapillos, v. 38.
triumphos, viii. 26.

Eryx, ij. 84. gravis, v. 66.

Es

Es, j. 42. ij. 4. iij. 30. iv. 7.
v. 13. vj. 39. vii. 37. viii.
40. ix. 3. x. 34. xi. 17. xii.
35. xiv. 58.

esca, xiii. 87. callida. iv. 56.

εσκατοκάλικον, ij. 6.

Esculane, vj. 74.

esculenta præda, vij. 19.

esquilis, vij. 72.

esse, † 3. 10. 12. j. 5. ij. 4. iij.

73. iv. 31. v. 3. vj. 12. vii.

68. viii. 39. ix. 14. x. 33. xj.

46. xij. 82. xiiij. 44. 62. xiv.

7. 69.

essedā, j. 105.

essedo, xii. 57. quincto, x.

104. tacente, iv. 64.

essedoque, xii. 24.

essem, vij. 85. ix. 13. xiiij. 103.

xiv. 153.

essemus, xiv. 3.

essent, iv. 51. v. 21. ix. 93.

xiii. 45.

esses, vj. 17. x. 35.

esset, j. 13. 36. iij. 10. iv. 73.

v. 32. vi. 21. vij. 3. ix. 55.

x. 8. xj. 62. xii. 22. xiiij. 73.

est, † 2. 3. j. 10. ij. 32. iij. 30.

iv. 36. v. 54. vj. 15. vii. 34.

viiij. 6. ix. 4. x. 14. xj. 92.

xiii. 99. xiiii. 76. xiv. 174.

esuriens gallus, xiv. 204.

esurit, ij. 51.

esuritionem, j. 100.

esuritor, iij. 14.

Et

Et, † 2. 3. 4. 6. j. 2. ij. 13. iij.

34. iv. 19. v. 21. vj. 38. vij.

28. viij. 64. ix. 88. x. 97.

xj. 29. xii. 100. xiiij. 52.

xiv. 1. 182.

etiam, vj. 64. 94. vij. 28. viii.

11. 82. ix. 27. xij. 42. 96.

Etrusce, vij. 39.

Etrusci, vj. 42.

Etruscis coloratis, x. 68.

Etrusco, vj. 83.

Etruscus, vj. 83.

Eu

Evadne, iv. 75.

Euboiæ Sibyllæ, ix. 30.

Eubeli, xj. 29.

Euel des coccinatus, v. 36.

Eueu vetuli, viii. 6.

Euganæ T. mavi, xiii. 89.

Euganeos licus, iv. 25.

Euganeos oſas, x. 93.

euge, ij. 27.

evirator, v. 42.

Eulogo, vj. 8.

eum, v. 48.

euntem, iij. 44.

eunuchos, vj. 67. x. 91. ſlen-

tes, viii. 44.

eupuchus, iij. 82. dedicatus,

iij. 58.

evocati, iv. 4.

evolvere, vj. 85.

Eupheme, iv. 8.

Europa, v. 75. picta, xiv.

180.

Europæ delicatæ, iij. 20.

Europe, ij. 14.

Europen, † 16. ij. 14.

Europes tepidæ, ij. 14.

Eurotas, ix. 77.

Eurydicen, xiv. 165.

Euryſthea, ix. 67.

Eutychnus, vj. 68.

Ex

Ex, † 3. j. 77. ij. 2. 28.

ij. 14. iv. 37. vj. 7. vii.

87. viii. 23. ix. 22. x. 38.

xi. 16. xiv. 57.

exactius, iv. 87.

exactos, ix. 83.

exagitata, iv. 66.

exarſit, † 9.

exarſitque, iij. 67.

excalceatus, xij. 89.

excavata vulvæ, vij. 19.

excedere, ij. 24.

excelsæ domus, j. 71.

exceptas pilas, xij. 84.

exciderat ne, iv. 11.

excidit, j. 97. vii. 56.

exciduntque, iij. 91.

excipe, vii. 27. ix. 59. x.

64.

excipere, xii. 61.

excipiam, x. 82.

excipiatque, vij. 11.

excipient, xiv. 30.

excipiet, iij. 5.

excipis, j. 38.

excipit, xii. 18. xiii. 89.

excipitis, x. 103.

exciso jugo, vii. 26.

excitat, xii. 87.

excitata, xii. 99.

excitatus, viii. 14.

excitatur, ix. 92.

excitet, viii. 64.

exclamare, ij. 75. x. 31.

exclamas, xi. 40.

exclamat, v. 53.

excludat, iv. 42.

excludere, iv. 60.

exclusis omnibus moleſtis,

ix. 92.

excogitavit, xii. 89.

excolat, vii. 27.

excolit, iv. 55.

excoluisse, vj. 52.

excrucias, vii. 45.

excruciat, vj. 71.

exculsa fila, xii. 96.

excultus colles, j. 86.

excusaris, iij. 18.

excusatum, ij. 79.

excuses, j. 71.

excussa togula, iv. 66.

excussa manu, † 11.

excussi, v. 40.

excusso ſago, j. 4. vitro, iij. 55.

excussus, xii. 14.

exeat, x. 70.

execuisse, vi. 2.

exemplo periculoſo, j. 28.

exercet, iij. 58. iv. 8. xiv. 49.

exeuntem, x. 78.

exheredavit, iij. 10.

exhausto inguine, xiii. 63.

exhibitus, † 9.

exhibuit, † 21.

exhilarant, viii. 50.

exhortor, jv. 87.

exierat, iij. 4.

exigatque, viii. 64.

exigat, iv. 83.

exige, v. 72.

exigenti, v. 74.

exigis, iij. 46. 93. iv. 72. vj.

20. vii. 76.

exigis que, v. 81.

exigit, xiv. 40.

exigua urbe, xiii. 112.

exigua catellæ, vii. 86. lu-

cernæ, viii. 33.

exiguam ranam, x. 79.

exigui nemoris, j. 56.

exiguis manibus, x. 61. pel-

libus, xiv. 190.

exigido are, ix. 44.

exiguos capillos, xii. 84.

exiguos penates, x. 28.

exiliit, † 12.

exilium, † 4.

eximie alicis, xiv. 67.

eximis, xi. 100.

eximit, x. 56.

exires, j. 3.

exit, j. 49. 88. xi. 32. xii. 11. 26.

exitioſe, vj. 21.

exitum, vi. 78.

exitus, v. 23. viij. 43. x. 66. xi.

45.

exole

- xoleti, xij. 43.
 xoletus, iij. 82. xii. 93.
 elu it, vj. 47.
 xonerare, ix. 83.
 xoneraturas ventrem mal-
 vas, x. 48.
 xoneratus, v. 60.
 xorare, iv. 54. xi. 61.
 xoras, ix. 18.
 xorat, j. 7. vij. 53.
 xorata Lesbia, vj. 34.
 xornant, iij. 19.
 xornent, xiv. 167.
 xpectant, j. 16.
 xpectare, j. 47.
 xpectas, iij. 95. xi. 37. xii.
 42.
 xpectato rogo, iij. 95.
 xpecto, iv. 40.
 xpedit, x. 24.
 xpendit, ix. 60.
 xperitur, xj. 32.
 xperta, † 3. vij. 57.
 xpertum, vj. 70.
 xpiet, xj. 50.
 xplicat, † 2. j. 83. 104. iv. 54.
 xiii. 70.
 xplicentur, viii. 44.
 xplices, j. 100.
 xplicitum, xiv. 1. librum
 usque ad sua cornua. xi. 108.
 xplicuisse, j. 56.
 xploratores focos, viii. 51.
 xpositumque, ix. 60.
 xpressit, xiii. 113.
 xpresso imbri, xiv. 144.
 xprimere, v. 52.
 xprimeret, vii. 36.
 xprimit, j. 110.
 xpugnet, xiii. 123.
 xruit, j. 20.
 xpulit, viii. 75.
 xpulfare, xiv. 46.
 xpungitque, vii. 82. viii. 52.
 xquilæ, v. 23.
 xsili, xii. 25.
 xspectabuntque, xi. 30.
 xspectant, xi. 22.
 xspectat, iij. 58.
 xspectent, x. 87.
 xspectes, ix. 4.
 xspirantis scombri, xiii.
 102.
 xspuit, viii. 57.
 xsta, iij. 82. xi. 58.
 xstinctam lucernam, xii. 43.
 xstinctum caput, xi. 47.
 xstis, ix. 32.
 xstructa, xiv. 63.
 xstructas, v. 43.
 extrinctos toros, iv. 8.
 extruit, ix. 77. xiv. 222.
 extruxit, iij. 48. x. 79.
 exsul, x. 5. 34.
 exsulat, † 4.
 exsuli, vii. 44.
 exsulis, ij. 24. vii. 43. viii. 32.
 extemporalis, v. 55.
 extendat, x. 5.
 extendere, xii. 6.
 extendit, iv. 8.
 externi drauci, xi. 9.
 extincta, iij. 93.
 extirpa, vi. 56.
 extra, v. 43.
 extrema lingua, ij. 29.
 extremas horas, iv. 73.
 extremo barathro, j. 88. loco,
 iij. 33. subtellio, v. 14.
 extremos rogos, x. 63.
 extremumque, iv. 54.
 extructas rates, v. 43.
 extuli, ij. 65. v. 38.
 extulit, † 22.
 exue, xiv. 139.
 exuimur, iij. 68.
 exuit, j. 106. ix. 60. x. 30.
 xiv. 109.
 exurit, iv. 81.
 exustam cutem, xiii. 80.
 exuta, v. 7.
 exutusve puer pennis laben-
 tibus, x. 4.

F

Fa

- F**Aba, x. 48. xiii. 9. pallens;
 v. 79.
 faba pingui, vi. 93. victa, iij.
 47.
 fabæ, vii. 52. x. 14.
 fabæque fresæ, iv. 46.
 fabamque, xi. 32. xii. 73.
 faber, ix. 28. 70.
 Fabiane, iij. 36. iv. 5.
 Fabianus densifor, xii. 85.
 Fabiorum, vi. 64.
 Fabiosque, vii. 57.
 Fabius, viii. 43. ix. 10.
 Fabricii aratoris, xi. 2.
 Fabricio fido, j. 94.
 Fabricioque, vii. 67. gravio;
 xi. 17.
 Fabricios graves, ix. 29.
 Fabriciosque, ix. 29.
 Fabricius, x. 73. xi. 6.
 fabrili manu, xi. 85.
 fabrorum, x. 48. xiii. 13.
 fabula, j. 91. iij. 14. ix. 46.
 dulcis, xii. 52. prisca, † 5,
 fabulæ, v. 21.
 fabulæque lassæ, xi. 1.
 fabulamur, iv. 61.
 fabulantem Canium, iij. 64.
 fabulas, x. 5.
 Fabulta, j. 65. ij. 41. iv. 9. 82.
 vi. 12. viii. 79. xii. 95. cre-
 rata, ij. 41.
 Fabullæ vetulæ, viii. 33.
 Fabulle, iij. 12. iv. 88. v. 36.
 vi. 72. ix. 68. xi. 36. xii. 20.
 22. 87.
 Fabullum, xii. 51.
 fac, j. 32. 47. iij. 83. iv. 45. v.
 3. 40. 57. vj. 56.
 face perpetua, x. 33.
 facem funeream, viij. 43.
 facere, iv. 17. vii. 94. x. 100.
 xij. 89.
 faceres, iij. 16.
 facerent, vii. 17.
 faceret, j. 86. viii. 75. 81. ix.
 9. xii. 64.
 faceretur, xi. 61.
 faces, xii. 42. ævas, † 7.
 facetum, vii. 26. carmen, vii. 25.
 facetus præco, j. 86.
 facetias, x. 35.
 faciam, ij. 93. iij. 38. 83. iv.
 72. vi. 61. vii. 76. ix. 51. x.
 10. xi. 21. 50. xii. 62.
 faciamus, xii. 26.
 faciant, ij. 34. iv. 79. ix. 23. x.
 104.
 facias, ij. 7. iij. 44. 70. iv. 23.
 40. v. 57. vii. 23. viii. 20.
 xi. 56. 82. 99. xii. 34. 44.
 xiv. 39.
 faciat, ij. 47. 73. v. 64. vii. 9.
 ix. 57. x. 47. xiv. 84.
 facie, viii. 33. ingenua, iij. 33.
 facieque, xii. 65.
 faciem, ij. 87. iij. 51. 87. 88.
 ix. 106. x. 66. xi. 103. for-
 mosam, iij. 3.
 faciemque calvam, iij. 74.
 facient, ij. 16. x. 48.
 facies, j. 14. v. 16. 47. 79. vi.
 51. vii. 17. ix. 18. 25. 38.
 78. x. 17. xii. 23. 88. alba,
 iv. 79. grata, vii. 24. impe-
 riosa, vi. 23.
 faciet, iij. 46. viii. 46. x. 10.
 xj. 79. xiii. 3. xiv. 25. 70.
 facile, j. 19. vii. 84. xi. 57. xiii.
 48.
 facilem, † 19. diuilemque
 puellam, j. 58.

faciles aquas, † 26. Dei, j. 104. xii. 6.
 facilesque, vj. 43. puellæ, iij. 69.
 facili, vii. 66. cervice, † 23. cursu, x. 104. pretio, x. 36. fanguine, j. 9.
 facilis, ix. 33. xii. 47. convictus, x. 47. culcita, xiv. 162. gallina, xiii. 62. horrus, iij. 58. taurus, v. 32.
 facilisque, ij. 84. xii. 63.
 facimus, j. 45. v. 60. ix. 51.
 facinus, j. 91. ij. 66. iij. 19. 66. x. 50. xj. 71. 92. magnum, xi. 94.
 facis, j. 9. 47. 96. III. ij. 7. 8. 15. 60. 77. iij. 28. 30. iv. 7. 40. 47. v. 39. vj. 22. 65. vij. 7. 29. 61. 84. 99. viij. 16. 38. 74. ix. 51. 71. x. 10. 14. 20. 25. 33. 64. xj. 88. xii. 4. 21. 40.
 facisque, xj. 25.
 facit, † 17. j. 18. 49. 52. 60. ij. 17. 19. iij. 37. iv. 71. v. 57. 66. 80. vi. 46. vij. 16. 23. viij. 24. 62. ix. 47. 66. x. 45. 90. xi. 19. 20. 32. xij. 55. 89. xiiij. 1. 3. xiv. 16. 48. 93. 124.
 facitque, viij. 52.
 faciunt, ij. 16. iij. 75. v. 53. vj. 40. viij. 4. ix. 72. x. 47. 80. xj. 23. xij. 98.
 facta, † 14. 21. j. 44. ij. 26. 27. 72. iv. 48. vj. 15. viij. 60. viij. 45. 77. ix. 104. x. 1. 57. xj. 27. 71. xiiij. 127. xiv. 119.
 facta corona de turdis, xiiij. 51.
 facta litera Erythræis lapillis, ix. 14.
 factam, j. 28. vi. 60.
 facti, iij. 95. iv. 64.
 facto opere, iij. 58.
 factum, ij. 72. iij. 11. 22. iv. 21. v. 45. vij. 85. viij. 34. x. 77. xj. 56.
 factus, j. 104. 109. iij. 24. 36. iv. 51. 69. v. 55. vj. 39. vij. 63. x. 96. 102. xij. 83.
 facunda Corduba, j. 62. pagina, ix. 79.
 facundæ gentis, vij. 31.
 facunde Juvenalis, vii. 90. minister, vij. 73. Sexte, v. 5.
 facundi, vij. 44. amici, viij. 28. x. 73. Carulli, v. 31.

Ciceronis, xj. 49. Heliani, xij. 24. Maronis, xiv. 185. Propertii, xiv. 189. Restituti, x. 87. Senecæ, vij. 44.
 facundia, viij. 70.
 facundo, iv. 23. ix. 27. ore, vj. 64. Plinio, x. 19.
 facundos versus, xij. 43.
 facundus Stella, xij. 3.
 fæce, iv. 4. viij. 14. x. 48. xj. 57. xij. 84.
 facosum garum, xiiij. 102.
 Fænius, j. 115. 117.
 fæx, j. 27. 104.
 fagina mensa, ij. 43.
 falce, vj. 16. xj. 19. indocta, vj. 73. peracuta, iij. 24.
 falciferi fenis, xj. 7. tonantis, v. 16.
 Falerna, iij. 77. viij. 56. ix. 23. xiv. 170. fusca, ij. 40. mista, vij. 26. mixta, x. 66. musta, xiiij. 120. nigra, viij. 56.
 Falerni, v. 65. x. 36. diluti, j. 107. nigri, xj. 9. 50.
 Falerno, xij. 17. annofo, vj. 27. ardenti, ix. 75. xiv. 113. infuso, j. 72. monte, xij. 57. vetulo, j. 19. viij. 77. xj. 27.
 Falernum, j. 19. xij. 71. xiiij. 111. immortale, ix. 95. xj. 37. nectareum, xiiij. 108.
 falisco ventre, iv. 46.
 fallat, v. 4.
 fallax, j. 104. viij. 59. xj. 74. amica, v. 43. ancilla, xj. 50. hamus, iv. 56. Lichas, ix. 67. virus, vj. 93. Ulysses, iij. 64.
 fallax Nile, x. 26.
 fallere, v. 32. vj. 2. viij. 48. xij. 14.
 falleris, iij. 62. xiv. 9.
 falli, ix. 39.
 fallis, ij. 25. iij. 43. iv. 42.
 fallit, viij. 51.
 fallitur, j. 29. xiv. 218.
 falliturque, vj. 70.
 falsa mors, vij. 46. urfa, iij. 19.
 falsa cruce, † 7. imagine, iv. 53.
 falsus scriptor, iij. 20.
 falx ex ense, xiv. 34.
 fama, † 1. 5. 6. j. 22. 30. 50. 79. iij. 91. 95. v. 10. 26. vj. 64. vii. 5. 11. viij. 3. 28. 73. ix. 29. 44. 73. xj. 19.

xij. 96. ærior, viij. 18. loquax, xij. 4. maxima, ix. 104. minor, iv. 75. nigra, x. 3. par, j. 112. secunda, vij. 26. vera, vij. 87. victura, v. 15.
 famaque, j. 40. 94. x. 103.
 fama, xj. 42. sciente, viij. 38.
 famæ, v. 57. vj. 56. 60. 66. vii. 11. 50. viii. 70. antiquæ, † 7. bonæ, vj. 66. potentis, vii. 11.
 famaque, v. 26.
 famam, j. 9. 26. 67. v. 61. xiv. 189.
 fame, j. 100. ij. 34. iij. 38. v. 77. xii. 32. lenta, j. 79.
 famem, iij. 22. xii. 26. xiiij. 53. inopem, xiii. 1. mundam, iij. 58.
 famas, j. 60. iij. 7. pretiosa, x. 96.
 familiæ, j. 85.
 famosæ mœchæ, ij. 39. 47.
 famuli Rheni, ix. 2. peccantibus, xiv. 68.
 famulis, v. 3.
 famulos, iij. 95. iv. 90. ix. 81.
 famulum, ix. 29. 67. nemus, vj. 76.
 famulus, j. 102. vii. 79. xiv. 216. notatus, iij. 21.
 Fannius, ij. 80. x. 56.
 fanum, iij. 47.
 far, xiii. 8.
 fari, ix. 28.
 farina nigra, ix. 3.
 farina dulci, xiii. 62.
 farinam, viii. 16.
 farre, iij. 58.
 farris, iv. 46.
 farrisque, x. 14.
 farta Ceres, iij. 58.
 fartustorus, viii. 44.
 fas, iv. 71. 79. vj. 65. vii. 1. 7. 43. 66. viii. 32. xii. 6.
 fasces annuos, viii. 72. bifenos, viii. 66. ix. 43.
 fasces calamorum, xiv. 38. sævi, xi. 99.
 fascia, xi. 105. xiv. 159. puttoralis, xiv. 134. putris, 63.
 fasciato trunco, xii. 57.
 fascibus bis fenis, vii. 62. larigeris, x. 10.
 fastidia, j. 4. ij. 61. xiii. 17.
 fastidierit, v. 45.
 fastidire, iij. 31.
 fastidis, iij. 76.

- flis purpureis, xi. 5. xii. 26.
 florum, viii. 2.
 flora mœcha, x. 13.
 flus, j. 71. iij. 82. iv. 29.
 40. vii. 38. personati, xi. 2.
 flus perfidos, iv. 14. queru-
 los, xii. 75.
 ata, j. 37. j. 11. iv. 60. v.
 10. vj. 63. vii. 43. ix. 84.
 xi. 34. 68. 92. bona. ix. 87.
 crudelia, iv. 18. festinata,
 ix. 88. lata & fera, x. 71.
 qualia. xi. 70. tristitia, j. 79.
 utebatur, xii. 32.
 temur, ij. 3.
 tentur, ix. 85.
 teor, j. 91. ij. 28. iij. 12. v.
 13. 28. ix. 102. x. 75. xii.
 48. xiii. 103. 114.
 tere, iij. 4.
 terti, vj. 76. x. 5. 83. xii. 15.
 teris, j. 82. vi. 22. viii. 31.
 tetur, vj. 39. xij. 76.
 ti, ij. 65. iv. 35. x. 61. xii.
 14. ingentis, j. 52.
 tignant, xii. 18.
 tigas, j. 61.
 tigtat, j. 105.
 tiges, vi. 84.
 tigtet, vii. 59.
 tis, j. 79. vii. 46. duris, ix.
 88. favis, xi. 83.
 to nobiliore mori, xi. 70.
 torum, vii. 46. pessimo-
 rum, v. 38.
 tua, iij. 72.
 tua beta, xii. 13.
 tuas placentas, xi. 32.
 tuasque mariscas, vii. 24.
 tue, iv. 72.
 tui cunni, vii. 17.
 tuo, vi. 8.
 tuos, xii. 53.
 tum, j. 43. iv. 11.
 tuam Pelorida, x. 37.
 tuce madida, vii. 36.
 tuces, iij. 18. vi. 41. xi. 87.
 indignas, j. 79.
 tucibus, vii. 48. primis, ij.
 17.
 tve, x. 2.
 tvente invidia, v. 6.
 tventinus, ij. 74.
 tventis undæ, x. 104.
 tvere, vii. 50.
 tves, xiv. 131.
 tvet, ix. 67. 70.
 tvere, vii. 2. linguis & votis,
 x. 87.
 tvi Siculi, xiii. 105.
 favilla tenui, xi. 53. trifti, iv.
 44.
 favillas ardentis, j. 43.
 favis, iv. 13. dulcibus, j.
 44.
 Fauni madidi, ix. 62.
 Faunis, viii. 50.
 Fauno Antenoreo, iv. 25.
 Faunorum, x. 92.
 favor, x. 50. ariter, vii. 71.
 favore noto, vij. 25.
 favos Cecropius, xiii. 105.
 Siculos, xiii. 105.
 Fausste, xj. 65.
 Fauſti, ij. 14.
 Faustine, j. 26. 115. iij. 25.
 39. 47. iv. 10. 57. v. 33. 37.
 72. vi. 7. 53. 60. vii. 11.
 79. viii. 41. x. 51.
 Faustini, iij. 2. nostri, iij. 58.
 fax, iij. 93.

F e

 Febre, iv. 81. vi. 31. x. 77.
 febrem, ij. 16. 40. v. 9.
 febres tetricæ, vi. 70.
 febricitantem, xi. 99.
 febris, xii. 17. errans, iv. 81.
 quartana, x. 77.
 fecerat, j. 22. 48. 108. xi. 40.
 xiii. 74.
 fecere, j. 19. vi. 59.
 feceris, ix. 39.
 fecerit, vii. 33. viii. 30. xiv.
 203.
 fecerunt, j. 19. iv. 46.
 feci, j. 14.
 fecimus, iv. 61.
 fecisse, j. 9. v. 51. vii. 89. ix.
 16. 29.
 fecisset, ix. 41.
 fecisti, iv. 66. viii. 74.
 fecit, ij. 14. vi. 8. 73. 93.
 vij. 56. viii. 41. 73. 78. ix.
 60. 77. 100. x. 75. 77. 79.
 xj. 85. xij. 18. 65. 92. xiv.
 182. centum amphoras a-
 quæ, ix. 99.
 fecerit, xiv. 203.
 fecunda, xi. 54.
 fecundam hydram, ix. 104.
 fefellit, j. 110. v. 50.
 felicem, ij. 19.
 felices, x. 5. 6. 30. amici, iij.
 37. Baia, vi. 43.
 felices nugas, vi. 64. silvas,
 xiv. 89.
 felicibus hortis, xiii. 20.
 felicitium, j. 50.
 felix, j. 27. 62. 102. iv. 75.
 v. 6. vi. 28. 79. vii. 1. 7.
 viii. 46. ix. 18. 21. 43. 57. x.
 78. 101. xiii. 25. xiv. 122.
 Antonius, x. 23. Aquileia,
 iv. 25. area, viii. 65. au-
 tumnus, xiii. 113. dextera,
 ix. 62. gloria, viii. 55. x.
 89. lectulus, x. 38. litera,
 vii. 44. lux, ix. 53. opus
 laborque, ix. 45. Pomona,
 j. 50. purpura, viii. 8. 69.
 pustula, viii. 51. Rosa, vii.
 88. tellus, ix. 17. tutela, v.
 1. verusque sodalis, ij. 30.
 fellaret, ij. 61.
 fellas, ij. 50. 89.
 fellat, ij. 33. 73. iij. 82. iv. 85.
 vii. 9. 66. ix. 5. xii. 81.
 fellator, xi. 67. xiv. 74.
 fellatorque, xii. 59.
 fellatori, xi. 31.
 fellatorum, xi. 96.
 felle, x. 48.
 fellis amari, vii. 24.
 femina, vi. 40. vii. 17. viii.
 12. xi. 88. sola, xii. 98.
 femina, xii. 97.
 feminas Rhodias, iij. 58.
 feminea manu, † 6.
 femineam cherson, xiv. 88.
 femineas cathedras, iij. 63.
 feminei generis, xi. 48.
 femineis cathedris, xii. 38.
 catervis, xi. 48. complexi-
 bus, xi. 79.
 femineo barathro, iij. 81.
 femineos recessus, vii. 34.
 femineum, vii. 68. corpus,
 viii. 68. Hermaphroditum,
 vi. 68.
 femur, vi. 75. femurque pul-
 li, ij. 37.
 fenerat, j. 86.
 fenestra culta Latia nuru, x. 6.
 fuburana, xi. 62.
 fenestra, viii. 14. xi. 19.
 fenestras, ix. 47.
 fenestris, j. 87.
 feno, iij. 47.
 fenum, xiv. 162.
 fer, viii. 82.
 fera, † 12. 13. iij. 19.
 fera bella, x. 64. monstra, vii.
 37. ix. 67. prælia, † 28.
 fus, † 14.
 fera delecta, j. 61.
 feræ Ætolæ, vii. 26. fi-
 ctæ, iij. 19. magnæ, †
 22.
 feræque, ix. 73.

INDEX

44

feram, à fero, iv. 76. x. 82.
 feram, viii. 55. concordem,
 ix. 73. obstantem, iv. 59.
 tenuem, vi. 15.
 ferant, † i. viii. 75. xiv. 12.
 ferarum matutinarum, xiii.
 95. pe. udum, † 21.
 feras, † II. 23. 28. j. 23. 50.
 x. 19. xiv. 166. floralitas,
 viii. 67. spectatas, viii. 78.
 stultas, iv. 56.
 ferasque, v. 81.
 feras, à fero, iv. 79. xi. 74.
 xiii. 15.
 ferat, iij. 44. iv. 75. vi. 25. xii.
 71. 79. viii. 43. x. 87. xi.
 25. 85. xiv. 81.
 feratque, x. 80.
 fercula, ix. 83. prima, iij. 50.
 ferculis, xi. 32.
 fere, vii. 47.
 ferebas, ij. 60.
 ferebat, vi. 80.
 ferenda, ij. 37.
 ferentis focum amphoræ, xii.
 32.
 feret, iij. 46. viii. 3. xj. 32. xii.
 84. xiv. 200.
 feretur, x. 78.
 feri regis, † 2.
 ferias, v. 81.
 foriatus, iij. 47.
 feriiisque Saturni, xii. 83.
 ferire, v. 25.
 feris, † 10. Niliacis, v. 66. ti-
 midis, iv. 74.
 ferit, † 3.
 feritas, ix. 72. immota, v. 32.
 feritate reversa, ij. 75.
 feritatis, † 18.
 feritur, xiv. 94.
 ferocis apri, ix. 58.
 feror, ix. 29. xiv. 61.
 ferox Lucina, † 12. Rhætus,
 viii. 6. virgo, xiv. 179.
 ferramenta tonsoria, xiv. 36.
 ferre, j. 5. 26. 108. ij. 1. 75. iii.
 4. iv. 20. v. 78. vi. 58. vii.
 11. 52. viii. 68. 75. ix. 21.
 46. 102. x. 10. xi. 40. xii.
 26. 100. xiii. 2.
 ferrea claustra, x. 28.
 ferrem, xii. 64.
 ferres, iij. 22. ix. 74.
 ferret, † 15. ij. 1. viii. 6. xii.
 71.
 ferreus, xi. 28.
 ferri, vi. 77. x. 72.
 ferro, ij. 45. iij. 24. iv. 55. vi.
 52. ix. 32. 104. x. 84. xii.

18. xiv. 21. curvo, xiv. 511
 librato, † 13. stricto, v. 51.
 tecto, † 11.
 ferrum, j. 43. 50. 47. iij. 90.
 ix. 62. xj. 85.
 fert, iij. 58. viii. 33. x. 30.
 fertur, j. 105. x. 34. vii. 87. x.
 56. xiii. 61. xiv. 75.
 fervens, xii. 92. balneum, iij.
 25. cicer, v. 79. Julius, x.
 62.
 fervent, ij. 64. iv. 57.
 fervente cancro, x. 58.
 ferventes currus, † 28.
 ferventis auri saccos graves
 quindecim, x. 74.
 fervet, j. 54. iij. 47. iv. 60.
 fervida pufula, xiv. 167.
 fervidique fluctus, vi. 42.
 ferulæ, xiv. 80.
 ferulæque tristes, x. 62.
 ferulis, xi. 40.
 ferum leonem, † 18. Martem
 vi. 25.
 ferunt, iij. 58. v. 79. vii. 30.
 xii. 3.
 feruntur, vi. 60. x. 5.
 Fescenja gravis, j. 88.
 fessis, xij. 57.
 fessus, † 25. ix. 69. x. 30.
 festa, iv. 47. convicia, vij. 7.
 convivias, iv. 55. culina, vij.
 26.
 festæ mensæ, xi. 66.
 festina, iij. 2.
 festinant, xij. 29.
 festinat, xii. 76.
 festinata cura, x. 2. fata, ix.
 88. umbra, x. 61.
 festinatas coronas, xiiij. 127.
 festinare, v. 10.
 festinatis annis, vij. 39. libel-
 lis, ij. 91. pensis, ix. 78.
 festinavere, † 3.
 festinavit, † 3.
 festive, v. 44. xii. 45.
 festos lares, iij. 58.
 festosque lusus, j. 3.
 festus, j. 79.
 fetum, vij. 30. vagientem, iij.
 58.
 fex crassa, j. 104. Laletana,
 j. 27.
 Fi
 Fiam, xij. 94. xiv. 151.
 fiant, ix. 38.
 fias, vij. 91. x. 82. xij. 94. 97.
 xiv. 131.
 fit, ij. 42. 66. iv. 65. vj. 27.
 viij. 82. ix. 4. 54. 95. x. 59.

xj. 37. xii. 48. xiii. 17.
 fibris, iij. 24.
 fibula, xiv. 215. grandis, vij.
 81.
 fibulam, xj. 76.
 fibulasque, v. 42.
 ficedula, xiiij. 49. cerea, xiiij. 59.
 ficelias veteres, vi. 27.
 ficetum, xij. 33.
 fici L. bycæ, vij. 52.
 ficos, j. 66. vij. 70.
 ficola filia, vij. 70. uxor, vij.
 70.
 ficosi juvenesque, senesque,
 vii. 70.
 ficosus maritus, vij. 70.
 ficta, viij. 6. luto Prometheo,
 x. 39.
 ficta pecula, xiv. 108.
 fictæ feræ, iij. 19.
 fictilibus, v. 60. Tuscis, xiv.
 98.
 fictilis Hercules, xiv. 178. ma-
 tella, xiv. 119.
 fictos capillos, vi. 57.
 fictum, v. 79.
 ficus, j. 66. iv. 52. xiiij. 28. 49.
 xiv. 86. Chia, xiiij. 25. ge-
 lata, iv. 46. inferta, vj. 49.
 lippa, vij. 19.
 fida, vij. 1. manus, j. 102.
 fidæ amicitæ pectus, ix. 15.
 fide, j. 49. 73. xiv. 123. per-
 petua, xij. 49. summa, vj.
 89.
 fidem, † 5.
 Fidenas veteres, iv. 64.
 Fidentine, j. 30. 39. 54. 73.
 fides, j. 14. v. 19. certior, vij.
 51. longa, j. 16. prisca, † 6.
 j. 40. rara, x. 78. recta, xij.
 6. sancta, ix. 86. x. 44.
 fidesque, xij. 98.
 fidiculæ, v. 52.
 fidissima dextera, xi. 70.
 fido Fabricio, j. 94.
 fidoque, ij. 43. v. 19.
 fiducia, iij. 38. major, vij. 5.
 fidus, vij. 73. homo, iv. 5.
 fieres, viij. 60.
 fieret, xiv. 35.
 heri, j. 55. 67. ij. 16. 19. 31.
 53. iij. 2. 74. iv. 62. 70. vj.
 50. 65. vij. 33. viij. 53. 72.
 ix. 59. x. 66. xj. 43. 50. 56.
 xij. 48.
 fies, xij. 36.
 fiet, iv. 83. v. 16. vij. 37. 97.
 vii. 45. ix. 89. x. 70. xj. 56.
 xiiij. 54. xiv. 44. 123. 127.
 figat.

- gat, xiv. 24.
 gendas, j. 50.
 get, j. 61.
 gis, ix. 57.
 gitis, iij. 67.
 guli, xiv. 176. Sagunti, iv.
 46.
 gura certa, j. 54. prima in-
 fantis, ix. 76.
 guræ, xij. 43.
 guras dulces, xiv. 222.
 a, vj. 3. xij. 18.
 aurea, vj. 3. exculta, xii.
 96. improba, xiii. 57. refe-
 cta, xi. 53. rupta, xi. 37.
 ia, iv. 9. v. 1. vi. 69. x. 65.
 67. 98. xi. 2. xiii. 103. xiv.
 90. ficosa, vij. 70. grandis,
 vii. 9. rudis, vii. 94. tota,
 xi. 5.
 ia Picenæ venio Lucanica
 porcæ, xiii. 35.
 ios, j. 85. xi. 32. horridu-
 los, rudet, pusillos, x. 98.
 ium, v. 57. vi. 39.
 ius, vi. 39. 64. xij. 52. xiv.
 i. tristic, viii. 44.
 o gracili, viii. 33.
 idit, x. 2.
 ie, ij. 14. iij. 46. v. 79. ix.
 71.
 ies, xi. 19. xii. 98.
 igente, vii. 23.
 igentem, vii. 68.
 igere, v. 52. vii. 38. xii. 96.
 iges, v. 79.
 igis, ij. 64. 82. ix. 36.
 igit, viii. 24.
 igitur, xiv. 210.
 iantur, x. 5.
 iat, v. 6.
 ieram, viii. 3.
 iere, † 20. xiv. 1.
 is, iv. 8. viii. 3.
 it, xiii. 36.
 icur, x. 1.
 itus, viii. 77.
 ikerat, ix. 46.
 y, x. 42.
 ma manus, xiv. 30.
 cina rustica, j. 44.
 tula, xiv. 63. Sera, ix. 62.
 j. 17. vi. 11. xii. 17.
 nt, ij. 5. v. 8.
 erunt, vj. 64.
 iisset, † 12.
 it, x. 15.
 us, ix. 57. anulus, ij. 66.
 Fl
 abello prasino, iij. 81,
- Flacce, j. 58. 60. 77. 99. iv.
 42. 49. vii. 81. viii. 45. 56.
 ix. 34. 56. 92. x. 48. xi. 28.
 81. 96. 101. 102. xii. 75.
 Flacci Calabri, viii. 18.
 Flacilla, v. 35.
 Flacco, j. 62. 108. xii. 4.
 Flaccus, vii. 86.
 flagella, iij. 94. cruenta, ij.
 17.
 flagellat, ij. 30. v. 13.
 flagellent, iv. 42.
 flagello, j. 105. xiv. 55. affi-
 duo, vi. 46.
 flagellum, xiv. 55.
 flagitium, xii. 78.
 flagras, xiv. 79.
 flagrat, vii. 86. xii. 52.
 flagravit, x. 86.
 flagret, vii. 25. 26.
 flagrorum, viii. 23.
 Flaminia via, x. 6.
 Flaminiaque, viij. 75.
 Flaminia, iv. 64. vj. 28.
 Flaminiam, ix. 58. xj. 14.
 flamma, xj. 94. impia, v. 43.
 flamma levi, xiiij. 33. tenui,
 vj. 42.
 flammæ, viij. 30. xj. 44. Scy-
 thicæ, xij. 15.
 flammæ togæ, v. 20.
 flammae, xj. 79. xij. 42.
 flammæ leone, x. 62.
 flammis, † 19. j. 22. 108. iv.
 44. 75. xiv. 41. clausis, xiv.
 61. iniquis, x. 50.
 flare, xj. 4.
 flatus stridentes iniqui Aquil-
 lonis, x. 82.
 flava, v. 69. chrysendeta, ij.
 43. mella, j. 56. vellera, ix.
 62.
 flavaque, j. 56.
 flavas Chias, vj. 30.
 flavescere, ix. 24.
 flavescit, vj. 66.
 Flavia templa, ix. 4. 35.
 Flavie gentis, ix. 2.
 flavo, x. 104. metallo, viij. 51.
 pulvere, xiv. 71.
 flavorum Uspiorum, vj. 60.
 flavos, xij. 66.
 flavum, x. 104.
 fleas, vj. 28.
 flebat, vj. 46. viij. 56.
 flebilis, x. 61. uxor, x. 97.
 fleste, j. 71.
 flectere, viij. 32. xi. 92.
 flectit, xiv. 173.
 fleas, xj. 72.
- flentem, ij. 99.
 flentes amicos, j. 79. Euanu-
 chos, viij. 44.
 flentibus ramis, iij. 61.
 flere, xj. 92.
 fleret, vj. 36.
 fles, iv. 48. vj. 28.
 flet, j. 34. 69. xiv. 75.
 flere, vj. 68.
 fletibus, x. 26. 71.
 fletu, vj. 85.
 flevrat, viij. 56.
 flevi, ix. 88.
 flevit, vj. 13.
 flevitque, v. 49.
 flexa coma nitidus, x. 65.
 flexo ordine, iij. 63.
 Flora rustica, v. 23.
 Floralia, j. 36.
 Floralicias teras, viij. 67.
 Floræ, vj. 27. delicatæ, x. 92.
 jocosæ, j. 3. odoræ, vj. 8.
 flore, ix. 61. perpetuo, iv.
 45.
 florea ferra, viij. 77.
 florentes genas, iij. 6. vultus,
 ix. 76.
 floreo gramine, ix. 92.
 flores atticos, ix. 12.
 floret, iij. 65.
 florida Hybla, ij. 46.
 floruit, viij. 28. x. 86.
 fluctibus, iv. 61. ix. 41.
 fluctus, vj. 34. xij. 50. xiv. 81.
 fervidi, vj. 42.
 fluctu tenui, iv. 55.
 fluent, j. 16.
 fluentem sylvam, xj. 42.
 fluere, iij. 55.
 fluit, iv. 66. ix. 102.
 flumen ductile, xii. 31.
 flumina pigra Lethes, x. 72.
 prima, † 3.
 flumineo gurgite, iv. 66.
 flumineosque lacus, x. 58.
 fluminis, x. 51.
 fluxit, iv. 58. viij. 32.
 fluxo spadone, v. 42.
- Fo
 Focale, xiv. 142.
 foci inculti, iv. 66.
 focique, xj. 9.
 focis, vj. 73. vij. 26. viii. 40.
 x. 24. 25. sacris, j. 22. san-
 ctis, ix. 32.
 foco nudo, viij. 67. Velabren-
 si, xj. 53.
 focos exploratores, viij. 51.
 laxos, viij. 30. sacrilegos,
 ix. 62.
- focum,

focum, j. 50. 56. v. 51. xij.
 32. xij. 32. serenum, iij.
 58.
 focus, j. 93. ij. 9. x. 96. xij.
 33. cultus, xij. 18. peren-
 nis, x. 47. tristis, xj. 57.
 focusque, x. 44.
 foderat, † 7.
 fodiam, j. 93.
 fodiat, vij. 101.
 fodit, vj. 32. x. 16.
 foditque, vj. 74.
 fœda gaudia, ix. 42. proba, x.
 3.
 fœdandos mares, ix. 9.
 fœdasti, ij. 83.
 fœdere sacro, j. 94.
 fœdiore, vij. 79.
 fœdique luci, vij. 48.
 fœdius, j. 11.
 fœdo crimine, ij. 56.
 fœnerat, j. 77.
 fœnerator, ij. 44.
 fœnore, iv. 90.
 fœtere, j. 29. v. 4.
 fœtum, † 14. rudem, vij. 30.
 folia, v. 4.
 foliata, xiv. 110.
 foliati, xi. 28.
 folio, xiv. 146.
 folium, viii. 33. xi. 19. 32.
 folle, xiv. 45. 47.
 follem lapsum, xii. 48.
 follis, iv. 19. vii. 31. xiv. 47.
 laxi, iv. 19.
 fons Castalius, xii. 3. vivus,
 ij. 90.
 fonte, vi. 47. ix. 102. averfo,
 iv. 31. puro, vi. 47. vicini-
 no, ix. 19.
 fontes, ix. 59. x. 51. xii. 31.
 xiv. 174. rudes, vi. 42. fa-
 cri, iv. 57.
 fontibus pumiceis, iv. 57.
 fontis, vi. 47.
 fora, ij. 64. vij. 27. x. 28. xiv.
 135. quater juncta, x. 51.
 foras, xi. 2. 105.
 forcipibus supinis, vii. 94.
 forem, v. 40. xiii. 103.
 forent, x. 99. xiii. 28.
 fores, j. 26. geminas, vii. 27.
 foret, † 27. j. 100. 109. vi.
 39. viii. 30. ix. 9. xi. 32.
 xiii. 71. xiv. 202.
 fori, vii. 63.
 forique, vi. 64.
 foribus, vij. 61. ix. 47. xj. 46.
 foris, ij. 53. 69. vi. 94. vij. 49.
 64. ix. 11. xii. 19.

forma, ix. 106. prima, ix.
 78.
 forma, iij. 91. vii. 99.
 formæ, vij. 46. ix. 17. xj.
 54.
 formæque, vj. 29.
 formatam, vi. 13.
 formatur, vii. 83.
 Formæ temperatæ, x. 30.
 Formianus dies, x. 30.
 formica, j. 116. vj. 15. xj. 19.
 formicæ, iij. 93.
 formosa, iij. 76. viii. 78.
 Nemesis, vij. 73. Phyllis,
 xij. 66. uxor, ix. 68.
 formosam, v. 46. viii. 49. 53.
 carnem, xi. 103. faciem,
 iij. 3. Glyceren, xi. 41.
 formosior lux, x. 24.
 formosissima, vij. 53.
 formoso corpore, iij. 3.
 formosos, xij. 49.
 formosus, v. 30. vij. 28. x.
 12. Cæsar pulvere Arctoi
 belli, vij. 65.
 fornice, j. 35.
 fornicem, xj. 62.
 fornicis nigri, xij. 62.
 fornix clausus, x. 5.
 foro, vj. 77. vij. 62. Corneli,
 iij. 4. medio, vj. 77. tri-
 plici, iij. 38. viii. 44.
 foroque, vij. 44.
 forsan, iv. 14. v. 29. 61. vij.
 67. x. 75. xij. 5.
 forsitam, v. 20. vj. 32. vij. 50.
 viii. 32. 38. 63. x. 104. xj.
 8. xij. 18.
 fortasse, j. 19. iij. 1. 42. v. 18.
 ix. 23. xiii. 51. 56.
 forte, j. 5. 54. ij. 1. 30. 44.
 iij. 24. 100. iv. 42. 78. v.
 27. 31. 50. 79. vj. 10. vij.
 7. viii. 24. x. 33. 101. xij.
 11. xij. 5. xiv. 65. 142.
 fortem, xij. 8.
 fortes lacerti, vij. 49.
 forti equo, j. 50.
 fortia prælia, iv. 74. verba, iij.
 46.
 fortibus juvenicis, iv. 55.
 fortior aura, vij. 14. vesica,
 viii. 33. vultus, ix. 78.
 fortis, vj. 77. viii. 30. xij. 79.
 dextera, † 23.
 fortiter, xi. 57.
 fortius, v. 38. viii. 18. x. 42. 65.
 fortuna, j. 13. ij. 91. iv. 40.
 vi. 76. 79. 83. x. 76. xij. 19.
 iniqua, ij. 24. lxxv. iv. 18.

fortunæ reducis, viii. 65.
 fortunam, v. 43.
 fortunati, ij. 14.
 fortunatum, xii. 48.
 forum, j. 2. 118. vij. 96. La-
 tium, x. 37. Romanum, j.
 77. triste, v. 21.
 forumque, v. 21.
 fossa, xij. 14.
 fossa vinea, xiv. 49.
 flossor, xj. 19. rigidus, vij. 70.
 fovearis, ij. 70.
 foveri, ix. 19.
 foveris, vij. 34.
 fovetur, j. 63.
 fovimus, ix. 49.

Fr

Fracta, vi. 59. amphora, xi.
 9.
 fractaque ossa, xi. 85.
 fracta ansa, xi. 57. aure, vij.
 31.
 fracti, viii. 57.
 fracti oris, viii. 57.
 fractis vitreis, j. 42.
 fractorum vatiniourum, x. 3.
 fractos, v. 63.
 fractusque Rhenus, vij. 6.
 fragiles buxos, j. 89.
 fragili ulmo, vj. 49.
 fragilis, xiv. 178.
 fragmenta novissima, viii. 57.
 fragmentum vile, vij. 18.
 fragrant, iij. 65. xj. 9.
 fragras, vj. 55.
 fragrat, iij. 58.
 fragravit, v. 38.
 fragres, j. 88.
 frangam, xi. 59.
 frangant, x. 50.
 frange, ij. 59. ix. 75. xiv. 103.
 frangendos, xij. 71.
 frangendus, xij. 75.
 frangere, j. 23. 52. iv. 8. vi.
 18. xiv. 3.
 franges, j. 50.
 frangis, xj. 12. xiv. 3.
 frater, j. 37. ij. 2. viii. 55. ix. 5.
 x. 65. 89. xj. 11.
 fraternæ æquora, † 16.
 fratre, j. 36. v. 39. viii. 3.
 invito, ix. 52.
 fratrem, ij. 4. v. 39. x. 65. x.
 8. pium, ij. 41.
 fratres, gemini, iij. 88. v. 2.
 vij. 81. xii. 3. Siculos, v.
 23.
 fratrici, ix. 88. soli, xj. 44.
 fratris, ij. 11. v. 3. xii. 44.
 fraudare, ij. 46. viii. 59. x. 1.
 fraud:

- raudata viridi juvena, vij.
 39.
 raudata pluma, xiv. 162.
 raudator, xj. 67.
 raudatus, x. 50. cibus, vij.
 24.
 raude, vj. 2. tacita, v. 66.
 raudes, vj. 93. xj. 8. notas, j.
 88.
 remuit, viij. 55.
 rema, viij. 21. temeraria, xij.
 14.
 renis, j. 105.
 requens, v. 13. ix. 23. xiv.
 122. agna, vij. 53. amator,
 vii. 96. amicus, viij. 18. ara,
 † 1. casus, iij. 52. conviva,
 ix. 99. opus, iv. 29. phoenix,
 v. 38.
 requentat, ij. 14. x. 58.
 requenter, viij. 65.
 requentes, x. 62. consulatus,
 viij. 66.
 requenti pagina, vij. 44.
 requentiores, xi. 7.
 resæ fabæ, iv. 46.
 reta, † 28. ij. 24. x. 36. xij.
 100. languida, viij. 51.
 reti, v. 1. Actiaci, iv. 11. in-
 fani, iv. 63. Scythici, vij.
 18. suburbani, v. 1.
 retis, † 24.
 rica, xj. 30.
 rico, iv. 90.
 rigentia ora, x. 26.
 rigida, iij. 34. viij. 67. xiv.
 105. & calda aqua, xiv. 196.
 rigidior unda, xiv. 104.
 rigidiora gelu marmora, xij.
 61.
 rigora, vij. 64. impletura, v.
 36. picta, j. 56. tuta, ij. 46.
 rigore, vij. 36. 94. xii. 32.
 brumali, xiii. 16. pigro, iv.
 3.
 rigoribus, vij. 30. Tiburtinis,
 iv. 57.
 rigus, iv. 64. vj. 59. gelidum,
 viii. 68. magnum, v. 80.
 nobile, xiv. 116. penetra-
 bile, iv. 19. Picenum, xj. 53.
 salubre, x. 30. tenue, iij. 81.
 triste, x. 5.
 inguillarum, ix. 55.
 ritillis incertis, iv. 14.
 ritillo blando, v. 85. moto,
 xiv. 1.
 ritillus, xj. 7. xiii. 1.
 ronde, v. 4. ix. 62. Jovis cla-
 rus, xi. 10. prima, iv. 54.
 frondea cuspis, xiv. 22.
 frondibus, xi. 53. xiii. 37. fa-
 cris, vii. 73.
 frondis, ix. 4. 62. Tarpeæ,
 honos, ix. 4.
 frondosa Nemeæ, † 27.
 frons, xii. 62. brevis, iv. 42.
 severa, xi. 2.
 fronte, j. 5. 71. iij. 21. vij. 11.
 xiv. 52. adstricta, xi. 40. at-
 trita, viij. 59. cauta, v. 4.
 cinæda, vi. 39. inermi, iij.
 37. lunata, viii. 33. matu-
 tina, xiii. 2. molli, vi. 38.
 nubila, ij. 11. pertinaci, v.
 12. picta, xi. 85. pumicata,
 j. 67. rasa, iv. 10. serena, vij.
 11. tetrica, x. 64. torva,
 iv. 14. tota, vii. 25. virenti,
 ix. 77.
 frontem, ix. 74. 92. xi. 28.
 xii. 101. pieriam, viii. 70.
 rugosiorum, iij. 93. solvere,
 xiv. 183. stellantem, ij. 29.
 fronti, j. 25.
 frontibus adversis, iv. 35. par-
 vis, iv. 74.
 Frontine, x. 58.
 Frontino, x. 48.
 frontis, iij. 2. xii. 84. teneræ,
 iv. 6.
 Fronto, j. 56. v. 35. Stoicus,
 xiv. 106.
 fruar, v. 1.
 fruare, ix. 43.
 fruatur, j. 32. viii. 30.
 fructuosiora Saturnalia, iv.
 46.
 fructus, j. 86.
 fruere, j. 59.
 fruere, v. 5. vij. 46. x. 7.
 frugi jentacula, xiii. 31. Jo-
 vem, vi. 21. sacra, xii. 63.
 frugiferai, xi. 91.
 frui, j. 87. v. 21. vii. 92. 98. ix.
 72. x. 23. 30. xii. 6. xiv. 149.
 fruitur, iij. 20. 58. vii. 4. 86.
 xiv. 9.
 frumentum, xii. 73. triticeum,
 xiii. 12.
 fruor, xij. 18.
 frustra, xi. 28.
 frustra, j. 61. v. 26. x. 17. 26.
 35. 72. 100. xi. 47. 74. xii.
 62. xiii. 64.
 frutice, iij. 47.
 Fu
 Fucinus, † 28.
 fudit, iv. 66.
 fueramus, xiii. 46.
 fuerant, † 2. j. 20. ij. 63. 83.
 viij. 3. 6. xi. 92.
 fueras, iij. 24. v. 24. vii. 63.
 viii. 16. 74. xi. 40. xii. 60.
 fuerat, † 7. j. 31. 83. 115. ij.
 64. iij. 52. 70. vi. 15. vii. 56.
 viii. 33. ix. 7. xi. 6.
 fuere, iv. 66. 89. vi. 76. viii.
 53. 80. xi. 7. xii. 34.
 fuerint, ij. 91. iv. 25. viii. 21.
 xj. 17. xiv. 196.
 fueris, j. 73. v. 36. viii. 6. ix. 59.
 fuerit, vii. 16. 91. viii. 9. 24.
 ix. 18. 57.
 fuerunt, j. 55. v. 16. ix. 60.
 fuga, iij. 44.
 fuga celeri, viij. 56. permissi-
 abire, viij. 32.
 fugæ, vi. 33.
 fugam, † 11.
 fugas, iij. 44.
 fugax dorcas, x. 65.
 fugatque, iij. 82.
 fugax lepus, j. 49. ungu-
 lator, xij. 50.
 fuge, j. 4. ij. 47. iv. 30. v. 26.
 fugeres, vii. 63.
 fugeret, † 23. ij. 80.
 fugerit, iij. 45.
 fugiat, ix. 90. xj. 85.
 fugies, x. 2.
 fugiet, xj. 85.
 fugimus, iij. 45.
 fugio, iij. 44. v. 84.
 fugis, j. 23. 52. iij. 2. 77. iv.
 61. v. 45. 84. vii. 29.
 fugit, iv. 22. vij. 28. viij. 26.
 ix. 62. x. 30. 51.
 fugitiva Daphnæ, xi. 44. gau-
 dia, j. 16. vij. 46. quies, vij.
 63. Venus, xij. 98.
 fugitivus, iij. 91. xj. 55.
 fugiunt, xij. 29.
 fui, v. 13. xiv. 34.
 fuimus, j. 44.
 fuisse, † 13. 21. x. 50. 61. vj.
 85. vij. 43. 52. viij. 51. 64.
 x. 35. xij. 4.
 fuisset, v. 40.
 fuissent, ix. 67. x. 99.
 fuisset, † 27. ix. 106. x. 73.
 77.
 fuisti, iij. 70. iv. 7. ix. 96. xj.
 88. xij. 53.
 fuit, † 12. 13. 15. 26. j. 16. 74.
 81. 83. ij. 61. iij. 17. iv. 16.
 78. 89. v. 19. 23. vj. 29. 32.
 vij. 51. 60. viij. 30. 50. ix.
 18. 21. x. 23. 31. xj. 66. xij.
 29. 59. xij. 122. xiv. 35. 67.
 fuitque,

fuitque, x. 63.
 fulcitur, ij. 43.
 fulcro, viij. 33.
 fulgebat, ix. 50.
 fulgent, xii. 67.
 fulgentes vultus marmore, ix. 24.
 fulgentia templa, viii. 65.
 fulgere, † 26.
 fulget, j. 71. v. 6. vj. 13. x. 76.
 fullo, ij. 59. xii. 59. xiv. 51.
 fullonis avari, vj. 93.
 fulmen, ix. 21. regale, xii. 63.
 fulmina, v. 56. missa, vj. 83.
 fulmine, vi. 83. xii. 63.
 fulmineo dente, xi. 70.
 fulva culmina, xij. 73.
 fulva moneta, xiv. 12.
 fulva leonis, ix. 92.
 Fulvia, xi. 21.
 Fulviam, xi. 21.
 fumantem nasum, vi. 64.
 fumantia tomacla, j. 42.
 fumarina improba, x. 36.
 fumat, j. 13.
 fumea vina, xiii. 123.
 fumet, xiv. 221.
 fumis Massilianis, iij. 82.
 fumos, xiv. 118. nigros, ij. 90. vanos, iv. 5.
 fumosa lagenæ, xii. 84.
 fumoso decembri, v. 31.
 fumum omnem, xiii. 32.
 fundens, j. 94.
 Fundana, xiiij. 113.
 Fundanis amyclis, xiiij. 115.
 Fundanum, xiiij. 113.
 funde, v. 65. vi. 85. xi. 37.
 fundens, viii. 56. 65.
 fundere, ix. 95.
 fundet, xiv. 112.
 fundi, iij. 62. viii. 6.
 fundis, v. 36. paternis, ix. 3. patruelibus, v. 36.
 fundisque, iv. 37.
 fune multo, v. 23.
 funera, ix. 80. xi. 55. bina, x. 71.
 funere materno, † 12.
 funereamque facem, viij. 43.
 funeribus, vj. 15.
 funeris, xiii. 77.
 fungos fullos, iij. 60.
 funus nobile, viii. 30.
 fur, j. 54. vi. 17. 72. callidus, v. 43. tantus, xii. 29.
 fur avare, j. 67.
 furaces manus, viij. 40.

furacius, viij. 59.
 furem, x. 94. xi. 55. nullum, xii. 75.
 furemque, iij. 58.
 furentem, xi. 50.
 furentis domini, vj. 44.
 fures vetuli, vi. 16.
 Furia, x. 5.
 Furiati dente, ij. 75.
 Furias & cornua tauri, ij. 43.
 Furias emerfas nocte ditis, xii. 32.
 furibunda, vi. 21.
 furiosa stemmata, viij. 6.
 furiose, vi. 63.
 furis, j. 69. vi. 84.
 furit, viij. 55. 59. 61. ix. 70. x. 19. xi. 85.
 Furius, vi. 17.
 furor, j. 21. ij. 80. iij. 76. cognitus, † 22.
 furore tanto, iv. 35.
 furorem, x. 35.
 furores Berecynthios, ix. 43. sacrilegos, ix. 86.
 furori miserò, xii. 49.
 furoris, vi. 19. barbari, iv. 14.
 furta, j. 35. vi. 33. x. 2. xij. 29. xiv. 92. deprensa, i. 88. materna, vi. 39.
 furti lascivi, vj. 73.
 furtis, vj. 19.
 furtiva bombycina, xi. 50.
 furtivam aquam, vi. 47.
 furto, vi. 19. manifesto, j. 54.
 furtum, v. 51.
 fusa cinnama, iij. 55.
 fusa jubæ, j. 32.
 fusa, vii. 28. viij. 51. Lycoris, vj. 12. nuda, vi. 58. Falerna, ij. 40.
 fusca Syene, ix. 36. Mareotide, iv. 42.
 fusca Cannusina, xiv. 127. cellæ, iij. 30.
 Fusce, j. 55. vii. 27.
 Fusciculus, ij. 74.
 fuscina dente minax, † 26.
 fuscis, xiv. 129.
 fuscior, xiv. 62.
 fuscus colores, j. 57.
 fuscus, vj. 76.
 fuso mero, viii. 83.
 fusoque, iv. 54.
 fuste nitenti, xii. 57.
 fufus, iij. 82. v. 66. viii. 75. aper, † 85. largo nectare, ix. 35.
 futuam, xi. 21. 24.
 futuat, xi. 48.

futae, xi. 21.
 futuente, ix. 3.
 futues, vi. 91. xi. 86.
 futui, j. 35. ij. 31. iij. 72. vi. 31. 67. vii. 74. ix. 5. xi. 63. 72.
 futuis, ij. 60. iij. 96. vii. 96. ix. 42. 71. x. 29.
 futuisse, x. 95. xi. 22.
 futuit, j. 85. ij. 47. iij. 79. vi. 33. vii. 9. ix. 42. 82. x. 102. xi. 46. 21. xii. 38.
 futurus populus, vi. 2.
 futuros annos, xii. 8. mores, xii. 92.
 futurus, xii. 94.
 fututa, j. 95.
 fututam, iij. 87. iv. 85. xi. 41. xii. 27.
 fututionis certæ, j. 107.
 fututor, j. 91. ij. 28. iij. 96. Memphiticus, vii. 29. perditus, xii. 43. rarus, vii. 17.
 fututorem, xi. 88.
 fututorum, j. 74.
 fututricem linguam, xi. 92.
 fututrici manu, xi. 23.
 fututum, x. 81. xi. 8.

G

Ga

GAbatæ, vii. 47.
 Gabatas, xi. 32.
 GAbinia, vii. 56.
 GAdes jocosæ, j. 62.
 GAdibus, j. 42. improbis, v. 79.
 GAditana, iij. 63.
 GAditanus, x. 102.
 GAditanis modis, vi. 71.
 Gætula mapalia, x. 20.
 Gætulis, † 4.
 Galbanatus, iij. 82.
 Galba rustice, x. 101.
 Galbam, j. 42.
 Galbamque, x. 101.
 Galbanos mores, j. 97.
 Galbula, xiii. 68.
 galeamque, ix. 57.
 galericulum, xiv. 50.
 Galesi albi, xii. 64. nivei, x. 23. phalanini, v. 38.
 Galeso Lacedæmonio, ij. 4. tepido, iv. 28.
 Galesus calta, viii. 28.
 Galla, ij. 25. 34. iij. 51. 90. i. 38. 58. v. 85. vii. 17. 5. ix. 5. 38. 80. x. 75. 95. xi. 2.
 Galla, v. 1.

- Galliaico auro , iv. 39.
 Gallatea , † 28. pinguis , viij.
 56.
 Galle , j. 109. ij. 56. iij. 27.
 81. 92. iv. 16. viii. 75. x.
 33. 56. 82. levior , ij. 47.
 Galli , viii. 73. cristati , ix. 70.
 superbi , iij. 57.
 Gallia , xiv. 128. dicta , iij.
 r. pinguis , vi. 11.
 Galliambon , ij. 86.
 Gallica palla , j. 93.
 Gallicana catella , xiv. 198.
 Gallice , viii. 22. 76. ix. 94.
 Gallici canis , iij. 47.
 Gallina , xiii. 64. attilis , xiii.
 62. facilis , xiii. 62.
 Gallo , j. 36. xii. 54.
 Gallum , iij. 1. recentem ,
 vii. 94.
 Gallus , ij. 45. iij. 24. 81. viii.
 75. xi. 73. 75. xii. 46. xiii.
 63. esuriens , xiv. 204.
 Gangeticus raptor , viii. 26.
 Ganymede , v. 56. vii. 73.
 ix. 23. 26. 75. x. 66. xi. 23.
 27. xiii. 108. gemino , ix.
 195. gracili , x. 44.
 Ganymedæa manu , viij. 39.
 Ganymedæas comas , ix. 17.
 Ganymedæo choro , vij. 49.
 lecto , viii. 46.
 Argili , iij. 96.
 Argiliane , iij. 30. 74. iv. 56.
 vii. 64. viii. 13.
 Gario arcano , vij. 26. corru-
 pto , vi. 93.
 Garrant , iij. 93.
 Garrant , v. 36.
 Garrantice , xi. 106.
 Garranti , xi. 25.
 Garrantis , j. 90. iij. 28. 96.
 Garrantic , v. 62.
 Garrantula avis , xiv. 75. lingua ,
 xiii. 71. plestra , xiv. 167.
 Garrantula faga , xi. 50. sinistra , xiv.
 54.
 Garrantula , ix. 70.
 Garrantuli senis , (περιφρασις
 Tantalij) x. 5.
 Garrantulitate , v. 53. vii. 17.
 Garrantulobliqua , vii. 61.
 Garrantulus , viii. 6. anulus ,
 xiv. 169.
 Garrantulum , vii. 93. fecosum ,
 xiii. 102. nobile , xiii.
 82. scombrozum , xiii.
 102.
 Garrantulude , vi. 91. xiv. 127.
 Garrantuludeat , iv. 45. xi. 54.
 Garrantuludebat , ij. 69.
- gaudebatque , ix. 78.
 gaudebis , xii. 34.
 gaudebit , xi. 6.
 gaudens , iv. 90. v. 49. an-
 cilla , xi. 28.
 gaudent , j. 62. 105. ix. 73.
 xi. 4-37.
 gaudentem , iv. 75.
 gsudenti , viii. 66.
 gaudentia frigore rapa , xiii.
 16.
 gaudeo , xi. 108.
 gaudes , ij. 89. iij. 93. iv. 11.
 48. xi. 105.
 gaudet , j. 23. 69. 71. 94. iv.
 64. v. 15. vj. 38. vij. 49.
 86. ix. 14. 44. xj. 42. xiii.
 60. xiv. 1. 141.
 gaudete , xj. 62.
 gaudia , iv. 38. vii. 7. viij.
 4. 21. 50. 51. 55. x. 44. fœ-
 da , ix. 42. fugitiva , j. 16.
 vii. 46. grata , j. 35. longa
 viij. 11. nora , ix. 37. pu-
 blica , vij. 5. secura , vj.
 47. solemnna , xij. 63. ve-
 ra , vij. 4. xj. 27.
 gaudio udo , x. 78. vero , j.
 50.
 gaudiorum , xj. 8r.
 gaudiumque , j. 110. v. 38.
 crudele , iij. 64.
 gavifus , viij. 51.
 Gaure , ij. 89. v. 83. viij. 27.
 ix. 51.
 Gaurus pauper , iv. 67.
 Gausapa , xiv. 29. villosa vel
 mantile , xiv. 138.
 Gausape quadratum , xiv.
 152.
 Gausapina cubicularia , xiv.
 147. panula , xiv. 145.
 Gausapinas sexcentas , vj. 59.
 gazæ , xii. 53.
- Gc
- Gelat , j. 50.
 gelata ficus , iv. 46. manus ,
 v. 9.
 gelata ficus , iv. 46. manus ,
 v. 9.
 Gelasinus , vij. 24.
 gelida bruma , iv. 57. to-
 gula , vi. 50. virgine , xj.
 48.
 gelidæ brumæ , x. 14.
 gelidam aquam , xiv. 106.
 auriculam , xii. 26.
 gelidas arces , j. 13. lacer-
 nas , vii. 91. valles , v. 72.
 gelidi Decembris , x. 87.
 gelidis aquis , xiv. 33. prui-
- nis , vij. 30. lacernis , iij.
 38.
 gelido amne , vij. 79. ore ,
 vj. 58. Decembri , iv. 19.
 gelidos lacus , xiv. 1.
 gelidum anguem , xij. 29.
 draconem , vii. 86. frigus ,
 viii. 68. Tibur , iv. 64.
 Gellia , j. 34. iij. 55. iv. 20.
 v. 17. 30. vi. 11. 67. 90. viii.
 81.
 Gellianus , vi. 66.
 Gellius , ix. 47. 82.
 Gellioque , vi. 54.
 gelu , xii. 61. concreto , iv.
 59. hiberno , iv. 18.
 gemellas , x. 92.
 gemellos , xii. 49.
 gemellus , j. 11.
 gemens , xi. 72.
 gemeret , ix. 88.
 gemes , xiv. 31.
 gemina compede , iij. 29.
 forte , ix. 40. symplegade ,
 xi. 100. tigride , viij. 26.
 geminas fores , vij. 27. ma-
 nus , x. 10.
 gemini , iij. 88. currus , viij.
 65.
 geminis alis , viii. 51. cul-
 minibus , ix. 4.
 gemino asse , ij. 53. cornu
 † 22. Ganymede , ix. 105.
 honore , iij. 2. hoste , xiv.
 17.
 geminos , ix. 42. angues ,
 xiv. 177. cunos , j. 91.
 juvencos , † 23.
 gemis , j. 94. 107. xii. 17.
 gemit , iij. 58.
 gemitu , xi. 100.
 gemitus , x. 80. 82.
 gemma , iv. 22. x. 20. xj. 50.
 xiv. 94. 123. eruta , viii.
 28. lactea , viii. 45. fuc-
 cina , iv. 59. trita pollice
 Heliadum , ix. 14.
 gemmâ , xii. 40. xiv. 110.
 alba , xi. 33. perspicua ,
 viij. 68. potare , xi. 12.
 gemmam , xi. 38.
 gemmantes alas , xiii. 70.
 lecti , xii. 67.
 gemmantibus rivis , ix.
 92.
 gemmas , xii. 49. 103.
 plures , v. 11. similes ,
 iv. 61. virides , ix. 60. xj.
 28.
 gemmati calices , xiv.
 109.
- gem-

gemmatum aurum, xiv. 109.
 gemmea testa, vj. 47.
 gemmeique pavones, iij.
 . 58.
 gemmeus miles, xiv. 20. ru-
 mor, x. 3.
 gemmis, xii. 75.
 genæ antiquæ, v. 45.
 genas, vij. 82. ix. 78. x. 12.
 florentes, iij. 6. hirsutas,
 vi. 52. rabras, viii. 56.
 gener, vii. 70. ix. 72.
 generaret, ix. 42.
 generata, vi. 49.
 generatus, iv. 55.
 generis fœminei, xi. 48.
 genero, viii. 66.
 generos, xj. 54.
 generosa, xiv. 95. Cœcuba,
 xiii. 115.
 genestalenta, j. 44.
 genis cruribusque hirsutis,
 x. 65. ficcis, j. 79. xii. 3.
 genita, ix. 40. 61. xi. 23.
 genitam, xii. 21.
 genitor, viii. 2. 11. 91. bo-
 nus, viii. 50. divum, xii.
 78.
 genitore viso, vi. 38. vivo,
 iv. 16.
 genitus, iv. 55.
 genitrix, v. 35.
 genicum, † 12. j. 82.
 genitus, x. 65. xii. 60.
 genium, vi. 60. vii. 11. 77.
 gens barbara, † 3.
 gente, xii. 3. Arctoa, v.
 69. Argolica, iv. 66. Di-
 ctæa, xi. 70. rigida, vj.
 64.
 gentem togatam, xiv. 124.
 gentes, vii. 51. viii. 61. x.
 12. 96. xii. 26. Sarmati-
 cas, viij. 11.
 gentesque, xij. 6.
 gentibus, ij. 56. x. 9. xi. 99.
 xii. 4. auriferis, xiv. 199.
 Celtiberis, j. 50. edomi-
 tis, viii. 65. Libycis, ix.
 8. perdomitis, vii.
 83.
 gentis facundæ, vii. 31. Fla-
 viæ, xi. 2. perfidæ, vii.
 6. factæ, ix. 95.
 gentiumque, xii. 8.
 genu, v. 14. xi. 101.
 genuit, ix. 101. 106. xiii.
 33. 106. 118.
 genus, v. 39. vii. 23. 95.
 xij. 13. humanum, ix. 46.

immistum, † 21. leti tri-
 stius, xi. 92. leve, vj. 60.
 omne, iv. 39.
 genusque, v. 28.
 geram, v. 73. xiv. 41.
 geras, iij. 93.
 gerat, xiii. 81.
 gerebat, vii. 93.
 geres, xiv. 31.
 geris, ix. 67. x. 28. xii. 44.
 gerit, j. 45. 118. iv. 89. v.
 52. 62. xi. 60. xii. 7. 31.
 xiv. 186. 192.
 geritis, x. 105.
 Germane, xi. 97.
 Germania, ij. 2.
 Germanicarum Kalendarum,
 ix. 2.
 Germanice, v. 20. vii. 60.
 viii. 4. 26. 39. 55. 56. ac-
 cola, v. 3.
 Germanicus, v. 2. ferus,
 xiii. 4.
 Germanis, vii. 29.
 germinat, x. 94.
 gerres, iij. 77. xii. 32.
 Geryonem, v. 50. 66.
 gesserit, ix. 22. 104.
 gessit, ix. 104.
 gestari, iv. 52. vii. 75.
 gestat, v. 12. 56.
 gestatio, v. 21.
 gestator, iv. 64.
 gestatur, xii. 17.
 gestatus, j. 83.
 gestavit, xiv. 52.
 gestus, xii. 101. lascivos,
 vi. 71.
 Getz, xii. 8.
 Getasque, viii. 11.
 Getica nive, ix. 104.
 Geticæ juvenæ, vii. 79.
 Geticam Peucen, vii. 83.
 Getici poli, ix. 46.
 Geticis pruinis, xi. 4.
 Getico terгоре, vii. 1.
 Gi
 Giberii sigillum fœtile, xiv.
 182.
 giganta luteum, ix. 51.
 gigantas, xi. 53.
 gigantei triumphi, viij. 50.
 gigantismagni, xiii. 78.
 Gl
 Glaber crure, xii. 38.
 glabraria, iv. 28.
 glaciem, ix. 92.
 glacies livida, vii. 94.
 Glacilla, vii. 86.
 gladiator, v. 25.
 gladiatores, iij. 16.

gladium, j. 14.
 glande, xii. 76.
 glandis Tuscæ, vij. 26.
 glandulas, iij. 82. vii. 19.
 Glaniana vera, iv. 39.
 Glaphyan, xi. 21.
 Glaphyro, ix. 5.
 Glaucæ, iv. 96.
 Glaucia, vj. 29.
 Glaucias humatus, vi. 28.
 Glaucina, ix. 27.
 gleba, iij. 65. ix. 23. magna,
 v. 13. 38. Setina, ix. 23.
 glires somniculosos, iij. 58.
 gloria, † 27. j. 22. 52. ij.
 90. 91. iv. 55. v. 10. 25.
 vi. 80. vii. 49. 96. ix. 44.
 61. x. 53. 64. xii. 21.
 xiv. 93. dulcis, viii. 82.
 fœlix, viii. 55. ix. 89. in-
 scianda, ix. 101. læta, x.
 103. mœsta, x. 50. nova,
 viij. 15. nulla, xij. 36.
 xij. 85. obscura, xiv.
 171. prima, iv. 75. xiii.
 92. quanta, iv. 63. rara,
 † 18. x. 63. fera, j. 26.
 summa, † 15. viii. 30.
 gloriabitur, j. 62.
 gloriari, xii. 36.
 gloriatur, x. 92.
 glorior, ij. 86. xiv. 95.
 gloriosa, xij. 8.
 Glyceræ, vj. 40. xi. 41.
 Glycere, xiv. 187.
 Glyceren formosam, xi. 41.
 Glypte, ij. 45.
 G
 Gobius, xij. 88.
 Gorgon, ix. 26.
 Gorgonas, x. 4.
 Gorgone posita, vi. 10.
 Gr
 Grabati, iv. 53. nudi, j. 99.
 sponda, xj. 57.
 grabatis, vj. 39.
 grabatus tripes, xij. 32.
 Gracco, xi. 103.
 graciles ligulæ, v. 18.
 graciles vias, ij. 86.
 gracili filo, viij. 33. Gan-
 mede, xj. 44. libello
 xij. 3.
 gracilique, viij. 84.
 Graculo, j. 116.
 gradiere, xij. 3.
 gradu laborioso, vij. 38. pr
 mo, v. 14. sicco, v. 83.
 gradus, v. 42.
 gradus longos, xj. 83.
 græce, ix. 46.

- græci poetæ, ix. 12.
 græco nomine, xiv. 58.
 græcula Echo, ij. 86.
 græcum, v. 52.
 græcus Bacchara, vj. 75.
 Graia verbera, ix. 74.
 Graiæ Lernæ, v. 66.
 Graium, iv. 55.
 Gramina, iij. 65.
 Gramine floreo, ix. 92.
 Grammaticis, ix. 75. indo-
 ctis, xiv. 120.
 Grammaticosque, v. 57. 60.
 Grammaticus, vii. 63. bellus,
 ij. 7.
 Grammaticusve, x. 70.
 Grana, vij. 19.
 Grande crimen, ij. 65. in-
 genium, ij. 44. jugum,
 vi. 76. meritum, viij. 65.
 nomen, ix. 2. opus, v.
 5. pretium, ix. 102. so-
 phos, j. 4. vi. 48. & in-
 fanum sophos, j. 50.
 Grandis, ij. 48. aprum,
 xiv. 31.
 Grandisve lupum, xi. 50.
 Grandis, vii. 61. xii. 49. vir-
 gines, iij. 57. Syri, vii.
 52.
 Grandi gutta, iij. 47. pede,
 vi. 64.
 Grandia, v. 6. viii. 50. ix.
 51. chrysendeta, xiv. 97.
 colla, xiv. 48. corpora,
 xiv. 91. venabula, viij. 55.
 verba, ij. 69. ix. 33.
 Grandibus curris, x. 83. ther-
 mis, xj. 52. verbis minax,
 ix. 28.
 Grandis auctio, ix. 4. bos,
 x. 79. fibula, vii. 81. filia,
 vii. 9. sinus, v. 12. mu-
 ræna, xiii. 80. pluvia,
 ix. 100. reus, vii. 71. sar-
 cina, viij. 75. virgo,
 viij. 3.
 Grandius, ix. 60. secretum,
 xj. 46.
 Grandiaria armata, xiv. 21.
 Grandiaria, xiv. 21.
 Grandata, ix. 59. x. 12. coro-
 na, xiii. 35. facies, vii.
 24. gaudia, j. 35. præ-
 mia, j. 32. quies, xi.
 27. victima, iij. 24. xii. 92.
 Grandæque, xiv. 80.
 Grandates, xii. 9.
 Grandati honoris, xiv. 32.
 Grandatior, iv. 44. xiii. 21.
 Grandatis, j. 30. 74. 96. iij.
30. iv. 37. v. 16. vij. 74.
 x. 3. 29. 75. xi. 48. xii. 32.
 55. 64. xiv. 1. 75.
 gratissimares, iv. 31.
 gratissimus, ix. 17.
 gratius, vi. 73.
 gratia, v. 80. ix. 27. xi.
 14. duplex, xiii. 33. ma-
 jor, iv. 29. xii. 63. tanta,
 xiv. 145.
 gratias, ix. 7.
 grato ore, vii. 62. versu,
 iv. 55.
 gratulor, x. 70.
 gratulatori lasso, x. 74.
 gratum, iv. 23. vii. 51. Jo-
 vem, v. 1. manus, viii.
 28. xii. 24. xiv. 60. no-
 men, iv. 31. pignus, x.
 73. sidus, † 26.
 gratus, ix. 29. x. 25. aper,
 iij. 77. cunnus, iij. 81.
 December, vii. 71. eques,
 viii. 15. homo, iv. 84.
 gravatus, iij. 22.
 grave, v. 6. 79. ix. 56. 70.
 munus, ij. 30. pretium,
 xi. 39.
 gravem casum, ij. 65. co-
 ronam, iij. 47. ursum, †
 22. vultum, v. 52.
 graves, vii. 46. viii. 3. ix. 29.
 annos, vii. 63. avos, vii.
 46. Curios, ix. 29. lusus,
 xii. 15. saccos quindecim,
 x. 74.
 graveſque, viij. 79.
 graveſque draucos, vij. 66.
 gravi, j. 53. servitio, j. 52.
 sue, xiii. 56. telo, † 13.
 gravidam suem, † 12.
 gravior, † 14. Curio Fabri-
 cioque, xi. 17.
 graviora pondera, v. 66.
 gravis, iv. 11. v. 66. xi. 17.
 anulus, xiv. 123. arca,
 iij. 40. x. 14. Fescenia,
 j. 88. hasta, vii. 62. he-
 mitricæos, xii. 92. ira,
 iv. 12. iris, iv. 19. lan-
 guor, vi. 70. medica-
 na, xi. 72. silva, iv.
 66. summa, x. 75. ter-
 ra, v. 36. xi. 15. testa,
 vii. 52. turba, † 4. Ve-
 stinus, iv. 73. uxor, xi.
 85.
 gravisſque, x. 23.
 gravitas, xi. 105.
 graviter, ij. 27. iij. 28. xiii.
 18.
- gravius, j. 88. v. 23.
 graviusque, vii. 94.
 grege, ij. 43. iij. 91. vi. 57.
 viij. 51. x. 98. Pierio, ix.
 88. xii. 11. primo, xiv.
 158. purpureo, xiv. 55.
 Strymonio, ix. 30. Vesti-
 no, xiii. 31. uno, ij. 46.
 gregem, viij. 55. Castalidum,
 vii. 11.
 greges, ij. 74. vii. 53. innu-
 meros, v. 13.
 gregis, viii. 28. Bætica, vj.
 38.
 gregibus tinctis, xii. 64.
 gremio, xiv. 61.
 gressibus vagis, ij. 57.
 gressu licenti, iv. 8.
 gressumque, vi. 80.
 gressus, v. 32.
 grex, ij. 43. plenus, vi. 39.
 togatus & capillatus, iij.
 57.
 grues, ix. 14.
 grylli, j. 66. ij. 14.
 Gu
 Gubernet, ix. 23.
 gula, ij. 40. iij. 17. v. 71.
 xi. 87. ingeniosa, xiiij. 62.
 ingenua, vi. 11.
 gula, v. 51.
 gulaque, j. 21.
 gulæ, iv. 78. vii. 19. 48. Pel-
 læ, xiii. 85.
 gulam, xiv. 220.
 gulosam partem, xi. 62.
 gulosis, xiii. 71.
 guloso nimium lectore, x.
 59.
 gulosus, iij. 22. vii. 19.
 gulosus, vii. 19. viii. 23.
 ix. 11. xii. 41. homo,
 xii. 65.
 gurgite flumineo, iv. 66. sul-
 fureo, vii. 92.
 gustata aqua, vij. 46.
 gustatorium, xiv. 88.
 gustu, xi. 32. 53.
 gustus primus, xiii. 61.
 gutta, j. 110. vii. 24. xi. 99.
 condita, iv. 32.
 gutta grandi, iij. 47.
 guttatæ Numidicæ, iij. 58.
 guttur turpe, xi. 22.
 guttus corneus, xiv. 52.
- Gy
 Gymnasium, iij. 98.
 Gythæ, vi. 39.

I N D E X

52

H.

Ha

H Abe, ij. 10. 48. viij. 37.
 x. 5r. xiii. 29. 53.
 habeas, ij. 79. iij. 93. iv. 33.
 39. x. 100. xj. 67. xiv.
 179.
 habeat, j. 79. ij. 18. iij. 93.
 vi. 67. viii. 61. xi. 42. xii.
 20. xiii. 126.
 habebas, j. 100. xi. 45.
 habebis, v. 43. xiii. 3.
 habebunt, ix. 7.
 habemus, viii. 61. x. 2.
 habenus æternas, vi. 3. Iu-
 leas, ix. 104.
 habendam, j. 85.
 habenis, v. 49.
 habent, j. 2. 4. 37. ix. 4. x.
 16. xii. 13.
 habeo, iv. 15. 72. v. 9. xii.
 25.
 habere, j. 2. 42. ij. 8. 26. 68.
 86. iv. 10. 34. vi. 21. 60.
 vii. 10. 47. viii. 2. 5. 33.
 34. 36. 65. ix. 17. x. 41.
 54. 98. xi. 33. 44. 61.
 70. 89. 103. xii. 6. 18.
 101. xiii. 117. xiv. 78.
 178. 220.
 haberet, v. 24. xi. 61.
 haberi, iv. 5.
 haberis, xiv. 74.
 habes, ij. 87. iij. 72. iv. 31.
 v. 28. vii. 77. viii. 78. ix.
 88. x. 25. xi. 58. xii. 25.
 xiv. 219.
 habet, † 4. 18. j. 49. 101. ij.
 93. iij. 8. iv. 19. 72. v. 23.
 39. vi. 61. 74. vii. 101. viii.
 78. ix. 4. x. 18. xi. 16. 60.
 xij. 10. 14. xiii. 78. xiv.
 174. 179.
 habeto, j. 93.
 habetur, viii. 73. xi. 91.
 habiles calamos, xiv. 58.
 habilis, xiii. 22. xiv. 171.
 habitabas, x. 28.
 habitabit, xi. 35.
 habitare, j. 4. viii. 14. ix. 44.
 xi. 19. xii. 32. xiii. 60. xiv.
 77.
 habitas, xii. 50.
 habitat, vii. 52. xi. 84. xii. 3.
 habitator, ix. 52.
 habito, j. 118.

habitusque, ix. 67.
 habui, v. 9.
 habuisse, † 8. xi. 44.
 habuit, iij. 31. iv. 46. viii.
 57. ix. 44.
 hac, j. 71. 73. 98. 109. ij. 53.
 77. iij. 85. iv. 47. 69. v. 16.
 51. 61. vi. 47. 64. viii. 6.
 33. ix. 24. 30. 36. 50. 62.
 x. 35. 71. 72. xii. 42. xiv.
 50. 110.
 hæ, iv. 30.
 hæc, † 6. 27. 28. j. 27. 99.
 ij. 54. 70. iij. 33. 76.
 hædi, x. 92. xiii. 33.
 hædina pelle, xii. 45.
 hædis stantibus, xiii. 38.
 hædum, x. 87.
 hædus raptus ab ore lupi,
 x. 48.
 Hæmo Orpæo, † 3.
 hæreat, ij. 61.
 bærebat, iij. 91.
 hærebit, vi. 64. xi. 8.
 hærebo, ij. 24.
 hærenti, x. 30.
 hæreret, ix. 103.
 hæret, j. 86. xi. 62. xii. 38.
 hæsi, ix. 49.
 hæstisti, vii. 44.
 hæsit, j. 7. vii. 44.
 halat, x. 48.
 halece putri, iij. 77.
 halitus, x. 42. cervinus, xii.
 29.
 Halmyroten, x. 83.
 hamo, vi. 63.
 hamos, v. 18. sacrilegos, iv.
 30.
 hamus, ij. 40. fallax, iv. 56.
 hanc, † 13. 28. j. 56. 110.
 ij. 16. iij. 5. 24. iv. 19. v. 4.
 vi. 40. 41. vii. 68. viii. 45.
 ix. 32. x. 24. xi. 21. xiii.
 67. xiv. 114. 126.
 Hannibal, ix. 44. xiii. 73.
 Haphe, vii. 66.
 Harpasta, xiv. 48. pulveru-
 lenta, iv. 19. vii. 31.
 harpasto, vii. 66.
 Harpyiasque, x. 4.
 haruspex, iij. 24.
 has, ij. 23. iij. 29. iv. 3. vi.
 19. 75. vii. 47. viii. 79.
 ix. 47.
 halta, † 12. v. 66. xiv.
 179. belligera, v. 25. gra-
 vis, vii. 62. levis, † 12.
 ix. 57.
 hasta, v. 25.
 hastas emissas, xiv. 202.

haud, ix. 3.
 haurire, viii. 39.
 haurit, iv. 25.
 hauristi, ix. 84.
 He
 Hebe, ix. 67.
 Hebes ictus, vii. 31.
 hebetantque, xiii. 67.
 Hæctora, xiv. 212.
 Hæctoreo equo, xi. 105.
 Hæctoreos rogos, vi. 71.
 Hæctoris, x. 90.
 Hecubæque, vi. 71.
 Hecubam, iij. 32. 76.
 Hedyli, ix. 58.
 hei, ij. 1.
 Helciariorum, iv. 64.
 Helena, vii. 99.
 Helene, j. 63. ix. 106.
 Heli, j. 96.
 Helhadum, iv. 59. pollice
 gemma trita, ix. 14.
 Heliani facundi, xii. 24.
 Helicen, iv. 3.
 Helicon, j. 77.
 Helicone toto, xii. 6.
 Heliconis, x. 64. 93.
 Helide, j. 35.
 Helles, ix. 73.
 Helycaoniâ regione, xiv.
 152.
 Hemitritæo, ij. 40.
 Hemitritæos gravis & fer-
 vens, xij. 92.
 Hemitritæus, iv. 81.
 herba, xi. 19. Apula, viij.
 28. rubens, ix. 62. rudis,
 ij. 90. salax, x. 48.
 herbarium, v. 24.
 herbis mitibus, ix. 18. 73.
 Hercule simili, x. 104.
 Herculex laudis, † 27.
 Herculeas manus, † 15.
 Herculei Tiburis, j. 13.
 Herculeo astro, viii. 55. no-
 mine, iv. 44.
 Herculeos colles, iv. 57. vii.
 12.
 Herculeum, † 6. numen
 ix. 104. Tibur, iv. 62.
 Hercules, v. 5. Corinthius,
 xiv. 177. stitilis, xiv.
 178.
 Herculis magni, ix. 65. pu-
 gilli, iij. 47.
 Here, j. 44. iij. 12. iv. 7. 61.
 x. 31.
 heredem, iij. 10. vi. 63. vii.
 65. ix. 49. x. 97. xi. 49. xii.
 74.
 heredes, iv. 33. xj. 15.

here

- heredi, xlii. 126.
 hereditatis, vi. 61.
 heres, vj. 86. viij. 44. 75. ix. 48. xi. 5. xii. 48.
 heri, j. 25.
 Hermaphroditum scemi-
 neum, vi. 68.
 Hermaphroditus, x. 4. mar-
 moreus, xiv. 174.
 Herme, ij. 15.
 Hermes doctus, v. 25. mi-
 nax, v. 25. superbus, v.
 25. timendus, v. 25.
 Hermione, iij. 11.
 Hermocratism, vi. 53.
 Hermogenes, xij. 29.
 Hermoque, vi. 86.
 Hermus sordidus turbato
 auro, viii. 78.
 hernia ingens, iij. 24.
 herniarum, xii. 85.
 Herodes clinicus, ix. 98.
 herois, iij. 20.
 heros, x. 56. Pzantius, ij.
 84.
 Heruliz, x. 68.
 Hesione, † 27.
 Hesperia aqua, viij. 28.
 Hesperias boves, ix. 104.
 Hesperidum, iv. 64. nemus,
 † 21.
 Hesperio orbe, viij. 78.
 Hesperium pecus, ix. 62.
 Hesperium liquor, xlii. 40.
 Hesperna cœna, ij. 72. luce,
 j. 69. nocte, j. 28. iv. 15.
 Hesternis coronis, ix. 62.
 Hesterno mero, j. 29. vino,
 j. 88.
 Hetrusco sollicito, vi. 83.
 Hetrus, j. 4. 13. ij. 18. v. 21.
 vi. 62. 85. vii. 20. 46. ix.
 30. x. 13. 18. 50. xi. 79.
 xiv. 101.
 exaclinon testudineum, ix.
 60.
 exametris, vi. 65.
 exaphoris, ij. 81.
 exaphoro, vi. 67. ingenti,
 iv. 51.
 Hi
 i, j. 36. v. 10. 20. 21. viii.
 6. x. 95. xii. 31. 75. 98.
 iantæ aquæ, xii. 3.
 iantida perpetuam, vi. 21.
 iantis, vii. 13. 49.
 are, xi. 19.
 atu infinito, iij. 72.
 arus patulos, iij. 19. va-
 stos, j. 23.
 berna Arctus, vii. 6.
 hiberna capsa, xi. 9.
 hibernæ rosæ, iv. 29.
 hibernas bastationes, vii. 94.
 rosas, vi. 80.
 hibernis, viii. 14. aquis, vii.
 35.
 hiberno, iv. 18. lacu, x. 85.
 hibernos, vi. 59. recessus,
 v. 68.
 hibernum Tibur, v. 72.
 hic, † 2. 24. j. 34. 44. 115.
 ij. 33. iij. 76. iv. 1. v.
 32. vi. 1. vii. 17. viii. 65.
 ix. 53. x. 96. xi. 85. xii.
 48. xlii. 84. xiv. 42.
 hic, j. 115. iij. 85. vi. 81.
 viii. 65. xi. 97. xii. 69. xiv.
 77.
 hiccine, vj. 63.
 histericam, xi. 8. 72.
 hieme, v. 38.
 hiemem, ij. 46.
 hiemes, ix. 2.
 hiems, viii. 68. tota, xlii.
 59.
 Hiero, ix. 106.
 Higinæ, x. 56.
 hilarem pœnam, iij. 64.
 hilares Musæ, vii. 7. um-
 bellas, iij. 58.
 hilaris, vi. 53. Cato, xii. 6.
 Hilarus, vi. 73.
 hinc, j. 55. 118. ij. 10. 14.
 iij. 58. iv. 64. v. 52. vii.
 94. ix. 55. x. 83. xi. 32.
 xii. 57. xlii. 25.
 Hini, xiv. 59.
 Hippocrates, ix. 96.
 Hippodamus, iv. 31. vii. 56.
 Hippodromon pulvereum,
 xii. 50.
 Hippolyto, viii. 48.
 Hippolytum, xiv. 203.
 hircosus iululci, x. 98.
 hircosus, ix. 48.
 hircosus osculo, xii. 59.
 hircum, iij. 24.
 hircus moriturus, iij. 24. pi-
 ger, iv. 4. recens, vi. 93.
 unus, xi. 85.
 Hirpini, iij. 63.
 hirsuta ilice, vi. 64.
 hirsutas genas, vi. 52.
 hirsutis cruribus genisque,
 x. 65. imaginibus, ix. 48.
 hirsutum, vii. 57.
 hirsundinino nido, xi. 19.
 his, j. 49. iv. 42. v. 52. vj.
 75. ix. 36. x. 24. 71. xi. 28.
 xiv. 197.
 Hispanæ paludis, xii. 57.
 rotæ, iv. 46. Tarraconis
 arces, x. 104.
 Hispanas, iv. 28. metretas
 v. 16.
 Hispania, iij. 14.
 Hispaniæ, j. 50.
 Hispanis capillis contumax,
 x. 65.
 Hispano auro, vj. 87.
 Hispidæ matris, iij. 53.
 historia Romana, xiv. 191.
 historias bellis, ij. 7.
 histra testa, xii. 64.
 histrio satur, xii. 78.
 Ho
 Hoc, † 12. 16. j. 53. ij. 66.
 iij. 63. iv. 44. v. 62. vj. 40.
 vij. 20. viij. 44. ix. 18. x.
 26. xj. 14. xlii. 98. xiv.
 55. 141.
 hodie, j. 16. 28. iv. 7. v. 59.
 ix. 36. xj. 66. xii. 48.
 Homeri batrachomyoma-
 chia, xiv. 183.
 Homerus, xiv. 57. in mem-
 branis, xiv. 184.
 hominem, v. 29. vj. 33. x.
 4. 31. malignum, v. 29.
 hominis, ij. 40. ix. 96. xiv.
 212.
 hominum, † 10. vj. 46.
 viij. 4.
 homo, iv. 84. v. 83. vj. 8.
 ix. 42. x. 31. asper, v. 62.
 bellus, j. 10. iij. 63. bo-
 rius, xij. 51. cautus, vj.
 99. desidiosus, j. 108. dul-
 cis, vj. 99. fidus, iv. 5.
 gratus, iv. 84. gulosus,
 xij. 65. imperiosus, ix.
 54. ingeniosus, j. 74. li-
 ber, j. 68. magnus, ij. 32.
 vj. 99. ix. 51. xi. 57. nul-
 lus, vii. 99. officiosus, x.
 88. pulcher, vj. 99. purus,
 ix. 64. pusillus, j. 10. v.
 81. sagax & astutus, xj.
 89. vitiosus, xj. 93.
 honesti, j. 40.
 honor, j. 89. x. 50. altus
 xiv. 4. antiquus, xj. 12.
 honorato, iv. 27. v. 15.
 honore, viij. 78. ix. 4. ater-
 no, j. 117. gemino, iij.
 2. tanto, x. 79. vano, xi.
 33.
 honorem, viij. 55.
 honores, ix. 66. molles, †
 1. mutuos, xij. 64. perpe-
 tuos, ix. 62. sacros, viij.
 66.
 d iij ho.

honorificum, x. 45.
honoris grati, xiv. 32.
honorum, iv. 40.
honus, viij. 80. nullus, iv. 31. omnis, viij. 8. quantus, xii. 63. tantus, vi. 80.
Hoplomachus, viij. 74.
hora, x. 19. 38. xi. 50. 107. æstiva, xij. i. decima, iv. 8. meridiana, iij. 67. omnis, x. 44. prima, iv. 8. prior, x. 48. tertia, xij. 18. una, x. 74.
hora, ij. 67. decima, j. 109. iij. 36. xi. 80. sexta, iij. 100. una, ij. i. undecima, ix. 60.
horæ supremæ, x. 5.
horam, v. 81. viii. 81. xi. 74.
horas, viij. 67. xj. 78. bonas, j. 114. extremas, iv. 73.
Horatorum, iij. 47.
Horatius, ix. 42. solus, iv. 2.
horis, viij. 7. decem, xj. 30. omnibus, j. 87.
horrefcat, v. 36.
horret, xj. 40.
horribiles Sabinæ, xi. 16.
horrida, vj. 25. xj. 92. pe-ctora, ij. 36. iv. 57. fide-ra brumæ, id est, hyemis, ix. 13.
horridique silvani, x. 92.
horridis loris, x. 62.
horridulos filios, x. 98.
horridus, iij. 20. 36. 58. De-cember, vj. 35. 94. Li-burnus, j. 50.
hortatur, xj. 56.
hortatus, j. 79.
horti, viij. 40. Corcyrai, xij. 37. suburbani, vj. 48.
hortis, iv. 64. v. 63. vj. 68. felicibus, xij. 20. sitienti-bus, ix. 19.
horto ingenti, vi. 72. medio, iij. 68. Prenestino, ix. 61.
hortos, v. 63. xij. 33. patrios, xij. 31. Pharios, vj. 80. vicinos, j. 115. xj. 35.
hortum, vj. 72. argentem, v. 79.
hortus, x. 48. xj. 9. 19. fa-cilis, iij. 58. securus, x. 94.
horum, iij. 72. xij. 76.
hos, † 26. j. 2. ij. 74. iij. 5. iv. 83. vj. 73. vij. 16. viij. 15. x. 71. xj. 71. xij.

63. xij. 20. xiv. 8. 12.
hospes, iij. 5. iv. 80. v. 63. x. 20. xj. 25. xij. 3. plurimus, viij. 3. tutor, viij. 14.
hospita umbra, x. 26.
hospitalitati comi, iv. 64.
hospitem, x. 92.
hospitibus, v. 63. xij. 3.
hospitis invicti, ix. 62.
hospitium commune, v. 63.
hoste, j. 49. 52. gemino, xiv. 17.
hostem, ij. 80.
hostia, vij. 4.
hostia, ix. 43. parva, ix. 32.
hostibus, xiii. 60.
hostiles minas, vj. 76.
hostis gemmeus, xiv. 20. pius, j. 22.

Hu

Huc, iij. 68. xij. 34.
huic, † 27. iij. 91. v. 53. vj. 78. vij. 72. viij. 77. xij. 53. xiv. 222.
hujus, j. 79. ij. 72. iij. 19. iv. 11. x. 71.
humane, ij. 15. xij. 55.
humanus, vi. 59.
humanum genus, ix. 46.
humatus Glaucias, vi. 28.
humeris, viij. 48.
humi, viij. 75.
humida lina, x. 37. prata, j. 89. Trebula, v. 72.
humiles, j. 105.
humilescque, x. 72.
humili pectore, vii. 39.
humo aggesta, viii. 57.
humorem, xii. 84.
humum sanguineam, ij. 75.
humus, x. 51. dives, xij. 63. Labicana, j. 89. mœsta, ix. 72.
hunc, † 23. j. 9. 109. ij. 51. 93. iij. 1. 5. iv. 53. vj. 39.

Hy

Hyacinthon, viii. 63.
hyacinthus in tabula pictus, xiv. 173.
hyberno gelu, iv. 18.
hybernis Notis, viii. 14.
hybernos dies, vj. 59.
Hybla, vj. 87. x. 74. flori-di, ij. 46.
Hyblæ, xiii. 105.
Hyblæa mella, xj. 43.
Hyblæis apibus, ix. 27. thy-mis, v. 40.
Hyblam, ix. 12.
Hybrida, viij. 22.
Hybridarum, vi. 39.

hydra, xiv. 177. improba, v. 66.
hydræ, † 27.
hydræ secundam, ix. 104.
hydrocelas tumidas, xii. 85.
hyems, x. 51. septima, xi. 92. sexta, x. 61. sterilis, viii. 68.
Hygea, xi. 61.
Hylæ, vi. 49.
Hylam, vi. 68. ix. 26. 67. xi. 44.
Hylan, xi. 29.
Hylæ, v. 49. viii. 9. pulcher, iij. 19. raptus, x. 4.
Hyle, ij. 51. 60. iv. 7.
Hylum, ix. 26.
Hymenæe, iv. 13.
Hymetti Thesæ, xiii. 104.
Hymettia mella, xi. 43.
Hymettos, vii. 87.
hymnus, xij. 76.
hyperborei Bootæ, iv. 3. triumphi, viij. 78.
hyperboreis oris, vj. 5.
hyperboreo orbe, ix. 104.
hyperboreos triones, ix. 46.
Hypne piger, xi. 37.
Hyrcano equo, viii. 26. ju-go, † 18.
hylyticam, xj. 7. 42.

I.

I, † 23. j. 4. 43. ij. 6. iv. 10. v. 83. vj. 1. 83. 88. viij. 63. ix. 3. 102. x. 19. 89. 96. 104.

Ja

Jaceam, ix. 89.
jacebat, iij. 91.
jacebunt, viii. 3.
jacent, iv. 44. x. 71.
jacente, viii. 44.
jacentem, iij. 44.
jacere, j. 69. iv. 35. v. 75. xi. 19.
jaceret, xi. 44.
jaces, vii. 26. x. 13. 26. xi. 23.
jacet, j. 83. iij. 82. iv. 59. 64. v. 63. vi. 28. 52. vii. 39. ix. 44. 94. x. 55. xi. 44. 82. 92.
jacies, vj. 99.
jacta, v. 43.
jactamur, x. 58.
jactas, xii. 53.
jactat, † 22. v. 8. 14. vii. 89.
jactatam, x. 30.
jactatis togis, xiii. 99.
jactes

actes, ix. 105. x. 65.
 acter, † 1.
 actis, iv. 30.
 acturam, v. 81.
 acui, xi. 74
 acuit, † 14. 21. viii. 75.
 aculo, ix. 21. 57. levi, iv.
 55.

am, † 27. j. 24. ij. 64. iij.
 50. 60. iv. 33. v. 28. vi.
 76. vii. 19. viii. 62. ix.
 50. x. 23. xj. 47. xii. 6.
 xiii. 79. xiv. 177.
 amudum, v. 20. vi. 42.
 amque, vi. 39. vii. 46. x. 48.
 ane, viii. 2. 8. x. 28. xi. 5.
 ani, viii. 33. x. 41. Kalen-
 dis, xiii. 27. mense, xii.
 31.

aniculi, iv. 64.
 anitor, v. 23.
 ano, vii. 7.
 anrhina, ij. 39.
 anua aperta, iv. 29. nulla,
 j. 71. furda, x. 13.
 anquam disertam, x. 19.
 anus, viii. 2. ix. 2. pacifi-
 cus, viii. 66.
 anpidibus magnis, ix. 60.
 anpidas, v. 11.

Ib

am, ix. 50.
 at, iij. 47. xi. 62. xii. 32.
 atis, xii. 2.
 eri, v. 66. stabuli, viii.
 28.
 eris, iv. 55. x. 20. 65. ter-
 ris, vi. 18.
 eros, vii. 51. xii. 9. tru-
 ces, x. 78.
 1, j. 50. ij. 14. iv. 62. vi.
 2. vii. 87. 96. xii. 3.
 is, ij. 4. ij. 3. x. 19. 78.
 t, vji. 7. x. 78. xi. 8. xiv.
 31.

o, j. 47. ij. 24.

Ic

hneumon perniciosus, vii.
 86.
 a, † 13. viii. 33. Plecusa,
 ij. 66.
 u certo, † 23.
 uras, ij. 52.
 us, vii. 1. hebes, vii. 31.

Id

, iij. 1. 16. vi. 68. vii. 30.
 a, j. 72. x. 89. conficia, iv. 1.
 xi busti, ix. 35.
 xeo cinædo, x. 98.
 em, j. 10. 45. iij. 10. 46. 60.
 vi. 11. 51. ix. 9. 77. x. 55.

xi. 44. 101. xij. 25. 26. 28.
 47. 96. xiii. 76. xiv. 116.
 ideo, j. 3. vi. 5. 11.
 idibus, iv. 66. Augustis,
 xii. 68.

Idumæas palmas, x. 50.
 Idumæos triumphos. ij. 2.
 idus, v. 42. Maias, iij. 6. ma-
 ternæ, vii. 73. Octobres,
 xii. 68. Octobris, x. 62.

Je

Jecur anferis, majus, xiii. 58.
 jejunia, iv. 4.
 jentacula, j. 88. xiv. 223.
 frugi, xiii. 31.

Ig

Igitur, j. 86. ij. 11. iij. 69. iv.
 71. v. 53. vii. 41. 46. x. 94.
 xi. 8. 44.

igne, iv. 57. v. 56. x. 36. at-
 ionito, viii. 30. contem-
 pto, j. 22. lento, viii. 21.
 maligno, x. 96. nullo,
 xi. 57.

ignes nocturnos, xiv. 42.
 ignibus, vi. 83. Scythicis,
 xiv. 109.

ignipedes tauros, † 27.
 ignis, iv. 66. vii. 26. palli-
 dus, iij. 65.

ignoras, ij. 29. 77.
 ignorat, j. 110. 112. vi. 39.
 xij. 100.

ignores, j. 2.
 ignoro, iij. 45.
 ignoscas, viii. 69.
 ignoscat, v. 7.
 ignosces, iv. 26.
 ignosco, ij. 89. iij. 27. xi.
 95.

ignota, xiv. 100. toga, xii.
 18.

ignota mole, † 15.
 ignotas, † 28.
 ignotimaris, vii. 18.
 ignotos, xi. 36.
 ignotumque opus, xi. 79.
 ignotus, v. 61.

Il

Ilex, xiv. 92.
 Iliæ, x. 45. casta, ix. 42.
 Iliaco cinædo, ij. 43. magi-
 stro, iij. 39.

Iliacos amores, xii. 52.
 Ilias, xiv. 164.

ilice, xiv. 70. hirsuta, vi. 64.
 multa, vii. 26.

ilicesque, x. 92.
 ilicetivicini, xii. 18.
 ilicetum sanctum, iv. 55.
 illa. † 12. 20. j. 59. ij. 16.

ij. 10. iv. 10. v. 36. vi. 39.
 vii. 24. viii. 33. ix. 50. x.
 50. xi. 54. xii. 5. xiii. 9.
 xiv. 36. 172.

illâ, j. 5. 13. ix. 62.

illæsa, vii. 1.
 illæsum, j. 7. juvenem, ix.
 92. leporem, xiv. 200.

illam. iij. 67. iv. 20. 30. ix.
 30. 41. x. 42. xi. 16.

illas, v. 8. 47. xi. 32. 44. 59.
 xii. 68.

ille, † 7. 23. j. 42. 61. ij. 44.
 82. iij. 57. 58. iv. 11. 42.
 v. 3. 73. vi. 10. 28. vii.
 44. 79. viii. 11. 24. ix. 46.
 86. x. 6. 17. xi. 5. 40. xii.
 18. 25. xiii. 60. 96. xiv.
 53. 210.

illi, † 23. j. 87. 119. ij. 74.
 iij. 5. 14. iv. 23. 44. v.
 36. 57. vii. 68. 96. viii.
 78. ix. 40. 66. xi. 15. 35.
 xii. 63. xiv. 170.

illic, j. 50. 77. iij. 47. iv. 64.
 vi. 42. vii. 6. 19. ix. 34.
 x. 19. 37. 51. 78. xi. 1.
 47. 105. xii. 3. 43. 57.

illigatas damas, j. 50.
 illinc, j. 118. ij. 14. iij. 63.
 v. 14. 50. vii. 72. ix. 94.
 x. 104. xi. 99.

illis, j. 83. ij. 8. iii. 73. v.
 64. vii. 16. 24. x. 5. 38.
 xii. 14. xiv. 208.

illo, iij. 2. v. 12. vi. 29. viii.
 59. ix. 38. xi. 59. xiii. 59.
 illos, iij. 74. ix. 30. xii. 49.
 61. xiii. 2.

illotos ministros, viii. 67.

illotus, vi. 42.
 illuc, xii. 34.

illud, j. 58. 90. ij. 71. iij. 64.
 93. iv. 43. v. 23. 40. vi. 21.
 59. vii. 8. 61. ix. 47. 95.
 xi. 95. xii. 53.

illum, j. 25. ij. 8. 29.

illumve, iij. 5.
 illustrem, xiv. 41.

Im

Imagine, vi. 27. ix. 1. 25.
 76. xiii. 30. falsa, iv. 53.

tacita, vi. 13.
 imagines superbas, v. 21.

imaginibus hirsutis, ix. 48.
 immodicis, ij. 90.

imago, vi. 39. vii. 83. xi.
 103. digna, ij. 66. major,
 ix. 78. plurima, j. 71.

imbelles damæ, iv. 74. xiii.
 94. rhelamos, vii. 57.

d iij. imber

- imber Castalis, ix. 19. subit-
 us, xii. 26.
 imbre, xi. 97. æstivo, iij.
 65. asiduo, iv. 18. expres-
 so, xiv. 144.
 imbres, v. 19.
 imbribus immodicis, iij.
 100.
 imbricemque, ij. 37.
 imbrifer Nilus, j. 62.
 imbuant, vii. 25.
 imbue, xiii. 8.
 imbuat, viii. 51.
 imitantur, v. 18.
 imitare, v. 39.
 imitata, j. 44. basia blandas
 columbas, xi. 105.
 imitator, j. 46.
 imitatur, xi. 32.
 imitatus, ix. 25. xi. 83.
 imiter, xi. 91.
 immatura corpora, ix. 9.
 immemor, iv. 83.
 immensis jugis, viij. 65. que-
 relis, ix. 46.
 immensum Maronem, xiv.
 186.
 immeritas opes, vii. 31.
 immeritos mares, vj. 2.
 imminet, iv. 64.
 imminente bruma, iij. 58.
 immistum genus, † 21.
 immo, j. 11. 86. iij. 40. 47.
 iv. 85. v. 64. vi. 94. viii.
 10. xii. 48.
 immodicæ avaritiæ, ij. 56.
 immodici lacus, vii. 27.
 nulli, ij. 43.
 immodicis, vi. 29. clunibus,
 iij. 60. imaginibus, ij. 90.
 imbribus, iij. 100. laudi-
 bus, † 1.
 immo dico Nerone, x. 48.
 immortale Falernum, ix.
 95. xi. 37.
 immota feritas, v. 32.
 immundæ carnis, iij. 24.
 immundam aquam, j. 93.
 immundum ceroma, xiv. 50.
 imo de pectore, x. 80.
 imo nido, vii. 16. sinu, j. 16.
 impediunt, x. 37.
 impeditam damam, iij. 58.
 impensis, † 4.
 imperat, iv. 8. xi. 7.
 imperatque, xi. 41.
 imperator, v. 50. x. 72.
 imperet, xij. 4.
 impera, j. 50.
 impetiosa facies, vi. 23. res
 est timor, xi. 59.
 imperiosus homo, ix. 54.
 imperium, xi. 6. Ausonium,
 vi. 60.
 impacta rota transmissio pe-
 tauro, xi. 22.
 impia bella, iv. 11. flamma,
 v. 43. tellus, vi. 85.
 impio versus, x. 5.
 impiorum Colchorum, iij.
 58.
 impius, v. 70. Libys, iv. 30.
 impleat, iv. 45. viii. 78.
 implere, xiv. 12.
 implet, j. 23. 85. iij. 60. iv.
 29. xi. 19. 32.
 impletura frigora, v. 36.
 implevit, vii. 62. x. 85.
 implicuit, vii. 15.
 impliciram, † 11.
 implicitas aves, ix. 55. en-
 terocelas, xi. 85.
 implicitum, j. 102.
 impones, j. 53.
 impostas pilas, † 22.
 impostum nomen, iv. 31.
 imposui, iv. 80.
 imposuit, iij. 57. iv. 40. v.
 37. x. 25.
 impotens bruma, j. 50.
 imprecabor, vii. 23.
 impressi, x. 42.
 improba charta, viij. 24.
 hla, xij. 57. fumariz, x.
 36. hydra, v. 68. lingua,
 ij. 61. manus, xiv. 16. pi-
 ca, j. 54. satyria, iij. 75.
 Tyros, x. 16. vota, iv. 1.
 improbæque tigres, j. 105.
 improbe, x. 31. Cinna, iij.
 61. lepus, j. 49. Zoile, xi.
 55.
 improbi, iij. 20. v. 81. xi.
 81. Malchionis, iij. 82. pa-
 nis caninas buccas, x. 5.
 Phædri, iij. 20.
 improbius, iv. 6.
 improbiora, iij. 86.
 improbis Gadibus, v. 79.
 gannitibus, v. 61.
 improbissimusque, xii. 55.
 improbius, v. 51. ix. 69. x.
 71.
 improbo cornu, vii. 6. som-
 no, xii. 18.
 improbus comes, xii. 38.
 magister, j. 42. mari-
 tus, xii. 99. scorpius,
 iij. 44.
 impudenter, j. 50.
 impudici Tigillini, iij.
 69.
 impudicum digitum, vi. 70.
 impudicus odor, xii. 32.
 impune, x. 70.
 impurus, xi. 62.
 impuntur, v. 21.
 imputat, iij. 6. x. 30.
 imputes, v. 81.
 imputet, iv. 83. xii. 48. 84.
 imus, vi. 74. xij. 57.
 In
 In, † 1. 28. j. 90. 94. ij.
 40. 44. 72. iij. 2. 15. iv.
 18. 59. v. 40. 50. vi. 64. 92.
 vii. 13. 39. 79. viii. 51. 71.
 ix. 28. 104. x. 32. 68. xi.
 78. 96. xii. 9. 60. xiii. 3.
 65. xiv. 34. 169.
 in rosa æterna vivere, viii.
 77.
 inque, † 7. j. 79. ij. 26. iij.
 6. 69. iv. 3. vii. 60. ix. 104.
 Inachidos, xi. 48.
 inæqualem libellum, vii. 89.
 inæquales mentes, j. 56.
 inamabilis sciurus, v. 38.
 inane, j. 77. cælum, iv. 21.
 corpus, viii. 75.
 inani sporta, x. 37.
 inanis culcita, v. 63. saluta-
 tor, iij. 58.
 inausum, ij. 14.
 incaluit, iv. 66.
 incedit, vi. 39. xii. 38.
 inceditque, vii. 38.
 incendia, v. 7. vi. 33.
 incendisse, iij. 52.
 incensura, ix. 3.
 incerta acu, ij. 66.
 incertis fritillis, iv. 14.
 incesti Tereos, xiv. 75.
 inchoat, iij. 79. xiii. 14.
 36.
 incideris, iij. 46. xj. 96.
 incidisti, vij. 75.
 incidit, ix. 78.
 incipe, ij. 64.
 incipient, j. 26.
 incipiat, ij. 1.
 incipient, v. 70.
 incipit, v. 73.
 incipit, j. 39. xi. 47.
 inciso ore, iij. 60.
 Incitato, xi. 1.
 Inertatus, x. 76.
 inclinat, j. 77.
 incolis, vj. 27.
 incomatis, xij. 99.
 incomptis capillis, j. 25.
 incubasque, xij. 53.
 incudibus percussis, ix. 7.
 inculti feci, iv. 66.

- ncultis asparagis, xiii. 21.
 ncumbunt, v. 13.
 ncurris, j. 9.
 ncurvabat, xi. 44.
 nacustoditis & apertis limini-
 bus, j. 35.
 nde, j. 44. 71. 86. 118. ij. 14.
 37. iij. 38. 58. 82. iv. 90. v.
 1. 11. 52. vi. 52. vii. 17. 41.
 72. 101. ix. 55. 60. 92. 93.
 x. 51. 83. xi. 23. xii. 59.
 xiv. 113.
 ndecens, v. 14. morbus, xj.
 62. nasus, ij. 11. pavo, v.
 38. pellis, vii. 19.
 ndecenter, xii. 22.
 ndevorato capite, vii. 19.
 ndez superbus, iij. 2.
 ndeica pompa, viij. 78.
 ndeica pecudis, v. 38.
 ndeicas, xii. 97.
 ndecatque, ix. 45.
 ndeice, j. 51.
 ndeici litoris, x. 38.
 ndeius certis, ij. 54.
 ndeius lapillis, j. 110.
 ndeico labores, iv. 90.
 ndeico cornu, j. 73.
 ndeicosque dentes, x. 98.
 ndignantia tecta, ij. 90.
 ndignaque, iij. 34.
 ndignas fauces, j. 79.
 ndignor, ix. 75.
 ndis dentibus, ij. 43.
 ndixit, xi. 50. xij. 79.
 ndocta falce, vj. 73.
 ndoctis grammaticis, xiv.
 120.
 ndos fardonychas, iv. 28.
 nducenda, xiv. 168.
 ndue, ij. 41.
 ndueras, xiv. 139.
 nduis, xiiij. 87.
 nduirturque, viij. 48.
 ndulgent, j. 105. vj. 43.
 ndulgentia tanta, ij. 34.
 ndulget, iv. 3. 56. xj. 42.
 ndulfit, x. 38.
 ndus niger, vii. 29. x. 16.
 ndutus, v. 24.
 ndeiprum leporem, iv. 66.
 nde irabile munus, ij. 10.
 ndepta, xij. 98.
 ndepte, vj. 32. x. 100. vir, j.
 69.
 ndeptiarum, xi. 1.
 ndeptus, j. 86.
 ndermi fronte, iij. 53.
 ndest, j. 110. viij. 18. xij. 75.
 xiv. 145.
 inexplicitosque Platonas, ix.
 48.
 infacetum, v. 79.
 infamata puella, x. 87.
 infamem Cypron, ix. 92.
 infandas poenas, ix. 9.
 infando auro, v. 70.
 infandum scelus, vj. 13.
 infans, iv. 177. vj. 95. xj. 33.
 xiiij. 97.
 infantaria, iv. 88.
 infante fordido, j. 50.
 infantem, iv. 88. x. 95.
 infantes, vj. 70. ix. 9. vagientes,
 xj. 62.
 infanti, vj. 38. vj. 24. prosti-
 tuto, ix. 7.
 infantis, xij. 84. domini, ix.
 21. prima figura, ix. 76.
 infelix, ij. 46. 75. vj. 63. xj.
 8. rogos, viij. 75. spengia,
 xij. 48. venter, ij. 51.
 inferiora, viij. 71.
 inferiore nube, viij. 36.
 inferius descendere, x. 75.
 infernas aquas, j. 102. ix. 30.
 umbras, j. 37. xj. 70.
 infernis umbris, iv. 16. xj. 6.
 infestos oculis pilos, x. 56.
 inhinto hiatus, iij. 72.
 inficianda gloria, ix. 101.
 inficiande Varro, v. 31.
 inficia tor, j. 104.
 inficiatus, ix. 86.
 inflammas, j. 63.
 inflammatus, x. 86.
 infunde, v. 65.
 infuso Falerno, j. 72.
 infusum, v. 71.
 ingemuit, ix. 60.
 ingenii duri, v. 57.
 ingenio, j. 112. v. 64. vi. 28.
 viij. 18. propiore, v. 5.
 ingeniosa, xj. 8. gula, xiiij. 62.
 scripta, vj. 60. fitis, xiv.
 117.
 ingeniosus, j. 74.
 ingeniosus, vj. 8. homo, j.
 74.
 ingenium, † 14. iij. 26. v. 28.
 viii. 56. 73. xij. 4. xiv. 115.
 dulce, † 20. grande, ij. 44.
 mitius, † 10. vetus, xj. 8.
 ingeniumque, viij. 70.
 ingens, iij. 50. ix. 42. hernia,
 iij. 24. Livius, xiv. 190. o-
 nerofaque turba, ix. 56. so-
 litudo, iij. 44. turba, j. 74.
 ingenti, viij. 7. domino, viij.
 75. hexaphoro, iv. 51. hor-

to, vj. 72. improboque som-
 no, xij. 18. lustro, iv. 1.
 manu, iv. 8. ore, j. 7. iv. 14.
 forore, xij. 32. voce, iij.
 46. vj. 7. viij. 7.
 ingentia, v. 53. munera, iv.
 56. nomina, xj. 6. pectora,
 xj. 11.
 ingentis fati, j. 52.
 ingenua gula, vi. 11.
 ingenua facie, iij. 33.
 ingenua pigritia, xii. 4. vi-
 res, xj. 47.
 ingenuam, iij. 33.
 ingenuasque cruces, x. 82.
 ingenuumque, iij. 46.
 ingrata lux gravisque, x. 23.
 ingrata spatia, iij. 58.
 ingrata arca, iv. 67. Lethes
 flumina, x. 2.
 ingratas amicitias, v. 19.
 ingrata, viii. 3. xiii. 87.
 ingrati Pompei, v. 10.
 ingrato, † 10. urso, † 21.
 ingratum, vi. 79.
 ingratus, vi. 86. ager, x. 47.
 ingrediare, xiv. 103.
 inguen, xi. 71. lacerum, iij.
 72.
 inguina, vi. 81. vii. 29. 34.
 xi. 23. xiii. 67. xiv. 69. di-
 versa, iij. 88. sumillimaloro
 madido, vii. 57.
 inguine, iij. 81. exhausto, xiii.
 63.
 inguinibus, ij. 61. vii. 17.
 inhæreret, v. 80.
 inhorruit, j. 67.
 inhumana invidia, vii. 11.
 inhumanæ cicadæ, x. 58.
 inhumani lupi, x. 43.
 inhumanos amicos, v. 23.
 inhumanus, v. 18.
 inject, j. 22.
 injecta, iv. 75.
 injecto, vii. 31.
 inimica, † 4.
 inimicus, xiv. 184.
 inimicitia ingentes, v. 51.
 iniqua fortuna, ij. 24.
 iniquas preces, v. 6.
 iniqui Aquilonis stridentes
 flatus, x. 82.
 iniquis flammis, x. 50.
 injuria parva, ix. 9.
 innocens, iij. 44. iv. 30. x. 76.
 ruina, j. 83.
 innocuos sales, iij. 99. lusus,
 j. 5.
 innocuis

innocuis verbis, vii. 11.
 inouis. ix. 38.
 innuit, j. 69.
 innumera compede, ix. 23.
 innumeras olympiadas, iv.
 45.
 innumeris synthefibus, ii. 46.
 innumeri apri, vii. 1.
 innumero leone, viii. 55.
 innumeros greges, v. 13.
 inobservata, viii. 32.
 inoffensâ viâ, xiv. 209.
 inopem famem, xiii. 1.
 inopes Cynicos, xi. 85. stur-
 nos, ix. 55.
 inopi, xii. 89.
 implicitas, ix. 55.
 inquam, ij. 17. vi. 64.
 inquieta marmora, v. 81.
 inquietas curas, x. 30.
 inquieti Sisyphi, x. 5.
 inquieto, iv. 55.
 inquietus, xii. 18.
 inquilinus, j. 87.
 inquinamus, v. 8.
 inquinatior Mannejus, xi. 62.
 inquinatum vellus, iv. 4.
 inquiris, vi. 20.
 inquis, ij. 65. 93. iij. 27. 38.
 46. iv. 33. 72. v. 16. 62. 64.
 vi. 34. 51. 54. 56. viii. 10.
 17. 37. x. 11. xii. 25. 40. 98.
 xiv. 1.
 inquit, j. 14. 69. ij. 30. v. 38.
 vi. 78. 82. ix. 35. 94. xii. 26.
 infani freti, iv. 93.
 infania, viii. 48. ix. 72.
 infanis, iij. 38.
 infano Syrmate, iv. 49.
 infanum, j. 50. caput, ij. 66.
 inscripsit, ix. 16.
 inscripta basis, ix. 45.
 inscriptæ cellæ, xi. 46.
 inscripti, viii. 75.
 insequeris, v. 84.
 insequor, v. 84.
 inferas, vii. 16.
 inserta ficus, vi. 49.
 insertam manum, ij. 75.
 inseruisse, iv. 31.
 insidias, iv. 56. xii. 14.
 insidiemur, xii. 14.
 insidiosè puer, xiv. 172.
 insidiosorum latronum, xiv.
 20.
 insignis puer, iij. 91.
 insilui, iv. 27.
 inspectum, vi. 82.
 inspexit, ix. 60.
 inspicere, j. 55.

inspicit, x. 80.
 inspiciturque, xi. 71.
 instant, xi. 99.
 instantes undas, † 25.
 Instanti, viii. 73.
 Instanti focero, vii. 67.
 Instantis Rufi, viii. 51.
 Instantius, xii. 100.
 instar, vii. 11.
 instaret, xi. 24.
 instat, j. 16. xii. 59.
 instent, vij. 96.
 instes, vi. 23.
 institor lippus, xii. 57. temer-
 rarius, vii. 60.
 instructa, iij. 45. x. 59.
 instructam domum, xii. 67.
 instructus, iv. 10.
 instrue, v. 63.
 insulis, iv. 37.
 insulse, vii. 84.
 insulsiſſimus, xii. 55.
 insultet, v. 32.
 intactas coronas, xi. 90.
 integer, vi. 28.
 intelligat, x. 21.
 intentatum, ij. 14.
 inter, † 12. 18. j. 60. 91. iij.
 63. 93. iv. 46. 75. v. 14. 36.
 vi. 68. vii. 16. 87. ix. 35.
 38. x. 5. 83. xi. 66. 70. xii.
 29. 61. xiii. 61. 92. xiv.
 70.
 interdum, xii. 36.
 interior lana cycnei, xiv. 161.
 interiora, xij. 68.
 interiore, vij. 38.
 interjungit, iij. 67.
 interius, ix. 29.
 interponis, j. 107.
 interpositus, j. 54.
 intortos capillos, viij. 33.
 intra, j. 100. v. 6. xii. 57.
 intrabit, xi. 99.
 intrabunt, xiv. 30.
 intrant, xi. 100.
 intrare, iij. 93. vi. 7.
 intras, x. 10.
 intrasti, xi. 46.
 intrat, viii. 36.
 intrature, viii. 1.
 intravit, vi. 80. vii. 26. xiv. 74.
 174.
 intrent, vi. 16.
 intres, i. 61.
 intret, iv. 19. xii. 100.
 intus, x. 80. xi. 62.
 invadat, ix. 57.
 invalidum ingeniumque la-
 tus, iij. 46.

invalidus comes, viii. 75.
 invasit, viii. 59.
 inveni, vi. 51.
 invenies, v. 11.
 invenies, vii. 57. viii. 31. xi.
 18. 24. x. 4.
 inveniet, xii. 29.
 invenimus, j. 110.
 invenis, ix. 27.
 invenit, † 26. j. 85. ix. 77. x.
 16.
 invenitur, xi. 19.
 inventa, vii. 39.
 invento aprio, xii. 1.
 inventura, xiv. 25.
 inventus, v. 53.
 inverſa charta, iv. 87.
 invia lorica, vii. 1.
 invicta, ix. 2.
 invicti hospitis, ix. 62. prin-
 cipis, † 20.
 invictis armis, † 6.
 invictum caput, ix. 24.
 invictus Cæſar, vii. 5. Camil-
 lus, xi. 6.
 invida bruma, viii. 68. Lache-
 ſus, x. 53.
 invide Procille, j. 116.
 invideam, iv. 68.
 invideas, j. 41.
 invideat, j. 87.
 invidebit, j. 114.
 invidere, ij. 74. iij. 58. xi. 76.
 invidet, vii. 4. ix. 52.
 invidetis, ix. 10.
 invidia, iij. 21. vii. 12. inhu-
 mana, vii. 11.
 invidia, iij. 65. ix. 88. faven-
 te, v. 6. levioſe fati ca-
 dunt, xii. 14. rumpitur
 ix. 99.
 invidiæ, j. 13. v. 10.
 invidiam, j. 59. vii. 46.
 invidioſa atria, † 2. lectica
 vi. 77. præda, vii. 26.
 invidioſus locus, xi. 66.
 invidit, ix. 78.
 invidus, iv. 27.
 inviſæ, xiv. 80.
 inviſor, vii. 20.
 inviſo diſco, xiv. 173. naſco
 vii. 36.
 inviſum caput, ix. 70.
 invitant, ix. 64.
 invitas, j. 34. ij. 79. iij. 27. iv.
 68. 84. viii. 22.
 invitator, ix. 93.
 invites, ix. 26.
 invitet, xii. 48.
 invito fratre, ix. 52.

- vitor, iv. 68.
 vitum, ij. 69. 86.
 vitus, ij. 69. ix. 103. xii. 76.
 arbiter, vj. 35.
 uncta conchis, vij. 77.
 usserit, vi. 64.
 utile, vii. 17. xiv. 60. lignum, vii. 18.
 utiles betas, iij. 47. marnas, xii. 32.
 utilis, ij. 90. ztas, xi. 70.
 uva Lyzo, xiii. 22.
 I o
 v. 26. vii. 5. viii. 4. xi. 2. 37. xiv. 180.
 cantes, x. 101.
 care, v. 27.
 cari, vi. 44.
 ceur, v. 2.
 si sine felle, x. 48.
 cis, v. 29. vii. 79. lascivis, iv. 14.
 corum, v. 15.
 cos, iij. 20. iv. 8. 10. vi. 85. vii. 7. x. 35. 64. 87. solenneis, x. 17.
 colque, j. 15. iv. 49. vi. 82.
 cosa Musa, ij. 22.
 cosa Floræ, j. 3. Gades, j. 52.
 cofam litem, † 20.
 cofis carminibus, j. 36.
 omque, ij. 4.
 las vicinus, xi. 42.
 nicarum atagenarum, xiii. 51.
 ra, ij. 93.
 re, ix. 104. xii. 15. xiv. 112.
 culto, viii. 80. Phario, ix. 36.
 vem, v. 56. vi. 10. viii. 24. 50. 56. ix. 21. 40. xii. 78. xiv. 1. amatorem, xiv. 107. antiquum, v. 23. Di-
 stum, iv. 1. frugi, vi. 21.
 gratum, v. 1. madidum, vii. 35. matutinum, iv. 8.
 novum, vii. 72. reducem, viii. 15. veterem, vii. 72. u-
 rumque, ix. 88.
 vi, iv. 3. vi. 10. vii. 73. x. 104. xi. 27. 58. 105. xiii. 4. magno, xii. 92.
 Phidiaco, vii. 55.
 vis, j. 7. v. 6. vi. 83. ix. 4. 19. 29. 39. xii. 79. alterius, x. 37. fronde clarus, xi. 10. sereni ora, ix. 25.
 I p
 a, † 6. 24. j. 63. 110. iij. 97. iv. 13. v. 7. 81. vi. 3. 68. vii. 1. 17. viii. 11. ix. 37. 38. x. 69. 75. xii. 52. 58. xiii. 23. xiv. 196.
 ipsa, x. 104. xi. 21.
 ipsam, iij. 3. iv. 32. ix. 42.
 ipsarum, vii. 69.
 ipsas, v. 14.
 ipse, j. 71. 109. 115. ij. 59. iij. 24. iv. 16. v. 67. vi. 64. vii. 73. viij. 6. ix. 32. x. 91. xj. 42. xij. 84. xiiij. 73. xiv. 69.
 ipsi, vij. 98. viij. 4. 55.
 ipsus, xj. 95.
 ipsus, xv. 186.
 ipso, iij. 38. iv. 54. v. 62. vij. 78. x. 73. xj. 32.
 ipsos, j. 79. v. 65. viij. 32. 63.
 ipsum, j. 42. 50. v. 75. vj. 72. viij. 56. xiiij. 12. xiv. 203.
 I r
 Ira, † 22. iv. 74. v. 47. vj. 64. vij. 1. vj. 10. xj. 40. gravis, iv. 11. iusta, vj. 64.
 iracundis unguibus, xi. 85.
 iram, xij. 13.
 iras, vij. 44. terribiles, † 9.
 irascar, vj. 51.
 irasci, iij. 37. 99.
 irata, iv. 17.
 iratam lagenam, iv. 43.
 iratis facris, iij. 24.
 iratum calicem, iv. 43.
 iratus, vj. 81.
 ire, † 28. j. 71. ij. 5. 32. 69. iv. 8. 91. vij. 5. 43. 60. viij. 30. ix. 52. 103. x. 10. 56. xj. 8. 12. 61. 89.
 Iris, xij. 29. gravis, iv. 19.
 Iro, v. 40.
 irrequietus, iv. 79.
 irrevolutus, xj. 1.
 irrumandum, iv. 50.
 irrumare, ij. 83. iv. 19.
 irrumat, ij. 47.
 irrumatis undis, ij. 70.
 irrupi, x. 40.
 Irus, xij. 42. miserabilis, vj. 77.
 I s
 Is, † 22. ij. 30. 76. iij. 25. xiv. 145.
 Ismarium Ityn, x. 51.
 Issa blandior, carior, nequior, purior, j. 110.
 Issam similem, j. 110.
 isse, j. 115. iij. 118.
 isset, j. 37.
 ista, j. 27. 60. ij. 17. 24. iij. 38. iv. 37. v. 6. vj. 17. vij. 17. viij. 3. ix. 75. x. 17. xj. 17. xij. 57. xiv. 93.
 ista, vij. 49. xiv. 214.
 istas, vij. 68.
 iste, † 16. j. 117. ij. 1. 93. iij. 100. iv. 42. v. 62. vj. 76. vij. 98. viij. 1. ix. 66. x. 66. xj. 3. xij. 6. xiiij. 96. xiv. 168.
 Ister calens, vij. 6.
 isti, j. 23. ix. 67.
 isti (verbum) xij. 43.
 istic, j. 20.
 istis, j. 77. 100. ij. 8. 28. iv. 64. vij. 13. ix. 22. 23. x. 30. xj. 74. xij. 75. xiv. 1.
 istius, xiv. 171.
 Istri, v. 3. viij. 2. Sarmatici, ix. 104.
 Istro captivo, vij. 79.
 Istrumque, vij. 11. tacentem, vij. 83.
 istud, j. 85. iv. 12. 65. v. 52. vj. 61. ix. 42. x. 90. 102. xiiij. 98.
 istum, iij. 93.
 I t
 Ita, † 21. vij. 75. xj. 103.
 itque, j. 49. vj. 10.
 Ithaco, xj. 105.
 Itala regna, x. 103.
 Italiam, viij. 56.
 Italides matres, xj. 54.
 ite, x. 72. xj. 2. xij. 2. xiv. 47.
 iter, j. 21. ij. 6. iij. 91. xj. 92. xij. 100. medium, x. 28. omne, vj. 80. serum, ij. 14. triste, † 12.
 iterum, iij. 78. iv. 27. vij. 63.
 iterumque, ij. 14.
 itur, j. 13.
 iturus, j. 102. iv. 73.
 Item, v. 68.
 Ityn Ismarium, x. 51.
 Ju
 Juba, ix. 92.
 juba pulvereæ, xj. 85.
 jubæ fuscæ, j. 32. lunatæ, viij. 55.
 jubar purpureum, viij. 65.
 jube, j. 47. ij. 6.
 jubeas, j. 36. iij. 87. xij. 63.
 jubeat, ij. 24. xij. 61.
 jubemus, ix. 54.
 jubent, v. 65.
 jubente, iij. 76. vij. 79. nocte, xj. 83. vento, x. 83.
 jubeo, ix. 95.
 juberis, j. 71.
 jubes, j. 66. ij. 55. iij. 36. iv. 17.

17. vj. 2. 17. 23. 34. viij. 14.
 33. ix. 103. x. 41. 56. xj. 43.
 46. xij. 21. 80.
 jubet, † 10. ij. 59. iij. 5. vj.
 78. viij. 66. 72. xj. 87. xij.
 55.
 jubetur, viij. 68.
 jucunda plura, xij. 34. pocu-
 la, xj. 105. solitudo, xij. 24
 jucundæ vitæ, iij. 6.
 jucundissime Martialis, x. 47.
 jucundos mihi nec laboriosos
 secessus, x. 104.
 jucundus, ix. 99. x. 76. xij.
 47.
 Judæorum recitatorum, vj.
 29.
 Judæum pondus, vj. 34.
 Judæus, xij. 57.
 judex, ij. 13. vj. 19.
 judicæ, j. 90.
 judice, iv. 42. 64. ix. 18. x. 21.
 89. xij. 92.
 judicis, vj. 51.
 judicium, ij. 41. ix. 27.
 judiciumque, x. 73.
 juga, j. 108. iv. 44. delicata,
 j. 105. læta, vj. 73.
 jugales annos quindecim, x.
 38.
 jugera, iij. 31. vj. 16. xj. 49.
 beatoria, iv. 64. busta, xij.
 73. culta, xj. 30. dilecta, j.
 13. dura, x. 58. pauca, j.
 117. iv. 64. vi. 15. pulchra,
 j. 86. vicina, viij. 56.
 jugeribus, vj. 43. bis septenis,
 vj. 73.
 jugi Massyli, ix. 73.
 jugis, viij. 55. immensis, viij.
 65. Libycis, ij. 75. pam-
 pineis, x. 93. Tuscis, j. 27.
 iugo ancipiti, vj. 92. exciso,
 vj. 26. Hyrcano, † 18. lon-
 go, iv. 64. pari, iv. 13. par-
 rhafo, vj. 25. placido, xij.
 9. urbano perusta colla, x.
 12.
 jugulare, j. 19. iij. 98.
 jugulari, iij. 24.
 jugulatis, iv. 18.
 jugulem, viij. 51.
 jugules, j. 102.
 jugos, vj. 36.
 jugulor, ix. 30.
 jugulum, † 7. iv. 18.
 jugum grande, vj. 76.
 iuleæ oliuæ, ix. 36.
 iuleas habenas, ix. 104.
 iuleo monte, xij. 109.
 Juli, j. 16. vj. 16. xj. 53. xii.
 34. carissime, ix. 99. cla-
 rissime, j. 108.
 Julia, vj. 3. 13. xj. 105. lex, vj.
 7. 22. testæ, vj. 38. templa,
 † 10.
 Julianus, iij. 25.
 Juliarum Calendarum, xii. 32.
 Julium dulce numen, ix. 2.
 Julius, iij. 5. x. 99. xj. 37. fer-
 vens, x. 62.
 Iulo Dardanio, vj. 3.
 juncta, xj. 53. testa viæ, xij.
 48.
 juncta bis trieteride, ix. 86.
 junctaque, xij. 48.
 junctæ sorores, xiv. 148.
 junctam, † 5. j. 91.
 junctis capris, iv. 52.
 juncto sepulchro, vi. 28. so-
 dale, j. 87.
 junctum nomen cognato san-
 guine, xii. 44.
 junctus, j. 94.
 jungere, ij. 6. xiv. 139.
 junget, vi. 54.
 jungis, ix. 1. x. 50.
 jungit, vi. 21.
 junguntur, iv. 13.
 Juno, vi. 13. 21. ix. 37. 67. x.
 63. 89. xi. 44. 105.
 Junonem, x. 89.
 Junonis, xiv. 85.
 junxeris, viij. 37.
 junxit, iij. 90. x. 75.
 Juppiter, vii. 59. viii. 39. ix.
 35. 93. x. 66. xi. 5. 58. xii.
 15. 79. Capitolinus, v. 64.
 jura, v. 24. vii. 63. viii. 55. ix.
 68. x. 34. xi. 95. 99. cana,
 j. 16. paterna, iij. 95. viii.
 31. trium discipulorum, x.
 60.
 jurabit, viij. 44.
 jurare, xii. 80.
 jurares, ix. 49.
 juras, x. 39. xi. 74.
 jurasque, xi. 95.
 jurasti, iv. 61.
 jurat, v. 48. vi. 12. viii. 81. 93.
 juratus, xi. 59.
 juraverat, ix. 44.
 jure, ij. 20. v. 63. vii. 50. 68.
 viii. 58. ix. 50. x. 4. xii. 3.
 xiv. 141.
 juris, iv. 25. & legum sanctis-
 sime cultor, x. 37.
 juro, iv. 43. vii. 11. x. 58. xj. 9.
 jus, j. 104. ij. 92. xii. 99. na-
 torum, ix. 99. omne, j. 102.

- septem natorum, xi. 13.
 justa, j. 105. vi. 7. xi. 24. to-
 ga, ij. 29.
 justæ lacrymæ, j. 34. aquæ, iv.
 63.
 jusserrat, vii. 36. ix. 44.
 jussere, ij. 40.
 jussert, x. 5.
 jussi, iij. 82. iv. 82. ix. 89. x.
 30.
 jussisse, vii. 60.
 jussisset, ix. 97.
 jussit, j. 22. v. 24. viij. 6. 56.
 x. 66. 75. xi. 8. 44.
 jussus, † 17. vi. 80. viij. 52.
 eques, iv. 67.
 justa annua, x. 61. ira, vi. 64.
 juste, vii. 11.
 Justina, j. 72.
 Justine, xi. 66.
 justissimus omnium senator
 x. 72.
 justus, x. 70.
 justo, xiv. 210. mero, viii. 43.
 justos labores, iv. 90.
 justus, probus, innocens vir
 iij. 44.
 juvabit, xiii. 2.
 juvant, j. 13. ij. 90. iij. 77. iv.
 29. v. 15. vi. 43. x. 4. 59. xi.
 105. xii. 14. 69.
 juvare, j. 36. xi. 105.
 juvarer, xii. 44.
 juvat, j. 19. 108. ij. 4. 86. iij.
 37. iv. 75. vi. 21. 58. 77.
 vii. 24. 51. 57. 71. viii. 3.
 48. ix. 54. x. 21. 93. 103.
 xi. 37. 38. 105. xii. 18. 86.
 Juvenale, vii. 23.
 Juvenalis, xii. 18. facunde
 vii. 90.
 juvenca mœsta, ij. 14.
 juvenca Geticæ, vii. 79. Ni-
 liacæ, viii. 81. Pharicæ, x.
 48.
 juvenum aureis cornibus, iij.
 43.
 juvence, xii. 24.
 juveni, j. 108.
 juvenis fortibus, iv. 55. pla-
 cidis, v. 32. stratis, j. 105.
 juvenorum, j. 61. xiv. 4.
 juvenos geminos, † 23.
 juvenus, xiv. 52.
 juvenem, iij. 43. iv. 29. x. 3.
 xi. 82. illæsum, ix. 92.
 juvenemque, j. 63. xii. 8.
 juvenes, iv. 79. v. 75. vii. 31.
 ix. 57. xiv. 47. nequam, iij.
 69.

venefque, j. 4. ix. 9. nudi,
vii. 34. fenefque ficofi, vii.
70.
venile carmen, xiv. 189.
decus, ix. 18.
venis, j. 114. vi. 77. xi. 45.
venta prima, x. 50. viridi,
vii. 39.
ventæ, ij. 90.
ventus, † 16.
venum, xiv. 187.
vit, xiv. 193.

K

Ka

Kalendæ, ix. 53. 92. Marti-
æ, x. 23. binæ triæve, x.
75.
Kalendarum, viii. 44. x. 92.
Germanicarum, ix. 2. Ju-
liarum, xii. 32.
Kaldas, j. 100. vi. 30. duas,
xii. 36. Martias, v. 85. ix.
53. natalitias, viii. 64. O-
ctobres, x. 87.
Kalendaris, viii. 33. x. 24. xii.
50. Jani, xiii. 27. à Marte
licitis, x. 29. raris, iv. 66.

Ko

Koua, ij. 43.
Koua, vi. 6.

L

La

Abantur, x. 70.
labella, ij. 41. tota, xi. 92.
labellis attritis, x. 72. blandis,
vii. 94. clusis, xii. 55.
labentibus pennis exutus,
puer, x. 4.
laberi, vi. 14.
laberis, vi. 47.
Labicana humus, j. 89.
Labiene, ij. 62. v. 50. xii. 16.
Labienum, vii. 65.
Labienus, vii. 65. xii. 33.
Labior, j. 108. viii. 51. x. 89.
xiv. 95. arctatus, xii. 5. af-
fiduus, † 1. brevis, x. 19.
Labagnus, viii. 56. Mareoti-
us, viii. 36. omnis, † 1.
Labultus, ij. 86. vanus, j. 89.

ullus, xii. 63. uterque, xi. 82.
laborque, v. 22. 25. ix. 45.
laboras, v. 79. ix. 87. xii. 62.
96.
laborat, j. 99. vi. 37. xiv. 222.
laboratas aquas, ix. 19.
laboratis libris, iv. 33.
labore, vii. 52. x. 47. dulci,
xii. 18. sterili, x. 58. vano,
xiv. 48.
laborem, iij. 53. iv. 32. x. 3.
labores, v. 21. xi. 79. catenati,
j. 16. justos, iv. 90. Mentore-
res, iv. 39. mille, v. 23.
tantos, iij. 44. vanos, x. 82.
varios, iv. 8.
laborioso gradu, vii. 38. ver-
fu, xi. 7.
laboriosos, x. 104.
laboriosus, xi. 107.
laboro, ij. 22.
laborum tantorum, iv. 32.
labra, j. 84. iij. 42. æmula, iv.
42. cana, ix. 28. delibuta,
xi. 99. sana, x. 22.
labris, vi. 39. x. 42. xj. 12. 27.
40. otiois, j. 97. roseis,
viii. 56. turgidis, vi. 39.
labro dimidio, ij. 10. 22. utro-
que, ij. 22.
Labulle, xi. 25. xii. 36.
Labyca cupidinci, vii. 86.
Lacæna nupta, ix. 106.
Lacedæmone, iv. 44.
Lacedæmonia amicæ, xiv.
156.
Lacedæmonio ceromate, xi.
48. Galefo, ij. 43.
Lacedæmonis libidinosæ, iv.
55.
Lacedæmonium nomen, iv.
19.
lacerantur, xi. 85.
lacerat, xi. 32.
laceratur, viii. 78.
laceratus, † 21.
laceravit, v. 68. † 18.
lacereris, † 8.
laceri artus, † 7.
lacerum inguen, iij. 72.
lacerna trita, j. 93. viii. 28.
lacernæ, ij. 29. v. 24. vi. 59.
albæ, xiv. 137. beticæ, xiv.
133. coccinæ, xiv. 131.
crassæ, viii. 58. rudes, vii. 85.
lacernam minimam, viii. 75.
lacernarum tristium, j. 97.
lacernas, ij. 43. x. 87. 98. xiv.
139. arrogantes, v. 87. bo-
nas, vi. 84. emptas, iv. 61.
gelidas, vii. 91. malas, vi.

82. tinctas, xiii. 86. toras,
xiv. 132. tritas, vii. 91. Ty-
rias, viii. 10. ix. 23.
lacernis, ij. 57. ix. 58. ablatis,
xii. 26. albis, nigris, iv. 2.
gelidis, iij. 38. suppositis,
ij. 46.
lacerta, iij. 41.
lacertæ reptanti, xiv. 172.
lacerti fortes, xiv. 49. Samp-
rani, vii. 77.
lacertis, v. 12.
lacerto alterno, vii. 66. ten-
nui, xi. 53.
lacertos, xi. 101. rutatos, x. 48.
lacertum, xii. 19. tenuem, xi.
28.
laceffas, v. 61.
laceffis, x. 9. xi. 47.
laceffo, iv. 90.
Lachesis, j. 89. iv. 54. ix. 88.
invinctæ, x. 53.
Lacon cæsus, vii. 79.
Lacõnas pios, ix. 4.
Lacõnes Ledæi, j. 37.
Lacõnum, † 26. vi. 42.
lacrymæ justæ, j. 34.
lacrymas, vi. 85. vii. 35. 95.
x. 80.
lacrymis, j. 89. vii. 46. x. 13.
xi. 100.
lactantes metas, j. 44.
lacte, vii. 79. mero, xiii. 41.
primo, xiii. 38. vivo, xiii. 44.
lactea colla, j. 32. gemma, viii.
45.
lactei vernæ, iii. 58.
lactens porcellus, xiii. 41.
lactem porcum, iii. 47.
lactis, iii. 58. alligati, viii. 64.
lactitet, vii. 101.
lactuca, xiii. 14. 53. sedens,
x. 48. utilis ventri moven-
do, xi. 53.
lactucas, iii. 50. xii. 19. sessi-
les, iii. 47.
lactucis, iii. 89.
lacu Baiano, iv. 30. hiberno,
x. 85. pigro, ix. 102. Si-
nueffano, xi. 8.
lacuna lippa, iix. 59.
lacunæ siccæ, iv. 4.
lacus, iv. 55. ix. 59. madidos,
iv. 44.
lacus divitis, xi. 97. immodici,
vii. 27. sacri, ix. 59. turgentis,
iv. 55.
lacus Baianus, iv. 30. Eugæ-
næos, iv. 25. fluminceos, x.
58. gelidos, xiv. 1. molles, j.
50. nitidos, iv. 22. Stygios,
j. 79. v. 26. Lada

- Ladæ, x. 100.
 Ladam, ii. 86.
 Ladon senior, x. 85.
 lædere, iii. 97.
 læderet, v. 80.
 lædis, iii. 3.
 lædit, vii. 11.
 Læli, j. 92.
 Lælia, v. 76. x. 68. xii. 23.
 Læna, xiv. 126.
 Lænam brevem, xii. 36.
 Lærtes fenex, x. 67.
 læsa, iii. 97. 99. mentula, ix. 3.
 læserat, † 10.
 læseris, iv. 49.
 læsit, vj. 21. ix. 88. x. 5.
 læso Myrino, xii. 29.
 læsum leporem, iij. 47. pedem, ij. 29.
 læsus, v. 15. lumine, xii. 54.
 læsusve, ix. 57.
 læta, iij. 66. fata, x. 71. gloria, x. 103. juga, vi. 73. loca, xii. 52. Norbona, vii. 73. vela, † 26. Venus, vi. 21.
 lætatur, iij. 58. ix. 40.
 læti, xii. 9.
 lætior Corduba, xii. 64. umbra, ix. 62.
 lætis omnibus, xii. 100.
 lætitiæque, ix. 72.
 lætitix novæ, iix. 11. Sarmatica, vij. 5.
 lætius, vi. 33.
 læto nidore, vii. 26.
 Lætorius, xii. 26.
 lætus, iv. 45. 61. 77. v. 3. xii. 63. anser, ix. 32. vicinus, iii. 58.
 læva, ix. 42. 44.
 lævâ, i. 7.
 lævâque, xii. 84.
 lævam pergravem, v. 52.
 Lævina casta, i. 63.
 lævo numine, vi. 85.
 Lævilitoris, x. 26.
 lægena, vi. 89. x. 45. comitata dapes, ix. 74. nigra, vii. 52. nivaria, xiv. 116. Syra, iv. 46.
 lægenâ, iv. 69. Nomentana, x. 48.
 lægenæ fumosæ, xii. 84.
 lægenam, vi. 89. vii. 19. ix. 89. xii. 93. iratam, iv. 43.
 lægenis catenatis, vii. 60. Spoletinis, xii. 120.
 Lægona vivum, ix. 51.
 Lægopode aurisâ, vii. 86.
 Læide, iii. 11.
 Lalage, ii. 66.
 Laletana fax, i. 27.
 Laletanæ sapæ, vii. 52.
 Laletaniam, i. 50.
 Lalifio, xiii. 57.
 lambat, vi. 64.
 lambebat, ii. 61.
 lambentes catellas, iii. 82.
 lambere, † 18. iii. 81. xiv. 67. 107.
 lambunt, iv. 30.
 lamna aurea, ix. 23.
 lampada roseam, xii. 60.
 lampade torâ, iix. 51.
 Lampaciæ puellæ, xi. 52.
 Lampaciio versu, xi. 17.
 lana, iix. 28. xiv. 140. interior, xiv. 161. lota, xi. 59. mendax, xiv. 133. sobria, xiv. 154. tristis, xiv. 158.
 lanâ, vi. 41. ix. 18. xii. 91. nitida, ix. 50. simili, x. 42.
 lanæ albæ, xiv. 155. amethystinæ, xiv. 154. Polentinæ, xiv. 157. Tyrinæ, xiv. 56.
 lanarum Bæticarum, xii. 66.
 lanas lugentes, xiv. 157.
 lanæque sequaces, xiii. 57.
 lanæque soles, xiv. 65.
 lance, ii. 43.
 lancea torta, † 11.
 lancem, iv. 15. x. 29.
 lances, vii. 47. 71. xi. 32. Chrysendetæ, xiv. 97.
 laneus lupus, xiiij. 89.
 languebam, v. 9.
 languefcit, xiii. 79.
 languet, j. 47. x. 30. xii. 99.
 languida freta, viii. 51. luminæ, xiv. 5. virilia, xi. 30.
 languida casside, v. 25.
 languidior Paullus, ix. 87.
 languor gravis, vi. 70.
 languore subito sic etoque, ix. 87.
 lanificæ sorores, vi. 58.
 lanificas puellas, iv. 54.
 lanigeri pecoris maritus, ix. 73.
 lanis, xiii. 125. Lingonicis, xi. 57.
 lanista, vi. 82. xi. 67.
 laniumque, ij. 48.
 lanius, vii. 60. crudelis, vi. 64.
 lanugine, j. 32. dubia, ij. 61.
 lanugo dubia, mollis, x. 42. prima, ix. 37.
 Laomedontæ mensa, viii. 6.
 Laomedontis, xi. 5.

- lapidem primum, xi. 80.
 quartum, x. 79.
 lapilli, ix. 58.
 lapillis caris, x. 38. Erythræis, ix. 3. Erythræis facta litera, ix. 14. Indicis, j. 101. melioribus dies signandi, ix. 53. tritis, viii. 64.
 lapillos Erythræos, v. 38.
 lapis, j. 13. iij. 32. vi. 76. x. 61. xi. 50. decimus, iv. 57. lubricus, iv. 18. sextus, ix. 104.
 Lapithis, viij. 6.
 lapsa, viii. 59. armilla, xi. 22. corona, xi. 9.
 lapsæ carinæ, iv. 64.
 lapsum tollem, xii. 84.
 lardo rubente, v. 79.
 lare perpetuo, x. 61.
 larem conductum, xi. 83.
 laremque sordidum, xii. 57.
 lares, iij. 5. ix. 62. x. 58. festos, iij. 58. nitidos, j. 71. parvi, ix. 19. patrios, v. 43. privatos, ix. 44. urbani, iij. 31.
 larefque, xi. 5.
 larga sylva, iij. 58. tessera, viii. 78.
 largæque mensæ, xii. 63.
 largam, xii. 66.
 largas aquas, xiv. 112. opes, iv. 73.
 large, j. 104.
 largiri, iv. 56. xii. 6.
 largiris, xii. 53.
 largitur, v. 19. x. 27.
 largius, viii. 6. xii. 11.
 largo nectare fufus, ix. 35. ore, viii. 70. sanguine, ix. 66. ubere, xiii. 44.
 largus, iv. 44.
 laris Antenorei, j. 77.
 larisque, xi. 49.
 Laronia, ij. 32.
 lasciva, v. 36. basia, xi. 24. carmina, vii. 50. numismata, viij. 78.
 lasciva conjux, v. 7. Nemesius, xiv. 193. Nympha, vi. 68. pagina, j. 5.
 lasciva acu, xi. 46.
 lascivæ Thalix, viii. 16.
 lascivam puellam, ix. 69.
 lascive Properti, viii. 73. ve etor, ij. 14.
 lascivi capillati, iij. 58. cunni, vi. 45. libelli, iij. 86. Lucii, xi. 57. servi, xiv. 79. lasciv

- ascivi furti, vii. 73.
 ascivis jocis, iv. 14.
 ascivis puellis, vii. 90.
 ascivit, iv. 3. xi. 17.
 ascivius, vi. 24.
 ascivo tonanti, xi. 44. versu,
 x. 64. viro, x. 68.
 ascivos, v. 79. amores, xiv.
 187. cursus, j. 45. gestus,
 vi. 71. libellos, v. 2. vii. 67.
 lumbos, v. 79. versus, xi.
 21.
 scivum, xi. 68. Martem, vi.
 21.
 scivum opus, ix. 27. pecus,
 xiii. 39.
 scivus, iij. 20.
 ssa, iij. 68. lumina, vii. 58.
 opoballama, xi. 9.
 ssa manu, vii. 57.
 ssa fabulæ, xi. 1.
 ssare, iv. 3. viii. 31.
 sstat, j. 103. iv. 29. viii. 67.
 sstencurque, v. 65.
 ssa antambulonis, iij. 7.
 ssi, iv. 4. Sisyphi, v. 81.
 ssis, iv. 8. digitis, xi. 47.
 sso, v. 23. x. 70. 82. gratu-
 latori, x. 74.
 sos, iij. 67.
 ssum, x. 51.
 sus, iij. 36. 44. ix. 60. xii.
 26. xiv. 161. viator, ij. 6.
 a patella, xiii. 81.
 aque, † 26.
 eas, ix. 38.
 ebat, iij. 19.
 ebit, v. 79.
 e, iv. 51. v. 26. viii. 65.
 ent, j. 35. xiv. 184.
 entem, iv. 22.
 entis agelli, xii. 73.
 ere, iv. 22. xiv. 104.
 ere cocto, ix. 77. curro, xij.
 32.
 eri, ix. 103.
 eris, ij. 46. sacri, vi. 76.
 erna cornea, xiv. 61. ex
 resica, xiv. 62.
 et, iv. 32. v. 59. vi. 93. viii.
 9. 68. ix. 37. xii. 67.
 campi, iij. 53. recessus, iv.
 54.
 ia nuru, x. 6. toga, vii. 62.
 urbe, ix. 18. x. 96. xii. 60.
 3.
 iz arenæ, viii. 80. lyrx,
 ii. 22. plebis, xi. 54. to-
 re, vii. 4. vitæ, ix. 65. urbi,
 iii. 8.
 Latæque, j. 40.
 Latias, x. 26. aras, viii. 4. co-
 mas, viii. 33. nurus, iv. 75.
 tribus, viii. 15. urbes, vi.
 58.
 Latina, ij. 8. verba, xi. 21.
 Latini, v. 62.
 Latinum, j. 5. iij. 86. v. 52.
 xiii. 2.
 Latinus, ij. 72. ix. 29.
 Latio marmore, ix. 25. polo,
 ix. 4.
 Latio tonanti, ix. 67.
 latior rhombus, xiiij. 81.
 Latium forum, x. 37.
 lato, v. 15. clavo, iv. 46. v. 17.
 Latonæ, ix. 18.
 latrat, iv. 53.
 latratores molossi, xii. 1.
 latrator, iv. 53.
 latro, xi. 59.
 latrone nudo; xij. 64. vitreo,
 vii. 71.
 latrones, xii. 27.
 latronibus, xii. 27.
 latronum insidiorum, xiv.
 20.
 lauit, ix. 62.
 laurum campum calvæ, x. 83.
 pectus, viii. 55.
 laurus, ij. 37. vii. 57. xi. 105.
 xii. 99. dulce, vi. 68. inva-
 lidum ingenuumque, iiii.
 46. rasum cavæ, ix. 58.
 sribuntium, xiv. 32.
 laurus pectore, xii. 38.
 lava, iij. 3.
 lavabimur, xi. 53.
 lavamur, j. 79. vii. 34. 81. xi.
 64.
 lavare, vi. 81.
 lavari, ij. 40. 70. iij. 72. vii.
 75. ix. 20.
 lavaris, j. 24. iij. 87. vi. 42. 81.
 vii. 34. xi. 76.
 lavas, iij. 74. vi. 81.
 lavar, iij. 47.
 lavarur, ij. 14. iij. 20. xi. 52.
 60. 76. xii. 17.
 laudabimur, v. 16.
 laudabit, xii. 84.
 laudabo, xi. 81.
 laudant, iv. 49. v. 10.
 laudantem, ij. 27.
 laudare, iv. 27.
 laudari, j. 9. 34. ij. 89.
 laudas, j. 65. iij. 1. v. 26. viii.
 69. ix. 20. xi. 57.
 laudat, ij. 14. v. 8. vj. 51. 86.
 64. vii. 89. xi. 25. xii. 82.
 xiv. 155.
 laudatæ vitæ, j. 94.
 laudatas aquas, iv. 60. undas,
 vi. 43.
 laudato, iij. 95.
 laudatos capillos, ix. 18.
 laudatur, j. 50.
 laudaturque, j. 59.
 laudarus, v. 37.
 laudavit, vii. 68.
 laude, v. 16. viii. 18. ix. 1.
 laudem, xi. 81. xiii. 90.
 laudent, vii. 27.
 laudentur, † i. x. 21.
 laudes, † 28. j. 90. patrias, vi.
 38.
 laudet, j. 79. vi. 38. vii. 71.
 xii. 82.
 laudibus immodicis, † i. 22.
 tis, iv. 51.
 laudis, † 15. Herculeæ, † 27.
 laudo, ij. 10. iij. 51. 69. vii. 84.
 xi. 25. xii. 30. 40.
 laver, iij. 36.
 lavere, ij. 35.
 laveris, viii. 42.
 laver, vi. 81.
 laver, iij. 25.
 Laufella, iij. 72.
 lavit, viii. 28. ix. 77. 104.
 lavo, iv. 90.
 lavor, j. 60.
 laurea, viij. 82. minor, viij.
 15. multa, vii. 4. tota, ij. 2.
 Laurentem aprum, ix. 49.
 Laurentis apri, x. 45.
 Laurentino in litore, x. 37.
 Laureolus, † 7.
 laureum nemus, x. 92.
 lauri, v. 4.
 laurigeræ cuspidæ, vii. 5.
 laurigeri Phœbi, ix. 29.
 laurigeris fascibus, x. 10.
 laurigeros, iij. 66. equos, vii.
 7. penates, viii. 1. xii. 3.
 lauro, viii. 65.
 laurum, v. 4. victricem, ix. 36.
 laurus, viii. 50. 78. x. 86. me-
 ras, iij. 58.
 laurus Vipsanas, j. 109.
 laurus nuntius, viij. 5.
 laus, j. 50.
 Lause, vii. 80. 87.
 lauta, iij. 45. cœna, xii. 48.
 lauta convivæ, xiiij. 88.
 lautas dapes, xiv. 90.
 lauti, vii. 47. xii. 54.
 lautior, iv. 54.
 lautissima, xii. 48.
 lautorum, xiii. 7. 65.
 lautum, xi. 32.
 lautus, ix. 77. Porsonæ, xiv. 98.
 laxa

laxa, xiv. 45. Lydia, xi. 22.
 ora, vi. 74.
 laxam cutem, v. 80.
 laxas opes, ij. 30.
 laxat, ij. 41.
 laxatur, iv. 8.
 laxavit, x. 104.
 laxant, † 24.
 laxi follis, iv. 19.
 laxior lectica, ij. 81.
 laxis panticibus, vi. 64.
 laxo orbe, xiv. 169.
 laxos, j. 105. focos, viii. 30.
 laxum, iij. 22.

Le

Leander audax, marmoreus,
 xiv. 181.
 Leandre, † 25.
 Leandrus audax, † 25.
 Lecania, v. 44. vij. 34.
 lecta, ij. 91. apyrina, xiii. 43.
 lecti, viij. 67. gemmantes, xii.
 67.
 lectica invidiosa, vi. 77. la-
 xior, ij. 81. suffulta octo Sy-
 ris, ix. 3. cura, xi. 99.
 lecticam, iij. 46. x. 10.
 lecticariola, xii. 58.
 lecticula vilis, xi. 94.
 Lectio, v. 36.
 Lectioque, v. 14.
 lectis, iv. 16. paginis, ij. 6.
 Lectius, v. 26.
 lecto, x. 97. Ganymedæo, viij.
 46. medio, vj. 64. occupa-
 to, iij. 82. perpetuo, iv. 13.
 Stygio, xj. 55.
 lector, j. 114. iv. 91. vij. 2. 16.
 50. ix. 1. 50. 83. 86. x. 2. xj.
 17. 109. amice, v. 16. can-
 didus, vij. 98. delicare, iv.
 55. multus, v. 15. rarus, v.
 10. studiose, j. 1.
 lectore, x. 21. nimium gulo-
 so, x. 59.
 lectorem, vj. 85.
 lectoremque, iv. 29.
 lectores terrici, xj. 3.
 Lectoria, vj. 45.
 lectos, v. 63. medios, xij. 29.
 lectuli calentis, vj. 70. dulcis,
 xiv. 30.
 lectuloque, x. 30.
 lectulus, x. 68. communis,
 xij. 93. felix, x. 3. specta-
 tor non unius undæ, x. 51.
 lectum, j. 118.
 lectus, iij. 93. v. 10. commu-
 nis, iv. 40. xj. 24. pavoni-
 nus, xiv. 85. tritus cimice,
 xi. 33.

Leda, xi. 72. xiv. 175. nova,
 ix. 105. redempta, ij. 63.
 Ledâ, v. 36.
 Ledæ, v. 39. vii. 23. xiv. 156.
 spurcæ, iv. 4.
 Ledæas palæstras, iv. 55.
 Ledæi Lacones, j. 37. Phalan-
 ti, viij. 28.
 Ledæo astro, viij. 21. ovo,
 viij. 33. Timavo, iv. 25.
 Ledæos olores, j. 54.
 legam, vj. 67.
 legant, x. 19. 35. xj. 16. xij. 5.
 legantur, xii. 3.
 legar, x. 78.
 legaris, v. 61.
 legas, j. 5. ij. 27. 71. vj. 65. x.
 4. xj. 18. xiv. 2.
 legat, iij. 69. 97. iv. 83. v. 2.
 vij. 11.
 legatque, viij. 3.
 legatur, ij. 6.
 legavit, ix. 10.
 lege, iij. 86. v. 2. 31. vj. 7. ix.
 36. 67. x. 4. xj. 21. 107. xij.
 5. 42. 97.
 lege nimis dura, ix. 91.
 legenda, iij. 20.
 legendum, xij. 3.
 legend, viij. 3.
 legentur, vj. 98.
 legerat, ij. 9. vj. 10.
 legere, vj. 76.
 legeres, iij. 86.
 legeris, ij. 1. v. 81. vj. 96.
 legerit, xiv. 8.
 legero, xij. 74.
 leges, ij. 29. iij. 68. x. 2. 63.
 xj. 17. xij. 3.
 leges (nomen) viij. 72.
 leget, v. 79. vj. 50. 96. viij.
 57. x. 17. xj. 17.
 legerat, vj. 60. 64.
 legi, j. 115. iv. 33. vii. 24. viij.
 18. xij. 62.
 legique, iv. 31.
 legimus, ix. 28.
 legis, j. 1. 17. 41. 94. 115. ij.
 71. iij. 1. 44. v. 16. 26. 76.
 81. vj. 27. 51. 95. x. 4. xj.
 21. 91.
 legisse, j. 119. iv. 83. v. 1.
 legisset, iv. 82.
 legisti, xj. 108. xij. 43.
 legit, j. 69. iij. 93. vj. 87. ix.
 61. 65. 99. xj. 1. 25. xij. 11.
 legitimam uxorem, v. 76.
 legitimos toros, vj. 21.
 legitur, x. 33.
 lego, ij. 86. iv. 90. vj. 21. ix. 54.

legor, v. 13. viij. 61.
 legum æquarum sanctissime
 cultor, x. 37.
 legunt, iv. 49. xij. 62.
 leguntur, j. 71.
 λειχάζεν, xj. 59.
 lemmata mortua, xj. 43. sola,
 xiv. 2.
 lemmate uno, x. 59.
 Lemniacis catenis, v. 7.
 lena, ix. 30. obscœnâ, xj. 62.
 lenamque, xij. 48.
 lene, j. 50. vj. 17. x. 45.
 leniat, xj. 87.
 leni, x. 30.
 lenis, ix. 93. duabus, viij. 59.
 leniter, iv. 64.
 leno, iv. 5. ix. 7.
 lenonis, ix. 9.
 lens, xij. 9.
 lenta, iv. 23. colocasia, viij. 33.
 lenta fame, j. 79. genesta, j.
 44. mora, vj. 92.
 lenta pignitæ, xj. 80.
 lentas moras, † 23.
 lentem Niliacam, xij. 9. po-
 sitam, xj. 32.
 lentinæ, iij. 43.
 Lenticæ, xij. 17.
 lenticisci, iij. 82.
 lenticiscis tonsis, vj. 74.
 lenticiscum, xiv. 22.
 lento igne, viij. 21. limo, viij.
 45. vapore, v. 79.
 lentos remos, iij. 67.
 lentum, ij. 57. ceroma, iv. 19.
 lentum, ij. 46. iij. 20. xi. 48.
 leo, † 23. j. 61. ij. 75. ix. 73.
 xij. 94. avidus, j. 15. perthi-
 dus, † 10.
 leone Cleonæo, v. 72. flam-
 meo, x. 62. innumero, viij.
 55. porrecto, ix. 44.
 leonem, † 27. ferum, † 18.
 prostratum, † 6. spectan-
 dum, † 15.
 leones, j. 105. viij. 55. xiv. 30.
 Cæsareos, j. 7. Libyci, xi.
 62. favos, j. 52.
 leoni mortuo, x. 90. rigido,
 x. 165.
 leonibus, x. 100.
 leonis, j. 49. vj. 93. ix. 100.
 tulvi, ix. 92. placidi, j. 2.
 torvi, j. 61.
 leonum, j. 13. 45. 105.
 lepida procacitate, ij. 41.
 lepidos libellos, viij. 3. x.
 21.
 lepor

- lepore, iv. 23. Attico, iij. 20.
 leporem, j. 45. iij. 13. v. 30. vij. 77. x. 87. xij. 14. callidum, j. 50. coctum, iij. 94. illæsum, xiv. 200. inemptum, iv. 66. læsum, iij. 47.
 eporis, vj. 75. vij. 19.
 épores, x. 37. xij. 14.
 eporum, j. 45. 105.
 eporumque, xij. 48.
 epus, j. 15. 23. 61. iij. 77. xij. 92. ambitiose, j. 52. fugax, j. 49. improbe, j. 49. tutus, j. 7.
 Letnæ gratæ, v. 66.
 Lesbia, j. 35. ij. 50. v. 69. vj. 23. viij. 73. x. 39. xj. 63. 100. xij. 44. 59. dilecta Catullò, xiv. 77. exorata, vj. 34. orba, vij. 13.
 Lethæas undas, vij. 95.
 Lethalem notam, vij. 36.
 Lethes, vij. 49. ingrata flumina, x. 2. propioris, x. 23.
 eti genus tristius, xj. 92.
 eto, xj. 92.
 etum, j. 118. ij. 17.
 evamen, vi. 68.
 evare, xj. 97. xiv. 22.
 evari, j. 110.
 evas, iij. 74.
 evat, v. 12. xj. 47.
 evata utrinque tunica, xj. 71.
 Leucano urso, † 8.
 Leuconico, xj. 22.
 Leucophæatus, j. 97.
 eve, iv. 43. v. 19. ix. 70. genus, vj. 60. munus, iv. 10. xiv. 21. opus, viij. 33. toreuma, xiv. 102. vitium, vij. 17.
 evem, ij. 48. proglabro politoque scribe per e simplex a λειϕ, ubi scriptum per æ mendum est.
 evem Atham, iv. 19.
 evemque Passerinum, xij. 36.
 evas animi, iv. 35. calamos, ix. 75. elegos, xij. 96. pueri, xj. 64. scutulas, xj. 32. selibræ, vij. 71.
 evesque Pœnos, i4. 14.
 evi cespite, j. 89. cortice, x. 37. flamma, xij. 33. jaculo, iv. 55. rapina, xij. 55. vimine, ij. 85.
 levique nutu, vj. 82. ix. 45.
 levia, xiv. 136.
 levibus pueris, xj. 23.
 Levina, j. 63.
 Levine, vj. 9.
 levior, vj. 52. viij. 64. x. 55.
 levior Galle, ii. 47. vultus, iix. 64.
 leviora, xiv. 19.
 levioraque carmina, vij. 7.
 leviore invidia fati cadunt, xij. 14.
 levis, v. 52.
 levis, x. 65. xiv. 144. 205. amicus, xj. 44. anulus, v. 62. aura, vj. 59. x. 42. causa, ij. 65. viij. 23. chorus, v. 52. cortex, xiv. 209. dominus, xj. 1. hasta, † 12. ix. 57. Libitina, x. 97. Marfus, iv. 29. spongia, xij. 47. terra, ix. 30. toga, vij. 85. villicus, xij. 18.
 levisque, vj. 52.
 leviter, iij. 65. viij. 33. noto sodali, xiv. 11.
 levius, v. 70. ix. 28. xj. 69.
 lex, j. 36. v. 38. avara, v. 39. Julia, vj. 7. 22.
 Li
 Liba, iij. 77. quinquagesima, x. 24. rustica, x. 103.
 libabit, x. 12.
 libat, iij. 6.
 libata carhesia, viij. 56. purpura, ix. 78.
 libebat, vj. 43.
 libebat, xiv. 65.
 libelle, iij. 2. iv. 87. 91. vii. 96. viij. 72. x. 104.
 libelli, j. 36. v. 10. 21. vlij. 3. x. 33. 45. xj. 17. decimi, x. 2. xij. 5. lascivi, iij. 86. molles, xij. 43. succidit, ij. 1.
 libellis, j. 54. iv. 31. v. 5. 52. 61. 64. ix. 50. x. 3. xi. 95. argutis, j. 1. brevibus, j. 46. festinatis, ij. 51. longis, x. 17. nobilibus, vij. 96. nostris, iv. 29. 49. omnibus nequior, xi. 16. supplicibus, viij. 31. Sybariticis, xij. 97.
 libello, ij. 23. iij. 99. v. 37. brevi, xij. 1. gracili, xij. 3. longo, xj. 109. timido, gracilique, viij. 24.
 libellorum, iv. 8. x. 74.
 libellos, j. 2. 5. 26. 30. 36. ij. 6. 28. iv. 72. 83. v. 74. vj. 61. 64. vii. 2. 10. 16. 50. 51. 76. 87. viij. 75. ix. 75. 83. x. 84. xj. 1. xii. 04. compositos, iv. 6. constrictos, xiv. 37. doctos, vii. 28. lascivos, v. 2. vij. 67. lepidos, viij. 3. xi. 21. madidos, iv. 14. manumifcos, j. 53. paucissimos, xii. 97. querulos, viij. 82. sollicitos, ix. 59. vernulas, v. 18.
 libellum, j. 118. iij. 97. vj. 19. vii. 79. xiv. 1. 1423. nec doctum satis, & parum severum, x. 19. non nimis rusticulum, x. 19. inæqualem, vii. 89. longum, iij. 68. purpureum, v. 6. timidumque breveinque, xija. 11.
 libellus, j. 39. iij. 68. v. 163. 81. vi. 1. viii. 1. 72. x. 13. crassior, ij. 6. macer, ij. 6. novus, iv. 10. totus, xi. 16.
 libens, iv. 90.
 libenter, j. 41. iij. 44. iv. 43. viii. 76. ix. 11. 48. 49. x. 12. xi. 36.
 liber homo, j. 68.
 liberi, j. 17. 68. 102. 109. ij. 1. 32. 53. 93. iij. 1. 40. 20. 50. 100. iv. 84. 90. v. 2. 15. vi. 85. vii. 11. 50. 83. viij. 1. 3. 29. 77. ix. 11. 57. 74. 102. x. 1. xi. 3. 4. æqualis, vii. 89. bonus, vii. 80. notus, j. 67. otiose, xi. 1. parve, j. 4. iij. 5. peregrine, xii. 3. victurus, v. 60. unus, x. 70.
 liberale, vii. 78.
 liberalem, vii. 54.
 liberalis, j. 100. iv. 64. v. 18.
 liberalitas, viii. 38.
 liberatus, viii. 28.
 liberior, ij. 53. iv. 42.
 libertas, v. 19. vi. 88. mane timenda, x. 48.
 libertate, xi. 6.
 libertatem, xi. 59.
 liberti, vii. 61.

- libertina, iij. 33.
 libertinas opes, v. 13.
 libertus, x. 34.
 libertum, j. 2. ij. 32. iij. 46.
 xiv. 40.
 libertus, iij. 46. vi. 28. 29.
 xiii. 121.
 liberum, ix. 89.
 libet, j. 84. ij. 75. vii. 50. x.
 20. 31. xi. 17.
 liberur, ix. 92.
 libidinatur, vii. 66.
 lib dinibus tantis, xiv. 23.
 libidinosa Lacedæmonis,
 iv. 55.
 libidinosis, xii. 43. manibus,
 xii. 97.
 libido sava, ix. 9.
 Libitina, viii. 43. levis, x.
 97.
 libr. iij. 62. vii. 85. septi-
 ciana, viii. 71.
 librâ totâ, xi. 38.
 libram, x. 57. xi. 28. 106.
 xii. 55. 66.
 librarius, ij. 1. 8. iv. 91.
 librarum mille amicam, xi.
 101. quatuor nullus, x.
 31.
 libras, ij. 44. 76. viii. 71.
 x. 55. duas, xiv. 97. qua-
 tuor, xii. 36.
 librato ferro, † 13.
 libri, xi. 18.
 libris, j. 54. v. 57. ix. 59. x.
 21. laboratis, iv. 33. bis
 denis, ix. 51. tribus mi-
 nor, x. 37.
 libro, j. 6. vii. 8. litigante,
 x. 100. uno, iv. 29.
 librorum, j. 67. xi. 25.
 libros, xi. 1. 108. æquales,
 vii. 89. barbaros, xiv. 84.
 librum, j. 67. 112. iv. 10.
 vii. 84. xi. 17. explicitum
 usque ad sua cornua, xi.
 108. priorem, iij. 1. quin-
 ctum, iij. 50.
 libuit, xii. 57.
 Liburnici cuculli, xiv. 139.
 Liburnus, j. 50.
 Libyæ palestræ, v. 66.
 Libycâ testâ, iv. 46.
 Libycæ fici, vii. 52. volucres,
 xiii. 45.
 Libycas aras, ix. 44. messes,
 vi. 86. trabes, xiv. 91. ur-
 bes, ix. 57.
 Libyci caballi, xii. 24. colo-
 ri, xiii. 12. dentis, xiv.
 3. leones, xii. 62. urfi,
 j. 105.
 Libycis, ij. 56. xiii. 43. den-
 tibus, ix. 23. gentibus, ix.
 8. jugis, ij. 75. ramis,
 xiii. 42.
 Libycolitore, ix. 36.
 Libycos orbes, ij. 43.
 Libye, iij. 46. viii. 55. ix. 57.
 Libyes, v. 75.
 Libyn, ix. 104. similem,
 vi. 77.
 Libys, vi. 42. eques, x. 13.
 impius, iv. 30.
 liceat, j. 87. iij. 99. iv. 71.
 v. 21. 42. vii. 9. 31. 92. x.
 34. xi. 6. xii. 43.
 licebit, j. 118. ij. 81. iv. 55.
 v. 4. 27. 51. viii. 21. 42. 64.
 x. 100. xiii. 54.
 licenti gressu, iv. 8.
 licentiam, j. 3.
 licere, iv. 18. vi. 65. viii. 65.
 xi. 40.
 liceret, vi. 66. xi. 61.
 licet, j. 61. 90. ij. 1. 70. iij. 6.
 44. iv. 16. 54. 64. v. 5. 42.
 vi. 5. 43. 51. vii. 7. 27. viii.
 8. 66. ix. 4. 46. x. 10. 17.
 xi. 17. 53. xii. 6. 29. xiii.
 3. 105. xiv. 130. 208.
 Lichas fallax, ix. 67.
 Lichenes fordidi, xi. 99.
 Liciane, j. 62.
 Licini, viii. 3. celeberrime,
 vii. 46.
 Liciniane, j. 50.
 Licino, ij. 32.
 Licoris clamosi, xi. 99.
 licuisse, iv. 44. vii. 20.
 licuisset, iv. 11.
 licuit, j. 74. 115. iij. 99. iv.
 54. v. 19. vii. 36. viii. 50.
 x. 26.
 Lygdon. vi. 42.
 ligellâ, x. 90.
 ligia, xii. 7.
 ligna, ix. 77. xiv. 90. acapna,
 xiii. 15. clara xiv. 80. no-
 xia, xi. 42. secta, xiv. 3.
 vilia, xiv. 12.
 ligneo crure, x. 100.
 ligneus, vi. 73.
 ligno, vi. 49.
 lignum, viii. 40. xiv. 44.
 inutile, vii. 18.
 ligo politus Tuscâ vinea,
 ix. 58.
 ligone centeno, iv. 64.
 ligones, ix. 23.
 ligula argentea, xiv. 120.
 extrema, ij. 29.
 ligulæ graciles, v. 18.
 ligulam, v. 20. viii. 33. 71.
 Ligulasque, vii. 59.
 Ligurine, iij. 44. 45. 49.
 ligurra, xii. 62.
 ligurumque, vii. 81.
 ligustra cana, ix. 27. dela-
 pfa, viii. 28.
 ligustro, j. 116.
 lilia, viii. 28. condita, iv.
 22. plena, viii. 33.
 lilio, j. 116.
 liliumque, v. 38.
 lima censoria, v. 81.
 lima recenti rasa, x. 2.
 limante Minerva, vi. 64.
 limatis, vii. 58.
 limen, vii. 60. xii. 57. om-
 ne, viii. 44.
 limenque superbum, j. 71.
 limo lento, viii. 45.
 limina, j. 2. iv. 53. v. 6. vii.
 60. ix. 47. x. 10. 28. 58.
 xj. 46. 48. xiii. 18. 102.
 nocturna, x. 13. prima,
 vi. 80. sexaginta, xii.
 26. veneranda, xii. 3.
 limine, iij. 5. vi. 60.
 liminibus incustoditis, 3.
 apertis, j. 35.
 limite molli, xi. 91.
 lina, xiv. 103. 149. humi-
 da, x. 37.
 linat, ix. 23.
 line, ij. 38. 54. iv. 66. vii.
 44. pædagoge, xii. 49.
 linea dives, viii. 78.
 lineâ tremulâ, iij. 58.
 lineam, x. 30.
 lineisque, iv. 61.
 lingam, iij. 84.
 lingat, ij. 84.
 lingere, vii. 66. xii. 55.
 lingeret, ix. 41.
 lingis, iij. 95. 96. xi. 86.
 lingit, j. 78. 84. vi. 26. xi.
 48.
 Lingonicis lanis, xi. 57. 62.
 gis, xiv. 159.
 Lingonico, xiv. 160.
 Lingonicum tomentum
 xiv. 159.
 Lingonicus bardocucullus
 j. 54.
 Lingonis, viii. 75.
 lingua, iij. 81. iv. 61. i.
 30. xi. 26. 62. 103. xj.
 20. debilis, x. 6.
 garrula, xiii. 71. im-
 proba, noxia, ij. 6.
 percussa sidere, xi. 8.
 per

- perfida, vii. 23. pifca, vii. 46.
 gua, ij. 82. viii. 2. absciffa, ij. 82. Caroniana, x. 28. defecta, xiii. 77. utraque doctus, x. 76.
 guaque, iv. 5.
 guæ blandæ, vii. 87. circularitricis, fœda probra, x. 3. malæ, iij. 80. factæ, v. 70.
 guam fututricem, x. 62.
 guas, vii. 54. xi. 92.
 guis, vii. 44. x. 87. xii. 77.
 gula, ij. 29. xiv. 102.
 gunt, iij. 88.
 geri calvi, xii. 29.
 s, iij. 42.
 t, vii. 19. 38. ix. 62.
 tur, ij. 33.
 o, j. 76. xi. 26.
 ion, ix. 88.
 int, j. 88. ij. 29.
 intur, iv. 39.
 us, vii. 9. grandis, v. 2.
 quit, ij. 14.
 ea, xii. 71. xiv. 51. 104.
 ive candidiora, xii. 84.
 illofa, xiv. 138.
 eifque, ij. 57.
 a ficus, vii. 19. lacuna, iij. 59.
 oum, vi. 39.
 us, vi. 78. viii. 9. xii. 59.
 ftitor, xii. 57.
 quantur, ix. 3.
 idas alas, iv. 49.
 idis aquis, † 28. undis, 7.
 idum merum, xij. 61.
 entrem, xiiij. 116.
 or, vi. 13. Hesperius, iij. 40.
 s cœruleus, xiiij. 83.
 ij. 32. iij. 46. vj. 19. vij. 1. x. 47. 68.
 , viij. 15. 32. x. 33. 52.
 . ij. 90.
 n, x. 5. jocofam, † 29.
 t, x. 87. tetricas, v. 21.
 banas, xij. 73.
 us, ij. 64. amaris, xij.
 ante libro, x. 190.
 afque, xj. 36.
 it, j. 99. vij. 64.
 a, iv. 13. 57. vi. 34. x.
 ula, iv. 25. aptica, j. 59.
 tra, iv. 57.
 litore, ix. 41. Laurentino, x. 37. Libyco, ix. 36.
 litoreas Salonas, x. 78.
 litoreos Pyrgos, xii. 2.
 litoreamque domum, x. 58.
 litoribus, ix. 58.
 litoris aridi, viij. 64. Indici, x. 38. Lagæi, x. 26.
 litera, vij. 50. viij. 51. x. 73. facta Erythræis lapillis, ix. 14. felix, vij. 44. nigra, xiv. 5. tota, xiiij. 75.
 litera, xj. 19.
 literulus, ix. 75.
 litura, iv. 10. viij. 16. 17.
 lituræ multæ, iv. 10.
 lituras, j. 14.
 litus, xij. 44. aureum, xi. 81. dulce, x. 30. folidum mandentis arenæ, x. 51.
 liventi, viij. 61.
 liventia, x. 37.
 livere, ix. 24.
 lives, xi. 95.
 livescit, viij. 51.
 livet, viij. 61.
 livida glaciæ, vij. 94.
 lividæ, j. 41. xj. 21.
 lividos cirros, vij. 10.
 lividus, iv. 27.
 Livio, j. 62.
 livor edax, xj. 34. malus, x. 33.
 Livius in membranis, xiv. 190.
 Lo
 Loca, v. 21. vij. 83. xij. 9. læta, xij. 52.
 locanti, iv. 42.
 locatiorum, v. 25.
 locat, xj. 84.
 locelli, xiv. 13.
 locellos, x. 88.
 locellus, xiv. 13.
 loci, vj. 16. vij. 49. viij. 65. fepofiti, vj. 15. theatralis, v. 24.
 locis, j. 36. x. 30. xii. 21.
 loco, ij. 67. v. 75. vi. 42. 63. x. 20. extremo, iij. 33. nullo, iv. 60. quovifcumque, xiv. 1.
 loculeburnei, xiv. 13.
 loculos, xiv. 12.
 loculofque, v. 40.
 locum, j. 46. 55. xj. 33. 74.
 locuples, v. 26. vj. 27. xj. 45. xij. 94. xiv. 153.
 locupletem, v. 38. uxorem, viij. 12. ix. 82.
 locupleti, v. 26. viii. 27.
 locus, v. 5. vii. 16. viij. 39. 72. x. 72. xj. 19. xij. 50. 57.
 locus clarus, iv. 44. invidiofus, xj. 66.
 locuto, ix. 1.
 locutus, viij. 2.
 lodices, xiv. 148. 152.
 lomento uteri, iij. 42.
 lomentum, xiv. 60.
 longa, iv. 1. viij. 8. xiv. 151. atria, xij. 50. dies, ix. 50. xj. 70. difpendia, ix. 102. difticha, ij. 77. epigrammata, j. 111. ij. 77. vi. 65. fides, j. 16. gaudia, viij. 11. nox, iv. 7. fecula, viij. 8. tempora, j. 106. ix. 30. xiv. 84.
 longa, ix. 18. arca, v. 50. cuspide, xiv. 221. dextra, vii. 19. prurigine, xj. 74.
 longæ comæ, iv. 45. feneftræ, vi. 49. viæ, j. 2.
 longæva vetuftas, † 5.
 longævo Neftore, viij. 6.
 longævos capillos, xiv. 27.
 longam ætatem, vi. 70. Babylonæ, ix. 77. epaphræfifm, iij. 52.
 longas, ix. 31. comas, j. 32. mandras, v. 23. melfes, v. 72. ofcitations, ij. 6. ruinas, j. 83. vi s, vj. 43. ix. 31. x. 36. xiv. 188.
 longe, j. 87. iij. 58. v. 3. 59. viij. 31. 33. fracta amphora, xj. 9.
 longi meras, xij. 6.
 longinquis oris, iij. 1.
 longior, xij. 5. lux, vi. 42. nafus, xiv. 96. vita, viij. 77.
 longis auribus, vj. 39. capillis, ix. 37. comis, vj. 16. libellis, x. 17. oris, † 24. unguibus, xiv. 36.
 longius, j. 87. 88. 109. v. 23. ix. 93. xj. 8.
 longo baffo. xij. 66. jugo, iv. 64. libello, xj. 109. mari, x. 30. pulverè, x. 13. roftro, xiv. 31. tempore, x. 36. vulnere, † 15.
 longos capillos, xii. 18. gradus, xj. 83.
 longum, j. 82. 118. vi. 65. viij. 38. ix. 19. coloffium, ij. 77. libellum, iij. 68. mare, x. 104. fyrma, xij. 96.

longumque, v. 36.
 longus, ij. i. x. i. & bruma madens December, x. 5.
 longusque à Casare pulvis, x. 6.
 loquamur, xi. 7.
 loquar, iv. 43. v. 53. viij. 50. ix. 4. x. 96. xij. 36.
 loquaris, x. 68. 72. xj. 24.
 loquatur, † i. v. 29. vj. 33. ix. 78. x. 3. 48. xj. 16.
 loquax bucca, j. 42. fama, xij. 4. naufragus, xij. 57. pica, xiv. 76.
 loquebaris, iv. 61.
 loquendum, v. 26.
 loquentem, vij. 57.
 loqueris, j. 98. v. 42. 53. ix. 28. 48. x. 11. xj. 25. 103.
 loquereris, iij. 66. vij. 17.
 loquetur, x. 65. xij. 84.
 loqui, j. 110. ij. 82. v. 70. vj. 41. vij. 17. 23. 45. viij. 1. 18. xj. 21. 103.
 loquimur, viij. 33.
 loquitur, j. 25. 02. 69. vij. 62.
 loquor, v. 56. x. 37.
 lorica in via, vij. 1.
 lorica, ix. 57.
 loris, x. 5. horridis, x. 62.
 lorisque, ij. 57.
 loro, x. 55. vj. 21. madido, vij. 57.
 lota, x. 30. toga, ij. 43.
 lota lana, xj. 59.
 lotam, iv. 28. x. 11. togam, iv. 28.
 lotos Palladius, viij. 51.
 loturus, ij. 52.
 lotus, ij. 14. vi. 53. xij. 84. xiv. 163. eques, xij. 71.
 Lu
 Lubrica pulpita, ix. 39.
 lubricum, ix. 58. x. 79. crus decenni compede, ix. 58.
 lubricus, iv. 18. palæstrita, iij. 58. unguis, vij. 1. vultus, ix. 57.
 Lucane, j. 37. vij. 21. viij. 75. ix. 52.
 Lucani, ij. 20.
 Lucanica, iv. 46. filia xij. 35.
 Lucanicæ, xii. 35.
 Lucano, † 8.
 Lucanum, j. 62. vii. 20.
 Lucanus, iv. 194.
 luce, iv. 1. 64. 73. 90. viii. 22. ix. 59. xi. 57. xii. 60.

admissa, ij. 105. clara, xi. 23. xiv. 60. hesternæ, j. 69. prima, ix. 94. xii. 26. Romana, ix. 2. tanta, vii. 22. tota, iij. 63.
 lucebat, iv. 22.
 lucebit, x. 6.
 luceat, vii. 49. xiv. 109.
 lucem, j. 29. vii. 49. viii. 45. xi. 37. xiv. 147. diu rogatum, x. 38.
 Lucensis docti, j. 2.
 lucentes pustulæ, xi. 99.
 lucerna, iij. 93. viii. 3. xiv. 42. conscia dulcis lectuli, xiv. 39. cubicularia, xiv. 39. ebria nimbis Nicerotianis, x. 38. magna, xiv. 44. moriens, iv. 4. parva, xiv. 61. polymyxos, xiv. 41. una, xiv. 41. uncta, xiv. 45.
 lucerna, viii. 59. xii. 32. teste, xi. 105.
 lucernæ, xiv. 40. exiguæ, viii. 33.
 lucernam extinctam, xii. 43.
 lucet, j. 102. albæ, x. 62. obscuras, vi. 59. quinas, xiv. 141. feras, x. 19.
 lucet, ij. 26. iij. 58. iv. 32. v. 42. viii. 68. x. 96. xii. 50. xiii. 5.
 Luci, iv. 55. clarissime Juli, j. 108.
 luci nitidæ, viij. 21.
 luci barbari, x. 92. Scythici, xii. 53.
 lucida si na, ix. 73.
 luciteræ Deæ, xi. 70.
 luciferam Dianam, x. 70.
 Lucili, xi. 91.
 Lucilius, xii. 96.
 Lucina ferox, † 12.
 Lucinæ, † 15.
 lucis, xi. 66. xiv. 223.
 Luciumque, v. 14.
 lucos, x. 24.
 Lucretia, j. 91. xi. 105.
 lucrifecit, viii. 10.
 lucri, viii. 9. 48. xi. 50. xii. 13. toedi, viii. 48.
 Lucrina, vi. 11. concha, xiii. 90. quinque, xii. 48.
 Lucrinavæna, x. 30.
 Lucrimilascivi, iv. 57. stagni, v. 3.
 Lucrino, j. 63. vi. 68. Bajano, xiii. 82. stagno, iij. 20. 60.
 Lucrinus mollis, vi. 43.

lucrum, x. 41. xiii. 1. 3.
 lucrantia, iv. 22. v. 47. col. iij. 24.
 lucraris, iij. 75.
 lucrus, vi. 33. 68.
 lucubrata nox, iv. 90.
 luculentus Arhis, ij. 86.
 lucus facer, j. 54.
 ludas, ix. 39.
 ludat, v. 36. xi. 16.
 lude, xiv. 1.
 ludebam, ix. 86.
 ludere, iij. 16. 99. vi. 7. vii. 31. viii. 3. ix. 26. 15. 86. xi. 7. 40. 105. 140. xiv. 47. 105. 163.
 ludet, vii. 7.
 ludi, v. 28.
 ludiarum, v. 25.
 ludibria vana, x. 4.
 ludimagister, x. 62.
 ludimagistri, xii. 57.
 ludimus, vii. 11.
 ludis, ij. 60. viii. 64. xii. xiv. 20.
 ludit, j. 7. 42. iv. 3. 14. 4. vi. 13. vii. 66. 79. 81. x. 1.
 ludite, vii. 7. xiv. 79.
 luditis, iij. 67.
 ludive, vii. 63.
 ludo, iv. 90. xii. 96.
 ludorum, ix. 29.
 ludos, v. 14. viii. 78.
 lues, xi. 92. atra, j. 1. scelerata, j. 102.
 lugentes lanas, xiv. 157.
 lugentique, ij. 41.
 lugentia æra, xiv. 204.
 lugere, vi. 18.
 luges, iv. 58.
 luget, ij. 11.
 lumbis, j. 93. xi. 101.
 lumboparulo, xiii. 5.
 lumbos lascivos, v. 79.
 lumbum, vii. 19.
 lumina, iv. 42. vi. 58. x. xi. 36. xiv. 44. duo. 101. languida, xiv. lassus, vi. 58. morienti xiv. 173.
 lumine, viii. 59. arcana viij. 36. ingenti, x. lassus, xii. 54. sicco, x. turbidior, ix. 26. un. vi. 78.
 luminibus raptis, iv. 30.
 luna, viii. 21. ix. 32. nitentia lampadæ, viii. 51. pluma, viii. 51. secta, xii. lunæ, ij. 35. Etruscæ, x. 30.
 lunæ

- nam, ix. 30.
 nara pellis, j. 50.
 nara fronte, viii. 33. plan-
 ra, ij. 29. testudine, xiv.
 37.
 nara jubæ, viii. 55.
 nensis caesus, xiii. 30.
 na, ij. 75.
 nanari, ix. 7.
 nas spurcas, j. 35.
 nara aurea, j. 105.
 ne, v. 57. vi. 79. ix. 3.
 5. 40. xi. 19. 89.
 nerce, j. 118. iij. 75. vi.
 5. 51. ix. 81.
 nerci, vii. 82.
 nerce tenero, iv. 28.
 nercus, iv. 28. xi. 41.
 ni. 46.
 ni, j. 60. ij. 14. inhumani,
 . 48.
 ninus tepens, v. 79.
 no, vii. 9. posito, ix. 27.
 noque, vii. 54.
 nos, x. 30.
 nomum, ii. 40. x. 48. gran-
 tem, xi. 50. torum, ii. 37.
 nous, j. 49. vii. 9. xi. 109.
 nous, xiii. 89. pallidior
 et, xi. 56.
 na, ii. 33. iii. 11. iv. 65. ix.
 8. anus, xii. 71. Lycoris,
 i. 39. Philænis, xii. 22.
 næ dominæ, xi. 74.
 nam Thaida, iii. 8.
 nina, vii. 86.
 nina, xiv. 75.
 nous, vi. 78. viii. 9. 59.
 nrat, viii. 32.
 nrit, iv. 23.
 nrut, ix. 62.
 ns, j. 114.
 nous, j. 36.
 nati, iii. 16.
 nabis, vi. 45.
 ns, † 26. ix. 27. 182.
 nr primus, x. 86.
 nabis sex, x. 71. septi-
 na, xii. 31.
 nas, vii. 99.
 nis, j. 102. tribus, x. 38.
 no ingenti, iv. 1. novo,
 . 45.
 nm, ii. 4.
 ns, † 26. j. 4. iv. 49. 88.
 38. vi. 2. 85. vii. 7. 13.
 ii. 30. x. 35. xi. 14. 17.
 v. 176 festos, j. 3. gra-
 s, xii. 15. innocuos, j. 5.
 que, j. 15. 45.
 , xiv. 50.
 luteum corpus, xi. 48. gi-
 ganta, ix. 51. toreuma,
 iv. 46.
 luto medio, vii. 60. Prome-
 theo fista, x. 39. pure
 vetusque solum, ix. 75.
 Saguntino, viii. 6. xiv.
 108. Saturnatio, xiv.
 182. Veneto, iii. 74.
 lutulenta mula, ix. 23. pa-
 læstra, vii. 66.
 lutum matutinum, xii. 26.
 medium, iii. 36. x. 10.
 lux, j. 69. v. 30. vii. 13. fe-
 lix, ix. 53. formosior, x.
 24. ingrata gravisque, x.
 23. longior, vi. 42. magna,
 ix. 2. memorabilis, vii.
 21. prima, † 24. ix. 40.
 suprema, j. 110. tertia,
 iii. 6. tricesima, vi. 7.
 luxuria, ii. 63. v. 20. major,
 xi. 71.
 luxuria, iii. 68.
 luxuriague, xi. 42.
 luxuriæ, viii. 45.
 luxuriam, iii. 10.
 luxuriantur, x. 96.
 luxuriantis, ii. 89.
 luxuriantis, iii. 2.
 luxurietur, xii. 63.
 luxuriosa, j. 88. ix. 69. xiii.
 82. mentula, vii. 90.
 luxuriose, xiv. 110.
 luxuriosus, ix. 84. ager, xi.
 91.
 Ly
 Lyæ, iix. 51. 78.
 Lyæi madidi, j. 71.
 Lyæus, x. 19.
 Lyæo, xiii. 22. Campano,
 xiii. 118. commissatore,
 ix. 62. primo, xiii. 114.
 Lycambeo sanguine, vii. 11.
 Lycas, j. 72.
 Lychnus parvus, iv. 90.
 Lyciscam, iv. 17.
 Lycori, j. 103. vi. 40.
 Lycoris ceruflata, j. 73.
 tusca, vij. 12. lusca, iii.
 39. nigra, iv. 62. pulchra,
 viii. 73.
 Lyde, j. 72.
 Lydia, xi. 70. 103. laxa,
 xi. 22.
 Lydia pensa, ix. 67.
 Lygde, xi. 42. 74. xii. 72.
 Lygdo, vi. 39. 45.
 Lygdon vacuam, vi. 42.
 Lygdos candida, vi. 13.
 Lymphis, clufis, xii. 31.
 lyra Calabra, v. 31. clarior,
 xii. 11.
 lirâ, viii. 6.
 lyræ, ii. 7. xii. 96. Latæ,
 vii. 22.
 lyram docilem, xiv. 167.
 lyrasque, j. 77.
 lyris, ii. 73. x. 30.
 Lyssippi, ix. 44.
 Λυτῖππου, ix. 45.
 M.
 MA
 Macellis Niliacis, xiii. 85.
 macello, x. 59. Auso-
 nio, xii. 63. urbano, x. 37.
 macellus, x. 96.
 macer, iij. 68. viii. 5. x. 17.
 78. culus, iii. 97. libellus,
 ii. 6. servulus, viii. 75.
 Machaonas omnes, ii. 16.
 macris anatis, iii. 93.
 macresceret, xij. 63.
 macro, xii. 100.
 macrum, x. 17. 78.
 mactabis, j. 50.
 mactare, iii. 24.
 macte esto, iv. 13. animi 2
 xii. 6.
 maculosæ myrrhæ, x. 80.
 madeas, x. 49.
 madeat, ix. 36. xi. 16.
 madens, vii. 50. x. 5.
 madent, vii. 11. 68. x. 19.
 madente mappa, ii. 37.
 madentem, xii. 95.
 madentis arenæ solidum li-
 tus, x. 51. togulæ, v. 23.
 maderet, ix. 72.
 mader, j. 57. iv. 18. x. 13.
 madida cocco, v. 24.
 madida fauce, vii. 36. papy-
 ro, iii. 2. veste, v. 80.
 madidas comas, iii. 65. xiv.
 50. placentas, v. 40.
 madidi, i. 71. Fauni, ix. 62.
 Lyæi, j. 71. penates, vii.
 26.
 madidis buccis, xiv. 64. co-
 mis, iv. 3. diebus, xiv. 1.
 madido loro, vii. 57.
 madidos artus, iv. 19. crines,
 xiv. 24. lacus, iv. 44. li-
 bellos, iv. 14.
 madidum, iii. 99. cicer, j.
 42. lumen, x. 48.
 madidumque Jovem, vii. 35.
 e iij. ma

madidus, j. 40. ix. 75. con-
viva, ix. 23. crinis, v.
65. Panaretus, vi. 89.
maduere, † 3.
Mæcenas, 108. xii. 4. Cæsa-
rianus eques, x. 73.
Mæcenatem, xi. 4.
Mæcenates, viii. 56.
Mæcenati, vii. 28.
Mæcenatis, viii. 56.
Mænadas, xi. 85.
Mænalius sues, v. 66.
Mænaliū aprum, † 27.
Mænās, xii. 32.
Mæoniden, v. 10.
Mæonion carmine, xiv. 183.
Mæonioque, vii. 45.
mæret, xiv. 216.
mæsta gloria, x. 50.
mæsta nutri, ii. 41.
mæstorum, iv. 4.
Mævi, xi. 47.
Mævius, x. 76.
magis, j. 40. 71. 86. ii. 41.
71. 72. iii. 17. 61. 88. iv.
27. 41. 42. 48. 49. 88. v.
19. 32. 69. vi. 18. 77. 90.
vii. 1. 9. 71. viii. 33. 34. 53.
55. x. 8. 20. xi. 19. 61. xij.
21. 24. 32. 75. xiii. 56. 76.
xiv. 95. 129.
magister, j. 36. v. 25. vii. 63.
xii. 48. improbus, j. 42.
ludifscelerate, ix. 70. tu-
midus, viii. 3. x. 104. vi-
ci, x. 79.
magistrā, x. 25.
magistræ suburbanæ, xi. 79.
magistri, † 18. 22. j. 49. iv.
30. marutini, ix. 30. pa-
vidi, † 22. securi; † 18,
ii. 75. uncti, vii. 66.
magistris, xiv. 8.
magistro, † 17. v. 57. cla-
moso, v. 85. iliaco, iii.
39. nigro, j. 105.
magistros amphitheatrales,
xi. 70.
magistrum, † 10. x. 30.
magna, iv. 1. v. 30. 60. vi.
36. vii. 59. viii. 33. 54. xi.
59. 61. 69. atria, iii. 38.
causa, v. 74. clavis, v.
36. crystallu, ix. 23. gle-
ba, v. 13. iuderna, xiv.
44. lux, ix. 2. munera,
iii. 6. vi. 63. xiv. 14. no-
mina, v. 17. ora, xii.
60. pericula, xi. 83. res,
j. 18. iv. 81. Roma, xii.
69. supplex, v. 63. ta-

berna, vii. 60. Verona,
xiv. 195.
magnā morte, viii. 55. vo-
ce, vi. 19. 35.
magnæ, j. 13. feræ, † 22.
mentis, j. 40.
magnanimo talo, xiii. 1.
magnam, vi. 46. rem, xii.
54.
magnas manus, vi. 1. opes,
ix. 66.
magne, ii. 63. puer, vi. 3.
rex, xii. 63.
magni, j. 56. vi. 64. x. 75.
xi. 69. Caronis, j. 79. Cæ-
saris, ix. 62. Ciceronis,
vii. 62. Circi, vi. 7. 64.
Gigantis, xiii. 78. Hercu-
lis, ix. 65. Maronis,
xi. 49. xii. 68. numinis,
vii. 11. partus, viii. 20.
senis, vii. 68. Thrasæ,
j. 9.
magniloquus, ii. 43.
magnis, j. 2. Africanis, iv.
14. cervicibus; j. 23. jaf-
pidibus, ix. 60. tauris,
j. 52.
magno, iij. 7. 5. amphitheatro
ix. 70. animo, iii. 62. an-
sere, xiii. 58. Jovi, xii.
92. Maroni, iv. 14. ortu,
vii. 21. patri; xiv. 124.
pulvere, vi. 38.
magnos, xi. 61. Deos, ii.
91. triumphos, vii. 1. 5.
magnum, j. 108. facinus,
xi. 94. frigus, v. 80. &
inane sophos, j. 77. ne-
fas, nomen, ii. 2. iii. 72.
vitium, x. 76.
Magnus (Pompeius) xi. 6.
magnus, j. 10. ix. 51. ami-
cus, iii. 40. ardellio, ii. 7.
comes; vli. 43. Deus,
ix. 44. draco, xii. 53. ho-
mo, ii. 32. vii. 99. ix. 51.
xi. 57. labor, viii. 56. Tul-
lius, iv. 16.
Magulla, xii. 93.
Maia, xii. 68.
Maia Idus, iii. 6.
major, j. 8. 22. ii. 41. v. 19.
45. 71. vi. 32. ix. 30. 104.
x. 2. 21. xii. 95. xiv. 15.
autumnus, xii. 57. Cælius,
xii. 18. Cordyla, xi. 53.
culina, v. 45. fiducia, vii.
5. gratia, iv. 29. xii. 63.
imago, ix. 78. luxuria,
xi. 71. numerus, xi. 25.
nurus, ij. 41. pars, x. 80.

reverentiā, vii. 51. Roma,
viii. 56. sportula, viii. 42.
majora, viii. 50. ix. 1. xiii.
28. dona, vii. 54. prælia
v. 66.
majore circulo, x. 62.
majorem Alciden, ix. 66.
majores, j. 4. ix. 1.
majus, ii. 2. 10. 93. iv. 30.
viii. 23. x. 2. xj. 91. jecur
xiii. 58. malum, iii. 42.
nefas, ii. 75. nomen
vii. 23. rus, xi. 19.
mala, j. 17. ii. 8. 10. 40. 80.
95. ix. 94. carmina, vii.
41. xii. 40. citrea, xiii. 37.
pensa, vii. 95. plumbea
x. 94. puñca, j. 44.
mala conditione, ix. 69.
malæ, ij. 61. lingua, ij. 80.
Paræ, vi. 62.
malæque, vi. 62.
malas artes, v. 18. lacernas
vi. 82.
malasque Mycenas, xiv. 1.
Malchionis improbi, ij. 82.
male, j. 39. 95. 114. ij. 49.
iv. 67. v. 13. 14. 77. 85. v.
93. viii. 25. x. 13. 46. xi.
19. xij. 49. 73. olere, xi.
31. pastus aper, ix. 90.
maledicis, ij. 80. ix. 11.
mali, j. 19. 119. ij. 44. iv.
61. vi. 59. xi. 99. coloris
vii. 3. dolores, vi. 70.
maligna basta, xii. 55.
malignam paupertatem, vii.
56.
maligniorum, iv. 87.
malignis, vii. 33.
malignusque, ij. 54.
maligno igne, x. 96.
malignos, vij. 25.
malignum, j. 93. hominem
v. 29.
malignus, vii. 71.
malum, vi. 16. ix. 93.
malis regnis, ix. 104. tem-
poribus, xii. 6.
malit, ix. 59. 93.
mallector, xii. 57.
mallem, vii. 17. xi. 19.
malles, iv. 4. x. 38.
mallet, viii. 51. ix. 12. 17. 94.
xj. 49. 70.
malo, ij. 21. 71. iij. 33. 56.
iv. 55. vi. 55. 81. vii. 94.
xi. 81. 90. viii. 6. xii. 26.
31. 39. 76. 80.
malo poeta, xij. 64.
malorum, xii. 36. punico-
rum, vii. 19.

- malos, ix. 91.
 malvas exoneraturas veg-
 trem, x. 48.
 maluerim, vii. 87.
 malueris, xii. 3. xiii. 120.
 xiv. 2.
 malvis mollibus, iij. 89.
 maluit, viii. 70. xi. 5.
 malum, iij. 65. majus, iij.
 42.
 malus, ij. i. iv. 17. vi. 49.
 vii. 89. xii. 82. livor, x.
 33. poëta, ij. 86. vi. 82.
 mamerce, ij. 88.
 mamerceus, v. 29.
 mamerquina amphora, xiii.
 117.
 mamerquinum, xiii. 117.
 mamillare, xiv. 66.
 mamma maxima, j. 101.
 mamma pannosæ, iij. 72.
 mamarum, j. 101.
 mamas, j. 101. ij. 37. xiv.
 66. pares, iij. 93.
 mamnis, iij. 53.
 mamosam sparalen, ij. 52.
 mamosas, xiv. 149.
 mamuriane, j. 93.
 mamurra, ix. 60. x. 4.
 lancine, j. 44. iv. 61.
 lancinus, iv. 37.
 mandantur, vij. 43.
 mandas, x. 37.
 mandasset, ix. 42.
 mandata verba, ix. 36.
 mandem, x. 104.
 mandere, xiii. 65.
 mando, j. 89. iij. 97. vii. 98.
 andras longas, v. 23.
 andris, vii. 71.
 mane, j. 50. 109. ij. 18. iij.
 36. 93. iv. 26. 61. 79. v.
 23. 66. vi. 53. 88. viii. 53.
 79. viii. 44. 67. ix. 94.
 103. x. 10. 48. 81. 82.
 xi. 8. 9. 18. 105. xii. 12.
 26. 57. 66. vagum, vii.
 38.
 manas, v. 63.
 manebit, viij. 38. 43. ix. 2.
 manent, ix. 57.
 manente vita, vi. 15.
 manere, viii. 14.
 maneret, viii. 32.
 manes, viii. 38. xii. 63. pa-
 trios, xii. 3.
 manet, ix. 76. x. 66.
 mango, j. 59.
 mangonis avari, ix. 7. Mi-
 tylemæ, vii. 79.
 Mani, x. 20.
 manibus, ix. 42. 67. blan-
 dis, vi. 23. elapsum opus,
 x. 2. exiguis, x. 61. libi-
 dinosis, xii. 97.
 manibusque, iij. 5. 53.
 manifesta, ij. 8. xiv. 1.
 manifesto furto, j. 54.
 Manlus, iv. 55.
 Manneira, j. 84.
 Manneius, v. 14. inquina-
 tor, xi. 62.
 Mannuli, xii. 24.
 mansisses, xi. 106.
 mansura templa, ix. 59.
 mansure, x. 44.
 mantile, xii. 29. xiv. 138.
 Mantua, j. 62. viii. 75. par-
 va, xiv. 195.
 manu, † 6. 11. 20. j. 16. iij.
 24. 41. iv. 19. v. 38. 56.
 vi. 52. 66. ix. 62. x. 66.
 73. xi. 71. xii. 36. argu-
 ta, vi. 83. Aufonia, ix.
 74. certa, vi. 32. excussa,
 † 11. fabrilis, xi. 85. femi-
 nea, † 6. futurici, xi. 23.
 Ganymedæa, viii. 9. in-
 genti, iv. 8. lassa, vii. 57.
 marmorea, viii. 56. men-
 torea nobilitata pocula,
 ix. 60. missos libellos,
 j. 53. opposita, iij. 68.
 phidiæa, vi. 73. pumi-
 cata, v. 42. rapaci, vi.
 49. sæva, x. 50. secura,
 xi. 12. semidocta, x. 92.
 simpliciore, viii. 80. ta-
 cita, xiv. 218. Tartessia-
 ca, xi. 17. tenera, ix. 57.
 vacua, vi. 72. virginea,
 xi. 9. utraque, † 20.
 manuque, vi. 19. vii. 10.
 viii. 65. xiii. 57.
 manuale, xiv. 84.
 manum, † 13. j. 22. ij. 21.
 viii. 30. 52. x. 25. xi. 40.
 105. insertam, ij. 75. Rhe-
 nanam Sarmaticamque,
 ix. 36. teneram, iij.
 19.
 manumque, ij. 41. doctam,
 iij. 82.
 manus, † 10. 15. 27. j. 2.
 ij. 43. iv. 1. 9. vi. 61.
 vii. 36. 55. viii. 30. 51.
 81. ix. 1. 21. x. 55. 63. xii.
 57. xiv. 83. 134. 208.
 222. amica, ix. 42. ar-
 mata, † 27. aspera, vi.

13. culta, v. 11. felix do-
 mino, j. 102. fida, j. 102.
 firma, xiv. 30. furaces,
 viii. 40. gelata, v. 9. ge-
 minas, x. 10. Herculeas,
 † 15. improba, xiv. 16.
 magnas, vi. 1. minores,
 xi. 1. nota Cæsaribus, j.
 102. notas, † 10. parca,
 xii. 63. Phidiæa, x. 89.
 piceata, viii. 59. Pom-
 peianæ, ix. 62. proter-
 væ, xi. 55. rara, vi. 83.
 reptantes, ix. 21. Ro-
 mana invicta, ix. 2. sæ-
 va, iij. 17. sardonichata,
 ij. 29. scelerata, xi. 85.
 sollicitæ, xiv. 111. tene-
 ras, xiv. 177. tremulæ,
 xii. 75. velocior, xiv. 208.
 manusque, iij. 51. vi. 34. 64.
 xi. 59.
 mapalia Gatula, x. 20. ple-
 na, viii. 55.
 mappæ, iv. 89. vii. 19. 52.
 madente, j. 37. plurima,
 viij. 59. variata, iv. 46.
 mappæ, v. 18. breves, vii.
 71. x. 87.
 mappam, xii. 29. sordidam,
 vii. 19.
 mapparum, xii. 29.
 mappas quatuor, xii. 29.
 Marathon, † 27.
 Marce, j. 6. v. 30. 64. vi.
 11. viii. 76. x. 73.
 Marceliano toto, ij. 29.
 Marcella, xii. 21. 31.
 Marcelli, x. 51.
 Marcelline, iij. 6. vj. 25. ix.
 46.
 Marcellino, vii. 79.
 marcentes uvæ, v. 79.
 Marci, j. 56.
 Marcia, v. 25. atena, ij. 75.
 Marcos, v. 26.
 Marculi, xii. 57.
 Marcum, v. 22.
 Marcus, iij. 5. vi. 47. ix.
 101. Antonius, x. 32.
 mare, v. 37. longum, x.
 104. vivum, xiii. 79.
 Mareotica cortex, xiv. 209.
 Mareoticus labor, viii. 36.
 Mareotidifusca, iv. 42.
 mares, xi. 23. fœdandos,
 ix. 9. immeritis, vi. 2.
 fidereos, ix. 37.
 mari longo, x. 30.
 maribus, j. 91.
 e iij Ma

INDEX

72
 Mariane, ij. 31. v. 62. vi. 63.
 Marica, x. 30.
 Maricæ, xiiij. 83.
 marina piscina, xi. 22.
 marinæ piscinæ, iv. 4. xii. 32.
 Marinæ, x. 83.
 Mario, j. 86. iij. 28.
 Mariosque, vj. 19.
 maris, iv. 61. x. 51. *Ægæi*, vi. 34. ignoti, vii. 18.
 Marisca, xii. 98.
 Mariscæ, xi. 19.
 Mariscam, xii. 98.
 Mariscas fatuus, vii. 24.
 marite, ij. 83. iij. 85.
 mariti, j. 36. iv. 75. vij. 66. x. 35. 38. xii. 98. cari, ix. 31. olentis, xiv. 140. phryxci, xiv. 211.
 marito, iv. 13. 22. 75. viii. 12. cupido, xi. 79. Cyniphio, vii. 94. deserto, iv. 9. sancto, xj. 54. sterili, xiiij. 64. stupido, xi. 7. vetulo, xi. 72.
 maritorum, v. 42.
 maritos, viii. 43.
 maritum, vi. 71. 22. vii. 22. 86. amissum, iv. 58. mollem, vij. 57. tenerum, viii. 46. veterem, x. 41.
 maritus, ij. 47. vii. 70. ix. 40. xi. 24. 62. xii. 97. 95. improbus, xii. 99. ficosus, vii. 70. lanigeri pecoris, ix. 73. pessimus, viii. 35. tardus nimis & piger, ix. 41.
 Marium, vii. 86.
 Marius, ij. 79. x. 18. xi. 21.
 marmor nobile, xi. 14. octavum, ix. 65.
 marmora, v. 23. x. 2. alta, viii. 3. frigidiora gelu, xii. 61. inquietâ, v. 81. parva, x. 63.
 marmore, vi. 28. viii. 24. 55. ix. 21. 77. de vario, x. 79. fulgentes vultus, ix. 24. Latjo, ix. 25. tertio, vii. 30.
 marmorea manu, viii. 65.
 marmoreamque, xi. 61.
 marmoreumque Priapum, vi. 72.
 marmoreus Hermaphroditus, xiv. 174. Leander, xiv. 181.
 marmoris, x. 71.
 Maro, vii. 28. viii. 18. xi. 49. 68. xii. 68. 92. niti-

us, xi. 35.
 Marone, j. 62. x. 21. salvo, v. 10.
 Maronem immensum, xiv. 186.
 Marones, viii. 56.
 Maroni magno, iv. 14. fumo, xii. 4.
 Maronilla, j. 11. iv. 70.
 Maronis, v. 57. xi. 51. cothurnati, v. 5. vii. 62. facundi, xiv. 185. magni, xi. 49. xii. 68. facti, viii. 56.
 Mars, ix. 42. belliger, † 6.
 Marſi, ij. 71. 77. vii. 28.
 Marſia, ij. 64.
 Marſis cellis, xiv. 116.
 Marſo, vii. 98.
 Marſosque, viii. 56.
 Marſus, v. 5. viii. 56. levis, iv. 29.
 Marſyas Celænaus, x. 62.
 Matte, x. 29.
 Matte capta superbus venator, x. 37.
 Mattem, † 24. lascivum, vj. 21. faturum, vj. 32.
 Martemque ferum, vj. 25.
 Marti, ix. 32. 35.
 Martia, ij. 75. ix. 19. xj. 97. pila, vii. 5. Roma, v. 19. signa, xi. 4. turba, j. 4. voluptas, v. 25.
 Martiaque, vj. 42.
 Martiæ kalendæ, x. 23.
 Martialem, j. 118. xj. 81.
 Martialis, j. 1. iv. 64. vi. 1. 82. vii. 16. 71. x. 47. 92. xi. 81. care, v. 21. jucundissime, x. 47. notus gentibus, x. 9.
 Martiane, vi. 70.
 Martiâs kalendas, v. 85. ix. 53.
 Martis, v. 7. 25. vi. 13. vii. 1. viij. 44. 65. ix. 92. xii. 60. promissi, † 22. feveri, x. 30. togati, vi. 76. ultoris, vii. 50. universi, v. 25.
 Martisque, vi. 76.
 Martiumque, xii. 8.
 Marulla, vi. 39. x. 55.
 Marulle, v. 78.
 Mascion superbas, v. 12.
 mascula nomina, xi. 44. præda, xiv. 88.
 masculus, xiv. 174.
 Massiliane, iv. 6.
 massa, xii. 29. xiii. 31. 54. xiv. 192. nubila, viii. 51.

resocata, xi. 53.
 massa Neroniana, xii. 57.
 massam, viii. 64.
 Massica, iij. 26. 49. iv. 69. xiii. 111. cella, j. 27. turbita, xiiij. 121. vina, iv. 13.
 Massilia, x. 36. xiiij. 123. xiv. 118.
 Massilianis fumis, iij. 81.
 Massilianum, xiiij. 123.
 Massyla avia, viij. 55.
 Massyleum equum, ix. 23.
 Massyli draconis, xiiij. 37. jugi, ix. 73.
 Massylus serpens, x. 94.
 masturbantur, xi. 105.
 masturbatorem, xiv. 103.
 masturbatus, ix. 42.
 matella fistilis, xiv. 119. rupta, xij. 32.
 matellam, x. 11. seram, vj. 89.
 mater, † 13. ij. 34. iv. 63. x. 68. 90. xj. 24. avara, iv. 66. blanda. ij. 4. cana, xij. 32. confossa, † 13. dura, iv. 31. misera, ix. 7. noxia, v. 68.
 materque, xi. 79.
 materia, v. 54.
 materiam, viij. 51.
 materiam, j. 5.
 materna furta, vj. 39. vulva, xiiij. 56.
 maternæ pudicitia, vi. 27.
 maternæque idus, vii. 73.
 Materne, ij. 74. x. 37.
 materno, j. 97.
 materno funere, † 12.
 maternosque sinus, vi. 38.
 Matho, iv. 80. vi. 33. vii. 9. 89. viij. 42. x. 46. xi. 69.
 Mathon, iv. 81.
 Matineſſa curvæ, iv. 55.
 matre, † 14. xii. 57. dolente, v. 49. sola, xiiij. 97.
 matrem, ij. 4. v. 73. x. 92. xi. 13. 85.
 matremque, xi. 8. plenam iij. 58.
 matres Italides, xj. 54.
 matri, ij. 4. vi. 38. ix. 40. xi. 23. mœſtæ, ij. 41.
 Maccinia, iij. 32.
 matris, † 12. xi. 62. xii. 3. 101. xiii. 64. xiv. 156. 17. 204. Enthæ, v. 42. hispida, iij. 58. misera, † 1. Phrygiæ, iij. 47. pigra, xiii. 41.
 matrisque togata, vj. 64.

- atrona, iij. 68. vij. 34. viij.
 12. ix. 2. 4. xij. 98. casta,
 x. 68.
 atronæ, v. 2.
 atrum, iij. 58. vij. 30. xiiij.
 38.
 lattæ, xij. 102.
 lattiacæ pilæ, xiv. 27.
 lattiacas pilas, xiv. 27.
 lattya, x. 59.
 naturefcentia poma, xj. 9.
 naturi ventris, † 14.
 natutina arena, x. 25. fronte,
 xiii. 2.
 natutinarum ferarum, xiiij.
 95.
 natutine cliens, xij. 69.
 natutini magistri, ix. 30.
 natutinos somnos, xiv. 125.
 natutinum ave, j. 56. Jovem,
 iv. 8. lutum, xij. 26.
 navis, j. 4. 107. ij. 21. iij. 94.
 viij. 8. ix. 94. x. 45. xj. 8.
 nauri, ix. 23. picti Nilotide,
 tunica, x. 6.
 nauricos, v. 29.
 nauræ silvæ, xiv. 90.
 naurus, vj. 39.
 naurusiaci citri, xij. 67.
 nausolea, v. 65. pendentia, † 1.
 nausoli, v. 63.
 navult, j. 76. vj. 86. vij. 50.
 viij. 66. xj. 62. xiiij. 69. xiv.
 99.
 nauxillarum, viij. 42. maxi-
 ma fama, ix. 104. mamma,
 j. 101. Roma, vij. 95. x.
 58. turba, xiiij. 83. virtus,
 viij. 15.
 nauxime, j. 8. 70. ij. 18. x.
 77. Cæsar, v. 19. censor, vj.
 4. rector, ix. 37.
 nauximus, vij. 44. viij. 56. Cæ-
 sonius, vij. 43.
 nauximusque, iv. 2.
 nauximina, ij. 41.
 Ne
 ne, j. 2. 118. ij. 6. 23. iij. 73.
 95. iv. 23. 64. v. 27. 38. vj.
 11. 34. vij. 53. 94. viij. 3.
 25. ix. 43. 57. 90. x. 14. 19.
 xj. 30. 59. xij. 18. 74. xiiij.
 22. 49. xiv. 14. 52.
 neque, j. 101. v. 51. vj. 20.
 61. x. 103.
 nea, j. 30. 109. ij. 58. 71. iij.
 69. iv. 33. v. 34. 63. vi. 6.
 63. vij. 13. 87. viij. 18. 24.
 ix. 23. 59. x. 51. 70. xj. 17.
 95. xij. 18. 48. xiiij. 1. xiv.

190.
 mea, xiv. 123.
 meaque, iij. 36.
 meaz, v. 62. vij. 50. viij. 12.
 45. x. 63.
 meam, j. 59. iij. 96. v. 40. xj.
 24.
 mearum, j. 77. vij. 57. x. 92.
 xj. 40. musarum, ij. 92.
 meas, iv. 10. 83. v. 35. vij. 51.
 67. 87. x. 17. 103. xiiij. 12.
 mecum, j. 28. 59. ij. 24. iij.
 72. v. 79. viij. 18. x. 92. xij.
 24. 25. xiv. 56.
 media, † 2. septa, ij. 57.
 media arena, † 16. messe, xiv.
 145. nocte, vj. 89. viij. 3. x.
 82. palæstra, vij. 81. palu-
 de, xiiij. 115. Subura, vi. 66.
 ix. 38. x. 94. xij. 21. via, †
 2. vj. 93.
 medias puellas, vij. 66.
 medicæ artis, xiv. 78.
 medicæque, xj. 72.
 medicata pocula, ix. 96.
 medicatum Ceston, xiv. 207.
 medici, ij. 40. xj. 72.
 medicina gravis, xj. 72.
 medicis, ij. 16.
 medico, vj. 31. 86. x. 77. xi.
 75.
 medicum, vj. 53.
 medicus, j. 48. Phreneticus,
 vj. 29.
 mediis ædibus, ix. 62. annis,
 x. 32. collibus, xiiij. 105.
 medio, v. 50. vii. 30. viij. 41.
 ævo, viij. 77. equo, ix. 70.
 foro, vj. 77. horto, iij. 68.
 luto, vij. 60. mense, viij.
 41. rogo, xj. 55. sole, iij.
 44. tempore brumæ, xiv.
 72. Tibure, iv. 60. toro, xj.
 82.
 mediocria, xj. 12.
 mediis enses, vj. 25. lectos,
 xij. 29. pedes, xj. 47. som-
 nos, xij. 26. vites, ij. 61.
 iij. 81.
 medium, j. 58. vj. 51. digi-
 tum, ij. 28. iter, x. 28. lu-
 tum, iij. 36.
 mediumque, xj. 62.
 medius Bacchus, iv. 83. De-
 cember, vij. 27.
 Medusæ Deæ, vij. 1.
 Megalensis purpura, x. 416.
 Megaram, xj. 44.
 mei, j. 8. ij. 44. iv. 89. vj. 47.
 vj. 16. 96. ix. 78. x. 45. 94.

xj. 2. 9. 101. xij. 3. xiv. 136.
 mejebat, xij. 32.
 mejere, iij. 78. xj. 47.
 meis, j. 89. 114. ij. 1. iv. 10.
 31. 90. v. 61. viij. 45. ix. 23.
 50. 99. 78. x. 3. 16. 29. xj.
 40. xij. 25. 44. xiv. 41. 183.
 mel Articum, xiiij. 104.
 Melænis, v. j. 28.
 Melandria, iij. 77.
 Melanthione calvo, x. 67.
 Meleagre, † 15.
 melimela, j. 44. vij. 24. xiiij.
 24.
 MELIOR, viij. 38.
 melior, ij. 69. iij. 95. v. 3. vj.
 11. 18. viij. 38. xij. 52. con-
 ditio, xj. 53. cura, x. 104.
 panis, vj. 11. sapor, xiv.
 113. umbra, vj. 18.
 meliora, ij. 6. 8. iij. 1. viij. 32.
 x. 59.
 meliore, x. 2. 13. vita, vj. 70.
 vultu, iv. 1.
 melioribus lapillis dies fi-
 gnandi, ix. 53.
 Melioris, vj. 28. 29.
 melius, † 20. iv. 13. 37. 75.
 84. v. 26. viij. 57. viij. 3. 48.
 vij. 33. ix. 22. 89. x. 66. xj.
 8. 27. xiv. 22. 49. 180. 201.
 meliusque, iij. 92.
 mella, v. 38. xj. 87. Attica,
 xiiij. 108. cæna, iij. 58. Cor-
 fica, ix. 27. flava, j. 56. Hy-
 blæa, xj. 43.
 melle Cecropio, xiiij. 24.
 Melpomene, iv. 31.
 membra, v. 63. x. 25. mortua,
 xiiij. 34.
 membrana, j. 2. 67. xiv. 7.
 188. brevis, xiv. 186.
 membranei pugillares, xiv. 7.
 membris omnibus, iij. 81.
 stillantibus, † 7.
 memento, iij. 16. vij. 88. viij.
 59. ix. 16. xiv. 94.
 memini, j. 20. 35. ix. 10. xj.
 66. xij. 34.
 meminisse, ij. 59. iv. 89. x. 23.
 meminit, vj. 70.
 Memmiosque, xij. 36.
 Memnonis, viij. 21.
 MEMOR (PROP.) xj. 10.
 memorabile munus, ix. 50.
 memorabilis lux, vij. 21.
 memorabit, viij. 15.
 memorande, j. 16. x. 26.
 memoras, xij. 53.
 memoratur, iv. 29. viij. 50.
 memoriæ

memori, vi. 25. viij. 38. pe-
ctore, vi. 25. 85.
MEMORIS, xi. II.
Memphis, vij. 98. barbara, †
I. viii. 36.
Memphitica tellus, xiv. 38.
templā, ii. 14.
Memphiticus fututor, vii. 29.
navita, vi. 80.
Memphitis tellus, xiv. 150.
Menandri Thais, xiv. 87.
Menandro coronato, v. 10.
Menapis, xiii. 54.
mendacia, iv. 43. ix. 35. me-
ra, ii. 56.
mendax, xii. 64. lana, xiv. 133.
stupor, xiv. 210.
mendica prandia, xiv. 81.
Menelatus, xii. 62.
Menogech, xii. 84.
Mendophili, vii. 81.
mens, v. 84. viii. 63. x. 20.
quæta, x. 47. vulsa, ii. 36.
mensque, vii. 17.
mensa, j. 104. li. 43. ili. 23. iv.
78. iix. 50. ix. 15. 44. x.
30. 96. xiv. 158. xii. 29. æ-
terna, xiv. 90. avafa, iii. 58.
aurea, iii. bipes, xii. 32. ci-
rrea, xiv. 89. fagina, ii. 43.
secunda, iii. 50.
mensa, xi. 66. sine arte, x.
47. summa, x. 37. una, x.
48.
mensa (est participiâ metior,)
x. 55.
mensæ, viii. 51. xii. 48. deli-
cata, x. 62. festa, xi. 66.
Læomedontæ, viii. 6. lâr-
gæ, xii. 63. pallatiæ, viii.
39. secundæ, v. 79.
mensam, ii. 57. sordidam, xii.
57.
mensarumque, xii. 29.
mensas, j. 56. liij. 4. 5. vi. 50.
vii. 4. 7. ix. 35. 60. xj. 30.
71. xii. 61. bonas, x. 54.
ducentas, vij. 47. inæqua-
les, j. 56. opertas, x. 54.
pallatinas, xiii. 91.
mensæ, ij. 85. v. 18. vj. 55. viii.
8. ætivar, ix. 13. Jatti, xii.
31. medio, viii. 41. sivo, x.
41. sexto, iij. 68. totq,
xj. 41.
mensem, iij. 93. vii. 94. sex-
tum, x. 75.
menses, vii. 95.
mensibus, v. 72. ix. 30.
mensis, vij. 47. viii. 45. 56. xj.

12. Aufoniis, xiii. 67. pa-
ternis, iv. 39. secundis, iii.
17. tergendis, xiv. 144.
menforum, x. 17.
menstrua millia, iij. 10.
mensis, ix. 6.
menta Stoica, xj. 85.
mente, vij. I. 55. viii. 55. pla-
cidâ, x. 103.
mentem, vij. 66. xii. 53.
mentes, vii. 6. iv. 29.
mentes placidæ, ix. 81.
mentha rusticatrix, x. 48.
mentha torta, xiii. 28.
mentipediculosi, xii. 59.
mentiar, xi. 53.
mentiamur, ix. 43.
mentiris, ii. 53. 69. iii. 34. vi.
57. x. 39. xi. 33. xii. 40.
101.
mentis, ii. 53. vi. 64. magnæ,
j. 40.
mentitur, iii. 91. v. 40. vi. 74.
ix. 84. xi. 93.
mentiturque, j. 91.
mentitus, xi. 103.
mento, ix. 48. x. 93. xi. 85.
durò, j. 67. spleniato, x.
22.
Mentor, xiv. 93.
Mentora, xi. 12.
Mentoreâ manu nobilitata
pocula, ix. 60.
Mentoreos labores, iv. 39.
Mentoris, iii. 41. viii. 51.
mentum triste, xi. 99.
mentula, j. 59. ii. 45. 62. 70.
iii. 69. 71. 75. 76. 81. 91. vi.
23. 36. vii. 17. ix. 33. 64.
x. 63. 90. xi. 20. 21. 23. 26.
28. 59. 71. 79. 91. xii. 88.
99. xiv. 74. anus, xi. 47. di-
gna cultris Cybeles, ix. 3.
luxuriosa, vii. 90. pannu-
cea, xi. 47. Romana, vii.
29. salva, iii. 85. sesquipe-
dalis, vii. 13. surda, ix. 38.
tonsa, ii. 62. vera, vii. 34.
mentulâ, j. 36. dignâ, vi. 73.
mentulâque, xi. 19.
mentulam, ix. 28. 34. xi. 16.
76. damnatam, vii. 54.
mentulas, j. 97.
meo, j. 37. 62. 102. ij. 23. 48.
iij. 5. 97. 98. iv. 13. v. 15.
81. vii. 13. 23. 43. 95. viii.
58. ix. 33. 61. xi. 27. 85.
xii. 62. xiv. 61.
meoque, iv. 77.
meorum, j. 67. 102. iv. 8. x.

74. xi. 25.
meos, j. 2. 53. iv. 27. v. 74. vii.
64. vii. 11. 87. ix. 23. x. 33.
37. xii. 31. 67.
mera mendacia, ij. 56. som-
nia, vii. 53.
meras laurus, iij. 58.
mercare, j. 67.
mercari, vii. 50.
mercatus, vi. 5. xii. 73.
merces, xii. 26.
mercetur, j. 50.
mercibus, v. 43.
mercis sulfuratæ, xij. 57.
Mercurio, ix. 26.
Mercurium, xii. 68.
merda, iii. 17.
merdas, i. 84.
mereamur, xii. 26.
merebor, ix. 56. x. 74.
merentur, x. 74.
merere, vii. 1.
mereri, ix. 73.
mereris, vi. 87. ix. 36. 53. 54.
meretricibus, j. 36.
meretrix, j. 35.
meretur, xiii. 9.
merge, ij. 42.
mergere, xi. 96. xiii. 8.
mergi, vi. 42.
mergite, † 25. xiv. 181.
meridiana hora, iii. 67.
meridiem, iii. 20. iv. 61.
meritas comas, iv. 54.
meriti pili, j. 32.
meritis, j. 100. 112. iv. 51. v.
66. vii. 23. x. 74. xii. 63.
meritò, iv. 46. iix. 75. ix. 46.
meritum grande, viii. 65.
μερίτις, v. 39.
mero, j. 107. iv. 66. viii. 33.
ix. 44. Campano, j. 19. ef-
fuso, ix. 62. fuso, viii. 33.
hesterno, j. 29. justo, viii.
45. lacte, xiii. 41. paupe-
riore, xiv. 103. viridi, xii.
68.
meroque, ix. 92.
meros, iv. 79.
meros amores, xiv. 206. de-
unces, vii. 66.
mersæ, iv. 44. 63. 66. caripa,
x. 85.
merserat, iv. 22.
mersit, iii. 19.
mersus, ix. 41. xi. 62.
mersusque, iv. 22.
meruere, j. 19. iv. 29. v. 19.
merui, iii. 36. v. 23. vi. 87.
meruisse, iii. 36. vii. 55. x. 89.
meruisti

- meruisti, iv. 75.
 meruit, j. 19. ii. 61. iv. 10.
 vii. 21. ix. 14. 73. xiv. 211.
 mernm, j. 12. 57. 106. iii. 57.
 v. 89. viii. 6. xiii. 23. 108.
 liquidum, xii. 61.
 meromque, v. 4. xi. 58. 105.
 meix utilior, xii. 103.
 Messia, viii. 3. x. 2.
 messe. x. 12. xii. 12. xiv. 83.
 mediâ, xiv. 145.
 messes tostam, x. 62.
 messes, vi. 8. crepantes, ix.
 92. Libycas, vi. 86. longas,
 v. 72. tringinta quatuorque,
 xii. 34.
 messibus, vi. 28. viii. 56. qua-
 tuor, x. 103.
 messis peracta, xi. 19. quarta,
 j. 102. sexagesima, iv. 79.
 vi. 70.
 messor Arabis, iii. 65.
 meta, x. 50.
 metalla, vi. 42.
 metallo Callaico, xiv. 95. fla-
 vo, viii. 51. nativo, ix. 62.
 flavo, iv. 55.
 metamque, iii. 57.
 metas lactantes, j. 44.
 metas, x. 83.
 Metell., iv. 43.
 Metellus, ij. 2.
 Methymnao Arione, viii. 51.
 merit, vij. 94.
 merit, x. 93. xii. 100.
 metretas Hispanas, v. 16.
 metro, iv. 6.
 Metrophanes, xi. 91.
 metu, xii. 62.
 metuas, j. 71. v. 6. ix. 62. x.
 42.
 metuat, ix. 27. xiii. 1.
 metuenda ruina, xiv. 197.
 metuendus, † 17. fetiger, xiii.
 93.
 metues, ii. 46. iv. 87.
 metuis, ix. 84. 94. xii. 62. xiv.
 111.
 metuit, x. 23. xi. 78.
 metum, i. 83. vii. 46.
 metuo, xiv. 149.
 metus longi, xii. 6.
 neum, i. 108. ij. 32. 44. iii.
 46. 55. v. 36. 58. vi. 88. vii.
 53. 92. ix. 49. 88. x. 4. 73.
 xi. 17. 95. xii. 3. 49. xiii.
 119. xiv. 178. agellum, ii.
 32.
 neumque, ix. 56.
 neus, i. 39. 87. ij. 8. 32. iii.
 20. iv. 95. v. 24. 51. vi. 21.
 vii. 71. 86. viii. 72. ix. 50.
 89. x. 48. 58. xi. 4. 16. xii.
 48.
 Mi
 Mica, ij. 59. nulla, vii. 24.
 micat, ij. 46. vj. 12.
 mices, iv. 45.
 micet, v. 26.
 Mida divitis, vi. 86.
 migrandum, j. 87. 109.
 migrare, iij. 55. xij. 32.
 migravit, iv. 62.
 mihi, † 17. j. 79. 87. ii. 22.
 41. 85. iii. 33. 38. iv. 40. 89.
 v. 16. 59. vi. 47. 68. vij. 71.
 96. viii. 14. 45. ix. 55. 89.
 x. 20. 58. xi. 4. 95. xij. 21.
 76. xii. 14. 15. xiv. 47.
 miles, v. 7. vi. 25. vii. 7. ix.
 46. coronatus, vij. 7. gem-
 meus, xiv. 20.
 Miletus, viii. 28.
 Miliche, ij. 63.
 militem, xij. 8.
 militia, j. 56. xiv. 32.
 militiaeque, xiv. 129.
 militis, xiv. 34.
 milium, xij. 73.
 mille, iv. 15. 71. v. 23. vj. 93.
 vij. 19. 96. viii. 17. 75. ix.
 30. 37. 69. x. 10. 31. xiv.
 222. basia, xii. 26. curæ,
 vii. 96. ducentis nummis,
 x. 31. librarum amicam, xi.
 101. nummos, x. 75. par-
 tes, xi. 32. praedia, xiii.
 30. tædia, xii. 84. verbera,
 ix. 94. veribus, xi. 81.
 millia, j. 59. 104. ij. 5. 44. iv.
 15. 51. 67. v. 83. vi. 10. viii.
 17. 37. ix. 10. x. 11. 41. 75.
 xi. 30. quinque libra, iii.
 62. menstrua, iii. 10. paucâ,
 vi. 10. senu, ix. 10.
 millibus, iv. 61. vij. 9. viii. 10.
 13. x. 41. xj. 71. bis quin-
 quagenis, xij. 67. multis,
 xij. 99. quadringentis, xiv.
 35. viginti, xj. 39.
 millies, j. 100. xij. 10.
 Milo, vij. 101. xii. 103.
 Milone, vii. 101.
 milvus rapax, ix. 55.
 mimis, iii. 86.
 mimos, ij. 7. 41.
 minaris, ix. 11.
 minas hostiles, vi. 76.
 minax, † 26. fuscina, † 26.
 grandibus verbis, ix. 28.
 Hermes, v. 25.
 Minerva argentea, xiv. 179.
 Minervâ limante, vj. 64.
 Minervæ, j. 77. 103. iv. 23. v.
 5. vij. 1. belligeræ, vij. 1.
 Cecropiæ Latæque, i. 40.
 Cecropiæ, vij. 31. Cretæ,
 xiii. 106. tetrice, x. 19.
 Minervam, v. 41.
 minimæ rimæ, xi. 46.
 min. mam lacertiâ, viii. 75.
 minimi papilionis, viii. 33.
 minimos racemos, vi. 49.
 minimum, vi. 50. ix. 19. xiv.
 97. munus, v. 16. rus, ix.
 19.
 minimus, j. 44.
 minister, x. 98. xi. 24. xii. 93.
 facunde, vii. 73. satur, iii.
 58. sollicitus, xiv. 108. te-
 ner, iv. 66.
 ministrat, vij. 73.
 ministratori urceoli, xiv. 105.
 ministrantur, iij. 82.
 ministri, iv. 78. astuti, viii.
 83. solliciti, viii. 59.
 ministris niveis, vii. 49. pel-
 licibus, xii. 93. tonsis, xiv.
 158.
 ministro, ix. 23. cive submo-
 to, xi. 97. Dardanio, xj.
 105. securo, xij. 75. tonso,
 xi. 12.
 ministro, j. 12. vij. 47. viij.
 67. ix. 26. 37. x. 98. cathe-
 dralicios, x. 13. illotos,
 viii. 67. roseos, xij. 65. si-
 dereos, x. 66. similes, ix.
 37. 106. teneos, ix. 26.
 ministrum Aufonium, ix. 37.
 ministrum mollem, ix. 26.
 Phrygium, xii. 15.
 minor, vij. 98. viij. 36. 45. ix.
 52. 66. x. 79. xi. 18. 44.
 barba, ix. 48. fama, iv. 75.
 laurea, viij. 15. ordo, v. 2.
 pietas, j. 112. tribus libris,
 x. 37. uno Catullo, x. 78.
 minorque, j. 45.
 minora, j. 105. v. 85. dona,
 ix. 106. xiv. 89. pocula, xi.
 27. vota, ix. 66.
 minore pennâ, x. 19.
 minorem, viij. 71. turbam,
 ix. 81.
 minores, iij. 31. manus, xj.
 I.
 minoris, xij. 67.
 minus, j. 62. iv. 7. v. 31. 36.
 63. vi. 1. 7. 11. vij. 37. 68.
 94. 98.

54. 98. viij. 33. 51. 53. 63.
 x. 103. xj. 24. 37. 51. 56.
 85. xij. 34. 52. 64. 96. xiv.
 45. 121. 189.
 minufve, viij. 71.
 minutal varium, xj. 32.
 minxisti, iij. 8.
 Minyas, xj. 100.
 mira, vij. 70.
 mirâ arte, vij. 55.
 mirabar, j. 24.
 mirabitur, xij. 84.
 miracula, † 1. 7. viij. 80. ix.
 85. regia, viij. 36. sæva, j.
 22.
 miramur, † 2.
 miranda matri barba, xj. 23.
 flva, † 21.
 miranteſque, x. 19.
 mirantur, iv. 49. xij. 2.
 mirarer, iij. 64.
 mirari, † 25. iij. 57. vj. 89. viij.
 37.
 miraris, iij. 28. v. 41. 74. vj.
 11. 89. vij. 17. viij. 56. 69.
 ix. 1. x. 84. 96. xj. 36. 39.
 58. xij. 51. xij. 70. 74.
 mirator ſenex, x. 87.
 miracur, j. 112. iv. 59. vij. 62.
 x. 30. xij. 15.
 miratus, viij. 6. viij. 58.
 mirentur, vij. 27.
 mirer, viij. 28. xj. 57. 104.
 mirere, x. 70.
 mireris, iv. 88.
 miretur, † 5. vij. 44.
 miri Colofſi, j. 71.
 miror, j. 84. iij. 51. 64. iv. 39.
 vj. 69. viij. 35. ix. 6. xj. 55.
 67.
 mirum, j. 40. ij. 72. ix. 27.
 73.
 miſce, viij. 51. xj. 7. 9.
 miſceat, ix. 37.
 miſcella, iv. 29.
 miſcenda, xiv. 112.
 miſcente, xj. 105.
 miſcentur, iv. 13.
 miſcere, j. 19. iv. 75. xiv. 118.
 miſceri, vj. 78. viij. 6. xij.
 108.
 miſces, iij. 49. x. 100.
 miſcet, v. 4. xj. 57.
 miſcuit, vij. 39.
 miſcella, viij. 81.
 miſelli quadrant, iij. 7.
 miſellus æthon, xij. 78.
 miſer, † 25. j. 100. ij. 24. 51.
 iv. 5. 11. v. 14. 61. vj. 33.
 37. 54. vij. 64. viij. 44. x.

80. 100. xj. 57. 71. xij. 85.
 miſera mater, ix. 7.
 miſerabiles, x. 72.
 miſerabilis, vj. 77.
 miſerabilius, vj. 33.
 miſeræ chartæ, x. 4. Cremon-
 næ, viij. 56. matris, † 12.
 miſeram, xj. 100. calvam, iij.
 74.
 miſeras chartas, vj. 164. opes,
 † 4.
 miſerat, vj. 80.
 miſerere, j. 50. iv. 61. v. 40. vj.
 64.
 miſeri, ij. 61. iv. 18. carniſi-
 cis, ij. 62. Cinæ, ij. 53.
 miſeris, † 2. vij. 68. amicis,
 x. 6.
 miſerisque, xj. 82.
 miſerius, vij. 19.
 miſero, vj. 36. 81. xij. 75.
 auro, j. 38. turori, xij. 49.
 miſeros, viij. 3. cinædos, ix. 3.
 cunnos, xj. 47.
 miſerum, ij. 83. v. 29. x. 38.
 caput, xij. 25. mœchum,
 ij. 83. peſtus, x. 13. Pro-
 methea, xj. 85. Sardonicha,
 xj. 38.
 miſu, ij. 85. v. 69.
 miſimus, vij. 16. ix. 49.
 miſiſſe, v. 20. vj. 75. xiv. 132.
 miſiſti, iv. 76. v. 85. vij. 52.
 viij. 17. 71. x. 29. xj. 80.
 xij. 9.
 miſit, j. 44. ij. 43. 74. iv. 66.
 v. 50. vj. 47. 93. viij. 41. 55.
 71. ix. 18. xij. 32. xij. 23.
 104. 107. 109. 112. xiv. 16.
 51. 68. 114.
 Miſiſcius, iij. 91.
 μιſω, j. 21.
 μιſω λενος, xiv. 214.
 miſſa, iv. 89. vij. 30. ix. 49.
 x. 73. xij. 103. xiv. 11. ar-
 genti ſelibra, x. 14. brevis
 toga, x. 14. fulmina, vj. 83.
 tegula, vij. 35.
 miſſas, iij. 63.
 miſſio, xij. 29.
 miſſos, j. 53. viij. 11.
 miſſurum, x. 87.
 miſſus, j. 4. iv. 60. 66. xj. 92.
 miſſa Falerna, vij. 26.
 miſſiſque, vij. 17.
 miſto quincunce, ij. 1. vino,
 vij. 19.
 miſtum virus, j. 88.
 miſtus, j. 117.

Miſtyllus, j. 51.
 miſte, x. 92.
 Miſthridates, v. 77.
 Miſthridaticum bellum, vj. 19.
 miſtia poma, x. 48.
 miſtibus herbis, ix. 18. 73.
 miſtigat, ix. 44.
 miſtior Alcon, xj. 85. clamor,
 ix. 70.
 miſtis, iv. 7. ætas, xiv. 47. 80
 ultima nox, x. 71. tellus,
 vj. 68. vindemia, xij. 109.
 unda, vj. 68.
 miſtiſſime Cæſar, xij. 9.
 miſtiſſimus, xij. 6.
 miſtius deſiderium, xij. 21. in-
 genium, † 10.
 miſtrarum, ij. 36.
 miſſam, j. 50. 118. vj. 75.
 miſſas, vj. 82. vij. 2. ix. 74.
 xij. 3.
 miſſaſque, vj. 51.
 miſſat, vij. 71. x. 87.
 miſte, ij. 39. 85. iv. 74. vj. 80.
 ix. 90. x. 50.
 miſtebas, ix. 90. x. 26. 57. xi.
 106.
 miſtebat, xij. 83.
 miſtente alio, x. 73.
 miſtere, iv. 14. vj. 62.
 miſteris, vij. 96.
 miſtes, ij. 24.
 miſtet, v. 16. xiv. 152.
 miſtetur, vij. 79.
 miſſi, iij. 100. xij. 3.
 miſſimus, iv. 19. v. 1. vij. 9.
 48. ix. 55. x. 94. xiv. 126. j.
 miſſis, iv. 56. v. 30. 56.
 miſſit, ij. 26. iij. 1. 77. ix. 77.
 x. 18. 87. xij. 83. xij. 19.
 91.
 miſſitur, ij. 40. vj. 1. ix. 56.
 miſſo, iij. 46. vij. 2. 58. xiv.
 132.
 miſſunt, vij. 30. x. 24. xij. 75.
 xij. 121.
 miſſuntur, v. 31. xij. 43.
 Miſtylenæi mangonis, vij. 79.
 Miſtylene, x. 68.
 mixta, xij. 34. Falerna x. 66.
 pocula, viij. 39.
 mixtum, iij. 57.
 mixtus, vij. 21.
 Mn
 μιſθονα, j. 28.
 Mo
 Mobilitate, j. 49.
 modo, † 17. 24. j. 31. 105
 ij. 57. 64. iij. 24. iv. 7. 52.
 v. 36. 85. vj. 82. 85. vij. 33
 54. viii

54. viij. 56. 64. ix. 37. 47.
 x. 5. 68. xj. 39. 57. xij. 8.
 59. xij. 82. xiv. 30. 52.
 moderator fumme, ij. 90.
 modestus, x. 21.
 modice, vj. 82
 modici vatis, ix. 27.
 modicis, iv. 77.
 modico sole, xij. 29. tumore,
 iv. 64.
 modicum, iv. 90.
 modios tercentum, xij. 12.
 modis Gaditanis, vj. 71. om-
 nibus, xij. 66. paribus, viij.
 3.
 modium, x. 14.
 modius, xij. 77.
 modos Phrygios, xj. 85. Pin-
 daricos, viij. 18. Sigerios,
 iv. 79. varios, iij. 63.
 modulatur, xij. 77.
 modum, x. 33.
 modus, iv. 42. viij. 54.
 Mœcenas, x. 73.
 mœcha, ij. 49. iij. 84. vi. 45.
 vij. 9. xj. 8. perlicida, ix. 3.
 simplic. ore, vj. 7.
 mœchæ, ij. 47. xj. 12. famo-
 sæ, ij. 39. 47. factosæ, x. 13.
 pauperis, iij. 81.
 mœcham damnatam, x. 52.
 mœchari, vj. 91.
 mœchas vstuaris, iij. 93.
 mœcho, iij. 85.
 mœchum, j. 91. ij. 83. iij. 92.
 vj. 22. 90. xi. 8. xij. 95. mi-
 ferum, ij. 83.
 mœchus, j. 75. iij. 70. 96. vj.
 2. xj. 62. xij. 95.
 mœnia pulcherrima, x. 103.
 Mœonio carmine, xj. 91. xiv.
 183.
 mœret, ix. 7.
 mœroris, ij. 11.
 mœsta humus, ix. 72. juven-
 ca, ij. 14.
 mœstæ matri, ij. 41.
 mœsti amici, vj. 85.
 mœstorum reorum, iv. 4.
 mœstis rogis, x. 26.
 mœstus, ix. 88.
 nolas salvas, vj. 53.
 nola, j. 13. ignota, † 15. par-
 ca, vj. 73.
 noles, † 2. j. 71. venerabilis,
 † 2.
 nolestæ, v. 6. x. 25. rota, iv.
 64. turbæ, j. 43.
 nolestas tunicas; iv. 87.
 nolesti, xij. 62.
 molestis omnibus exclusis,
 ix. 92.
 molesto, xj. 52. Pulluce, v.
 39. pulice, xiv. 83.
 molestum, j. 97. v. 6.
 molestus, xij. 25.
 molle nomen, ix. 12.
 mollem, j. 79. Galliambon, ij.
 86. ministrum, ix. 26. ra-
 pinam, j. 105. virum, j. 97.
 iij. 73.
 mollemque maritum, viij. 57.
 molles, † 1. x. 38. choreas, j.
 105. comæ, iv. 42. dânas,
 iv. 35. honores, † 1. lacus,
 j. 50. libelli, xij. 43. pue-
 ros, ix. 60. ventres, xij.
 26.
 molleque, j. 50. iv. 42. puel-
 las, ix. 57.
 molli, vj. 38. clune, ix. 48.
 fronte, vj. 38. limite, xj.
 91. pollice, xij. 99.
 mollique arena, ix. 30. palæ-
 stra, iv. 90.
 mollia basia, xj. 23. colla, xiv.
 211. offa, v. 35.
 mollibus malvis, iij. 89. pla-
 gis, j. 50. fertis, viij. 88.
 mollior, v. 42. agna, v. 38.
 mollis agnus, iij. 58. Dindy-
 mus, x. j. 75. echinus, xij.
 86. Otho, vj. 32. Sinuessæ;
 vj. 42. torus, viij. 77.
 mollisque Lucrinus, vj. 43.
 mollitie tremente, viij. 64.
 Molorchi divitis, iv. 64. pla-
 cidi, ix. 44.
 Moloilli latratores, xij. 1.
 momerderit, v. 81.
 Monaulon, xiv. 64.
 monemus, iv. 30. ix. 12. xiv.
 98.
 moneo, j. 117. ij. 47. v. 57.
 vj. 73. viij. 40. 44. xij. 14.
 xij. 15. xiv. 103. 178.
 moneoque, iv. 87.
 mones, iij. 83. ix. 52.
 monet, j. 110. ix. 59.
 moæta, xij. 66.
 monetâ fulvâ, xiv. 12. novâ,
 xij. 55.
 monetæ nigræ, j. 100. novæ,
 iv. 28.
 Monici, iij. 85.
 monumenta, j. 35. 87.
 monit. ix. 54.
 monstra, iv. 63. vj. 86. x. 4.
 xiv. 182. fera, vj. 37. ix.
 67. talia, ix. 9.
 monstras, v. 42.
 monstramur, ix. 99.
 monstratur, vj. 77.
 monstravit, xij. 60.
 monstri Nemeæi, iv. 57.
 monstro Nemeæo, v. 66.
 monstrum dignum, j. 91.
 montana Umbria, ix. 59.
 montanæ Umbriæ, vj. 96.
 monte, iv. 44. vj. 34. viij. 36.
 x. 5. 103. Cecropiô, vj. 34.
 Falerno, xij. 57. Iuleo, xij.
 109. Tiburtinô, viij. 28.
 montes septem, iv. 64. septen-
 nos, viij. 36. fummos, xij.
 57.
 montibus effractis, j. 50.
 montis, ix. 46.
 monumenta, j. 89. xj. 49.
 Onossia, ix. 35. sola, x. 2.
 mora nulla, ix. 69. parva, †
 24.
 mora, iv. 73. vj. 92. lentâ,
 vj. 92. parvâ, iv. 73.
 moræ dulces, x. 6.
 moras, † 23. ij. 64. x. 78. 104.
 lentas, † 23.
 morans, iv. 90.
 morantia liquidum ventrem
 Signina, xij. 116.
 morantur, iij. 50. xj. 99.
 moraris, viij. 81. ix. 43.
 moratur, v. 21. x. 104. xiv.
 119.
 moratus, vj. 8. 30.
 morbi crudeles, xj. 92.
 morbus, j. 96. indecens, xi.
 62.
 mordeat, viij. 14.
 mordebit, x. 37.
 mordent, j. 105.
 mordente, iij. 65. xiv. 83.
 mordere, ix. 75.
 more, j. 85. 101. 10, v. 68.
 more, viij. 27. xj. 56. xij.
 40.
 mores, † 10. j. 79. 106. ij. 40.
 v. 10. vj. 2. 83. viij. 3. ix.
 72. 81. 104. x. 4. 32. 98. xj.
 6. 16. xij. 9. futuros, xij.
 92. Galbanos, j. 97.
 moresequæ, v. 28.
 moretur, viij. 67.
 mori, † 12. j. 19. 36. 52. ij. 8.
 iv. 32. 73. vj. 31. viij. 80.
 ix. 52. x. 2. xj. 70. 72.
 moriare, ij. 80.
 moriatur, xij. 12.
 moribus, v. 29. vj. 28. 29. ix.
 29. xj. 5. 74. 105.
 moriens,

moriens, † 13. iij. 39. iv. 79.
 lucerna, iv. 4.
 morientia lumina, xiv. 173.
 morieris, vi. 42.
 morietur, vii. 83. ix. 57.
 moriferum signum, vii. 36.
 morio, viii. 13. xii. 95. xiv.
 210.
 morionem parvum, xii. 95.
 morionibus, iij. 82.
 morionis, vi. 39. ix. 34.
 moritur, iij. 26. vi. 32. xi.
 19.
 moritura, iij. 76. vi. 73. vq-
 lumina, vii. 62.
 moriturus hircus, iij. 24.
 moro cadente, j. 73. caduco,
 viii. 64.
 morosa sine cogitatione, xi.
 7. prurigine, xiv. 23. fiti,
 xiv. 105.
 mors, † 27. iv. 18. xi. 92. fal-
 sa, vii. 46.
 morfu, vii. 24. xiii. 57. aspe-
 ro, viii. 72.
 morsus, j. 49. tristes animi,
 xii. 34.
 morte, j. 9. 79. iv. 75. x. 5.
 xiii. 95. magna, viii. 55.
 Romana, j. 79.
 mortem, j. 43. 79. ij. 46. iv.
 74. v. 38. xi. 45. 57.
 mortes, j. 100. iij. 93. vi. 33.
 blandas, iij. 64. duceptras,
 iij. 93.
 mortibus, ix. 104.
 mortis, ij. 59. subitæ, vi. 53.
 mortua, iij. 33. lemmata, xi.
 43. membra, xiii. 34. pica,
 iij. 60. Secundilla, ij. 65.
 mortue, viii. 75.
 mortui tribulis, ix. 58.
 mortuo leoni, x. 99.
 mortuos, viii. 69.
 mortuum patrem, iv. 79.
 mortuos, iij. 12. vi. 53. 77.
 xij. 40.
 morum, xi. 2.
 morumque, xij. 6.
 mostis, iij. 67.
 mota, xi. 105.
 moti, x. 83.
 moto fritillo, xiv. 1. panis,
 x. 5. vertice, iv. 3.
 motor, xi. 49.
 moveant, vij. 53. xiii. 17.
 movebit, v. 79. viii. 28.
 movemur, vii. 17.
 movendo, xi. 53.
 movent, vii. 13. xj. 71.

moventur, vi. 39.
 moveo, ix. 92.
 moyere, vii. 99.
 moveret, viii. 75.
 moverit, vii. 46.
 moverunt, iv. 73.
 moveo, iij. 63. vii. 17. ix. 38.
 movi, ij. 96.
 movimus, j. 95.
 movisti, iv. 11.
 movit, v. 27.
 moy, xi. 53.
 Mu
 Macida vina, viii. 6.
 Mucius, x. 25.
 mucro tener, iv. 18.
 mugiet, j. 59. iij. 46.
 mugilem notum, x. 30.
 mugiunt, iij. 58.
 musa, j. 16. iij. 62.
 mula luculenta, ix. 23.
 mulæ pomiliæ, xiv. 197. rup-
 ta, ix. 58.
 mulas, j. 89. viii. 61. xi. 80.
 mulierum, j. 97.
 mulio, x. 2. 76. xi. 39. xii. 24.
 xiii. 11.
 mulionis, ix. 58. pigri, ix. 58.
 mulis, xiv. 197. conductis,
 viii. 61. taciturnis, xiii. 11.
 nulli immodici, ij. 49.
 nullifenes, x. 30.
 mulorum, xii. 48.
 mullos, vii. 77.
 multum, ij. 40. iij. 13. bili-
 brem, xi. 50. captivum, x.
 37. dimidium, ij. 37.
 nullumve, iij. 45.
 nullus, iij. 36. emptus, x. 31.
 piger, xiii. 79. quatuor li-
 brarum, x. 31.
 mulo, vi. 77.
 mulorum, v. 25.
 mulos, ix. 15.
 mulso parvo, xiv. 97. turbato,
 xiv. 127.
 mulsum, ix. 96. xiii. 6. 106.
 108. 113.
 multa, iij. 4. vi. 35. 56. ix. 79.
 xi. 59. xii. 81. avis, † 21.
 bana, xii. 55. laurea, vii. 4.
 prædia, iij. 31. rapina, viii.
 78. testa, iij. 58. vellera, xiv.
 143.
 multa ilice, vii. 26. ollâ, xii.
 18. purpurâ, x. 30.
 multa lituræ, iv. 10.
 multas, v. 11.
 multi, iv. 85. vi. 60. vii. 49. x.
 80.

multifido dente, xiv. 25.
 multifidum Timavum, viii.
 28.
 multiplices tabellas, xi. 32.
 multiplici pelle, xiv. 184. ta-
 bella, xiv. 192.
 multis, ij. 1. iij. 5. vii. 45. viii.
 75. ix. 56. x. 70. xii. 10.
 diebus, xi. 89. xii. 17. mil-
 libus, xii. 99. nummis, vi.
 5. ofculis, xii. 95. precibus,
 xii. 78. puellis, xi. 65.
 multifona Atthide, j. 54.
 multo, j. 194. iij. 46. 54. 56.
 95. v. 31. vi. 64. viii. 71. x.
 9.
 multo major, xi. 71.
 multo fume, v. 23. ore, iij.
 94. pilo, iv. 79. pulvere, j.
 83. sale, vi. 44. sanguine,
 vi. 32. septunce, iij. 82. vi-
 no, v. 4.
 multoque, vi. 77.
 multos, v. 15. j. 109. vi. 56.
 vii. 99. viii. 3. 64. x. 78.
 Decembres, xii. 18.
 multum, j. 109. ij. 24. 28. vi.
 70. viii. 6. ix. 50. 85. 102.
 ix. 60. x. 11. xi. 44.
 xiv. 136.
 multus, ij. 17. v. 15. futor, ij.
 17.
 mulvius, iv. 64.
 mundam famem, iij. 59.
 mundi, v. 3. vii. 6. vij. 4. 32.
 ix. 25. nitidi, x. 28.
 mundique prioris, xii. 63.
 munditiæ, x. 90.
 munera, † 6. j. 94. 112. ij. 39.
 iv. 45. v. 20. 79. vi. 29. 62.
 vii. 15. 54. 85. viii. 27. 41.
 48. 56. 68. 71. ix. 90. xi. 18.
 50. xii. 4. 31. xiv. 10. 78.
 . . . 150. Atlantica, xiv. 89.
 clara, ix. 85. digna tuo no-
 mine, ix. 74. ingentia, iv.
 56. magna, iij. 6. vi. 63.
 xiv. 14. parca, x. 41. parva,
 ix. 54. Pelusia, xiii. 9. pe-
 xa, vij. 45. rara, xiii. 91. ta-
 lia, xii. 75. triginta, vii. 52.
 velocia, † 2.
 munere, j. 102. iv. 19. v. 15.
 49. vi. 86. vii. 46. 63. x. 28.
 73. xi. 81. xiii. 3. amaro,
 ix. 69. Gafareo, iij. 95.
 parvo, iv. 89. vii. 16. pio,
 ix. 59. Promethæo, xiv. 80.
 tali, ix. 17. tanto, xij. 9. va-
 no, ix. 105.
 munerebus

uneribus, j. 32. iv. 10. vii. 33.
 35. 41. x. 29. 87. datis, ix.
 49.
 uneribusque, x. 16.
 uneris, vi. 83. viii. 51. ix.
 102. sacri, † 24.
 unerum, v. 18.
 unicipem, vii. 96. x. 65. xij.
 21. xiv. 114.
 unicipalem vitam, iv. 66.
 unicipes, x. 87. agri, x. 103.
 unicipi, x. 37.
 unifica arca, viii. 38.
 unificum, iv. 56.
 unna, x. 36.
 unus, ij. 85. 92. iij. 2. 59. iv.
 2. 61. vi. 7. vij. 45. viij.
 64. x. 73. xij. 60. xiii. 27.
 xiv. 13. 126. 127. 153.
 dulce, ix. 96. egregium,
 viij. 51. gratum, viij. 28.
 xii. 24. xiv. 60. grave, ij.
 30. inenarrabile, ij. 10. le-
 ve, iv. 10. xiv. 21. memo-
 rabile, ix. 50. minimum,
 v. 16. nobile, ix. 44. so-
 lenne, ix. 55. utile, xiv.
 168.
 unuscula, ix. 55. parva, v.
 85. vij. 48. 79.
 uræna delicata, x. 30. gran-
 dis, xij. 80.
 urænaque, ij. 37.
 uria, xiii. 103.
 urice, j. 50. iv. 4. v. 24. viij.
 48. 72. ix. 63. xij. 94. au-
 reo, iij. 82.
 urices, xij. 87.
 urmur, viij. 55.
 urmure, vii. 87. sævo, ix.
 70.
 uros, viij. 6.
 urrhina picta, xij. 110.
 urum, v. 75.
 us, xi. 19.
 usa, iij. 20. viij. 3. x. 17.
 xij. 11. jocosa, ij. 22. no-
 stra, iv. 49.
 usæ, v. 6. xij. 1. hilaras,
 vij. 7. parvæ, ix. 27.
 usæi, xij. 97.
 usamque, iv. 90.
 usarum, x. 58. mearum, ij.
 92.
 usas, vij. 45. ix. 101. se-
 veriores, ix. 12.
 usca vorata, v. 18.
 uscaria pavonina, xiv. 67.
 uscarium bubulum, xiv. 71.
 uscas, iij. 82. turpes, xiv. 67.

Musis, j. 13. ij. 89. iv. 31. vij.
 62. ix. 59. xi. 1. 94. tragicis,
 ij. 41.
 Musisque, viij. 82.
 musta, xij. 8. bona, vii. 27.
 costæ, iij. 82. condita, j.
 19. dulcia, xij. 8. Falerna,
 xij. 124.
 musteus, xij. 55.
 mustum, iij. 58. vj. 27. xi. 19.
 muta, vij. 17. xj. 103. ora,
 ix. 76. puella, xiv. 75.
 mutare, xiv. 27.
 mutari, xiv. 180.
 mutat, viij. 33. 49. ix. 47.
 mutata, v. 8.
 mutavere, x. 103.
 mutemus, iij. 11.
 mutet, x. 50.
 Mutinæ, iij. 59.
 Mutiosque, vi. 19.
 Mutius, j. 22.
 mutoniati, xi. 64.
 mutoniatis pueris, iij. 73.
 mutor, xiv. 133.
 mutua, ij. 30. iij. 40. vi. 5. 20.
 ix. 105. x. 14. cura mihi,
 x. 20. sefertia, ij. 30.
 mutuaris, viij. 16.
 mutuos honores, xij. 64.
 mutus, j. 69. vij. 9.

M y

Myconis, vi. 92.
 Mycenæ, iv. 55. malas, xiv.
 1.
 Myos, viij. 43. docti, viij. 51.
 Myrinis campis, ix. 43.
 Myrino læso, xij. 29.
 Myrinum, † 20.
 myrobalanum, xiv. 57.
 Myronis, iv. 39. viij. 51.
 myrrha, iv. 86. xiv. 113.
 myrrhæ maculosæ, x. 80.
 myrrham, ij. 12. x. 97. olen-
 tem funera, xi. 55.
 myrrhina, iij. 26. ix. 60. xj.
 71. xiv. 113.
 myrrhinisque, iij. 82.
 Myrtale, v. 4.
 myrtea, iij. 82.
 myrteris otiosas, iij. 58.
 myrtylus, iij. 60.
 myrtus, iij. 64. iv. 13.
 mystica sacra Diadymenes,
 viij. 81.
 myxos, xiv. 41.

N

Næ

Nævia, j. 69. 72. 107. ij. 9.
 26. iij. 13.
 Nævole, j. 98. ij. 46. iij. 71.
 95. iv. 84.
 Naiades, vj. 68.
 nam, † 6. j. 13. 55. ij. 75.
 161. iij. 74. iv. 16. 89. v.
 16. vj. 83. vij. 76. 81. viij.
 67. ix. 4. 84. x. 25. 90. xi.
 15. 17. xij. 11. 56. xij. 55.
 xiv. 29. 66.
 namque, iij. 91. iv. 42. v. 18.
 vi. 39. vij. 17. x. 39. xi. 62.
 xiv. 120.
 Napi, xij. ...
 Narbo pulcherrima, viij. 72.
 Nardi, xiv. 146.
 Nardo, ij. 59. iij. 65. iv. 13.
 divite, xij. 51.
 nare sima, vj. 39.
 nares, iij. 85. ix. 60.
 naribus, ij. 83. caninis, vii.
 94. uncis, iv. 42.
 Narnia, vij. 92.
 narra, iv. 61.
 narrabat, ix. 86.
 narrans, x. 39.
 narranti, xiv. 198.
 narrantur, ij. 36.
 narrare, xij. 94.
 narraris, xij. 52.
 narras, iij. 63. iv. 37. v. 30.
 vij. 53.
 narrasti, viii. 17.
 narrat, iij. 20. 84. 87. viij. 6.
 xij. 35.
 narratur, ij. 72. iij. 9. v. 78.
 viij. 15.
 narraveris, iij. 46.
 narrent, vij. 61.
 narres, ix. 36.
 Narthecia, xiv. 78.
 Narthecium, xiv. 78.
 nascantur, ix. 36.
 nascatur, iv. 42.
 nascentes curas, v. 5.
 nascentia templa, vj. 4.
 nascentis patris, viij. 36.
 nascere, vj. 3.
 nasceris, vij. 64.
 nasceretur, vj. 49.
 nasci, j. 66. vj. 2. viij. 64. xi.
 25. 43. xij. 76.

nascitur,

nascitur, xj. 16.
 nascitur, j. 27. 106. vij. 30.
 nasi congelati, xj. 99.
 Nafica, ij. 79.
 Nafidiane, vij. 53.
 nafisque, vj. 64.
 naso in viso, vij. 36. tacito, v.
 20.
 Nafone, j. 62.
 Nafonem, v. 10. xij. 44.
 Nafones, iij. 38.
 Nafonis, xiv. 192.
 nafum, j. 4. 42. xij. 90. 101.
 fumantem, vj. 64. roran-
 tem, vij. 36.
 nafus, xij. 2. aureus, v. 26.
 indecens, ij. 11. longior,
 xiv. 96. tantus, v. 56.
 nafutius, ij. 54.
 nafutus, xij. 37. xij. 2.
 natantique, xj. 99.
 nata, † 12. vj. 27. ix. 43. x.
 39. 94. xj. 73. xij. 21. vitis
 in media palude, xij. 115.
 narabis, j. 50.
 narabit, xiv. 96.
 narabunt, iij. 35.
 narax, j. 115. x. 33.
 naralem, x. 87.
 narales, viij. 04. ix. 53. x. 24.
 narali, ix. 54. x. 27. xij. 61.
 naralicias dapes, vij. 85. ka-
 lendar, vij. 64.
 naralitiu diem, viij. 38.
 naratan, x. 39.
 narantes cepas, iij. 76.
 narantis, j. 87.
 narantur, iv. 30.
 narare, j. 6. iij. 44. viij. 46.
 nararet, vj. 35.
 narat, x. 50. xij. 31. xij. 80.
 naratur, vj. 43.
 nates, iij. 82. vj. 56. xj. 44.
 95. 100. xiv. 18. dimidias,
 j. 93. pastas, xij. 75.
 naribus, ij. 47. compressis,
 xij. 78.
 natis, † 12. viij. 81. tribus,
 xj. 54.
 nativa, j. 97.
 nativo metallo, ix. 62.
 nato, iv. 45. viij. 66. parvo,
 xij. 99.
 natopum, ij. 92. vij. 39. jus,
 ix. 99. septem jus, xj. 13.
 trium, ij. 91. 92. iij. 95. iv.
 68.
 natorumque, iij. 94.
 natos, viij. 31. xiv. 102. tres,
 ij. 34.

natum, vj. 38. viij. 64. x. 27.
 nomen cum rolis violisque,
 ix. 12.
 natura, vj. 83. vij. 99. viij. 68.
 ix. 91. xj. 23.
 naturæ superba, xj. 81.
 naturam, ix. 42.
 natus, ij. 11. iij. 1. vj. 93.
 viij. 40. xj. 45. 66. 95. uter-
 que. ij. 11.
 navali tuba, † 28.
 navalis Enyo, † 24.
 navem, x. 104.
 naufragus loquax, xij. 57.
 navicularur, iij. 20.
 navigantes, iij. 67.
 navigantium, iij. 64.
 navigare, ix. 77.
 navigat, vij. 29.
 navigerum iter, xij. 100.
 Naumachiam, † 28.
 nauseam quotidianam, iv. 37.
 Nausicaë, xj. 31.
 navita Memphisiticus, vj. 80.
 nauta, x. 85. plurimus, v. 16.
 nautæ trepidi, xij. 29.
 nautas, iij. 67.
 naucis, † 26.
 nauticum celeuma, iv. 62.

Ne

Ne, † 24. j. 30. 88. ij. 5. 70.
 iii. 53. 97. iv. 31. 59. v. 74.
 80. vi. 22. 82. viij. 59. 91.
 viij. 51. 68. ix. 62. 90. x.
 19. 36. xi. 77. 103. xii. 82.
 92. xiii. 17. 63. xiv. 131.
 178.
 Neapolis doctia, v. 79.
 nebit, vi. 3.
 nebula, viij. 33. tegente, iv.
 64.
 nebulæ, iv. 4.
 nec, † 1. i. 58. ii. 28. iii. 45.
 72. iv. 5. 31. 39. v. 25. 49.
 50. vi. 46. 64. viij. 19. 74.
 viij. 11. 69. ix. 30. 58. x.
 51. xi. 71. 99. xii. 17. 57.
 xiii. 1. 75. xiv. 165. 177.
 necari, i. 44.
 necat, iv. 54.
 necesse, ii. 23. 70. v. 61. ix. 4.
 xi. 72.
 necessum, vi. 57.
 necis paternæ, † 7.
 nectar, ix. 37. xii. 48. xii. 22.
 104. opimianum, iij. 82.
 facrum, viij. 39.
 nectare, iv. 32. viij. 51. xi. 58
 ætherio, iv. 8. beato, ix. 12.
 Cytheriaco, xiv. 207. di-

gno, viij. 51. largo fusus,
 ix. 35. niveo, xii. 47.
 nectareum Falernum, xii.
 108.
 necte, xiv. 206.
 nectere, vii. 88.
 nefas, v. 68. 70. vi. 18. 39. 68.
 vii. 23. ix. 88. x. 77. xiv.
 75. crudele, vi. 62. ma-
 gnum, iii. 72. majus, ii.
 75. novum, i. 13. sacrile-
 gum, ix. 72.
 nega, i. 43. ii. 25. 69. iv. 38.
 vi. 20. xii. 46. 72.
 negabis, iv. 43. xiv. 76.
 negabit, i. 107. v. 43. ix. 58.
 negamus, ii. 8.
 negant, x. 95. xii. 27. 57.
 negante, x. 65.
 negantem, vi. 66. vii. 42.
 negare, i. 65. 75. ii. 44. iii. 26.
 54. iv. 12. 38. 71. 82. v. 6.
 45. 79. vi. 49. viij. 76. x. 26.
 70. xi. 59. xiii. 7. xiv. 29.
 negaret, vii. 35. 38.
 negari, i. 16. 43.
 negaris, ii. 5.
 negas, ii. 72. iii. 94. iv. 12.
 v. 17. vii. 42. xi. 105. xii. 72.
 negasti, iv. 7. x. 14.
 negat, † 12. i. 69. 105. iii. 73.
 iv. 21. 27. 69. 71. v. 23. vi.
 10. 41. ix. 37. 83. x. 11. xi.
 23. 72. 89. xii. 19. 55. 81.
 102. xiv. 1.
 negative, xi. 71.
 negata, vi. 10. vela, ix. 39. xi.
 22.
 negatum, ix. 12.
 negatur, v. 10.
 negavi, iv. 15. vi. 92.
 negavit, vi. 66.
 negem, x. 27.
 neges, vii. 42. xii. 61.
 neget, i. 83. iv. 71. vi. 39. xi.
 55.
 negetur, iii. 33.
 neglecta, ix. 39.
 neglectit, iv. 82.
 negligentem, vi. 42. xii. 49.
 negligentem vernam, xii. 8.
 negligit, vi. 68.
 nego, i. 109. ii. 61. xi. 50.
 negotiator. xi. 67. tumidus,
 87.
 negotiatur, vii. 85.
 negotiosis rebus, x. 30.
 Nemea, i. 50.
 Nemea, v. 66.
 Nemeæ monitri, iv. 57.

- emexo monstro, v. 66.
 emee frondosa, † 27.
 emees, † 6. ix. 73.
 emefis, viii. 73. formosa, viii. 73. lasciva, xiv. 193.
 mo, j. 41. 98. ij. 90. iij. 15. 38. 44. 64. iv. 50. v. 15. 29. 48. vi. 44. vii. 9. 28. viii. 11. ix. 62. 69. 81. 94. x. 27. 70. 86. xi. 13. 46. 84. xii. 29. 36. 82.
 moralis Aricia, xij. 19.
 moris amœni, ix. 52. exiguus, j. 50. rari, viii. 40.
 morum, j. 61. ix. 73. 77.
 mōrosa regna Triviæ, ix. 65.
 mpe, j. 118. ix. 42.
 mus, x. 51. 58. xi. 19. xii. 31. cæsum, vii. 27.
 dulce, j. 50. duplex, ij. 14. Elysiūm, vij. 39. xi. 6. famulum, vi. 76. Hesperidum, † 21. laureum, x. 92. pomiferum, iv. 64. sacrum, j. 13. tenebrum, viii. 14. triste, xi. 42.
 musque, j. 13. iij. 14.
 ΕΡΟΣ, vi. 27. x. 48. xiii. 124. venerande, ix. 18.
 quam juvenes, iij. 69.
 que, j. 65. 93. iv. 31. vi. 19. viii. 40. xii. 24.
 quid, ij. 44. vi. 21.
 quior, v. 36. xi. 16. clavis, v. 36. Iffa, j. 110.
 quiora convivia, ij. 41.
 nomina, ij. 4.
 quiore talo, iv. 14.
 quiter, ij. 27.
 quitiæque, iij. 91.
 quitiæ procaciores, vi. 2.
 quitiæ, iv. 42. vi. 82. ix. 9. xi. 17. sobrias, j. 107.
 quitiis, vii. 13.
 quius, vi. 21. x. 77.
 Reidum, † 26.
 Reidumque, iv. 57.
 reus, † 28. x. 30.
 ro, vii. 43. ix. 27. xi. 34.
 rudelis, vii. 20.
 rone, vii. 33. immodico, x. 48.
 ronem, vii. 43.
 roai, iij. 20. iv. 63. xj. 34.
 roniana maffi, xii. 57.
 ronianas, ij. 48. vii. 33.
 rermas, ij. 48. iij. 25.
 ronianis thermis, vii. 3. xii. 85.
 Neronis, † 2. vii. 44. viii. 52. xi. 34. docti, viii. 70. pigri, † 28.
 Nerva, xi. 2. xii. 6.
 Nerva principe, xi. 8.
 Nervæ, vii. 70. ix. 27. xi. 5.
 Nervæ, v. 29.
 nesciarctos nostri nominis, ix. 86.
 nesciat, vii. 6.
 nescio, ij. 28. iij. 72. 77. v. 34. 63. vj. 60. viii. 31. ix. 89. xi. 22. 65.
 nescis, j. 14. ij. 6. 82. iv. 49. 56. 81. v. 16. vii. 91. ix. 45. 94. xi. 30. xii. 57. 102. xiv. 46. 58.
 nescisti, vii. 139.
 nescit, ij. 62. iij. 68. v. 18. 39. viii. 48. 59. xi. 4. xii. 71. xiv. 1.
 Nessi, ix. 67.
 Nestor, iij. 28. xi. 33.
 Nestore, vii. 95. longævo, viii. 6.
 Nestorea senecta, xiii. 117.
 Nestoreæ senectæ, ix. 30.
 Nestoris, ij. 64. v. 59. vi. 70. xi. 57.
 Nestorise, viii. 64.
 neve, j. 4. iv. 19.
 neuter, v. 21.
 neutri, iij. 38.
 neutro, vii. 100.
 neutrum, x. 46.
 nexu curvo, † 26.
 Ni
 Ni, v. 36. vi. 28. 64.
 Niceroniana plumbea, vi. 55.
 Nicerotianis nimbis ebria lucerna, x. 38.
 Nicerotis, xii. 66.
 nidis, v. 68. x. 16.
 nido, j. 118. vi. 55. hirundinino, xi. 19. imo, vii. 16.
 nidore læto, vii. 26. solo, j. 93.
 nidos, ix. 12. Assyrios. v. 7.
 niger, j. 54. vi. 55. corvus, j. 54. Indus, vii. 29. x. 16. Nilaco ore, x. 12. ore, xii. 54. vector, xii. 24. unguento, xii. 38.
 nigra, iij. 34. vi. 39. vii. 12. xii. 17. arbor, j. 77. bellua, vi. 77. columba, vii. 13. coma, iv. 36. Falerna, vii. 56. fama, x. 3. farina, ix. 3. lagenæ, vii. 52. litera, xiv. 5. Lycoris, iv. 62. popina, vii. 60. vetusque casa, xi. 35.
 nigra alata, vii. 34. culinæ, x. 66. pasella, v. 79.
 nigrae culinæ, j. 93. moneatæ, j. 100.
 nigram culinam, iij. 24.
 nigras nives, ix. 23.
 nigras umbras, v. 36.
 nigrescant, vii. 77.
 nigrescunt, xi. 40.
 nigri defruti, ix. 49. Falerni, xi. 9. 50. fornicis, xii. 62. pilei, xii. 32.
 Nigrina, iv. 75. ix. 31.
 nigrior, j. 73. coma caduceo moro, viii. 64.
 nigriorem, j. 116. xii. 34.
 nigris lacernis, iv. 2. rogis, xi. 92. umblicis, v. 6.
 nigro magistro, j. 105. Opimiano, x. 49. pane, xi. 57. triente, ix. 92. velamine, iij. 3.
 nigros, ij. 90. cados, j. 25. dentes, v. 44. equos, x. 50. fumos, ij. 90. ungues, iv. 27.
 nihil, † 18. j. 40. 44. ij. 28. 77. iij. 75. 87. iv. 56. 84. v. 51. 57. vi. 72. 63. vii. 9. 19. viii. 3. 59. ix. 3. 39. x. 83. xi. 33. 57. xii. 8. 75. xiiij. 2. xiv. 193.
 nihilque, iij. 66. x. 47.
 nil, j. 20. 77. 119. ij. 9. 54. iij. 22. 61. iv. 40. 54. v. 6. 70. vj. 28. 50. vii. 30. 59. viii. 9. 76. ix. 10. 36. x. 11. 14. xi. 24. 53. xii. 72. 87. xiii. 59. 72. xiv. 16.
 Nile fallax, x. 26.
 Nili, iij. 63. xj. 14. xiv. 115. deprensi, † 3. tepidi, xj. 12.
 Niliacæ juvencæ, viii. 81. Syenes, v. 13.
 Niliacam lentem, xiii. 9. Syenen, j. 87.
 Niliaci aceti, xiii. 122.
 Niliacis feris, v. 66. macellis, xiii. 85. oris, iv. 42.
 Nilaco ore niger, x. 12. pestine, xiv. 150.
 Nilacum olus, xiiij. 57.
 Niliacus catastus, xij. 75. colonus, x. 14. crocodilus, iij. 93.
 Nilo,

Nilo, xi. 16.

Nilotica tellus, vi. 80.

Nilotide tunica picti Mauri,
x. 6.

Nilum, vij. 87.

Nilus, iv. 11. imbrifer, j.
62. spicifer, x. 74.

Niobe, v. 54. x. 67.

Nioben, iij. 32.

nimbis, † 3. continuis, j.
57. Nicerotianis lucerna
ebria, x. 38 subitis, viij.
78.

nimbo corycio, ix. 39. ru-
bro, v. 26.

nimbos, x. 82. subitos, vij. 35.

nimbus, ij. 41.

nimbus vitreus, xiv. 112.

nimia æragine, ij. 61. piger
fenestra, x. 24.

nimias aquas, x. 85.

nimio, ij. 51. v. 65. calore,
ix. 92. dolore, iij. 17. pe-
ctore, † 7. sole, viii. 33.
nimios soles, xiv. 28. va-
pores, x. 48.

nimirum, i. 13. v. 19. x. 21.
34.

nimis, j. 16. 58. 88. ij. 44. iv.
23. 83. v. 6. vi. 29. vii. 38.
viii. 21. 33. ix. 41. x. 19.
75. xii. 34. 10. 38. xiiij. 63.
xiv. 98. durâ lege, ix. 91.

nimum, j. 4. 28. 35. 45. ij.
36. 48. iij. 52. iv. 38. v. 2.
16. vj. 27. 72. vij. 68. 75.
98. viij. 3. 51. ix. 83. x. 59.
96. xj. 23. 42. 57. 107. xij.
3. 37. 43. xiiij. 2. 3. 20. 116.
xiv. 11. 111. 159. virum,
ij. 36.

nimumque, viij. 3. 23.

nimius, x. 1.

nisi, j. 24. 36. 52. 69. 86. ij.
16. 70. iij. 19. iv. 38. 52.
v. 23. 31. 82. vj. 42. 90.
vij. 30. 95. viij. 30. 32. 38.
48. 69. ix. 23. x. 4. 12. 73.
89. xj. 28. 47. 53. 59. 84.
xij. 17. 33. 36. 57. 74. xiiij.
72. 94. xiv. 12. 16.

nite, iv. 1.

niteant, ix. 73.

nitebas, xii. 68.

nitebat, xij. 15.

nitellam auream, v. 38. †

nitens crine, xij. 38.

nitenti fuste, xij. 57.

nitent, x. 42. 51. viij. 57. ix.
58.

nitere, vj. 42.

nites, v. 24.

nitet, iv. 64. vi. 93. viij. 6.
51. ix. 106. x. 89.

nitidâ, viij. 68. lanâ, ix. 50.

nitidæ, viij. 21. calvæ cam-
pum, x. 83. luci, viij. 21.

nitidas thermas vario de
marmore, x. 79.

nitidique mundi, x. 28.

nitidis, iv. 8. ix. 52. aquis,
xij. 100. astris, viij. 36. ix.
52. palæstris, iv. 8. undis,
viij. 14.

nitido Meliore, iv. 54.

nitidos capillos, xiv. 50. la-
cus, iv. 22. lares, j. 71.

nitidum orbem, ix. 18. se-
renum, vj. 42.

nitidus flexâ comâ, x. 65.
Maro, xj. 35.

nitratâ aquâ, xiiij. 17.

nitri, xiv. 58.

nivali osculo, vj. 94.

nivalibus undis, xiv. 118.

nivaria lagena, xiv. 116.

nivarium colum, xiv. 103.

nivarius faccus, xiv. 104.

nive, j. 116. iv. 42. vj. 32.
xiv. 103. 117. Getica, ix.
104. prima, vj. 32.

nivea, viij. 73. aure, ix. 60.

simplicitate, viij. 73.

niveæ coctæ, ij. 85.

niveam, v. 79. ix. 50. aquam,
xij. 17. pultem, v. 79. to-
gam, iv. 34.

niveas undas, vj. 31.

nivei Galei, xj. 23.

niveis ministris, vj. 49. pul-
tibus, xiiij. 35.

nivem, xiv. 117.

niveo nectare, xiiij. 47. pe-
ctore, xiv. 149. pollice,
vj. 3. stipite, xiiij. 19.

niveos, xij. 49. dentes, v. 44.

nives, ij. 29. iv. 3. v. 38. 65.
vj. 86. ix. 3. x. 82. xiv.
104. 117. æstivas, v. 65.

dominæ, vj. 86. nigras,
ix. 23. tactas, ij. 29.

nivesque, vj. 59.

niveum ebur, xiv. 5.

nivibus effractis, j. 50. pri-
mis, viij. 28.

nix, iv. 2.

nixa, j. 110.

No

Nobile, vj. 73. xiiij. 104. fri-
gus, xiv. 116. funus, viij.
30. garum, xiiij. 82. &c

Mersuleum opus, † 6.

marmor, xj. 14. munus,
ix. 44. nomen, ix. 12.
xiv. 101. onus, xiv. 3.
opus, vj. 73. ix. 95.

nobilem, v. 38. Bilbilim, j.
50.

nobiles olivæ, v. 79.

nobili, v. 36. frutice, iij.
47. virgâ, viij. 66.

nobilique, viij. 66.

nobilibus libellis, vj. 96. fi-
nistris, xiv. 46.

nobiliore fato mori, xj. 70.
rogo, i. 79. tumulo, iv.
59.

nobilis, j. 36. x. 26. xij. 99.
xiiij. 125. parma, xiv. 155.
potor, vj. 78. rixa, j. 37.
uva, iv. 44.

nobilius citrum, xiv. 138.
nomen, ij. 2.

nobiliusve citrum, x. 80.

nobilitata pocula Mentorea
manu, ix. 60.

nobis, j. 44. 60. ij. 2. 91. iij.
33. 38. 82. iv. 7. 31. 83. v.
21. 63. 79. vj. 10. 34. 61.
vj. 7. 92. 98. viij. 3. 41. 51.
ix. 19. 35. 103. x. 14. 33.
65. 73. xj. 19. 40. xij. 5.
56. 96. xiiij. 45. 69. xiv.
43. 139. 205.

nobiscum, vj. 53. ix. 70.

noceam, vj. 51.

noceant, xj. 77.

nocens, † 7. iij. 24. iv. 30.
v. 70. ix. 31. x. 77. xiv. 164.
terra tristi crimine, ix. 31.

nocent, x. 2. 82.

nocentes, † 4.

nocere, v. 77.

nocet, ij. 22. ix. 39. xj. 103.
xij. 56.

nocte, i. 16. ij. 43. vj. 9. viij.
21. ix. 38. x. 58. xj. 57. 60.
105. xij. 32. 57. hesternâ;
j. 28. iv. 15. jubente, xj.
83. mediâ, vj. 39. viij. 3.
x. 82. omni, ix. 63. pri-
mâ, viij. 44. xj. 24. fe-
râ, viii. 75. supremâ, j.
81. totâ, ix. 69. 70. xij.
12. 66. unâ, xj. 98.

noctem, ij. 89. beatam,
107.

noctes, vj. 53. tractæ pe-
jucunda pocula, xj. 105.

noctesque, xij. 38.

noctibus, xij. 49. totis
ij. 5.

noctibusque, vj. 19. noct.

- octis ebriz, x. 87.
 octua, xj. 35.
 octuaz, iij. 93.
 octuas, x. 100.
 octurnalimina, x. 13. pa-
 gina, xj. 18. unda, † 25.
 octurnis Camenis, iv. 90.
 octurnos ignes, xiv. 42.
 octurquum Pana, ix. 62.
 octurnus, x. 70.
 octut, ij. 8. iv. 66. xij. 39.
 octo Acidalio, vj. 13. Scy-
 thico, ix. 104.
 octos, v. 38.
 octum, † 3.
 octulente, v. 49.
 octulentem, iv. 42.
 octulenti, viij. 30.
 octuli, j. 92. iij. 31. iv. 38. v.
 58. ix. 10. x. 90. xj. 14.
 octulim, i. 58. ij. 36. viij. 12.
 octulij, 20.
 octulis, ij. 53. vij. 50. viii. 44.
 octulij. 99. xij. 96.
 octulit, x. 3.
 octulique, iv. 42.
 octulite, xj. 55.
 octulito, j. 25. ij. 74. vij. 75.
 octule, v. 84.
 octulem, ij. 65. 72.
 octulet, iv. 70. viii. 32.
 octulo, j. 9. 58. ij. 28. 36. 49.
 ij. 45. 55. v. 47. 84. vj. 42.
 iij. 12. x. 8. 22. xj. 28.
 octuloi. xij. 37. 60. 98. xiiij.
 3. xiv. 1.
 octuloram, xij. 86.
 octuloras, vij. 43.
 octulorant, ij. 43. xiiij. 2. 6.
 octulorit, x. 75.
 octulorant, j. 108.
 octuloras Afra, ix. 77. picta,
 iij. 55.
 octulorant, j. 97. 108. 118. ij.
 iij. 11. 58. iv. 30. 37.
 36. 79. vj. 60. vij. 95.
 ij. 33. 38. 51. ix. 11. 14.
 95. 104. x. 73. 103.
 9. xiiij. 49. 71. 78.
 7. xiv. 32. 178. affli-
 um, iij. 5. breve,
 ij. 97. delicatum, ix.
 dulcius neclare, ix.
 grande, ix. 2. gra-
 n, iv. 31. impositum,
 31. junctam cognato
 guine, xii. 44. Lace-
 monium, iv. 19. ma-
 um, ij. 2. majus, vij.
 molle, ix. 12. natum
 n rosas & violis, ix. 12.
 nobile, ix. 12. xiv. 101.
 nobilius, ij. 2. notum,
 iij. 95. promissum, vj. 3.
 verum, ix. 97. victurum,
 x. 26.
 nomenclator, x. 30.
 nomenque, j. 106. 115.
 Nomentana arbore, x. 94.
 lagena, x. 48.
 Nomentana otia, x. 44. vij.
 vindemia, xiiij. 119.
 Nomentani, vi. 63. vij. 92.
 ruris, vj. 45.
 Nomentanis agris, i. 106.
 arboribus, xiiij. 42.
 Nomentano, ix. 61.
 Nomentanum vinum, xiiij.
 119.
 Nomentanus ager, ij. 38.
 Nomenti sicci, xij. 57.
 Nomento, xiiij. 15.
 nomina, vij. 33. 43. viij.
 66. xiiij. 3. xiv. 73. 110.
 196. antiqua, xiv. 43.
 crassiora, xij. 18. ditata,
 vij. 56. duriora, iv. 55.
 ingentia, xj. 6. magna,
 v. 17. mascula, xj. 44.
 nequiora, ij. 4. nova, xij.
 26. pulcherrima, xiv. 85.
 rustica, iv. 55. terria, xj.
 5. vera, xiv. 170. victura,
 vii. 43.
 nominabit, x. 78.
 nominat, iij. 68.
 nomine, ij. 2. 68. iij. 1. 34.
 v. 15. 22. vij. 11. ix. 17. 50.
 x. 73. Græco, xiv. 58.
 Herculeo, iv. 44. tuo di-
 gna munera, ix. 74. vano,
 iv. 11. vero, vj. 88.
 nomini relicto, viii. 8.
 nominis, iv. 11. vij. 96. ix.
 86.
 nomismata, xij. 63.
 non, † 3. 17. j. 53. 69. ij. 26.
 75. iij. 8. 44. iv. 71. v. 26.
 49. 75. vj. 23. 44. vij. 63.
 viij. 24. 26. ix. 1. 84. 86.
 x. 14. 70. xj. 64. 82. 97.
 102. xij. 17. xiiij. 39. 121.
 xiv. 18. 43. 140. male no-
 tus eques, v. 13. nimis
 rusticulum libellum, x. 19.
 nona, iv. 8. viij. 3.
 nona trieteride, x. 53.
 nonam, iv. 8.
 nondum, j. 43. 67. 104. iij.
 32. vi. 10. 29. ix. 3. 30. x.
 2. 93. xj. 85. xiiij. 42. xiiij.
 38. 44. 74. xiv. 8.
 nondumque, iij. 47.
 nonnulli est, xij. 75.
 non nisi, vj. 45.
 nonnulla, ix. 27.
 non vult, iij. 38. 90.
 norat, v. 10. xiv. 43.
 Norbane, ix. 86.
 Norbona lata, vij. 73.
 Noricosque, iv. 55.
 norint, † 28.
 norunt, j. 105. iv. 30. x. 2.
 xiv. 90. 104.
 nos, † 18. iij. 45. 82. iv. 55.
 57. v. 21. 61. vj. 55. vij.
 41. viij. 82. ix. 26. 51. x.
 75. xj. 58. 64. xiiij. 57. xiiij.
 6. 33. xiv. 122. 152.
 nosse, v. 5. vij. 50. viij. 15.
 30. xj. 53.
 nossem, i. 113.
 nossemus, v. 21.
 nosses, j. 3.
 nofter, iv. 42. v. 17. vj. 26.
 vij. 26. 58. viij. 3. ix. 35.
 37. 87. x. 92. xj. 40.
 nosti, v. 6. vij. 36. 50. 96. ix.
 48.
 nostis, ij. 44. iij. 37.
 nostra, j. 5. 62. ij. 43. 77. iij.
 100. v. 2. 16. vij. 11. 85.
 viii. 50. 82. ix. 23. 26. x.
 78. 82. xi. 20. 24. xii. 9.
 96. xiiij. 25. 71. xiv. 94.
 103. 104. Musa, iv. 49. otia,
 iv. 25. Thalia, ix. 27.
 nostra, ij. 43. 53. 75.
 nostræ, iv. 25. v. 3. vi. 43.
 64. viii. 73. ix. 83. x. 2.
 Pallados, iv. 53. terræ,
 iv. 55.
 nostræque, j. 50.
 nostram, v. 51.
 nostras, j. 13. 100. v. 81.
 vi. 10. vii. 50. ix. 53. 55.
 101. x. 10. xiii. 14. oras,
 xii. 100.
 nostri, † 28. j. 26. 89. iv.
 80. v. 8. 10. vi. 10. 68. 70.
 vii. 70. 1. 30. 33. 37. 88.
 viii. 70. ix. 9. 44. 72. 81.
 86. x. 20. 33. 61. 64. xii.
 17. 18. xiv. 13. 93. Fau-
 stini, iij. 58.
 nostris, j. 54. 73. 87. ij. 71.
 iij. 3. 67. iv. 11. 14. 31. v.
 5. 60. 63. 64. vii. 6. 26. 96.
 viii. 55. ix. 19. 23. x. 14.
 xi. 95. 105. xii. 15. xiv.
 138. auribus, iv. 41. li-
 bellis, iv. 29. 49.
 nostro, j. 97. iij. 99. v. 37.
 38. vii. 11. 30. 45. 51. 55.
 83. 90. viii. 42. 66. ix.
 f ij 238

23. 29. 49. 61. 68. x. 104.
xii. 49. xiii. 87.
nostroque, xii. 11.
nostrorum, v. 15.
nostros, j. 5. 30. 53. iv. 10.
72. v. 38. vi. 61. 85. vii.
50. 51. 76. ix. 83. x. 64.
82. xi. 4. 40. xii. 9. xiv. 6.
nostrum, ij. 41. iv. 82. v.
57. vi. 23. viii. 56. ix. 86.
x. 104. xii. 51. xiii. 1.
xiv. 1. 69. ferrum, ij. 32.
Tagum, iv. 55.
nota, vij. 16. 28. 68. x. 2.
xi. 26. 88. xii. 98. xiv.
135. carmina, vii. 70. gau-
dia, ix. 37.
notique, j. 102.
notarapacitatis, vi. 72.
notanda, xii. 62.
notam, v. 38. lethalem, vii.
36.
notare, vi. 22.
Notariorum, v. 52.
Notarius, xiv. 208. velox,
x. 62.
notas, ix. 26. caryotidas
theatris, xi. 32. fraudes,
j. 88. manus, † 10.
notata, x. 38. 78.
notatos, vii. 16.
notatum rus, vii. 30.
notatur, ij. 56. v. 50.
notatus famulus, ij. 21.
notavi, ij. 71. xi. 100.
notet, j. 4. ij. 66. vii. 17. 61.
viii. 45. ix. 14.
noti celeres, ix. 39.
notior, vij. 28. Andromene
caballo, x. 9. umbra, xii.
52.
notis, xiv. 92. hibernis,
viii. 14.
notissima domus, ix. 62.
notissimus, vii. 63. cultor,
vi. 73.
noto, xiv. 11. Æolio, v. 52.
favore, vii. 25. Pompeja-
no, xi. 22.
notos amores, vii. 49.
notum, iv. 43. xiii. 72. mu-
gilem, x. 30.
notumque nomen, ij. 95.
notus, j. 1. iv. 67. v. 13. vi.
28. vii. 39. xii. 38. cul-
tor amicitiae, ix. 86. diffi-
mulator, iv. 89. liber,
j. 67.
nova, vi. 8. viii. 80. ix. 50.
x. 93. amphora, vi. 27.
dona, vi. 79. gloria, viii.

15. Leda, ix. 106. nomi-
na, xii. 26. nupta, xi. 79.
pars, x. 2. res, † 18.
Roma, v. 7. templa, ix.
65.
nova ambitione, xii. 96. ami-
câ inflammatus, x. 86.
monetâ, xii. 55.
novacula caeca, vii. 60. sa-
va, ij. 66. stricta, xi. 59.
tura, xi. 59.
novæ, xii. 43. lætitiæ, viii.
11. monetæ, iv. 28. nu-
ptæ, ij. 93.
novare, xiv. 7.
novastigres, viii. 26.
novem, v. 6. vi. 30. viii. 7.
dominas, xii. 3.
novemque sorores, ij. 22.
novembres, ij. 58.
novenos, x. 24.
noverca, iv. 16. v. 66. x. 67.
novercæ, iv. 16.
novere, x. 33. 58.
noverit, vi. 64.
novi, j. 113. 114. 116. ij. 40.
ij. 68. iv. 77. v. 6. ix. 36.
templi, iv. 53. xii. 3.
novimus, xiii. 2.
Novio, j. 87.
novis, v. 10.
novissima fragmenta, viii.
57.
novit, j. 40. 67. 94. ij. 52.
ij. 63. 81. vi. 39. 64. 82.
vii. 24. x. 15. xiv. 8. 201.
Novium, j. 87.
Noviumque, vii. 71.
Novius, j. 87.
novo lustro, iv. 45. mense
x. 41.
novos sales, xiii. 1.
novum Jovem, vii. 72. ne-
fas, j. 13. theta, vii. 36.
novus, j. 55. ij. 36. iv. 10.
v. 66. viii. 71. xi. 45. ami-
cus, ij. 36. dies, v. 66.
libellus, iv. 10. sodalis, j. 55.
nox, ij. 90. vi. 58. viii. 50.
x. 38. non ebria, x. 47.
einta, ix. 3. longa, iv.
7. lucubrata, iv. 90. mitis
& ultima, x. 71. soluta
curis, x. 47.
noxia lingua, ij. 61. mater,
v. 68. turba, ij. 91.
noxias aves, x. 5.
noxius, j. 86.
Nu
Nube, ix. 25. inferiore,
viii. 36.

nubere, v. 17. vii. 57. viii.
12. ix. 6. x. 8. xi. 24. xii.
42.
nubilâ fronte, ij. 11.
nubila massa, viii. 51.
nubilus, vi. 10.
nubis, vi. 22.
nubit, iv. 13. vi. 7. 47.
nuce picatâ, xi. 19.
nuges, xiii. 1. xiv. 18. parca,
iv. 66. pineæ, xii. 25. fa-
turnalities, v. 31. vii. 90.
nucibus, xiv. 1. relictis, v.
85.
nucipersica, xiii. 46.
nucleosque, xj. 87.
nuda, † 7. ij. 51. 71. vi. 32.
pectora, vi. 32. x. 50. puel-
la, xi. 105. Venus, viii. 1.
nudæ calvæ, xii. 45.
nudam, iv. 28. x. 81.
nudet, ij. 66. xi. 85.
nudi, vii. 31. j. 34. xiv. 81.
grabati, j. 93. grabat-
sponda, xi. 57. juvenes
vii. 34. sales, v. 2. stipitibus
vii. 31.
nudo clune, xi. 101. equo
xiv. 86. foco, viii. 67. Ga-
nymede. xi. 23. latrone
xii. 64. pectore, j. 9. x.
85. solo, v. 63. toro
xiv. 148. trigone, vi.
71.
nudorum, xii. 71.
nudos viros, ij. 68.
nudum, j. 24. iv. 53. v. 1.
vi. 68. xi. 62. caput,
50. x. 83.
nudus, vi. 77. ix. 57. aper
j. 44.
nugarum, vii. 25. ix. 1.
nugas, iv. 10. 83. vi. 8.
vi. 64. vii. 10. 50. viii.
x. 17. xi. 95. xiii. 2. a-
chetypas, vii. 10. difficile
ij. 86. dulces, viii. 3. f-
lices, iv. 64.
nugis, j. 114. ij. 4. iv. 7.
vii. 13. xiv. 183. peregr-
nis, ij. 55. positus, xi.
185.
nulla, j. 72. 91. 110. ij. 6.
ij. 69. iv. 71. 89. v. 1.
20. 56. 63. vi. 10. 4.
vii. 17. 29. viii. 20. 51.
72. 74. x. 23. 32. xj. 6.
105. xii. 21. xiv. 74. c-
mina, xi. 91. gloria
xii. 36. xiii. 85. janua,
71. mora, ix. 69. puell-

xiv. 205. spontula, iij. 30.
 cellus, iv. 42.
 ilaque, vii. 20. mica, vii.
 24.
 illa, j. 32. vi. 21. ix. 76.
 non lege, xi. 24. ratione,
 iij. 30.
 illa, v. 24. vi. 42.
 illam, iij. 79. iv. 82. x. 35.
 namque partem, xij. 101.
 illas, v. 62. vi. 37. 42.
 illi, iij. 15. 80. iv. 12. 54.
 79. v. 82. vii. 54. x. 14. 43.
 71. xi. 103. xii. 10. 34. 49.
 illis, v. 29. vii. 44. 83. xii.
 77.
 illo, iij. 80. v. 62. vi. 42.
 vii. 11. 52. x. 65. xi. 52.
 dii. 64. Apolline, iij. 89.
 igne, xi. 57. loco, iv. 60.
 ore ferri, ix. 19. umbi-
 lico, iij. 6.
 illoque, † 17.
 illos, j. 16. iv. 84. viii. 81.
 capillos, xiv. 25. num-
 mos, xiv. 219.
 illum, † 27. j. 24. iij. 27.
 ii. 41. 46. 60. viii. 11. fu-
 em, xii. 75.
 illos, j. 44. 74. iij. 44. iv.
 1. vi. 64. xiii. 11. xiv. 14.
 illo, vii. 99. honos,
 7. 31.
 illo, iij. 80. iv. 58.
 illo, x. 52. 97. xi. 105. xii.
 illo. pauper. xi. 6. Sanctus,
 i. 16.
 illo, iij. 62. x. 39.
 illo, vi. 47. x. 10. 35. 44.
 i. 6. pacifici, xii. 63.
 illo, x. 76.
 illo, xi. 6.
 illo, ix. 28.
 illo Galle, x. 33.
 illo, † 12. 13. 17. j. 69.
 illo, ix. 44. x. 92. dul-
 illo, ix. 2. Herculeum, ix.
 04.
 illo, ix. 30.
 illo, iv. 40.
 illo, j. 40.
 illo, viii. 65.
 illo, vii. 13. 64.
 illo, iv. 22.
 illo, iij. 52. vi. 34. viii.
 illo. 56. 66. ix. 38. xi. 63.
 illo. 57. xiii. 10.
 illo, ix. 36. x. 28. 38.
 illo. 40.
 illo, xi. 35.
 illo, j. 16. x. 23. 53.

numerata pecunia, xi. 71.
 numeratur, iij. 6. viii. 68.
 xiv. 17.
 numeravi, iv. 40.
 numeravit, viii. 28. ix. 60.
 numerem, viii. 78.
 numeres, iv. 37.
 numerer, vii. 8.
 numeretur, † 27. v. 66.
 numero, xiv. 15.
 numeros, x. 44.
 numerosa splenia, iij. 29.
 numerosior, iv. 1.
 numerosus debitor, liij. 31.
 numerum, viii. 51. xiv. 199.
 numerus, v. 50. major,
 xj. 25.
 Numidica, xiii. 73. gutta-
 ta, iij. 58.
 Numidum gentes, xii. 26.
 numina obnoxia, ix. 88.
 pia, xi. 4. prisca, iij. 24.
 numine laevo, vi. 85.
 numinis magni, vii. 11.
 numismata, j. 12. lasciva,
 viij. 78. octo, ix. 32.
 nummi, iv. 51. xii. 53. tre-
 centi, xii. 71.
 nummis, j. 67. iij. 43. 57.
 iv. 37. densis, viii. 44.
 mille ducentis, x. 31. mul-
 tis, vi. 5. quatuor, xiii.
 3. solvendis, xiv. 35. tri-
 bus, iij. 43. viginti, xii.
 26.
 nummorum, vii. 52. xii. 29.
 nummos, j. 77. iij. 26. iv.
 15. v. 43. viii. 13. 17. ix.
 33. 47. x. 14. xi. 67. xij.
 25. xiiij. 126. xiv. 9. cen-
 tum, x. 75. mille, x. 75.
 nullos, xiv. 219. tricenos,
 x. 27. vicenos, iv. 26.
 nummularius otiosus, xij.
 57.
 nummus, xiiij. 3.
 nunc, † 10. 16. j. 13. 48.
 iij. 1. 6. iij. 59. 91. iv. 30.
 64. v. 8. 16. vi. 6. 15. vij.
 60. 63. viij. 21. 63. 78.
 ix. 44. 67. x. 2. 70. xj.
 7. 62. xij. 15. 73. 83. xiiij.
 45. 46. xiv. 85. 151.
 nuncupat, ix. 14.
 nuncupatur, ix. 12.
 nuncia avis, viij. 32.
 nunciat, viij. 67. x. 48.
 nuncius, vij. 5.
 nunquam, j. 24. 91. iij. 6.
 12. 25. 74. iij. 6. 13. 16.
 27. iv. 5. 16. v. 6. 23. vi.

73. vij. 62. viij. 24. ix. 42.
 96. x. 47. xj. 63. xiiij. 69.
 73. 126.
 nunquid, j. 35. 75. 107. iij.
 51. v. 59. 81. vj. 12. 32. 68.
 vij. 15. 49. viij. 21. 55. ix.
 45. x. 26. 68. 75. xj. 1. xij.
 42. xiv. 62. 221.
 nuper, j. 48. iij. 36. 57. 93.
 iv. 44. 61. 78. v. 27. 71.
 vj. 10. vij. 60. viij. 9. 33.
 65. ix. 32. x. 25. xij. 3.
 15. 29. 71. xiv. 53. 128.
 nupisti, v. 17. vij. 57.
 nupit, j. 25. iv. 25. v. 76.
 xij. 42.
 nupta, xj. 24. Lacana, ix.
 106. nova, xj. 79. villica,
 iv. 66.
 nupta nova, iii. 93. un-
 placere, x. 35.
 nupta, xij. 66.
 nuptiale basium, xj. 99.
 nuptias, i. 11. vi. 8.
 nupturire, iij. 93.
 Nursinas pilas, xiii. 20.
 nuro Latia, x. 6.
 nuro Romanam, xii. 21.
 nurus, xi. 54. xiv. 59. La-
 tias, iv. 75.
 nurusque, ii. 41.
 nusquam, † 7. i. 4. 50. 56.
 iv. 16. 66. vi. 42. vii. 72.
 xii. 24. xiv. 138.
 nutantia pondera, i. 89. v.
 12.
 nutibus, iii. 82.
 nutrit, vi. 27.1
 nutritem, x. 67.
 nutrita, xi. 70
 nutritor Tartessicus, viii.
 28.
 nutrit, v. 1. xi. 79.
 nutu, ix. 28. levi, vi. 82.
 ix. 45.
 Nympha, ix. 59. 67. cana,
 vi. 43. domestica, vi. 47.
 lasciva, vi. 68.
 Nympha, xj. 83.
 Nympharum, j. 50. iv. 57.
 ix. 59. x. 7.
 Nysa, iv. 44.

O.

O Bene quod, vij. 14.
 conscia virgo, vi. 10.
 cui Tarpeias licuit contin-
 gere quercus, iv. 54. cui
 virgineo flavescere conti-
 git auro, ix. 24. demens,
 vij. 24. dilecta Deis, o
 magni

magni Cæsaris arbor , ix.
 62. dulce ingenium , † 20.
 dulce litus , x. 30. facinus ,
 iij. 19. fallax atque inficia-
 tor , j. 104. fallax , xj. 74.
 fames amicorum , iij. 7.
 felix animo , felix Nigrina
 marito , iv. 75. felix , ix.
 57. Fidentine , j. 39. frustra
 locuples , ô dissimulator ,
 v. 26. Galle conchis levior ,
 ij. 47. grande ingenium ,
 ii. 44. grande fati crimen ,
 ii. 65. Hymenææ , iv. 13. ju-
 cunda solitudo , xij. 24.
 Juliarum dedecus Kalendarum ,
 xij. 32. Lucina fe-
 rox , † 12. magum facinus ,
 xi. 94. malus tu quisquis
 es , vj. 49. mater , ij. 34.
 medicina gravis , xj. 72.
 mihi post nullos Juli me-
 morande sodales , j. 16.
 mihi curarum pretium ,
 i. 77. mihi grata quies , ô
 blanda Thelephore cura ,
 xj. 27. molles annos quin-
 decim , x. 38. mores , vj. 2.
 mores , ô tempora , ix. 72.
 nemus , ô fontes , x. 51.
 nostri ne festinatelibelli , v.
 10. nox quam longa es , iv.
 7. nox omnis & hora , x.
 38. nullis Ovidi tacende
 linguis , vii. 44. Paulle
 malus es , iv. 17. Phœbe
 novemque sorores , ij. 22.
 pudor , ô pietas , viii. 78.
 puella ride , ij. 41. puer
 dulcissime , ix. 37. quo-
 niam prælia , quas utrinque
 pugnis , x. 8. quàm blan-
 dus es , ij. 4. quam certa
 fuit , † 13. quam dignus
 eras alapis , v. 62. quam
 magnus homo es , quam
 tu cupias , xj. 57. quam me
 nimium probas , vij. 10.
 quam pene , vj. 58. quam
 Regule , diligenter erras ,
 vij. 30. quam sæpe peter
 vina , xij. 13. quam re heri
 Carulla vellem , viij. 52.
 quam terribles exarsit in
 iras , † 9. quanta est gula ,
 v. 71. quanta scabie miser
 laborat , vj. 37. quantos ri-
 sus movebit , viij. 28. quan-
 tum Cinna tacere potes ,
 viij. 7. quantum cogit ege-
 stas , xj. 88. quantum est

ingenium , † 14. quantum
 mihi nominis paratur , ô
 quæ gloria , vij. 96. quan-
 tum per colla decus , viij.
 55. Quin&iane , v. 18. quo-
 ties pulsabis , xj. 17. quo-
 ties , ix. 86. rerum felix tu-
 tela , v. 1. scelus , xj. 94. fe-
 vere , viij. 61. soles , x. 51.
 stulte , xiv. 139. stulti , ij.
 40. tardus nimis & piger
 maritus , ix. 41. tristi crimi-
 neterra nocens , ix. 31. tu-
 nicata quies , x. 51. vacerra ,
 xij. 32. vinitores , villicique
 felices , x. 30.

Ob

Ob , ix. 23.
 obesus scarus , xij. 84.
 obibar , j. 91.
 objecta specularia , viij. 14.
 objecture , v. 70.
 obit , xj. 83.
 obligatque , vij. 38.
 oblitur , xj. 46.
 obliquâ garrulitate , vij. 61.
 oblita , vij. 93.
 oblirus , v. 7.
 obnoxia numina , ix. 88.
 obruet , v. 43.
 obruit , iv. 11.
 obrutusque , ix. 41.
 obscæna lena , xj. 62.
 obscæna pruriginis , iv. 48.
 obscænos cinædos , vj. 50.
 obscura , ij. 8. gloria , xiv.

171.

obscuraque palla , xj. 105.
 obscuras lucas , vj. 59.
 obscurent , xiv. 5.
 obscuro veneno , j. 79.
 obscurus , j. 50. v. 13.
 obserata , vij. 19.
 observant , iv. 54.
 observare , v. 51. ix. 103.
 observas , xj. 40.
 observat , vij. 49.
 observes , ix. 92. xij. 29.
 obsidet , ii. 17.
 obsonator , xiv. 217.
 obsonia , iii. 23.
 obstante , v. 66.
 obstantem feram , iv. 54.
 obstat , xi. 97.
 obstat , i. 88. iv. 29.
 obstrepe , vii. 17.
 obstrepis , i. 96.
 obtrivisse , x. 17.
 obvina turba , iv. 53. xiv. 169.
 obvios , vii. 94.
 obvium , xi. 7.

Oc

Occasio brevis , viij. 9.
 occidit , x. 50.
 occidit , i. 81. iv. 11. 63. vi.
 68. 85. vii. 39. ix. 31.
 occifus , ii. 84.
 occubuit , † 19.
 occupare , v. 14.
 occupat , iii. 24. vii. 60.
 occupato , vii. 96. lecto , iii.
 82.
 occupatus , xi. 107.
 occurre , vii. 94.
 occurris , i. 118. ii. 67.
 occurrit , iii. 14. 44. ix. 28.
 occurrunt , xi. 99.
 Oceani , vi. 64.
 Oceano viso , v. 28.
 Oceanum , v. 24. Callaicum
 x. 37.
 Oceanumque , x. 44.
 Oceanus , ii. 95. vi. 9.
 ocellis ficcis , i. 93.
 ocia , iv. 25.
 ociosa , ii. 37.
 ociosus , i. 97.
 ociosum tempus , v. 21.
 ocium , iii. 36.
 octaphoro , vj. 84.
 octava , iv. 8.
 octavam , x. 48. xi. 53.
 octavum marmor , ix. 65.
 octavus , viij. 71.
 octies , viij. 64.
 octo , ij. 57. v. 12. vij. 52. ix.
 3. xiv. 87. numismara , ix.
 32.
 octobres Idus , xij. 68. Ka-
 lendas , x. 87.
 octobris Idus , x. 62.
 oculi , ix. 85.
 oculis , iv. 78. vij. 6. ix. 46.
 x. 59. xij. 15. devoranti-
 bus , j. 97.
 oculisque comedit , ix. 60.
 oculo , vj. 78. viij. 59. xi.
 23. altero , iv. 65. utroque
 viij. 59.
 oculoque , v. 14.
 oculos , ij. 91. iij. 92. iv. 78.
 viij. 2. ix. 16.
 oculosque , vj. 80.
 oculum , j. 93. iij. 8.
 oculus , vj. 78.
 Od
 Oderat , ix. 81.
 oderit , viij. 3.
 odi , v. 18. vij. 42. xij. 39.
 odit , vi. 59. 61. vij. 11. vi.
 51. x. 4.
 odiosus , ii. 1. viij. 6.
 odiff

- disse, xij. 13.
 differ, vij. 23.
 dor, j. 88. ii. 12. iij. 24. alie-
 nus, ij. 12. duplex, j. 88.
 impudicus, xii. 32. teter,
 iii. 24.
 doræ Floræ, vi. 80.
 lore, vi. 93. ix. 63.
 dryfio orbe, vii. 7.
 dryfios triones, vii. 79.
 Oe
 ebalius puer, xi. 44. xiv.
 17.
 edipodas, ix. 26.
 edipoden, x. 4.
 ephori, vi. 89.
 etiæ rogi, ix. 67.
 Of
 ella curva, xiv. 221.
 ellæ, x. 48.
 ellas subitas, xii. 48.
 endere, ij. 23. 32. ix. 56.
 endimur, vii. 47.
 endor, vi. 7. vii. 17.
 endunt, vij. 24.
 enfa, xii. 57.
 enfa aquæ, viij. 33.
 ento poll ce, viii. 75.
 enfus, ix. 44. xii. 78.
 enas, v. 6.
 eniis, j. 56.
 enio, iv. 79.
 eniofe, j. 71.
 eniolus, v. 23. homo, x. 88.
 enicum, j. 91. viii. 57. x.
 73. xj. 66.
 Oh
 e, iv. 91.
 Ol
 e, ii. 68. iv. 36. x. 54.
 as, iij. 93.
 bit, xiv. 146.
 i, xii. 71.
 nt, ij. 12.
 ntem, funera myrrham,
 xi. 55.
 ntes, vj. 85.
 nri fundone, ii. 16.
 ntis mariti, xiv. 140.
 o, iv. 90.
 re, iii. 12. 28. 55. iv. 4. vi.
 5. xi. 31. xii. 87.
 rent, ix. 60.
 s, ii. 12. iv. 4.
 t, i. 88. ij. 12. 29. iij. 63.
 5. vi. 93. ix. 12. xj. 31.
 xiii. 98.
 um, iii. 58. v. 78. Vena-
 ranum, xij. 98.
 icere, iij. 49. vi. 36.
 icit, vii. 93.
 olidæquæ vestes, j. 50.
 olidam vulpem, x. 37.
 olim, j. 93. 108. v. 61. vii.
 88. ix. 72. x. 79. xii. 52.
 oliva, j. 44. xij. 36. vilis,
 ix. 27.
 oliva p. cena, ix. 55.
 olivæ, j. 104. xj. 53. xiii. 36.
 Albanæ, ix. 24. luleæ, ix.
 36. nobiles, v. 79. parca,
 iv. 46.
 olivas pares, vij. 30.
 olivi, iv. 90.
 olivifera corona, xij. 100.
 olivis, xiii. 1.
 Ollus, iij. 48.
 olla plena, xii. 32.
 olla multa, xii. 18.
 ollares uvæ, vii. 19.
 ollas plebeias, xij. 8.
 olor Spartanus, viii. 28.
 olores Ledæos, j. 54.
 Olphicus, ix. 97.
 oluere, ix. 62.
 olus, iii. 58. xii. 31. canum,
 vii. 30. Niliacum, xiii. 57.
 Olympi, xiv. 175.
 Olympiadas, vii. 39. innu-
 meras, iv. 45. quindecies
 actas, x. 23.
 Olympo ætherio, ix. 4.
 Om
 Omnibus lætis, xii. 100.
 omne, † 21. j. 91. ix. 86. x.
 92. argentum, iv. 39. ge-
 nus, iv. 39. iter, vi. 80.
 ius, j. 102. limen, viii.
 44. opus, xiv.
 omneis, ii. 16. iii. 43. iv. 2.
 copias, iii. 47.
 omnem fumum, xiii. 32.
 omnes, j. 44. 55. 86. 98.
 100. 118. ii. 40. iii. 10. 38.
 58. 79. iv. 49. 84. v. 24. 57.
 62. vi. 44. vii. 94. viij. 44.
 57. 61. 79. ix. 64. x. 5. 16.
 35. 58. 63. 88. 91. xi. 5.
 14. 76. xii. 3. 15. 70. 82.
 xiv. 11. colei, xii. 85.
 Machaonas, ii. 16. rimas,
 xi. 99. tubos, xi. 62.
 omni, † 7. viii. 2. ix. 60. 77.
 x. 59. angulo, iij. 58. ar-
 te, xii. 84. in turba. ix.
 99. nocte, ix. 63.
 omnia, j. 86. ii. 4. 7. 14.
 64. iij. 13. 26. 69. iv. 62.
 64. v. 25. 79. vi. 93. vii.
 52. 66. 99. viij. 78. ix.
 39. 42. x. 46. xj. 9. 58.
 71. 108. xii. 12. 84. 96. ob-
 sonia, iii. 23.
 omnibus, † 12. j. 41. 90.
 110. ii. 41. iii. 82. v. 12.
 25. 45. vj. 44. vij. 81. 96.
 viij. 50. x. 24. 30. 67.
 87. conclavibus, xi. 78.
 digitis, xi. 60. horns, j.
 87. lætis, xj. 100. libel-
 lis nequior, xj. 16. mo-
 dis, xij. 66. molestis ex-
 clufis, ix. 92.
 omnino, ij. 56. iij. 45. iv.
 29. 66. x. 68. xii. 40.
 omnis, vj. 6. vij. 31. viij. 15.
 50. x. 6. 37. 38. 68. xi.
 18. xij. 90. amica, j. 72.
 calculus, xii. 34. dies,
 viij. 78. honos, viij. 8.
 hora, x. 44. labor, † 1.
 fenior, vij. turba, iij. 58.
 xij. 3. vesica, iv. 49. vox,
 vii. 5.
 omnium, vii. 6. 33. x. 72.
 xi. 16.
 On
 Onager pulcher, xij. 101.
 tener, xij. 97.
 onera, j. 56.
 oneratur, iv. 78.
 oneri, xi. 42.
 onerosa casa, vi. 43. ingenf-
 que turba, ix. 56.
 onocrotali Ravennatis, xj.
 22.
 onus, j. 7. 38. vi. 77. viij.
 75. xij. 100. xij. 29. no-
 bile, xiv. 3. par, † 16. ta-
 citum, viii. 51.
 onyx calcatus, xii. 50. par-
 va, vii. 93. parvus, x.
 48. pinguis, vi. 42. fic-
 cus, xi. 50.
 Op
 Opacas umbras, j. 89.
 Opelicus unctor, xii. 71.
 opemque, viij. 75.
 operæ, vj. 36.
 operam, xij. 2. togatama
 iij. 46.
 opere factio, iii. 58.
 operi, v. 53. xj. 82.
 operata, x. 96.
 operatas menfas, x. 54.
 operatos orbes, ix. 60.
 operum, xiv. 222.
 operumque, iv. 83.
 opes, iv. 78. v. 19. 43. 82.
 viii. 18. 26. ix. 23. 60. x. 2.
 xj. 6. xij. 63. arsuras, xj.
 † iij.

5. concuffas, xj. 42. im-
 meritas, vii. 31. largas, j.
 iv. 73. v. 26. laxas, ii. 30.
 Libertinas, v. 13. magnas,
 ix. 66. miferas, † 4. pa-
 trias, ix. 84. ftultas, ij.
 16. tantæ, xii. 55. tenues,
 x. 96. varas, x. 48.
 Ophitzæ, vj. 42.
 ophthalmicus, viij. 74.
 opibus, iij. 75. v. 70. xi. 6.
 tantis, ij. 43. iij. 40.
 opimi, j. 27. ij. 40. iij. 26.
 xiii. 113.
 Opimiani, ix. 89.
 Opimiano nigro, x. 49.
 Opimianum neftar, iij. 82.
 opobalfama, xiv. 59. laffi,
 xj. 9.
 ὄπτιμιον, ix. 13.
 oportet, iv. 39.
 Oppiane, vi. 42. viii. 25.
 Oppianus, vii. 3.
 oppida, iii. 95.
 oppidum, x. 30.
 oppigneravit, ij. 57.
 oppofita manu, iiii. 68.
 oppofuitque, x. 85.
 oppreffa plumæ, xv. 159.
 opsonia omnia, iiii. 23.
 optabat, ix. 52.
 optabis, vii. 95.
 optabifque, x. 78.
 optare, xi. 81.
 optarent, j. 100.
 optarit, x. 92.
 optas, x. 71.
 optasset, ix. 40.
 optat, ii. 90. vj. 59. xi. 56.
 optavitque, viii. 2.
 optem, iv. 91.
 optemus, j. 100.
 optes, x. 47.
 optet, vj. 25. viii. 86.
 optima, j. 19. iv. 55. pars
 anni, id est, ver, ix. 12.
 vina, j. 19.
 optimam Bilbilin, iv. 55.
 optime patet, xij. 63. pa-
 ter Divum, xiv. 180.
 optimi coloris, viii. 10.
 optimum convivium, ix. 79.
 optimus, j. 42.
 opco, j. 56. viij. 61. xij. 49.
 opum, iv. 40.
 opus, † i. 16. 27. j. 54.
 93. ii. 50. 77. iii. 38. v. 31.
 41. vi. 13. vii. 62. 68. 91.
 viij. 51. ix. 32. 39. 86. x.
 21. 55. 59. xi. 30. 61. 105.
 xij. 2. xiv. 115. 135. 208.

Apellæum, vii. 83. bre-
 ve, iv. 83. xii. 5. cultum,
 j. 26. debile, viij. 6. elap-
 sum manibus, x. 2.
 Eoum, viij. 36. frequens,
 iv. 29. grande, v. 5. igno-
 tum, xj. 79. laborque fel-
 lix, ix. 45. lafcivum, ix.
 27. leve, viij. 33. nobile
 & Herculeum, † 6. no-
 bile, vi. 73. ix. 95. omne,
 xiv. 1. Rhodium, j. 71.
 opusque, ix. 44.

Or

Ora, j. 49. 61. ii. 75. iiii.
 19. 93. vj. 34. 93. viij. 82.
 viij. 3. 36. ix. 78. 104. x.
 10. 28. xiiij. 89. xiv. 126.
 ampla, j. 60. aperta, j.
 15. blanda, vij. 86. frigen-
 tia, x. 26. Jovis fereni,
 ix. 25. laxa, vi. 74. ma-
 gna, xii. 60. muta, ix.
 76. pia, j. 79. prodigiosa,
 v. 36. pulchra, ix. 67.
 Romana, v. 70. x. 99. sæ-
 va, j. 23. vilia, ii. 72.
 oraque, v. 36. ix. 26.
 orabat, iv. 67. 73.
 oranti, v. 74. nummos ami-
 co, ix. 47.
 oras, viij. 76. auriferas, x.
 20. Euganeas, x. 93. no-
 ftras, xii. 100.
 orat, xi. 28.
 oratione, v. 29.
 orba, ij. 32. vj. 60. Lesbica,
 vij. 13.
 orbata Bononia, vj. 85.
 orbe, † 27. iv. 30. vj. 64.
 vij. 16. 28. 51. viij. 36. af-
 ferto, vij. 62. Hesperio.
 viij. 78. Hyperboreo, ix.
 104. lazo, xiv. 169. odry-
 ſio, vii. 7. othryſio, ix.
 95. perdomito, ix. 44. to-
 to, j. 1. ii. 66. v. 13. 75.
 viij. 61.
 orbem, v. 61. vi. 3. viij. 51.
 nitidum, ix. 18.
 orbes, ix. 23. 60. binos,
 ix. 32. Libycos, ij. 43.
 operos, ix. 60.
 orbi, ix. 21.
 orbis, viii. 6. ix. 7.
 orbita b evis, xiv. 33.
 orbos solos, vi. 27.
 orbus, xj. 45. 84.
 Orciniana ſponda, x. 5.
 ordeum, xiiij. 11.
 ordinata, iij. 58.

ordine flexo, iij. 63.
 ordine vario, † 26.
 ordines peros, v. 8.
 ordo minor, iv. 2.
 ore, j. 105. ij. 61. iij. 5. 72.
 81. iv. 87. v. 36. 38. vii. 87.
 viij. 65. ix. 81. x. 32. 48.
 xj. 62. aperto, v. 56. Apol-
 lineo, vj. 29. arcano,
 j. 40. aſtrifero, viij. 28.
 avido, j. 43. Aufonio
 potens, ix. 88. blaſo,
 v. 36. cæco, iiii. 19. cer-
 to, vi. 73. duro, xi. 23.
 facundo, vj. 64. gelido,
 vj. 58. grato, viij. 62. in-
 ciſo, iij. 60. ingenti, j.
 7. iv. 14. ingrato, † 10.
 largo, viij. 70. Mæonio,
 vii. 25. multo, iiii. 94.
 niger, xij. 54. Niliaco
 niger, x. 12. pio, xj. 5.
 placido, vj. 10. 13. 64.
 rancidulo, vij. 33. ro-
 ſeo, xj. 57. tubenti, v.
 2. rudi, vj. 56. tereno,
 ij. 24. ſuperbo, iv. 61.
 tanto, x. 89. tener, xii.
 38. tenero, viij. 51. xj.
 92. tragico, viij. 18.
 tumido, v. 8. verecun-
 do, viij. 1. veridico, x.
 37. utroque, ix. 106.
 Oreflem, vi. 11.
 Oreftes, vj. 11. vij. 23. x. 11.
 Orefti, vi. 11.
 oret, x. 5. xi. 21.
 oris fracti, viij. 57.
 oris Æthæziſ, viij. 45.
 Hyperboreis, vij. 5. lon-
 ginqus, iij. 1. longis,
 † 24. Niliæis, iv. 42.
 ſavis Cappadocum, ix.
 31. Sardois, viij. 32. Vin-
 delicis, ix. 86.
 oriſque, xi. 104.
 ornare, j. 66.
 ornatus dives, iv. 78.
 ornent, xiiij. 91.
 ornamentur, vii. 73.
 ornere, ix. 38.
 orneretur, vii. 94.
 oro, iv. 90. viij. 39. xj. 76. 77.
 Oros, vii. 9.
 Orpheæ, x. 19.
 Orpheo, † 3. 22. Hæmo, † 3.
 Orpheus, xi. 85.
 orſa, ix. 40.
 ortu magno, vij. 21.
 ortus æthercos, iij. 6. eques
 Regibus atavis, xij. 4.
 Oryx

yx sævus, xii. 95.

O s

s, j. 84. ix. 96. xi. 31. xij.

87. 101. blæsum, x. 65.

præcisum, ij. 72.

citanti, xi. 99.

titat, vi. 61.

itationes, pongas, ij. 6.

cula, v. 35. xi. 92. clausa,

xij. 28. rara, xi. 24.

cul. s. viii. 44. multis, xii.

95.

culo, j. 110. vi. 66. hircofo,

xii. 59. nivali, vii. 94.

sa, j. 115. v. 45. vi. 85. viii.

57. ix. 30. 31. fracta, xi.

85. mollia, v. 36.

ra brevior, viii. 36.

cus gannus, iij. 93.

libus, j. 73.

tendere, j. 72. xii. 8.

tendis, ij. 16. vi. 70.

tenditur, iij. 19.

ta, xi. 105.

trea, i j. 45. vij. 77. ix. 15.

xii. 17. xii. 82. non liven-

tia Bajanis tellis, x. 37. sa-

turata i. j. 59.

treorum, vij. 19.

tro, iii. 82. perlucidus, xii.

38.

O t

acillum, x. 79.

acilius, x. 79.

h. mollis, vi. 32.

hone, vi. 32.

thrysiæ pruinæ, x. 7.

hrysiæ cibe, ix. 95.

ia, j. 108. vi. 43. ix. 104.

xij. i. 69. commoda, iv. 14.

Nomentana, x. 44. nostra,

iv. 25. parva, iv. 83. vii. 27.

fordida, j. 56. tuta, xij. 5.

urbana, xi. 4.

io, j. 114. albo, iij. 58.

iosa turba, ij. 37.

iose coronæ, j. 2.

iose liber, xi. 1.

iosiore turbam, xi. 1.

iosis labris, j. 97. myrteris,

ij. 58.

iosus, iij. 20. 58. nummu-

larius, xij. 57.

O u

va, vij. 30. 48. 53. xi. 53.

xii. 19. xij. 40. lecta, x. 48

tuta, iij. 47.

ans, vij. 65.

em totam vi. 3.

es, vij. 56. xii. 64. Siculas,

iv. 49. Tiburtinas, vij. 79.

Ovidi, j. 106. vii. 43. 44. ix.

53. 100.

O. idi Metamorphosis in

membranis, xiv. 192.

ovis, iij. 65. xiv. 121. 133.

155. utilis, xiv. 121.

ovis divisus, v. 79.

ovo abortivo, vi. 93. Ledæo,

vij. 33.

oxygarumque, iij. 50.

P

Pa

Pacata quies, ix. 81. pace
certâ trui, x. 72.

pacem, ij. 75.

paci, † 4.

pacifici Numæ, xij. 63.

pacificus Janus, viij. 66.

pacis, j. 2. viij. 15.

Pacorus, ix. 36.

Pactus, xiv. 78.

factus, viij. 17.

Pacuviusque, xi. 91.

Padi Pææthontei, x. 12.

pæantius Heros, ij. 84.

pædago, xij. 49.

pædago, iij. 58. viii. 44. ix.
28.

pædagogorum, x. 62.

pædica, j. 93.

pædicant, xi. 64. 100.

pædicare, iij. 68. xi. 79. 89.
105.

pædicari, vi. 56. vii. 61.

pædicaris, iij. 95. ix. 71.

pædicas, xi. 95. xij. 16.

pædicat, vii. 65. xi. 46.

pædicem, xj. 21.

pædico, ij. 47. xi. 88.

pædicone, vi. 33.

pædiconibus, xii. 87.

pænam, ij. 64.

pæne, j. 13. 16. ij. 11. 51. v. 14.

vi. 58. vij. 46. xi. 83. xiv.
197.

pænula, xij. i. xiv. 84. 128.

gausapina, xiv. 145. pejor.

j. 104. scortea, xiv. 130.

Pæstanaque rura, iv. 60.

Pæstani ruris, vi. 80.

Pæstani arvis, ix. 61. rosis,

iv. 42.

Pæstano, ix. 27.

Pæssi rosarium, v. 38.

sto bi fero cessura rosaria,
xii. 31.

Pate, j. 14. vi. 30. xi. 77. 80.

Pato, j. 14. v. 38.

Patus, vii. 38.

Paganica, vij. 31. pila, xiv. 45.

pagina, j. 54. iij. 69. v. 2. 16.

vij. 11. x. 1. 4. 78. xj. 17.

blanda, x. 45. brevis, xiv.

198. consumpta, x. 59. du-

plex, ij. 77. facunda, ix. 79.

lasciva, j. 5. nocturna, xj.

18. sicca, iv. 10. una, xi. 25.

paginâ frequenti, vij. 44. pri-

mâ, iv. 91.

paginæ, viij. 44.

paginis lectis, ij. 6.

παίδιον Βεστæ, xiv. 171.

Palæmon, ij. 86.

palæstra, vij. 66.

palæstrâ mediâ, vij. 81. mol-

li, iv. 90.

palæstræ, v. 66. Libyæ, v. 66.

palæstras, x. 55. Ledæas, iv.

25.

palæstris nitidis, iv. 3.

palæstrita, xiv. 201. lubricus,

ij. 58.

palæstritæ, vi. 63.

palæstritis apri, iij. 82.

Palamedis, xiii. 75.

palanque, vii. 91.

Palatinâ togâ, viij. 28.

Palatinæ, v. 5.

Palatini colossi, viij. 60. Dei;
v. 19.

Palatinus Parthenius, ix. 40.

Palatinus Parthenius, iv. 45.

palato, xiv. 220.

Palinurus, iij. 77.

palla Gallica, j. 93. obscura,
xj. 105.

Pallada, ix. 4.

Palladiæ albæ, v. 1. artis, vi.
13. Tholozæ, ix. 101.

Palladis, j. 77.

Palladium decus, ix. 24.

Palladiumque, j. 2.

Palladius lotos, viij. 51.

Pallados, xij. 104. nostræ, iv.
53.

Pallas, vi. 10. vii. 27. ix. 25.
xij. 100. Casariana, viij. 1.

pallacia, iv. 5. 79. vij. 27. ix.
43. 93. xii. 21. possessa, ix.

104. veneranda, j. 71.

Pallatæ mensæ, viij. 39.

Pallatinas mensas, xij. 91.
Pallatinis,

INDEX

90

Pallatinis prælis, xj. 9.
 Pallatinos vultus, ix. 25.
 Pallatinum supercilium, ix. 81.
 Pallatinumque Tarpejum tonantem, ix. 88.
 palleat, viij. 44. x. 13.
 pallens, ix. 58. faba, v. 79. toga, ix. 58.
 pallent, ix. 62.
 pallentes caules, xiiij. 17. curæ, xi. 7.
 pallentia sulfurata, j. 42.
 pallere, xij. 61.
 palleret, ix. 55.
 pallet, j. 78. iij. 38. 58. vj. 61.
 pallia, j. 110. iij. 63. viij. 59. ix. 27. xi. 17. 24. xij. 103. xiv. 136.
 pallida arundo, xiv. 218. cura, xiv. 162. Erotion, v. 36. pomaria, viij. 14. turba, x. 12. unda, viij. 33.
 pallidior fiet lupus, xj. 56.
 pallidiorque, ij. 24.
 pallidus, v. 28. xij. 32. ignis, iij. 65. pastor, viij. 55. reus, j. 50.
 palliolata, ix. 33.
 palliolo, xi. 28.
 palma, xij. 9. xiv. 82. plurima, vii. 27.
 palmæ, v. 32. viij. 78.
 palmam, vij. 71. xi. 34.
 palmas, x. 53. Idumæas, x. 50.
 palmatæque togæ, vij. 1.
 palmite, vj. 49.
 palmitis, iv. 89. beati, viij. 40. supini, xij. 31.
 palude bibulâ, xj. 33. mediâ, xiiij. 115. reliquâ, xiv. 38.
 paludes Pontinas, x. 74.
 paludis, xi. 53. Hispanæ, xij. 57.
 palumbi torquati, xiiij. 67.
 palumbus stillantem, ij. 37.
 palumbus, iij. 58. torquatus, xiiij. 67.
 palus, iv. 4. xiv. 160.
 Pamphile, iv. 69.
 pampineis jugis, x. 93. umbris, iv. 44.
 pana, j. 70. nocturnum, ix. 62.
 Panaca, xiv. 100.
 Panaretus madidus, vi. 89.
 panariolis, v. 50.
 pandâ ansâ, xiv. 106.
 Pandionis, j. 26.

pandit, v. 26. xij. 100.
 pane, x. 59. nigro, xj. 57.
 panem, viij. 16.
 panes Picentini, xiiii. 47.
 pangentur, iij. 38.
 pangere, xi. 4.
 panis improbi caninas buccas, x. 5. melior vj. 11.
 Pannice, ij. 36. vj. 67. ix. 48. xij. 73.
 Pannici, vj. 39.
 panniculi, ij. 72.
 panniculo, v. 62.
 panniculum, iij. 86.
 pannis, ij. 46.
 panno moxo, x. 5.
 Pannonicas, xiiij. 69.
 Pannonici belli, viij. 15.
 pannosæ mammæ, iij. 72.
 pannucea mentula, xj. 47. *πάνυρα*, ij. 43.
 Pantagathus, vj. 52.
 panticibus laxis, vj. 64.
 Paphiæ columbæ, viij. 28.
 Paphien, vii. 73.
 Papile, iv. 48. vj. 36. viij. 77.
 papilionis minimi, viij. 33.
 papilionibus, xij. 62.
 papilla, xij. 44.
 papillas, viij. 64. crescentes, xiv. 13.
 Papius, vij. 93.
 Papius, viij. 81.
 papyro, viij. 44. arsurâ, x. 97. madida, ij. 2.
 par, † 16. 24. j. 13. iij. 38. 66. vj. 11. viij. 36. xij. 8. xiv. 15. cælo domus, viij. 36. fama, j. 112. onus, † 16.
 para, ix. 57. xiv. 19.
 parabat, viij. 30.
 parabit, xj. 32.
 parantur, x. 30.
 paraphrasidæque, xj. 32.
 parare, iij. 2. 62.
 paras, xj. 8. xiv. 27.
 parasitum, ix. 29.
 parasti, xij. 99.
 parat, † 28. vij. 5. xj. 79.
 parata, xj. 24. cœna, xiv. 217.
 parati, vij. 41.
 parato pollinctore, x. 97.
 paratur, j. 55. 67. 105. iij. 62. vij. 96.
 paravit, vij. 55. ix. 15. x. 85.
 parazonium, xiv. 32.
 parca, iv. 8. apis, xiv. 222. manus, xij. 63. munera, x. 41.
 pocula, iv. 8. situs, xiiij. 116.
 parca mole, vij. 73.

parcæ malæ, vj. 62. nuces, iv. 66. olivæ, iv. 46.
 parcum, ix. 18.
 parcas, j. 36.
 parce, j. 78. iij. 68. v. 7. vj. 27. vij. 67. 92. x. 62. 74. 82. xj. 23. 44. xiv. 105. 118. 172.
 parcere, j. 15. ij. 75. iv. 74. vij. 81. x. 33.
 parcis, j. 107. iij. 13.
 parcite, † 25. v. 73.
 parcus, viij. 38. xij. 14. xiiij. 20.
 parco vitro, ij. 40.
 parcos patres, xiv. 43.
 pardum volucrem, † 15.
 pardus, j. 105.
 parem, ix. 28. x. 11.
 parendum, ij. 55. ix. 54.
 parens, † 13. j. 117. viij. 6. ix. 7. alma, viij. 21.
 parensque, viij. 2.
 parentem, v. 6. x. 104. xj. 16.
 parentes stulti, ix. 75.
 parenti, iij. 6.
 parentibus, x. 71.
 parentis, vi. 83. vij. 44. boni, vj. 25.
 parere, iij. 58. vj. 67. ix. 7.
 pares, ij. 18. viij. 12. xj. 105. xij. 49. amici, x. 47. mammas, iij. 93. olivas, viij. 30. sardonychas, xj. 28.
 paret, j. 105.
 Parethonias urbes, x. 26.
 pari, iv. 13. 35. jugo, iv. 13. forte, iv. 35.
 pariat, x. 91. xii. 42.
 paribus modis, viij. 3. votis, viij. 72.
 Paridis, ij. 84.
 pariente, xj. 56.
 Parm Phrygium, xij. 52.
 Paris, xi. 14. Dardanius, ix. 106.
 parit, vij. 101.
 pariter, † 15. 17. 20. iij. 5. iv. 57. v. 38. 43. vii. 45. 49. 70. viij. 2. 28. 36. 57. 82. ix. 33. 35. 73. x. 10. 35. 81. 101. xj. 70. 81. 94. xiv. 64. 148.
 pariterque, xij. 17.
 parma, ij. 43. ix. 9. xiv. 213. Gallica, v. 13. nobilis, xiv. 155.
 parma, ix. 21.
 parmæ, ix. 70.
 parmensis, iv. 37.
 Parmessida

patriam, viii. 31.
 patrias laudes, vi. 38. opes,
 ix. 84. fedes, viii. 3.
 patribusque, xij. 3.
 patricio vico, x. 68.
 patricius vicus, vii. 72.
 patriciusque, vi. 25.
 patris vultus, vi. 27.
 patrii census, ij. 90. hortos,
 xij. 31. lares, v. 43. manes,
 xij. 3. sensus, iv. 75.
 patris, iv. 16. 45. xii. 101.
 xiv. 174. nascentis, viii. 36.
 summi, ix. 2. 67. xi. 5.
 tonfi, vi. 64.
 patriumque Salonem, x. 96.
 Patrobis confinis, ij. 32.
 Patroclanas fellas, xii. 78.
 patrona, xii. 49.
 patronam vocem, vii. 71.
 patroni, vi. 29. cari, vi. 28.
 deuncti, ix. 75.
 patrono, j. 99. v. 71. spolia-
 to, x. 33.
 patronos veteres, v. 36.
 patronum, j. 98. 102.
 patronus, ij. 13. 27.
 patruelibus, v. 36. fundis, v.
 37.
 patrum, iv. 55. xi. 12.
 patrumque, vij. 4.
 patulo lumbo, xiii. 5. rostro,
 ix. 32.
 paulos hiatus, iij. 19.
 pauca, iv. 78. 90. vi. 16. 34.
 vii. 19. x. 1. carmina, vii.
 28. disticha, ij. 71. vii. 84.
 xi. 109. jugera, j. 117. iv.
 64. vi. 15. millia, vi. 10. va-
 fa, iv. 15. verba, j. 97.
 paucaque, iv. 15.
 paucis, v. 13. puellis, xi. 26.
 paucos, ij. 48. dies, j. 16.
 pavet, xi. 40.
 pavidi magistri, † 22.
 pavit, † 7.
 Pauline, ij. 14. iij. 78.
 paulisper, vii. 28.
 Paulia, j. 75. vi. 6. ix. 6. x. 8.
 xi. 8.
 Paullam, x. 8.
 Paulle, iv. 17. v. 4. 23. vi. 12.
 vii. 71. viii. 33. ix. 87. x.
 10. xii. 70.
 Paullos, v. 29.
 paullum, iv. 14. 83. v. 23.
 Paullus, ij. 20. languidior, ix.
 87.
 pavo, v. 38. xiii. 70.
 pavones gemmei, iii. 58.

Pavonia mulcatica, xiv. 67.
 pavonius lectus, xiv. 85.
 pauper, ii. 90. iii. 15. iv. 40.
 v. 13. 18. 19. 82. vi. 77. vii.
 9. ix. 3. 82. x. 10. xi. 33.
 45. 45. 51. xii. 71. xiv. 160.
 caudidicus, xiv. 219. Cin-
 na, viii. 19. Gaurus, iv. 67.
 Numa, xi. 6. Thelestinus,
 vi. 50. vir, iv. 5. umber,
 xii. 83.
 pauperes, v. 42. xii. 15.
 pauperi, xii. 57.
 pauperibus, vii. 45.
 pauperior, v. 40. x. 78.
 pauperiore mero, xiv. 103.
 pauperis, iii. 48. xiii. 27. 106.
 xiv. 1. 126. Britonis, xi. 22.
 mœchæ, iii. 81.
 paupertas, iv. 77. xi. 33.
 paupertatemque malignam,
 viii. 56.
 pax certa, xiv. 34. peregrina,
 xii. 9. Romana, vii. 79.

Pe

Peccant, xiv. 3.
 peccantis famuli, xiv. 68.
 peccare, ix. 39. xi. 55.
 peccas, i. 35. ii. 50.
 peccasse, ii. 80.
 peccat, iii. 5. ix. 97. xi. 23.
 peccatum, iii. 85.
 peccaverat, ii. 66.
 pecces, vi. 21.
 pecore, iv. 37.
 pecori, xi. 42.
 pecoris, viii. 51. lanigeri, ma-
 ritus, ix. 73.
 pecten ad calamum, xiv. 25.
 pectere, ii. 36.
 pectine Niliaco, xiii. 150.
 peçora, † 7. vi. 21. 56. vii.
 68. xi. 54. horrida, ii. 36.
 iv. 57. ingentia, xi. 11. nu-
 da, vi. 32. x. 50. plebis Ab-
 deritanæ, x. 25. secreta, v.
 5.
 peçoralis fascia, xiv. 134.
 peçore, † 7. iii. 72. iv. 5. 87.
 viii. 73. xii. 44. xiii. 52. de
 imo, x. docto, i. 26. dulci;
 sublimi, docto, ix. 79. hu-
 mili, vii. 39. lacus, xii. 38.
 memori, vi. 25. 85. nimio,
 † 7. niveo, xiv. 149. nu-
 do, i. 9. xi. 85. sacro, vii. 1.
 sublimi, ix. 1.
 peçoris, vii. 16.
 peçtus, ii. 11. 62. iii. 93. iv.
 53. v. 38. vi. 64. vii. 13.

xiv. 66. fidæ amicitia, ix.
 15. latum, viij. 55. miserum,
 x. 13. sacrum, vii. 1.
 pecudesque, ix. 73.
 pecudis Indicæ, v. 38.
 pecudum ferarum, † 21.
 peculiari luce, iv. 64.
 pecunia nume arca, xi. 71.
 pecuniosas artes, v. 57.
 pecus, i. 86. xi. 42. Hesper-
 rium, ix. 62. lascivum, xiii.
 39. sine mente, viii. 55. sol-
 licitum, v. 32.
 pede, ix. 39. xii. 50. blando,
 i. 110. brevis, xii. 54. gran-
 di, vi. 64.
 pedem, x. 81. alterum, x.
 100. læsum, ii. 29.
 pedere, iv. 88. vii. 17. x. 14.
 pedes, ii. 35. iv. 51. vii. 19.
 32. ix. 87. xi. 72. xii. 29.
 89. Achilleos, ii. 14. carni-
 fices, xii. 48. medios, xi.
 47. perfusos, xiv. 107.
 pedester, † 28.
 pedibus, iii. 23. x. 9. xi. 55.
 xii. 36. 40. 78.
 pedico, ii. 28.
 pediculosi menti, xii. 59.
 pedo, v. 5.
 pedonis, x. 19. docti, ii. 77.
 pedum, iii. 82.
 Pegasis unda, ix. 59.
 pegma, viii. 13.
 pegmata celsa, † 2.
 pejerare, vii. 19.
 pejerat, vi. 12.
 pejor, iii. 66.
 pejus, iv. 84. vii. 33. olet, xi.
 31. vitium, iii. 72.
 pelagi, xiv. 88.
 pelago, iv. 66.
 Peleos, ii. 64.
 Pelian tremulum, vi. 71.
 Peligni, i. 62. coloni, xiii. 121.
 Peliginis praelis, i. 27.
 Pelignum, xiii. 121.
 Pelignus, ii. 41. viii. 73.
 Pelion Theffalicum, viii. 36.
 Pellææ gulæ, xiii. 85.
 Pellæi Tyranni, ix. 44.
 pelle, xi. 99. xiv. 50. basiatâ,
 xiii. 59. canâ, iii. 77. hæ-
 dina, xii. 45. multiplici,
 xiv. 184. vacua, vi. 64.
 pellem caninam, v. 61.
 pelles antiquas, ix. 75.
 pellex, xiv. 119. Attica, x. 51.
 pellibus exiguis, xiv. 190.
 pellice, ix. 42.

- ellicibus ministris, xii. 98.
 elliculâ, iii. 16.
 ellis, xiv. 66. indecens, vii.
 19. lunata, i. 50. Scythæ, x.
 62.
 elops tonse, xii. 86.
 elorida fatuam, x. 37.
 eloris aquosa, vi. 11.
 eltatam Amazona, ix. 104.
 elusia munerâ, xiii. 9.
 enates clari, i. 71. madidi,
 vii. 26.
 enates claros, x. 33. condu-
 ctos, viii. 75. exiguos, x.
 28. laurigeros, viii. 1. xii.
 3. pierios, xi. 94. pios, iv.
 64. totos, ix. 62.
 enatibus, ix. 19.
 endeat, viii. 61. xii. 63.
 endebat, vii. 36.
 endens, † 7.
 endent, i. 44. ii. 17. iii. 71.
 endentem capream, xiii.
 100. Zoilum, iv. 77.
 endentia Mausolea, † 1. te-
 cta, ii. 14.
 endere, ix. 32.
 endet, j. 93. v. 32. xj. 52.
 xiv. 54.
 endula Seria, xij. 112. te-
 cta, x. 20.
 endulamque Sætiâ, iv. 64.
 endulus bombyx, viii. 33.
 enelope, i. 63. xi. 8. pudica,
 xi. 105.
 enem, vi. 23. vii. 81. xi. 75.
 arrectum, x. 55. ebrium,
 iii. 82. turgidum, ix. 28.
 enetrabile frigus, iv. 19.
 enetrabile summum, x. 51.
 enetrabilia, iv. 53.
 enitus, v. 96.
 enna, xiv. 22. rubens, xiii.
 71.
 enna, viij. 33. alba, x. 3. mi-
 nore, x. 19. scribente, ix. 14.
 ennas, † 8.
 enne, vi. 16.
 ennis labentibus exutus
 puer, x. 4. pictis, xiv. 85.
 ensa, ix. 18. Lydia, ix. 67.
 mala, vii. 95. ultima, iv. 73.
 ensavit, x. 55.
 ensio, iii. 30. vii. 91. tota,
 iii. 38.
 ensione bimâ, xii. 32.
 ensis festinatis, ix. 78.
 ensio, iv. 54.
 entheus, xi. 85.
 enula, i. 104.
 penulatorum, v. 27.
 pepedit, xij. 78.
 pependit, † 21.
 pepercerit, † 25.
 peperisse, † 12. ix. 40.
 peperit, vi. 64. xi. 54.
 per, † 16. 19. i. 4. 35. ij. 6.
 24. iii. 36. 63. iv. 43. 73. v.
 61. 62. vii. 19. 43. viii. 32.
 61. ix. 49. 62. x. 72. 104.
 xi. 95. 105. xii. 18. 26. xiii.
 3. 73. xiv. 73. 141.
 perque, ij. 14. iv. 1.
 pera, xiv. 81.
 peraque, iv. 53.
 peracta, vi. 49. xi. 25. messis,
 xi. 19. res, iv. 91.
 peractæ, x. 19.
 peractis, vi. 28. tribus aureis
 vitæ, x. 24.
 peractos, i. 28.
 peractus, vii. 46.
 peracuta falce, iii. 24.
 peragit, ii. 1. iii. 79.
 perambulat, ix. 39.
 Perannæ Annæ, iv. 64.
 percoqua vilia, xiii. 46.
 percurrit, iii. 82.
 percussa, † 27. fidere lingua,
 xi. 86.
 percussis incudibus, ix. 70.
 percussit, vi. 21.
 percussus, vij. 94.
 percute, xiv. 68.
 percutit, iii. 72.
 perdas, xiii. 2.
 perde, xi. 77.
 perdere, i. 76. 86. iv. 40. v. 31.
 64. 81. x. 38. 57. 77. xii. 64.
 xiii. 53. xiv. 1.
 perdet, x. 98.
 perdiderat, viii. 56. ix. 42. xi.
 77.
 perdiderim, iv. 26.
 perdideris, xiii. 75.
 perdiderit, vii. 46.
 perdidisse, xii. 89.
 perdidisti, vi. 30.
 perdidit, † 11. 13. i. 86. iii.
 85. vii. 13. x. 63. xiv. 146.
 165.
 perdis, ii. 42. vii. 92. ix. 42.
 xi. 103.
 perdit, iii. 58.
 perditæ, xiii. 1.
 perditus, iii. 82. v. 85. xi. 64.
 futuror, xii. 43.
 perdix, xiii. 65. curior, xiii. 76.
 pista, iii. 58. rustica, xiii. 76.
 perdomitis gentibus, vij. 83.
 perdomito orbe, ix. 44.
 perdomuisse, † 27.
 perdunt, viii. 59.
 peream, xi. 98.
 pereas, v. 61.
 pereat, i. 46. vii. 50.
 peregerat, ix. 32.
 peregisset, iv. 18.
 peregit, i. 79. v. 38. 71. x. 38.
 xiv. 208.
 peregre, vii. 101.
 peregrina, iv. 66. Claudia, iv.
 13. pax, xii. 9. res, xi. 79.
 vina, iv. 66.
 peregrinæ senectæ, xiii. 29.
 peregrinam Endromida, iv. 19.
 peregrine liber, xii. 3.
 peregrini partus, xii. 21.
 peregrinis nugis, iii. 55.
 peregrinus, x. 12.
 peremit, ii. 75. x. 61.
 perempta, † 13. xi. 70.
 perennis focus, x. 47.
 pereunt, v. 21. 53. xiv. 49.
 pereuntis aquæ, xii. 50.
 perfatæ togæ, x. 18. 96.
 perfectus, v. 64.
 perfectum, xi. 108.
 perfer, iv. 10. x. 19. 93.
 perferre, vii. 35. 38. xi. 24. xii. 61.
 perficere, iij. 79.
 perfida cornua, ix. 104. dona,
 ix. 67. lingua, vii. 23. vap-
 pa, xij. 48.
 perfidæ gentis, vii. 6.
 perfide, ii. 75. Cæsar, iv. 11.
 perfidosque fastus, † 10.
 perfidus leo, † 10.
 perfricat frontem, xi. 28.
 perfrixisse, iii. 18.
 perfruitur, iv. 64.
 perfundas, ix. 93.
 perfundis, vii. 32.
 perfundit, xi. 48.
 perfusus pedes, xiv. 107.
 pergameo deo, ix. 17.
 pergamus, xiv. 51.
 pergis, xiv. 163.
 pergravem lævam, v. 52.
 perhibent, xiv. 191.
 perbis, j. 100.
 periclitatur, vii. 26.
 pericula, i. 13. animosa, xii.
 14. magna, xi. 83. summa,
 ix. 39.
 periculoso exemplo, i. 28.
 periculosum vitium, iii. 44.
 perierunt, ii. 64.
 penre, i. 19. 114. ii. 34. 92. v.
 56. 77. viii. 69. ix. 84. xii.
 18. xiv. 172.
 peristi, v. 50.

perit, ij. i. iij. 19. iv. 63. v. 26. vii. 32. x. 58. 77. xi. 25. xij. 178. xiv. 17.
 Perithoi, x. 11.
 Perithoumque, x. 11.
 periturā, j. 22.
 periturum, ix. 84.
 perjurā, iv. 14. vi. 19.
 perlegas, j. 118.
 perlegat, j. 36 viij. 3.
 perlege, xiv. 183.
 perlegeretque, ij. 1.
 perleget, xij. 3.
 perlegi, xi. 108.
 perlegitur, iij. 50.
 perlucēt, ij. 46.
 perlucida mœcha, ix. 3.
 perlucidus ostro, xii. 38.
 permaduisse, v. 26. vj. 44.
 permenſa ſecula, ix. 30.
 Permeſſidos, j. 77.
 permisit, v. 49. ix. 37.
 permilla, vi. 45.
 permiſſaque fuga, viij. 32.
 permittē, ij. 91. iij. 99. viij. 24. ix. 3.
 permittere, j. 5.
 permittis, vj. 64. x. 30. xj. 7. 40.
 permittis, j. 36. 63.
 permitto, x. 12.
 permittunt, xj. 59.
 permutat, j. 42.
 permutatum, ix. 23.
 permutatur, viij. 75.
 permutet, vj. 93.
 perna, xij. 54. ſuperſtes tribus cenis, x. 48.
 pernegare, iv. 82. v. 61.
 perneverit, j. 89.
 pernicioſus ichneumon, vij. 86.
 pernumērentur, xij. 63.
 perofus, iv. 30.
 perpeſſus, xij. 84.
 perpetua cupreſſo, vj. 73. face, x. 33. fide, xij. 49. ſera, x. 28.
 perpetuam amicam, ij. 34. Hiantida, vj. 21.
 perpetui Sili, vj. 64. vij. 62.
 perpetuo, j. 117. x. 34. flore, iv. 45. Lare, x. 61. lecto, iv. 13. ponte, vij. 92. tempore, j. 89.
 perpetuos honores, ix. 62.
 perridiculares, vij. 74.
 perfequente, x. 92.
 perfequeris, x. 88.
 perfequi, iij. 53.

perfequuntur, xi. 19.
 perfeveret, viij. 58.
 perſica cara, xij. 46.
 Perſius, iv. 29.
 perſolvit, † 10.
 perſona Germanica, xiv. 176.
 Perſonam, iij. 43.
 perſonati faſtus, xj. 2.
 perſonis, x. 33.
 perſpicua gemma, viij. 68.
 perſpicuæ, iv. 22.
 perſpicuo ſinu, † 26. riſu, vj. 41.
 perſpicuus calix, iv. 86.
 perſuaſit, iij. 85.
 perſuaviſſe, vj. 43.
 perſtinaci fronte, v. 12. pieta- te, viij. 38.
 pertinere, x. 90.
 pertinet, vij. 9.
 pertulit, x. 19. 73.
 pervenimus, iv. 91.
 perveniſſe, v. ij. 11.
 pervenit, xi. 34.
 pervigil, ix. 94.
 pervigilare, ix. 70.
 pervioſque rictus, j. 105.
 pervius, x. 28.
 perunctum, viij. 33.
 perunctus, iij. 2.
 perurunt, xij. 49.
 peruſta colla urbano jugo, x. 12. diſſas, iij. 44.
 peruſtis Solymis, vij. 54.
 pes vagus, xij. 26.
 peſſima vina, j. 19. uxor, viij. 35.
 peſſimorum fatorum, v. 38.
 peſſimus maritus, viij. 35.
 peſſimus vir, vij. 33.
 peſtilentia, iij. 93.
 peſtis tabida, j. 79.
 petam, ij. 44. iv. 76. viij. 24. x. 24. xij. 57.
 petantur, iv. 60.
 petas, j. 118. xj. 47. xij. 26.
 petaso, xij. 55.
 petasone, xij. 5. 4. dubio, iij. 77. vetulo, xij. 55.
 petat, vj. 13. vij. 55. 68. xii. 99.
 petatur, j. 27.
 petauri, ij. 86.
 petauro tranſmiſſo, xj. 22.
 pete, j. 71. 118. ij. 59. x. 104. xi. 1. xij. 3.
 petebant, vi. 8.
 petebat, iij. 14. 47. xiv. 106.
 petemus, x. 78.
 petendum, v. 59. viij. 71.

petenti, iv. 76. vj. 35. vij. 59. xii. 18. xiv. 105.
 petentem, x. 14.
 petere paribus votis, viij. 72.
 peterent, v. 68.
 peteret, † 20. 25. j. 22. iij. 90. vj. 89. ix. 41.
 peteretur, xij. 29.
 Peteron rubentem roſis, iv. 55.
 petes, j. 71. 114. xiv. 60.
 petet, v. 6. xij. 13.
 petiit, x. 60.
 petilianis regna, xij. 57.
 petimus, iv. 1. viij. 69.
 petis, j. 27. 77. 117. 38. 61. iv. 5. v. 51. 61. v. ij. 31. 73. 76. ix. 68. x. 12. xj. 109.
 petiſti, vij. 63. viij. 7.
 petit, j. 11. 50. 56. ij. 13. 14. iv. 28. 63. vj. 93. ix. 57. 62. 65. x. 17. 75. xj. 48. xij. 55.
 petita j. 81.
 petitor, xij. 3.
 petitur, j. 11. vij. 91. xij. 26. 96.
 petitus, † 19.
 peto, ij. 30. iij. 44.
 petricola, iij. 63.
 petuntur, ij. 14. iij. 91. x. 70.
 petuſſæque, iv. 55.
 Peuce rudis, vij. 6.
 Peucen Geticam, vij. 83.
 pexa barba, vij. 57. munera, vij. 45.
 pexaque, vij. 57.
 pexatus, ij. 58.
 P h
 Phædri improbi, iij. 20.
 Phædron, v. 54. Eucauſtus, iv. 43.
 Phaëthonta, iv. 47.
 Phaëthontæ umbra, vj. 15.
 Phaëthonte, v. 49. pronon, iij. 67.
 Phaëthontei Padi, x. 12. rogi, iv. 25.
 Phaëthontide, iv. 32.
 Phalanini Galeſi, v. 38.
 Phalanti Ledæi, viij. 28.
 Phaon durus, x. 35.
 Pharia urbe, vij. 29.
 Phariæ conjugæ, iv. 11.
 Phariæ juvencæ, x. 48.
 Phariis armis, iij. 66.
 Phario, j. 89. Jove, ix. 36.
 Photino, v. 70. ſaxo, j. 89.
 Pharios hortos, vi. 80.
 Pharo, ix. 41.
 Phaselon piſtam, x. 30.
 Phafian,

- fana, iij. 58.
 fianus, xij. 72.
 fides, xij. 45.
 fis, v. 8. xij. 72. ruber,
 8.
 ala aurea calata, xiv. 95.
 la, viij. 33. 51.
 la, iij. 41. viij. 33.
 diaca manu, vi. 73.
 diaca artis, iij. 35. manus,
 89.
 diaci caeli, iv. 39. x. 87.
 diaco caelo, vi. 13. Jovi,
 ij. 55.
 diacum ebur, ix. 25.
 dia, ix. 45.
 laeni, ij. 33. vj. 1. 66. 69. ix.
 o. x. 22.
 laenis, iv. 65. vj. 66. ix.
 1. 63. caeca, xij. 22. lufca,
 ij. 22.
 lenus, x. 102.
 leros, ij. 34. x. 43.
 lerotis, ij. 34.
 leto, ij. 44.
 lippi, v. 50.
 lippus lanus, vj. 84.
 liffionis ridiculi, ij. 41,
 lo, v. 48.
 lomela, xiv. 75.
 lomufe, iij. 10. vj. 75. ix.
 6. xj. 64.
 low, ij. 43.
 lostratus, x. 83.
 loneas, ix. 26.
 lagraa victoria, viij. 78.
 logis, xj. 61.
 loebe, j. 32. ij. 22. 35. 87.
 ij. 73. 89. iv. 45. vj. 20. 57.
 ij. 22. viij. 50. ix. 43. 64.
 05. xj. 94. xij. 45.
 loebi, vj. 42. vj. 11. viij. 36.
 2. xiv. 173. laurigeri, ix. 29.
 loebique, ix. 35.
 loebo, j. 59. 77. ij. 44. iv. 31.
 ij. 62.
 loeboque, ix. 88.
 loebum, ix. 35. xj. 44.
 loebumque, iv. 90. ix. 4.
 loebus, i. 59. 71. iij. 45. ix.
 4. xij. 11.
 loenicopterus, xij. 71.
 loenix frequens, v. 38.
 loephore, viij. 21.
 loetini, iij. 66.
 loetino phario, v. 70.
 loenefum, iv. 81.
 loeneticus medicus, xj. 29.
 loeyga, viij. 46. raprum, x. 19.
 loeyges, ix. 21.
 Phrygia, ix. 77.
 Phrygiae matris, iij. 47.
 Phrygiam urbem, ix. 106.
 Phrygii servi, xj. 105.
 Phrygio viro, viij. 6.
 Phrygios modos, xj. 85.
 Phrygium ministrum, xij. 15.
 Parim, xij. 52.
 Phrygum, xi. 5.
 Phryx, vj. 42. 78. puer, ix. 37.
 Phryxe, viij. 28.
 Phryxei agni, x. 51.
 Phryxei mariti, xiv. 211.
 Phryxi, vi. 3. Thebani, viij.
 51.
 Phylli, xj. 30. 50.
 Phyllis, x. 81. formosa, xii.
 66.
 Phyllida, x. 81.
 Phyllirides, ij. 14.
 P i
 Pia, vj. 27. Calliope, vi. 31.
 creata, ix. 21. numina, xj.
 4. ora, j. 79. quercus, ix. 24.
 Roma, x. 87. xij. 6. thura,
 viij. 8. 66. xij. 4. turba, viij.
 31. vota, iv. 73.
 piæ, forori, viij. 32. turbæ,
 viij. 38.
 pica improba, j. 54. loquax,
 xiv. 76. mortua, iij. 60. la-
 lutatrix, vj. 86.
 picata, xij. 107.
 picata nuce, xj. 19.
 picacum vinum, xij. 107.
 picæ, ix. 55.
 pice, j. 116.
 piceata manus, viij. 59.
 piceique buxeique dentes, ij.
 41.
 Picena oliva, ix. 55.
 Picenæ porcæ, xij. 35.
 Picenarum, vj. 52. rugosa-
 rum, iv. 89.
 Piceni, v. 79. rami, v. 79.
 Picenis cadis, j. 44. trapetis,
 xij. 36.
 Piceno, iv. 46.
 Picens, viij. 57. 62.
 Picentina ceres, xij. 47.
 Picentine, ix. 80.
 Picentini panes, xij. 47.
 Picentini frigus, xij. 47.
 picta, iij. 58. viij. 28. 55. arva,
 x. 93. frigora, j. 56. murr-
 hina, xij. 110. Nomas,
 viij. 55. perdix, iij. tabella.
 vj. 83.
 picta fronte, xj. 85. tabella,
 j. 119.
 pictam, j. 110. x. 30.
 pictamque villam, iij. 58.
 picti mauri Nilotide tunica,
 x. 6.
 pictis Britannis, xiv. 99. co-
 mis, vi. 57. pennis, xiv. 85.
 toris, xiv. 135. umbilicis,
 iij. 2.
 picto, j. 71. auro, ix. 60. col-
 lo, j. 105. corybante, j. 71.
 pictor, j. 103.
 pictorum regum, x. 72.
 pictura, x. 32. sola, ix. 78.
 pictus, iv. 47. x. 22.
 Pieriam frontem, viij. 70.
 Pieria, corona, xii. 52. tuba,
 x. 64. xi. 4. umbra, ix. 86.
 Pieridas doctas, x. 58.
 Pieridumque, xij. 69.
 Pierio choro, xij. 3. grege, ix.
 88. xij. 11.
 Pierios cantus chorosque. j.
 77. penates, xi. 94. recep-
 sus, vj. 62.
 pietas, vi. 85. vj. 39. viij. 78.
 minor, j. 112.
 pietate, v. 29. xi. 44. perti-
 naci, viij. 38. sancta, viij.
 15
 pietatis, † 16. j. 36.
 pigebit, xij. 60.
 piger, iij. 20. iv. 4. vii. 26. xij.
 69. hircus, iv. 4. Hypne, xi.
 37. mullus, xij. 79. nimia
 senecta, x. 24. nimis & tar-
 dus maritus, ix. 41. viator,
 iv. 55. vultus, ij. 11.
 piger, j. 26. 97. ij. 5. vj. 50.
 viij. 30.
 pignora, † 14. vj. 85
 pignore, iv. 75. xij. 25.
 pignus, vj. 16. ix. 102. gra-
 tum, x. 73.
 pigra flumina Lethes, x. 2.
 paustra, viij. 21. quies, xij.
 63. sidera, ix. 46
 pigrae matris, xij. 41.
 pigri, xij. 18. mulionis, ix.
 58. Neronis, † 28. fomni,
 xij. 57.
 pigriores, iij. 67.
 pigritia, vj. 31.
 pigritæ ingenuæ, xij. 4. len-
 tæ, xj. 80.
 pigro, vi. 43. frigore, iv. 3.
 lacu, ix. 102. ventri, iij. 47.
 pigrum, x. 104.
 pila, † 9. ij. 43. vj. 31. x. 86.
 xiv. 53. Martia, vj. 5. Pa-
 ganica, xiv. 45. præcincta,
 vj. 60.

vii. 60. trigonalis, xiv. 46.
 pilæ, ii. 7. x. 86. Mattiacæ, xiv.
 27. Tiburtinæ, v. 23.
 pilam, xiv. 46. 163.
 pilantur, xii. 32.
 pilate, vi. 56.
 pilas, † 19. 22. j. 62. excep-
 tas, xii. 84. impositas, † 22.
 Mattiacas, xiv. 27. Narfi-
 nas, xiii. 20. raptas, † 19.
 pilata, x. 48.
 pilea, ij. 68. sumpta, xiv. 1.
 pileata Roma, xi. 7.
 pileatos Parthos, x. 72.
 pileus, xiv. 132.
 pili, j. 32. vi. 58. celeres, xi.
 23. menti, j. 32. primi, j. 94.
 pilis, ij. 36. brevibus, ij. 62.
 pilo, v. 62. multo, iv. 79. vul-
 fo, ij. 29.
 pilos, v. 56. viii. 52. infestos
 oculis, x. 56.
 pilosque, iv. 7.
 pilosus, ix. 48.
 pilosorum, ix. 28.
 pilosus colonus, xii. 59.
 pilus, v. 50. ix. 28.
 Pimplæo antro, xii. 11.
 Pimpleide, xi. 4.
 Pindaricos modos, viii. 18.
 pineâ compage, ix. 77.
 pineæ nucleas, xiii. 25.
 pingat, xiv. 5.
 pingere, ix. 78.
 pingi, ix. 14.
 pingitur, ij. 46.
 pingue, x. 45. ebur, ix. 60. fo-
 lum, j. 108.
 pinguem alumnam, jv. 19.
 pingues lues, xi. 42. tunicas,
 xiv. 143.
 pinguescat, v. 65.
 pinguescant, vij. 26.
 pinguescit, ix. 3.
 pingui, iv. 59. ceroto, xi. 99.
 Cosmiano, xi. 16. faba, vi.
 93. rore, iv. 59.
 pinguia tura, x. 26.
 pinguiarius, xi. 101.
 pinguibus turdis, ij. 47.
 pinguior, xiii. 59.
 pinguis, ix. 55. coma, ij. 29.
 Galatea, viii. 56. Gallia, vi.
 11. onyx, vi. 42. turtur,
 xii. 53. villica, j. 56. virga,
 ix. 55.
 pinnas rubentes, ij. 82.
 pinus, x. 92.
 pinxisti, v. 41.
 pinxit, † 26. j. 103.

pio munere, ix. 59. ore, xi. 5.
 piorum, xii. 52.
 pios & castos amores, x. 35.
 laconas, x. 4. penates, iv.
 64.
 piper, x. 57. xii. 103. xiii. 5.
 piperque, xiii. 13.
 piperve crudum, xi. 19.
 piperis, vii. 26. x. 57.
 piperisque, iii. 2. iv. 46.
 pipinnam, xi. 73.
 Pirithoi, vii. 23.
 Pisa, vii. 55.
 piscator, x. 37. 87.
 piscatorem, vi. 63.
 piscem, ij. 78. captum, iii. 58.
 iv. 30. salientem, j. 56.
 pisces, ij. 35. xi. 53. delica-
 tos, iv. 30.
 piscibus avidis, iv. 56. sacris,
 iv. 30.
 piscina, x. 30.
 piscina marina, xi. 22.
 piscinæ marinæ, iv. 4. xii. 32.
 piscinam, ij. 44. xi. 22.
 piscis, vi. 63. x. 30. 31. raptus,
 iv. 66.
 piscosus Tagi, x. 78.
 piscosus profundo, x. 37.
 Pisones, xii. 36.
 Pisonum, iv. 40.
 pistor, ij. 51. viii. 16. xi. 32.
 dulcarius, xiv. 222.
 pistore, viii. 16.
 pistores, xii. 57.
 pistori, xii. 10.
 pistoris, vi. 39.
 pium fratrem, ij. 41.
 piumque, ij. 41.
 pius & supplex elephas, † 17.
 ix. 35. hostis, j. 22. pater,
 ix. 76.

PI

Placabis, x. 92.
 placabit, j. 50. ix. 2.
 placanda, iv. 22.
 placata tellus, vi. 52.
 placeam, ij. 51. viii. 59.
 placeant, ij. 71. vi. 42. x. 21.
 xiv. 133.
 placeas, ij. 55. iv. 59. 87.
 placeat, ij. 34. ij. 1. vii. 28. ix.
 72. xi. 54. xiv. 205.
 placebo, ij. 51.
 placent, vi. 38. 61. ix. 51. x.
 59. xi. 23.
 placenta, vii. 19.
 placenta, ix. 92.
 placenta, vi. 75. lactæ, ij. 77.

placentis dulces, xi. 87. fatuas,
 xi. 32. madidas, v. 40.
 placere, j. 36. ij. 86. v. 58. vi.
 44. vii. 75. 86. viij. 29. 82.
 x. 35.
 places, vii. 100.
 placet, † 11. j. 11. 73. ij. 28.
 ij. 45. 70. 76. iv. 40. v. 1.
 16. 29. 47. 54. vii. 11. 29.
 41. 45. 86. x. 96. xi. 8. xii.
 48. xiii. 51. 109. xiv. 129.
 placidâ mente, x. 103.
 placidæ mentes, ix. 81.
 placidæque quieti, † 4.
 placidas undas, ij. 67.
 placide, ix. 59.
 placidi, viij. 70.
 placid. Booræ, viij. 21. leonis,
 j. 23. Molochi, ix. 44.
 placidis juvenicis, v. 32.
 placido arvo, x. 23. jugo, xii.
 9. ore, vi. 10. 13.
 placidos recessus, x. 58. usus,
 xiv. 34.
 placidum, vii. 98. Bœtim, ix.
 62. tonantem, vii. 98.
 placidus, v. 26. 79. vi. 64.
 placui, ij. 91.
 placuisse, vi. 29. vii. 62. ix. 83.
 plaga, vi. 21.
 plagæ Elysiæ, vi. 58.
 plagas, j. 56. ix. 55. plenas, j.
 56.
 plagiario, j. 53.
 plagis mollibus, j. 50.
 plana, v. 32. xii. 14. domus,
 xii. 57. unda, v. 1.
 planctus, vi. 85.
 plane, ij. 41. vij. 66. viij. 49.
 plange, x. 50.
 planta, xiv. 140. lunata, ij. 29.
 plantas sanas, vii. 38.
 planus vertex, iv. 64.
 platano viduâ, ij. 58.
 Platanona, ij. 19.
 platanos, xii. 50.
 platanus Cæsariana, ix. 62.
 plateam sonantem, iv. 55.
 plateamque, xij. 18.
 Platonas inexplicitos, ix.
 48.
 placdere, iv. 5. 67.
 placidi censoris, v. 24.
 plaudit, j. 62. xii. 50.
 plausere, v. 10.
 plausibus, ij. 58.
 plaustra pigra, viij. 21
 plausum, ix. 34.
 plausumque, vii. 63.
 plausus, ix. 29. x. 53.

plebe

- ebe, vi. 29. x. 10.
 ebeia toreumata, xiv. 94.
 Venus, ij. 53.
 ebeias ollus, xiii. 8.
 ebis, v. 28. Abderitanæ
 pectora, x. 25. Latix, xi.
 54.
 ebs, iv. 2.
 ectra, xii. 96. xiv. 167.
 garrula, xiv. 167. fecun-
 da, vii. 22.
 ecufiicta, ij. 66.
 ena, iv. 33. lilia, viii. 33.
 mapalia, viii. 55. olla, xij.
 32. pondera, vi. 89. rhe-
 da, iij. 47. serinia, iv. 33.
 enâ, iij. 47. acerra, iv. 45.
 trieteride, vi. 38.
 enam matrem, iij. 58.
 enas plagas, j. 56.
 eno theatro, vi. 34.
 enos cados, vi. 27.
 enum, j. 100. v. 51.
 enus, iv. 40. grex, vi. 39.
 eceur, iv. 83.
 enio facundo, x. 19.
 era, ij. 41.
 erabat, xiv. 77.
 erantes dominos, xi. 71.
 erare, iv. 58.
 erare, iv. 58.
 eras, j. 90. iv. 48.
 erat, iv. 65. viii. 61. x.
 71. 80. xi. 50.
 erator, xiv. 54.
 eravit, vii. 13.
 eret, vi. 63.
 etia, x. 67.
 et, iij. 47. iv. 18.
 etma, xii. 17. xiv. 45. 146.
 etma, ix. 94. Amyclæa, xiv.
 161. fraudata, xiv.
 62. nec meliore, x. 13.
 etmæ oppreffæ, xiv. 159.
 etmas, viii. 64.
 etmbea mala, x. 94. Nice-
 etriana, vi. 55. vina,
 5. 49.
 etmbea felibra, j. 100.
 etmbeos, x. 74.
 etmea pondera, iv. 19.
 etra, j. 17. v. 36. vii. 36. x.
 1. xii. 5. 75. 81. xiii. 2.
 etra, iv. 115. jucunda, xii. 34.
 etræmia, xi. 34.
 etres, j. 104. v. 11. viii. 11.
 etri. ix. 56. xii. 43. gemmas,
 7. 11.
 etrefve, x. 96.
 etribus, † 12.
 etrima, j. 71. iv. 78. vii.
35. ix. 36. x. 11. ales, ix.
 56. imago, j. 71. Luna,
 viii. 51. mappa, viii. 59.
 palma, vii. 27. quadra de-
 fecta placenta, ix. 92. quer-
 cus, iv. 1. Roma, x. 28.
 plurimus, v. 16. vi. 58. cliens,
 vii. 62. hospes, viii. 3.
 nauta, v. 16.
 plus, j. 59. iij. 56. 62. iv.
 26. 29. xi. 84. xiv. 118.
 plus, † 18. 27. j. 27. 35. 94.
 jj. 93. iij. 1. 6. 13. 15. 31.
 46. iv. 11. 13. 22. 44. v. 19.
 47. 64. 81. vi. 4. 7. 21. 60.
 64. vii. 25. 65. viii. 3. 11.
 17. 49. 71. ix. 5. 10. 35. 53.
 85. x. 25. 43. 73. 75. 103.
 xii. 11. 98. xiv. 210. mi-
 nus decens, ix. 104.
 pluteo vindice, iij. 91.
 pluteum, viii. 44.
 pluvia grandis, ix. 100.
 pluvias, vij. 35.
 Po
 Pocula, iij. 49. viii. 6. 59.
 ix. 12. 26. 35. x. 48. 80. xi.
 12. xii. 15. 75. xiv. 112.
 archetyra, xiv. 93. dulcia,
 xi. 105. fieta, xiv. 108.
 jucunda, xi. 105. medica-
 ta, ix. 96. minora, xj.
 27. mixta, viij. 39. nobi-
 litata Mentorea manu,
 ix. 60. parca, iv. 8.
 podagra, j. 99.
 podagra chiragraque fecatur
 Casus, ix. 94.
 podagram, vij. 38.
 Polarithus Hermes, x. 50.
 podice, ij. 42.
 podicis feeti, vj. 37.
 poëmata scelerata, iij. 50.
 pœna, 7. ix. 67. rapta, viij.
 30.
 pœnæ, x. 5.
 pœnum, xi. 21. xij. 79. hi-
 larem, iij. 64.
 pœnas, v. 68. xij. 39. dignas,
 † 10. infandas, ix. 9. le-
 ves, iv. 14.
 Pœnificci, x. 20.
 pœnitet, iv. 48.
 Pœnos, iv. 14.
 pœta, j. 53. 73. ij. 41. 88. iij.
 4. 44. ix. 45. 83. 86. x. 70.
 76. 102. xi. 25. 95. xiv. 10.
 bonus, xij. 64. clancula-
 rius, x. 3. malus, ij. 86.
 vi. 82. urbicus, j. 42.
 pœta malo, xij. 64.
- poëtæ, vi. 8. 82. xij. 53. 64.
 attonito, viij. 56. Græci,
 ix. 12. quindecim, xi. 7.
 rari, j. 1.
 poëtam, j. 67. 73. v. 57. x.
 87. xiv. 194. etium, xii.
 62.
 poëtarum, iij. 20. iv. 61. x. 5.
 poëtas, j. 118. viij. 69. xi.
 91. fanos, xii. 46. veteres,
 x. 78.
 poëtis, xi. 31.
 polentina lina, xiv. 157.
 poli antiqui, xii. 63. arctoi,
 † 15. Augusti, ix. 35. cel-
 ti, ix. 73. Getici, ix. 46.
 Scythici, vi. 58.
 polita septenaria, iv. 46.
 polite, xiv. 56.
 politum dentem, v. 38.
 politus, viii. 72. ligo, ix. 58.
 Polla, iij. 42. vii. 20. 22. x.
 40. 64. 69. xi. 90.
 pollice, ix. 42. xi. 30. argu-
 to, vi. 89. molli, xij. 99.
 niveo, vi. 3. offenso, viii.
 75. primo, x. 93. pylio,
 viii. 6. trito, xiv. 167. vit-
 gineo, x. 42.
 polliceor, xi. 83.
 pollicita, j. 107. ix. 69.
 pollicitis, viii. 50.
 pollinctore parato, x. 97.
 Pollio, j. 114.
 Pollione cantante, iv. 60.
 Pollionis, iij. 20.
 Polluce, vii. 56. ix. 52. mo-
 lesto, v. 39.
 polluit, j. 79. x. 66.
 Pollux, v. 39. ix. 106.
 polo astrifero, ix. 21. latio,
 ix. 4.
 polumque, v. 66. vii. 65.
 Polybi, vij. 71.
 Polycarme, viij. 37. ix. 71.
 xii. 56.
 Polyclete, viii. 51. ix. 6. x.
 89.
 Polyhymnia, iv. 31.
 Polymita cubicularia, xiv.
 150.
 polymyxos lucerna, xiv.
 41.
 Polypheme, vii. 37.
 Polyphemon, iv. 49.
 polymofum, xii. 37.
 Polytime, xii. 86.
 Polytimus, xij. 76.
 poma, iij. 58. vii. 41. 48.
 x. 48. xiii. 25. 26. 37.
 aurea, ix. 104. cate-

- ra, viii. 90. cerea, x. 94.
 maturescentia, xi. 9. mit-
 tia, x. 48. secunda, xiii. 50.
 pomaria, vi. 16. viii. 68. x.
 94. pallida, viii. 14.
 pomiferum nemus, iv. 64.
 pomiliæ mulæ, xiv. 197.
 pomis primis, iv. 29.
 pompa, x. 31. xij. 32. felix,
 j. 50. Indica, viii. 78. si-
 milis, xii. 63.
 Pompei, ij. 14. grati, v. 10.
 Pompeiâ umbra, xi. 48.
 Pompeianæ manus, ix. 62.
 Pompeiano Noto, x. 22.
 theatro, vi. 9. xiv. 29. 166.
 Pompeinumque, x. 2.
 Pompeii, v. 10.
 Pompeio, viii. 66. xi. 105.
 Pompeios, v. 75.
 Pompeium, vii. 50.
 Pompeius, xi. 1.
 Pompillæ, iv. 61.
 Pompilli, vi. 60.
 Pomponi, vi. 48.
 ponaris, j. 44.
 ponas, iij. 45.
 ponat, xiii. 41. 124.
 ponatur, j. 24. vii. 77. xij.
 52.
 pondera, iv. 19. v. 12. 32.
 66. vi. 69. vii. 52. ix. 48.
 xi. 38. xii. 100. graviora,
 v. 66. nutantia, j. 89.
 v. 12. plena, vi. 89. ra-
 ra, xii. 67. splendida,
 xiv. 164.
 pondere, j. 77. 83. vi. 64.
 vii. 52. dulci, xiv. 151.
 ponderis rari, ix. 49.
 pondero, iv. 90.
 pondos, ix. 3. xii. 66. Ju-
 dæum, vii. 34.
 pone, j. 5. 45. 110. v. 5.
 ponebat, iij. 68. vii. 78.
 ponere, j. 44. v. 63. ix. 44.
 xi. 32. 53. xii. 18. xiii. 123.
 ponetur, v. 79. x. 48. xiii. 24.
 ponis, iij. 50. iv. 69. viii. 22.
 x. 54. xi. 43. xii. 48.
 ponit, ix. 45. xi. 60. xiii.
 124.
 ponitur, ij. 37. iij. 23. 60.
 xiii. 65.
 ponte, iij. 14. vii. 92. mul-
 vio, iij. 14. perpetuo, vii.
 92.
 pontes, x. 5.
 ponti, x. 30. xii. 32.
 Pontia, ij. 34. vi. 75.
 pontiæ, iv. 43.
 Ponticæ, ij. 32. 82. iij. 60.
 iv. 86. v. 64. vii. 99. ix. 42.
 xii. 29.
 Pontici bene cenantis, ix.
 20.
 pontificumque, xii. 48.
 Pontiliane, v. 67. vii. 2. xii.
 40.
 Pontinas paludes, x. 74.
 Pontinos campos, xiii. 112.
 ponto, ix. 41.
 pontus, † 24.
 ponuntur, vi. 94.
 popinadives, v. 45. nigra,
 vii. 60.
 popina arcana, v. 85.
 popinis, v. 71. tepidis, j. 42.
 popofci, ix. 69.
 popofcit, j. 59. ij. 52. ix. 60.
 x. 75.
 populantur, ij. 46. ix. 14.
 populaie, vii. 68. fa. rum,
 x. 41.
 populator, vii. 26.
 populatrix, xiii. 104.
 populatur, xi. 19.
 populi, † 2. vii. 7. viii. 11.
 x. 6. xii. 6.
 populique, vii. 4.
 populis, v. 7. vii. 20. x. 104.
 x. 7. 9. xii. 4. 100.
 populisque, v. 26. vi. 2. fu-
 turis, vi. 2.
 populo, j. 26. 30. iij. 26.
 iv. 85. v. 13. vi. 81. viii.
 21. 54. ix. 9. xi. 33. 76.
 xii. 3. xiv. 29.
 populorum, † 3.
 populos, ix. 7. xii. 3.
 populum, ij. 82. viii. 78. ix.
 49.
 populus, vi. 64. viii. 15. 50.
 54. ix. 60.
 popysmata, vii. 17.
 porca, vi. 47.
 porca virgine, xiii. 56.
 porcæ picenæ, xiii. 35.
 porcellus lactens, xiii. 41.
 porci avidi, iij. 58.
 porcos, xi. 11.
 porcum, viii. 22. lacteum,
 iij. 47.
 porcus, vii. 53. xiv. 70.
 Porphyronis prasini, xiii.
 78.
 portecto leone, ix. 44.
 porrexeris, viii. 6.
 porrexit, † 15. ix. 87.
 porri, v. 79. capitali, xiii.
 19. sectivi, xiii. 18. Ta-
 rentini, xiii. 18.

- porrigat, ix. 26.
 porrigentur, v. 79.
 porrigit, j. 58. 99.
 porrigito, ij. 28.
 porrigitur, xiii. 27.
 porris, xi. 53.
 porros præcipuos, xiii. 19.
 porrum festile, x. 48. utrum-
 que, iij. 47.
 Porfena, j. 22. lautus, xiv.
 98.
 porta, iij. 47. Capena, iij.
 47. digna triumphis, viii.
 65. vicina, iv. 18.
 portabant, viii. 75.
 portabat, iij. 47. xii. 32.
 portant, xiv. 91.
 portante, j. 7.
 portantes, j. 12.
 portas, iij. 76. v. 56.
 portasset, ix. 67.
 portat, j. 56. v. 11. vi. 64.
 viii. 51. xi. 28. xii. 67. xij.
 23.
 portatur, v. 63. vi. 84.
 portentum, xi. 103.
 portes, ix. 28.
 portet, v. 12. x. 13. xii. 75.
 Portia, j. 43. xi. 105.
 porticum, ij. 11. iij. 20. v.
 50. vicini Quirini, xj. 1.
 porticus, j. 13. 83. v. 21. vij.
 75. 96. viij. 79. alta, xij.
 50. Claudia, † 2. rudis,
 j. 13.
 portio, † 15.
 portitor, ix. 73.
 portum, x. 104. xij. 29.
 portus, iv. 25.
 poscas, viij. 64. xj. 43.
 poscat, vij. 59.
 poscebat, ix. 32.
 poscentem, ix. 33.
 poscenti, x. 75.
 poscentibus votis, vii. 4.
 poscere, ij. 24. viij. 50. x.
 75.
 posceret, ix. 9.
 poscis, iij. 54. 94. vij. 85.
 viii. 67. ix. 37. xij. 3. 56.
 poscit, j. 69. v. 6. vij. 9. 19.
 ix. 96. x. 17.
 poscor, xiv. 119.
 poscunt, xj. 37. 109.
 posita, x. 59.
 posita Gorgone, vj. 10.
 positam lentem, xj. 32.
 positis, j. 74. vij. 28. crinibus,
 xij. 86. nugis, xiv. 185.
 posito, ix. 27. 37. xj. 44.
 crine, ix. 37. lupo, ix. 27.

- ostium, j. 44.
osturus, xj. 6.
ostus calix, ij. 1.
oste, i. 16. 43. 67. iij. 55.
v. 17. 39. 1. 65. vj. 4. 26.
41. 44. viij. 82. x. 23. xj.
30. 89. xij. 4. 94.
ostedi, ix. 69.
ostem, x. 73. xij. 31. 64.
xiv. 132.
ostent, j. 77. v. 32. 77. ix.
73.
ostes, j. 42. iv. 89. v. 77.
vij. 99. viij. 33.
ostella pallatia, ix. 104.
ostet, † 27. iv. 42. 67. vj.
29. 32. 71. vij. 35. viii. 18.
70. 75. x. 85. xj. 92. xij.
44. 89.
ostide, viij. 44.
ostideat, vj. 86. ix. 33.
ostides, iij. 58.
ostidet, vj. 76. vij. 39. xi. 35.
ostim, iij. 54. 56. iv. 37.
v. 16. viii. 58. x. 3.
ostint, v. 50. ix. 30. x. 19.
xij. 36. xiv. 91. 149.
ostis, ii. 20. 77. iii. 76. iv.
20. 60. v. 29. vj. 36. 64.
vij. 91. 94. viij. 18. 48.
83. ix. 50. 88. x. 4. 34. 70.
xi. 109. xii. 32. xiiij. 2.
ostit, j. 55. 85. iii. 75. 93.
iv. 31. v. 59. 66. vi. 22. 64.
vii. 17. 33. 37. 79. ix. 5.
47. 77. x. 32. 96. xj. 19.
61. xii. 6.
ostium, i. 33. 53. iii. 32. 90.
iv. 37. vii. 25. ix. 56. 105.
x. 54. xi. 7. 40. 98. xii. 8.
47. 48. xiv. 153.
ostium, iij. 82.
ostunt, i. 36. ii. 23. 46.
v. 10. v. 19. vj. 27. x. 50.
54.
ost, † 6. i. 2. 104. ii. 74. iij.
20. 93. iv. 61. 90. v. 23. 78.
vi. 3. 30. vij. 85. viij. 38.
71. ix. 84. 89. x. 24. 55.
xj. 68. 105. xii. 44. 78.
ostetoto, i. 71.
ostera solennia, xj. 66.
osteri, x. 19.
osterritate, vii. 46.
ostero, vii. 19.
osthac, iv. 73.
osthæc, vij. 63.
ostibus scriptis, i. 118.
ostquam, † 18. i. 83. ii. 61.
iii. 24. iv. 51. vi. 21. 50.
vij. 62. 93. ix. 67. 90. 97.
86. xii. 71.
postulat, vi. 19. xiii. 1.
postulati argenti, vij. 85.
Postume, ii. 10. 12. 67. 72.
iv. 26. 40. v. 53. 59. vi. 19.
xii. 12.
Postumiane, xiiij. 71.
Postumilla dives, xii. 49.
Postumus, ii. 22. 23.
postuere, ix. 62. 73.
postuit, ix. 17. 62. 95. xj. 17.
28.
pota aqua tristis, xj. 105.
potabis, xiiij. 116.
potanti, xij. 22.
potare, xiv. 117. xi. 12.
potares, i. 12.
potas, ii. 50. iii. 49. vi. 35.
x. xii. 28. xiv. 113.
potasti, xiv. 100.
potat, vj. 69. ix. 96. xii. 17.
75.
potavi, vii. 78.
pote, ix. 16.
potens, xii. 94. amicus, vij.
44. 71. Aufonio ore, ix.
80. terra, xii. 3.
potentiores, vii. 75.
potentiorum, xii. 18.
potentis aulæ, ix. 81. famæ,
vii. 11.
potentum, v. 21.
poteram, iii. 53. vii. 9. ix.
29. x. 20. 73.
poteramus, xj. 4.
poterant, i. 13. viii. 56. ix.
21. 25.
poteras, i. 4. 75. ii. 35. v.
83. vii. 7. 23. viii. 21. 46.
80. xiv. 66. 180.
poterat, † 15. j. 31. ij. 43.
92. iij. 4. iv. 16. 27. v. 75.
vij. 50. x. 89. xiv. 177.
poteris, vij. 45. 71. 79. xj.
53. xij. 1. xiiij. 10. 20. xiv.
20. 50. 141. 161.
potent, iij. 46. vij. 1. xiiij.
3. 6. xiv. 140. 14.
potes, i. 20. 27. ij. 53. 93.
iij. 54. 70. iv. 5. 16. v. 13.
39. 79. vj. 25. 40. vii. 6.
27. 63. viij. 7. 40. ix. 38.
102. x. 49. 90. xj. 19. 71.
xij. 3. xiiij. 7. 34. xiv. 1.
103.
potest, i. 5. 9. 15. ii. 3. 31.
34. v. iii. 82. 93. 96. iv.
10. 66. v. 20. 22. 73. vj.
14. 40. 57. vii. 17. 38. viij.
3. 33. ix. 24. 75. x. 71. xi.
24. 43. xii. 57. 94. xiiij. 117.
xiv. 22. 143.
potestas, ii. 53. vii. 59. x. 78.
cauta, xij. 6.
potet, vj. 27. 86. xii. 61.
potione summa, iij. 22.
potior, x. 44.
potite docte, x. 70.
potius, i. 46. ij. 61. iv. 64.
vi. 27. vii. 71. viij. 28. 67.
ix. 105. x. 66. 98. xi. 72.
83. xii. 17. xiii. 49. xiv. 1.
121.
potiusque, v. 31.
poto, iv. 90. xii. 28. veneno,
v. 77.
potor nobilis, vi. 78.
potoria ampulla, xiv. 110.
potuere, vii. 18.
potui, iii. 83. vj. 21. ix. 29.
xj. 70.
potuisse, iv. 70. xi. 102. 104.
potuit, † 15. 20. i. 22. 71. iii.
17. iv. 30. v. 73. vj. 40. vii.
52. viii. 26. ix. 46. 62. x.
75. xii. 76.
Pr
Præbuit, † 7.
præda, viii. 48.
præcedere, ix. 103.
præcepse, † 11. 23. xj. 83.
præcede, vi. 39. ix. 3.
præcidi, iv. 48. ix. 48.
præcidis, vii. 61.
præcidit, xi. 29.
præcincta pila, vii. 60,
præcingere. xi. 38. xiv. 153.
præcipitanteque, xii. 23.
præcipiti volatu, xi. 92. ur-
so, † 15.
præcipuos porros, xiii. 19.
præcisa, vii. 45.
præcisum, xii. 35. os, ij. 72.
præcisus, iv. 48.
præco, vj. 68. facetus, i. 86.
præconem, v. 57.
præconi, vj. 8.
præcoqua, xiii. 46.
præda, j. 7. 23. 49. ix. 55. xiii.
94. Esculentæ, vii. 19. in-
vidiosæ, vii. 26. mafcula,
xiv. 88. securior, i. 105.
fordida, x. 37. tenuis, i.
52. ultima, xiiij. 95.
prædæ, xii. 14. captæ, i. 15.
prædam, † 11. iv. 30. 35. x.
30.
prædia, iii. 26. 48. vi. 50.
xii. 73. multa, iij. 31. in-
stha, vi. 5.
prædicatque, iv. 46.
prædicatur, vii. 9.
prædicor, x. 64.
prædium, xi. 9.
g ij præ

- prædixi, iij. 86.
 prædo, ij. 75. xiv. 216.
 prædaro dente, xij. 66.
 præfatio, iij. 18.
 præferantur, iv. 64.
 præferas. v. 38. x. 78.
 præferat, iij. 93. v. 10. 62.
 vii. 68. viii. 68. xij. 49.
 præfero, vii. 33.
 præferre, i. 79.
 præferri, v. 19. vi. 40.
 præfers, vii. 33.
 præfert, x. 30.
 prægnantem, xi. 56.
 prægravis unda, iv. 18.
 prælia, † 9. 22. 28. ii. 46. iv. 83. v. 66. vj. 35. viij. 6. ix. 51. 57. x. 38. fera, † 28. fortia, iv. 74. flare tuba pieria, xi. 4. majora, v. 66.
 prælis pallatinis, xi. 9. Pellignis, i. 27. S. nueffanis, xij. 111.
 præluxere, xii. 42.
 præmia, † 15. i. 26. 102. iij. 95. vj. 85. viii. 54. xiv. 1. cetta, xii. 73. digna, ix. 1. giata, j. 32. plura, x. 34. terdena, viii. 78.
 præmium, x. 74.
 Præneste, iv. 64.
 præparat, i. 56. vii. 31.
 præpendet, ix. 48.
 præsens, vij. 43.
 præsentem, x. 25.
 præsentem, x. 92.
 præside, † 2. v. 3. vi. 2. viii. 80. ix. 19. xj. 2. tali, xij. 8.
 præsidis, v. 7.
 præsta, ii. 48. x. 98.
 præstabat, i. 13.
 præstabis, iij. 46.
 præstabit, i. 50. xiii. 30. xiv. 42.
 præstantem, vii. 42.
 præstantia, viij. 48.
 præstare, iij. 82. 87. iv. 42. x. 11. 96. xii. 6. 98.
 præstas, ii. 62. vii. 42. viii. 38. xii. 12. 40. 54. xiv. 215.
 præstat, i. 15. ii. 74. iij. 36. vij. 27. 98. viij. 38. x. 96. xi. 89.
 præstatur, ii. 34.
 præstem, vj. 11.
 præstent, xii. 14. 43.
 præstes, i. 53. vii. 42.
 præstet, ij. 14. vj. 11.
 præstiteratis, iv. 63.
 præstiteris, v. 53. x. 41.
 præstitisset, viii. 66.
 præstitit, † 9. 28. iij. 6. 10. 66. viii. 57. ix. 21.
 præsto, i. 109. xj. 25.
 præsunt, x. 2.
 præter, i. 44. 77. iv. 70. v. 18. vi. 72. xi. 9. xii. 90.
 præterea, vi. 64.
 præterantque, i. 26.
 prætereas, xiii. 3.
 prætereo, ix. 4.
 præterite, xj. 14. xij. 36.
 præteritosque dies, x. 23.
 præteritus, vii. 85.
 prætextata amicitia, x. 20.
 prætor, iv. 67. vii. 60. x. 43. 70. xii. 29.
 prætorem, iv. 67.
 prætores, vi. 8.
 prætori, xii. 29.
 prætoria, x. 79.
 prætoritia corona, viii. 33.
 prætorum, x. 88.
 prætulerim, viij. 28.
 prætulimus, iv. 40.
 præmaticus, xii. 73.
 prændia, iv. 49. v. 50. vi. 64. x. 35. xiiij. 13. xiv. 67. clausa texto vimine, ix. 74. mendica, xiv. 81. mille, xiii. 30.
 prændium, xj. 19.
 Præfina, x. 29.
 Præfina Porphyronis, xiii. 78.
 Præfino, x. 48. flabello, iij. 81.
 Præfino, xiv. 131.
 Præfinus, xi. 34.
 præta humida, i. 89. uda, i. 115.
 prætaque, xii. 31.
 præve, x. 3.
 Praxitelis, iv. 39.
 præcabor, i. 21.
 præcamur, viij. 48.
 præcantur, xij. 6.
 præcatur, i. 11. viij. 75.
 præcemur, j. 100.
 præcer, vii. 22. xj. 67.
 præces, iv. 82. vj. 10. ini- quas, v. 6. totas, ix. 69.
 præcesque, i. 100. viij. 24. x. 28.
 præcibus, xij. 86. multis, xii. 78.
 præcor, j. 5. 109. ii. 11. 74. iv. 1. 23. v. 7. 51. vj. 10. 38. 68. vij. 67. ix. 19. x. 12. 24. 82. xj. 5. 74. xii. 49.
 præcorque, ix. 92.
 præmantque, vij. 96.
 præmat, iv. 19. xii. 89.
 præmatur, vij. 73.
 præmens, v. 79.
 præmeret, iij. 10.
 præmeretur, † 25.
 præmimur, v. 8.
 præmis, iv. 14.
 præmit, ii. 80. iij. 24. 40. v. 52. viii. 51. xii. 59.
 præmitur, iij. 58.
 præmunt, iij. 58.
 prændenti, i. 50.
 prændero, iij. 96.
 Præneste, xj. 30.
 Prænestina rura, ix. 75.
 Prænestino horto, ix. 61.
 prænsus, i. 15.
 præssa basia, vj. 34.
 præssa capella, iv. 4.
 præsserat, iv. 44.
 præssus, x. 5.
 prætio, iij. 62. xiv. 82. facili, v. 36. parvo, vj. 66.
 prætiosa, v. 70. vi. 15. Amphora, i. 19. bona, xi. 61. fames, x. 96. res, iij. 63. silentia, v. 70. vellera, xiiij. 125.
 prætiosus, v. 92.
 prætium, i. 86. ii. 92. iv. 29. 32. vii. 16. 36. ix. 60. xii. 63. xiii. 90. xiv. 82. 175. dignum, iv. 32. grande, ix. 102. grave, xi. 39. velle, i. 77.
 Præmi, ii. 41. 64. v. 59. vii. 6. ix. 51. xi. 61. xiv. 184.
 Præmiqve, vi. 70.
 Præmive, viii. 64.
 Præmus, x. 67.
 Præpe, viij. 40.
 Præpo, i. 36. iij. 58. x. 92. c. midio, xi. 19. timentem, iij. 58.
 Præpum, xiv. 69. marmoreum, vi. 72. sanctum, vi. 73.
 Præpus, xj. 73. filigineum, xiv. 69.
 præridem, iij. 75.
 prærima, † 3. 24. i. 52. ii. 6. iii. 6. v. 38. viii. 46. 48. 70. 86. xi. 53. 66. l. la, ix. 104. carina, 18. fercula, iij. 50. fra infantis, ix. 76. minaq, † 3. forma, 78. fronde, iv. 54. glo, iv. 75. xii. 92. hora, 8. lanugo, ix. 37. lim, vi. 80. lux; † 24. ix.

- tella, viij. 46. quinquen-
 a, iv. 45. falus, viij. 66.
 rica, xj. 28. subfella, ij.
 . tabella, xiv 186. verba,
 . 69. vox, ij. 67.
 ia, iv. 54. 91. vij. 95. al-
 rave cœna, xj. 32. æde. v.
 o. gloria, iv. 75. xij. 92.
 venta, x. 50. luce, ix. 94.
 j. 26. nive, vij. 32. nocte,
 ij. 44. xi. 24. pagina, iv.
 . fabura, xij. 3. testudine,
 j. 67. trieteride, vij.
 .
 æ carinæ, xj. 1. casæ, ix.
 .
 as, v. 38.
 i pili, j. 94. testi, ij.

 nique, ij. 5.
 nis, ij. 70. vj. 1. annis, x.
 . faucibus, ij. 17. nivis,
 . viij. 28. pomis, iv.
 . racemis, ij. 65. toris,
 j. 73. velleribus, xiv. 155.
 io, j. 118. 36. gradu, v.
 4. grege, iv. 158. lacte,
 ij. 38. Lyæo, xij. 114.
 pollice, x. 93. sanguine,
 ij. 102.
 nos, j. 102. toros, iv. 22.
 num, ij. 1. 93. iv. 42. 83.
 j. 42. viij. 8. ix. 52. 56.
 . 28. xj. 5. xij. 90. xij. 72.
 iv. 63. 187. lapidem, xj.
 o.
 aus, † 15. ij. 93. ij. 65. iv.
 o. 23. vij. 7. x. 23. 32. xiv.
 3. 191. gustus, xij. 61. lu-
 or, x. 86.
 ceptus, vj. 4. x. 34. xij. 85.
 udice, ix. 7. Trojane, x.
 3.
 cipe, † 10. v. 19. x. 72.
 uro, xij. 6. Neivâ, xi.

 cipem, x. 92.
 cipelque, vj. 42.
 cipis, viij. 15. xj. 5. invi-
 ti, † 20.
 ncipum, viij. 8. xij. 88.
 ncipumque, vj. 4.
 or, 36. 94. ij. 95. v. 67.
 ij. 39. 44. 53. viij. 18. 73.
 2. ix. 24. 52. 55. x. 2. 10.
 i. 93. xij. 44. xij. 85. an-
 tus, xij. 100. hora, x.
 8.
 ora, viij. 8. e.
 are vita trui, x. 3. j.
- priorem, ij. 5. dominum, 5.
 79. vj. 71. librum, ij. 1.
 priores, x. 78. xij. 32. 36. anu-
 los, ij. 29.
 prioribus verbis, x. 72.
 prioris Alcidiæ, ix. 104. mun-
 di, xij. 63.
 prisca, † 6. 27. Atina, x. 92.
 fabula, † 5. fides, † 6.
 j. 40. lingua, vij. 46. nu-
 mina, ij. 24. secula, 27.
 toreumata, viij. 6.
 prisce, vj. 18. vij. 45. viij. 12.
 x. 3. xi. 1. 14. 94. Terenti,
 xij. 4.
 prisici, ix. 6. xii. 63.
 prisicis Sabinis, x. 33. templis,
 viij. 80.
 prisico, ix. 6.
 prisicos, xij. 101.
 prisicus, j. 113. ij. 41. ix. 6.
 Terentius, xij. 45.
 privato cum Cæsare, xj. 6.
 privatos lares, ix. 44.
 privignum, iv. 16.
 prius, ij. 68. 70. 83. vj. 2. vij.
 66. 73. viij. 28. 36. ix. 9. x.
 75. xiv. 85.
 pro, † 1. j. 59. 71. 109. ij.
 43. 52. ij. 11. 91. iv. 1. 72.
 89. v. 22. 66. vj. 30. 36. vij.
 59. 62. viij. 4. 66. ix. 86.
 104. x. 28. 68. xi. 6. 82.
 xij. 9. 32. 92. xij. 3. xiv.
 65. 160.
 proavos, v. 17.
 proba, v. 54. virgo, ij. 67. vi-
 ta, j. 5.
 probabo. ij. 46. xij. 98.
 probamur, ix. 99.
 probamus, j. 58.
 probandus, iv. 75.
 probare, j. 13.
 probari, iv. 16. 87. vj. 19.
 probas, vj. 95. ix. 51. xj. 91.
 probat, ix. 83.
 probatque, iv. 21.
 probatum, xij. 49.
 probavit, ij. 54.
 probet, ij. 72. iv. 85.
 prohibitas, viij. 46. xj. 104.
 probitate, v. 29.
 proborum colonorum, ij.
 58.
 probra fœda, x. 3.
 probum, ij. 2.
 probus, ij. 44. x. 76.
 procaciores nequitiaz, v. 2.
 procacitate lepida, ij. 41. sto:
 lida, j. 42.
 procedere, iv. 91.
 procellas, x. 30.
 procellis tristibus, ix. 41.
 proceres, vj. 64. xij. 8.
 procerum, xij. 6.
 Proclle, j. 28. 116. invide, j.
 116.
 procul, j. 56. 80. iv. 30. 49. ix.
 92. x. 3. 72. xj. 7. xij. 25.
 xiv. 47. 164.
 proculque, j. 87.
 Proculeja, x. 41.
 Proculi, j. 71.
 Proculina, vj. 22.
 Proculus, xj. 37.
 procumbet, j. 61.
 procuratorem, v. 62.
 prodatur, iv. 86.
 prodeam, x. 22.
 prodente, x. 5.
 prodere, ij. 72. xiv. 92.
 proderit, x. 4. xj. 99. xiv. 65.
 prodest, ij. 6. vij. 1. v. ij. 29.
 xj. 4. xiv. 147.
 prodeunt, x. 30.
 prodidit, iv. 42.
 prodigiosa ora, v. 36. Venus,
 j. 91.
 prodigus, j. 100.
 prodire, iv. 79.
 prodita causa, viij. 17.
 producere, ij. 89. ix. 75.
 produnt, vj. 39.
 profecerit, vj. 66.
 profecit, v. 77.
 profecto, vij. 101.
 profectus, ij. 14. 20.
 profer, j. 26.
 profertur, xj. 50.
 proficies, xiv. 55.
 profluit, ix. 100.
 profugam, v. 68.
 profugi, vii. 43.
 profugus delator, † 4.
 profuit, v. 50. vj. 95.
 profundo, iv. 30. xij. 57. pif-
 coso, x. 37. Siculo, xij. 80.
 profusus, viij. 38.
 Proignes volantis, xj. 19.
 proh, ij. 46.
 prohibebis, xj. 24.
 prohibente, v. 49. vj. 86. x. 37.
 prohibes, vj. 2. ix. 54. xj. 97.
 prohibet, iv. 22. vj. 91. xj. 8.
 xiv. 67.
 prolatis, v. 52.
 prolatum, ix. 38.
 promas, viij. 18.
 promere, j. 56.
 Promethea miserum, xj. 8. e.
 g ij Promethee

Prometheæ rupes, ix. 46.
 Prometheo luto ficta, x. 39.
 Prometheo munere, xiv. 80.
 Prometheus munier, xiv. 182.
 religatus, † 7.
 prominentibus venis, v. 4.
 prominet, iij. 72.
 promissus, † 9. 20. iv. 11.
 viii. 2. x. 81.
 promissa, viii. 50. 51. ix. 26.
 Theophila, vii. 68.
 promissi Martis, † 22.
 promissis, † 22.
 promissum nomen, vi. 3.
 promit, x. 80.
 promittam, xi. 59.
 promitte, iv. 82.
 promittebas, v. 83.
 promittere, x. 16.
 promittis, ij. 25. ix. 38. xij.
 12.
 prono Phætonte, iij. 67.
 pronus, † 9. j. 93. iij. 24.
 prope, j. 50. 87. iv. 64. v.
 3. vj. 66. vii. 31. 39. ix. 46.
 55. x. 50. xj. 25. 51. xij.
 73. xiv. 1.
 propera, v. 49. xiii. 55.
 properas, j. 47. viij. 39. 72.
 xj. 92. 105.
 properat, ij. 8. 90.
 properata, x. 50.
 properavit, ix. 32. xj. 92.
 properem, j. 47.
 properet, vij. 27.
 propero, † 25. j. 47. ij. 90.
 iij. 44. v. 10.
 Properti facundi, xiv. 189.
 lascive, viij. 73.
 Propertius, xiv. 189.
 propinabis, xij. 75.
 propinabit, vj. 44.
 propinamas, iij. 82.
 propinus, ij. 15. x. 49.
 propinat, j. 69. ii. 82.
 propinavit, viij. 6.
 προπίνω, v. 79.
 propinqua corda, xij. 44.
 propinquorum, ix. 56.
 propinquus, ix. 55.
 propior, i. 71. xi. 44.
 propiore ingenio, v. 5.
 propioris Lethes, x. 23.
 propius, † 2. i. 77. i. 118.
 vi. 64. vii. 4. ix. 93. x. 58.
 proposuisse, xi. 72.
 proprio, xii. 79.
 proper, j. 83. vj. 59. vij. 92.
 viij. 25. 54. ix. 23. xj. 25.
 xii. 48. xiv. 205.
 propterea, vij. 9.

proscriptum, iij. 21.
 prosequitur, v. 19.
 prosequor, xj. 25.
 Proserpina, iij. 43. xij. 52.
 profiliunt, j. 34.
 proficit, iij. 60.
 πρόσπιπον, v. 6.
 prospicis, ij. 59. iij. 58. v.
 i. vij. 72.
 prospicit, v. 14.
 proficinet, v. 43.
 prostituere, ix. 60.
 prostituisse, ix. 9.
 prostitutis, ix. 28.
 prostituto infanti, ix. 7.
 prostratum leonem, † 6.
 profutur, iij. 75. v. 15. 70.
 x. 82. xiv. 136.
 protegit, xij. 83.
 protervæ manus, xj. 55.
 protervo sale, x. 9.
 protexit, ix. 21.
 protinus, j. 51. 71. 118. ij.
 44. 67. iij. 5. 17. 50. iv.
 87. v. 9. 51. 53. vj. 78.
 vij. 33. 87. viij. 56. ix.
 41. x. 19. 104. xj. 28. 32.
 72. xij. 36. 48. 95.
 prototomi rudes, x. 48.
 prototomis colliculis, xiv.
 101.
 proventus, ix. 100.
 provincia, xij. 26.
 proxima, vj. 27. ix. 88. x.
 85. conditio, iij. 33. ru-
 ra, xj. 53. templa suo
 cælo, x. 51. vestis, xij.
 18. ursa, iij. 19.
 proximum, vij. 96.
 proximus, vij. 44. accola,
 v. 23.
 proxineta, x. 3.
 prudens simplicitas, x. 47.
 pruinæ Othrysiæ, x. 7.
 pruinæ gelidis, xij. 30. Ge-
 ticiis, xi. 4.
 pruna Damascena, x. ij. 29.
 rugosa, xij. 29.
 prunis canis, vii. 52.
 pruriat, ix. 92.
 pruriant, j. 36.
 pruriente sale, xij. 97.
 prurientes puellæ, v. 79.
 prurigne longa, xj. 74.
 morosa, xiv. 23.
 pruriginis obscœnæ, iv.
 48.
 prurire, iij. 93.
 pruris, ix. 75.
 prurit, iij. 58. vi. 35. x. 67.
 xj. 82. xiv. 203.

Pf.
 Pfilochro, iij. 74. vj. 93.
 pflittacus, x. 3. xiv. 73.
 ψυχη, x. 68.
 Pt
 Ptsanamque, xij. 73.
 Pu
 Publi, j. 110. x. 98.
 publica gaudia, vij. 5. vo-
 ta, x. 28.
 publicumque, vij. 71.
 Publius, j. 110. ij. 57. vii.
 86.
 pudeat, iv. 12. 55. vj. 10. xi.
 69.
 pudens, j. 32. v. 49. vj. 58.
 xij. 10. xij. 69. care, iv.
 29.
 pudenti, iv. 13.
 pudentis, vij. 96.
 pudet, j. 5. 38. 105. ij. 18.
 iv. 11. 12. 58. 67. v. 38.
 vij. 19. ix. 28. xij. 15. 23.
 xiv. 101. 178.
 pudica, ix. 68. x. 35. xj.
 105. Penelope, xj. 105.
 Roma, vj. 4.
 pudica virgine, iv. 6.
 pudicam, viij. 52.
 pudice princeps, ix. 7.
 pudiciorem, ij. 54.
 pudicitia, vj. 7.
 pudicitia, x. 63. maternæ,
 vj. 27.
 pudicus torus, x. 47.
 pudor, ij. 37. iij. 27. 46. 73.
 86. viij. 3. 64. 70. 78. ix. 7.
 x. 68. 90. 98. xj. 50. xij. 56.
 64. 96. 99. tantus, j. 110.
 ix. 81.
 pudorque, vij. 94.
 pudore, vj. 28. deposito,
 iij. 68.
 pudorem, j. 35. 53. x. 78.
 xj. 28. durum, j. 107.
 stolatam, j. 36.
 pudoris, ij. 93. teneri foili-
 citique, xj. 46.
 puella, j. 65. 77. ij. 41. 66.
 iij. 11. iv. 71. vij. 28.
 viij. 79. ix. 40. 41. 68.
 x. 35. 67. xj. 1. 46. 54.
 62. 65. xij. 76. 97. 99.
 xiv. 8. 10. 56. candidior,
 j. 116. calta, vij. 87.
 castissima, ix. 92. ce-
 cropia, v. 2. cruda,
 viii. 64. digna, xj. 28.
 duicior, v. 38. Gadita-
 na, xiv. 203. infan-
 mata, x. 87. xiv. 75.
 nuda,

- tuda, xj. 105. nulla, xiv. 205. prima, viij. 46. pulchra, vj. 16. puncta abris meis, xi. 40. Roma- ra, vj. 29. sicca, xj. 82. ola, iv. 25. tenera, iij. 64. ida, xi. 17. ella tenera, j. 110. ella, vj. 13. ix. 3. x. 29. 35. xj. 28. xij. 43. 55. Ely- iæ, x. 24. felices, iij. 69. Lampfaciæ, xj. 52. non mantis, x. 30. prurien- tes, v. 79. teneræ, xiv. 149. totidem, xij. 88. ellum, ij. 4. iij. 84. 96. v. 35. 46. vj. 81. 66. xj. 61. earam, ij. 48. facilem dif- ficilemque, j. 58. lascivam, x. 69. ellarum, iv. 82. ellas, iij. 76. iv. 42. v. 12. x. 63. 90. xj. 16. xij. 76. bellas, ij. 87. lanificas, v. 54. medias, vj. 66. molles, ix. 57. ellis, j. 110. ij. 41. vi. 42. viij. 5. xj. 23. lascivis, vj. 90. multis, xj. 65. pau- cis, xj. 26. er, j. 114. ij. 60. iij. 19. iv. 7. 42. v. 75. 85. vj. 16. 28. vj. 52. 79. viij. 40. ix. 9. xj. 33. 87. xii. 206. bo- nus, viij. 3. care, j. 89. cinædus, ix. 92. xiv. 205. Dacus, j. 23. dignus, ij. 2. dignus amore, vi. 29. dulcissime, ix. 37. exu- tus labentibus pennis, x. 4. Hannibal, ix. 114. in- signis, iij. 91. insidio- se, xiv. 172. magne, vj. 3. Oebalius, xj. 44. xiv. 173. phryx, ix. 37. rap- tus, vj. 68. sæve, iij. 65. securus, v. 32. sectus arte mangonis, ix. 7. tri- stis, v. 85. aeri, j. 4. iij. 67. iv. 3. 18. v. 56. ix. 9. 39. 76. 78. x. 37. 62. xj. 9. 40. xij. 62. xiv. 64. 171. Comædi, xiv. 214. leves, xj. 64. triginta, xij. 88. viles, j. 42. aerile supplicium, ij. 60. aerilia corpora, ij. 75. aerilibus annis, vi. 52. aerique, v. 2. xj. 109. puerque, j. 32. vj. 87. pueris, ij. 49. 75. iij. 23. 69. iv. 47. ix. 70. xi. 16. xij. 18. 98. xiiij. 30. xiv. 18. 80. 129. 168. 223. le- vibus, xj. 23. mutoniatis, iij. 73. puero, j. 59. ij. 37. 48. iij. 71. iv. 49. viij. 46. ix. 22. 33. 57. x. 75. xi. 44. xiiij. 26. xiv. 21. 42. 65. pueros, iij. 62. iv. 42. v. 12. vj. 66. x. 63. 80. xi. 30. 71. 79. xij. 33. 49. 98. xiv. 47. amicos, xi. 50. molles, ix. 60. truces, x. 87. puerum, j. 7. 118. ij. 44. 48. iv. 42. v. 50. vj. 13. viij. 49. ix. 22. 51. 78. xj. 95. 97. xii. 76. bre- vem, ij. 77. similem, iij. 39. tonforem, viij. 52. pugio, xiv. 33. pugillares citrei, xiv. 3. eburnei, xiv. 5. mem- branei, xiv. 7. pugna, v. 66. pugna, viij. 6. pugnam, iij. 53. pugnant, iv. 35. pugnas, x. 10. 38. pugnemus, x. 21. pugnet, viij. 80. pugno, xiv. 68. pugnorum, x. 87. pulcher, iij. 19. homo, vii. 99. onager, xiiij. 101. pulcherrima, iij. 72. iv. 25. Dido, viij. 6. mœnia, x. 103. Narbo, viij. 72. no- mina, xiv. 85. pulcherrime, x. 28. pulcherrimus, viij. 56. pulchra, j. 11. 86. 109. ju- gera, j. 86. Lycoris, viij. 73. ora, ix. 67. puella, vi. 16. stemma, v. 37. Vien- na, vj. 87. pulchre, j. 78. ij. 58. iij. 95. xii. 17. pulchrior, iv. 42. v. 19. vi. 29. ix. 18. x. 32. xi. 61. corona, ix. 61. pulei nigri, xij. 32. pulice molesto, xiv. 83. pulla stamina, iv. 73. vi. 58. venena, ix. 3. Pulli, ij. 37. gallinacei, xiiij. 45. pullo cucullo, x. 76. vel- lere, xiv. 157. pullos, iij. 58. pullus, vi. 93. viij. 33. x. 48. pulmonerubro, vi. 64. pulpam, iij. 77. pulpita, j. 77. v. 26. lubrica, ix. 39. pullabis, xi. 17. pulfans, v. 38. pulfans, xij. 102. pulfat, ij. 11. viij. 36. pulses, x. 19. pulsisbus, vj. 6. pultem niveam, v. 79. pulcibus clufinis, xiiij. 8. niveis, xiiij. 35. pulvere, † 23. j. 83. v. 66. vi. 38. viij. 65. xii. 84. xiv. 48. Cumano, xiv. 11. flavo, xiv. 71. lon- go, x. 13. magno, vi. 38. multo, j. 83. Sicu- lo, v. 66. vili, xiv. 102. pulverea juba, xi. 85. pulvereumque hippodro- mon, xii. 50. pulverulenta, vi. 31. Har- pasta, iv. 19. vii. 31. via, xii. 2. pulverulentus, iij. 5. pulvinis sericis, iij. 82. pulvis, viij. 3. longus à Cæ- sare, x. 6. pumicata fronte, j. 67. ma- nu, v. 42. pumice, j. 118. iv. 10. xiv. 205. pumiceis fontibus, iv. 57. pumicisaris, viij. 72. pumilio, xiv. 212. pumilione armato, j. 44. pumilionis, xiv. 213. puncta, xiv. 92. puella labris meis, xi. 40. punctaque, xi. 46. puncto bis feno, xiv. 17. pungat, xi. 102. xiiij. 86. pungere, vii. 24. Punica mala, j. 44. iv. 10. Punici, vi. 19. Punicorum malorum, vj. 19. puppa, iv. 20. puppam, iv. 20. puppes, x. 51. puppim emeritam, x. 85. puppis, ix. 36. pura, ix. 69. xi. 12. basia, vi. 50. vada, iv. 55. puram, g iij

puram, vj. 66.
 puras buccas, iij. 75.
 purgentque, ix. 28.
 purior, ij. 16. Iffa, j. 110.
 puris astris, iv. 64.
 purius, iij. 37.
 purusque, iij. 32.
 puro fonte, vj. 47. vitro, iv. 22.
 puro ordines, v. 8. soles, viij. 14.
 purpura, x. 10. delicata, iij. 2. deterior, xiv. 156. felix, viij. 8. 66. libata, ix. 78. Magalenfis, x. 41. tertia, xj. 57.
 purpura multa, x. 30.
 purpuraque, v. 6. vj. 118.
 purpurave, x. 5.
 purpurea toga, x. 93.
 purpureas & arrogantes lacernas, v. 8.
 purpureis capistris, j. 105. fastis, xj. 5. xij. 26. lacernis, v. 8. tapetis, xiv. 147.
 purpureo grege, xiv. 55.
 purpureoque toro, xij. 17.
 purpureos racemos, viij. 68.
 purpureum, vj. 11. iubar, viij. 65. libellum, v. 6.
 purum, iv. 39.
 purus, xj. 62. xiv. 69. homo, ix. 64.
 pusilla, vij. 54.
 pusilli Herculis, iij. 47.
 pusillos filios, x. 98.
 pusillum, iv. 43. ix. 51. vitium, iij. 42.
 pusillus, v. 83. animus, iij. 62. homo, j. 10. v. 81.
 pustula felix, viij. 51.
 pustulae lucentes, xj. 99.
 pustula fervida, xiv. 167.
 puta, iv. 29. vj. 85. xj. 44. xiv. 7.
 putabis, j. 110. ij. 8. iv. 64. x. 83. xij. 124. xiv. 6. 52.
 putabo, v. 1. vj. 14. viij. 04.
 putamus, iij. 55.
 putas, j. 7. 67. 73. 98. ij. 77. iij. 1. 11. iv. 49. 53. v. 24. 52. vj. 10. 44. 56. vij. 18. 41. 66. viij. 37. ix. 15. 42. x. 17. 45. xj. 28. xij. 48. 94. xiv. 10.
 putatis, j. 20.
 putat, † 19. j. 61. 85. 86. 97. iij. 5. iv. 40. vj. 70. vij.

66. viij. 78. ix. 56. x. 27. xj. 28. 32. xiv. 62. 194.
 putare, x. 92.
 putatis, vj. 26.
 putato, xiv. 188.
 putator horridus, iij. 58.
 putavi, v. 50. ix. 45. xij. 32.
 putavit, † 28. vj. 93. viij. 2.
 putent, vj. 56.
 putes, iv. 54. ix. 49. xj. 61. xij. 44. xiv. 212.
 putet, j. 14. 70. 105. vj. 13. viij. 47. ix. 61. xj. 56. xij. 21.
 puteique, j. 87.
 putida res, xij. 39.
 putidula, iv. 20.
 putidus, iij. 50.
 puto, j. 6. 28. 81. 100. 103. ij. 9. 41. 44. 67. iij. 26. 55. 67. 79. 95. iv. 26. 58. 69. v. 11. 16. 81. vj. 30. 70. vij. 23. 51. 52. 87. viij. 4. 29. 64. ix. 1. 64. x. 29. 36. 79. xj. 7. 21. 22. xij. 29. xiv. 182.
 putre vetusque solum luto, ix. 75.
 putrescit, vj. 93.
 putri, vij. 66. halece, iij. 77.
 putrique creta, xij. 62.
 putris fascia, v. 3.
 putrisque, iv. 53. ix. 103.
 Py
 Pyladem, vj. 11. vij. 23. 44.
 Pylades, vj. 11.
 Pyladi, x. 11.
 Pyliam senectam, viij. 2.
 Pylio pollice, viij. 6.
 Pylioque arvo, iv. 1.
 pyra, v. 79. religata, j. 44.
 pyramidum, † 1.
 pyramidumque, x. 63.
 Pyrgos litoreos, xij. 2.
 Pyrrha, x. 67.
 pyrum, j. 118.
 Pythagora ix. 48.
 Pyxagathos, vij. 56.
 pyxidibus, ix. 38.

Q
 Quae, j. 5. ij. 17. iv. 18. v. 23. vj. 18. vij. 11. 73. viij. 50. ix. 56. 60. xj. 16. 46. xij. 32. 95.
 quacunqve, iij. 44. 54. vj. 80. x. 73. xj. 99.
 quadra, iij. 77. ix. 92. xij. 32.

plurima secta de placenta, ix. 92.
 quadramve, vj. 75.
 quadrans, ij. 44. ij. 30.
 quadrante, ix. 49. uno beattior, x. 82.
 quadrantem, v. 33. vij. 9. ix. 95. xj. 106.
 quadrantes, j. 60. vj. 88. x. 70. misellii, iij. 7.
 quadrantibus, iv. 68. x. 75.
 quadratum gauisape, xiv. 152.
 quadriga, vj. 46.
 quadrima corona, xij. 32.
 quadringenta, ij. 6. v. 39.
 quadringentis millibus, xiv. 35.
 quadringentorum, v. 24. ix. 105.
 quadrupedes, xij. 92.
 quae, † 2. 4. j. 17. 73. ij. 4. 44. iij. 20. 65. iv. 1. 48. v. 6. 47. vj. 42. 71. vij. 7. 60. viij. 36. 80. ix. 33. 85. x. 51. xj. 46. 53. xij. 2. 98. xij. 28. 38. xiv. 10. 28.
 quacunqve, j. 114. iv. 29. vj. 68. 87. x. 78. xj. 85.
 quaedam, j. 17. 116. v. 53. vij. 84. x. 11. xij. 34.
 quaeque, j. 89. ij. 29. 40. iv. 25. v. 23. vj. 64. 77. viij. 80. ix. 44. x. 51. xij. 31.
 quaeque, vj. 64. vij. 50. xij. 62.
 quare, j. 2. 67. vij. 57. ix. 105. xij. 48.
 quarere, iv. 40. v. 45.
 quarent, xj. 89.
 quarentet, j. 43.
 quarent, iij. 4.
 quarentimus, v. 10.
 quareis, j. 2. 49. 58. 71. 97. 118. ij. 6. 31. 38. 78. iij. 93. iv. 19. 23. 91. v. 57. vj. 67. vij. 41. 78. 79. viij. 16. 31. x. 22. 74. 100. 104. xj. 20. 33. 64. xij. 17. 20. 25. 32. 53. 57. xiv. 2. 91.
 quarent, j. 34. 67. viij. 38. 61. x. 30. 71. xj. 85. xiv. 16.
 quareite, ix. 93.
 quarentis, iv. 65. viij. 12. ix. 79. xj. 60.
 quarentur, ix. 19.
 quareo, iv. 71.
 quarent, iij. 91.
 quarevit, ix. 60.
 quarestoris, vij. 36.
 quarestus, ix. 64.
 quale, † 21. xj. 54.
 qualem, j. 21. 58. vj. 64. vij. 94.

- vij. 94. x. 51. xij. 32. 99.
 xiv. 77.
 uales, j. 40. v. 50. vj. 66.
 vij. 13. xj. 7. xij. 43. xiv.
 158.
 ualia, j. 37. 108. iv. 11. viij.
 75. ix. 21. 55. x. 99. xj. 85.
 105. fata. xj. 70.
 ual acunque, j. 71.
 ualis, vj. 85. vij. 79. viij. 52.
 xj. 27. xij. 94.
 ual. feunque, v. 61.
 ualifque, j. 44.
 ualiter, † 7. j. 104. v. 7.
 uam, ij. 43. iij. 8. 63. iv. 37.
 74. 32. 81. vj. 89. vij. 13.
 92. viij. 18. 77. ix. 46. 62.
 x. 29. 89. xj. 4. 22. xij. 35.
 63. xij. 2. 26. xiv. 68. 186.
 iam, j. 87. 104. ij. 1. 70. iv.
 29. 44. v. 3. 26. vj. 45. 85.
 vij. 66. 87. viij. 36. 49. ix.
 38. x. 14. 80. xj. 22. 57. xij.
 21. 66. xiv. 15.
 iam primum, j. 32. viij. 9.
 iamque, j. 104.
 iamvis, j. 63. ij. 41. v. 15.
 53. 66. vij. 6. 18. 68. ix. 39.
 52. x. 11. xj. 24. 44. 70. 105.
 109. xij. 29. 78. xij. 73. 81.
 xiv. 95. 120.
 andam, j. 116.
 andiu, x. 74.
 ando, ij. 71. iij. 4. iv. 33. v.
 19. 59. vj. 68. vij. 7. 8. viij.
 45. ix. 87. x. 6. 14. 30. 58.
 70.
 anta, ij. 75. iv. 63. v. 71.
 viij. 46. 50. 70. xj. 6. gloria,
 iv. 63. ira, iv. 74.
 antaque, viij. 50. 55. xj. 4.
 anta scabie, vj. 37.
 antam, xj. 52.
 antas, vij. 46. xij. 53.
 anti, j. 67. v. 16. 59. vj. 88.
 xiv. 217.
 anto, j. 8. 83. ij. 44. 72. iv.
 12. v. 69. 71. vj. 59. vij. 25.
 46. 52. viij. 50. x. 10. 55.
 70. 86. 89. xj. 8. xij. 95.
 antos, viij. 28. xj. 79.
 antulacunque, xj. 15.
 antum, j. 27. 205. iij. 44.
 46. 93. iv. 26. v. 22. vj. 70.
 33. 89. vij. 38. 71. 96. viij.
 7. 55. ix. 4. 42. 70. xj. 88.
 xij. 55. 59. 71. 85. xij. 2.
 xiv. 195.
 antus, † 9. viij. 4. xj. 70.
 xij. 29. honos, xij. 63.
 quare, j. 33. 36. ij. 41. 49. iij.
 82. iv. 33. 39. v. 56. 80. vij.
 94. viij. 12. x. 30. 90. xj. 36.
 76. xij. 20. 93. xiv. 74. 179.
 quarta messis, j. 102.
 quarta partis, ix. 49.
 quartana febris, x. 77.
 quartum, iij. 20. 50. ix. 84. la-
 pidem, x. 79.
 quartus, j. 13. vj. 39. viij. 71.
 dies, iv. 61.
 quarum, viij. 34.
 quas, j. 35. 66. iij. 40. 64. v.
 43. 79. vj. 56. 64. vij. 88.
 viij. 61. ix. 19. 89. x. 38.
 48. xj. 16. 35. xij. 32.
 quasi, j. 100. iij. 96. v. 37. vj.
 42. ix. 36. 48. x. 24. 32. xij.
 98.
 quassa rota, iv. 58.
 quassat, viii. 43. xiii. 1.
 quatenus, v. 20. vii. 79.
 quater, iv. 69. v. 45. vii. 19.
 viii. 2. 11. ix. 32. x. 38. 56.
 xi. 58. xii. 55. juncta fora,
 x. 51.
 quaterque, j. 53. 104. iij. 17.
 vi. 66. 93. x. 1. 11.
 quaterno aere, xii. 77.
 quatiat, xiv. 54.
 quatis, ix. 74.
 quatit, xii. 57.
 quatuor, j. 72. 100. ii. 5. 44.
 iii. 38. v. 2. 71. vi. 6. 8. viii.
 7. 31. 71. 75. xi. 98. 107.
 aureolas, x. 75. & tantum
 verbis, xii. 11. libras, xii.
 36. librarum nullus, x. 31.
 mappas, xii. 29. messibus,
 x. 103. nummis, xiii. 3. to-
 gæ, x. 96.
 quatuorque, iij. 93. x. 104.
 xiv. 34.
 quatuorve, ii. 44. v. 61. viii. 64.
 Que
 Que, x. 5. 6. 9. 12. 17. xi. 2.
 4. 12.
 quem, † 3. j. 14. 114. 118. ij.
 34. 57. 68. iii. 24. 69. 100.
 iv. 53. 54. v. 2. 19. 81. vi.
 13. 25. 82. vii. 26. 59. 95.
 viii. 28. 72. ix. 15. 33. 104.
 x. 53. 72. xi. 62. 99. xii. 6.
 49. 100. xiii. 83. xiv. 33.
 190. 193.
 quemcumque, iv. 29. xiii. 32.
 quemquam, ii. 70. iv. 46.
 viii. 56. x. 33. 48. xii. 94.
 quercus, viii. 82. pia, ix. 24.
 plurima, iv. 1. Tarpeias, iv.

querebar, ix. 88
 querelæ, i. 83. v. 7. rudes, xi. 71.
 querelas, i. 13. vii. 46. ix. 55.
 Cecropias, i. 54.
 querebs immensis, ix. 46.
 quereretur, xi. 41.
 queresis, i. 36. 90. 111. ii. 85.
 iii. 32. 80. vi. 9. xi. 40. xii. 28.
 queresisque, xi. 36.
 quers, ix. 10. xi. 92.
 queritur, i. 59. 93. 110. v. 15.
 59. vi. 59. ix. 3. x. 17. 91.
 xi. 40. 72.
 queriturque, iv. 91.
 quator, iv. 82. vi. 19. xi. 70.
 querula capellæ, vii. 30.
 querulo cliente, iv. 89.
 querulos fastus, xii. 75. libel-
 los, viii. 82.
 querulus cliens, i. 50.
 Qui
 Qui, † 10. 15. i. 37. 93. ii. 32.
 57. iii. 5. 63. iv. 55. 85. v.
 20. 26. vi. 28. vii. 19. 92.
 viii. 24. 29. ix. 7. 12. x. 35.
 56. xi. 22. 51. xii. 55. 75.
 xiii. 2. 93. xiv. 11. 72.
 quia, i. 71. 72. 115. vi. 82. xii.
 39.
 quibus, i. 50. ii. 77. iii. 4. iv.
 17. 64. vii. 31. ix. 12. 31. 35.
 57. 75. x. 6. 68. xi. 7. xii. 5.
 53. 98. 103. xiv. 115.
 quicumque, iii. 38. vi. 3. viii.
 48. x. 7. xii. 48.
 quid, i. 77. 100. ii. 16. 64. iii.
 20. 68. iv. 5. 30. v. 39. 70.
 vi. 40. 59. vii. 33. 95. viii.
 56. 78. ix. 26. 59. x. 11. 39.
 xi. 43. 81. xii. 36. 75. xiii.
 3. 94. xiv. 63. 215.
 quidam, vi. 61. vii. 11. 82. ix.
 99. xiv. 194.
 quiddam, ii. 1. vi. 44. ix. 59.
 quidem, i. 199. ii. 1. 58. iii. 17.
 45. iv. 1. 69. vi. 10. viii. 71.
 ix. 87. x. 63. xiii. 52.
 quidlibet, iii. 46. ix. 47.
 quidquid, † 5. 21. 28. i. 69. 106.
 ii. 37. 41. 88. iii. 1. 46. 61.
 iv. 28. v. 43. vi. 29. 68. vii.
 19. 30. x. 36. 56. xi. 2. 7. 76.
 xii. 15. 18. 24. xiv. 39.
 quies, iv. 8. viii. 70. ix. 101.
 alta, vii. 41. amica, ix. 101.
 fugitiva, vii. 63. grata, xi.
 27. nullis linguis offensa,
 xi. 57. pacata, ix. 81. pigra,
 xii. 63. secret, vii. 31. tuni-
 cata, xi. 51. viva, x. 30.
 quiescendi,

quiescendi, xij. 57.
 quiescit, xij. 1.
 quiesco, iv. 90.
 quieta mens, x. 47.
 quietæ vitæ, x. 92.
 quiete, v. 29.
 quieti placidæ, † 4.
 quilibet, v. 13.
 quina, j. 12. x. 75.
 quinas lucas, xiv. 141.
 quinta, viij. 67. x. 70.
 quintusque, viij. 44.
 Quinte, iij. 11. 62. iv. 72. v.
 76. viij. 9. ix. 53. 54. Ovidi,
 x. 44.
 Quintus, ix. 28.
 quinto, j. 114. vij. 92. viij.
 71. effedo, x. 104.
 quintum, vij. 92. librum, iij.
 50.
 Quintus, xij. 119.
 quincunce misto, ij. 1.
 quincunces, j. 28. xj. 37.
 quincupeda, xiv. 92.
 quincuplici, xiv. 4.
 quindecim, vij. 9. actas olym-
 piadas, x. 23.
 quindecim annos, xij. 59.
 graves saccos ferventis au-
 ri, x. 74. jugales annos, x.
 38. poetæ, xj. 7.
 quinquagenis millibus bis,
 xj. 67.
 quinquagesimaliba, x. 24. |
 quinquaginta, iij. 40.
 quinque, j. 27. 72. 118. ij. 76.
 iij. 62. iv. 15. 89. vj. 85. vij.
 52. viij. 67. ix. 8. x. 11. 42.
 63. 108. xij. 43. xiv. 192.
 basia, x. 42. comati, xij. 71.
 diebus, xiv. 79. Lucrina
 xij. 48. festertia, x. 14.
 quinquennia prima, iv. 45.
 quinquies ducena, xij. 76.
 quintam, iv. 8.
 Quintiane, j. 53. v. 18.
 Quintiliane, ij. 90.
 quincum, v. 22.
 quintus, iij. 8. 11. v. 2. 15,
 quippe, ij. 30.
 quique, vj. 64. xij. 44.
 Quirinalis, j. 85.
 Quirine sancte, x. 58.
 Quirini vicini porticum, xj.
 1.
 Quirino, x. 51. Ausonio, x.
 26.
 quis, † 12. 26. j. 36. 40. ij. 1.
 29. 72. iij. 44. 63. iv. 70. v.
 19. vj. 13. 39. vij. 16. 44.

vij. 55. 64. 73. ix. 13. 97.
 x. 44. 56. 66. xj. 23. xij. 11.
 21. 82. 96. xij. 92. xiv. 1.
 54.
 quisquam, j. 56. 67. 87. iij. 75.
 iv. 84. v. 21. vj. 2. 39. viij.
 64. 71. x. 49. 62. xj. 25. xiv.
 214.
 quisque, iv. 30. vij. 59. ix. 56.
 x. 87.
 quisquis, j. 34. 105. iv. 34. v.
 59. 60. vj. 49. 60. vij. 39.
 viij. 48. ix. 57. 79. 99. x. 5.
 36. 61. 71. xj. 14. xij. 35. 81.
 xiv. 87. 210.
 quisve, iv. 23.
 quivis, xiv. 214.
 Quo
 quo † 7. j. 85. ij. 64. 91. iv.
 65. 82. v. 1. 19. vj. 10. 33.
 vij. 5. 49. viij. 48. ix. 12. 34.
 x. 6. 92. xj. 14. 19. xij. 60.
 63. xij. 59. 111. xiv. 116.
 quocunque, ij. 67. vj. 43. viij.
 75. x. 20.
 quod, † 17. 25. j. 42. 94. ij.
 62. 73. iij. 42. 55. iv. 4. 55.
 66. v. 6. 79. vj. 48. viij. 61.
 73. ix. 12. x. 70. xj. 23. xij.
 4. 100. xij. 11. 106. xiv.
 57. 219.
 quod, j. 96. iij. 44. 62. v. 10.
 16. 18. 27. vj. 47. 55. vij. 51.
 84. viij. 30. ix. 27. 94. x. 80.
 xj. 23. 56. 80. xij. 25. 26.
 28. 38. 41. 48. 60. 75.
 quodam, vj. 8.
 quodcunque, iv. 64. vij. 68.
 quodque, j. 91. ij. 72. iij. 16.
 v. 13. vj. 9. ix. 99. x. 61. xij.
 31.
 quodvis, xij. 117.
 quolibet, vj. 49.
 quomodo, iij. 15. x. 16.
 quondam, j. 102. 114. iij. 64.
 91. iv. 13. 30. v. 6. 43. viij.
 1. viij. 52. ix. 7. 50. x. 75.
 xj. 88. xij. 72. xij. 127.
 quoniam, xj. 77.
 quoque, j. 16. ij. 1. iij. 75. iv.
 13. 83. v. 77. vi. 27. 65. vij.
 57. 99. viij. 11. 82. ix. 9.
 90. x. 19. 39. xj. 17. 69. xij.
 75. 96.
 quorum, iij. 67.
 quos, j. 36. 49. iij. 5. 7. vj. 64.
 vij. 27. 66. viij. 56. 78. ix.
 60. x. 5. 51. xj. 5. 66. xij.
 67. 99. xiv. 1.
 quot, iij. 95. v. 66. vj. 34. viij.

17. 26. x. 28. 30. xj. 54. xij.
 7. 87. xiv. 90.
 quotque, xj. 54.
 quota, † 15. 28. v. 66. ix. 36.
 quotidiana sindone, xj. 1.
 quotidianam nauseam, iv. 37.
 quotidiano dropace, x. 65.
 quoties, j. 106. 118. ij. 14. iv.
 66. v. 4. 18. vj. 36. 39. vij.
 17. 34. viij. 55. 76. ix. 26.
 86. x. 55. 80. xj. 8. 100. xij.
 29. 86. xij. 18. 98. xiv. 115.
 119. 217.
 quoviscumque loco, xiv. 1.

R

R a

Rabido dente, † 18. ore,
 vj. 64.
 Rabiri, vij. 55.
 Rabirius, x. 71.
 racemis primis, iij. 65.
 racemos minimos, vj. 49.
 purpureos, viij. 68.
 radat, xj. 101.
 radere, vj. 57.
 radiabant, † 2.
 radiant, viij. 51.
 radiata, j. 71.
 radios, vij. 11.
 radit, ij. 17.
 ramento sulfurato, x. 3.
 rami Piceni, v. 79.
 ramis, iv. 59. ix. 62. xij. 62.
 adoptivis, xij. 46. flentibus,
 iv. 59. Libycis, xij. 42. ma-
 ternis, xij. 46. suburbanis,
 xij. 43.
 ramos altos, viij. 61. cedentes
 oneri, xij. 42.
 ranæ Ravennates, iij. 93.
 ranam exiguam, x. 79.
 ranas cantatas, xiv. 183. tur-
 pes, x. 37.
 rancidulo ore, vij. 33.
 rapa gaudentia frigore, xij.
 16.
 rapaci manu, vj. 49.
 rapacitatis diræ, xj. 53. no-
 tæ, vj. 72.
 rapax milvus, ix. 55.
 rape, viij. 44.
 rapere, vij. 19. xj. 5.
 raperis, xij. 85.
 rapiat, j. 110.
 rapiant, ix. 39.
 rapiantur

- antur, vij. 49.
 dis aquis, x. 103.
 dos unguens, xiv. 199.
 ente veredo, xij. 14.
 et, x. 12.
 na, xij. 52. mbita, viij. 8.
 na levi, xij. 55.
 nã durã, xj. 42. subitã, vj. 8.
 nam mollem, j. 105.
 nas, x. 87.
 nis, viij. 64.
 s, iv. 19. viij. 31. xj. 50.
 j. 96.
 t, iij. 16. 62. 91. vij. 31. x. 2. xj. 29. 95. xiv. 48.
 a, j. 117. ij. 6. v. 38. xj. 2. pœna, viij. 30.
 as, vij. 46. xij. 52. pilas, 19.
 is catulis, iij. 44. iumi-
 bus, iv. 30.
 o, vij. 46. ix. 31.
 or Gangeticus, viij. 26.
 ore deserto, xij. 52.
 os, x. 71.
 am, j. 22. 89. 100. vij. 39. 86. x. 53. Pnyga, x. 19.
 us, † 16. iij. 2. v. 49. 85. 52. 88. ix. 9. xij. 52. hæ-
 s ab ore lupi, x. 48. Hy-
 s, x. 4. piscis, iv. 66. puer, 68.
 isti, xj. 55.
 it, v. 45. vj. 13.
 iv. 29. vii. 31. cinnama-
 13. fides, x. 78. gloria,
 18. x. 63. manus, vj. 83.
 unera, xij. 91. oscula, xj. 2.
 . pondera, xij. 67. retia,
 22. fenectus, vj. 29.
 eatra, v. 10. toga, x. 47.
 ue rima, j. 35.
 cœna, x. 53.
 n, j. 107.
 memoris, viij. 40. poetã,
 r. ponderis. ix. 49.
 r calor, iv. 42.
 auribus, ij. 86. Kalendis,
 66.
 ima avis, xij. 65.
 s, v. 40.
 j. 94. xiv. 213.
 amicos, j. 40. capillos,
 73.
 n, xij. 21.
 , viij. 18. xij. 6. xij. 3.
 icus, xiv. 121. civis, xij.
 . eques, x. 16. futuror,
- vij. 17. lestor, v. 10.
 rafa, viij. 47. recenti limã, x.
 2. selibra, viij. 71. vellera,
 xiv. 159
 rafa fronte, iv. 10.
 rasam togam, ij. 85.
 rasit, xij. 5.
 rastris, ij. 75.
 rasum, j. 118. latus caveã, ix.
 58.
 rata, x. 34. vota, iv. 45.
 rate dispersa, ix. 41. salva, vij.
 18.
 ratem, † 26.
 rates extructas, v. 43.
 ratibus, † 24. savis, † 28.
 ratio, j. 86. iv. 81. v. 44. vj.
 56. xij. 61. 93.
 ratione, j. 73. 98. ij. 53. 77.
 iv. 7. vj. 17. 51. vij. 29. viij.
 75. x. 102. xij. 29. 95. nul-
 la, iij. 30. sola, ix. 56. sum-
 ma, ij. 30.
 rationis, vj. 25.
 ratis, iv. 66.
 ratus, iij. 24.
 raucã voce, viij. 3.
 raucã chartã, viij. 67. cortis,
 vj. 30.
 raucõ Aquilone, j. 50.
 raucos caudifidos, iv. 8. roga-
 tores, x. 5.
 raucus cocus, j. 42.
 Ravenna æquorea, xij. 21.
 Ravennã, iij. 56. patriã,
 iij. 91.
 Ravennam, x. 51.
 Ravennates ranã, iij. 93.
 Ravenhatis onocrotali, xj. 22.
 Re
 Reatum triste, ij. 24.
 rebus, x. 82. xj. 44. xij. 3. an-
 gustis, xj. 57. negotiosis,
 x. 30. parvis, j. 56.
 recantat, ij. 86.
 recedas, iv. 30.
 recede, iij. 68. iv. 30. 77. viij.
 1. xj. 17.
 recedis, viij. 16.
 recedit, vj. 42.
 recedunt, xj. 72.
 recens, viij. 75. xiv. 93. cun-
 nilingus, xij. 59. tama, ix.
 44. hircus, vj. 93. fella, ij.
 57.
 recentem gallum, vj. 94.
 recenti busto, v. 39. buxo, xij.
 32. lima rafa, x. 2.
 receipt, v. 8. vj. 36.
 receiptis, x. 7.
- recepto, iij. 19.
 receptum, vij. 25.
 receptus, v. 14.
 recesseratque, j. 83.
 recesserunt, iij. 7.
 recessit, iij. 20. iv. 73.
 recessus felices, vj. 43. foemi-
 neos, vij. 34. hibernos, v.
 68. lati, iv. 64. pierios, viij.
 62. placidos, x. 48.
 recide, j. 32.
 recipis, iij. 40. ix. 55.
 recipit, iij. 68.
 recitabo, xj. 53.
 recitante, iij. 45.
 recitanti, x. 10.
 recitare, j. 30. 64. ix. 85.
 recitas, j. 39. ij. 71. 88. iij. 18.
 49. viij. 20. 76. xij. 40.
 recirat, j. 53. 67. ij. 20. iv. 6.
 vj. 41.
 recitaturus. iv. 41. xiv. 142.
 recitem, j. 64.
 recites, ij. 71. 88. iij. 40.
 recitet, xij. 64.
 reclivis, ix. 92.
 reclufis, vij. 61.
 recocta massa, xj. 53.
 recordanti, x. 23.
 recta, viij. 50. fides, xij. 6.
 recta, viij. 75.
 rectam cœnam, ij. 69. vij. 19.
 rectas boves, v. 66.
 recte, vij. 69.
 recti, j. 40. vij. 69. xj. 6. amor,
 x. 78.
 Rector, xij. 100. maxime, ix.
 37. summe, vij. 6. veneran-
 de, vij. 59.
 Rectorem, x. 78.
 rectus, ij. 53. cucumis, xj. 19.
 recumbam, x. 98.
 recumbas, xj. 103.
 recumbere, ij. 19.
 recumbes, v. 79. xj. 24.
 recumbis, iij. 30.
 recumbit, v. 74. vij. 66. x. 98.
 xij. 17.
 recumbunt, iv. 64.
 recurrit, ij. 14. vij. 19.
 recusas, xj. 24.
 recusar, xij. 55.
 recusato, ix. 104.
 recuses, j. 55.
 recuso, x. 10.
 recutira colla, ix. 58.
 recutorum Judæorum, vij.
 29.
 reddam, v. 85.
 reddant, iv. 51.

- reddas, xj. 91.
 reddat, ii. 38.
 reddatur, vi. 66. xi. 6.
 redde, i. 60. 104. vii. 1. 4. viii. 13. 21. 48. ix. 94. x. 51. xi. 55. xii. 36. xiii. 52. xiv. 46. 163.
 reddere, x. 44. xi. 41. xii. 48.
 redderet, x. 38.
 redderis, vii. 46.
 reddes, v. 6.
 reddet, v. 43. viii. 45.
 reddiderint, xi. 4.
 reddidit, vi. 89. vii. 46. xiv. 165.
 reddis, iii. 95. vii. 54. viii. 37. 80. ix. 105. xi. 66. xii. 63.
 reddit, ii. 38. x. 43.
 reddita, † 2. v. 8. templa, xii. 3.
 redditur, vii. 7. viii. 45.
 reddutus, i. 37. xi. 10.
 reddunturque, x. 83.
 redeant, xi. 6.
 redeas, vii. 26. ix. 57. x. 12. xi. 1.
 redeat, ix. 52. x. 101.
 redemi, ii. 68.
 redempta, xii. 99. Leda, ii. 63.
 redemptoris, xiv. 92.
 redemptus, ii. 34.
 redeo, † 25. xii. 69.
 redeunt, iv. 37. x. 85. xii. 6.
 redcuntia secula, iv. 1.
 redi, viii. 31. 71.
 rediit, † 22. iii. 14.
 redimire, viii. 70. xii. 52.
 redimit, i. 9. vi. 71. ix. 33.
 redimita, viii. 65.
 redimite, ix. 74. xii. 100.
 redimunt, vi. 60.
 redire, v. 36. vi. 72. vii. 27. viii. 66. 72. ix. 1. x. 103. xii. 59. 61. 63.
 rediret, i. 15.
 redissim, ix. 41.
 redisset, ix. 106.
 redisti, v. 50. xii. 52.
 redat, vii. 12. 21. x. 37. 48. xii. 68. 78.
 reditque, i. 49. vi. 10.
 reditu, iv. 41.
 rediturus, ii. 5. xii. 14. xiv. 181.
 redolent, iii. 65. xi. 9.
 redolenti, xiii. 18.
 redolet, iv. 4.
 redolete, xiv. 59.
 redocem, x. 103. xii. 63.
 Deum, viii. 2. Jovem, viii. 15.
 reduceſque, x. 70.
 reduci, ii. 74. vi. 83. ix. 8.
 reducis fortunæ, viii. 65.
 reducit, v. 26.
 reduco, xi. 25.
 reducta, x. 72.
 reducuntur, xii. 29.
 reduxit, vii. 46.
 refer, iii. 38.
 referam, xii. 26.
 referas, iii. 4. xii. 101.
 referasque, x. 68.
 referat, x. 32.
 referenda, ix. 93.
 referentia nullos mimos carmina, xiv. 219.
 referes, vi. 58.
 referet, xii. 84.
 referet, iv. 55. v. 53.
 refers, v. 17. ix. 36. xi. 5. 44. 108.
 reſert, i. 30. 49. iii. 58. v. 8. viii. 38. ix. 1. 79. 101. 102. x. 35. xi. 34. 72. xiii. 76.
 reſibulavit, ix. 28.
 reſice, iv. 37.
 reſici, xi. 30.
 reſicit, x. 56.
 reſicitque, ix. 47.
 reſrigerat, iii. 25.
 reſugit, iii. 63.
 regale fulmen, xii. 63.
 regali ſepulchro, iv. 59.
 regas, vi. 3.
 rege, ii. 53. iii. 62. x. 39.
 regem, i. 22. ii. 68. iv. 40.
 regemque, i. 61. 113. iv. 84. x. 10.
 regente, viii. 52.
 reges, ii. 68. vii. 99. x. 96. tumidi, v. 20.
 regia miracula, viii. 36.
 regibus atavis ortus eques, xii. 4.
 regina, v. 56. vii. 49. ix. 59. x. 64.
 regione, i. 109. iii. 4. x. 68. Heliconia, xiv. 152.
 regis, v. 20. x. 20. xii. 15. Corcyra, viii. 68. ſeri, † 2. ſuperbi, iii. 7. tumidi, ii. 18.
 regit, i. 87. iii. 82. xii. 9.
 regius ager, x. 94.
 regna, v. 1. 6. ix. 44. Æthiæ, vii. 63. Itala, 103. memorola Trivia, ix. 65. parva, xii. 31. ſæva pati, ix. 67. ſuperba, xii. 48.
 regnat, x. 19.
 regnator, vii. 46. x. 61. xi. 7. Olympi, xiv. 1. 75.
 regnet, viii. 30.
 regnis, xiv. 184. malis, ix. 104. Petilianis, xii. 57. tantis, iv. 40.
 regnum, iv. 57. x. 30.
 regula, xi. 2.
 regulæ, vii. 15. 30.
 regule, i. 83. 112. ii. 93. iii. 16. v. 10. 22.
 regulos, v. 29.
 regulus, i. 13. 82. ii. 74. iv. 16. v. 64. parvus, vi. 38.
 regum pictorum, x. 72.
 regunt, ii. 43.
 reis attonitis, xii. 52. ſollicitis, v. 16.
 relegas, xi. 53.
 relegata ſuccina, xi. 9.
 relegente, ii. 6.
 releges, iv. 29.
 releves, x. 12.
 relicta, ix. 41.
 res non parva labore, x. 47.
 relicta urbis, xii. 69.
 relictis nucibus, v. 85.
 relicto, j. 63. nomini, viii. 38. ſpeculo, xi. 50.
 relictum, i. 100. v. 45.
 religata pyra, i. 44.
 religatus Prometheus, † 7.
 relinquant, ix. 84. xiii. 126.
 relinquit, v. 57. vi. 38.
 relinque, vi. 27. xii. 96.
 relinquendum, viii. 44.
 relinquere, viii. 3.
 relinques, i. 50. x. 44.
 relinquis, x. 10.
 reliqua pallude, xiv. 38.
 reliquerunt, vii. 19.
 reliquis, iv. 42.
 reliquiſſe, iii. 64. viii. 44.
 reliquiſſet, iii. 64.
 reliquit, ii. 76. iii. 10. iv. 66. 70. v. 79. vi. 18. vii. 65.
 reliquos capillos, x. 83.
 reliquum, j. 50.
 reliquias, vi. 37.
 reſtatutur, v. 36.
 rem, i. 28. ii. 26. iii. 79. vi. 46. 60. vii. 33. ix. 22. difficilem, iv. 66. magnam, xi. 54.
 remanſit, v. 68.
 remeant, i. 16.
 remedium, xi. 99.
 rementus, vi. 89.
 remi, x. 70. xii. 3.
 remiſerique, vii. 54.
 remiſimus

- misimus, i. 102. iii. 99.
 misisti, iv. 89.
 misit, vi. 68. x. 95.
 missa, iv. 14.
 missum corpus, j. 50.
 missus, vii. 46. x. 55. 101.
 mittam, j. 118.
 mittas, x. 7.
 mitte, ix. 92. x. 82. xi. 76.
 mittere, x. 37.
 mittes, x. 78.
 mittet, ix. 67.
 mitti, v. 60.
 mittis, vii. 54.
 mittit, xii. 95.
 mitto, ix. 51.
 mos lentos, iij. 67.
 motas, x. 96.
 movete, xiii. 101.
 mum, † 26.
 nasci, v. 24. viii. 40.
 nata, vi. 4. 7.
 novabat, ii. 75.
 novant, v. 7.
 novas, vii. 31.
 novatur, viii. 80.
 nuente, ii. 14.
 o, ij. 24.
 or, iii. 100. viii. 33.
 orum, ii. 36. mæstorum, iv. 4.
 os pavidos, iv. 5.
 parari, ix. 104.
 pellas, viii. 40.
 pellet, iii. 46.
 pente, i. 83. iv. 2. 30. 59. v. 36. 45. vii. 85. xii. 94.
 petam, x. 96.
 petas, ix. 4.
 petatque, vii. 17.
 petens, xi. 83.
 petes, i. 50.
 petis, iv. 79.
 petit, v. 36. vi. 64. viii. 52. 75.
 petira, xii. 18. 52.
 petunt, x. 105.
 plet, vii. 19.
 pletum, xii. 95.
 ponas, ix. 38.
 pone, ii. 37.
 ponet, xi. 32.
 pono, xii. 18.
 poscat, viii. 38.
 ppulit, viii. 56.
 pserunt, † 21.
 ptantes manus, ix. 21.
 ptanti lacertæ, xiv. 172.
 pugnans, ix. 12.
 quiescere, xiv. 141. 161,
- requiescit, i. 94. vi. 18. x. 61.
 requiesque, iv. 25.
 requiram, vii. 72.
 requireret, iii. 4.
 requiris, i. 1. iii. 67. vi. 53. 66. 77. 78. 88. vii. 33. 36. x. 102. xi. 61.
 requirit, xi. 25.
 requirunt, ii. 83.
 rerum, ii. 91. v. 1. vi. 64. vii. 2. 66. ix. 42. xii. 49. xiv. 124.
 res, † 21. i. 80. ij. 28. iii. 38. 60. v. 62. 63. vii. 17. 70. viii. 49. ix. 4. 37. 58. x. 41. xi. 62. ardua, vii. 27. xi. 6. difficilis, v. 12. eadem, xii. 98. est imperiosa timor, xi. 59. gratissima, iv. 31. magna, i. 18. iv. 81. non parva labore, sed relicta, x. 47. nova, † 18. parva, x. 96. peracta, iv. 91. peregrina, xi. 79. perridicula, vii. 74. pretiosa, iij. 63. putida, xii. 39. falsa, iii. 12. tertia, ij. 1. una, xii. 40.
 resalutantes, x. 70.
 resalutat, iv. 84.
 resalutat, v. 22.
 resaluto, v. 28.
 rescripsit, ii. 9.
 reserare, iii. 74. vi. 52.
 resecat, iii. 24.
 resecta fila, xi. 53.
 reservantem, xi. 99.
 reserves, viii. 40.
 reside, iv. 13.
 resignas, ix. 36.
 resina, iii. 74.
 resina turpi, xii. 32.
 resinata vina, iii. 77.
 resolutior, x. 98.
 resonet, vi. 85.
 respectus, viij. 18. xi. 56.
 respexitque, ix. 88.
 respiciat, x. 10.
 respiciens, ix. 35.
 respicis, v. 45. 56. viii. 4.
 respicit, x. 23. 51. xiv. 177.
 responde, iij. 4.
 respondent, ix. 12.
 respondeo, iv. 90.
 respondes, ii. 32. v. 62. vi. 5. x. 41.
 respondet, vi. 13.
 respondit, vi. 82. viii. 3. ix. 55. xi. 41.
 responsa, v. 1. ix. 93.
 recte abrupta, v. 63.
- restes calvæ, xii. 32.
 restituarur, xi. 12.
 restituis, x. 34.
 restitute, x. 87.
 restituti facundi, x. 87.
 resulant, ix. 70.
 resupino vultu, ix. 44.
 resupinus, xii. 78.
 rete subdolum, iii. 58.
 retentas, xii. 32.
 retentus, i. 47. sudor, v. 80.
 retia, ii. 27. v. 37. xii. 1. rara, xi. 22. subdola, ii. 40. 47.
 retibus, xiii. 68.
 retices, j. 107.
 retinere, x. 33.
 retineret, ix. 104.
 retinet, ii. 32. x. 44.
 retorto crine, vi. 39.
 retro, ii. 86. iii. 23.
 retro flexus, iii. 82.
 retulit, ix. 31. 78. xii. 29.
 reveheris, vi. 58.
 reverentia, ix. 38. major, vii. 51. tanta, ix. 81. xi. 6.
 reversa, ix. 39. xii. 99. feritate, ii. 75. vita, vii. 46.
 reversæ, v. 68.
 reverso, xii. 59. Domino, xii. 31. bis terque, ix. 8.
 reversuro, viii. 32.
 reversus, viii. 52.
 reverti, vii. 66.
 revinctus, vii. 41.
 reviso, iv. 90.
 reum, vi. 26. x. 48. xii. 25. tonsum, ii. 74.
 revoca, viii. 67.
 revocas, iii. 27. viii. 80.
 revocasti, vi. 83.
 revocat, v. 26. viii. 55.
 revocatur, v. 85.
 revocatus, xi. 6.
 revocavit, x. 2.
 revoces, viii. 8.
 revocetur, vi. 13.
 revolvant, xi. 1.
 revolvere, vi. 64.
 reus, x. 70. 87. grandis, vii. 71. pallidus, i. 50.
 rex, ii. 18. v. 23. xii. 61. magne, xii. 63.
 rexerat, vii. 62.
 rexit, vii. 51.
- R h
- Rhætica vina, xiv. 100.
 rhedæ, x. 13.
 rheda plena, iii. 47.
 Rhenanum Sarnaticamque manum, ix. 36.
- Rhen

Rhene pater Nympharum
 amniumque, x. 7.
 Rheni fumme domitor, ix. 7.
 Rheni famuli, ix. 2.
 Rhenique, v. 38.
 Rheno domito, ij. 2.
 Rhenus, iv. 11. viij. 11. xi. 97.
 xiv. 170. fractus, vij. 6.
 rhetor, v. 22. 55. vij. 63. x. 70.
 rhetora, ij. 64.
 rhetorasque, v. 57.
 rhetorem, iij. 25.
 rhetores, ij. 64.
 rhetoribusque, ix. 75.
 rhinoceros, † 9. xiv. 53.
 rhinocerotra, † 22. xiv. 52.
 rhinocerotis, j. 4.
 Rhodia capta, xiv. 68.
 Rhodias fœminas, iij. 58.
 Rhodium opus, j. 71.
 Rhodon claram, iv. 55.
 Rhodope, † 21.
 Rhodopeius, cultor, † 3.
 Rhodos, ix. 21. x. 68. clara,
 xiv. 68.
 Rhœtus ferox, viij. 6.
 rhombo, iij. 60. Colcho, xij.
 57. Theflaliaco, ix. 30.
 rhombum, x. 30. xij. 81.
 rhombus latior, xij. 81.
 Rhytio, ij. 35.
 Ri
 Rictus pervios, j. 105.
 ride, ij. 41.
 rideas, iv. 55.
 rideat, xj. 16.
 ridebis, iv. 19. xij. 57.
 ridebit, xij. 21.
 ridens, vj. 78. x. 30.
 ridenti dominæ, xij. 95.
 ridere, ij. 53. vij. 17. xi. 19.
 rideris, vj. 77.
 riderisque, ix. 69.
 rides, j. 66. 90. ij. 58. iv. 55.
 v. 20. vi. 65.
 rider, j. 69. iij. 20. iv. 3. ix.
 37. x. 2. 51. 80. xij. 52.
 rideto, ij. 28.
 riderur, j. 54.
 ridicula, iv. 20.
 ridiculi Philistonis, ij. 41.
 ridiculum, v. 54.
 rigas, iv. 55.
 rigeat, vj. 73.
 rigens Dirceïna, j. 50.
 rigent, vj. 56.
 rigentem aquam, xiv. 117.
 riget, v. 32. vij. 94.
 rigerque, vij. 94.
 rigida gente, vj. 64. vena, vi.

49. xj. 17. voce, vij. 91.
 rigidi Catones, x. 19. Salonis,
 xij. 21.
 rigido Afro, xij. 42. centu-
 rione, xj. 4. leoni, x. 65.
 rigidum, vix. 48.
 rigidus, v. 36. vij. 70. cespes,
 v. 35. folior, vij. 70.
 riguæ aquæ, xij. 31.
 rignit, iv. 59.
 rima, j. 35.
 rimæ minimæ, xj. 46.
 rimas omnes, xj. 99.
 ripa, vij. 49. ix. 30.
 ripa alta, x. 85. utraque, x. 7.
 ripæ, v. 3.
 ripis, j. 54.
 riferunt, j. 104. v. 10. xij.
 78.
 rifi, j. 59.
 rifiſti, xj. 7.
 rifiſti, viij. 56. ix. 35. 45.
 rifiſu, vij. 50. perſpicuo, ij. 41.
 rifiſum, ij. 41. vij. 17.
 rifiſus, viij. 28. xij. 87.
 rite, x. 26.
 ritus, vj. 42. antiquos, iij. 24.
 veteres, viij. 80.
 rivali, xj. 75.
 rivalis, iij. 70.
 rivis gemmantibus, ix. 92.
 rixi nobilis, j. 37.
 Rixamarum, iv. 55.
 rixaris, ix. 28.
 Ro
 Robore, j. 40. ix. 44.
 rodas, xiv. 69.
 rodere, v. 61. vj. 64. x. 45.
 xij. 2.
 rodit, v. 29.
 roga, ix. 83. xj. 69. xij. 11.
 rogabam, ij. 30. ix. 45.
 rogabatur, ij. 30.
 rogabis, vij. 25.
 rogabit, j. 79. iij. 4.
 rogabo, vij. 42. x. 24.
 rogamus, j. 36. 55. 97. v. 81.
 vj. 35. viij. 2. ix. 70.
 rogandum, vij. 91.
 rogante, ix. 43.
 roganti, ij. 25. 92. iv. 15. x.
 24. xj. 64. 74. xij. 72.
 rogare, vij. 59. ix. 23. xij. 57.
 65. 81. 94.
 rogarem, vj. 10.
 rogati, viij. 24.
 rogaris, iij. 44.
 rogas, j. 64. iij. 68. iv. 15. v.
 64. x. 32. xj. 59. 69.
 rogafque, iij. 76.

rogaffe, vj. 10.
 rogati, ix. 52. xij. 81.
 rogat, j. 110. ij. 69. iij. 92. viij.
 21. 24. 48. ix. 23. 66. 96.
 x. 7. xi. 28. 56. 59. 72. 82.
 xij. 18. 28. xiv. 9. 81.
 rogata, iv. 82. xij. 99.
 rogatam diu lucem, x. 38.
 rogate, v. 6.
 rogati, iv. 30.
 rogatores raucos, x. 5.
 rogatus, iv. 90. vj. 52. xij.
 2.
 rogavi, iv. 77. vj. 20. ix. 69.
 rogem, v. 47.
 rogent, viij. 8. x. 70.
 rogentque, iv. 85.
 rogeris, ij. 44.
 roges, j. 118.
 rogesque, vj. 51.
 roget, j. 40. xj. 28. 59.
 rogetis, ij. 23.
 rogi Oetari, ix. 67.
 rogi Phœthontei, iv. 25.
 rogis, xj. 42. mœſtis, x. 26.
 nigris, xi. 92.
 rogo, j. 79. ij. 14. 25. 79. 80.
 iij. 25. 44. 52. 73. 76. 95.
 iv. 85. v. 26. 45. 83. vj. 5.
 17. 20. vij. 85. 94. ix. 26. x.
 14. 21. 41. 66. xij. 25. 64.
 xij. 58. expectato, iij. 94.
 medio, xj. 55. nobiliore, j.
 79. uno, x. 71.
 rogos extremos, x. 63. He-
 ctoreos, vj. 71.
 rogom abſentem, ix. 78.
 roguſ infelix, viij. 75.
 Roma, † 2. 7. iij. 66. 95. iv.
 8. v. 10. vj. 61. vij. 4. 5. 60.
 98. viij. 11. 15. 21. 26. 50.
 61. 65. ix. 29. 57. 81. 99. x.
 2. 12. 18. 20. 30. 51. 53. 72.
 74. xij. 4. 71. 25. 42. 57. 59.
 xiv. 99. 129. aurea, ix. 66.
 callida, ix. 49. candida, viij.
 65. magna, xij. 69. major.
 viij. 56. Marcia, v. 19. me-
 xima, vij. 95. x. 58. nov.
 v. 7. pia, x. 87. xij. 6. pile-
 ta, xj. 7. plurima, x. 28. pu-
 d. ca, vj. 4. terrarum, ge-
 tiumque Dea, xij. 8. to-
 videnda, x. 6.
 Roma, v. 16. vj. 28.
 Romæ, iij. 30. 38. domin-
 j. 4. x. 103.
 Romam, iij. 4. 14. 38. 47. v.
 94. ix. 41. x. 36. xij. 3.
 totam, iv. 64.
 Roma

- Romana, vij. 79. manus invi-
 sta, ix. 2. mentula, vij. 29.
 ora, v. 70. x. 99. pax, vij.
 79. puella, vij. 29.
 Romana historia, xiv. 191.
 uce, ix. 2. morte, j. 79.
 implicitate, xj. 21.
 Romanæ, iv. 23. brumæ, vj. 8.
 rogæ, ij. 90. iij. 1.
 Romanam, xj. 54. nurum,
 xij. 21.
 Romani cothurni, viij. 18. xj.
 o. theatri, xj. 14.
 Romano anfore, xij. 73. sale,
 viij. 3. Tarento, x. 63.
 Romanos, xiv. 124.
 Romanum forum, j. 77.
 Romanus, x. 7. vinitor, xij.
 77.
 Romuleus Terentus, iv. 1.
 Romulus, xij. 16. 107.
 Romuli, j. 14.
 Romulis, iij. 82.
 Romulos, iv. 87.
 Romulem nasum, vij. 36.
 Romulo nullo foveri, ix. 19. pin-
 gui, iv. 59.
 Romulus, iij. 24.
 Roma, vij. 88. x. 19. 93. xij.
 27. felix, vij. 88. futilis,
 x. 95.
 Roma æterna, viij. 77.
 Roma clausa, xj. 19. hibernæ,
 v. 29.
 Roma ceflura bifero pæsto,
 xij. 31.
 Romarium, v. 38.
 Romas, ij. 59. iv. 22. ix. 62. bre-
 ves, j. 44. hibernas, vj. 80.
 Romexatas, xj. 90.
 Romifque, iij. 68.
 Roma tida templa, iv. 18.
 Roma vite, iij. 24.
 Roma lampada, xij. 60.
 Roma labris, viij. 56.
 Roma ore, xj. 57.
 Roma ministros, xij. 65.
 Roma ephebus, vij. 79.
 Roma, xij. 17. xij. 51. pæsta-
 tis, iv. 42. futilibus, v. 65.
 Roma tictis, iv. 55.
 Roma que, ix. 12. x. 32.
 Roma spondylos, vij. 19.
 Roma longo, xiv. 31. patulo,
 x. 32.
 Roma, iv. 14. v. 104. xiv. 168.
 Roma barbara, x. 7. impaeta tran-
 fiffio petauro, xj. 22. mo-
 pæta, iv. 64. quaffa, ix. 58.
 Roma Sarmatica, vij. 79.
 rotæ Hispanæ, iv. 46. Suren-
 tinæ, xiv. 102.
 rotat, † 21. vij. 66.
 Ru
 Rubeam, xiv. 95.
 rubeant, iv. 42.
 rubeat, iij. 2. iv. 17. vj. 80.
 rubelli Veietani, j. 104.
 rubens, ix. 69. cadus, iv. 66.
 herba, ix. 62. penna, xij. 70.
 rubente lardo, v. 79.
 rubentem, v. 4. Peteron, iv.
 55.
 rubentes penas, iij. 82.
 rubenti ore, v. 2.
 rubentibus pennis, iij. 58.
 rubentis aceti, xj. 57.
 ruber, v. 8. ix. 92. crine, xij.
 54. phafis, v. 8. urceus, xiv.
 106.
 rubes, ij. 43.
 rubet, iv. 86. vj. 61.
 rubicunda conjunx, vj. 64.
 rubicundam testam, xiv. 114.
 rubiginofis dentibus, v. 29.
 rubore, vij. 11.
 rubra paropufide, xj. 28. tefta,
 xij. 7.
 rubras breves, iv. 64. genas,
 viij. 56.
 rubri croci, viij. 33.
 rubris aquis, vij. 20.
 rubro cado, j. 56. nimbo, v.
 26. pulmone, vj. 64.
 rubuit, ix. 61.
 ructant, iij. 82.
 ructat, ix. 49.
 ructatrix menta, x. 48.
 ructus, j. 88.
 rudem, iij. 36. foetum, vij. 30.
 fodalem, iij. 48.
 rudesque, xij. 53. curas, j.
 67. hlios, x. 98. fontes, vj.
 42. lacernæ, vij. 85. proto-
 tomi, x. 48. querelæ, xj. 71.
 rudi, iij. 24. carbone, xij. 62.
 ore, viij. 56. verfu, ix. 12.
 rudis, ix. 104. agna, ix. 73. co-
 lonus, vj. 73. hlia, vij. 94.
 herba, ij. 90. pence, vij. 6.
 porticus, j. 13. villa, vij. 35.
 uva, xij. 68.
 ruebat, iij. 99.
 ruet, j. 61.
 rufa, ij. 33. vj. 39. crinibus
 uxor, xij. 32.
 rufæ canulinæ, xiv. 32.
 Rufe, j. 107. ij. 11. 29. 48. 84.
 iij. 70. 82. 94. 100. iv. 13.
 71. 83. v. 52. 73. vj. 82. 85.
 89. vij. 67. viij. 51. ix. 90.
 xij. 97.
 Rufi, v. 51. xiv. 176. instan-
 tis, viij. 51. Santonici, ix.
 40.
 Rufina, xi. 54.
 Rufine, iij. 31.
 rufis, xiv. 129.
 rufo, j. 69. viij. 52. 85.
 rufus, j. 69. iij. 20. x. 99. xij.
 52.
 rugas, iij. 42.
 rugofa pruna, xij. 29.
 rugofarum Picenarum, iv.
 89.
 rugoforem frontem, iij. 93.
 ruina, v. 75. xij. 25. inno-
 cens, ij. 83. metuenda, xiv.
 197.
 ruina Cyaneæ, vij. 18.
 ruinas longas, j. 83.
 ruit, j. 13. 73. xj. 83.
 xuitura, j. 89.
 rumor, ij. 72. iij. 73. 79. 86. iv.
 16. 69. gemmeus, x. 3.
 rumpant, x. 13.
 rumpatur, ix. 99.
 rumpe, ij. 64.
 rumpere, iv. 64. xj. 105. xij.
 14. xiv. 125.
 rumperet, x. 85.
 rumpes, j. 50.
 rumper, j. 50. 79.
 rumpimus, xij. 50.
 rumpis, ix. 75. xij. 99.
 rumpifque, iij. 13.
 rumpit, xij. 18. xiv. 64.
 rumpitur, vij. 9. viij. 33. 61.
 invidiæ, i. x. 99.
 rupe Scythica, † 7. xj. 85.
 fumma, xij. 100.
 ruperat, x. 79.
 rupere, ix. 70.
 ruperunt, vj. 51. vij. 95.
 rupes Prometheæ, ix. 46.
 rupta fila, xj. 37. matella, xij.
 32. faxa, viij. 3.
 rupta aluta, xij. 26. cathedra
 xij. 18.
 ruptæ mulæ, ix. 58.
 ruptos, x. 56.
 rura, j. 13. iv. 60. v. 72. viij.
 18. 56. ix. 3. x. 14. 85. xj.
 71. parva, xij. 57. Pæltana,
 iv. 60. Pratora, x. 75. pro-
 xima, xj. 53. forada, x.
 96. vicina Nomento, xij.
 15.

INDEX

112

rure, iii. 20. 58. iv. 90. vii. 30.
xii. 60. vero barbaroque,
iii. 58.

uris, i. 56. iii. 47. vi. 43. x.
96. beati, i. 56. iij. 47. Cam-
pani, ix. 61. delicati, vii. 16.
Nomentani, vi. 43. Pæta-
ni, vi. 80.

rurfus, vii. 5. 57.

rus, i. 115. iii. 47. 58. iv. 64.
80. viii. 61. 68. ix. 19. xii.
57. æstivum, viii. 61. bre-
ve, i. 115. x. 79. dulce, ix.
99. majus, xi. 19. mini-
mum, ix. 19. notatum, vii.
30.

Rufones, v. 29.

ruffica, i. 44. Flora, v. 23.
Dryas, ix. 62. liba, x. 103.
nomina, iv. 55.

ruffica perdix, xii. 76. prædia,
vi. 5. turba, iv. 66. veritas
ficciscapillis, x. 72.

rufficas aras, ix. 43.

ruffice, viii. 23. xii. 15. xiv. 46.
Galba, x. 101.

rufficitate dura, vii. 57.

rufficula, xiii. 76.

rufficulum non nimis libel-
lum, x. 19.

rufficumque, xii. 18.

rufficus, iii. 24. ix. 31. xiv.
58.

ruta, xi. 19. 32. 53.

rutatos lacertos, x. 48.

Rutilium, v. 57.

ruunt: xii. 62.

S

Sa

SAbæi, † 3.

Sabbatariorum, iv. 4.

Sabella ceruffata, ii. 41.

Sabelle, iii. 68. vii. 84. ix. 20.

xii. 39. 43. belle, xii. 39.

Sabello, iv. 46. vi. 33. xii. 61.

Sabellum, xii. 39. divitem,
iv. 46.

Sabellus, iv. 46. xii. 39.

Sabidi, i. 33. iii. 17.

Sabina filva, ix. 55.

Sabina, iv. 4.

Sabinæ Atestinæ, x. 93. ca-
stæ, ix. 41. horribiles, xi.
16.

Sabinæ, xi. 9. 18.

Sabineum, iii. 25.

Sabinus, x. 44. antiquus, i. 63.
priscus, x. 33.

Sabino, ix. 61.

Sabinum, vii. 96. conditum,
x. 49.

Sabinus, iv. 37. ix. 59.

Sabura prima, xii. 3.

faccetur, ii. 40.

facco follicito, xii. 61.

faccos graves quindecim fer-
ventis auri, x. 74.

facculumque, v. 40.

facculus, xi. 4.

faccus nivarius, xiv. 104.

facer, vii. 62. arcus, viii. 85.
campus, iii. 47. lucus, i.

54.

sacerdos absens, x. 92.

sacra, iv. 1. vii. 62. viii. 4. ix.
49. xi. 5. xiii. 66. Cybeles,
iii. 81. frugi, xii. 63. litæra,
iv. 57. Mystica Dindyme-
nes, viii. 81. veneranda.

sacra aure, vii. 98. via, ii. 63.
xii. 2.

sacrægentis, ix. 95. linguæ, v.
70. tedæ, vi. 2.

sacraria, vii. 72.

sacrata doni, ix. 17.

sacrator, iv. 1.

sacratis crinibus, ix. 18.

sacratus Alcide, vii. 49.

sacravit, i. 117.

sacri fontes, iv. 57. lucus, ix.
59. lateris, vi. 76. Maronis,
viii. 56. muneris, † 24.

sacr. legos focos, ix. 62. furo-
res, ix. 86. hamos, iv. 30.

sacrilegum nefas, ix. 72.

sacris, iii. 6. 24. vii. 21. viii.
30. xii. 63. focis, i. 22. fron-
dibus, vii. 73. iratis, iii. 24.

piscibus, iv. 30.

sacro circo, viii. 11. clivio, i.
71. iv. 79. foedere, i. 94. pe-
ctore, vii. 1.

sacrorum, iii. 24.

sacros honores, viii. 66. vul-
tus, iii. 66. viii. 24.

sacrum, vii. 1. dulce, i. 3. ne-
ctar, viii. 39. nemus, i. 13.

Parmessida, viii. 70. pectus,
vii. 1. Tiberim, iv. 64.

sacrum populare, x. 41.

sacrumque, iv. 64.

sæcula, † 27. 28. i. 108. v. 7.
10. 19. 25. vi. 3. 60. vii. 18.

x. 2. 19. 39. cana, viii. 80.

centies peracta, vi. 49. lon-

ga, viii. 8. permenfa, ix. 30.
prisca, † 27. redeuntia, vi.
1.

sæpe, j. 63. 93. ij. 5. 77. iij.
27. 95. iv. 42. 53. v. 47. 58.

vi. 21. 51. vii. 81. viii. 25.
59. ix. 1. 104. x. 23. 85.

xj. 20. 74. xij. 18. 35. xiiij.
7. 13. xiv. 51. 204.

sæpius, iv. 29. vj. 82. x. 10.
xj. 34. 79. 99. xij. 14. 86.
89.

Sætiã, pëndulam, iv. 64.

sæva, † 18. vj. 59. discrimina,
† 12. febris, x. 77. fortu-
na, iv. 18. libido, ix. 9.

manus, iij. 17. miracula,
j. 22. novacula, ij. 66.

ora, j. 23. regna pati, ix.
67. suspendia, j. 116. tela,
vi. 25. toxica, j. 19. v. 77.

x. 36.

sæva manu, x. 50.

sævaque, vj. 25.

sæva volfellæ, ix. 28.

sævas faces, † 7.

sæve puer, iij. 65.

sævi, iv. 49. falces, xj. 99.

sæviet, ix. 92.

sævior, vij. 66. viij. 30.

sævus cultris, xj. 85. fatis, xj.
83. oris Cappadocum, ix.

31. ratibus, † 28.

sævus, † 6.

sæviusque, vij. 94.

sævo coco, xii. 70. metallo,
iv. 55. murmure, ix. 70.

sævus leones, j. 52.

sævus, ij. 75. viij. 23. Oryx,
xii. 95.

saga, vij. 53. garrula, xj. 50.

sagarum, viij. 58.

sagatus, vj. 11.

sagax & astutus homo, xj.
87.

sagis lingonicis, xiv. 159.

sagitta, ix. 57.

sagittis Sarmaticis, vij. 1.

sago excussio, j. 4.

Saguntici figuli, iv. 46.

Saguntini calices, xiv. 108.

Saguntino luto, viij. 6. xiv.
108.

salaces bulbi, iij. 75.

salamandra, ij. 66.

salariæque, iv. 64.

salariorum, j. 42. iv. 87.

salarium, iij. 7.

salax, xj. 26. xii. 67. herba
x. 43.

sal

- ale, iv. 23. x. 48. aquoreo, xiiij. 89. multo, vi. 44. multo, nec tamen protervo, x. 9. pruriente, xii. 97. Romano, viij. 3.
- de ræ, ix. 58.
- debras, xj. 91.
- debrofum Sanctam, xj. 83.
- dem, xiiij. 23.
- des innocuos, iij. 99. nudi, v. 2. novos, xiiij. 1. tinctos Attico lepore, iiii. 20. lesque, v. 2. xj. 14.
- decerane, i. 65.
- deletanum tristorem, ii. 65.
- de libus, j. 42.
- de lecto consumpto, xj. 19.
- de lentem piscem, j. 56.
- de his, vij. 24.
- de lit, xi. 97. xiv. 104.
- de illustius, xiv. 191.
- de lmacis, x. 30.
- de lo, iv. 55. x. 103. xiv. 33.
- de Celtiber, x. 20.
- de lonas litoreas, x. 78.
- de lone, j. 50.
- de lonem, x. 104. patrium, x. 96.
- de loni, vj. 18.
- de lonis rigidi, xii. 21. tetrici, xii. 3.
- de fa res, iiii. 12.
- de fas molas, vii. 53.
- de ras, ii. 7.
- de tem, j. 35. iv. 12. vii. 17. 20. x. 77. xi. 23. 106.
- de trus, iv. 66.
- de va mentula, iij. 85. uxor, iij. 11.
- de va rate, vij. 18.
- de ubre corpus, x. 47. frigus, x. 30.
- de ubri spatio, x. 104.
- de vo Cæsare, v. 6. duce, vii. 59. Marone, v. 10.
- de tus certa, ii. 91. prima, viii. 66.
- de usque, v. 1.
- de utabat, v. 22.
- de utabo, j. 109.
- de utantes, iv. 8.
- de utas, iv. 84. v. 67.
- de utat, vii. 44. ix. 94. xii. 78.
- de utator, j. 71. viij. 44. x. 10. 74. xiv. 74. inanis, iij. 58.
- de utatrix charta, ix. 101. pica, vii. 86.
- de utatum, i. 71. ii. 18.
- de utatus, v. 67. arator, ix. 55.
- de salutavi, xi. 68.
- de salutavit, v. 55. viii. 65.
- de salutem, i. 87. 69. 109. iiii. 36. xi. 72. xii. 11. certam, xii. 92.
- de salutemus, v. 52.
- de salutent, viii. 8.
- de salutes, x. 104.
- de salutiferis aquis, v. 1.
- de saluto, ii. 68. xiv. 76.
- de Samia testa, iiii. 81.
- de sana, vi. 47. labra, x. 22.
- de sanare, xi. 61.
- de sanas plantas, vii. 38.
- de sancta, vi. 18. fides, ix. 86. x. 44. nomina, xi. 51.
- de sancta pietate, viii. 15.
- de sanctaque, iiii. 69.
- de sanctæ uxors, x. 30.
- de sanctam vitam, .79. urnam, ix. 31.
- de sancte, xii. 63. pater, x. 28. Quirine, x. 58.
- de sancti templi, x. 92.
- de sanctior, vii. 18.
- de sanctiora carmina, vii. 16.
- de sanctiorem, x. 35.
- de sanctioris aulæ, v. 6.
- de sanctis, ix. 32. focus, ix. 32. umbris, vij. 39.
- de sanctissime cultor juris & legum, x. 37.
- de sanctius, iiii. 69. viii. 1.
- de sancto amore, vi. 29. duce, iv. 2. marito, xi. 54.
- de sanctorum avorum, viii. 80.
- de Sanctra, vii. 19.
- de Sanctram salebrosum, xi. 3.
- de sanctum illicetum, iv. 55. Priapum, vi. 73.
- de sanctus Numa, xi. 16.
- de sandapila, ii. 81.
- de sandapila angustæ, viii. 75.
- de sandapilæ, ix. 3.
- de sane, iiii. 1. iv. 79. v. 15. 62. 85. vi. 32. x. 21.
- de sanet, x. 56.
- de sanguine, iv. 29. ix. 32. xiiij. 87. xiv. 154. cognato junctum nomen, xii. 44. facili, i. 9. largo, ix. 66. Lycambeo, vii. 11. multo, vi. 32. primo, xiiij. 102. tenui, i. 23.
- de sanguinea arena, † 11.
- de sanguineam humum, ii. 75.
- de sanguis, x. 92.
- de sano, viii. 11.
- de sanos poetas, xii. 46.
- de Santonica virga, ix. 96.
- de Santonici Rufi, ix. 40.
- de Santonico bardocucullo, xiv. 127.
- de sanum, vi. 84.
- de sanus, ii. 16. iv. 72. 81. xi. 29. Philippus, vi. 84.
- de sapæ Laletanæ, vii. 52.
- de sapiam, xi. 21.
- de sapiant, xiiij. 13.
- de sapiat, xi. 91. xii. 69.
- de sapientis, i. 16.
- de sapient, x. 66.
- de sapi, 3. 67.
- de sapis, i. 118. ii. 41. iv. 54. viii. 20. 27. 77. x. 72. xi. 95. xii. 21. xiiij. 5.
- de sapisti, iiii. 2. ix. 6. xi. 107.
- de sapit, i. 4. 77. v. 59. vi. 64. vii. 24. 68. viii. 13. ix. 6. 12. x. 4. xj. 55. xiiij. 32. 52. 71. 76. 84. xiv. 210.
- de sapor, xii. 76. melior, xiv. 113.
- de sapore vario, xi. 32.
- de saporis, xiiij. 61.
- de Sappho, vii. 68. x. 35.
- de Σαπροφαγῆς, vii. 77.
- de sarcina grandis, viii. 75.
- de sarcinaque, ii. 11.
- de sarcinarum, xii. 32.
- de sarcinas, xii. 32.
- de sarcinis totis, ii. 68.
- de Sardanapale, xi. 12.
- de Sardinia, iv. 60.
- de Sardois oris, viii. 32.
- de sardonicha miserum, xi. 38.
- de sardonichas, iv. 61. v. 11.
- de Indos, iv. 28. pares, xi. 28. veros, ix. 60. x. 87.
- de sardonichata manus, ii. 29.
- de Sarmata pastus, † 3.
- de Sarmatica rota, vii. 79.
- de Sarmaticæ lætitiæ, vii. 5.
- de Sarmaticam Renanamque manum, ix. 36.
- de Sarmaticas gentes, viii. 11.
- de Sarmatici Istri, ix. 104.
- de Sarmaticis sagittis, vii. 1.
- de Sarmatico equo, vii. 29.
- de sarrure, iiii. 93.
- de sarsina, ix. 59.
- de sarta teges, xi. 33.
- de sarta cute, i. 104.
- de Sassinare, iiii. 58.
- de sat, ii. 18. viii. 64.
- de satellite, i. 22.
- de satiat, i. 58. ix. 73.
- de satiat, iv. 38.
- de satiat, v. 1. 79.
- de saties, vi. 35.
- de satietur, viii. 36.

fatis, † 6. i. 43. 50. ii. 54.
 90. iii. 5. iv. 57. 91. v. 16.
 vi. 45. 60. vii. 50. 98. viii.
 3. 30. ix. 8. 60. x. 19. 62.
 xi. 9. 42. xii. 10. 42. xiii.
 87. xiv. 151. 220. facere,
 xii. 8. fecit, xii. 14.
 fatisque, j. 53.
 fatius, x. 37.
 fator pulcherrime annorum
 nitidique mundi, (Jani
Ἰανίου), x. 28.
 fatum Bacchum, † 12.
 fatur, j. 93. iv. 23. ix. 60. x.
 59. xj. 68. 109. xij. 2. 8.
 34. 73. xiv. 69. histrio,
 xii. 78. minister, iij. 58.
 verna, ii. 90.
 faturæ casæ, x. 96.
 faturas, xj. 53.
 faturat, viij. 28.
 faturata melle Cydonia, xij.
 24. ostrea, iii. 59.
 faturatas vestes, viij. 48.
 fatureia improba, iii. 75.
 faturis, x. 48.
 Saturnalia, v. 85. xi. 2. bona,
 xiv. 70. fructuosiora, iv.
 46.
 Saturnalibus, vi. 24. vii. 52.
 Saturn. litæ selibræ, v. 20.
 Saturnalicias nuces, v. 31.
 vii. 90.
 Saturnalicio luto, xiv. 182.
 tr. buto, x. 17.
 Saturnalicio versus, xj. 16.
 Saturne, ii. 29. xii. 63.
 xiv. 1.
 Saturni, ii. 85. iv. 89. x. 29.
 xiv. 72. feriis, xii. 83.
 Saturninum, iv. 11.
 faturum Martem, vi. 32.
 Satyras, xi. 11. xii. 96.
 Satyri, iv. 44.
 Satyris, x. 99.
 Satyrus, xiv. 107.
 faucia, † 12. iii. 68. colla,
 xj. 71. Terpsichore, iij.
 67. vena, iv. 66.
 Saufellum, ij. 74.
 Sauroctonos Corinthius,
 xiv. 172.
 Sauromata, xii. 8.
 faxa, iii. 82. vj. 42. ix. 46.
 x. 37. xii. 14. alta, xj. 91.
 dura, ix. 44. rupra, viij.
 3. fordidâ, v. 23. Tarpeja,
 ix. 2.
 Saxetani lacerti, vii. 77.
 faxi spartani, j. 56.
 faxis, x. 63. 85.

I N D E X

faxo phario, j. 89.
 faxorum, x. 56.
 faxum, iii. 93. viij. 44. tri-
 tum, xii. 57.
 Sca
 Scabie, v. 61. vi. 37.
 scabies, xi. 8.
 Scævola, j. 104.
 scalas ducentas, vii. 10.
 scalis, j. 18.
 scalpi, iij. 93.
 scaltorium, xiv. 83.
 scamnis, v. 42.
 scaphium, xj. 12.
 scapulas, xiv. 83.
 scapulis, vi. 59.
 scarum avidum, v. 18.
 scarus, xij. 84.
 scazon, j. 97. vj. 25.
 Sce
 Scelerata lues, j. 102. ma-
 nus, xj. 85. poëmata, iij.
 50. vipera, iii. 19.
 scelerate magister ludi, ix.
 70.
 sceleratus, † 7.
 scelus, j. 19. ii. 46. iij. 66.
 vii. 13. ix. 7. 26. 42. xj. 92.
 94. infandum, vii. 13.
 scena, v. 31.
 scenæ, ix. 29.
 scenicus, ix. 29.
 sceptrâ, x. 62.
 Sch
 Scheda summa, iv. 91.
 schemate dubio, iij. 68.
 schola, ii. 64.
 schola, j. 36. iij. 20. iv. 61.
 Sci
 Sciat, v. 21. 61. vj. 79. ix. 29.
 xii. 48.
 scidisti, iij. 12.
 sciente fama, viii. 58.
 scierit, iv. 79.
 sciero, v. 34.
 sciet, j. 67. ix. 30.
 scilicet, j. 52.
 scimus, j. 66. viij. 82.
 scinde, ix. 75.
 scindere, iij. 94.
 scio, j. 24. iii. 71. iv. 42. vj.
 65. vii. 85. ix. 97. xj. 65.
 108. vii. 90.
 Scipio victor, ij. 2.
 scire, ij. 73. iii. 20. 44. vii.
 27. viij. 30. x. 4. 68. xi. 9.
 xii. 57. 98.
 scires, v. 69.
 scis, j. 82. 88. ij. 28. 79.
 iij. 55. iv. 67. v. 51. 85. vi.
 21. 56. 63. vii. 25. 46. 91.

ix. 36. 74. x. 104. xi. 21.
 53. 68. 91. xii. 14. xiv. 46.
 121.
 sciscitator, iij. 82.
 scissa humus ad manes, xii.
 63.
 scisso ventri, xiv. 60.
 scit, iii. 43. 63. iv. 42. viii.
 11. 70.
 scitis, j. 43.
 scito, ix. 34.
 sciunt, xii. 43.
 sciurus inamabilis, v. 38.
 Sco
 Scombri, xiii. 40. expiran-
 tis, xiii. 102.
 scombris, iii. 50. iv. 87.
 scombrorum, xiii. 102.
 scopæ, xiv. 82.
 scopæque, iv. 39. 1
 scopas, xiv. 82.
 scopuli, † 21.
 scopulos, ii. 24.
 Scorpe, x. 50.
 Scorpi, ix. 26.
 scorpius improbus, iij.
 44.
 Scorpo, iv. 67. xi. 1.
 Scorpus, x. 53. 74.
 scortea pænula, xiv. 130.
 Scr
 Scribam, xiv. 1.
 scribant, viii. 3.
 scribarum, viii. 38.
 scribas, vii. 24. xi. 65. xiv.
 219.
 scribat, ii. 86. vi. 14.
 scribe, i. 108.
 scribebamus, xii. 96.
 scribente penna, ix. 14.
 scribere, i. 36. 71. iii. 9. iv.
 14. 64. 65. v. 16. vii. 3. 84.
 ix. 14. 91. x. 21. 33. xii. 96.
 scriberet, i. 69.
 scribet, xiv. 6.
 scribi, xii. 48.
 scribis, i. 111. ii. 89. iii. 69.
 v. 54. vi. 63. vii. 84. ix. 51.
 scribit, iii. 9. iv. 49. vii. 89.
 viii. 29. 62. x. 102. xi. 65.
 xii. 62.
 scribitque, iii. 63.
 scribitur, x. 44.
 scriblita circumlata, iii. 17.
 scrinia, i. 2. 4. iv. 87. vi. 64.
 plena, iv. 33.
 sermionique, i. 67.
 serinium, xiv. 37.
 scripsi, ij. 9. x. 5. xii. 80.
 scripsimus, xj. 17.
 scripsisse, vii. 50.

- pfit, v. 22. 55. vii. 71. x.
 77.
 pta, ij. 71. iij. 68. xiv.
 ingeniosa, vj. 60.
 ptis postibus, j. 118.
 ptor falsus, iij. 30.
 ptum signum, xiv. 87.
 ptura, j. 67.
 prus, iij. 68. xii. 5.
 pbe, x. 97.
 pfula, x. 55. sex, iv. 89.
 pota, v. 20.
 Scv
 ptica, x. 62.
 ptulam bethleem, viij. 71.
 ptulas leves, xj. 32.
 ptum, xiv. 213.
 Scy
 plla, vij. 37.
 plla, vii. 43.
 pllam, x. 35.
 phos, vij. 71.
 phosque, xii. 70.
 phus, viij. 6.
 phæ pellis, x. 62.
 phas smaragdus, iv. 28.
 phica rupe, † 7. xj. 85.
 phicas casus, x. 20. flamm-
 las, xii. 15.
 phici freti, vij. 18. luci,
 iij. 53. poli, vj. 58.
 phicis ignibus, xiv. 109.
 phico nodo, ix. 104.
 Se
 † 5. j. 63. 91. ii. 23. 68.
 3. iv. 23. 59. v. 14. 48. vi.
 1. 70. vij. 65. 68. viij. 75.
 1. ix. 19. 65. x. 32. 95. xj.
 2. 89. xii. 85. 102. xiiij. 2.
 iv. 6.
 e, † 22. iv. 73. xj. 72.
 nt, ix. 58.
 re, xiv. 143.
 ret, iij. 24.
 t, iij. 24. v. 39. x. 59.
 85.
 que, xj. 32.
 ur, ix. 94.
 sosalgidos, x. 30. mihi
 cundos nec laboriosos,
 104. Tusculanos, x.
 o.
 eca carmina, j. 67. pe-
 ora, v. 5. quies, vij. 31.
 eta silva, xii. 18.
 erius vitium, iij. 77,
 eto cum cinædo, x. 40.
 etos triumphos, viij. 15.
 etum grandius, xii. 46.
 etusque, vii. 34.
 ligna, xiv. 3: luna,
- xii. 57. ova, x. 48.
 secta placenta, ix. 92.
 sectæ placentæ, iij. 77.
 sectaris, xj. 88.
 sectarum, ix. 48.
 secti podicis, vj. 37.
 sectile porrum, x. 48.
 sectis comis, ij. 66.
 sectivi porri, xiii. 18.
 secto dente, xii. 84.
 sectus, x. 5. gallus, v. 42.
 puer arte mangonis, ix. 7.
 secuisti, xiv. 211.
 secuit, v. 49.
 secum, ii. 44. iv. 88. vii.
 53. viij. 3. 46. x. 78. xij. 26.
 xiiij. 23.
 secunda, vj. 70. cura, ix.
 81. fama, vii. 26. mensa,
 iii. 50. plestra, vii. 22.
 poma, xiiij. 50.
 secundæ, vii. 26. mensæ,
 v. 79.
 secundo docti, v. 81.
 Secundilla mortua, ii. 65.
 secundis mensis, iij. 17.
 secundus, ii. 44. v. 81. vii. 83.
 secundum, j. 2. iv. 23. xii. 8.
 secundus, ii. 93. iv. 23. ix.
 1. xii. 76. xiv. 155. tristis,
 vii. 91.
 secura, j. 20. gaudia, vj.
 47. tristia, vii. 46.
 secura manu, xj. 12.
 securaque, vii. 46.
 securæ, xiv. 3.
 securam, vij. 1.
 securi magistri, † 18. ij. 75.
 securicula, xiv. 36.
 securior præda, j. 105.
 securis diebus, v. 21.
 securius, xij. 64.
 securo, iv. 84. damno, j.
 83. ministro, xii. 75.
 securos artus, ix. 39. sinus,
 viij. 78. somnos, ix. 94.
 securus, iij. 58. 70. iv. 84.
 v. 81. viij. 46. ix. 66. 67.
 hortus, x. 94. puer, v. 32.
 secuta, j. 63. ii. 41.
 secutus, vij. 44. xj. 42. 70.
 sed, † 16. 21. j. 39. 115. ij.
 51. iij. 26. 37. 45. iv. 12.
 14. v. 25. 49. vj. 29. 63
 vii. 83, viij. 18. 70. ix. 1.
 26. x. 54. 76. xj. 19. 24.
 xii. 25. 67. xiii. 32. 42.
 xiv. 22. 85.
 sede, v. 93.
 sede (verbum) viii. 67.
 sedes, v. 28. xi. 99. 100.
- sedens, ix. 44. lactuca, x.
 48.
 sedent, vi. 66. viij. 33. xj.
 85.
 sedentem, iij. 44. v. 50.
 sedenti, iij. 44.
 sedentis, viij. 32.
 sedeo, iij. 95.
 federat, xi. 105.
 federe, v. 8. 14. 39. 42. xj.
 8. xiv. 197.
 federet, iv. 2. xii. 71.
 federit, vii. 1.
 fedes, iv. 44. patrias, viii. 3.
 fedet, ii. 17. 29. iv. 30. vii.
 30. viij. 57. ix. 39. xj. 78.
 fedetis, v. 39.
 fedit, j. 96. xj. 92.
 feget, xj. 19. sterilis, v. 43.
 fegmentatus, vj. 74.
 fegnis caupo, iij. 58.
 felibra, x. 57. argenti missa,
 x. 14. rasa, viii. 71.
 felibra plumbea, j. 100.
 felibræ leves, vii. 71. Satur-
 nalitiæ, v. 20. tres, iv.
 46.
 Selium, ii. 11. 14. 27.
 Selius, ij. 14. 60. iv. 21.
 fella, iij. 36. ix. 23. clausa,
 ij. 99. recens, ij. 57.
 fella, xii. 17.
 fellam, iv. 51. v. 62. ix. 103.
 fellamque, x. 10.
 fellariolis, v. 71.
 fellas, v. 14. Patroclianas,
 xii. 78.
 semel, † 27. j. 100. iij. 78.
 iv. 82. v. 40. 51. viii. 25.
 52. 64. ix. 42. 78. x. 31.
 xi. 79. 98. xii. 21. 56.
 xiv. 164.
 Semelen, v. 73.
 semelque, iv. 64.
 semicinctum, xiv. 153.
 semicremata cura, xi. 55.
 semidocta manu, x. 92.
 semifultus, v. 14.
 semina, v. 43.
 Semiramia acu, viii. 28.
 Semiramis, ix. 77.
 semiffem, xi. 106.
 semisupinus, vi. 35.
 semita, vii. 60. alta, v. 23.
 semiviri, ix. 21.
 semiviro, iij. 96.
 semodius, iv. 46.
 semodiusque, vii. 52.
 semper, † 4. j. 80. 91. ij.
 25. 51. iij. 36. 95. iv. 80.
 88. v. 43. 72. vi. 55. 94.
- h ij vii.

- vii. 73. 98. viij. 44. 78.
 ix. 36. 47. x. 40. 78. xi.
 54. 74. xij. 6. 53.
 femperque, v. 53.
 Semproni, vij. 40.
 Sempronia, xij. 52.
 fena, iv. 76. millia annua,
 ix. 10.
 senator, xi. 25. xij. 26. om-
 nium iustissimus, x. 72.
 fenatum, xj. 5.
 fenatus, viij. 15. 66. x. 27.
 Dominus, xiv. 1.
 fene, vj. 8. xi. 82. xij. 71.
 92. ardelione, ix. 79.
 Senecæ, ix. 43. docti, iv.
 40. facundi, vij. 44.
 Senecas, j. 62.
 Senecasque, xij. 36.
 fenestra annosa, j. 106.
 fenestra Nestorea, xij. 117.
 nimia piger, x. 24.
 fenestra, iv. 25. longæ, vi.
 49. Nestoreæ, ix. 30. pe-
 regrinæ, xij. 29.
 fenestram pyham, viij. 2. x.
 38. veterem, v. 7.
 fenestus rara, vj. 29. serior,
 v. 6.
 fenem, iij. 91. iv. 7. 13. 50.
 53. 73. x. 44. 53. 83. ca-
 dum, xj. 37. Cecropium,
 x. 33. Cynicum, iij. 93.
 Pylum, xij. 61.
 fenemque, iij. 93.
 fenés, j. 26. v. 10. vj. 70.
 x. 71. xiv. 47. juvenes-
 que ficosi, vij. 70. mulli,
 x. 30. servos, xj. 71.
 fenescus, j. 4. vij. 34. 70.
 ix. 9.
 fenex, j. 109. iv. 50. vj. 3.
 vij. 39. viij. 44. 64. x. 32.
 96. Liertes, x. 67. mi-
 rator, x. 87.
 feni Baccho, xij. 23.
 fenia, xij. 27.
 fenibus, iv. 56. v. 38. au-
 tumnis, iij. 58. cynis,
 v. 38. ix. 43. damaicenis,
 v. 18.
 fenio, xij. 1.
 fenor, iij. 69. xj. 33. xij.
 69. anus, vij. 73. dens,
 ix. 58. Zanon, x. 85.
 omnis, vij. 87.
 feniore, vj. 3. Cado, ix. 95.
 fen que, viij. 27.
 fenis, vj. 28. vij. 62. ix. 46.
 xiv. 36. caruli, v. 10. fal-
 ciferi, xi. 7. garruli, x. 5:
- magni, vij. 68.
 fenos, vij. 52. ix. 43. anu-
 los, xj. 60.
 fenere, iij. 91.
 fenferunt, xj, 53.
 fenfit, j. 102. iij. 19. 92.
 viij. 11.
 fenfuro, viij. 38. caballo,
 v. 26.
 fenfus, vij. 94. patrios,
 iv. 75.
 fentiantur, j. 100.
 fentiat, v. 6. vj. 38. 68. vij.
 22. x. 5. 87.
 fentiatque, v. 29.
 fentienti, j. 1.
 fenfire, vj. 29. viij. 33. ix.
 62.
 fenfis, v. 64. viij. 27.
 fenfit, † 17. j. 110. v. 21.
 x. 30. xj. 61.
 feparentur, vj. 70.
 fepelire, xj. 15.
 fepone, vij. 28.
 fepofita, † 3.
 fepofiti, vj. 16. loci, vj.
 15.
 fepofito, iij. 43.
 fepofuitque, ix. 60.
 feptra, iij. 14. media, iij. 57.
 tota, x. 80.
 feprem, j. 72. 100. iij. 44.
 iv. 15. v. 12. 28. 30. vj.
 8. 30. v. 39. vij. 16. 52.
 57. 66. ix. 16. 80. 89. x.
 48. xiv. 72. crinibus, xij.
 32. montes, iv. 64. na-
 torum jus, xj. 13.
 fepremque, viij. 3.
 feprenaria polita, iv. 46.
 feprenas aquas, iv. 25.
 feprenis, vj. 73.
 feprenos montes, viij. 36.
 feptriana libra, viij. 71.
 feptriciæ, iv. 89. xj. 108.
 feptrima, iv. 8. x. 43. hyems,
 xj. 92. luftra, xij. 31.
 vitis, xij. 114.
 feptrimamque acerram, x.
 24.
 feptrimas, j. 100.
 feptringenta, vij. 9.
 feptris, ix. 60.
 feptruncus, viij. 51. multo,
 iij. 82.
 fepulchro, j. 117. x. 67. xj.
 14. 92. juncto, vj. 28. re-
 gali, iv. 59.
 fepulti Blafsi, viij. 38.
 fequaces lanas, xij. 57.
 fequacis textricis, iv. 19.
- fequar, iij. 36. x. 10.
 fequebaris, xij. 32.
 fequens, vij. 42.
 fequentem, v. 45.
 fequeris, j. 9. iv. 9. v. 79.
 vij. 94. 99.
 fequëris, x. 78.
 fequi, vij. 43. viij. 72. ix.
 80. xij. 44. 52.
 fequitur, iij. 57. ix. 39. xii. 10.
 fequuntur, iij. 58.
 fera, j. 16. x. 71. xi. 33. fifu-
 la, ix. 62. gloria, j. 26.
 fera coronide, x. 1. nocte,
 viij. 75. perpetua, x. 2.
 feraque, j. 35. xj. 46.
 feram matellam, vj. 89.
 Serapin, ix. 30.
 feras, ix. 47. Epidipnida,
 xj. 32. lucernas, x. 1.
 uvas, iij. 58.
 ferena, vj. 42.
 ferena fronte, vj. 11.
 Sereni Annæi, viij. 81. j.
 vis, v. 6. Jovis ora, ix. 1.
 fereniore cælo, iv. 64.
 fereno, vii. 44. cælo, x.
 130. ore, iij. 24.
 ferenos æstus, j. 50.
 ferenum focum, iij. 58.
 tidum, vj. 42.
 ferenus apex, viij. 36.
 feriu, v. 16. vij. 67.
 ferica, ix. 38. xj. 9. pri-
 xj. 28.
 fericis pulvinis, iij. 82.
 ferio, vij. 95. fenectus, v.
 ferius, j. 109. iij. 36.
 fero, j. 32. v. 66. 68.
 67.
 ferpens, xi. 19. cæla,
 vj. 42. Maffylus, x. 9.
 ferperet, j. 79.
 ferpit, iv. 59.
 fera, xi. 101. xiv. 143.
 Serranus, iv. 37.
 ferra, j. 77. viij. 82. ix.
 104. bacchica, vij.
 florea, viij. 77.
 fertis mollibus, vij. 88.
 tilibus, vj. 80.
 Sertorius, iij. 84. iij. 79.
 ferva, iij. 78. ix. 18.
 fervabor, viij. 51.
 fervant, vij. 60. ix. 60.
 fervantur, j. 23. 44. 10.
 fervare, x. 33. 34. xi.
 fervari, x. 77.
 fervat, iij. 58. viij. 33.
 ix. 76. x. 16. 94.
 fervare, vj. 38. xi. 5.

- atur, viij. 80.
 ravit, iij. 21. xiii. 74.
 es, ii. 78. xii. 49. xiv. 44.
 etque, xiv. 108.
 i, vij. 34. ix. 94. lascivi,
 iv. 79. paterni, vii. 61.
 hrygii, xi. 105.
 ique, ii. 11. vii. 61.
 iant, j. 105. ix. 43. 92.
 iet, j. 117. ii. 1.
 io, xiv. 101.
 ire, ix. 67. x. 56. xii.
 o. xiv. 220.
 it, iij. 31. v. 13. vij. 31.
 . 42. x. 94.
 itio, j. 53. gravi, j. 52.
 itur, ij. 32.
 iunt, x. 39.
 m, ii. 64. iv. 40. v. 59.
 ii. 44. ix. 48. iter ii. 14.
 i. 8.
 o, j. 42. xi. 76. amico,
 . 32.
 orum, vi. 33.
 os, j. 86. fenēs, xi. 71.
 s, viii. 31. ambulator,
 . 11. civis, ix. 1. con-
 va, viii. 39. Germani-
 is, xiii. 4. spectator, T
 t.
 ulus macer, viii. 75. pa-
 us, ix. 89.
 am, ii. 18. 68. 82. v.
 . ix. 94. x. 31. xii. 30.
 ostrum, ii. 32.
 as, xii. 26. fuccinctus,
 i. 34. tectus, xj. 76.
 ipedalis mentula, vii. 13.
 ipede, viii. 60.
 es lestucas, iij. 47.
 rtia, vi. 20. 30. bisqui-
 t, x. 75. centum, ii. 63.
 . 67. vi. 20. decem, xi.
 . mutua, ii. 30. quin-
 te, x. 14. sex, vi. 30.
 rtiolam, j. 59.
 , x. 30. tremula, j. 56.
 e, xiii. 23. cara, x. 36.
 ndul2, xiii. 112.
 er metuendus, xiii. 93.
 ra, iv. 69. viii. 51. ix.
 . xiiij. 124. gleba, ix. 23.
 i clivi arce, x. 74.
 entes, x. 13.
 o, xii. 17.
 os trientes, xiv. 103.
 num, vi. 86. xiii. 112.
 , ii. 36. vi. 56.
 . ii. 44. iii. 3. iv. 19. 64.
 i. vi. 94. vii. 71. 73. ix.
 . x. 92. xi. 46. xiv. 11.
- severa dona, x. 73. frons,
 xi. 2.
 severam aurem, vi. 82.
 severe Cato, j. 3.
 Severe, ii. 6. v. 11. 81. 6. 8.
 vii. 33. 48. 78. viii. 61. do-
 cte, xi. 58.
 severi, vii. 37. viii. 3. ix. 88.
 Aiaci, x. 5. Martis, x. 30.
 severiores Musas, ix. 12.
 severitate, j. 36. iv. 14.
 severo, v. 81. docto, xi. 58.
 severos versus, j. 36. vul-
 tus, ii. 41.
 severum, x. 19.
 severus, iij. 20.
 sevit, x. 79.
 sex, j. 67. 72. iv. 15. 51. 76.
 vi. 77. vii. 57. 95. viii. 3. ix.
 95. x. 48. 71. xi. 21. cya-
 thos, xi. 28. 37. scrupula,
 iv. 89. festertia, vi. 30.
 sexagesima messis, iv. 79. vi.
 70.
 sexaginta, vii. 8. limina,
 xii. 26.
 sexcenta, ix. 38.
 sexcentas gaulapinas, vi. 59.
 sexcenti, xi. 66.
 sexcentos, xi. 66.
 sexcentos, vi. 66.
 sexdecim, vii. 66.
 sexta, iv. 8. v. 38. x. 48.
 hyems, x. 61.
 sexta bruma, xii. 63. hora,
 iij. 100.
 sextæ, v. 36.
 sextante, viii. 71.
 sextantes, v. 65. xii. 28.
 Sexte, iij. 3. 44. 55. iij. 38. iv.
 68. v. 39. vii. 85. vii. 47.
 x. 21. 57. facunde, v. 3.
 Sextile, ii. 28.
 Sextiliane, j. 12. 27. x. 29.
 Sextilianum, vi. 54.
 Sextilianus, vi. 54.
 Sextium, j. 42.
 Sextius, j. 43.
 sexto anno, viii. 71. mense,
 iij. 68.
 sextulasque, x. 55.
 sextum mensem, x. 75.
 sextus, ii. 44. iij. 11. vi. 1.
 85. laps, ix. 104.
 sexus, j. 91. ix. 9.
 Si
 Si, † 27. j. 100. 118. ii. 55.
 63. iij. 64. 74. iv. 23. 25.
 v. 21. 50. vi. 59. vii. 55. 71.
 viii. 9. 77. ix. 41. 52. x. 30.
 90. xi. 100. xii. 7. 62. xiii.
66. 119. xiv. 113. 125.
 sibi, † 2. j. 43. 73. iij. 66.
 90. iv. 73. v. 36. 60. vi.
 19. 54. vii. 59. 66. viii.
 2. 57. ix. 31. 32. x. 23.
 35. xi. 41. 72. xii. 78. xiii.
 109. xiv. 165. 200.
 sibi ipsi, v. 25.
 Sibylla casta, xiv. 114.
 Sibyllæ Euboicæ, ix. 30.
 sic, † 8. 12. j. 54. ii. 15.
 46. iij. 13. 75. iv. 14. 22.
 v. 7. 24. vi. 60. 81. vii.
 27. 71. vii. 51. 76. ix. 43.
 92. x. 61. 86. xi. 25. 32.
 xii. 17. 87. xiii. 44. 47.
 xiv. 133.
 fica, iij. 16.
 fica, xi. 29.
 Sicambri, † 3.
 Sicania apes, ii. 46.
 Sicanias apes, xi. 9. urbes,
 vii. 63.
 ficca domus, ix. 19. pagina,
 iv. 10. puella, xi. 82.
 ficcæ lacunæ, iv. 4.
 ficcare, viii. 70.
 ficcatur, j. 27.
 ficcaverat, vi. 89.
 ficci Nomentii, xii. 57. pœ-
 ni, x. 20.
 ficcis aquis, iv. 3. genis, j.
 79. xii. 3. ocellis, j. 93.
 rustica veritas capillis, x.
 72.
 fisco gradu, v. 23. lumine,
 x. 80.
 ficos æstus, vi. 42.
 ficcus, x. 5. xii. 30. 32. onyx.
 xi. 50.
 Siculas oves, iv. 49. undas,
 vii. 44.
 Siculi favi, xiiij. 105.
 Siculis, vii. 63.
 Siculo, v. 66. profundo,
 xiii. 80. pulvere, v. 66.
 Siculos favos, xii. 105. fra-
 tres, vii. 23.
 Siculus, ii. 84.
 sicut, x. 30.
 sidera, vi. 58. viii. 36. ix.
 23. 26. 44. 73. 104. x. 51.
 celsa, ix. 62. horrida bru-
 mæ, (id est hyemis) ix. 13.
 pigra, ix. 46. tarda, viii.
 21.
 sidere, vii. 91. Cleonæo, iv.
 60. percussa lingua, xi. 86.
 siderei Dei, xii. 60.
 sidereos mares, ix. 37. mi-
 nistros, x. 66.

- fidereus Coloffus, † 2.
 fideribus, iv. 42. solibusque
 Arctois, x. 6.
 Sidonia conchæ, xiv. 154.
 Sidonio amore, vij. 31.
 sidus, iij. 4. gratum, † 26.
 Sigerios modos, iv. 79.
 figilli parvi, xiv. 171.
 figillum, xiv. 178. Giberii
 fictile, xiv. 182.
 figma, x. 48.
 signa, iij. 82. v. 40. ix. 89. xi.
 21. lucida, ix. 73. Marcia,
 xj. 4.
 signandi, ix. 53.
 signanti, v. 40.
 signat, j. 13. iv. 45. ix. 89.
 x. 70. xi. 37. xiv. 33.
 signata, j. 54. xiv. 79.
 signatas, j. 67.
 signatur, vi. 27.
 signatus caseus, xiii. 10,
 signavit, ix. 60. 76.
 signet, ix. 17.
 Signina morantia liquidum
 ventrem, xiii. 116.
 Signinum, xiiij. 115.
 signum moriferum, vij. 36.
 scriptum, xiv. 87. victo-
 riæ, xiv. 170.
 Sila, xi. 24.
 Silam, xi. 24.
 Silanus, vi. 62.
 Silaos certos, iv. 55.
 file, iv. 61.
 fileant, j. 26.
 fileat, † 1.
 filentia, ix. 70. pretiosa, v.
 70.
 filentio, x. 3.
 filentium, j. 67. iij. 82. ix.
 30. xi. 103.
 Sili, iv. 14. perpetui, vj. 64.
 † vj. 62.
 filice duro, ix. 77.
 filigineis cunnis, ix. 3.
 filigineus Priapus, xiv. 69.
 Silio, viij. 65.
 Silius, vij. 66. ix. 88. xj. 49.
 51.
 silva, j. 49. 50. 51. vii. 27.
 viij. 55. ix. 55. xii. 1. xiiij.
 83. conscia, iv. 25. gra-
 vis, iv. 66. larga, iij.
 58. miranda, † 21. Sabina,
 ix. 55. vicina, j. 50.
 silva, iij. 58. vij. 49. secreta,
 xii. 18.
 silvæ Mauræ, xiv. 90.
 silvam, viii. 40.
 silvamque fluentem, xi. 42,
 silvani horridi, x. 92.
 silvarumque, v. 66.
 silvas, xiv. 166. felices,
 xiv. 89.
 fluere, v. 24.
 Silvia, xiii. 96.
 silvis, viii. 55. ix. 104. xi.
 70. xiiij. 104. altis, † 18.
 sim. j. 2. ij. 59. iij. 36. x.
 78. xij. 94. xiv. 15. 154.
 simque, xii. 94.
 simanare, vi. 39.
 simila ex tritico, xiiij. 10.
 similæ, xiiij. 10.
 simile, iij. 11. vj. 75.
 similem Cercopithecon, vij.
 86. Iffam, j. 110. Libyn,
 vi. 77. puerum, iij. 39.
 similes, iij. 88. viij. 35. x.
 65. 100. aves, xij. 31. gem-
 mas, iv. 61. ministros,
 ix. 37. 106. toros, vij.
 57.
 simili Hercule, ix. 104. la-
 na, x. 42.
 similis, j. 110. v. 52. x. 55.
 Chia, xiiij. 23. poma, xij. 63.
 simillima, xiv. 127. loro
 madido inguina, vii. 57.
 simius calidus, xiv. 202.
 simplex, ix. 41. xij. 35. 67.
 simplici turbæ, x. 62.
 simplicibus anni, x. 20. cibis,
 iv. 30.
 simplicior, x. 33.
 simpliciore manu, viij. 80.
 mœcha, vj. 7.
 simplicitas prudens, x. 47.
 simplicitate nivea, viij. 73.
 Romana, xj. 21. vera,
 j. 40.
 simpliciter, j. 88. iij. 42. xj.
 64. xij. 35. xiv. 215.
 simpliciis, iij. 54. vj. 59. ix.
 16. x. 83.
 simul, vj. 17. xj. 59.
 simulque, x. 35.
 simulabis, xj. 8.
 simulent, 2. 35.
 simus, iii. 4.
 sinat, xj. 61.
 sincera soboles, vj. 25.
 sincerior, viij. 73.
 sindone olenti, ij. 16. quoti-
 diana, xj. 1. Tyria, iv. 19.
 sine, † 27. j. 34. 36. ij. 14.
 90. iij. 5. 65. iv. 19. 79. v.
 51. 79. vj. 31. 51. vij. 61.
 99. viij. 34. 55. ix. 25. 52.
 x. 47. 103. xj. 19. 82. xii.
 40. 97. xiiij. 31. xiv. 170.
 singula, ij. 6. iij. 53. xj. 9.
 finis, iv. 55. vj. 31. viij. 38.
 finisque, vj. 31.
 sinistra, viij. 30. xi. 74. 100.
 sinistram, xii. 29.
 sinistras, vj. 71.
 finitris nobilibus, xiv. 46.
 sint, j. 12. 50. iij. 88. 93. iv.
 45. 49. v. 23. 70. vi. 28.
 58. ix. 39. xj. 5. 72. 87. xij.
 14. 55. xiiij. 34. 88. xiv. 2.
 sintesis, xiv. 141.
 sinu, † 26. j. 16. ij. 6. v. 36.
 viij. 57. ix. 31. xii. 49. 84.
 xiv. 206. Cinythio, xiv.
 140. imo, j. 16. tepenti,
 viij. 19. tepido, viij. 59.
 turpi, xj. 55. vacuo, x. 78.
 Sinuesfa mollis, vj. 42.
 Sinuesfanis prælis, xiiij. 111.
 undis, xj. 83.
 Sinuesfanolacu, xj. 8.
 sinum, iij. 2. 58.
 sinumque, iv. 51.
 sinus, ij. 26. iv. 3. vj. 61. viii.
 32. xiiij. 101. maternos,
 vi. 38. securos, viii. 78.
 fordidus, v. 16.
 siqua, i. 35. ii. 6. 3. iv. 71. v. 19.
 si quando, v. 30.
 siquid, i. 16. 55. ii. 14. 64.
 x. 37.
 siquis, † 24. i. 34. 36. 40. 87.
 ii. 3. 14. 51. iv. 42.
 Sirenas, iii. 64.
 Sirius, iv. 66.
 sis, ii. 1. 5. 7. 64. iii. 2. 34.
 81. iv. 6. v. 6. 42. vj. 64.
 vii. 29. 74. viii. 38. ix. 3.
 38. x. 47. xi. 17. 105. xii.
 98. xiii. 2.
 sistant, xiii. 116.
 sistra garrula, xiv. 54.
 sistrataque turba, xii. 29.
 Sisyphi inquieti, x. 5. lassii,
 v. 81.
 sit, † 3. i. 69. 91. ii. 6. 90.
 iii. 56. 93. iv. 17. v. 63. 79.
 vi. 11. 68. vii. 5. 81. viii.
 41. 64. ix. 27. 38. x. 3. 53.
 xi. 16. 40. xii. 6. 99. xiii.
 10. 55. xiv. 30. 179.
 sitque, i. 109.
 sita, x. 67.
 siti morosa, xiv. 105.
 sitiam, x. 95.
 sitiebat, xii. 71.
 sitientibus hortis, ix. 19.
 sitim, ii. 53. iii. 22. vi. 35. avi-
 dam, i. 50. captivam, xi.
 96. verecundam, viii. 70.
 sitio

- tio, iv. 69. xiii. 82.
 tite, viii. 51.
 tis, i. 23. v. 93. vi. 47. viii.
 35. xiv. 100. ingeniosa,
 xjv. 117. parca, xiii. 116.
 tic, ii. 40.
 tu, viii. 3.
 tus, vi. 76. xi. 91. xii. 52.
 ve, ii. 8. 27. iii. 5. iv. 19. v.
 1. vi. 47. 75. 94. vii. 73.
 ix. 77. x. 92. xi. 24. 46.
 xiii. 33.
- Sm
- maragdos, v. 11. Scythas,
 iv. 28.
- So
- obolem, vi. 39.
 oboles, vi. 38. sincera, vi.
 25. vera, vi. 3.
 obria, ii. 73. lana, xiv. 154.
 verba, i. 28.
 obrias nequitas, i. 107.
 obrius, iii. 16. 82. xi. 7.
 xii. 30. 71.
 occum, viii. 3.
 ocer, viii. 70. ix. 72.
 oceri, x. 33.
 ocero, vii. 67.
 ocias dapes, ix. 73.
 ocio, iv. 75.
 ocius, vi. 68.
 ocratis, x. 99.
 ocrum, x. 67.
 odale, i. 107. juncto, i. 87.
 odalem, ii. 44. xii. 34. ru-
 dem, ii. 48.
 odales, i. 16. iv. 61. xi. 89.
 paucos & veteres, x. 104.
 veteres, i. 100.
 odali, v. 19. caro, vii. 83.
 xiv. 11. leviter noto, xiv.
 11. veteri, x. 37. xii. 25.
 veteri sadoque, ii. 43. v. 19.
 odalis, ii. 44. desertus, ix.
 3. felix vetusque, ii. 30
 novus, i. 55. vetus, i. 55.
 vii. 85
 ola, j. 24. 34. ij. 63. iij. 93.
 iv. 67. vi. 65. vij. 34. viii.
 82. x. 59. 72. xii. 21.
 alea, iv. 66. basia, i. 77.
 viij. 46. Corynna, v. 10.
 femina, xii. 98. lemma-
 ta, xiv. 2. monumenta,
 x. 2. pictura, ix. 78. puella,
 iv. 25.
 olaque, x. 2.
 ola, j. 49. ix. 14. 29. ma-
 tre, xiii. 97. ratione, ix.
 56. virgine, xiv. 163. vo-
 ce, iv. 27.
- foiam coronam, ix. 25.
 solas, v. 43. viij. 64.
 solatia, ii. 91.
 soldum, iv. 37.
 solea lanata, xiv. 65.
 soleas, iij. 50. viii. 59. xii. 89.
 soleasque, xiv. 65.
 soleatas, xii. 84.
 solebam, xi. 66.
 solebas, ij. 6. v. 45. 85. xii.
 3. 73. 89.
 solebat, i. 7. ii. 22. v. 66.
 xi. 105. xiii. 14.
 sole, i. 78. iii. 20. ix. 2. xiii.
 80. medio, iii. 44. modi-
 co, xii. 29. nimio, viij.
 33.
 solem, ii. 41. ix. 26.
 solenne munus, ix. 55.
 solemneisque jocos, x. 17.
 solennia gaudia, xii. 63.
 postera, xi. 66.
 solennibus, viii. 38.
 solent, vi. 39. vii. 98. ix. 85.
 xii. 14. xiii. 29.
 soleo, xiv. 56.
 solea, i. 118. iii. 51. iv. 27.
 v. 21. 46. 79. vi. 5. ix.
 71. x. 14. 42. 51. xi. 105.
 xii. 35. 94. 103. xiii. 65.
 xiv. 197. Bâiani, vi. 43.
 nimios, xiv. 28. puros,
 viii. 14. totos, x. 12.
 solet, j. 44. ij. 56. 74. iii.
 73. 95. iv. 88. v. 4. 6. 79.
 vi. 10. 65. vii. 11. viii. 41.
 42. 78. x. 45. xi. 53. 63.
 xii. 42. xiii. 16. 27. 88. 99.
 106. xiv. 11. 29. 86. 157.
 204. 213.
 soli, i. 42. vi. 89. coci, vi.
 60. culti, i. 117. fratri,
 xii. 44. Setini culta jugera,
 xi. 30. suburbanii, j. 86.
 solibus sideribusque, Arctois,
 x. 6.
 sollicitæque manus, xiv. 111.
 solio, ij. 70. vi. 81. xi. 96.
 solis, v. 1.
 solito more, v. 68.
 solitudo ingens, iii. 44. ju-
 cunda, xii. 24.
 solitus, ii. 75. iv. 3. v. 14.
 vi. 85. ix. 75. xii. 52.
 solium, ii. 42.
 sollicitabat, † 4.
 sollicitabant, † 22. xii. 75.
 sollicitare, † 28. vi. 71. viii.
 55. xj. 23.
 sollicitata, xi. 47. dea, vi.
 8. Venus, iii. 75.
- sollicitentque, vii. 53.
 sollicites, vii. 50.
 sollicitetque, xii. 98.
 solliciti ministri, viii. 59.
 sollicitique, xi. 46.
 sollicitis, v. 57. reis, v. 16.
 sollicito, iv. 84. Etrusco,
 vi. 83. sacco, xii. 61.
 sollicitos libellos, ix. 59.
 sollicitum, vii. 81. pecus,
 v. 32.
 sollicitus, iv. 84. v. 64. mi-
 nister, xiv. 108.
 solo nidore, i. 93.
 solo nudo, v. 63.
 solœcismum, v. 39. xj. 20.
 solos, viij. 69. ix. 62. dies,
 x. 38. orbos, vj. 27.
 solstitio, iv. 60.
 solvas, ij. 13.
 solvat, ix. 4. xii. 92.
 solve, xj. 106. 109.
 solvendis nummis, xiv. 35.
 solvere, † 27. ij. 3. viij. 9.
 ix. 4. 29. 105. xj. 77. xiii.
 29. xiv. 183.
 solvet, viij. 9.
 solvit, viij. 4. 10. xj. 62.
 solum, j. 16. iv. 29. 40. v.
 50. vj. 44. xj. 99. xiv. 212.
 pingue, j. 108. putre ve-
 tusque luto, ix. 75.
 solus, † 27. j. 12. 21. 27. 97.
 ii. 24. 92. iii. 26. 50. 93.
 iv. 2. 17. 39. 64. v. 250.
 vj. 50. ix. 104. x. 58. 61.
 xj. 36. 41. xii. 50. 89. ci-
 bus, xii. 90.
 soluta, † 13. curis nox, x. 47.
 solutum ventrem, xj. 89.
 Solymis, xj. 95. perustus,
 vii. 54.
 somne, j. 72.
 somni, iij. 91. pigri, xij. 57.
 somnia mera, vij. 53.
 somniculosos glires, iij. 58.
 somnis, vij. 53.
 somno, ij. 90. xij. 50. blan-
 do, iv. 64. ingenti im-
 proboque, xij. 18
 somnos, j. 110. xj. 50. ma-
 tutinos, xiv. 125. medios,
 xij. 26. securos, ix. 94.
 somnum, ix. 70. xj. 47. al-
 tum, j. 50. xii. 57. xii.
 59. qui faciat breves tene-
 bras, x. 47.
 somnusque, xij. 69.
 sonabit, v. 79. vi. 50. 96.
 sonant, j. 62. 77. vj. 34. xiv.
 223.

- fonantque, iij. 58.
 fonantem, ix. 33. platem,
 iv. 55.
 fonantes elegos, vij. 45.
 fonare, viij. 56. 66. ix. 12.
 fonas, ij. 43. iij. 44. iv. 79.
 vj. 19. vii. 5. xii. 67.
 fonasque, ix. 28.
 fonat, † 3. ii. 72. iij. 63. iv.
 14. vii. 17. 35. 99. viij. 51.
 78. ix. 30. 60. x. 451. xj.
 22. xij. 50. xiv. 163.
 fonent, ix. 1. xi. 85.
 fones, ix. 12.
 fonet, ix. 19. 23.
 sono, ij. 72.
 fonuit, ix. 21.
 sophia, j. 112. viij. 73.
 Sophocleis cothurnis, iii.
 20.
 Sophocleo cothurno, v. 31.
 sophos, j. 67. vii. 31. gran-
 de. i. 4. vi. 48. grande &
 insanum, i. 50. magnum
 & inane, j. 77. tergem-
 num, iii. 46.
 Sophroni, iv. 71. xj. 104.
 sopor, vij. 41.
 sorba durantia molles ven-
 tres, xij. 26.
 sorbet, xij. 29.
 sordibus, j. 100. iv. 56. v. 16.
 sordida, ij. 36. iv. 19. 34.
 ara, ix. 9. barba, iv. 53.
 blatta, xij. 1. calva, vi.
 57. charta, x. 93. condi-
 tio, v. 7. otia, j. 56. præ-
 da, x. 37. rura, x. 96.
 fixa, v. 23. vestis, viij.
 3. xiv. 71.
 sordidaque, i. 56.
 sordidaque villa, x. 98.
 sordidæ cortis, iij. 58.
 sordidam mappam, vij. 19.
 mentam, xij. 57.
 sordidive lichenes, xj. 99.
 sordidior toga, i. 104. vii. 32.
 sordid ora, xii. 84.
 sordido infante, j. 50.
 sordidum dentem, x. 3. la-
 aem, xij. 57.
 sordidus, vi. 50. viij. 78. xj.
 16. xiv. 83. cliens, viij.
 33. finus, v. 16. undior,
 vii. 31.
 soror, ij. 4. iv. 45. viij. 71.
 ix. 78. 106. x. 98. xj. 5.
 sorore ingenti, xij. 32.
 sororem, ij. 4. ix. 35. x. 65.
 xij. 20.
 sorores, vj. 35. viii. 81.
 doctæ, j. 71. ix. 43. jun-
 ctæ, xiv. 148. lanifica, vj.
 58. novem, ij. 22. veridi-
 ca, v. 1. volventes, iv. 73.
 forori piæ, viij. 32.
 fororis castæ, x. 92.
 fororum, j. 77. iv. 31. 54. v.
 6. viij. 3. xj. 37. Castali-
 dum, iv. 14.
 fors, v. 3. xiv. 40.
 forte, vii. 1. xiv. 131. 144.
 170. candidiore, x. 71. ge-
 mina, ix. 40. pari, iv. 35.
 fortemque, v. 43.
 fortes, xiv. 1.
 fortitur, viij. 38.
 fortitus, xiv. 19.
 Sosibime, j. 82. iv. 38. xi. 84.
 sospes, vi. 58.
 sospite, ii. 91. v. 1. vi. 58.
 x. 61.
 Sotade, ij. 86.
 Sotadem, vi. 26.
 Sotades, vj. 26.
 Sotæ, iv. 9.
 soteria, xij. 56.
 Sp
 Spado, vi. 2. 36. Dindymus,
 xj. 82.
 spadone fluxo, v. 42.
 spadonem, x. 52. custodem,
 ii. 54.
 spadones, xj. 76.
 Spanius, ij. 41.
 spangere, v. 26. x. 26.
 sparget, vj. 60.
 spargit, iij. 82. viij. 55. x. 3.
 spargitur, iij. 65. v. 75.
 spargor, viij. 61.
 sparta corona, iii. 65.
 sparsus conchas, vj. 34.
 sparso, xii. 57.
 sparserat, iv. 78.
 Sparrani disci, xiv. 64. faxi.
 i. 56.
 Spartanus olor, viij. 28.
 spatulo, iii. 60.
 sparralen mammosam, ij.
 52.
 spathalion caryotarum, xij.
 27.
 spatia, iij. 20. ingrata, iij. 58.
 spatatur, xj. 48.
 spatiere, vj. 77.
 spatio salubri, x. 104.
 spatium, x. 23. xij. 57.
 species, vii. 95.
 speciosa superlex, iij. 62.
 spectabat, iv. 2.
 spect. b. mus, ij. 64.
 spectabo, xiv. 29.
 spectacula, j. 105. vj. 4. xij.
 29. tanta, xij. 14.
 spectandum leonem, † 15.
 spectant, j. 109. x. 85.
 spectante, j. 21. viij. 81. xi. 24.
 spectantur, viij. 30.
 spectare, j. 22. v. 19. ix. 26.
 x. 6. xiv. 1.
 spectas, j. 5. ii. 6. 64. iij. 86.
 xi. 64.
 spectasse, † 21.
 spectat, j. 97. ij. 51. iij. 68.
 iv. 2. v. 14. ix. 94. x. 74.
 xij. 112.
 spectata, viij. 28. x. 63.
 spectatas teras, viij. 78.
 spectator, † 3. j. 35. viii. 30.
 non unius undæ lectulus,
 x. 51. serus, † 24.
 spectatorem, viij. 78. ix. 29.
 spectatur, † 28. v. 66.
 spectatus, x. 25. 30. xiv. 53.
 spectavere, iv. 35.
 spectavimus, j. 44.
 spectem, x. 98.
 spectes, † 24. xiv. 212.
 spectet, ix. 26.
 specularia objecta, viij. 14.
 speculi, ij. 41.
 speculo, ii. 66. relicto, xj. 50.
 speculum, vj. 64. ix. 17.
 spem, ix. 49.
 speranti, viij. 71.
 sperare, viij. 32. ix. 62. xii. 11.
 speras, iij. 38.
 sperat, vj. 85. xj. 54.
 sperem, ix. 49.
 speres, xiii. 100.
 speret, i. 117.
 spernas, iv. 93.
 sperne, xiv. 178.
 spernet, viij. 73.
 spernas, vii. 29.
 spernit, ii. 14.
 spes, i. 77.
 specter Nilus, x. 74.
 spina mollis, xij. 21.
 spirant, xj. 9.
 spirat, ij. 26. iij. 65. vii. 83.
 xj. 10. xij. 79.
 splendeat, iv. 79. viij. 77.
 splendent, ii. 29.
 splendenti cuspidi, vii. 26.
 splendescat, viij. 45.
 splendet, ix. 3.
 splendida, ij. 36. ix. 50. pon-
 deri, xiv. 164. venabula,
 † 11.
 splendidus Anxur, x. 51.
 Splendophorum, x. 83.
 Splendophorus armiger, ix.

- plenia, viij. 33. numerosa, ij.
 29.
 pleniato mento x. 22.
 poletina, vj. 89. xiv. 116.
 poletinis lagenis. xij. 120
 poletinum, xij. 120.
 poliabat, v. 43.
 poliata, x. 42.
 poliato patrono, x. 33.
 poliaticem amicam, iv. 29.
 poliaverat, † 7.
 ponda, j. 93. nudigrabati, xj.
 57.
 onda, Orciniana, x. 5.
 onax, iij. 91. xiv. 85.
 ondere, xij. 92.
 ondet, x. 18. xij. 25.
 ondylos rosos, vij. 19.
 ongia, iv. 10. vj. 57. vij. 52.
 infelix, xij. 48. levis, xij.
 47. utilis, xiv. 144.
 onfa, vj. 64. viij. 46. xj. 24.
 xj. 86.
 onfa, xj. 79.
 onfam, vj. 64.
 onfio, xj. 1.
 onte tua, xij. 61.
 orta inani, x. 37.
 ortula, j. 81. iij. 60. vij. 35.
 viij. 50. ix. 87. x. 27. 75.
 xij. 123. xv. 125. Bajana,
 j. 60. major, viij. 42. nulla.
 iij. 30.
 ortulæ, iij. 7.
 ortularum, iij. 14.
 orvilli, vij. 44.
 ousa, xiv. 58. Batava, viij.
 33. caustica, xiv. 26.
 ousantes apros, xiv. 70.
 ousantis apti, xj. 70.
 ousmet, xij. 7.
 ousneus aper, xiv. 22.
 ourcæ Ledæ, ij. 4.
 ourcas lupas, j. 35.
 ourcius, iv. 56.
 outa, ij. 26.
 outo, viij. 33.
 S q
 qualet, ix. 48.
 qualidus, ij. 24.
 quillæ, xij. 83.
 S t
 ta, v. 26.
 tabant, iv. 40.
 tabat, † 2. ij. 45. iij. 24. ix. 88.
 x. 85.
 tabulantur, ix. 73.
 tabuli Iberi, viij. 28.
 tabulo, vj. 94.
 tabunt, ix. 2.
 stadium, iij. 68.
 stagna, † 2. 28. blanda, iv. 57.
 stagni Lucrini, v. 38.
 stagno Lucrino, iij. 20. 60.
 stamina, ix. 78. x. 44. pulla,
 iv. 73. vj. 58.
 stans, xij. 78.
 stant, xij. 67.
 stantem, j. 26. xiv. 212.
 stanti, iij. 44.
 stantia testa, j. 13.
 stannus hædis, xij. 38.
 stare, iij. 75. v. 14. vj. 23. vij.
 57. viij. 71. x. 3. 83. xj. 26. 28.
 starent, xij. 96.
 staret, ix. 86.
 stas, x. 10.
 stat, j. 54. 71. iij. 73. 75. 82.
 iv. 53. vj. 49. vij. 34. viij. 33.
 51. 65. ix. 62. xj. 50.
 statera, x. 55.
 statim, j. 28. vj. 30. xij. 95.
 statuam, xij. 79.
 statuas, ix. 60.
 statuere, iv. 54.
 statuet, iv. 28.
 statuit, iij. 68.
 staturum, vj. 32.
 Stella, j. 8. 45. vij. 35. viij. 78.
 ix. 91. x. 48. xj. 53. diserte,
 v. 60. facundus, xij. 3.
 Stellaque, j. 62.
 Stellæ, j. 8. iv. 6. vj. 12. 47. vij.
 13. ix. 43. 56.
 stellantem frontem, ij. 29.
 stemma, † 16. v. 36.
 stemmata furiosa, viij. 6.
 stemmare, viij. 6. toto, iv. 40.
 stent, fix. 23.
 Stephani, xj. 53. xiv. 60.
 sterilem, j. 50. amicum, x. 18.
 sterile canpos, j. 108. cathe-
 dras, j. 77. viri, iij. 91. vi-
 ros, ix. 9.
 sterili labore, x. 58. marito,
 xij. 64.
 sterilis, vij. 101. hyems, viij.
 68. seges, v. 43.
 sternantur, viij. 67.
 sternatur, iij. 93.
 stertente, xj. 105.
 stertere, vij. 9.
 stertit, iij. 82.
 stet, v. 16. xj. 19.
 steterat, ix. 21.
 steterit, xiv. 14.
 stetit, iv. 66. viij. 55. 65. xij. 29.
 stibadia, xiv. 87.
 stigmata, vj. 64. xij. 85. tri-
 stia, x. 56.
 stigmatæ, xij. 62.
 stillam, xij. 71.
 stillantem palumbum, ij. 37.
 uvam, x. 56.
 stillantibus membris, † 7.
 stimulatæ taurus, † 19.
 stipataque, viij. 75.
 stipem, ix. 7.
 stipite niveo, xij. 19.
 stipitis nudi, vij. 31.
 stipula, xj. 57.
 Sturia-turpis, vij. 36.
 Stoica menta, xj. 85. turba,
 vij. 68.
 Stoice, xj. 57.
 Stoicus, vij. 63. Fronto, xiv.
 106.
 stola, iij. 93.
 stolæ, x. 5.
 stolatum pudorem, j. 36.
 stolidia procacitate, j. 42.
 stomachi, iij. 77.
 stratis juvenicis, j. 105.
 stringis, v. 70.
 stringitur, x. 30.
 stringo, iv. 90.
 strophæ, xj. 8.
 stropharum, iij. 7.
 structa, xiv. 192.
 structas, x. 91.
 structili cemento, ix. 77.
 structoris, x. 48.
 strue superba, xij. 18.
 strueret, ix. 72.
 struis, viij. 55.
 struit, xj. 52.
 struitur, x. 97.
 struxit, vii. 6.
 Strymonio grege, ix. 30.
 studet, x. 19.
 studiis, xij. 44.
 studiorum, j. 102.
 studiosa, iij. 68.
 studiose, xiv. 185. leæor, j. 1.
 stud-umque, v. 28.
 stultas feras, iv. 56. opes, ij.
 16.
 stulte, iij. 85. vj. 10. 63. ix. 98.
 x. 100. xiv. 139.
 stulti, ij. 40. parentes, ix. 75.
 stulto haltere, xiv. 49.
 stultum, iv. 15.
 stultus, iv. 15. xj. 68. labor,
 ij. 86.
 stupeo, v. 64.
 stupet, vi. 61. ix. 102. xij. 15. 52.
 stupido marito, xj. 7.
 stupidus, ix. 96.
 stupor mendax, xiv. 210.
 stupuitque, iv. 35.

- Sturnos inopes, ix. 55.
 Styga, iv. 60. ix. 67.
 Stygia aqua, ix. 104. domo,
 x. 72. xij. 52.
 Stygias aquas, iv. 73. domos,
 vj. 18. umbras, j. 102. 115.
 undas, vj. 58. ix. 52. xj. 85.
 xij. 92.
 Stygio lecto, xj. 55.
 Stygios lacus j. 79. v. 26.
 Stymphalidas, ix. 104.
 Su
 Sua, j. 7. 56. 102. ij. 20. 37.
 iv. 29. 83. v. 40. vj. 38. 89.
 vij. 9. 60. viij. 32. 78. ix. 36.
 49. 70. x. 48. 87. xj. 102.
 108. xij. 98. 100. xij. 3.
 xiv. j. 78.
 sua, ix. 14.
 suade, iij. 38.
 suæ, v. 57. 68. vij. 81. viij. 70.
 ix. 40. xj. 8.
 suam, ij. 43. vij. 68. ix. 88. x.
 89. xj. 54. 61. xij. 21. xiv.
 99. 114.
 suarum, xij. 49.
 suas, vj. 38. vij. 13. 87. viij.
 26. 59. ix. 32. 60. 62. 78. x.
 43. 55. xj. 35. xij. 61. xij.
 73. xiv. 196.
 sub, † 10. j. 13. 52. 71. 115. ij.
 87. iij. 58. 61. iv. 11. 75. v.
 19. vj. 20. 64. vij. 11. 34.
 viij. 26. 44. 80. ix. 62. 99.
 x. 35. 72. xj. 2. 19. xij. 6.
 59.
 subdiderat, † 7.
 subdola retia, ij. 40. 47.
 subdolum rete, iij. 58.
 subduere, viij. 59.
 subductus, xij. 36. xiv. 42.
 subduxerat, ix. 98.
 subduxit, xij. 29.
 subibat, iv. 18.
 subijce, ix. 77.
 subinde, j. 107. 118. ij. 26. iv.
 50. v. 40. x. 104. xj. 64.
 subire, j. 118. ij. 53. 86.
 subis, vj. 47.
 subit, vij. 82. x. 48.
 subita aqua, iv. 19.
 subitæ mortis, vj. 53. rapinæ,
 vj. 68.
 subitas aquas, xiv. 30. ofel-
 las, xij. 48.
 subiti, x. 41. Cæsaris, vj. 34.
 novique voti, iv. 77.
 subitis casibus, † 14. nimbis,
 viij. 78.
 subitè, j. 13. ij. 75. iij. 43. iv.
 7. 61. vij. 91. xj. 86. xij. 85.
 subito siccoque languore, ix.
 87.
 subitos nimbos, vij. 35.
 subitus imber, xij. 26.
 sublata, xj. 19.
 subligar, iij. 87.
 subligata, vij. 66.
 sublimi pectore, ix. 1. 79.
 sublimis, vj. 81.
 subluto, ij. 42.
 submissa voce, viij. 75.
 submoto cive ministro, xj. 97.
 subnixus, j. 40.
 subnotasset, vj. 82.
 subnotasti, j. 28.
 subristi, vj. 82.
 subsellia, j. 27. v. 28. 85. pri-
 ma, ij. 29.
 subseilio extremo, v. 14.
 subsequor, iij. 46.
 substringere, xij. 29.
 subtilem amicum, xj. 101.
 subtracata arma, j. 43.
 subtrahis, xj. 59.
 subula, iij. 16.
 subulci hircosi, x. 98.
 Subura (alii, 7 lit. duplicant)
 vij. 30. ix. 38. clamosa, xij.
 18. media, vj. 66. ix. 38.
 x. 94. xij. 21.
 Suburæ, ij. 17. x. 19.
 Suburana à fenestra, xj. 62.
 Suburanæ magistræ, xj. 79.
 suburbani agri, x. 58. freti, v.
 1. horti, vij. 48. soli, j. 86.
 suburbanis ramis, xij. 43.
 suburbano Corintho, v. 36.
 suburbanum, viij. 61.
 suburbanus ager, xij. 12.
 suburrani, v. 23.
 succedere, viij. 46. xij. 100.
 succensueris, vij. 59.
 successor, ix. 48.
 successurum, v. 62.
 succida, xj. 28.
 succina, iij. 70. gemma, iv. 59.
 gutta, vj. 15. relegata, xj. 9.
 trita, iij. 65.
 succincti amici, ij. 46. li belli,
 ij. 1. veredi, xiv. 86.
 succinctus, vij. 34. cursor, xij.
 24. servus, vij. 34.
 succinorum, v. 38.
 succumbere, xiv. 201.
 succumbit, xij. 64.
 succurras, xij. 49.
 succurrent, v. 79. xj. 7.
 succurris, vj. 2.
 succurrit, ij. 43. viij. 75. ix.
 9. 56. xj. 51. 74.
 sudantem equum, ix. 104.
 sudare, iv. 81.
 sudaria, xj. 40.
 sudas, viij. 44.
 sudat, iij. 67.
 sudatrix toga, xij. 18.
 sudavit, xij. 98.
 sudet, ix. 23. x. 13. xiv. 221.
 sudo, v. 80.
 sudor retentus, v. 80.
 sue Ætolo, xij. 41. gravi, xij.
 56.
 suem gravidam, † 12.
 sues Mœnalias, v. 66. pin-
 gues, xj. 42.
 sufficit, iv. 8. v. 53. vij. 19. viij.
 65. ix. 1. 33. 104.
 sufflavit, iij. 17.
 suffulta lectica octo Syris, ix.
 3.
 suggeritque, iij. 82.
 fugitur, ij. 60.
 sui, j. 56. iij. 85. iv. 25. 30.
 v. 7. 53. vj. 52. 89. vij. 13.
 16. viij. 6. 30. ix. 29. 50. x.
 96. xj. 49. 73.
 suillos fungos, iij. 60.
 suis, † 3. ij. 14. 117. iij. 5. 17.
 58. iv. 67. 117. vj. 15. 39.
 43. vij. 86. ix. 42. 87. x. 7.
 34. 36. xj. 1. 5. 52. 53. xij.
 95.
 sulcos, iij. 72.
 sulfurata pallentia, j. 42.
 sulfuratæ mercis, xij. 57.
 sulfurato ramento, x. 3.
 sulfureis aquis, j. 13. vj. 43.
 sulfureo gurgite, vj. 92.
 sulfureulque color, xij. 48.
 Sullas, vj. 19.
 Sulpitia, x. 38.
 Sulpitiam, x. 35.
 sum, j. 55. 109. ij. 86. iij. 71.
 iv. 43. v. 13. 23. vj. 5. 49.
 vij. 85. 95. viij. 22. ix. 29.
 99. x. 9. 53. xj. 70. 101. xij.
 60. 69. xij. 76. 103. 114.
 xiv. 62. 90. 121.
 fumant, xiv. 143.
 fumas, xij. 84.
 fumat, xiv. 56.
 fume, ij. 16. vj. 30. viij. 48.
 xij. 12. 29. 110. xiv. 86.
 108. 207.
 fumen, vij. 77. ix. 15. xj. 53.
 xij. 17. xij. 44. madidum,
 x. 48.
 fumere, x. 81. xij. 31. xiv. 65.
 141. 145.

- inis, ij. 37. xij. 48.
 nis, ij. 50. iij. 60. xiiij. 98.
 iv. 131.
 nit, xij. 19.
 nma, viij. 60. ix. 55. xj.
 7. gloria, † 15. viij. 30.
 gravis, v. 75. pericula, ix.
 99. schedi, iv. 91. Thetis,
 x. 30.
 nma brevior, xij. 67. fide,
 vj. 89. mensa, x. 3. potio-
 ne, iij. 22. ratione, iij. 30.
 rupe, xij. 100.
 nme vj. 83. vij. 46. domi-
 tor Rhenu, ix. 7. modera-
 tor, ij. 90. rector, vj. 6.
 nmi ducis, j. 71. vj. 76. 91.
 patris, ix. 2. 67. xj. 5.
 nmi Tonantis, vj. 13.
 nmis cornibus, v. 32.
 nmittit, v. 52.
 nmo Capitolio, xij. 78.
 Maroni, xij. 4. Tonanti, vj.
 83.
 mmænianæ uxores, xij. 32.
 mmænianas uxores, iij. 82.
 mmænianis buccis, xj. 62.
 mmos cultus, ix. 78. mon-
 tes, xij. 57.
 mmum, xj. 62. diem, x. 47.
 penetrabile, x. 51. trientem,
 iv. 83.
 mms auctor, j. 7.
 mo, iij. 60.
 mfi, xj. 40.
 mfit, v. 7. ix. 29.
 mta pilea, xiv. 1.
 mtuosiora convivium, j. 100.
 mus, ij. 18. v. 7. 13. 81. vj.
 70. vij. 6. 41. 87. viij. 82. x.
 10. 48. 103. xj. 2. 76. xij.
 15. xiiij. 25. 26. 46. 50. 83.
 87. 94. xiv. 80. 88. 94. 152.
 nt, † 2. j. 17. 35. ij. 1. 36.
 58. iij. 1. 31. iv. 1. 41. v.
 24. 26. vj. 39. 43. vij. 15.
 40. viij. 53. 80. ix. 46. x. 51.
 94. xj. 1. 14. xij. 15. 88. xiiij.
 37. 66. 77. xiv. 36. 135.
 10. j. 14. 62. 108. iv. 35. 42.
 57. v. 31. vij. 43. 60. 62. viij.
 28. 56. ix. 60. 104. x. 51.
 77. 101. xj. 22. 61. xiv. 1.
 195. vari, ij. 22.
 noque, v. 6.
 norum, iv. 83.
 nos, ij. 26. v. 3. 44. vj. 12.
 viij. 3. 15. 78. ix. 81. xij.
 98. xiiij. 110. xiv. 11. 152.
 nppellez magna, v. 63. spe-
- ciofa, iij. 62.
 super, iij. 24. v. 65. xj. 27.
 superantur, viij. 78.
 superare, viij. 18.
 superas, x. 33. xij. 64.
 superasset, x. 89.
 superba, ix. 63. xij. 18. arca,
 viij. 44. cauda, xiv. 67. re-
 gna, xij. 48. Venus, iij. 68.
 virga, xj. 99.
 superbæ alitis, vj. 55. ix. 12.
 dom. næ, ix. 67. naturæ, xj.
 81.
 superbam, v. 38.
 superbas imagines, v. 21.
 superbe, ij. 15. viij. 28.
 superbi galli, iij. 58. regis, iij.
 7.
 superbiamque, xij. 76.
 superbis dapibus, iij. 45.
 superbit, xij. 3.
 superbo, iv. 61. v. 36. vij. 59.
 nobili, locupleti equiti, v.
 36. ore, iv. 61.
 superbum limen, j. 71.
 superbus, j. 50. ij. 51. v. 8.
 viij. 44. ix. 7. x. 66. xij. 15.
 ager, † 2. Anxur, vj. 42.
 Hermes, v. 25. index, iij. 2.
 Masclion, v. 12. venator
 capta matre, x. 73.
 supercilio, ix. 38.
 supercillum, j. 5. Pallatinum,
 ix. 81. triste, j. 25. xj. 2.
 supererat, iij. 22.
 superesse, ij. 28. iv. 35. vij. 43.
 95. xj. 42.
 superelt, j. 55. 93. vij. 15. 63.
 viij. 66. xiv. 13.
 superi, j. 104. iv. 1. 44.
 superis, viij. 50. ix. 4. xj. 54.
 superos, ix. 23. 52. 93.
 superstes, x. 2. 67. perna tri-
 bus cenis, x. 48.
 supersunt, vij. 53.
 superum, ix. 21.
 supina, vj. 49. concubina, iij.
 82.
 supina aure, vj. 42.
 supini palmitis, xij. 31.
 supiniores delicia, ij. 6.
 supinis forcipibus, vij. 94.
 supino carmine, ij. 86.
 supinus, v. 8.
 supplex, † 17. ix. 2. 68. xj.
 82.
 supplexesque, x. 72.
 supplicibus, v. 6. Dacis, vj.
 10. libellis, viij. 31.
 supplicis, x. 5.
- supplicium, † 7. puerile, ij.
 60.
 supposita, iij. 91. tessera, iv.
 66.
 suppositam, iij. 61.
 suppositis lacernis, ij. 46.
 supposititius, v. 25.
 supra, † 21. ij. 21. xj. 56. xij.
 71.
 supraque, viij. 44.
 suprema lux, j. 110.
 suprema nocte, i. 81.
 supremæ horæ, x. 5. Tethyos,
 † 3.
 suprema tabulas, v. 40.
 supremis tabulis, v. 33. vj. 63.
 supremos annos, j. 89.
 sura, j. 50. vj. 64.
 surda janua, x. 13. mentala,
 ix. 38.
 surdos Deos, vj. 58.
 surdus, xj. 39.
 surgas, xj. 100.
 surgat, xiv. 197.
 surge, v. 26. 39.
 surgentem, xij. 18.
 surgere, v. 8. xj. 105. xij. 61.
 xiv. 86.
 surgis, xj. 100. xij. 56.
 surgit, xij. 88. 99.
 surgite, xiv. 223.
 Surrentina, xiiij. 110.
 Surrentinæ rotæ, xiv. 102.
 Surrentini calices, xiv. 102.
 Surrentinum, xiiij. 110.
 surrexti, v. 80.
 surripit, viij. 59. xij. 29.
 surripuit, vj. 72. xiiij. 38.
 sursum, j. 97.
 sus, † 13. Calydonius, xj. 19.
 fera, † 14.
 suscipit, viij. 4.
 suscitanti, v. 36.
 suscitas, iij. 44.
 suscitatur, j. 110. iij. 100. vj. 9.
 su pectum, ij. 12.
 suspectus, x. 98.
 suspendia sæva, j. 116.
 suspendis, ij. 43.
 suspensa, vi. j. 33.
 suspicari, iij. 73.
 suspicer, j. 79. vj. 54.
 suspicaris, vj. 54.
 suspicetur, ij. 54.
 suspiciamque, xj. 57.
 suspiciende, v. 31.
 suspicius, xj. 46.
 suspicit, ix. 29.
 suspicior, iij. 72. 76. 94. iv. 3.
 suspiras, j. 107. xij. 93.

T

Ta

TAbella, vij. 18. x. 32. xiv.
 9. multiplici, xiv. 192.
 parva, vij. 18. picta, vij. 83.
 prima, xiv. 186.
 tabellâ pictâ, j. 110.
 tabellas, iij. 63. viij. 37. ix.
 89. 105. multiplices, xj. 32.
 tenues, xiv. 3.
 tabellis brevibus, j. 2.
 taberna, j. 118. magna, vij.
 60.
 tabernæ, j. 118. vij. 96.
 tabernas Argiletanas, i. 4.
 tabernas, xij. 39.
 tabida pestis, j. 79.
 tabuit, iv. 18. ix. 84.
 tabula, v. 70. lusoria, xiv. 17.
 tabulâ, iv. 47. xj. 103.
 tabulamque, ij. 48.
 tabulas, xij. 70. supremas, v.
 40.
 tabulata, ix. 60.
 tabulis supremis, v. 33. vj. 63.
 tace, ij. 27. iij. 45. v. 53. x.
 101.
 taceam, vij. 34.
 taceant, xij. 43.
 taceantur, † 28.
 taceas, j. 96. ix. 70. xj. 103.
 taceat, † 6.
 tacebis, j. 62. iij. 96.
 tacebo, iij. 46. xiv. 39.
 tacebunt, xij. 24.
 tacende, j. 50. vij. 44.
 tacent, j. 98.
 tacente effedo, iv. 64.
 tacentem Istrum, vij. 83.
 taceo, v. 53. xij. 40.
 tacere, iv. 61. 81. vj. 4. xij. 85.
 taceret, vij. 17.
 taces, j. 96. vij. 17. xj. 109.
 tacet, j. 69. ij. 11. 82. v. 70. vij.
 17. ix. 5. xij. 35.
 tacete, x. 87.
 tacita fraude, v. 6. imagine,
 vj. 13. manu, xiv. 218.
 tacitam domum, ix. 62.
 tacitarum aquarum, iv. 3.
 tacitas vias, xij. 60.
 taciti a verni, vij. 46.
 tacito naso, v. 20.
 tacitos dolos, iij. 91.
 tacitum, vj. 5. aëra, viij. 32.
 onus, viij. 51.

tacitus, vj. 64.
 tacituris mulis, xij. 11.
 tacta, vij. 100.
 tactas nives, ij. 29.
 tactum, v. 38.
 tacuisse, x. 48.
 tædia, ij. 61. iij. 4. vj. 70.
 mille, xij. 84.
 tædio, xij. 57.
 tania bombycina, xiv. 24.
 Tagi, x. 65. auriferi, xij. 3.
 divitis, x. 16. piscosi, x. 78.
 Tago aureo, j. 50.
 Tagum auriferum, x. 96. no-
 strum, iv. 55.
 Tagumque, vj. 86.
 Tagus, vij. 87. qui sonat He-
 sperio orbe, viij. 78.
 tale, † 18. viij. 30. damnum,
 xij. 89.
 talem, v. 50. viij. 52.
 tales, j. 67. x. 35. 90.
 tali eborei, xiv. 14.
 tali, † 10. munere, ix. 17.
 præside, xij. 8.
 talia, j. 44. ij. 72. v. 8. vj. 28.
 vij. 13. viij. 33. ix. 46. x. 33.
 58. xij. 35. monstra, ix. 9.
 munera, xij. 75. vota, xj. 37.
 talibus, iij. 24. ausus, vij. 23.
 talione, xij. 64.
 talis, j. 9. iv. 42. v. 16. 49. vj.
 10. vj. 37. viij. 64. x. 32. xj.
 8. xij. 6. 86. xij. 93. xiv. 15.
 63. 77.
 taliter, v. 7.
 talo, iv. 66. blando, iv. 66.
 magnanimo, xij. 1. ne-
 quiore, iv. 14.
 talorum, xiv. 15.
 talos compositos, xiv. 16.
 talpa, xj. 19.
 talum vitiatum, viij. 75.
 talus, xiv. 14.
 tam, † 3. j. 110. ij. 6. iij. 67.
 iv. 7. 64. v. 3. 77. vj. 48. 77.
 vij. 81. 92. viij. 48. 55. 58.
 ix. 15. 96. x. 36. 50. xj. 22.
 xij. 21. 66. xij. 78. xiv. 101.
 203.
 tamen, † 3. 21. j. 53. 78. ij. 81.
 93. iij. 11. 80. iv. 39. 81. v.
 38. 49. vj. 37. 63. vij. 94. 96.
 viij. 4. 8. ix. 12. 27. x. 11.
 18. xj. 44. xij. 81. 98. xij.
 81. 114. xiv. 18.
 tamquam, j. 36. ij. 71. iij. 13.
 iv. 71. 91. v. 6. vj. 81. ix. 9.
 26. xj. 19. 40. 105. xij. 35.
 48. 70.
 tamque,

- mque, iv. 13.
 indem, † 19. j. 26. iv. 61. v.
 81. vj. 35. viij. 64. x. 44.
 67. 83. xj. 50. 51. xij. 99.
 ingantur, xj. 24.
 ingat, ij. 66.
 ingente, vj. 52.
 angere, j. 74. iij. 17. vij. 1.
 ingi, j. 87. 93. iv. 10.
 angit, ij. 11.
 angunt, ij. 4.
 anta, j. 23. ij. 53. v. 19. 75.
 vj. 88. 89. viij. 70. ix. 85.
 xj. 52. gratia, xiv. 145. in-
 dulgentia, ij. 34. reveren-
 tia, ix. 81. xj. 6. spectacu-
 la, xij. 14.
 antaque, vj. 80.
 anta brevitare, ij. calliditate,
 xj. 50. luce, vj. 22. tuba,
 viij. 56.
 antæ, j. 83. opes, xij. 53.
 antam esuritionem, j. 100.
 antas, † 26. iv. 1. vj. 54.
 anti, j. 13. 67. 109. 118. ij.
 63. v. 23. 28. vij. 51. viij.
 51. 69. ix. 5. x. 12. 57. xj.
 72. xij. 43. 59.
 antis, v. 66. 70. ix. 21. a&is,
 ix. 104. laudibus, iv. 51. li-
 bidinibus, xiv. 23. opibus,
 ij. 43. iij. 40. regnis, iv. 40.
 vagitibus, ix. 21.
 tanto, j. 21. 88. iv. 1. 27. v.
 49. vj. 64. 86. viij. 17. 78.
 x. 28. 89. domino, ix. 17.
 duce, xij. 8. furore, iv. 35.
 honore, x. 79. munere, xij.
 9. ore, x. 89.
 cantorum laborum, iv. 32.
 tantos, vj. 54. labores, iij. 44.
 tantum, j. 3. 19. 27. 33. 44.
 ij. 1. 41. 60. iij. 37. iv. 49.
 61. 67. v. 1. 16. vj. 67. 83.
 vij. 15. 24. 31. 62. viij. 4.
 25. ix. 29. 76. x. 34. xj. 4.
 56. 85. 107. xij. 11. 59. xij.
 52. 118. xiv. 79. 157. 195. 218.
 tantus, vij. 37. viij. 18. 55.
 amor, ix. 81. fur mappa-
 rum, xij. 29. honos, vj. 80.
 nafus, vj. 36. pudor, j. 110.
 ix. 81.
 tapetis purpureis, xiv. 147.
 Taratalla, j. 51.
 tarda barba, v. 49. fidera, viij.
 21. vapa, iij. 67.
 tardant, xij. 67.
 tardaque, v. 49.
 tardis vitibus, j. 44.
 tardius, vj. 42.
 tardus dies, x. 5. nimis & pi-
 ger maritus, ix. 41.
 Tarentini porri, xij. 18.
 Tarentinum vinum, xij. 125.
 Tarpeia saxa, ix. 2.
 Tarpeia aulæ, vij. 59. fron-
 dis honos, ix. 4.
 Tarpeias coronas, ix. 41.
 quercus, iv. 54.
 Tarpeii Tonantis, xij. 74.
 Tarpeio patri, ix. 104.
 Tarpeium palladiumque to-
 nantem, ix. 88.
 Tarraco, xij. 118.
 Tarracōnense, xij. 118.
 Tarracōnis, j. 50. Hispanæ
 arces, x. 104.
 tartareum canis, v. 36.
 tartareum canem, ix. 67.
 Tartessiacā manu, xj. 17.
 Tartessiacis terris, ix. 62. tra-
 petis, vij. 27.
 Tartessiacus nutritor, viij. 28.
 ratarum, j. 101. —
 tatas, j. 101.
 Tatius, xj. 105.
 taure, ij. 14. 64.
 tauri furias, ij. 43. truces, iij. 58
 taurino tergo, xiv. 66.
 tauris magnis, j. 52.
 tauro, † 17. xiv. 180. Diætæo,
 † 5.
 taurorum, xiv. 91.
 tauros, j. 49. xij. 62. attoni-
 tos, viij. 55. ignipedes, † 27.
 taurum, † 27.
 taurus, † 16. 22. vij. 31. xiv.
 53. facilis, v. 32. stimula-
 tus, † 19. Tyrius, x. 51.
 Taygeti, vj. 42.
 Te
 Te, † 17. 24. j. 19. 26. ij. 26.
 33. iij. 45. 95. iv. 19. 28. v.
 23. 47. vj. 5. 85. vij. 25. 29.
 viij. 80. 82. ix. 57. 64. x.
 12. 65. xj. 69. 103. xij. 40.
 44. xij. 107. 119.
 teque, j. 26. ij. 77. vj. 20. 56.
 vij. 45. xj. 44.
 testa, † 2. j. 71. ij. 53. iij. 86.
 v. 13. gemmea, vj. 47. indig-
 nantia, ij. 90. Julia, vj. 38.
 pendentia, ij. 14. stantia,
 j. 13.
 tecti primi, iij. 5.
 tectis, j. 83. iv. 66.
 tecto ferro, † xj.
 tectum caput, xj. 99.
 tectus, iv. 19. v. 14. viij. 59.
 xiv. 24. fervus, xj. 76.
 tecum, j. 2. ij. 5. iij. 60. iv. 40.
 v. 21. 63. 80. vij. 34. 41. 75.
 viij. 50. 79. ix. 4. 38. 103. x.
 20. 35. 58. xj. 8. 24. 59. 76.
 xij. 17. 34. 47. 97.
 tedæ sacræ, vj. 2.
 tedas, iij. 93.
 tedis, iv. 13.
 tegam, ix. 26. xj. 53. xiv. 138.
 tegaris, ix. 30.
 tegas, iij. 2.
 tegat, v. 35. xiv. 134.
 tegent, xiv. 28.
 tegente nebula, iv. 64.
 tegetetur, iv. 22.
 teges, xj. 57. sarta, xj. 33.
 tegetibusque, vj. 39.
 tegis, j. 35. x. 83.
 tegit, j. 93. iv. 53. v. 63. 75. vj.
 25. x. 37. 96. xj. 19. xiv. 137.
 tegitur, j. 117. iij. 42. vj. 52.
 93. viij. 68.
 tegiturque, ix. 21.
 tegula missa, vij. 35.
 tegunt, xj. 105.
 tela, † 10. 23. vij. 11. ix. 57.
 barbara, xj. 85. sæva, vj. 25.
 tela tenui, viij. 33.
 Telephore, xj. 27. 59.
 Telephorumque, x. 83.
 Telephorus, j. 115.
 Telethusa, viij. 51.
 reli novi, xj. 79.
 telis, † 12.
 tellure, x. 71.
 tellus, vj. 68. x. 96. ambitio-
 sa, vj. 68. Apona, j. 62. im-
 pia, vj. 85. Nilotica, vj. 80.
 nulla iv. 42. Memphitica,
 xiv. 38. Memphitica, xiv.
 150. placata, vj. 52. Tuscu-
 la, ix. 61.
 telo gravi, † 13.
 temeraria frena, xij. 14.
 temerarius, iv. 43. ardor, vj.
 25. infitor, vij. 60.
 temerata, v. 72.
 temperari, iij. 25.
 temperat, iv. 8. vij. 79. ix. 12.
 x. 48.
 temperatæ Formiæ, x. 30.
 temperator, iv. 55.
 temperet, xij. 40.
 templa, † 7. ij. 74. v. 16. vj. 10.
 ix. 26. 104. xj. 95. xij. 74.
 digna, vij. 55. Flavia, ix. 4.
 35. fulgentia, viij. 65.
 Julia, v. 10. mansura, ix.
 59. Memphitica, ij. 14.
 nascencia,

- nascencia, vj. 4. nova, ix.
 65. proximo suo cœlo, x.
 52. reddita, xij. 3. roscaida,
 iv. 18.
 templi, iij. 20. novi, iv. 53.
 xij. 3. sancti, x. 92.
 templis, ix. 59. Capitolinis, ix.
 4. priscis, viij. 80.
 templo, † 1.
 tempora, v. 6. 10. 65. vj. 40.
 ix. 14. 72. x. 24. xij. 45. 52.
 longo, j. 106. ix. 30. xiv. 84.
 vena, v. 62. ix. 13. 17.
 tempore, j. 37. ij. 85. vj. 11.
 vii. 71. x. 14. 19. 29. xj. 19.
 59. xij. 59. ætivo, ij. 78.
 brumali, xiv. 136. longo, ix.
 36. medio, xiv. 72. parvo,
 vii. 12. perpetuo, j. 89.
 temporibus, † 18. v. 19. viij.
 30. 56. comatis, x. 83. ma-
 lis, xj. 6.
 tempus, viij. 70.
 tempus, iv. 55. xij. 32.
 Claudianorum, iij. 20.
 tempus, iv. 33. ociolum, v.
 21.
 tendere, vj. 71. xj. 61.
 tenderet, ix. 55.
 tendis, vij. 31. x. 10. vj. 1.
 tendit, ij. 27. iij. 58.
 tenduntur, ij. 40.
 tene, vj. 25.
 teneantur, vij. 43.
 teneas, ix. 90.
 teneasque, xij. 29.
 teneat, vij. 6. viij. 30. xiv. 108.
 tenebit, iv. 8. x. 66.
 tenebo, v. 53.
 tenebras, ij. 14. breves, x. 47.
 tutas, xiv. 40.
 tenebris, iv. 58. xj. 2. 105. xij.
 6.
 tenebrosa balnea, j. 60.
 tenemus, v. 61.
 tenendus, v. 79.
 teneo, iv. 47.
 tener, xij. 39. aufus, iv. 14.
 minister, iv. 66. mucro, iv.
 18. onager, xij. 97. ore,
 xij. 38.
 tenera manu, ix. 57. xiv. 54.
 puella, j. 110. iij. 64. turba,
 ij. 75.
 teneræ frontis, iv. 6. puellæ,
 xiv. 149.
 teneram aurem, v. 62. ma-
 num, iij. 19.
 teneras, iv. 22. columbas, xij.
 66. manus, xiv. 177.
 tenere, j. 105. iij. 16. vj. 85.
 vij. 94. xj. 90.
 teneret, j. 115. iij. 31. iv. 57.
 ix. 55.
 teneri, iv. 59. 91. anni, ix. 14.
 Carpophori, † 23. Catulli,
 vij. 13. follicitique pudoris,
 xj. 46. viri, vj. 68. vultus, j.
 32.
 teneris ephæbis, ix. 9. vitibus,
 iv. xij.
 tenero Catullo, xij. 44. Luper-
 co, iv. 28. ore, viij. 51. xj.
 92. vertice, xij. 50.
 teneros ministros, ix. 26.
 tenerum maritum, viij. 46.
 nemus, viij. 14.
 tenes, iij. 44. vij. 6. viij. 21. ix.
 75.
 tenet, iij. 5. iv. 8. 29. vj. 73.
 vij. 43. 49. 50. 83. viij. 61.
 93. x. 70. xj. 25. 41. xiv. 146.
 tenero, v. 6.
 tentas, iij. 42. v. 57. viij. 23. xj. 1.
 tentat, iij. 19.
 tentaveris, vj. 64.
 tentavit, viij. 18.
 tentem, j. 108.
 tentent, iv. 74.
 tentigine, vij. 66.
 rento, ix. 102.
 tentus, xj. 74.
 tenue frigus, iij. 82.
 tenuem teram, vj. 15. lacer-
 tum, xj. 28. Thaida, xj. 102.
 tenuere, vij. 36.
 tenuous, vij. 41. acos, x. 37. A-
 thenæ, vj. 64. auras, ix. 39.
 opes, x. 96. tabellas, xiv. 3.
 vicos, vij. 64.
 tenui corona, viij. 70. favilla,
 xj. 53. flamma, vj. 42. flu-
 ctu, iv. 55. lacerto, xj. 53.
 sanguine, j. 23. tela, viij. 33.
 verbera, xiv. 71.
 tenuis aura, v. 80. præda, j.
 52. Verona, x. 103.
 tenuit, j. 13. iij. 5.
 tepens lupinus, v. 79.
 tepentem aquam, vj. 35.
 tepentes buxos, iij. 20.
 tepenti sinu, vij. 19.
 tepet, v. 38. x. 96. xj. 57.
 tepidæ Europes, ij. 14.
 tepidique Nili, xj. 12.
 tepidis popinis, j. 42.
 tepido Galeo, iv. 28. sinu,
 viij. 59.
 tepidum cicero, j. 104. trigona,
 iv. 19. trigonem, xj. 84.
 vadum, j. 50.
 tepuere, vj. 59.
 tepuisse, ij. 1.
 tepuit, iij. 17.
 ter, iij. 40. iv. 26. 37. 40. 61.
 v. 25. viij. 6. 19. viij. 66. ix.
 94. 104. xi. 57. novenos an-
 nos, x. 24. quater ire, x. 56.
 fenas, vij. 39.
 terque, j. 53. 104. iij. 17. iv.
 82. v. 14. vj. 64. 66. 93. viij.
 91. ix. 8. x. 1.
 terantur, ix. 23.
 teras, x. 10. xij. 26.
 terat, x. 42.
 tercenta, iv. 37.
 tercentena epigrammata, ij. 1.
 tercentum modios, xij. 12.
 terdena præmia, viij. 78.
 terdenos annos, xij. 18.
 terebat, x. 28.
 terebrantur, xj. 46.
 terentem, ij. 29.
 terenti, xij. 4.
 Terentianus, j. 87.
 Terentius priscus, viij. 45.
 Terento Romano, x. 63.
 Terentos, j. 70.
 Terentus Romuleus, iv. 1.
 Tereos, iv. 49. incesti, xiv. 75.
 teret, ix. 92. xiv. 51.
 terga, viij. 51. ix. 104. xij. 6.
 tergeminum sophos, iij. 46.
 tergendis mensis, xiv. 144.
 tergo, ix. 39. taurino, xiv. 66.
 terгоре Getico, vij. 1.
 tergum, j. 61.
 teris, iv. 19. xj. 4. 14. 23. xij. 18.
 terit, ij. 11. iij. 20. x. 58.
 teritur, viij. 3. xj. 4.
 Terpsichore sanxia, iij. 67.
 terra, † 24. ij. 43. v. 75. xiv.
 100. 152. 157. 197. Appu-
 la, ij. 46. conscia, ix. 21.
 gravis, v. 36. xj. 15. levis,
 ix. 30. nocens tristi crimi-
 ne, ix. 31. potens, xij. 3.
 terrâ, x. 61. patriâ, ij. 24.
 terræ auriferæ, x. 78. nostræ,
 iv. 55.
 terrai, xj. 91.
 terram, ij. 11. altricem, xij. 50.
 terrarum, j. 5. ij. 91. viij. 4. viij.
 2. xij. 8.
 terres, vj. 16.
 terris, iij. 4. iv. 1. viij. 21. x.
 20. 32. xij. 4. xiv. 182.
 Celtiberis, xij. 18. Iberis,
 vj. 18. Tartessiacis, ix. 62.
 Venetis, xij. 88.

ror, v. 66. viij. 55. ix. 73.
 roribus tumidis, ix. 44.
 ruit, viij. 11. ix. 62.
 feris, vj. 1.
 tia, j. 20. xiv. 155. dona,
 viij. 15. hora, xij. 18. lux,
 ij. 6. nomina, xj. 5. res, ij. 1.
 tiâ cœnâ, xj. 32.
 tiam aurem, xij. 24.
 tiasque, viij. 44.
 tio marmore, vij. 30.
 tium, v. 39.
 tius, iij. 50. v. 14. viij. 71.
 x. 104. consul, viij. 6.
 untur, x. 96.
 lera, xij. 1. xiv. 15. 17. lar-
 ga, viij. 78. supposita, iv. 66.
 ta, j. 27. iv. 89. x. 36. xiv.
 88. 100. acuta, v. 18. anus,
 j. 106. curta, iij. 82. gra-
 vis, vij. 52. juncta viæ, xij.
 48. multa, iij. 58. pendula,
 v. 20. vetus, vj. 93.
 tâ, ij. 43. Histrâ, xij. 64.
 Libyca, iv. 46. rubra, xij. 7.
 Samiâ, iij. 82.
 tæ, vj. 89. Aretinæ, j. 54.
 tam rubicundam, xiv. 114.
 tantur, vij. 5. viij. 65.
 tatur, j. 94. vij. 61. xiv. 82.
 te, j. 34. 90. vij. 61. 99. lu-
 cernâ, xj. 105.
 tem, i. 35.
 tes, ij. 72. xiiij. 63.
 ticalos, iij. 24.
 tificate, vj. 56.
 tile, vij. 28.
 tis, vj. 27. Baianis, x. 37.
 tor, ix. 23.
 tudine acutâ, xiiij. 36. luna-
 ta, xiv. 87. primâ, xij. 67.
 tudineum hexaclinon, ix.
 50.
 ter odor, iij. 24.
 thyos supremæ, † 3.
 tigare, v. 9.
 tastica, vij. 84.
 tica aure, iv. 83. fronte, x.
 64.
 ticæ Deæ, vij. 95. febres,
 vj. 70. Minervæ, x. 19. tu-
 næ, vij. 79.
 ticas deas, iv. 73. lites, v.
 1.
 tici lectores, xj. 3.
 tique Salonis, xij. 3.
 ticus vocibus, xj. 44.
 tico cane, xiv. 81. viro, j.
 63. vij. 87.
 ticus, vj. 10. censor, xij. 71.

Teutonicos capillos, xiv. 26.
 texantur, xiv. 38.
 texere, ix. 21.
 texta, xiiij. 51. Babylonica,
 viij. 28. purpura, xj. 57.
 textilibus fertis, vj. 80.
 textilis umbra, xij. 31.
 textis rosis, iv. 55.
 texto vimineo, iij. 58. vimi-
 ne, ix. 74.
 textor, xij. 59.
 textricis Sequanicæ, iv. 19.
 textit, vij. 1.
 texuntur, xj. 79.

Th

Thai, iv. 12. 50.
 Thaidâ, iij. 8. 11. iv. 85. vj.
 93. xj. 105. luscâ, iij. 8.
 tenuem, xj. 102.
 Thais, iij. 8. 11. v. 44. vj. 93.
 x. 68. casta, iv. 85. Menan-
 dri, xiv. 187.
 thalami, x. 63.
 thalamis, xij. 98.
 thalamos imbelles, vij. 57.
 thalamus, viij. 52.
 Thalassæ, xij. 42.
 Thalassionem, j. 36. iij. 93.
 xij. 87.
 Thalassionis, j. 36.
 Thalia, iv. 8. 23. vij. 45. ix. 75.
 x. 19. xij. 96. conscia mo-
 dici vatis, ix. 27.
 Thaliæ, viij. 73. lascivæ, vij.
 16.
 Thaliouque, iv. 67.
 theatra, ij. 6. v. 42. vij. 75.
 viij. 79. antiqua, iv. 55. ra-
 ra, v. 10.
 theatralis loci, v. 24.
 theatri, x. 19. Romani, xj. 14.
 theatri, v. 45. vij. 63. xj. 32.
 theatro, † 21. iv. 61. v. 8. ix.
 28. 29. Orphea, † 21. ple-
 no, vj. 34. Pompeiano, vj.
 9. xiv. 29. 166.
 theatrum, j. 3.
 Thebani Phryxi, viij. 51.
 Thebano ænigmate, i. 91.
 Thebas, iv. 55. xiv. 1.
 theca calamaria, xiv. 19.
 theca ænea, xj. 76. curva, xj.
 59.
 thecam, xiv. 19.
 Thelesilla, xj. 98.
 Thelesina, ij. 49. vj. 7. vij. 86.
 Thelesinam, ij. 49.
 Thelesine, iij. 40. xij. 25.
 Thelesinus pauper, vj. 50.
 Thelin, x. 52.

Themison, xij. 20.
 Theodore, v. 74.
 Theodori vatis, xj. 94.
 Theophila promissa, vij. 68.
 Theopompe, x. 66.
 Therapnæis Amyclis, ix. 106.
 Θεραπος, ix. 13.
 therma, v. 21.
 therma, iij. 68. triplices, x.
 51.
 thermarum, xiv. 163.
 thermas, † 2. iij. 36. 44. vij.
 33. x. 48. beatas, ix. 77.
 Neronianas, ij. 48. iij. 25.
 nitidas vario de marmore,
 x. 79.
 thermis, ij. 78. iij. 20. v. 45.
 vij. 31. ix. 77. xij. 19. 71.
 84. cunctis, ij. 14. grand-
 bus, xj. 52. Nerionianis,
 vij. 33. xij. 85.
 thermulis, vj. 41.
 Thesea, vij. 23. x. 11.
 Thesei Hymetti, xiiij. 104.
 Theseis, iv. 13.
 Thessalico rhombo, ix. 30.
 Thessalicum Pelion, viij. 36.
 Thessilis rubras messibus ultæ
 genas, viij. 56.
 Thestylon, viij. 63.
 Theta novum, vij. 36.
 Thetin triviam, v. 1. v. ridem,
 x. 44.
 Theris, † 26. 28. vj. 68. x. 13.
 summa, x. 30.
 Tholum Cæsareum, ij. 59.
 Tholus, j. 71.
 thoraca crudum, vij. 1.
 Thraces, xij. 8.
 Thrasea, iv. 54.
 Thrasea magni, j. 9.
 Thybris, x. 85. dominus, x. 7.
 Thyesta crude, iv. 49.
 Thyesta, iij. 45. xj. 32. diri,
 x. 35.
 Thyesten, v. 54. caligantem,
 x. 4.
 Thyestes, x. 67.
 thyma Corsica, xj. 43.
 Thymelen, j. 5.
 thymis, v. 40. Hyblæis, v. 40.
 thynai, x. 48. Antipolitani,
 iv. 89. xiiij. 103.
 Ti
 Tiberim sacrum, iv. 64.
 Tiberinæ carinæ nauta, x.
 85.
 tibi, † 7. 21. j. 107. 118. ij.
 48. 51. iij. 68. 84. iv. 5. 59.
 v. 35. 40. vj. 39. 85. vij. 27.
 30.

34. viij. 69. 72. ix. 10. 55.
 x. 51. 95. xj. 40. 50. xij.
 81. 84. xij. 6. 31. xiv. 36.
 44.
 tibiæ, v. 79. xiv. 64.
 tibiçina ebria, xiv. 64.
 Tibulli, iv. 6. arguti, viij. 73.
 Tibullum, viij. 70. amatorem,
 xiv. 193.
 Tibullus, xiv. 193.
 Tibur dulçe, x. 30. gelidum,
 iv. 64. Herculeum, iv. 62.
 hibernum, v. 72.
 Tibure medio, iv. 60.
 Tiburis, ix. 61. alti, vij. 12.
 Herculei, j. 13.
 Tiburtinæ Dianæ, vij. 27. pi-
 læ, v. 23.
 Tiburtinas, vij. 79. auras, vij.
 60. oves, vij. 79.
 Tiburtinis, vij. 12. collibus,
 vij. 12. rigoribus, iv. 57.
 Tiburtino monte, viij. 28.
 Ticioque, vij. 54.
 Tigillini impudici, iij. 20.
 tigres improbæ, j. 105. novas,
 viij. 26.
 tigride geminâ, viij. 26.
 tigrim, xij. 36.
 tigris, † 18. iij. 44. vij. 6. ci-
 tara, iij. 44. ebria, xiv. 107.
 Timavi Euganei, xij. 89.
 Timavo Ledæo, iv. 25.
 Timavum multifidum, viij.
 28.
 timeant, viij. 14.
 timeas, v. 47. xij. 38.
 timeat, j. 23. iv. 42.
 timebant, xij. 85.
 timebat, j. 83.
 timenda, x. 48.
 timendum, vj. 64.
 timendus Hermes, v. 25.
 timent, x. 94.
 timente Priapo, iij. 58.
 timeo, vij. 94.
 timere, ij. 41. xiv. 177.
 timerem, xij. 24.
 timeris, iij. 44.
 times, j. 25. ij. 32. 46. 60. iij.
 50. 72. 73. xij. 62. 93.
 timer, ij. 41. 44. iv. 8. 10. v.
 25. vj. 49. vij. 1. ix. 76. xij.
 29. xiv. 1. 176.
 timero, iij. 2. vj. 49.
 timetur, iij. 41. 44. xj. 19. xij.
 94.
 timidam cfiartam, vj. 6.
 timidis feris, iv. 74. ungui-
 bus, j. 72.

timido gracilique libello, viij.
 24.
 timidus dentes, j. 105.
 timidumque brevemque li-
 bellum, xij. 11.
 timor, vij. 37. est imperiosa
 res, ix. 59. velox, j. 105.
 timuere, xj. 37. xij. 75.
 timuisset, † 27.
 timuit, viij. 26.
 tinçta veste, v. 24.
 tinçtas chartas, xij. 97. lacer-
 nas, xij. 86.
 tinçtis capillis, iij. 43. gregibus,
 xij. 64. vestibus, ix. 63.
 tinçtos sales Attico lepôre, iij.
 20. versus viridi ærugine,
 x. 33.
 tinçtus torus, ij. 16.
 tingas, ij. 46. vj. 60. xj. 1. xiv.
 57.
 tinge, vij. 3. xiv. 146.
 tingere, ij. 59. iv. 36. xiv. 103.
 tingis, iij. 74. xij. 100.
 tingit, j. 78.
 tintinnabulum, xiv. 163.
 tinxit, x. 92. xiv. 33. 133.
 tiro, xij. 51.
 tironem, xj. 79.
 Tyrrinthius, xj. 44.
 Titana cupidum, viij. 21.
 Tite, j. 18. vij. 58.
 Titi, iij. 36.
 Titive, ij. 20.
 Titio, xj. 52.
 Titius, iv. 37. xj. 52.
 Tiro, vij. 9.
 Titulle, viij. 44.
 titulo, ij. 93. brevior, j. 94.
 titulos, xij. 3.
 titulum, xij. 3. brevem, x. 71.
 Titus, j. 18.
 Tityrus æger, viij. 56.

To

Toga, j. 50. viij. 28. ix. 50.
 x. 29. xj. 33. xij. 1. xiv.
 84. 124. 141. brevis, x. 14.
 xj. 57. ignota, xij. 18. ius-
 ta, ij. 29. levis, vij. 85. lota,
 ij. 43. pallens, ix. 58. Par-
 theniana, ix. 50. rara, x. 47.
 fordidiior, j. 104. vij. 32.
 sudatrix, x. j. 18.
 toga, ij. 53. iij. 36. x. 52. at-
 t rita, xiv. 115. laticia, vij.
 62. Palatina, viij. 28.
 purpurea, x. 93. trita, iij.
 36.

togæ, vij. 50. Aufoniæ, x.
 73. flammata, v. 20. La-
 tiæ, vij. 4. palmata, vij.
 1. perfaratæ, x. 18. qua-
 tuor, x. 96. Romanæ, ij.
 90. iij. 1. tita, xij. 73.
 vanæ, iij. 4. urbanæ, xj.
 17.
 togæque, j. 56.
 togam, ij. 39. vij. 32. viij. 48.
 ix. 50. algentem, xij. 36.
 lotam, iv. 28. niveam, iv.
 34. pexam, ij. 44. rasam,
 ij. 85. terque quaterque
 lotam, x. 11.
 togamque, xij. 48.
 togas, x. 10. algentes, xiv. 137
 togata turba, vj. 48.
 togata, vj. 64.
 togatam gentem, xiv. 124.
 operam, iij. 46.
 togati Martis, vj. 46.
 togatis, i. 74.
 togatorum, ij. 74. v. 27.
 togatulorum, xj. 25.
 togatulus, x. 74.
 togatum, j. 109. ix. 103.
 togatus, vj. 24. x. 82. & ca-
 pillatus grex, ij. 57.
 togis jactatis, xij. 99.
 togula, iij. 30. vij. 9. excuffa,
 iv. 66. trita vilisque putrif-
 que, ix. 103.
 togula, xiv. 126. gelida, vj. 50.
 togulæ madentis, v. 23.
 togulam, iv. 26. xij. 71.
 tolerabis, vij. 63.
 tollant, ix. 14.
 tollas, j. 88.
 tolle, ij. 29. vj. 30. ix. 36. xj.
 12.
 tollere, ij. 93. vj. 59.
 tollit, x. 104.
 tolli, † 19.
 tollit, ix. 19. x. 56.
 tollitur, viij. 75.
 tollunturque, xj. 72.
 Tolofæ Palladiæ, ix. 101.
 Tolofatis casei, xij. 32.
 Tomacula fumantia, j. 42.
 tomentum Circenfe, xiv. 160.
 Lingonicum, xiv. 159.
 tomus vilis, j. 67.
 τὸν δ' ἀπαιτῶσθαι, j. 46.
 tonante, vij. 55.
 tonantem, v. 53. 56. vij. 59
 xij. 15. placidum, vij. 98.
 Tarpeium palatinumque
 ix. 88.

tonanti

tonanti, x. 19. lascivo, xi. 44. latio, ix. 67. Palatino, ix. 40. fummo, vj. 83.
 tonantis, vi. 10. viij. 39. ix. 4. 93. x. 35. 92. xi. 95. Capitolini, x. 51. falciferi, v. 16. summi, vj. 13. Tarpelli, xiii. 74.
 tonare, viij. 3.
 tonas, ix. 7.
 tonat, ix. 25.
 tondeat, xj. 85.
 tondebit, xj. 79.
 tondeendis capellis, xiv. 36.
 tondet, ij. 57. v. 13.
 tonet, viij. 36.
 Tongiliane, iij. 52.
 Tongilianus, xij. 90.
 Tongilion, iij. 84.
 Tongilium, ij. 40.
 Tongilius, ij. 40.
 tonfa, viij. 47. comâ, ix. 37. mentula, ij. 62.
 tonfa barba, xj. 40.
 tonfe Pelos, xij. 86.
 tonfi parisi, vj. 64.
 tonfili buxeto, iij. 58.
 tonfis lentiscis, vj. 74. miniftris, xiv. 158.
 tonfo ministro, xi. 12.
 tonfor, vii. 60. 63. 82. 94. viii. 51. x. 85. xj. 59. barbatus, viij. 52.
 tonforem, ij. 48. iij. 74. vi. 57. xj. 85. puerum, viij. 52.
 tonfori, xj. 59.
 tonfos, x. 98.
 tonfrix, ij. 17.
 tonfum, j. 32. reum, ii. 74.
 toreuma, iv. 39. 46. x. 87. clarum, iii. 35. leve, xiv. 102.
 toreumata, xj. 12. xij. 75. xiv. 94. prifca, viij. 6.
 tori, x. 71.
 toris, v. ij. 83. ix. 23. pictis, xiv. 135. primis, vii. 73.
 tormentum dulce, vj. 28.
 toro, j. 110. medio, xi. 82. nudo, xiv. 148. purpureo, xij. 17.
 toros, ij. 59. iv. 8. v. j. 29. ix. 30. xi. 57. xij. 98. duros, xiv. 162. extractos, iv. 8. legitimos, vi. 21. pr. mos, iv. 22. fimiles, vj. 57.
 torquati palumbi, xij. 67.
 Torquatus, x. 79.
 torquebat, xj. 44.
 torquent, iij. 69. iv. 38.
 torqueris, xij. 98.

torquet, iij. 69.
 torrente vitreo, xij. 3.
 torrentibus vndis, x. 85.
 torfit, j. 79.
 torta lancea, † 11.
 torrà menthâ, xij. 28.
 tortas comas, iv. 42. xiv. 24.
 torti cadi, ix. 3.
 tortis crinibus, † 3.
 torto dracone, vj. 73.
 tortorem, ix. 94.
 tortorum, ij. 17.
 torva fronte, iv. 14.
 torvi leonis, j. 61.
 torus fartus, viij. 44. mollis, viij. 77. pudicus, x. 47. tinctus, i. 16. tristis, x. 47.
 toftæ castaneæ lento vapore, v. 79.
 toftamque melfem, x. 62.
 tot, vj. 4. vj. 19. 49. 85. viij. 2. 26. ix. 94. x. 28. xj. 6. 7. 32. xij. 3. 7. 8. xiv. 41.
 tota, iij. 65. v. 85. vi. 19. vj. 9. 34. 52. 63. 100. ix. 3. 18. 21. 32. xii. 1. xiii. 126. xiv. 198. aras, x. 38. anas, xij. 52. chimæra, † 27. convivia, xiv. 41. filia, xi. 5. hyems; xij. 59. laurea, ij. 2. litera, xiii. 75. pensio, iij. 38. Roma videnda, x. 6. scrupula, v. 20. septa, x. 30. tabella, xi. 92. vicinia, xii. 59. uncia, ix. 4.
 totâ, † 2. 9. j. 2. 74. 87. ii. 51. 72. iii. 53. iv. 79. 85. v. 16. 38. vi. 28. 85. vii. 50. viii. 14. cena, xii. 61. die, xi. 78. domo, xiv. 193. dote, ii. 34. fronte, vii. 25. lampade, viii. 51. libra, xi. 38. luce, iii. 63. nocte, ix. 69. 70. xii. 12. 66. urbe, iii. 15. xii. 38.
 totam, † 19. i. 110. v. 81. vii. 62. 94. ix. 33. x. 68. aurem, vi. 64. ovem, vi. 3. Romam, iv. 64. urbem, iv. 71.
 totas, xi. 6. lacernas, xiv. 132. preces, ix. 69. vias, vii. 60.
 totidem, iii. 95. v. 36. vii. 80. ix. 5. x. 63. puellæ, xii. 88.
 toties, j. 4. 15. 27. ii. 29. 91. iii. 50. v. 4. 74. vi. 7. 64. viij. 54. xi. 22. xiii. 10.

totis, j. 20. 118. viii. 30. x. 56. aquis, iv. 22. diebus, ii. 5. iv. 37. 54. noctibus, ii. 5. farcinis, ii. 68.
 toto, † 26. j. 16. 100. 116. iv. 29. vi. 56. 60. 68. 81. 83. vii. 16. 28. 80. viii. 75. xii. 57. anno, iv. 26. ix. 84. x. 70. botryone, xi. 28. bove, v. 32. coelo, iv. 2. die, x. 70. 74. xi. 105. Helicone, xi. 6. Marceliano, ii. 29. mense, xi. 41. orbe, j. 1. ii. 66. v. 13. 75. viii. 61. poste, j. 71. stemmate, iv. 40. vertice, xii. 7.
 toros, iv. 13. viii. 51. annos, x. 23. crines, j. 32. dies, x. 19. penates, ix. 62. folles, x. 12.
 totum, j. 50. 76. 93. iij. 68. xii. 18. xiv. 190. clientem, x. 34. dimidium, ii. 20. ebur, xii. 86. lupum, ii. 37.
 totus, ii. 6. v. 26. dies, xii. 24. libellus, xi. 16.
 toxica fæva, i. 19. v. 77. x. 36.

Tr

Trabeasque, v. 42.
 trabes Lybicas, xiv. 91.
 tractæ per jucunda pocula noctes, xi. 105.
 tractare, xi. 30.
 tractatrix, iii. 82.
 tradas, j. 118. iii. 23. v. 57.
 tradat, vi. 3. x. 87. xii. 11.
 trade, xi. 79. xiv. 149.
 tradere, xi. 6. xiii. 70.
 traderet, i. 14. ix. 35.
 tradet, xi. 6.
 tradidit, vii. 62. ix. 104.
 tradit, iii. 20.
 tradita, xiii. 66.
 traducere, iii. 74.
 traducens, vi. 77.
 traducit, j. 54.
 traducta, † 4.
 traduntur, ii. 37.
 tragicis Musis, ii. 41.
 tragico ore, viii. 18.
 tragicos cothurnos, xii. 96.
 tragus, xi. 23.
 trahar, viii. 51.
 trahat, iii. 36. xii. 29.
 trahens, iii. 47.

traherent, iv. 73.
 traheretur, ix. 55.
 trahes, xij. 57.
 trahet, vj. 3. x. 78.
 trahi, v. 23.
 trahis, ij. 6.
 trahisque, viij. 79.
 trahit, iij. 38. 58. x. 30.
 trahunt, j. 105.
 Trajane, x. 34. princeps,
 x. 33.
 Trajani, xij. 8.
 Trajanum, x. 7.
 tramitem altum, x. 19.
 tranſcurrunt, vij. 47.
 tranſeuntis turbæ, xij. 57.
 transfer, iij. 37.
 tranſtere, viij. 3.
 tranſfigere, v. 51.
 tranſfuga, xiv. 131.
 tranſſibis, j. 71.
 tranſierant, x. 75.
 tranſiêre, v. 85.
 tranſire, vj. 65.
 tranſis, x. 59. xi. 107.
 tranſit, j. 105. ij. 64. v. 14.
 vij. 29.
 tranſmiſſo per auro, xj. 22.
 tranſmittere, xij. 61.
 tranſportata, xij. 72.
 tranſſiberina, vj. 93. domus,
 j. 109.
 tranſſiberinus ambulator, j. 42.
 tranſſalit, v. 14. xij. 96.
 trapetis Picenis, xij. 36.
 Tarteffiacis, vij. 27.
 traxerat, j. 14.
 traxiſſes, ix. 67.
 Trebula humida, v. 72.
 Trebulani caſei, xij. 33.
 trecenta, iv. 61.
 trecenti conſules, iij. 93.
 nummi, xij. 71.
 trecentis, iv. 67. verbis,
 ix. 20.
 trecentos, xj. 36.
 treis, iij. 38. v. 50. viij. 57.
 agellos, xij. 16.
 tremebundus, ix. 94.
 tremenque, vj. 1.
 tremente calamo, iv. 30.
 mollitie, viij. 64.
 tremere, viij. 55.
 tremor, v. 66.
 tremorque, v. 25.
 tremore docili, v. 79.
 tremulâ lineâ, iij. 58. ſetâ,
 j. 56.
 tremulæ manus, xij. 75.
 tremulive, iij. 58.
 tremulo tribuli, ix. 50.

tremulum, xiv. 203. Pelian,
 vi. 71.
 trepidant, v. 32.
 trepidi nauaræ, xij. 29.
 tres, ii. 41. 44. 64. iij. 93.
 iv. 54. vj. 6. viii. 31. ix. 42.
 cinædos, xii. 16. natos,
 ij. 34. ſelibræ, iv. 46.
 tresve, v. 61. viij. 64. xj. 1.
 xii. 3.
 tria, vj. 54.
 tribadum, vii. 69.
 tribas, vij. 66. 69.
 tribuas, viii. 54.
 tribuente, xj. 6.
 tribuere, j. 104. x. 34. xii.
 6.
 tribuiſſe, viij. 37. xij. 86.
 tribuit, ii. 2. iij. 10. 95. iv.
 51. vj. 10. x. 25. 35. 99.
 tribuli tremulo, ix. 50.
 tribuli mortui, ix. 58.
 tribunali alto, xj. 99.
 tribunatus, xj. 99.
 tribuni, vj. 8. armati, ij.
 60.
 tribunitium latus, xiv. 32.
 tribuno, ix. 29.
 tribunum, iij. 100.
 tribum, ii. 46.
 tribus Latias, viii. 15.
 tribus, j. 72. 102. 118. ii. 52.
 iv. 54. v. 50. vii. 64. ix.
 30. 33. 78. xiii. 24. aureis
 vitæ peractis, x. 24. cap-
 pellis, vj. 19. denariis,
 ix. 103. libris minor, x.
 37. luſtris, x. 38. natis,
 xj. 54. nummis, ii. 43.
 tributis, vij. 54.
 tributo, x. 17.
 tricæque, xiv. 1.
 triceni, j. 44.
 tricenos, vj. 20. nummos,
 x. 27.
 tricenties, iij. 22.
 triceſima lux, vj. 7.
 tricies, iv. 37. v. 40.
 triclinia ſtrata, x. 13.
 trichinio, iij. 93.
 tridente æquoreo, v. 25.
 triduo, ii. 6.
 triente, viij. 61. denſo, ix.
 89. nigro, ix. 92.
 trientem ſummum, iv. 83.
 trientes, xj. 40. Amethy-
 ſtinos, ix. 49. crebros, j.
 107. denſi, vj. 86. dimi-
 dios, xj. 7. Setini, x. 13.
 Setinos, xiv. 103.
 trientum, iv. 83.

trieteride bis junctâ, ix. 86.
 nonâ, x. 53. plenâ, vj. 38.
 primâ. vii. 95.
 trifolium, xij. 114.
 trigefima ætas, x. 103.
 trigefimus, j. 16.
 triginta Decembres, iij. 36.
 diebus, xi. 25. Epigram-
 mata, vii. 80. munera,
 vii. 52. pueri, xii. 88. qua-
 tuorque ante brumas, x.
 104. quatuorque meſſes,
 xii. 34.
 trigona tepidum, iv. 19.
 trigone nudo, vii. 71.
 trigonem tepidum, xii. 84.
 trilices Patavinæ, xiv. 143.
 trima, xii. 7.
 trinave, x. 75.
 trinoctial domiconio, xii. 78.
 triones Hyperboreos, ix. 46.
 Odryſios, vj. 79. Parha-
 ſios, vj. 58.
 tripes grabatus, xii. 32.
 triphilem calvam, vj. 74.
 triplex, v. 66.
 triplices, vij. 92, xiv. 6. ther-
 mæ, x. 51. vani, vii. 71. x.
 87.
 tripliciforo, iij. 38. viij. 44.
 triſte, xj. 2. caput, ij. 61.
 forum, v. 21. frigus, x. 5.
 iter, † 12. mentum, xj.
 99. nemus, xj. 42. super-
 cilium, j. 25. xj. 2.
 triſtem, iij. 38. viij. 41. rea-
 tum, ij. 24.
 triſtes capillos, ij. 66. ceræ,
 xiv. 5. ferulæ, x. 62. mot-
 ſus animi, xj. 34.
 triſti, iv. 44. 79. vij. 86. Æ-
 thiope, vii. 86. crimine
 nocens terra, ix. 31. do-
 micenio, v. 79. favillâ,
 vj. 44. voce, iv. 5.
 triſtia carmina, x. 17. fata,
 j. 79. jura, vij. 63. ſtigma-
 ta, x. 56.
 triſtibus procellis, ix. 41.
 triſtior, j. 63. ij. 69. unda,
 vij. 18.
 triſtiorum Saletanum, ij. 65.
 tritis, vj. 79. viij. 64. xi. 21.
 41. 105. arundo, j. 4. A-
 thenagoras, viij. 41. auctio
 ſolvendis nummis, xiv. 35.
 filius, viij. 44. focus, xj.
 57. lana, xiv. 158. puer,
 v. 85. ſecundus, vij. 91.
 torus, x. 47. turba, vij.
 57. victoria, x. 50.

stitia fecura, ij. 46.
 stitiamque, j. 110.
 stium lacernarum, j. 97.
 stius genus leti, xj. 92.
 ta, j. 67. ij. 58. ix. 14. xj.
 12. brachia, ij. 29. colum-
 ba, viij. 6. gemma pollice
 Heliadum, ix. 14. lacerna,
 j. 93. viij. 28. succina,
 iij. 65. toga, iij. 36. to-
 gula, ix. 103.
 traque, iij. 36.
 træ togæ, xij. 73.
 tras lacernas, vij. 91.
 tricum frumentum, xij.
 12.
 tior, ij. 51. cultus, ix. 58.
 tis lapillis, iij. 64.
 tius, ix. 58.
 to pollice, xiv. 167.
 tiron, † 28.
 tironida, iv. 1.
 tum faxum, xij. 57.
 tus lectus cimice, xj. 33.
 tuæ, † i. vj. 47. nemo-
 osa regna, ix. 65.
 viam Thetin, v. 1.
 um, ij. 91. discipulorum,
 x. 60. natorum, ij. 91. 92.
 ij. 95. ix. 68.
 umphi, j. 5. gigantei, viij.
 50. hyperborei, viij. 78.
 umphis, viij. 65.
 umphos, vj. 4. dignos, v.
 19. Erythræos, viij. 26.
 Idumæos, ij. 2. laurige-
 os, iij. 66. magnos, vij.
 5. Parthos, ix. 104. fe-
 retos, vij. 115.
 umphum, † 20.
 umphus, vij. 7.
 chis argutis, xiv. 169.
 chus celer, xj. 22.
 ojax, xj. 5.
 ojamque, xiv. 1.
 pin, xj. 24.
 cem Syllam, ix. 44.
 ces animos, ix. 11. blat-
 as, xiv. 37. Iberos, x.
 8. pueros, xj. 87. tauri,
 ij. 58.
 dit. iij. 82.
 ditur, xj. 47.
 llam, ix. 98.
 nci, ij. 83.
 nco fasciato, xij. 57.
 ncum turturem, vij. 19.
 x, ix. 26.
 yphon, iv. 72. xij. 3.

T u

Tu, j. 14. 50. ij. 18. 85. iij.
 44. 58. iv. 25. 27. v. 13. 79.
 vi. 35. 40. vij. 17. 22. viij.
 8. 39. ix. 94. 102. x. 11. 90.
 xj. 8. 17. xij. 21. 57. xiiij.
 2. 121. xiv. 19. 105.
 tuque, v. 13.
 tua, † 6. j. 55. 54. ij. 46. 53.
 iij. 70. 99. iv. 8. 56. v. 13.
 66. vj. 48. 83. vij. 15. 55.
 viij. 51. 78. ix. 37. 103. x.
 14. 36. xj. 30. 56. xij. 90.
 97. xiiij. 127. xiv. 28. 113.
 tuâ, † 3. ij. 19. v. 60. vij. 1.
 46. viii. 51. x. 38. 61. xj.
 40. xij. 98. xiiij. 123. spon-
 te, xii. 61.
 tuæ; † 15. j. 26. ij. 62. iij. 36.
 iv. 16. v. 50. 62. vj. 80. vii.
 9. viij. 15. 68. ix. 29. 53.
 x. 29. 50. xj. 12. xij. 6.
 101.
 tuam, j. 74. 103. ij. 18. 53.
 iij. 45. 52. iv. 49. 64. vj. 31.
 vij. 66. viij. 11. 17. x. 89.
 xi. 24. 45.
 tuamque, j. 50.
 tuas, † 8. iij. 18. 31. v. 62.
 vj. 56. 75. 80. vij. 11. 39.
 53. viij. 50. ix. 4. 27. x. 44.
 98. xj. 80. xij. 32. xiv. 66.
 142.
 tuba navali, † 28. Pieriâ. x.
 64. xj. 4. tanta, viij. 156.
 tubæ tetricæ, vij. 79.
 tubas, viij. 3.
 tubera, xiiij. 50.
 tuberes, xiiij. 52. vernæ, xiii.
 43.
 tubos omnes, xj. 62.
 Tucca, j. 19. vj. 65. vij. 40.
 76. ix. 77. x. 13. xj. 71. xii.
 96.
 Tuccam, vj. 65.
 Tucius esuritor, iij. 14.
 tuere, vj. 16. vij. 16. x. 28.
 tui, j. 56. 91. ij. 87. iij. 72. vi.
 64. 83. vij. 17. 34. 79. viij.
 11. 54. ix. 72. 102. x. 90.
 xij. 52. 98.
 tuis, j. 32. 42. ij. 14. 78. iij.
 6. 93. iv. 13. v. 19. 54. vij.
 35. 48. 98. viij. 55. 65. ix.
 67. x. 42. xj. 24. 27. xij. 60.
 63. xiiij. 30. xiv. 172. cul-
 tris, ix. 3.
 tuisque, x. 104.
 tuleramque, iv. 55.
 tulerat, † 10.
 tulere, v. 79. vi. 70. vii. 52

tulerint, † 16.
 tuleris, ix. 46.
 tulerit, j. 32.
 tulerunt, viij. 71.
 tulisse, j. 105. iij. 100.
 tulissent, † 27.
 tulisset, x. 41.
 tulit, † 10. 16. 23. j. 22. ij.
 46. 63. iv. 1. 11. 32. vij.
 46. viij. 36. 55. 71. 75. ix.
 9. 44. 60. 95. 104. x. 85.
 xj. 51. xiiij. 113.
 Tulle, j. 37.
 Tulli, iii. 20. iv. 64.
 Tullioque, v. 52.
 Tullius, ix. 72. magnus, iv.
 16.
 Tullus, ix. 52.
 tum, ij. 14. iij. 60. v. 68. vii.
 40. 49.
 tumeat, xi. 57. xiiij. 58. xiv.
 151. 162.
 tumefactus, iv. 11.
 tumentis vulva, xi. 62.
 tumere, † 26.
 tumescis, viij. 33.
 tumet, iv. 46. 49. xiiij. 44.
 xiv. 144.
 tumidas hydrocelas, xij. 85.
 tumidi reges, v. 20.
 tumidi regis, ij. 18.
 tumidis aquis, † 25. terro-
 ribus, ix. 44. undis, xiv.
 181.
 tumido ore, v. 8.
 tumidus, v. 1. magister, viij.
 3. x. 104. negotiator, x.
 87.
 tumor, viij. 64.
 tumore modico, iv. 64.
 tumores Syrius, iv. 43.
 tumulata Canace, xj. 92.
 tumulique, xj. 49.
 tumulis, ix. 31.
 tumulo, vj. 52. vii. 95. ix.
 16. nobiliore, iv. 59.
 tumulum, vij. 86. viij. 57.
 tumulumque, viii. 38.
 tunc, ii. 8. 79. iv. 8. 78. v.
 14. 50. vii. 66. viii. 59. ix.
 43. 67. x. 19. xi. 59. 88.
 xii. 71. 102. xiv. 6. 151.
 tune, vi. 82. viii. 3.
 tunica, x. 25.
 tunica Nilotidie picti Mauri,
 x. 6. utrinque levata, xi.
 71.
 tunicæ, x. 100. Patavinæ,
 xiv. 143.
 tunicæque, xi. 105.
 tunicam, x. 81. xiv. 153. 211.
 i ij tu-

tunicas molestas, iv. 87. pingues, xiv. 143.
 tunicata, iij. 3. quies, x. 51.
 tuo, j. 37. ii. 66. 68. iii. 16. 87. iv. 79. v. 63. vj. 13. 63. vii. 28. viij. 8. 33. ix. 74. x. 19. 27. xj. 30. 71. xii. 3. 63. xij. 96. xiv. 42. 141. animo, ix. 42.
 tuoque, vii. 4. viij. 44.
 tuorum, ij. 24. iv. 55. viij. 15. 77. ix. 81. xj. 25. xij. 6. 32.
 tuos, j. 30. 66. ii. 91. iii. 50. v. 74. vi. 2. viii. 76. 78. ix. 38. 56. x. 14. 100. xj. 53. 108. xii. 9. 86. canes, x. 37.
 tuosque, ii. 14. xj. 91.
 tura, j. 112. vj. 85. viij. 24. xi. 58. 105. xii. 103. pia, viij. 8. 66. xij. 4. pinguis, x. 6. semicremata, xi. 55.
 Turani, v. 79.
 turba, † 23. j. 91. iij. 91. iv. 29. v. 7. 25. 32. vj. 6. 21. ix. 30. 60. 70. x. 18. 48. xij. 99. cætera, iii. 58. candida, xii. 34. crassa, ix. 23. densa, vii. 60. x. 10. enthea, xi. 85. entheata, xii. 57. gravis, † 4. ingens, i. 74. ingens onerosaque, ix. 56. Marria, j. 4. maxima, xij. 83. molesta, j. 43. obvia, iv. 53. xiv. 169. omnis, iij. 58. xij. 3. otiosa, ii. 37. pallida, x. 12. pia, vii. 31. rustica, iv. 66. Sistrata, xii. 29. Stoica, vii. 68. togata, vj. 48. tristis, vii. 57. ventura, vii. 43.
 turba, j. 90. ii. 74. v. 8. vii. 99. viij. 82. xiv. 214. noxia, iij. 91. omni, ix. 99. tenera, ii. 75. vocata, j. 21.
 turbabis, xij. 75.
 turbæ, xij. 124. crinitæ, xii. 49. piæ, viij. 38. simplicis, x. 62. transeuntis, xij. 57.
 turbam, iij. 46. 82. xii. 89. minorem, ix. 81. otiosio-rem, xj. 1.
 turbare, ii. 36.
 turbat, vii. 51.¹
 turbata crystallina, ix. 60. massica, xij. 121.

turbatis, iij. 108.
 turbato auro, viij. 78. mulso, xiv. 127.
 turbida amphora, viij. 45. cæcuba, xii. 61.
 turbidiorum lumine, x. 20.
 turdis, xij. 51. avidis, iij. 58. crassis, ii. 40. pingui- bus, iij. 47.
 turdo, vii. 19.
 turdorum corona, xiii. 51.
 turdos, iv. 66. ix. 56. va- gos, xi. 22.
 turdumve, vi. 75.
 turdus, iij. 77. ix. 55. xiii. 92.
 turdusque, vi. 11.
 ture, vii. 73. ix. 2. 92. x. 92. Eoo, iij. 65.
 turgentis lacus, iv. 55.
 turget, xiii. 47. 68. xiv. 45.
 turgidis labris, vi. 39.
 turgidum penem, ix. 28.
 turis, iii. 2. iv. 46. vii. 53. 71.
 Turni, vii. 96.
 Turnus, xl. 11.
 turpe, ii. 86. iv. 71. vi. 90. vii. 19. ix. 48. guttur, xi. 22.
 turpes, viii. 79. x. 71. bi- fontes, i. 105. muscas, xiv. 67. ranas, x. 37.
 turpi resina, xii. 32. sinu, xi. 55. ulcere, vii. 70.
 turp or uxor, vi. 45.
 turpis stria, vii. 36.
 turpius, i. 36. v. 83. x. 83.
 turre alta, iij. 58.
 turres, iij. 58.
 turricula, xiv. 16.
 turris candida, xii. 31.
 turtur aureus, iij. 60. cereus, iij. 76. pinguis, xiii. 53.
 turturem truncum, vii. 19.
 turturum, iij. 82.
 tus, xiii. 4.
 Tusca vinea pœlitusligo, ix. 58.
 tuscæ glandis, vii. 26.
 tusci, vj. 30.
 tuscis cadis, xiii. 118. fisti- libus, xiv. 98. jugis, i. 27.
 tusco amne, ix. 104. vico, xi. 28.
 Tusculatellus, ix. 61.
 Tusculanos secessus, x. 30.
 Tusculive, vii. 30.
 Tusculotque, iv. 64.
 Tuscus, iij. 24. ager, ix. 23. eques, viii. 56.
 tusure, j. 20. xi. 87.
 tussis, i. 20. v. 40. aspera, x. 87.

tussit, i. 11. ii. 26.
 tuta, x. 30. xj. 19. xiv. 61. 123. frigora, ii. 46. lectica, xj. 99. novacula, xj. 59. otia, xii. 5. ova, iij. 47.
 tutæ carinæ, iij. 67.
 tutam, vj. 93.
 turas tenebras, xiv. 40.
 tutela felix, v. 1.
 tutior, j. 14. 49. v. 32. x. 19. xii. 14. hospes, viii. 14.
 tutum, ix. 56.
 tutus, iij. 91. iv. 19. ix. 75. 86. lepus, j. 7.
 tuum, † 17. j. 16. ii. 15. 20. iij. 93. iv. 80. v. 41. 84. vj. 68. viij. 45. ix. 27. 49. x. 45. 56. xj. 57.
 tuus, j. 39. 50. ij. 18. 74. iij. 2. 70. iv. 28. vj. 39. vii. 43. viij. 1. ix. 18. 37. 94. x. 64. 89. xj. 24. 70. xii. 52. xij. 96. 121.

Ty

Tyndaris, ix. 106. xii. 52.
 tyranni Pellæi, ix. 44.
 tyranno Argolico, ix. 67.
 Tyria findone, iv. 19.
 Tyriæ, xiv. 133.
 Tyriam abollam, viij. 48.
 Tyrianthina urbica, j. 54.
 Tyrias lacernas, viij. 10. ix. 23.
 Tyriasque, iv. 28.
 Tyrios cultus, xj. 40.
 Tyrios taurus, x. 51.
 Tyron, ii. 29.^s
 Tyros Cadmea, vi. 11. im- proba, x. 16.

V

V A

V Acabat, x. 58.
 vacabis, v. 81.
 vacabit, vii. 25. 50. 96. xj. 107. xii. 11.
 vacant, vii. 101.
 vacare, ii. 41. v. 21. viij. 82.
 vacaret, xi. 1.
 vacas, j. 5. ij. 5.
 vacat, iij. 69. vii. 1. 79. ix. 8. x. 17. xj. 1.
 vacca, xiv. 180.
 vacent, j. 4.
 Vacerra, viij. 69. xj. 67. 78. xii. 32.
 vacua manu, vj. 72. pelle vj. 64.
 vacuum Lygdon, vj. 42

- vacuare, xj. 6.
 vacuus chartas, xiv. 10.
 vacui, xii. 5.
 vacuis, xiiij. 8. auribus, xj. 4.
 vacuo, † 11. aëre, † 1. 11.
 dente, j. 61. sinu, x. 78.
 vacuus, xii. 71.
 vada, j. 50. iii. 67. iv. 55. vj.
 42. pura, iv. 55. tarda,
 iij. 67.
 vadas, xj. 1.
 vade, j. 71. iii. 4. xj. 105.
 vadimonia, viij. 67. xiv. 135.
 vadis, ij. 69. iv. 22. viij. 28.
 ix. 55. Erythræis, viij.
 28.
 vadum lene, j. 50.
 vae, ij. 60. iv. 28. v. 34.
 vaser, xj. 32.
 vasa arte, vj. 64. xii. 67.
 vasa aranea, viij. 33.
 vasa juvenæ, ii. 90.
 vasantur, vi. 34.
 vasis, x. 65.
 vatur, iii. 57.
 vatatus, ix. 60.
 vati, iij. 67.
 vatentem ferum, iij. 58.
 vatentes infantes, xj. 62.
 vatis gressibus, ij. 57.
 vatibus tantis, ix. 21.
 vatu, ix. 5.
 vatios capillos, vj. 52. tur-
 dos, xj. 22.
 vatumque, xij. 13. mane,
 vij. 38.
 vatius, j. 2. iv. 79. v. 32. 71.
 vj. 21. 30. vij. 31. x. 85.
 vatior, xii. 98. December,
 iv. 14. lepus, j. 15. pes,
 xij. 26.
 vate, iii. 44.
 vale, v. 67. ix. 8. 104. xj.
 109. xij. 48.
 valeam, ii. 5. iv. 31. vj. 60.
 64.
 valebis, ij. 92. vj. 78. xiiij. 35.
 valent, i. 16. viii. 32. x. 62.
 xii. 71.
 valere, vi. 70.
 vales, ii. 64.
 valet, iv. 64. vii. 12. xiiij. 80.
 valette, iii. 7. iv. 57.
 valle alta, iii. 58. brevi, ix.
 19. vasta, † 6.
 valles, v. 72. curvas, iv. 64.
 gelidas, v. 72.
 vana ludibria, x. 4.
 vana, ix. 44. togæ, iii. 4.
 vana operis, v. 23. triplices,
 vii. 71. x. 87.
 vano labore, xiv. 48. nomi-
 ne, iv. 11. munere, ix.
 105.
 vanoque honore, xi. 33.
 vanos fumos, iv. 5. labores,
 x. 82.
 vanus labor, i. 89.
 vapore, vii. 30. viii. 33. ari-
 do, vi. 42. lento, v. 79.
 vapores nimios, x. 48.
 vappa perhida, xii. 48.
 vapulat, vi. 46. vii. 66. xii.
 57.
 vapulavit, x. 62.
 vapulet, vii. 85. viii. 23.
 Vare, iv. 78. viii. 20. x. 26.
 variæ aulæ, ix. 44.
 variantur, viii. 28.
 varias arteis, vii. 31. comas,
 i. 77. opes, x. 48.
 variata mappa, iv. 46.
 Vario, viii. 18.
 vario ære, v. 16. decore, vj.
 42. de marmore, x. 79. or-
 dine, † 26. sapore, xi. 32.
 varioque, xii. 4. usu, vii. 50.
 varios, vii. 31. colores, ii.
 46. discursus, vii. 38. la-
 tiores, iv. 8. modos, iii.
 63.
 varium minutal, xj. 32.
 Varro inficiande, v. 31.
 Varus, iv. 78.
 vasa Aretina, xiv. 98. pauca,
 iv. 15.
 vasta valle, † 6.
 vastos hiatus, j. 23.
 vatem, † 12. viii. 73. x. 58.
 xi. 51.
 vaterno, iii. 67.
 vates, viii. 63. 82. ix. 1. x. 64.
 vati, v. 16. vi. 21. vii. 28. 62.
 xiv. 165. suo, ii. 22.
 Vaticana, vi. 92. x. 45.
 Vaticanicadi, xii. 48.
 Vaticanis cadis, i. 19.
 Vaticani calicis, xiv. 96. fa-
 toris, xiv. 96.
 Vatiniorum fractorum, x. 3.
 vatis, vi. 68. viii. 66. ix. 50.
 x. 103. Apollinei, vii. 21.
 docti, i. 62. modici, ix.
 27. Theodori, xi. 94.
 vatium, viii. 56. 63.
 Ub
 Ubere, ix. 9. largo, xiiij. 44.
 ubi, † 2. i. 2. 54. 61. 86.
 ii. 69. 78. 93. iii. 59. iv.
 18. 25. 66. v. 59. vii. 21.
 viii. 65. ix. 24. 60. 62.
 xii. 13. xiiij. 58.
 ubicunque, i. 2. x. 92.
 ubique, v. 26. vii. 72. viii. 3.
 ix. 100. xj. 95. xii. 50.
 Ud
 Uda basia vetulo Falerno,
 xi. 27. puella, xi. 17.
 udaeque prata, i. 115.
 udi, x. 19.
 udo antro, x. 35. gaudio,
 x. 78.
 udones Cilicii, xiv. 140.
 udu, viii. 44. aleator, v. 85.
 calceus, xi. 22.
 Ve
 Ve, i. 58. 93. iv. 23. vi. 39.
 x. 5. 22. 30. 70. 96.
 Vebius comes, ix. 32.
 vecta, viii. 51.
 vectius, v. 8.
 vector lascive, ii. 14. niger,
 xii. 24.
 veatus, iv. 51.
 vehimurque, viii. 61.
 vehit, x. 3.
 vehunt, viii. 21.
 Veientana, iii. 49. uva, ii. 53.
 Veientani rubelli, j. 104.
 vel, † 7. i. 87. 109. ii. 48.
 66. iii. 1. 82. iv. 64. 69. v.
 12. 24. vi. 49. 70. vii. 1. 79.
 viii. 53. ix. 39. x. 20. 82.
 xi. 28. 46. xii. 21. 67.
 xiiij. 51. 54. xiv. 116.
 145.
 vela, viii. 70. xii. 29. 44.
 xiv. 28. 29. læta, † 26.
 negata, ix. 39. xi. 22.
 Velabrensem, xiiij. 32.
 Velabrensi loco, xi. 53.
 Velabrensis caseus, xiiij. 32.
 velamine nigro, iii. 3.
 velarunt, xii. 42.
 velat, j. 89. ii. 43.
 velet, iij. 2.
 velim, j. 9. 58. ii. 5. iv. 42.
 v. 16. ix. 23. x. 74.
 velimus, iv. 61.
 velint, j. 52. v. 61. vi. 25.
 viii. 75. x. 34.
 velis, j. 9. 36. ii. 64. vi. 49.
 viii. 28. 38. 39. 51. ix. 4.
 39. x. 47. 48. xii. 34. 84.
 xiiij. 2. xiv. 145.
 velit, j. 118. ij. 54. iii. 90. 92.
 vi. 63. 77. vii. 63. viii. 11.
 14. 18. 46. x. 23. 103. xi.
 24. 28. 56.
 velle, iii. 26. v. 84. xi. 8.
 28. 56. 59. xii. 96.
 vellem, vi. 81. iij. 53. 72. x. 8.
 vellens comam, v. 37.
 i iij vel-

vellent, iv. 44.
 yellera, ii. 46. iv. 41. xi. 28.
 aurea, xii. 100. flava, ix.
 62. multa, xiv. 143. pre-
 tiosa, xiii. 125. rata, xiv.
 159.
 vellere, iix. 28. x. 90. xi.
 100. Æolio, viii. 51. pul-
 lo, xiv. 157.
 velleribus primis, xiv. 155.
 velles, iii. 16.
 vellet, j. 36. 74. 86. iii. 24.
 vi. 21. vii. 50. viii. 46. x.
 73. xi. 35. 41. xii. 29.
 velletis, xi. 61.
 vellis, ii. 62. x. 90.
 vellit, ii. 11.
 vellus, v. 38. densum, iv. 3.
 inquinatum, iv. 4.
 velocia munera, † 2.
 velocibus annis, viii. 8.
 velocior manus, xiv. 203.
 velocius, j. 47. 49.
 veloque, i. 35. xi. 46. 99.
 Velox, i. 111.
 velox, vi. 28. Agathine, ix.
 39. draucus, xiv. 48. no-
 tarius, x. 62. timor, i. 105.
 velut, vi. 82. vii. 46. 59.
 veluti, xi. 28. 37.
 vena Lucrina, x. 30. fau-
 cia, iv. 66.
 Venâ rigidâ, vi. 49. xj. 17.
 venabuia, † 15. xiv. 30. de-
 jecta, xiv. 31. Dorica,
 † 23. grandia, viii. 55.
 Splendida, † 11.
 venafranum oleum, xiii. 98.
 venafri Campani, xiii. 98.
 venafro uncto, xii. 64.
 venalis, i. 2. iii. 60.
 venatio, xiii. 101.
 venator, † 11. i. 50. x. 87.
 xii. 14. 18. xiv. 86. super-
 bus, iv. 35. superbus ca-
 prâ matre, x. 37.
 venatrix, xi. 70.
 venatur, xiv. 200.
 venatur humiles leonum, i.
 105.
 vendamus, vii. 15.
 vendas, vii. 97. xi. 71.
 vendat, xii. 55.
 vende, xi. 71.
 vendebar, vi. 66.
 vendentem, xii. 103.
 vendere, i. 57. 86. iii. 56.
 iv. 5. v. 16. vii. 63. 76. ix.
 4. 30. xi. 71. xii. 67. 73.
 103. xiv. 204.

venderet, i. 86.
 vendes, ii. 43.
 vendicabit, xj. 99.
 vendicare, iii. 82.
 vendisti, xii. 99.
 vendidit, iii. 48. 57. vj. 71.
 ix. 22. xij. 33.
 vendis, xij. 67.
 vendit, i. 19. 42. xii. 55.
 xiv. 194. 223.
 vendita, xii. 103.
 vendo, iv. 80.
 vendunt, xii. 46.
 venena pulla, ix. 3.
 veneno, vj. 19. Amyclæo,
 viii. 28. atro, vii. 71. ob-
 scuro, j. 79. potro, v. 77.
 venenum, iij. 22. vj. 40. 78.
 venerabilis moles, † 2.
 veneranda domus, ix. 21. li-
 mina, xij. 3. pallatia, j.
 71. sacra Musarum, x. 88.
 venerandaque sanctaque ver-
 ba, iii. 69.
 venerande nepos, ix. 18. re-
 ctor, vij. 59.
 venerandus Cæsar, ix. 104.
 venerantia, v. 15.
 venerantur, viij. 11.
 venerare, iv. 30.
 veneras, j. 3.
 venerat, viii. 55. xiv. 72.
 Venere, † 3. xii. 71.
 Venerem, j. 103. 110. v. 41.
 Veneres, ix. 12. xj. 14.
 Veneri, ix. 42. xj. 61.
 venerint, j. 105. x. 5.
 Veneris, iij. 4. iv. 41. v. 7.
 xj. 27. xij. 43. xiv. 206. bea-
 tæ, xi. 81.
 venerit, xj. 7. xij. 24.
 venerunt, vij. 52. viii. 71.
 xiiij. 28. 111.
 Veneti, vj. 46.
 Venetisterris, xiiij. 88.
 Veneto, x. 48. xiv. 131. lu-
 to, iii. 74.
 veni, j. 72. iv. 1. 78. v. 46.
 vii. 5. 22. viii. 1. 21. 39. 67.
 xj. 53. xii. 63. 84. xiiij. 82.
 xiv. 99.
 veniam, ii. 90. iv. 77. vj. 51.
 ix. 56. xj. 36. xij. 60.
 veniant, vii. 71.
 venias, j. 53. iij. 27. x. 36.
 xj. 53.
 veniat, vii. 4. xiv. 87.
 veniente, viii. 21.
 venies, v. 45. x. 12. xj. 24.
 veniet, j. 50. iij. 4. 38. xiv.
 112. 125,

venimus, x. 103. xj. 80. xiv.
 48.
 venio, ij. 18. iij. 44. xiiij. 35.
 venire, j. 118. v. 4. 85. vj.
 1. xj. 8. xij. 78.
 venis, iij. 44. 54. vj. 47. viij.
 21. 67. xiiij. 2.
 venis curvis, xiv. 33. promi-
 nentibus, v. 4.
 venisse, iv. 61. xiii. 107.
 venissent, x. 81.
 venisti, j. 3. v. 9.
 venit, † 3. j. 26. 63. 72. 88.
 iii. 50. 58. 65. iv. 30. 46. 66.
 v. 3. 10. 59. vii. 7. 12. 35.
 53. 85. viii. 32. 51. 67. ix.
 24. 49. 52. 104. x. 6. 36.
 73. xi. 70. 92. xii. 26. 29.
 xii. 26. 29. xiii. 31. 36. 84.
 xiv. 62. 72. 162. 199.
 venit, (à veneo) xi. 39.
 venite, xii. 3.
 venitis, x. 48. 72.
 veniunt, viii. 78.
 venter, xiv. 151. infelix, ii.
 51.
 ventilat, iii. 82. v. 32. xii. 18.
 ventis, x. 104.
 vento jubente, x. 83. leni,
 x. 30.
 ventos, iv. 19.
 ventosque, vj. 59.
 ventre, j. 21. xi. 62. falisco,
 iv. 46.
 ventrem, iii. 42. iv. 78. x.
 48. liquidum, xiii. 116.
 solutum, xi. 89.
 ventres molles, xiii. 26.
 ventri, iij. 22. xi. 53. pigro,
 iij. 47. sciffo, xiv. 60.
 ventris, j. 38. 110. duri, xiii.
 29. maturi, † 14.
 ventum, ii. 41.
 ventura, xj. 92. Cydonia, x.
 42. turba, vij. 43.
 venturam, xiv. 6.
 venturo, viij. 21.
 venturum, xj. 74.
 vertus, ix. 39. xiv. 28. 29.
 Venuleio, iv. 83.
 Venus, † 6. j. 104. ii. 84. vi.
 13. vii. 88. viii. 43. x. 13.
 æqua, iv. 13. casta, ii.
 34. vi. 45. x. 33. debili-
 tata, j. 47. frugitiva, xii.
 98. læta, vi. 21. nuda,
 viii. 1. plebeia, ii. 53.
 prodigiosa, j. 91. follici-
 tata, iii. 75. superba,
 iii. 68.

- nustum, xi. 32.
 r, ix. 14. breve, ii. 46.
 ra, ix. 101. x. 34. electra,
 viii. 51. fama, vii. 87. gau-
 dia, vij. 4. xj. 27. Glania-
 na, iv. 39. mentula, vij.
 34. nomina, xiv. 170. so-
 boles, vj. 3.
 ra simplicitate, j. 40.
 ræ, xj. 45. vitæ, v. 21.
 ram, j. 110. vij. 38.
 ras amicitais, xj. 45.
 rba, ii. 76. v. 16. 24. 51.
 vj. 54. 56. viij. 7. 22. xj.
 47. 71. xij. 42. xv. 208.
 barbara, j. 66. fortia, ij.
 46. grandia, ij. 69. ix. 33.
 Latina, xj. 21. mandata,
 ix. 36. pauca, j. 97. pri-
 ma, ix. 69. sobria, j.
 28. venerandaque sancta-
 que, ij. 69.
 rbera, † 10. ij. 75. Graia,
 ix. 74. mille, xj. 94.
 rberat, xij. 75.
 rberatus, vij. 94.
 rbere, vij. 66. tenuis, xiv. 71.
 rberent, xij. 57.
 rberibusque, ix. 70.
 rbis, j. 36. ij. 3. iv. 89. vj.
 11. viij. 6. xij. 11. castis,
 ij. 69. grandibus minax,
 ix. 28. innocuis, vij. 11.
 prioribus, x. 72.
 rbum, ix. 47. unum, xiv.
 217.
 rcellas, x. 12.
 re, j. 34. ij. 12. vj. 44.
 xiv. 187.
 recundam sitim, viij. 70.
 recundo ore, viij. 1.
 redi succincti, xiv. 86.
 redo rapiente, xij. 14.
 ri, v. 19. xj. 50.
 ridicæ sorores, v. 1.
 ridico ore, x. 37.
 riora, vj. 30.
 ris, vj. 30. 80. xij. 127.
 ritas rustica ficcis capillis,
 x. 72.
 ritus, ix. 27.
 rius, viij. 76.
 rminat, xiv. 23.
 rna, j. 42. ij. 1. vj. 29.
 xiv. 1. 119. clamator, xij.
 26. Numæ, x. 76. satur,
 ij. 40.
 rna tempora, v. 68. ix. 13.
 17.
 rna arbore, xj. 9.
 rnæ lactei, ij. 58. tuberes,
- xij. 43.
 veinam dormitantem, viij.
 59. negligentem, xij. 89.
 vernarent, ii. 61.
 vernas, x. 30.
 vernat, ix. 55.
 vernis equitibus, j. 85.
 vernos apros, i. 50.
 vernula, xij. 71. xiv. 54.
 vernulæ, v. 138.
 vernulas libellos, v. 18.
 vero, vj. 39. viij. 76. amore,
 x. 20. barbaroque rure,
 ij. 58. dolore, vj. 63. gau-
 dio, j. 50. nomine, vj.
 88. viro, vij. 57.
 Verona, j. 62. magna, xiv.
 195. tenuis, x. 103.
 Verona, i. 8.
 Veronem sacrum, i. 50.
 Veros sardonychas, ix. 60.
 x. 87.
 Verpe poetæ, xj. 95.
 Verpus, vij. 81.
 Verris, ij. 37.
 versata, xj. 53.
 versibus, x. 100. duobus, xiv.
 i. mille, xj. 81. trecentis,
 ix. 20.
 versiculus, ij. 9. 50. vi. 64.
 versugrato, iv. 55. impio,
 x. 5. non laborioso, xj.
 7. Lampfacio, xj. 17. las-
 civo, x. 64. rudi. ix.
 12.
 versus, ii. 8. iv. 17. v. 27. 37.
 vii. 3. ix. 91. xi. 2. 4. 25.
 xii. 62. xiii. 75. disertos,
 vi. 14. ducentos, viii. 90.
 duo tresve, xiii. 3. facun-
 dos, xii. 43. lascivos, xi.
 21. Saturnalicios, xi.
 16. severos, i. 36. viridi
 æruginè tinctos, x. 33.
 Vertagus acer, xiv. 200.
 vertex planus, ix. 64.
 vertice, i. 32. viii. 36. x. 19.
 moto, iv. 3. tenero, xiii.
 50. toto, xii. 7.
 verticemque, xii. 45.
 verum, j. 65. 109. ij. 69. iii.
 72. iv. 34. 42. v. 30. vii.
 5. 27. 89. 99. viii. 76. x.
 5. 14. xi. 8. 25. 63. 108.
 xii. 36. 87. xiv. 52. no-
 men, ix. 97.
 verus, iv. 5. pater, † 3. pa-
 ter familiaris, j. 85.
 vescitur, viii. 50.
 vescuntur, iii. 58.
 vesica fortior, viii. 33. om-
 nis, iv. 49.
 vesicam, xiv. 62.
 vespillo, j. 31. 48.
 vespillonum, ij. 61.
 Vestæ. vii. 72. canæ, 17. 1.
 veste, v. 24. depositâ, vj.
 93. mad. dâ, v. 80. tinctâ,
 v. 24.
 vestem aridam, iv. 70.
 vester, ix. 97.
 vestes, xij. 103. amethyssi-
 nas, j. 97. olidæ, j. 50.
 saturatas, viij. 48.
 vesti, j. 5.
 vestibus tinctis, ix. 63.
 Vestino grege, xij. 31.
 Vestinus caseus, xij. 31.
 gravis, iv. 73.
 vestis proxima, xij. 18. for-
 dida, viij. 3. xiv. 71.
 vestit, j. 36. vj. 11. vij. 81.
 xiv. 128.
 vestite, ij. 46.
 vestitur, viij. 33. x. 51. xiv.
 129.
 vestra, v. 85. viij. 28. x. 10.
 103. xj. 62. xiv. 136.
 vestras, ix. 1. xi. 83.
 vestri, x. 103.
 vestris, x. 24.
 vestro, xij. 64.
 vestrum, v. 6. vj. 68.
 Vesuvius viridis, iv. 44. :
 verabunt, xi. 79.
 veramur, xj. 7.
 vetar, ij. 91. v. 38. vj. 91.
 veterem amicum, viij. 14.
 ix. 86. Gaurum, iv. 55. Jo-
 vem, vj. 72. maritum,
 x. 41. senectam, v. 7.
 sodalem, ij. 44. umbram,
 v. 10.
 veteres, v. 16. xj. 91. artes,
 iv. 39. avos, ij. 63. bra-
 chæ, xj. 22. calathos,
 ix. 60. & paucos sodal-
 es, x. 104. Felicias, vj.
 27. Fidenas, iv. 64. om-
 nes, j. 55. patres, xj.
 6. patronos, v. 36. poe-
 tas, x. 78. ritus, viij.
 80. sodales, j. 100. so-
 los, viij. 69.
 veteres, v. 54.
 veteri fidoque sodali, ij. 43.
 v. 19. sodali, x. 37. xij. 25.
 veteris amici, viij. 18.
 veterum avorum, x. 87. Co-
 rinthiorum ansæ, ix. 58.
 ducum, ix. 85.
 i liij veto,

- veio, i. 35.
 Vetoniflâ parvæ, iv. 55.
 vetusti, iv. 22.
 vetuit, iii. 46. ix. 104. xi. 42.
 vetula, iii. 32.
 vetulâ dextrâ, xi. 30.
 vetulæ Fabulæ, viii. 33.
 vetulum, iii. 32. iv. 20.
 vetulâs, iii. 76. viii. 79.
 algentes, iv. 5. decem. ix. 103.
 vetuli cinædi, i. 42. Eucti, viii. 6. fures, vi. 16.
 vetulusque, viii. 79.
 vetulo Falerno, i. 19. viii. 77. xi. 27. marito, xi. 72. petafone, xiii. 55.
 vetulos cados, xiii. 112.
 vetulum cunnum, x. 90.
 vetus, vi. 67. vii. 78. x. 98. 101. xi. 22. 35. 53. aura, iv. 4. ingenium, xi. 8. patriusque amicus, vi. 25. puerque solum luto, ix. 75. sodalis, i. 55. vii. 85. testa, vi. 93.
 vetusque, ii. 30. xi. 35.
 vetustas, vii. 44. longæva, † 5.
 vetustina, iii. 93.
 vetustinæ, ii. 28.
 vexabit, viii. 46.
 vexat, ii. 32. ix. 60. xi. 82. 87.
 vexata vindemia, i. 57.
 vexatas rosas, xi. 90.
 vexatio, x. 82.
 vexerat, † 16.
 vexes, i. 118.
 vexit, viii. 51.
 Vi
 Vi, v. 19.
 via, vii. 60. x. 12. mediâ, † 2. pulverulenta, xii. 2.
 via, x. 104. aliâ, vi. 92. Flaminia, x. 6. inoffensa, xiv. 209. mediâ, vi. 93. sacra, ii. 63. xii. 2.
 viâ, xii. 28. xiv. 61. Æmiliz, ii. 4. Aufonia, ix. 104. Latiz, ix. 65. longæ, i. 2.
 viam, v. 14. xiv. 130.
 viarum, ix. 102.
 vias, i. 71. Aufonias, vii. 5. Capitolinas, vi. 10. graciles, ii. 86. longas, vi. 43. ix. 31. x. 36. xiv. 188. tactas, xiii. 60. totas, vii. 60.
 viator, vi. 28. ix. 65. x. 63. xi. 14. 92. xiii. 25. lassus, ii. 6.
 piger, iv. 55.
 vibrabunt, v. 79.
 vicarius, ii. 18.
 vicem, viii. 38.
 vicenos nummos, iv. 26.
 vicerat, † 7.
 Vicere, ix. 106.
 Viceris, xi. 6.
 vicerunt, vii. 18.
 vici tunc ille magister, x. 79.
 vicies, i. 100.
 viciesque, xii. 78.
 vicina, v. 65. vi. 43. xiv. 159. antra, vii. 49. jugera, viii. 56. numismata, i. 27. porta, iv. 18. Nomento rura, xiii. 15. silva, i. 50.
 vicina urbe, i. 13.
 vicinam urbem, vii. 16.
 vicine, vi. 27.
 vicini, vi. 19. 39. 73. ix. 70. cubiti, iii. 63. illiceti, xii. 18. Quirini porticum, xi. 1.
 vic na tota, xii. 59.
 vicino fonte, ix. 19.
 vicinos hortos, i. 115. xi. 35. lares, x. 58.
 vicinum, i. 21. vii. 92.
 vicinus, i. 87. vi. 64. Iolas, xi. 42. lætus, iii. 58.
 vicit, i. 8. viii. 26. x. 87. xi. 34. 42.
 vico patricio, x. 68. Tusco, xi. 28.
 vicos tenues, vii. 60.
 victa, i. 83. xiv. 150. faba, iii. 47.
 victima grata, iii. 24. xii. 92. cæsa, ix. 32. cæsa quacunque manu, x. 73.
 victimaque, ix. 92.
 victimaque, viii. 66.
 victor, viii. 54. ix. 44. 104. x. 74. xi. 34. 79. Deus, vii. 7. Scipio, ii. 2.
 victorem, vii. 2.
 victores, viii. 43.
 victori, vii. 28.
 victoria Phlegræa, viii. 78. cristis, x. 50.
 victoriæ signum, xiv. 170.
 victoris, vii. 28. viii. 26.
 victricem laurum, ix. 36.
 victrices chartæ, vii. 5.
 victrix umbra, vi. 76. unda, xi. 97.
 victura carmina, viii. 73. fama, v. 15. nomina, vii. 43.
 victuræ, i. 26.
 victuram, viii. 81.
 victuras chartas, xi. 4. curas, i. 108.
 victuris chartis, iii. 20.
 victurum, v. 59. nomen, x. 26.
 victurus liber, vi. 60.
 vicus, vii. 72. patricius, vii. 72.
 vide, vi. 21. xiv. 131.
 videam, ii. 5.
 videar, v. 18. vi. 73.
 videre, vii. 100. ix. 61.
 videaris, viii. 3. x. 83. xi. 56. 76.
 videas, i. 16. iii. 93. vii. 98. ix. 73. 88. xiv. 76. 212.
 videat, ix. 67. xi. 103. xiv. 1.
 videatur, iv. 32.
 videbam, i. 91.
 videbatis, i. 91.
 videbis, i. 56. 110. vi. 78. x. 19. 104. xiii. 100.
 videbit, v. 81.
 videbo, v. 47. viii. 25. 41.
 videbuntur, ii. 8.
 videmur, vi. 70. x. 65. xii. 4.
 videnda, x. 6.
 vident, iii. 93.
 video, ii. 38. x. 14. 70. xiv. 154.
 videor, viii. 23. x. 1. xii. 26.
 viderat, ii. 66. vi. 53. 85. ix. 37. x. 52.
 videre, i. 87. iii. 44. 67. iv. 30. 64. 77. v. 25. viii. 8. 21. ix. 76. xi. 1. 76. 102. xii. 49.
 videres, iii. 47.
 videret, viii. 2. xii. 86.
 videri, i. 10. 42. ii. 88. 91. iii. 52. iv. 6. vii. 11. 50. viii. 19. 38. x. 90. xi. 43. 56. xii. 37. 41. 62.
 videris, i. 42. ii. 1. iii. 5. 40. v. 4. vii. 25. 40. viii. 64. x. 93.
 viderit, v. 50.
 vides, ii. 11. 29. iii. 38. iv. 53. v. 23. ix. 32. 36. 44. x. 84. 92. xi. 59. xiv. 44.
 videt, † 2. i. 97. 105. ii. 14. iii. 39. iv. 21. v. 23. vi. 18. 34. 39. 64. vii. 4. 16. 86. viii. 3. 36. 49. 59. ix. 35. 38. 60. x. 32. 51. xii. 52.
 videtis, ii. 57.
 videto, x. 19.
 videtur,

- detur, j. 35. 45. 73. li. 84. iij.
 12. v. 12. 31. 57. viij. 23.
 51. 75. ix. 62. x. 25. 76. 9.
 xj. 25. xij. 42. xiv. 18.
 di, viij. 30. xj. 58. xij. 32.
 dimus, † 5. 6. j. 13. iv. 26.
 35. xij. 60.
 difsem, v. 50.
 dissent, ix. 67.
 diffes, ix. 67.
 disti, vj. 33. viij. 25.
 dit, † 28. ij. 73. iij. 95. vj.
 68. vij. 39. viij. 26. 68. ix.
 21. x. 38. 67. xj. 62. xj. 85.
 idua, ij. 32.
 iduaque platano, iij. 58.
 iduæ, vij. 72.
 iduarum, j. 50.
 iduata, ix. 31. culcita, xj. 22.
 iduisque, iv. 56.
 ienna pulchra, vij. 87.
 ienna vitifera, xj. 107.
 igeffis, xij. 77.
 igil, xiv. 40.
 igila, vij. 53.
 igilare, ix. 20.
 igilat, viij. 21.
 igilatur, xj. 69.
 igilaveram, xij. 18.
 iginti, ij. 30. vij. 64. viij. 13.
 x. 75. millibus, xj. 39.
 nummis, xij. 26.
 ile cadaver, viij. 75. frag-
 mentum, vij. 18. pretium,
 j. 77. sapit, xij. 84.
 iles Cappadocæ, v. 79. pue-
 ri, j. 42.
 ili, xij. 67. pulvere, xiv. 102.
 ilia, xij. 48. dona, xiv. 6.
 ligna, xiv. 12. monumenta,
 xiv. 96. ora, ij. 72. perco-
 qua, xij. 46.
 ilior, x. 73. xij. 9. 122.
 ilis, ix. 102. xij. 122. lecti-
 cula, ix. 94. oliva, ix. 27.
 romus, j. 67.
 ilisque, ix. 103.
 ilissima, vij. 83.
 ilius, vij. 26. xj. 13. xiv. 1.
 villa Baiana, iij. 58. rudis, vij.
 35.
 villa sordida, x. 98.
 villæ, xij. 57. celsæ, iv. 64.
 villam, vij. 35. xij. 57. xij. 15.
 pictam, iij. 58.
 villi, xiv. 136.
 villica, ix. 61. x. 48. xj. 18.
 supra, iv. 66. pinguis, j. 56.
 villicæ, iij. 58.
 villici, x. 92.
 villicique, vj. 39. x. 30.
 villico, i. 50. iij. 58.
 villicosque, xij. 32.
 villicus, iij. 68. vii. 30. 70. xi.
 40. levis, xii. 18.
 villicusque, ii. 11.
 villis, vi. 56. Baianis, iv. 25.
 villorum, xiv. 145.
 villosi gauſapa, xiv. 138. lin-
 tea, xiv. 138. ſtragula, xiv.
 147.
 vimen breve, iv. 89.
 vimine, vii. 52. levi, ii. 85.
 texto, clauſa prandia, ix. 74.
 vimineo texto, iij. 58.
 vina, ii. 59. iij. 68. 90. iv. 69.
 vi. 89. viii. 50. ix. 26. x.
 36. xi. 30. xii. 49. xiii. 13
 110. 114. 125. 126. xiv. 112.
 æmula Tuſcis cadis, xiii.
 118. duo, iv. 86. condita,
 jii. 62. maſſica, iv. 13. mu-
 cida, viii. 6. optima, i. 19.
 peregrina, iv. 66. peſſima,
 i. 19. plumbea, x. 49. reſi-
 nata, iij. 77. Rhætica, xiv.
 100.
 vincam, x. 16.
 vincant, xiv. 28.
 vincas, v. 29. vii. 71. viii. 64.
 vincat, iij. 93. viii. 3.
 vince, xii. 36.
 vincebant, ix. 30.
 vincenda, v. 23.
 vincentem, xii. 65.
 vincenti, ix. 70.
 Vincere, † 27. i. 71. 42. ii. 29.
 90. iij. 1. iv. 19. v. 23. 25.
 66. vi. 32. ix. 69. x. 19. xiv.
 213.
 vinceret, vi. 77.
 vincet, iij. 33.
 vinci, vii. 64. xiv. 213.
 vincique, vii. 41.
 vincis, iij. 95. viii. 28.
 vincit, i. 50. ii. 57. iv. 55. v.
 38. viii. 51. ix. 85. xii. 34.
 xiv. 201.
 vincite, iv. 57.
 vincitur, ii. 53.
 vincor, xii. 40.
 vincta, iv. 59.
 Vindeliciſ oris, ix. 86.
 vindemia, i. 27. vi. 27. viii.
 53. condita, viii. 68. Gnoſ-
 ſia, xiii. 106. mitis, xiii.
 109. Nomentana, xiii. 119.
 vexata, i. 57.
 vindemiarum, ix. 100.
 vindicare, ii. 23.
 vindicatum, ii. 83.
 vindice, i. 54. iij. 2. Pluſo,
 iij. 91.
 vindicem, iij. 2.
 vindicis docti, ix. 44.
 vinea cana, iij. 65. foſſa, xiv.
 49.
 vinea Tuſca ligo politus, ix.
 58.
 vini, xii. 66. audacis, xiv. 94.
 vinitorque Romanus, xii. 57.
 vinitorem, iij. 57.
 vinitores, x. 30.
 vino, xi. 16. heſterno, i. 88.
 miſto, vii. 19. multo, v. 4.
 nimio, ii. 89.
 vinum, v. 79. vi. 78. x. 48.
 xiii. 122. conſulare, v. i. 78.
 picatum, xiii. 170. Taren-
 tinum, xiii. 125.
 viola, xiv. 97.
 violæ, xj. 19.
 violant, j. 54.
 violare, x. 66. xii. 86.
 violas, ix. 27.
 violat, viii. 33.
 violata cura, v. 62.
 violaverit, viii. 51.
 violent, xiv. 24.
 violentus, xii. 14.
 violes, xiii. 66.
 violis, ix. 12. x. 33.
 vipera, iv. 59. ſcelerata, iij. 19.
 viperæ, iv. 4.
 viperarum, i. 42.
 vipereum virus, vii. 11.
 Vipſanas laurus, i. 109.
 Vipſanis columnis, iv. 18.
 vir, i. 50. 69. 75. 91. ii. 69. iij.
 30. 44. 69. iv. 7. 42. x. 95.
 xi. 8. 72. bonus, iv. 5. x.
 23. inepte, i. 69. juſtus,
 probus, innocens, iij. 44.
 pauper, iv. 5. peſſimus, vii.
 33.
 virque, vii. 12.
 virens coliculus, v. 79.
 virent, i. 89. vi. 42. vii. 5.
 virenti fonte, ix. 77.
 virentis auri, xii. 15.
 vires, viii. 70. 73. ingenuæ,
 x. 47.
 viret, iij. 47. viii. 73. ix. 62. xii.
 31. xiii. 115.
 virga, ix. 23. 62. aurea, vii. 73.
 myrta, iij. 82. pinguis, ix.
 55. ſuperba, xi. 99.
 virga nobili, viii. 66. Santo-
 nica, ix. 96.
 virgæ damnatæ, xii. 48.
 Virgilli

- Virgili culex, xiv. 186.
 Virgilio, xiv. 103. 195. æter-
 no proxima rura, xj. 53.
 Virgiliusque, iij. 38.
 Virgillumque, viij. 36.
 Virgilius, viij. 56. xiv. 75. in
 membrana, xiv. 186.
 virgine, iij. 91. vj. 47. cruda
 Martaque, vj. 42. gelida,
 xj. 48. poreæ, xij. 56. pudica,
 iv. 6. sola, xiv. 163.
 virginea manu, xj. 9.
 virgineamque domum, j. 71.
 virginem, x. 92.
 virgineo auro, ix. 24. cruo-
 re, iv. 64. pollice, x. 42.
 virginesque, iij. v. 2. grandes,
 iij. 58.
 virginibusque, iij. 69. ix. 70.
 virginis, vij. 31. chartæ, j. 67.
 virginitate certa, iv. 45.
 virgo, xj. 179. xij. 42. con-
 ficia, vj. 10. ferox, xiv. 179.
 grandis, viij. 3. proba, iij.
 67.
 viri, iij. 93. iv. 35. ix. 41. do-
 cti, x. 73. steriles, iij. 91.
 teneri, vj. 68.
 viribus, vj. 82.
 viridem Thetin, x. 44.
 virides annos, j. 102. xj. 72.
 aras, iij. 24. xij. 60. caules,
 iij. 47. comas, iij. 19. gem-
 mas, ix. 60. xj. 28.
 viridi æruginè tinctos versus,
 x. 33. Baccho, xij. 39. ju-
 ventæ, vij. 39. mero, xij. 68.
 viridis brassica, xij. 17. can-
 cri, vij. 72. Vesuvius, iv. 44.
 virile, vij. 66.
 viriles vultus, ix. 37.
 virilia languida, xj. 30.
 virilitatis ereptæ, ix. 7.
 viris, ij. 84. x. 26. xj. 23. ob-
 scuris, ix. 1.
 viro, j. 63. 91. viij. 6. 64. x.
 69. xij. 42. 93. 98. agresli
 rudique, iij. 24. bis raptò,
 ix. 31. decimo, vj. 7. lascivo,
 x. 68. participi, iv. 75.
 Phrygio, viij. 6. tetrico, j.
 63. vij. 87. vero, vij. 57. uni
 placere, x. 35.
 virorum, vij. 46. 62. ix. 16.
 80. x. 19. xiv. 59. docto-
 rum, xiv. 191.
 viros, vj. 16. ix. 80. xiv. 49.
 coccinatos, j. 97. medios,
 ij. 61. iij. 81. nudos, iij. 68.
 steriles, ix. 9.
- virtus, viij. 80. xij. 14. cauta,
 vj. 25. dulcior, v. 20. ma-
 xima, viij. 15.
 virtutem, xj. 57.
 virum, j. 9. 22. 79. 91. ij. 41.
 iv. 58. vj. 14. viij. 46. ix.
 37. 57. x. 69. 87. xj. 23. 40.
 79. 82. xij. 52. dignum, j.
 110. mollem, j. 97. iij. 73.
 nimium, iij. 36.
 virumque, iij. 93. viij. 56. xiv.
 18.
 virus, xij. 2. fallax, vj. 93.
 mistum, j. 88. vipereum vij.
 11.
 vis, j. 30. 118. ij. 53. 88. iij. 5.
 13. iv. 26. 47. v. 20. 53. vj.
 14. 50. vij. 24. 99. viij. 73.
 ix. 26. 70. x. 13. 83. xj. 40.
 57. xij. 17. 22. xiv. 169. 163.
 vis, iij. 72. 78.
 visa, iij. 17. vj. 85. ix. 31. x. 75.
 visam, x. 35.
 viscera, iv. 81.
 visceribus, j. 14. xij. 84.
 viscerum, xj. 62.
 visco, † 11.
 visere, x. 20.
 viso, v. 3. genitore, vj. 38.
 oceano, v. 28.
 visure, x. 44.
 visus, x. 37. 79.
 vita, j. 50. ij. 41. iij. 21. 99. v.
 13. vj. 70. viij. 3. 38. ix. 29.
 x. 58. 63. xij. 98. carior, xj.
 21. crassina, j. 16. longior,
 viij. 77. proba, j. 5. reverfa,
 vij. 46.
 vita, viij. 35. v. 44. xj. 21.
 manente, vj. 15. meliore,
 vj. 70. priore frui, x. 23.
 vitæ, iv. 75. x. 50. xj. 92. ju-
 cundæ, iij. 6. laudatæ, j. 94.
 quietæ, x. 92. tribus aureis
 peractis, x. 24. veræ, v. 21.
 vitam, † 4. 13. j. 56. ix. 53.
 x. 47. xj. 30. 57. xij. 57.
 beatiorem, x. 45. municipi-
 palem, iv. 66. sanctam, j. 79.
 vitare, j. 49. viij. 59. xij. 34.
 vitas, iij. 51.
 vite, viij. 51. rosea, iij. 24.
 Vitelliani, xiv. 8.
 Vitellianis, ij. 6.
 vitellos croceos, xij. 40.
 ytes, v. 50.
 vitet, xj. 48.
 vitiantur, xij. 75.
 vitiatæ amphora, vj. 93.
 vitiatum tulum, viij. 75.
- vitibus, xij. 125. tardis, j. 44.
 teneris, iv. 13.
 vitifera Vienna, xij. 107.
 vitis, iij. 10. x. 33.
 vitò, j. 54. xij. 53.
 vitiosum, xj. 93.
 vitiosus homo, xj. 93.
 vitis nata in media palude,
 xij. 115. septima, xij. 114.
 vitium, ij. 89. iij. 27. v. 19.
 xj. 93. deforme, xj. 100. le-
 ve, vij. 17. magnum, x. 76.
 pejus, iij. 72. periculosum,
 iij. 44. pusillum, iij. 42. se-
 cretius, iij. 77. unum, x. 76.
 vitrei calces, xiv. 113.
 vitreis ampullis, vj. 35. fra-
 ctis, j. 42. undis, vj. 168.
 vitreo latrone, viij. 71. tor-
 rente, xij. 3.
 vitreus nimbus, xiv. 112.
 vitro, 38. iv. 86. brevi, ix. 60.
 excusso, iij. 55. parco, ij. 40.
 puro, iv. 22.
 vitulus, vj. 38.
 vitulusque, iij. 58.
 viva, vj. 49. bractea, ix. 62.
 quies, x. 30.
 viva cupresso, vj. 49.
 vivam, j. 16. 104. x. 12. xij. 53.
 vivat, j. 56. ij. 11. ix. 1. 28. 5.
 72. xij. 17.
 vive, ij. 16. 37. 104. vij. 46.
 viij. 44.
 vivebant, † 7.
 vivebatque, iij. 19.
 viventi, j. 1.
 vivere, j. 26. ij. 53. 90. iij. 30.
 38. v. 21. 59. 65. vj. 18. 27.
 70. x. 23. xj. 57. xij. 18. 47.
 60. 79. in æterna rosa, viij.
 77.
 viveret, x. 35.
 vives, iv. 5. v. 59. vj. 64. vij.
 68. 83.
 vivi urbi, vj. 64.
 vivida cera, vij. 43. epigram-
 mata, xj. 43.
 vividumque, xij. 62.
 vivis, j. 116. iij. 30. v. 10. viij.
 44.
 vivit, j. 89. 115. ij. 11. iij. 41.
 75. iv. 73. v. 21. 38. vj. 18.
 32. viij. 68. xj. 47. 58. 85.
 vivo colore, xij. 64. genitore,
 iv. 16. lacte, xij. 44.
 vivo, v. 38.
 vivum Lagona, ix. 51. mare,
 xij. 79.
 vivus, xj. 68. decor, vj. 13.
 fans, ij. 90. vix,

x, j. 16. ij. 6. 57. iij. 25. 38.
46. v. 53. vj. 28. 52. 54.
vij. 52. 92. viij. 56. 75. ix.
37. 42. 50. 56. x. 21. 37.
70. xj. 19. 25. 30. 40. xij.
6. 17. 29. 99.
xque, v. 23.
xstet, v. 36.
xisti, x. 38.
xiz, † 18. v. 79.

U 1

lcere turpi, vij. 70.
cus, xj. 62. acre xj. 99.
la, j. 110. iv. 66. 79. v. 75.
xj. 75. xij. 98.
li, ix. 43.
lis, † 18. vocibus, xj. 61.
lus, ij. 57. iv. 31. v. 50. ix.
28. labor, xij. 63.
mi, iv. 13.
mo fragili, iv. 49.
ta, ij. 66. 84.
teriora, j. 27.
tima, xj. 92. aura, xj. 9.
pars, † 2. pensu, iv. 73. præ-
da. xij. 95. nov, x. 71.
timis ceris, iv. 70.
timus, ix. 49. x. 5. xj. 66.
xij. 36.
toris Martis, vij. 50.
tro, v. 6. ix. 24. x. 75. xj. 24.
ular, v. 42.
lyffes, xiv. 184. fallax, iij.
64.

U m

mbella, xiv. 28.
mbellam, xj. 74.
mbellas hilares, iij. 58.
mber, vij. 30. 52. 89. pau-
per, xij. 83.
mbilicis, j. 67. viij. 61. ni-
gris, v. 6. pictis, iij. 2.
mbilico nullo, ij. 6.
mbilicos, iv. 91.
mbilicum, vj. 32. 37.
mbome, iij. 46.
mbra, v. 21. vj. 15. vij. 20.
39. festinata, x. 61. hospita,
x. 26. lætior, ix. 62. melior,
vj. 18. notior, xij. 52. tex-
tilis, xij. 31. victrix, vj. 76.
mbra Phaëthontæa, vj. 15.
Pieria, ix. 86. Pompeia, xj.
48.
mbracum, xiv. 28.
mbram veterem, v. 10.
mbras æstivas, j. 1. caras,
x. 71. diffusas, † 2. infer-
nas, j. 37. xj. 70. nigras, v.

36. opacas, j. 89. Stygias,
j. 102. 115.
Umbria, xij. 69. montana,
ix. 59.
Umbriæ montana, vij. 96.
unbris, j. 50. infernis, iv. 16.
xj. 6. pampineis, iv. 44.
sanctis, vij. 39.

U n

Una, † 3. 27. j. 20. 69. iv. 7.
54. v. 7. 70. 80. vij. 64. viij.
43. ix. 33. 58. 78. x. 6. 63.
96. xj. 53. xij. 88. xij. 49.
hora, x. 74. litura, iv. 10.
lucerna, xiv. 41. pagina,
xj. 25. pars, xj. 23. xiv. 174.
res, xij. 40. synthesis, iv.
66.
una, ij. 67. ix. 73. x. 12. xj.
19. hora, ij. 1. mensa, x.
48. nocte, xj. 98
unam, † 28. ij. 46. vij. 33. x.
38. xij. 75. Eracim, xj. 19.
unas, x. 13.
uncia, ix. 49. tota, ix. 4.
unciam, j. 107.
uncis naribus, iv. 42.
uncta lucerna, xiv. 43. un-
guento, x. 13.
unctæ coronæ, vij. 71.
uncti magistri, vij. 66.
unctiore cæna, v. 45.
unctis diebus, xj. 7. digitis, v.
79. xiv. 123.
uncto, j. 54. venafro, xij. 64.
uugue, x. 66.
unctor, xij. 71. fordidus, vij.
31.
unda, † 3. 24. j. 77. iv. 22. v.
43. vij. 49. ix. 39. aurea,
vij. 55. x. 16. candida, xij.
40. dives, † 28. frigidior,
xiv. 104. mitis, vj. 68. no-
cturna, † 25. pallida, viij.
33. Pegasis, ix. 59. plana,
v. 1. pragravis, iv. 18. tri-
stior, vij. 18. victrix, xj. 97.
unda curva, ix. 92.
undæ, iv. 30. vj. 42. x. 51. fa-
ventis, x. 104.
undam, ix. 19.
undas. iv. 30. vj. 42. x. 5. Ba-
ianas, vj. 68. instantes, †
25. laudatas, vj. 43. Le-
thæas, vij. 95. niveas, vij.
31. placidas, iij. 67. Siculas,
vij. 44. Stygias, vj. 58. ix.
52. xj. 85. xij. 92.
unde, j. 15. 79. ij. 57. iij. 41.

30. iv. 5. 35. v. 59. vij. 16.
viij. 55. 61. xij. 3.
undecim, v. 8.
undecim, ij. 44.
undecima hora, ix. 60.
undecimi, xij. 5.
undenas, vij. 66.
undenis, x. 9.
und que, xiv. 223.
undis, † 28. æquoreis, xij.
84. irrumatis, ij. 70. liqui-
dis, † 26. x. 7. nitidis, vij.
14. nivalibus, xiv. 118.
Sinnesianis, xj. 83. torren-
tibus, x. 85. tumidis, xiv.
181. vitreis, vj. 68.
ungendis axibus, ij. 77.
ungitur, iij. 12.
ungue, viij. 33. ix. 39. xj. 19.
uncto, x. 66.
unguenta, xj. 55. xiv. 59.
unguento, vj. 57. 74. viij. 3.
x. 13. xiv. 57. niger, xij. 38.
unguentum, vij. 93. xij. 98.
126. xiv. 146. bonum, iij.
12.
ungues, j. 23. iij. 74. v. 61.
xij. 78. nigros, iv. 27. ra-
pidos, xiv. 199.
unguibus, j. 7. iracundis, xj.
85. longis, xiv. 36. timidis,
j. 7.
unguis lubricus, vij. 1.
ungula fugax, xij. 50.
ungularum, vij. 6.
uni, iv. 42. vij. 96. ix. 92. xiv.
222. colono, iv. 64. nuptæ
placere, x. 35. viro placere,
x. 35.
unica avis, x. 16. mensa, j.
104.
Unice, xj. 44.
unicum, vj. 62.
unicumque, j. 62.
uniones, viij. 81. xij. 49.
nniversi Martis, v. 25.
unius, x. 51. xij. 50.
uno, iij. 69. iv. 29. 56. v. 11.
12. 14. 39. 75. vj. 70. vij. 81.
viij. 59. 64. x. 78. anno decies
agrotas, aut sapius,
xij. 56. conjugæ, xj. 54. die,
xj. 19. gæge, ij. 46. lem-
mate, x. 59. libro, iv. 29.
lumine, vj. 78. quadrante
beatior, x. 32. rogo, x. 71.
unquam, iij. 16. 77. v. 77. x.
11. 77. xij. 29.
unum † 1. j. 55. 109. ij. 48.
77. 93. iij. 8. 92. v. 19. 25.
vj. 28.

- vj. 28. 90. viij. 47. ix. 47.
xij. 55. affem, xj. 32. ver-
bum, xiv. 217. vitium, x.
76.
unus, j. 67. ij. 51. 66. iij. 5.
iv. 40. v. 20. 39. 53. vij. 6.
70. viij. 55. 75. x. 83. 104.
xj. 51. hircus, xj. 85. liber,
x. 70.
unxi, xj. 40.
- V o**
- Voberta, j. 50.
vobis, iv. 63. v. 2. vj. 45. vij.
47. viij. 35. ix. 55. x. 30. 72.
92. xiv. 73.
vobiscum, ij. 22. xj. 3.
voca, ij. 14.
vocabam, j. 113. ij. 68.
vocabar, vij. 85.
vocabat, xj. 16.
vocabit, iij. 9.
vocabitur, j. 50. ij. 37. x. 10.
vocandi, iij. 50.
vocando, iv. 64.
vocant, v. 20.
vocanti, v. 45.
vocare, iv. 56. vj. 64. viij. 58.
x. 65. xj. 19. xiv. 11.
vocaret, ix. 13. 93.
vocari, iij. 58. vj. 17. vij. 1. ix.
12.
vocas, iij. 27. vij. 69. x. 16.
vocasses, j. 24.
vocasti, ix. 49.
vocat, j. 97. ij. 4. iv. 88. v.
72. vij. 73. viij. 81. ix. 37.
x. 18. 104. xj. 32. 73. xij.
49. 58. xiv. 158.
vocata turba, j. 21. 154.
vocati, j. 44. xj. 66.
vocator, vij. 85.
vocatum, ij. 79. ix. 28.
vocatur, j. 51. 106. ij. 4. iij.
58. xiv. 160.
vocatus, iij. 27. vij. 19. xj. 36.
vocaverit, iij. 93.
vocavi, v. 51.
vocavit, iv. 78. v. 48. x. 67.
voce, vj. 35. vij. 68. 99. viij. 8.
65. ix. 2. 18. x. 3. 5. xj. 105.
Cecropia, vij. 68. certa
consciaque, xj. 62. certa,
xiv. 76. ingenti, iij. 46. vij.
7. viij. 7. magna, vj. 19. 35.
rauca, viij. 3. rigida, vij. 91.
submissa, viij. 75. sola, iv.
27. tristi, iv. 5.
voce, iv. 30. 56. vij. 63. x. 65.
xj. 58. patronam, vij. 71.
voce, vj. 35.
- vocer, xiv. 121. 154.
voces, vi. 51. viij. 11. x. 68. xj.
36.
vocefque, vj. 34.
voceatur, xiv. 7.
voci, vij. 81.
vocibus blandis, vj. 23. xij. 99.
tetricis, xj. 44. ullis, xj. 61.
vocis blandæ, xj. 92.
voco, v. 58.
voconi, vij. 28.
voco, ij. 59. iij. 60. xiv. 41. 58.
volabit, xij. 75.
volant, j. 16.
volantque, vij. 47.
volantem culicem, viij. 33.
volantis Prognos, xj. 19.
volat, vij. 13. ix. 55.
volatu præcipiti, xj. 92.
volebam, ij. 55. iij. 73. ix. 12. 54.
volebat, vj. 72. viij. 9.
volent, iv. 04.
volentem, iv. 42.
voles, j. 114. v. 79. xj. 8. 57.
xij. 31. xiv. 7.
volet, † 11. ij. 32. xj. 6.
volitare, j. 4.
volent, xiv. 164.
volo, j. 9. 58. 116. ij. 49. iij.
45. iv. 31. 77. v. 84. vj. 40.
87. ix. 33. x. 59. xj. 16. 24.
105. xij. 37. 40. 48. 60. 98.
volfa brachia, iij. 63.
volfellæ sævæ, ix. 28.
volucrum, xij. 67. pardum,
† 15.
volucres, v. 68. libycæ, xij.
45.
volucris parva, xij. 78.
volucrum, v. 56. xiv. 216.
volventes sorores, iv. 73.
volui, ij. 27. vj. 40. ix. 8.
voluique, v. 23.
voluisse, iv. 32.
voluisset, † 12.
voluit, j. 106. iv. 18. v. 60. vj.
18. viij. 68. ix. 44. x. 75. xij.
52.
volumen crassum, v. 79.
volumina, vij. 62.
volunt, viij. 21.
voluptas Muriæ, v. 25.
vomant, vij. 11.
vomis, ij. 89. ix. 94.
vomuit, vij. 66.
vomunt, xj. 91.
voras, j. 21. 88. iij. 77. vj. 11.
x. 31.
vorat, ij. 51. vij. 66.
vorata mulca, v. 18.
- vorent, x. 37. xij. 54.
voret, xj. 28.
vos, j. 43. ij. 4. iij. 67. iv. 25.
57. 64. v. 10. vj. 86. ix. 29.
x. 24. 30. 92. 103. xj. 5. 61.
xij. 55. xiv. 59.
vota, j. 56. 100. iv. 45. vj. 25.
38. vij. 46. viij. 4. 32. ix.
49. 58. xj. 48. 92. xiv. 16.
certa, vij. 7. debita, ix. 32.
improbi, iv. 1. minora,
ix. 66. pia, iv. 73. publica,
x. 28. rata, iv. 45. talia, xj.
37.
voti, ix. 43. subiti novique,
iv. 77.
Votieni docti, viij. 72.
votis, vj. 47. vij. 6. 59. ix.
66. 92. x. 87. xj. 37. xj. 99.
paribus petere, viij. 72.
poscentibus, vij. 4.
votorum, ix. 40. 41. 56.
votum, xj. 81. xij. 92.
vovet, j. 32. ix. 32. 41.
vox, v. 70. vij. 99. viij. 45. x.
6. celebrata, xj. 52. diversa,
† 3. omnis, vij. 5. prima,
ij. 67.
- U r**
- Urat, viij. 68.
urbana oria, xj. 4.
urbanæ togæ, xj. 17.
urbanas lites, xj. 73.
urbani lares, iij. 31.
urbanis officiis, j. 56.
urbano, iij. 58. jugo peru-
sta colla, x. 12. inacello,
x. 37.
urbanus, j. 42.
urbe, † 2. 3. 4. j. 2. 4. 87. ij.
72. iij. 15. 52. 58. iv. 64. 79.
85. v. 61. vj. 94. vij. 5. 63.
viij. 31. 61. ix. 19. 99. x.
72. xj. 19. xij. 3. 57. do-
mina, iij. 1. ix. 65. exigua,
xij. 112. Latia, ix. 18. x. 96.
xij. 60. 63. Pharia, vij. 29.
tota, iij. 15. xij. 38. vicina,
j. 13.
urbem, iij. 5. iv. 5. vij. 60. viij.
11. 65. xij. 26. Phrygiam, ix.
106. totam, iv. 71. vici-
nam, vij. 16.
urbes, vj. 4. ix. 7. Argivas, iv.
55. Latias, vj. 58. Libycas,
ix. 57. Parethonias, x. 26.
Sicanias, vij. 63.
urbi, vj. 43. x. 7. Latias, viij.
8.
urbica Tyrianthina, j. 54.
Urbiçæ

bice, vii. 50. xj. 56.
 bicus, vii. 95. poeta, j. 42.
 bis, vj. 80. viii. 44. x. 30.
 r 58. xi. 14. xii. 57. do-
 minæ, xii. 21. relicta, xii.
 59.
 bisque, vj. 64.
 bs Aufonia, † 4.
 ceii, xii. 32.
 ceoli ministratorii, xiv.
 105.
 ceus, xj. 57. fictilis, xiv.
 106. ruber, xiv. 106.
 e, x. 25.
 ebat, iii. 17.
 ere, j. 22. x. 13.
 eret, j. 102.
 get, viii. 33.
 i, ii. 40.
 inæ delicatæ, iii. 82.
 is, x. 56.
 it, vj. 71.
 ina, ix. 78. x. 60.
 nam s nctam, ix. 31.
 opygiu, vii. 93.
 sa horrida, vj. 25. proxi-
 ma, iii. 19.
 sa Parrhasia, iv. 11.
 rsi Libyæ, j. 105. vivi, vj. 64.
 rso ingrato, † 21. Calido-
 no, † 7. Leucano, † 8.
 rpræcipiti, † 15.
 rros, xiv. 30.
 rsum gravem, † 22.
 rrus, † 11. vi. 64.
 U s
 spiorum flavorum, vj. 60.
 squam, ix. 28. xii. 50.
 sique, ij. 23. 64. iii. 68. iv.
 28. 91. v. 16. 64. vj. 37. 51.
 vii. 57. 71. viii. 16. ix. 49.
 xj. 83. 105. 108. xii. 17. 78.
 84. 95. xiii. 2. xiv. 55. 130.
 siquequæque, xj. 99.
 silit, xiv. 193. 207.
 sta, viii. 56.
 storque, ij. 93.
 su vario, vj. 50.
 suram, i. 43.
 sus, xj. 36. xiii. 10. xiv. 126.
 Amphitheatrales, xiv. 137.
 placidos, xiv. 34.
 U t
 t, † 12. 16. j. 105. 118. ii.
 6. 44. iii. 60. 92. iv. 73. 76.
 v. 10. 61. vj. 39. 42. vii. 15.
 21. viii. 18. 64. ix. 77. 81.
 x. 3. 44. x. 28. xii. 11. 61.
 xiii. 4. 8. xiv. 191. 203. fa-
 cias, xj. 56. multum, x. 11.
 taris, iv. 54. xii. 14.

utatur, x. 66.
 uter, ix. 22.
 utere, ij. 89. xj. 53. 79. 105.
 xij. 98.
 uteri, iij. 72. lomento, iii. 42.
 uteris, ii. 61. v. 1. ix. 42. xii.
 23.
 uterque, j. 36. 94. 117. iii. 95.
 vj. 83. vij. 37. viii. 43. 78.
 ix. 42. 54. 73. x. 81. Cæsar,
 ix. 99. consul, iv. 79. en-
 fis, iii. 66. labor, xi. 82.
 natus, ij. 11.
 utetur, vj. 83.
 uti, iij. 25. x. 73. xi. 21.
 utile, xiii. 39. consilium, v.
 20. munus, xiv. 168.
 utilior merx, xij. 103.
 utilis, ij. 77. xi. 82. xiv. 36.
 ovis, xiv. 121. spongia,
 xiv. 144. ventri movendo
 lactuca, xj. 53. usus, xii.
 75.
 utinam, iv. 67. x. 32. xii. 39.
 utitut, j. 78. ix. 63.
 utque, v. 32. ix. 44. xiii. 4.
 utraque, vi. 2. ix. 53.
 utraque, j. 16. lingua doctus,
 x. 76. manna, † 20. ripa,
 x. 7.
 utramque, j. 110. iii. 33. vii. 19.
 utrinque, x. 38. xj. 71.
 utrique, j. 7. x. 2. 81.
 utriusque, † 13. iii. 27.
 utroque, vii. 41. labro, ii. 22.
 oculo, viii. 59. ore, ix. 106.
 utrum, ii. 21.
 utrumne, iii. 20. vii. 6. xii.
 66.
 utrumque, j. 58. iii. 38. v. 22.
 vj. 33. vij. 39. viii. 51. ix.
 54. xi. 81. xiv. 153. 174.
 Jovem, ix. 88. porrum,
 iij. 47.
 V u
 Uva, j. 27. vii. 66. 68. deli-
 cata, x. 74. duracina, xii.
 22. inutilis lyæo, xiii. 22.
 nobilis, iv. 44. rudis, xiii.
 68. Vejentana, ii. 53.
 uvæ, j. 44. marcentes, v. 79.
 ollares, vii. 19.
 uvam stillantem, x. 56.
 uvas seras, iii. 58.
 uvis dulcibus, xiii. 49.
 Vulcane, v. 7.
 vulgata, x. 93.
 vulgi, j. 3.
 vulgo, viii. 18.
 vulgus, ix. 23. densum, vi. 38.
 vulnera, ii. 84. alta, j. 62.

prima, xi. 79.
 vulnere, † 12. 13. 14. calido,
 iv. 18. longo, † 15.
 vulnus, j. 14. ix. 88.
 vulpes, x. 100.
 vulpem olidam, x. 37.
 vulpis, iv. 4.
 vulsa, vii. 47. mens, ii. 36.
 vultu pilo, ii. 29.
 vult, j. 80. 85. 87. ii. 73. iii. 11.
 50. v. 26. 57. vi. 54. 67. 72.
 - vii. 38. viii. 9. 19. 29. ix. 6.
 x. 3. 18. 49. xi. 25. 61. 63.
 xii. 78. 79.
 vultu, iij. 53. iv. 1. v. 6. 62.
 79. vi. 10. 79. 82. vii. 4. viii.
 8. 65. ix. 44. x. 65. benigno,
 iv. 39. candido, vj. 39. de-
 missio, j. 69. eodem, xiv.
 14. meliore, iv. 1. resupin-
 no, ix. 44.
 vultuque, iv. 89.
 vultum, vii. 43. gravem, v. 52.
 vulturis, vi. 62.
 vulturino, ix. 28.
 vultus, j. 41. 79. ij. 83. iv. 3.
 v. 7. vi. 58. viij. 2. ix. 26.
 57. 65. x. 32. xj. 92. 103.
 xij. 42. xiv. 186. certior,
 vij. 83. florentes, ix. 76.
 fortior, ix. 78. fulgentes
 marmore, ix. 24. levior,
 viij. 64. lubricus, ix. 57.
 pallatinus, ix. 25. patrii,
 vj. 27. piger, ij. 11. sacros,
 iij. 66. viij. 24. severos, ij.
 41. teneri, j. 32. viriles,
 ix. 37.
 vulva maternæ, xiii. 56.
 vulva tumentis, xj. 62.
 vulvæ, vij. 19. excavatæ, vii.
 19.
 U x
 Uxor, ij. 54. 56. iij. 70. 85. 92.
 iv. 45. 53. vi. 90. vii. 9. 94.
 101. x. 35. 43. 90. 98. xj. 16.
 44. 79. 105. xii. 58. 98. 99.
 anus, xiv. 147. ficosa, vii.
 70. flebilis, x. 97. formo-
 sa, pudica, puella, ix. 68.
 gravis, xj. 85. pessima,
 viij. 35. rufa crinibus, xii.
 32. salva, ij. 11. turpior,
 vj. 45.
 uxore deserta, viij. 31.
 uxorem, j. 74. 85. ij. 49.
 60. 65. iij. 26. 93. iv. 5.
 vj. 31. ix. 97. x. 69. xij.
 20. legitimam, v. 76.
 locupletem, viij. 12. ix.
 82.

142 INDEX VOCABULORUM.

uxores, viij. 43. Summcœnia-
næ, xij. 32. Summcœnianas,
iij. 82.

uxori, v. 33. viij. 12. xij. 38.
dotatæ, x. 15.

uxoris, v. 62. xij. 99. sanctæ,
x. 30.

X

Xa

X Anthus, viij. 21.

Xe

xeniorum, xij. 3.

Z

Ze

Z Elotypum, j. 93.
zephyri, xij. 44.

Zo

ζωή, x. 68.

Zoile, ij. 19. 42. 58. 81. v. 80.

vj. 91. xj. 31. 86. 93. xij. 54.

improbe, xj. 55.

Zoili, iij. 81.

Zoilum pendentem, iy. 77.

Zoilus, ij. 16. iij. 29.

zona, xiv. 151. brevis, xiv.
151.

F I N I S.

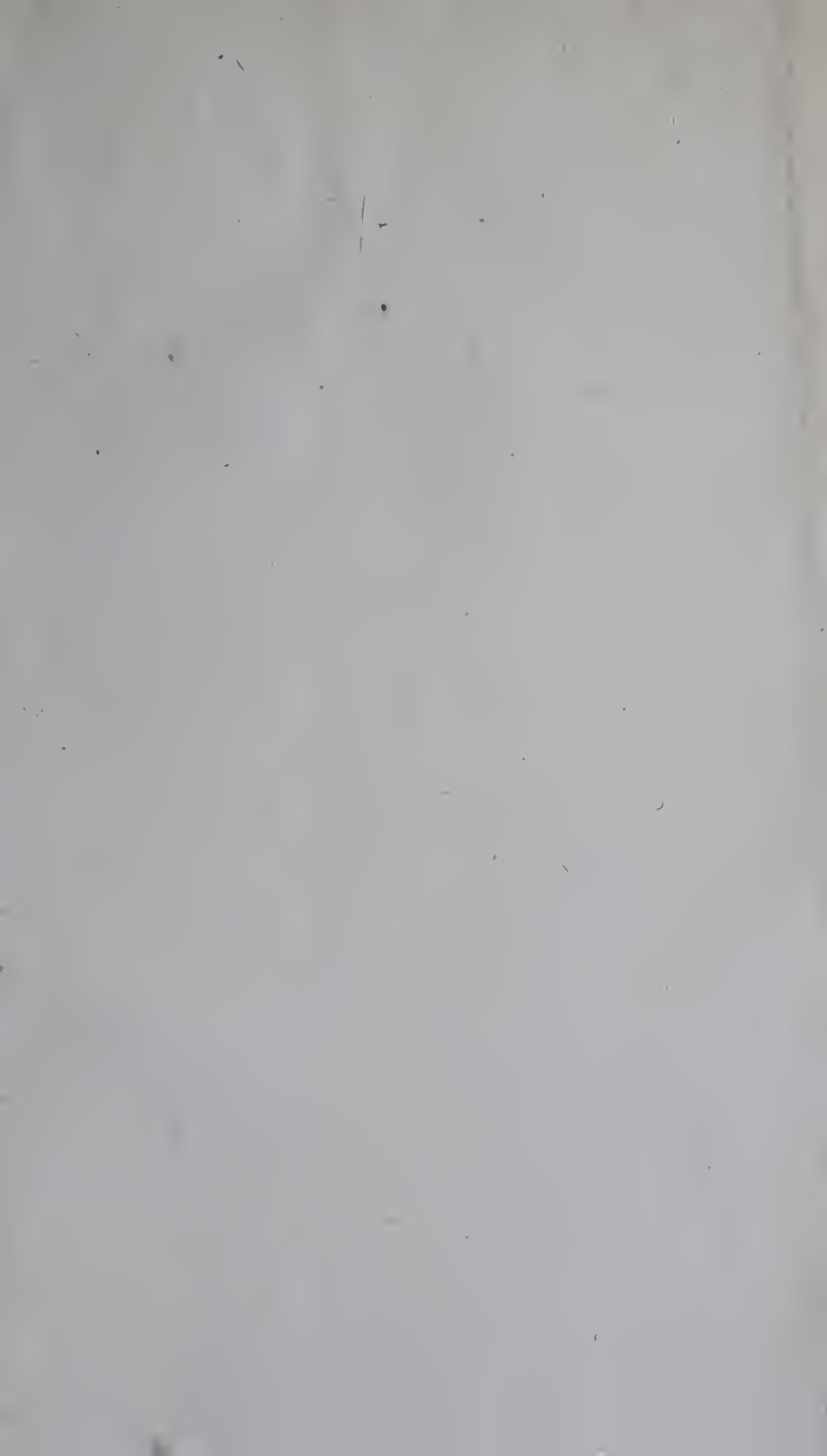
AD LECTOREM PALÆOPHILUM

L U D. S M I D S.

Martialem non semper spurcum neque semper mordacem, factis superque scriptis animadversionibus, modò res, modò nuda verba ac solas litteras enucleantibus, interpretati Raderus, Beroaldus, Criverius, Farnabius, alii. Sed quid si & pictis imaginibus ejus enarrantur epigrammata? Nam certè

*Segnius irritant animos demissa per aurem
Quàm quæ sunt oculis subjecta.*

Saltem hæc Horatii me (cui Pictura loquens in sinu) compulerunt ad hosce Numos colligendos, hæc paginas implendas. Fruere, benigne Lector, otii mei spicilegium, & si talis Historiarum Rerumque illustratio ad tuum facit stomachum, exultabo, triumphabo: si verò ea tibi gravis, peto, quid? Veniam pro laude. Mavolus interim (febricitanti etenim amara omnia) de me dicat, licet, uti de Cratidio M. Tullius; hic in sympulo fluctus excitat.

NE / PPAP

SPECIAL 89-13

13503

